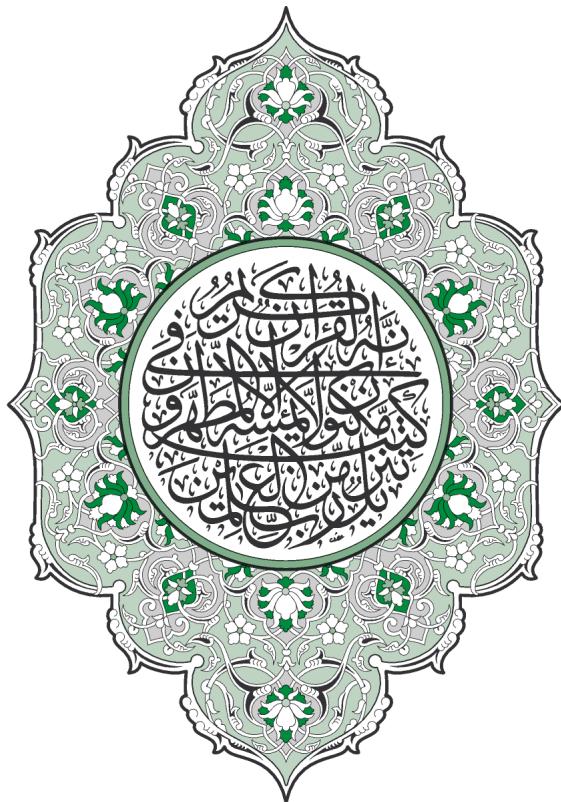

إِنَّمَا يُنَزَّلُنَا اللَّهُ كَوَافِرُ الْكُفَّارِ حَفْظًا

Ta Qhuraanih Kitaabay massakaxxa lee kee kay maqnah
tarjamatih tibaqaatiq amri teceem konnaba le amoya
Salmaan Qabdulqaziiz baxi Aala-Saquuduy namma caramay
massakaxxa leh khaadimiyy Saquud Qarabiyyah amoytiiniih

تَرْجِمَةٌ بِالْأَنْجَلِيَّةِ هَذِهِ التَّرْجِمَةُ لِمَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
خَالِدُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّبِّ الْعَظِيمِ الْمَالِكِ سَلَّمَ وَسَلَّمَ وَبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَلِكِ الْمَلَائِكَةِ تَعَالَى الْعَرْبِيُّ بِالسُّعُودِيَّةِ

وَقَفَ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلَكِ سَيِّدِ الْمُسْلِمِينَ بِنْ يَحْيَى الْكَوَافِرِ آلَ سَعْدٍ
وَلَا يَجُوزُ بَيْعُهُ
يُرَبِّعُ مَجَانًا

تِنْ حَمَّةٌ مَعَانِي الْقَارَلِ الْكَيْرِ

إِلَى الْلُّغَةِ الْعَفَرِيَّةِ

إعداد:
لفيف من العلماء برئاسة
الشيخ محمود عبد القادر حمزة

مُجَمَّعُ الْمَلَكِ فَهْدَ لِطَبَاعَ الْمُصَحَّفِ الشَّرِيفِ
بِالْمَدِيْنَةِ الْمُكَوَّرَةِ

Saquud qarabiyah Amoyti Salmaan Qabdulqaziiz baxi Aala-Suquuduy
namma caramay massakaxxa leh khaadimih yani.

Ta kitab Yallih sabbatah waqhfih hee.

Kaa yaylammeenim ma xiqta.

Melleb maleh keefima.

Saytun Qhuraan kee kay maqnah tarjamaty Qafar afal tani

Massossem:

Doorimte Qulamay horta takkey Shek Macmuud
Qabdulqhaadir Camza saqlah kak yani kinni

**Amoyti Fahad Mujammaqay Saytun
Qhuraanih Tibaaqatah yani
Al-Madiinah al-Munawwarah**

مقدمة

بِقَلْمِ مُعَالِيِّ الشَّيْخِ الدَّكْتُورِ

عبد اللطيف بن عبد العزيز بن عبد الرحمن آل الشيخ

وزير الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد

المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم: «... قَدْ جَاءَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ وَكَيْفَيْتُمْ
عَلَيْهِمْ أَوْ أَنْتُمْ تَرَكُونَ»^١. والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد، القائل: «خَيْرُكُمْ مِّنْ
عَلَمَ الْقَرآنَ وَعَلَمَهُ».

أعماق

فإنما توجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك سلمان بن عبد العزيز آل سعود -حفظه الله- بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه بين المسلمين، في مشارق الأرض وغاربها، وتقسيمه، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم.
وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد بالملكة العربية السعودية، بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم، إلى جميع لغات العالم المهمة؛ تسهيلًا لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ المأمور به في قوله ﷺ: «لَيَكُونُ عَنِّي وَلَوْ آتَيْتُهُ».
وخدمة لإخواننا الناطقين باللغة الفعريقة، يطيب لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة أن يقدم للقارئ الكريم هذه الترجمة الفعريقة، التي أعدتها لفيف من علماء العفر برئاسة فضيلة الشيخ محمود عبدالقادر حمزة، وراجحها من قبل المجمع الشيخ محمد عبدالرحيم على والشيخ عبد الرحيم حبيب عبدالله.

وَخَمْدَ اللَّهُ سَبِّحَانَهُ وَتَعَالَى أَنْ وَقَى لِإِنْجَازِ هَذَا الْعَمَلِ الْعَظِيمِ، الَّذِي نَرْجُو أَنْ يَكُونَ
خَالِصاً لِوَجْهِ الْكَرِيمِ، وَأَنْ يَنْفَعَ بِهِ النَّاسُ.

إننا لدرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم -مهما بلغت دقتها- ستكون قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب الله الكريم، وأنه يعتريها ما يعتري عمل البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يواكب جمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية، بما قد يجده فيها من خطأً أو نقصاً أو زيادةً، للإفاداة من الاستدراكات في الطبعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منا إنك أنت السميع العليم.

Aakama

Konnaba le shek:

*Sheekh doktoor / Qabdul-Latiif bin
Qabdul-Qaziiz bin Qabdurracmaan Aalâ Sheekh
islaam caagiidaa kee diini seecoo kee diini
mascassah malaakay mujammaqak inkih amo raaqa
saqalah yanih kalamat yunkuttube.*

Fayla leeh kah dabaqtam isi kitaabal «nummah yallak noorii kee baxxaqqa iyya kitab siiniih yemeete» iyye Rabbi kinni. kaadu ni Nabiyy ambiyaa kee farmoysiitik sharafah fulal -racmat kee nagayna kaal tanay- iyyeh: «kayrih siinik aysuk raqtam Qhuraan barteeh sinam barse mara».

Tohih lakal:

Namma caramay sharaf leh abbah mayfakkahnah magdabah, amoyti Salmaan Qabdulqaziiz baxi aalâ Saquud yalli kaa dacrisay, yallih kitaabah yecee hangii kee kaa fisasaanamih taamah xabbacoysiyyaa kee baaxok ayrommawqaa kee ayrokkorma takke muslimiinî fanal kaa keefiyaanamah, kaadu kay afissiriyaa kee kay maqnooni baadal tan maggo afittay sissinil yatirjimeenimih, kaadu islaam caagiidaa kee diini seecoo kee diini mascassah malaakinnih madabay saquud qarabiyal geytima, saytun Qhuraaniih maqnoonih tarjamat baad afittel inkih haanam faxxiimtaamal aamanuk, qarab afat yaabe wayta muslimiinil kaa yafhimeenim xabbacowtankeh, yallih farmoysi yallak racmat kee nagayna kaal tanay abeh yan kuktih nummaysiyah: «inki aayat kinniway yok gudduysa» axcuk.

Kaadu ni toobokoy qafar afat yabtag makalah (kidmatah) amoyti fahad mujammaqay Al-madiina Al-munawwaral sharaf le kitaabih tarjamatah yani, Qhuraan yakriye meqe numuh ta tarjamay qafar afat taniy saytun Qhuraaniih maqnah tarjamatah doorimte qulamay Shek Macmuud Qabdulqhaadir Camza saqalah kak yani massosse, mujammaq le kabuk Dr-shek Mucammad Qabdurraciim kee shek Qabdurraciim Cabiib Qabdalla sekkaacisse xayyoysam ruffu kaa hayta.

Kaadu yallay saytuniih fayya iyya faylisna, ta taamay nabay cagalah kay foocay saytuni edde qaagitanah magdaba nel bicseemih, kaadu sinam edde yanfiqem kaak qaagitna.

Diggah nanu saytun Qhuraaniih maqnoonih tarjamat faxennah tamqeeh karriqqi ittaamah Qhuraanay muqjizih yani kawsenti maqnooniy nabah tani tascasse yaceemik boola luk raqta, kaadu tarjamat tacee maqnooni cagalah tarjamat aba numih fahmi yallih kitaabay saytunik yoofeh gidet yaadeeh, sahdayti taamat booddam teetit boodda hoxaa kee boolak.

Tokkeek gexak ta tarjama yakriye numuk amoyti fahad mujammaqay sharaf le kitaabih tarjamatah Al-madiina Al-munawwaral yani hoxaa kee boolak hinnay fulak edde geyam ise gudduysam kaak qaagita, yalli faxek tahak tamaatu wayta tibaaqatih matrisiyah.

Tu kol bicissam yallaay, usuk massa le gitâ fanah tirri haa,ni Rabbow nek oggolaay raabit, diggah atu yaabbiyy yaaxigi kinnitok.

Maysalla

Saytun Qhuraan, yallay fayya iyyah yaabay kay curuuf kee kay maqna luk isi farmoya Mucammaday, ginô racmatah rubsumey, aylikumusaah meesiisay yallâ fanah kay idinh seeca numuy, ura faanusuh yanil kaa oobise.saytun Qhuraanih addabarissoo kee kay farmo mayxaxxaral tamah teeti.

Saytun Qhuraanak inkih tan addabariso.

Fiiruk: Saytun Qhuraanih addabarissoo kee kay migaqwaay kay weelolah baxxaqisiyya:

Saytun Qhuraan usuk yallay fayya iyyah kabuk usuk isi qangor kee isi maqna luk kay farmoya Mucammadal wacyih obsimey kitaabal yunkuttubey itta kataatak yemeetey kiraayat qibaada kak faxaana kinni.

Kaadu mayo leeh naba yalla kinni, isi farmoya Mucammadal oobise wacyi, Qhuraanal muggaaqissem, yallay fayya iyya iyyeh: «*Diggah Nabiyow Qhuraan oobisiyyah nanu ninnih kol oobisne*» (*Suurat Al-insaan 23*).

Kah kinnim Qhuraanak caagid kaa yakriyeeniih kaak axxeere waanama.

Kaadu qagisak yallay fayya iyya kitaabal kaa muggaaqiseeh, yallay fayya iyyeh: «*Nabiyow Diggah nanu Qhuraan kitab cakkil kol oobisne*» (*Suurat Annisa 105*).

kah kinnim kaak caagid yankuttubeeh kaa waale waanam kinni.

Kaadu yallay fayya iyya saytun Qhuraan: furqhaanal, dikril, tirtol, nooril, shifal, cakiimil, mawqidal, wohuk kalah saytun Qhuraanih nabnaa kee kay farmoh duddih weelo tascasseel kaa weeloyse.

Kaadu «*almuscaf deqsitta*» qangara saytun Qhuraan elle yunkuttube waraakitik been qangaray, sacaaba saytun Qhuraan elle yunkuttube waraikitih galittey usuk elle yunkuttube kitaabih mascassaaah tecee migaaqa.

Kaadu saytun Qhuraan yallay fayya iyya le kabuk yan wacyiy jibriil -yallak nagayna kaal tanay- Nabii Mucammad lubbil oobise kinni.

Yallay fayya iyya iyyeh: «*Diggah ta Qhuraan ginô Rabbih xaquq obsime»(192) «*Jibriliy amaanat-le kaa oobise»(193) «*Yallih farmoytittey Yallih digaalák sinam meesissak numuk teyna takkenkeh ku sorkocobbaxal kaa(Qhuraan kinnuk) oobisne»(194) «*Qarab afay baxxaqqa let kaa oobise»(195) «*suurat ash-shuqaraa 192-195»*****

Kaadu Nabii Mucammad tamahal farmoytiitik qemboytu hinnaay, farmoytit inkiih kay tooboko, yallak racmat kee nagayna keenil tanay- jibriil -yallak nagayna kaal tanay -yallay fayya iyyak wacyi keenil oobisaah, yallay -saytuni-tama amaanatay nabah tanih isih faxa mara kah doora, yallay fayya iyya iyyeh: «*Yalli malaykak isi ambiyâ fanah ruuba farmoytitte doora isi wacyi ken guddussanankeh, kaadu sinaamak farmoytittey Yallih farmó sinam guddussa doora, diggah Yalli isi naqoosah yab yaabbi ken taamoomi yabali» (Suurat Al-cajji 75). kaadu tama amaanatah bica maraa kee bice waa mara usuk yaaxige; gino kay gino kinniimih sabbatah, saytun yalli iyyeh:*

«Nabiyow ku Rabbi isi ginok isih faxam ginaah, isi farmoo kee isi taaqatah isih faxa mara doorita isi naqoosak» (Suurat Al-qhasas 68).

Nammay haak: Saytun Qhuraaniih oobiyya:

Yallih farmoytal wacyi oobiyyi qembisem ramadaan alsak taban kee malcin haytoh ayrot yemeete etleenih yekke, miladiyyâ liggidak (610) ten cira deqsitta gablal -makki qaleelak tiyak teynal – jibriil yallak -nagayna kaal tanay- tama aayoota luk kaal elle oobe arac kinnuk:

«*Nabiyow ku Rabbiy gino gineh yanih migaaqal akriy»(1) «*Seehadaytu dabloytak gine Rabbi kinni»(2) «*Nabiyow! ku Rabbi kaxxa cinda leh migaaqal ikriy»(3) «*Usuk kalamat elle yaktuben gurra barse Rabbi kinni»(4) «*Usuk seehadaytu aaxaguk suge weem barse Rabbi kinni»(5) (Suurat alqalaqh 1-5).*****

Saytun Qhuraanak yallih farmoytal naharak obteh ten aayoota kinni.

Tokkel yallih Nabii isi buxah inâ fanah yuduure, isi nafsih abe meesih sorkocobbaxi kaak axaxitak, tokkel maaqenta isi barra kadiiga khuweylid baxâ moominiin inal maaqe, -yalli tet taama yakcanay –"anu inni nafsih meesite" teetik iyeeh, "aleey aytikibbi hayis, yallal xiibita immay yalli inkinnah cato kok macabaay koo ma wacarriysak; diggah atu ramad xakabtaah numma taceeh, boolaysita num cattaah kay caagid tassukuqqeem, qibina arcibissah, kaadu cakki gital sinam yabbixeh yan gibdaabinal sinam cattah itte, tokkel nawfal baxa waraqhâ fanah kaa beyte, usuk tummabul le marak numuk teynah yeneeh, kasloytay kas kak beetaanah yen, kadiiga: "yaqammih baxaw! ku toobokoytih baxak iyyam ankacisey" kaak itte, yallih farmoysi yubleemih xaagu kaah warse waqdi, waraqha nawfal baxi: tamah jibriiliy yalli Nabii Muusal oobise kinni, maganey woh edde takke daban maqarre furraynuh suginniyoy, maganey ku meela makkak koo tayyaaqe waqdi nuwwuk suginniyoy "iyye tokkel yallih farmoysi yallak racmat kee nagayna kaal tanay:" hinnak usun yoo yayyaqaenii? iyye. "yeey, hebeltô numuy atu luk temeetem luk yamaate mayan naqboytit kaak yakken ken akke waytek, kayro yoo matartek maqarre qokoluh koo qokleyyo" iyye. waraqha tama angaarawih lakat dago uddurih addat rabe.

Kaadu saytun Qhuraan inkiih inkaddal moobinna, naharsi ambiyah kitooba elle obte innal – yallak racmat kee nagayna keenil tanay – cagalalh labaatanna kee sidiica liggidih addat fixiixih anuk kaal oobe, suura dudda luk hinnay suurak aayoota kaal oobak ten.

Kaadu saytun Qhuraan fixiixih anuk oobaamih cikmat, Nabii Mucammad sorkocobbaxih diggoysiyyaa kee jibriil -nagayna kaal tanay- wacyi luk qusubuk kaal oobaamat kaa maqarroysaanankah iyyaanaama; yallat agleyta hayta korosih cirdii kee ken sadiinot fooca maqar luk garaysa num yakkenkeh eddeey naharak edde rubsumeemih guduysiyyah, saytun Rabbi iyyeh: «*Koroosit Mari Qhuraan inkitanuuk inki adda macah kaal obsime weeh? Iyye, tonnaah Qhuraanak tuuy waqdi kol kah oobisnem Nabiyow*

ku sorkocobbaxa diggi elle haynaah satta edde geytamkeh, kaadu tuuy waqdi kaak oobisak baxxaqqah baxxaqqah kaa hayne» (Suurat Al-furqhaan 32).

saytun Qhuraan fixixih anuk oobaamat tarbiyat caddol kaxxa cikmat kah edde yaninnaah, woh moominiin qilmii kee diini madqooqih taama ranko rankoh caalih beyaanam edde tan, barittooy raqsah xabbacoowankeh iyyaanam edde tan, kaadu iggimaay koroosanni ditek iimaan kee yallih inkittoysiyyaay qilmi noorî fanah yawqeelimkeh iyyaanama edde tan.

sidoc haak: saytun Qhuraanii kutbe:

kawsenti dacayrih elaytoh kaxxam faxximtam kaa yaktubeenimi, ankuttube wee yab hawwen gadda yakke, saytun Qhuraan usuk Qhiyaama uguttu ittam fanah ginô racmatah oobe yab kinnuk yankuttubem raq maallo.

Nummah kay kutbe Nabii dacayrii kee usuk hangi kah haamî saami geeh, tokkel usuk isi kataysiisik kutbe taaxigeemik abxa saytun Qhuraanii kutbeh amriseeh, wacyi yaktube mara keenik haysite, keenik aytigexxo luk tenem zeydi saabit baxa ansaariytak ten.

Kaadu yallih farmoysi yallak racmat kee nagayna kaal tanay wacyi kaal oobinnaan waqdi kaa raaqisaah, serra kaal kak obtem wacyi yaktube maral akriyak yen kaa yaktubeenimkeh"tama aayatay tohut elle yaaban suurat hayisa axcuk yen suura keenih muggaaqisaah, aayat tet addal yaktubeenimih ken amrisaah, tohuk lakal sacaaba saytun Qhuraanak obteemih bartiyyaa kee aliilah kaa yayyaqaqeenimih ken amrisak yen, saytun Qhuraan kay dabaanal inkih yunkuttubeh yen waraaqhit exaaxil.

Jibriil yallak – nagayna kaal tanay- kulli liggida inkadda saytun Qhuraan Nabiî luk akrayuk yen, Nabii edde rabuwaah yan liggidat namma adda kaâ luk yikriyeh yen kay aayootaa kee kay suuraari missoysak, ta saaku muslimiin gabat geytima kitab elle yaninnal; Yallay fayya iyyaah kayri kak maggoh maxcoh nummaysiyyah: «*Diggah Nabiyow nanu kaa liilil kaa gaabosnam, kee kay kiraatti nel tan»(17) «KaaduNabiyow ni farmoysi jibriil*

gitak Qhuraan kol nakriye waqdi, kaa ankacisaay tibbi ixxic, tohuk lakal usuk koo elle barse innal akriy»(18) (Suurat alqhiyaamah 17-18). kaadu kay maxco: «Nabiyow tama Qhuraan koo akriyisennooch, inkinnah kaa mahawwenta» (suurat alaqlaa 6).

Farey haak: saytun Qhuraan waraaktil gaaboysaanama:

Yallih farmoyti rabek lakal, tirri iyye abba aboobakar assiddiiqh Qhuraan waraaktil kobxisaanamah amrise, aliilit kaa leh yan mari rabah hinnay kaa elle yuktuben waraaktit finqah tu kaak baye waytankeh iyyaanama, tama taamay faxximta tanih abba zeydi saabit baxay wacyi yaktubih yani yekkeh yen, kay sekkaacoo kee amxiqiyyi lakal, waraaktil kak tunkuttubem kee alilwat kak taniimil massah tamaatenkeh wagitak, tama waraakit aboobakar assiddiiqh buxal dansimeh yen, usuk rabba iyyam fanah tohuk lakal nammay haytoh abba khattaabâ baxa qumar buxal dansimeeh, usuk rabek lakal Nabii barra moominiin ina cafsa qumar baxàh buxàl dansimeh yallak kacni keenil yan.

Islaam diini baaxo duude waqdi, muslimiin kitoobay elle takriyeh ceytteeh, sacaabak marik teyni tirri iyye abba qusmaan qaffaan baxal malah xayyoyseenim, sinam inki kitaabay muslimiin kiraatel katattal gaaboysah yasgallem faxximtam kaal baahen, usuk saytun Qhuraan aliilit le maray kutbe yaaxige ta taama abaanamah amrise zeydi saabit baxi abbah kak anuk aboobakar assiddiiqh dabaanal Qhuraan elle kobxisen waraaktil kelitak, woo waraaktil sugtem inki kitaabal gaabosken, woo kitaabak maggo kitooba yunkuleeniih, islaam magaaloolik kulli magaalal yunkulen kitab ruubeeniih kitooba kaak yakuleenimih amrise.

Qhuraan kitoobay ta saaku baadal timixxige, gabâ kutbek tenek hinnay matbaqooqil yitbiqeenim kak tenek, inkih woo kitoobay yunkuleeniy magaalooluh rubsumte kinni kak tanim, kawsenti kak ittak ma sissinii massoysiyyi kak ittak ma sissini.

Ta nayrô fanah muslimiin sharaf le kitaabih tibaqaqt kee tibaqaqt elaytooy tet metteebannuuy tet mansaf aqusbinnaaniih waqdi tet luk gabxitan Qhuraan kawsentih kutbeh arcisiyyi yayseeh mexxat

le foocal nummaatankeh, tirri iyye abba qusmaan qaffaan baxih dabaanal kutbe kaak elle sugte weluy qusmaan kutbel timixxigel.

kaadu amoyti fahad mujammaqay sharaf le kitaabih tibaqaqatah Al-madiina Al-munawwaral yani kalah kah yanim mali, yimixxige aracay saytun Qhuraannah aban tatur le agxe elle abaanam tascassee aroocak aracak teynah yan kaa akke waytek, kaadu saquud qarabiyyah abbotti yallay fayya iyyah kitaabah lon meqe hangii kee kaah agxitaanam kee muslimiinil sharaf le kitaabay tibaqaqt kee mexxataay qax meqe foocal yawqe geytaah, keenil xabbacowtaamih baaker luk.

konoy haak:

Qhuraan kitaabih massoysiyyaa kee kay kuraabiyyo:

Saytun Qhuraan suurat alfaaticak qembisimaah, suurat annaasat yaade, usuk bool kee taban kee affara suurak xissima, tama massoyna yallih farmoytal taade, ta massoyna yallih farmoytal Qhuraan elle oobe massoynal axawah matan, tokkel Qhuraanak naharat obte suura is suurat alqalaqhaay, kitaabal 96 tô suurah tan, sacaaba aayootaa kee suurah arac saytun Qhuraaniih kiraayatal aaxigak ten.

Qhuraan kitab ta saaku soddom makaddamal kurruumaah, Qhuraanak kulli makaddama namma cizbil kurrumta, kulli cizbi affara afah kurruuma, tama kuriyyi inkitanuuk qulamâ macalal yekke;saytun Qhuraaniih kiraayat muslimiinil xabbacootankeh iyyaanamah.

Lacey haak: saytun Qhuraaniih baritto:

Muslimiin saytun Qhuraaniih barittoo kee kay kawsenta aliilah yayyaaqeenim kee kay kiraayatah gibdi fayxii kee gibdi hangi heen, yallih farmoytal elle oobe innal, kaadu sacaabak Qhuraan takriye labha taabiqiin deqsita marih barissot ugutte kay kawsenta diggi haanam fanah, kaadu kulli aayatih garil sooleenih maqna teetik ixiggi haanam fanah, tokkel usun qilmii kee taama inkibarten, tohuk lakal taabiqiinik Qhuraan aliilit le mari kaa elle barsan daaswa kah ekraare, sacaabak kaa elle yakriyen foocittey

keenik barteeni diggi haak, kaadu kay kawsentih diggaa kee kay curuufuuy kay qangoorih loowo diggi haak, kaadu kay suuraarii kee kay aayootah massoysiyyaa kee meqennal kaa yakriyeeniih kaa elle yakriyen gurra diggi haak, tokkel saytun Qhuraan kaa bartaanaah aliilah kaa yayyaaqueeniih kaa yakriyen, kaadu darsayti Qhuraan aliilah le marak isi kabiirik afaak qarab afat qusubuk yallih farmotal elle oobe innal yakriyeh kaa barta, ta nayrô fanah.

Saytun Qhuraanih kiraayat ixxu le kiraayootal yankirriyime, is Qhuraan qangor kee kay curuufuuy arrabak kaa elle yayyaaqen gurray taabiqiin deqsita mari sacaabak Qhuraan aliilit le maray Nabiik barteeh usuk tet kah xiiqsiisek elle baaheeninnal.

Kaadu edde nan ni dabaanal aytiggexxo le kiraayat qaasim kiraayatay kay darsayti cafsi suleymaan baxih xaagul temeete kinni, kaadu naafiq deqsita numih kiraayatay kay darsayti Qusmaan saqid baxay bagulleh warshil yaaxigeenih xaagul temeete kinni, kaadu teetik tanim duuriyyi abii qamri basriitak temeete kiraayat kinni, kaadu Qhaaloon deqsita num naafiqik baahak temeete kiraayatih xaagi kak yaniih yimixxigeh.

Malcin haak: saytun Qhuraanih tafsiiri:

Qhuraan tafsiirit faxaanam kay maqnoonih baxxaqisiyya, faxe yaabak gufti yaafeenim ma duudan, usuk yascasseem kee kay maqnal soolaanaah yaaxigen ken akke waytek, nummah yallay fayya iyya saytun Qhuraan yakriye mara kay maqnooni yafhimeeninkeh ken ilsiisah, saytun Rabbi iyye waqdi:

«Tah barkat-le kitaabay kol oobisne Nabiyow, kay aayoota cubbussu haanamkeh, kaadu qaafiyatah yan kas-le mari elle kaskassoowankeh» (Suurat Saad 29).

Kaadu yallih farmoyti isi sacaaba saytun Qhuraanih maqnoonik keenit kak tengeyyeem keenih kak baxxaqisak suge, kinnih immay woo wakti usun sinni af diggi haak sugeeniih, saytun Qhuraan ken afal oobak sugem saytun Qhuraanih maqnoonih essroh maggak ken gaddaliseh, liggiditte bisoh elle itteemil sinam tafsiirih abta ceya lafitak lafitte.

Kaadu Yallih farmoytaa kee kay sacaabaay taabiqiinik ken darsa saytun Qhuraaniih tafsiirik bahteeh tabisseemik qembisimeeh, woo tafsiir usuk tafsiir qilmih mexexoya yekkeeh, tafsiir almaasuur migaq kah aben, usuk saytun Qhuraaniih fahmih elaytootak kaxxa elaytoh loowima, toh kah kinnim naharsi hora saytun Qhuraaniih aayootat leh tan fahmi neh baxxaqisa, woo hora is qarab afat leh tan ixxigaa kee saytun Qhuraaniih obti edde tekke uddurih caalat kee woo saaku tekke caagiiyah addat sugeenimih sabbata.

Tafsiir Qaynoota:-

Tafsiir qulamah mafkanooni Qhuraan tafsiiril temeggeeh ken ixxigah ixxih caddabnal, tokkel tafsiirwak saytun Qhuraanak afti exxa le kabu kak dacrissey qangor maqna baxxaqissa tumbullee, kaadu aka tafsiirway fiqh-hi madqooqi kak dacrisse tumbullee, kaadu akattoy aydaaduuy hinnay qaqliliy hinnay adabii kee wonnaleemih kabu kak dacrisse tanih, wohuk gixaak tafsiir qulama tafsiir namma kurah kurte:

Naharsittu: Almaasuur deqsita tafsiir, usuk Yallih farmoytaa kee kay sacaabaay taabiqiinik baahen tafsiiri.

Nammey haytu: attafsiir birraayi hinnay attafsiir bilijtihaad deqsita tafsiiriyy saciicik yan qilmil xissiime kinni.

Tafsiir gitittek aysuk raaqa gitaa kee kay missoyna:-

Attafsiir almaasuur deqsita tafsiir usuk saytun Qhuraaniih tafsiirik naharat yan tafsiiri, kah kinnim Nabiik hinnay kay sacaabaa kee taabiqiinik ken darsak yemeeteemih sabbata, usun wohut ixxigah sinaamak yayse marah anuk, kaadu saytun Qhuraaniih fahmik baxxaqqah ossantinay maasuur deqsita tafsiirih addal temeeteemit anee waytek, toysa tafsiir aba numul katatta massoynaani dacrisam kaak faxximta:

1. Aayootâ maqnooniy maasuur deqsita tafsiiril dabaqtem dacrisah tet saddam baahe waama.
2. Tafsiir inkiih tan maqnooniy saytun Qhuraan luk yemeeteeh Nabii cadiswa baxxaqissi hayteemil massah yamaateeh

bicaama, tokkel tafsiir aba numuh woo maqnoonil saduh yan tafsiir yayyaaqem kaah ma xiqta, saytun Qhuraanak tuuy tu kak tafissireeh tu tul kak saduh matan, kaadu Nabii cadiswa saytun Qhuraanal addaffakoot sinnuk temeeteemih baxxaqisiyyah temeeteeh kaa afissirak.

3. Qarab afih rakiiboobah ixxiga faxxiimta, qangor kee maxcoocâ xisnee kee elle tamisiisan foocittê sabbatah, tokkel saytun Qhuraan qarab afat obsimeeh, kay rakiiboobah diiful kaa yafhimeenim faxxiimta.
4. Aayootak itta celtaah ceelallo kak lem diggi karriqqi ittam fanah kak gacsaanam faxxiimta, saytun Qhuraanak tuuy tu itta kak tafissireeh, saytun Qhuraanak maggo aayoota diggi karriqqi ittaah, maqnooni kak baxxaqqa itta, kaadu teetik itta celta aayootay sinaamak marak teynat agaagul le teetik taniih, karriqqi itta aayootâ fanah tet gacsaanam tet mascassaa kee tet maqnoonih baxxaqisiyyah cato takke. Yallay saytuni iyeyh: «Nabiyyow Yalla kinni Qhuraan kitab kol oobissem, mascassa Baxxaqqa kak itta Aayoota kaak tanih, is madqooqik inaytay elle yaduureeniih elle keltan Asli kinni, Aka Aayootay maqna kak itta celtay maggo fooca-ley Aslih tan Aayootâ fanah gacsan waqdi, maqna kak Baxxaqqa itta kaak tanih, lubbitte cakkik kak daggawtaah kak Biyaakitta marah tu-gactek, toysa usun maqna itta kak celta Aayoota kaak kataatan fitnâ guranah Sinam cakkik makaanaah maqna kak Sinnih elle faxan gurral yafdigeenim edde gurrusak, tama Aayootak maqna Yallak-sa taaxigem matan, ixxigal diggi itta mixigwa (ixxiga-le mara kinnuk) Ama Qhuraan Nummasneh usuk inkih Ni-Rabbih xaquk kay farmoya Mucammad ﷺ Arrabat yemeete iyyan, Qhuraanal taniimil kas-kassoowa mari mayan, Qaafiyatah yan kas-le mara Akke waytek» (Suurat aala qimraan 7).
5. Baad ginô caagidit yabta aayootah tafsiirih waqdi ixxigal diggowteeh dabaqtem wakkalsitaanaah, tummabul ixxiga saytun Qhuraanat culsewaanama, saytun Qhuraan maqnoonik aalle waam kaa feerise waanama.

6. Uma tafaasiiray yallay fayya iyyah yaabih maqnoonik xeeruk raqtay taahirik yan sharqil diggowteemik sinam tayxeereeh, qarab afih rakiibobak edde tawqek cibbarsimaanama; makkosiyya edde niyaatek hinnay qarab af kee usuk yascasseeh kaa elle tamisiisan foocitteh iggimah tekkek, hinnay Yallih Qhuraan kak saytunnoowam faxxiimta uma maqnoonih akkaloylah edde radaamak cibbarsimaama.

Bacar haak: saytun Qhuraanih iqjaaza:

Iqjaaz kak iyyaanam: tu baahaanamih duddak iroh raqtaama, abtok hinnay tummabuluk hinnay tubbicak, muqqiza qusba weeloy ambiyaa kee farmoytit astootih mascassah temeete kinni – racmat kee nagayna keenil tanay – tama qangara saytun Qhuraanal mamattoy, cagalah temeetem aayat kee burhaanaay wonnah taniimi.

Kaadu saytun Qhuraan yallay fayya iyyah yaaba, kay maqnoonih duddaa kee kay aayootaa kee kay qangooruuy kay xisnê qaxay sahda bahtaamih dudda kah aalle wayta kaal tan, yallay fayya iyya iyyeh: «*Alif-Laam-Raa*» «*edde faxem Yalli Yaaxige*», tama kitaabay (*Qhuraan kinnuk*) Yalli Nabii Mucammadal ﷺ oobisek Aayoota diggi ittaah missal tan deedal kee coocak, tohuk lakal kay addal calaalii kee caraamuuy seehada kah ceyitti ittam baxxaqimteh, Yallay nagaarah yaniy adda yaaxigih yanih xaquk» (*Suurat Huud 1*).

Nummah yallat agleyta hayta koros saytun Qhuraan kak yemeete ikkeh agaywaaga sinaamat culussam gabbatteh, kaadu dirooba ginnaasitak ceelalloola uguusak sinam kak maktam gabbatteh, tokkel yallay saytuni ken elle qarqarisa aayoota oobise, tama Qhuraanay saytunih inna lem baaha hinnay tabna suura kak baaha hinnay inki suura kak baaha isin numma yacee mara tekkeenik axcuk, tokkel usun tu kak baahaanam ma duudinnon, diggah saytun Qhuraan qarab afat yaniway, usun kaa gabbaqaanam hinnay kay inna lem baahaanam bice waytaah akke waytam yeelemeenih. yallay fayya iyya iyyeh: «*Wonna hinnak Mucammad ﷺ tama Qhuraan ginnaasiteh maay iyyan? Nabiyow: isin kah ittan inna tekkek isin*

kay inna leemik inki suura baaha, Yallak kalah seehadaa kee ginnik duddu haytaanamah seecitaay cató keenit faxa ama ittaanamat numma yacee mara tekkeenik keenik ixxic» (suurat yuunus 38).

Saytun Qhuraan baxxaqqa iyya kukta hee, sahda inkih keenik lakal ginni saytun Qhuraaniih innah taniinih bahti duude waanamah, mariiy marah cato keenik yakkeway axcuk «*Nabiyow! keenik (koros kinnuk) ixxic : seehadaa kee ginni inkih sitta geyyi hayteh gaabowtaamah A Qhuraan celtam baahoonuh usun kaa celtam mabaahan gari garuh keenik cato yakke way» (suurat Al-israa 88)".*

Saytun Qhuraan usuk muqjiziiy kay inna lem kak baahaanam duude waanam kinni, kah kinnim diggah usuk yallih yaabay ginô yab ceele waa kinnihi, usuk isi qangooruuy isi aayootaay isi afat astaay sumaq yakke yab kinni, kaadu yabti baxxaqqaay yabti haxxisiyyih weeloy kay addal tanii kee xaagittee kee cakki maaqentitek kay addal taniimil astaay sumaq yakke yab kinni, kaadu madqooqii kee sharqittek addal leemih sabbatah astaay sumaq yakke yab kinni, usuk nafsiiy wannal maqarre raatisiyya leeh, ixxigal diggowteemiy maqar le addal leemih sabbatah.

Kaadu usuk ginoo kee falak qilmih maraay, manô qilmitt taamita maraa kee haddaalinni qulamak woh aaxaguk suge waytek makina mara hagga hee, saytun Qhuraan qilmil diggowtem kee baadal ginô mascassa takkey usun edde taamitan qilmittet xakabuh tani edde tan, qilmi maxcay maqarret yaabeh yan farmoytay akriye waah aktube waay, akriye wayta ummattah addal yanik suwaawurul amaate waytam addal kaak tan, kaadu tambulleemik tu aaxigak suge wee baadal, woo marak ixxu takkeemih islaamaninnot culaanamih sabab yekke, kah kinnim saytun Qhuraanal temeetem sahdayti yab akke waam yeexegeenimâ sabbatah, cagalah usuk baad kee sahada gine Rabbih yab kinni.

Kaadu Qhuraanal yallay fayya iyyah inkittinaané tascassee ayootaa kee kay taamay qax meqek makinam tanii, yallay fayya iyya iyyeh: «ta koros Nastooti aybulleteno qaran kee baaxô

deraafeey, ken nafsttel, Qhuraan cakki kinnim keenih baxxaqqa ittam fanah. Kaadu ku Rabbik ken maxiqtaa astâh, Qhuraan cakki kinnimil sumaaqitam?» (suurat fussilat 53).

Sagal haak: saytun Qhuraanih Maqnoonih tarjamata:

Tarjama is yab afak teynak aka afal korsaanama, tarjamat is gibdaadiq foyyah matan, kah kinnim afti xisneh kawsenti kak xissiimaamak tiyak teynah aracat tan, nummah qangara tascasseem tagibdem takkeh kawsenta aka afal korsan waqdi.

Kaadu sahdayti xiseh yan kawsentih tarjamatih caalat wonna yekek, toysa saytun Qhuraan yatirjimeenim faxan waqdi tarjamat gibdah lafitak raqtam raq mali, usuk yallay fayya leh yaabay qarab afat obsime kinniimih sabbatah, kaadu usuk yallay fayya iyyah xaquq isi qangor kee isi maqnooni luk yalli wacyih kaa oobise, sahdayti saytun Qhuraanih maqnooni dudda luk aaxigeh iyyaah warsitam ma xabcini, hinnay usuk kay qangoorih xisne qarab kawsenti elle yan gital qagsam ma bicta.

Saytun Qhuraanih tarjamat gibda luk muslimiin qulama saytun Qhuraan kee kay farmoh gudduysiyyi baaxô bagul eneyyi itta ummoota guddusaanam faxximtaah raq sinnim diggoyseenih, ken afitte akkinnaanim takkay immay, woh arac xagsaanam ma takka, Qhuraan aka afittet yatirjimen ken akke waytek.

Saytun Qhuraan aka afittet yatirjimeenim:

1. Saytun Qhuraanih maqnah tarjamat akki, woh tarjamataay tafsiir sinni kinni, Qhuraan kawsentih qangor yascasseeniih baxxaqqal cabaanama.
2. Tafsiir tarjamatay baxxaqisiyyaa kee ceelallot maqarroysaana, saytun Qhuraanah qarab afâ kalih afat aban tafsiirih gidda kinni.

Saytun Qhuraanih maqnooni faxennah maqar bahta way, tarjamat aba num namma af faxennah diggi karriqqi haah, aayootâ maqna nagay yaaxige way, diggah too tarjamat Qhuraanal ma muggaqsimta, namma sababah :

Nahar sittu: saytun Qhuraan fayya iyya yallih yaabay qarab afat obsime kinni, usuk yabti haxxa kee karriqqah daadaya fayya iyya aracal yan, aka afat qarab afâ kalah xisnê kaak qagseenik Qhuraan migaq kaak bayissah.

Nammey haytu: diggah tarjamat saytun Qhuraanih maqnooni yatirjime sahdayti fahmit yabta, is tama kabuk tafsiir celta, tafsiirik Qhuraana kah axce waan innaah, tonnah tajamatah Qhuraan migaq abaanam matakka.

Kaadu saytun Qhuraanih maqnoonih tarjamat oggolimta tarjamat takkenkeh, Qulama kah hayte ximmooma arac xagtam faxximta, tarjamat aba num Qhuraan maqnooni makkossa maqnoonî fisaa siyyah addat kak culsaah reebuh haysitaamak cibbarsimak abaama, hinnay sharqi muslimiin kah amrisem kee ken aroocay barkat leeh taahirik tani taysammeemik cibbarsimak, woh maggo tarjamoomiy mustashriqiin deqsita marak abxa hinnay diraabah muslimiinil itrita marak abxa haytel edde tenglelah, usun uma qaqliida (sahdayti lubbil yoxxowweeh diinah haysiteemi) le maray islaamaninnoy nabah iyyah digloh yangayye maray saytun Qhuraan kee kay shariiqatay xabcini boolaysaanankah aban.

Tama aracak ugutak nummah amoysi fahad mujammaqay sharaf le kitaabih tibaqaqtah Al-madiina Al-munawwarah yani saytun Qhuraanih maqnooni tarjamah kibal elle haanah mayyaqaq isi fillal hee, saytun Qhuraanih farmoy fayya ittah gudduysiyyah leh yan baakeerih, qarab afat yaabe waa marah akaakayyuuk lon afat ken guddoysa. Yallay ginô Rabbih yani fayla leeh kaah dabaqta, kaadu ni Nabii Mucammad al-yallak racmat kee nagayna kaal tanay, kay buxah maraa kee kay kataysiisil inkih tanay, taabiqiin kee ken maqaanel kataate maral tanay galtoh ayrô fanah.

SUURAT AL-FAATICA

Makkal Obte, 7 Ayat Takke.

1. Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih Migaaqal Qimbisa.
2. Faylaa kee Saare ginô Rabbi le.
3. Ummaan ginoh Fulte Racmatta leeh, yeemene marah Gunê Racmatta-le Rabbi kinni.
4. Usuk (Yalla kinnuk) cisab kee galtoh Ayrô (Qhiyaamah Ayrô kinnuk) yamlike Rabbi kinni.
5. Diggah nanu Ni Rabbow koo inkittosnaah Qibaada dibuk koo caglisna, nanu ni-caagiidah inkih cato koo esserra.
6. Ni-Rabbow ku-gitay massa-lel, tirri nee hayisaay neh kaa escessiy.
7. Ambiyya kee Yallih farmoytit luk temeetem Nummayse maraa kee Yallih gital kay Qangara fayya ittamkeh yingicilleh Rabe maray diini Niqmatat gunteh gita kinni, yahuuduy ku Naqbi elle yanih diinit cule mara nee maabin Nasaaray islaam diinik makkotteh diinit cule mara nee maabin Ni-Rabbow iyye marih gita.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾

مَلَكُ الْجَنَّاتِ بَوْهِ الدِّينِ ﴿٤﴾

إِيَّاكَ نَفْدُو إِيَّاكَ نَسْتَعِينَ ﴿٥﴾

أَهْدَى الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

SUURAT AL-BAQHARA

Madiinal Obte, 286 Aayat Takke.

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Alif- Laam-Miim: edde faxem Yalli yaaxigeeh, yaggiggiriqqee curuufuy suuraarik teynak foocat yamaate ta Qhuraaniih innah tanim num baahu duude waamih mascassa edde tan.
2. Nabiyow tama Qhuraan kitaabay kol obsime usuk Yallih xaquq yanim Agay-waaga mali, usuk Yallak meesita maray kay madqooqi kataatah tирто kinni.
3. Woo mari usun keenik Qellittem wohuk ceelallo (jannataay, giraay, malaykaay,) Nummaysaa Salat elle faxxiima innal Abaah Soolisa mara, maaluk Yalli keenih yeceemik tu-Sadaqhat kee Yalli kicnih yan gital yacee mara kinni.
4. Nabiyow Qhuraanak kol obsimtem kee kok duma Yallih farmoytiitil obsimte kitooba Nummaysaa, usun Akeeray Cisab kee galto elle tani Asmatah yaaxige mara.
5. Woo maray tama weeloola-le sinni Rabbik tirtô Bagul yaniih, woo mari usun jannatal fayya itta Aroocal yaffoofe mara kinnon.
6. Diggah Yallih Aayoota yengeddeeh Nabii Mucammad ﷺ nubuwannu dirabboye mari,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمٰ

ذَلِكَ الْكِتَابُ لِرَبِّ فِي هُدَىٰ لِلْمُتَّقِينَ ١

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ
وَمَمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُفْعَلُونَ ٢

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مَنْ
قَاتَلَ وَنِإِلَّا لِآخِرَةٍ هُمْ يُوقْنَونَ ٣

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدَىٰ مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٤

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَنْذَرْتَهُمْ
أَمْ كَمْ تُشَدِّرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٥

Nabiyow atu Yallih digaalak
ken meesissam kee hinnay ken
meesiise waytam keenil inkittu
usun Atu keenih luk temeetem ma-
nummaysan.

7. Yalli ken lubbittee kee ken Aytiita cakki taabbeemik Alfeh, intiita keenik Alfeeh Siba keenik elle hee koroositeenimih sabbatah, usun Akeeral kaxxa digaala-lon.
8. Sinaamak Yallaa kee ellecaboh Ayról Neemeneh iyya mari (munaafiqhiin kinnuk) keenit yan, usun nummah yeemene mara hinnon.
9. Usun edde yanin iggimah Yallaa kee yeemeneh yan mara ganaanam yakkalen, usun Aaxige waanâ ikkal sinni nafsik-sa ganaanam malon.
10. Ken lubbittet munaafiqhannuu kee Agay-waagâ Biyak yaniih, Yalli woo Biyaakat Biyak keenih osse, usun ken Qansarissa digaala-lon akeeral, Neemeneh Axuk Acuwak Sugen diraabih Sabbatah.
11. moominiin koroosannuu kee uma taamat Baaxo mabaysina keenik ittek, ken diraabay gibdih cagalalh nanu Baaxo umaanet baysa mara hinnino nanu tet yaymaaqe mara kinnino ikkal iyyan.
12. Oobbiya!Diggah usun Baaxo Baysa mara Nummah, kinnih immay usun edde yanin iggimah woh mayaaxigan.

خَتَّمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ
أَبْصَرِهِمْ غَشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾

وَمِنَ الْكَافِرِ مَنْ يَقُولُ إِنَّا بِاللَّهِ وَبِإِلَيْهِ
الْآخِرُ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

يُخَاتِّيْعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخَاتِّيْعُونَ
إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْرِهُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذَا قَاتَلُوكُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَاتِلُوا إِنَّمَا
تَحْكُمُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

أَلَّا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ
لَا يَسْتَعْرُونَ ﴿١٢﴾

13. keenik (munaafiqhiin kinnuk)

Sinam kah teemene innah eemena
keenik iyyeenik, nanu kas maleela
kah teemene innah Naamanoo
iyyan? Oobbiya! Diggah usun kas
maleela keeni, kinnih immay usun
edde yaniinim finqa kinnim sinnik
mayaaxigan.

14. tama munaafiqhiin yeemene marat
tongoorowek nanu neemeneh
iyyan, sinni Abbotiy Sheytoonah
tanî fanah gacaanaah dibuk keenî
luk yanin waqdi nanu, Diggah
sin diinit Siinî luk naniih, nanu
cagalah moominiinil Abak Sugnem
Anqasa iyyan.

15. Yalli usun Aben Anqas celta galtoh
digaalah ken digaale-le, usun edde
yanin koroosannuu kee caddok
taturut yadudduureenimkeh ken
wadirroysa.

16. Too munaafiqhiiniih yan maray
tirtot maxqawit (mako) xaamite,
tokkel sinni kabxat fayda
morbisinno kasaara Akke waytek,
usun Aben kabxat (tellemmot) fayda
elle orbisan gitat maradinnoonuuy
woo mara makkon.

17. Munaafiqhiiniy Nabii Mucammad
nubuwannu Nummah Nummayse
waytey koroosittê ceelallo horta
yakke marak dite-le Bar numuk
teyni gira kak urseeh kaak derfal
tanim ifissi kaah hayte waqdi,
Yalli gira kak Barguseeh ditet cabe
maray tu-Able waah edde gexan
gitat Rade waah inna kinni.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَمْنُوا كَمَآ أَمْنَأَ اللَّهُ
قَالُوا أَتُؤْمِنُ كَمَا أَمْنَسْفَهُ أَلَا إِنَّهُ
هُمُ الْسُّفَهَاءُ وَلَا كَيْنَ لَأَيَّ عَلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَإِذَا كَفَرُوا أَلَّا يَدْعُونَا وَإِذَا حَانُوا
إِلَى شَيْطَنِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا تَخْنَثُ
مُسْتَهْزِئُونَ ﴿١٤﴾

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمْنُعُ فِي طَعْنَتِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَصْلَالَهُ بِالْهُدَىٰ
فَمَا رَبَحُتْ بِهِمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

مَثَلُهُمْ كَمَثْلُ الَّذِي أَسْتَوَّ قَدَنَا رَافِلَمَا
أَصَاءَتْ مَا حَوَلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِ
وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلْمَتِ لَأَيُّضُرُونَ ﴿١٧﴾

- 18.** Usun cakki yaabbeenimik Ayti maleelaay cakkit yaabaanamak duuditte tirtô diifu yableenimik inti maleela, tokkel usun wohih Sabbatah edde yanin makô gitak iimaanâ fanah magacan.
- 19.** Hinnay tama munaafiqhiinh ceelallo horta yakke maray Bacaril gexay Qaraanak kaxxa Roobuy diteetaay Angad kee cankaxi edde yanik sinni Aytiitat sinni feeraari kakkaqô xongoloh gibdah hee marih inna rabi meesih, Yallih ixxiga korosut maroh taniih, usun kay digaalak mayassaqqan.
- 20.** Cankaxi diifi gibdah intiita keenik sissikuk yaatukem xayyossu haa usuk gita keenih ifsinnaanah waqdi kay diiful gexan, diifi kaak yaggiriqceeh giti keenit dite Baaha waqdi sinni Aracal elle Soolan Yalli faxinnay Angad xongoloh gibdah Aytiita ken waysiisak yeeneeh, cankaxi diifih gibdah intiita ken waysiisak yen, diggah Yalli ummaan immih duddali kinni.
- 21.** Sinaamey sin Rabbiy sin gineeh Siinik dumi mara gine uqbuda Yallak meesita marih loowot gactaanam keh.
- 22.** Usuk sin Rabbiy Baaxo madabah elle gactan fido Siinih Abeeh Qaran Amol Siinik Amô tabsi (Amô tabsu kinnuk) innah xise, Qaraanak lee Siinih oobiseeh caxâ mixuy Rizqli Siinih yakke edde yeeyeeqe,

صَمْدٌ بُكْرٌ عُمَىٰ تَهْمَمْ لَا يَرِجُّهُونَ ﴿١٨﴾

أَوْ كَصَبِّيْنَ مِنْ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلْمٌ وَرَعْدٌ
وَرَقٌ يَجْعَلُونَ أَصْدِيْعَهُمْ فِيَّ إِذَا نَهَمُّ مِنَ
الصَّوَاعِقِ حَذَرُ الْمَوْتَ وَاللَّهُ هُمْ يُحِيطُ بِالْكَفَّارِينَ ﴿١٩﴾

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطُفُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَصَاءَ
لَهُمْ مَشَأْيِهِ وَإِذَا أَظَلَّهُمْ عَلَيْهِمْ قَامُوا
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَّهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَنْصَرَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْقُفُونَ ﴿٢١﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فَرَشاً وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَآءَةً فَأَخْنَجَ يَهُهُ مِنَ
الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا يَجْعَلُنَا اللَّهُ أَنْدَادًا
وَأَنْشَمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

toysa Yallat numtin-wellitte Agleh
mahiina qibaadal isin Aaxaguk.

23. Korosey Ni-Naqsu Nabii

Mucammadal oobisne صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
Qhuraanak Agaywaagat teneenik,
toysa kay innah taniimik inki
Suura Baahay Yallak kalah sin
maray sin catay sumaq siinh
yakkek duddu haytaanam Seecita
ittaanamat Numma yacee mara
tekkeenik.

24. Tokkel taway kay innah taniimik
Suura Bahtaanam Abe wayteenik
Sarrah inkinnah toh mabtan,
toysa isin giray Sinam kee xeet
Bocoy edde urtah-ley korosuh
missoysimtek meesita.

25. Nabiyow yeemeneeh meqe
taamoomi Abbaasite mari, Diggah
usun jannootay weeqaytitte
guba kak gexxa loonumul ken
Aytukumus, jannatti caxâ mixuk
Yalli Rizqhi keenih Acayinnaaniih
waqdi, tah duma Yalli neh yecee
caxâ mixu iyyan, weelal kee
mabla itta kak ceelak keenih
yontocowwime Rizqhi tami kak
sissinuk, tet Addal (jannoota
kinnuk) Agabuy Qaboolaa
(mayangali qabal kinnuk) kee
wasaakatak Saytunnoowe-lon usun
tet Addal waarak.

26. Diggah Yalli ceelallo yaagureemik
ma-wacarriya daggowtay hinnay
tamaggay kayniiqeytah innah
tanim takkay, hinnay teetik

وَإِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأُنْوِيْلُوا
بِسُورَةٍ مِّنْ مَّقْتُلِهِ وَأَذْعُوْشُهَدَاءَكُمْ مِّنْ
دُونِ أَلْهِ إِن كُنْتُمْ صَدِيقِيَنَ ﴿٣﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأَتَقْرَبُوا إِلَيْنَا هَذِهِ
وَقُوَّدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعْدَتْ
لِلْكَافِرِينَ ﴿٤﴾

وَبَشِّرِ الظَّالِمِينَ أَمَوْأَعْمَلُوا أَصْبِلُهُمْ
أَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجَرِي مِنْ تَحْنَاهَا الْأَنْهَارُ
كُلُّ مَارُزْ قُوَّلُمَنْهَا مِنْ شَمَرَقَ رِزْقًا قَالُوا
هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلٍ وَاتُّوَابِيهِ
مُنْشِئُهَا وَلَهُمْ فِيهَا أَرْوَحَ مُطَهَّرٌ وَهُمْ
فِيهَا خَلِيلُوْنَ ﴿٥﴾

*إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا
مَا بَعْدَهُ فَمَا قَوْفَهَا فَإِنَّمَا الَّذِينَ أَمْمُوْلُوا
فَيَعْلَمُوْنَ أَنَّهُ أَحْقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا

Qunxam takkay, hinnay teetik
 Nabam takkay, yeemeneh yan
 marah tugactek diggah Yalli cakki
 Rabbiy tama ceelallo sinni Rabbih
 xaquq tanim yaaxigreenih, koroosite
 marah tu-gactek Anqasaay
 Burah Yalli Anna leemil ceelallo
 yaagureemit maca faxee iyyan?
 Yalli keenil gacisak korosuk maggo
 mara edde makkoya tama ceelallo
 cakki kinniimil anqaseenimh
 sabbatah, mooniniinik maggo
 mara edde tirri haa tama ceelallo
 cakki kinnim Nummayseenimh
 Sabbatah, Yalli tama ceelallo
 yaagureemit kalah makkoya mara
 mali, Yallih Amri cine mara Akke
 waytek.

- 27.** Yalla inkittoysaanaah Nabii
 Mucammad Nummaysaanamal
 Yalli Ateeban (xagana) keenik
 beek lakal xagana yaggileeh Yalli
 xakbaanam keh xakabuh ken kak
 Amrise Ramad yargiqeesh Baaxo
 Baysaah Baaxô Bagul umaane Aba
 mari, too mari usun Addunyaay
 Akeeral kasaarite mara kinnon.

- 28.** Korosey Yallih inkittinaane
 mammal tangaddeenii? Rabteemiy
 Anee waytah Sugteeniih sin
 yuynuwweeh Addunyal sin
 heek tohuk lakal Qumri Siinik
 yamurruqe waqdi sin Qidah,
 tohuk lakal Qhiyaamah Ayro sin
 yaynuwweeh, tohuk lakal cisab kee
 galtoh kaâ fanah gacsimitan.

الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
 بِهِنَّدَامَكَلَّا يُضْلِلُ يَهُهُ كَثِيرًا
 وَيَهُدِي يَهُهُ كَثِيرًا وَمَا يُضْلِلُ يَهُهُ
 إِلَّا الْفَسِيقِينَ ﴿٦﴾

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
 مِيقَاتِهِ وَيَنْقُضُونَ مَا أَمْرَ اللَّهُ بِهِ
 أَنْ يُوَصَّلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
 هُمُ الْخَيْرُوْتَ ﴿٧﴾

كَيْفَ تَكُفُّرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ
 أَمْوَالَنَا فَأَخِذَ كُمْ نُبَيِّسْ كُمْ شَمْ
 يُحِبِّ كُمْ شَرَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

- 29.** Dibuk Yalla kinni Baaxô Bagul tanim inkîh Siinîh gintem, tohuk lakal Yalli Qaran ginô fanah yufkuneeh, tokkel malcina Qaraanay dudda-le ken Abe, Yalli usuk ummaanim yaaxigi kinni.
- 30.** Nabiyow ku-Rabbi malaykak anu diggah Baaxô Bagul Seehaday mariiy maral kak ciggila ginam faxa iyye waqdi cus Sinaamah, malayka Qajjibsitak: Ni-Rabbow umaanee kee Qaboola teetil caxu waa mara mannal teetil haytaa itte? Nanu koo Saytunnoysak koo faylisnaah koo ceele waytaamak koo Saytunnosnaah koo nassakaxxehik itte, diggah anu isin Aaxige waytaanam Aaxige teetik (malayka kinnuk) iyye Yalli.
- 31.** Yalli Nabii Aadam ummaan iimih migaaqitte inkîh kaa Barseh, tohuk lakal woo migaaqitte Yalli malaykal xayyoyseeh tahiimih migaaqitte yoh warisa isin ittaanamat Numma yacee mara tekkeenik keenik iyye Yalli.
- 32.** Malayka: Ni-Rabbow atu Saytunnitoh nanu atu nee Barissem Akke waytek, nanu ixxiga mannu itte, Diggah Atu ixxigaliy tu-kak Qellite wayta, Naggaaray tu-elle Aba inna yaaxige kinnito.
- 33.** Yalli: Aadamow tahiimih migawway usun Aaxige weeni keenih waris kaak iyye, tokkel Nabii Aadam tama migawa keenih warse waqdi, Yalli malaykak iyyeh, diggah Anu Qaranwaa kee Baaxô Bagul

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُم مَا فِي الْأَرْضِ جِبِيلًا
ثُمَّ أَسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّهُنَّ سَبْعَ
سَمَوَاتٍ وَهُوَ يَكُلُّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ﴿٢٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ
خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجَعَّلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا
وَيَسْفِلُ أَدْمَمَهُ وَنَحْنُ نُسَيْحُ بِحَمْدِكَ
وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَغْمَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

وَعَلَمَ رَبُّكَ أَدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا مَعَرِضَهُمْ عَلَى
الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَتَيْتُكُمْ بِأَسْمَاءَ هَؤُلَاءِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ
أَعْلَمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

قَالَ يَقَوْمٌ أَنِّيهُمْ بِأَسْمَاءِ يَهُمْ فَلَمَّا آتَاهُمْ
بِأَسْمَاءِ يَهُمْ قَالَ اللَّهُ أَكْفَلَ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
عَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدِونَ
وَمَا كُنْتُمْ تَكُونُونَ ﴿٣٣﴾

Qellittem Aaxigeeh isin
taybulleenim kee Qellisak
Sugteenim inkih Aaxigeh Siinik
maxacciyoo? Keenik iyye.

- 34.** Nabiyow sinaamah cus; malaykak Nabii Aadamah konnabâ Sujuud Aba inne waqdi, tokkel malayka inkih Nabii Aadamah Sujuud Abteh ibliisiy cineeh kaxxa-mariiniteeh koroosite marih loowot Suge Akke waytek.

- 35.** Adamow koo kee ku-Barra cawwa jannatal dabqih gacaay kay caxâ mixu ruftoluk faxxa haytan Rikek kaak Akumaay isin tama caxal maxayyoowina tet mexexu takmeenimik, toysa sin Nammay Yallih Amrih cinat sinni Nafsi yudlume mara Akkettoonuk kaak inne.

- 36.** Tokkel Sheytan dambit ken Qide tet mexexu Akummu haanam fanah was-wasa keenil yekkeemih Sabbatah, tokkel Sheytan jannatti niqmatay edde Sugeenik ken yeyyeqeh isin (Adam kee Cawwaay, Sheytan kinnuk) jannatak Baaxol ooba mariiy marak Qaduwwihi Siinik Anuk isin Baaxô Bagul madab kee takmeeniih taaqubeenimi edde hataktana liton Rabi wakti Siinik Amma iyyam fanah keenik inne.

- 37.** Nabii Aadam isi Rabbik Qangooruy usuk kaa Barseeh kaa yiysixxige beeteeh oggoleeh kaa edde kallaceeh Yalli toobat kaak

وَلَذِكْلُتَ الْمَلَائِكَةُ أَسْجَدُوا لِلَّهِ فَسَجَدُوا إِلَيْهِ
إِبْرَاهِيمَ أَبِي وَأَسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

وَقُلْنَا يَكَادُ أَشْكَنَ أَنْتَ وَرَبُّكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَّا مِنْهَا رَغْدًا حَيْثُ شِئْنَا وَلَا قَرَبَ
هَذِهِ الْأَشْجَرَةَ فَتَكُونُ كُلُّ أَنْظَالِهِنَّ ﴿٢٧﴾

فَأَنْلَهْمَاهُ الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا كَانَا فِيهِ
وَقُلْنَا أَهِيَطُّوْ أَعْضُكُمْ لِيَعْصِي عَدُوَّهُ وَلَكُمْ فِي
الْأَرْضِ مُسْتَقْرٌ وَمُتَّمِّنُ إِلَى حِينٍ ﴿٢٨﴾

فَتَلَقَّئَ إِدَمْ مِنْ رَبِّهِ كَمَنَتِ فَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ الْتَّوَابُ الْحَرِيمُ ﴿٢٩﴾

oggoleh, Diggah usuk isi Naqoosak kaal gace marak toobat oggolaah isi Naqoosah farakka iyya Racmatle Rabbi kinni.

- 38.** Yalli keenik iyyeh : isin jannatak inkih (Adamaay, cawwaay, ibliis kinnuk) Baaxô fanah oobaay Adam kee Cawwak sin Samaday (Raddi) siinil kataatah tирто edde tanim Siinh tascassee farmoytit kee Anu keenil oobisa kitooba Siinh yi-xaquk temeetek, tokkel Siilik yi-tирто kataate mari, toysa ken Amol ellecaboh ayroh meesi matanaay, Addunyak keenik taturteemih ma-rookitan keenik inne iyye yalli.
- 39.** koroositeeh Ni-Aayoota dirabboyse mari, woo mari usun girâ mara usun teetil waarak.
- 40.** Israa-iil xayloy Yi-Niqmatay Siinh eceey sin Amol yani kassita Yi-kitoobaay Yi-farmoytit inkih Nummassaanaah Yi-Madqooqil taamittoonu waytaanamah yoh culten xagana duudusa meqe galto Siinh elle Aceeh wohul jannat sin culusu waamah Siinh hee xagana Siinh duuduseyyok, dibuk yok meesitaay yok kalih marak ma-meesitina keenik iyye Yalli.
- 41.** israa-iil xayloy Qhuraanay Nabii Mucammadal oobisey tawraat kitaabay isin litoonu Nummaysak yeemetel eemena, kitab marak (yahuud kee Nasaara kinnuk) isin Naharak kaal koroosita mara

فَلَمَّا آتَاهُنَا حِيمَعًا فَإِمَامًا يَأْتِيهِنَّ كُمْ مُّكْمِ
هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدًى فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِمَا يَأْتِنَا أَوْ لَيْكَ
أَصْحَابُ الْتَّارِهُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٢٩﴾

يَبْشِّرُ إِسْرَائِيلَ أَذْكُرْ وَأَعْمَقِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ
وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ وَلَا تَنْهَا فَارَهُبُونَ ﴿٣٠﴾

وَإِمْنُوا بِآنَّنَّا أَنْزَلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ
وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرَ بِهِ وَلَا نَشْرَوْرُ
بِيَأْيِتِي شَمَنًا قَيْلَأً وَلَا تَنْهَا فَانْتَقُونَ ﴿٣١﴾

makkinaay Yi-Aayootat Addunyâ
dago duyyê Baxa maxaamitinaay
dibuk yok meesita.

42. Yallak oobe cakkii kee deedal ittar masgalliinaay Nabii Mucammad weeloolay sin kitaabal temeetey cakki kinni maaqarina isin Aaxaguk.
43. Salat Soolisaay Zaká Acuwa, kay ummatak Salaatal Rukuuq Abah yan marâ luk Rukuuq Aba.
44. yahuud mixigway (tutaaxagoy) Sinam meqem Abtam kee Nabii Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ yaamineenimih Sinam Amrissaanaah sinni Nafsi hawwentaanaa? Isin tawraat kitab Akrayuk, woo Abni Siinik Qaxumak ma-kaskassowtaanaa?
45. sin caagiidak faxxa haytaanamah Sabrii kee Salaatat cato faxa, Diggah usuk (Salat kinnuk) Nabaah Qilsih Yallah yuqunxeeh kaak meesita mara Akke waytek.
46. Tama Yallak meesitaah kaah yaqunxee mari, Diggah usun Qhiyaamah Ayro sinni Rabbit yangooroweeh, Diggah usun cisab kee galtoh kaâ fanah gacoonu waanam Asmatah yaaxigen.
47. Israa-iil xayloy Yi-Niqmatay maggot siinii eceey sin Amol yani cassita, Diggah Anu sin dabaanii marak Ambiyâ mangal sin muxxusek Yi-Niqmat faatita.

وَلَا تَكُلُّوا الْحَقَّ بِالْبَطْلِ وَتَكُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَلَقَمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الرَّكْوَةَ
وَأَرْكَعُوا مَعَ الْرَّكْعَيْنَ ﴿٤٨﴾

*أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْمُبْرُورِ وَتَنْهَوْنَ أَنفُسَكُمْ
وَأَنْتُمْ تَعْلُمُونَ الْكِتَابَ فَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٩﴾

وَأَشْتَعِنُوا بِالصَّبَرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا الْكِبِيرَةُ
إِلَّا عَلَى الْحَسِينِ ﴿٥٠﴾

الَّذِينَ يَظْلَمُونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوْنَ إِلَيْهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ
رَاجِحُونَ ﴿٥١﴾

يَأَيُّهَا أَسْرَارَ مِنْ أَذْكُرُوا لِعْمَقِ الْأَعْمَامِ
عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَلَّتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

48. Qhiyaamah Ayroy Nafsi Nafsih tu-edde xiqe waah, Yalli korosuh Shafaqaqatta Abaanam edde oggole waah fida keenik edde Beewaaanaah oggole waan Ayroh digaalak meesita, Yallih digaalak hebeltô num cato keenih edde Akke waa Ayrok meesita.

49. isin firqawnaa kee kay maray gibdi digaala sin tammoysak laburru Siinik Asgaaduk Say-urru Siinik nuwwuk cabak Sugek sin Naggosne waqdi kassitay, too digaalat sin Rabbik kaxxa mokkor Siinik edde taniih, woo digaalak sin Naggoyleem sin Rabbik kaxxa Niqmat Siinh edde yanik kaa faatita.

50. Bad ittak Siinh Baxisneeh firqawnaa kee kay marak sin (israa-iil xaylo kinnuk) Naggosneeh firqawnaa kee kay mara Badal xuumusne waqdi Siinh Abne Niqmat kassita isin Abaluk.

51. isin Nabii Muusal tawraat kitab oobisnuh morootom Bar xagana kaah hayne waqdi Siinh Abne Niqmat kassita, tohuk lakal Bequeray sinni gabat Bicisseeni Yallak kalah tuqbuden Nabii Muusa gexek lakal, isin Bequerat Abten Qibaadat Sinni Nafsi yudlume marah Anuk.

52. Tohuk lakal Bequerat Abten Qibaadak totoobeenik lakal Qafu Siinh Abneh tama Niqmat Yalla faatita mara takkeenimkeh.

وَأَنْقُوا يَوْمًا لَا يَجِدُ نَفْسٌ عَنْ تَفْسِيرِ شَيْءٍ
وَلَا يُعْلِمُ مِنْهَا شَفَعَةً وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَلَا هُمْ بِهِ يَصْرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِذْ جَاءَتِكُمْ مِنْ أَلِ فَرَّعَوْنَ يُسُومُونَ كُمْ
سُوءَ الْعَدَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَ كُمْ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَ كُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ قَرِينٌ
رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْجَرَفَ أَجْيَانَ كُمْ وَأَغْرَقْنَا
أَلِ فَرَّعَوْنَ وَأَنْشَأْنَاهُمْ رَبْرَبْرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِذْ وَأَعْدَنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ أَيَّلَةً لَمْ أَخْدُنُمْ
الْعَجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَلَنْسَطَ طَلْمُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ عَفَوْنَاهُ عَنْ كُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشَكُّرُونَ ﴿٥٢﴾

- 53.** Nabii Muusah tawraat kitaabay cakkii kee deedal ittak Baxsa kaah necee waqdi kassita, makô gitak cakki gitâ fanah tirri ittaanamkeh.
- 54.** Nabii Muusa isi marak: Yi-maraw Diggah isin Beqera Yallay taqbudeenih haysitteenimit sinni Nafsi tudlumeenihik sin gine Rabbil gacaay Siinik dambik Barih yan mari umeyna Qiday, tamah Abtaanam khayrih Siinih Aysuk Raqta sin gineh yan Rabbih xaqul, toysa towbat Siinik oggole-le, Diggah Yalli kay Naqoosak dambik kaal gace marak toobat oggolaah keenih Racmata Rabbi kinnik.
- 55.** isin (israa-iil xaylok Yalli Nabii Muusah xagana elle hekke kaalluk gexe mara kinnuk) Muusaw nanu Yallay yab kak naabbe intih ubullu haynam fanah inkinnah koo mannummasna itten waqdi kassitay, tokkel gira edde tan kakkaqo Qaraanak Siinil obteeh sin Qiddeh, isin sinni intiitah Abaluk.
- 56.** Tohuk lakal nanu sin Nuynuwweh isin kakkaqô girat Rabteenik lakal Yalla faatittaanamkeh.
- 57.** isin Baditih Baaxot gexak Sugten waqdiy gayrantut sin Silaalishneeh Manni deqsittaamay Camuk celtay malab tamulee kee Salwa deqsitta haaday Cado kak meqe Siinil oobisneeh meqeeimi Calaalih taniy sin Nurzuqhek Akuma Siinik inne waqdi kassita, usun nanu keenih necee Niqmat yengeddeenimit nee

وَإِذْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَعَزُّومُ إِنَّكُمْ لَمَمْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ بِإِخْرَاجِكُمُ الْجَنَّلَ فَتُوبُوا إِلَيَّ
بَارِيْكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيْكُمْ قَتَابٌ عَلَيْكُمْ
إِنَّهُ دُهُولُ التَّوَابُ أَرْجِيمُ

وَإِذْ فُلْشَمْ يَلْمُوسَى لَمْ نُؤْمِنْ لَكَ حَقَّنَرَى اللَّهَ
جَهَرَةً فَلَمَّا خَذَتْكُمُ الصَّيْعَةَ وَأَنْشَمْتَ نَظَرُونَ

ثُمَّ بَعْثَتْكُمْ مِّنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشَكَّرُونَ

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ
وَالسَّلَوَى كُلُّوْمِنْ طَيْبَاتٍ مَارَقَنَكُمْ
وَمَا أَظْلَمْنَا وَلِكُنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

Madlammon, kinnih immay usun
wohut sinni Nafsi Adlamuk Sugen.

58. Tama magaalay Beytal maqhdis
deqsitta culaay teetik faxxa
haytan Aracak farakka-le Rizqli
Akuma, Ama magaalah Afak
Yallah Ramma axcuk culaay Ni-
Rabbow dambi nek oobis ixxica,
nanu sin dambitte Siinih cabennok,
inne waqdi Ni-Niqmatay Siinih
Abne cassita, meqe maray taama
yessemeqqe Ni-Muxxoh galto
keenih ossenno.
59. israa-iil xaylok isi nafsi yudlume
mari ixxica keenik iyyen maxcok
Aka maxco iyyeeniih magaala
Saloofah cisik Axcek culen,
tokkel isi nafsi Yallih Amrih
cinat yudlume maral digaala
Qaraanak oobisne usun Ni-Amri
cineeniih Ni-Taaqatak yewqeenih
Sugeenimih Sabbatah.
60. isin Ni-Niqmat cassita,
Baditteeniih kaxxa Bakar sin
yibbixe waqdiy Nabii Muusa
isi marah Robti feqya (efeqya)
essereeh isi caxxat xaa Atuk kaak
inneeh yootokeh, tokkel taban kee
Namma dara kaak tunfuxxuke,
Nummah keenik kedooda ixxuk
takkeh gidel kulli keto keenik
isi daray kak taaqube teexegeeh,
Akumaay Aquba Yallih Rizqlihik,
Baaxo umaanet baysa mara akkuk
baaxo bagul umaaneh Mangayyina
keenik inne.

وَإِذْ قُلْنَا أَدْخُلُوهُنَّا الْقَرْبَةَ فَكُلُّوْمِنَّا
حَيْثُ شَتَّمْ رَغْدًا وَأَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَقُلُّوا حَطَّةً تَغْفِرَ لَكُمْ خَطَّيْكُمْ
وَسَزَّيْدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٨﴾

فَبَدَّلَ اللَّهُنَّ طَلَمُوا قَوْلًا عَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ طَلَمُوا رِجْزًا مِنَ
الْسَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

*وَلَوْ أَسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا أَضْرِبْ
عَصَابَكَ الْحَجَرَ فَلَنْجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَانِ
عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلَمَ كُلُّ أَنْذِيْنَ مَشَرِّكُهُمْ
كُلُّوْا وَشَرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْوَافِي
الْأَرْضَ مُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

- 61.** Meqe maaqo (mannii kee Salwa kinnuk) Siinil oobisne waqdiy Muusaw inki maaqol inki innah manasbirak, toysa ku-Rabbi neh kallac Baaxok taabukeemik tet caxaaxuaay teetik Qhissa deqsitta caxah mexexuuuy tet toomaa kee tet missiriyy tet Basal neh yayyaaqemkeh itten waqdi kassita, Nabii Muusa ken Assacakkuk: maaqok tayse maaqoy Yalli Siiniih doore gacta maaqot tabiddileenii? Toysa magaalooluk magaalak teynâ fanah ooba, tokkel diggah isin esseritteenim litoonuk keenik iyye, tokkel magaala ooben waqdi xixxibaanee kee tu-ddagna ken tibbixeey Yallak naqabu luk gacen, toh ken kah tibbixem Diggah usun Yallih Aayootal koroositak Sugeeniih Ambiya cakki maliinoh Qidak Sugeenimih Sabbatha toh ken kah geytem Yallih Amri cineeniih umaanet caddok taturak Sugeenimih Sabbatha.
- 62.** Diggah tama ummatak (Nabii Mucammad ﷺ kataate mara kinnuk) yeemeneh yan maraay, yahuud yekke maraa kee Nasaaraay Saabi-iin deqsita marak Yallaa kee ellecaboh Ayro Nummayseeh meqe taamoomi Abbaasite mari, toysa usun sinni Rabbih xaql sinni galto-lon, Akeeral meesi ken Amol matanaay Addunyak keenik warrayteemih marookitan, kinnih immay Nabii Mucammad ﷺ rubsumeek

وَإِذْ قُلْنَمْ يَكُمُوسَى لَنْ نَصِيرَ عَلَى طَعَامِ وَحْدَه
فَادْعُ لَنَا رَبَّا كَيْ بُخْرَجْ لَنَامَمَانْتُبْ
الْأَرْضَ مِنْ بَقِيلَهَا وَقَتَابِهَا وَفُورِمَهَا
وَعَدَسَهَا وَبَصَلَهَا قَالَ اتَّشَبَّهُ لَوْنَ الَّذِي
هُوَ أَدْفَنَ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مَصْرَ
فَإِنَّ لَكُمْ مَأْسَأَلَمْ وَضَرَبَتْ عَيْنَهُمُ الَّذِلَّةَ
وَأَمْسَكَنَهُمْ وَبَاءَهُ وَبَعْضَهُ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِعِيَادَتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَعْبُرُونَ بِعِيَادَهُ ذَلِكَ يَمَا عَصَمُوا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءاْمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالظَّاهِرَ
وَالظَّاهِرَ بِعِيَادَهُ مَنْ ءاْمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمَ الْآخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحَاتَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا حَوْفٌ عَيْنَهُمْ وَلَا هُمْ بَخْرَوْنَ

lakal Yalli islaam diinik kalih diini
hebeltô numuk moggola.

- 63.** israa-iil xayloy Yalla
inkittossaanaah tawraat kitaabal
taniimil taamittaanamkeh,
maqarre Ateeban (xagana) siinik
Beyneeh woh cinten waqdi Tuur
deqsitta Qale Amol Siinik fayya
hayneeh Siinih necee kitab
Beetaay maqarruk kaal taniimil
taamita, Aliilih kaa eyyeeqaay
kaa mahawweenina Yi-digaalak
meesittaanamkeh Siinik inne
waqdi kassita.
- 64.** Tohuk lakal Siinik Beyne
Ateebanat (xagana) derre cabten
kaa oggolteeniik lakal, tokkel
Yallih muxxoo kee kay Racmat sin
Amol Suge wannay kasaariteeh
finqite marih loowot gacak tenen.
- 65.** Nummah Yalli Sabti Ayro kullum
Admo maabina kak iyye maray
woh ciney caddok Siinik edde
tatreh taaxigeenih, tokkel Bura le
damaaqey mangacanna le tika
keenik inne.
- 66.** Tokkel damaaqe ken Abnem
digaalay edde matre maraa kee
teetit matre wee maray Sarra
yamaatu waa elle kas-kassoowa
keenih edde taniih, Yallak meesita
marah kassis takkem tet abne.
- 67.** israa-iil xayloy sin Nabii Muusa
isi marak Diggah Yalli Saga
tasguudeenimih sin Amrisa
iyye waqdi kassita, usun
kaxxamariinitak Muusaw
Anqasah nee haysittaa? Annah

وَإِذْ أَخْذَنَا مِيشَقَكُمْ وَرَفَعْنَاهُ فَوَقَكُمْ
الظُّورَ خُدُوًّا مَاءَ اتَّيْنَاهُ بِهُوَةٍ
وَأَدَكُرُوا مَا فِيهِ لَعْنَكُمْ تَسْتَغْوِنُونَ ﴿٦﴾

لَئِنْ تَوَلَّتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُمْ مِنَ الْخَيْرِينَ ﴿٦﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُهُ الَّذِينَ أَعْتَدَوْا مِنْ كُفْرٍ فِي السَّبَّتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُنُوفًا قَرَادَةَ خَاسِعِينَ ﴿٦﴾

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا يَدْيَهَا
وَمَا خَلَفَهَا وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٦﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنَّ
تَذَبَّحُوا نَصَرَةً فَأَلْوَاهُ أَتَتْخَذُنَا هُرُوزًا
أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنَّ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦﴾

tanim nek itta waqdi iyyen, Nabii Muusa keenil gacisak;tuugimay Sinaamal Anqasa Akkeemik Yalla maggansita keenik iyye.

- 68.** Usun:Muusaw ku-Rabbi neh kallac tama Saga karmak edde tanih gide Baxxaqqa neh haam keh iyyen, Nabii Muusa keenil gacisak iyyeh, Diggah Yalli usuk is kaxxa Sagay Bar naba hinnaay Qunxa tiya hinna is wohuk fanaafanah tan tiya Siinik iyya, tokkel isin kah Amrisimteenim Aba keenik iyye Nabii Muusa.

- 69.** Muusaw ku-Rabbi neh kallac is Bisuk-le Bisu neh Baxxaqqa haamkeh iyyen, Nabii Muusa keenil gacisak iyyeh, Diggah Yalli usuk is kaxxa walqinaan-le Sagay Bisi kak yableh yan mara Ruffu haa kinni Siinik iyya.

- 70.** Usun Muusaw ku-Rabbi neh kallac, tama Saga kalah-le weelo Baxxaqqa neh haamkeh, Diggah tama weeloola-le laahi maggooh itta net ceelek woo saga is maasagaay? Diggah nanu Yallih idinh tama weeloola-le Sagat Rada mara Akkennok kaak iyyen.

- 71.** Nabii Muusa keenil gacisak iyyeh;Diggah Yalli usuk is Buqreh Qannimte Sagay Baaxo dagta hinnaay Buqre Tafqe Saga hinna, Qaybik Saytuniih inki Bisuk-sa Nammey haytô Bisu mali Siinik iyya, Muusaw Saga leh tan weelo Nummah taway Baxxaqqa neh

قَالُوا أَدْعُ لَتَارِبَكَ بِيَسِّنَ لَنَّا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَرِضُ وَلَا يُبَرِّ
عَوْانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَأَفْعَلُوا مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٦٨﴾

قَالُوا أَدْعُ لَتَارِبَكَ بِيَسِّنَ لَنَّا مَا لَوْهَا قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفَرَاءٌ فَاقْعُ لَوْنَهَا
سَرُّ التَّنْظِيرِينَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَدْعُ لَتَارِبَكَ بِيَسِّنَ لَنَّا مَا هِيَ إِنَّ الْمَقْرَرَ
تَشَبَّهَ عَنْنَا وَلَيْسَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمْ يَهْبِطْ دُونَ
﴿٧٠﴾

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا دُولُ لَا شِرُّ الْأَرْضَ
وَلَا تَسْقِي الْحَرَثَ مُسَمَّةٌ لَا يَشِيهَ فِيهَا قَالُوا
أَلْقِنْ حِجَّةً بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

hayte iyyeeniih tet yusguudeeniih
tamah Abe waanam xayyossu heen
melleb teetik leh yan gibdah.

72. Israa-iil xayloy Nafsi (seehadaytu kinnuk) Qiddeeniih kay
Qidim mariiy maral haak itta
keemaarissen waqdi kassita, Yalli
Qiddiime numih caagidiy Qellisak
Sugteeni Ayyaaqelee Aybulleele.

73. Tokkel tama Sagah cadok tut
Rabe num Atuka Yalli kaa
Aynuwweeleeh isi Qide num Siinih
warse-lek keenik inne, tokkel too
Sagah cadoytat kaa yootookeniih
Yalli kaa yuynuwweeh isi Qide
num keenih warseh, Yalli tama
num kah yuynuwwee innah
Qhiyaamah Ayro Rabe mara
yaynuwweh, israa-iil xayloy
Yalli isi inkittinaanee kee isi
dudda tascassee isi Astooti sin
yaybulleeh cubbussaanaah tamahal
kaskassoowa mara takkeenimkeh.

74. Sarra tama Astootiy maabbinoh
tanih lakal lubbitte Siinik tigibdeeh
is gibdah xeet innah gacca itte,
hinnay wohuk gibdah umuk Raqqa
itte, Diggah xeetik weeqaytitte kak
tanfuxxukem kaak tan, Diggah
Baxsimaah lee kak tawqem kaak
tanih, Diggah Qaleelak Amok
Yallak meesih Raddam kaak tanih,
Yalli isin Abba haytaanamak
garcita Rabbi hinnaay sin elle
galte-le.

وَإِذْ قَاتَلُوكُمْ نَفْسًا فَلَا رَأْتُمْ فِيهَا كُفْرًا وَاللَّهُ مُحْكِمٌ
مَا كَذَّبَتُكُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٧٣﴾

فَقُلْنَا أَصْرِحُوهُ بِعَصْمَهَا كَذَلِكَ يُخَيِّبُ اللَّهُ
الْمُوْتَقَوِيُّونَ كُلُّهُمْ لَعْلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٤﴾

لَمْ يَرْكَسْتُ قُلُوبِكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
كَأَلْجَاهَةٍ أَوْ أَشَدُّ فَسَوَةً وَإِنَّ مِنَ الْجَاهَةِ
لَمَا يَتَعَجَّلَ مِنْهُ الْأَنْهَرُ وَلَمَّا مَا يَسْقُى
فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَلَمَّا مِنْهُ الْمَاءُ يَهْبِطُ مِنْ
خَشْيَةَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٥﴾

- 75.** Moominiiney yahuud taamineeh sin diinit cultam Qaagittaanaa? Nummah keenik horta Yallih yab tawraat kitaabal Ankacissaah yakriyeenih, tohuk lakal kaa yeexegeeniik gamadal Qangor-le Aracak kaak Koran-korsaanah usun woh umam kinnim Aaxaguk.
- 76.** tama yahuud yeemeneh yan marat tangoorowe waqdi, Arrabak isin kah teemenen innah Neemeneh iyyan, dibuk mariiy marâ luk keenik raqqa iyya waqdi usun itta Assacakkuk: Yalli Mucammad weeloolak tawraat Addal Baxxaqqa Siinh heemit moominiinilluk walaltaanaa? Usun sin Rabbih xaql yaabak Siinit haysitaanam geyaananam keh, wohuk cibbarsimteenih kaskassoowa mara matakkaanaa ittak iyyen?
- 77.** Yahuuduy tama umaaneena Abta mataaxigaa Diggah Yalli usun Qellissi haanam kee yaybulleenim inkih keenik yaaxigem?
- 78.** yahuuduk hortay kiraatee kee kutbe Aaxige wayta keenit tan, kinnih immay tawraat Addal taniimik ken mixigwa (tutaaxago kinnuk) keenih warissam Qaagitan, usun iyyaanaah Abaanamak Asmat malon dirab kee uma dareemu Akke waytek.
- 79.** Booley! Yahuud mixigwah finqaa kee Baati keenih tanay sinni gaboobit diraabah yaktuben kitaabay, tohuk lakal tah Yallih

*أَفَقْطَمُوْنُ أَن يُؤْمِنُوا كُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ
مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَجِّرُونَ
مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَمُمْتَهِنُ عَلَمُوْنَ ﴿٧٦﴾

وَإِذَا قَوَّا الَّذِينَ أَمْنَوْا قَالُوا إِنَّا فِي ذَٰلِكَ
خَلَّ بَعْضُهُمُ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا اتَّحَدُونَاهُمْ
بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لَيُحَاجِجُوكُمْ بِهِ عِنْدَ
رَبِّكُمْ أَفَلَا تَقْرَئُونَ ﴿٧٧﴾

أَوَلَا يَعْلَمُوْنَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُشَرِّوْبَ
وَمَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٨﴾

وَمِنْهُمْ أُمِيُّوْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ الْكِتَابَ
إِلَّا آمَانَىٰ وَلَئِنْ هُوَ إِلَّا يُظْهِرُوْنَ ﴿٧٩﴾

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْبُرُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُوْنَ هَذَا مِنْ عِنْدَ اللَّهِ لَيَسْتَرُوا
بِهِ ثَمَّا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَ

xaquk yan tawraat kitaabih Addal
taniimi iyyan, Addunyâ dago
duyyê Baxa edde xaamitaanam
keh, Booley keenih! Ken gabooobi
tuktubeh taniimik, Booley keenih!
Ken gabooobi wohut maaluk
orbissah taniimil finqi ken geyay.

- 80.** Israa-iil xaylo itteh:gira inkinnah
nee maxagta ixxu-le Ayrooray
timixxige Akke waytek, Nabiyow
keenik ixxic:Ahak Yallih xaql
xagana maay liton, toysa inkinnah
Yalli xagana mamakak, hinnak isin
Aaxige waytaanam Yallal diraabah
ginnaasittaanaah ittaanaa?

- 81.** Yeey! Isin (yahuud kinnuk) kah
ittan inna hinnay gira sin xagele,
le umaane koroosannut kafissi
hayteeh le dambi maro edde hee
mari, toysa woo mari girâ maraay
usun umman teetil waaran.

- 82.** Yeemeneeh meqe taamoomi
Abbaasite mari, woo mari usun
jannatti mara usun kay Addal
waarak.

- 83.** Israa-iil xayloy maqarre Ateeban
(xagana) Siinik Beyne Yallak
kalihim maqbudinaay xaleynaa
kee Ramad Siinik le maraa kee
Qayxiixaay tu-dagoytiith emeqa,
Sinaamah meqem ixxicaay Salat
Soolisaay Zaka Acuwa iyyaanamah
xagana Siinik culle waqdi kassita,
tohuk lakal isin woo xaganat derre
cabten Siinik dago mara Akke
waytek, isin wohut derre cabak.

أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُم مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧﴾

وَقَالُوا إِنَّا تَمَسَّنَا أَنْتَأْرَى إِلَّا أَيْسَامًا
مَعْدُودَةً قُلْ أَتَخَذُنُهُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدَهَا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ إِنْ تَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

بَلِّيْ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَحَكَمْتَ بِهِ
خَطِيْئَتُهُ فَأَوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿١٠﴾

وَإِنَّ أَخْذَنَا مِيقَاتِيْ بِإِسْرَارِ إِيلَيْ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ وَبِالْأَيْدِيْنِ إِحْسَانًا
وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ
وَقُولُوا لِلشَّاهِسِنَ حُسْنَاتِهِ وَقِيمُوا الصَّالِحَاتِ
وَإِنَّا نُوَزِّعُهُمْ شَفَاعَةً تَوَلَّهُمْ إِلَّا قَلِيلًا
مِنْ كُمْ وَأَنْدَ مُغْرِضُونَ ﴿١١﴾

- 84.** Israa-iil xayloy diggi iyya Ateeban (xagana) Siinik Beyne mariiy marak Qabal Siinik caxe waah, mariiy mara-le dabooqak Ayyaaqe waay iyyaanamal xagana Siinik Beyne waqdi cassita, tohuk lakal too xagana teele meenih isin wohul sinni nafsil Sumaaqitak.
- 85.** Tohuk lakal israa-iil xayloy isin tamah siini mariiy mara Siinik Qidaah Siinik mariiy mari horta le dabooqak yayyaqe dambiiy caddok taturuh, itta keenil catak, usun Qaduwwi gabat Seewah Anuk Siinil yemeeteenik fidah maalu keenik taceen isin ken dabooqak ken tayyaaqueenim caraamuk Siinil Anuk, isin tawraatal tan madqooqik tu-Nummassaanaah tu-tangaddeenii? Toysa toh Siinik Abah yan mari maa galtolee Addunyâ manol xixxibaanee kee wacarriysiyya Akke waytek, usun Qhiyaamah Ayro gibdhil tan digaalâ fanah gacsiman, Yalli isin Abba haytaanamak garcita Rabbi hinna.
- 86.** Woo mari usun Akeerat Addunyâ mano xaamite mara, Toysa digaala keenik masalacsintaay Yallih digaalak ken cata cateyna malon.
- 87.** Nummah Nabii Muusah tawraat kitab neceeh kaak lakal farmoytit kaa katasne, Nabii Qiisa maryam Baxah Baxxaqqa itta Astooti neceeh, Ruucul Qhudsi deqsita jibriilit kaa maqarrosne, tokkel Yallak farmoyti Yallih xaquk yan

وَلَاذْ أَخْذَنَّا مِمَّا شَقَّكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دَمَاءَكُمْ
وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُمْ مِنْ دِيْرِكُمْ نَهَرَ
أَفَرَرْتُمْ وَلَأَنْتُمْ شَهَدُونَ ٨٥

شَمَّانْتُمْ هَلْوَاءً تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ
وَتُخْرِجُونَ فِي قَاتِلِكُمْ مِنْ دِيْرِهِمْ
تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْأَثْرِ وَالْعَدْوَانِ وَإِنْ
يَأْتُوكُمْ سُرَدَى تُقْدِدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ
عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَؤِمُونَ بِعَضِ
الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِعَيْنٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ
يَفْعُلُ ذَلِكَ مِنْكُمُ الْآخْرَى فِي الْحَيَاةِ
الْدُنْيَا وَوَمَّا أَفْيَمَهُ يُرَدُّونَ إِلَى آشَدِ
الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ يُغَافِلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ٨٦

أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَرْوُ الْحَيَاةَ الْدُنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنَاهَرُونَ ٨٧
وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَفَقَيَّنَا
مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى أَنَّ
مَرِيمَ الْبَيْتَنَتْ وَأَتَيْنَاهُ رُوحُ الْقُدُّسِ أَفَكُمْ
جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنفُسُكُمْ
أَسْتَكْبَرْتُمْ فَنَرِيقَاتَذَبْتُمْ وَفَرِيقَاتَقْتُلُونَ ٨٨

wacyiy sin nafsi Akcine waat
 Siinih Amaatinnaaniih waqdi kaxxa
 mariiittan, tokkel isin Ambiyak
 horta dirabbaasaanaah horta keenik
 Qiddaanaaa?

- 88.** Israa-iil xaylo Nabii Mucammadak
 Ni-Lubbitte Sibat taniih Alifut
 tan ku-yaabak tu-tet maculta
 itte, wonna hinnay usun Yallal
 koroositeenimih Sabbatah, Yalli isi
 Racmatak ken yekiyeereh, Toysa
 usun yaamineenim keenik dagoh.

- 89.** Yallih xaquq Qhuraan kitaabay
 usun tawraat kitaabak loonum
 Nummaysa keenih yemeete
 waqdi, usun Nabii Mucammad
 yamaatek duma koroositeh yan
 maral Yalla esserak iisa kaal (Nabii
 Mucammad ﷺ) kinnuk)
 gurru Sak Sugan, tokkel Nabii
 Mucammaday sinni kitaabal weelo
 kak yeexegeeni keenih yemeete
 waqdi kaal koroositeenih, tokkel
 Yalli koroositeh yan mara isi
 Racmatak yayxaaray.

- 90.** Israa-iil xaylo isi nafsi edde
 xaamittem manxu Qaxumaa?
 iimaanat koroosannu xaamiten
 waqdi, kuuxe waynaanah Yalli
 oobise Qhuraanal koroositen, Yalli
 isi Naqoosak isi muxxoh isih faxa
 maral wacyi oobiseemih Sabbatah,
 tokkel usun Yallak Naqabu luk
 gacen dumi Naqabuk Bagul, koros
 ken xixxibissaah ken tayqunxee
 digaala-le Akeeral.

وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنْهُمُ اللَّهُ
 يُكَفِّرُهُمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كَتَبْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
 لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلِ يَسْتَغْتَلُونَ
 عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَاعَرَفُوا
 كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكُفَّارِ ﴿٨٩﴾

يَسْمَأَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكُنْ مُرْفُؤُ
 بِمَا آنَّزَ اللَّهُ بِنِيَّاً أَنْ يُنَزَّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
 عَلَى مَنِ يَشَاءُ مِنْ عَبْدَهُ فَبَاءُوا وَبَعَصَبَ
 عَلَى عَصَبَ وَلِلْكُفَّارِ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾

- 91.** yahuuduk muslimiinik tu Yalli
Qhuraanak oobiseh yanim
Nummaysa keenik itta waqdi, nanu
tawraatak nel obtem Nummasnaah
nee xiqtah iyyaanaah kaak lakal
yan Qhuraanal koroositaanah usuk
cakkiy usun tawraatak loonum
Nummaysak yemeete kinni,
Nabiyow keenik ixxic, Toysa isin
duma Yallih Ambiya macah Qidak
Sugteenii? Yalli tawraatak Siinil
oobisem Nummassa moominiin
tekkeenik.
- 92.** Nummah Nabii Muusa Baxxaqqa
itta Astootiy (Qanay kee inkaaqeey
.....) kay Numma tascassee
luk Siinih yemeete, tohuk lakal
Nabii Muusa isi Rabbih xaganah
Tuur deqsitta Qalê fanah gexek
lakal Beqera Yallay taqbudeenih
haysitten, isin Beqeri Qibaadat
sinni yudlume marah Anuk.
- 93.** Israa-iil xayloy tawraatal taniimil
taamittaanamkeh maqarre Ateeban
(xagana) Siinik Beyneeh woo
xagana makteeniih Tuur deqsitta
Qale Amol fayya Siinik hayneeh,
tama Siinih necee kitab Beetaay
kaal taniimil maqarruk taamita,
kah Amrisimteenim oobbiyaay
oggola, cineenik tama Qale Siinil
Qidenno inne waqdi kassita, tokkel
kumaxco noobbeeh ku-Amri
cinneh iyyen, usun koroosannuk
Amok kate cineenimih Sabbatah
Beqri kacni lubbittet keenik culeeh
yengele, Nabiyow sin iimaanay
Beqri Qibaadah sin Amrisa manxu

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُواْ
نُؤْكِدُ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَيَكُونُ فُرْدًا بِمَا
وَرَأَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدَّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلُّ
فَلَمَّا نَقَّتُوْتُ أَثْلِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِ إِنْ
كُنُّمُّوْمِنِينَ ﴿٩١﴾

*وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ شَرِيكٌ
أَخْذَنَا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ
ظَلَمُونَ ﴿٩٢﴾

وَإِذَا أَخْذَنَا مِثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا
فَرَقَكُمُ الظُّرَوَرَ خُدُواً مَا آتَيْتَكُمْ
بِقُوَّةٍ وَسَمَعُواْ قَالُواْ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَبُواْ فَقُلْ بِوَهْرُ الْعِجْلَ
بِكُثْرِهِ قُلْ بِسَمَّا يَأْمُرُكُمْ بِهِ
إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنُّمُّوْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

Xaxuma iimaanaay isin Yalli
Siinil oobiseh yanim Nummah
Nummassa moominiin tekkeenik
keenik ixxic.

- 94.** Nabiyow yahuuduk cagalah
Yallih xaql Akeerâ dabqi (jannah
kinnuk) dibuk Sinaamak fanaak
Sinh tekkek, Toysa Raba Qaagita
wohut Numma yacee mara
tekkeenik keenik ixxic.

- 95.** Usun Raba inki innah maqaagitan
ken gaboozi dambittek
tatrusseemih Sabbatah, Yalli isi
Naqoosak koroositeeh daalimiiniih
yan mara keenik yaaxigeh.

- 96.** Nabiyow Diggah yahuud manô
fayxih Sinaamak baakeerih
gibduk Raaqa marah ken
geetto, Yallat agleyta haa marak
baakeerih gibduk raaqa marah
ken geetto, keenik Numuk teyni
Alfi Sanatih gide Qumrik geyam
kicniih Qaagitah usuk tama
Qumri geyaamah digaalak kaa
mayayxeera, Yalli usun Abba
haanam yable Rabbi kinni.

- 97.** Nabiyow keenik ixxic, jibriilik
Qaduwwi yekke Num Yalli kaak
Qaduwwi kinni, tokkel Diggah
jibriil tama Qhuraan Yallih idiniih
kuLubbil oobise, usuk Yallih
kitoobay kaak foocat temeete
Nummaysak usuk cakkî fanah
tirri haah kaa (Qhuraan kinnuk)
Nummasse moominiiniih jannatal
Aytukuma Akkuk yemeete.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ
خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَقَاتِلُوهُ
الْمُوْتَ إِنْ كَنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾

وَلَنْ يَسْتَحْسِنُوْهُ أَبْدًا إِذَا قَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ
وَأَللَّهُ عَلَيْهِ الظَّلَمُ إِنَّمَا يَظْلِمُونَ ﴿٩٥﴾

وَلَنْ يَجِدْنَهُمْ أَحْرَصَ النَّاسَ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنْ
الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوْمَ الْحُدُثُمْ أَوْ يَعْمَلُونَ
سَيِّئَةً وَمَا هُوَ بِمُرْحِزِهِ مِنْ أَعْدَابِ
أَنْ يُعَمَّرْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ فَإِنَّهُ
نَزَّلَهُ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾

- 98.** Yallaa kee kay malaykaay kay farmoytit kee jibriiliyy miikaa-iilih inkih Qaduwwi yekke Num, Toysa Diggah Yalli koroositeh yan marak Qaduwwi kinni.
- 99.** Nabiyyow Nummah Baxxaqqa itta Aayootay ku-Nubuwannu tascassee kol oobisne, tet yangaddeeh teetil koroosita mari mayan, Yallih Amri cineeh kay taaqatak yewqe mara Akke waytek.
- 100.** usun (yahuud kinnuk) Yallah xagana culinnaanih waqdi keenik horta xagana maktaah taggilee?, wonna hinnay keenik maggom Nabii Mucammad luk yemeetem manummassa.
- 101.** Yallih farmoyti Nabii Mucammad ﷺ Yallih xaquq Qhuraanay tawraat kitaabay keenil luk yani Nummaysa keenih luk yemeete waqdi kitab kah yontocowwime marak horta Yallih kitab (tawraat kinnuk) Sinnik derre kaa ciggiliseeniih kaal taniimil mataamitinnon, Diggah usun Nabii Mucammad weeloolak kaal tanim Aaxige waa marih innah.
- 102.** yahuud Nabii Suleymaan reedal Suge dabaanal Sheytoona Baab-abal tikriyeh ken edde walalisem katatte, Nabii Suleymaan ma-koroositinnaay Baab mabartinna, kinnih immay

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ
وَرَسُولِهِ وَجِيرِهِ وَمِنْ كَلَّا فَإِنَّ اللَّهَ
عَدُوُّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آياتٍ مُّبَيِّنَاتٍ
وَمَا يَكُنْ فِيهَا إِلَّا أَفْسِقُونَ ﴿٥٠﴾

أَوْ كُلَّمَا عَاهَدُوا عَاهَدَ أَبَدًا وَفَرَّقْ
مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِمَا عَاهَدُوا فَيُرِيقُ مِنَ الظَّالِمِينَ
أُولُو الْكِتَابَ كَيْتَبَ اللَّهُ وَرَأَءَ
ظُهُورُهُمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَشَوَّلُ الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلَكَّ سُلَيْمَانَ
وَمَا كَانَ رَسُولَهُمْ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ
كَفَرُوا إِعْلَمُونَ أَنَّهُمْ أَسْحَرُ وَمَا أَنْزَلَ
عَلَى الْمَلَكِينَ بِسَابِلَ هَرُوتَ وَمَرُوتَ

koroosittem Sheytoona Sinam baab barisse waqdi, yahuud Namma malaykattu Haaruut kee Maaruutuy baabil deqsitta Baaxol tanil obsimteemiy Yalli isi Naqoosa edde mokkore katatte, tama Namma malaykatti hebeltô Numuy Baab Barissa mali, usuk Baab Bartaamak kaa faysaanaah nanu koo Barisnah nan Baab cagalalah nek mokkorok makoroositin kaak ixxicci iyyaanam fanah, tokkel Sinam Baqalaa kee barrâ fan edde Baxsan Baab ken nammayak Bartan, usun woo Baabat Numul tu-kalah Baahaanam malon, Yallih idini Akke waytek, Baab-aba Baabak tu-keenik kaltam Bartaana ikkalah tu-keenih xiqtam mabartan, Nummah yahuud Yallih kitab cabeeh Baab dooriteeh xaamite num usuk Akeeral kayrik hebeltô maglab Aallee waam teexegeh, usun Baab kee koroosannuk sinni nafsi edde xaameenim manxu Qaxumaa? Usun Akeeral digaalak sinni geytu waytam Aaxaginnoonuy kaa Baritak manannon.

103. yahuud Diggah usun Yallaa kee kay farmoya Nummasseeh kay digaalak meesitinnay usun edde gabxitan Baabak Yallih xaql tan galto Aysuk keenih Raaqak ten, usun woh Aaxaguk Suginnoonuy.

وَمَا يُعْلَمُ إِنْ مِنْ أَحَدٍ حَقٌّ يَقُولُ إِنَّمَا أَنْتَ فِي
فِتْنَةٍ فَلَا تَكُونُ فِي تَعْلِمَوْنَ مِنْهُمَا
مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءَ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ
بِصَاحَرَيْنَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا يَأْذَنُ اللَّهُ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَنِهِ مَالَهُ وَفِي
الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَقَ بِهِ
أَفُسْهُمْ لَوْكَانُوا يَعْلَمُونَ

وَلَوْا نَهْمَمْ أَمَوْنَوْتَقَوْ لَمُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ
الْمَوْلَى خَيْرٌ لَوْكَانُوا يَعْلَمُونَ

- 104.** Yeemeneh yan maraw Yallih farmoytak Raaqinaa iyyaanamih Qangara maxcina is yahuud Yallih farmoytak xaafuh Axcuk Sugte Qangara kinniimih Sabbathah, nee wagitaay nee dacris ixxicaay Yallih Amri ankacisaay oggola, koroosite mari akeeral ken qansarissa digaala-le.
- 105.** Moominiiney kitab marak koroosite maraa kee Yallat Agleyta haa mari sin Rabbik hebelto kayri Siinil obsimam makicni Qhuraan takkay hinnay ixxiga takkay, Yalli isi naqoosak isih faxa mara nubuwannu caglisa isi Racmatah, Yalli usuk kaxxa muxxo-le Rabbi kinni.
- 106.** Nabiyyow Aayootak hebeltoh Aayat manabiddila, hinnay ku-Lubbik tet makallaay madugna tuxxiqih teetik tayse Aayat Siinh Baahee kee hinnay galtoh tet inna-le Aayat Bahna nee Akke waytek, Nabiyyow maaxaginnitoo? Diggah Yalli Ummaan iimih dudda-lem.
- 107.** Nabiyyow Diggah Yalli Qaranwaa kee Baaxô reeda-lem maaxaginnitoo? isin Yallak kalah hebeltoh Awlaytuy sin caagiida wagta mantuunuuy cateynay Yallih digaalak sin cata mantun.
- 108.** Hinnak Sinaamey sinni farmoya Nabii Mucammad ﷺ cirdi edde faxak tuktyna essertaanam faxxaanaa?duma

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَعِيْكَا
وَقُولُوا أَنْظُرْنَا وَأَسْمِعْنَا
وَلِلَّهِ كَفِيرُونَ عَدَابُ الْآيْمَمِ

مَا يَوْدُ اللَّهُنَّ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَلَا الْمُشْرِكُونَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ
خَيْرٍ مَنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ بِرَحْمَتِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ دُوَّلُ الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

*مَانَسَخَ مِنْ إِعْيَادِهِ أَوْ نُسِّهَا نَاتٍ بِخَيْرٍ
مِنْهَا أَوْ مُشَرِّهَا لَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

الَّمَّا تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ لَهُ وَمُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٌ

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْتَأْلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا
سُلِّمَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَبَدَّلُ الْكُفَّارُ
بِالْآيْمَنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءُ الْسَّيِّلِ

Nabii Muusa kah esserime innah cirdiyy kaxxa mariinoh, iimaanat koroosannu yabiddilite mari, toysa nummah usun massa-le gitak makkooteenih.

109. Kitab marak maggo mari isin teemeneenik lakal koroosannuh sin gacsaanam faxan kuixe waynaanay ken nafsi ken kah amrisah sin diini cakkiiy Nabii Mucammad Yallih farmoya kinnim tawraat kitaabal Baxxaqqa keenih itteek lakal, Toysa isin umaanek Siinil Baaheenimik Qafu keenih Abaay ken iggimal ken makataatinay derre keenit caba, Yalli ken Qeebih idini Siinil Acuyyu haam fanah, diggah Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.

110. moominiiney Salat Soolisaay Zaka Acuwa, isin kayrik sinni nafsih tatrussaanamal Yallih xaql galto geetoonuk, diggah Yalli isin Abba haytaanam yabali kinniin sin elle galte-le Akeeral.

111. yahuud jannat inki innah num macula yahuudiitah yan num yakke kaa Akke waytek itte, hinnay nasaara jannat inkinnah num macula Nasraaniitah yan num yakke kaa Akke waytek itte, toh ken fayxiixaa kee ken Suwaawuru, Nabiyyow isin sinni Sumaq Baaha isin Numma yacee mara tekkeenik keenik ixxic.

112. Yeey! Cagalal caagid usun elle yakkalen inna hinnay, cagalal

وَدَكَيْرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْيَرُدُونَكُمْ
مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ
عِنْدَ أَنفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفِحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
بِأَمْرٍ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٦﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاءُوا الزَّكَاةَ
وَمَا نَقَمُوا لِأَنفُسِهِمْ مِنْ خَيْرٍ يَحْدُو
عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا عَمِلُوا بَصِيرٌ ﴿٦٧﴾

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ
هُدًى أَوْ نَصِيرًا ثُلَّكَ أَمَانِيْهُمْ قُلْ هَاتُوا
بُرْهَنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٨﴾

بَلَىٰ مَنْ أَشَكَ وَجْهَهُ دِلْلَهُ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَأُ

jannat cultam isi nafsi Yallah
yeceeh yuqunxeeh qibaada kaah
caglis numu, usuk maxcoo kee
abni kak yemqe numuh anuk,
toysa usuk isi Rabbih xaql
akeeral abe taamah galto-le, usun
akeeray fan kak gixaanah meesi
maloonuuy, addunyal keenik
warrayteemih marookitan.

113. Yahuud Nabii Qiisal koroositteeh Nasaara diinik tuh Amol matan itte, Nasaara Nabii Muusal koroositteeh yahuud diinik tuh Amol matan itte, yahuud tawraat kitab Akrayuk, Nasaara injiil kitab Akrayuk, tonnaah Qarabak Yallat Agleytit haa maraa kee keenik kalah tan korosuy tu-Aaxige wayta ken maxcoh innah tan maxco itte, tokkel Yalli Qhiyaamah Ayro ken fan meklele diini caagidik itta elle waak Sugeenimil.

114. Dulmih miyyi gacaah? Yallih masaagidil Yallih migaq cusaanaah Salat elle Abaanamak Sinam waasaah tet digloo kee tet Baysiyyah yangayyee marak num magaca, woo mari masaagid culam mafaxxiimtaay keenih maxiqta digaalak meesitak culan ken akke waytek, usun Addunyal mangacannaah kee wacarriysiyya loonuu ahkeral kaxxa digaalan.

115. Ayro kak tawqe gambii kee Ayro kak korta gambiyy ken Nammayih fanal tanim inkih Yalli-le, tokkel

أَجْرُهُ، عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا حَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَ الْنَّصَرَى عَلَى شَيْءٍ
وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ
وَهُمْ يَتَوَلَّونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ مَثُلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

١١٣

وَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ مَنْ نَعَمَ مَسْجِدُ اللَّهِ أَنْ يُذَكِّرَ
فِيهَا أَسْمُهُ، وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أَوْ لَتِيكَ مَا كَانَ
لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَابَتِ لَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

١١٤

وَلَلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَإِنَّمَا تُؤْلُو فَضْمَرَ وَجْهَهُ
اللَّهُ أَكْبَرُ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلَيْهِمْ

١١٥

Salaatah elle Afkuninnaaniih
gambil, tokkel too arac kay
qhiblatay usuk Siinik edde leeda
kinni, diggah Yalli isi Naqoosah
farakka-le racmat leeh ken
Niyaayit tanim yaaxigi kinni
tukaak maqellitta.

- 116.** yahuud kee nasaaraay Yallat agleyta haa mari Yalli baxa haysite iyyen, Yalli tama deedal maxcoy kaa ceele waytak Saytunnooweh, wonna hinnay usuk Qaranwaa kee Baaxô Bagul tanim inkih leeh wohim inkih kaah Rammitta.
- 117.** Yalli usuk tookome ceelallo maleh Qimbok (Awwuqtak) qaranwaa kee Baaxo gine Rabbi kinni, caagiidak caagidik teyna meklam faxe kaa tekkek, Toysa cagalalah tik kaak iyyaah edde yakke.
- 118.** Yallat Agleyta hayta koros kee keenik kalah tan korosuk tu-Aaxige waa mari Yalli afak macah nel luk yaabe waa, hinnay Mucammadow ku Numma tascassee Asta macah neh Amaate waytaa? Atu kay farmoya kinnitoomuh iyyen, tonnaah keenik duma Suge mari sinni farmoytiitik ken maxcoh innah tan maxco iyyen, koroosannuu kee Akke waynu gurruaanamal lubbitte keenik itta celteemih Sabbatah, Nummah Asmat-le iimaanah yeemene marah Aayoota Baxxaqqa hayne.

وَقَالُوا أَنْخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبِّحَنَهُ وَبَلَّ لَهُ دِمَافٌ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ كُلُّهُ لَهُ فَلَيَتُونَ ﴿٦٧﴾

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَى أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ أَنْتَ مَنْ أَيَّدَهُ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ مَثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَّهُ قُلُوبُهُمْ
قَدْ بَيَّنَ الْآيَتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٦٩﴾

- 119.** Nabiyyow Diggah nanu cakki diinil koo Rubne moominiin jannatal Aytukumusak koros gibdi digaalak meesiisak, Nabiyyow diini guddusseek gamadal jaciim deqsitta girah maray koroositeeh koo dirabboysek messerimta.
- 120.** Nabiyyow yahuud kee Nasaara inkinnah kot leeda mara mayakkan isi diini cabba hayteh ken diini katatta haytam fanah, Nabiyyow keenik ixxic, Diggah Yallih tирто (islaam diini kinnuk) is cakki tирто kinni, Nabiyyow ken Nafsi fayxiixa katattek ixxiga (wacyih kol oobe Qhuraan kinnuk) koh temeetek lakal, Yallak kalah hebeltoh Awlaytuy ku-caagiida wagta mantuuuy kaaksa kay digaalak koo cata cateyna mantu.
- 121.** Kitab kah necee mari Nummâ kiraateh kaa (tawraat kee injiil kinnuk) yakriye kaa Koran-korse kalah kaal taniimil taamitak, woo mari usun Nabii Mucammad kee kaal oobe Qhuraan Nummaysaanah, Nabii Mucammad kee kaal oobe Qhuraanal koroosite mari, Toysa woo mari usun Yallih xaql kasaarah Sinaamak lafitak Raaqa mara kinni.
- 122.** Israa-iil xayloy maggo niqmatay Siinh ecee kassita, Diggah Anu sin dabaaniih marak sin muxxusehik.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِّرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُنْتَهِ عَنْ صَحِّ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ أَلْيُهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى
تَتَّسَعَ مُلَأْتُهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ أَهْدَى
وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنْ
الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٠﴾

الَّذِينَ هُمْ بِالْكِتَابِ يَتَلَوَّنُهُ وَهُنَّ بِالْأَوْتَاهِ
أُولَئِكَ بِمَا فِي دُمُونَهُمْ وَمَنْ يَكُفُّرْ بِهِ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾

123. Nafsi Nafsih tu-edde xiqe waah digaalak edde Naggoowuh fida kaak oggolime waytaah Shafaqaqatta tu-kaah edde xiqe waytaah, usun Yallih digaalak catoo kee Qokol edde geewaan Ayroh digaalak meesita.

124. Nabii Mucammadow Nabii Ibraahim kay Rabbi diinik kaah madqeemil kaa mokkore waqdi cus, tokkel usuk (Nabii Ibraahim kinnuk) maqarre duudusiyah tet duuduse, Yalli diggah Anu Sinaamah meqe katayyuuh kataatan num koo Abe kaak iyye, Nabii Ibraahim Yi-Rabbow Yi-Samadak tu maqaanee kee diinil kataatan mara ken Ab iyye, Yalli kaal gacisak: yok diini muxxo daalimiinh yan maray koroosite mageya kaak iyye.

125. Nabiyyow cus, qaqla Sinaamah gacsimeynay kulli gambik cajjii kee Qumraay tawaaf kee Salaatah yamaaten Arac kee Sinaamah Amaanah yan Arac tet Abnem, Sinaamak Nabii Ibraahim maqhaam (Nabii Ibraahim qaqbâ xisneh elle Soolak Suge xaa kinnuk) elle Salattan Aracah haysita inne tawaafak tamurruqen waqdi, Nabii Ibraahim kee kay Baxa Nabii Ismaaqil farrimneeh Amrisneh, Yi-Qari umman numtin-wellittee kee Najaasoosik tawaaf kee iqtikaaf kaal Aba maraa kee Salaatah Rukuuquuy Sujuuduh kaal gaca marah kaa Saytunnoysa iyyaanamah.

وَاتَّقُواْ مِمَّا لَا يَجِدُونَ نَفْسٌ عَنْ فَنْسٍ شَيْئًا وَلَا يُبْكِيْ
مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَعَةٌ وَلَا هُمْ يُصْرُونَ ﴿١٧٣﴾

* وَإِذْ أَبْتَأَ إِبْرَاهِيمَ رَبِّهِ بِكِيمَتٍ فَأَتَمَهُنَّ
قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمَنْ
ذُرَّيْتَ قَالَ لَا يَنْأِلُ عَهْدَى الظَّالِمِينَ ﴿١٧٤﴾

وَلَذِجَّعَنَا الْيَتَمَّةَ لِلثَّانِي وَأَمْنَى وَأَخْبَدُواْ
مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصْلِي وَعَهْدَنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا كَبِيْرَ لِلظَّالِمِينَ
وَالْعَزِيزِينَ وَالْمُنْبُودِ ﴿١٧٥﴾

126. Nabii Mucammadow Cus:Nabii Ibraahim isi Rabbi kallacak Yi-Rabbow ta-Arac (makka kinnuk) Baaxoy meesik Amaan-le tet Abaay tet marak maggo Afah yan caxa mixu Rizqhih Yalla kee elle caboh Ayro Nummayse marah keenik Acuw iyye, Yalli kaal gacisak: keenik koroosite marah Rizqhi Aceeyyooh, Toysa Addunyal dago wakti kaa hatkiseyyo manol yanim fanah, tohuk lakal Akeeral girâ digaalâ fanah kaa kelissi heeyyo iyye Yalli, gira is manxu gacta gacsimeynaay.

127. Nabii Mucammadow ﷺ Cus: Nabii Ibraahim kee kay Baxi Nabii Ismaaqil kaqbak xexxaar Qideeniih xisne teetik fayya heen waqdi, ken Nammay Yalla kallacak:Ni-Rabbow tabnah nan xisnee kee dooqa nek oggolaay nek Raabit, Diggah atu ni-Rabbow Ni-Xaaqo taabbeeh ni-niyat tanim taaxigehik iyyen.

128. Ni-Rabbow koo inkittoyseeh koh yuqunxeeh ku-Amri oggole Namma Num (Nabii Ibraahim kee kay baxa Nabii Ismaaqil kinnuk) nee Ab, Ni-Samadak (raddik) ummatay koo inkittossaah koh tuqunxeeh ku-Amri oggolta ummat tet Ab, ku-diinih madqooqii kee Cajji taamoomi elle Abna inna nee Barisaay nee uybulluy, toobat nek oggol, Diggah Atu isi Naqoosak toobat

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَّ أَجْعَلْ هَذَا بَلَدًا إِمَانًا
وَأَرْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الشَّمَرَاتِ مَنْ مِنْهُمْ يَأْتِي
وَالْيَوْمَ الْآخِرُ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتَمِعُهُ، قَبِيلًا
ثُمَّ أَضْطُرُهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ وَيَسِّنَ الْحَصِيرُ

وَلَا يَرْجِعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ
رَبَّنَا أَنْقَبَ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ أَسْمَاعِيْلُ الْعَلِيُّمُ

رَبَّنَا وَجَعَلْنَا مُسْلِمِيْنَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتَنَا
أَمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَارِنَا مَنِ اسْكَنَنَا وَتُبَعَّ عَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْتَّوَابُ الرَّجِيمُ

oggoltaah keenih Racmata Rabbi kinnitok iyyen.

129. Ni-Rabbow tama ummattah Nabii Ismaaqil Samadak (raddik) yan farmoytay keenik yaniy ku-Aayoota keenil yakriyeh Qhuraan kitab kee cadiis ken Barsaah koroosannuu kee uma caalootak ken Saytunnoysa keenih Rub, Diggah Atu mayso-leeh Abtô Naggaarah yan Rabbi kinnitok iyyen.

130. Nabii Ibraahim diini (islaam diini kinnuk) cinaah faxe waa num mayan, iggimah isi nafsi Bursuuseeh yuyqunxee num Akke waytek, Nummah nanu Nabii Ibraahim Addunyal farmoytah kaa doorre, Diggah usuk Akeeral meqe marih loowot Anuk.

131. Kay Rabbi yoo inkittoysaay yoh uqunxuy kaak iyye waqdi, Nabii Ibraahim gino Rabbi inkittoyseeh kaah uqunxeeh iyye.

132. Nabii Ibraahim isi xaylo farriimeeh Nabii Yaq-qhuub isi xaylo farriimeh islaam diinil diggi iyyaanamah Yi-xayloy Diggah Yalli islaam diini Siinh doorek, Toysa isin muslimiinh Anuk Rabtan sin Akke waytek marabina keenik Axcuk.

133. Hinnak yahuudey isin woo Aracal Sugteenii?Nabii Yaq-qhuubuh Rabi yemeete waqdiy isi xaylo kobxiseeh Anu Rabek lakal

رَبَّنَا وَأَعْثَرْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتَلَوَّعُ إِيَّاهُمْ
إِنَّا نَنْهَاكُ وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابُ وَالْحِكْمَةُ
وَيُنَزِّكُهُمْ إِنَّا كَنْ أَنْتَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ تَلَهَّى إِنْرَهُمُ الْآمِنُ سَفَهَ
نَفْسَهُ وَلَقَدْ أَصْطَفَنَا فِي الدُّنْيَا وَلَانَهُ
فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الْأَصْلِحُونَ

إِذْ قَالَ لَهُ دُرْبُهُ وَأَشْلَهُ قَالَ أَسْأَمْتُ لَرِبِّي
الْعَالَمِينَ

وَوَصَّى بِهَا إِنْرَهُمْ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنِيَ
إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَنِي لَكُمُ الَّذِينَ فَلَامُونَ
إِلَّا وَأَنْتُ مُسْلِمُونَ

أَمْكُنْتُ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ
إِذْ قَالَ لِيَنِيهِ مَا نَعْبُدُ وَنَنْبُتْ مِنْ بَعْدِي قَالُوا
نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ أَبِيلَكَ إِنْرَهُمْ

maca Aqbudettoonuu keenik
iyye waqdi? Ku-Yallaay, ku-
Abboti Nabii Ibraahimiyy Nabii
Ismaaqil kee Nabii Iscaaqh Yalla
Aqbudenco usuk inki Yallah
Anuk nanu kaa inkittoyseeh kaah
yuqunxee marah Anuk iyyen.

- 134.** Toh ummatay (Nabii Ibraahim
kee kay xaylo kinnuk) Nummah
warraytey is taamak Abithee
orbisseemih galto-leeh isin
(yahuud kinnuk) taamak
Abteeniih orbisseenimih galto-
liton, isin woo ummat Abak Sugte
taamak messerimtaanaay is isin
Abtan taamak messerimta.

- 135.** Yahuud Nabii Mucammad kee
kay kataysiisik yahuud tika itte
hinnay Nasaara Nasaara tika
keenik itte tirri Axchettoonuk,
Nabiyyow keenik ixxic, caagid
isin elle takkalen inna hinnay
nanu inkih Nabii Ibraahimiyy
deedal diinittek xabanah gaceh
diiniy massa-le katatnam, Nabii
Ibraahim usuk Yallat Agleytit haa
marih Numuh masuginnay Yalla
inkittoysa moomintuh Suge.

- 136.** Moominiiney tama yahuud
kee Nasaarak nanu Yalla
kee Qhuraanak nel obtem
Nummasneh Nabii Ibraahimiyy
Nabii Ismaaqil kee Nabii
Iscaaqaay Nabii Yaq-qhuub
kee Nabii Yaq-qhuub Samadak
(raddik) Ambiya yekke maral
obtem Nummasneh, Nabii

وَإِسْمَاعِيلَ وَسَاحِقَ إِلَهًا وَحْدَهُ وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ

١٣٤ تَلَكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَقْنَا لَهُمَا كَسْبَتُ وَلَكُمْ
مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْعَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

١٣٥ وَقَالُوا إِنَّا هُوَ الْأَنْصَارَىٰ تَهْتَدُ وَأَقْبَلَ
مَلَأَ إِنْبَرَهُمْ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشَرِّكِينَ

فُلُوْءُ امْنَاتِ اللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ
إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَسَاحِقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسَاطِيلِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
وَمَا أُوتِيَ الْكَذِيبُونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا فَرِيقٌ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُمْ مُسْلِمُونَ

Muusaa kee Nabii Qiisah
 tontocowwime kitoobaa (tawraat
 kee injil kinnuk) kee Ambiyah
 inkih ken Rabbik wacyik keenih
 tontocowwimem Nummasneh,
 nanu iimaanal Ambiyak numtin
 fan mabaxisna yahuud kee
 Nasaara kah Abte innah, nanu
 kaa inkittoysaah kaah yaqunxee
 marah Anuk ixxica.

- 137.** Yahuud kee Nasaara isin elle
 teemeneenih innah taniimil
 teemenek Yallih farmoyti
 Mucammad luk yemeeteemik,
 Toysa Nummah tirri iyyeenih,
 tohut derre cabeenik, Toysa
 cagalah usun Yalla kee Yallih
 farmoytih Qadaawat kee ken
 Amrih cinah Addat yanin, tokkel
 Nabiyyow Yalli ken umaanek
 koo xiqe-le, usuk ken maxcooca
 yaabbi ken caaloota yaaxigi kinni.
- 138.** Moominiiney isin Yallih diini
 diggi hayisa, diini Qaxah Yallak
 taysem matanaay nanu Qibaada
 kaah caglisnak.
- 139.** Nabiyyow kitab marak (yahuud
 kee Nasaara kinnuk) ixxic, Yallih
 inkittinaanee kee kay diinil nee
 giddiyaanaa? Usuk Ni-Rabbiyy
 sin Rabbik, nanu ninni taamoomiy
 elle galtimna linooh isin sinni
 taamoomiy elle galtimtaana liton,
 nanu Qibaada kaah caglisna Agleh
 tu-kaat hee kalah.
- 140.** Wonna hinnak Yallih inkittinaanel
 nee giddiyak: Diggah Nabii

فَإِنَّ أَمْوَالَ مِثْلَ مَاَمْتُمْ بِهِ فَقَدْ
 أَهْتَدَ وَأَوْلَىٰ تَوَلَّ فَإِنَّهُمْ فِي شَقَاقٍ
 فَسَيَكُفِّرُهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

صِبْغَةُ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنْ مِنْ اللَّهِ
 صِبْغَةً وَخَنْ لَهُ عَلِيدُورَتْ

قُلْ أَتَحْبَّ جَنَاحَنَا فِي اللَّهِ وَجُورَبَنَا وَرَبَّكُنَا
 وَلَنَا أَحْمَدَنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُنَّمْ وَنَحْنُ لَهُ
 مُحْلِصُونَ

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّا إِنْ رَهْمَ وَسَمِيعَ

Ibraahimiyy Nabii Ismaaqil kee
 Nabii Iscaaqhaay Nabii Yaq-
 qhuub kee Nabii Yaq-qhuub
 Samadak (raddik) Ambiya yekke
 mari usun yahuud diinil Sugeeni
 hinnay Nasaara diinil Sugeeni
 ittaanaa? Nabiyow ken diini isin
 taaxigeeen iinnaa? hinnay Yalli
 yaaxigee keenik ixxic, Yallih
 xaquq leh yan Sumaq yooqoreh
 yan numuk dulmih iyyi gacaa?
 Num magaca, Yalli isin Abba
 haytaanamak garcita Rabbi hinna.

- 141.** Toh ummatay (Nabii Ibraahim kee kay xaylo kinnuk) Nummah warraytey is taamak Abitteh orbisseemih galto-leeh isin (yahuud kinnuk) taamak Abteeniih orbisseenimih galton, isin woo ummat Abak Sugte taamak messerimtaanaay is isin Abtan taamak messerimta.

- 142.** Sinaamak (yahuud kee Yallat Agleyta haa mara kinnuk) tuugimay kas-maleelah yani muslimiin Salaatah fan kak Afkanuk Sugte sinni Qhiblatak (beytal maqhdis kinnuk) maca ken makteeh Axce-lon, Nabiyow keenik ixxic, Ayro mawqa-le gambii Ayro korma-le gambii kee ken Nammayih fanal tanim inkih Yalli-le, Yalli isi Naqoosak isih faxa mara massa-le gitâ fannah tirri haa.

وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا
 هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ بِاللَّهِ
 وَمَنْ أَظَلَّ مِنَّا كَمَ شَهَدَهُ عِنْدَهُ
 مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ يَعْلَمُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ فَنَذَرْتَ لَهُمَا كَسْبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسْبَتُمْ وَلَا تُنْهَاوُنَّ
 عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

*سَيَقُولُ الْسُّفَهَاءُ مِنَ الظَّالِمِينَ مَا وَلَيْهُمْ عَنْ
 قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَيْنَاهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
 يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٥٣﴾

143. Muslimiiney massa-le gitâ fanah tirri sin kah hayne innaah, tayse ummatay Qadaalat-le sin Abne isin Akeeral Sinaamal Sumaaqita mara takkeenimkeh, ken farmoytit sinni Rabbih farmo ken guddusseemil, Akeeral Yallih farmoyti Mucammad ﷺ Yallih farmo sin guddyuseemih Siinil Sumaaqita num yakkemkeh, Nabiyyow Qhiblatay fan kak Afkanuk Sugtek kaqbâ fanah tafkunem kah Abnem mannu nanu Yallih farmoya kataataah kay Amri oggola maraa kee iimaan kak Boola-leeh diinik korraqaah derre-derreh gaca maray nanu neexege yambulleemkeh iyyaanam akke waytek, kaqba fan yafkuneenim Nabaah Qilsih Yalli tirri hee maray Yalli woh elle xabbacoysse Akke waytek, Yalli sin iimaan kee sin Salaatay Beytal maqhdis fanah kah Afkunak Sugteeni Baysam matakkaay maaba, Diggah Yalli sinaamah Allaqaalaay xuwaw-le Rabbi kinni.

144. Nabiyyow Nummah isi fooca Qaraanâ fanah gacam gacissam kok Nableh Qaraanâ fanah wagitak, Tokkel Nabiyyow Beytal maqhdisik koo makennooh atu kicinto kiblatâ fanah koo Ayfukkunenno, Toysa Nabiyyow isi fooca caram masgid-le gambî fanah uyfukkun Salat Abta waqdi, moominiiney isin faxe

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا كُمُّهُمْ مَهْ وَسَطًا
إِتَّكُونُوا شَهَادَةً عَلَى النَّاسِ وَيَكُونُ الرَّسُولُ
عَلَيْهِ كُمُّ شَهِيدٍ أَوْ مَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي
كُنْتَ عَنْهَا إِلَّا لِتَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقُلُبُ عَلَى عَقِيقَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ
لَكِبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ
اللَّهُ يُخْبِطُ إِيمَنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ
بِالنَّاسِ لَرُءُوفٌ رَّحِيمٌ

قَدْرَى تَقْلُبَ وَجْهَكَ فِي السَّمَاءِ فَأَنْوَلَتَكَ
فِي قَلْمَارَ تَرَضَنَهَا قَلْمَارٌ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامَ وَحِيتَ مَا كُنْتُ شَفِلُوا
وُجُوهَ كُمُّ شَطَرٍ وَفَوْلَ الَّذِينَ أُتْرُوا
الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

Aracalaay tanoonay, toysa sinni Salaatah sinni foocitte is (kaqbá kinnuk) elle tan gambi fanah uyfukkuna, Diggah kitab kah yontocowwime mari Diggah kaqbá fanah yafkuneenim ken Rabbik dabaqteeh cakki kinnim yaaxigeenih, Yalli usun Abba haanamak garcita Rabbi hinna.

- 145.** Nabiyow kitab kah yontocowwime marah Atu Salaatah kaqbá fanah tafkunem cakki kinniimih usun koo Nummaysaanamkeh ummaan Asta keenih Bahta way usun ku-Qiblat makataatan cirdiiy kaxxa mariinoh, atu taysa ken Qiblat makatattaay keenik (yahuud kee Nasaara kinnuk) gari-gari Qiblat makataata, Nabiyow Atu ken nafsi fayxiixa katattek, Atu cakkil taniimih ixxiga koh kak temeetek lakaal, Toysa Atu Diggah isi nafsi yudlume marat loowimetto.

- 146.** Kitab kah necee mari Nabii Mucammad Nabii kinnim yaaxigeh usun sinni xaylo kah yaaxigen innah, sinni kitoobah Addal, Diggah keenik horta (ken mixigwa kinnuk) woh cakki kinnim Aaxaguk Qellissa.

- 147.** Nabiyow Qiblat kee diini caagidik kol obtem ku-Rabbik yan cakki kinnik wohut Agay-waagita marih num makkin kaak iyye Yalli.

وَلَيْنَ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَبَ يَكُلِّ
ءَ آيَةً مَا تَعُولُ قِيلَاتَكَ وَمَا آتَيْتَ بِتَابِعَ
قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُ بِتَابِعَ قِبْلَةَ بَعْضٍ
وَلَيْنَ أَتَيْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكُ
مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمْ يَعْلَمْ مِنَ الظَّلَمِينَ ﴿١٤٥﴾

الَّذِينَ أَتَيْتَهُمُ الْكِتَبَ يَعْرِفُونَهُ وَكَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاهُمْ وَلَيْلَ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لِيَكُتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُمْتَزِّينَ ﴿١٤٧﴾

- 148.** Ummatak kulli ummat Qhiblatay Salaatah fan kak tafkune-le, Toysa moominiiney meqe taamah Abtot isissika isin Qhiyaamah Ayró elle Aninnaan Aracak Yalli inkih sin Baahelek cisab kee galtoh, Diggah Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.
- 149.** Nabiyyow Safarah faxe Aracakaay tawaqay, toysa atu Salaatah isi fooca caram masgid le gambî fanah uyfukkun, Diggah kaqbâ fanah Abtah tan Afkuniyyi ku-Rabbik dabqeh yan cakki kinnik, Yalli isin Abba haytaanamak garcita Rabbi hinnaay wohul sin galte-le.
- 150.** Nabiyyow faxe Aracakaay tawaqay, toysa atu Salaatah isi fooca caram masgid-le gambî fanah uyfukkun, moominiiney faxe Araculaay Sugtoonay sinni foocite caram masgid-le gambî fanah uyfukkuna, Sinaamay (yahud kee Yallat Agleyta haa mara kinnuk) sin diini cinta Siinit Abta giddil tuh haysit Siinit gee waytamkeh kinnih immay keenik dulmii kee cirdi mari siinit aban giddik makataanak toysa keenik mameesitinaay yok meesitaay sinni qiblatal diggi ixxica, Yi-Niqmat Siinh duudusaah cakkil tirri ittaanamkeh.
- 151.** Qiblat fanah tafkuneenimil Yi-Niqmat Siinh kah duuduse innaah Siink yan farmoya sin Addak Siinh Rubne, Ni-Aayoota

وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّهَا فَاسْتَبِقُوهُ
الْخَيْرَاتِ إِنَّمَا تَكُونُ فَوَّا يَابِسَكُوْلَهُ مَهِيَّعًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٥٨﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجَتْ قَوْلٌ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجَتْ قَوْلٌ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحِيثُ مَا كُنْتُ نُتْرَفِّلُوا
وُجُوهَكُمْ شَطَرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ
حُجَّةٌ إِلَّا مَنِ اتَّمَّهُمْ فَلَا تَخْشُوْهُمْ
وَأَخْشَوْهُ فَلَا تَنْهَمْ عَيْنَكُمْ وَأَعْلَمْ
تَهَنَّدُونَ ﴿١٥٩﴾

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ بَشِّرَأَكُمْ
بِآيَاتِنَا وَرَيَّكُمْ وَعَلَمَكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيَعْلَمُكُمُ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

Siinil yakriyeeh koroosannuu kee
uma caalootak sin Saytunnoysa,
Qhuraan kitab kee cadis sin
Barsaah diinii kee Addunyâ
caagiidak Aaxaguk Suge
wayteenim sin Barsa.

- 152.** Toysa moominniiney isin sin
kah Amrisem kee Qibaadal
yoo cusa Anu dambi cabtii kee
galtol sin cuseyyok, Siinh Abe
Niqmat yok faatitaay Siinh Abe
Niqmat mangaddiina Yi-Amri
cintaanamal.
- 153.** Yeemeneh yan maraw Addunyaay
Akeerâ caagidil inkih Yallak cato
Sabrii kee Salaatal essera, Diggah
Yalli catoo kee dacayrih yasbire
marâ luk yanik.
- 154.** Moominiiney Yallih gital
Angacalluk Qiddiimeh yan
marak usun Rabe mara maxcina,
wonna hinnay usun sinni Rabbih
xaql Nuwoonuh isin Aaxige
waytaanâ kalah.
- 155.** Moominiiney nanu Qaduwwi
meesii kee Qululuuy maali
dagnaay Seehadâ Rabaa kee caxâ
mixi dagnak tul sin mokkorenno,
Nabiyyow tama innah yan
gibdaabinal yasbireh yan mara
jannatti niqmatal Aytukumus iyye
Yalli.
- 156.** Tama yisbireh yan mari usun
musiiba ken xagta waqdi, Diggah
nanu Yallih Naqoosa, Diggah
nanu Rabnek lakal kaâ fanah gaca
mara kinnino iyya mara.

فَادْكُرُوهُنِّي أَذْكُرُهُمْ وَآشْكُرُوهُنِّي
وَلَا تَكُنْ فَرُونِينَ

(١٥٣)

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَنَّا أَسْتَعْنُوا بِالصَّدَرِ
وَالصَّلَاةَ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّادِقِينَ

(١٥٤)

وَلَا تَقُولُ الْمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ
بَلْ أَحْيَاهُ وَلَكِنَ لَا يَشْعُرُونَ

(١٥٥)

وَلَئِنْبُوْنَكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَفْسٌ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالشَّمَرَةِ

وَلِيَشْرِّصَادِرِينَ

(١٥٦)

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُّصِيبَةً قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ

وَإِنَّا إِلَيْهِ رَجِعُونَ

(١٥٧)

- 157.** Tama edde yabne weeloolat
weeloysimeh yan mari, woo mari
usun sinni Rabbik dambi cabtii
kee faylaay Nacror-lon, woo mari
usun cakki gitâ fanah tirri iyye
mara.
- 158.** Diggah Safaa kee Marwa deqsitta
Namma Qaley kaqbak Ayro
mawqa-le gambit Raqta cajjii kee
Qumral is Yallah Aban Qibaadah
Aroocah Astooti kinni Cajji
Aba num tekkek hinnay Qumra
Aba num tekkek, Toysa ken
Nammayah fanat gexah gacam
dambi kaal maliyy woh waajibik
kaal tan Abam fardî cajjii kee
Qumra tekkek, fardî kalah cajjii
kee Qumra Sunnah Abitek hinnay
meqe taamoomi Abitek, Toysa
Diggah Yalli moominiin meqe
taamoomil galtaah isi Naqoosah
Niyat tanim yaaxigi kinni.
- 159.** Diggah Baxxaqqa itta Astootiy
Nabii Mucammad Nubuwwannuu
kee tиро edde tаниими oobisne
Sinaamak Qellisa mari (yahuud
kee Nasaara kinnuk) kitaabal
(tawraat kee injiil kinnuk)
Baxxaqqa Sinaamah hayneek
lakal, Yalli woo mara isi
Racmatak ken yayxeereeh gino
inkih Yalli isi Racmatak ken
yayxaaray ittaah ken abaarta.
- 160.** Aben dambik Yallal dambi cabti
essera maray taamak yoysommem
yaymaaqeeh Yalli ken kitaabal
oobiseemiy Qellisak Sugeeni

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٧﴾

*إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ فَمَنْ
حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ
يَطْوَّبْ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّبْ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلَيْهِ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْرُمُونَ مَا أَنْزَلَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا يَبَيِّنُهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَعْنِيهِمُ اللَّهُ
وَيَعْنِيهِمُ الْلَّغْوُنَ ﴿١٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَأُولَئِكَ
أَقْبَلَ عَلَيْهِمْ وَإِنَّ الْتَّوَابُ إِلَّا حَيْثُ

Sinaamah Baxxaqqa haa mara
 Akke waytek, Toysa too marak
 anu toobat oggolaah, Anu
 maggom toobat oggolaah xuwaw-
 le Rabbi kinniyo.

- 161.** Diggah koroositeeh korosuh Anuk
 Rabe mari, woo mara Yalli isi
 Racmatak ken yayxeerem keenil
 taniih malaykaa kee Sinaamak
 inkih Abaaro keenil tan.
- 162.** Usun (koros kinnuk) Abaaro
 kee jahannam girah Addal
 waarak, Diggah digaala keenik
 masalcisan, usun tu-malkitoonuh
 ken mawadirroysan.
- 163.** Sinaamey sin Yalli inki Yalla,
 Qibaada cakkisita Yalli kaak
 sa kak Anee waay usuk fulte
 Racmattaay Gunê Racmatta le
 Yalla kinni.
- 164.** Diggah Qaranwaa kee Baaxô
 ginooy Bar kee Laqo ittal Abta
 ciggiiliyya (Axxuuxiyyaa kee
 Axxeeriyyal), doynikiy Sinam
 tanfiqem Quukak Badal gexxaar
 kee Yalli Qaraanak oobise leey
 Baaxo Qabaarah Rabteek lakal
 Baaxo edde yaynuwwe, mutuccu
 ittaamay Yalli teetil fixiixisee
 kee caacooyat Abah yan Koran-
 korsiyyaa kee Qanniimeh yan
 Qubuuluy Qaran kee Baaxok
 fanal Yallih Amrih gixa tohut
 inkih Yallih inkittinaanee kee kay
 dudda tascassee Astooti edde tan
 wohul kaskassoowa marah.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَا تَوْهُمْ كُفَّارٌ
 أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
 أَجْمَعِينَ

خَلِيلِينَ فِيهَا لَا يُخْفَى عَنْهُمُ الْعَذَابُ
 وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ
 الرَّحِيمُ

إِنَّهُ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخْتَافِ
 الْأَيْلِ وَالنَّهَارِ وَآفْلُكَ الَّتِي تَحْرِي
 الْبَحْرُ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
 السَّمَاءَ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ
 مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفٍ
 الْرِّيحِ وَأَسَحَّابِ الْمُسَخَّرِينَ السَّمَاءَ
 وَالْأَرْضَ لَا يَكُنْ لَّهُمْ يَعْلَمُونَ

- 165.** Sinaamak Yallak kalah numtin-wellitte yallitte haysitaah Yallat Agleh tet haa maray tet yakcineeh yaynabe yan, moominiin Yalla kah kieniih kah taynabe innah, yeemeneh yan mari Yallah kacanuh wohuk lafitak Raaqa, Addunyâ manol koroosannut isi nafsi yudlume mari Akeeral digaalâ gibda yable waqdi aaxaginnay, diggah duddaa kee Qande inkih Yalli-lem Aaxaguk yenen Diggah Yalli gibdi digaala-le.
- 166.** Kataaten mari (Abbootan luk Suge mara kinnuk) Akeeral gibdi digaala ubullu haa waqdi, ken kataate marak Bari yakkeeniih ken xakabak Suge Ramad dinuu kee ittah luk Sugen kaenih fantaaxaw yaggiriqeh.
- 167.** Abbobti kataatak Suge mari Diggah Addunyâ fanah gacim luk Sugimminoy, Toysa nanu Bari keenik Akkuk nen usun nek Bari kah yekken innah iyyan, Yalli Qhiyaamah Ayro gibdi digaala ken kah yuybullee innah ken uma taamoomiy Abak Sugeeni ken yaybulleh Nadaama keenil takkem keh, usun girak inki innah yawqe mara hignon.
- 168.** Sinaamey Baaxô Bagul taniimik meqeeh calaalik taniimiy Yalli Siinh yecee Akuma, isin Sheytan gititte makataatina usuk umaanek Siinit Bilqisaamal, Diggah usuk

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَخَذُ دُونَ اللَّهِ أَنْدَادًا
يُحِبُّنَهُ كُحْبُّ الْهُوَى وَالَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُونَ
جُحَارَةً وَإِمَّا رَجُلَيْنِ ظَلَمُوا إِذْ
يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْفُوَّاهَ لِلَّهِ جَمِيعًا
وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ

وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ

إِذْ تَبَرَّ الظَّالِمُونَ
أَتَتْبَعُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ
وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْأَسْتَبَابُ

وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ

وَقَالَ الظَّالِمُونَ لَوْلَا نَاكَرَهُ
فَنَتَبَرَّ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّهُ
وَلَمْ نَأْكُنْ ذَلِكَ
يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ
وَمَا هُمْ بِخَيْرٍ مِّنَ النَّاسِ

وَمَا هُمْ بِخَيْرٍ مِّنَ النَّاسِ

يَأَيُّهَا النَّاسُ كُلُّهُمَا فِي الْأَرْضِ حَكَلَكَ
طَيْسَا وَلَا تَبَغُوا خُطُوطَ السَّيِّلِينَ
إِنَّهُ لَكُوْدُو مِنْ

إِنَّهُ لَكُوْدُو مِنْ

Siinik Qaduwwiq Qadaawat kak
Baxxaqqa iyye kinnik.

- 169.** Cagalah Sheytan dambii kee
kaxxa Qaxumaane-le taamoomih
sin Amrisa, isin Yallal dirab
ginnaasittan usuk carammoys
weem usuk carammoys
ittaanamal ixxiga kak Aalle kalah.
- 170.** Moominiin korosuk Yalli
Qhuraanak oobisem kataata
keenik ittek, Aleey, nanu Ni-
Abbobti elle geynem katatnâ
ikkal sin diini makatatna iyyan,
hinnak ken Abbobti kasmaleelay
Yallih diinik tu-Aaxige waytaah
cakki gital tirri Axce wee marah
Anukuu? Usun Ken kataataanam.
- 171.** Koroositeh yan marih ceelalloo
kee iimaan kee tirtoh ken Seeca
numih ceelallo lacay Qiytoo kee
Seecok-sa wohuk tu-Aaxige waat
Qiy iyya numih ceelallo, tama
koros usun Ayt-i-maleelay cakkik
sinni Ayt-iita Alifte, duuduttey
cakkit yabtaamak Arraba sinnik
tibbixe, inti-maleelay Baxxaqqa
itta Astooti Able waytah inna,
usun wohul kas-kassoowa mara
hinnon.
- 172.** Yeemeneh yan maraw Yalli
Rizqhik Siinh yeceemik
meqeemiy calaalih tani kak
Akumaay Yalli Siinh yecee
niqmatal dibuk kaa faatita
isin dibuk kaa yaqbude mara
tekkeenik.

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوَءِ وَالْفَحْشَاءِ وَإِنْ
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧١﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَتَشْعُوْمَاً أَنَّهُمْ قَاتُلُوبْلُ
نَتَّبِعُ مَا أَقْرَبْنَا عَلَيْهِمْ إِبَاهَنَا أَلَّوْكَانَ
ءَابَاهُهُمْ لَا يَعْقُلُونَ شَيْئاً وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٢﴾

وَمَثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثْلُ الَّذِي يَتَّبِعُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءَ وَبِدَاهَ صُمُّوكُمْ عُمُّ
فَهُمْ لَا يَعْقُلُونَ ﴿١٧٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَنَّا سُكُونُ مِنْ طِبَّتِ
مَارَزَقَنَكُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُثُرْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٤﴾

173. Cagalah Yalli Siinil
 carammoysen Barge lacay
 Assuguudume wee kee masgaadal
 caxta Qabal kee cereyyâ cado,
 Yallak kalihiimih xagar elle xagak
 yusguuden lachih cado kinni, Toysa
 tama Siinil carammowteemik
 tu-yakmeemit gibdaabini kafse
 num tama hiimiy carammowte
 yakmem kaah xiqtah, makmot
 caddok edde tatre kalah cadô
 fayxih tet Akme kalah yokmek,
 Toysa dambi kaal mayan, Diggah
 Yalli dambi cabti-li xuwaw-li
 kinni.

174. Diggah Yalli Nabii Mucammad
 weeloolak tawraat kitaabal
 oobiseh yanim Qellisaah
 Addunyâ dago melleb Baxa
 edde xaamita mari, woo mari
 yakmeeh sinni Bagut caraamuk-
 sa culsam mali jahannam
 giray Bagul keenik urta Akke
 waytek, cakki yooqoreenimih
 Sabbatah, Yalli Qhiyaamah Ayró
 keenih Abe Naqabuh keenil luk
 mayaabaay Aben dambittek ken
 ma-Saytunnoysaay Akeeral ken
 Qansarissa digaala-lon.

175. Woo maray tama weelot
 weeloysime tirtot maxqawit
 (mako) xaamiteeh dambi cabtit
 Yallih digaala xaamite mara kinni,
 Toysa usun girah Addal Abaanah
 yanin Sabri manxu gibdi Sabriiy
 usun gira ken culussa taamah
 taamiten waqdi !

إِنَّمَا حَرَمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ
 الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَبَ بِهِ لِغَرِيبٍ إِلَّا هُوَ فِيمَنْ أَصْبَطَهُ
 غَيْرُكُمْ وَلَا عَادِلًا إِنَّمَا حَرَمَ عَلَيْهِ إِنَّمَا
 عَفْوُرُ رَجِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
 الْكِتَابِ وَيَسْتَرُونَ بِهِ ثُمَّنَا قَبِيلًا
 أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا لَذَّار
 وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمةَ
 وَلَا يُزَكِّيْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُ الْأَصَالَةَ
 بِالْهُدَىٰ وَالْعَدَابِ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَمَّا
 أَصْبَرَهُمْ عَلَى الْتَّارِ

- 176.** Tama digaalay cakkisiteeni ken kah xagtem, Diggah Yalli isi kitoobay isi farmoytiitil cakkil oobisel koroositeenimih Sabbata, Diggah kitaabal taniimil itta wee maray tu-kaak Nummayseeh tu-kaak yengeddee usun cakkik xeerih yan ittâ way kee kaxxa maxqawitik (makok) Addat yanin.
- 177.** Yallih xaql kayri dibuk Salaatah Ayró mawqa-le gambii kee Ayró korma-le gambil tafkuneenim hinna, kinnih immay Cagalalah kayri Yallaa kee ellecaboh Ayrooy malaykaa kee Ambiyal obsimte kitoobaa kee Ambiya inkih Nummayse numih Abina kayri, maalu isih kaa kicinuk Ramad-le maraa kee Qayxiixaay tu-dagoytit kee gexsô numuy (gexentu kinnuk) Sakyi elle yiggiriqqee kee ceyte maray tu-esseraa kee Naqoosâ currusiyyah maalu yacee numih Abina kayri, Salat Soolisaah Zaká yaceeh xagana haan waqdi sinni xagana duudusaah tuddagna kee Biyakaay jihaadal Qebti waqdi Qebti gibdaabinal yasbire marih Abina kayri, woo maray tama weeloolat weeloysime Nummah iimaanah teemenem, woo mari usun Yallih digaalak meesita mara kinnon.
- 178.** Yeemeneh yan maraw dulmih Qiddiime marah cane gacissaanam Siinil tunkuttubeeh fardih Siinil tan loowithih kaa

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحُكْمِ وَإِنَّ الْأَيْنَ
أَخْتَلَعُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شَقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٧﴾

* لَيْسَ اللَّهُ أَنْ تُلَوُّا جُوهَرَكُمْ قَلْ
الْمُشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَلَا كِنْ أَبْرَ منْ مَاءِنَ
بِالْأَنْهَى وَأَيْوَمَ الْآخِرَ وَالْمَلَكِيَّةَ وَالْكَتَبِ
وَالثَّانِيَنَ وَأَقْوَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ دُرْقُ الْقُرْبَى
وَالثَّالِتَنَ وَالْمَسْكِينَ وَأَنْ السَّيِّلَ وَالسَّائِلَينَ
وَفِي الرِّقَابِ وَأَقْوَامَ الصَّلَاةِ وَأَقْوَى الرَّكْوَةِ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ
فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَجِئَنَ الْجَائِسُ اُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتُبٌ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْفَتْنَى الْحُرُبُ يَا لَحْرُ وَالْعَبْدُ يَا عَبْدُ وَالْأُنْشَى
بِالْأُنْشَى فَمَنْ عَفِيَ لَهُ وَمِنْ أَخْيَهُ شَيْءٌ فَإِنَّمَا

Qideh yan Numuk, caddok
 tatur edde Anee kalah Qiddiime
 Numuh Massah Anuk, culul
 Baxi (currik yan num kinnuk)
 culul Baxa Qidek kaa kah Qida,
 Naqsi Naqsu Qidek kaa kah Qida,
 Say-num Say-num Qiddek tet
 kah Qida, Toysa Qideyni kay
 toobokoytih Qabalak, Qiddiime
 numih Awlayti tuk Qafu kaah kak
 Abek gidiyit kaak orobay, toysa
 num kak Qiddiime num gidiy
 maalu caalih esseritay, Qideyni
 gidiy maalu maqaafal udurruse
 kalah daggoysse kalah yacaay, isin
 gidiy maalu Beetak tama Qafu
 Siinh madqem sin Rabbik Siinh
 xabbacoysiyyaa kee Racmatta
 kinni, Tohuk lakal Qideynak
 gidiy maalu Beeniih Qafu kaah
 Abeeniik lakal caddok taturuh
 kaa Qide Num, Toysa Addunyal
 caneh kaa Qidaanam leeh hinnay
 Akeeral kaa Qansarissa digaala-le.

179. Qaafiyatah yan kas-le maraw
 canê gaesi siinh madqimeemit
 Amaanah tan mano liton, Sinam
 Qidimiy Yalli Caraamu Abek
 Meesittaanam keh.

180. Muslimiiney Siinik numuk teynah
 Rabi xayyoowaah kay Asta
 tambullee waqdi usuk maalu cabe
 kaa tekkek xaleynaa kee kaah
 Ramad-le marah farrimtu Qadlil
 Abtaanam Siinil tunkuttube
 maaluk Sidoc haytoh Afak fulse
 kalah, toh cakkiiy Yallak meesita
 mari elle taamita kinni.

بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءِ إِيمَانِهِ يَا حَسْنَ دِلَكَ تَخْفِيفٌ
 مِنْ رَبِّكُو وَرَحْمَةً فَمَنْ عَنِّي بَعْدَ ذَلِكَ
 فَلَهُ دَعَابُ الْيَمِّ

وَلَكُمْ فِي الْفِصَاصِ حَيَاةٌ يَتَوَلَّ أَلَّا يَبْرِئُ
 لَعَلَّكُمْ تَسْتَقِرُونَ

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ
 إِنْ تَرَكَ خَيْرًا لِوَصِيَّةٍ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
 بِالْمَعْرُوفِ حَقًا عَلَى الْمُتَّقِينَ

181. Rabe num Rabak Naharat Abe farrimtu yoobbeeh yeexegek lakal korsa num, Toysa cagalalah woo farrimtih dambi kaa (farrimtu kinnuk) korsah yan numul yan, Diggah Yalli farrimtu Abe numih farrimtu yaabbeh Rabe num Abe farrimtu korsa mara yaaxigeh.

182. Rabam faxa numuy farrimtu Aba cakkik hoxah daggaawam hinnay dambih loowitik daggaawaamak kaak meesite num, Toysa usuk tu-farriima num kee tu-kah farriiman numih fan Qadlil yaymaaqem, Toysa dambi kaal mali, Diggah Yalli dambi cabti-li xuwaw-li kinni.

183. Yeemeneh yan maraw Ramadaan Alsih Soom Siinil yunkuttubeeh fardi Siinil yekke, Siinik dumii ummatal kah yunkuttube innah sinni Rabbik meesittaanamkeh.

184. Moominiiney Yalli Soomuk fardi Siinil Abem timixxige Ayrooray loowintaah ixxu-le kinni, Toysa Siinik Biyaakita num hinnay Safarah yan num Soomam kaal tigibdeeh yuftureeh Soome wee kaa tekkek, Toysa Aka Ayroorak Soomuk yufture Ayroorah ixxu kadah gacsam kaal tan, Barnaba Seehadaytuu kee Biyaakita Seehadaytuy urimih kak Sangeele waanay Soom elle gibdiy gibiduk Soom taqabi elle yakke yufturek kulli Ayroh Aftok tu-dagoyti maaqok Ayrol yakmeh gide tu-

فَمَنْ يَدَّلِهُ بَعْدَ مَا سَمِعَ، فَإِنَّمَا إِلَّا شُرُّهُ، وَعَلَىٰ
الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِ
(١٨١)

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوْصِي جَنَّفَا أَوْ اشْتَأْفَاصَحَّ
بِيَتَهُمْ فَلَا إِلَّا شُرُّهُ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ
(١٨٢)
تَحِيمٌ

يَتَأْكِلُهَا الَّذِينَ هُمْ أَمْنُوا كُتُبَ عَلَيْهِمْ
الْأُصْبَارُ كَمَا كُتُبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ لَعَلَّكُمْ تَسْتَغْفِرُونَ
(١٨٣)

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَيَدَهُ مِنْ أَيَّامٍ أُخْرَى وَعَلَىٰ
الَّذِينَ يُطْبِقُونَهُ، فِي ذِيَّهُ طَعَامٌ مُسْكِنٌ
فَمَنْ تَطَعَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ، وَإِنْ تَصُوْمُوا
خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعَمَّلُونَ
(١٨٤)

dagoytah fidah yaceem kaal tan,
tokkel tudagoytah fidah yaceeh
gidek ossam faxa num, Toysa toh
kaah kayri-le, isin moominiiney
Soom Siinil gibduk Soomtaanam
kayrih Siinih Aysuk Raqta fida
taceenimik, Yallih xaql Soom
muixxok lem yaaxige mara
tekkeenik.

- 185.** Yalli Qhuraanak oobisiyya edde
Qembiseeh kaa edde oobisem
Ramadaan Alsa kinni, Sinaamah
tirtooy Yallih tirtoh Baxxaqqaa
kee cakkii kee deedal ittak
Baxisuh, Toysa Qaafiyatah
Anuk madabal Anuk Alsi
Biliyya Siinik matreh yan num,
Toysa kaa Soomay, Siinik num
Biyaakitek hinnay Safarah yeneeh
yufture kaa tekkek, Toysa Aka
Ayroorak yufture Ayroorah ixxu
kadah gacsam kaal tan, Yalli
taftureenimih idini Siinih yecee
waqdi tamahat Yalli xabca Siinih
faxê ikkal gibda Siinih mafaxinna,
Ramadaan Alsak tuftureenih
gide ixxuk kadah gacissaanaah
kaa duudussaanamkeh, Yalli
isi taaqatal tirri sin heemih kaa
taynabeenimkeh, qiidih Allaahu
Akbar Axcek, woo taaqat Siinil
Bicseemih kaa faatittaanamkeh.

- 186.** Nabiyyow Yi-Naqoosa yoo koo
essertek, Toysa Diggah Anu
keenil xayyooh keenil luk Ayyo
ixxigal, Anu yoo kallaca numih
kallaci Aabbeeh oggolah usuk
yoo kallaca waqdi, Toysa Anu ken

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبِئْسَتِ مِنْ أَهْلُهُدَى وَالْفُرْقَانِ
فَمَنْ شَهَدَ مِنْ كُمْ الشَّهْرَ فَلَيُصْمِمْ
وَمَنْ كَانَ مِرْيَضًا أَوْعَلَى سَفَرِ فِعْدَةٍ مِنْ
أَيَّامٍ أُخْرَى يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْإِيْسَرَ وَلَا يُرِيدُ
بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَتُكَحِّلُوا الْعَدَةَ
وَلَتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَنَكُمْ
وَلَكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّيْقَ قَرِيبٌ أَجِبُ
دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلَيُسْتَجِبُولِي
وَلَيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

kah Amrisem yok oggoloonay
yoo nummaysoonay tirri
iyyaanamkeh.

187. Yalli Ramadaan Soomih Baritte sinni Agabuy gennaaqot litoonul fidoh xayyowtaanam Siinh xiqliiseh usun (Agabu kinnuk) Siinh Suturiy dacayri, isin (labha kinnuk) keenih Suturiy dacayri kinniton, Diggah isin sinni Nafsi gantaanaah maktaanam Yalli Siink yeexegeh sinni gennaqoh Agabul Qishak lakal Soom Baritte fidoh orobtaanamal, Tokkel wohuk toobitteenik wadir Yalli toobat Siink oggoleeh Abten dambik Qafu Siinh Abeh, Tokkel taway Ramadaan Baritte sinni gennaqoh Agabul fidoh xayyoowaay Yalli xaylok Siinh mekleeh yaceem edde gurrusuta, Subci diifi Barti ditek Siinh Baxxaqqay umbulu iyyam fanah Subcik Akumaay Aquba, tohuk lakal Soom Siink Bayissaamak sinni Abbaxuk Soom duudusa Ayro kortaah Bari culam fanah, isin masaagidil Qibaadah iqtikaafah anuk sinni gennaqoh Agabul fidoh maxayyoowina, tamah Yallih cadmoomiy calaalii kee caraami fan Siinh Baxissak, Toysa teetil maxayyoowina caraamut Raddaanamak Yalli Soom madqooqi Baxxaqqa Siinh kah hee innah isi Aayootaa kee isi madqooqi Sinaamah Baxxaqqa haa kaak meesitaanamkeh.

أَحْلَّ لَكُمْ إِلَيْهَا الصِّيَامُ الرَّقْبَ إِلَى
نِسَاءٍ كُمْ هُنَّ بِإِيمَانٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِإِيمَانٍ
لَهُنَّ عَلَمُ اللَّهِ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ مُخْتَالُونَ
أَفْسُكُمْ قَاتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَاعَنْكُمْ
فَالْقُنْ بَشِّرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَكُلُوا وَأْشُرُوا حَتَّى يَبَيِّنَ لَكُمُ الْحَيْثُ
الْأَبَيْضُ مِنَ الْحَيْثُ الْأَسْوَدُ مِنَ الْفَجْرِ
تُمَّ اتَّمُوا الصِّيَامَ إِلَى الظَّلَلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ
وَأَنْتُمْ عَلَيْهِنَّ فِي الْمَسَاجِدِ تِلَاقُ حُدُودُ اللَّهِ
فَلَا تَنْقِرُوهُنَّ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ عَلَيْتُمُهُ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

188. Yalli maalu Siinh elle xiqliise wee foocittel mariiy mari maalu Siinik ittin fanal deedalah makmina, sinni maalu guquluhmeklaabah maacina, Sinam maaluk tu-dulmiiy dambit Radak takmeenimkeh, isin woh caraamuk Siinil tanim Aaxaguk.

189. Nabiyyow ku-kataysis Alsitte tambe waqdii kee taqunxee waqdi kah takkem koo esserta, Nabiyyow keenik ixxic, Yalli Alsitte Sinaamah Cajjii kee Qibaadâ waktitteh Astootiy timixxige edde yaaxigeenim keh tet Abe, isin jaahiliyyâ Saaku cajjih ticrimeenik hinnay Qumrah ticrimeenik Qarwa derrek Amaatuk derrek tet cultaanam hinna kayri kak iyyaanam, kinnih immay kayri usuk meqe taamaa kee Yallak meesitaah umaanek yaxxeere marih Abina, cajjih ticrimeenik hinnay Qumrah ticrimeenik Qarwa-le Afoofik cula Sinam kah culta innah, Yallak meesita mara tika Addunyaay Akeeral yaffoofe mara takkeenimkeh.

190. Moominiiney Qeb Siinit Aba maray koroositet Qeb Aba Yallih gital Angacalluk Yallih Qangara fayya ittamkeh, Qeb keenit Abtaanamal caddok matatrina urruu kee Agabuy Qidim kak xiqe waa Qiddaanamal, Diggah Yalli caddok tatra mara makicnik.

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا يَنْتَكُرُ بِالْبَطْلِ
وَتَدْلُوْبِهَا إِلَى الْمَكَارِ لَتَأْكُلُوهُ فِي قَاتِلَ
مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

*يَسْكُونَكُمْ عَنِ الْأَهَمَّةِ قُلْ هُنَّ مَوْقِيْتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجَّ وَلَيْسَ الْإِرْبَابُ أَنْ تَأْتُوا
أَبْيُوتَ مِنْ ظُلْمُورُهَا وَلَكِنَّ الْلَّهَ مَنْ
أَنْقَلَ وَأَتَوْا أَبْيُوتَ مِنْ أَبْوَاهُمْ
وَأَتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٩﴾

وَقَاتِلُوْفِ سَبِيلَ اللَّهِ الَّذِينَ
يُقْتَلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٢٠﴾

- 191.** Moominiiney korosuk sin Qidah yan mara ken elle geyinnaanh Aracal ken Qida, sin kak yeyyeeqen Aracak (makka kinnuk) ken eyyeeqa, fitna (Yallat Agleyta haanam kinnuk) isin Caramal ken Qiddaanamak umaaneh gibiduk Raqtak, caram masgiidih xaql isin Qeb Qimbisak keenilluk maamina Qeb usun Qimbisaanaah Siinilluk kay Addal oommu iyyaanam fanah, usun Caram masgiidih xaql Qeb siinit Abeeniih Qimbiseenik, Toysa isin too Aracal keenilluk oomiyaaay ken Qida, tamannah tan galto koroositeh yan marih galto.
- 192.** Usun koroosannuu kee sin Qidimik yexxeereeniih yuslumeenik, Toysa Diggah Yalli dambi cabti-li xuwaw-li kinni.
- 193.** Moominiiney korosut Qeb Aba muslimiin le diinik korissa fitnat kee Yallat Agleyta haanam Baaxô Bagul kah Raaqe waytaah diini dibuk Yallah Raaqaah kaâ luk tu-Aqbude waanamkeh, tokkel Qeebiy Siinit Abaanaa kee koroosannuk yexxeereeniih yuslumeenik Qeebik keenik idiyaay caddok keenit matatrina, Toysa caddok edde tatran mari mayan koroosannuk Amok kate wee maray daalimiinh yani Akke waytek.

وَاقْتُلُوهُمْ حِينَ تَقْتَلُهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيَّثُ أَخْرَجُوكُمْ وَلَا فِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا نَفْتَنُهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُفْتَنُوكُمْ فِيهِ قَاتِلُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾

فَإِنْ أَنْتَ هَوَّا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَلَا هُوَ الَّذِينَ يُلْهُ ﴿١٩٣﴾
فَإِنْ أَنْتَ هَوَّا فَلَا دُونَنَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٤﴾

- 194.** Moominiiney Yalli Qeb edde
Abaanam kak carammoysse
Alsittek Alsak teynat Qeb
Siinit Abeenik, Toysa too
Alsat Qeb keenit Aba, too
Alsih cormat yiggileeniih sin
Qabal calalloysiteenik Siinik
Abeenih innah tanim keenik
Aba cane keenil gacisak,
Toysa caddok Siinit tatre marat
Toysa isin caddok keenit tatura
usun caddok Siinit kah tatren
innah, moominiiney isin Abba
haytaanamal inkih Yallak meesita,
Diggah Yalli catoo kee Qokoluh
Addunyaay Akeeral inkih isik
meesita marâ luk yanim ixiga.
- 195.** Yallih gital Yallih diinih giclo
maalu Acuwa isin Yallih gital
tangicilleeniih maalu kaah
taceenim cabtaanamat sinni
nafsi mafinqisina, taamoomik
Abba haytaanam Yallah caglisak
eymeeqa, Diggah Yalli meqe
maray taama yessemeqqee
kicnihik.
- 196.** Cajjii kee Qumra elle faxxinta
innal Yallih Sabbatah Abaay
duudusa, tokkel ken Nammay
duudussaanamak Biyak sin
waasek hinnay Qaduwwi sin
waaseeh icraamak calallowtaanam
faxxeenik, Toysa lacak masgaada
kak Siinih xabbacowteemiy
Siinil waajibte usguuda, sinni
moyyaayi mamoolina icraamak
calallowtaanam faxxeenik, makka

الشَّهْرُ الْحُلُمُ بِالشَّهْرِ الْحُرَمَ وَالْحُرْمَتُ قِصَاصٌ فِي
أَعْتَدَهُ عَنْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَهُ
عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْمُتَّقِينَ ﴿١٤٥﴾

وَانْفَوْفُ في سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُنْقُوا بِيَدِكُمْ إِلَى
الْتَّهْكِكَةِ وَاحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٥﴾

وَإِنَّمَا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةُ لِلَّهِ فَإِنَّ أَحَدَنْتُمْ فَمَا
أَسْتَيْسَرَ مِنَ الْهُدَىٰ وَلَا تَحْمِلُوهُ وَسَكُونَ حَتَّىٰ يَتَبَغَّلَ
الْهُدَىٰ حَلَّهُ وَقَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَنْ يُضَانُ أَوْ يُهْدَىٰ مَنْ مِنْ
رَّأْسِهِ فَقَدْ بَيَّنَهُ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ وَسُكُوكٍ فَإِذَا
أَمْتَنْتُمْ فَمَنْ تَعْتَمَّ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجَّ فَمَا أَسْتَيْسَرَ
مِنَ الْهُدَىٰ مَنْ لَمْ يَجِدْ فَصَيَامٌ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فِي
الْحَجَّ وَسَبْعَةٌ إِذَا رَجَعْتُمْ تَلَكَ عَشَرَةً كَامِلَةً ذَلِكَ
لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرٍ الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩١﴾

Beytan lac masgaada kaak elle xiqtah tan Arac guffu haam fanah, makka tekkek hinnay makka guftaanamak elle waasinten Arac tekkek, isin cajjii kee Qumrah yicrime maraw Siinik Biyaakita num yenek, hinnay inkaaqeh Ada moyya kak tibbixe num yenek icraamat Anuk moyya moolek, Toysa fida yaceem kaal tan, Sidiica Ayro Soomek hinnay lica tu-dagoytah Sadaqhat yeceek hinnay lac yusguudeh makki tu-dagoytiith yaceem kaal tan, isin Qaduwwi meesik Amaanah teneeniih Biyaakak Qaafiyatah teneenik, Toysa Cajji Alsat Qumra Abe numuy Qumrak calalloowe icraamat Suga waqdi kaal carammowteh Sugtem calalloysitah Makkal Cajji Qambaalak, Toysa waajibik kaal tanim lacak kaah xabbacowtem yasguudeemi, tokkel yasguude lac wee num, Toysa Sidiica Ayro Cajji taamat Anuk Soomay, Cajji taamak tamurruqueeniih sinni Baaxo gactan waqdi malcina ayro Soomay toh tabna Ayroy dudda-le kinnik, Makkal woo lac Qidam kee tabna Ayroh Soom elle yanim dabqih caram masgiidih xaql Anee waa num kinni, isin Yallak meesitaay Diggah Yalli gibdi digaala-lem ixiga kay Amri cine maral.

197. Cajji timixxige Alsittey
(Soomfutriiy Qarfabaheey)

الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَعْلُومٌ فَمَنْ فَرَضَ

Qarfah Alsih tabna Ayró kinnuk)
kah yacrimenee kinni, toysa
isi nafsil tama Alsittet cajjh
yicrimeeh fardi isil Abeh yan
num, toysa isi Barral fidoh orbe
waay Yallih Amrik Awqe waay,
cajjil giddii kee keemaariy
Naqabut kaa kafsa Abe waay,
isin kayrik Abba haytaanam
Yalli yaaxigeeh sin elle galte-
le, isin cajji Safarah takmeeniih
taaqubeenim Sakayih haysita,
toysa isin Akeerâ dabqah meqe
taamoomih Sakayi haysita, diggah
Yallak meesî Sakayi Sakayik
kayrih yayse Sakayik, Qaafiyatah
yan kas-le maraw yok meesita.

- 198.** Moominiiney cajji taamoomit
Anuk sinni Rabbik kabxa
(tellemmo) Abitak Rizqhi kaak
esserittaanam dambi Siinil
mali, tokkel isin Qarfâ Booxal
Solteeniih Ayró kortek lakal teetik
muzdalifa deqsita Aracâ fanah
obteenik, toysa mashqaril caram
deqsita Aracih xaql Yalla cusaay
dooqa Abita, Yalli meqe tirtoh tirri
sin kah hee innah meqe cusiyah
kaa cusa, Nummah usuk tirri
sin haak duma isin maxqawite
(makkoote) marih loowot
Sugteenik.

- 199.** Tohuk lakal isin Sinam kak obta
Aracak (Qarfa kinnuk) oobaay
Yallak dambi cabti esserita,
Diggah Yalli dambi cabti-li
xuwaw-li kinnik.

فِيهِتَّ الْحَجَّ فَلَا رَقَّ وَلَا سُوقَ
وَلَا حِدَالَ فِي الْحَجَّ وَمَا نَفَعَ لَوْا مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَرَوْدُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الرَّادِ الشَّقَوْيَ وَأَتَقُونَ يَأْوِي الْأَلَبِ
١٨٩

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبَغُوا
فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفْصَمْتُمْ مِنْ
عَرَفَتِي فَأَدْكُرُو إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ الْمُسْعَرِ
الْحَرَامُ وَأَدْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ
وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْظَّالِمُونَ
١٩٠

ثُمَّ أَفْيِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفْاصَلُ النَّاسُ
وَأَسْتَعْفِرُ إِنَّ اللَّهَ لِإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ
١٩١

200. Moominiiney cajji taamoomik tamurruqeeniih duudussan waqdi, Toysa Yallih cusiyya eymeggiya isin sinni Abbobti kah cusak Sugten innaah keenil hiddootak, hinnay Yalla wohuk gibdi cusiyyah cusa, Sinaamak Ni-Rabbow neh Acinnaanim Addunyal elle neh Acuw iyya mari yan, tama mari usun Akeeral meqe galtok hebeltô maglab malon.

201. Sinaamak Ni-Rabbow Addunyal Qaafiyataay meqe taamoomii kee tu-xiqta ixxiga neh Acuwaay Akeeral jannat neh Acuwaay girâ digaalak nee cat iyya mari yan.

202. Woo maray tama dooqaqi Abbaasita galtok dudda-le maglab-lon meqe taamoomi Abbaasiteenimih Sabbathah, Yalli usuk cisab kak Sissiki Rabbi kinni.

203. Moominiiney dago Ayrooray ixxu-le (Qarfâ Qiidik lakal tan Sidiica Ayro kinnuk) Yalla cusa, tokkel yisissikeeh mina deqsita Aracak Namma Ayroh Addat (taban kee Nammeay haytoh Ayro kinnuk) Ayro kortak Naharat jamaraat deqsita Aracat xeet Qideek lakal yewqe numul toysa dambi mayan, Qerfah Alsak taban kee Sidoc haytoh Ayro jamaraat deqsita Aracat xeet hayya haam fanah minal elle wadirroowe numul toysa

فَإِذَا قَضَيْتُم مَّا كُنْتُمْ فَلَا يُرُو أَنَّكُمْ
كَذَّبْتُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ أَشَدَّ ذَكْرًا
فَمَنِ الْأَنْسَسُ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِلَيْنَا فِي
الْدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ حَلْقَةٍ ﴿٣٦﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِلَيْنَا فِي
الْدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٣٧﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مَّا كَسَبُوا
وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٨﴾

*وَأَدْكُرْنَا اللَّهَ فِتْ أَيَّاهِ مَعْدُودَاتِ فَمَنْ
تَعَجَّلَ فِي يَوْمِنَ فَلَا إِنْ شَاءَ عَلَيْهِ وَمَنْ
تَأَخَّرَ فَلَا إِنْ شَاءَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا
اللَّهُ وَأَعْلَمُ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٣٩﴾

dambi mayan, cajjal Yalli kaa kak waaseh yaniimik Yallak meesiteh yan numul, moominiiney isin Abba haytaanamal inkih Yallak meesitaay Diggah isin cisab kee galtoh kay foocal maagowtoonu waytaanam ixiga Qhiyaamah Ayró.

- 204.** Nabiyw Sinaamak (munaafiqhiin kinnuk) Addunyâ manol maxco kot kak meqeeh kak tassokooteeh islaamaninnoo kee Nabiikacanuk isi lubbit taniimih Yallal Sumaq haak diraabah xiibita mari yan, usuk koo kee muslimiinih inkih Qadaawat kee giddi kak gibdi numuh Anuk.

- 205.** Nabiyw usuk (Akhnas deqsita num kinnuk) ku-garik yawqeey foora waqdi Baaxô Bagul umaane Abuh yangayyeeh Sinam Buqre Baysaah Sinam lac Selam keh gexa, Yalli umaane celli haytam makicni.

- 206.** woo munaafiqhtuk Yallak meesit kaak iyyen ken tekkek, woh moggolaay kaxxamariino kaa geytaah dambit dambi ossita, toysa jahannam girah digaala kaa xiqtah, jahannam gira is manxu gacta fidooy!

- 207.** Sinaamak (moominiin kinnuk) tu simni Nafsi Yallih kacanuu kee kay leedah guranah xaama mari yan, Yalli isi Naqoosa moominiin xuwaw-li kinni Addunyaaay Akeeral.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعِجِّبُكُ فَتَلْهُ وَفِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشَهِّدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي
قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَّا يَحْسَدُ ﴿١٣﴾

وَإِذَا تَوَلَّ إِلَيْهَا سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا
وَيَهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْفَسَادَ ﴿١٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُ أَنِّي أَخْذُنَاهُ أُعْزِزَةً بِإِلَهِ
فَحَسَبُهُ وَجَهَّمُ وَلَيْسَ الْمَهَادُ
الْفَسَادَ ﴿١٥﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَسْرِي نَفْسَهُ أَبْيَغَاءَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٦﴾

- 208.** Yeemeneh yan maraw islaam diinit inkih culaay kay madqooqil taamita tu-kak cabe kalah, Sheytan gitittet gexak kay maaqattooti makataatina, Diggah usuk Siinh Qadaawat kak Baxxaqqa iyye Qaduwwik kaak cibbarsima.
- 209.** Sinaamey cakki gitak Qhuraan kee cadiisik Baxxaqqa iyya Sumaq Siinh yemeetek lakal kaak daggawteenik, Toysa Diggah Yalli isi Reedal mayso-liiy Abba haamal Naggaar kinnim ixiga.
- 210.** Tama korosih cirdeynaani Baxxaqqa iyya Sumaq keenil Soolek lakal Qhiyaamah Ayró Yalli ginô fanal mekla Abam keh Qubul Addat isi ceela mamuutuh yamaate, malayka tamaateeh caagid mekkelsimaah yamarruqeemik-sa Qambaalaanam maay lon? Malon. ginô caagiida inkih Yallâ fanah gacsimta.
- 211.** Nabiyyow israa-iil xayloh cirdeynaani esser, ken kitaabal Baxxaqqa itta Astootik makinâ Asta keenih necee cakki fan tirri ken hayta Astootiy elle koroositteenik, Yallih Niqmat (Yallih diini kinnuk) kaah yemeeteeh kaa yeexegeek lakal kaa yibiddileh elle koroositah yan num, Toysa Diggah Yallî kaxxa digaala kaah-le.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَدْخُلُوْفِ
الْسَّلَامَ كَآفَّةً وَلَا تَنْعِمُوا حُطُولَتِ
الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾

فَإِنْ رَأَلَّمُهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَاجَاهَةٍ تُّكَمِّلُ الْبَيِّنَاتُ
فَاعْلَمُوْا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٩﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلْلٍ
مِّنَ الْعَمَاءِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضَى الْأَمْرُ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

سَلَّمَ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَّا أَتَيْنَاهُمْ مِّنْ مَا يَمْسِكُنَّ
وَمَنْ يُدْعَلِ نِعْمَةُ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَاجَاهَةٍ تَّهُ
فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٣١﴾

212. Yallih inkittinaanel koroositeeh yangaddeh yan marah Addunyâ mano keenit Bilqisimteeh usun yeemeneh yan maral Anqasaanah, tama maray sinni Rabbik meesita Qhiyaamah Ayrô korosuk Amol Raaqan jannatal Qilliyyiin deqsita Aracal Yalli isi ginok isih faxa mara cisab maleh yarzuqhe.

213. Sinam inki ummatay inki diini-leh Sugteeh, sarra diini caagidil itta weenih, Tokkel Yalli Ambiya moominiin Jannatal Aytukumusak koros girak meesiisak ken Ruube, Yalli kitooba cakkil keenî luk oobise Sinam diini caagidik itta elle wayteemil ken fan meklam keh, diini caaggidal itta waytem matan ken fanal dulmiiy kuuxe waynaanah tawraat kitab kah yontocowwime mara Akke waytek, wohul Baxxaqqa keenih temeteek lakal, Tokkel Yalli usun cakkik itta elle weenih yaniinimil yeemeneh yan mara isi idinhir tirri ken hee, Yalli isih faxa mara cakki gitay massa-lê fanah tirri haa.

214. Hinnak moominiiney jannat cultoonu waytaanam takkaleenii? Siinik Naharat warrayte moominiin xagte musiibah innah tan musiiba Siinh Amaate kalah, tuddagnaay kee Biyakaay meesi ken xagteeh maggo Afah tan Balaa kee meesissot esgeyyi ken heen, Yallih farmoytaa kee kaâ luk yeemeneh yan mari Yallih catoo kee Qokol maawaqadiiy

رَبِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ آتَوْا فَقْهَهُمْ بِوَمَّا لَيْسُوا
وَاللَّهُ يَرْأُنُّ مِنْ يَشَاءُ يُغَيِّرُ حَسَابَهُ

٦١٣

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَجَدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
النَّبِيَّكَ مُبَشِّرًا وَمُنذِّرًا وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحُكُمُ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا
آخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا آخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ
أُوْفُهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ أَبْيَنَتْ بَعْضًا
بِيَنْهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا
آخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ
يَهْدِي مِنْ يَشَاءُ إِلَى صَرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

٦١٤

أَمْ حَسِّنُتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مُنْكُرٌ
الَّذِينَ حَوَّلُوا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْنَهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالصَّرَاءُ
وَرُزُلُوا حَتَّى يَقُولُ الْأَرْسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ مَنِّي نَصَرَ اللَّهُ أَلَا إِنَّ نَصَارَاللَّهِ قَرِيبٌ

٦١٥

ixxicci iyyaanam fanah, Oobbiya!
Diggah Yallih catoo kee Qokol
moominiinit xayih.

- 215.** Nabiyyow ku-kataysis Yallal xayyowntam keh sinni maaluk maca nacoo miyyah nacoo Axcuk koo esserta, Nabiyyow keenik ixxic: calaali maaluy meqek Namma xaltaniiy Siiniih Ramad-le maraay Qayxiixa kee tudagoysiitiyy gexsô Numuy ceyteeh Sakyi elle yiggiriqqeh Acuwa, isin kayrik Abba haytaanam Toysa Diggah Yalli yaaxigeeh sin elle galte-le.

- 216.** Moominiiney Yalli koros Qeebi Siinil yuktubeeh fardi Siinil Abe isin kaa faxe waak sin Nafsil gibiduk isin faxe waytaanamay kayrih Siiniih Aysuk Raqta tanih woo hiimik, isin kicintoonumuy umaaneh Siiniih gacak Raqta tanih woo hiimik, Yalli caagijidak kayrih Siiniih taysem yaaxigeeh isin woh mataaxigan.

- 217.** Nabiyyow koros caram Alsat (Qeb edde Abaanam caraamuk edde tan Alsa kinnuk) Qeb Abaanam maay xiqtaa Axcuk koo esserta, Nabiyyow keenik ixxic: caram Alsat Qeb Abaanah Qabal edde caxaanam Yallih xaql dambi kak kaxxam Naba, kinnih immay wohuk Nabuk Raqtam Sinam Yallih diinit cultaamak waasaanam kee Yallal

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ
مِنْ خَيْرٍ فَلَوْلَدِينَ وَالآفَّرِينَ وَالْيَتَامَى
وَالْمَسَاكِينَ وَأَئْنَ السَّبِيلُ وَمَا تَفْعَلُونَ
خَيْرٌ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ عَلَيْمٌ

كُتِبَ عَلَيْكُمْ لِقَاتَالُ وَهُوكُرَةً لَكُمْ
وَعَسَى أَن تَكُرُّهُوا شَيْئاً وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ
وَعَسَى أَن تُحْمِلُوا شَيْئاً وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْشَأَ لَكُمُ الْجَنَّاتِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْشَّهْرِ الْحَرَامِ قَاتَالِ فِيهِ قُلْ قَاتَالٌ
فِيهِ كَيْرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ
بِهِ وَالْمَسِيدَ لِحَرَامٍ وَالخَرَاجَ أَهْلِهِ مِنْهُ
أَكْبَرُ عَنْدَ اللَّهِ وَالْفَتَنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ
وَلَا يَزَالُونَ يُفَتَّلُونَ كُمْ حَتَّى يَرِدُو كُمْ عَنْ
دِينِكُمْ إِنْ أَسْطَلُعُوا وَمَنْ يَرِتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ
دِينِهِ فَيَسْتَهِنُ وَهُوَ كَايْرٌ فَأَوْلَئِكَ حَيَطَّ
أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَوْلَائِكَ

koroositaanama, kaadu muslimiin
caram masgiidik (makka kinnuk)
waasaanam kee kay mara kaak
yayyaaqeenimi Yallih xaql
wohuk Nabuk Raqtam isin edde
tanin koroosannuu kee muslimiin-
le diinik waasaanam caram Alsat
Qidim kee Qeb Abaanamak
Nabaah gibduk Raqta, usun
(koros kinnuk) moominiiney Qeb
Siinit Abaanamak makatan sin
diinik koroosannuh sin gacissi
haanam fanah woh duuden ken
tekkek, moominiiney isi diinik
Siinik korraaqa num, Tokkel usuk
korostah Anuk Raba, Toysa woo
marak Abba heen meqe taamoomi
Baytah Addunyaay Akeeral, woo
mari girâ mara usun teetil waarak.

- 218.** Diggah yeemeneh yan maraa kee
sinni Baaxo cabeh guuroh yewqe
maraay Yallih gital yangicillee
mari, woo mari usun Yallih
Racmatta Qaagitan, Yalli dambi
cabti-li xuwalli kinni.

- 219.** Nabiyyow moominiin gocoy
kee kammaar madqak lem koo
esserta, Nabiyyow keenik ixxic:
gocoy kee kammaarat kaxxa
tu-kalaay kaxxa dambi yan,
ken Nammayat Sinaamah dago
tuxxiq Baxi edde yaniih ken
Nammayih dambi ken tuxxiqik
Nabaah gibduk Raaqa, Nabiyyow
usun sinni maaluk Sadaqhat kee
cindah yaceenih gide koo esseran,
Nabiyyow sin caagidik fultaah
kah ceyte waytaanam Acuwa

أَصْحَبُ الْتَّارِثُهُمْ فِيهَا خَلَدُونَ ﴿٦٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ هَامُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٣﴾

*يَسْأَلُوكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا
إِشْرَكٌ يُرِيدُ وَمَنْتَغٌ لِلتَّابِسِ وَلَمْهُمَا
أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُوكَ مَاذَا
يُنْفَقُونَ قُلْ الْعَفْوُ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٤﴾

keenik ixxic, Yalli tama madqooqi
Baxxaqqa Siinh kah hee innaah
isi Aayoota Baxxaqqa Siinh haa
cubbussaanamkeh.

220. Addunyaay Akeeral Nabiyow Qayxiixâ maalih caagiida koo esseran, Nabiyow ken kee ken maalih tuxxiq edde yanim Abtaanam Aysuk keenih Raqta, sinni maalu ken maalut keenih tu-elle xiqa foocal tesgelleenik, Toysa usun diinil sin tooboko kinnon keenik ixxic, Yalli Qayxiixâ maalu Baysa num kee Bicsa num ittak yaaxigeh, Yalli faxinnay sinni maalu ken maalut tasgalleenim Siinil Aygabbaduk ceysisak yen, Diggah Yalli isi Reedal mayso-li Abba haamal Naggaar kinni.

221. Muslimiiney Yallat Agleyta haa Agabu madibisina Yallaah kee ellecaboh Ayró Nummassa haanam fanah, moomintoh tan Naqso Yallat Agleyta hayta culul Baxák kayrih Aysuk Raqta is Siinit tamqeeh tet tassokooten way, sin Sayyoy moominiiniih tani Yallat Agleyta hayta labhah madibisina, Yallaah kee ellecaboh Ayró Nummassa haanam fanah, moomintuh yan Naqsi Yallat Agleyta haa culul Baxak kayrih Aysuk Raaqa usuk Siinit yamqeeh kaa tassokooten way, woo maray Yallat Agleyta haay digib kak caraamu Siinil Abne usun koroosannuu kee uma taamay

فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَةِ
قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تَعْلَمُ
فَإِحْرَانٌ كُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسَدَ مِنَ
الْمُمْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُسْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَنَّ وَلَمَّا
مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَا يَعْبَثُ
وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعِبْدٌ مُؤْمِنٌ
خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَا يَعْجَبَ
يَدْعُونَ إِلَى الْأَنْتَارِ وَاللَّهُ يَدْعُونَ إِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُؤْمِنُ إِنْ كَيْتَهُ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٣﴾

girâ fanah sin Beytah sin Seecan,
 Yalli meqe taamoomiy jannat kee
 dambi cabti edde tanî fanah sin
 Seeca isi idiniiy isi fayxih, Yalli
 isi Aayootaa kee isi madqooqi
 Sinaamah Baxxaqqa haa
 kassitaah elle kas-kassoowa mara
 yakkeenimkeh.

- 222.** Nabiyyow moominiin Agbi
 mayangalit yan waqdi fidoh
 keenil xayyoowaanam xiqtah
 innaa maxiqtaay Axcuk koo
 esseran, Nabiyyow keenik ixxic:
 usuk wasakak Barra mayangalit
 Anuk teetil xayyoowaanam tet
 Baqalal Adaay tu-kala kinni,
 Toysa Agbi mayangalit yanih gide
 fidoh keenil xayyoowaanamak
 exxeeraay mayangali Qabal
 keenik iggiriqqiyy kaqalla
 iyyaanam fanah fidoh keenil
 maxayyoowina, Tokkel mayangali
 Qabalak kaqalla iyyan waqdi,
 Toysa Yalli sin kah Amriseeh
 Siinh xiqliiseh yan Aracal (Sayna
 kinnuk) keenik xayyoowa fidoh,
 Diggah Yalli Aben dambittek
 isil gaca mara kicniih Qaxuma
 taamoomii kee wasookak sinni
 Saytunnoysa mara kicnih.

- 223.** Sin Agbi sin Buqrek Toysa isin
 faxxa haytan kabuk sinni Buqrel
 fidoh xayyoowa xaylo edde
 geytaanamkeh, sinni Nafsih
 meqe taamoomiy Akeeral sin
 tanfiqe tatursuta, Yallak meesitaay
 Diggah isin Qhiyaamah Ayró kaat
 tangoorowoonu waytaanam ixiga,
 Nabiyyow moominiin jannatal

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيطِ فَلُّهُوَذَيْ قَاتَلَتِ لُّوْ
 النِّسَاءَ فِي الْمَحِيطِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى
 يَطْهُرُنَّ فَإِذَا طَهَرْنَ فَأُولَئِنَّ مِنْ حَيْثُ أَمْرَكُمُ
 اللَّهُ أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْتَّوَبَينَ وَيُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ٢٢٣

نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَنْوِحُرُثُكُمْ
 شَنْثُرٌ وَقِرْمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَأَنْقُوا اللَّهَ
 وَأَعْمَمُوا لَكُمْ مُلْكُوْهُ وَبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ

kaxxa maffaafal ken Aytukumus.

- 224.** Muslimiiney isin Yallal Abtan xiiba meqem Abtaanaah Yallak meesittaanaah Sinam fan taymaaqueenimik sin waassaamih Sabab tet maabina, Yalli sin maxcooca yaabbi sin caaloota yaaxigi kinnik.

- 225.** Yalli sin xiibaabiy Abtaanak halalaw (baguuk abe wayten xiiba kinnuk) xiibal sin makataataay sin ma-digaala, kinnih immay sin elle kataataah sin elle digaalam sin lubbitte Niyatteh Abte xiiba kinni, Yalli dambi cabti-li isi Amri cine marah kaxxa xiqle Rabbi kinni.

- 226.** Sinni gennaaqoh Agabul fidoh xayyoowe woonuwaanamah Yallal xiibite mari Affara Alsa ken Qambaalaanam-lon sinni Agabuh gacaanam kee gace waanamah, usun Affara Alsi yamurruqek duma Sinni Agabuh gaceenik, Toysa Diggah Yalli dambi cabti-li xuwaw-li kinni Aben xiibak sinni Agabul gaceenimih Sabbatah.

- 227.** sinni gennaaqoh Agabu caboonu waanam Niyal yirgiqeeniih woo xiibal elle warreenik, Toysa Diggah Yalli ken maxcooca yaabbi ken Niyaayit tanim yaaxigi kinni.

- 228.** Agabuk culul xayloy mayangali Qabal Baaha cabbiimek lakal digbe kalah Sidiica wakti

وَلَا يَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِّأَنْ يَمْكُنُ كُوَافِرُهُ
وَتَسْقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ

لَا يُؤَاخِذُهُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فَإِنَّمَا كُوَافِرُهُمْ
بِمَا كَسَبُتُ فُلُوْبُكُوهُ وَلَكُنَّ اللَّهُ عَفُورٌ حَلِيمٌ

لِلَّذِينَ يَقُولُونَ مِنْ نَسَائِهِمْ تَرِصُّدُ أَزْبَعَةٍ
أَشْهُرٌ فَإِنْ فَاءَ وَفَيْلَانَ اللَّهُ عَفُورٌ حَلِيمٌ

وَإِنْ عَزَمُوا أَطْلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِ

وَالْمُظْلَقَاتُ يَرَبَّصُنَّ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُونٍ
وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكُونُنَّ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي

mayangali Qabal Bahhaay
 hinnay Sidiica wakti kaak
 kaqalla iyyaanah gide Sinni
 Nafsi Qambaalisaanama, Qiddah
 caddabnal Aka numul digibtam
 teetih maxiqta Qiddâ wakti teetik
 umurruqqu iyyam fanah, Yalli
 ken maxaxat gidak ginem hinnay
 mayangalik tanim Yaaqureenim
 keenih maxiqta, Nummah Yallaa
 kee ellecaboh Ayró Nummaysa
 Agabu yekkeenik, Qiddat edde
 Anuk wohul Qasaalah ken
 gacissam ken Baqolti cakkisitta,
 ken Baqolti woo gacsat Bicsaa
 kee maqaane edde faxen ken
 tekkek, Agbi Baqoltil cakki-le
 ken Baqolti cakkik keenil leh
 innah tanim islaam diinil elle
 xiqta innal, labha Agabul cakkii
 kee muxxok fuli Arac-le, Yalli
 isi Reedal mayso-li Abba haamal
 Naggaar kinni.

229. Cabbiime Agabu Qasaalah
 elle gacsaanam kak xiqta cabti
 Nammaddah cabti kinni, Toysa
 islaam diinil elle xiqta innal tet
 Quuki hinnay Qaxmeqe cabtih
 tet cabe tika, Agbi Baqoltiliy
 isin yarasak keenih teceenimik
 tu-keenik Beytaanam Siinh
 maxiqta, Baqalaa kee Barrak
 mariiy maral le cakkiy Yalli
 caddo kah hee diggi heewaanaah
 elle Soole waanamak meesitan
 ken (baqalaa kee barra kinnuk)
 Akke waytek, Tokkel ken Awlay
 Yalli Barraa kee Baqli ittal-le

أَرْجَاهُمْ هُنَّ إِنْ كُنُّ بِهِ مِنَ الْمُشْرِكُونَ وَالْيَوْمَ الْآخِرُ
 وَبِعُوْتِهِنَّ أَحَقُّ بِرَدَّهُنَّ فِي ذَلِكَ إِنَّ أَرَادُوا
 إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مُثْلُ الذِّي عَلَيْهِنَّ بِالْعَرُوفِ
 وَلِلرَّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

أَطْلَقَ اللَّهُ مَرْتَانَ فِي مَسَاكِنِهِ بِعَرُوفٍ أَوْ تَسْرِيْحٍ
 بِإِحْسَنٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا
 إِنَّمَا تُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافُوا أَلَّا يُقْسِمَا
 حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خَفْتُمُ الْأَيْمَنَ حَادِدُوا اللَّهَ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا أَفْقَدْتُ يَدَيْهِمْ تِنَاكَ حُدُودُ
 اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ
 هُمُ الظَّالِمُونَ

cakkih heeh yan caddo diggi hee waanaah elle Soole waanamak keenik meesitteenik, Toysa ken Nammayal dambi mayan Barra Baqli isi cabam keh fidah maalu kaah taceemil, tamah Yallih madqooqiy Yalli caddo kah hee kinni calaalii kee caraamu ittak edde Baxsoonuh, toysa isin caddok teetit matatrina, Yalli heeh yan caddoodat caddok tatrah yan mari, Toysa woo mari usun sinni Nafsi yudlumeeh Yallih digaalah gabal sinni hee mara.

- 230.** Tokkel num isi Barra Sidoc haytoh Adda cabek, Toysa tet cabek lakal usuk teetih gacam kaah maxiqta kaak kalah Aka Numuy mocollil akke waal digibbiy woo num tet cabbaay kay Qiddak Bukku ittam fanah, Tokkel woo num tet cabe kaa tekkek, Toysa ken Nammayal dambi mayan Qusba gennaaqoo kee Qusba mahril tet kee Naharsi Baqala ittah gactaamal Yalli keenih heeh yan madqal kay caddo diggi haanaah elle Sooloonu waanamih Asmat yeelleenik, toh Yallih caddooday Yalli yaaxige marah Baxxaqqa haa kinni.

- 231.** Agabu cabtaanaah Qidda keenik edde tamurruqe wakti yaafeen waqdi, Tokkel islaam diinil elle xiqta innal Qasaalah ken gacsita,

فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا تَحْمِلْ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَقِّ تَنكِحَ زَوْجًا
عَيْرَهُ، فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا حَاجَ عَيْنِهِمَا أَنْ
يَتَرَاجَعَا إِنْ طَلَقَهَا أَنْ يُقِيمَ حُدُودَ اللَّهِ
وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا الْقَوْمُ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَا يَغْلِبْنَ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرْحُونَ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضَرَارًا لَتَعْتَدُوا

hinnay islaam diinil elle xiqta
 innal Qidda keenik umurruqqu
 ittam fanah yanoonay ken
 ixxicaay tukkalot kee caddok
 taturuh Qasaalah ken magacsitina,
 woh Aba num Nummah isi nafsi
 yudlumeh, Yallih Aayootaa
 kee kay madqooqi digir kee
 Anqasah mahaysitinaay Yallak
 islaamaninnô Niqmatay sin
 Amol yani kassita, Yalli Qhuraan
 kitab kee cadiisik siinil oobisem
 kassitaay kaa elle faatita
 usuk tamah sin kassiisahak,
 Yallak meesitaay Diggah Yalli
 ummaanim yaaxigiy tu-kak
 Qellite wayta kinnim ixiga.

32. sinni gennaqoh Agabu
 cabtaanaah isin Qasaalah
 ken gacse kalah Qiddâ waktu
 yaafeeniih qidda keenik
 tamurruqe waqdi, Toysa Agbi
 Awlay cabbiime Agabu ken
 cabte Baqoltiil digbaanamak ken
 waassaanamal ken maceysina ken
 Nammay ittin fanal islaam diinil
 elle xiqta innal ittat leedeenik, toh
 Yalla kee ellecaboh Ayró Siinik
 Nummaysa mara kassiisanam
 kinni, too sin kassiiseenimil
 taamittaanam maqaanee kee
 manfaqatah Siinih tayseeh
 dambik Saytunnoysiyah Siinih
 Aysuk Raqta, Yalli Siinih meqem
 yaaxigeeh isin woh mataaxigan.

وَمَنْ يَعْمَلْ ذَلِكَ فَقَدْ طَمَّرَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا
 هَـٰيَكِتُ اللَّهُ هُنُّوا وَلَذِكْرُهُ وَأَعْمَـٰتُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ
 وَمَا آنَّـٰزَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتَابِ وَلَمْ يَعْظُمْ كُبَـٰرُهُمْ
 وَاتَّقُو اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ
 ﴿٢١﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ الْإِنْسَانَ فَلَا يَعْضُلُهُنَّ أَنْ يَنْكِحُنَّ إِذَا تَرَضُو
 بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ فَذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ
 يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَأَلْيَهُ أَلْتَهِرُ ذَلِكَ أَزْكِرُ لَكُمْ
 وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
 ﴿٢٢﴾

233. inaanil sinni xaylo Namma
 Sanatay dudda-le Qarissam
 (taysaxxeem) keenil tan Qarsa
 duudusam faxa maral, xaylo
 leh yan Abba xayloh inaaniy
 cabbinteh masruf kee Sartan
 keenih Abam kaal tan islaam
 diinil elle xiqta innal, Yalli
 hebeltô Nafsi duude waam
 kaal mahanna usuk duudah
 gide Akke waytek, inaa kee
 Abba Baxah faxxintaamak kaa
 Boolaysaanamat kaa Biyaake
 woonay ina Abba Baxi Sabbatah
 Biyaake waytay Qarsa kaak
 cintaamat, Abba ina Baxi
 Sabbatah Biyaake waay Baxa
 teetik Beyaamat, Awki Abba Rabe
 kaa tekkek Awki Abbah Nagra
 elle tamaate Numul masruf kee
 Sartanak Awki Abbal teneh innah
 tanim kaal tan, inaa kee Abba
 Awka Namma Sanatak duma
 mollassam faxxeeh ken Nammay
 mallooweenih edde leeedeniih,
 wohul itta geenik Toysa dambi
 keenil mayan, urri Abbobtiy inak
 kalah Aka Barral sinni xayloh
 Qarsiyya essertaanam faxxeenik
 toysa dambi Siinil mayan,
 Qarsiyyi galtok itta elle geyteenih
 gidey islaam diinil elle xiqta innal
 mattacco kak faxxintam teceenik,
 isin Yallak meesitaay Diggah
 Yalli isin Abba haytaanam yabali
 kinnim ixiga.

*وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ
 لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتَسْمِّيَ الْأَصْنَاعَةَ وَعَلَى الْمُؤْلُودِ لَهُ
 رِزْقُهُنَّ وَكَسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلِّفُ
 نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا لِأَصْنَاعَرَ وَالْوِلَادَةِ بِوَلَادَهَا
 وَلَا مَوْلُودًا لَهُ بِوَلَادَةِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ
 فَإِنْ أَرَادَ أَهْلَافِ الصَّالِحَاتِ عَنْ تَرَاضِ مِنْهُمَا وَتَشَاءُورْ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُواْ
 أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَمْتُمْ
 مَا آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُواْ
 أَنَّ اللَّهَ بِمَا عَمَلُونَ يَصِيرُ TTT

234. Siinik Baqli kak Rabaah
 gennaqoh Agabi Addunyal kak
 Raaqaah caba mari woo Agbi
 usun Affara Alsaa kee tabna
 Ayroh gide sinni Nafsi bilqise
 kalah digbe kalah Sugaanam
 keenil tan Baqolti Rookah, Tokkel
 Qidda keenik edde tamurruqe
 wakti yaafeen waqdi, Toysa
 Barrah Awlay usun sinni Nafsih
 Bilqitaanaah digbitaanamih idini
 keenih taceenim dambi Siinil mali
 islaam diini keenih elle xiysiisa
 innal Abitaanam, Yalli isin Abba
 haytaanamak Adda yaaxigi kinni.

235. lab-maraw Baqli kak Rabek
 hinnay Sidocul cabbiime
 Agabuy Qiddat yanih digibih
 ken faxxaanam Niinissi
 xabanat keenih haytaanam
 dambi Siinil mali Qaddossu
 keenih hee kalah, hinnay Qidda
 keenik tamurruqe waqdi ken
 digbissoonu waytaanam sinni
 nafsih Addal Qellissaanam
 dambi siinil mali, Diggah isin
 Qiddat yan Agabu sinni Nafsih
 Addal digibih ken cassittaanaah
 keeni luk yabtaanamak Asbire
 waytaanam Yalli Siinik yeexegeh,
 kinnih immay ken digbissoonu
 waytaanamih xagana Aqrat
 keenih mahaysina islaam diini
 Siiniih xiysiisa maxco keenik ittan
 sin Akke waytek, usun Qiddat
 Anuk gennaqo keenik taxoonu
 waytaanam irgilli mahaysina
 Qiddâ wakti keenik yamurruqeeh

وَالَّذِينَ يُتَوْفَّونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُوْنَ أَزْوَاجًا
 يَرَبَّصُنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ شَهْرٍ وَعَشْرًا
 فَإِذَا لَأْكَلُوكُمْ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 فِيمَا فَعَلْتُمْ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
 وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَيْثُ ۝

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ
 خَطْبَةِ الْلِّسَانِ أَوْ كَنَّتُهُ فِي أَنفُسِكُمْ عَلَمَ
 اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذَكَّرُ وَنَهَنَ وَلَا كِنَّ
 لَا تُؤْمِنُو هُنَّ سَرِّ إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا
 مَعْرُوفًا وَلَا تَعْرِمُوا عُقْدَةَ الْكَيْلَاجَ حَتَّىٰ
 يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلُهُ وَلَعَمْلُو أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
 مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَلَا حَدْرُوْهُ وَلَا كُمْهُ
 أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝

yaafem fanah, Diggah Yalli sin Nafsih Addat tanim yaaxigem kaak ixigaay kaak meesitaay cibbarsima, Diggah Yalli dambik isil gaca marah dambi cabti-li isi Amri cine marah kaxxa xiqle Rabbi kinnim ixiga.

236. Moominiiney Agabuk gennaqo texeeniih fidoh gabah ken xage kalah hinnay yaras keenih muggaaqise kalah ken cabteenik dambi Siinil mayan, ken cabteenimih Sabbatah duyyek tu-keenih Acuwa ken Nafsi Satta edde iyyam keh, maali gaddalil duddak leh gide kaal taniih tudagoytay tu-elle gibdil duudah gide kaal tan woo duyyek islaam diini elle xiysiisa innal, caben Agabuh meqe maral cakkiih tan duyyey keenil dabaqte kinni tamah.

237. moominiiney Agabuk gennaqo texeeniih fidoh keenil orobtaanak duma Nummah yaras (mahri kinnuk) keenih muggaaqisseeniih ken cabteenik, Toysa keenih muggaaqissen yarasak garab keenih taceenim Siinil tan caben Agabi sinni Baqoltih yarasak garabay cakkisitteenik inkih Qafu Aba kaa Akke waytek, hinnay digibik gennaqo gabat-le num (Baqala kinnuk) yaras inkih teetih yaceeh Qafu teetih kak Aba kaa Akke waytek, Agabuu kee labhak yarasak mariiy marah Qafu Abam Yallak meesil xayuk

لَاجْنَاحَ عَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ الْأَنْسَاءَ مَا لَمْ
تَمْسُوهُنَّ أَوْ فَرِضْتُمُوهُنَّ فِي رِصَدَةٍ
وَمَتَعْوِهُنَّ عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرَهُ وَعَلَى الْمُقْرِتِ
قَدَرَهُ دَمْعَاهُمْ مَعْرُوفٌ حَقًا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ
فَرِضْتُمُوهُنَّ فِي رِصَدَةٍ كَفَصْفُ مَا فَرِضْتُمُ
إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُو الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ
النِّكَاحِ وَإِنْ تَعْفُوا فَأُنْزِلُ لِلْقَوْيِ وَلَا تَنْسَوْ
الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمَعْمَلَوْنَ

بَصِيرٌ (TV)

Raqta, moominiiney muxxoo
kee maqaanek sin fanal tanim
mahawdeenina, Diggah Yalli isin
Abba haytaanam yabali kinnik.

- 238.** Muslimiiney koona waktih
Salaatay fardih Siinil yani le
waktil kaa Abtaanamal kaa
dacrissaay muxxi muxxi gude
salaatay Qasri Salat kinni kaak
dacrissa,, sinni Salaatay Abtaanal
Yallak meesitak Ramma kaah
Axcuk Soola.

- 239.** Moominiiney sinni Qaduwwik
meesitteenik hinnay kalah
taniimik meesitteenik, Toysa ibak
gexak hinnay feereynaanil Amot
Anuk Salat Aba, Tokkel meesi
Siinik katteeh Saay kee Amaan
geyteenik, Toysa Salat dudda-luk
Abaay kay Addat Yalla maggom
cusa, Usuk Qibaadâ caagiidaa
kee madqoqik Aaxaguk Suge
wayteenim sin kah Barse innaah
wohul kaa faatitak.

- 240.** Moominiiney sin labhay Rabtak
gennaaqoh Agabu Addunyal caba
maral sinni Agabuh Rooci keenik
yawqek Naharat duyyek tu-keenih
farriimaanam keenil tan Sanat
gide ken dabooqak ken Ayyaaqe
kalah, usun (Agabu kinnuk) sinni
dooritik yewqeenik, Toysa num
kak Rabe maraw usun islaam
diini elle xiqsisa innal sinni
Nafsik Abeenimil dambi Siinil
mayan, Yalli isi Reedal mayso-li
Abba haamal Naggaara A-aayatih
madqa taturte aayatih (234)
madqat duugumte.

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةُ
أُوْسَطُهُ وَقُوْمُوا لِهِ قَاتِنُهُنَّ

فَإِنْ خَفَتْ فِي حَالٍ أَوْ كَبَانًا فَإِذَا
أَمْنَثُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَمْتُمْ
مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّ مِنْكُمْ وَيَرَوْنَ
أَرْجَاءَ وَصِيَّةَ الْأَرْوَاحِهِمْ مَتَعَالٌ
الْحَوْلُ غَيْرُ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ
مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

- 241.** Gennaaqok caben Agbi islaam diini elle xiqliisa innal Baqoltil duyye-le ken Nafsi Satta edde iyyam keh, tama duyye Yallak meesita maral cakkih taniimiy keenil dabaqte kinni.
- 242.** Yalli xayloo kee Agbi madqooqi Baxxaqqa Siinah kah hee innah isi Aayoota Baxxaqqa Siinah haa Addunyaay Akeeral kah caagiddowwu ittaanamak elle kas-kassoowa mara takkeenim keh.
- 243.** Nabiyow maaxaginnitoo? Sinni Baaxooy sinni Buxaaxik Rabi meesih usun maggo Alfite Akkuk yewqeey kude maray Yalli Raba kak iyeeh inki Adda Rabey Tohuk lakal usuk yuynuwwe marih maaqenta (xaagu kinnuk), Diggah Yalli Sinaamah Abeh yan Niqmatal kaxxa muxxo ken Amol le Rabbi kinni, kinnih immay Sinaamak maggo mari Yalla le Niqmatal mafaatita.
- 244.** muslimiiney Yallih Qangara fayya ittam keh kay gital korosut Qeb Aba, Diggah Yalli sin maxcooca yaabbi sin Niyaayit tanim yaaxigi kinnim ixiga.
- 245.** Maa Numuuy isi maalu Yallih gital Yallih Qangara fayya ittamkeh Qaxmeqe mattaccooh taceem Yallak galto edde faxak, Yalli woo maalu maggo dirribuh kaah dirribisaah meqe galtoh kaa elle galtam keh, Yalli isih faxa maral Rizghi ceyissi haa

وَلِمَنْطَقَتْ مَتَعْ بِالْعَرُوفِ حَقَّا عَلَى
الْمُشَقِّيْبِ ﴿١٣١﴾

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَيْتَهُ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٣٢﴾

* الْأَنْتَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَرِهِمْ
وَهُمْ أُولُو حَدَّارَ الْمُؤْتَمِنَاتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ
مُوْلَوْا شَرَحَ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلَا كُنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿١٣٣﴾

وَقَتَّلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ ﴿١٣٤﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضَعِّفُهُ اللَّهُ أَصْعَافًا كَثِيرًا وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْقِي سُطُورًا وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٣٥﴾

isih faxa marah Rizqhi farakka
haa, isin Rabteeniik lakal kaâ
fanah gacsimtaanaah usuk sin
taamoomil sin galte-le Akeeral.

- 246.** Nabiyyow maaxaginnitoo? Israa-iil xaylok kaxxa marittey Abbobtih tani Nabiyy Muusa Rabek lakal sinni Nabiyy loonuk Amoyta neh Reedis Yallih gital korosut Qeb Abnamkeh iyyen waqdih maaqenta, ken Nabiiy keenil gacisak: Qeb Siinil yunkuttubeeh fardi Siinil yekkek Qaduwvit Qeb Abe waytaanaah conxittoonu waytaanam Siinik Akkale keenik iyye, usun sinni Nabiih maxco waagisak: maca linooh maca nee waassa Yallih gital Qeb kah Abe waynam nummah Ni-Qaduwvi Ni-Baaxok nee yeyyeeqeeh Ni-xaylok nee yeyxeerehik Qidim kee Seewah ken orbiseemit iyyen, Tokkel Qeb keenil yunkuttubeeh fardi keenil yekke waqdi conxiteeniih Qeebik kudeenih keenik dago maray Yallih muxxoh Qeebih yesseedee Akke waytek, Yalli daalimiinih yan maray xagana maka yaaxigeh.

- 247.** ken Nabii keenik iyyeh: Diggah Yalli Nummah Taaluut deqsita num Amoytah Anuk Siiniih kaa Ruube, Israa-iil xaylok kaxxamarittey Abbobtih tani usuk Amoytiinu mannal Naamol leeh duudaa? Amoytiinu nanu

الْمَرْتَلَى الْمَلَامِنْ بَخِيَ اسْرَى يَلَى مِنْ
بَعْدِ مُوسَى إِذَا قَاتَلَ النَّجِيَ لَهُمْ أَعْتَدَ
لَنَّا مَلِكًا نَقْتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ
عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْفَتَالُ الْأَ
تُقْتَلُوا فَإِنَّا وَمَا تَأْتِ الْأَنْقَتَلَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيرِنَا وَأَنْسَانَا
فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْفَتَالُ تَرَوُنَ إِلَّا
قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٥﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَاتَلَ أَنَّ
يَكُونُ لَهُ الْمَلَكُ عَاهَدْنَا وَنَحْنُ أَخْقُ
بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ
قَالَ إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَهُ عَلَيْكُمْ وَرَادَهُ

kaak cakkisitnak Nubuwannuu
kee Amoytiinu linoomul,
maaluk maggom kaah
mantacawwiminnak iyyen, ken
Nabii keenil gacisak: Diggah
Yalli Siinik kaa dooreeh sin Amol
kaa Reediseh, Yalli Siinik ixxigâ
farakkaa kee xagar Qande kaah
osseeh Siinik kaa yiysiiseh, Yalli
isi Reeda isi Naqoosak isih faxa
marah tet yacee, Yallak muxxoo
kee mattaccoo farakka ittaah woh
cakkisita mara yaaxigi kinni.

248. ken (israa-iil xaylo kinnuk) Nabii Diggah kay Amoytiiniih Asta tawraat kitab edde yan Sanduguy sin Qaduwwi Siinik Beey sin Rabbik moominiin lubbi Satta edde tanii kee Nabii Muusaa kee Nabii Haaruunuk Raqté duyye edde taniy malayka Quukak Siiniih Bahtu wayta kinni, Diggah tamahat Taaluut Yallih Amrih Amol Siinik Reedemmit Baxxaqqaa itta Asta Siiniih edde tan Yallaa kee elle caboh Ayró Nummassa moominiin tekkeenik keenik iyye.

249. Tokkel Taaluut isi macaxu-luk (qande kinnuk) Qeebih yewqe waqdi, Taaluut keenik iyyeh: Diggah Yalli tama elle tabtoonu waytan weeqaytul sin mokkore-le, Tokkel tama weeqaytuk lee yaaqube num, Toysa usuk Yi-Num hinnak yoo kataate waay, tu-kaak Aaqube wayya haa num, Toysa Diggah usuk Yi-Numuy

بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْحُسْنَى وَاللَّهُ يُوْقِنُ
مُلْكَهُ، مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ
TMG

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ
أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْتَّابُوتُ فِيهِ
سَكِينَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ أَهْلُ مُوسَى وَأَهْلُ هَرُونَ
تَخْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً
لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ
TMG

فَلَمَّا فَصَلَ طَلْوُتٌ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ
اللَّهَ مُبْتَلِي كُلِّ بَهْرَمٍ مِّنْ شَرِبِ مِنْهُ قَيْسَ
مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطَعْهُمْ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مِنْ
أَغْتَرَهُ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاءَوْرَهُ هُوَ
وَالَّذِينَ ءامَنُوا مَعَهُ، قَالُوا لِأَطْاقَةِ لَتَّا
آتُوكُمْ بِجَاءُلُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ

yol luk Qaduwvit Qeb Abu waa kinni, kinnih immay isi gabat leek inki Adda canô Baxa canna kak haah yaaqube num Akke waytek, Tokkel woo macxi woo weeqaytuk inkih yooqobeeh cayya kaak iyye, keenik dago maray Bakaaral yisbire Akke waytek, Tokkel Taaluut kee moominiinik kaâ luk yan mari weeqaytul tabeeh usun Qaduwwi manga yublen waqdi, nanu Jaaluut kee kay macaxuh Asaaku dudda mannu Qeb keenit Abnuh iyyen, Tokkel Diggah Yallat yangaarawu waam Asmatah-le mari keenil gacisak: dago Buttay teemeneeh Sabri-le maggo Buttay koroosittek teyse magide takkee! Yallih idiniiy kay fayxih iyyen, Yalli usuk catoo kee dacayrih yisbire marâ luk yan.

250. Taaluut kee kay macaxuy moominiinh tani Booxal Jaaluut kee kay macaxuy korosuh tanih yumbulleen waqdi, moominiin Yallat xaaqimak Ni-Rabbow Ni-Lubbittel kaxxa Sabri oobisaay Qebti Booxal Ni-Dadooba diggi neh hayisaay koroositeh yan marak isi catooti isi Qokoluh iisa neh keenik Acuy iyyen.

251. Tokkel moominiin macaxi Yallih idiniyh ken Bukseh Nabii Daawuud Jaaluut Qideeh tohuk lakal Yalli Reedaa kee Nubuwwannu kaah yeceeh ixxigay fayda-lek isih faxam kaa

يَظْنُونَ أَنَّهُمْ مُلْكُوْلَهُ كَمِنْ
فِعَّةٌ قَلِيلٌ غَائِبٌ فَعَّةٌ كَثِيرٌ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥﴾

وَلَمَّا بَرَزَ رُؤْلِيَ الْجَاهُوتَ وَجَحُودُهُ قَالُوا
رَبَّنَا أَفْيُ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَبَّتْ أَقْدَامَنَا
وَأَنْصَرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

فَهُنَّ مُهُومٌ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَاتَلَ دَارِيُّ
جَاهُوتَ وَهَاكِهُ اللَّهُ الْمُلِكُ
وَالْحَكْمَةُ وَعِلْمُهُ، مَمَّا يَسِّئُ وَلَا
دَفْعُ اللَّهِ أَنَّاسٌ بَعْضُهُمْ بَعْضٍ

Barse, Yalli Sinaamak garu (koros kinnuk) garut (moominiin kinnuk) Jihaad kee Qeebit gutuqak Suge wannay Baaxo Bayak ten koros maysol, kinnih immay Yalli isi ginoh Amol kaxxa muxxo-le Rabbi kinni.

252. Nabiyyow Tamah Yallih Aayootay Nummah kol Nakriyeeh kol maaqna kinni, Diggah Atu Ni-Farmoytiitiy Rubsumtek Numuk teyna kinnito kaak iyye Yalli.

253. Tama farmoytiitik garu garuk keenik muxxusneh, Yalli isi Afaa lih yaabe mari keenik yanih Nabii Muusah innah, Arooca fayya kak hee mari keenik yanih Nabii Mucammad kee Ambiyah Abba Nabii Ibraahim innah, Maryam Baxa Nabii Qiisah Baxxaqqa itta Astooti kaah neceeh Ruucal Al-Qhudsit (Jibriil kinnuk) kaa maqarrosne, Yalli faxinnay farmoytiitik lakal temeete ummatta Baxxaqqa keenih temeetek lakal ittâ luk Aamuk mananon, kinnih immay usun itta weeniih, Tokkel yeemeneeh iimaanal diggi keenik iyye mari keenik yanih makkoochteh koroosite mari keenik yanih, Yalli faxinnay Sinam inkih tirri haak yeneeh ittâ luk Aamuk mananon, kinnih immay Yalli isih faxam Aba.

254. Yeemeneh yan maraw maaluk Siinh neceemik Yallih gital

لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو
فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٥٢﴾

تِلْكَ هُنَّا إِنَّمَا يَنْهَا نَبِيُّكُمْ بِالْحَقِّ
وَإِنَّكَ لَمَّا تَرَكْتَ مَرْسَلِيْنَ ﴿١٥٣﴾

* تِلْكَ هُنَّا إِنَّمَا يَنْهَا نَبِيُّكُمْ بِالْحَقِّ
مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهَ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ
وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْتَنَتْ وَلَيْدَنَةَ
بِرُوحِ الْقَدُّسِ وَلَوْشَاءَ اللَّهِ مَا أَقْتَلَ
الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مَنْ عَدَ مَا جَاءَ نَهْمُ
الْبَيْتَنَتْ وَلَكِنَّ أَخْتَفَوْ فِيْهِمْ مَنْ
أَمَّنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْشَاءَ اللَّهِ
مَا أَقْتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٥٤﴾

يَنْهَا الَّذِينَ أَمْنَوْ أَنْفَقُوا مَمْزُونَ قَنْكُ

Tu-Acuwa Qhiyaamah Ayroy tellem moy sinni Nafsi Yallih digaalak edde Naggossaana kak Aanee waytaah kataysay Yallih digaala Siinik waasa edde Aanee waah, Shafaaqatta Aba num Yalli kaah idinisa kaa Akke waytek edde geytime waa Ayró tamaatek duma, korosuy Yalli heeh yan caddoodat caddok taturte usun daalimiiniy digaala cakkisitta kinni.

- 255.** Yalli usuk kaak-sa Qibaada cakkisita Yalli kak Aanee waa Yalla kinni, usuk dudda-le manoy isi Nabna celta-ley Rabe waa kinni, usuk isi ginoh Amol yaniih isi ginok maceyta, Qunduugul kaa mabeyaay Xin kaa mabeya, usuk Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul tanim inkih-le, maa-Numuuy Yallih xaql Shafaaqatta Abtu duddam Yallih idinih Aba kaa Akke waytek! Num maaba! Akeerâ caagiidak keenik foocal tanim yaaxigeeh Addunyâ caagiidak warrayteemiy keenik wadiril Raqte yaaxigeh, usun kay ixxigak tu-mayaaxigan usuk faxaamay usuk ken Barsa Akke waytek, kay kursi Qaranwaa kee Baaxô farakkah dudu hayta, Yallal ken Nammayih (Qaran kee Baaxo kinnuk) dacayri kaal maqilsi, usuk isi ginok iro Raaqaah fayya iyyaah kulliimik Nabah.

مَنْ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمًا لَّا يَعْلَمُ فِيهِ وَلَا حَالَةً
وَلَا شَفَاعَةً وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَةٌ وَلَا تُؤْمِنُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مِنْ ذَلِكَ الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
يَأْذِنُ لَهُ كُلُّمَا بَيْنَ يَدِيهِمْ وَمَا خَلَقُوهُ
وَلَا يُحِيطُونَ بِهِنَّ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسَعْ دُرُسُهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا يَعُودُهُ
حَضْطُهُمَا وَهُوَ عَلَى الْعَظَمَيْرِ ﴿٢٥٥﴾

- 256.** Islaam diinit culaanam dirki maliiy num kah madirkisima Nummah cakki deedalak Baxxaqqa iyye, Toysa Yallak kalah uqbuddu haanamal koroositeeh inki Yalla Nummayse num, Toysa Nummah usuk diinik Aggiriqqe wayta Qoroy diggi itta yibbixiteh, Yalli isi Naqoosah maxcooca yaabbi ken Niyaayit tanim yaaxigi kinni.
- 257.** Yalli yeemeneh yan marih Awlaytu catoo kee dacayril, usuk koroosanni diteetak iiamaan diifū fanah ken yayyaqe, koroositeh yan marak Awlaytit keenik Sheytan kee Yallak kalah uqbuddu haanama, usun iiamaan diifuk koroosanni diteetā fanah ken yayyaaqen, woo mari girā mara usun teetil waarak.
- 258.** Nabiyow Nabii Ibraahim kay Rabbih inkittinaanel kaa giddiye numih (namruud kinnuk) caalatak Qajabah gibdim maay tubele ku-Rabbi miyyaay? Axcuk kaa essere numuk Yalli Reeda kaah yeceeh kaxxa mariiniteh caddok tatreemih Sabbatah, Nabii Ibraahim kaal gacisak: ginó taynuwweeh Qiddam Yi-Rabbi Atu taynuwweeh Qiddam madudda kaak iyye waqdi, woo num (Namruud kinnuk) kaal gacisak: Anu Aynuwweeh Qidah Anu faxa num Qidaah faxa num wadah kaak iyye, Tokkel Nabii Ibraahim kaal gacisak: Toysa

لَا إِكْرَاهٌ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشُدُ مِنْ أَنْجَىٰ
فَمَنْ يَكُنْ فَرِيقًا لِّطَاغُوتٍ وَّلَوْمَةٌ بِالْمُتَوَقَّدِ
أَسْتَسِكَ بِالْعَرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا أَنْفَصَامَ
لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٥٧﴾

اللَّهُ وَلِلَّهِ الْبَصَرُ إِنَّمَا يُخْرِجُهُمْ مَنْ
الظَّالِمُونَ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أَرْبَاعُهُمُ الظَّاهُرُونَ يُخْرِجُهُمْ مَنْ
النُّورُ إِلَى الظَّالِمِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ إِنَّمَا يُخْرِجُهُمْ مَنْ
فِيهَا حَلَلُونَ ﴿١٥٨﴾

الَّهُ تَرَكَ إِلَى الَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنَّ
إِنَّهُ اللَّهُ الْمَلِكُ إِذَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي
الَّذِي يُنْجِي وَيُمْسِكُ قَالَ أَنَا أَنْجِي وَأَمْسِكُ
قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ
مِنَ الْمَشْرِقِ فَأَتَ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبَهَتَ
الَّذِي كَفَرَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٥٩﴾

Diggah Yallay Anu Aqbude Ayró
 Ayrô mawqak Baahak, Toysa
 Atu Ayrô kormak tet Baahey
 kaak iyye, Tokkel tama numuy
 koroosite waqaggiteh karuccu
 iyye, Yalli koroositeh yan maray
 daalimiinh yani cakkî fanah tirri
 mahaa.

- 259.** Hinnay Nabiyow magaalay
 Qarwa kak tiddigilleeh Bokoktek
 xaqu warree numih ceelallo maay
 tube Amô tabsi kak gidooral kak
 Radak, Yalli ta-magaala mannal
 yaynuwweeh is tiddigilleeh
 Rabtek lakal iyye, tokkel Yalli
 Bool Sanatih gide kaa Qideeh,
 Tohuk lakal Yalli Rooci kaah
 gacseeh kaa ugseeh Rabat magide
 Sugtee? Kaak iyye, Rabat inki
 Ayró hinnay Ayrô garab Suge
 iyye, Yalli kaal gacisak: wonna
 hinnay Atu Rabat Bool Sanatih
 gide Sugtek, Toysa Atu isi
 maaqoo kee maqab wagitey is
 ma-milaggoowinnak, ku-Dananaâ
 fanah wagitey usuk fixiixih
 tan lafoofih Sugek lakal Yalli
 kaa elle yaynuwwee inna, Yalli
 Rabak lakal Sinam ugsaah wohuh
 dudda leemih Asta Sinaamah koo
 Abnam keh kok abne, Atu ku-
 Dananih lafoofi fanah wagitey
 tet kobxisnaah Baaxok fayya tet
 haynaah ittat tet kah xakabna
 inna, Tohuk lakal cadot tet kah
 Sarisnaah Rooci teetit elle gacisna
 inna wagitey kaak iyye, Tokkel
 toh kaah Qaddowteeh Baxxaqqa

أَوْ كَلَّذِي مَرَعَلَى قَزِيرَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى
 عُرُوشَهَا قَالَ أَنِّي يُحِبِّي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ
 مَوْتِنَاهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مَاكِهَةَ عَامِلِ شَمْ بَعْشَهُ
 قَالَ كَمْ لِي شَتَّ قَالَ لِي شَتُّ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ
 يَوْمٍ قَالَ بَلْ لِي شَتُّ مَائَةَ عَامٍ فَأَنْظَرَ
 إِلَى طَعَامِكَ وَسَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهُ وَانْظَرَ
 إِلَى حِمَارِكَ وَنَجْعَلَكَ إِيَّاهُ لِلنَّاسِ
 وَانْظَرْ إِلَى الْعَظَامِ كَيْفَ نُنْشِرُهَا ثُمَّ
 نَكْسُو هَا الْخَمَائِنَ تَبَيَّنَ لَهُ وَقَالَ
 أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

kaah itte waqdi, Yallih Nabna
Aalamuk Diggah Yalli ummaan
iimih dudda-lem Aaxigeh iyye.

- 260.** Nabiyyow Nabii Ibraahim: Yi Rabbow Rabtem elle taynuwwee inna yoo uybuluyey iyye waqdi cusey, Yalli kaal gacisak: Anu Rabtem Aynuwweemih dudda liyom Ma-Nummaysinnitoo? Kaak iyye, Nabii Ibraahim: Yeey! Nummayseh, kinnih immay woh koo kah esseram Yi-Lubbi Satta edde iyyaah Asmatat Asmat yoh ossimam keh iyyaanama iyye, Tokkel Yalli Haadak Affara Haadaytu Beyyi hayisaay isi fan ken gacissi hayisaay ken usguudaay irgiggiqqi ken hayisay cado keenik ittat esgelli hayis, Tohuk lakal kulli Qaleh Amol keenik kulli Haadaytuk Cadoytah exxa keenik hayya hayis, Tohuk lakal keenih Sec Sissikuk Haadak kol Amaate loonuk, Diggah Yalli Mayso-liiy Naggaar kinnim ixig kaak iyye Yalli.

- 261.** Moominiinh yan maray Yallih gital sinni maalu yaceeh ceelallo meqe Burta-le Baaxol yubquren Amboytay malcina Sumbulti kak yawqeeh yaabukey kulli Sumbulti kak Bool Amboytak kak yakkeh inna, Yalli isih faxa marah galto dirribisah usuk Yallih fooca edde faxek, Yallih muxxo farakka leeh usuk isi naqoosah Niyaayit tanim yaaxigi kinni.

وَلَذِنْ قَالَ إِبْرَاهِيمَ رَبِّي كَيْفَ تُحِيِّ
الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوْلَئِكُمْ مَنْ قَاتَلَ بَأَنَّهُ
لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِيٌّ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةَ مِنَ الظَّاهِرِ
فَصُرُّهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ
مِنْهُنَّ حُجَّةً شَمَّادُهُنَّ بِمَا تَبَيَّنَ
وَأَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٦﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُفْقَدُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَ سَبْعَ سَبْعَ سَبْعَ سَبْعَ سَبْعَ سَبْعَ سَبْعَ
كُلُّ سُبْلَةٍ مَأْنَثٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ
يُضَعِّفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعٌ عَلَيْهِ ﴿٣٧﴾

262. Sinni maalu Yallih gital yacee mari, Tohuk lakal Acuwwu heem woh koh Abee kee Adah Amo kaal yayxeerem katayse waa mari usun sinni Rabbih xaql sinni galto-lon, Qhiyaamah Ayró meesi ken Amol matanaay Addunyak keenik warrayteemih Marookitan.

263. Meqe yaabay maggom kallaci aba numul gacsaanaa kee Qafu kaah Abaanam Sadqhatay woh koh Abee kee Adah Amo keenil yaxxeereenim katattak kayrih Aysuk Raqta, Yalli kay Naqoosa tacee Sadqhatak gaddali, Usuk xiqliiy kay Amri cina marih digaalat mayasissika.

264. Yeemeneh yan maraw sinni Sadqhoota woh koh Abee kee Adah Amo Sinaamal tayxeereenimit mabaysina isi maalu Sinam yoobulah yeceeh Yalla kee ellecaboh Ayró Nummayse waa Numih innah, too yoobulak ceelallo Burta Bagulle xaxxaqah yan xaay kaxxa Rob elle Radey Burta kak duggu heey Saytuttucinuk cabeh inna, Tonnaah tama yoobulaleela Abba heen meqe taamoomit galtok tugeyaanam maduudan Akeeral, Yalli koroositih yan mara kayri gitá fanah tirri mahaa.

265. sinni maalu Yallih kacanuu kee kay leeda edde gurrusak usun sinni Nafsih Yalli dudda-le galto keenih elle yacayuwaam diggi haak Asmat luk yaceeh yan

الَّذِينَ يُنفِثُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ شَرَفًا لَا يُنْعَرُ مَا أَنْفَقُوا مَنْ لَا ذَرَفَ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا حَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرَثُونَ ﴿٦٦﴾

* قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ حَيْثُ مِنْ صَدَقَةٍ يَتَبَعُهَا آذِنَةٌ وَاللَّهُ عَنِ الْحَلِيمِ ﴿٦٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا أَمْوَالُهُمْ لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِ وَالْأَذِنِ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ وَرِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثُلُ كَمَثُلَ صَفْوَانَ عَائِنَةِ تُرَابٍ فَأَصَابَهُ وَرَأَيْلٌ فَتَرَكَهُ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى شَيْءٍ وَمَمَّا كَسَبَوْلَهُ لَا يَهِيءُ إِلَيْهِ الْقَوْمُ الْكُفَّارُ ﴿٦٨﴾

وَمَثُلُ الَّذِينَ يُنْفِثُونَ أَمْوَالَهُمْ أَبْتَغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَنَتِيَّةً مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثُلَ جَنَّةٍ بِرَوْقٍ أَصَابَهَا وَرَأَيْلٌ فَتَأَتَتْ أَكْلَهَا

marih ceelallo, Bustaanay maggo cooxley Baaxok fayya-le Aracal yaniy maggo Rob elle Radek caxâ mixu Namma marduufuh Baaha, kaxxa Rob kaal Rade weeh dago Rob kaal Rada way caxâ mixu Namma marduufuh Baahah inna, tamannaah Acwa Yallah caglise marih Acwa Yalli Raabitah dirribisah tambay taqanxay, Yalli isin Abba haytaanam yabali kinni.

266. Siinik Numuk teyni Bustaanay weeqayitte guba kak gexxay Tamiiraay Qinab Addal kak yaniy kulli caxâ mixu Addal-ley Boolaateeh idoolanni gee Numuy Qunxa xayloy Boola-le ley Abak yeneemik tu-duude waa kaxxa caacayay gira Addat-le Bustaan kak xageeh kak carare yakkem maay kicni?makicni, tamannaah Acwa Yallah caglise weeh yoobula edde faxe num Qhiyaamah Ayró Abba heemik tu-mageya, tamannah tan Baxxaqqah Yalli isi Aayoota Baxxaqqha Siinh haa cubbusaanaah Acwa Yallah cagliissaanam keh.

267. Yeemeneh yan maraw meqeeh calaалиh orbissen maaluu kee Baaxok Siinh neyyeeqeemik Zakaa kee Sadqhat Yallih Sabbatah kak Acuwaay tu-dagoytiitih umam kak taceenim maniyaatina, usuk Siinh yontocowwime kaa tekkek umaaneh inti kak Aliffi hayteenih

ضَعَفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصْبِهَا وَابْلُ فَطَلْ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٥﴾

أَيُوْدَ أَحَدُ كُمَّا نَكُونُ لَهُ وَجَنَّةٌ مِنْ خَيْرٍ
وَأَغْنَابٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ وِفِيهَا
مِنْ كُلِّ الْمَرَبِّ وَأَصَابَهُ الْكَبُورَ لَهُ
ذُرَيْهُ ضُعْفَاءٌ فَاصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَاحْرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ أَكْمُلُ الْآيَتِ
لَعَلَّكُمْ تَسْفَكُونَ ﴿٦٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِنْ طِبَّاتِ
مَا كَسَبُوا وَمِمَّا حَرَجَنَا لَكُمْ مِنَ
الْأَرْضِ وَلَا يَمْمُوا الْحَيَاةَ مِنْهُ
تُفْقُدُونَ وَلَسْمُ بِعَذْنِيهِ إِلَّا أَنْ تَعْمَضُوا
فِيهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِّهِ حَمِيدٌ ﴿٦٧﴾

Beytan sin Akke waytek Bee
waak teneenim Sinaamah
maacina, Diggah Yallay Rizqhi
Siinih yacee sin Sadqhatak
gaddaliy kulli caalatal faylisime
kinnim ixiga.

- 268.** Sheytan cinnaanee kee tuddagnal
sin meesiisaah Qaxuma
taamoomih sin Amrisa, Yalli
isin Abtaanah tanin Acwal
dambi cabtii kee isi rizqhiy
kaak yanil sin xagnisa, Yallih
muxxo farakka-leeh isi Naqoosah
taamoomii kee ken Niyaayit tanim
yaaxigi kinni.

- 269.** Yalli isi Naqoosak isih faxa marah
manfaqat-le ixxigay meqe taamâ
fanah ken Beyta keenih yacee,
usuk manfaqat-le ixxiga kah
yecee mari, Toysa Nummah Yalli
maggo kayri keenih yecee, tamah
kassittaah elle kas-kassowtam
matan Qaafiyatah yan kas-le mara
Akke waytek.

- 270.** Moominiiney maaluk Yallih fooca
edde faxak Acuyyu hayteenim,
hinnay Axbuuxuk tabbixeennih
sinni Nafsil hayteenim, Toysa
Diggah Yalli woh yaaxigeh, sinni
Nafsi Yallih Amrih cinat yudlume
mari Yallih digaala keenik catta
cateynit malon.

- 271.** Moominiiney isin Sadqhat
tuybulleenih teceenik, Toysa too
Sadqhatay teceenih taniini Nabam
meqe, Qellissi tet hayteenih tu-

الشَّيْطَانُ يَعْدُ كُلُّ أَفْقَرَ وَيَا مُرُكَّمٌ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعْدُ كُلُّمَغْفِرَةٍ مِّنْهُ
وَفَضْلًا لِّوَاللَّهِ وَاسْعُ عَلَيْهِ
ۚ

يُؤْتَى الْحُكْمَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ
الْحُكْمَ مَنْ فَقَدَ أُولَئِكَ شَيْئًا
وَمَا يَدْعُكُر إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ
ۚ

وَمَا آنَفَّتْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ بَذَرْتْ مِنْ
ثَدْرٍ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ
ۚ

إِنْ شُدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعْمَاهُنَّ
وَإِنْ تُخْفُوهَا وَأَوْفُوهَا الْفُقَرَاءَ
فَهُوَ حَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ

maleelah tet teceanik, Toysa
toh kayrih Siinh Aysuk Raqta
Yalli sin meqe taamoomit sin
dambitte duuge-le Yalli isin Abba
haytaanamak Adda yaaxigi kinni.

- 272.** Nabiyyow Sinam islaam diinil
tirri haytam kol matan, kinnih
immay Yalli isih faxa mara tirri
haa islaamaninnoh, moominiiney
maaluk Yallah caglisak Acuyyu
haytaanamih galto sin Nafsih
iimi, isin maalu kah taceenim
manton Yallih fooca edde
gurrusak taceen sin Akke waytek,
maaluk Yallah caglisak Acuyyu
haytaanamih galto dudda-luk
Siinh Antacawwime-le isin Abitti
hayten maqaanet Andullume
kalah tu-Siink kak daggoysse
kalah.

- 273.** Isin maaluk Acuyyu haytaanam
tu-maleelay sinni Nafsi Yallih
gital jihaad kee gaadul teyseedey
Rizqhi guranah Safarah Baaxok
Baaxo kabxa (tellemmo) Abitak
gexam duude waay ken caalat
Aaxige waa num usun kallacik
yexxeerenimih Sabbatah,
gaddaloola yakkale marah Acuwa
lih yaaban Numow woo mara
Astootiy edde yanin caalat keenik
taybulleel ken taaxige, usun
inki innah Sinam messeraanaay
essereenik kaxxam Sinam
makallacan, maaluk Yallih gital
Acuyyu haytaanam, Toysa Diggah
Yalli woh yaaxigeeh sin elle galte-
le.

عَنْكُمْ مَنْ سَيَّعَاتِكُمْ فِي الْأَرْضِ
بِمَا تَعْمَلُونَ حَيْثُ

*لَيْسَ عَلَيْنَا فَهُدًى نَهْمَ وَلَا كِنْ أَنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ حَيْثُ
فَلَا نَنْفَسُ كُمْ وَمَا تُنْفِقُوْتَ إِلَّا
أَبْيَعَاهُ وَجْهَ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ حَيْثُ
يُوفَ إِلَيْكُمْ وَإِنَّمَا لَأَنْظَلْلُمُوتَ

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصِرُوا فِي سَيِّلٍ
اللَّهُ أَلَا يَسْتَطِعُونَ ضَرِبَافِ
الْأَرْضِ كَحَسْبُهُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاهُ
مِنَ التَّعْفُفِ تَعْرُفُهُمْ بِسِيمَهُ
لَا يَسْعَلُونَ الْأَنْاسَ إِلَحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ حَيْثُ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

- 274.** Sinni maalu Yallih kacnu edde
geyaanam keh Bar kee laqo
Qellisak Ayballuk yacee mari,
Toysa usun sinni Rabbih xaql
sinni galto-lon, Qhiyaamah
Ayró meesi ken Amol matanaay
Addunyak keenik warrayteemih
usun ma Rookitan.
- 275.** Ribat taamitaah Ribâ maalu
yakme mari, usun Qhiyaamah
Ayró sinni magooqak mugtan
Sheytan yootokeeh yinkise
numuy cabuh Radarradak
Annakassuk gixa Numih innal
ugta kaa Akke waytek, woh kah
kinnim diggah usun (Ribâ maalu
yakme mara kinnuk) cagalal
tellemmo is Ribah inna kinni
calalaali caddabnal iyyeenimih
Sabbatah, Yalli ken dirabboyseeh
tellemmo calalaali Abeeh Riba
caraamu Abem baxxaqqa hee,
tokkel kay Rabbik kassis kee
Ribak waaso kah temeteeteh teetit
taamitaamak yeede num, Toysa
usuk Ribâ maali caraamuk yanim
kaa Aafe kalah warrayteeh kak
xagem kayiimiyy dambi kaal mali,
Yallal gaceeh Yalli Qafu kaah
Abi hinnay Yallal gace weeh kaa
digaale yakkeemih caagid Yallâ
fanah kaak gaca, Riba caraamu
kinnimih waaso ken toofeek lakal
Ribâ maalih makmot Qakte mari,
Toysa woo mari gira mara usun
teetil waarak.
- 276.** Yalli Ribat geen maalu inkih
Baysee kee hinnay maalu-leh yan
numuk maaluk Barkat kaak kale
yakke, Seehadayti Sadqhatah

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أُمُوْرَهُمْ بِالْيَلَى وَالثَّهَارِ سَرَا
وَعَلَانِيَةً فَآتَهُمْ أَخْرُجُهُمْ عِنْ دَرَبِهِمْ وَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ﴿٢٧٥﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُولُونَ إِلَّا
كَمَا يَقُولُ الَّذِي تَبْخَسِطُهُ الشَّيْطَانُ مِنْ
الْمُسَيْبَةِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَاتُلُوا إِنَّمَا الْمُكَبِّعُ مِثْلُ
الرِّبَا وَلَحْلَالَ اللَّهُ الْبَسِيمَ وَحَرَمَ الرِّبَا وَمَنْ
جَاءَهُ مَوْعِدَةً مِنْ رَبِّهِ فَأَنْتَهَى فَلَمْ يَ
مَاسِكَ فَوَمَرَدَ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ ﴿٢٧٦﴾

يَمْحُقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَلَهُ
لَا يُحِبُّ كُلُّ كُفَّارٍ أَشَمُّ ﴿٢٧٧﴾

yacee maalu Yalli kaah ossaah
kaah yaydarreh, Yalli ummaan
korostay koroosannuk Amok
kate waay Ribâ maalu yakmem
calalloysitey kaxxa dambilih yani
ma-kicni.

- 277.** Diggah yeemeneeh meqe
taamoomi Abbaasiteeh Salat elle
faxxiima innal Soolisaah sinni
maaluk Zaka yacee mari usun
sinni Rabbih xaql sinni galto-
lon, Qhiyaamah Ayró meesi ken
Amol matanaay Addunyak keenik
warrayteemih ma-Rookitan.

- 278.** Yeemeneh yan maraw Yallak
meesitaay Riba caraamu takkek
duma sin maaluk Amot Ribak
fulah Raqteemih guran caba
Nummah moominiin tekkeenik.

- 279.** Tokkel isin Yalli sin kak
waaseemik Raqtaanam abe
wayteenik, Toysa Yallaa kee kay
farmoytak Qeb Siinih yanim
ixiga, isin Yallal gacteeniih Ribâ
maalih makmo cabteenik, Toysa
sin maaluy Sinaamat magoytah
litoonuk Amo liton fula edde
hee kalah, tonnal isin Sinam
matadlumaanaay sinam sin
matadluma.

- 280.** Magoyta elle tan numuy tu-
elle gibdi usuk woo magoyta
yaceemih dudda Aalle wee
kaa tekkek, Toysa Yalli tu-
kaal xabbacoysah gide kaah
Qambaltaanam Siinil tan,
isin magoyta edde tan numuh
woo maalu inkih kaah cabee
kee hinnay tu-kaah kak cabe

إِنَّ الَّذِينَ مَأْمُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَقَوْا الرَّكْوَةَ لَهُمْ
أَجْرٌ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَرُونَ ﴿٧٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا أَتَقُولُوا إِنَّمَا
مَاتُوكُنْتُمْ مِنَ الرِّبْوَا إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ ﴿٧٨﴾

إِنَّمَا تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ
مَا فِي الْأَرْضِ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَرَسُولُهُ أَنْ تُبْشِّرُ فَلَكُمْ رُغْبَةُ وُسْطَى
أَمْوَالَكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٧٩﴾

وَإِنْ كَانَ ذُو عَسْرَةٍ فَنَظِرْهُ إِلَى مَيْسَرَةٍ
وَأَنْ تَصَدِّقُوا خَيْرَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

takkeeniih wohim Sadqhatah
Siinh orobtam kayrih Siinh
Aysuk Raqta, woh muxxok lem
yaaxige mara tekkeenik.

- 281.** Sinaamey Yallâ fanah edde gacsimtoonu waytan Ayrôk (Qhiyaamah Ayró kinnuk) meesita, tohuk lakal kulli Nafsi maqaanek Abem hinnay umaaneek Abeemil dudda-luk galtime-le Akeeral usun Andullume kalah.

- 282.** Yeemeneh yan maraw Abuuduh yimixxige waktî fanah ittâ luk taamitteenik, Toysa woo magoyta le waktil uktuba maali dacayrii kee ittawwayak, Qadaalat-le Numuy kutbe yaaxige magoytak sin fanal tanim yaktabay, kutbe Aba num Yalli kaa elle Barse innal Qadaalatal kutbe Abam cine waay wohuh kaah Seceenik kollay, Toysa too kutbe Abay, cakki (magoyta kinnuk) elle yan num kaah warisay isil tanim, Yallay kay Rabbi kinnik meesitay, isil tan magoytak tu-daggoyse waay, Tokkel cakki (magoyta kinnuk) edde yan num kasmaliy isi maalu Baddaaha tekkek hinnay Saldii kee idaltuy Boola-le tekkek, hinnay usuk duuday magoytak isil tanim warsam duude waa tekkek, Toysa kay Awlayti kaat tanim Qadaalatal warisay, sin labhak (muslimiin labha kinnuk) Namma Numuy wohul Sumaaqitta Sumaaqisa, Tokkel Namma Numuy Sumaq elle hayaana Aanee week, Toysa Sumaq marak inki num kee Namma

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُنُورٌ
كُلُّ نَفِسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مُؤْمِنُوا إِذَا دَأَدَيْنَاهُمْ بِئْنَ إِلَى
أَجَلٍ مُّسَعَى فَأُكْبِرُو وَلَيَكُتبَ بَيْنَكُمْ
كَاتِبُ الْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ
كَمَا عَلِمَ اللَّهُ فَلَيَكُتبَ وَلَيُمَلَّ اللَّهُ
عَلَيْهِ الْحُقْقُ وَلَيُسْتَقِلَ اللَّهُ رَبُّهُ وَلَا يَجْعَلْ
مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحُقْقُ سَفِيهًّا
أَوْ ضَعِيفًا فَلَا يَسْتَطِعُ أَنْ يُعْلَمْ هُوَ فَيُمَلَّ
وَلَيُهُدِّي إِلَى الْعَدْلِ وَلَيُسْتَهْدِي وَلَا شَهِيدٌ مِّنْ
رِّجَالٍ كُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رِجَالٌ فَرَجُلٌ
وَأَمْرَاتٌ مِّنْ تَرْضُونَ مِنَ الشَّهَدَةِ أَنْ تَضَلَّ
إِحْدَادُهُمَا فَتَنَكِّرُ إِحْدَادُهُمَا الْأُخْرَى
وَلَا يَأْبَ الشَّهَدَةِ إِذَا مَأْدُعُوا وَلَا تَسْعُوا أَنْ
تَكْبُرُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَاهِدِ
ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَدَةِ
وَأَذْنَ الْأَرْتَابُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً حَاضِرَةً
تُدِيرُ وَنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيَسْ عَلَيْهِ كُمْ جُنَاحٌ
أَلَا تَكْبُرُوهُمَا وَلَا شَهِدُوا إِذَا تَأْتَيْعُنَّهُمْ
وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَلَا نَقْعُولُ
فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ

Barray Sumaaqat kak leeddaanay
 Sumaaqitta gurruza, woo Namma
 Barrak tiyak teyna woh hawwente
 tet tekkek ken Nammayak tiya
 Akatto kassissamkeh, Sumaq
 mari Sumaaqah ken Seceenik
 Sumaq cine woonay, magoya-le
 waktil taktubeenimik mataqbina
 daggowtay hinnah tamaggay,
 tama magoytay Yalli kutbeh
 sin kah Amrise Yallih xaql
 kay madqal Qadaalatah Aysuk
 Raqtaah Sumaq diggah Aysuk
 Raqta, magoya takkeh gidee kee
 tet edde yaceenim kak faxximta
 waktit Agay-waagite waytaanamal
 xayuk Raqta, kinnih immay
 tellem moy Aracal takkey sin
 fanal mariiy mari gabak Beysitay
 magoytah Raaqe wayta tekkek,
 Tokkel Aktube waytaanamah
 dambi Siinil mayan, sittin fanal
 tellem mo Abittan waqdi Sumaq
 haysita sumaq haysittaanam
 kacanu-lek, cakki-le num kee
 cakki elle yan num kutbe Aba
 num kee Sumaq num duude
 waanamat ken Biyaake woonay,
 tonnaah kutbe Aba maraa kee
 Sumaq mari kutbeh keenih ceyte
 mara hinnay Sumaaqah keenih
 ceyte mara Biyaake woonay
 kutbe Aba mari kutbe makot
 Abaanamat, hinnay Sumaq mari
 Sumaq cinaamat ken Biyaake
 waay, yalli sin kak waaseemik
 Raqtaanam abe wayteenik, Toysa
 Diggah toh Siinik Yallih Amrik
 Awqiyya kinni, Yallak meesita
 Yalli Addunyaa kee Akeeral inkih
 sin tanfiqem sin Barse-lek, Yalli

وَيَعْلَمُ كُلُّ مُؤْمِنٍ وَاللَّهُ يَكُلِّ شَيْءٍ
 ﴿١٨٦﴾

usuk ummaanim Yaaxigi kinnih
sin caagiidak kaak Qellittam
matanaay sin elle galtele.

283. Isin gexsô maray Safarah yani tekkeeniih magoya Siinh yaktube num gee wayteenik, Toysa duyye-le numuh kay duyyeh waas takke duyyek tu-kaah Acuwa, magoya edde tan num magoytak isit tanim Acuwu haam fanah, Tokkel mariiy mara Siinik yeemenek kutbee kee Sumaq marah Siinik faxximtam matan, Toysa tuh yeemenen num kaa kah yeemenen Amaanat yacaay, usuk Yallay isi Rabbi kinnik meesitay kaa yeemeneh yan num ganaamak, magoya edde tan num magoytak isit tanim yengeddeeh wohut matre maraw Sumaaqah sin Seceenik woo Sumaq maaqarina, woo Sumaq yaaqure num, Toysa Diggah usuk lubbi kak yoome num kinni, Yalli isin Abba haytaanam yaaxigeeh tu-kaak maqellittaay sin elle galtele Akeeral.

284. Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul tanim inkîh Yalli-le, Sinaamey isin sin Nafsit tanim tuybulleenik hinnay Qellisseenik Yalli woo hiimih Cisab inkîh Siinik Abele, Tokkel Yalli isih faxa marah dambi cabaah isih faxa mara digaalah, Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.

285. Yallih farmoyti kay Rabbik Qhuraanak kaal obsimtem Nummayseeh moominiin

*وَإِن كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَا تَجِدُوا كَابِيَا
فِي هَذِهِ مَقْبُوضَةٍ فَإِنَّ أَمْنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
فَلَيَوْدُ الَّذِي أَوْتُمْ أَمْنَتَهُ وَلَيَتَقَرَّبَ اللَّهُ رَبَّهُ وَ
وَلَا تَكُنُمُوا الشَّهَدَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا
فَإِنَّهُ إِثْرَ قَلْبِهِ وَاللَّهُ بِمَا عَمَلُونَ عَلَيْهِ ﴿٢٨٦﴾

يَهُوَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُسْدِدُوا
مَا فِي نُفُسِكُمْ وَمَا تُخْفُوهُ يُحَاكِمُكُمْ
بِهِ اللَّهُ فَيَعْلَمُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَعْدِلُ مِنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٧﴾

ءَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُوْنَ كُلُّهُمْ أَمَنَ بِاللَّهِ

Nummasseh, Yallih farmoytaa kee moominiinik kulli num Yallaay kee kay malayaayay kay kitooabaa kee kay farmoytit inkiih Nummasseh, Nanu (Yallih farmoytaa kee moominiin kinnuk) inkiih iimaanal kay farmoytiitk Numtin fan keenik mabaxisna Yahuud kee Nasaarah innah, Yallih farmoytaa kee moominiin inkiih Ni-Rabbow wacyik oobissem Noobbeeh woh inkiih oggolleeh Ni-dambitte neh cabtaamah koo kallacna, nek gacim koo fanah yakke Qhiyaamah Ayró iyyen.

- 286.** Yallih diini xabciniih Yalli Nafsi duude waam Nafsil mahaa usuk duudam Akke waytek, Nafsi maqaanek Abiteemih meqe galto leeh usuk umaanek Abiteemih uma galto kay Amol tan, Ni-Rabbow fardi nel Abteemik tu-hawwennek hinnay nee kak waasseemiy hoxak Abnel nee makataatinaay nee elle madigaalin, Ni-Rabbow dumi ummattak uma maral digaalalh diini taamoomik Qilsiih gibdim keenil kah hayte innah, Diini taamoomik Qilsiih dudda kah Aalle waynam nel mahaysin, Ni-Rabbow dudda kah Aalle waynam diinii kee Baloolik Ni-Amol mahaysin, Ni-Rabbow Ni-Dambittey Abne nek duugaay, Qaybi nek usturaay isi Racmatah neh Racmat Atu Ni-Awlaytuy nee cata kinnitok, Toysa Ni-Rabbow koroositeh yan maray ku-diini yangaddeek iisa neh Acuy ixxica moominiiney.

وَمَلَكِيٍّ كَتَبْهُ وَكُتُبْهُ وَرَسُولَهُ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُسُلِهِ وَقَاتُلُوا سَمْعَانًا
وَأَطْعَنُوا غُفرَانَكَ رَبَّنَا وَالْيَكَ الْمُصِيرُ

لَا يَكُفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَعَلَيْهَا مَا أَكَتْ سَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤْخَذُنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا
إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ وَعَلَى الْذِيْنِ مِنْ
قَبْلِنَا أَرْبَنا وَلَا تُحِمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ
وَأَعْفُ عَنَّا وَأَغْفِرْ لَنَا وَأَرْحَمْنَا أَنْتَ
مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِينَ

SUURAT AALA-QIMRAAN

Madiinal Obte, 200 Aayat Takke.

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Alif- Laam-Miim (edde faxem Yalli Yaaxige).
2. Usuk Yalla, kaak-sa Qibaada cakkisita Yalli mayan, usuk duddale manoleeh maraba, usuk isi ginoh Amol yaniih isi ginoh maceyta.
3. Nabiyow Yalli Qhuraan cakkil kol oobise, kitoobak kok duma obtem Nummaysak, tawraat kitab kee Injiil kitab oobise.
4. Yalli ama Namma kitab (tawraat kee injiil kinnuk) Qhuraan kitab oobak Naharat oobise Sinaamak kaa kataate marah tиро yakkeмkeh, Yalli Qaraanak oobise kitooba cakkii kee deedal ittak edde Baxisuh oobise, Diggah Yallih Aayoota dirabboye mari gibdi digaala-le, Yalli mayso-li isi Amri cine maral cane gacsam duuda Rabbi kinni.
5. Diggah Yallak Baaxol tanim kee Qaraanal taniimik tu-kaak ma-Qellitta.
6. Yalla kinni sin inaanish maxaxal isih elle faxa innal sin gintaah weeloola Siinh taceem, kaak-sa cakkil yaqbuden Yalli mayan, Yalli mayso-li Naggaara.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْآمِدُ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحُقْقِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ الْتُورَةَ وَالْإِنْجِيلَ

يَدِيهِ وَأَنْزَلَ الْتُورَةَ وَالْإِنْجِيلَ

مِنْ قَبْلُ هُدَىٰ لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ^١
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ دُوَّا نِتَقَاءِمٌ^٢

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفِي عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ^٣

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُ كُلُّ فِي الْأَرْضِ كَيْفَ يَشَاءُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ^٤

7. Nabiyow Yalla kinni Qhuraan kitab kol oobissem, mascassa Baxxaqqa kak itta Aayoota kaak tanih, is madqooqik inaytay elle yaduureeniih elle keltan Asli kinni, Aka Aayootay maqna kak itta celtay maggo fooca-ley Aslih tan Aayoota fan gacsan waqqdi, maqna kak Baxxaqqa itta kaak tanih, lubbitte cakkik kak daggawtaah kak Biyaakitta marah tu-gactek, toysa usun maqna itta kak celta Aayoota kaak kataatan fitnâ guranah Sinam cakkik makaanaah maqna kak Sinnih elle faxan gurral yafdigeenim edde gurrusak, tama Aayootak maqna Yallak-sa taaxigem matan, ixxigal diggi itta mixigwa (ixxiga-le mara kinnuk) Ama Qhuraan Nummasneh usuk inkih Ni-Rabbih xaquk kay farmoya Mucammad ﷺ Arrabat yemeete iyyan, Qhuraanal taniimil kas-kassoowa mari mayan, Qaafiyatah yan kas-le mara Akke waytek.
8. ixxigal diggi itta mixigwa Ni-Rabbow Ni-Lubbitte iimaan kee cakkik mamakin tirri nee hayteek lakal, ku-xaquk isi muxxoh farakka iyya Racmat neh Acuw, Diggah Atu kaxxa mattaccoo-le Rabbi kinnitok iyyan.
9. Ni-Rabbow diggah Atu Agay-waaga edde Anee wayta Ayró (Qhiyaamah Ayro kinnuk) Sinam kobxise kinnito, Diggah Yalli isi Naqoosa kah xagnisem mamaka.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ إِيمَانٌ
مُحَكَّمٌ هُنَّ أُولُو الْكِتَابِ وَأُخْرَ
مُتَشَبِّهُونَ فَمَنْ أَلَّا يَعْرِفْ
مَا تَشَبَّهَ بِهِ مِنْهُ إِنْتَعَاهُ أَفْسَنَةً وَإِنْتَعَاهُ
وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّسُولُونَ فِي
الْعُلُوِّ يَقُولُونَ إِنَّمَا يَهُدُّ
كُلُّ مَنْ عِنْدَ رَبِّنَا
وَمَا يَدْرِكُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ٧

رَبَّنَا لَا تُرِعْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا وَهَبْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ أَلَوَّهَابُ ٨

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّارِبَّ فِيهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِيفُ الْمِيزَانَ ٩

- 10.** Diggah koroositeeh cakki yengeddee marah ken maali inki innah tu-keenih maxiqaay ken xalay tu-keenih maxiqa Yallih digaalak Addunyaa kee Akeeral, woo mari usun girâ Boco kinnon Akeeral.
- 11.** Koros Yallih farmoytiit Abtah tan dirabboysiyyal firqawnaa kee firqawni maraay keenik duma Sugte korosuy Ni-Astooti dirabbosseh inna ken caagid, tokkel Yalli ken dambitteh Sabbatah ken yibbixeek ken digaaleh, Yalli isil koroositeeh isi farmoytit dirabboyse maral gibdi digaala-li kinni.
- 12.** Nabiyow koroosite marak diggah isin Addunyal Buksumenttoonuu Siinik Ayse-lon, Qhiyaamah Ayró jahannam giral kobxisimetton, jahannam girá is manxu gacta fidooy keenik ixxic.
- 13.** Nummah yahuudey Badri Saaku Qeebih tongoorowe Namma Buttal kaxxa Astay elle kas-kassowtaana liton, Yallih gital Qeb Abta Buttaa kee Aka Buttay koroositel, moominiin Butta koroositte Butta Namma Addah Sinnil gactam keenik table, koros keenil Sidiica Addah gacak Yalli wohut iimaan keenih maqarroysamkeh, Yalli isi Naqoosak isih faxa mara isi catot maqarroysaah Qokla, Diggah tohut elle kaskassowan Asta tan Sorkocobbaxi intih yableh yan marah.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأَوْلَئِكَ هُمُ وَقُدُّ أَنْسَارٍ ﴿١٦﴾

كَدَّا بِإِلَيْ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا إِنَّا يَتَنَزَّلُ فِي أَخْدَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَلَلَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٧﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُعَذِّبُونَ وَلَنُحَسِّرُوكُمْ إِلَى جَهَنَّمَ وَإِنَّمَا أَمْهَادُ ﴿١٨﴾

قَدْ كَاتَ لَكُمْ أَيْةً فِي فِتْنَتِنَ الْمُقْتَسَمِ
فَلَمَّا تُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى
كَأَفْرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مُقْتَلِهِمْ رَأَى الْعَيْنَ
وَاللَّهُ يُؤْتِ إِنْصَارًا مَنْ يَشَاءُ إِنَّمَا
ذَلِكَ لِعْبَرَةٌ لَا يُؤْلِي إِلَى الْأَبْصَارِ ﴿١٩﴾

- 14.** Seehadat Agabuuuy xaylooy maggo maaluy Buuloh yanik dahab kee Qado lakqooy Qaxmeqe faarisiiy Affara xiyyuu kee Buqrê Baaxoh kacanu keenit Bilqisimte, toh Addunyâ manoh dago duyyê Baxa kinni, Yalli isi xaql Qaxmeqe gacsimeyna-le Moominiinh (jannat kinnuk).
- 15.** Nabiyow Yallak meesita marah ken Rabbih xaql too edde yabne Addunyâ Bilhadak kayrih taysem Siiniih warsoo? keenik ixxic, jannootay weeqaytitte guba kak gexxa-lon, usun teetil waarak, Agabuy Qaboolaa (mayangalii kee xalay Sarure kinnuk) kee wasookaaay cal umaanek Saytunnoowe teetil-lon, wohuk inkih tayseemih Yallak kacanuu kee leeda-lon, Yalli isi Naqoosah caaloota yaaxigeeh ken taamoomi yaba-li kinni.
- 16.** Ama Yallak meesita mari usun Ni-Rabbow nanu Diggah koo Nummasneeh ku-farmoya Mucammad katatnehik Ni-dambitte neh cabaay girâ digaalak nee Naggos iyyan.
- 17.** Ama edde yabne mari usun Yalli kicnim Abaanam kee Yalli Niqbii mik sinni yabbixeey ken geyte musiibal yasbire mara, iimaan kee maxcoocaay Abnitte kak Nummatteeh Yallih Amri oggolah kaah Rammita mara, Yalli keenih yecee maaluk

رَبِّنَا لِلثَّنَاءِ حُبُّ الشَّهْوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَشِّرَ وَالْقَطْرِيْرُ الْمُقْنَظَرَةُ مِنَ الدَّاهِبِ
وَالْفَضَّةُ وَالْخَيْلُ الْمُسَوَّمَةُ وَالْأَنْعَامُ
وَالْحَرَثُ ذَلِكَ مَتَّعُ الْحَيَاةُ الْدُّنْيَا وَاللَّهُ
عِنْدُهُ وَحْسُنُ الْمَعَابِ ﴿١٤﴾

* قُلْ أَوْنِسُكُمْ بِحَيْرَةٍ مِنْ ذَلِكُمْ
لِلَّذِينَ آتَقْوَى عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلُكُمْ فِيهَا وَأَرْوَحُ
مُطَهَّرَةٌ وَرَضْوَانٌ مِنْ اللَّهِ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا مَنَّا فَاغْفِرْ
لَنَا ذُنُوبَنَا وَقَاتَلَنَا أَدَابَ الْتَّارِ ﴿١٦﴾

الْأَصَدِّرَنَ وَالصَّدِيقَنَ وَالْقَانِتَنَ وَالْمُنْفِقَنَ
وَالْمُسْتَغْفِرَنَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

Sadaqhatah tu-yaceeh Barak gimo
(Maaci Bar kinnuk) Yallak dambi
cabti essaera mara kinnon.

18. Diggah Yalli usuk isik-sa
Qibaada cakkisita Yalli Anee
waamah Sumaaqiteh, malaykaa
kee ixxiga-le mari Yalli inkittu
kinniih Qadaalatal Soolaamah
kaah Sumaaqiteh, inki Yallak-sa
Qibaada cakkisita Yalli mayan,
Yalli mayso-li Naggaara.
19. Diggah Yallih xaql diini
deqsittaah Yalli kicniih isi
farmoytit edde Ruubem
islaam diini kinni, kitab kah
yontocowwime mari itta mawanna
farmoytit Ruubiyyaa kee kitoobah
oobiyyal islaam diinit culaanamih
ixxiga keenih kak Amma itteek
lakal Akke waytek Sittin fanal
lon kuxé waynan kee caddok
taturuh, Yalli kay inkittinaanee
kee kay dudda tascassee Astooti
yangaddee marah, toysa diggah
Yalli cisab sissikiih umaanek Abak
Sugeenimil ken galtele Akeeral.
20. Nabiyow kitab mari Sumaq
keenil Soolisseek lakal Yallih
inkitoysiyyal koo yengeddeenik
toysa keenik ixxic:anu inni
nafsi Yallih Qibaadah caglisé,
moominiiniy yoo katatte sinni
nafsi Yallih Qibaadah caglisé,
kitab kah yontocowwime maraa
kee Qarabak Yallat Agleyta haa
marak taslumeenii? Keenik ixxic,
tokkel yuslumen ken tekkek,

شَهَدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَمْلَأَتِكُمْ وَأَفْوَاهُ الْعِلْمِ قَاتِلًا
بِالْقُسْطَلَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَرِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ أَلِإِسْلَمُ وَمَا أَخْتَلَ
الَّذِينَ أُتْرُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمْ عَلَمٌ بَعْدَ يَبْيَنُهُمْ وَمَنْ يَكُفُرْ
بِتَائِبَتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٦﴾

فَإِنْ حَاجُوكَ فَقُلْ أَسَمَّتُ وَجْهِيَ اللَّهُ
وَمَنْ أَتَّبَعَنِي وَقُلْ لِلَّذِينَ أُتْرُوا الْكِتَابَ
وَالْأَمْمَيْنَ أَسَمَّتُمُوهُنَّ فَإِنَّ أَسَمَّوْهُنَّ
أَهْتَرُوا وَإِنْ تَوَلُّوْهُنَّ مَاعِنِيَكَ أُبْلَغُ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٧﴾

toysa Nummah tirri iyyeenih,
usun wohut derre cabba heenik,
toysa Nabiyow cagalah diini
gudduysiyyak-sa kol tanim matan,
Yalli isi Naqoosa yaba-li kinnihih
ken caagiidak kaak Qellittam
matan.

21. Diggah Yallih inkittinaane tascassee Astootii kee Qhuraan Aayoota yangaddeeh Ambiya cakki maliinoh Qida mari, Sinaamak Qadaalatal Amrisa mara Qida mari, tokkel ken Qansarissa digaalah ken Aytikumus Nabiyow.
22. Woo mari usun Addunyaay Akeeral taamoomi kak Bayteeh Yallih digaalak ken cata mara malon.
23. Nabiyow kitaabak ixxigâ maglab kah yontocowwime mara (yahuud kinnuk) matablaa? Yallih kitab (Qhuraan kinnuk) fanah Seeciman itta elle weenimik ken fan Baxsamkeh, tohuk lakal keenik horta Yallih mekla cinteh woo horta cakkit derre cabak.
24. Usun too cakkit derre kah cabeenim, Diggah gira inki innah nee maxagta loowo-le Ayrooray dago Akke waytek iyyenimih Sabbath, sinni diinil diraabah ginnaasitak Sugeenim ken duquurusak Sugteemih Sabbathah.
25. Tokkel ken caalat manna Akkelee? Agay-waaga sinni Ayrot Cisaabah ken kobxisnu wayna waqdi,

إِنَّ الَّذِينَ يَكُفُرُونَ بِعَايَاتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٦١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَرَثُتُ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٦٢﴾

أَلَّا تَرَى إِلَى الَّذِينَ أَوْلَوْا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يُدْنِكُونَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمْ بِيَنْهُمْ فَمَا يَرَوْنَ
فِي قِبْلَةِ مِنْهُمْ وَهُمْ مُغْرِضُونَ ﴿٦٣﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَاتُلُوا إِنْ تَمَسَّكُوا إِلَّا
أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَعَرَهُمْ فِي دِيْنِهِمْ
مَا كَانُوا فِيهِ يَقْتَرُونَ ﴿٦٤﴾

فَلَيَكِ إِذَا جَمَعْتُهُمْ لِيَوْمٍ لَارِبَ فِيهِ
وَوُفِيتَ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُنَّ

kulli nafsi Abba heem kaah edde dudsumta Ayro (Qhiyaamah Ayro kinnuk) kinni usun Andullume kalah.

26. Nabiyow isi Rabbi kallacak Yi-Rabbow Reeda inkih lem koo Atu Reeda isih faxxa marah taceeh isih faxxa marak Reeda kaltaah Seelabtah, Atu Addunyal isih faxxa mara fayya haytaah taysiiseeh isih faxxa mara Ramma haytaah xixxibissa, Yi-Rabbow kayri inkih ku-gabat yan, Diggah Atu ummaan iimih dudda lito ixxic.
27. Yi-Rabbow ku-dudda tascassee Astootik Atu Bar Laqot culussaah Laqo Barat culussa, Rabteemik Nuwwam tayyaaqeeh Nuwwaamak Rabtem tayyaaqe, isi ginok isih faxxa mara Cisab maleh tarzuqhe.
28. Moominiin koroosite mara Awlaytiitiy cato edde faxxah haysite waytay moominiin cabba heenih, tamah Aba mari, toysa usun Yallih diinik tul mayaniinaay Yalli Barih keenik yan, Boola teelleeniih ken umaanek meesih meesittan sin Akke waytek, Yalli isi digaalak sin meesiisa kay Amri cinten sin tekkek, ginok gacim inkih Yallâ fanah yakke Cisab kee galtoh.
29. Nabiyow moominiinik ixxic :isin koros kacanuk Alilwat litoonum Qellisseenik hinnay tet tuybulleenik Yalli tet yaaxigeh, Yalli Qaranwal tanim kee Baaxô

لَا يُظْلِمُونَ ﴿٦٥﴾

قُلْ لَّهُمَّ مَلَكَ الْمُلْكَ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ
تَشَاءُ وَتَنْعِيْعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُنْعِيْعُ
مَنْ تَشَاءُ وَتَنْدَلُ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْحَمْرَى
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيٌّ ﴿٦٦﴾

تُولِجُ أَيْلَى فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ الْأَهَارَ فِي الْأَيْلَى
وَتُخْبِي الْأَعْيَى مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْبِي الْمَيِّتَ مِنَ
الْأَحْيَى وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٦٧﴾

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ أَكْفَارِينَ أَوْ لِيَآمِنُونَ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَإِنَّمَا فِي
شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَسْقُوا مِنْهُمْ نُفُثَةً وَيُحَدِّرُ كُمُّ
اللَّهُ تَفَسَّهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمُحِسِّنُونَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِن تَحْفَوْ أَمَانَ صَدُورُكُمْ أَوْ تَبْنُوهُ
يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيٌّ ﴿٦٩﴾

Bagul tаних inkih yaaxigeh, Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.

- 30.** Qhiyaamah Ayroy galtoh Ayro kinni kulli Nafsi maqaanek Abem kee umaanek Abba heem Aracal geya, Diggah usuk isi uma taamoomii kee isi Nafsih fanat xer wakti gacam ikcinni haa, Yalli isi digaalak sin meesiisah, Yalli gibdi digaala luk isi Naqoosah Nacror-li kinni.

- 31.** Nabiyow ixxic: Sinaamey Yalla tikcinen sin tekkek, toysa yoo Nummaysaay yoo kataata Yalli sin Akcineleeh dambitte Siinh cabe-lek, Yalli dambi cabti-li xuwalli kinni.

- 32.** Nabiyow Yallih Amrii kee kay farmoytih Amrii oggola keenik ixxic: cineeniih derre edde caben ken tekkek, toysa Diggah Yalli koroosite mara makicni.

- 33.** Diggah Yalli Nabii Aadam kee Nabii Nuucuuy Nabii Ibraahim kee kay Buxah maraay (Nabii Ismaaqiliiy Nabii Iscaaqh kee Nabii Yaqqhuub kee ken xayloh Ambiya Nabii Mucammad ﷺ edde Anuk) Qimraan Buxah marak (Nabii Qiisa keenil luk Anuk) Yalli ken dabaaniih marak Nubuwannuh ken dooriteeh ken muxxuseh.

- 34.** Tama Ambiyak mariiy mari Samadak keenik yan Nasabal usun diinii kee maqaanel itta ceelak

يَوْمَ تَحْدُكُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ حَيْثُ
مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْلَىٰ بَيْنَهَا
وَبَيْنَهُ أَمْدَأْعِيدًا فَلَمَّا وَجَدَ رَبَّهُ أَنَّهُ نَفْسَهُ وَ
وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعَبْدِ ۝

قُلْ إِنَّكُمْ تُحْبِبُونَ اللَّهَ فَإِنَّمَا يُعْوِنُ
يُحِبِّكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

قُلْ أَطْبَعُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولُ فِإِنْ تَوَلُّوْفَإِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الظَّاهِرِينَ ۝

*إِنَّ اللَّهَ أَصْطَعَنِي أَدَمَ وَوَحْيَاءَ أَبْرَاهِيمَ
وَآلَّا عَمَرَنَ عَلَى الْعَذَابِينَ ۝

دُرْيَةٌ بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝

Yalli Nubuwannuh ken doorite,
Yalli isi Naqoosah Maxcooca
Yaabbi ken caaloota yaaxigi kinni.

- 35.** Nabiyow Qimraan Barra Maryamal tussukuqe waqdi ittem keenih cusey: Yi-Rabbow xalaayak Yi-Bagut tanim cagalah ku-Qibaadah Axbuuxuh innil heek Yi-Rabbow yok oggolaay yok Raabit, Diggah Atu Yi-kallaci taabbeeh Yi-Niyat tanim taaxigehik.

- 36.** Tokkel Qimraan Barra Maryam xalte waqdi, diggah Yi-Rabbow Anu Say-Baxá xale itte nadaamitak Yalli is xaltem aaxaguk, Lab-Awkay Anu faxe Say-Awkáh inna hinna, Anu kaa kah faxe Beytal maqhdis taamah usuk fulak teetik Raaqaamih Sabbatah, Diggah Anu Maryamal tet muggaaqiseeh, Diggah Anu tet kee tet Samad (Raddi) Atu isi Racmatak teyxere Sheytanak koo keenih eleelitaah kay umaanek ken cattam koo essera itte.

- 37.** Tokkel Maryam tet Rabbi Qaxmeqe oggoluh teetik oggoleeh Qaxmeqe maynubuh tet yeynebe maqaanel, Nabii Zakariyya tet dacriseeh tet caagidil Sooleeh tet yeynebeh, Nabii Zakariyya is Qibaada elle Abitta Qari teetil Culinnaanh waqdi tet xaql Quusi (caxâ mixu) geya Maryamey tahim ankek litoo teetik iyye? Usuk Yallih xaquk yan Caxâ mixuuy, Diggah Yalli isih faxa mara Cisab maleh yarzuqhe kaak itte.

إِذْ قَالَتْ أُمُّ رَبِّنَا عَمْرَنَ رَبِّي إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّزاً فَتَقَبَّلَ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ أَكْثَرُ الْعَلِيمُ ﴿٢٥﴾

فَلَمَّا وَضَعَهَا قَالَتْ رَبِّي إِنِّي وَضَعَهَا أَنْتَ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيَسْ الْذَّكْرُ كَالْأُنْثَى وَإِنِّي سَمِّيَّهَا أَمْرِيَّمْ وَلَيَسْ أَعِذُّهَا يَكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ ﴿٢٦﴾

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا يَقُولُ حَسْنٌ وَأَنْبَتَهَا بَاتَّا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكْرِيَّاً كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا رَزْكَرِيَّا الْمُحَرَّبَ وَجَدَ عِنْدَهَا رَزْقًا قَالَ يَدْعُوكُمْ إِنَّكَ هَذِهِ قَالَتْ هُوَ مَنْ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْفُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

- 38.** Too waqdi Nabii Zakariyya
Yalli Maryam isi Rizqhiik edde
konnabisem yuble waqdi, isi Rabbi
xaaqeey Yi-Rabbow isi xaaqu
meqe Samaday (Raddi) Barkat-le
yoh Acuy, Diggah Atu koo xaaqe
marih xaaqo yaabbi kinnitok iyye.
- 39.** Tokkel usuk Qibaada elle Aba
Aracal isi Rabbih foocal Salaatah
Soolak kaa kallacak Suge waqdi,
Malayka kaah Secteh, Diggah
Yalli Yacya deqsita Baxal koo
Aytikumusa usuk Yallih Qangarat
Yaabaku waa Nabii Qiisa Yallih
Farmoyta kinnim Nummaysak,
usuk (Nabii Yacya kinnuk) isi
marak Abbah Anuk, usuk Yallak
meesih Agabuu kee dambittek isi
Nafsi Ayxeerak, meqe Ambiyak
Nabiik teyna yakkeemil koo
Aytikumusa Yalli kaak itte
malayka.
- 40.** Nabii Zakariyya Wallitak
Qajibsitak Yi-Rabbow Awka
mannal geyaa? Nummah kaxxiina
yoo gufteech Yi-Barra maxalaytoh
tanik iyye, tonnaah Yalli Qajiibik
tan Abnittek isih faxam Aba kaak
iyye Yalli.
- 41.** Nabii Zakariyya Yi-Rabbow Yi-
Barra Baxal tussukuqqem elle
Aaxige Asta yoh ab iyye, Yalli
kaal gacisak Asta kok atu Sidiica
Ayrooy Sidiica Barih gide Sinaamâ
luk yabtam duude wayya haytaama
Ascossil keenil luk yabta koo Akke
waytek Atu Nagay Qaafiyatah

هُنَالِكَ دَعَازَكَرِيَارِبَهُ، قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ
لَدُنْكَ دُرْبَةً طَيْبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٢٩﴾

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصْلِّي فِي
الْمَحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحِيٍّ مُصَدِّقًا
بِكَامَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَضُورًا وَبَيْنَ
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٠﴾

قَالَ رَبِّ أَنِّي يَكُونُ لِي غُلْمَانٌ وَقَدْ بَغَى
الْكِبْرُ وَأَمْرَأٌ أَعْفِرُ قَالَ كَذَلِكَ
الَّهُ يَفْعُلُ مَا يَشَاءُ ﴿٣١﴾

قَالَ رَبِّ أَجْعَلْ لِي أَيَّاهَ قَالَ إِيَّاكَ
الَّا تُكَسِّمُ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا دَرْمَزَ
وَأَذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَيِّدَ بِالْعِشَيِّ
وَالْإِبْكَرِ ﴿٣٢﴾

Anuk, atu isi Rabbi maggom
cusaay carraay Saaku Salat kaah
Ab kaak iyye Yalli.

- 42.** Nabiyow Cus, malayka Maryamey,
Diggah Yalli isi taaqatah koo
dooreeh uma taamoomii kee
Wasaakatak koo Saytunnoyseh, ku-
dabaaniih Agabuk koo dooreeh koo
muuxuseh Abba maleh Baxa xaltu
Waytaamih Sabbatah malayka
teetik itte waqdi.
- 43.** Maryamey ku-Rabbih taaqatak
makatin kaah Aqunxiyak, kaah
kummaataay Rukuuq Ab Salaatah
Rukuuq Aba marâ luk teetik itte
malayka.
- 44.** Nabiyow too Nabii Zakariyyaa
kee maryamak kol maaqne xaagi
Qellitte xaagittek Wacyih kol
oobisnaama Atu maryam yahuud
mixigwa iyyi keenik tet yawnabee
Axcuk sinni kalooma Saami
caxxah Qambisen waqdi atu
ken xaql masuginnito, usun tet
maynubul itta ween waqdi Atu ken
xaql masuginnito Nabiyow.
- 45.** Nabiyow cus Atu wokkel
masuginnito malayka Diggah
maryamey Yalli isik tan Qangarat
geytimu waa Awkay migaq kak
masiic maryam Baxa Qiisay
Addunyaay Akeeral kaxxa konnaba
leeh Yallih xaql Qhiyaamah Ayró
Yalli xayyoysiteh yan marih loowot
yanil koo Aytikumusa Yalli, teetik
itte waqdi malayka.

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمَّا يَمِّنْ إِنَّ اللَّهَ
أَصْطَرَكَ وَظَاهَرَ لَكَ وَاصْطَرَكَ
عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمَيْنَ ﴿٤٥﴾

يَمَّا يَمِّنْ أَفْنِيَ لِرَبِّكَ وَسُجْدَى
وَأَرْكَعَى مَعَ الرَّكْعَيْنَ ﴿٤٦﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ لَوْجِيَهُ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدِيهِمْ إِذْ يَلْقَوْنَ أَقْلَمَهُمْ يَهُمْ يَكْفُلُ مَرِيمَ
وَمَا كُنْتَ لَدِيهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٧﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمَّا يَمِّنْ إِنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكَ بِكَلْمَةٍ فِيهَا أَسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرِيمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقْرَبَيْنَ ﴿٤٨﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَمِنَ الْأَصْلِحِينَ ﴿٤٧﴾

- 46.** Nabii Qiisa yaabukek lakat sinaamâ luk handuulut anuk yaabe-le, yenbeeh Casiitalih Anuk Yalli Wacyi kaal oobisa waqdi yaabeleeh usuk meqe Ambiyah loowot yan.
- 47.** Maryam tama caagid Qajibsitak itteh;yi-Rabbow Baxa geyam mannal yoh takkee? Seehadayti digibih yol maxay yoowinnaay anu dalweyna hinniyok itte, malaykatti (jibriil kinnuk) teetik iyyeh, Nabâ Yallih caagid tamannaay usuk isih faxam gina, usuk caagiidak caagidik teynameklaah ginam faxa waqdi, toysa cagalalah woo hiimik tik iyyaah edde takke iyye.
- 48.** Yalli kutbee kee ixxigaay maxcô diggaa kee tawraataay injiil kaa Barse-le.
- 49.** Israa-iil xaylô fanah Yalli farmoyta Anuk kaa Ruube-le, Diggah Anu sin Rabbik anu Yallih farmoya kinniyom Siinih tascasse Asta luk Siinih emeete, woo Asta is, Diggah Anu kallak kimbirô weelo leh innah tanim Siinih wee loysaah gina, tokkel ufuy teetit haah Yallih idinh Rooci-le kimbiro takke, Namma inti-luk Aabuke wee Seehadaytuu kee Baras-li ursaah Qaffoysaah Rabe mara Aynuwwe Yallih idinh, isin takmeenim kee sinni Buxaaxih Addal daanissaanam Siinih Warseyyo, Diggah tohut Anu Yallih farmoya kinniyom Siinih tascasse Asta

قَالَ رَبِّنِي كُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَرَنَ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيَعْلَمُهُ الْكِتَابُ وَالْحِكْمَةُ وَالْتَّوْرَةُ
وَالْإِنْجِيلُ ﴿٤٨﴾

وَرَسُولًا إِلَى بَرِّيٍّ إِنَّمَا يَلَمْ أَنِّي قَدْ
جَعَلْتُكُمْ بِفَاعِلَةٍ مِّنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ
لَكُمْ مِّنَ الظَّبَابِ كَهْنَةَ الطَّيْرِ فَانْفَخْ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْتُ أَكْهَمَ
وَالْأَبْرَصَ وَأَحْيِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْتَ كُمْ
بِمَا تَأْكُونُ وَمَا تَدْخُرُونَ فِي يُوْتِكُمْ إِنَّهُ فِي
ذَلِكَ لَكَيْدَ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

edde tan, isin Yallih inkittinaane
Nummaysa mara tekkeenik keenik
iyye.

50. tawraat kitaabay yok Naharat
yemeete Nummaysak emeete,
Yallak yol ooobe wacyil tawraatal
Siihil carammowteemik tu-Siinh
calalloysuh emeete, anu Siink
Axceh Aniimih Sumaq takke Asta
sin Rabbik Siinh luk emeetek,
toysa isin Yallak meesitaay Anu
Yallak sin gudduyaamay sin kah
Amrisa yok oggola keenik iyye
Nabii Qiisa.

51. Diggah Yallay Anu fan sin kak
Seecah Ani, usuk Yi-Rabbiyy sin
Rabbik, toysa dibuk kaa uqbuda,
tama sin fan kak Seecah An giti
usuk massa-le gita kinni.

52. Tokkel Nabii Qiisa yahuud
koroosannul diggi itteeh is
Qidoonu waanam keenik yeexege
waqdi, isi kataysiisiy dooriteh
Seecuh; Yallih diiniih catoh iyyi yoo
Qoklaa? Keenik iyye, Nabii Qiisâ
kataysiisiy cawaariyyuun deqsittay
doorimite, Yallih diini cataah Qokla
maray kaa fan seeca nee kinni
iyyen, Nanu Yalla Nummasneeh
koo katatnehik Atu Diggah nanu
yuslume mara kinninoomuh neh
Sumaaqit kaak iyyen.

53. Ni-Rabbow Atu injiil kitaabal
oobissem Nummasneeh ku-
farmoya Nabii Qiisa katatnehik,
ku-inkittinaaneh Sumaaqiteeh
ku-Ambiyo farmo guddusseemih

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيِّ مِنْ التَّوْرِيهِ
وَلَا يُحِلُّ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي حُرِّمَ
عَلَيْكُمْ وَيُحَثِّكُمْ بِيَقِيْنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٣١﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّنَا وَرَبِّ كُلِّ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صَرِطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٢﴾

* فَلَمَّا أَخْسَى عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْجُهَادُونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أَمْنًا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

رَبَّنَا أَمَّا مَا أَنْزَلْتَ وَأَتَبَعْنَا الرَّسُولَ
فَأَكَتَّبْنَا مَعَ السَّاهِرِينَ ﴿٣٤﴾

Sumaaqite marâ (Nabii Mucammad ﷺ ummatta kinnuk) luk nee uktub iyyen.

- 54.** Israa-iil xaylok koroosite mari Nabii Qiisah uma malah malse ganot kaa Qidaanamkeh, Yalli Nabii Qiisa weelal kaa warse umeynal Qideeh Qiisa kaa yekkeleenihi kaa Qideenih, tokkel Yalli Nabii Qiisa Qaran yeyyeeqe, Yalli uma malah malsa marak Aysuk Raaqa.
- 55.** Nabiyow Cus, Yalli Nabii Qiisak Qiisaw atu Rooci-luk Qaraanâ fanah fayya koo heeyyooh Qumri kok yamurruqe waqdi koo Qiddeyyooh tama koroositeh yan marak koo cateyyooh koo Naggoyseyyo, ku-diinil koo kataate maray Nabii Mucammad ﷺ Rubsuma waqdi kaa Nummaysa koroosite marak Amol heenno Qhiyaamah Ayrô fanah, tohuk lakal gacim siinik inkih yoo fanah Akke-le, tokkel isin Qiisâ caagidik itta elle waak Sugeenimik sin fan mekleyyo iyye Yalli.
- 56.** Tokkel Nabii Qiisâ Nubuwannul koroositeh yan marah tu-gactek, toysa usun Addunyaay Akeeral gibdi digaalah ken digaaleyyo, usun Yallih digaala keenik waasa cateyna malon.
- 57.** yeemeneeh meqe taamoomi Abbaasite marah tu-gactek, toysa Yalli ken meqe taamoomih galtoota dudda-luk keenih Acee-le, Yalli

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمَكِيرَينَ ٥٤

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعِيسَى إِنِّي مُتَوَقِّفٌ عَلَى رَبِّي
إِلَيَّ وَمُطْهَرٌ كَمَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاءُ
الَّذِينَ أَتَّبَعُوكَ فَوَقَ الْأَنْبِيثَ كَمَرْقَاوِيَّ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَمَّ إِنَّ مَرْجِعَكُمْ فَإِحْكَمُ
بَيْنَ كُلِّ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلُفُونَ ٥٥

فَإِنَّمَا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعْدَدْنَاهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا
فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصْرَىٰ ٥٦

وَإِنَّمَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِيَوْمَهُمْ أَجُورُهُمْ وَاللَّهُ لَا يُجْبِبُ الظَّالِمِينَ ٥٧

koroosannut isi nafsi yudlume
mara makicni.

- 58.** Nabii Mucammadow ﷺ tama Nabii Qiisâ caagidik kol nakriyeh kol maaqnam Baxxaqqa itta Astootiy ku-Nubuwannu tascassee kee Qhuraanay diggi ittam Addal kak taniy cakkii kee deedal ittak Baxsa Agay-waaga mali usuk Yallih xaquq yanim.

- 59.** Diggah Nabii Qiisa yalli Abba maleh kaa gineemih ceelallo Yallih xaql, Nabii Aadamat yalli ina maleh Abba maleh Burtak gineh ceelalloh inna kinni, tohuk lakal Yallih Seehadaytu tik kaak (Nabii Aadam kinnuk) iyyeeh edde Seehadaytu yekke.

- 60.** Nabii Mucammadow ﷺ tama Nabii Qiisâ caagidik kol maaqnem Agay-waaga sinni cakkii ku-Rabbih xaquq kol yemeete kinni, toysa atu tohut Agay-waagitah yan marih num makkin.

- 61.** Nabii Mucammadow ﷺ maryam Baxa Nabii Qiisâ caagidik woh Baxxaqissam ixxigak koh temeeteek lakal kay caagidil koo giddiya marak, toysa Ni-Xayloo kee sin xaylooy Ni-Agabuu kee sin Agabuh secnay, nanu ninni nafsih Namaatek isin sinni nafsih Ama, tohuk lakal Yallat xaaqimnaah, Nabii Qiisâ caagidil nee kee Siinik dirab yecee mara Ni-Rabbow isi Racmatak eyxer Axcenno keenik ixxic.

ذَلِكَ نَتْهُو عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيرِ (٥٨)

إِنَّمَا مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ
إَدَمَ خَلْقَهُ وَمِنْ تُرَابٍ فَلَمَّا قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (٥٩)

الْحُقُوقُ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونُ مِنَ
الْمُمْتَزَّينَ (٦٠)

فَمَنْ حَاجَكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
فَقُلْ لَهُمَا نَدْعُ أَبْنَاءَ آتَاهُمْ
وَنِسَاءَ آتَاهُمْ كُلُّهُ وَأَنفُسَ كُلُّهُ
نَبَّهْلُ فَنَجْعَلُ لَغُنْتَ اللَّهُ عَلَى الْكَذِّابِينَ (٦١)

62. Diggah Nabii Mucammadow
 ﷺ tama Nabii Qiisâ
 caagidik kol maaqnem cakkiiy
 Agay-waaga mali, hebeltô Yallay
 Qibaada cakkisita mayan inki
 Yallak-sa, Diggah Yalli usuk
 Mayso-li Naggaara.

63. Tokkel Nabiyow usun
 Yalla inkittoysaanaah koo
 Nummaysaanam cineeniih derre
 edde cabeenik, toysa diggah Yalli
 uma maray Baaxo Baysa yaaxigeeh
 wohul ken galtele Akeeral.

64. Nabiyow keenik ixxic:kitab maraw
 (yahuud kee Nasaara kinnuk) Qadli
 Qangaray nee kee sin fanal massah
 tanî fanah Ama, woh Yallak-sa tu-
 Aqbude waynaah Agleh tu-kaat hee
 waynaah, Yallak kalah gari garu
 Yallitteh nek haysite waam kinni,
 tokkel usun Yalla inkittoysaanam
 cineeniih Ama meqe Seecot
 derre caben ken tekkek, toysa isin
 kitab maraw nanu muslimiiniy
 Yalla inkittossa kinninoomuh
 neh Sumaaqita keenik ixxica
 moominiiney.

65. Kitab maraw (yahuud kee Nasaara
 kinnuk) Nabii Ibraahim caagidil
 giddii kee keemaari macah
 Abtaanaa? Kulli num Siinik usuk
 Ni-diinil Suge Axcek, tawraat
 kitab kee Injiil kitab kaak (Nabii
 Ibraahim kinnuk) lakat obte
 tet Akke waytek, kaak Naharat
 moobinnak isin sin maxco
 deedal maxco kinniimil makas-
 kassowtaanaa?

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصْصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ
 إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٧﴾

فَإِنْ تَوَلُّوْ فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَبِ تَعَالَوْ إِلَىٰ كَلِمَةٍ
 سَوَاعِدَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ لَا تَعْبُدُ إِلَّا اللَّهَ
 وَلَا شُرِكَ لَهُ شَيْئًا وَلَا يَتَخَذَ بَعْضَنَا بَعْضًا
 أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلُّوْ فَاقُولُوا
 أَشَهَدُوْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٩﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَبِ لَمْ يُحَاجُونَ فِي إِبْرَاهِيمَ
 وَمَا أَنْزَلَتِ الْتَّوْرِيهُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ
 بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٠﴾

- 66.** Isin tamah Siini yahuud kee Nasaaray Yallih farmoyta Nabii Mucammad ﷺ sin diinih caagidiy sin kitoobal ixxiga kak litoonuuuh takeeleenil kaa giddissaanak, tokkel Nabii Ibraahim caagidiy ixxiga kak Aalle waytaanal macah kaa giddissaanaa? Yalli caagiidak Qellitti ittem inkih yaaxigeeh isin mataaxigaanak.
- 67.** Nabii Ibraahim usuk yahuudiitah masuginnaay Nasraaniitah masuginna, kinnih immay usuk Aka diinittek inkih xabanah gacak islaam diiniy massal yanî fanah kelta, usuk Yallat Agleyta haa marih numuh masuginna.
- 68.** Diggah Sinaamak Nabii Ibraahim katayyu cakkisittam: kaa Nummayseeh kay diinil kaa kataate maraa kee tama Nabii Mucammad ﷺ kee kay ummattak kaa Nummayse mara kinni, Yalli moominiin Awlaytuy ken cataah ken Qokla kinni.
- 69.** Kitab marak (Yahuud kee Nasaara kinnuk) horta islaam gitak sin makkossam faxxa muslimiiney, usun wohut sinni Nafsik-sa makkoysaanam malon, usun woh mayaaxigaana immay.
- 70.** Kitab maraw Yallih Qhuraanih Aayootaa kee Yalli sin kitoobal isi farmoytiitil oobise Nabii Mucammad ﷺ weeloola

هَأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَجَّجُوكُمْ فِي مَا كُنْ
بِهِ عِلْمٌ فَلَمْ تُحَاجُونَ بِمَا لَيْسَ أَكُنْ
بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

مَكَانًا إِبْرَاهِيمَ يَهُودَيَا وَالْأَصْرَارَيَا
وَلَكِنَّكَانَ حَيْفَا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ بِيَابِرَاهِيمَ لَلَّذِينَ أَتَّبَعُوهُ وَهَذَا
الْتَّيْ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَلَهُمُ اللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَدَتْ طَلَّابَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْيَضُلُونَ كُنْجُ
وَمَا يُضْلُلُ إِلَّا نَفْسُهُ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَكُفُرُونَ بِيَاتِ اللَّهِ
وَأَنْتُمْ تَشَهَّدُونَ ﴿٧٠﴾

macah tangaddeenii? Isin woh cakki kinniimih sumaaqitak

71. Kitab maraw cakkii kee deedal sittat macah tasgalleenii? Nabii Mucammad ﷺ weeloolay sin kitaabal taniy isin cakki kinnim kak taaxigeeni macah Qellissaanaa?
72. Kitab marak (yahuud kinnuk) horta Sittak itteh, yeemeneh yan maral obsimtem (Qhuraan kinnuk) Saaku nummaysaay laqok ellecabol elle koroosita usun Agay-waagitaanaah sinni diinik gacaanamkeh.

73. isin sin diini kataate mara Akke waytek hebeltô marih diini manummaysinaay makataatina; Nabiyow Diggah tиро Yallih tirtooy diini Yallih diini keenik ixxic, yahuudey Nubuwannuu kee diiniy muxxok siinh tontocowwimeh innah tanim muslimiinik numuh tantacawwimeemik hinnay usun sin Rabbih xaql tu-siinit haysitaanaah Siinik yayseenimik ken diini manummaysina ittak iyyen. Nabiyow keenik ixxic:Diggah nubuwannuu kee muxxô mattacco Yallih gabat taniih isih faxa marah tet yacee Yallih mattacco farakka ittaah usuk isi muxxo cakkisita mara yaaxigi kinni.

74. Yalli isi ginok nubuwannuu kee tиро isih faxa mara caglis, Yalli usuk kaxxa muxxo-le Rabbi kinni.

يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَلِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَطْلِ
وَتَكُونُونَ الْحَقَّ وَأَشْرَقُ الْمُؤْمِنُونَ ٦١

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِذْنُوا
بِالَّذِي أُنِيرَ عَلَى الَّذِينَ أَمْرَوْجَهُ الْنَّهَارِ
وَأَكْرَوْا إِلَيْهِ لَعَنْهُمْ يَرْجِعُونَ ٦٢

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ دِينَكُمْ فَلْيَأْتِ
الْهُدَى إِلَيْهِ أَنَّ رَبَّنِيَ أَحَدٌ مِّثْلُ مَا أَوْتَتُمْ
أَوْ حُكْمًا جُوَكُرْ عِنْدَ رَبِّكُمْ فَلْيَأْتِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِمْ ٦٣

يَخْصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
أَعْظَمُ ٦٤

75. Kitab marak (yahuud kinnuk) maaluk maggoomuh taamine numuy kaa kah teemenem malmaale kalah koh yacee keenit yanih, inki diinaarah taamineemih koh kaa Acee-waa num keenik yanih, Amok kaak kate wayteeh Sumaq kaal Soolisa koo Akke waytek, Diggah tohut ken Bahtam Diggah usun Qarab maalu nakmeemih dambi nel mayanaay usun nee elle kataatan gita mageyan iyyaanama, usun woh iyyan waqdi Yallal diraaba ginnaasitaanam usun woh Aaxaguk.

76. Yeey!wonna hinnay dambi Siinil yanih, kinnih immay Yallaah kee kay farmoytit Nummayseeh Amaanat yacayu waamah Yallah hee xagana duudusaah meqe taama Abaah umaanek yaxxeereemil Yallak meesite mara, toysa Diggah Yalli uma taamak yexxeereeh isik meesita mara kicnih.

77. Diggah Yallah heen xaganaa kee sinni diraabih xiibat Addunyâ dago duyyê Baxa xaamita mari, too mari usun Akeeral Yallih Racmat kee maqaanet maglab malon, Yalli Qhiyaamah Ayró usun edde wallitaanaah tu-keenih xiqa Yaabah keenî luk mayaabaay Racmatta-le intit ken ma-wagta, dambittek ken ma-saytunnoysaay usun Akeeral ken Qansarissa digaala-lon.

*وَمِنْ أَهْلِ الْكَتَبِ مَنْ إِنْ تَأْمُنَهُ يُقْنَطَرِ
يُؤَدِّيَ إِلَيْكَ وَمَهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمُنَهُ يُدِينَارَ لَا
يُؤَدِّيَ إِلَيْكَ إِلَّا مَادُمْتَ عَلَيْهِ قَاتِلًا ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمَمِ سَبِيلٌ
وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

بِإِنَّمَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ وَاتَّقِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَنُهُمْ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَآخِرَةَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
وَلَا يَنْكِلُمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يُرَدُّ كَيْهُمْ وَأَهْمَعَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٧٧﴾

78. Diggah yahuuduk Hortay tawraat kitab takriye waqdi sinni Arrob edde makak Qangara-le Aracak elle tani innak korsa mari keenit yan, tama usun korsen yab Yallih yaabay kitaabak yakriyeeni takkaleenimkeh, usuk kitaabak yakriyen yab hinnaay usuk Yallih xaquq yan yaaba iyyan, Ama yab usuk Yallih xaquq mayanaay usun woh iyyan waqdi sinni Addunyâ Sabbatah Yallal dirab ginnaasitan usun woh Aaxaguk.

79. Seehadak numuh maxiqa Yalli isi kitab kaal oobisaah ixxigaa kee Nubuwannu kaah yaceem, tohuk lakal Sinaamak Yallak kalah Yi-Naquoosa tikaay yoo uqbuda iyyam kaak mafaxxinta, kinnih immay kas-leeh ixxiga-le mara tika, Yalli wacyih Siinil oobise kitab Sinam Barissaanaah sinnih kaa takriyeenimkeh keenik iyyaama Nabii.

80. sin Nabii Yallak Kalah malaykaa kee Ambiya Taqbuden Yallitteh haysittaanamah sin mamrisaay woh iyya num yakkem kaah maxiqa, Sinaamey sin Nabii koroosannuu kee Yallih inkittinaane tangaddeenimih sin Amrisaa? Tuslumeeniih Yallih diinit culteeniik lakal mamrisa.

81. Nabiyow cus;Yalli Ambiyak inkih Ateeban (xagana kinnuk) bee waqdi kitab kee ixxiga Siiniih ecee yoo tekkek, tohuk lakal Yi-Xaquq

وَإِنْ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوَنَ الْأَسْنَتَ هُمْ
بِالْكِتَابِ إِذَا حَسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ الْكَذِبُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

مَا كَانَ لِشَرِيكَةَ اللَّهِ الْكِتَابَ
وَالْحَمْرَةَ وَالثُّبُوتَ ثُمَّ يَقُولُ لِلنَّاسِ كُلُّهُمْ
عَبَادَاتٍ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُلُّهُمْ
رَجَائِنَ بِمَا كَنْتُمْ تَعْمَلُونَ
الْكِتَابَ وَبِمَا كَنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

وَلَا يَأْمُرُ كُمْمَانَ تَسْخِدُ وَالْمَلَائِكَةَ
وَالنَّبِيِّنَ أَرْبَابًا أَيَّاً يَأْمُرُ كُمْ بِالْقَرْبَادَ
إِذَا نَسْتُرُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

وَإِذَا خَدَ اللَّهُ مِيقَاتَ النَّبِيِّنَ لَمَاءَ آتَيْتُكُمْ مِنْ
كِتَابٍ وَحِكْمَةً شَرَجَاهَ كُمْ رَسُولٌ
مُصَدِّقٌ لِمَا عَمَّكُمْ لَتُؤْمِنُ بِهِ

farmoytay isin litoonum nummaysa
 Siinih yemeetek, Diggah kaa
 Nummassaanaah kaa cattoonu
 waytaanamal isin tama xaganaa
 kee Ateeban yok Beytaanaah
 takeeleenii? Keenik iyye Yalli, woh
 nakeeleeh kok Betneh iyyen, toysa
 mariiy maral Siinik sumaaqitay,
 kulli num Siinik sinni ummattal
 Sumaaqitay, Anu sin kee sin
 ummattal Siinî luk Sumaaqita
 keenik iyye Yalli.

- 82.** Tama Baxxaqqah lakal tama
 xaganat derre caba mari, toysa woo
 mari usun Yallih diinii kee kay
 Amrik yewqe mara kinnon.

- 83.** Kitab marak (yahuud kee Nasaara
 kinnuk) tama Yallih diinit derre
 caba mari, Yallih diinik (islaam
 diini kinnuk) kalih diini gurrusaah
 faxaa? Qaranwaa kee Baaxô Bagul
 tanim inkih Yallah tu-qunxeeh
 Yallih Amri oggolteh, faxak
 kaak oggoloonay dirkih kaak
 oggoloonay, usun Qhiyaamah Ayró
 kaâ fanah gacsimaanaah Yalli kulli
 num keenik-le taamal galtele.

- 84.** Nabiyow yahuud kee Nasaarak
 Yalla Nummasneeh Qhuraanak
 wacyih nel obsimtem nummasneh,
 Nabii Ibraahimiyy kay Namma
 Baxa Nabii Ismaaqil kee Nabii
 Iscaaqaay Nabii Yaq-qhuub
 Iscaaqh Baxal obsimtem
 nummasneh, Nabii Yaq-qhuub
 Samadak (Raddi) Ambiyal keenik
 obsimtem kee Nabii Muusaa kee

وَلَتَنْصُرْنَاهُ وَقَالَ إِنَّ رَبِّيُّهُ أَنَا وَأَخْذُ مَا عَلِيَ
 ذَلِكُمْ بِإِصْرِيٍّ قَالُوا إِنَّ رَبَّكَ أَنْتَ قَالَ فَأَشْهُدُ وَ
 وَإِنَّ مَعَكُمْ مِنَ الشَّهِيدِينَ ﴿٨١﴾

فَمَنْ تَوَلَّ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
 الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾

أَفَغَيَرِ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ
 فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا
 وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

قُلْ إِنَّمَا يَأْلِمُهُ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ
 عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَسَحَّاتَ
 وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أَوْتَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
 وَالنَّبِيُّونَ مِنْ زَيْهُمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
 مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

Nabii Qiisah yontocowwime
 Namma kitab (tawraat kee injiil
 kinnuk) nummasneh, sinni Rabbih
 xaquq Rubsumte Ambiyal obsimmi
 ittem nummasneh nanu keenik
 numtin fan mabaxisna nanu inkih
 Qibaada kaah caglisaa marah Anuk
 keenik ixxic.

- 85.** Islaam diinik kalah diini gurrusa
 num, toysa woh kaak moggolintaay
 usuk Akeeral koroositeeh kasaarite
 marih loowot yan jahannam giral
 waarak.
- 86.** Yallal yeemeneeniiq lakal Nabii
 Mucammad ﷺ kee usuk
 luk yemeetem cakki kinniimil
 Baxxaqqa kah temeete maray
 Nabii Mucammad ﷺ
 nubuwannu yangaddee Yalli
 mannal tirri ken haa? Koroosannut
 isi Nafsi yudlumeh yan mara Yalli
 tirri mahaa.
- 87.** Too maray koroositek galto,
 Diggah Yallaa kee malayaay
 Sinam Abaaro inkih keenil tanay
 iyyaanama.
- 88.** Usun (koros kinnuk) jahannam
 giral waarak, digaala dagoh gide
 keenik masalcisaanaay dagooh
 gide tet keenik mawaddiroysan tu-
 malkitoonuh.
- 89.** Koroosannuu kee uma taamat sinni
 nafsi yudlumeeniik lakal sinni
 Rabbil gaceeh yotoobe maray sinni
 taama yessemeqqe Akke waytek,
 toysa Diggah Yalli woo marah
 dambi cabti-li xuawaw-li kinni.

وَمَن يَتَّبِعْ عَيْرًا إِلَّا سُلَّمَ وَدِينَاهُ فَإِنْ يُقْبَلْ
 مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٨٦﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
 إِيمَانِهِمْ وَشَهْدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
 وَجَاءَهُمْ أَبْيَانٌ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
 الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

أُولَئِكَ جَنَاحُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ
 وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسُ أَجْمَعُونَ ﴿٨٨﴾

خَالِدِينَ فِيهَا الْأَدْبُرُ فَعَنْهُمْ أَعْذَابٌ
 وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٠﴾

- 90.** Diggah yeemeneeniik lakal koroositeeh, tohuk lakal Rabba iyyaanam fanah koroosannu ossiteeh elle warree marak Rabi xayyowwu iyya waqdi Yalli toobat keenik inki innah moggola, woo mari usun gitak makkoota mara kinnon.
- 91.** Diggah koroositeeh usun korosuh Anuk Rabeh yan marak, toysa keenik hebeltô numuk Baaxô kibba dahabak fidah isik kaa Acinnay inki innah kaak oggolimak mananna, woo mari usun ken Qansarissa digaala loonuu usun cateynay Yallih digaala keenik cata malon.
- 92.** Moominiiney isin maqaane (jannah kinnuk) meeeltan isin sinni maaluk kicintoonumuk tu-Acuyyu haytaanam fanah isin Sadaqhatak taceenim daggowtay hinnay tamaggay, toysa Diggah Yalli wohim yaaxigeh.
- 93.** Maaqo inkiih israa-iil xayloh calaalih Sugte israa-iil (Nabii Yaq-qhuub kinnuk) isi nafsil carammoysse maaqo akke waytek, tawraat kitab obsimak naharat, Nabiyow keenik ixxic:tawraat kitab Baahaay kay Addal tanim Akriya, Nabii yaq-qhuub isi nafsil carammoyssem Yalli tawraat Addal oobise iyyaanamal Numma yacee mara tekkeenik, Qhuraan Addal israa-iil xaylol tawraat oobak duma Yalli tu-carammoysse weem

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ رَبَّهُمْ أَرَادُواْ
كَفَرَاللَّهَ تَقْبَلَ تَوْبَهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَا لَهُمْ كُفَّارٌ
فَلَن يُهْبَطَ مِنْ أَحَدٍ هُمْ مَلِءُ الْأَرْضِ
ذَهَابًا وَلَوْ افْتَدَيْهُمْ فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٦١﴾

لَن تَسْأَلُوا إِلَّا بِرَحْمَةِنَّ تُنْفَعُوا مَا تَجْبَوْنَ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

*كُلُّ الْطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِتَغْبَنِ
إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنْزَلَ التَّوْرِيهُ قُلْ فَأَنُوَّبُ إِلَيْ التَّوْرِيهِ
فَأَشْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِنَ ﴿٦٣﴾

taaxigeenimkeh, Nabii Yaq-qhuub
isi nafsil carammoysen Akke
waytek.

94. Tawraat kitab yikriyeeniih cakki
keenih Baxxaqqqa iyyeek lakal
Yallal dirab ginnaasita mari, Toysa
woo mari usun Yallal deedal
haysitta daalimiin kinni.

95. Nabiyow Yalli neh warseeh
neh madqeemit usuk Numma
yeceek, toysa isin Nabii Ibraahim
kicniih kaal muggaqsimara
kinnitoomut Numma yacee mara
tekkeenik, kay diiniy Yalli Nabii
Muhammad ﷺ Arrabat
madqe kataata Aka diinittek
xabanah gacak, Nabii Ibraahim
usuk Yallah Aba Qibaadat
Yallat Agleyta haa marih numuh
masuginna keenik ixxic.

96. Diggah Naharak Qibaadah Baaxô
Bagul Sinaamah Bakkal (Makka
kinnuk) xissiime Qari usuk Barkat-
le Qariy ginoh inkih tиро-leeh
maqaane-le kinni.

97. Ama Qaril (kaqba kinnuk)
Baxxaqqqa itta Astooti tan, Nabii
Ibraahim kaa xiseemih Astah,
Nabii Ibraahim maqhaam kak tiik
teyna:usuk xaay Nabii Ibraahim
elle Soolak Suge kinni, kaa kee kay
Baxi Nabii Ismaaqil Ama Qaril
xiso fayya haak Sugen waqdi, Ama
Qari Cule num Amaanah yaniih
umaaneh num kaat ma-booda, Yalli
tama Qarî fanah yafkuneeniih Cajji
Abitaanam fardi Sinaamal Abe.

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذَبَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ قَوْلُكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦﴾

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّحُوا مَلَةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٥﴾

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي يَبَكُّهُ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

فِيهِ أَيْتُ بَيْتَنَا مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ
دَخَلَهُ سَكَانٌ مَمْنَأٌ وَلَهُ عَلَى النَّاسِ حُجُّ
الْبَيْتِ مِنْ أَسْطَاعَ إِلَيْهِ سَيْلًا وَمَنْ كَفَرَ
فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

faxekkeliiy yanoonay isi nafsi
kee maalut kaa fan gexam
duuda maral, Cajji fardi kinnim
yengeddee mari koroositeh, Toysa
Diggah Yalli Seehadayti Abah yan
Cajjii kee kay taamaay Raqqa itta
ginok inkih gadda-li kinni.

- 98.** Nabiyyow keenik ixxic:kitab
maraw (yahuud kee Nasaara
kinnuk) Yallih Aayootay
(Qhuraan kinnuk) Nabii
Mucammadal ﷺ obtey
Yallih diini islaam diini kinnim
tascassee macah tangaddeenii?
Isin Aaxaguk, Yalli isin Abba
haytaanam yabali kinni.
- 99.** Nabiyyow keenik ixxic:kitab
maraw islaam diinit culam
faya mara macah islaam diinik
wassaanaah isin massa-le git
mako gita yakkem kaak gurrusak
isin Anu luk emeete islaam diini
cakki diini kinnim Aaxaguk?
Yalli isin Abba haytaanamak ma-
garcitaay sin elle galtele.
- 100.** Yeemeneh yan maraw kitab kah
yontocowwime marak hortâ yab
oggolteenik koroosannuh sin
gacse-lon isin teemeneenii lakal.
- 101.** Moominiiney Yallih Qhuraaniih
Aayoota Siinil Ankiriyimak,
kay farmoyti Siinik Addal Anuk
mannal koroosittaanaa? Yalla
keltaah kay Qhuraan kee kay diini
yibpixxe num, Toysa Nummah
usuk massa-le gital tirri iyeyh.

قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَكُونُونَ رَبَّا يَكْبَرُ
وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ

٣٨

قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَصْدُدُونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ مِنْ أَمْنَاءِ
شَهَادَةً وَمَا اللَّهُ يُعَذِّلُ
يَأْتِيَهُ الَّذِينَ أَمْنَوْا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا
مِنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ بِرُدُودٍ كُّبُرٍ
إِيمَنَكُمْ كَفَرِينَ

٣٩

يَأَتِيَهُ الَّذِينَ أَمْنَوْا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا
مِنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ بِرُدُودٍ كُّبُرٍ
إِيمَنَكُمْ كَفَرِينَ
وَكَيْفَ تَكُونُونَ وَأَنْشَمْ تُشْلِلَ عَيْنَكُمْ إِيَّا يَكْبَرُ
اللَّهُ وَفِي كُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ
فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صَرَاطٍ مُسْتَقِيرٍ

٤٠

- 102.** Yeemeneh yan maraw Yallak
Nummâ meesih meesitaay
marabina isin muslimiinih Anuk
Rabtan sin Akke waytek.
- 103.** isin inkih Yallih diinii kee kay
kitab ibbixaay mafixiixina,
Yallih niqmatay sin Amol yani
kassita, moominiiney islaam
diinik duma Qaduwwihih ittak
Sugteeniih Yalli sin lubbitteh fan
iimaan kee islaamanninô kacanul
yesgelleek, tokkel kay muuxxooy
kay niqmatah itta kicni tooboko
tekken, jahannam girah heeril
(jahannam girah Booloh Amo
kinnuk) Sugteeniih Yalli teetik
sin naggioyseh iimaanal tirri sin
heemil, Yalli islaamaninnoh
Astooti Baxxaqqa Siiniih kah hee
innah, Yalli isi Aayoota Baxxaqqa
Siiniih haa tirri ittaanamkeh.
- 104.** Moominiiney Siinik hortay khayri
fanah Sinam Sectaah maqaaneh
Sinam Amrissaah umaanek Sinam
waassa Siinit Tanay, woo mari
usun jannatti niqmatal yoffoofe
mara kinni.
- 105.** moominiiney Baxxaqqa iyya
cakki keenih yemeeteek lakal itta
weeh fixiixe marih inna makkina,
woo mari usun kaxxa digaala-lon
Akeeral.
- 106.** Qhiyaamah Ayró Yallaa kee
kay farmoya Nummayse marih
foocitte Qaddowtah iftah, Yallih
Amri cineeh kay farmoya
dirabboye marih foocitte

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ قَوْمَ اللَّهِ حَقُّ تُقَاتَلَتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْفَرُ مُسْلِمُونَ ﴿٦٧﴾

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَنَقِّرُوهُ
وَإِذْكُرُوا فَعَمَّتِ اللَّهُ عَيْنَكُمْ إِذْ كُتُمْ
أَعْدَاءَ فَالَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَاصْبَحُمْ
يَنْعَمِهِ إِخْرَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَاعَ حَفَرَةٍ
مَنْ أَنْتُمْ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُؤْمِنُ اللَّهُ
كُمْ أَيْمَانِهِ لَعْلَكُمْ تَهَتَّدُونَ ﴿٦٨﴾

وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَخَتَّلُوْمَانِ بَعْدِ
مَاجَاهَهُمُ الْبَيْتَنَتْ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٧٠﴾

يَوْمَ تَبَيَّضُ وُجُوهٌ وَسَوْدَ وُجُوهٌ فَآمَّا الَّذِينَ
أَسْوَدَتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرُهُمْ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُسْتُمْ كُفُّوْنَ ﴿٧١﴾

dattowtah, tokkel foocitte kak dattowte marah tu-gactek ken Sahitak teemeneeniak lakal koroositteenii? Toysa isin koroositteenih Sugteenimih Sabbatah digaala tammoysa keenik iyyan.

- 107.** foocitte kak Qaddowteh ifte marah tu-gactek, Toysa usun Yallih Racmatih (jannat kinnuk) Addal yanin usun kaal waarak.
- 108.** Nabiyyow tamah Yallih Aayootay cakkil kol nakriyeeh kol maaqna kinni, Yalli isi gino mayadlumaay dulmi keenih mafaxa.
- 109.** Yalli Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul tanim dibuk usuk leeh ginô caagiida inkih Yallâ fanah gacsimta.
- 110.** Mucammad ﷺ ummatey isin ummattak kharih tayse ummatay Sinam tanfiqey Sinaamah Rubsumteeh tewqe kinniton isin maqaaneh Amrissaanaah umaanek waassaanaah Yalla Nummassan, kitab mari (Yahuud kee Nasaara kinnuk) Nabii Mucammad ﷺ kee usuk Yallih xaquq luk yemeetem Nummaysinnoonuy woh khayrih keenih Aysuk ten, Nabii Mucammad ﷺ Nubuwannu Nummayse mari keenit yaniih keenik maggo mari Yallih diini cineeh kay Amrik yewqeh.

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضُتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةٍ
اللَّهُ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ

تَلَكَّءَ اِيَّكُمْ اللَّهُ نَتَلُوْهَا عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ
وَمَا الَّهُ يُرِيدُ بِظُلْمٍ لِّلْعَابِيْنَ

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أَخْرَجْتَ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْلَاءَ مَنْ أَهْلُ الْكَيْمَانِ
لَكَانَ خَيْرًا لِّهُمْ مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَأَكَلَّهُمُ الْفَسِيْقُونَ

111. Moominiiney yahuuduk Yallih Amri cine mari, tu-kalah tu-Siinil mabaaha sinni Arrabat Ada sin Aban ken Akke waytek, usun Qeb Siinit Aben ken tekkek Bukah derre siinit cabba heelon, tohuk lakal Siinil keenih cato takku waytam matan.

112. Yalli xixxibaanee kee mangacannay keenik (yahuud kinnuk) kate wayta Amol keenik hee elle geytiminnaaniih Aracal, Yallaa kee Sinaamak(muslimiin kinnuk) geyan xaganay sinni nafsii kee sinni maaluh Amaan edde geyaana Akke waytek, Yallak gibdi naqabu luk gaceeniih xixxibaanee kee tuddagnâ ceyay Amok keenik kate wayta ken tibbixe, Diggah woh ken kah tibbixem usun Yallih Aayootaa kee Nabii Mucammad ﷺ Nubuwannu tascassee Astooti yengeddeeniih cakki maliinoh dulmih Ambiya Caddok taturuh Qidak Sugeenimih Sabbatah, toh Yallih Amri Cineeniih Yalli hee cadmoomit caddok taturak Sugeenimih Sabbatah.

113. Kitab mari ma-massoowa keenik hortay Yallih Amril Soltaah Nabii Mucammad ﷺ Nummassey Barti Saaqoota Qhuraan takriye keenit tanih usun Salat Abak.

114. Usun Yallaa kee ellecaboh Ayró Nummaysaanaah maqaaneh

لَنْ يُصْرُّوْكُمْ إِلَّا أَذَىٰ وَإِنْ يُقْتَلُوكُمْ
يُؤْلُوكُمْ إِلَّا ذَبَارًا شَرًّا لَا يُصْرُّونَ
﴿١٢﴾

صَرِّيَتْ عَلَيْهِمُ الدَّلَةُ إِنَّ مَا تُفْعِلُوا إِلَّا
يَعْجِلُ مِنَ اللَّهِ وَحْدَهُ مِنَ النَّاسِ وَبَاءَ وَ
يُغَضِّبُ مِنْ أَنَّ اللَّهَ وَصَرِّيَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَافُرُوا يَكُفُرُونَ
يَعَايِثُ اللَّهَ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حِقْقَهِ
ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ
﴿١٣﴾

* لَيُسُولُ سَوَاءٌ مَّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
فَآئِمَّهُ يَتَّلُوْنَ مَا أَيَّتَ اللَّهُءَاءَ نَاهَاءَ
وَهُمْ يَسْجُدُونَ
﴿١٤﴾

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ

Sinam Amrisaanaah umaanek
 Sinam waasan, meqe taamoomit
 yasissikeenih, woo mari usun
 Yallih naqoosak meqe marih
 loowot yanin.

بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُسَدِّعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ
 مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١١٤﴾

- 115.** Tama moominiin maqaanek
 Abba haytam tambay taqunxay
 Yallih xaql inki innah keenik
 mabaytaay matangaddimaay galto
 kak mawaan Yalli isik meesite
 maray maqaane Abbaasiteeh
 umaanek yexxeere yaaxigi kinni.

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَنَّى مُتَفَرِّهُ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَقْيَّنِ ﴿١١٥﴾

- 116.** Diggah Yallih Aayootal
 koroositeeh kay farmoytit
 dirabboyse mari ken maali keenih
 xiqam maliiy ken xaylo Yallih
 digaalak tu-keenih maxiqta,
 Addunyaay Akeeral, woo mari
 usun girá mara usun teetil waarak.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُفْعَلَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ
 وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْءٌ وَأُولَئِكَ
 أَصْحَابُ الْمَنَارِ هُمْ فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿١١٦﴾

- 117.** Tama koros Ta-Addunyâ manol
 faylâ guran kee meqe xagar xagô
 fayxih yaceen maalih ceelallo
 gibdi caacayay xabca edde taniy
 sinni Nafsi Yallih Amrih cinat
 yudlume marih Buqret Boodeeh
 finqiseh inna kinni, tonnaah
 koros Abitteh tan meqe taama
 keenik finqitteh, Yalli wohut ken
 madlammo, kinnih immay usun
 sinni Nafsi koroosannuu kee uma
 taamat yudlumen.

مَثُلُّ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 كَمَثُلِّ رِيحٍ فِيهَا صَرْأٌ صَابَتْ حَرَقَ قَوْمٍ
 ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُمْ وَمَا
 ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنَّ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

- 118.** Yeemeneh yan maraw sinnik kalih
 marak, malah caglisittan maray
 Adda kah warissaana keenik
 (koros kinnuk) mahaysitina usun
 sin caagiida Baysaanamak tu-
 maboolaysanak, usun tu- kalaa

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَنَّوا لَا تَتَجَدَّدُوا بِطَانَةَ مِنْ
 دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَ كُمْ حَبَالًا وَدُونَمَا عَنْتُمْ
 قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
 وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَتِ الْكُوْرُ

الآيات ١٩٨-١٩٧ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقُلُونَ ﴿١٩٨﴾

kee gibda sin geytam kicnoonuh
Nummah usun Siinh lon naqbih
gibda ken Afat tumbulleeh
ken Alilwa Qellissam wohuk
nabuk Raqta, Nummah usun
siinh loonuh yanin Qadaawatih
Astooti Baxxaqqa Siinh hayne
isin tamahal kas-kassoowa mara
tekkeenik.

- 119.** Moominiiney tamah siini
isin tama mara kicintonuu
usun sin ma-kicnon, isin ken
kitoobay Yallih xaquk obte
inkih tet Nummassanaah usun
sin kitab ma-nummaysaanak
mannal ken takcineenii? Usun
Siinit yongooroweenik diraabah
Neemeneh Siinik iyyaanaah
usun dibuk Sittâ luk yanin waqdi
feeraarih exaaxit sinnik Aran
Siinh lon naqabuk gexxaamah,
Nabiyyow sinni naqabuu kee
Rookay edde taniinit edde Raba
keenik ixxic, Diggah Yalli
naqabuu kee kuuxe waynaanak
sin Alilwat tanim yaaxigi kinnik.

- 120.** Moominiiney isin maqaanee
kee xannaba geyteeniih sin
toofek, woh korosut umaah ken
Rookissah, Bukaa kee Qabar
innah tanim sin geytek wohut
wallitaanaah keenit meqeh, isin
tisbireeniih Yallak meesitteenik
ken keydi tu-Siinik makala,
Diggah Yalli tama koros umaaneek
Abtam yaaxigeeh kay ixxiga
maroh keenit tan.

هَلَّا نَسْأَلُ أَوْلَئِكَ تَحْبُونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَنَا
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَلَا يَقُولُونَ
إِنَّمَا أَوْلَادُكُمْ عَصْمَوْا عَلَيْكُمُ الْأَنَاءِ
مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْمِنُوا بِعِظَمِ رَبِّكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٩٩﴾

إِنْ تَمْسَكُ كُلُّ حَسَنَةٍ شَوْفُهُمْ وَإِنْ تُضْسِكُ
سَيِّئَةً يَفْرُحُوا بِهَا وَإِنْ تَضْبِرُ وَلَا تَنْقُو
لَا يَضُرُّ كُلُّ دُهْرٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا
يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٢٠٠﴾

121. Nabiyyow isi Buxak ucud deqsita Aracâ fanah moominiin Qeebih elle gactu wayta Arooca keenih Bicisak tewqe waqdi cus; Yalli sin maxcooca yaabbi sin taamoomi yaaxigi kinni.

وَلَمْ يَعْدُوكُمْ مِنْ أَهْلَكَ تُبُوئِي الْمُؤْمِنِينَ
مَقْلِعَدِ لِلْقَنَّايلِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٦﴾

122. Nabiyyow muslimiin macaxih Buttak Namma Butta Qeebik Conxitteeh wadir gactam Siinik niyatte waqdi cus; Yalli wohuk ken cateeh usuk ken Awlaytuy ken dacrisa kinnik; Toysa moominiin kulli caalatal Yallal kelittay.

إِذْ هَمَتْ طَاهِيقَاتٍ مِنْ كُوَنْ أَنْ تَفَشِّلَا وَأَنْ
وَلَيْهِمَا وَعَلَى اللَّهِ فَيَسْتَرَ كُلَّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

123. Nummah moominiiney Badri Qeebih Saaku Yalli sin cateeh sin Qokleh, ixxuu kee Silac dagiina Siinit Sugte waqdi, Toysa isin Yallak meesita kay niqmalat kaa faatita mara takkeenimkeh.

وَلَقَدْ نَصَرَ كُلُّ الْمُلْكَ بِدِرِّ وَأَنْشَأَ إِلَهًا فَأَنْقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿١٨﴾

124. Nabiyyow isi kataysis moominiinik sin Rabbi Qaraanak oobisa malaykak Sidiica Alfit sin cataah sin Qoklam catoh sin maxiqtaa? Keenik itte waqdi Cus.

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَيْكُمْ كَفِيلٌ
رَبِّكُمْ بِشَائِعَةِ الْأَفْلَقِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ﴿١٩﴾

125. Yeey! Woo Qiki sin xiqeles isin Qebti gibdaabinal sinni Nabiî luk tisbireeniih Yalli sin kah Amrisem Abtaanam kee usuk sin kak waaseemik waasinteeniih kaak meesitteenik, makki koros Awayiik Qeebih sissikuk Siiniih Amaate-le sin Saaxisaanam Akka-luk, tokkel sin Rabbi malaykak koona Alfi Siiniih oobiseleeh sin edde Qikele is (malayka kinnuk) isi nafsiis kaa isi faariisit timixxige Asta haysitak.

بَلَى إِنْ تَصْبِرُ وَأَتَتَقُولُ أَنْ تُؤْكِمْ مِنْ
فَوْهُمْ هُنَّ أُمَّادٌ كُلُّ رَبٍّ كُمْ يَحْمَسَةُ
إِلَّا فِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿٢٠﴾

- 126.** Moominiiney Yalli tama Qiku
kalah siinih kah Abem mali, sin
edde Aytikumusaah lubbitte siinik
edde Satta ittankeh iyyaanam
akke waytek, Rikeek maysoh
tanim matan, Yallay mayso-leeh
Abtô Naggarah yanih xaquq tani
tet akke waytek.
- 127.** Yalli Badri Saaku moominiinit
woo cato kah Abem koroosite
marak horta Qidaah hinnay
Qidimik keenik tisillimem
Rookittaah xixxibittamkeh
iyyaanama, tokkel usun (koros
kinnuk) gurusak Sugen iisak
Buhaanaah xixxibaane luk gacan.
- 128.** Nabiyyow Seehadâ caagidik tu-
kol matan, cagalalah ken caagid
Yallih gabat yanî ikkal, hinnay
usun Yallal gacaanaah Yalli
toobat keenik oggolah, hinnay
koroosannuk kate weenik Yalli
ken digaale-le, Diggah usun sinni
nafsi koroosannut yudlume mara
yekkeenimih Sabbatah.
- 129.** Qaranwal tanim kee Baaxô
Bagul tanim inkih Yalli-le, usuk
isi naqoosak isih faxa marah isi
Racmatah dambi cabaah isih faxa
mara isi Qadlil digaalah, Yalli
dambi cabti-li xuwalli kinni.
- 130.** Yeemeneh yan maraw Ribâ
maalu dirrib dirribuh ossitak
kaa makminaay Yallak meesita
Addunyaay Akeera yaffoofe mara
takkeenimkeh.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بَشَرَى لِكُلِّ وَلَتَطْمَئِنَّ
قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا الْأَنْصُرُ إِلَّا مَنْ عَنْدَ
اللَّهِ الْعَزِيزُ لِحَكْمٍ

لِيُقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
أُوْيَكْبِتُ هُمْ فَيَنْقَلِبُوا حَلَبِينَ

لَيْسَ لَكُمْ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ طَاغِيُونَ

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
يَعْفُرُ لَمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
وَلِلَّهِ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَرْبَوْا
أَضْعَافًا مُضَعَّفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ

131. jahannam giray koroosite marah Yalli massoysek cibbarsimaay meesite sin kee tet fanat Reebu haysitak.

132. Yallih Amrii kee kay farmoytih Amri oggola, Yallih Racmat geya mara takkeenimkeh moominiiney.

133. Moominiiney sin Rabbik dambi cabti Sabab Siinh takke taaqatâ fanah isissika, jannatay farakkaley garbi (Bag-baggi) kak Qaranwaa kee Baaxô gide yakkey Yalli isik meesite marah massoysê fanah isissika.

134. Usun gaddaliinoo kee tuddagnal sinni maalu Yallih gital yacee mara, xiqle maray naqabu Qellisay Sinaamak umam keenil Bahee marah Qafu Aba kinni, Yalli meqe maray tama weelot weeloysime kienci.

135. usun kaxxa dambiy Qaxumaane-le Abeenik, hinney Qunxa dambitteh Abtit sinni nafsi yadlumen waqdi Yallak xaganaa kee meesisso kasaanaah sinni dambittek Yallal cabsu essera mara Yallak-sa dambitte iyyi cabaa? Num macaba: usun Aaxaguk Aben dambitteh Bagul madaffeyan usun woh dambi kinnim Aaxaguk Yallal gacaanâ ikkal.

136. Woo maray woo weelot weeloysimeh galto sinni Rabbik dambi cabti geyaanama, sinni Rabbik jannootay weeqaytitte

وَأَنْقُوا النَّارَ لِلَّّٰهِ أَعْدَتْ لِلْكَفَرِينَ ﴿١٧٣﴾

وَأَطْبِعُوا لِلَّّٰهِ وَالرَّسُولَ عَلَيْكُمْ تُرْجِمُونَ ﴿١٧٤﴾

* وَسَارُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ قَنْ رَبِّكُمْ
وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
أَعْدَتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٧٥﴾

الَّذِينَ يُنْفَقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالصَّرَاءِ
وَالْكَّاظِمِينَ الْعَيْظَ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧٦﴾

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْظَمُوا
أَنْفُسَهُمْ ذَكْرُ اللَّهِ فَأَسْتَغْفِرُوا
لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَعْفُرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا
يُصْرُّ وَأَعْلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٧﴾

أُولَئِكَ جَرَأَوْهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّنْ رَبِّهِمْ
وَجَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلِهِنَّ
فِيهَا وَعَمَرْ أَجْرُ الْعَمِيلِينَ ﴿١٧٨﴾

guba kak gexxa loonumu tet
 Addal waarak, dambi cabtii kee
 jannat, meqe taama taamite marih
 galtoh Nabam meqe.

- 137.** Nummah Siinik duma Yallih
 madqooqi dumi ummattal
 warrayteh moominiin koros
 Qeebit mokkoraamal, toysa
 moominiiney isin Baaxô Bagul
 gixaay Yalla kee kay farmoya
 dirabboyse marak ellecabo
 kah tekke inna wagita elle kas-
 kassowtaanamkeh.

- 138.** Tama Qhuraan Sinaamah cakki
 gitih Baxxaqqaay tирто, usuk
 Yallak meesita marah kassiisi
 usun kaat yantifiqeenimih
 Sabbatah.

- 139.** moominiiney sin Qaduwewih
 Qeebik maboolaatinaay ucud Ayró
 Siinit tekkeemih Ma-Rookitina,
 elle caboh iisa-lem Siinik
 isin Yalla kee kay farmoya
 Nummaysa mara tekkeenik.

- 140.** Moominiiney ucud Saaku
 muduuma sin xagtek, hinnay
 Qidim Siinit yekkek, tokkel
 nummah koros Badri Saaku
 tamannah tan muduumaa kee
 Qidim ken xageh yen, tama
 Ayroora Sinam fanal tet gacam
 gacisna mariiy falli Bukaah
 mariiy falli yayseemil, Yalli woh
 kah Abem isi ixxigal dumaak
 yeexegem tambulleeh moominiin
 kee munaafiqhiin ittak edde
 Baxsimtamkeh, Siinik marak

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَّتٌ فَسَيُرَوُا
 فِي الْأَرْضِ فَإِنَّظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الْمُكَذِّبِينَ

(١٣)

هَذَا بَيْانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ
 لِلْمُتَّقِينَ

(١٣)

وَلَا تَهْمُوا وَلَا تَخْرُوْا وَلَأَنَّكُمْ أَلْعَوْنَ إِنْ
 كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

(١٤)

إِنْ يَمْسِكُ كُوْرَحْ فَقَدْ مَسَ الْقَوْمَ فَرَحْ
 قَتْلَهُ وَتَلْكَ أَلَّا يَأْمُدَّ أَلْهَبَاهِيَّتَ النَّاسِ
 وَلِعِلْمَ اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَخَذَ مِنْكُمْ
 شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

(١٥)

teyni Shahiidih Rabaamal kaa
konnâ Bisamkeh, Yalli isi nafsi
koroosannut yudlume mara
makicni.

- 141.** Ucud gaadul moominiinit
yekkeh yan Buki Yalli yeemeneh
yan mara munaafiqhiinik edde
meexaaah dambittek ken edde
Saytunnoysamkeh, koros edde
Baysamkeh Abe.

- 142.** Hinnak Nabii Mucammad
صلى الله عليه وآله وسلّمَ kataysiisow jannat dubi
iimaan cultoonu waytaanam
takkaleenii? Qeb kee gibdaabinal
mokkorime kalah, Yalli isi gital
Siinik yingicillee maray Yalli
dumaak isi ixxigal yeexege Siinik
Ambullee kalah, gibdaabinal
yisbire maray usuk dumaak
yeexege Siinik Ambullee kalah.

- 143.** Moominiiney Nummah ucud
gaaduk duma Qaduwvit
tangooroweenim kee Raba
Qaagitak Sugten kaat
tangooroweenik duma, tokkel
nummah isin kaa tibleenih isin
sinni intih kaa wagitak.

- 144.** Nabii Mucammad
صلى الله عليه وآله وسلّمَ kalah kah yanim mali, Nummah
usuk Yallih farmoytay Yallih
farmoytit naharat kak warrayte
Akke waytek, tokkel Qumri kaak
yamurruqe waqdi Rabek hinnay
Qiddiimek isin sin Nabii Siinik
luk yemeete diini cabtaanaah
wadir kaak gacettoonuu? Siinik
isi diinik wadir gacaah korraaqa

وَلَيْمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحِقَ
الْكَافِرِينَ ﴿٤١﴾

أَمْ حَسِبُتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا عَلِمَ اللَّهُ
الَّذِينَ جَاهُدُوا مِنْ كُفَّارٍ وَيَعْلَمُ الصَّابِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَلَقَدْ كُنْشَرَ تَمَنَّوْتَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِهِ
تَلْفُوهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَتَمُّ تَظَرُّونَ ﴿٤٣﴾

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ أَفَإِنَّ مَاتَ أَوْ قُتِلَ أُنْقَلَبَ شَعْرَانِيَّ
أَعْقَلِيَّكُوٰ وَمَنْ يَنْقَلِبَ عَلَى عَقْبَيْهِ فَأَنْ يَضُرَّ
اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَعْجِزُ اللَّهُ الشَّكَرِينَ ﴿٤٤﴾

num, toysa Yallak inkinnah tu-makala usuk isi Nafsik tu-kalâ ikkal Siinik iimaanal diggi iyyeeh islaam diinah niqmatal isi Rabbi faatitah yan mara Yalli Qaxmeqe galtoh ken galtele Akeeral.

- 145.** Hebelto Nafsi Rabam matakka yimixxige waktiy Aakume waah wadirroowe waat Yallih idinh Raba kaa Akke waytek, Abah yan taamat Addunyâ galto faxa numuh Rizqhik kaah kurrumteh gide teetik kaah Aceenno, Abah yan taamat Yallak Akeerâ galto edde faxah yan numuh usuk galtok edde faxem dudda-luk teetik kaah Aceenno Akeeral, nanu moominiinik sinni Rabbi faatite mara meqe galtoh galtenno.

- 146.** Ambiyak makina Nabii yanii? Ken kataysiisik maggo maray meqek korosut Qeb keenî luk Abek, tokkel muduumaa kee hinnay Qidimik Yallih gital ken xagteh taniimih ma-Boolaatinnoonuuy sinni Qaduwswih Ramma maxaccoonuuy maaqunxinnon, Yalli gibdaabinak isi xagteemil yasbire mara kicnih.

- 147.** Ama yisbireh yan mari maxcok iyyeh yenem mali, Ni-Rabbow Ni-Dambittee kee Ni-Diinah caagidik caddok edde taturneh nanim neh cabaay Ni-Qaduwswik kudnaamak dadooba diggi neh hayisaay koroositah yan marak

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا يُدْرِكَ
الْهُدًى كَيْتَبَ مُؤْمِنًا وَمَنْ يُرِدُ ثَوَابَ الْآزِفَةِ
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدُ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ
مِنْهَا وَسَتَجْزِي اللَّهُكَيْرِينَ ﴿١٥٦﴾

وَكَانُوا مِنْ بَشَرٍ قَاتَلُوا مَعَهُ وَرَبِّيُونَ كَثِيرٌ
فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابُوهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا أَصَعُّوا
وَمَا أَسْتَكَنُوا لَوْلَاهُ يُحِبُّ الْأَصَدِيرِينَ ﴿١٥٧﴾

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَاتَلُوا رَبَّنَا أَغْفِرْلَنَا دُونَنَا
وَإِنَّسَارَقَ فِي أَمْرِنَا وَتَبَيَّنَ أَقْدَامَنَا
وَأَنْصَرْنَا عَلَى الْقُوَّةِ الْكَيْفِرِينَ ﴿١٥٨﴾

iisa neh Acuy iyyaanamak-sa
iyyeenim malon.

- 148.** Tokkel woo maray yisbireh
Yalli Addunyâ galto (iisaa kee
xannaba kinnuk) kee Akeerâ
meqe galto (jannah kinnuk) keenih
yeceeh, Yalli meqe maray taama
yeymeeqeeh Niya kaah caglise
kicnih.
- 149.** Yeemeneh yan maraw Yallih
inkittinaanel koroositeh yan marih
Amri oggolteenik usun sin diinik
wadir sin gacse-lon, tokkel isin
finqiteeh kasaarite marih loowot
gacetton.
- 150.** Wonna hinnay Yalli sin
Awlaytuuy usuk sin cateleeh sin
dacrise-lek korosut cato mafaxina,
usuk Sinam catta haytaamak inkih
khayrih Aysuk Raaqak kay Amri
oggola.
- 151.** Koroositeh yan marih lubbittet
meesii kee Qabaabako Qidenno
Yallâ luk Qibaada cakkisitaamah
Yalli hebeltoh Asta kah oobise
wee numtin-wellitte Yallat Agleh
heenimih Sabbatah, madabaay
orbeyna keenik jahannam gira,
tama madab isi nafsi koroosannut
yudlume marah Nabam uma
madab kinni.
- 152.** Nummah Yalli taysoonu
waytaanamah Siinh hee xagana
Siinh nummayseeh duuduseh
ucud gaadul kay idiniih ken
Qidak Sugten waqdi, isin Qeebik

فَاتَّهُمُ اللَّهُ تَوَابُ الْدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابٍ
الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

١٤٩

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِيمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَإِنَّ دُورَكُمْ عَلَىَّ
أَعْقَدُكُمْ فَتَنَّقِلُوا حَسِيرَتِ

بِلِ اللَّهِ مَوْلَانَا وَهُوَ خَيْرُ
الْتَّصْرِيرِ

١٥٠

سَلَّقَنِي فِي قُلُوبِ الظَّالِمِينَ كَفَرُوا الْرُّعَبَ
بِمَا أَشَرَّ كُوَّا بِاللَّهِ مَا لَرَبِّنِي لِيَهُ
سُلْطَانًا وَمَوْلَاهُمُ الْتَّارِ وَبِسَ
مَثَوَّ الظَّالِمِينَ

١٥١

وَلَقَدْ صَدَقْ كُمْ أَلَّهُ وَعْدَهُ
إِذَا تَحْسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَقَّ إِذَا
فِشَلْتُمْ وَتَرَعَثُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ

conxitteeniit itta wayteeniit elle Sugten Aroocal Raqtaanam kee hinnay woo Arooca cabtaanaah xannabâ maalu Sinaamâ luk orbissaanam faxxeeniih, Yallih farmoytih Amri cinteeniit faxe gurral sinni Arooca macabina Siinik iyye waqdi, Yalli iisak kicintoonum sin yuybulleek lakal Buki sin yibbixe, tokkel Addunya (xannaba kinnuk) Siinik faxa maraa kee Akeeraa kee tet galto faxa mara kinnitoonum Siinik Qaddowteh, tohuk lakal Yalli Bukah sin foocitte sin Qaduwwik Siinik makeeh kuddeenh sin mokkoramkeh, Nummah Yalli Nadaamitteeniit kaal gacteenim Siinik yeexegeeh Qafu Siiniih Abeh, Yalli moominiin Amol kaxxa muxxo-le.

- 153.** Nabii Mucammad ﷺ kataysiisow isin Abteenim kassita sinni Qaduwwik kudak Qale tewqen waqdiy meesii kee wariggah hebeltô numû fanah wagte kalah makkoota kalah, Yallih farmoyti Qebti Booxal Asseedak gamadak Yallih naqoosay yoo fanah gaca Axcuk sin seceeh isin woh kaak Aabbe cinteeniit, tokkel wohih galtoh Rookaa kee cisabboowiyya Siinil oobise Yalli iisaa kee xannabak Siinik warraytem kee Qidim kee Bukak Siinit tekkeemih Rookite waytaanamkeh, Yalli isin Abba haytaanamak Adda yaaxigi kinniit tu-kaak maqellitta.

مَنْ بَعْدَ مَا أَرَكْنَا مَا تُحِبُّونَ
مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ
مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَقَكُمْ عَنْهُ
لِكُتُبِنَا كُمْ وَلَقَدْ عَفَاعَنَكُمْ
وَاللَّهُ دُوَّفَصَلٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ١٥٣

*إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَأْلُمُونَ
عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ
فِي أَخْرَاجِكُمْ فَأَثْبَكُمْ غَمًا
يَعْمَلُ لَكُمْ لَيْلًا تَحْرُنُوا عَلَىٰ
مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصْبَكُمْ
وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٥٣

154. Tohuk lakal moominiiney Yalli Siinih Abeh yan Racmatah sin geeh yan Cisabboowiyyih lakal Sattaa kee Saayay siinik horta (Moominiin kinnuk) Qunduugul edde yibbixe Siinil oobise, Nummah Siinik Aka horta (Munaafiqhiin kinnuk) sinni nafsi elle Naggoysan innah gabxitte usun sinni Rabbiyy kay Nabii kee kay diini cakki dareemu Akke waah jaahiliyyâ marih dareemih innah yan dareemuh dareemen, munaafiqhiinik mariiy marak caagidik tu-gabat linoo? Tu-gabat luk suginninoy Qeebih Awaquk mananninok ittak iyyan, Nabiyow diggah caagiida inkiih Yalli gabatleeh isih elle faxa innal tet Aba keenik ixxic, Nabiyow usun sinni nafsih Addal Qeebih yewqeelimih Nadaamay koo Aybullee waanay kok Qellisaana lon dooritik tu-luk Suginninoy takkel Qiddiimak manannino ittak iyyan, Nabiyow keenik ixxic: Ajal Yallih gabat yaniih isin sinni Qarwah Addal Suginnitoonuy Yalli Qidim Siinik elle mekleh yuktkbe mari Rabah elle yannikissoonu waan Aroocâ fanah Awaquk yenen, Yalli woh kah Abem sin Alilwat Agay-waagaa kee munaafiqhannuk tanim Siinik mokkoraah Sheytan was-wasak sin lubbittet tanim meexaah Saytunnoysamkeh, Yalli isi ginoh Alilwat tanim yaaxigi kinniin tu-kaak maqellitta.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْعَمَّامَةِ نُعَسَا
يَعْشَى طَاهَةً مِنْ كُرْكُرٍ وَطَاهَةً قَدْ أَهْمَتْهُمْ
أَفَسْهُمْ يُظْهِرُونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِيقَةِ
الْجَهْلَةُ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنْ أَمْرٍ مِنْ شَيْءٍ
قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلُّهُ لِلَّهِ وَلِلَّهِ يَحْكُمُ فِي أَنْفُسِهِ مَا لَا
يُبَدُّونَ لَكُمْ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنْ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا
قُتِلَنَا هُنَّا نَافِلُ لَوْ كُنَّا ثُمَّ فِي يُوْتِكُمْ لَبَرَّ الَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَتَّلَى
اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيَكْتَصِ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلَيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦١﴾

- 155.** Diggah Nabii Mucammad ﷺ kataysiisow ucud Saaku nammâ Butta (moominiin kee koros kinnuk) edde tongoorowe Ayro Siinik kudeh yan mari, cagalalh Sheytan tama dambit ken kah Qidem dambittekk tu-abeenimih Sabbata, Nummah Yalli Abeenimik Qafu keenih Abeh, Diggah Yalli dambi cabtilli, xiqleeh isi Amri cine marih digaalat mayassisika.
- 156.** Yeemeneh yan maraw koroosite maray sinni tooboko korosuk Baaxô Bagul Safarah gexeenik, hinnay gaadile luk gaaduh gexeeniih, tohuk lakal Rabeenik hinnay Qiddiimeenik Ni-Xaqul Sugaanaah Qeebih Awqe wannoonuy Rabak manannoonuuy Qiddiimak manannon iyye marih inna makkina, Yalli usun tama maxco iyyaanamat Rookaay Nadaama ken lubbittet haamkeh iyyaanama, Yalli usuk yaynuweeh Qidah, Yalli isin Abba haytaanam yabali kinni.
- 157.** Moominiiney isin Yallih gital Angacalluk Qiddimteenik hinnay gaaduh gexak Rabteenik Yalli dambi siinh cabe leeh siinh Racmate-le, woh khayrih siinh Aysuk Raqta, Sinam Addunyal maaluk kobxissaamak.
- 158.** Rabteenik hinnay Qiddimteenik isin inkilh Yallih xaql Cisab kee galtoh maagowsimtan Akeeral.

إِنَّ الَّذِينَ وَلَوْمَنَا مِنْكُمْ يَوْمَ أَتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّمَا أَسْتَرَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ بِعَصْبَنْ مَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَّ اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ
١٥٥

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَقَالُوا لِيَحْوِزُنَّهُمْ إِذَا صَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَفَكَانُوا
عُرَىً لَوْكَافُوا عَنْهُمْ إِذَا مَا أَتَوْا وَمَا مَاقُلُوا
لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسَرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَلَلَّهُ
يُحِبُّ وَتُحِبُّ مِنْهُ وَلَلَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
١٥٦

وَلَئِنْ فُتَّلْشَمْ فِي سَيِّلِ اللَّهِ أَوْ مُتَّشَمْ لَمَغْفِرَةً
مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةً خَيْرٍ مَمَّا يَجْمِعُونَ
١٥٧

وَلَئِنْ مُتَّشَمْ وَفُتَّلْشَمْ لِإِلَيْهِ تُخْشَرُونَ
١٥٨

- 159.** Nabiyyow Yalli koo kee ku-kataysis Yallak geyteenih tanin Racmattah Sabbathah isi kataysiisih xabbacowteh, calumoytay lubbi kak gibdih Suginnitoy ku-kataysis ku-xaquk fixiixak ten, toysa Atu kol Baaheenih yaniinimik Qafu keenih Abaay Yallak dambi cabti keenih esser, mala faxa caagidih keenî luk malis, tokkel malak lakal caagiidak caagidik teyna isi lubbil tirgiqe koo tekkek, toysa Nabiyyow Yallal kelitaay kibal kaal hayis, Diggah Yalli isil kelta mara kicnihik.
- 160.** Moominiiney Yalli sin cateeh Qokle kaa tekkek, toysa sin korissaah Siinik taysem matan, sin xixxibiseeh sin wacarriyseeh cato Siinik cabam faxek, toysa usuk cato Siinik cabeeh sin wacarriyseek lakal iyyi sin catam duudaa? moominiin Yallal kelittay.
- 161.** Ambiyak hebeltô Nabiijh maxiqtaay matakka xannabak tu-garqaah isi kataysis ganam, xannabâ maaluk tu-ganoh bee num, Qhiyaamah Ayró usuk ganoh Beeh yanim Quukak baaha Sinam foocal edde wacarriyamkeh, tohuk lakal ummaan nafsi Abba heemil galto dudda-luk kaah tantacawwime usun edde Andullume kalah.

فِيمَارَحَمَهُ مِنْ أَنَّ اللَّهَ لِبْنَ لَهُمْ وَلَوْكَنْتَ فَقَاتِا
عَلَيْهِ الْقُلُبُ لَا نَفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ
عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَارِذُهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا
عَزَّمْتَ فَوَكَلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿٥٩﴾

إِنَّ يَنْصُرُ كُرْمَ اللَّهُ فَلَا عَالَبَ لَكُمْ
وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ
بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَإِسْتَوْكِلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَعْلَمَ وَمَنْ يَقْتُلُ يَاتِ
بِمَا غَلَّ بِوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تُوقَدُ كُلُّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُنْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾

162. Yallak kacanuu kee leeda edde tanim kataate num kee Yallih Amri cineeh kay naqabu cakkisiteeh kasaara luk gacey jahannam gira orbeyna kak tekke numih inna maay kinni? Hinna, jahannam gira is manxu uma gacsimeynaay!

163. Jannatti maray Yalli kicnim kataate Yallih xaql usun aroocal ittak muxxu taanah, gira maray Yalli niqbim kataate girah Addal Aroocal ittak muxxutaanah, Yalli usun taamoomik Abba haanam yabali kinni.

164. Nummah Yalli moominiinh kaxxa niqmat yeceeh ken guneh keenik yan farmoya keenih Ruube waqdi Qhuraan Aayoota keenil yakriyeeh uma caalootaa kee koroosannuk ken Saytunnoysa, Qhuraan kitab kee Cadiis ken Barsa usun (koros kinnuk) tama Yallih farmoyti Rubsumak duma Baxxaqqa iyya maxqawitih (mako) Addat Sugeeniih.

165. Moominiiney ucud Saaku musiiba sin xagte waqdi, isin Nummah Badri Saaku korosuk siinit tekkeh innah taniimil Nammâ Addah gactah innah tanim keenik geyten malcina taban keenik Qiddeeniih Aka malcina taban Seewah keenik orbissen waqdi, isin siinit tekkem Qajjibsitak ta musiibaa kee Buki mammal nee gee? Nanu muslimiin

أَفَقُنْ أَتَّيْمَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمْ بِأَمَّ سَخَطٍ
مِّنْ اللَّهِ وَمَا أُولَئِكُمْ جَهَنَّمُ بِئْسَ الْمُصِيرُ

(١٦٣)

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

(١٦٤)

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ
رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتَوَلَّ عَلَيْهِمْ إِيمَانُهُمْ
وَيُرَزِّقُهُمْ وَيَعِلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

(١٦٥)

أَوْلَئِنَّا أَصَبَّتُكُمْ مُّصِيْبَةً قَدْ أَصَبَّتُمْ
مُّشَيْلَهَا فَلَمْ تُشْتِمْ أَذَنَ هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ
أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(١٦٦)

kinninooh Yallih farmoyti Ni-Addal yanik itten, Nabiyow tama sin geyte musiiba sin nafsik sin geyte isin Yallih farmoytih Amri cinteenimih Sabbatah, Diggah Yalli ummaan iimih dudda-leeh isih faxam Abaah isih faxam mekla keenik ixxic.

- 166.** Ucud Saaku Nammâ Butta (moominiin kee koros kinnuk) tongoorowe waqdi sin geytem, toysa toh Yalli idiniiy Yallih meklak tekkeemi, Yalli dumaak yeexegeh yanim Nummah teemene moominiin Siinik edde yaybullem keh Abe.
- 167.** Yalli munaafiqhiiniih yan marak lubbittet yan koroosannu keenik yaybullemkeh, moominiin munaafiqhiinik Amaay Yallih gital Qeb nê luk Aba, hinnay manginta nek tambullemkeh nê luk gaca keenik iyyen; munaafiqhiin keenil gacisak nanu isin Qeb Abtaanam Siinik Aaxaginninoy Qeb Siinî luk Abak neneeh sin kataatak nen itte, usun (munaafiqhiin kinnuk) Woo Saaku keenik caagid iimaanak koroosannul xayuk yen, usun sinni lubbittet Sinnoonum sinni Afitek iyyan, Yalli usun munaafiqhannuk Qellisaanam keenik yaaxigeh.
- 168.** Tama munaafiqhiiniih yan maray Qeebik daffeyak Raaqe sinni toobokoy munaafiqhiiniih taniy muslimiinî luk Qeebit

وَمَا أَصْبَكُمْ يَوْمَ الْتَّقَىَ الْجَمِيعَانِ فِي دِينِ اللَّهِ
وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنُونَ

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَأَفَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْ أَقْتَلُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ أَدْعُوا قَاتِلًا لَوْ نَعْلَمُ قَاتَ الْأَ
لَّا تَبْغُنُ كُفُّرٌ مُّهْلِكٌ لِّكُفَّرٍ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ
لِلْأَيْمَنِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

الَّذِينَ قَاتَلُوا لِحُوَنِهِمْ وَقَدْرُوا لَوْ أَطَاعُونَا
مَا فَتَلُوا أَقْلَ فَادْرُهُ وَأَعْنَ نَفْسِكُمُ الْمُوَتَ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

xaggimtek usun nanu keenik
 innem oggolinnoonuy Qiddiimak
 manannon ittak itte munaafiqhiin,
 Nabiyyow Ama edde yabtan yaabat
 numma yacee mara tekkeenik,
 isin Raba sinni nafsik gutuqa
 keenik ixxic.

169. Nabiyyow Diggah tama Yallih gital
 Qeebit Rabeh yan mari usun rabe
 maray tu-Able waah niqmatat
 Anee waa ken makkalin, wonna
 hinnay usun nuwwoonuu sinni
 Rabbih xaql jannat Addal sinni
 Rizqhi yattakammeeniih hatakat
 yanin.

170. Usun Yalli isi muxxok keenih
 yeceeh yaniimit wallitaanaah sinni
 toobokoy gaadileh taniy Addunyal
 keenik Raqtey wadirik ken matre
 wayteh wallitan Qiddiiman waqdi
 sinnih elle yoffoofen niqmatal
 yaffoofeenimkeh, Akeeray fan
 kak yamaateenih meesi ken Amol
 Anee waytaah Addunyal keenik
 warrayteemih rooka ken amol
 anee waytaamah.

171. Usun kaxxa niqmatay Yallak
 keenih yontocowwimee kee
 Yalli isi muxxok keenih
 yeceemit wallitan, Diggah Yalli
 moominiinah yan marih galto
 mabaysa.

172. Ucud Saaku muduumak ken
 geyteemih lakal Yalla kee kay
 farmoytih Amri oggole maray
 taama keenik yessemeqqeeh Yallak
 meesite kaxxa galto-le akeeral.

وَلَا تَحْسِنَ لِلَّذِينَ قُتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالًا

بَلْ أَحَيَّهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ بِرَزْقُونَ

فِرَجِينَ بِمَا أَنَّهُمْ أَلَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
 وَيَسْتَبِشُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَكُنْ لَّهُمْ
 مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَاخْوَفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَخْرُجُونَ

*يَسْتَبِشُونَ بِنِعْمَةِ رَبِّ اللَّهِ وَفَضْلِ
 وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيقُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

الَّذِينَ أَسْتَجَابُوا لِنَّهُ وَالرَّسُولُ مِنْ بَعْدِ
 مَا أَصَابَهُمُ الْقُرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ
 وَأَنَّهُمْ قَوْا أَجْرًا عَظِيمًا

- 173.** Korosuk tu Diggah Sinam kaxxa macaxu siinih kobxissek, keenik meesitaay cibbarsima kak itte maray, tokkel woo meesisso iimaan kah osissee, Yalli nee xiqaah nee dacrisaah usuk elle kelteh meqe cateyna iyye mara kinnon.
- 174.** Tokkel usun camraa-ul Asad deqsita Aracak madiinâ fanah Yallak niqmat kee kaxxa muxxo-luk yendebben Qidim kee muduumah umaane ken xage kalah, Usun Yalla kee kay farmoytak leedaa kee kacni edde yanim kataaten, Yalli isi naqoosah kaxxa muxxo-le Rabbi kinni.
- 175.** Cagalah wohut Sinam meesissam Sheytanay isi Awlaytiitik sin meesiisa kinni niya Siinik yaggilemkeh, Toysa moominiiney keenik ma-meesitinaay yok meesita yoo nummayseeh yi-farmoya katatte moominiin tekkeenik keenik iyye Yalli.
- 176.** Nabiyow munaafiqhiinik koroosannû fanah yasisssike marih Sabbathah Rooka koo gee waytay, Diggah usun sinni koroosannut inkinnah tu-kalah Yallal tu-mabaahan sinni nafsik tu-kalan ken Akke waytek, Yalli Akeeral galtok hebeltô maglab keenih yaceem maaba, usun Akeeral kaxxa digaalay gibdi-lon.
- 177.** Diggah iimaanat koroosannu xaamite mari inkinnah Yallal

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ الْأَنَاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا
لَكُمْ فَأَخْشَوْهُمْ فَزَادُهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ وَرَبُّ الْوَكِيلِ ﴿١٧٣﴾

فَانْتَقِبُوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلِهِ
يَمْسِسُهُمْ سُوءٌ وَاتَّبِعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

إِنَّمَا ذَلِكُ الشَّيْطَانُ يُنَجِّفُ أَوْيَاءَهُ
فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونَ إِنْ كَنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

وَلَا يَحْرُكَ الَّذِينَ سُكِّرُ عَوْنَ فِي الْكُفَّارِ إِنَّهُمْ
لَنْ يَضُرُّوا إِنَّ اللَّهَ شَيْئاً يُرِيدُ اللَّهُ الْأَعْلَمُ بِمَا
حَظِّوا فِي الْآخِرَةِ وَأَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَشْرَكُوا إِلَهًا مُّعَذِّبًا إِلَيْهِمْ لَنْ يَضُرُّوا

tu kalah tu mabaahanaay, usun Akeeral ken Qansarissa digaala-lon.

- 178.** koroositeh yan mari cagalah nanu Addunyal ken waddirosnam sinni nafsih khayriakkale woonay, cagalah nanu Addunyal ken kah waddirosnam dambit dambi ossitaanamkeh iyyaanama, usun Akeeral ken tayqunxeeh ken xixibissa digaala-lon.

- 179.** yeemeneh yan maraw Yalli isin moomintuu kee munaafiqhtu ittak edde Baxsimewayta caalata sin cabam matakka, uma num (munaafiqhtu kinnuk) kee meqe num (moomintu kinnuk) ittak siinik Baxissi haam fanah, moominiiney Yalli isi naqoosak Qelliseemiy keenik yeege sin yaybulleem matakka gibdaabinaa kee Balat ken mokkoraah ittak ken Baxsa kaa Akke waytek, kinnih immay Yalli isi farmoytiitik isih faxa mara doorita Qelliteemik tu-ken yaybullee wacyi keenil oobisak, Toysa isin Yallaa kee kay farmoytit Nummaysa isin Nummah iimaanah teemeneeniih Yallak meesitteenik, Toysa isin Yallih xaql kaxxa galto liton.

- 180.** Yalli isi muxxok keenih yeceemil cinnaanite (cillaalite) mari woh khayrih keenih taysem Akkale woonay, wonna hinnay woh keenih umaama usun tama maaluy

اللَّهُ شَيْئَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

وَلَا يَحْسَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُعْلَمَ لَهُمْ
خَيْرٌ لَأَنَفْسِهِمْ إِنَّمَا نُعْلَمُ لَهُمْ لِيَرْدَادُوا إِنَّمَا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧٨﴾

مَّا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَبْيَضَ الْقَيْمَثُ منَ الْطَّيْبِ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكُنَّ اللَّهُ بَيْتَنِي مِنْ
رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَقَاتِلُوهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَإِنَّ
تُؤْمِنُوا وَتَقُولُونَ كُلُّ أَجْرٍ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

وَلَا يَحْسَنَ الَّذِينَ يَجْحُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ
سَيْطَرُونَ مَا بَخْلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَهُ

مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَمِيرٌ

kobxiseeniy elle cinnaaniteeni
Qhiyaamah Ayró fillat ogoh
keenik heelon, Yalli kay gino gaba
kaltak lakal Qaranwaa kee Baaxô
nagra usuk-le, Yalli isin Abba
haytaanamak Adda yaaxigi kinni.

181. Nanu gaddaloolaay, Diggah Yalli
tudagojta iyye marih (yahuud
kinnuk) maxco Nummah Yalli
yoobbeh, tama maxcoy edde
yaabeenii kee usun Ambiyat cakki
maleh abak sugen qidim, keenik
Aktubenno, usun girah Addal
Anuk Sinam carrissa girah digaala
tammoysa keenik inna.

182. Tama gibdi digaala sin kah
geytem sin gaba umaaneek
Bahteeh sin Arraba umaaneek edde
yabteemih Sabbath, Diggah Yalli
isi naqoosa yadlumi hinna.

183. Tama yahuud islaamaninnoh
ken Seecan waqdi itteh:Diggah
Yalli tawraat kitaabal Anu
Yallih farmoyta kinniyo Axcuk
neh yemeete num, nummayse
waynaamah Yalli nee farriimeh,
Yallat edde xayyoowan Sadaqhat
neh Bahhaay Qaraanak obta
gira Akummu kaa haytam fanah
Aamine waynaamah itte, Nabiyow
Nummah yok naharat Yallih
farmoytit Baxxaqqa-le Astootii
kee Away isin Yok ittaanah
taniinim luk Siinah temeetek isin
macah ken Qiddeenii? Isin Tama
maxcot Numma Yacee mara
tekkeenik keenik ixxic.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ فَوْلَانِيْتَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
فَقِيرٌ رَّحْمَنٌ أَغْنِيَاهُ سَنَكُوبُ مَا قَالُوا
وَقَاتَلُهُمُ الْأَيْبَارُ آتَاهُ بِعَيْرِ حِيقٍ وَنَقُولُ
ذُوْفُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيْكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَامٍ لِّلْعَبِيدِ

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَاهَدَ إِلَيْهِنَّا أَلَا
نُؤْمِنْ بِرَسُولِهِ حَتَّى يَأْتِيَنَا يَقُرْبَانِ
تَأْكُلُهُ الْأَنْثَرُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا
قَبْلِي بِالْبَيْتِنَتِ وَبِالَّذِي قَاتَمْ فَمَرَّ
قَاتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

184. Nabiyyow tama koros koo dirabbossek, Toysa nummah kok duma farmoytiitiy Baxxaqqa itta Astootii kee Qaraanak farmoytiitil obte kitoobaa kee Baxxaqqa iyya kitab (tawraat kee injiil, kee zabuur kinnuk) luk temeete farmoytit nummah dirabboyseenihik marookitinay isbir.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَاءُهُوَ بِالْبِيِّنَاتِ وَأَلْزَمُرَبِّيْرَ وَالْكِتَابِ الْمُنْبِرِ

185. Kulli nafsi Raba tammoyses-le, cagalah Qhiyaamah Ayró sin taamoomih galto Siinh dudsumele, tu-Siinik kak daggioye kalah, tokkel Yalli girak yeyxereeh jannat culse num, Toysa usuk Nummah yoffoofeh, Addunyâ mano is tu-hinna duquurusiyyi duyyê Baxay edde hatakaanay bayta Akke waytek.

كُلُّ نَفْسٍ ذَلِيقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوقَنُ بِأَجْوَرِكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ رُحْنَ حَعْنَ عَنِ النَّارِ وَأَدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ إِلَّا مَتْعٌ الْغُرُورُ

186. Diggah moominiiney sin maaluk waajibik siinil tanim taceenim kee sin nafsil waajibik tan Qibaada Abtaanamal mokkorimetton, siinik duma kitab kah yontocowwime maraa kee Yallat Agleyta haa marak Ada sin Abta maxcoocak maggom Aabbetton, moominiiney tohul inkih tisbireenih Yallak meesitteenik, Toysa Diggah toh caagiidak faxxiimaah waajibik yan caagidi kinni.

*لَشَبَوْرَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَفْسِكُمْ وَلَسَمَعْرَ فِي مَنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذْكَرَ كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوْ وَأَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَرْوَةِ الْأَمْوَالِ

187. Nabiyyow cus; kitab kah yontocowwime marak (yahuud kee Nasaara kinnuk) Yalli maqarre Ateeban (xagana) bee

وَإِذَا خَذَ اللَّهَ مِيقَالَيْنَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُنُمُوهُ وَفَنَبْدُوهُ

waqdi, Diggah kaal taniimil taamittaanaah kaal tanim Sinaamah Baxxaqqa hayaanaah kaal tanim Qellise waytaanama Axuk, tokkel woo xagana cabeeniih sinnik derre kaa ciggiiliseeniih Addunyâ dago duyyê Baxa kaat xaamiten, tokkel usun woo xagana makaanamat xaamiteenim manxu umaamaay.

- 188.** Nabiyow makkalin tama uma taamoomiy Abeenit wallitaah Abeenimit Sinam sinni faylissam kicni mari, tokkel Addunyal Yallih digaalak Naggoowoonu waanam makkalin, usun Akeeral ken Qansarissa digaala-lon.
- 189.** Yalli Qaranwaa kee Baaxô Bagul taniimih Reeda leeh Yalli ummaan iimih duddali kinni.
- 190.** Diggah Qaranwaa kee Baaxô ginooy Bar kee Laqo ittal Abta ciggiiliyyi Yallih inkittinaanee kee kay dudda tascassee Astooti edde tan Qaafiyatah yan kas-le marah.
- 191.** Usun (moominiin kinnuk) Yalla Soolak daffeyak Qaxah Anuk cusa mara, Qaranwaa kee Baaxô gino cubbusa maray Ni-Rabbow, Diggah Ta gino deedalah ma-gininnitooy Atu wohuk Saytunnitohuk gira digaalak nee cat iyya mara kinnon.
- 192.** Ni-Rabbow Atu Diggah gira culusse num, toysa nummah kaa tuyqunxeeh kaa wacarrisseh, isi

وَرَأَهُ طَهُورِهِ وَأَشْتَرَوْبِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
فِيْئِسْ مَا يَشَاءُ تَرُوكَ

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَقْرُبُونَ بِمَا أَتَوْا وَيَحْبُبُونَ أَنَّ
يُخْمَدُوا إِنَّمَا الَّذِي يَقْعُلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَارِزِ قِنْ أَعْذَابٍ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَإِلَهُكُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْحَيَاةِ
آيَاتٍ وَالنَّهَارُ لَآيَاتٍ لِلْأُولَئِكَ الْأَلِيمِ

الَّذِينَ يَدْعُونَ اللَّهَ قَيْمَانًا وَقُوْدَانًا وَعَلَىٰ
جُوْبِيهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا
بَطِلًا سُبْحَنَكَ فَقَنَاعَذَابَ النَّارِ

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ

nafsi koroosannut yudlume mari cateyniitiy Yallih digaalak ken catta malon.

- 193.** Ni-Rabbow diggah nanu Seeca numuy (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) iimaanah Sinam Seecay sinni Rabbil eemena iyya noobbe, Ni-Rabbow Neemenehik Ni-dambitte neh cabaay ni-qaybitte nek ustur, meqe marâ luk nee Qidaay ken nee eleelis iyya mara kinnon.

- 194.** Ni-Rabbow ku-farmoytiitih Arrabat nee kah xagnisseem neh Acuyaay Qhiyaamah Ayro nee mayqunxiyinaay nee mawacarriysin, Diggah Atu isi naqoosah jannahay xagana mamaktak.

- 195.** Tokkel ken Rabbi dooqa keenik oggoleh, diggah Anu Siinik meqe taama taamite numuk Abite taamah galto kaak mabaysa, labnum takkay hinnay Say-num takkay, mariiy marak siinik yaniih Yallih taaqatal massowtaanaah inkih elle galtimtan, siinik Yallih kacanu edde gurrusak guuroh gexe maraa kee- le Baaxok yeeyeeqeeniih Yi-gital yaniinimih Sabbatah Ada Aben mara, Yi-gital koros Qideeh Qiddiime marah, diggah Anu umaanek Abeenimih dambitte keenih duugeyyooh jannootay weeqaytitte guba kak gexxa ken Culseyyo, tamah usun Aben meqe taamah galtoy

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًّا يُنَادِي لِلْأَيْمَنِ
أَنَّهُ أَمْوَالُ رَبِّكُمْ فَأَمْتَأْنَاهُ إِنَّا فَاعْفَرْلَنَا
ذُلُوبَنَا وَكَفَرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا
مَعَ الْأَنْزَارِ (١٩٣)

رَبَّنَا وَإِنَّا تَمَّا وَعَدْنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ (١٩٤)

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنَّ لَا يَضُعُ عَمَلُ
عِمَلِ مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَ أَوْ أَنْثَى بِعَضُوكُمْ مِنْ
بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيْرِهِمْ
وَأُوْدُوا فِي سَيِّلٍ وَقَتَلُوا وَقُتُلُوا أَكْفَارٌ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَنَّهُمْ جَنَّتِ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ تَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْتَّوَابِ (١٩٥)

Yallih xaql tani kinni, Yalli usuk Qaxmeqe galto-li kinni (jannat kinnuk).

- 196.** Nabiyyow koroositeh yan mari edde yanin temqoo kee usun kabxâ faydah guranah Baaxok Baaxo Aban gexo koo duquuruse waytay.

- 197.** Too usun edde yanin temqo dago duyyê Baxay tamurruqey edde hatkaana kinni, tohuk lakal Qhiyaamah Ayró orbeynaa kee madab keenik jahannam gira kinni, jahannam gira is manxu gacta fidooy.

- 198.** Kinnih immay sinni Rabbik meesiteh yan mari jannoottay weeqaytitte guba kak gexxa lon teetil waarak, tamah Yallih xaquq tan Qibnaytiinô konnabay Yallih xaquq geeni kinni, Yallih xaql tanim kay Amri oggolak Suge marah koros Addunyal edde hatakak Sugte dago duyyê Baxak khayrih Aysuk Raqta.

- 199.** Diggah kitab marak (yahuud kee Nasaara kinnuk) Yalla nummaysaah Qhuraanak siinil obsimtem kee tawraat kee injiilik keenil obsimtem nummaysa mari keenit yanih Yallah aqanxuk, usun Addunya dago duyyê Baxat Yallih Aayoota (Nabii Mucammad weeloolay ken kitoobal tani kinnuk) maxaamitan is elle tani innak tet Koran-korisak, woo mari Qhiyaamah Ayro sinni Rabbih xaql kaxxa galto-le, diggah Yalli

لَا يَغْرِيَنَّكَ تَقْلِبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْأَرْضِ

مَتَّعْ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا ذُهِبَ جَهَنَّمُ وَيُسْتَحْيَ
الْمُهَادِنُ

لَكِنَّ الَّذِينَ أَنْقَلَوْرَبَّهُمْ لَهُمْ حَثَّتُ
تَجَرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِينَ فِيهَا نُرَّلَ
مَنْ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِمْ
خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَسْتَرُونَ بِعِيَاتِ اللَّهِ
ثَمَنًا قِلِيلًا أَوْ لِيَكَ أَهْمَأْ جَرْهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

cisab sissikiih isi naqoosak cisab
Abam kaa mataanissa.

- 200.** Yeemeneh yan maraw sin
Rabbih taaqat kee gibdaabinak
sin xagtaamal isbiraay sin
Qaduwwi korosuk Qeebil Sabril
keenik eysiya, Qaduwwi Siinit
kak culuwaa foxooxal sinni
Abbixaay xiqsita, Yallak meesita
Addunyaay Akeeral yaffoofe mara
takkeenimkeh.

يَتَأْلِمُ الَّذِينَ هَمَّنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَأَبْطُوا وَأَتَقْوَ اللَّهَ عَلَيْكُمْ
ثُفْلُحُونَ ﴿٢٠٠﴾

SUURAT ANNISAA

Madiinal Obte, 176 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.

1. Sinaamey sin Rabbiy inki Nafsik (Aadam kinnuk) sin ginek meesita, kaak kay Barra Caawa gineeh ken Nammayak maggo labhaa kee maggo Agabu Baaxô Bagul keenik Fixiixise, Yallay mariiy marak Yallal koo esserak woh yoh ab axcuk elle essertaanak meesitaay sinni Ramad targiqeenimik cibbarsima, diggah Yalli sin taamoomit dacayrih yaniih sin elle galtelek.
2. Abboti kak Rabte Qayxiixay siinil farriimeeni usun sinni maalih dacayri duudaanam keenik tubleenik ken maalu keenih acuya, Qayxiixâ maaluk meqem sin uma maalut maabiddilina, ken maalu sinni maalut masgalliina ken maalu elle takmoonuh, diggah woo maalih makmo kaxxa dambi kinnik.
3. Sayyô Qayxiixay sin gabat tani digbisittaanam faxxeeniih ken yaras keenih taceenimih Qadaalat abe waytoonu waytaanamak meesitteenik, toysa keenik kalah agabuk siinit temqem Nammayaay, hinnay Sidocuuy, hinnay ferey keenik digbisita, tokkel tama agbih fanal Qadaalat abe waytoonu waytaanamak meesitteenik, toysa

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَجَدَهُ وَهُوَ أَنْهَى زَوْجَهَا وَيَوْمَ مِنْهُمْ يَرْجِلُهُ
كَثِيرًا وَنَسَاءً وَأَقْوَاعُ اللَّهِ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْضَ حَمَلَ اللَّهُ كَانَ عَلَيْهِ كُلُّ رَقْبَةٍ ۝

وَإِنَّ الَّتِي سَمِعَ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَبْدِلُ الْحَيَثَ
بِالظَّبِيرَةِ وَلَا تَأْتِي لَهُ أَنْوَافُهُمْ إِلَيْهِ أَمْوَالُهُمْ
إِنَّهُ كَانَ حُوَّاً كَيْرًا ۝

وَإِنْ خَفَتْهُمْ لَا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَمَّيْ فَإِنْ كُنُوا
مَا طَابَ لَهُمْ مِنْ أَنْسَابِهِمْ فَلُذْتَ وَرِيعَ
فَإِنْ خَفَتْهُمْ لَا تَعْدِلُوهُ فَوَاحِدَةٌ وَمَا مَلَكَ
أَيْمَانَكُوْ ذَلِكَ أَذْنَ الْأَتَوْلُوْ ۝

inkittot idiya, hinnay Naqoosah yan agabuk sin gaba timlikeemit idiya, tama madqal taamittaanam agbi fanal dulmi abe waytaanamal xayuk Raqtak.

4. Agabuh-le Yaraswa Acuya is Waajibik tan Acwak, tokkel ken (Agabu kinnuk) Nafsi Yarasak tu-siinh yaceemit Ruffu iyyek, toysa keenik Beetaay maquk calaalih Anuk kaa Akuma.
5. Awlaytiitow labhaa kee Agabuu Salaadak sinni maalu Baddaaha marah Yalli mano keenik elle Soltuh keenih yeceeh yan maaluy sin gabat yani keenih maaciinaay ken kak oskomaay ken kak Sarisaay meqe yaabah keenî luk yaaba.
6. Qayxiixak sin gabat tan Salaada digbaanam edde duudan Qumri yaafen waqdi sinni maalu elle xagan inna keenik tabloonuh ken mokkora, tokkel Diini maqaanee kee sinni maalu elle xagan inna keenik tibleeniih tossokooteenik, toysa ken maalu keenil tabisa, isin kaa baddaahak kaa tayyaaqeenimit Asassakuk kaa makmina usun yanbeeniih Ni-gabak kaa Beeloonu iyyaanamih meesih, Qayxiixa maalih Amol yan marak gaddaliino siinik leh yan num Qayxixxi maaluk is yabbaxay, tudagoytah yan num, toysa ceya kaat takkeh gidel kaa yakamay, tokkel ken maalu keenil tabissan waqdi,

وَإِنْتُمْ أَنْتُمُ الْأَنْسَاءُ صَدِقَاتٍ هُنَّ بِحَمَلٍ فَإِنْ طَمِنْتُمْ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَلَا يُؤْخَذُوهُ هُنْ يَعْلَمُونَ ﴿١﴾

وَلَا تُؤْتُوا الْأَسْفَهَاءَ أَمْوَالَهُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ أَكْرَمَ فِيمَا وَرَأَزْرُوكُمْ فِيهَا وَأَكْسُوْهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٢﴾

وَابْتَلُوا الْيَتَامَى حَتَّى إِذَا بَلَغُوا أَلْبَارَ كَاحَ فَإِنْ أَئْشَطُهُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْعُوهُ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْتِي أَكْلُهُمْ أَسْرَافًا وَإِذَا رَأَوْا أَنْ يَكْرُبُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلَا يُسْعِفُهُ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا أَكْلِهِ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمُ الْأَيْمَانَ أَمْوَالَهُمْ فَأَكْشِهُدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣﴾

toysa keenih teceenim siinik
yangaddeenimik Sumaq mara
keenil Sumaaqisa Yalli cisab siinik
Abaamah xiqqi sin haak.

7. Lab mari yanboonu yaqunxoonu maaluk ken Namma xaleynaa kee keenil xayi mari cabeemit maglab lon, agbi ken Namma xaleynaa kee keenil xayi mari maaluk cabeemit maglab le, kaak dagom tekkek hinnay maggom tekkek Yi-mixxige maglabay Yalli madqe kaat lon.
8. Nagrâ maalih kuriyyat Rabe Numih xaynaa kee Qayxiixaay tudagoytit edde matartek, toysa kaak ken xaqmisaay keenih Acuya maglab edde-le marah kaa kurtaanak naharat, meqe yaabah keenî luk yaaba.
9. Rabu waah isik lakal Boola-le xayloy baytik kak meesita cabu waa mari Yallak meesitay, tokkel usun Qayxiixak ken gabat taniimih Yallak meesitoonay, yaabak cakki yaabay meqet keenî luk yaaboonay.
10. Diggah Qayxiixâ maalu dulmih yakme mari, cagaloh usun yakmeenim Qhiyaamah Ayro ken Bagittet urtu wayta gira kinni, usun kaxxam urta giray Saqir deqsitta cule-lon.
11. Yalli sin xayloh caagidih sin farriimaah sin Amrisah siinik Rabe num xaylo cabek kay nagra inkih ken iimi keenik kalah nagra mari anee week, keenik lab-Awki maglabak Namma Say-Awka

لِلرَّجَالِ نَصِيبٌ مَمَاتَرَكُ الْوَلَدَانَ وَالْأَقْرَبُونَ
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مَمَاتَرَكُ الْوَلَدَانَ وَالْأَقْرَبُونَ
مَمَاقَلَ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَفْرُضًا ﴿٧﴾

وَإِذَا حَضَرَ الْقُسْمَةَ أُولُوا الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى
وَالْمَسَاكِينُ فَأَنْزُلُوهُمْ مِنْهُ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾

وَلَيَخْشَى الَّذِينَ لَوْتَرُ كُوَمْ إِنْ حَلَفُهُمْ
دُرِيَّةً ضَعَفَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلَيُسْتَقْوِدُوا اللَّهُ
وَلَيَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى طَلَمًا
إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

يُوصِي كُمُولَهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّهِ كَرِيمُكُلُّ
حَظَ الْأَنْشَيْنَ فِي إِنْ كُنَّ سَاءَهُ فَوَقَ
أُشَيَّنَ فَاهُنَّ ثُلُثَمَاتَرَكُ وَانْ كَانَ
وَحْدَةً فَلَهَا أَنْتَصُفُ وَلَا بَوَيْهُ لِكُلِّ وَحدَةٍ

maglabak beytah taniimih innah tanim-le, tokkel kaak Raqte xaylo usun dibuk Sayyo tekkek, usun Nammayaay wohuk yemeggeenik usun toysa Rabe num cabe maaluk Sidiica Afak Namma Afa-lon, is inki Say-num tekkek, toysa is Nagrâ maaluk garab-le, Rabe numih xaleynak kulli num ken Nammayak usuk cabeemik lecey haytoh Afa-le usuk xalay luk Sugek, usuk xalay-luk Sugek week, kay xaleyna kaa Nagarta, toysa kay ina Sidoc haytoh Afa kak-leeh, wohuk Raqtem kay Abba-le, tokkel usuk (Rabe num kinnuk) tooboko luk Sugek, toysa kay ina lecey haytoh Afa-leeh wohuk Raqtem kay Abba-leeh kay tooboko tumali, Rabe num abeh yan farrimtuk lakal, hinnay kaat Sugte magoyta kak yeceeniik lakat, sin Abbottii kee sin xaylok Yalli Nagrâ maalu kah madqe marak, tuxxiqih siinh xayuk Raaqa mara keenik mataaxigan, nagra Yalla-le gambiik fardiyy usuk sin kah farriime, diggah Yalli isi Naqoosah meqem yaaxigi keenih madqeh yaniimil Naggaara.

- 12.** lab-maraw isin sin gennaqoh Agbi Raba waqdi, usun caban Nagrâ maaluk garab liton usun xaylo Aalle ween ken tekkek, tokkel usun xaylo yeelleenik, toysa usun caben Nagrâ maaluk ferey haytoh Afa-liton usun aban farrimtih lakal, hinnay keenit Sugte magoyta kak taceeniik lakat,

مِنْهُمَا السُّدُسُ مِنَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ
فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَرَبَّهُ أَنَّوْهَا فَلَأُمِّهِ الْأُنْثُ
فَإِنْ كَانَ لَهُ إِحْرَةٌ فَلَأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ
وَصِيلَةٍ يُوصَى بِهَا أَوْ دِينٌ إِذَا أَوْكَدَهُ وَآتَاهَا
لَا تَرْدُونَ أَيْمَمَ أَقْرَبُ لَهُ نَفْعًا فَيَضَعُ
مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

* وَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَجُكُمْ
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ
لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الْرُّبُعُ وَمَا تَرَكُنَّ
مِنْ بَعْدِ وَصِيلَةٍ يُوصَى بِهَا
أَوْ دِينٍ وَلَهُنَّ الْرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَتْ تُؤْمِنَ
لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ

lab-maraw isin Rabteeniik lakal sin gennaaqoh Agbi sin maaluy isin cabteenik ferey haytoh Afa-lon isin xaylo Aalle wayten sin tekkek, tokkel isin xaylo teelleenik, toysa usun isin cabten maaluk nagrah Bacar haytoh Afa-lon, isin abtan farrimtuk lakal hinnay siinit Sugte magoya kak yaceeniik lakal, num Rabek hinnay Barra Rabtek usun xalay kee abbak addunyal tu-cabweeniij nagrimeenik, usuk toobokoytay inah Baxah yaniiy hinnay toobokoytay inah Baxah tani yeellek is toobokoyaay hinnay toobokoytá teellek, toysa ken Nammayak kulli num lecey haytoh Afa-le, tokkel usun inâ xaylok wohuk yemeggeenik, toysa usun Sidoc haytoh Afat yangalen usuk abe farrimtuk lakal hinnay kaat Sugte magoya kak yaceenik lakal, woo farrimti kay maalu nagrah yan marak biyak Aalle kalah, tamah Yallak yan farrimtuy tuxxiq siinik edde yani kinni, Yalli isi Naqoosah meqem yaaxigi xiqliiy digaalat keenik mayasissika.

13. Tamah Yallih madqooqiy Yalli isi Naqoosah caddo kah hee kinni teetit tatret waanamkeh, Yalla kee kay Farmoytih Amri oggole num Yalli Jannootay weeqaytitte guba kak gexxa kaa Culse-le usuk teetil waarak, too galto is kaxxa Maffaafa.

14. Yallih Amrii kee kay farmoytih Amri cinaah kay madqooqit

لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الْشُّرْمُ مَمَاتَرَكُمْ
فِنْ بَعْدِ وَصِيَةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْدَينَ
وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَّهُ
أَوْ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَوْ لَهُ أَوْ لَهُ فِي كُلِّ
مِنْهُمَا الْسُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ
مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شَرِكَاءٌ فِي الْثُلُثِ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَةٍ يُوصَى بِهَا أَوْدَينَ
غَيْرُ مُضَارٍ وَصِيَةٌ مِنْ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ يُدْخَلُهُ جَنَّتَ بَحْرَى
مِنْ تَحْتِهَا أَلَانَهُ رُخَلَادِينَ
فِيهَا وَذِلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ

caddok tatra num Yalli gira kaa
Culse-le usuk teetil waarak,
kaa xixibissaah kaa tayqunxee
digaala-le Akeeral.

15. Sin agabuk dalwa aba agbi,
toysa siinik muslimiiney labhak
Qadaalat-le Affara num keenil
Sumaaqisa, tokkel keenil
Sumaaqiten ken tekkek, toysa
Qarwal elle ken eyseeda Rabba
iyyaanam fanah hinnay Yalli
wohuk edde yawqen gita keenih
Abba haam fanah.
16. dalwa siinik abah yan Namma
Seehadayti (Num kee Barra
kinnuk) tokkel Agraa kee Sahit
ada ken aba, tokkel usun dalwak
yotoobeeniih sinni taamoomi
yeymeeqeenik, toysa ken Nammay
Ada abtaanamak Soola, Diggah
Yalli isil gace marak toobat
oggolaah keenih Xuwaw-li kinnik.
17. Cagalah Yalli toobat kak oggolaah
keenil gacam isi Nafsil kak heem
umaane iggimat abay hinnay
Aaxaguk tet abay, tohuk lakal
Yallal xayuk gaca mara Rabaanak
duma, Too mara Yalli toobat kak
oggolaah elle gacam, Yalli isi
Naqoosah Caalat yaaxigi keenih
abah yaniimil Naggaara.
18. toobat kak oggolimam umaaneena
Abaah Amok teetik kate waa
maray Rabi keenik numuk teynah
yamaate waqdi, Diggah Anu taway
Yallal gacaah toobatah iyya mara
hinna, usun koroosannut edde
anuk Raba mara hinna, woo maray

حُدُودَهُ يُدْخِلُهُ تَارِاخْلَدَفِيهَا
وَلَهُ دَعَادِبُ مُهِيَّنٌ ﴿١٥﴾

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَحْشَةَ مِنْ نَسَاءٍ كُمْ
فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَ أَرْبَعَةٌ مِنْ كُمْ
فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ
حَتَّىٰ يَتَوَفَّهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ
لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾

وَالَّذِي يَأْتِيَنَاهُ مِنْ كُمْ فَادُوهُمَا
فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأُغْرِضُو عَنْهُمَا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَبَّارًا حَيْمًا ﴿١٦﴾

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الْسُّوءَ بِمَا لَهُ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ
فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الْسَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَاضَرَ أَحَدُهُمْ
الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ أَقْنَنَ وَلَا الَّذِينَ
يَمْوِلُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا
لَهُمْ دَعَادِبًا إِلَيْهِمَا ﴿١٨﴾

Rabba iyyam fanah umaanek
Amok katewaah Qansarissa digaala
keenih massosne Akeeral.

19. Yeemeneh yan maraw Baqolti
kak Rabte Agbi usun faxe
kalah dirkih ken Nagartaanaah
digibik ken waassaanam siiniih
maxipta yarasak (mahari kinnuk)
keenih teceenimik tu-keenik
Beytaanamkeh, Qaxumaane-le
taamak dalwaa kee kaxxamariinoh
innah taniimiy Baxxaqqa ittat Asan
ken Akke waytek, sin diinil siiniih
xiqtaamay Yalli sin kah Amrisel
ken Axaysaay meqe gexsitih keeni
luk gexsita cakkik siinil loonum
keenih taceenimil, isin ken faxe
wayteenik toysa keenil isbira, toysa
isin faxe waytaanamak tuy Yalli
maggio kayri edde haa tanihik.
20. Cabten Barrah aracat aka Barra
ciggiilissaanam faxxeeniih keenik
tiyak teynah kaxxa yaras (mahri
kinnuk) teceenik, toysa tu-kak
mabeetina woh siiniih maxiqtak,
isin ereriyy dulmih kaa bettaanaa?
Usuk kaxxa dambiy Baxxaqqa iyya
kinnik.
21. keenih teceen yaras (mahri kinnuk)
keenik elle Beytaanam mannaay?
Nummah gennaaqol mariiy
maral fidoh siinik xayyoowehik,
Yalli gibdi ateeban (xagana
kinnuk) siinik bee keenih Amqee
kee hinnay maquk ken cabe
takkeenimil.

يَتَأْيَهَا الَّذِينَ ءَامُولَا يَحْلِلُ لَكُمْ أَنْ
تَرِثُوا الْإِسْلَامَ كَمَا هُوَ تَرَثُوهُنَّ لِتَذَهَّبُوا
بِعَصْبِ مَاءٍ اتَّيْمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَحْشَةٍ مُّبِينَ وَعَالِمِهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىَ أَنْ تَكُرْهُوْشَيْعًا
وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَسْبِدَالَ زَرْجَ مَكَانَ
زَرْجَ وَأَتَيْتُمْ إِلَهَنَهُنَّ قَطَارًا
فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ
بُهْتَنَّا وَإِشَامَ مِينَا ﴿٦﴾

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخْذَنَ مِنْكُمْ
مِّيقَاتًا عَلَيْطًا ﴿٧﴾

- 22.** Agabuk sin Abbobti Rihmisseh Sugte Agabu Ma-Rihmisitina, Nummah Islaam diinik duma Akkuk Sugte digiiba akke waytek, Diggah Ama digib Qaxuma Caagidiy giti kak yoomeeh Yalli Niqba kinni.
- 23.** Yalli sinni inaani Rihimsittaanam siinil carammoysen, sin Say-xaylooy Sin Say-toobokooy sin Abbobti maqanxiix kee sin inaanih maqanxiixih Rihim siinil carammoysen, toobokoyti Say-xaylooy toobokoytah Say-xayloo kee sin xale wayte inaaniy Angul sin Qarissee kee Qarsak liton Say-toobokoy Angu siinil luk teexeh Rihim siinil carammoysen, sin gennaaqoh Agbih inaani digibsittaanam siinil carammoysen ken xaylol fidoh orobtoonay hinnay orbe waytoonay, sin agbih Say-xayloy Aka Numuh xaleeniy sin gubat tanih Rihim siinil carammoysen fidoh elle culten Agabu tekkek, tokkel isin inaanil kak cule wayten Sayyo tekkek, toysa dambi sin Amol mayan ken Rihimsittaanamah, sin xayloy sin xiironuk tanih agabu Rihimsittaanam siinil carammoysen, Namma toobokoytah itta luk Rihimsittaanaah tasgalleenim siinil carammoysen, Nummah Islaam diinik duma Akkuk Sugte digiiba Akke waytek, Diggah Yalli dambi cabti-li Xuwaw-li kinni.

وَلَا تَنْكِحُ حُوا مانَكَ حَاءَ بَاءَ وَوْ كَمْ
مَنْ لَيْسَ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ دُكَانٌ
فَرِحَشَةً وَمَقْتَأً وَسَاءَ سَيِّلًا ﴿٢٣﴾

حُرِّمَتْ عَلَيَّ كُمْ وَمَهَتْ كُمْ
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَلَدَتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخْ وَبَنَاتُ
الْأُخْتِ وَمَهَتُكُمْ أَنَّى أَرْضَعْتُكُمْ
وَأَخْوَاتُكُمْ مَنْ الْرَّضَاعَةُ وَمَهَتُ
بَنَائِكُمْ وَرَبِّيْدُكُمْ أَنَّى فِي
حُجُورِكُمْ مَنْ يَسِّأِكُمْ أَلَّا
دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تُؤْدِيْدُ
بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَيْكُمْ وَحَالَ إِلَّا
أَبْنَاءِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَيْكُمْ
وَأَنْ تَجْمِعُوا بَيْنَ الْأَخْتَيْنِ إِلَّا
مَاقَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

- 24.** Agabuk gennaaqot yan Agabu Rihimsittaanam Yalli siinil carammoysen, Say-Naqqosay sin gaba timlike Akke waytek, tama edde yabne Agabih Rihim Yalli caraamu siinil abe, tohuk wadir Raqqa ittem sinni maalut digibih ken gurrussaanam Yalli siinil calalloyseh dalwah ken gurruse kalah keenik gennaako kak toxeeniih elle orobten Agabuh, toysa Yalli keenih madqeeh fardi siinil Abe yaras (mahri kinnuk) keenih Acuya, yarasak itta elle geyteeniih edde leeddeenim keenih taceenim dambi siinil mali yarasak fardi tekkem Arac xagtek lakal, Diggah Yalli isi Naqqosah Caagiida yaaxigi keenih madqeh yaniimil Naggaar kinni.
- 25.** Say-Moominiiniy Culul (Currih) xayloh tani Rihimsitaamah maali dudda Siinik Aalle waa num, toysa moominiinh tan Labha tamlike Say-Naqqosay moominiinh tani Rihimsitam-le, Yalli sin iimaan yakkeh gide yaaxigeh, isin Aadam xaylooy mariiy marak siinik yanik, toysa ken marih idinik ken Rihmisaay ken yaraswa Nafsi siinik Satta edde Axruk keenih Acuya ken Burah tu-keenik kak daggoysen kalah usun dalwak yexxeere Agabuh Anuk dalwa abe Agabu Akke kalah, Mareytiih ken haysite kalah ken Rihimsita, tokkel usun (Say-Naqqosa kinnuk) digbeeniik lakal dalwa Aben ken

* وَالْمُحَصَّنَاتُ مِنَ الْمُتَسَاءِلَةِ
مَا كَلَّتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَأَجْلَ لِكُمْ مَا وَرَأَتُمْ إِنْ تَبْتَعُوا
بِأَمْوَالِكُمْ مُحْسِنِينَ عَيْرَ مُسَفِّحِينَ فَمَا
أَسْتَمْتَعُ بِهِ مِنْهُنَّ فَإِنُّهُنَّ أَجْوَهُنَّ
فِرِيقَةٌ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمْ
بِهِ، مِنْ بَعْدِ الْفَرِيقَةِ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَيْمًا حَكِيمًا ﴿٤٦﴾

وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ
يَنْكِحَ الْمُحَصَّنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَإِنْ مَا
مَلَّتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتَيَّتِكُمْ
الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَإِنْ كَحُوهُنَّ بِإِذْنِ
أَهْلِهِنَّ وَإِنُّهُنَّ أَجْوَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
مُحَصَّنَاتٍ عَيْرَ مُسَفِّحَاتٍ وَلَا مُتَخَذَّاتٍ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَخْسَنَ فَإِنَّ أَتَيْنَ
يُفَجَّشَةً فَلَيَهُنَّ يَضْفُ مَاعِلَى
الْمُحَصَّنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ
خَشِيَ الْعَذَابَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْدِرُوا
خَيْرًا لِكُمْ وَاللَّهُ أَغْفُرُ لَرَحِيمٌ ﴿٤٧﴾

tekkek, toysa digaalak currih yan Agabul taniimik garab keenil yan, too marin Say-Naqoosah digib Yalli siinik kah xiqliisem siinik dalwat Radaamak meesite numu, isin marin Naqoosah digibik tasbireenim kayrih Siiniih Aysuk Raqta dalwak Axxaaruk, Yalli dambi cabti-li xuaww-li kinni.

26. Yalli tama madqooqit isi diinih Adda Baxxaqqa siiniih haamkeh siiniih madqe siinik duma Sugte Ambiyaan kee meqe marih gitittel tirri sin haah abten dambittek kaal gacteenik usuk siinil gacam faxa, Yalli isi Naqoosah meqem yaaxigi keenih abeemil Naggaara.
27. Yalli kaal gacteenik Siinil gacaah dambi siiniih cabam faxa, yahuud kee Nasaarak dalwa aba maray sinni Nafsi fayxi kataata isin cakkik kaxxam daggawtaanam siinik faxan.
28. Yalli diini caagiidak siiniih madqem siinil xabbacoysam faxa, woh kah kinnim Seehadayti baxi Boola-luk ginniimeemih Sabbata.
29. Yeemeneh yan maraw mariiy mari maalu cakki maliinoh Sittin fanal deedalah makmina Calaali maaluy ittin fanal Qadaagal orbissaanay Siinik leeda edde geytinta Akke waytek, mariiy mara siinik Qide waay cakki maliinoh, Diggah Yalli sin kah Amrisem kee sin kak waaseemil siiniih Xuaww-li kinni.

يُرِيدُ اللَّهُ لِبَيْنَ لَكُمْ وَبَيْدِيَكُمْ
سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَتَتُوبَ
عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَبَرِيدُ
الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا
مِيَالًا عَظِيمًا

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخْفِفَ عَنْكُمْ وَخُلَقَ
الْإِنْسُنُ ضَعِيفًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا مُؤْلَاتٍ كُلُّاً أَمْ مَوَلَّكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَطْلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تَجَرَّةً عَنْ
تَرَاضِيْنَكُمْ وَلَا تَقْتُلُوْنَ أَنْفُسَكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

- 30.** Yalli kaa kak waasem caddok tatur kee dulmih aba num, toysa Sarra gira kaa Culsennoooh toh Yallal xabcinih.
- 31.** Moominiiney Yalli sin kak waasee kaxxa dambittek texxeereenik Qunxa dambitte Siinik duugeno ninni Racmatah, meqe Aracay (jannat kinnuk) Ruffu elle ittaana sin culsenno.
- 32.** Moominiiney Yalli mara marak Siinik edde muxxusem maqaagitina kuixe waynaanah, Labha abitteemih galtoh maglab-leeh Agbi Abiteemih maglab-le, Yallay mattaccoo-lek esserita muxxo, Diggah Yalli ummaanim yaaxigi kinni.
- 33.** Siinik kulli numuh xalaynaa kee xayni cabe maalu Nagra mara siinik hayne, jaahiliyyâ Saaku catoo kee Nagrâ maaluk maglab kah tacoonu waytaanamah xagana kah culten marah toysa ken maglab keenih Acuya, Diggah Yalli ummaanim yabali kinniih tu-kaak maqellitta.
- 34.** Labha Agabuk dacayrih Amol hayne ken kah Amrisaanam tenek hinnay ken kak waasaanam tenek, Yalli mara marak keenik edde muxxuseh yanim kee labha isi maaluk keenih taceemil, tokkel meqe Agabuy sinni Rabbih Amri oggolaah sinni Baqolti deedalta waqdi usun ken kah yeemeneenim dacrisa Agbi keenit yanih, wohul

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُذْنَا وَظُلْمًا فَسُوفَ نُصْبِلُه
تَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٢٣﴾

إِنْ تَجْتَنِبْ مَا كَبَرَ مَا تُهُونْ عَنْهُ
نُكَفَّرْ عَنْكُمْ سَيْئَاتُكُمْ وَدُنْخَلَكُمْ
مُدْخَلَكَ مِمَّا ﴿٢٤﴾

وَلَا تَتَمَنَّوْ مَا فَضَلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا أَكَتَ سَبُوا
وَلِلِسَاءَ نَصِيبٌ مِمَّا أَكَتَ سَبَّ وَسَعُوا
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
يُكَلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ﴿٢٥﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلَىٰ مِمَّا تَرَكَ
الْوَلَادَاتِ وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِيْنَ عَقَدْتُ
أَيْمَنَكُمْ فَاقْتُلُهُمْ نَصِيبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٢٦﴾

الرِّجَالُ قَوْمُونَ عَلَى الِّسَاءِ بِمَا فَضَلَ
اللَّهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْقَلَهُمْ
أَمْوَالَهُمْ فَالصَّلَاحَتُ قَاتَلَتْ حَنْفَلَتْ
لِلْغَيْبِ بِمَا حَفَظَ اللَّهُ وَالنَّبِيُّ
تَحْاُفُرَتْ نُشُورَهُ فَعَظُوهُنَّ
وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَصْرِيُوهُنَّ
فَإِنْ أَطْعَنَكُمْ فَلَا تَنْعِوْهُنَّ سَيِّلًا

Yalli ken dacrisaah usuk ken cataamal Baqli taaqat cinaah kaxxamariinoh kak meesittan Agabuk, toysa Yallih digaalak ken meesissaanamal ken kassiisa, too kassis tu-keenih xiqe week inaqtimal xabanah keenik gacaay keenil maxayyoowina, tamah tu-xiqe waytek tu-kalak tu-edde anee wayta Agraah ken Agura, tokkel sin Amri oggoleenik, toysa ada ken edde Abtan gita keenih magurruusina, Diggah Yallay siinik fayya iyyah siinik Nabak meesita ken tadlumeenimik.

- 35.** Barraa kee Baqli Awlaytiitow ken Nammayih fanal ittawway kee Qadaawatay ittak ken Baxsak meesitteenik, toysa kay marak Qadaalat-le makaabantu Ruubaay tet marak Qadaalat-le makaabantu Ruuba Barraa kee Baqli maqaane edde tanim meqe niyal Bicsam faxa Nammay yekkeenik, Yalli ken Nammay ittal gacse-lek, Diggah Yalli ken lubbittet tanim yaaxigi usuk Adda yaaxigi kaak Qellittam matan.

- 36.** Yalla dibuk uqbudaay Agleh tukaat mahaysina, Namma xaleynah emeqaay ken cakki dacrisa, Ramadah siinil xayi maraa kee tu-sinni Qayxiixaay tudagoytiitih emeqa, Ramad siinih-le cuggaytuu kee Ramad siinih aalle waa cuggaytuh emeqa, Safar kee madabal litoh tan kataysaay gexsô numuy sakyi kak yiggiriqqe kee Naqoosak sin gaba timlikeemih

وَإِنْ خَفْتُمُ شَقَاقَ بَيْنَهُمَا فَابْعُثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِمَا إِنْ بُرِيدَ إِصْلَاحًا يُوقِنُ اللَّهُ بِئْسُهُمَا إِذَا لَمْ يَكُنْ أَنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْمًا خَيْرًا ﴿٢٧﴾

* وَأَعْبُدُ وَاللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِنَّا حَسَنَاهُمَا وَبِذِي الْقُرْبَى وَأَيْتَمَيْنِ وَالْمَسَكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَلِلْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجُنُبِ وَأَيْنَ السَّيِّلِ وَمَا مَكَثَ إِيمَنُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخَوْرًا ﴿٢٨﴾

- emeqa, Diggah Yalli kaxxa
mariinoo kee Sinaamal Hiddoota
mara mayakcina.
- 37.** Usun Yalli keenih yeceeh yaniimil
cinnaanitaah Sinam cinnaanel
Amrisa maraa kee Yalli isi
muxxok keenih yeceem Qellisaah
yaaqure mara Sahii kee Assocokki
cakkisittam, tamah Abta korosuh
ken xixxibissaah ken tayqunxee
digaala keenih massosne.
- 38.** tama digaala kah massosnem sinni
maalu Sinam yoobulah yaceeh
Yalla Nummayse waah elle caboh
Ayró Nummayse waa mara kinni,
Sheytan kataysa kak yekke Num,
toysa kataysa kak manxu uma
Numuuy.
- 39.** Yalla Nummaysaanaah ellecaboh
Ayró Nummaysaanam kee Yalli
keenih yeceemik tu-Acinoonuy
toh maca keenik kalak tenee?
Yalli ken kee usun Abaanam inkih
yaaxigi kinnik.
- 40.** Diggah Yalli hebeltô num
mayadluma Abiteemik
Qasxuuneyti gide Qilsak
takkeh gide takkeway, maqaane
Qasxuuneyti gide Qilsak takkeway
Yalli tet dirribisaah isi xaquk
kaxxa galto kaah yacee.
- 41.** Qhiyaamah Ayró kulli ummatak
le Nabiiy teetil Sumaaqituwaaw
Bahnaah A-Nabiyow Ama
ku-ummatal Sumaaqita num
takkemkeh koo bahnu wayna

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبَحْرِ وَيَكْتُمُونَ مَا أَنْهَمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْنَدُنَا إِلَيْهِ الْكَافِرُونَ عَذَابًا
مُّهِينًا ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ يُفْقِدُونَ أَمْوَالَهُمْ رِثَاهُ النَّاسَ
وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ
يَكُنْ أَشَيْطَنُ لَهُ وَقَرِيبًا فَسَاءَ قَرِيبًا ﴿٨﴾

وَمَاذَا أَعْلَمُهُمْ لَوْمَةً أَمْوَالَهُ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَحِمَ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ
بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٩﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَلَئِنْ تَأْكُ
حَسَنَةً يُضْعِفُهَا وَإِذَا تُؤْتَ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤﴾

فَكَيْفَ إِذَا حِسَنَاتُمْ كُلُّ أَقْرَبَ شَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٥﴾

waqdi koros Caalat manna
Akkelee?

42. Woo Ayróy woh takke Yallal koroositeeh kay farmoytih Amri cine mari, Yalli ken kee baaxo massa abaah tet innaah Burta yakkeenim Qaagitan, usun woo Saaku Abak Sugen uma taamah ken xagar keenil Sumaaqitaah usun Yallak yab maqellisan.
43. Yeemeneh yan maraw isin yiskire (doomite) marah Anuk Salaatal maxayyoowinaay kaa maabina ittaanam Sinnik ixiggi haytaanam fanah, jinaabat Anuk Salat kee Salat Aroocal (masaagid kinnuk) maxayyoowina gitah Adda teetik tatra num Akke waytek kaqaltaanam fanah, Biyaakita maray lee xagaral haam duude waa tekkeenik hinnay Safarah teneenik, hinnay Siinik numuk teyni daacoh Aracak yemeetek, hinnay Agabul fidoh orobteenik, tokkel isin edde kaqaltan lee gee wayteenik, toysa Saytun Burtat tayammum Abitaay sinni foocittee kee sinni gabooobi teetit duuga, Diggah Yalli Qafu Abeey dambi cabe kinnik.
44. Nabiyow maaxaginnitoo? Tawraat kitaabak ixxigâ maglab kah yontocowwime mari tirtot maxqawit xaamitam, usun massa-le gitak makkottaanam siinik faxan.
45. Moominiiney Yalli sin Qaduwvit ixxigah siinik yayseh, Yalli Awliinuu kee keenik sin

يَوْمَ يُدَّعَىٰ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوْا
الرَّسُولَ وَلَوْتُسَوَّبُهُمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكُنُونَ
اللَّهُ حَدِيثًا

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا لَا نَقْرُبُ أَصْلَوَةَ وَلَنُؤْتُ
سُكَّرَى حَقَّ تَعَلَّمُوا مَا تَقُولُونَ
وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَيِّلٍ حَقَّ تَغْتَسِلُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْعَىً أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاهَ أَحَدًا
مِنْكُمْ مَنْ أَغْلَطَ أَوْ لَمْسَتْ الْسَّاءَ فَإِنَّمَا
تَحْدُّ دُوَامَةً فَتَسْمِمُ أَصْعِدَ أَطْيَابًا
فَأَمْسَحُوا بِجُوْهِهِمْ وَلَيْدِيْكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا غَفُورًا

الَّهُ تَرَكَ لِلَّذِينَ أَوْفَوْنَ حِسَابَهُمَ الْكِتَابِ
يَشَرُّونَ الْأَصْلَلَةَ وَبِرِيدُونَ أَنْ تَضْلُلُوا
الْسَّيِّلَ

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَعْدُكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيَا وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ نَصِيرًا

dacrisaamah xiqqi sin haah catoooy
Qokoluh xiqqi sin haak kaal kelita.

- 46.** Ama yahuuduk Yallih yab laaroocak korsa mari keenit yaniih Yallih farmoytak ku-maxco noobbeeh ku-Amri cinnehik nee oobbiy Aabbe koo kalayik iyyan, Ayti neh Acuyaay nee wagitaay nee dacris Abaaroh yaabat sinni Arrob makak kaa xaafak diini Qaybisan, Diggah usun noobbeeh oggollehik nee oobbiy nee wagit Axcinnoonuy woh Yallih xaql kayrih keenih Aysuk teneeh, maxcô Qadaalatah keenih Aysuk ten ken uma maxcok, kinnih immay Yalli isi Racmatak ken yeyxereh Nabii Mucammad ﷺ diinil koroositeenimih Sabbatah, tokkel usun cakki manummaysan dago Nummaysiyyay tu-keenih xiqewaa akke waytek.
- 47.** Kitab kah yontocowwime maraw (yahuud kee Nasaara kinnuk) kitoobak isin litoonum nummaysak oobisne Qhuraan nummaysaay kaal taamita, foocitte elle tan Rikek duggu tet hayneh xiiron-le gambih tet gacisnaah, hinnay duma Sabti mara ninni Racmatak kah neyxere innah ninni Racmatak ken Ayxeerenno Damaaqee kee Ceray ken Abnaamat, kulli gurrel Yallih caagid yanguddubeh.
- 48.** Diggah Yalli Agleyta kaat hayya haa marah dambi macabaay dambittek wohuk Addah Raqqa ittam isi naqoosak isih faxa marah

مَنْ أَلِّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكِتَابَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَبْنَا وَأَسْمَعَ غَيْرَ مُسْمَعَ وَرَأَى عَالِيًّا بِالْأَسْتِهْنِ وَطَعَنَ فِي الْأَدِينَ وَلَوْلَاهُمْ قَاتُلُوا إِسْمَاعِيلَ وَأَطْعَنُوا وَأَسْمَعَ وَأَنْظَرُوا لَكَانَ حَيْرًا لِلَّهُمَّ وَأَقْرَمَ وَلَكَنْ لَعْنَهُمُ اللَّهُ يُكَفِّرُهُمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَتُوا الْكِتَابَ إِذْمُونُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَطْوَسَ وُجُوهًا فَنَزَّدَهَا عَلَى أَذْيَارِهَا أَوْ نَعْنَهُمْ كَمَا عَنَّا أَصْحَبَ الْأَسْبَتَ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَمْغُولًا ﴿٤٧﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشَرِّكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشَرِّكُ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَهُ

إِنَّمَا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

cabah, Yallat Agleyta haa mari
toysa Nummah usun kaxxa dambi
diraabah ginnaasiten.

49. Nabiyow woo maray sinni nafsittee
kee sinni taamoomi faylisaah
Saytunnoysa matablaa? Wonna
hinnay Yalla kinni isih faxa mara
faylissaah Saytunnossam, Yalli
ken taamoomik Tamri lafoyti
Berraaqimit yan tufulti Baxih
gide keenik madaggoysaay ken
mayadluma.
50. Nabiyow ken caagid Qajibsitak
Yallal dirab kah ginnaasitan
inna wagitey, tama usun Yallal
ginnaasitan dirab Baxxaqqa-le
dambiy Nabay xiqqi ken haa kinni.
51. Nabiyow tawraat kitaabak ixxigâ
maglab kah yontocowwime mara
matablaa? Numtin-wellittee kee
Yallak kalah uqbuddu haanam
nummaysaanaah koroosite marak
ta mari (qhureyshi koros kinnuk)
yeemeneh yan marak (Nabii
Mucammad ﷺ kee kay
kataysis kinnuk) tirtô gitay massa-
leh aysuk keenik Raaqan iyyan.
52. Woo maray (koros kinnuk) umaane
kak temegge Yalli isi Racmatak
ken yeaxeereh, Yalli isi Racmatak
yeaxeere num, toysa Yallih
digaalak isi cattaah Qokoltam
inkinnah mageya.
53. Wonna hinnak usun Reedak
maglab maaylon? Toysa usun
woh aallinnoonuy, tamri lafoyti

أَنْتَ إِلَى الَّذِينَ يُرَكِّبُونَ أَنفُسَهُمْ بِإِلَهٍ مُّنْزَكٍ
مَنْ يَشَاءْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَيَقُولُونَ
﴿٤٩﴾

أَنْظُرْ كِيفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذَبَ
وَكَفَى بِهِمْ إِنْ كَانُوا مُّنْذِنِينَ
﴿٥٠﴾

أَنْتَ إِلَى الَّذِينَ أَنْتُوا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِاِحْجَاجٍ وَالظَّاهِرُونَ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هُوَ لَهُ أَهْدَى
مِنَ الَّذِينَ لَمْ آمُنُوا سِيَّلًا
﴿٥١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَأْعِنْ عَنِ اللَّهِ فَأَنَّ
تَحْدَدُ لَهُ وَنَصِيبًا
﴿٥٢﴾

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَيْهِمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ إِذَا لَا يُؤْتُونَ
أَنَّاسَ تَقْرِيرًا
﴿٥٣﴾

xiironut tan boohâ baxah gide
Sinaamah acuwak manannon.

54. Wonna hinnak usun Yalli isi
muixxok sinaamah (Nabii kee
Moominiin kinnuk) yeceem
Sinaamah kuuxe maay waan?
Nummah Nabii Ibraahim Samadah
kitab kee nubuwannu necee,
kaxxa Reeda keenih necee.
55. Yahuuduk Yalli ixxigâ maglab kah
yecee marak Nabii Mucammad
Nummassem keenit taniih, kay
seeco cineeh derre edde cabeeh
Sinam kay katayyuk waase mari
keenit yanih, koroositeh Aamine
wee mara jahannam gira keenil
ursumtam digaalah ken xiqe-le.
56. Diggah Ni-Aayootal koroosite
mari Sarrah giray niqna kak
tammoysoonu waana ken culsenno,
arooba keenik alayyuuh Sotbinnaan
waqdi teetik kalah aka Arooba
keenih nabiddile digaalâ gibda
tammoysaanamkeh, diggah Yalli
mayso-li Naggaar kinni.
57. yeemeneeh meqe taamoomi
abbaasite Mara jannootay
weeqaytitte guba kak gexxa
ken culsenno usun umman tet
addal waarak, Yalli wasookaa
kee Qabalak (mayangali kinnuk)
Saytunnoyse Agabu tet addal lon,
hixhixih tan Silaaloy umman amok
keenik kate wayta ken culsenno.
58. Diggah Yalli Amaanoota le marah
tet taceenimil sin amrisa, Sinam

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا أَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ فَقَدْ ءاتَيْنَا إِلَيْهِمْ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا

فِيهِمُ مَنْ أَمْنَى بِهِ وَمَنْ هُمْ مَنْ صَدَّعَهُ
وَكُلَّنِي بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا يَتَّبِعُونَ سَوْفَ نُصْبِلُهُمْ فَارًا
كَمَا نَصْبَجَ جُلُودُهُمْ بِدَلْتَهُمْ جُلُودًا عَيْرَهَا
لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخَلُهُمْ
جَنَّتَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ حَلِيلِينَ فِيهَا
أَنْدَادُهُمْ فِيهَا آزْرَقُ مُطَهَّرٌ وَنَدْخَلُهُمْ
ظَلَّالًا ظَلِيلًا

*إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا الْأَمْنَاتِ إِلَى

fanal mekla abteenik ken fan Qadaalatal mekeltaanamal sin amrisa, diggah Yalli meqem sin kassiisaah meqeeemî fanah tirri sin haa, diggah Yalli sin maxcooca yaabbi sin taamoomi yabali kinni.

59. Yeemeneh yan maraw Yallih amri oggolaay kay farmoytih amri oggola, sin caagiidah amol tan abbobtih amri oggola usun muslimiiniy Yallih Amrik tawqe akke weenik, isin caagiidak tuk teynal itta wayteenik, toysa Yallih kitab kee kay farmoytih Sunnatâ (kay cadiiswa kinnuk) fanah tet gacisa, Yalla nummaysaah ellecaboh Ayró nummaysa mara tekkeenik, too Yallih kitab kee kay farmoytih Sunnatâ fan gactaanam ittâ wayak kayrih aysuk Siinh Raqtaah ellecabo maqaaneh aysuk Raqta.

60. Nabiyow tama munaafiqhiinah yan maray diggah usun Qhuraanak kol obsimtem kee kok naharsi farmoytiitil obsimtem diraabah Nummasnah iyya mara matablaa? Usun Ken fanat yekkeh yan ittâ wayih mekla deedalah Yallih madqak kalih madqal mekla aba numî (kaqab ashraf baxa kinnuk) fanah itta beyaanam faxaanam, Nummah usun kaal (deedal kinnuk) koroositaanamah Yalli ken Amrisak, sheytan cakki gitak kaxxa makkosiyyah ken makkosam faxa.

أَهُلَّهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ أَنَّاسٍ أَنْ
تَحْكُمُوا بِمَا لَدُنْكُمْ إِنَّ اللَّهَ يُعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا الْرَّسُولَ
وَأُولَئِكَ الَّذِينَ كُفَّارٌ فَإِنْ تَرْجِعُوهُنَّ فَرَدُوا
إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنَّ كُلَّمُؤْمِنٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْمِيلًا

الَّمَرَرَ إِلَى الَّذِينَ يَرْعَمُونَ أَنَّهُمْ أَمْنَوْا
بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الظَّلَعُوتِ
وَقَدْ أَمْرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَنْ يُضْلِلَهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

- 61.** Ama marak Yalli madqak
Qhuraanal oobisem kee Yallih
farmoyti sin fanal mekla abamkeh,
kaâ fanah ama keenik iyseenik,
munaafiqhiiniih yan mara derre
cabtih kot cabah ken table
Nabiyow.
- 62.** Tama munaafiqhiiniih yan mari
Ken gaboozi umaanek bahteemih
Sabbatah musiiba ken xagteeh,
tohuk lakal usun Yallal xiibitak
wohut maqaanee kee yoome mara
ittal gacisnaamak-sa edde fannem
mannu axcuk kol yemeeteenik ken
Caalat manna akkelee?
- 63.** Yalli woo mari usun
munaafiqhannuk lubbit loonum
yaaxigeh, toysa atu Nabiyow derre
keenit cabaay usun edde yanin
umaanek garci (karci) keenih
kalaay ken kassis, umaanek ken
meesissa maxcoy ken xagtay lubbik
adda keenik taafe keenik ixxic.
- 64.** Ni-farmoytiitik Hebelto farmoya
maruubinnino Yallih idinh Sinam
kay amri oggoltamkeh iyyaanam
akte waytek, diggah Nabiyow
tama munaafiqhiin atu keenih
abte meklah cinimit sinni nafsi
yudlumen waqdi, tokkel usun
Yalli dambi keenih cabam esserak
kol yemeeteeniih Yallih farmoyti
dambi cabti keenih esserinnay
Yalli isi naqoosak kaxxam toobat
oggolaah xuwaw lih yan Rabbih
kaa geyak yenen.

وَلَذِكْرِ لَهُمْ تَعَاوَنُوا إِلَى مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأْيَتَ الْمُنَاهَقِينَ
يَصْدُّونَ عَنَكَ صُدُودًا ﴿٦٢﴾

فَكَيْفَ إِذَا أَصْبَתْهُمْ مُّصِيبَةً بِمَا
قَدَّمُتْ أَيْدِيهِمْ شُرَجَاءٌ وَلَا يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ
إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَنَاهُ وَتَوَفَّيْقًا ﴿٦٣﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعَظِّمْهُمْ
وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا يُطَاعَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْأَنَّهُمْ إِذْ طَلَمُوا
أَنفُسَهُمْ جَاهَاءٌ وَلَا فَانْسَعَفَرُ اللَّهُ
وَأَسْتَغْفِرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوْجَدُوا
اللَّهُ تَوَابٌ إِلَيْهِ حِيمًا ﴿٦٥﴾

65. Nabiyow ku-Rabbil xiibita immay (isi Nafsil xiibittam Yalla kinnuk), usun Nummah yeemene mara mayakkan, atu ken fanat yan ittâ wayak makaabantuh koo haysitti heenih, tohuk latal atu ken fanat abta meklal usun sinni nafsih addal gibdaa kee ceya kak geewayya haanaah, atu abte mekla oggoliyyah oggollu haanam fanah.

66. Diggah nanu tama munaafiqhiinil mariiy mara siinik Qiday, hinnay sinni dabooqak eweqa iyyaanam keenil nuktubeh Suginninoy woh abak manannon keenik dago mara akke waytek, Diggah usun Yallaa kee kay farmoytih amriy ken kassiisaanaah ken kah amrisaana abinnoonuy Addunyaay Akeeral galtoh keenih aysuk ten, ken lubbittet iimaan diggaa kee kay arcisiyyah keenih aysuk ten.

67. Toysa ninni xaquk kaxxa galto keenih acuwak nen Addunyaay Akeeral.

68. massa-le gital tirri ken haak nen.

69. Yallaa kee kay farmoytih amri oggole mari, Toysa woo mari Yalli jannat culseeh jannatti niqmoota kah yecee marak, Ambiyaay Yallih farmoytit luk temeetem nummayse maraa kee Yallih gital kay Qangara fayya ittamkeh Rabe maraay, moominiinik meqe marâ luk yanin, woo mari usun jannatal wakli maxxu kak meqe maraay.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُجَعَّلُوكُمْ
فِيمَا شَجَرَ بِيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُو فِي
أَفْسِسِهِمْ حَرَجًا مَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا
تَسْلِيمًا

(٦٥)

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ
أَوْ أُخْرُجُوهُمْ مِّنْ دِيْرِكُمْ مَا فَعَلُوهُ الْأَقْلَيلُ
مِّنْهُمْ وَلَوْ نَعْلَمُ^{١٧} فَعَلَوْمًا مَا يُوَعِّظُونَ يَهُدِّي
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَشْيِتاً

وَلَذَا أَلَّاتَهُمْ مَنْ لَدُنَّ^{١٨} أَجْرًا عَظِيمًا

وَلَهُدَىٰ يَنْهُو صَرَاطًا مُّسْتَقِيمًا
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ
أَعْصَمَ اللَّهُ عَزَّيْهِمْ مَنْ أَنْتَيْسَكَ
وَالْصَّدِيقَيْنَ وَالشَّهِدَاءِ وَالصَّابِرِينَ
وَحَسْنُ أُولَئِكَ رَفِيقًا

(٦٦)

70. Too mattaccoo Yallak tan muxxo kinniih, Yalli isi naqoosak maqaane aba maraa kee umaane aba mara yaaxigi kinnim xiqtah.
71. Yeemeneh yan maraw sinni Qaduwwihi gulguluh gacaay keenik cibbarsima, tokkel koros Qeebih fixiixih butta buttah anuk, hinnay inkih koboxuh anuk eweqa.
72. Diggah jihaadah yawqeemik yaqilseeh waddiroowa mari (munaafiqhiin kinnuk) Siinit yanih, Tokkel Qidim kee buki musiiba sin xagtek, Nummah umaanek sin geyteemil wallitak, Yalli yoh yemqeh woo Qeebit keenî luk Suge weeh kaat mare wee waqdi iyya woo munaafiqhti.
73. moominiiney Yallak muxxo sin geytek iisaa kee xannaba geytaanamal, ama munaafiqhti nadaamitak sin kee kay fanat ixxigaa kee katysiini suge weeh innah, maganey anu keenî luk Suginniyoy xannabak kaxxa maglabat Affoofiyyah Affaafuk en axce-le.
74. Toysa Yallih Qangara fayya ittamkeh Addunyâ manot Akeera xaamita mari Yallih gital Qeb abay yangicillay, Yallih gital Qeb abaah yangicillee num, Tokkel usuk Qiddiimek hinnay Qaduwwihi yesek Toysa Sarrah kaxxa galtó kaah aceenno iyye Yalli.

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنْ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلَيْمًا

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا حَذُّرُوا حِدْرُكُمْ
فَإِنْفِرُوا تُبْتَاتٍ أَوْ إِنْفِرُوا جِمِيعًا

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيْبَطِئَنَّ فَإِنَّ أَصَبْتُكُمْ
مُّصِيبَةً قَالَ قَدْ أَعْمَلَ اللَّهُ عَلَىٰ إِذْنِهِ
أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا

وَلَيْسَ أَصَبْكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَانَ
لَهُ تَكُونَ بِيَنْتَكُمْ وَبَيْنَهُ وَمَوْدَةٌ يَكْتَسِي
كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفْزُ فَرِزًا عَظِيمًا

*فَلَيَقْتَلُنَّ فِي سَيِّلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالآخِرَةِ وَمَنْ
يُقَاتَلُ فِي سَيِّلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ أَوْ يُغْلَبَ
فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

- 75.** Moominiiney Yallih gital Qeb abtaanaah tangicilleenimik maca sin waassaa? Yallih diiniih catoh, labhaa kee Agabuuy Qunxa maray Caddok edde tatreeniy boolaysak burutak sugeeni Ni-Rabbow tamagaalay (makka kinnuk) Sinam kak sinni nafsi koroosannut tudlumek nee eyyeeqaay ku-xaqqu Awlaytuy nee cataah Ni-Caagiida wagta neh hayis, ku-Xaquk nee cataah nee Qokla cateyna neh hayis iyya mara waddaanamkeh.
- 76.** Yeemeneh yan mari usun Yallih gital Qeb abaah yangicilleeh koroosite mari Sheytan gital Qeb abaah yangicillee, toysa moominiiney Sheytan Awlaytiitiy (koros kinnuk) Sheytan catoh let Qeb aba, Diggah Sheytan keydi (uma Curbi kinnuk) umman Boolalek.
- 77.** Nabiyow korosut Qeb Abaanamah Yalli idini acee kalah sinni gabooobi koros Qeebik ibbixaay Salat Soolisaay Zaka acuwa kak iyyen mara (moominiinik garab kinnuk) matablaa? Tokkel korosut Qeb abaanam keenil tunkuttube waqdi, too waqdi keenik horta Sinaamak Yallak aban meesih innah tan meesih meesitan, hinnay wohuk gibdi meesih meesitan, Ni-Rabbow Qeb macah nel tuktubee Rabak dago waktî fanah macah nee waddiroyse waytee? iyyan, nabiyow addunyâ manoh hatak dagooh Akeerâ mano Yallak

وَمَا لِكُلَّ أَنْفَقُتُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْرِّجَالِ وَالْأَسْرَاءِ وَالْوَلَدِينَ
الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا حَرْجٌ مِّنْ هَذِهِ الْقُرْبَةِ
أَطْلَالُهُمْ أَهْلُهُمْ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ مَا تَأْوِي وَاجْعَلْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

(٧٦)

الَّذِينَ آمَنُوا يُفْتَنُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يُفْتَنُونَ فِي سَبِيلِ الظَّلَعِ وَقَاتِلُوا أُولَئِكَ
الشَّيْطَانُ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَيْعَفًا

أَمَّرَهُ اللَّهُ عَلَى الَّذِينَ قَاتَلُوهُمْ كُفُّوَّا إِنَّهُمْ كُوَافِرٌ
أَصْلَوَهُمْ وَأَثْرَكُوهُمْ فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ
إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةَ اللَّهِ وَأَوْ
أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَاتَلُوا إِنَّهُمْ كَتَبَتْ عَلَيْنَا الْقَتْلُ
لَوْلَا أَخَرَتْ إِلَيْنَا الْأَجْلُ قَرِيبٌ قُلْ مَنْتَ الدُّنْيَا قَلِيلٌ
وَالآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَيَلَّا

(٧٧)

meesita marah kayrih aysuk Raqta,
sinaamey isin abitten taamak tu-
Siinik madaggoysinta tamri lafoyti
Berraaqimit (qanxixibaxa kinnuk)
yan tufulti baxih innah tanim takke
way keenik ixxic.

- 78.** Sinaamey isin elle aninnaan ikkel Qumri siinik yamurruqe waqdi Rabi sin eleele-le kaxxa xisneh xisen kalqootah addal Sugtan way, tama munaafiqhiin addunyâ niqmat geytek tah Yallih xaquk geyneemi iyyan, umaanee kee bala ken geytek, Mucammadow tah ku-xaquk nee geyteemi iyyan, Nabiyow maqaanee kee umaane inkih Yallak tani keenik ixxic, toysa tama mari atu keenî luk abta yaabat dagoh gide edde Radaanam macah xayyossu hee waanaa?
- 79.** Seehadaytow maqaanee kee niqmatak koo geytem Yallih xaquk tan, umaanee kee gibdak koo geytem ku-nafsik koo geyte, Nabiyow atu Sinaamah farmoytah anuk koo Rubneeh atu Yallih farmoya kinnitoomuh Yalli Sumaaqah koo xiqah.
- 80.** Yallih farmoytih amri oggole num, Toysa usuk Yallih Amri oggoleh Yallaah kee kay farmoytih Amri cineeh derre edde cabe num, Toysa Nabiyow atu ken amol anuk ken taamoomi dacrisaah loynisa num takkemkeh koo maruubinnino.

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ وَلَوْكُثُرُ فِي
بُرُوجٍ مُسَيَّدَةٍ وَلَنْ تُصْبِحُهُ حَسَنَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَلَنْ تُصْبِحُهُ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِنْدِكُمْ كُلُّ هُنَّ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنَّ
هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ لَا يَكُونُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا

مَا أَصَابَكُمْ مِنْ حَسَنَةٍ فَإِنَّ اللَّهَ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ
سَيِّئَةٍ فَإِنَّ نَفْسَكُ وَرَسُولُكَ وَرَسُولُكَ لِلنَّاسِ
رَسُولًا وَنَبِيًّا لِلنَّاسِ شَهِيدًا

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلََّ
فَمَا أَرْسَانَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيقًا

- 81.** Tama maray Yallaa kee kay farmoytih amrit derre caba usun Yallih farmoytâ luk yanin waqdi ku-amri oggolleh iyyan, tokkel Nabiyow ku-xaquk yawqen waqdi keenik horta Bar atu keenik itteemik akam malisak xiinan Yalli usun Bar malisak xiinaanam keenil yaktubeh, toysa Nabiyow atu ken maxaagitinaay derre keenit cab, usun tu-kok makalaanak Yallal kelit, Yalli usuk Awliinuu kee catoh koo xiqqihaak.
- 82.** Ta munaafiqhiin Qhuraan cubbussu mahaytaa? usuk (Qhuraan kinnuk) Yallih xaquk kalah aka ikkek Suginnay maggo ittâ way kay addal geyak yeneenik.
- 83.** Ama munaafiqhiiniyi iimaan lubbit kak dabqeewee Saay caagidiy Qelli kak faxxiimak tu-ken toofek hinnay meesi lubbit keenik Qiddam keenih temeetek Sinam fanal kaa fixiixisan (Baxcisan) usun tamahak ken toofem Yallih farmoytaa kee caagid abbotih yan maray ixxiga kak leh fanah gacsinnoonuy keenik tuk adda yaaxige mari xaaguk Qellitem kak Aaxaguk yeneeh kak ayyaaquk yen, Yallak muxxoo kee kay Racmat sin (moominiin kinnuk) amol anee wannay Sheytan kataatak tenen usuk umaanek sin kah Amrisaamal siinik dago mara akke waytek.
- 84.** Toysa Nabiyow Yallih gital Qeb abaay ingicilliay kay Qangara fayya

وَيَقُولُونَ طَاعَةً إِذَا بَرُزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيْتَ طَابِيقَهُ مِنْهُمْ غَيْرُ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُبَيِّنُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْفُرْقَانَ وَلَوْكَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَوْجَدُوا فِيهِ أَخْتِلَافًا كَثِيرًا

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْرَدُوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَاللَّهُ أَوْلَى الْأَئْمَنِ مِنْهُمْ لَعِلَّهُمْ لَعِلَّهُمُ الَّذِينَ يَسْتَبِطُونَهُ وَمِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْهِ كُفُورَ رَحْمَتُهُ لَأَتَبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَيْلَالًا

فَقَاتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكُفُّ إِلَّا نَسْكٌ

ittam keh, ku-Rabbi kok-sa kah
amrise mara malik munaafiqhiin
kok abta Raq maxaagitin, Nabiyow
moominiin Qeebih ilsiisaay ken
kah Sangeelis Yalli koroositeh
yan marih Qeb kee gibda koo
kee moominiinik waaselek Yalli
Qandeh kulliimik gibdiih kay
digaala korosul gibiduk Raqta.

85. Sinaamah meqe Shafaaqatta abah
yan num galtoh teetik maglable,
Sinaamah uma Shafaaqatta abah
yan num galtoh teetik maglab-
le, Yalli ummaanim yableeh
dacrissaah dudda kah-le.
86. Muslimiiney muslimti Salaamaqle
Siinh abek, toysa usuk Salaamaqle
Siinh elle abe innak Salaamaqle
tayse innal kaah aba, hinnay
usuk Siinh elle abe innal tet kaal
gacisa, Diggah Yalli ummaaniimik
Cisab abaah wohul Sinam galtah.
87. Yalli inki Yallaay kaak-sa
Qibaada cakkisita Yalli mayan,
Diggah usuk Qhiyaamah Ayróy
Agaywaaga sinnih sin kobxisele
Cisab kee galtoh, Yalli warseh
yaniimik maxcô Nummah aysuk
kaak Raqtam miyyaay? (Num
Mayaysa).

88. Moominiiney munaafiqhiin
yan marih caagidit macalitoonuu?
wohul itta kah waytaanaah
Namma ikkel kah gactaanam:
Qeb keenit abnay itta buttaa
kee Qeb keenit abe waynay
itta Butta takken waqdi, Yalli

وَحَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بِأَنْهَا
الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُ بِإِيمَانَهُمْ أَشَدُ
تَنْكِيلًا

مَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ
نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ
لَهُ كُفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتاً

وَإِذَا حَيَتُمْ بِتَحْبِيَّةٍ فَحَيِّوْا بِأَحْسَنِ مِنْهَا
أَوْ رُدُوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَرَبِّ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا

*فَنَالَّكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فَيَغْتَثِّنَ وَاللَّهُ
أَكْسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتَرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مِنْ
أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ يَجِدَهُ وَسِيلًا

uma taamaa kee munaafiqhannî
 Sabbatah koroosannuh ken gacse,
 moominiiney isin Yalli makot beeh
 maxqawise num tirri haytaanam
 faxxaanaa? Yalli isi gitak
 makkoyseh yan num, toysa inki
 innah tirtô gita kaah mageyta.

- 89.** Moominiiney munaafiqhiinh
 yan mari usun sinnih kah
 koroositen innah koroosittaanaah
 sin kee ken koroosannul massa
 takkeenim siinik Qaagitan, toysa
 Awlaytiitiy cato edde faxxaanah
 ken mahaysitina, usun Yallih
 dinih gitih Sabbatah guurummu
 iyyaanam fanah, tokkel usun
 islaam diinit derre cabeeniih
 korraaqueenik, toysa isin Seewah
 ken ibbixaay ken Qida ken elle
 geyinnaanih Aracal, isin Yallak
 kalah Awlaytuy cato edde
 faxxaanaa kee cateyna keenik
 mahaysitina.
- 90.** Kinnih immay Moominiiney sin
 kee fanat xaganaa kee Ateeban
 kak yan marat fantaaxawle marat
 Qeb maabina, hinnay usun Siinit
 Qeb abaanamak, hinnay sinni
 marat Qeb abaanamak Alilwa kak
 ceyitteeh woh faxe waak Siinil
 yemeete marat Qeb maabina, Yalli
 faxinnay woo mara siinit Ruubak
 yeneeh korosuk sin Qaduwâluk
 gacca iyseenih Siinî luk Aamuk
 yenê, Tokkel usun xabanah Siinik
 gaceeniih Qeb Siinit abe weeniih
 gaba yeceenik, Toysa Yalli isin
 Qeb keenit elle abtan gita Siinik
 maabinna.

وَدُولُو تَهْرُونَ كَمَا هُرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءٌ
 فَلَا تَسْخِذُ وَأَمْنَهُمْ أَوْ لِيَاهَ حَتَّى يُهَا جِرُوا
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَخْذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ
 حَيْثُ وَجَأْتُمُوهُمْ وَلَا تَسْخِذُ وَأَمْنَهُمْ وَلِيَاهَ
 وَلَا نَصِيرًا

٨٩

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ يَئِنُّكُمْ وَيَئِنُّهُمْ
 مُّشْقُّونَ وَجَاءَهُمْ وَكُمْ حَصَرُتُ صُدُورُهُمْ أَنَّ
 يُقْتَلُوكُمْ أَوْ يُقْتَلُوا فَقَوْمٌ هُمْ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ سَلَطَنُهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقْتُلُوكُمْ فَإِنْ
 أَعْزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقْتَلُوكُمْ وَالْقَوْمُ إِلَيْكُمْ
 الْسَّلَامُ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَيْنِهِمْ سِيَلاً

- 91.** Moominiiney isin munaafiqhiinik aka maray siinik amaan geyaah sinni marak Amaan geyam faxa mara geetton, usun koros kee koroosannu fanah gacsiminnaanih waqdi uma gacimih kaat gacan, ama mari Qeebik xabanah Siinik gaceweeh gaba Aceeweek sinni gabooobi sin Qeebik Abbixe week, Toysa Seewah ken Abbixaay ken elle geyinnaanih Aracal ken Qida, too mara kinni Qiddaanaah Seewah ken orbissaanamah Baxxaqqa iyya Sumaq Siinik kak abnem.
- 92.** Moominti isi toobokoya moomintu cakki maliinoh Qidam cakkik maliiy kaah maxiqaay mafaxxinta woh hoxak takke tet akke waytek, moomintu hoxak Qide num, Toysa moomintoh tan naqso currusee kee hinnay moomintuh yan naqasu currusaah kay marah yantacawwime gidiyik maaluk timixxigeh gide kaal tan, woo maalu Sadaqhatah kaah cabaanaah wohuk Qafu kaah aban ken akke waytek, woo Qiden num korosuy Siinik Qaduwwihi tanish num yekkeeh Qideyni usuk moomintu yekkek, Toysa moomintoh tan naqso currusee kee hinnay lab naqsuy moomintuh yani curruse yakkay, sin kee keenik fanat xaganaa kee Ateeban kak yan marih num tekkek Rabe numih buxah marah yantacawwime gidiy kee moomintoh tan Naqso currusee kee hinnay moomintuh yan Naqsu

سَتَحْجُدُونَ إِحْرَىنْ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمُنُوكُمْ
وَيَأْمُنُوا فَوْهَمُكُمْ كَمَا رُدُوا إِلَى الْفُتْنَةِ
أُرْكِسُوا فِيهَا إِنَّمَا يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُقْلِبُونَ
إِلَيْكُمُ الْأَسْلَمُ وَيَكْفُرُوا إِنَّهُمْ فَخُذُوهُمْ
وَأَفْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَفْتَمُوهُمْ وَأَلْيَكُوكُمْ
جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿٦﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا
خَطَّكَ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَا فَتَحَرِّرُ
رَقْبَةً مُؤْمِنَةً وَدِيَةً مُسْلَمَةً إِلَى
أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدِّقُوا إِنْ كَانَ مِنْ
قَوْمٍ عَدُوًّا لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَتَحَرِّرُ رَقْبَةً مُؤْمِنَةً وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيقَدٌ فَدِيَةٌ
مُسْلَمَةً إِلَى أَهْلِهِ وَتَحَرِّرُ رَقْبَةً
مُؤْمِنَةً فَإِنْ مَرِيَحْدَ فَصَيْسَامُ شَهَرَيْنِ
مُسَتَّأْعِنُّ تَوْبَةً مِنْ اللَّهِ وَكَارَ
اللَّهُ عَلَيْمًا حَكِيمًا ﴿٦١﴾

currusam kaal tan, tokkel usuk
currusa naqso geewaa num tekkek
toysa Namma Alsay itta kataata
Soomam kaal tan Yalli toobat kaak
oggolamkeh, Yalli isi naqoosah
caagid yaaxigi keenih madqeemil
Naggaar kinni.

- 93.** moomintu loowitik Qidah yan num, Toysa kay galto jahannam gira usuk teetil waarak Yalli kaa yinqibeeh isi Racmatak kaa yeyxereh, Yalli kaxxa digaala kaah massoyse Akeeral.
- 94.** Yeemeneh yan maraw isin Yallih gital Qeb abtoonuh Safartan waqdi, toysa Seehadâ Qidimit maasassakinaay cubbusaay islaamaninnot culeeh Salaamaqle siinil Qide numuk atu moomintu hinnito maxcina Addunyâ manoh duyyê baxa edde gurrusak, tokkel Yallih xaql maggo galtoy wohuk sin edde gaddalisa tanik, wonnaah isin duma korosuh Sugteeniih Yalli iimaanat sin gunek, toysa Abtaanam cubbusa, Diggah Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinnik.
- 95.** Moominiinik jihaadak daffeyak Raaqe maraa kee Yallih gital sinni maaluuy sinni nafsih yangicillee mara mamissowta duude waa maray (inti-malii kee iba maliiy Biyaakita numuuyw.w yan mara kinnuk) malkitle akke waytek, Yalli sinni maaluuy sinni nafsih Yallih gital yangicillee mara

وَمَن يَقْتُلُ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَرَأَهُ
جَهَنَّمُ خَلِيلًا فِيهَا وَعَذَابٌ أَعَظَّ مِنْهُ
وَلَعَنَهُ دُوَّاً عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾

يَتَأَبَّهُ الظَّالِمُونَ إِذَا اضْرِبُتْهُ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَنْقَلَ
إِلَيْكُمُ اللَّهُمَّ لَسْتَ مُؤْمِنًا
تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
فَعَنِ الدُّنْيَا مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ
كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِ فَمَنْ أَنْكَهَ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ حَسِيرًا ﴿٩٦﴾

لَا يَسْتَوِي الْقَعْدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَيْرَ أُولَئِكُ الْمُنْكَرُ
وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَأْمُولُهُمْ وَأَنفَسُهُمْ
فَضَلَّ اللَّهُ الْمُجَاهِدُونَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى
الْقَعْدِينَ دَرْجَةً وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَفَضَلَّ اللَّهُ
الْمُجَاهِدُونَ عَلَى الْقَعْدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٧﴾

jihaadak daffeyak Raaqe marak darajatal ken muxxuse jannatal, Yalli kulli mara keenik jannatah xagnise, Yalli kay gital yingicillee mara jihaadak daffeyak Raaqe marak kaxxa galtot muxxuse.

- 96.** Usun (Yallih gital yingicillee mara kinnuk) Yallak jannatal fayya itta Qarway ittak Amol tanii kee dambi cabtii kee Racmatta kaak lon, Yalli dambi cabti-li xuawawli kinni.

- 97.** Diggah malayka Rooci kak tayyaaqe mari usun koros addat aben daffeynaa kee ken addak guuroh awqe weenimit sinni nafsi yudlume marah Anuk malayka ken Sahitak sinni diinah caagidik macat Sugteenii? Keenik itta, tokkel nanu ninni Baaxol diini Soolisnaamak Boolaysime marah Sugne iyyen, malayka keenil gacisak: Yallih Baaxo farakka luk mananna? Teetik aka Baaxo fan guurumak sinni diini Soolissaanamkeh macah Awqe wayteenii? keenik itta, toysa too marak orbeyna jahannam gira, is manxu gacta gacsimeynaay usun fan kak orbaanam.

- 98.** Labhaa kee Agabuu Qunxa urruy dulmi sinnik edde waasan dudda ceetaalak Aalle waah guuroh edde gexan gita Aaxige waay Boolaysime Akke waytek.

- 99.** Toysa too maray Boola-le kinni Yalli Qafu kah abu waam, Yalli Qafu Abe dambi cabti-li kinni.

دَرَجَتِ مَنْهُ وَمَعْفَرَةَ رَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا تَجِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِبِي أَنْفُسِهِمْ
قَالُوا إِنَّمَا كُنُّمْ قَالُوا هُمْ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ
قَالُوا إِنَّمَا تَكُونُ أَرْضُ اللَّهِ وَسَعَةً فَهَا يَحْرُو وَفِيهَا
فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

إِلَّا مُسْتَضْعَفُونَ مِنَ الْجَاهِلِيَّةِ وَالْإِسْلَامِ
وَالْوَلَدَنَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ
سَيِّلَكَ

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْقُوَنَهُمْ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا غَفُورًا

- 100.** Koros Baaxok muslimiin Baaxô fanah isi diini luk Yallih gitah yawqeeh guurumah yan num, Baaxô Bagul maggo Aroocay isi Qaduwwi elle xixxibisaa kee niqmat kee Rizqhiy farakkale elle tani geele, isi buxak Yallaa kee kay farmoytâ fanah guurumak yewqe num, tohuk lakal gital Rabi kaa matrek, toysa Nummah kay galto Yallih garil kaah dabaqte, Yalli isi naqoosah dambi cabti-li xuawawli kinni.
- 101.** Moominiiney Baaxô Bagul Safarah tawqen waqdi, toysa Salat Qhasrih (Affara Rakqat yakke Salat Namma Rakqatah gacsaanam kinnuk) Abittaanam dambi siinil mali Salaatat tanin waqdi koroosite mari umaaneh siinit Boodu waamak meesitteenik, diggah koros Baxxaqqa iyya Qadaawat Siinh-le mara kinnik keenik Cibbarsima.
- 102.** Nabiyow atu Qebti Booxal ken addat teneeh Salat keenih Soolissaah ken Absissam faxxa waqdi, toysa keenik horta Salaatah kô luk Soltay, sinni Silac yabbixitoonay, tokkel kô luk Salaatah Solte horta Salaatah kummatta waqdi, toysa aka horta siinik wadiril Qaduwwi foocal tanay naharsi horta Salaatak gaba kaltah gide, aka hortay Salat abe wayte tamaatay, tokkel Salat kol luk Aboonay, usun Qaduwwik cibbarsimaanaah sinni Silac

*وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرْغَماً كَثِيرًا وَسَعْيَةً وَمَنْ يَحْجُجْ مِنْ بَيْتِهِ
مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ قُرْبَانِ رَبِّ الْمَوْتِ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُ دُعَى إِلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا لِرَحِيمًا ﴿١٠﴾

وَإِذَا ضَرَبُتِ الْأَرْضُ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَقْصُرُ وَأَمْنَ الْأَصْلَوَةَ إِنْ خَفْتُمْ أَنْ يَقْتَلُوكُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّ الْكُفَّارِ إِنْ كَافُوا لَكُمْ عَدُوٌّ أَمْبَيْتَا ﴿١١﴾

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقْمَتْ لَهُمُ الْأَصْلَوَةَ
فَلْتَقْمِمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلَيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتِهِمْ فَإِذَا سَاجَدُوا فَلَيُكُوَّفُوا مِنْ
وَرَأْيِكُمْ وَتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصْلُوْ
فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلَيَأْخُذُوا حِدْرَهُمْ
وَأَسْلِحَتِهِمْ وَدَدَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْتَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِهِمْ وَأَمْيَاتِهِمْ
فَيَمْلُؤُنَ عَيْنَكُمْ تِلَاهَ وَحْدَهُ وَلَا جَاهَ
عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَى مِنْ مَطْرِ
أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتِكُمْ

yabbixitoonay, koroosite mari
isin sinni Silac kee sinni duyyek
garcitaanam Siinik faxan,
tokkel inki makqaqah siinit
yakkuqeenimkeh, Robti adak
meesitteeniih hinnay Biyaakitten
sin tekkek sinni Silac Baaxol
haytaanamah dambi siinil mayan
Qaduwwik cibbarsima duddu
haytaanam, Diggah Yalli korosuh
ken xixxibissaah ken tayqunxee
digaala keenih massoyse Akeeral.

- 103.** Tokkel Salaatak (meesitan waqdi aban Salat kinnuk) gaba kaltan waqdi, toysa isin Soolak daffeyak, isin Qaxah anuk Yalla Cusa, tokkel meesi siinik gexxeh Satta ittan waqdi, toysa Salat dudda-luk Soolisaay aba, Diggah Salat moominiinil fardiy yimixxige wakti-le kinni.

- 104.** Moominiiney korosuy Qaduwwihi siinik tanih guran kee Qeebik maboolaatina, isin Qeebik siinit Raqta muduumak Qansaritteenik, toysa Diggah usun (koros kinnuk) isin kah Qansarittan innah Qansaritan, isin galtok usun Qaagite waanam Yallak Qaaggittan, Yalli yaaxigi Naggaar kinni.

- 105.** Nabiyyow Diggah nanu Qhuraan kitab cakkil kol oobisne, Yalli wacyih kol oobiseeh koo yuybulleemil Sinam fan mekeltamkeh, sinni nafsi cakki yaaqureenimit ganah yan marah

وَخُدُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعْدَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا أَمْهِنَّا ١٦٣

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِبَلَةً
وَقَعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا
أَطْمَأْنَتُمْ فَاقْرِبُوهُ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ
كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَتَبَ اللَّهُ مَوْقُوتًا ١٦٤

وَلَا تَهُونُ أَيْنَعَاءَ الْقَوْمَ إِنْ تَكُونُوا
تَالْمُؤْمِنَ فَإِنَّهُمْ بِالْمُؤْنَ كَمَا تَالَ الْمُؤْنَ
وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ١٦٥

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحُقْقَى لِتَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَيْتَ اللَّهُ وَلَا تَكُونَ
لِلْخَائِفِينَ خَصِيمًا ١٦٦

(tuqma deqsita numih mara kinnuk) cato makkinaay keenih mahawsin.

- 106.** Nabiyyow Yallak dambi cabti esserit, Diggah Yalli dambi cabtilli xuwawli kinnik.
- 107.** sinni nafsi Yallih amrih cinat ganah yan mara macatinaay ken Afak mayaabin, Diggah Yalli gano kak nabaah dambi kak maggo mara mayakcinak.
- 108.** Usun uma taamoomi keenik yableenimik Sinaamak yambooqoreeniih Yallak mayambooqoran usuk ken luk anuk, isi ixxigah ken caalat yaaxigeh Bar yaabak Yalli edde leede waa uma malat xiinan waqdi, Yallih ixxiga umman ken maxcoocaa kee ken uma taamoomiy abba haanat maroh tan.
- 109.** Moominiiney isin Amah siini Ama marah (tuqma deqsita numih mara kinnuk) Addunyâ manol hawissaanaah keenih Sumaaqittaanaahak, tokkel Qhiyaamah ayró Ama gano abak Yallih digaala iyyi waase-lee? hinnak Abba iyyi keenik Akkeleeh iyyi ken cate-lee?
- 110.** Umaah Qaxumaane-le taamat Aseeh hinnay Yallih Amrih cinat isi nafsi yudlumeh yan num, tohuk lakal Yalla dambi cabti esserek, Yalla dambi cabti-li xuwaw-lih kaa geele.

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٦﴾

وَلَا تَجْحِدُ لِعَنِ الَّذِينَ يَخْتَلُونَ بِأَنفُسِهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَيُحِبُّ مَنْ كَاتَ حَوَانَ أَثِيمًا ﴿٧﴾

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفَوْنَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعْهُمْ إِذْ يُبَيِّسُونَ مَا لَآ يَرْضَى مِنْ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿٨﴾

هَآئَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الْدُّنْيَا فَنَفَنْتُمْ بِاللَّهِ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا ﴿٩﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ وَثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ يَجِدُ اللَّهَ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠﴾

- 111.** dambi loowitik abeh yan num, toysa usuk cagalah isi nafsi dambi elle orbisam, Yalli isi naqoosah caagiida yaaxigi keenih madqeemil Naggaar kinni.
- 112.** num Qunxa dambi Abek hinnay kaxxa dambi abek, tohuk lakal dambik Barih yan numul kaa Qidek, toysa Nummah usuk dirab kee ereriiy Baxxaqqa iyya dambi yussukuqqeh.
- 113.** Nabiyow Yallih muxxoo kee kay Racmatta kaamol Suge wannay, tama sinni nafsi gantah tan horta cakki gitak koo makkossam niyatte usun wohut sinni nafsisika makkoysaanam maloonuuy, usun tu-kalak hebeltoh iimiy kol Baahoonu waana malon, Yalli Qhuraan kitab kee Cikmat (Nabii Cadiswa kinnuk) kol oobiseeh, duma Aaxige waak Sugtem koo Barse madqooqik, Nabiyow Yallih muxxo kaamol kaxxam Naba wacyi kol oobiseeh isi farmoyta koo Abeemil.
- 114.** Sinam garayat Abtah tan yaabittek maggoomut kayri mayan, Sadaqhat yaceenimih hinnay meqemit yaabaanaah meqemit taamitaanam kee hinnay Sinaamay itta wayteh maymaaqah Amrisa num akke waytek, tama caagiida Yallak leedaa kee galto edde gurrusak Abah yan num, toysa nanu Sarrah kaxxa galtoy farakka itta kaah Aceenno iyye Yalli.

وَمَن يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يُكَسِّبُهُ دُعَىٰ
نَفْسٌ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ ﴿١١٦﴾

وَمَن يَكْسِبْ حَطَبَةً أَوْ إِثْمًا مُّثِيرَةً
بِرِّيَّاتٍ قَدْ أَحْتَمَ لِهَا تَنَاجِيَةً وَإِشْمَامِيَّةً ﴿١١٧﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ وَلَهُمْ
ظَلَالٌ فَمَنْفَعُ آنِ يُضْلُوكَ وَمَا يُضْلُوكَ
إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَعْرُفُونَ إِنْ شَاءُ
وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَعَلَمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ
اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٨﴾

* لَا يَخِرُّ فِي كَثِيرٍ مِّنْ تَجْوِيلِهِمْ إِلَّا مَنْ
أَمْرَرَ صَدَقَةً أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ أُبَيْعَةً
مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسُوقَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٩﴾

- 115.** Tирто каah Baxxaqqa itteek lakal Yallih farmoytih Amri cinaah moominiin gitak kalih gita kataata num, kaa kee kay koroosannuy doorite ittah cabnaah jahannam gira kaa culusna, jahannam gira is manxu gacta gacsimeynaay?
- 116.** Diggah Yalli agleh tu-kaat haa maray Atoobe kalah Rabeh dambi macaba, Yallat Agleyta haanamak Addah Raqqa iyya dambi abah yan marak isih faxa marah dambi cabah, Yallat Agleyta haa num, toysa Nummah usuk cakki gitak xer makkootiyah makkooote.
- 117.** Tama koros Yallak kalah taqbudem mali, numtinwellittey Say-marih migaaqitte kah abitte Akke waytek, usun kalah yaqbudeenim malon, Yalla cineeh umaanet caddok tatre Sheytan yaqbuden ken akke waytek.
- 118.** Sheytan Yalli isi Racmatak kaa yayxaaray xiibitak anu ku-Naqqosak yimixxige kura (Afto) keenik inni Qibaadah haysiteyyo iyye.
- 119.** Sheytan isi yab warraynak, Diggah anu yoo kataate mara keenik cakkik makkoseyyooh dirab Qaaguh ken xagniseyyo, diggah lacti Aytiiya yargiqeenimih ken Amriseyyooh diggah usun tet Argiye-lon, Yallih ginok weelal korsaanamah ken Amriseyyooh, Diggah usun kaa korse-lon, Sheytan Yallak kalah Awlaytuh

وَمَن يُشَاقِّ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ
الْهُدَى وَيَتَّبِعُ عَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ وَلَهُ
مَا أَتَوْ لَهُ وَنُصَلِّهُ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشَرِّكَ بِهِ وَيَغْفِرُ
مَلْدُونَ ذَلِيلَ لِمَن يُشَاءُ وَمَن يُشَرِّكَ بِاللَّهِ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

إِن يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَّهَا وَإِن
يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَنًا مَرِيدًا

لَعْنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا تَخْذَنَ مِنْ
عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا

وَلَا يُضْلِلَهُمْ وَلَا مُنِيهُمْ وَلَا مُرْهِمْ
فَإِبْرَيْتَ كُنْ مَذَارَ الْأَنْفَاسِ
وَلَا مَرْهُومْ فَإِيْغَيْرُ بَثَ خَلَقَ اللَّهُ
وَمَن يَتَّخِذُ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ
اللَّهِ فَقَدْ حَسِرَ حُسْرًا مَمِينًا

haysita num, toysa usuk Nummah
Baxxaqqa itta kasaarah kasaarite
Numu.

- 120.** Sheytan isi kataate mara dirab xaganah xagnisaah deedal Qaaghuh ken xagnisaah ken duquurusa,
Sheytan kalah ken kah xagnisam mali duquurusiyyaa kee malmaalu akke waytek.
- 121.** Woo marak orbeyna jahannam giraay teetik edde maktaanaah elelitan Arac mageyan.
- 122.** Yeemeneeh meqe taamoomi Abbaasite mara weeqaytitte guba kak gexxa jannoota ken culsenno, usun umman teetil waarak, Yallih xagni Nummaay Agay-waaga mali, Yallak maxcô Nummah iyyi fulaa? Num ma-fula.
- 123.** Muslimiiney sin Qaagu hinnaay kitab marih Qaagu hinna Ama kaxxa muxxo elle geyaanan Nummah iimaan kee meqe taamal geyaanâ ikkal, uma taama Abe num teetil galtima, usuk Yallak kalah kay caagidih Abba yakke Awlaytu ma-geyaay cateynay Yallih digaalak kaa cata mageya.
- 124.** Meqe taamoomik tu-Abbaasite num lab-Num takkay hinnay Say-Num takkay usuk moomintuh Anuk, Toysa too mari jannat culaah ken taamoomih galtok tamri lafoyti xiironut tan Boohâ Baxah gide keenik madaggoysaanaay ken mayadluman.

يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمْ
الشَّيْطَانُ إِلَّا لَذُورًا ﴿١٦﴾

أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَلَا يَحِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٧﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَمْرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُذْخَلُهُمْ جَنَّتِ تَجَزَّى مِنْ تَحْتِهَا
الآنَهَرُ خَلِيلِنَّ فِيهَا آبَادًا وَعَدَ اللَّهُ
حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلَاكَ ﴿١٨﴾

لَيَسْ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانَتِ أَهْلِ الْكِتَابِ
مَنْ يَعْمَلُ سُوءًا يُجْزَى بِهِ وَلَا يَحِدُهُ مَنْ
دُونَ اللَّهِ وَلِيَ أَوْلَانَصِيرًا ﴿١٩﴾

وَمَنْ يَعْمَلُ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ
ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ تَبَقِيرًا ﴿٢٠﴾

- 125.** Diini Qaxah iyyi yaysee isi Nafsi Yallih gabal hee numuk, usuk Yalla inkittoysaah meqe taama Yalla caglisak, usuk Aka diinittek xabanah gacak Nabii Ibraahim diini kataate numuk iyyi yaysee? Num mayaysa, Yalli Nabii Ibraahim kaxxa kacnoytah haysite.
- 126.** Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul tanim inkih Yalli-le, Yallih ixxiga ummaan iimit maroh taniih tukaak maqellitta.
- 127.** Nabiyyow Sinam Agbi caagiidaa kee ken madqooqi Baxxaqqa keenih haytam koo esseran, ken caagiida Yalli Baxxaqqa Siinh heele, kitaabal Siinh tankiriyimem Say-Qayxiixay digbissaanam faxxaanay yaras kee Nagrâ maaluk keenih tunkuttubem kah Acee waytaanaa kee Qunxa urruy Boolaysaanaah burtaanah caagid Yalli Baxxaqqa siinh heele, Qayxiixah Nagrâ maaluu kee ken cakki keenih taceenimih Qadaalat Abtaanamah sin Amrisa keenik ixxic, isin kayrik Abba haytaanam, toysa diggah Yalli yaaxigi kinniil kaak Qellittam matan.
- 128.** Barra isi Baqlak isil yaxxeereeh yambeemik hinnay derre isit cabaamak meesittek, toysa sitta geyaanaah sittin fan maymaaqah yaymaaqueenim ken Nammayal dambi mali, sitta geyaanam

وَمَنْ أَحْسَنْ دِيَنًا مَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ
وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةً إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَأَنْتَدَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ حَلِيلًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا

وَيَسْتَقْنُونَكَ فِي الْإِسَاءَةِ قُلْ اللَّهُ
يُفْتَنِكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتَلَقَّى عَلَيْكُمْ فِي
الْكِتَابِ فِي يَسْمَى الْإِسَاءَةِ الَّتِي
لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْعَوْنَ أَنَّ
تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفُينَ مِنَ الْوَلَدِينَ وَأَنَّ
تَقُومُ الْيَتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَقْعُلُوا مُنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ يَهِ عَلَيْهِمَا

وَإِنْ أَمْرَأٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهِ أُنْشُرَأً أَوْ
إِغْرِاصًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلَحَا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ
وَأَخْضَرَتْ الْأَنْفُسُ الْشَّجَرُ وَإِنْ تَحْسِسُوا

Baxsimiyyak kayrih Aysuk Raqta nafsitte kaxxa cinnaane caalatah leeh elle ginnimte, sinni Agabû luk gexso temqeeneih Yallak keenih meesitteenik, toysa diggah Yalli isin Abba haytaanamak Adda yaaxigi kinni.

- 129.** Lab-maraw isin gennaaqot tabbixen Agbih fanal Qadaalat Abtaanam maduddan kacanul kaxxa Baakeerih kah Baakersintan way, toysa faxe waytan Barrak inkinnah yan keltiyah kelitti teetik maxcina, toysa Baqla sinni cabti sinni Baray waxeexit tanih innah tet cabettoonuuuh wohul dambi sin Abbixe-lek, sinni taamoomi taymaaqueeniih sinni Agabih fanal Qadaalat Abtaanaah Yallak keenih meesitteenik, toysa diggah Yalli isi Naqoosah dambi cabti-li xuwaw-li kinni.

- 130.** Barraa kee Baqla Cabtil ittak Baxsimtek Yalli ken Nammayak kulli num keenik isi muxxoh gaddalise-le teetik tayse Barra kaah yaceeh kaak yayse Baqla teetih yaceemil, Yallak muxxoo kee guna farakka ittaah usuk isi Naqoosâ fanal Aba meklal Naggaar kinni.

- 131.** Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul taniimih Reeda inkih Yalli-le, Nummah siinik duma kitab kah yontocowwime maraa kee sin (Mucammad ﷺ ummat kinnuk) inkih Yallak meesita iyyaanamah sin farrimne, Yalli sin

وَتَنْتَهُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَيْرٌ

وَلَنْ تَسْتَطِعُوْا أَنْ تَعْدُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ
حَرَصْتُمْ فَلَا تَنْهَاوُ اكْثَرُ الْمَيْلِ فَتَذَرُّهَا
كَالْمَعْلَقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوهَا وَتَنْتَهُوا
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

وَإِنْ يَتَّقَرَّبَا إِنْ اللَّهُ كَلَمْنَ سَعَيْهِ
وَكَانَ اللَّهُ وَسِعًا حَكِيمًا

وَلَيَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَلَقَدْ وَصَّلَنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَإِنَّا أَكْمَمْنَا أَنْ تُقْرَأُ اللَّهُ وَإِنْ
تَكُونُوا إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا

edde farriimeemil koroositteenik, toysa diggah Yalli Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul taniimih Reeda usuk-le, Yalli isi ginok gaddali isi Naqoosah yecee Niqmatal fayla-li kinni.

- 132.** Qaranwal tanim kee Baaxô Bagul taniimih Reeda inkih Yalli-le, Yalli isi Naqoosah taamoomi Yableeh dacrisaamah xiqqi haa.

- 133.** Sinaamey Yalli faxek sin Bayissi heeh siinik kalah Aka mara Baahe-le, Yalli toh siinik Abaamah dudda-li kinni.

- 134.** Sinaamey Siinik Aba taamat dubuk Addunyâ galtó faxa Num, toysa Yallih xaql Addunyâ galtoó kee Akeerâ galtó inkih tanik kaal esseritay, Yalli isi Naqoosah maxcooca yaabbi ken taamoomi yabali kinni.

- 135.** Yeemeneh yan maraw Qadaalatal Soolaah Yallih Sabbatah Sumaaqita mara tika sinni nafsitteey hinnay sinni xaleynaa kee siinii Ramad-le mara takke way, elle Sumaaqittan Num gaddali yakkay hinnay tudagoya yakkay, toysa Yalli ken Nammayih maqaane edde tan ikkeh ixxigah siinik Aysuk Raaqak, toysa isin sinni nafsi fayxi kataata mara makkina Qadaalat cabtaanamal, sinni Arrob Sumaaqak makteenik hinnay derre edde cabtaanaah kaa taaqureenimil, toysa diggah Yalli

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى
بِاللَّهِ وَكِيلًا

إِنْ يَشَاءُ يَهْبِطُ كُلَّ أَيْمَانٍ وَيَأْتِ
بِمَا خَرَقُوا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنَّدَ اللَّهِ تَوَابُ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا

* يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُنُواْ قَرِيبِينَ بِالْقُسْطِ
شُهَدَاءَ اللَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِكُمْ أَوْ أَلْوَاهِيْنَ
وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ عَيْنًا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ
أَوْلَى بِهِمَا فَلَا تَنْبِغِيْلُهُوَ أَنْ تَعْدِلُوا
وَلَنْ تَنْجُوا أَوْ تُعْرِضُوا فِإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَيْرًا

isin Abba haytaanamak Adda
yaaxigi kinni.

- 136.** Yeemeneh yan maraw isin Yallaa
kee kay farmoytiih Nummaysiyyal
diggi ixxica, Qhuraan kitaabay
Yalli isi farmoya Nabii
Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ oobisee
kee Aka kitoobay Qhuraanak
duma Aka farmoytiitil oobise
Nummassaanamal diggi ixxica,
Yallal koroositeeh kay malaykaay
kay kitoobaay kay farmoytit
kee elle caboh Ayról koroosite
mari, toysa usun cakki gitak xer
makkootiyyah makkooten.

- 137.** Diggah yeemeneeh, tohuk
lakal koroositeeh tohuk lakal
yeemeneeh, tohuk lakal
koroositeeh, tohuk lakal
koroosannu ossiteeh woo
koroosannul Rabba iyyam fanah
elle warree marah Yalli dambi
keenih cabam matakkaay tиро
gital tirri ken mahaa.

- 138.** Nabiyyow munaafiqhiin ken
Qansarissa digaala loonumul
ken Aytikumus jahannam girah
Addal.

- 139.** Usun (Munaafiqhiin kinnuk)
koroosite mara Awlaytiitiy cato
edde faxaanah haysita mara
moominiin cabba heenih, usun
(munaafiqhiin kinnuk) maysoo
kee cato koros xaql gurruasaanaa?
Tokkel diggah maysoo kee cato
inkih Yalli-lek.

يَتَابُهُ الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ مُؤْمِنُوْا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَكُفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرَسُولِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ حَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

(١٣٦)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا شَمَّ كَفَرُوا شَمَّ آمَنُوا شَمَّ
كَفَرُوا شَمَّ آزَادُوا كُفُرًا لَمْ يَكُنْ اللَّهَ لِيغَافِرَ
لَهُمْ وَلَا لِيَهِمْ سَيِّلًا

(١٣٧)

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَفِيرَنَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبْيَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِرَةَ
فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا

(١٣٨)

- 140.** Nummah moominiiney Yalli
isi kitaabal (Qhuraan kinnuk),
Yallih Aayootal koroositaah
teetil Anqasah taabben waqdi,
toysa isin keenî luk madaffeyina
iyyaanam Siinil oobise, usun
Yallih Aayootal aban Anqasak
Aka walalat cullu iyyaanam
fanah, diggah isin tohut keenî luk
daffeyteenik, toysa isin dambil
ken innah yan mara kinniton,
Diggah Yalli munaafiqhiin kee
koroosite mara inkih jahannam
giral kobxise-le.
- 141.** Usun (Munaafiqhiin kinnuk) Qeb
kee musiibatak Siinil obtam Siinil
garris mara kinni Moominiiney
Yalli isi guneh sin Qaduwih sin
cateeh iisaai kee xannaba kaak
geyteenik, nanu catoh Siinî luk
masuginninoo? Siinik iyyan,
koros iisaai kee xannabak tu-Siinik
geytek nanu Siinil Abneemit sin
macatinninoo, Moominiin siinik
mawaasinninoo Sin Qidaanamak?
keenik iyyan, Yalli Qhiyaamah
Ayro sin kee ken fan mekle-le,
Yalli koros inkinnah moominiink
elle tayse git teetih maabinna.
- 142.** Diggah munaafiqhiin yan
mari Yalla ganam yakkale usun
iimaanak yaybulleenim kee
koroosannuk Qellisaanamat,
usuk usun Aben gano celta galtoh
ken galtak, tama munaafiqhiin
Salat Abtuh Solta waqdi tutaan
luk kaah Solta Sinam sinni
tablemekh, usun Yalla dagoh gide
Akke waytek macusan.

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنِ اذَا سَمِعْتُمْ
هَذَا يَكْتُبُ اللَّهُ بِمَا كُتِبَ لَكُمْ وَمَا يُسْتَهِنُ بِهَا فَلَا تَقْدُرُوا
مَعَهُمْ حَقّنَجُوْضُوا فِي حَدِيثٍ عَيْنِهِ إِنَّكُمْ لَا
مَشَّاهِدُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنْتَفِقِينَ
وَالْكَافِرُونَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا

الَّذِينَ يَرَوْصُونَ يَكُمْ فِي إِنْ كَانَ لَكُمْ
فَتَحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَنَّمَا نَكُونُ مَعَكُمْ وَإِنْ
كَانَ لِلْكَافِرِينَ تَصِيبٌ قَالُوا أَمْ
نَسْتَحْوِدُ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعُكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ
فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ
الَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سِيلًا

إِنَّ الْمُنْتَفِقِينَ يَحْدِدُونَ اللَّهَ وَهُوَ
خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُلَّ
يُرَاةٍ وَنَأْنَاسٌ وَلَا يَذَكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَيْلَالًا

- 143.** Tama munaafiqhiin iimaan kee koroosanni fanal Agay-waagat tan, usun ta yeemene marâ luk mayaniinaay ta koroosite marâ luk mayanin, Yalli makot bee numuh, toysa tirtô gita inkinnah kaah mageyta.
- 144.** Yeemeneh yan maraw moominiin cato cabba hayteenih koroosite mara Awlaytiitih mahaysitina, sinni Qaduwwihi kacnoytit takkeenimit isin Yallah Baxxaqqqa iyya Sumaq sinnil haytaanam maay faxxan?
- 145.** Diggah munaafiqhiin Qhiyaamah Ayro girak gubi onqorol tan, Nabiyw tama munaafiqhiiniih cateynay tama digaalak ken cata inkinnah keenih mageyta.
- 146.** Tama munaafiqhannuk Yallal gaceeh yotoobeeh taama yessemeqqeeh, Yallih kitab yibbixeeh sinni diini Yallah cagliseh yan mara Akke waytek, too mari usun Addunya kee Akeeral moominiinî luk yanin, Yalli moominiiniih Sarra Akeeral kaxxa galto (jannah kinnuk) Aceele.
- 147.** Yalli sin digaalamat maa-tuxxiqlee maca kak abaa? Kaa faatitteeniih kaa kee kay farmoya Nummasseenik, Yalli isi naqoosa Qibaadak kaah Abtem keenik faatitah, usuk ummaanim yaaxigi kinni.

مُذَبِّدَيْنَ يَنْ ذَلِكَ لَا إِلَى هُوَلَاءِ وَلَا إِلَى هُوَلَاءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَأَنَّ يَحْدَهُ لَهُ وَسِيلًا

يَتَأَلَّهَا الَّذِينَ أَمْوَالَ اتَّخَذُوا الْكَفَرَيْنَ
أَوْلَيَّةً مَنْ دُونَ الْمُؤْمِنِينَ اتُرِيدُونَ أَنْ
تَجْعَلُوا اللَّهَ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدُّرُجَاتِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ
وَلَنْ يَجْدِهُمْ نَصِيرًا

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَأَعْتَصَمُوا
بِاللَّهِ وَلَحَصُوا دِينَهُمْ لَهُ فَأُولَئِكَ مَعَ
الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتَى اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ
وَإِمْنَشْمَ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلَيْمًا

- 148.** Yalli maxcoocak uma maxco fayya haanam makienci yundullume num kaa yudlume numih umaanet yaabam kaah xiqtam akke waytek, Yalli fayya heenim hinnay Ramma heenim yaabbi, Qellut Abeenim yaaxigi kinni.
- 149.** Sinaamey meqe taama tuybulleenik hinnay tet Qellisseenik hinnay umaanek Siinil Baaheenimik Qafu Abteenik, toysa Diggah Yalli isi naqoosah Qafu Abah ken digaalaman duudak.
- 150.** Diggah Yallaa kee kay farmoytiitil koroosita mari (Yahuud kee Nasaara kinnuk) Yallaa kee kay farmoytiitih fan Baxsaanam faxan Yalla Nummasnaah kay farmoytit dirabbosnah iyyaanamal, garu keenik Nummasnaah garul keenik koroositnah iyyan, usun koroosannuu kee iimaanak fanal makô gitay Bicsiteeni haysitaanam faxan.
- 151.** Woo maray tohut weeloysime usun Nummâ korosu, nanu koroositeh yan marah ken xixibissaah ken tayqunxee digaalaa keenih massosne Akeeral.
- 152.** Yallaa kee kay farmoytit Nummayseeh keenik numtin fan Baxse-weeh Yallih Amri oggole mari, too marah Yalli Sarra ken meqe galtoota keenih Aceele, Yalli dambi cabti-li xuwaw-li kinni.

* لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهَرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ
إِلَّا مَنْ ظُلِمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلَيْهَا ﴿١٥٤﴾

إِنْ تُبُدُّوا نَبِيًّا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوْعَنْ سُوءِ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٥٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَيُرِيدُونَ
أَنْ يُفَرَّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَيَقُولُونَ نَؤْمِنُ
بِعَصْرٍ وَنَكْفُرُ بِعَصْرٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ
يَتَخَذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَيِّلًا ﴿١٥٦﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥٧﴾

وَالَّذِينَ إِمَّا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ
يُؤْتَيْهِمْ أَجُورَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٨﴾

153. Nabiyyow kitab mari (Yahuud kinnuk) Qaraanak kitab keenil oobissam kol esseran, Nabii Muusal tawraat kitab inki adda kah oobe innah, Nabiyyow tamah keenik Ma Qajjibsit in usun Nummah Nabii Muusa tamahak Nabam essereenik, tokkel Yalla intih nee uybulluy kaak iyyen, tokkel Qaran gira keenil obteeh ken finqisse, ken ceele waytam essereenimit sinni Nafsi yudlumeenimih Sabbatah, tohuk lakal Beqera Yallay yaqbudeenih haysiten Yalla cabba heenih Nabii Muusâ gabal Baxxaqqaa itta Astooti keenih temeceteek lakal, tokkel wohuk Qafu keenih Abneh usun Beqeri Qibaadak Yallal gacen waqdi, Nabii Muusah maqrarre Astootiy kay Nubuwwannuh Baxxaqqaa iyya Sumaq takke kaah necee.

154. Tuur deqsitta Qale Amol fayya keenik hayne meesissoh Tawraatal taniimil taamitoonu waanamah keenik Beyne Ateeban (xagana kinnuk) Abinat Assaanam cineenimih Sabbatah, Beytal Maqhdis deqsitta magaala Yallah Aqunxak moyya Ramma haak tet cula keenik inneeh usun woh cineeniih Saloofah cisik Axcul culen, Sabti Ayro kullum tabbixeenimit caddok matatrina keenik inneeh woo kullum Ni-Amrih cinah yibbixeeneh, gibdi Ateeban keenik Beyneeh kaa yiggleeniih kaa makeenih.

يَسْعَكُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَجَبَ رَبَّهُمْ
مِّنْ ذَلِكَ قَالُوا أَرَيْنَا اللَّهَ جَهَرَ فَأَخَذَهُمْ
الصَّرْعَقَةُ بِظُلْمٍ هُمْ أَخْنَذُوا بِالْعِجلَةِ مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ أَبْيَنَتْ فَعَفَوْنَاهُ عَنْ
ذَلِكَ وَأَتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا مُّؤْمِنًا ﴿١٥٣﴾

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الْطُّورَ بِمِشْقَهُمْ وَقُنْنَالَهُمْ
أَدْخَلْنَا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُنْنَالَهُمْ لَا نَعْدُهُ
فِي السَّبْتِ وَأَخْنَذْنَا مِنْهُمْ مِّيشَقًا غَلِظًا ﴿١٥٤﴾

155. Ni-Racmatak ken kah neyxeerem keenik beyne Ateeban (xagana kinnuk) yiggileeniih Yallih Astootiy kay farmoytiitih Numma tascassee yengeddeeniih teetil koroositeenih, dulmiiy cakki maliinoh Yallih Ambiya Qideenimih Sabbathah, Ni-Lubbitte Sibat taniih Atu ittam maraaqissa iyyeenimih Sabbathah Ni-Racmatak ken neyxeereh, wonna hinnay usun koroositeenimih Sabbathah Yalli keenik tet Alfeh, tokkel usun dago iimaanak-sa ken yanfiqe iimaanah ma-yaaminan.

156. Usun Nabii Qiisal koroositeeniih kay ina Maryam dalwa Abte Axcul kaxxa ererih edde yeerren maxco iyyeenimih Sabbathah Ni-Racmatak ken Neyxeereh.

157. diggah nanu Maryam Baxa Qiisa Yallih farmoya Anqasaay Burah kaa Qidneh iyyeenimih Sabbathah Ni-Racmatak ken neyxeereh, usun Nabii Qiisa maqidinnoonuuy kaa Mafannisinnon, kinnih immay Yalli Nabii Qiisâ ceelo keenih elle hee numu usun Qideenim, Diggah Nabii Qiisâ caagidil itta wee mari kay Qidimik Agay-waagat yanin, usun tamahak hebeltoh ixxiga malon akkal kataatanam akke waytek, usun ismitti heenih kaa maqidinnon.

158. Usun elle yakkalen inna hinnay Yalli Nabii Qiisa Nuwwuk isi fan fayya kaa hee, Yalli isi Reedal

فِيمَا نَقْضُهُمْ مِّيقَاتُهُمْ وَكُفَّرُهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَقَاتَلُهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَاتَلُهُمْ فَلُوْنَا
عُلُفَّ بِلَطَبْعِ اللَّهِ عَلَيْهَا إِبْكَارٌ كُفَّرُهُمْ فَلَا
يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَيْلَالًا

١٥٥

وَبِكُفْرِهِمْ وَتَوَلِّهِمْ عَلَىٰ مَرِيمَ بُهْتَنَّا عَظِيمًا

وَقَاتَلُهُمْ إِنَّا نَقْتَلُنَا الْمَسِيحَ عِيسَىً ابْنَ مَرِيمَ
رَسُولَ اللَّهِ وَمَا أَقْتَلُوهُ وَمَا أَصْبَلُوهُ وَلَكُنْ
شُرِّهُ لَهُمْ وَلَئِنَّ الَّذِينَ آخْتَفُوا فِيهِ لَنْ شَرِّ
مَنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِّنْ عِلْمٍ إِلَّا اتَّبَاعُ الظَّنِّ
وَمَا قَاتَلُوهُ يَقْبِضُهُ

١٥٧

بِلَ رَفِعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

mayso-li Abba haamal Naggaar
kinni.

- 159.** kitab marak (Yahuud kee Nasaara kinnuk) hebeltô num keenik ma-Raaqa Nabii Qiisa Qaraanak oobaah Rabak naharat usuk Yallih Naqasuuy kay farmoya kinnim inkih Nummaysan ken Akke waytek, Nabii Qiisa Qhiyaamah Ayro Sumaq keenil yakke, yahuud kaa dirabbosseeh Nasaarâ Yallih Baxa kaak itteemil.

- 160.** Yahuud yekke mari dulmii kee kaxxa dambittet Aseenimih Sabbatah keenih calallowteh Sugte meqe maaqo keenil carammosneh, sinnii kee Sinam maggom Yallih diinoh gitak waaseenimih Sabbatah.

- 161.** Nummah Yalli tawraat kitaabal ken kak waaseh yan Ribâ maalu Beeteeniih yokmeenimih Sabbatah, Sinam maalu cakki maliinoh deedalah yokmeenimih Sabbatah, keenik (Ama Yahuud kinnuk) koroositeh yan marah Qansarissa digaala massosne akeeral.

- 162.** Kinnih immay keenik (yahuud kinnuk) ixxigaa kee Yallih madqooqil diggi iyya maraa kee moominiin Nabiyow Qhuraanak kol obsimtem kee kok naharsi farmoytiitl obsimtem Nummaysaanah, usun Salat Soolisaah Zaka yaceeh Yalla kee ellecaboh Ayro Nummaysa

وَإِنْ مَنْ أَهْلَ الْكِتَابُ إِلَّا يَوْمَنَ بِهِ قَبْلَ
مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِ شَهِيدًا

فَإِذَا مَرَأَوْهُمْ فَإِنَّهُمْ
طَيِّبَاتٍ أَجْلَتْ لَهُمْ وَيَصْدِرُهُمْ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ كَثِيرًا

وَأَخْذُهُمُ الْرِّبَوْأَ وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلَاهُمْ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلَ وَأَعْتَدْنَا لِلْكُفَّارِينَ
مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

لِكُنَ الرَّسُولُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَالْمُقْرِئِينَ أَصْلَوَهُ وَالْمُؤْمِنُونَ أَرْكَوْهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأُولَئِكَ
سُوتُّهُمْ هُنَاجِرٌ عَظِيمًا

mara, woo maray meqe weeloolat
weeloysimeh kaxxa galto (jannat
kinnuk) Aceenno Akeeral.

163. Diggah Nabiyow nanu wacyi kol oobisneh, Nabii Nuucuuy kaak lakal tan Ambiyal wacyi kah oobisne innah, Nabii Ibraahim kee Nabii Ismaaqiliiy Nabii Iscaaqh kee Nabii Yaq-qhuubuuuy kay Samadak Ambiya yekke maral wacyi oobisneh, Nabii Qiisaay Nabii Ayyuub kee Nabii Yuunusuuy Nabii Haaruun kee Nabii Suleyamaanal wacyi oobisneh, Nabii Daawuuduh Zabuur deqsitea kitab necee.

164. Nabiyow Qhuraan Addal Ama Suurak duma Nummah farmoytiitik xaagu kol kak maaqne farmoytit kee keenik xaagu kol kak maaqe wayne farmoytit Rubne, Yalli Nabii Muusâ luk yaabiyyah yaabe.

165. Inni ginô fanah farmoytitte Ruube yeemeneh yan mara keenik meqe galtol Aytikumusak, hinnay koroosite mara keenik Yi-digaalak meesiisak, Yalli Sinaamah farmoytit Ruubek wadir Sinam Yallat tuh hay sit kee malkitaanam gee waanamkeh, Yalli mayso-li isi Naqoosah Abba haamal Naggaar kinni.

166. Kinnih immay Nabiyow yahuud kee keenik kalah yan mari kol koroositik Atu kay farmoytay Qhuraan elle oobise kinnitoomuh

* إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْهِ
وَالنَّبِيِّنَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ وَعِيسَى وَأَبِيهِ وَرَوْسُ
وَهَرُونَ وَسُلَيْمَانَ وَإِتَّيْنَا دُورَنْ وَزُورَكَا
١٦٣

وَرَسُلًا لَّقَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ
وَرَسُلًا لَّمْ نَقْصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَمُ اللَّهِ
مُؤْمِنٍ تَكَلِّمًا
١٦٤

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا
١٦٥

لَكَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنَّكَ رَبُّ عِلْمِهِ
وَالْمَلَائِكَةُ شُهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ
شَهِيدًا
١٦٦

Yalli koh Sumaaqita usuk isi
ixxigal kol kaa oobisak, malayka
wacyih kol obsimtem Numma
kinniimih koh Sumaaqitta,
Nabiyow Yalli Sumaaqah dibuk
Xiqqi koo haa.

- 167.** Diggah koroositeeh ku-
Nubuwwannu yangaddeeh Sinam
Yallih gitak waase mari, Nummah
cakki gitak xer makkootiyyah
makkoot.

- 168.** Diggah koroositeeh koroosannut
sinni Nafsii kee Sinam diinik
waasaanamat yudlume marah
Yalli dambi keenih cabam
matakkaay cakki gital tirri ken
haam maaba koroosannuk Amok
cate weenimih Sabbatah.

- 169.** Yalli tirri ken mahaa jahannam
gira ken gudduya gital tirri ken
haa kaa Akke waytek, usun (koros
kinnuk) umman tet Addal waarak,
toh Yallal xabciniih kaal magibdi.

- 170.** Sinaamey Nummah Ni-Farmoyti
Nabii Mucammad ﷺ
sin Rabbik cakki diinî luk Siinih
yemeetek, toysa kaa Nummaysa
kaa Nummassaanam kayrih Siinih
Aysuk Raqtak, sinni koroosannuk
cate wayteenik, toysa diggah Yalli
Qaranwaa kee Baaxol taniimih
Reeda-lem ixiga, Yalli isi gino
yaaxigeeh keenih Abba haamal
Naggaar kinni.

- 171.** Kitab maraw (Nasaara kinnuk)
sinni diinit caddok matatrinaay

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ قَدْ ضَلَّوْا أَضَلَّا لَعِيَدًا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا ثُمَّ كُنْ أَنَّ اللَّهَ
لِيغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَلْهِدُهُمْ طَرِيقًا

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ حَلَّلِيهِ فِيهَا أَبَدًا
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحُقْقِيْقِ مِنْ
رَّبِّكُمْ فَإِذَا مُؤْمِنُوْهُمْ لَهُمْ فَوَّافَنَ
تَكَفُّرُ وَفَاقِلُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَقْنُلُوا فِي دِيْنِكُمْ

Yallal cakki maxcô kalihim mahaysina usuk xayloo kee Barra-le iyyaanamal, cagalalah maryam Baxi Nabii Qiisa Yallih farmoynaay Yalli cakkil kaa Ruube, Yalli maryam gudduyse isi Qangarat (tik iyyaanamih Qangara kinnuk) kaa gineeh Yalla-le kabuk yan Roociy Yalli jibriil kah Amrisey jibriil maryam diriqit fuufusek kaa gine Yalli, toysa Yalla kee kay farmoytit Nummaysaay Yallitte Sidoc takke maxcina, maryam kee Qiisa Agleh kaat haak, tama maxcok idiya woh kayrih Siinh taysehik, cagalalah Yalli inki Yalla usuk Saytunnooweh xaylo haysitaamak, usuk Qaranwal tanim kee Baaxol taniimih Reeda-le, Yalli isi Naqoosah taamoomi yableeh dacrisaamah xiqli ken haa.

- 172.** Masiic (Nabii Qiisa kinnuk) Yallih Naqasu yakkeemik inkinnah isi Nafsi fayya mahaay mayaynaba, Yallat xayih tan malayka Yallih Naqoosa yakkeenimik inkinnah sinni mayaynaban, Yallih Qibaadak ise fayya haah kaxxamariinita mari, toysa Yalli Qhiyaamah Ayró inkih ken gaaboyse-le Cisab kee galtoh.

- 173.** Yeemeneeh meqe taamoomi Abbaasite marah tu-gactek, toysa Yalli ken taamoomih galtoota dudda-luk keenih Aceeleeh isi muxxok keenih osse-le, isi Nafsi fayya heeh kaxxa mariinite

وَلَا تَقُولُوا عَنِ اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ إِنَّمَا^{١٧٣}
الْمُسِيحَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ
فَأَمْنَوْا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةَ^{١٧٤}
أَنَّهُ هُوَ أَخْيَرُ الْكُوْمَى إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَحْدَهُ
سُبْحَانَهُ وَأَنَّ يَكُونَ لَهُ وَلِدٌ لَّهُ وَمَا فِي
الْمَسَوَّتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكَيْلًا

لَنْ يَسْتَكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا
لِلَّهِ وَلَا الْمَلَكِيَّةُ الْمُغَرَّبُونَ وَمَنْ
يَسْتَكِفَ عَنْ عَبْدِ رَبِّهِ وَيَسْتَكِفُ
فَسَيِّئَتْ حُشْرُهُ إِلَيْهِ جَمِيعًا

فَإِنَّمَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْفَى هُمْ أُجُورُهُمْ وَيَنْزَلُهُمْ مِنْ
فَضْلِهِ وَلَا مَا الَّذِينَ آتَسْتَكْفُوا
وَأَسْتَكِنْجَبَرُوا فَيُعَذَّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

marah tu-gactek, toysa Yalli ken Qansarissa digaalah ken digaale-le, usun Yallak kalah Awlaytu mageyaanaay cateynay Yallah digaalak ken cata mageyan.

- 174.** Sinaamey Nummah sin Rabbik Asta (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) Siinih temeete, Nooriy (Qhuraan kinnuk) Baxxaqqa iyyay tиро elle geytaana Siinil oobisne.
- 175.** Yalla Nummayseeh Qhuraan kitaabay Noori-le yixxibixxee marah tu-gactek, toysa Yalli isi jannat ken culse-le kaak yan Racmat kee muxxoh, massale gitay (islaam diini kinnuk) jannatti kaloolâ fanah ken Beyal tirri ken hee-le.
- 176.** Nabiyyow Rabe Numuy Addunyal xaylo cabe weeh Abba cabe weeh Nagra koo esseran, woo Numuy Addunyal xalay kee Abbak tu-kak Raaqe wayteh maalih kurane elle Aban inna Yalli Siinih warse-le keenik ixxic, Seehadayti xalay kee Abbak Addunyal tu-cabe kalah Rabeeh toobokoytây inaa kee Abba kaâ luk le dibuk kaak Raqtek, hinnay Abbah Baxá dibuk kaak Raqtek, tokkel is isi toobokoyti cabe Nagrâ maaluk garab-le, tet toobokoytay inaa kee Abba teetî luk-le tet Nagrah, hinnay tet Abbah Baxi dibuk Raaqek tet Nagrah, is Rabteeh xalay kee Abbak tu-cabe waytek

وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مَنْ دُونَ اللَّهِ وَلِيَأْتِ
وَلَا نَصِيرُ إِلَيْكُمْ فَوْلَادُ مُؤْمِنِينَ

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْكَةً مَنْ رَبِّكُمْ
وَأَنْزَنَا إِلَيْكُمْ فَوْلَادًا مُؤْمِنِينَ

فَأَمَّا الَّذِينَ أَمْنَوْا بِاللَّهِ وَاعْصَمُوا بِهِ
فَسَيِّدُ خَلْمُومٍ فِي حَمْمَةٍ مَّنْهُ وَضَلَّلَ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صَرَاطًا مُسْتَقِيمًا

يَسْتَغْفِرُونَ إِلَى اللَّهِ يُفْتَنُهُ كُفُورُ الْكَلَّابِ
إِنْ أَمْرُؤٌ هَلَّاكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ
فَلَهَا نِصْفٌ مَاتَرَكَ وَهُوَ يُرْثِهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَهَا وَلَدٌ إِنْ كَانَتْ أُشْتَنِينَ فَلَهُمَا النُّشْتَانُ
مَمَاتَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رَجَالًا وَنِسَاءً
فَلِلَّذِكَرِ مِثْلُ حَظِ الْأُنْثَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
أَنْ تَضَلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

tet maalu inkih Nagra, Rabe
Seehadayti xalay kee Abbak tu-
cabe weeh kaak Raqtem Namma
Say- toobokoytá tekkek, toysa
usuk cabeemik ken Nammay
Sidiica ikkel heen maaluk
Namma Afa usun lon, Rabe
numuk Raqtem Lab-toobokoo
kee Say-tooboko tekkek, toysa
Lab-toobokoyti isi Namma
toobokoytá maglabih innah
yan maglab-le Nagr maaluk,
Yalli Nagr maalu elle kuran
inna Baxxaqqa Siiniih haa cakkik
makkoote waytaanamkeh Nagr
kuranel, Yalli ummaanim Yaaxigi
kinni.

SUURAT AL-MAA-IDA

Madiinal Obte, 120 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Yallaa kee kay farmoya
Nummayse maraw Yallih xagnittee
kee sin fanal tan xagnitte duudusa,
Yalli Affara xiyyuk lac (lafnabaa
kee ubcunto kinnuk) tasguudeenim
siinh calalloyseh ama Suurah
addal caraamu kak tekkeemiy siinil
tankirriyime akke waytek, isin
Cajjii kee Qumrah icraamat tanin
waqdi dibaali admo calalloysite
kalah, diggah Yalli isih faxam
madqaah mekla.
2. Yeemeneh yan maraw icraamat
tanin waqdi Yalli caraamu siinil
abem kee Yalli isi naqoosah
isi diinik caggudusem ma-
calalloysitina, Yalli Qeb edde
abtaanam kak carammoysse Alsitte
Qeebih ma-calalloysitina, kaqbâ
fan beyan lac kee kaqbâ lac
kinniimih Astah caram cooxuk
tu-edde yexeen lacat boodaanam
ma-calalloysitina, caram masgiidi
fanah yufkuneeh gixa maray
sinni Rabbih Rizqhii kee kay
leedaa kee kay kacanu gurrusâ
Qidim ma-calalloysitina, Cajjii kee
Qumrah gexxan waqdi, icraamat
calallowteenik, dibaala admoh
tabbixeennih Qiddaanam siinh
xiqtahak admo abita caramak kalih

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا مُؤْمِنُوْا بِالْعُقُودِ أَحْلَتْ لَكُمْ
بِهِمْمَةُ الْأَعْجَمِ إِلَّا مَا يُنْتَلِي عَلَيْكُمْ غَيْرُ مُحْلَّ
الصَّيْدِ وَإِنْ شَرِّحْتُمْ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يَرِيدُ ﴿١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوْا شَعَرَ اللَّهِ
وَلَا أَنْشَهُوا الْحَرَامَ وَلَا أَهْمَدُوا
وَلَا أَمْبَيْنَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنْ رَبِّهِمْ
وَرَضُوْنَا وَذَاهِلَتُهُ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِي مَنْهُ
شَفَاعًا قَوْمٌ أَنْ صَدُوْرُهُ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
أَنْ تَعَدُوا وَتَعَاوْنُ أَعْلَى الْبَرِّ وَالنَّقْوَى
وَلَا تَعَادُنُوْا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدُوْنَ وَاتَّقُوا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

baaxol, seehada caram masgiidik
 sin waasseemih naqbi caddok
 keenit taturtaanamat sin baahe
 waay, moominiiney sittin fanal
 maqaaneh abtoo kee Yallak meesi
 edde taniimil itta cata, dambii kee
 Caddok tatur edde yaniimil itta
 macatinaay Yallak meesita, diggah
 Yalli digaala gibdi kay amri cine
 maral.

3. Barugaay caxta Qabalaay
- cereyyah cado takmeenim siinil
 carammowteh, masgaadal Yallih
 migaaqak kalih migaaq elle xagan
 lacih cadoo kee sorkoociseenih
 (Quntuurusiyya, Quxuuxus) Rabe
 lacih cado siinil carammowteh,
 xaat Qidee kee hinnay caxxat
 Qide yekken lacih cado, fayya-
 le aracak Radek hinnay xiso elle
 tiddigilee lacih cadoo kee lac
 yingiqeeh gijit Rabe lacih cado,
 Ali Qideh yokme lacih cado siinil
 carammowteh, ama edde yabne
 lacak masgaadat kak matarteeniih
 tusguuden lacih cado akke
 waytek, Yallak kalah Qibaadah
 sooliseenimih tussuguudumeemih
 cado siinil carammowteh, Azlaam
 deqsita cooxuy missoyseenit
 siinil meklimeet kee siinil
 meklime wayteemih ixxiga kaal
 gurrusaanam siinil carammowteh,
 tama siinil carammowteemiy
 tama Aayatal cussumte abaanam
 Yallih amriiy kay taaqatak awqiyya
 kinni, Asaaku koroosite mari isin
 sinni diinik korraqtaanamak siinik

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَكَ
 لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنَقَةُ وَالْمَوْقُوذُ وَالْمُنْتَدَى
 وَالْنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَامَادَةً
 وَمَا دُرِّيَ عَلَى النَّصْبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ
 ذَلِكُمْ فَسْقٌ الْيَوْمَ يَسِّ اللَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 دِيَنِكُمْ فَلَا تَحْسُنُهُمْ وَلَا حَسِنُوا إِلَيْهِمْ كُلُّ
 لَكُمْ دِيَنُكُمْ وَلَا تَشْمَتْ عَلَيْكُمْ بِعَمَّتِي وَلَا ضَيْبُ
 لَكُمُ الْإِسْلَامُ دِيَنَّ أَهْلِنَّ أَضْطُرَّ فِي مَحْمَصَةٍ
 عَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِأَثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

yobboodeenih, toysa yok meesita
keenik ma-meesitinaay Asaaku sin
diiniy islaamannî diini kinnii
kee yi-Niqmat siinih duuduseeh
islaamannî diini haysittaanam
siinih oggoleeh ikcineh iyye
Yalli, Qulul gibda makmo kak
carammowtem yakmeemit kafisse
num loowitik dambî fanah kelta
num akke kalah yokmek woh kaah
calalaali, toysa diggah Yalli dambi
cabti-li xuwaw-li kinni.

4. Nabiyow ku-kataysis maaqok
makmo keenih kak xiqtam koo
esserta, Nabiyow keenik ixxic,
maaqok meqem kee Haadak
lifiqa leeh Alwak maaqyo
leemiy Barisseeniih adbisseeni
admoh tibbi xeemih cado siinih
calallowteh, Yalli sin barseemik
admo siinih elle aban inna tet
barisak, toysa is siinih kak
tabbixem akuma isin admoh
tet Rubtan waqdi, tet Rubtan
waqdi Yallih migaq teetil cusa
(Bismillah axcuk) Yalli sin kah
amrisem abtaanam kee usuk sin
kak waaseemik waasimtaanamal
kaak meesita, diggah Yalli Cisab
Sissikik.
5. Moominiiney Asaaku maaqok
meqeemiy calaalik tani
siinih calallowteh, kitab kah
yontocowwime marih (Yahuud
kee Nasaara kinnuk) maaqo (usun
yusguuden lacih cado kinnuk)
siinih calallowteh sin maaqo

يَسْعَوْنَكَ مَاذَا أَحْلَّ لَهُمْ قُلْ أَحْلَّ لَكُمْ
الْطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فِي الْجَوَارِحِ مُكَلِّبَاتٍ
تُعَلَّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُّوْمَانًا
أَسْكُنْ عَلَيْكُمْ وَذَكُرْ وَأَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

الْيَوْمَ أَحْلَّ لِكُمُ الْطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أَوْتُوا
الْكِتَابَ حَلٌّ لِكُمْ وَطَعَامُكُلُّ حَلٌّ لَهُمْ
وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ مِنْ قِبِيلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
أَجْوَرَهُنَّ مُحْصَنِينَ عَيْرَ مُسَفِّحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي

(isin tusguuden lacih cado kinnuk) keenih calallowteh, moominiiney moominiinah yan Agabuy currih yaniy dalwak yexxeerek digib keenik siinh calallooweh, siinik naharat kitab kah yontocowwime marih Agabuy currik yaniy dalwak yexxeerek digib keenik siinh calallooweh ken yaras keenih teceenik kollay, calaalih ken haysitak dalwah ken haysite kalah, Mareytiih ken haysite kalah, iimaan madqooqil koroositeeh yengedde num, toysa Nummah kay taamoomi Bayteeh usuk Akeeral kasaarite marih numu wonnal elle Rabek.

6. Yeemeneh yan maraw Salaatah Soltaanam faxxan waqdi, toysa sinni foocittee kee sinni gaboozi Cusuula luk kaqlisa, sinni Moyyaayi duugaay sinni Ibitte Namma kulcunto luk kaqlisa, jinaabat teneenik kaqlala, Biyaakita mara tekkeenik hinnay Safarah yan mara tekkeenik hinnay siinik numuk teyni daacoh aracak yemeetek hinnay Agabul fidoh orobteeniih lee wayteenik, tokkel Saytun burtay taahirik tanit tayammum abitaay sinni foocittee kee sinni gaboozi teetit duuga, Yalli tamahal gibdaabina sin amol haam ma-faxa, kinnih immay dambii kee wadô sinnaay jinaabak sin taahirroysaah isi niqmat siinik duudusuh abe wohul kaa faatita mara takkeenimkeh.

أَخْدَانٍ وَمَن يَكُفِّرُ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حِطَ عَمَلُهُ
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا أَقْمَتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ قَاعِسُواْ بِعُجُوهُكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ
إِلَى الْمُرَاقِفِ وَأَسْحَوْبُرُ وَسُكُونَ
وَأَنْجَلَكُمْ إِلَى الْكَبَبِينَ وَإِنْ كَنْتُمْ
جُنَاحًا فَاطْهَرُوْاْ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَالَى
سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَابِطِ
أَوْ لَمْسَتْهُ النِّسَاءُ فَلَا تَحْدُو مَا فَتَيَّمَ مَوْا
صَعِيدَأَطِيبَأَفَأَمْسَحُواْ بِعُجُوهُكُمْ
وَأَيْدِيَكُمْ مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ
عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَلَكُمْ يُرِيدُ
لِيُطْهِرُكُمْ وَلَيُتَمَّ نِعْمَةَ دُعَائِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿٦﴾

7. Moominiiney Yalli siiniiyeceesi iimaan niqmatay sin amol yani kassita, Yalla Nummassaanaah kay farmoya katattaanamal siinik Bee ateeban (xagana kinnuk) noobbeeh ogolleh itten waqdi kassitaay Yallak meesita, diggah Yalli Alilwat tanim yaaxigi kinni.
8. Yeemeneh yan maraw Yallah cakkil Soolaay Qadaalatal Sumaaqita mara tika, Seehadah abten naqbi Qadaalat abe waytaanamat sin baahe waay, Qadaalat aba Yallak meesil usuk xayuk Raaqak, Yallak meesita, diggah Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinnik.
9. Yalli Yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara dambi cabtii kee kaxxa galto (jannat kinnuk) loonumul ken xagnise.
10. Koroositeeh Ni-inkittinaanee tascassee Astooti dirabboye mari, woo mari usun jaciim deqsitta girah mara kinnon.
11. Yallaa kee kay farmoya Nummayse maraw, Yallih niqmatay sin amol yani kassita, sin Qaduwwik sin dacriseemil, sin Qaduwwhiyan mari Qidimih sinni gaboozi siinil fakam niyaate waqdiy Yalli ken gaboozi siinik yibbixeey waase kassita, maqaane abittaanaah umaanek waasimtaanamal Yallak meesita, yeemeneh yan mari diini caagid kee Addunyâ Caagidil inkih Yallal keltoonay.

وَذَكَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيشَةً
إِلَّا مَنْ أَنْفَقَ كُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
وَأَطْعَمْتُمْ وَاتَّقْوَا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ بِدَانٍ
الْحَصْدُور

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُنُوا فَوَّاقِمِيتَ لِلَّهِ
شَهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجِرُ مَكْمُمْ
شَهَادَتُنَّ فَوْهَى عَلَى الْأَنْعَدِ لِوَأَنْدُلُوْهُ أَقْرَبُ
لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقْوَا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ حَسِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيرِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ذَكُرُوا يَعْمَلَتِ
اللَّهُ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمْ قَوْمٌ أَنْ يَسْطُطُوا
إِلَيْكُمْ أَنَّهُمْ فَكَفَأَيْدِيهِمْ عَنْكُمْ
وَأَتَقْتُلُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَيَسْتَوْكُلِ
الْمُؤْمِنُونَ

- 12.** Nummah Yalli israa-iil xaylok ateeban (xagana kinnuk) beeh Yalli Nabii Muusa taban kee Namma makaabantu keenik beyaah ken Ruubaamah kaa amrise, Yalli israa-iil xaylok anu diggah Siinî luk an iyye, isin Salat Soolisseeniih Zaká teceeniih Yifarmoytit Nummasseeniih ken tessekexxeenik, mattaccoot Yallih fooca gurrujak teceenik, dambitte siinik duugeyyooh weeqaytitte guba kak gexxa jannoota sin culseyyo, tohuk lakal siinik koroosite num Nummah Massa-le gitak Baditeeh makot gexe num kinni.
- 13.** Tama Yahuud Ni-Ateeban makteemih Sabbathah Ni-Racmatak ken neyxereh, lubbitte keenik niy gibdeeh (kafisneh) iimaanah Allagowtaamak, usun Yallih yaabay Nabii Muusal oobe laaracak Koran korsaanaah iimaanak ken kah amrisineenimiy ken kassiiseenik sinni maglabak tu-cabaanaah elle mataamitan, Nabiyow Yahuuduk xagni makoo kee gano tableemik makatta keenik yeemene maray dago akke waytek, Toysa atu Qafu keenih Abaay ken uma taamal ken makataatin, diggah Yalli maqaane Aba mara kicnihik.
- 14.** Diggah nanu Nasaara Nabii Qiisa kataata mara kinnino iyye marak Ateeban beyneh, tokkel usun iimaanak kah amrisimeenimiy ken kassiiseenik maglabak tu-cabeeniih elle mataamitinnon, tokkel ken

*وَلَقَدْ أَخْذَ اللَّهُ مِيقَاتَ بَنِ إِسْرَائِيلَ
وَعَشَّنَا مِنْهُمْ أَنَّهُ عَشَرَ قَيْمَاتٍ
وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي فِي مَعْكُلِيهِ أَقْمَثُ
الصَّلَوةَ وَأَتَيْشُ الْرَّكْوَةَ وَأَمْتُ
بِرُّسُلِي وَعَزَّزْتُ شُوهُرَهُ وَفَرَضْتُ
اللَّهَ قَرْضًا حَسَنَ الْأَكْفَارُ
لَا يَدْخُلَّكُمْ جَنَّتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ فَمَنْ كَفَرَ بِهِ دُنْكَلٌ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءُ
السَّيْلُ ١٥

فِيمَا نَقْضُهُمْ مِيقَاتُهُمْ لَعَنْهُمْ وَجَعَلْنَا
فُلُوبَهُمْ قَسْيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَاتِ عَنْ
مَوَاضِعِهِ وَسُوَاحَطًا لِمَادِكَرُوا
بِهِ وَلَا تَرَالْ تَقْلِيمُ عَلَى خَلِيلَةِ مِنْهُمْ
إِلَّا قَلَّا مِنْهُمْ فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحُ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ١٦

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْدِرِي أَخْذَنَا
مِيقَاتُهُمْ فَسُوَاحَطًا مَادِكَرُوا
بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَعْضُ آتَى إِلَيْهِمْ الْقِيَمَةَ وَسَوَافَ

fanat Qadaawat kee gibdi Naqabu Qidne Qhiyaamah ayrô fanah, Yalli serra akeeral umaanek abak sugeenim keenih warse-le.

- 15.** Kitab maraw (yahuud kee Nasaara kinnuk) Nummah Ni-farmoyti Nabii Mucammad ﷺ Siinih yemeeteh isin maggoomuy kitaabak (Tawraat kee injiil kinnuk) Qellisak sugteeni Baxxaqqa siinih haah maggoomuk Qafu siinih abaah Siinih caba, Nummah Yallak Noorii (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) kee cakki Baxxaqqa haa kitab (Qhuraan kinnuk) siinih yemeeteh.

- 16.** Yalli ama kitaabal (Qhuraan kinnuk) kay leedaa kee kay kacni edde yanim kataata mara Saayaay nagayna edde tan gital tirri ken haa, Yalli koroosanni diteetak iimaan diifû fanah ken edde yayyaaqe kay idniiy kay fayxih, massa-le gitâ (islaam diini kinnuk) fanah tirri ken haa.

- 17.** Nummah Maryam baxi Qiisa usuk Yalla iyye mari (Nasaara kinnuk) koroositeh, Nabiyow keenik ixxic, tokkel Yalli Maryam baxa Nabii Qiisaa kee kay ina Maryam kee baaxô bagul tanim inkih Qidam faxek iyyaay? woh duddaah abe kaa kaltam, Yalli Qaranwaa kee baaxooy ken Nammayih fanal taniimih Reeda usuk-le, usuk isih faxam gina, Yalli usuk ummaan iimih dudda-li kinni.

يُنِيبُهُمْ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٥﴾

يَأَهْلَ الْكِتَبَ قَدْ جَاءَكُمْ
رَسُولُنَا يَبْيَضُ لَكُمْ كَثِيرًا
مِمَّا كُنْتُمْ تُحْكُمُونَ مِنَ الْكِتَبِ
وَيَعْفُوا عَنِ الْكَثِيرِ قَدْ جَاءَكُمْ مِنْ
اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رَضْوَانَهُ
سُبْلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنْ
الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صَرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَاتَلُوا إِنَّ اللَّهَ
هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ
يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنَّ أَرَادَ أَنْ
يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأَمْمَهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَلَلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا حَقُوقٌ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ عَقِيدَرٌ ﴿١٧﴾

18. Yahuud kee Nasaara nanu Yallih xaylooy kay kacnoytiiti itte, Nabiyow toysa sin dambittel macah sin digaalaa? wonna hinnay isin Yalli gineemik Seehada kinniton keenik ixic, Yalli isih faxa marah dambi cabaah isih faxa mara digaalah, Yalli Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal taniimih Reeda-leeh Qhiyaamah ayró gacim kaâ fanah yakke.
19. Kitab maraw (yahuud kee Nasaara kinnuk) Nummah Ni-farmoyti Nabii Mucammad ﷺ Siinh yemeeteh cakkii kee tирто edde tanim Baxxaqqa siinh haak, Yallih farmoytiitiy wacyi elle ooba edde teedee waktik lakat, hebeltô farmoytay maqaanel nee aytikumusaah umaanek nee meesiisa neh ma-matto ittaanamak, Nummah maqaanel sin aytikumusaah umaanek sin meesiisa farmoyti (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) siinh yemeeteh, Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.
20. A-Nabiyow Cus, Nabii Muusa isi marak Yi-maraw Yallih niqmatay sin amol yani cassita, Yalli Ambiya siinik Ruubeeh sin addal ken hee, Amoytit sin abeeh sin dabaanah marak numuh Acee weem siinh yecee keenik iyye waqdi.
21. Yi-maraw Yalli taahirroyse baaxoy (beytal maqhdis kinnuk) sinim takkeemih Yalli sin kah xagnise culaay tet addal tan korosut Qeb

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
وَأَجْبَوْهُمْ قُلْ فَمَنْ يُعَذَّبُ إِلَّا كُمْ بِدُلُونِكُمْ
بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّنْ حَلَقٍ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلَلَّهُ مُلَكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

يَأَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يَبْيَسُ
لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا
مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَرِيرٌ ﴿١٩﴾

وَإِذَا قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُولُونَ أَذْكُرُوهُ
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِي الْأَرْضِ
وَجَعَلَكُمْ فُلُوكًا وَإِذَا ذَكَرْتَ مَا لَمْ يُؤْتِ
أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

يَأَقُومُ أَذْخُلُوا الْأَرْضَ الْمَقَدَّسَةَ أَنَّ
كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْدُدُوا عَلَيْهِ
أَذْبَارِكُمْ فَتَنَقِّبُوا أَخْسِرِينَ ﴿٢١﴾

abaay bukah wadirih magacina,
tokkel Addunyaa kee Akeerâ
kayrik inkih Baxaysiteeh kasaarite
marah anuk gacetton keenik iyye
Nabii Muusa.

22. Nabii Muusâ mari :Muusaw,
diggah tet (beytal maqhdis baaxo
kinnuk) addal Qaangah yan mari
yaniih, diggah nanu inkinnah
tet cullam madudna usun teetik
eweqqi iyyaanam fanah, usun
teetik yewqueenik, toysa diggah
nanu tet culah yan mara akkenno
iyyen.

23. Yallak meesita marak Namma
numuy, Yallih amrii kee kay
farmoytih amri oggolaanamih
niqmat Yalli kah yecee, tama
Qaangal ken magaala afaak keenil
cula, isin tet afak cultan waqdi,
toysa diggah iiса lem siinik isin
Yallal kelita kaal yeemene mara
tekkeenik keenik iyyen.

24. Nabii Muusâ mari :Muusaw,
diggah nanu inkinnah tet (beytal
maqhdis baaxo kinnuk) maculla
usun tet addal yaniinim fanah,
toysa koo kee ku-Rabbi gexaay
Qeb keenit aba, diggah nanu takkel
daffeynaah Qeb keenit mabnak
kaak iyyen.

25. Nabii Muusa isi Rabbi kallacak
Yi-Rabbow diggah anu inni Nafsii
kee inni toobokoya Nabii Haaruun
nafsiq-sa duudam mayyuk nee
kee Ni-maray ku-amri cineeh ku-
taaqatak yewqê fan baxisaay nee
mekel iyye.

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا فِيهَا قَوْمٌ جَّابَرِينَ
وَإِنَّا لَن نَدْخُلَهَا حَتَّى يَخْرُجُ حَوْمَنَهَا فَإِنْ
يَخْرُجُ مِنْهَا فَإِنَّا دَخْلُونَ ﴿٣﴾

قَالَ رَجُلٌ مِّنَ الَّذِينَ يَحْكَمُونَ أَعْلَمُ
عَلَيْهِمَا أَذْهَبُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلُوكُمْ
فَإِنَّكُمْ عَلَيْمُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَرَكَ لَوْلَأْ
إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤﴾

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا نَدْخُلُهَا أَبْدًا مَادَمُوا
فِيهَا فَلَذَّهَبَ أَنَّتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا
إِنَّا هَهُنَّا فَقَاعِدُونَ ﴿٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمِلُكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَنِّي
فَأَفْرُقُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

- 26.** Yalli isi Nabii Muusak tama yahuudul tama magaalay taahirik tani morooton Sanatih gide tet culaanam keenil caraamuk tan, usun Baaxot baditih maxqawitak, toysa Muusaw Yallih amri cineeh kay taaqatak yewqe marah meroonkitin kaak iyye.
- 27.** Nabiyyow israa-iil xaylol Aadam Namma baxih (Qhaabiil kee Haabiil kinnuk) xaaguy cakki xaagu kinni akriyaay keenil maaqey ken Nammayak kulli num Yallat xayyoowuh maruw kaah xayyooyse num kee buqrek tawqeemik gactam kaah xayyooyse num yekken waqdi, tokkel Yalli keenik numuk teynay (Haabiil kinnuk) Yallak meesitak sugek oggoleeh, akattuy (Qhaabiil kinnuk) Yallak meesite waak sugek moggolinna, tokkel Qhaabiil isi toobokoytak diggah anu koo Qideyyo iyye, Haabiil kaal gacisak cagalah Yalli kak oggolam isik meesita mara kaak iyye.
- 28.** Haabiil isi toobokoya kassiisak atu isi gaba yoo Qiddamkeh yol Rubtek anu inni gaba kol ruuba num hinniyo koo Qidamkeh, diggah anu Yallay ginô Rabbi kinnik meesitâ kal kaak iyye.
- 29.** Diggah anu Yi-Qidimih dambii kee Atu dumaak luk sugte dambi luk gactaah girâ marak numuk teyna takkem kok faxa, toh daalimiinh yan marih galtó kinni kaak iyye Haabiil.

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
يَتَّهِمُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسِعَ عَلَى
الْقَوْمِ الْفَسِيقِينَ ﴿٢٦﴾

* وَاتَّلَعَ عَلَيْهِمْ نَبَّأَ بَنَ آبَيَّ إِذْ قَرَبَا
فُرِّيَانَا فَقُتُلَّ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَّقَبَّلْ
مِنْ الْآخِرَ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا
يُتَّقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنْتَ
بِبَاسِطٍ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ
اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

إِنِّي أَرِيدُ أَنْ تَبُوأَ بِإِثْمِي وَإِنِّي كَفَرْتُ مِنْ
أَصْحَابِ الْأَثَارِ وَدَلِكَ حَرْبُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

- 30.** Tokkel Qhaabiilit-le Nafsi isi toobokoytih Qidim kaat Bilqiseeh kaa Qideh, tokkel usuk kasaarite marih Numuh maacise.
- 31.** Tokkel Yalli kuraanuy Rabe kuraanu edde yabkunemkeh, Baaxo daga Ruube Qhaabiil isi toobokoya Haabiil lafa elle yabkune inna kaa yaybulleemkeh, tokkel Qhaabiil isi Assacakkuk yoo gee finqaaw!, A-Kuraani kah abe innah abam efferee? Iyye inni toobokoytay Rabê lafa abkuneeh Qellisaamak, tokkel usuk Nadaamita marih numuh maacise isi toobokoya elle yabkune inna waagisseemih Sabbatah.
- 32.** Qhaabiil isi toobokoytat abeh yan Qidimih Sabbatah israa-iil xaylol, diggah Sabab maliinoh Nafsi Qide num hinnay umaanet Baaxó baysa num, toysa woo num cagalalah Sinam inkih Qideh gide iyyaanam keenil madaqne, Yalli Qidim kak caraamu abe nafsih Qidimik isi waase num, toysa usuk cagalalah Sinam inkih Rabak wadeh gide iyyaanam keenil madaqne, Nummah israa-iil xayloh Ni-farmoytit baxxaqqa-le Astooti keenih luk temeete, tohuk lakal diggah keenik maggo mari farmoytit keenih temeetek lakal Baaxó bagul uma taamoomit caddok tatree mara yekken.
- 33.** Cagalalah Yalla kee kay farmoytah Qeebih ugtee Baaxó bagul Sinam

فَطَوَعَتْ لَهُ نَفْسُهُ وَقَتَلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ
فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ

فَعَثَ اللَّهُ عُرَابًا يَحْثُرُ فِي الْأَرْضِ
لِيُرِيهُ وَكَيْفَ يُؤْرِى سَوْةً أَخِيهِ قَالَ
يَوْمَئِنِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْفَرَّارِبُ فَأَوْرِى سَوْةً أَخِيهِ فَأَصْبَحَ مِنَ
الْمُنْذَمِتِ

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِ إِسْرَائِيلَ
أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ
فِي الْأَرْضِ فَكَانَ مَا قَاتَلَ النَّاسَ
جَيْمِعًا وَمَنْ أَخْيَاهَا فَكَانَ مَا أَخْيَا
النَّاسَ جَيْمِعًا وَقَدْ جَاءَهُمْ رُسُلُنَا
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ
ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمْسَرُوفُونَ

إِنَّمَا جَرَأُواٰلِلَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ

Qidimiiy maali Seelabut Baaxó baysa marih galto ken Qidee kee hinnay Qiddi ken heenih caxxat ken xinkiyeenih ken fannisee kee hinnay gaboobij kee ibitte ittal Hoxak migdi gabaa kee guri iba keenik Argaquk, hinnay baaxok ken xiiriyi, hinnay ken baaxol elle casbit ken hayi yakkeenimi, toh keenik addunyal xixxbisiyyaay wacarriysiyya, usun akeeral kaxxa digaala-lon.

34. Kinnih immay tama marak isin ken tabbixeeneeh ken digaaltaanak naharat wohut nadaamiteeniih Yallal gaceenik, Toysa Moominiiney diggah Yalli dambi Cabti-li xuwalli kinnim ixiga.
35. Yeemeneh yan maraw Yallak meesitaay kay amri oggola, Yallat sin xayyossam gurruasaay kay gital ingicilliya kay jannatal yaffoofee mara takkeenimkeh.
36. Diggah koroosite mari Baaxó bagul tanim inkih Yaalleenimil, wonnah tanim edde luk suginnoonuy diggah Qhiyaamah ayróh digaalâ fidah tet yaceenim faxaanamah Yalli keenik tet oggolak mananna, usun akeeral ken Qansarissa digaala-lon.
37. Tama koros gira keenit abtah tan Qansarih gibdah girak yawqeenim faxaanaah usun teetik yawqe mara hinnon, usun umman amok keenik kate wayta digaala-lon.

وَرَسُولُهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ
فَسَادًا أَن يُقْتَلُوا أَوْ يُصَابُوا أَوْ تُقْطَعَ
أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلَفٍ أَوْ يُنْقَوْا
مِنْ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خَرْزٌ فِي
الْدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣١﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوهُ
عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا
إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَهْدُكُمْ فِي سَيِّلٍ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَآ نَهَمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا أَمْثَلَهُ وَمَعَهُ وَلِيَقْتُلُوا إِنَّهُ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْسِمُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

يُرِيدُونَ أَن يَخْرُجُوا مِنَ الْأَرَضِ وَمَا هُمْ
بِخَرْجِيهِنَّ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٥﴾

- 38.** Garqaa kee Garqák sinam maalu Garqeenimih galtoh ken Nammayak Garqo abe Seehadaytilh gaba irgiqa is Yallak tan digaalay aka mari Garqok edde waasimmi iyya digaala takkemkeh, Yalli Mayso-li Naggaara.
- 39.** Isi nafsi Garqo abaamat yudlumeh yan num, tohuk lakal Yallal gaceeh isi taama yessemeqqek, toysa diggah Yalli toobat kaak oggolah, diggah Yalli dambi Cabti-li xuwawli kinni.
- 40.** Nabiyow diggah Yalli Qaranwaa kee baaxo Reedaleeh, usuk isih faxa mara digaalaah isih faxa marah dambi cabam Maaxaginnitoo? Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.
- 41.** Yallih farmoytaw kunubuwwannu yangaddeeh koroosannu fanah yassisike maray afak neemeneh iyyaah lubbitte kak Aamine wayte marih (Munaafiqhiin kinnuk), caagid koo Rookise waay, yahuuduk koo dirabboysa maray dirab ankacsah ku-xaqu amaate wee maray Yallih yab yeexegeenik lakal Yalli kaa edde hee aracak kaa korankorsay Mucammadak tawraat kitaabal sugteeh nanu korisneemil kak tamaatem siinih baahek kaak beetaay elle taamita, woh siinih baahe week cibbarsimaay elle mataamitina iyya marih yab yaabbe marih yab koo rookise waay, Nabiyow Yalli makot beyam

وَالسَّارِقُ وَالْمَسَارِقُهُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيهِمَا
جَزَاءً إِيمَانَكَ سَبَاتٌ كَلَامُنَّ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ذُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٩﴾

أَلَّمْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ يعْذِبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

* يَأَيُّهَا الْأَرْسُولُ لَا يَحْرُنَّكَ الَّذِينَ
يُسْكِنُونَ فِي الْكُفَّارِ مِنَ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ
أَمَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنْ
الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ
سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ أَخْرَىٰ إِنَّمَا تُؤْكِلُ
يُحَرِّقُونَ الْكَلَمَ مِنْ بَعْدِ مَوْضِعِهِ
يَقُولُونَ إِنَّ أُوتِيسْمَهَدَنَا فَاحْذُدُوهُ
وَإِنَّ لَهُمْ تُؤْتُوهُ فَاحْذُرُوهُ وَمَنْ يُرِيدُ اللَّهُ
فِتْنَةً فَلَنْ تَحْمِلَهُ وَمِنَ اللَّهِ شَيْئًا
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُظْهِرَ
قُلُوبَهُمْ فِي الدُّنْيَا خَرَجُوا وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣١﴾

faxa num, toysa atu Yallak kaah
xiqtam mantu, woo mari usun Yalli
lubbitte kak Saytunnoysam faxe
wee mara kinnon, usun Addunyal
xixxibaanee kee wacarriysiyya
loonuuuh Akeeral kaxxa digaala-lon.

- 42.** Tama yahuud dirab ankacissaah caraamu kaxxam takmem kicni, Nabiyow usun ken fanmekeltuh koo fan yemeeteenik, toysa ken fanmeklee kee hinnay derre keenit cabetik, atu derre keenit cabtek, toysa inkinnah usun tu-kok makalan, atu ken fanmekelte koo tekkek, toysa ken fan Qadaalatalmekel, diggah Yalli Qadaalat abamarakicnik.
- 43.** Nabiyow tama yahuud meklah mannal koo fan tamaateeh tawraat kitaabay Yallih madqa addal kak tani loonuk, Sarra tohuk lakal atu abte meklat leede weeniih derre edde cabeenik, tama weelot weeloysime mari usun Yalla kee kay farmoyta Nummayse marahinnon.
- 44.** Diggah nanu tawraat kitaabay makkootiyak tиро elle tании madqooqiy baxxaqqa ittay Noori takke elle tании oobisne kaal Yallih madqooqi oggolte Ambiya kay addal tаниимil yahuuduh mekla elle abteh, yahuuduk ixxiga-le maraa kee Qibaadâ mari keenik mekla kaal abeh, tawraat kitaabal tаним korsaanam kee kaa baytik dacrisaanamah Yalli ken amriseemî

سَمَعُونَ لِكَذِبِ أَكَلُونَ لِسُجْنٍ
فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ
عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَقَاتِلُوكَ شَيْئًا
وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقُسْطِ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٤﴾

وَكَيْفَ يَحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمْ
الْتَّوْرِيدَ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ شَيْئًا يَتَوَلَّنَ مِنْ
بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾

إِنَّا نَزَّلْنَا التَّوْرِيدَ فِيهَا هُدًى وَرُوْحً
يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبِيَّةِ وَالْأَخْبَارِ يَسَا
أَسْتُحْفَظُ لِمَنْ كَتَبَ اللَّهُ وَكَانُوا
عَلَيَّ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشُوَ النَّاسَ وَلَا خَشُونَ
وَلَا يَشْرُكُوا بِيَتْرِيْقِ شَمَنَاقَلِيَّا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكُفَّارُ

Sabbatah, ama kitab Ambiyaa kee yahuuduk tu-taaxago kay addal tanim Koran-korsaanamak kaa dacrisa marah Sugen, toysa yahuud Qolamak Nabii Mucammad weeloy kay addal temeete warissaanamak Sinaamak ma-meesitinaay yok meesita, yaayoota addunyâ dago duyyê baxat (mellebit) maxaamitina Yalli isi kitaabal oobise madqooqil mekla abe wee mari, toysa woo mari usun koros kinnon.

45. tawraat kitaabal Nafsi
 Nafsih qidaanaah, inti intih yayyaaqueenim, San Sanah yargiqeeniih, Ayti Aytih yargiqeenim, moddina moddinah Siibaanaah, xagarak muddumtem kee hinnay Qanxixxeemil canê gacsi yanim fardi keenil abne, isit tekkem cabeeh cane gacse wee numuh woh dambi-cabti kaah takke, Yalli madqooqik oobiseemil meklá abe wee mari, Toysa woo mari usun daalimiin kinnon.

46. Israa-iil xayloh Ambiyah
 Raatal Maryam baxa Nabii Qiisa katasneeh Rubne kaak naharat yemeete tawraat kitab Nummaysak, Nabii Qiisah injiil kitab necee Badistik (maxqawitik) tirtooy Yallih madqooqih Baxxaqqa kay addal anuk, kaak foocat yemeete tawraat kitab usuk Yallih xaquq yaniimih Sumaaqitak yemeete, Yallak meesita marah tirto kee kassis yakke kitab kaa abne.

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا آنَّ النَّفَسَ
 بِالنَّفَسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ
 وَالْأُذْنَ بِالْأُذْنِ وَالسَّبَّ بِالسَّبَّ
 وَالجُرْحُ وَقَصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ
 فَهُوَ كَفَارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا
 أَنْزَلَ اللَّهُ فَإِنَّهُمْ كُفَّارٌ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٧﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَيْهِمْ يَعْسَى ابْنِ مَرْيَمْ مُصَدِّقًا
 لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَمَا تَبَيَّنَهُ إِلَيْنَا
 فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
 مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِمُتَّقِينَ ﴿١٨﴾

47. injiil maray Nabii Qiisa kah Rubsume Yalli kay addal oobise madqooqil mekla aboonay, Yalli kay Addal oobiseemil mekla abe wee mari, toysa woo mari usun Yallih amri cineeh kay taaqatak yewqe mara kinnon.

48. Nabiyow Qhuraan kitab cakkil kol oobisne, usuk kitoobak kaak naharat temeetem Nummaysak, cakkik teetil temeeteemih Sumaaqitak teetik amol Raaqak kaa oobisne, toysa yahuuduk meklah koo fanah yamaate marah Yalli Qhuraanak kol oobiseemil ken fan mekel, Nabiyow cakkik koh temeeteeh Yalli koo kah Amriseemik ken nafsi fayxiixa makataatin kulli ummatah madqooqii kee Baxxaqqa-le gitay elle taamitaana siinii hayne, Yalli faxinnay inki diini-le ummat sin abak yen, kinnih immay Yalli siinii yeceemil sin mokoramkeh abek, toysa Addunyaa kee Akeeral kayrih siinii tayseemih fanah isissika gacsimeyna siinik inkih Yallâ fanah takkek, toysa Yalli diini caagidik itta elle waak Sugteenim siinii warse-le Qhiyaamah ayro.

49. Nabiyow yahuud fanat yaabaay ken fan mekel Yalli Qhuraanak kol oobiseemil, ken nafsi fayxiixa makataatinaay Yalli Qhuraanak kol oobiseemik tuk koo waasaanaah kaal taniimil taamite waytaamak keenik cibbarsim, tama yahuud

وَلِيَحْكُمُ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ
وَمَنْ لَيَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٨﴾

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمَهِيمًا
عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعْلَنَا
مِنْ كُوْثَرَةٍ وَمِنْهَا جَاءَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَكُمْ أُفَّةً وَجَدَةً وَلَكِنْ
لَيَسُوكُمْ فِي مَا أَنْذَكُمْ فَاسْتَقْوِظُوا
الْحَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ حِيمًا
فَيُنَتَّشِّكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَفِفُونَ ﴿٤٩﴾

وَأَنْ أَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُ وَأَحْدَدُهُمْ أَنْ يَقْسِطُوكُمْ عَنْ بَعْضِ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ فَإِنْ تَوْلُوا فَاعْلَمُ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَلَنَكُثِرَ مِنْ
الْأَنْسَابِ لَقَسِيقُونَ ﴿٥٠﴾

atu ken fanat abta meklat derre
cabeeniih cineenik, toysa cagalalh
Yalli usun aben dambittek tul ken
digaalam faxam ixig Nabiyow,
diggah Sinaamak maggo mari
Yallih Amri cineeh kay taaqatak
yewqe mara kinnon.

- 50.** Tama yahuud koros jaahiliyyâ
Saaku usun sittin fanal abak sugen
mekla ken fanal abtam kok faxaana
innaa? Yallak meklâ Qaxah tayseeh
Qadaalat abtam miyyaay? Yallih
inkittinaanee Asmatah Nummayse
marih xaql.

- 51.** Yeemeneh yan maraw yahuud
kee Nasaara catoo kee awlaytiitih
mahaysitina, yahuuduk mariiy
mari awlah yaniih Nasaarak mariiy
mari awlah yan, moominiiney
usun sitta kah catan innah sin
celtam mariiy mara siinik cataah
Qoklaama, siinik ken Awlitaah
cato keenit faxa num, toysa diggah
usuk keenik numuk teyna kinni,
diggah Yalli daalimiinh yan maray
koroosite mara Awlah haysita tirri
maahaa.

- 52.** Nabiyow lubbittet biyak-le maray
(Munaafiqhiin kinnuk) yahuud
Awlah haysituh yassisike table,
nanu yahuud kah nakcinem
usun muslimiinik yayseeniih
muslimiin xagte gibda keenî luk
nee xagtaamak meesitna iyyan,
Yalli makki fakim Akki hinnay isi
farmoya Mucammadah iisa yeceeh
koros edde Boolatta caagid baahe

الْحَكْمُ لِلْجَهْلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ

اللَّهُ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥١﴾

* يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِذْ آمَنُوا لَا تَتَخَذُوا إِلَيْهِمْ دُرُّ الْتَّصْرِيَّةِ
أُولَئِكَ بَعْضُهُمُ أُولَئِكَ بَعْضٌ وَمَنْ يَوْمَ فَرَنَكَ
فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهِيدُ الْقَوْمَ أَطْلَابِيْنَ ﴿٥١﴾

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ يُسَرِّعُونَ فِيهِمْ
يَقُولُونَ تَحْشِيَّنِي أَنْ تُصَدِّبَنَا إِلَيْهِ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ
يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَنْرِقَنَا عَنِّيهِ فَيَصْبِحُوا عَلَىٰ
مَا أَسْرَوْا فِي أَنْفُسِهِمْ تَدْمِينَ ﴿٥١﴾

Akkele isi xaquk, tokkel tama munaafiqhiin sinni Nafsih Addat Qellissaamat Nadaamita marah maacise-lon too Saaku.

- 53.** Yeemeneh yan mari munaafiqhiin caalat Qajjibsitak (cakkumsutak) iyyah:A-mara Hinnaa diggah nanu siinî luk nani axcuk Yallal kaxxa xiibittem?tama munaafiqhiinik aben taamoomi bayteeh usun kasaarite marah maacisen Addunyaay Akeeral.
- 54.** Yeemeneh yan maraw isi diinik siinik korraaqa mari Yallak kalam mali, toysa Yalli usuk kicniih kaa kicna mara baahe-le, usun moominiinh Nacrur leeh Ramma iyya maraay korosul gibda leeh fayya keenil faxa maray Yallih gital yangicilleh usun Yallah Abaanamak Sahteh Sahik mameesitan, woh Yallih muxxooy isih faxa marah tet yacee, Yallak muxxo farakka-le usuk isi muxxo cakkisita mara yaaxigi kinni.
- 55.** Moominiiney cagalah sin Awlah taniih sin cattam Yalla kee kay farmoyaay yeemeneh yan mara, usun (moominiin kinnuk) Salat Soolisaah Zaká yacee mara usun Yallah Rammitak.
- 56.** Yalla kee kay farmoyaay yeemeneh yan mara Awlah haysite mari diggah usun Yallih cizbi, Toysa diggah Yallih Cizbit yan mari usun mayso-le mara kinnon.

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهُؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ
جَهَدَ أَنْمَيْنَاهُمْ لَعَلَّكُمْ حِصْطَ أَعْمَالَهُمْ
فَأَصْبَحُوا خَسِيرِينَ ﴿٥٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ رَبِّكُمْ عَنِ دِينِهِ
فَسَوْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ بِقَوْمٍ مُّجْرِمِينَ وَيُحِبُّونَ رَبَّهُمْ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعْزَزَةٌ عَلَى الْكُفَّارِ إِنَّهُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةً لَّا يُبَدِّلُونَ
اللَّهُ يُوْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ﴿٥٦﴾

إِنَّمَا يُحِبُّ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ
يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
فَإِنَّ حَرَبَ اللَّهُ هُمُ الْغَنِيُّونَ ﴿٥٧﴾

- 57.** Yeemeneh yan maraw sin diini anqas kee digirih haysite mara Awlaytiitih mahaysitina, siinik duma kitab kah yontocowwime maraa kee korosuk, isin Yallak meesita Nummah Yalla Nummaysa mara tekkeenik.
- 58.** Moominiiney isin Salaatah adan abtan waqdi tama koros anqas kee digirih kaa haysitta, woh kah kinnim diggah usun Salaat faydak tanim kasah Aaxige waa mara kinnoonumû Sabbata.
- 59.** Nabiyow tama korosuk ixxic: kitab maraw nek tassacakkeeniih nek faxe waytaanam manton Yalla nummasneeh Qhuraan kitaabay nel obsimee kee nek dumi Ambiyal obte kitooba Nummasnem akke waytek, diggah siinik maggo mari Massa-le gitak yewqeh.
- 60.** Nabiyow kitab marak sin diinil Anqasa marak, Qhiyaamah Ayró Yallih xaql umaaneh umuk Raqta galto-le mara siiniih warsoo? keenik ixxic, Yalli isi Racmatak yeyxereeh yinqibeeh tu-kak damaaqee kee ceray abe maraa kee Sheytan kee Yallak kalah tanim yaqbude mara, woo mari usun akeeral arac umaaneh lafitak Raaqaah Addunyal Massa-le gitak makkootiyyah lafitak Raaqa mara.
- 61.** Moominiiney yahuud munaafiqhiin siinil tamaate waqdi neemeneh siinik iyyan, usun Nummah lubbittet koroosannu luk siinil

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخَذُوا إِلَّا ذِيَّنَ اتَّخَذُوا
دِيَنَكُمْ هُوَ أَوْلَى مَعَنِ الَّذِينَ أَوْرُوا الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارُ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ لَا يَتَّقْوَ اللَّهَ
إِنْ كُلُّهُمْ مُّؤْمِنُونَ ٢٧

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَيَّ الصَّلَاةَ أَنْتُمْ هُنَّا هُنَّا وَأَعْبَأْتُمْ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ٢٨

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنْ إِلَّا أَنَّ
ءَمْنَانِي بِاللَّهِ وَمَا أَنُلَّ إِلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِ
وَإِنَّ كُلَّ شَرٍّ فِيْسُوقُونَ ٢٩

قُلْ هَلْ أَنْتُمْ كُمْ يَشِّرِّقُونَ ذَلِكَ مَوْبِيَّةٌ عَنِ الدُّنْيَا مِنْ
لَعْنَهُ اللَّهُ وَغَضِيبٌ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ أُقْرَدَةً
وَلَخْتَانِيْرٍ وَعَبَدَ أَطْغَنُوتُ اُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا
وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ٣٠

وَإِذَا جَاءَهُ وَكَفَرُوا لَمْ يَأْمَنُوا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ
قَدْ حَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ٣١

culeeniih Nummah usun sin
garik kaa luk yewqen, Yalli usun
koroosannuu kee munaafiqhannuk
Qellisak Sugeenim Yaaxigeh usun
iimaan yaybulleen way.

62. Nabiyow yahuuduk maggo mari
dambitte edde tan taamaa kee
dulmii kee caddok taturuuy
caraami maalih makmot Asissikah
ken table usun aban uma taamoomi
manxu Qaxumaa.
63. Ama keenik Qibaada aba maraa
kee ken tu-taaxago ken maxcoy
dambi edde yanii kee usun
caraamu yakmeenimik macah
ken waase waytaa? Manxu gacta
taamaay ken tu-taaxago abak
sugtem umaaneek ken Assacakke
ween waqdi.
64. Yahuud Yallih gaba mattaccoo
abtaamak cillaaleh (cinnaaneh)
tonxowwimeh itte, mattaccoo
abtaamak gabooobi keenik
tanxawwamay cillaaleh, tama edde
yaaben uma maxcoh Sabbathah Yalli
isi Racmatak ken yayxaaray, usun
kah iyyan inna hinnay kay Namma
gabe fakimut taniih isih elle
faxxa hee innal yacee, Nabiyow
diggah tama yahuuduk maggo
marah ku-Rabbik Qhuraanak
kol obsimtem caddok tatur kee
koroosannu keenih osse-le, nanu
ken fanat Qhiyaamah ayrô fanah
Qadaawat kee naqabu Qidne, usun
fitnaa kee Qeebih gira ursinnaaniih
waqdi Yalli tet bargusah, usun

وَتَرَى كُثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَيَّلَةِ وَالْمَدْوَنِ
وَأَكْلِمُهُمْ أَسْحَتٌ لَّيْسَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ٦٣

لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبِّيْنُونَ وَالْأَجَارُ عَنْ
قَوْلِهِمْ إِلَّا أَنْ وَلَكَ لِهِمُ السُّهْنُ لَيْسَ
مَا كَانُواْ يَصْسَعُونَ ٦٤

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَعْلُوَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ
وَلَعْنُوا بِمَا قَاتُلُوا إِلَيْهِ مَبْسُوتَاتِنِ يُفْقَدُ
كِيفَ يَنْهَا وَيَرِيدُنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أَنْزَلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طَغَيْتَ أَنْتَ وَلَقَنِيْنَا بِهِ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَعْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كَمَا
أَوْقَدُوْنَا لِلْحَرْبِ أَطْفَاهَا اللَّهُ وَسَعَوْنَ
فِي الْأَرْضِ فَسَادَا وَلَلَّهِ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ٦٥

Baaxô bagul Baaxô baysah
yasissikeenimik makatan, Yalli
baaxo baysa mara makicna.

65. Diggah kitab mari (yahuud kee Nasaara kinnuk) Yalla kee kay farmoya Nummayseeh Yalli carammoyleemik Axxeerinnoonuy dambitte keenih duugak neneeh, diggah niqmat jannoota ken culusak nen.
66. Diggah usun tawraat kee injiliiy ken Rabbik keenil obsimteemil (Qhuraan kinnuk) taamitinnoonuy Qaraanak Rob keenih oobisnaah baaxok buqre keenih nayyaqeemit Rizqhi keenih farakka haak neneeh kaa attakammuk yenen, keenik massa-le gital taniih cakkil diggi itte ummattay Nabii Mucammad Nummasse keenit taniih, keenik maggo mari manxu Qaxuma taamah taamitaa!
67. A-farmoytaw (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) ku-Rabbik wacyih kol obsimtem Sinam guddus atu ku-Rabbih farmo guddussam abe waytek dagom takke way, toysa kay farmo magudduysinnito, Yalli sinaamak koo dacrise-lek, diggah Yalli koroosite maray cakki gitak makkoot tirri mahaa.
68. Nabiyow keenik ixxic:kitab maraw (yahuud kee Nasaara kinnuk) diggah isin diinik tubbagul matanin, tawraat kee injiliiy sin Rabbik siinil obsimteemil

وَلَوْلَآنَّ أَهْلَ الْكِتَبَ إِمْنُوا وَأَتَقْرُوْ
لَكَفَرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَآذَخْنَاهُمْ جَهَنَّمَ النَّعِيمِ ١٥

وَلَوْلَآنَّهُمْ أَكَفَرُواْ التَّورَةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَا كَلُؤْ مِنْ فَوْقَهُمْ
وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ فَهُمْ أَمَّةٌ مُّفْتَصَدَةٌ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ٦٦

*بَيَّنَاهُ الرَّسُولُ بِلِغَةٍ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رِّبِّكَ وَإِنَّمَا تَفْعَلُ فَمَا بَلَغْتَ
رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصُمُكَ مِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهُدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ٦٧

فُلْيَأَهْلَ الْكِتَبَ لَشُفُّعٌ عَلَىٰ بَنَىٰ حَتَّىٰ
تُقْيِمُواْ التَّورَةَ وَالْإِنجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ
مِنْ رِبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ

(Qhuraan kinnuk) taamitti ittaanam fanah, diggah Nabiyow keenik maggo marah ku-Rabbik Qhuraanak kol obsimtem caddok tatur kee koroosannu keenih osselek, toysa Nabiyow koroosite mari koo Nummayse waamih Sabbatah keenih marookitin.

- 69.** Diggah yeemene maraay (moominiin kinnuk) yahuud yekke maraay Saabi-uun deqsita maraa kee Nasaara, tama marak Yalla kee ellecaboh Ayró Nummayseeh meqe taama keenik abbaasitem, toysa Qhiyaamah ayróh gibdaabinh meesi ken amol matanaay Addunyal keenik Raqteemih marookitan.
- 70.** Nummah israa-iil xaylok tawraat kitaabal ateeban (xagana kinnuk) beyneeh diini caagid Baxxaqqa keenih hayta farmoytit keenih Rubne, tama farmoytiitik farmoyti ken Nafsitte faxe waytam luk keenih amaatinnaanih waqdi, tama farmoytiitik Horta dirabboysaanaah Horta keenik Qidaanah.
- 71.** Israa-iil xaylo Ambiyâ Qidim kee ken dirabboysiyyal Balaa kee digaala sinnil oobe waytu waytam yekkeleeniih cakki gitay yableenik inti maleela yekkeeniih cakki maabbak Ayti maleela yekken, tohuk lakal Yalli digaala keenil oobiseeh kaal gaceeniih Yalli gacim keenik oggoleh, tohuk

مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ مِّنْ رِّبَابٍ طَّعْنَةً وَكُفْرًا
فَلَا تَأْتِسُ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَاصْدِيقُونَ
وَالْتَّصَرِّيَّ مِنْهُمْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ
صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ﴿٦٩﴾

لَقَدْ أَخْذَنَا مِيشَقَ بَيْ إِنْسَانَ بَيْلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِ
رُسُلًا كُمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا أَنْهَى
أَنْفُسُهُمْ فِي قَاتَدَّيْبُوا وَفَرِيقَاتَ يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

وَحَبِيبُوا لَا تَكُونُ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ
تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ
مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

lakal cakki keenih Baxxaqqa
 iyyeek lakal maggo mari keenik
 cakki gitay yableenik inti maleela
 yekkeeniih cakki maabbak Atyi
 maleela yekken, Yalli usun Abba
 haan uma taamoomi yaba-li kinni.

72. Nummah Yalli xiibitak
 iyyeh:diggah Maryam baxi masiic
 (Nabii Qiisa kinnuk) usuk Yalla
 iyye mari koroositeh, masiic:
 israa-iil xaylok Yalla uqbuda
 usuk yi-Rabbiyy sin Rabbi kinnik,
 Diggah Yallat Agleyta haa num,
 toysa Nummah Yalli jannat kaal
 carammoysen kaak madab kee
 orbeyna gira, isi Nafsi koroosannut
 yudlume mari Yallih digaalak isi
 cataah Qokla mara mali keenik
 iyye.
73. Nummah Yalli xiibitak
 iyyeh:diggah Nasaarak Yalli
 Sidiica Yallak Sidoccaytu iyye
 mari koroositeh, manol hebeltô
 Yalli mayan inki Yallay Qibaada
 cakkisita akke waytek, usun tama
 maxcoy edde yaabaanak Aadee
 weenik, diggah keenik koroosite
 mara Qansarissa digaala xage-le.
74. Tama Nasaara edde yabte yaabak
 Yallâ fanah gactaah dambi cabti
 kaal messerittaa? Yalli dambi cabti-
 li xuwaw-li kinnik.
75. Maryam baxi masiic (Nabii Qiisa
 kinnuk) kalah kah yanim mali,
 Nummah kaak duma warrayte
 farmoytiitik farmoytak teynah
 yan kaa akke waytek, kay ina kaa
 kee kaal oobe kitab Nummasseeh

لَقَدْ كَفَرُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ اُنْ
 مَّرْيَمُ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَنْبَغِي لِإِسْرَئِيلَ أَعْبُدُ
 اللَّهَ رَبِّيْ وَلَا يَبْكِمُ لِيْهُ وَمَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ
 فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَنِيهِ الْجَنَّةَ وَمَا وَلَهُ
 أُنْتَرُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٣﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ
 ثَلَاثَةٌ وَمَا مَانَ إِلَيْهِ إِلَّا إِلَهٌ وَحْدَهُ وَلَمْ
 يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمْسَأَنَّ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٤﴾

أَفَلَا يَتَبَوَّنُ إِلَى اللَّهِ وَسَتَعْفُرُونَهُ
 وَاللَّهُ عَفُورٌ حَمِيمٌ ﴿٧٥﴾

مَا الْمَسِيحُ اُنْ مَّرْيَمُ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَّتْ مِنْ
 قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَمَاهُ دُصِّدِيقَةٌ كَانَ أَيَّاً كُلَّاً
 الْطَّاغِيَّاتِ أَنْظُرْنَاهُ كَيْفَ بُنِيَّ لَهُمُ الْآيَاتِ
 ثُمَّ أَنْظُرْنَاهُ يُوقَنُونَ ﴿٧٦﴾

maggom Nummat yabta Barra
 kinni, ken Nammay Seehadak
 fuxxih (muxxih) maaqo yakmeeh
 maaqoh ceyta marah sugen, Nabii
 Mucammadow wagitaay cubbus
 Ni-inkittinaanee kee Ni-dudda
 tascassee Astooti Baxxaqqa keenih
 elle hayna inna, tohuk lakal usun
 cakkik elle dagaawan inna
 wagitey.

- 76.** Nabiyow tama korosuk ixxic: Yallak
 kalah Yallat Agleytiitih haytan
 Yallittey tu-siinik kaltam duude
 waytaah tu-siinh xiqtam duude
 wayta mannal taqbudeenii? Yalli
 usuk yaabbi yaaxigi kinnik.
- 77.** Nabiyow kitab marak (yahuud
 kee Nasaara kinnuk) cakki Akke
 waytek sinni diinit Yalli madqe
 weem edde osissaanamal caddok
 matatrina, siinik duma Nummah
 isih makkooteh Seehadak maggo
 mara makkooyseh sinnih massa-
 le gitak makkoote marih Nafsî
 fayxiixa makataatina keenik ixxic.
- 78.** Israa-iil xaylok koroosite mari
 Nabii Daawuud Arrabaay
 Maryam baxa Nabii Qiisah
 Arrabat abbarsimeh, woh kah
 keenit tekkem Yallih Amrih cinaa
 kee umaanet caddok taturak
 Sugeenimih Sabbath.
- 79.** Tama yahuud sittak table umaaney
 abtak itta waasak masuginna usun
 abak Sugeenim manxu Qaxumaa!

قُلْ أَتَتْبُعُ دُونَ مِنْ دُورِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ
 ضَرًا وَلَا نَفْعًا وَلَهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغُلوْ فِي دِينِكُمْ عَيْرُ
 الْحُقْقَى وَلَا تَنْدِعُواْ أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَاتَلُواْ مِنْ قَبْلٍ
 وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَنْ سَوَاءِ أَسْبِيلٍ ﴿٧٧﴾

لِعْنَ الَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
 عَلَىَ لِسَانِ دَاؤَدَ وَعَيْسَى اُبْنِ مُرْسَلَ الدَّاَتِ
 بِمَا عَصَوْا وَكَانُواْ يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

كَانُواْ لَا يَتَنَاهُونَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوْهُ
 لَيَسَّ مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

- 80.** Nabiyow keenik (yahuud kinnuk) maggo mari koroosite mara Awlaytiitih haysitah ken table, usun Sinni Nafsih taamoomik tatruseenim manxu Qaxumaa! Yalli ken edde yanqibeemit asen waqdi, usun Qhiyaamah Ayró Yallih digaalal waare-lon.
- 81.** Tama yahuud Yallaa kee kay Nabii Mucammad kee Qhuraanak kaal obsimtem Nummaysinnoonuy Ama koros Awlaytiitih haysitak manannon, kinnih immay keenik maggo mari Yallih Amri cineeh kay taaqatak yewqeh.
- 82.** Nabiyow Sinaamak Yallaa kee koo Nummayse marah Qadaawatah gidibuk Raqtam yahuud kee Yallat Agleytit haa mara kinnim keenik geetto, diggah Nabiyow yeemeneh yan marah kacanuh xayuk Raaqa mari diggah nanu Nasaara iyye mara kinnim keenik geetto, woh kah kinnim diggah keenik isi dinih ixxiga le maraa kee Qibaada keenik Abita mari keenit yaniimi, diggah usun cakkik makaxxa mariiitan.
- 83.** Nasaara deqsita marak horta Qhuraanak Yallih farmoytal obsimtem yaabben waqdi ken intiitak Ximó caxitah table, usuk (Qhuraan kinnuk) cakkiiy Yallih xaquq obsimem kaak yeexegeenimih sabbatah, usun Yallat xaaqimak Ni-Rabbow koo Nummasneeh ku-farmoyta

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِلَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
أَفْسُحْهُمْ أَنْ سَخْطَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَفِي
الْعَذَابِ هُمْ خَلِيلُونَ ﴿٨١﴾

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا أَنْخَذُوهُمْ أَوْ إِيمَانَ
وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَقَسَفُوا ﴿٨٢﴾

*لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ الْكُفَّارِ عَدَاوَةً لِّلَّهِيْبِ
هَ اتَّهُوُ الْمُهُودُ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِّلَّهِيْبِ إِمَامُوا
الَّذِينَ قَاتَلُوا إِنَّا نَصْرَى ذَلِكَ بَيْتَ
مِنْهُمْ قَسِيسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْ الرَّسُولِ
تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الْدَّمَوعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا
فَأَكَيْتُمَا مَعَ الشَّهِيدِيْنَ ﴿٨٤﴾

Nummasnehik Qhiyaamâ Saaku
 Nabii Mucammad ﷺ
 ummatak ummattal Sumaaqita
 marâ luk nee uktub iyyan.

- 84.** Maca linoo Yalla kah Nummayse waynaah kay xaquk Nabii Mucammad ﷺ Arrabat cakkik neh temeetem kah Nummayse waynam, Ni-Rabbik meqe marâ luk isi Jannat nee culsam kaak Qaagitnaah Sangella iyyan.

- 85.** Tokkel Yalli tamah iyyeenimih Sabbatah weeqaytitte guba kak gexxa Jannotal ken galte usun teetil waarak, woh taamaa kee maxco kak temqe marih galtó kinni.

- 86.** Yallih inkittinaanel koroositeeh Ni-Aayoota dirabboyse mari, woo mari usun Jaciim deqsitta girah mara kinnon.

- 87.** Yeemeneh yan maraw!
 Yalli meqeemik yakmeenih yaaqubeenim kee Agabuk siinh calalloysem sinnil macarammoysina, Yalli siinil carammoysseemit matatrina, diggah Yalli umaanet caddok tatra mara makicnik.

- 88.** Moominiiney Yalli sin yurzuqheh yanim calaalih anuk muquk tet Akuma, Yallay isin elle teemeneenih taniinik meesita.

- 89.** Muslimiiney Yalli isin loowitik abe waytaanaah halalawah abtan xiibaabil sin ma-digaala, kinnih

وَمَا لَنَا لَا تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطَمْعُ
 أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

فَأَتَبْهَمُ اللَّهُ بِمَا قَاتَلَ أَجْنَانِ
 تَحْتَهَا الْأَنْهَرُ خَلَقَنِ فِيهَا وَذَلِكَ
 حَزَّاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٧﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ
 أَصْحَابُ الْجَحِيرِ ﴿٨٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا أَمْرُوا لَا يَحْرِرُونَ مُؤْلِفِي
 مَا أَحَلَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا يَنْهَا
 إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُ الْمُعْتَدِلِينَ ﴿٨٩﴾

وَكُلُّوْمَارَرَقَ كُمُّ اللَّهُ حَلَالًا طَيْبًا
 وَأَنْقُوا اللَّهُ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

لَا يُؤَاخِذُ كُمُّ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيَّمَنِكُمْ
 وَلَكِنْ يُؤَاخِذُ كُمْ بِمَا عَقَدُتُمُ الْأَيْمَنَ

immay Yalli sin xiibaabik sin elle
digaalam sinni lubbittel tirqiqeenih
diglossen xiibaabi, toysa tama
xiibaabi abinat Assewayteenih
tiggleenik woo dambik tawqoonuh
Yalli Kaffaara teetik taceenim
sinih madqe, toysa tama xiibah
Kaffaara tabna tudagoyta
(maskintu kinnuk) sinni Buxaaxih
mara taskamen maaqok fanah tan
maaqo ken taskameenimi, kulli
tudagoytah Saaqak garab Acayuk,
hinnay tabna tudagoyta Sartanak
Sarissaanama, hinnay Naqasu
Naqoosannuk currusaanama,
tama xiiba Abinat Assewee num
tama Sidocuk tiyak teyna doorita,
tama Sidocuk tu-gee wee num,
toysa Sidiica Ayró Soomam kaal
tan, tamah sin xiibaabih Kaffaara
xiibitteenik kollay Abinat tet
Asse wayteenik, Muslimiiney
sinni xiibaabi dacrisa annaak
xiibittaanamak, hinnay tet duuduse
tika, Yalli tama xiibaabi madqa
Baxxaqqa siinh kah hee innah, isi
diinh Aayoota Baxxaqqa Siinh
haa kaa faatita mara takkeenimkeh.

90. Yalla kee kay farmoya
Nummayse maraw! Cagaloh
gocoy kee kammaaraay Qibaadah
Sooliseenim kee Azlaam deqsita
cooxuy misoyseeniy meklimtem
kee meklime waytem elle gurrusak
sugeeni is Najisiyy caraamuuy
Sheytan Sinaamat bilqisa taama
kinnik, toysa teetik exxeera
Jannatal taffoofeenimkeh.

فَكَفَرُتُهُ وَإِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَكِينٍ مِنْ
أَوْسَطِ مَا نُطْعِمُونَ أَهْلِيَّجَ وَكَسُورَهُمْ
أَوْ تَحْرِيرَ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصَيَامٌ
ثَلَاثَةً أَيَّامًا ذَلِكَ لَذَّةٌ أَيْمَانَكُمْ إِذَا
حَفَّشُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
الْهُنَّاءُ لِهُنَّاءِ إِيمَانِهِ لَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿٨٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْحُمُرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ يَجْسِدُونَ عَلَى
الْشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ قُنْلِحُونَ

- 91.** Cagalalh Sheytan tama taamoomiy dambi edde yani siinit kah bilqisam sin fanat Qadaawat kee kaxxa naqabu Qidaamih fayxi gocoy taaqubeeniih kammaar digirtaanamat, Yallih cusiyyaa kee Salaatak sin edde waasamkeh, toysa isin tama uma taamoomik taadeenih innaa? Idiya.
- 92.** Muslimiiney Yallih Amri oggolaay kay farmoytih Amri oggolaay ken Amri cintaanamat cibbarsima isin tamahat derre cabteenik, toysa cagalalh Ni farmoytal tanim baxxaqqal le guddusiyya kinnim ixiga.
- 93.** Yeemeneeh meqe taamoomi abite maral gocoy caraamu yakkek naharat kaak yooqobeenim kee kammaar maaluy yokmeenî dambi keenil mayan, caraamu xagaanamat Yallak meesiteeniih kaa Nummayseeniih meqe taamoomi abbaasiteenik, tohuk lakal Yallak meesiteeniih taama yessemeqqueeniih kaa Nummayseenik, tohuk lakal caraamuk yexxeereeniih usuk caraamu kinnim Nummayseenik, tohuk lakal Yallak meesil elle warreeniih caraamuk yexxeereeniih meqe taamoomi abeenik dambi keenil mayan, Yalli meqem abe mara yakcineh.
- 94.** Yeemeneh yan maraw! Yalli dibaalak tut sin mokkore-le sin gabaa kee sin macaxwa kaa kak elelta ikkel siinh xayyoowaamal, Yalli isi able kalah isik meesite mara yaaxigeeh woh isi gino

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَ كُمْ
الْعَدُوِّ وَالْعَصْلَةِ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدُّكُمْ عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ
الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْشَمْتَهُنَّ^{٤١}

وَأَطْبِعُوا لِلَّهِ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا
فَإِنْ تَوَلَّنَتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَنِ الرَّسُولِ
أَبْلَغَ الْمُبْيَنُ^{٤٢}

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ إِيمَانُهُمْ وَعَمَلُهُمْ الْصَّلِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا إِذَا مَا نَقَوَاهُ إِيمَانُهُمْ وَعَمَلُهُمْ
الْصَّلِحَاتِ ثُمَّ نَقَوَاهُ إِيمَانُهُمْ رَأَتَهُ
وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ^{٤٣}

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِيمَانُهُمْ لَيَقِنُوا
مَنْ الْصَّيِدَ تَنَاهُ اللَّهُ أَيْدِيهِمْ كُوْرَمَا حَكُمَ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْهَا فُدُوْيَ الْغَيْبِ فَمَنْ أَعْتَدَى^{٤٤}
بَعْدَ ذَلِكَ قَلْمَهُ وَعَذَابُ الْيَمِّ

yaybulleemkeh, siinik tama
 Baxxaqqah lakal Cajji kee qumrah
 icraamat anuk dibaali xibixit
 caddok tatra num, toysa usuk
 Qansarissa digaala-le Akeeral.

- 95.** Yeemeneh yan maraw! Isin icraamat anuk Barri dibaala maqidina, siinik loowitik kaa Qide mari, toysa too galtoh Affara xiyyuk woo dibaalak Qideh innah tanim yasguudem kaal tan, siinik meqe Namma Numuy kas kee Qadaalat-le galto kak waadossaahmekeltay makka fan Beyan lacay wokkel yasguudeeniy cado kak makki tudagoytiitih meklan lac Akkuk, hinnay lacat ceelallo Aalle waa dibaala tekkek mellebik kaa Qeedaltaamat Kaffaarah maaqo edde xaamaah makki tudagoytiitihmekla, hinnay woo maaqok kulli Saaqih garabih Aftok Ayró Soomaama icraamat anuk dibaala Qideemih galtoh ellecaboh digaala tammoysamkeh, dibaali Qidim carammoowak duma tamahak tut Rade marah Yalli Qafu abeh, Yallih Amrih cinah icraamat anuk dibaali Qidimit Qakte num, toysa Yalli Qhiyaamah ayró kaa digaale, Yalli Mayso-li isi Amri cine mara digaala Rabbi kinni.

- 96.** Muslimiiney isin Cajjih hinnay Qumrah icraamat teneenik Baddi dibaala (kullumtaa kee kaak kalah tanim kinnuk) tabbixeenniih Qiddaanam Yalli siinh xiqliiseh,

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَإِنْتُمْ
 حُرُومٌ وَمَنْ قَتَلَهُ وَمِنْكُمْ مُتَعَمِّدٌ فَجَرَّأَهُ
 مِثْلُ مَا قَاتَلَ مِنَ النَّعْمَ مَحْكُمٌ بِهِ دَوَادِيلٌ
 مِنْكُمْ هُدَى يَابِلُونَ الْكَبْرَى وَكُفَّرَةً طَعَامُ
 مَسَكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَدْرُوْقَ
 وَبَالْأَمْرِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ
 فَيَنْقُضُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ دُونَ يَقْلَمَ

أَحَلَ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ وَمَتَعَالَكُمْ
 وَلِسَيَادَةٍ وَحُرُومٍ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَاءُهُمْ
 حُرُومٌ وَأَنْقُضُ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ إِلَيْهِ يَخْشُرُونَ

kaat Rabteh taniimih maaqo
haysittaanaah takmeeniih edde
tantifiqeenim siinh xiqliiseh
madabal teneenik hinnay Safarah
teneenik, Barri dibaali siinil
carammooteh icraamat taniinim
fanah, isin Yallay cisab kee
galtoh xaql kak maagowtoonu
waytaanak meesita.

- 97.** Yalli Kaqba Caram Qari Sinaamak diini maqaanee kee manol saay keenih elle Soolamkeh keenih abe, umaane edde abaanam kak carammowte Alsittet Qeb kee Sinaamat tabaanam Yalli siinil carammoysah, Affara xiyyuk caram fan beyan lac kee caram fan beyan lac kinnim yaaxigeenimkeh, cooxuk Asta edde yoxeen lacat Boodaanam carammoysah, toh diggah Yalli Qaranwaa kee Baaxô Bagul tanim inkah yaaxigeeh, diggah Yalli tu-kaak maqellittaay ummaanim yaaxigi kinnim isin taaxigeenimkeh.
- 98.** Sinaamey diggah Yalli isi Amri cine maral digaala kaak gibdihi, diggah Yalli isi Amri oggoleeh kaal gace marah dambi cabti-li xuwalli kinnim ixiga.
- 99.** Yallih farmoya Nabii Mucammadal kalah tanim matan, Yallih farmoh gudduysiyya akke waytek, Yalli isin taamoomik taybulleenim kee Qellissaanam inkah siinik yaaxigeh.

* جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ أَبْيَاتَ الْحَرَامِ
قِيمَةً لِلنَّاسِ وَالشَّهْرُ لِلْحَرَمِ وَالْهَدْيَ وَالْعُتْقَى
ذَلِكَ لِتَعْمَلُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَلَمْ يَكُنْ لِشَيْءٍ عَلَيْهِ ۝

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

مَاعِي الرَّسُولُ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبَدِّلُونَ وَمَا تَكُونُونَ ۝

100. Nabiyyow keenik ixxic: faxemiyy takkay umam kee meqem ma-massowta, Seehadaytow umaamih mangaa kee tet aba marih manga tassokoote way, toysa Qaafiyatah yan Kas-le Maraw Yallak meesita Jannatal taffoofeenimkeh.

101. Yeemeneh yan maraw! Diini caagidik sin kah Amrise weenim messerina sin kah Amriseeniih siinh Qaddowtek siinit taamu waytaah siinit tagabdu waytam, Yallih farmoytal Qhuraan obsima waqdi tet esserteenik siinh Baxxaqime-leeh teetih Amrisimettoonuu isin duude waytaanam takkehik, Yalli isi Naqosah Ama esseroorak Qafu abahak teetit maqagtina, Yalli dambi cabti-li kaxxam xiq-le Rabbi kinni.

102. Nummah tama innah tan esseroora siinik dumi mari sinni farmoytit essereeh, tohuk lkal usun teetih Amrisimen waqdi teetil koroosita marah maacisen abinat tet Assaanam cinen waqdi.

103. Yalli mamadqinna lacak tuk teynat yantifiqeennih tukkaat faxaanam cabaanaah Numtinwwelluh kaa yaaxigeenim, woh Baciira deqsitta Alay xaylok maggom xaltek Aytak kak yargiqeennih tu-edde faxe waana kinni, Saaiba deqsitta Alay Numtinwellitteh cabaanay Qari edde hee waanaa kee Wasiila

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالظَّيْنُ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْحَبِيبِ فَإِنَّهُمْ أَنَّهُمْ
يَأْتُونِي أَلَّا إِلَّا لَعْنَاهُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْتَعْوِدُ عَنْ أَشْيَاءِ
إِنْ تُبَدِّلَ كُلُّ سُوْفَرٍ وَإِنْ تَسْعُوْدُ عَنْهَا
جِئْنَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ إِنْ تُبَدِّلَ كُلُّ مَعْقَلٍ
عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١١﴾

قَدْ سَأَلَهُمْ اللَّهُ مَنْ يَقُولُ مِنْ قِبِيلِ كُلِّ شَرٍّ أَصْبَحُوا
بِهَا كُفَّارِينَ ﴿١٢﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحْرٍ فَوْلَادَ سَابِقَةٍ وَلَا وَسِيلَةٍ
وَلَا حَامِرٌ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَقْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكَذِبُ وَأَكَّرُهُمْ لَا يَعْقُلُونَ ﴿١٣﴾

deqsitta Alay xalaayal Say xaylo
itta katassaa kee Caami deqsita
Rakuubuy moynobuh yaniy
Aarre waanay maggo xaylo xale
kinni, kinnih immay koroosite
mari wohuh Yalli nee Amrise
iyyan waqdi usun Yallal diraaba
ginnaasitaanam, keenik maggo
mari kaskassoowa maray cakkii
kee deedal ittak baxsa hinna.

104. Tama korosuy Yalli calalloysem
carammossak Yalli oobisem kee
Yallih farmoytâ fanah calaalii
kee caraamu Baxxaqqa siinh
haamkeh Ama keenik iyyeenik
tamah nanu Nabbobtik nagarreeh
ken elle geyneemiy nee xiqta
kinni iyyan, ken Abbotti cakki
Aaxige waytaah cakkit Rada mara
akke waan wayaa? Usun woh
iyyaanam.

105. Yeemeneh yan maraw! Yalli
sin kah Amriseemih bagul sinni
nafsi ibbixaay wohul diggi
ixxica Sinam sin cinta way,
isin toh abteenik makot gexe
marih makkootiyyi siinik kalam
mali sinnih tirri itteeniih Sinam
maqaanel Amrisseeniih umaaneek
waasseenik kollay, gacim siinik
inkih Yallâ fanah yakkeh isin
Addunyal taamoomik abak
Sugteenim Akeeral siiniih
warseleeh teetil sin galtele Yalli.

106. Yeemeneh yan maraw! Siinik
numuk teynah Rabi xayyoowa
waqdi usuk farrimtu abek

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى
الرَّسُولِ قَالُوا حَسِبْنَا مَا أَوْجَدْنَا عَلَيْهِ
إِنَّا هُنَّا عَلَىٰ أَوْلَىٰ كَانَ إِنَّا فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿٦٥﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُلُّ أَنْفُسٍ كُلُّهُ لَا يَصْرُكُ
مَنْ ضَلَّ إِذَا أَهْتَدَ يُنْهَىٰ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُلُّهُ
جَمِيعًا فَيَنْهَا كُلُّهُ بِمَا لَكُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٥﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَدَهُ بَيْنَ كُلِّهِ إِذَا
حَضَرَ أَحَدُكُمْ مُّمَوْتٌ حِينَ الْوَصِيَّةِ

kollay Muslimiinik Amaanat leeh Qadaalat-le Namma num Sumaaqisaama, Hinnay siinik kalah yan marak (koros kinnuk) Namma num Sumaaqisaama, isin Baaxok teyna Safarah gexxeeniih, tokkel Rabi musiiba sin geytek isin Sumaaqat keenik agaywaagiteenik Qasri Salaatih lakal ken Nammay Soolisa, tokkel ken Nammay Addunyâ dago duyyê Baxa edde maxaamitna nexxayi mara yakkeenimih, Yalli nee kah Amriseh yan Sumaq maqellisna, diggah toysa nanu dambileelak marak teyna kinnino Axcuk Yallal xiibitan.

- 107.** Tokkel diggah num kak Rabe mari tama Namma numuk farrimtut hinnay Sumaaqat dirab kee ganot keenik Radeeniih dambi cakkisitaanam keenik yubleenik, toysa num kak Rabe marak Namma num Sumaaqah ken Aracat Solta kay nagra cakkisita marak, tokkel ken Nammay: usun diraabah yaceen Sumaaqak Ni Sumaq Nummah aysuk Raaqaah nanu abna Sumaaqat cakkik madardarinnino, diggah toysa nanu tamahat dirab neeek daalimiinik marak teyna kinnino Axcuk Yallal xiibitan.

- 108.** Tama Namma numuk (koros Namma num kinnuk) Sumaaqat Agaywaagiteeniih dirab kee gano keenik dareemeenik, hinnay cakki-le mari xiibitek lakal ken

أَنْتُمْ إِنْ دَوَا عَدَلٌ مِّنْكُمْ أَوْ أَخْرَانَ مِنْ عَيْرِكُمْ
إِنْ أَنْتُمْ ضَرِبُتُمْ فِي الْأَرْضِ فَاصْبِرُكُمْ
مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسُنُهُمَا إِنْ بَعْدِ
الصَّلَاةِ فَقُسْمَانِ يَاللَّهِ إِنْ أَرْتَهُمْ
لَا إِشْرَاعِيَّةِ شَهَادَةَ لَوْ كَانَ دَأْرُ فِي وَلَا
نَكْتُرُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذَا لَمْنَا الْأَثْمَينَ ﴿٦﴾

فَإِنْ عَزَّرْ عَلَى أَنْهُمَا أَسْتَحْقَقَا مَا فَاعَلَهُنَّ
يَقُولُونَ مَقَامُهُمَا مِنَ الَّذِينَ أُسْتَحْقَقُ عَيْنُهُمْ
الْأَوَّلَيْنَ فَيَقُسْمَانِ يَاللَّهِ لَوْ شَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ
شَهَادَتِهِمَا وَمَا أَعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذَا لَمْنَا
الْأَطْلَامِينَ ﴿٧﴾

ذَلِكَ أَذْتَ أَنَّمَا يَأْتُونُ بِالشَّهَدَةِ عَلَى وَجْهِهَا
أَوْ يَخْتَارُونَ أَنْ شُرَدَّ أَيْمَانَ بَعْدَ أَيمَنِهِمْ وَأَنْتَقُوا
اللَّهُ وَأَشْمَعُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّافِقِينَ ﴿٨﴾

xiiba gacsimtaamak meesiteenik tama mekla xayuk Raqta Sumaq elle faxxiima foocal baahoonuh, Sinaamey Yallak meesitaay sin kah Amrisaanam oobbiya! Yalli isi Amri cinaah isi taaqatak yawqe mara tirri mahaak.

- 109.** Sinaamey Yalli isi farmoytit edde kobxisaah sin ummatta maca siinil gacissee Yallih diinih ken Secten waqdi Axcuk ken essera Ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) cusay, kay farmoytit kaal gacisak:nanu ixxigah linom mannuuy usun nek lakal Abeenim manaaxiga, diggah atu Ni-Rabbow Qellittem kee tambulleem inkih yaaxigi kinnito kaak iyyan.

- 110.** Nabiyw Sinaamah cus Yalli Qhiyaamah ayró iyya waqdi: Maryam baxa Qiisaw Yi-Niqmatay koo kee kuynah amol yani kasey Jibriilit koo maqarroyseeh Abba maleh koo gineeh kuyna teetil heen umaaneek tet Saytunnoyseemil koo cateeh atu Sinaamâ luk Handuul kee casiitalih anuk yabte waqdi, kutbee kee kas edde yan yaabaay tawraat kee injiil koo barse waqdi kasey, atu kallak Haadâ weelolem Yiidinh Bicissaah ginta, tokkel ufuy teetit fuufussaah Yiidinh Haada takke waqdi kasey, intimaliy Namma inti luk Aabuke wee kee barasli Yiidinh urussaah Qaffossa waqdi kasey, Rabe mara magooqak Yiidinh tayyaaqe

*يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَتَقُولُ مَاذَا أُجِنِّشُ
قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّا كُنَّا نَعْلَمُ الْغُيُوبِ ﴿١٩﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نَعْمَتِي
عَلَيْكَ وَعَلَى الَّذِينَ إِذَا يَدْعُوكَ بِرُوحِ
الْفُرْدَسِ تُكَلِّمُ الْأَنْاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَإِذْ عَلَمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالْأَنْوَرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَذَكَرْتُكَ مِنَ الظَّيْنِ
كَهْيَأَتُكَ الظَّيْرَ بِإِذْنِي فَتَنَفَّخْتُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَلِيرًا بِإِذْنِي وَتَبَرَّئُ الْأَكْحَمَةَ وَالْأَبْرَصَ
بِإِذْنِي وَلَذْ تُخْرِجُ الْمَوْقَدَ بِإِذْنِي
وَإِذْ كَفَقْتُ بَعْنَ إِسْرَئِيلَ عَنْكَ
إِذْ حَسْتَهُمْ بِالْبَيْنَتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٠﴾

waqdi kasey, israa-iil xaylo
 atu Nabii kinnitom Nummassa
 Astootiy Baxxaqqa itta keenih luk
 temeete waqdiy koo Qidaanam
 faxeeniih anu ken kok waase
 waqdi kasey, tokkel keenik
 koroosite mari Qiisa neh luk
 yemeetem mali Baxxaqqa iyya
 Baab akke waytek iyyen waqdi
 kasey.

111. Qiisaw Yi-Niqmatay kaamol yani
 kasey, Cawaariyyuun deqsitta
 labhah lubbittel fahmi oobise
 waqdi yoo nummaysaay Yi-
 farmoya Nummaysa iyyaanamah,
 tokkel Cawaariyyuun Ni-Rabbow
 nanu neemenehik, diggah nanu
 Muslimiin kinninoomuh neh
 Sumaaqit iyyen.

112. Cawaariyyuun deqsita mari
 Maryam baxa Qiisaw ku-Rabbi
 Qaraanak maaqo neh oobisam
 maay duuda kaak iyyen waqdi
 cusey, Nabii Qiisa keenil gacisak
 Nummah iimaanah Yallal
 yeemene mara tekkeenik kaak
 meesita keenik iyye.

113. Cawaariyyuun deqsita mari nanu
 teetik Nakmeeh Ni-Lubbitte Satta
 edde ittaah atu Numma nel teceeh
 atu Nabii kinnitom Asmatah teetil
 Naaxigeeh, wohul Sumaaqita
 mara nakkem fanna kaak iyyen.

114. Maryam baxi Nabii Qiisa tamah
 keenik oggoleh isi Rabbi
 kallacak Yallaw Ni-Rabbow

وَلَدَّ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيْنَ أَنَّهُ اصْنُوْبُ فِي
 وَرَبِّسُولِيْ قَالُواْ إِمَّاْ وَأَشَهَدُ بِاَنَّنَا
 مُسْلِمُوْتٌ

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَعِيْسَى اُبْنَ مَرْيَمَ هَلْ
 يَسْتَطِيْعُ زِيْكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً
 مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوْلُ اللَّهَ إِنْ كُنْتُ
 مُؤْمِنِيْتَ

قَالُواْ نُرِيدُ أَنْ تَأْكُلَ مِنْهَا وَقَطْمَيْنَ فَقُوْلُونَا
 وَنَعْلَمُ أَنْ قَدْ صَدَقْنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا
 مِنَ الشَّاهِدِيْنَ

قَالَ يَعِيْسَى اُبْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنِّيْلُ عَلَيْنَا
 مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لِتَاعِيْدَ الْأَكْفَانَ

Qaraanak maaqoy nee kee nek ellecabo marah Qid takkeeh kok tan Astay atu inki Rabbi kinnitooh anu ku-farmoya kinniyoomuh Sumaq takke nel oobis, atu Rizqli neh Acuy atu Rizqli yacee marak kayrih yayse Rabbi kinnitok iyye.

115. Yalli diggah anu tet (maaquo kinnuk) siiniih oobiseyyooh, tohuk lakal siinik koroosita num, toysa diggah anu ginok num kah digaale waywaa digaalal kaa digaaleyyo iyye.

116. Nabiyyow Sinaamah cus: Yalli Qhiyaamah ayró Maryam baxa Qiisaw Sinaamak Yallak kalah yoo kee yina Namma Yallah nee haysita ittee? Kaak iyye waqdi Nabii Qiisa Yalla Saytunnoysak: Yi-Rabbow atu Saytunnitoh anu Sinaamak cakki akke waytek, cakkik Aalle waam Axcem yoh matakkay yok mafaxxinta, anu tamah exce yoo tekkek, toysa Nummah atu woh Aaxaguk ten, Yi-Rabbow atu Yi-Nafsih addat tanim taaxigeeh anu ku-Nafsih addat tanim maaxiga, diggah atu Qellitti ittem yaaxigi kinnito iyye.

117. Nabii Qiisa: Yi-Rabbow atu guddysiyyah yoo kah Amrisseemiy Yalla dibuk uqbuda usuk Yi-Rabbiyy sin Rabbi iyyaanam akke waytek keenik excem mayyu, anu ken addal Sugem fanah ken kee ken taamoomi yableeh dacrisa Numuh

وَإِلَخْرَيَا وَإِيَّاهُ مِنْكَ وَأَرْزُقْنَا وَأَنْتَ حَيْرٌ
الْأَرْزِقِينَ ١٤٩

قَالَ اللَّهُ إِلَيْهِ مُنْزَلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بِعُدُّ
مِنْكُمْ فَإِنَّ أَعْذِبَهُ عَذَابًا لَا أَعْذِبُهُ أَحَدًا
مِنَ الْعَالَمِينَ ١٥٠

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْصِي إِبْرَاهِيمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
أَنْ تَخْذُلُنِي وَأَمْرَى الْهَمَّنَ مِنْ دُونِنِي قَالَ
سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ
إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ وَقَدْ عَمِّتَهُ رَقَمَ مَا فِي نَفْسِي
وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكِ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَمُ الْغُيُوبِ ١٥١

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمْرَتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُ وَأَنَّهَ
رَبِّي وَرَبِّكُمْ وَكُنْتُ عَالَيْهِمْ شَهِيدًا مَادِمُتُ
فِيهِمْ فَمَا تَوَقَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الْأَقِبَ عَلَيْهِمْ
وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ١٥٢

Suge, toysa Baaxô bagul Qumrik
 Sugu waah gide yoh duudusseeh
 nuwwuk Qaraanâ fanah fayya yoo
 hayte waqdi ken amol dacayrih
 atu Sugte, Atu Yi- Rabbow
 ummaanim yabaliy yaaxigi
 kinnito iyye.

- 118.** Atu Yi-Rabbow ken digaale koo tekkek, toysa diggah usun ku-Naqaosa, dambi keenih cabtek, toysa diggah atu Yi-Rabbow Mayso-li Naggaara.
- 119.** Yalli Qhiyaamah ayró Nabii Qiisak iyyeh:tah galtoh Ayroy taamoomii kee maxcooca kak Nummatte mara le Numma ken tanfaqu wayta Ayro kinni, usun Jannootay weeqayitte guba kak gexxa lon umman tet Addal waarak, Yalli usun Addunyal aben meqe taamoomit keenik leedeeh, usun meqe galtoy Yalli Akeeral keenih yeceet kaak leedeeneih, too galtoy Yalli keenih yecee kaxxa Maffaafa kinni.
- 120.** Qaranwaa kee Baaxooy ken Nammayih Addal taniimih Reeda inkih Yalli-le, usuk ummaan iimih dudda-li kinni.

إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ
 فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَفْعُلُ الصَّدِيقُونَ صَدْقَتْهُمْ
 لَهُمْ جَنَاحَتُ تَجْرِي مِنْ حَتَّمِهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلُهُمْ فِيهَا
 إِنَّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
 ذَلِكَ الْقَوْرَآنُ الْعَظِيمُ

اللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ
 وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

SUURAT AL-ANQAAM

Makkal Obte, 165 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Fayla inkih lem Qaranwaa kee Baaxo gineeh diteetaa kee diifu hee Yalla kinni, tohuk lakal Yallih inkittinaanee kee kay dudda tascassee astootiy maqarleeh Baxxaqqa itta abaluk koros sinni Rabbit agleytit haytaah kaat massossa qibaadal.
2. Yalla kinni sin abba Aadam kallak gintem isin kay Samadak Anuk, tohuk lakal isin addunyal sugtoonu waytaanah gide mekleh, aka waktiy (Qhiyaamah ayró kinnuk) yimixxigeeh kay xaql muggaqsim mekleh, tohuk lakal isin Rabteenik lakal Yalli sin ugusuwaamah dudda leemit agaywaagittaanah.
3. Yallay Naba kinni, Qaranwaa kee baaxoh addal Qibaada cakkisittam, Sinaamey usuk isin Qellissaanam kee taybulleenim yaaxigeeh umaanee kee maqaanek abtaanam inkih yaaxigeh.
4. Qhuraan Aayootaa kee Yallih inkittinaane tascasse Aayootak hebeltoh Aayatay ken (koros kinnuk) Rabbih xaquk keenih tamaate matan usun derre teetit cabak sugeenim akke waytek.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلْمَتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدُونَ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ كُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا
وَأَجَلٌ مُسَمٌّ عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْشَأَ تَمَاثُرَهُنَّ ﴿٢﴾

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ
سَرَّكُمْ وَجَهَرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ قُلْ مَنْ أَيْتَ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُغَرِّضِينَ ﴿٤﴾

5. Nummah tama koros Nabii Mucammad ﷺ cakki (Qhuraan kinnuk) luk keenih yemeete waqdi, kaa dirabboyseeniih kaal Anqaseenih, tokkel elle anqasak sugeenimih xaagitte sarra keenih amaate-le.
6. Ama korosuy Yallih inkittinaane tangadde Matablanna? keenik duma horaarik finqisneh gide, korosey (makki koros kinnuk) nanu siiniih acee waynem keenih necee Baaxô bagul Qaraanak maggo Roobuy itta kataata keenih oobisneeh weeqaytittey ken dabooqaay ken cooxuk guba gexxa keenih abne, tokkel ken dambitteh sabbatah ken finqisneeh keenik lakal aka horaari ginne.
7. Nabiyow Qaraanak waraaktil kutbeh yan Qhuraan kol oobisinninoy, tokkel koroosite mari gabah kaa xagga heeh Mucammadow ﷺ atu luk temeetem tu-hinna Baxxaqqa iyya baabay Qellu sinni akke waytek axcuk yenен.
8. Ama koros Yalli Mucammadal Qaraanak Malaykattu macah kaal oobise weeh? Itte. Nanu malaykattu kaal oobisnek kollay ken finqah caagid meklimak yeneeh, tohuk lakal usun dagooh gide wadiroysimak manannon iyye Yalli.

فَقَدْ كَذَبُوا بِالْحُقْقِ لِمَا جَاءَهُ فَسُوقَيْأَتِيهِمْ
أَبْيَقُوا مَا كَانُوا يَدْعُونَ ⑤

أَنْبَرْقَاهْلَكَامِنْ قَبِيلِهِمْ قِينْ قَرِينْ
مَكْنَهُوْفِ الْأَرْضِ مَالِهِنْسِكَنْ لَهُوْ وَأَرْسَلَنَا
الْسَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مَدْرَازًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَرَ تَجْزِي
مِنْ تَخْرِيْهِمْ فَاهْلَكَهُمْ بِدُنْوِيْهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْنَاءَ أَخْرِيْنَ ⑥

وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكَ رِكَابِ قِرْطَابِنْ فَأَمْسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا بِحُرْمَيْنَ ⑦

وَقَالُوا لَأَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْهِ مَلَكَ وَوَأَنْزَلْنَا مَلَكَ
لَعْظِيْلَ الْمَرْشَمَ لَا يُنْظَرُونَ ⑧

9. Nanu woo farmoytay Rubna
Malaykattu abinninoy
numtinweelot kaa haak nen, usun
sinni nafsii kee Boola-le marat
celsiiseenim keenit celsisneh
tobollokak nen, Nabii Mucammad
caagid keenit kah tobollokime
innah.
10. Nummah Nabiyow kok duma
warrayte ummattak koros kok
duma Rubsumte farmoytiitil
anqasseh, tokkel keenik koroosite
maray Yallih farmoytiitil anqase
Yallih digaalay elle anqasak mamut
kak Angadduk Sugeeni keenil
obteeh maro keenit hayte.
11. Nabiyow ama korosuy kol anqassak
Baaxô bagul gixaay, tohuk lakal
duma farmoytit dirabboyse marak
ellecabo kah tekkenna wagita
keenik ixxic.
12. Nabiyow A-korosuk Qaranwaa
kee baaxooy ken nammayih addal
taniimih Reeda miyyileeh?keenik
ixxic, woo Reeda dibuk Yalli-
le keenik ixxic, Yalli isi nafsil
Racmat mekleeh yuktubeh ikkal
isi naqoosak digaalat mayassisika,
diggah Yalli Qhiyaamah ayróy
agaywaaga sinnit cisab kee galtoh
sin gaaboyse-le, koroosite mari
sinni nafsi kasaariseeh finqiseh,
toysa usun Yallih inkittinaanee kee
Nabii Mucammad Nubuwannul
mayaaminan.

وَلَوْجَعَنَتْهُ مَلَكَ الْجَعَنَةِ رَجُلًا
وَلَلْبَسَنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلِيسُونَ ﴿١﴾

وَلَقَدْ أَسْهَرْنَا بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَعَرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهِزُونَ ﴿٢﴾

فُلْسِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَلِيقَةُ الْمُنْكَرِ بَيْنَ ﴿٣﴾

قُلْ لَمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فُلْسِيرَ
كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْمَعَنَّ كُمْ
إِلَيْهِ الْقِيمَةَ لَارِبَّ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَفْسَهُهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾

- 13.** Bar kee laqoh addat Aadee kee angayye takkem inkih Yalli-le, usuk isi naqoosah maxcooca yaabbi ken taamoomik Qellittam kee tambulleem yaaxigi kinni.
- 14.** Nabiyow ama korosuk : Yallak kalah awlaytu haysitoo?usuk Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal tanim gine Rabbik, usuk isi gino yarzuqheeh kaa tarzuqhem matanak keenik ixxic, Nabiyow diggah anu A-ummatak naharak yuslume num akkeeh koroositeh Yallat agleytit haa marih num akke waamah amrisime keenik ixxic.
- 15.** Nabiyow ama korosuk diggah anu inni Rabbih amri cinek kaxxa ayroh digaalak meesita keenik ixxic.
- 16.** Yalli woo saaku woo gibdi digaala kak waasa mari usun, toysa nummah Yalli kah Racmate mara, woo digaalak naggoowaanam Baxxaqqa-le maffaafa kinni.
- 17.** Seehadaytow Yalli koo Biyaktaamak tu-koo xagsek, toysa tet fayya kok haytam matan Yalla akke waytek, Yalli kayrik tu-koo xagsek, toysa kay muxxo kok waassam matanaay, Tokkel usuk kulliimih dudda-li kinni.
- 18.** Yalli usuk isi naqoosah amol dirkiseh yaniih kullim kaah taqunxee, usuk naggaaraay adda yaaxigi kinni.

*وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْأَيْمَانِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾

قُلْ أَغَيْرُ اللَّهِ أَنْتَ خَذُولٍ إِنَّا قَاطِرٌ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَهُوَ يُطْعِمُ
وَلَا يُطْعَمُ فُلُونٌ إِنَّمَا أَمْرُنَا أَنَّا كُنُونٌ أَوْلَى
مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنَّ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

مَنْ يُصْرَفَ عَنْهُ يَوْمًا ذِي قَدْرٍ هُوَ ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

وَإِنْ يَمْسِكَ اللَّهُ يُصْرِفُ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسِكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَنْهُ
كُلَّ شَيْءٍ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾

وَهُوَ الْقَاهُرُ فَوَقَعَ عَبَادُهُ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْجَيْرُ ﴿١٨﴾

19. Nabiyow ama korosuk anu nummā farmoyta kinniyoomuh sumaaqah yoh nabuk Raqtam Anniimiyy? Keenik ixxic, yoo kee sin fanat sumaaqiteh tanim Yalla kinnik, Usuk ama Qhuraan wacyih yol oobise kay digaalak sin kee ama Qhuraan guffu haa mara kaat meesiisamkeh, diggah isin Yallā luk aka yallittey yaqbudeeni taniimih Sumaaqittaanaa? keenik ixxic, Nabiyow anu wohul masumaaqita keenik ixxic, Nabiyow cagalah Yalli inki Yallaay anu diggah isin Yallat agleh hayya haytaanamak Bari kinniyo keenik ixxic.

20. Ama kitab kah necee mari (yahuud kee nasaara kinnuk) Nabii Mucammad ﷺ yaaxigeenih sinni xaylo kah yaaxigen innah, woo mari usun sinni nafsi kasaarise mara, toysa usun usuk luk yemeeteemil mayaaminan.

21. Yallal dirab ginnaasiteeh, hinnay kay duddaa kee kay inkittinaane tascasse astooti dirabboye marak dulmih iyyi gacaah? Num magaca. diggah daalimiinh yan mari addunyaay akeeral mayaffoofa.

22. Nabiyow ku-marah Cisab kee galtoh inkih ken kobxisnu wayna ayro cusey, tohuk lakah Yallat agleytit hee marak sin Yallittey Yallat agleh hayteeniy warsitak sugteeni mannih teetiiy? keenik inna.

قُلْ إِنَّمَا هُوَ أَكْبَرُ شَهَدَةٍ فَلِلَّهِ شَهَيدٌ لِّتَنِي وَبَينَكُمْ
وَلَوْ حِلَّ لِي هَذَا الْفَحْشَاءُ لَا لَذِكْرَ يَدْعُوهُ وَمَنْ يَأْتِي بِالْحُكْمِ
لَشَهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أُخْرَى فَلِلَّهِ أَشْهَدُ
قُلْ إِنَّمَا هُوَ اللَّهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَمَا شَرِكُونَ ﴿١٦﴾

الَّذِينَ أَنْهَيْتُمُ الْكِتَابَ يَعْرُفُونَهُ وَكَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَبَ
بِعَايَتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٨﴾

وَلَوْمَاتٌ شُهُرٌ هُنْ جَمِيعًا لَّمَّا نَفَولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ
شُرًّا كَافِرُهُ الَّذِينَ كُنْدِرَتْأَعْمُونَ ﴿١٩﴾

- 23.** Tohuk lakal usun tama esserot mokkorimen (yiqiyyerimen) waqdi, woo esserol gacseenim malon, Yallay Ni-Rabbi kinnih iyyal xiibitna immay kaat agleytit haa marah masuginnino iyyaanam akke waytek.
- 24.** Nabiyow usun sinni nafsil dirab elle yeceen inna keenik wagitey, Yallat agleytit mahannino iyyaanamal, Yallal diraabah ginnaasitak sugen Yallitte keenik Qellittee Bayteh.
- 25.** Nabiyow ama korosuk atu Qhuraan takriye waqdi, koo ankacsra mari keenit yan, ken lubbittet Sibaabi hayneeh ken aytial Qilsa hayne ama Qhuraan yafhimeenih yaaxigeenimik, kulli astay Nabii Nummâ tascassel yableenimih teetil mayaaminan, Nabiyow usun koo fanah yamaaten waqdi koo giddiyaanah, koroosite mari ama Qhuraan kalah tuhinna usuk awwalî mari yuktube hayyayyoona akke waytek iyyan.
- 26.** Tama koros Qhuraan kee Nabii katayyuk sinam waassaaah usun sinnih kaak yaxxeereenih, usun wohut sinni Nafsiksa finqisaanam maloonuuy usun woh mayaaxigan.
- 27.** Nabiyow ama koros Qhiyaamah ayró giral xayyoysimta waqdi ken ablinnitoy gibdim abaluk ten, tokkel usun maganey addunyâ fanah gacsimnaah Ni-Rabbih inkittinaane tascasse astooti

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَةٌ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَلَلَّهِ رَبُّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ

٣٢

أَنْظُرْ كِيفَ كَذَّبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَفْدِرُونَ

٤٤

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْمَعُ إِلَيْكُمْ وَجَعَلْتَ أَعْلَمُ قُلُوبَهُمْ
أَنَّهُ أَنْ يَفْهُمُوهُ وَقَدْ هُمْ وَقَرَأُوا إِنْ يَرَوْ
كُلُّ إِيمَانَهُ لَا يَوْمَ نُبَيِّنُهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُوكَهُ
يُجَدِّلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا
إِلَّا أَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ

١٥

وَهُمْ يَنْهَاوْنَ عَنْهُ وَيَسْعُونَ عَنْهُ وَإِنْ يُهَلِّكُونَ
إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

١٦

وَلَوْ تَرَىٰ إِذَا قُفُوا عَلَىٰ الْأَرْضَ قَالُوا إِنَّا نَرُدُ
وَلَا نَكِيدُ بِثَيَّاتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ مَنْ

الْمُؤْمِنُونَ

٤٥

dirabboyse waynaah yeemene mara
akkinninoy iyyan.

28. Wonna hinnay usun addunyal
duma Qellisak sugen umaaneena
keenih tambulleeh, usun addunyah
gacsimnoonuy Yallaa kee
kay farmoya ken kak waasse
koroosannuh gacak yenen, diggah
usun dirableela kinnon.
29. ama korosuy Rabak lakal ugut
yanim tangadde mano matan Ni-
Addunyah mano akke waytek,
nanu Qhiyaamah Ayro Rabneek
lakal ugsumu waa mara hinnino
iyyan.
30. Nabiyow ama korosuy Rabak lakal
ugut yanim tangadde Qhiyaamah
ayró sinni Rabbih foocal
Solsimaanaah, A-ugut kee cisab
cakki hinnaa? Yalli keenik iyya
waqdi ken ablinnitoy uma caalat
abaluk ten, yeey Ni-Rabbow usuk
cakki kinnih iyyan, toysa addunyal
koroositak sugteenimih sabbatah
digaala tammoysa keenik iyya
Yalli.
31. Nummah Rabak lakal Yallih
angaaraw yanim dirabboyse mari
kasaariteeh finqitech, Qhiyaamah
ayró garciik keenit tamaate
waqdi addunyal meqe taamoomik
bayisneemih nee geyte Nadaamaay
iyyan usun sinni dambitte sinni
xiironwal Quukak, oobbiyalusun
dambittek Quukaanam manxu
Qaxumaah!

بِلَّ بَدَأَ الْهُمَّ مَا كَانُوا يَخْفُونَ مِنْ قَبْلِ وَلَوْرُدُوا
لَعَادُوا لِمَا أَهْوَاهُنَّهُ وَلَمْ يَهُمْ لِكَذِبُونَ ﴿١٨﴾

وَقَالُوا إِنَّهُ إِلَّا حِيَا تُنَا الَّذِينَ كَوَافَّنَا
بِمَبْعَثِي شَيْئَنَ ﴿١٩﴾

وَلَوْتَرَى إِذْ وُقْمَوْ عَلَى رِبِّهِمْ قَالَ لِلَّهِ هَذَا
بِالْحَقِّ فَأَلْقَيْنَا وَرِبِّنَا قَالَ فَدُوْقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كَسْتُرْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٠﴾

قَدْ حَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءَ اللَّهِ حَقَّ إِذَا
جَاءَهُمْ أَسَاطِيرُ بَعْثَةَ قَالُوا إِنَّ حَسِرَتْنَا عَلَى مَا
فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَثْرَارَهُمْ عَلَى
ظُلْهُورِهِمْ لَا إِسَاءَ مَا يَرِزُونَ ﴿٢١﴾

- 32.** Addunyâ mano tu-hinna digir kee doklá akke waytek, akeerâ dabqah aban meqe taama Yallak meesita marah kayrih aysuk Raqtak, korosey tamahal makaskassowtaanaa?
- 33.** Nabiyow Nummah ama koros koo dirabboysak kok ittam koo Rookissam Naaxigeh, tokkel diggah usun dirabboysaanam koo hinna, kinnih immay daalimiinh yan mari dirabboysaah yangaddeem Yallih Aayootay ku-Numma tascasse kinni cirdih (Qinaadi kinnuk).
- 34.** Nabiyow Nummah kok duma koros Yallih farmoytit dirabbosseh, tokkel keenit aben dirabboysiyyaa kee Adal Yisbireenih Ni-Qokol kee cató keenih amma ittam fanah Yalli ken catu waamah keenih hee xagana korissam matan, Nummah Nabiyow kok naharat Rubsumte farmoytiitih xaaguu kee Yalli keenit abe catoh xaagi koh yemeeteh.
- 35.** Nabiyow ama koros diinit derre cabtam kol tembe tet tekkek, toysa Baaxok addal edde gacta arac gurrussaah hinney siixiy (magaar) Qaran edde tawqe gurrussaah, tokkel atu Nabii kinnitom tascasse asta keenih bahtam duddek, toysa toh keenih ab Yalli faxinnay isin elle tanin tirtol ken gaaboyssak yeneeh yaamineenim keenil Bicisak yen, toysa Nabiyow wohut Yalli faxem igma marih

وَمَا الْحَيَاةُ إِلَّا لَعْبٌ وَلَهُوَ الْدَّارُ
الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقَوْنَ فَلَا تَقْرَأُنَّ

(٢٥)

قَدْ تَعْلَمُ إِنَّهُ وَلِيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ قَاتَلُهُمْ
لَيْكَذِّبُوكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِإِيمَانِ اللَّهِ
يَجْحَدُونَ

وَلَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَدَّرُوا نَعْيَ
مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَقَّ أَتَهُمْ نَصْرٌ وَلَا
مُبْدِلٌ لِكَوْمَتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مِّنْ بَيْنِ
الْمُرْسَلِينَ

(٢٦)

وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ أُسْتَطَعَتْ
أَنْ تَتَبَعَّجَ نَفْقَافِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَمًا فِي السَّمَاءِ
فَتَأْتِيهِمْ بِيَاهِيَةٍ وَلَوْشَاءَ اللَّهِ لَجَمَعَهُمْ عَلَىٰ
أَهْدَىٰ فَلَا تَكُونُ مِنَ الْجَاهِلِينَ

(٢٧)

num makkinaay Rookat isi Nafsi
maqidin.

- 36.** Nabiyow cagalalah atu sinam
fan kak secta iimaan oggoltam
kuyab Raaqisuh ankacsara mara,
korosuh tu-gactek usun Rabe
marih loowot yaniiniih, Yalli Rabe
mara Qhiyaamah ayró magooqak
Nuwwuk yayyaqe, tohuk lakal
usun cisab kee galtoh kaâ fanah
gacsiman.

- 37.** Koroosite mari kay Rabbik kay
(Nabii Mucammad ﷺ)
kinnuk) Numma tascasse asta
macah kaal obsime wayteeh? iyyen
kaxxa mariinoh, Nabiyow diggah
Yalli usun warsan asta keenil
oobisaamah dudda-le keenik ixxic,
kinnih immay woo asta Yallih
fayxihi obtam keenik maggo mari
mayaaxiga.

- 38.** Baaxol Rooci leemik mutuccu
ittam matanaay Haadaytuy isi
Namma galit Qaraanal Haada
mayan usun sin innaah Yalli gine
gino akke waytek, hebeltoh iimiy
cabneeh kak garcitne (karcitne)
mannu lawcal macfuuzul nuktube
nee akke waytek, tohuk lakal gino
inkih sinni Rabbi fan gaaboysimta
Qhiyaamah ayró cisab kee galtoh.

- 39.** Naayoota dirabboyse mari usun
Ayi maleelaay ken tanfiqem
mayaabban, usun duudutteey
cakkit mayaabban, tokkel usun
koroosanni diteh addat giirisan,
Yalli makkootiyya kah faxa mara

* إِنَّمَا يَسْتَحِبُّ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمُؤْمِنُونَ
يَعْثُثُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ٢٦

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ
اللَّهَ فَالْأَوَّلُ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ إِيمَانَهُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ٢٧

وَمَا مِنْ دَآتِيَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٌ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ
إِلَّا أَمْمُ مُمْكِنُكُمْ فَأَفَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ
ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحَشَّرُونَ ٢٨

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّ وَكُمُّ فِي
الْأَلْظَلَمِكُتُّ مَنْ يَسْأَلُ اللَّهَ يُضْلِلُهُ وَمَنْ يَشَاءُ
يَجْعَلُهُ عَلَى صَرْطِ مُسْتَقِيمٍ ٢٩

makkoysaah, tирто kah faxa mara
massa-le gital tirri haa.

40. Nabiyow ama korosuk yoh warisa ixic, Yallih digaala addunyal siinit temeetek, hinnay Qhiyaamah ayró garciik (karcii) siinit temeetek, tokkel sin tibbixem fayya Siinik ittuh Yallak kalihim kallactaanaa?isin Ittaanamal numma yacee mara tekkeenik.
41. Wonna hinnay isin sin yibbixe gibdaabini fayya siinik iyyamkeh sin gine Rabbi kallactaanaah usuk kaa kah kallacteenim faxek fayya siinik haa, too waqdi isin sinni numtinwellittey Yallat Agleh haytaana cabtaanaah tet hawwentaanah.
42. Nabiyow Nummah kok duma sugte ummattah farmoytit Rubneh usun Yalla fan ken seecak, tokkel usun ken dirabboyseeniih, tuddagnaa kee Biyookal ken mokkorreh sinni Rabbih xixxibitaanaah kaah yaqunxeenimkeh.
43. Tama farmoytit dirabbosse ummatta Ni-digaala keenit temeete waqdi macah neh aquunxee weeniih? kinnih immay ken lubbitte iimaanak kafteeh gibdah Alud tekke, sheytan umaanee kee koroosannuk edde sugeenim keenit bilqiseh.
44. Usun (koros kinnuk) ken farmoytit ken kassisseeh ken kah amrisseemil taamitaanam cabeeniih cinen waqdi, Ni-

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَنْتُمْ كُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَنْتُمْ
السَّاعَةُ أَغْيَرُ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ
صَدِيقِينَ ﴿٤١﴾

بَلْ إِنَّهُ تَدْعُونَ فَيَكُشُّفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ
إِنْ شَاءَ وَنَسْوَنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ مِّنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ
بِالْبَأْسَاءِ وَأَضَرَّلَهُمْ بِالْحَمْرَى تَضَرَّعُونَ ﴿٤٣﴾

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَانَ تَضَرَّعُوا لَكِنْ قَسَّتْ
فُلُوْبُهُمْ وَرَأَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

فَلَمَّا أَنْسَوْمَا دُكَرْلَبِهَ فَتَحَنَّأَ عَيْنَهُمْ
أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَقَّ إِذَا فَرَحُوا بِمَا أُولَئِنَا
أَخْذَنَهُمْ بِغَتَّةٍ فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٥﴾

Niqmootak kulliimih Afoof
 lagsiyyah (lawsiyya kinnuk)
 keenil fakneh usun keenih
 tontocowwimeemit Batra edde
 tan walleh wallitti iyyen waqdi,
 garciik (karciik) ken nibbixeet
 Ni-digaalat ken finqisneh, tokkel
 usun kulli kayrik yobboodeeniih
 yiggirqueenih.

- 45.** Tokkel tama mari inkih
 Bakkiimeeh num keenik
 maraaqinna, Yallal koroositeeniih
 kay farmoytit dirabboysaanamal
 sinni nafsi yudlumen waqdi, fayla
 Yallay ginó Rabbih yani-le, isi
 farmoytit cateeh koros finqiseemil.
- 46.** Nabiyow tama korosuk yoh warisa
 ixxic:Yalli Aytiitaa kee intiita
 sin waysiiseeh siinik Beek, usuk
 lubbitte siinik alfek Yallak kalah
 maa Yallaay woh siiniih gacissu
 duddam?Nabiyow Ni-inkittinaane
 tascasse astooti Baxxaqqaa keenih
 kah hayna inna wagitey, tohuk
 lakal usun derre teetit cabaanaah
 tet manummaysan.
- 47.** Nabiyow tama korosuk yoh warisa
 ixxic:Yallih digaalá garcik hinnay
 intih abalih siinit temeteetk,
 koroositeeh daalimiiniih yan maraka-
 sa finqittam tanii? matan.
- 48.** Farmoytit kalah kah Rubnam
 mannu, moominiin jannatal
 aylikumusak koros giral meesiisa
 mara yakkeenimkeh iyyaanam
 akke waytek, tokkel Yallal
 yeemeneeh taama yessemeeqqe mari,

فَقُطِعَ دَابُرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَلَحْمَدُ لَهُ
 رَبِّ الْعَالَمَيْنَ ﴿٤٥﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَرَكُمْ
 وَخَتَّمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهُ يَأْتِيَكُمْ
 بِهِ أَنْظُرْ كَيْفَ تُصْرِفُ الْآيَتِ ثُمَّ هُمْ
 يَضْدِفُونَ ﴿٤٦﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَدْكُ عَذَابَ اللَّهِ بَعْثَةً أَوْ
 جَهَنَّمَ هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرِسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
 فَمَنْ أَمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
 يَحْزُنُونَ ﴿٤٨﴾

toysa akeeral ken amol digaalâ
meesi matanaay addunyal keenik
warrayteemih marookitan.

- 49.** Qhuraanak Naayootaa kee Nabii
Mucammad ﷺ Numma
tascasse astooti dirabboyse mari
Qhiyaamah ayró digaala ken xagelé
Yallih amri cinak sugeenimih
Sabbatah.

- 50.** Nabiyow ama korosuk ixxic:
Qaranwaa kee Baaxô kadnooni
liyooh Qellittem Aaxige siinik
maxca, diggah anu Malaykattu
kinniyo siinik maxca, anu kalah
kataatam mayyu Yalli wacyih yol
oobisam akke waytek, Nabiyow
ama korosuk inti sinni num kee
inti-le num maay massowtaa?
(korostaa kee moomintu kinnuk)
Yallih dudda tascassee astooti
cubbussu mahaytaanaa? keenik
ixxic.

- 51.** Nabiyow moominiinh yan maray
isi Rabbih xaql kobxisimu
waamak meesita ama Qhuraanal
meesis usun Yallak-sa awlaytu
loonum maloonuuy shafaqaqatta
keenih aba awlaytu malon Yallih
xaql, usun Yallak meesita mara
yakkeenimkeh.

- 52.** Nabiyow moominiiny carraay
saaku sinni Rabbih fooca
edde faxak kaa taqbude kô luk
daffeytaamak ken maxiiriyin,
Nabiyow ama tumaleela abteemih
cisaabak kaamol tumatan, atu
abteemih cisaabak ken amol

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِمَا يَكْتُنُونَ يَمْسُهُمُ الْعَذَابُ بِمَا
كَانُوا يَفْسُدُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَرَائِنُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ
إِنِّي أَتَبْشِّرُ الْأَمَانُوْحَ إِلَى قَلْبِهِ لَمْ يَسْتَوِي
الْأَعْمَى وَالْأَصْمَى وَالْأَبْصَرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِنْذِرْهُمْ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحَشِّرُوا إِلَى
رَبِّهِمْ لَيَسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٰ وَلَا شَفِيعٌ
لَعَاهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا نَطْرُدُ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَمَا عَيْنَكَ مِنْ حَسَابِهِمْ مِنْ
شَيْءٍ وَمَا مَنَعَ حَسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ
فَظَرَدَهُمْ فَكَانُوا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

tumatan, tokkel atu ken xiiriytek, toysa daalimiinah yan marak numuk teyna akketto.

- 53.** Tonnaah Ni- naqoosak garu garut keenik mokkorre (niqiyire) gaddali tumalit keenik mokkorak kulsale num Boolale numut keenik mokkorak, Yalli A-maraa nek fanaak guneeh Islaamaninnol tirri heem? iyyaanamkeh, Yalli isi niqmat faatita maray tirtó cakkisita mayaaxiga innaa? Yeey yaaxigeh.
- 54.** Nabiyow Ni-Astootiy atu Yallih farmoya kinnitoomuh sumaaqitta Nummaysa mari kol yemeetek, assalaamu qaleykum keenik ixxic, sin Rabbi Racmatta isi nafsil yuktubeeh waajibiseh, diggah umaane siinik abe num iggimat tet abay hinnay Aaxaguk tet abay tohuk lakal serra Yallal gaceeh yotoobeeh isi taama yesemeqqek, toysa diggah Yalli dambi cabtili xuwalwi kinni isi naqoosah.
- 55.** Nabiyow tamannah tan Baxxaqqah tama Suuráh addal deedal mari yangadde cakki Aayoota Baxxaqqah koh hayne, umeyniitih yan maray farmoytit cineh giti yambulleeh cakki giti Baxxaqqah iyyamkeh.
- 56.** Nabiyow ama korosuk diggah anu isin Yallak kalah taqbulden Numtin wellitte aqbudeemik Yalli yoo waaseh keenik ixxic, anu sin kalbi fayxiixa makataata, sin kalbi fayxiixa kataatek, Toysa Nummah anu massale gitak makkooteeh tirri

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِعَيْضٍ لِّيَقُولُواْ
أَهُؤُلَاءِ مَنْ أَنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمْ قُرْبَةً بَيْنَنَا وَإِنَّ اللَّهَ
بِأَعْلَمْ بِالشَّكَرِينَ

وَإِذَا جَاءَكُمُ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِعِيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ
عَلَيْهِمْ كُتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ
أَنَّهُمْ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَلٍ تُدْخَلُهُمْ
مِّنْ بَعْدِهِهِ وَأَصْلَحَ فَانْدُونَهُمْ وَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَكَذَلِكَ فَقُصِّلُ الْأَكِيدَاتُ وَلِتَسْتَيِّنَ
سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ

قُلْ إِنِّي نُهِيبُ أَنَّ أَعْبُدُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَبِعُ أَهْوَاءَ كُلِّ قَدْصَلَةٍ
إِذَا وَمَا أَنَّا مِنْ الْمُهْتَدِينَ

iyya marih num hinniyo keenik
ixxic.

- 57.** Nabiyow ama korosuk ixxic:
diggah anu inni Rabbik Baxxaqqa
iyya diiniih Bagul anijo isin
woo diini dirabbosseeniijh anu
isin obtim kak faxxan digaalay
edde Qataataktanaa oobisaamih
dudda mayyu, woo digaalal
wadirroysiyyih mekla num mali
inki Yalla akke waytek, usuk cakki
meklaah Baxxaqqa kaa haa, usuk
cakkii kee deedal ittak Baxsa
marak inkih kayrih aysuk Raaqa.

- 58.** Nabiyow ama korosuk ixxic:
diggah anu isin obtimit kak
Qataataktan digaala Yi-gabat
suginnay siinil tet oobisak eneeh
yoo kee sin fanat caagid meklimal
yen, Yalli daalimiinh yan mara
edde digaala waktih ixxigat
Sinaamak aysuk Raaqa.

- 59.** Qellitti itteemih kadnooni Yallih
xaql tan woh kaak-sa taaxigem
matan, usuk Barriiy Badal tanim
yaaxige, caxak caffayti marada
usuk yaaxige kaa akke waytek,
Baaxók diteeta-le aracal Qellita
amboiyti mayana, uunim matanaay
kaftem matan Baxxaqqa iyya
kitaabih (lawcal maefuuz kinnuk)
addal tan tet akke waytek.

- 60.** Yalla kinni Bar xintan waqdi Rooci
siinik beytam, laqo taamoomik
abtaanam inkih siinik yaaxigeh,
tohuk lakal Saaku xiinik sin
yaybideh Addunyal Rabah siinik
muggaqsimi waktu yamurruqeh

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَاتٍ مِّنْ رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ
مَا عِنْدِيٌ مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنَّ الْحَكْمَ
إِلَّا لِلَّهِ يُفْصِلُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَحْسَلِينَ ﴿٥﴾

قُلْ لَوْلَآ أَنْ عِنْدِيٌ مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَنُضْنِي
الْأَمْرُ بِيَنِي وَبَيْتَكُمْ وَلَهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

* وَعِنْدَهُ دُوَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا
إِلَّا هُوَ يَعْلَمُ كَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا
تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي
ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا سَارِسٌ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧﴾

وَهُوَ الَّذِي يَرَقِدُكُمْ بِالْأَنْبَلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَعْلَمُكُمْ فِيهِ
لِيُقضِيَ أَجْلَ مُسَعَىٰ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

gide sin sugsamkeh, tohuk
lakal magooqak sin ugsek lakal
Qhiyaamah ayró gacim kaâ fanah
abtan, tohuk lakal Yalli addunyâ
manol abak sugteenim siinih warse
leeh sin elle galte-le.

61. Yalla kinni isi naqoosah amol
dirkiseh tanim usun kaah
aqunxak, Yalla kinni isi naqoosah
malaykootay ken taamoomi
lowtaah dacrissa Rubtam, siinik
numuk teynah Rabi yamaate
waqdi Ni-farmoytiiti (Rooci
tayyaaqe malayka kinnuk) Rooci
kaak tayyaaqem usun Yalli ken
kah amrise caagiidak tubayse kal
tuboolayse kal.
62. Tohuk lakal Rabe mari ken Yallay
cakki awlatuh keenik yanî fanah
gacsiman, oobbiya! Qhiyaamah
ayró mekla lem Yallaay usuk cisab
abba haa marak cisaabah sissikuk
Raaqak.
63. Nabiyow ama korosuk ixxic:
Barrii kee Baddi diteetah meesik
iyyi sin naggoysaa? isin too
waqdi Yallat xaaqimtan dooqa
fayya haak Ramma haak kaah
taqunxeen, Ni-Rabbi A-diteetaa
kee A-gibdaabinak nee naggoysek,
diggah nanu moominiiniy kay
niqmatal kaa faatitta akkenno
Axcuk.
64. Nabiyow keenik ixxic: ama meesii
kee kulli gibdaabinak dibuk sin
naggossam Yalla kinni, tohuk lakal
isin Qibaadal agleytit kaat haytan.

وَهُوَ الْقَاهُرُ فَوَقَ عَنِ الدُّوَّلَاتِ وَيُرِسِّلُ عَيْنَكُمْ
حَفَظَةً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَهُدَىٰ كُلُّ الْمُوْتُ تَوَفَّهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُقْرِئُونَ ﴿٦١﴾

ثُمَّ رَدُّهُ إِلَيْهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ أَلَا هُمْ لَا يُحْكَمُ
وَهُوَ أَسْعَى الْحَسِينَ ﴿٦٢﴾

قُلْ مَنْ يُبَيِّنُكُمْ مِنْ ظُلْمَتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
تَدْعُونَهُ وَتَضَرُّعُوا وَخُفْيَةً لِّيْنَ الْجَنَانَ مَنْ
هَلَّهُ لَتَكُونَ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ اللَّهُمَّ يَبْيَّنِكُمْ مِنْهَا وَمَنْ كُلَّ بَرِّ ثُمَّ أَنْتَ
تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾

- 65.** Nabiyow ama korosuk ixxic: dibuk duddam Yalla kinni digaala irok siinil Rubtaah oobissam, hinnay sin ibittek gubak siinit Rubtam, hinnay caagiida Siinit esgegelliyy Qaxa Qaxah sin haah gari garu Qebti muduumah Qansaru siinik tammoysiisaamah dibuk dudda lem Yalla kinni, Nabiyow Ni-inkittinaanee kee Ni-dudda tascase astooti Baxxaqqqa keenih elle hayna inna wagitey cubbusaah wohut Rada mara yakkeenimkeh.
- 66.** Nabiyow ama Qhuraan ku-marak koroosite mari dirabboyseh usuk cakkil oobe kitab kinnuk, anu sin taamat dacayrih yan num hinniyo, cagalah anu edde Rubsumem sin gudduysâ kal keenik ixxic.
- 67.** Yallih xaagittek kulli xaagi edde yamaate waktiy edde dabqaah arac edde xagale, korosey sin caagidik ellecabo sarrah Aaxigetton Yallih digaala siinil obta waqdi.
- 68.** Nabiyow ama koroosite mara Naayootat deedal kee anqasah giirisah ken table waqdi, tokkel derre keenit cabaay keenik exxer ama yaabak kalah aka yaabat yabba iyyaanam fanah, sheytan uma yaabat yaaba marâ luk daffeyaanam waaso lem koo hawweenisek, toysa tamah kassittek lakal daalimiinh yan marâ luk madaffen.
- 69.** moominiinh yan maray Yallak meesital Qhuraanal anqasa marih cisaabak tukeenil matan

قُلْ هُوَ الْقَدِيرُ عَلَىٰ أَنْ يَعْبَثَ عَلَيْكُمْ كُمْ عَذَابًا مَّنْ فَرَّ قُدْرَةُ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُونَ كُلُّ أُولَئِكُمْ كُلُّ شَيْءٍ وَيَدْعِيَنَّ بَعْضَهُمْ كُمْ بِأَسَّسِ بَعْضٍ أَنْظُرْ كِيفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتَ لِعَالَمٍ يَقْهَرُهُنَّ

(٦٧)

وَكَذَبَ بِهِ قَوْمٌ وَهُوَ الْحَقُّ فُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ

لِكُلِّ بَنِيٍّ مُسْتَقْرٌ وَسَوْقٌ تَعْكُمُونَ

(٦٨)

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَنْهَا وَمَنْ فِي هَذِهِ أَيْتَنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَنْهَا وَمَنْ حَيْثِ غَيْرِهِ وَمَا يُنْسِيَنَّكَ أَشَّشَّطْلُنْ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الْأَكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

(٦٩)

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَسْقُوتُ مِنْ حَسَابِهِمْ مِنْ شَوْءٍ وَلَكِنْ ذَكَرَ لِعَالَمٍ يَسْقُوتُ

(٧٠)

keenik yexxeereeniih keenî luk
daffee weenik, kinnih immay
ken kassiisaanaah umaanek
ken waasaanama usun Yallak
meesitaanamkeh.

- 70.** Nabiyow sinni diini (Islaam diini kinnuk) digir kee doklah haysiteeh Addunyâ manoh Bilhada duquurusse mara (koros kinnuk) cabaay keenik exxer, Nabiyow ama mara Qhuraanal kassis nafsi dambik abeeh orbiseh yaniimih yabbixsimeeh finqi gabal gacaamak, usuk Yallak-sa awlaytu maliiy shafaqaqatta kaah abtam mali, ama nafsi kulli fida isik yaceemih kaak tet mabeyaanaay kaak moggolinta, woo mari usun aben dambih yabbixsimen, usun girah addal niqna kak gufti toofe lee maqabah lon, Qansarissi ken hayta digaala lon Yallal koroositeenih sugeenimih sabbatah.

- 71.** Nabiyow ama korosuk ixxic: Yallak kalah numtiwwellittey tuneh xiqe waytaah tunek kale wayta naqbudoo? nanu koroosannuh wadir gaacnoo? Yalli Islaam diinî fanah tirri nee heek lakal, Sheytoona makkosseeh Baaxot gexeeh baye numuy Baditih elle gexa gambi waagisah inna nakkoo? Usuk moominiinh tan kataysiisy nee fanah am kaak axcuk tirtôh kaah secta-leeh usuk woh keenik cinah, Nabiyow ama korosuk ixxic: diggah Yallih tirtôy Yalli yoo edde Ruubeh yani is cakki tirtô kinni,

وَذِرَ الَّذِينَ أَنْهَدُوا دِينَهُمْ لَعْبًا وَهُوَ
وَغَرَّهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَدَكَّرَهُمْ
أَنْ تُسْلِمَ نَفْسُ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ
لَهَا مِنْ دُولَتِ اللَّهِ وَلِيَ وَلَا شَفِيعٌ وَلَمْ يَعْدِلْ
كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا إِلَّا بِإِيمَانِ
الَّذِينَ أَبْيَلُوا إِيمَانَهُمْ
شَرَابٌ مِّنْ حَمِيرٍ وَعَذَابٌ لِّلَّيْمٍ إِيمَانًا
كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٦﴾

قُلْ أَنْدَعُوهُمْ مِّنْ دُولَتِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ أَوْ لَا
يَصْرُنَا وَرُدْ عَلَىٰ أَعْقَالِنَا بَعْدَ إِدْهَدَنَا
الَّهُمَّ كَلَّذِي أَسْتَهْوَتُمُ الشَّيْطَانِ فِي
الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ وَأَصْحَبْتُهُ دَعْوَتَهُ
إِلَى الْهُدَىٰ أُتَيْتُ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ
الْهُدَىٰ وَأُمِرْتُ بِالصِّلَامِ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٦﴾

nanu inkah kah amrisinnem ginó
Rabbih amri oggollaah Qibaada
kaah caglisnaama.

72. nanu elle amrisinnem Salat
Soolisaay Yallak meesita
iyyaanama, Yalla kinni isin
inkih Qhiyaamah ayró fan
kak gactaanaah garil kak
maagowsimtoonu waytaanam.
73. Yalla kinni Qaranwaa kee Baaxó
cakkil gintem, Nabiyow cus Yalli
Qhiyaamah ayróy Tukinniimik
tik iyyaah edde takke, kay maxcó
cakkiiy Baanta fuxsumta ayró
dubuk Reeda lem kaa, Yalli
usuk Qellittem kee tambulleem
yaaxigiiy , usuk naggaara adda
yaaxigi kinni.
74. Nabiyow ku-marah cus, Nabii
Ibraahim isi abba Aazarak atu
numtiwellitte yallitte haysittaa?
Diggah anu koo kee kumara
Baxxaqqa itta makoh addat sin
ablek kaak iyye waqdi.

75. Nabii Ibraahim Qibaadâ caagidil
tirri kaa kah haynennah, Qaranwaa
kee baaxó Reeday nabay Yallih
dudda tascasse kaa naybullee usuk
iimaan asmatah le marak numuk
teyna yakkem keh.

76. Tokkel Nabii Ibraahimit bari
makteeh dite Baaxó dudde waqdi,
cutukta yubleeh Ah yi-Rabbi iyye,
isi mara edde yanin iggimaa kee
deedal ken yaybulleeem keh, tokkel
woo cutukti koreeh Qellite waqdi

وَإِنْ أَقَمُوا الصَّلَاةَ وَأَتَعْوَدُوهُ وَهُوَ اللَّهُ إِلَيْهِ
تَحْشِرُونَ ﴿٧٦﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِيقَةِ
وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ
الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَحُ فِي الْصُّورِ عَلَمُ الْغَيْبِ
وَالْشَّهَادَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَرِيرُ ﴿٧٧﴾

* وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِإِلَيْهِ أَرْزَاقَ تَخْذُلَ أَصْنَامًا
إِلَهَةً إِنِّي أَرْبِكُ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٨﴾

وَكَذَلِكَ نُرِيَ إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَيَكُونَ مِنَ الْمُؤْفَنِينَ ﴿٧٩﴾

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الْيَمِينَ أَكَوْكَبَابًا قَالَ هَذَا
رَبِّيْ فَلَمَّا آتَى قَالَ لَآتِحُ أَلْأَفَلِيتَ ﴿٨٠﴾

anu Qellitta Yallitteh Qibaada
makiciyyo keenik iyye.

77. Tokkel alsa awaqih yuble waqdi
Ah yi-Rabbi iyye, tokkel is korteeh
Qellitte waqdi yi-Rabbi kaa
inkittoysaamah tirri yoo heeweek
massa-le gitak makkoota marih
num akkeyyo keenik iyye.
78. Tokkel Nabii Ibraahim ayró
awaqih yuble waqdi, Ah yi-
Rabbiiy A-Rabbi usuk cutuktaa
kee Alsak nabah iyye, tokkel is
korteeh Qellitte waqdi, Yi-maraw
diggah anu isin Yallat agleh hayya
haytaanamak bari kinniyo keenik
iyye.
79. Nabii Ibraahim diggah anu inni
fooca Qibaadah inki Rabbiy
Qaranwaa kee Baaxok gino
Qembiseh fanah ayfukkune deedal
diinittek cakki diinî fanah kelitak,
anu Yallat agleytit haa marih num
hinniyo keenik iyye.
80. Nabii Ibraahim Yalla
inkittoysaamal kay mari kaa
giddiyyeh isin anu Yalla Qibaadal
inkittoysaamah yoo giddiyaanaa?
Nummah usuk cakkî fanah tirri
yoo heek, anu isin Yallat agleh
haytaanaah taqbuden yallittek
tu-kalak mameesita, Yi-Rabbi
umaaneck tuyot Boodisam faxa
kaa akke waytek, Yi-Rabbi
ixxigah kullim duddu heek isin
makaskassowtaanaa qibaada dibuk
cakkisittam inki Yalla kinnim
taaxigeenimkeh Keenik iyye.

فَلَمَّا رَأَهُ الْقَمَرَ بِإِذْنِهِ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَقَ
قَالَ لِئِنْ لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَكُوْنَنَّ مِنْ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٧٧﴾

فَلَمَّا رَأَهُ الشَّمْسَ بِإِذْنِهِ قَالَ هَذَا رَبِّي
هَذَا أَكَبَرُ فَلَمَّا أَفَقَ قَالَ يَقُولُ إِنِّي
بَرِيءٌ مِّمَّا تُشَرِّكُونَ ﴿٧٨﴾

إِنِّي وَجَهْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنْبَأْتُ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

وَحَاجَهُ قَوْمٌ، قَالَ أَنْتَ حَجُورٌ فِي الْأَرْضِ وَقَدْ
هَدَنِي وَلَا أَخَافُ مَا تُشَرِّكُونَ بِهِ إِلَّا
أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسَعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ
عِلْمًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾

- 81.** Anu sin yallittek mammal meesitaa?
 Diggah isin Yi-Rabbiy sin ginet
 Yalli sumaq siinil kak oobise wee
 Yallitte agleh kaat haytaanamak
 mameesittaanak, toysa A-namma
 Buttak (moominiin kee koros
 kinnuk) saay kee satta iyyi
 cakkisitak Raaqaa? isin yaaxige
 mara tekkeenik keenik iyye.
- 82.** Yeemeneeh sinni iimaanat Yallat
 agleh tasgallee waa mari, woo
 mari Yallih digaalak saay kee
 Nagayna leeh usun tirri iyye mara
 kinnon.
- 83.** Toh Ni-sumaaqay Nabii Ibraahimih
 neceey kay maral Yallih
 inkittinaaneh sumaq kaah takke
 kinni, nanu Ni-naqoosak fanna
 marah darajoota (nubuwannu kee
 ixxiga kinnuk) fayya hayna, diggah
 Nabiyow ku-Rabbi naggaara
 ixxiga-li kinni.
- 84.** Nabii Ibraahimih Iscaaqh deqsita
 baxaa kee Iscaaqh baxa Yaq-
 qhuub kaah necee, ken nammayak
 kulli num tirri hayneeh keenik
 dumaak Nabii Nuuc cakkî fanah
 tirri hayne, Nabii Nuuc samadak
 Nabii Daawuuduuy Nabii
 Suleymaanaay, Nabii Ayyuub
 kee Nabii Yuusufuuy, Nabii
 Muusaa kee Nabii Haaruun inkih
 cakkî fanah tirri ken hayne, tama
 Ambiya abiten maqaanel ken kah
 galatne innaah, meqem abite mara
 tamannal galatna.

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكَتُهُ وَلَا تَخَافُونَ
 أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
 عَلَيْكُمْ سُلطَانًا فَإِذَا قَرِيقَيْنِ أَحَقُّ
 بِالآمِنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْسُو إِيمَانَهُمْ بِطْلٍ
 أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا أَتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 نَرْفَعُ دَرَجَتَ مَنْ نَشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ
 حَكِيمٌ عَلَيْهِ ﴿٨٣﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كَلَّا هَدَيْنَا
 وَلُوحاً هَدَيْنَا مِنْ قَبْلٍ وَنَنْذِرُهُ دَاؤَدَ
 وَسُلَيْمَانَ رَأْيُوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى
 وَهَارُوتَ وَكَذَلِكَ بَخْرَىٰ
 الْمُحَسِّنِينَ ﴿٨٤﴾

- 85.** Nabii Zakariyyaa kee Nabii Yacyaay Nabii Qiisaa kee Nabii Ilyaaas inkih meqe marih loowot yanin.
- 86.** Nabii Ismaaqil kee Nabii Al-yasaqaay Nabii Yuunus kee Nabii Luut inkih ken waktih marak ken muxxusneh nubuwannul.
- 87.** ken abbottii kee ken Samoodaay ken toobokok fanna mara keenik tirri hayne, Ni-diini gudduya saanamkeh ken doorreeh massale gitay mako sinnî fanah tirri ken hayne.
- 88.** Toh Yallih tirtoy Yalli isi naqoosak isih faxa mara tirri edde haa kinni, ama Ambiya Yallat agleyta hayinnay abak sugen taama keenik Bayak ten.
- 89.** Woo Ambiay Nubuwannuu kee tirtô niqmat kah necee usun kitab kah necee mara kinni, tokkel Nabiyow kumarak koroosite mari ama Qhuraanih Aayoota yengeddeek, toysa Nummah ama Aayoota koroositewaa marih (Muhaajiriin kee ansaaraay keenil kataata mara kinnuk) gabal tet hayne dacayrih.
- 90.** Woo Ambiay edde yabba inne, usun Yalli isi diinil tirri hee mara, toysa Nabiyow atu ken gita katat. Ama korosuk Qhuraan sin gudduya saamal galtó sin messera, Ama Qhuraan Rikeek kah oobem mali, Seehadaa kee jinnih kassiisih

وَرَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلَيَّا سَكُلْ
مَنْ أَصْلَلَهُنَّ ﴿٤٧﴾

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَبُونُسَ وَلُوطًا وَكُلَّا
فَضَلَّنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

وَمِنْ أَبْيَاهُمْ وَدُرْيَتِهِمْ إِلَاحْوَنِهِمْ وَأَجْتَيْتَهُمْ
وَهَدَيْتَهُمْ إِلَى صَرَاطِ مُسْتَقِيرٍ ﴿٤٩﴾

ذَلِكَ هُدَى اللَّهُ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَلَوْأَشْرَكُوا لَحِيطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَتَيْتَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالثُّبُوتَ فَإِن يَكْفُرُنَّ بِهَا هُنَّ لَا
فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا إِلَّا كُفَّارٍ ﴿٥١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فِيهِدَنَّهُمْ أَقْتَدَهُ
قُلْ لَا إِلَهَ كُلُّهُ عَلَيْهِ أَحْجَرٌ إِنْ هُوَ إِلَّا
ذَكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

oobe kaa akke waytek keenik
ixxic.

91. Ama koros Yalla nummâ
massakaxxah massakaxxooy
Nummah ixxigah kaa maaxaggo,
Yalli seehadal wacyik tu-
moobisinnaay farmoytit
maruubinna iyyen waqdi, Nabiyow
ama yahuuduk; Nabii Muusal oobe
kitaabay Seehadah Noorii kee
tirtó yakke iyyi oobisee keenik
ixxic, isin ama kitab fixiixih yan
waraaktil hayya haytaanaah
tukak taybulleeniih maggom
kaak Qellissaanah, yahuudey ama
Qhuraaniih addal Yallih diinii kee
kay tirtók isin duma Aaxaguk suge
wayteeniih sin abbotti Aaxaguk
suge waytem Yalli sin elle Barse,
ama Qhuraan Yalli oobise keenik
ixxic, tohuk lakal sinni deedalat
giirisak digroonay ken ixxic.
92. Nabiyow ama Qhuraan kitaabay
kol oobisne, kaxxa Barkatleeh
usuk kaak naharat xikki itte
kitooba (tawraat kee injil kinnuk)
nummaysak yemeete, Nabiyow
makki maraa kee kay deraafel
Seehadak eneyyi ittam edde
meesissamkeh kol kaa oobisne,
Akeera Nummaysah yan mari ama
Qhuraan Nummaysah, usun sinni
Salat-le waktil dacrisa marah anuk.
93. Yallal dirab ginnaasiteeh, hinnay
wacyik tukaal oobe kalah wacyi
yol oobe iyye numuk, Yalli
Qhuraanak oobiseh innah tanim

وَمَا قَدَرُوا لِلَّهَ حَقّاً فَدَرَهُ إِذَا قَاتَلُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَىٰ بَشَرٍ مَّنْ شَئَ وَقُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ
الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ
يَجْعَلُونَهُ وَقْرَاطِيسَ تُبَدِّدُ نَهَا وَتُخْفِونَ كَثِيرًا
وَعَمِلُوا مَا لَمْ يَعْمَلُوا أَنْتَ وَلَا إِلَاهَ إِلَّا أَنْتَ
اللَّهُ تَرَدُّهُمْ فِي حَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٦﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارِكًا مُصَدِّقًا لِذَلِكَ
بَيْنَ يَدَيْكَ وَلِتُنذِرَ أُمَّةَ الْقُرْبَانِ وَمَنْ حَوَّلَهَا
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُوَ عَلَىٰ
صَالَاتِهِمْ يَحْفَظُونَ ﴿٩٦﴾

وَمَنْ أَطْلَعْنَا مِنْ أَنْتَرَىٰ عَلَىٰ اللَّهِ كَذِبًا أَوْقَالَ
أُرْجِحَ إِلَيَّ أَوْ لَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ
سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْكَرَىٰ إِذَا الظَّالِمُونَ

oobiseyyo iyye numuk dulmih iyyi
gacaa? Num magaca! Nabiyow
ama daalimiin Rabi Sakaraat
kee kay gibdah addat yaniiniih
Malayka Rooci keenik tayyaaqeeh
digaalah gaba keenil haya ta waqdiy
sinni nafsi edde tanin gibdaabinak
eyyeeqaay wada Asaaku gibdi
xixxibisiyyah sin xixxibissa
digaalal galtimetton Yallal cakki
maliinoh dirab ginnaasitak
sugteeniih kay inkittinaane
tascasse Astootil kaxxa mariinitak
sugteenimih Sabbatah keenik itta
waqdi ken ablinnitoy gibdi caalat
abaluk ten.

94. Nummah korosey Cisab kee galtoh dibuk Naharsadda addunyal ibqasuk Qasunuk anuk sin elle ginni haynennal nel tamaaten, maaluk siinih neceem addunyal Sinnik wadiril cabak, sin numtiwellittey sin addal Yallat agleytiitih yaniinim kak akkaluk sugteeniy diggah is Akeeral Shafaqaqatta neh akkele kak axcuk aqbaduk sugteeni siinî luk manabla, Nummah addunyal sin fanat suge fantaaxaw yiggiriqqeeh Qibaadal Yallat agleh tanim kak akkaluk sugten yallite siinik bayteh keenik iyya Yalli.

95. Diggah Yalli Amboytaa kee Tamri Lafoya baxsaah coox kak yayyaaqe, Usuk Rabteemik Nuwwam yayyaaqeeh Rabtem Nuwwaamak yayyaaqi kinnik, toh Yallay Qibaada cakkisita

فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ
أَخْرِجُوهُنَّ فِي الْيَوْمِ بِخَزَنَةِ عَذَابِ أَهْلِهِنَّ
بِمَا كُنُّتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرُ الْحَقِّ وَكُنُّتُمْ
عَنِ اِيمَانِهِ لَسْتَكُرُونَ ﴿٤٣﴾

وَلَقَدْ جِئْنَاهُنَّا فِي أَرْضِي كَذَاقْنَاهُنَّا كُمْ أَوْلَ مَرَّةٍ
وَتَرَكْنَاهُنَّ مَا حَوَلَتْ أَرْضَهُنَّ وَرَأَهُ طَهُورٌ وَمَا
نَرَى مَعَكُمْ شُعَاعٌ كُمْ الَّذِينَ زَعَمُوا نَهَمُ
فِي كُلِّ شَرٍّ كُمْ لَقَدْ تَطَعَّنَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ
عَنْ كُمْ مَا كُلُّتُمْ تَرَعُمُونَ ﴿٤٤﴾

* إِنَّ اللَّهَ فَالِّي أَحْيَ وَالَّتَّوْيِي يُحْيِي أَحْيَيْ مِنَ
الْمَيِّتِ وَمُحْيِي الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكَ إِنَّ اللَّهَ
فَإِنَّهُ تَوْفِيقُكُوت ﴿٤٥﴾

kinnik toysa cakkik deedal fanah
mannal kelittaanaa? Kaak kalihim
taqbuden waqdi.

- 96.** Edde luk Barti ditek Maaci diifu
baxissam Yalla kinni, Bar laqo
abten taqabik edde taadeeniih
Raacatah siinih abe, Ayroó kee
Alsa sinni maroh addal diggale
Cisaabay waadol yanil gexan
wakti elle taaxigeenimkeh, toh
Yallay mayso-ley ixxigalih yanih
waadoysiyya kinni.

- 97.** Yalla kinni Cutuuka Barrii kee
Baddi diteetal Astootih siinih
haytem gitak hoxxeenik gita elle
geytaanamkeh, Nummah Yallih
inkittinaane tascassee Astooti Yalla
yaaxigeeh kay madqooqi yaaxige
marah Baxxaqqa hayne.

- 98.** Yalla kinni sinaamey inki Nafsik
(Nabii Aadam kinnuk) sin gintem,
tokkel Agbi maxaxal madabay
elle dabaqtaanaa kee Labhâ
xiironwal elle daccarsimtan arac
siinih abe, Nummah Astootiy
Yallih inkittinaane tascassee
teetit Radaah tet yafhime marah
Baxxaqqa hayne.

- 99.** Yalla kinni Qaraanak lee siinih
oobissem, tokkel ummaan
iimi Baaxok ubukku itta edde
neyyeeqeeh nuysubke, tokkel
toobokeemik Anxax coox kee
Anxax Buqre neyyeeqee, tokkel
Buqrek exefut tan Amboy ittak
Bagul tani neyyeeqeeh Nakli
Qoxxak dagiyyi kak xayiih xabcini
curra nayyaaqe, woo.

فَالْقَلْبُ أَلِّيْضَبَاحِ وَجَعَلَ أَيْلَ سَكَنًا وَالشَّمَسَ
وَالْقَمَرُ حِسَابًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهَتُّوا
بِهَا فِي ظُلْمِكُ التَّرْ وَالْبَحْرُ قَدْ فَصَلَّى الْأَيَّاتِ
لِقَوْمٍ يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
فَمَسَّرَ وَمُسَوَّدَ قُلْ قَدْ فَصَلَّى الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ
يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا فَلَّ حِرْجَتَهُ
بِهِ بَاتَ كُلُّ شَيْءٍ فَلَّ حِرْجَتَهُ مِنْهُ خَضْرًا
تُخْرِجُ مِنْهُ حَبَّاً مُتَرَكِّبًا وَمِنَ النَّطَلِ مِنْ
طَلْعَاهَا قُوَّادٌ دَارِيٌّ وَجَتَتِ مِنْ أَعْنَابِ
وَالْأَرْثَوْنَ وَالرُّمَانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِّهٍ
أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرَةٍ إِذَا أَنْمَرَ وَيَنْعِعَةً إِنَّ فِي
ذَلِكُمْ لَا يَأْتِي لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩﴾

leet Qinab cooxuuy Zaytuun kee Rummaan cooxuy caffi itta kak ceelaah mexexuu kee tami itta kak ceeleewaa cooxih Bustaanwa edde neyyeeqeeh nuysubke, sinaamey ama cooxih mexexi yawqe waqdii kee Alaa waqdi wagita, diggah sinaamey tama caxâ mixuy ittak sissinit Yallih dudda tascasse Astooti tan kay inkittinaane Nummaysa marah.

- 100.** Tama koros Qibaadal jinni Yallat agleytiitih hayte Yalli ken gine Rabbih anuk, usun Yallal diraabah aaxige kalah lab-xayloo kee Sayxaylole axcuk woh deedalah kaal ginnaasiten, Yalli Saytunnooweh fayya iyye tama koros kaa edde weelossaamak.

- 101.** Yalli Qaranwaa kee Baaxooy ken nammayih addal tanim tookomeh tan ceelallo maleh ginek, Yalli Baxa-lem mannal kaah takkee? usuk Barra malik, Usuk kullim gine Rabbih anuk, usuk ummaanim yaaxigi kinni.

- 102.** Korosey toh Yallaay sin gine Rabbi kinnihi kaak-sa Qibaada Cakkisita Yalli mayan, usuk ummaanim ginek Toysa dibuk kaa uqbuda, usuk ummaanim dacrisaah isi ginôh caagiida dibuk gexsa.

- 103.** Addunyal Yalla intiita matablaay usuk tet yableeh kay ixxiga teetit maroh tan, usuk isi naqoosah xabcinihi xuaw keenih leeh ken caagiidak adda yaaxigi kinni.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءً لِّلْحَيَاةِ وَخَلَقُوهُمْ وَحْرَقُوا
لَهُمْ بَيْنَ أَيْمَانِهِمْ بَعْرَفَةٌ عَلَيْهِمْ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا
يَصْفُونَ ﴿١٠﴾

بِدِينِ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِذَا يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلُّ شَيْءٍ وَهُوَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيهِمْ ﴿١١﴾

ذَلِكُمُ اُمَّةٌ رَّدَدُوا اَلَّا اَللَّهُ خَالقُ كُلِّ
شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ وَفُوَّاهُ كُلُّ شَيْءٍ
وَكَلِيلٌ ﴿١٢﴾

لَا تَدْرِكُهُ الْأَكْثَرُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَكْثَرَ
وَهُوَ الْأَطِيفُ الْخَيْرُ ﴿١٣﴾

- 104.** Nabiyyow ama korosuk Nummah sin Rabbik tirtoó kee cakki gitak makkootaanam edde tablen Baxxaqooqii kee Sumaq siinh yemeeteh, cakki yableeh Nummaysa num toysa isi Nafsi kah yablem, cakki able waah cakkik makkota num isi Nafsi finqisam, anu sin taamoomi dacrisa num hinniyo anu cagalalah Yallih farmo gudduya numuk kal keenik ixxic.
- 105.** Ama Qhuraaniih Aayootal korosuh Yallih inkittinaanee kee Nubuwanni caagiida Baxxaqqa kah hayne innah iggima kak celli haanamih Sumaqwa Baxxaqqa keenih hayna, Nabii Mucammdow ama koros diraabah atu kitab-le marak Baritte iyyaanamkeh, cakki yaaxigeeh oggola marah Baxxaqqa kaa (Qhuraan kinnuk) hayna kaa kataataanamkeh.
- 106.** Nabiyyow ama Qhuraanay ku-Rabbik wacyih kol obsime katat Yallak-sa Qibaada cakkisita Yalli mayan, koroosite maraa kee ken deedalat derre cab.
- 107.** Yalli ama korosuh tirtó faxinnay tirri ken haak yeneeh usun agleytit kaat haak manannon, Nabiyyow ken taamoomih dacayrit koo mahanninooy atu ken caagiidaa kee ken Rizqhih Awlaytuh (abbah) matanto.

قَدْ جَاءَكُمْ بِصَاحِبِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَنْصَرَ فِلَّا فِيهِ وَمَنْ عَزَّى فَعَذَّبَهَا وَمَا أَنْتُ عَلَيْكُمْ بِحَفِظٍ

وَكَذَلِكَ صُرِفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا
دَرَسْتَ وَلِبَيْتِهِ، لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

أَشْيَعَ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَغْرِضَ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشَرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

- 108.** Muslimiiney koroosite
 mari Yallak kalah yaqbude
 numtiwwellitte maxaaafina, toysa
 usun caddoktatur kee Yallih
 nabna takkeh gideh Aaxige
 waytih Yalla xaafe loonuk, tama
 korosut ken uma taama keenit kah
 bilqisnennah kulli ummattat ken
 uma taamoomi keenit bilqisneh,
 tohuk lakal gacim keenik ken
 Rabbî fanah yakkeeh usun taamak
 abak sugeenimih xaagu keenih
 warse-le.
- 109.** Tama koros Yallal kaxxa xiibah
 xiibitte, maqrarle Asta keenih
 temeetek kollay diggah teetil
 yaaminoon waanamah, Nabiyow
 cagalah maqrarle Astooti Yallih
 xaquk taniih tamaate keenik
 ixxic, moominiiney diggah ama
 Astooti keenih temeete tet tekkek
 Aamine woonuwaanam maca sin
 taysixxigee?
- 110.** Lubbittee kee intiita keenik
 Korankorisnah naharsi adday
 Qhuraan oobe kay Aayoota
 kah Nummayse ween innah tet
 (Astooti kinnuk) manummaysan,
 ken caddok taturut edde ken
 cabna usun agaywaagat anuk.
- 111.** Tama koros essertem teetih
 oggollaah, diggah nanu Qaraanak
 malayka keenil oobisnaah Rabe
 mari keenî luk yaabaah usun
 essereenimik kullim foocaa
 kee foocah keenih kobxissi
 hayinninoy Nabiyow atu ken kah

وَلَا سُبُّوا أَنَّا ذِيَّنَ يَدَعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 فَيَسُوُ اللَّهَ عَذَّابًا غَيْرَ عَلِيهِ كَذَلِكَ زَيْنَ الْكُفَّارِ
 أُمَّةٌ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ
 فِيَتَسْهِلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٦﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَيْمَانِهِمْ لِئَنْ جَاءَتْهُمْ
 إِعْيَا يَوْمَئِنَّ بِهَا قُوَّةٌ إِنَّمَا الْأَيْمَنُ عِنْدَ اللَّهِ
 وَمَا يُشَعِّرُ كُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٧﴾

وَنُقْلِبُ أَعْيُدَتْهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ كَمَا لَدَ
 يُؤْمِنُوا بِهِ أَوْلَ مَرَّةً وَنَدْرُهُمْ فِي
 طُغْيَانِهِمْ بِعَمَّ هُوَ ﴿٨٨﴾

* وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ
 وَكَأَمَّهُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَكَشَّنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ
 شَيْءٍ فُلَّا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
 اللَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿٨٩﴾

sectam nummaysak manannon
 Yalli faxa kaa akke waytek, kinnih
 immay ama korosuk maggo
 mari atu Yallih xaquk luk keenih
 temeete cakki yaagimeenih.

- 112.** Nabiyyow ama koros kok naqboytit
 kah abnennah Ambiyak kulli
 Nabiik seehadâ sheytoonaa kee
 jinni sheytoona naqboytit keenik
 abne, keenik mariiy marah deedal
 maxcoocay bilqiseeni ittal Qidan
 waswasah tet yaabbe mari edde
 duquurutankeh, Nabiyyow ku-
 Rabbi faxinnay usun woh abak
 mananon, toysa usun diraabak
 ginnaasitaanam kee ken ittah cab.

- 113.** Ellecaboh ayró tanim
 nummaysecaa marih lubbitte
 cakkik kelittaah kaal taamite
 waanamkeh, ken nafsi yakcineeh
 usun dambittek orbisoonuwaanam
 orbisitaanamkeh.

- 114.** Nabiyyow tama korosuk ixxic:
 Yallak kalah tanim yoo kee
 sin fanal garkureh gurrusoo?
 Qhuraan kitaabay madqooqi kak
 Baxxaqqale siinil oobissem kaa
 kinnik, kitab kah necee mari
 diggah usuk (Qhuraan kinnuk)
 ku-Rabbik cakkil obsimem
 yaaxigeh, toysa Nabiyyow wacyih
 kol oobisneemik agaywaagat yan
 marih num makkin.

- 115.** Nabiyyow ku-Rabbih Qangara
 (Qhuraan kinnuk) xaaguu kee
 maxcoocâ Nummaay madqooqi
 Qadaalatal duddeh, toysa kay

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُواً
 شَيَطِينَ إِلَيْنَا وَالْجِنَّةِ يُوحَى بِعَصْبُهُمْ
 إِلَىٰهٖ بَعْضٌ مُّخْرِفُ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْسَةً
 رَبِّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿٢٦﴾

وَلَنْصَنِعَ إِلَيْهِ أَفْئَدَهُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
 وَلَيَرْضُوهُ وَلِيَقْتَرُفُوا مَا هُمْ مُفْتَرُفُونَ ﴿٢٧﴾

أَفَغَيْرُ اللَّهِ أَبْتَغَى حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
 إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ
 ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مِنْ رَبِّهِ
 رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونُنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٢٨﴾

وَتَمَتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدَ لَا لَامَبَدَلَ
 لِكَلِمَتِنَّهُ وَهُوَ السَّتِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٩﴾

Qangooruy duddale korissam matan, usuk isi naqoosa ittam yaabbi ken taamoomi yaaxigi kinni.

- 116.** Nabiyyow Baaxol yan marak maggo mara katatteeh ken yab oggoltek Yallih gitak koo makkoyselon, usun kalah kataataanam malon akkal akke waytek, usun wohul diraabak sa yaceenim malon.
- 117.** Diggah Nabiyyow ku-Rabbi isi gitak makkooote marat siinik yayseeh keenik yayseh, usuk isi gital tirri iyye marat kulli marak yayseh.
- 118.** Toysa Muslimiiney Tasguuden waqdi Yallih migaq elle xagten lacih cado akuma kay inkittinaane tascasse Astootil taamine Moominiin tekkeenik.
- 119.** Muslimiiney Tasguuden waqdi Yallih migaq elle xagen lacih cado takmeenimik sin waassam macaay? Nummah Yalli caraamu siinil abem Baxxaqisehik edde gadamgadditteenim akke waytek, diggah makkooote marak maggo mari ixxiga kak Aalle kalah sinni nafsí fayxih sinam makkoysan, diggah Nabiyyow ku-Rabbi usuk umaanet caddok tatré marat kulli marak ixxigah yayseh.
- 120.** Sinaamey dambittek tambulleem kee teetik Qellitam inkih caba, diggah dambitte abaah tet orbisah yan mari elle galtimeleeh

وَإِنْ تُطْعِنُ أَكْثَرَهُنَّ فِي الْأَرْضِ يُضْلُلُوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ إِلَّا أَظْنَانٌ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضْلُلُ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَتَّدِينَ ﴿١٨﴾

فَكُلُوا مِمَّا دُكِرَ أَسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ
إِنْ كُنْتُمْ بِإِيمَانِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تَأْكُلُوا مِمَّا دُكِرَ أَسْمُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَقَدْ فَحَلَ لَكُمْ مَا حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ إِلَّا
مَا أَضْطُرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا يَضْلُلُونَ
بِأَهْوَاهُمْ بَعْدَ إِذْ جَاءُهُنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعَتَّدِينَ ﴿٢٠﴾

وَذَرُوا أَظْلَمَهُ إِلَيْهِ وَبَاطِنَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ إِلَيْشُعَيْسَى حِرَزَنَ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرِفُونَ ﴿٢١﴾

diggalsimele abak sugen
dambitteh sabbatah.

- 121.** Muslimiiney yusguuden lacak Yallih migaq elle cussuumewee lacih cado makmina, diggah woo lacih cado yakmeenim Yallih amrik awqiyya kinnik, diggah jinni sheytoona seehadâ korosuy ken awlaytiitih tanil waswasah ceelalloola Qambisan barugay Yalli Qideh cado matakmaanaay sinnih Qidden lacih cado takmen axcuk sin giddiyaanam keh, muslimiiney Bargi cado calallossaanamal ken amri oggolteenik, toysa diggah isin keninnaah Yallat agleytit haa mara kinniton.

- 122.** Koroosanni Rabat suge numuy lubbi kak iimaan noorit nuynuwweeh tirri hayneeh nooriy sinam fanal elle gexa kah hayne num, way kak awqewaa iggimaa kee koroosanni diteetah addat yan numih inna maay kinni? Hinna, tama sin giddiya korosta kah wacarrisne innaah, tonnaah korosuh le uma taamoomiy abak sugeeni keenit bilqisneh iyya Yalli.

- 123.** Tonnaah kulli magaalal kaxxa maray umeyniitih yani hayne uma malah teetil malsaanamkeh, usun woo uma malay malsaanat sinni nafsik sa finqisaanam malon usun woh mayaaxigaanammay.

وَلَا تَأْكُلُ مِمَّا لَمْ يُذْكُرْ أَسْرُورُ اللَّهِ عَنْهُ
وَإِنَّهُ لِفَسقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ إِلَيْهِ مَوْعِدٌ
أَوْلَى بِهِمْ بِإِجْدالٍ كُلُّمَا قَدْ أَطْعَمُوهُمْ
إِنَّهُمْ لَكُفَّارٌ كُلُّونَ ﴿١٢٣﴾

أَوَّمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ
نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي الْأَيَّامِ كَمَثْلُهُ وَفِي
الْأَظْلَامِتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا كَذَلِكَ رُبِّنَ
لِلْكُفَّارِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٤﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرَ
مُجْرِمِهَا لِمَكْرُورٍ وَفِيهَا أَمَّا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٥﴾

- 124.** tama koros Nabii Mucammad نبی موسیٰ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلَہٖ وَسَلَّمَ Nabii kinnim tascasse Aayoota Qhuraanal keenih temeetek kay nubuwwannu inkinnah manummasna Yallih farmoytiitih tontocowwimeh innah tan Astooti neh ontocowwu ittam fanah iyyen, Yalli isi farmo elle haakkee kee sinam tet gudduyuwaa mara yaaxigeh, umeyniitih yan maray uma taamoomi abe xixxibaanee kee gibdi digaala Yallih xaql ken xage-le Qhiyaamah ayró, muslimiin kee islaamaninnoh uma mala malisak sugeenimih sabbatah.
- 125.** Yalli tirri haam faxa numuh islaamaninnô noorih Alil (lubbi kinnuk) kaah farakka haa, Yalli cakki gitak makkoysam faxah yan numuk tirtoh oggoluk Alil kaak ceyissi haa Qaran gubaak iroh yawqe numuy ufuy edde yaadehinnah cakki oggolaamak Alil kaak edde yan ceyah gibdah Yalli koros lubbitte yaamineenimik kah ceysennah, tonnaah Yalli isi nummaysewaa maral digaala haa.
- 126.** Nabiyyow amah ku-Rabbih gitay massal yani kinni, Nummah Astooti kassitaah elle kaskassoowa marah Baxxaqqa hayne.
- 127.** Tama Astootil kaskassoowa marah Qhiyaamah ayró ken Rabbih xaql Jannatay nagaynâ

وَإِذَا جَاءَهُمْ مَّا أَتَيْنَاهُمْ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَنَحْنُ نُؤْتَقَ
وَمِثْلَ مَا أُوتِقَ رُسُلُ اللَّهِ الَّذِينَ أَخْلَقُوا
يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ وَسِيْرَصِبُ الْدِيْنَ أَجْرَوْا
صَفَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَدَابٌ شَدِيدٌ بِمَا
كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٦﴾

فَمَنْ يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ وَيَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِيدُ أَنْ يُضْلِلَهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ وَضِيقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا
يَصَعُدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ
أَرْجَحَسَ عَلَى الْدِيْنِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٧﴾

وَهَذَا صَرْطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا فَهَذَا
الْأَيْكَتُ لِقَوْمٍ يَدْكُرُونَ ﴿١٢٨﴾

*لَهُمْ دَارُ الْاسْلَامِ عِنْدَ رِبِّهِمْ وَهُوَ لَيْلَهُمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾

dabqa kinni lon, usuk ken
awlaytuy addunyal ken cataah ken
dacrissaah akeeral isi niqmatal ken
konnabisa kinni, meqe taamoomi
addunyal abak Sugeenimih
Sabbatah.

- 128.** Nabiyow cus: Qhiyaamah ayróy koros kee jinni sheytoonay ken awlaytiitih tani Yalli inkih edde maagoysa ayró, jinni Buttay isin Nummah seehadak maggo mara makkoosseeniil maxqawissen keenik iyya Yalli, seehadak ken awlaytiitih tan koros Ni-Rabbow nee kee ginnik mariiy marat satta iyyeeh yintifiqeeh atu addunyâ manol neh xagte wakti yumurruqeeh noofeh iyyan, Yalli keenik iyyah: gira siinik orbeynaay siinik madaba isin teetil waarak, Yalla inkittoysak suge umamaray ku-Rabbi giral waaram kah faxe weey Sarra isi Racmatah girak yayyaaquwaa akke waytek, diggah ku-Rabbi naggaara isi naqoosah caagid yaaxigi kinni.

- 129.** Jinni sheytoona seehadâ korosih amol kah haynennah, seehadak daalimiinh yan mara maraay mari amol keenik haynaah ittat ken Rubna umaane abak sugeenimih Sabbatah.

- 130.** Jinnii kee Seehadâ korosih Buttay Siinik (dubuk Seehada kinnuk) farmoytit siinih mamattoo? Yi-Aayoota siinil akrayuk, tama sin ayró

وَيَوْمَ يَحْسُنُهُمْ جَمِيعًا إِذْمَعْشَرُ الْجِنِّ قَدْ
أَسْتَكَنُتُكُمْ مِنْ أَلِينٍ ۚ وَقَالَ
أَوْلَيَا أَوْهُمْ مِنْ أَلِينٍ رَبَّنَا أَسْتَمْعَنَّ
بَعْضُنَا بِعَصْرٍ وَلَئِنَّا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلَتْ
لَنَا قَالَ الْأَنْارُ مَمْوَنٌ كُلُّ خَلِيلٍ فِيهَا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلَيْمٌ
(١٣٤)

وَكَذَلِكَ دُولَى بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا إِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ
(١٣٥)

يَمْعَشَرُ الْجِنِّ وَالْإِنْسَنُ الَّذِي يَأْتِي كُمْ
رُسُلٌ مَنْ كُمْ يَقْصُورُكَ عَيَّكُمْ
إِيَّقَ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمَكُ هَذَا

(Qhiyaamah ayró kinnuk)
 Yi-digaalah angaarawak sin
 meesiisak mamattoo? Keenik iyya
 Yalli. ku-farmoytit ku-Aayoota
 nee guddusseemih ninni Nafsil
 sumaaqitnaah Naalimeeh nanu
 woh keenik dirabbosneh iyyan,
 tama koros addunyâ manoh
 bilhada ken duquurusseeh, diggah
 usun korosuh sugeenimih sinni
 Nafsil Sumaaqiteenih.

- 131.** Woo farmoytiit abne Ruubiyya
 kah abnem Nabiyow ku-Rabbi
 magaalol mara annaak finqisam
 akke waytek sa seeco ken Aafe
 kalah usun garcit anuk.
- 132.** Seehadak ummaan numuy Yallih
 amri oggole hinnay Yallih Amri
 cine taamak abba heemil Yalli kaa
 gudduya aracay kaa elle galtale,
 Nabiyow ku-Rabbi isi naqoosa
 abba haytaamak garcita Rabbi
 hinna.
- 133.** Nabiyow ku-Rabbi gadda-li
 numuh maceyta usuk xuwall-le
 Rabbi kinni, Yalli faxê kollay
 sin Qiddi heeh sin lakal isih faxa
 mara ciggiilise-le aka maray siinik
 duma sugeh Samadak sin kah gine
 innaah.
- 134.** Diggah korosey sin Rabbi
 Qhiyaamâ mamut kee digaalak
 sin kah xagnisem Amaateleeh
 tamaatu waytam Raqmali,
 isin Yallak yassaqqe mara
 hinnitoonuuy usuk sin digaalele
 akeeral.

قَالُواْ شَهِدْنَا عَلَىْ أَنفُسَنَا وَعَرَّثُهُمْ
 الْحَكِيمُ اَلَّذِينَ اَوْشَهَدُواْ عَلَىْ أَنفُسِهِمْ
 اَنَّهُمْ كَانُواْ كَافِرِينَ ﴿١٧﴾

ذَلِكَ اَنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ مُهَمَّاتَ الْقُرَىٰ
 بِطُلُمْ وَاهْلَهَا عَنْ قَبْلِهِنَّ ﴿١٣﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مِّمَّا عَمِلُواْ وَمَا رُبِّكَ
 بِعَنْ فِلْ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْغَيْبِ دُوَّاً لَّرَحْمَةٍ إِنْ يَشَاءُ
 يُدْهِبُ كُلُّ وَيَسْتَخْلِفُ مِنْ
 بَعْدِ كُلِّ شَاءٍ كَمَا اَنْشَأَ كُلُّ مِنْ
 دُرَيْةٍ قَوِيمٍ وَآخَرِينَ ﴿١٣﴾

إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَكُلُّتِ وَمَا آنَسُ
 بِمُعْجِزَيْنَ ﴿١٤﴾

135. Nabiyyow keenik ixxic: Yi-maraw elle tanin koroosannih gital taamita diggah anu Yi-Rabbi yoo kah amrise diinil taamitak, tokkel digaala siinil obta waqdi akeerâ dabqal meqeeh faylale ellecabo geytu waytam nee kinnim kee sin kinnim sarrah Aaxigetton, diggah daalimiinih yan mari faxaamal mayaffoofa.

136. Tama koros Yalli gineemik Buqreee kee lacak Yallah maglab hayte, tokkel tah Yallih iimiiy tah Ni-yallitteh iimi iyyan usun elle warsitan innal, ken yallitte leeh teetih yeexegeenim Yalla mataafaay Yalli leeh Yallah yeexegeenim ken Yallitte taafeh, usun aban mekla manxu gactameklaay!

137. Tonnaah sheytoona korosuh Yallah maglab haanaah sinni yallitteh maglab haanam keenit kah bilqissennah, sheytoona korosuk maggo marah ken xayloh qidim keenit bilqisseh finqat ken Qiddaah ken diini keenit tobolloktamkeh, Yalli woh abaanam keenik faxe wannay abak manannon, kinnih immay usuk ken uma caalat yeexegeeh keenil mekleh, toysa Nabiyyow usun diraabak ginnaasitaanam kee ken Sittah cab.

138. koros Ah gaalaa kee Buqrey makmo kak waasoleeh caraamuk tani, nanu kah fanna marak sa

قُلْ يَعْلَمُ أَعْمَلُوا عَلَى مَكَانِتِكُمْ إِنِّي
عَالِمٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ
لَهُ وَعِقَبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

١٣٥

وَجَعَلَ اللَّهُ مِنَادِرًا مِنَ الْحَرَثِ
وَالْأَنْعَمِ نَصِيبًا لِأَوْاهَدَ اللَّهِ
بِرَعْمِهِ وَهَذَا لِشَرِكَاتِ أَنْفَاكَانَ
لِشَرِكَاتِ آئِيهِمْ فَلَا يَصِلُّ إِلَى اللَّهِ وَمَا
كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُّ إِلَى
شَرِكَاتِ آئِيهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

١٣٦

وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شَرِكَاتِهِمْ لِيُرْدُو هُمْ
وَلِيُلْسُوْ عَيْهِمْ دِيْنَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
مَا فَكَلُوهُ فَدَرَّهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

١٣٧

وَقَالُوا هَذِهِ أَعْمَلُ وَهَرَبُ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا
إِلَّا مَنْ نَشَاءَ بِرَعْمِهِمْ وَأَعْمَمْهُمْ

num tet mayakma iyyen usun
elle warsitan innal, tah gaalay
feeraanaah yaarreenim waaso kak
le kinni, tah gaalay yasguuden
waqdi numtiwellitté migaaqak
sa Yallih migaq elle cuse waana
yan iyyan, Yallal ginnaasitak
sugen diraabih Sabbathah, Yalli
diraabak kaal ginnaasitak
sugeenimih sabbatah kaxxa
digaalal ken galte-le.

139. koros ama gaalih bagut xaylok
tanim cagalalah nek labhah
Calaalik taniih nek agabul
caraamuk tan woo xaylo nuwwuk
toobokek, Rabteeh barugah
toobokek, toysa agabuu kee
labha inkih edde tangale iyyen
usun Yallal dirab ginnaasitak
sinnih calalloysitaanaah sinnih
caramoysitaanam madqiten woh
Yalli keenih idnise kalah, Yalli
kaxxa digaalal ken galtele, diggah
Yalli Naggaara Yaaxigi kinni.

140. Nummah sinni xaylo kassi dagnaa
kee Yallak ken toofe ixxiga Aalle
kalah Qida mari kasaariteeh
finqiteh, usun Yalli ken yurzuqheh
yanim Yallal dirab ginnaasitak
sinni nafsil carammoysen,
nummah usun cakki gitak
makkooteeniih tirri iyye marah
masuginnon.

141. Yalla kinni Bustaanway kelsaa
kee daala faxa cooxuy coox
kah soolisaanaa kee kelsaa kee
daala faxewaa coox addal kak

ظُهُورُهَا وَأَعْنَمُ لَآيَدِكُرُونَ
أَسْمَالُ اللَّهِ عَلَيْهَا أَفْتَرَةً عَيْنَهُ
سَيَجِزِّيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ حَالِصَةٌ
لِدُكُورِهَا وَمَحْرَمٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا وَإِنَّ
يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءٌ
سَيَجِزِّيهِمْ وَصَفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلَيْهِ
١٣٩

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَاتَلُوا أَوْ لَدَهُمْ سَفَهًا
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ
أَفْتَرَهُمْ عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلَّلُوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ

* وَهُوَ الَّذِي أَشَأَ جَنَّتِ مَعْرُوفَتِ
وَغَيْرَ مَعْرُوفَتِ وَأَنْخَلَ وَالْزَّنْجَ
مُحْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالرَّيْبُونَ وَالْمَارَاتِ

yani siinih gintem, tamiiraa kee buqrey makmol tami kak sissinii kee Zaytuun coox kee Rummaan cooxuy caffi itta kak ceelaah tamuu kee mexexi itta kak ceele waa teetil siinih gine, sinaamey ama coox xala waqdi mexexu kak ottokommiya, ama cooxuk mexexu dagtan saaku cakki (zaka kinnuk) kak acuwa, maaluu kee maaqo mabaddaahina, diggah Yalli baddaahuleela makicnik.

- 142.** Yalli lacak Qilsim siinih takkuqem (gaala kinnuk) siinih gine, lacak Qunxaaneh Qilsim akkuqe waytam (laa kee ubcunoh innah tanim kinnuk) siinih gine, tama lacak Yalli sin yurzuqheeh makmo siinih kak xiqlisem akuma, sheytan gititte makataatina Yalli siinih xiqliseemik tu-calalossaanaah tu-kak carammossaanamal, diggah sheytan siinik Qaduwswiy Qadaawat kak Baxxaqqqa iyye kinnik.

- 143.** Tama lacay Yalli isi naqoosah yecee Bacra afah yan, illik nammayaay (maruw kee ida kinnuk) wadarak nammay (dabeelaa kee Rehta kinnuk) keenih gine, Nabiyow ama korosuk illii kee wadarak Yalli siinil carammoysen lab-namma laca innaa? Hinnay say-namma lacaay? Hinnay illii kee wadarak namma say-tiyah maxax labim kee say-iimik Quukeemi innaa?

مُتَشَكِّهَا وَغَيْرُ مُتَشَكِّهٍ كُلُّوْمِنْ شَهَرَةٍ
إِذَا أَنْتَ رَوَأْتُ الْوَاحِدَةَ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا
سُرْفُ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسَرِّفِينَ ﴿١٤٣﴾

وَمِنَ الْأَعْمَمْ حَمُولَةً وَفَرِشَاتِ كُلُّوْ
مَمَارِزَقَ كُمُّ اللَّهِ وَلَا تَتَّبِعْ أَخْطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٤﴾

ثَمَنِيَّةَ أَرْوَاجَ مِنْ الْصَّانُ اثْتَيْنِ وَمِنْ
الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قَلْمَانَكَرِينَ حَرَمَ
أَمْ الْأَنْثَيْنِ أَمْ أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأَنْثَيْنِ بِنْجُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كَنْتُمْ
صَدِيقِينَ ﴿١٤٥﴾

Yalli siinil carammoysen, ama
isin abteenih taniinim siinil
xiqissa ixxigay Yallih xaquq
litoonu yoh warisay keenik ixxic,
isin wohul numma yacee mara
tekkeenik.

- 144.** gaalak nammayaay (Rakub
kee Ala kinnuk) laak nammay
(abur kee saga kinnuk) siinil
ginek, Nabiyow ama korosuk
Yalli gaalaa kee laak siinil
carammoysen lab-namma laca
innaa? Hinnay say-namma
lacaay? Hinnay gaalaa kee laak
say-namma tiyah maxax labim
kee say-iimik Quukeemi innaa?
Hinnak korosey Yalli lacak
ama hiimih carammoysiyyah
sin fariime waqdi isin edde
maay Sugten (marten)? keenik
ixxic, toysa Yallak kaa toofe
ixxiga Aalle kalah Sinam
makkoysamkeh Yallal dirab
ginnaasite marak dulmih iyyi
gacaa? Num magaca, Diggah Yalli
daalimiinh yan maray koroosite
tirri mahaa.

- 145.** Nabiyow keenik ixxic: anu
wacyik yol obsimteemit yakmeh
yan Seehadayti yakmeemiy
caraamu kaal takke magenniyo
asguude ween lacay Barge akki,
hinnay caxta Qabala akki, hinnay
cereyyâ cadoy diggah Najisik tani
akki, hinnay masgaadal Yallih
amrih cinah Yallih migaaqak
kalih migaq elle xaggiime lacih
cado tekkeh akke waytek, tama

وَمِنَ الْإِلَيْلِ أَثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقْرَاثَتِينَ قُلْ
هَذَا كَيْنَ حَرَمٌ لِّأَلْأَنْثَيْنِ إِمَّا
أَشْمَمَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامَ الْأَنْثَيْنِ
أَمْ كُنْتُمْ شَهَدَاءَ إِذْ وَصَّمْتُمُ اللَّهَ
بِهِذَا فَمَنْ أَظْلَمَ مَمَنْ أَفْتَرَى عَلَىَ اللَّهِ
كَذِبًا يَضْلِلُ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ أَطْلَالِمِينَ ﴿١٤٤﴾

قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُرْجِي إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِيمٍ
يَطْعَمُهُ وَإِلَّا أَنْ يَكُونَ مِيتَةً أَوْ دَمًا
مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيرٍ فِيَّنَاهُ، رِجْسٌ أَوْ
فِسْقًا أَهْلَ لَعْنَةِ اللَّهِ بِهِمْ فَمَنْ أَضْطُرَ عَيْرَ
بَاغٍ وَلَا عَادِ إِنَّ رَبَّكَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾

carammowtem yakmeemit Qulul gibda kafisse numuy cadô fayxih akmewaaah makmol caddok edde tatre waa elle kataataanam matan, toysa diggah ku-Rabbi dambi cabti-li xuwav-li kinni.

- 146.** Nabiyow tama korosuh cus:
 lac kee haadak yahuudul
 carammosnem xukcuno Aalle
 waytaah lifiqleemi, laa kee
 ubcunok (illii kee wadar kinnuk)
 xaytitte caraamu keenil abne,
 woo namma lacih xiironwaay
 hinnay woo namma lacih
 uluuqah Bagul tan xaytittee kee
 hinnay lafoofit tengele xaytittey
 calaalik tani akke waytek,
 tohul ken kah galatneeh keenil
 kah carammosnem ken uma
 taamoomiy usun caddok edde
 tatreenih sabbata, diggah nanu
 keenik warissi hayneemit Numma
 nacee iyye Yalli.
- 147.** Nabiyow yahuud kee korosuk koo
 cina mari koo dirabboysek, toysa
 sin Rabbi farakkale Racmatle
 Rabbi kinnihi kay digaala temeete
 tet tekkek umeyniitih yan marak
 tet gacissam matana keenik ixxic.

- 148.** Koroositeh yan mari Yalli
 faxinnay Yallat agleytit nanu
 haak mananninooy Ni-Abboti
 haak mananna, nanu hebeltohim
 carammoysak manannino axcelon,
 tama koros koo kah dirabbossa
 innah keenik duma sugte koros
 sinni farmoytit dirabbosseh

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمَنَا كُلَّ ذِي
 ظُفْرٍ وَرَتَ الْبَقَرِ وَالْغَنِيمَ حَرَمَنَا
 عَلَيْهِمْ سُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلْتُ طُهُورُهُمَا
 أَوْ الْحَوَارِيَّ أَوْ مَا أَخْتَطَلَ بِعَظِيمٍ ذَلِكَ
 جَزِينَهُمْ بِسَعْيِهِمْ وَإِنَّ الصَّدِيقَاتِ
 ١٤٦

إِنَّ كَذَّابَ قَلْبَ رَبِّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ
 وَاسِعَةٌ وَلَا يُرِدُّ بِأَسْهُ دُعَ عنِ الْقَوْمِ
 الْمُجْرِمِينَ
 ١٤٧

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لِوْشَاءَ اللَّهِ مَا
 أَشْرَكُ نَاؤُلَاهَ إِبْرَاهِيمَ وَلَا حَرَمَنَا مِنْ شَيْءٍ
 كَذَلِكَ كَذَّابُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِيهِمْ حَتَّى
 دَأْفُوا بِأَسْنَاقِهِنَّ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عَلَمٍ
 فَتَخْرُجُوهُ لَنَّا إِنْ تَبَيَّنُونَ إِلَّا الظَّنُّ وَإِنَّ
 أَنْثُمُ إِلَّا كُفَّارٌ صُونَ
 ١٤٨

Ni-digaala keenil obbuuy
 tet tammossu haanam fanah,
 Nabiyow tama lac kee Buqrek
 carammosseenim kee koroosannu
 Yalli neh faxe kak ittaanal ixxigay
 neh tayyaaqeennih taybulleeni
 maay liton? Isin tamahal akkalak
 sa katattaanam matoonuuy isin
 diraabak-sa taceenim matoonu
 keenik ixxic.

- 149.** Nabiyow keenik ixxic: isin abtaanamih sumaq Aalle wayteenik, toysa sin akkal yargiqe Sumaaqay duddale Yalli le, tokkel usuk faxinnay inkil tirri sin haak yen massale gital.

- 150.** Nabiyow tama korosuk tama isin lac kee Buqrek sinnil carammosseenim Yalli siinil carammoyleemih siinil sumaaqita mara baahay keenik ixxic, tokkel usun dirab kee Almummah sumaaqiteenik, toysa Atu keeni luk masumaaqitin, Ni-Aayoota dirabboysa maray Akeerâ mano Nummaysewaah Nafsi fayxi makataatin, usun sinni Rabbit agleyit massoysan.

- 151.** Nabiyow sin Rabbi siinil carammoyleem siinil akriyehik ama keenik ixxic: kaah abtan Qibaadal kay ginok agleh tukaat hee waytaanaah Namma xaleynah tamqueenimi, tuddagnâ meesih sinni xaylo maqidina sin kee ken inkil nanu narzuqhek, kaxxa dambittek (dalwaa kee abto kak Qaxumaanelem kinnuk)

قُلْ فِيلَيْهِ الْحِجَةُ الْبَيْلَغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهُ دَكْرٌ
 أَجْمَعِينَ (١٤٩)

قُلْ هَلْ مُّشَهَّدَاءُ كُمْ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ
 أَنَّ اللَّهَ حَرَمَ هَذَا إِنْ شَهَدُوا فَلَا تَشَهَّدْ
 مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
 بِعَايَدِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ يَا إِلَيْخَرَةَ
 وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدُلُونَ (١٥٠)

* قُلْ تَعَاوَلُ أَكْثُلُ مَا حَرَمَ رَبُّكُمْ
 عَلَيْكُمْ أَلَا تُشَرِّكُوا بِهِ شَيْئًا
 وَبِالْأُولَادِينَ إِحْسَانًا وَلَا نَفْسُؤُوا أَوْلَادَكُمْ
 مِنْ إِمَائِي شَخْنُ تَرْرُقُكُمْ وَإِيَاهُمْ
 وَلَا تَفْرُوْلَفَوْحَشَ مَاظِهِرَهُمْ هَا وَمَابَطَنَ
 وَلَا تَقْتُلُوا النَّفَسَ أَنَّى حَرَمَ اللَّهُ إِلَيْهِ الْحِقَّ
 ذَلِكُمْ وَصَلَّمُ بِهِ لَهُ دَكْرٌ تَعْقِلُونَ (١٥١)

tambulleem kee Qellittaamal teetik maxayyoowinaay Yalli Qidim kak carammoysse Nafsi cakkil Qiddan sin akke waytek ma-qidina, toh Yalli sin kak waaseeh sin kah Amriseemiy sin edde farriime kinni, isin tamahal kas-kassoowa mara takkeenimkeh.

- 152.** Qayixxi maalul maxayyoowina kay maaluu kee kaah inkih tuxxiqih elle yayse fooca akke waytek, usuk edde baaluka Qumri guffuuy kas-bahha haam fanah, keelaa kee Miidan Qadaalatal duudusa nanu hebelto nafsil duudaamak-sa duude waam kaal mahaynak, yabteenik Qadaalatata yaabaay cakkik xabanah makeltinaay cakki edde yan num siinil xayi marih num yakke way, Yalli kay diinil taamittaanamah siinil hee xaganaa kee sin kee sinam fanat yan xagana inkih duudusa, toh Yalli sin kak waaseeh sin kah Amriseemiy sin edde farriime kinni, isin tamah kassitaah kas elle geya mara takkeenimkeh.

- 153.** diggah amah Yi-diinih gitay massowak kaa kataataay aka gititte (koroosanni gititte kinnuk) makataatina, toysa Yallih gitak sin makeleeh sin ayxeerelek, toh Yalli sin kah farriimaama Yallak meesitaah mara takkeenim keh.

- 154.** Nabiyow tohuk lakal ama korosuk ixxic: Nabii Muusah Tawraat

وَلَا تَقْرِبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَيْهِ أَيْمَانَ
حَتَّى يَلْعَمَ شُدَّدُ وَأَفْوَاهُ الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ
بِالْقِسْطِ لَا كَيْفَ نَقْسِمُ إِلَّا بِالْأُوْسَعَهَا إِذَا
قُلْتُمْ فَاعْدُلُوا وَلَوْ كَانَتْ دَافِرَتِي
وَيَعْهَدُ اللَّهُ وَهُوَ ذَلِكُ وَصَدَكُ يَهُ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

وَإِنَّ هَذَا صَرَاطٌ مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَنْدِعُوا إِلَيْ السُّبُلِ فَتَفَرَّقَ كُلُّكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ
ذَلِكُ وَصَدَكُ يَهُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

شُمَّاءَ ادْتَبَنَ مُؤْسِي الْكِتَابِ دَعَمَّا عَلَى

kitab necee tama kay diinh
 marak taama yessemeqqe marah
 niqmat duudusiyah, ken diinh
 caaggiidak kulliimih Baxxaqqaa
 kee israa-iil xayloh tirtoo kee
 Racmatta yakke kitaaba usun
 Rabak lakal ugut yaniih sinni
 Rabbit yangoorowoonu waanam
 nummaysaanamkeh.

- 155.** Tama Qhuraan Barkatle kitaabay
 ﷺ Nabii Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ oobisnek, usuk sinam kah
 amrisam kaak kataataay usuk
 sinam kak waasaamak waasimaay,
 Yallak meesita usuk kah Racmate
 mara takkeeniih kay digaalak
 naggoowe mara takkeenimkeh.
- 156.** Cagalah tama Qhuraan kah
 oobisnem Qaraanak kitab elle
 obsimem nek naharat sugte
 Namma Buttaay (yahuud kee
 Nasaara kinnuk) nanu ken
 kitoobah akriyyak garcit sugne
 Axce waytaanamkeh iyyaanama
 Qarab korosey.
- 157.** Hinnay korosey diggah nel kitab
 obsiminnay tirtoh keenik (yahuud
 kee Nasaara kinnuk) aysuknen
 ittaanamak oobisne Qhuraana,
 toysa nummah sin Rabbik
 Qhuraanay calaalii kee caraami
 elle Baxxaqqa iyyaah A-ummatah
 tirtoo kee Racmat yakke kitab
 siiniih yemeete, tokkel Yallih
 Qhuraaniih Aayoota dirabboyseeh
 derre edde cabe marak dulmih
 iyyi gacaa? Num magaca, tama

الَّذِي أَحَسَنَ وَقَصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
 وَرَحْمَةً لِعَالَمٍ يَلْقَاهُ رَبِّهِمْ بُوْهُمُونَ ﴿١٥٥﴾

وَهَذَا كَيْتَبٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
 وَانْقُوْلَا عَلَّا كُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٦﴾

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ اللَّهُ كِتَابٌ عَلَى طَالِبِيَنِ مِنْ
 قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنِ درَاسِتِهِمْ أَغْفَلِيَنَ ﴿١٥٧﴾

أَوْتَقُولُوا إِنَّا أَنْزَلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ
 لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَ كُمْ
 بِسْمِهِ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
 فَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ كَذَّبَ بِيَكِيتَ اللَّهُ وَصَدَّقَ
 عَنْهَا سَجَّرِي الَّذِينَ يَصْدِقُونَ عَنْ إِيَكِيتَنا
 سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِقُونَ ﴿١٥٧﴾

Ni-Aayootat derre caba mara uma digaalal ken galtenno teetit derre cabak Sugeeniih Sinam Ni-gitak waasak Sugeenimih Sabbatah.

- 158.** Yallih diinit derre cabaah sinam kak waasa mari Qambaalam maay lee?mali, Malaykay (rooci yayyaqe Malaykattuu kee rooci mayyuuquh kaa catta Malayka kinnuk) Rooci mayyuuquh keenih tamaate, hinnay Nabiyow ku-Rabbi Qhiyaamah ayró isi naqoosah fan mekeluh yamaate waqdi, hinnay Qhiyaamah ayroh mamut tascasse Astootik tukteyna tamaatem Qambaalan ken akke waytek, Nabiyow ku-Rabbik Qhiyaamâ mamut tascasse Astootik tutamaate Saaku duma Aamine wee Nafsi, hinnay yeemeneeh iimaanat maqaane orbise wee nafsih woo waqdih iimaan tukaah maxiqa, Nabiyow ama korosuk isin woo digaala siinh tamaatem Qambaala nanu diggah isin edde finqittan wakti Qamballahak keenik ixxic.

- 159.** Diggah Islaam diini cabeeh sinni diini baxam-baxsite maray cizbi-cizbi yekkek Nabiyow atu keenik bari kinnito, cagalalah ken caagiidah awlaytuh Yalli yan, tohuk lakal Qhiyaamah ayró usun addunyal abak sugen taamoomi keenih warsele, keenik meqe taama abe mara maqaanel galteleeh uma taama abe mara ken umaanel ken galtele.

هُلْ يَرُؤُونَ إِلَّا أَنْ قَاتَّلُوهُ الْمُلَكَيْكُهُ أَوْ يَأْتِيَنَّ
رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَنَّ بَعْضُ إِيمَانِكَهُ يَوْمَ يَأْتِيَ بَعْضُ
إِيمَانِكَهُ لَا يَقْعُدُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ
أَمْنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا
خَيْرًا فِي أَنْتَظِرُوا إِنَّمَا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَرَفُوا دِيَنَهُمْ وَكَانُوا يُشَيَّعُونَ
مِنْهُمْ فِي شَاءَ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ مُتْبِعُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Qhiyaamah ayró Yalli kicna taamak inki maqaane luk yemeete num, toysa tet innah tan maqaaneenak tabna maqaanele, Yalli niqbi taamak inki umaane luk yemeete num, toysa tet innah tan umaanek sa elle galtimam mali, usun abiteenimik tul mayandulluman.

مَنْ جَاءَ بِالْحُسْنَةِ فَلَهُ وَعْدٌ مَّأْمُونٌ
جَاءَ بِالْسَّيْئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مَا كَانَ وَهُنَّ
لَا يُظْمَوْتُونَ

(١٦٣)

161. Nabiyyow tama korosuk ixxic: diggah yi-Rabbi massale gitay (islaamaninno kinnuk) kay Jannat Sinam gudduysâ fanah tirri yoo hee, usuk islaamaninnô diiniy massal yaniy mako sinniy Nabii Ibraahim diiniy cakki fan kelta kinni, Nabii Ibraahim Yallat agleytit haa marih numuh masuginna.

قُلْ إِنَّمَا هَدَنَا رَبُّنَا إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينَنَا
قِيمَاتِنَا إِنَّرَبِّهِمْ حَنِيفُوا مَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ

(١٦٤)

162. Nabiyyow tama korosuk yi-Salaataay anu aba masgaadaay yi-manooy yi-Raba inkih ginô Rabbi-le keenik ixxic.

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَسُكُونِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ

(١٦٥)

163. Yalli agleyta maliiy anu tohul dibuk kaa inkittoysaah kaa aqbudeemih amrisime, ta ummatak anu muslimiinik naharsittu kinniyo keenik ixxic Nabiyyow.

لَا شَرِيكَ لَهُ رَبِّ الْأَرْضَ أَمْرُنَا وَأَنَا أَوْلُ الْمُسْلِمِينَ

(١٦٦)

164. Nabiyyow anu Yallak kalah aka Rabbi gurrusoo? usuk kulliimih Rabbi kinniway keenik ixxic, ummaan nafsiy uma taama aba mayan, dambi kaal kak yan kaa akke waytek, dambile nafsi aka nafsih dambi mayassukuqqa, tohuk lakal Qhiyaamah ayró

قُلْ أَعِنَّا اللَّهَ أَعْنِي رَبَّا وَهُوَرُبُّ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَا تَكُبُّ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَنِيهَا وَلَا تَرِزُّ
وَلَرَزْرَةٌ وَرَزْرَةٌ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَسِّكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

(١٦٧)

gacim siinik sin Rabbî fanah
yakke, tokkel diini caagidik itta
elle waak sugteenimih xaagu
siinh warsele.

165. Yalla kinni dumi mara finqisek
lakal Baaxo keenik ciggila
mara sin abtem, Yalla kinni garu
gari amol darajatah fayya siinik
haytem isi niqmootak siinh
yeceemil sin mokkoramkeh,
diggah Nabiyow ku-Rabbi
koroositeeh isi amri cine marah
digaala sissiki ken digaala waqdi,
diggah kaa nummayseeh meqe
taama abe marah dambi cabti-li
xuwaw-li kinni.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلِيفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبَلُو كُمْ فِي مَا
أَتَنَاكُمْ فَإِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

(١٦٥)

SUURAT AL-AQRAAF

Makkal Obte, 206 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Alif, Laam, Miim, Saad (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Nabiyow ama Qhuraan kitaabay kol obsimek kaa guddussaamak Alil kok ceyte waay ku-mari koo dirabboysaamih meesih, koros kaal meesissaah moominiinh kassis yakkemkeh.
3. Sinaamey sin Rabbik siinil obsime kitab kee Nabii sunna (Nabii cadis kinnuk) kataataay Yallak kalah tanim awlah haysitteenih makataatina isin amahal kaskassowtaanam siinik dagoh.
4. Magaalol marak maggo magaalah mara finqisne Ni Farmoytit cineeniih dirabboyseenimih Sabbatah, tokkel Ni digaala usun Bar xiinit anuk keenih temeeteh, hinnay usun Laqo xiinit anuk keenih temeeteh.
5. Tokkel Ni digaala keenih temeete waqdi, usun abeenih yanin dooqa malon, aben dambi Aalamuk nanu diggah daalimiinh yan marah sugne iyyaanam akke waytek.
6. Tokkel farmoytit fan kak Rubsumte mara esserenno ni-farmoytiitol maca gacisseenii?keenik axcuk, Rubsumte farmoytit esserenno Ni-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَصَ

كَتَبْ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدِّرِكَ حَاجٌ
قَمَّةٌ لِتُذَنِّرَهُ وَذَكَرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ١

أَتَيْعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ قِنْ رَيْكُمْ وَلَا تَتَّبِعُونَ
دُونِيَةً أَوْ لَيَاءً فَإِلَّا مَا نَدَّ كَثَرُونَ ٢

وَكَمْ مِنْ قَرِيبَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسًا
يَأْتِيَنَا أَوْ هُمْ فَإِلَيْنَا ٣

فَتَأَكَّلَنَّ دَعْوَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسًا إِلَّا أَنْ
قَالُوا إِنَّا كُنَّا نَظَلِمِينَ ٤

فَلَنَسْعَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْعَلَنَّ
الْمُرْسَلِينَ ٥

farmo maay guddusseenii? keenik axcuk.

7. Tokkel ginoh inkih addunyal usun abba heen taamoomi keenik maaqennooh warsenno Ni-ixxigal, ken caaloota nek Qellittuh nanu allat keenik masuginnino iyye Yalli.
8. Qhiyaamah ayro sinam taamoomi nummâ Miidaanal haanam cakki kinni Qadaalatal, meqe taamah miidan kak yiqlisee mari, toysa woo mari usun yoffoose mara kinnon.
9. uma taamah mangah Miidanwa Haliffi kak itte mari, toysa too mari sinni nafsi kasaariseeh finqise mara Naayootal koroositeeniih tet angadduk sugeenimih sabbatah.
10. Sinaamey nummah Baaxô bagul aracay elle dabaqtaana siinh abne, takmeenih Taaqubeenim Quusik teetil siinh hayne, wohû luk Yallih niqmat faatittaananam siinik dagoh.
11. Nummah sin abba Aadam kallak ginneeh, tohuk lakal tayse weelot kaa hayneeh, tohuk lakal Malaykak Aadamaah kummaata inne, tokkel malayka inkih kummatteh, kinnih immay Iblis Aadamaah kummaata marih num makko.
12. Yalli Iblisik Atu Aadamaah kummattaamak maca koo waassee anu koo amrise waqdi? kaak iyye, tokkel iblis anu Aadamaah ayseeh Muxxo kaak liyo yoo girak ginteeth

فَنَقْصَنَ عَلَيْهِمْ يَعْلَمُ وَمَا كُنَّا نَاعَابِينَ ٧

وَأَوْرُونْ يُؤْمِنِدُ الْحَقَّ فَمَنْ تَكَلَّمَ مَوَازِينُهُ وَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٨

وَمَنْ حَفَّتْ مَوَازِينُهُ وَفَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا لِيَعْمَلُونَ ٩

وَلَقَدْ مَكَثَ كُلُّكُو فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَتْ لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قِيلًا مَا تَشَاءُ رُونَ ١٠

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ صَوْرَاتِكُمْ فَلَمْ يَكُنْ لِّلْمُلْكَيَّةِ أَسْجُدُوا لِإِلَهَمْ فَسَجَدُوا إِلَيْهِ إِنَّمَّا يُكَفِّرُونَ مَنْ لَمْ يَكُنْ مِّنَ السَّاجِدِينَ ١١

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدْ إِذْ أَمْرَتُكَ قَالَ أَنْجِزْهُ ١٢
مَنْهُ حَفَّتْنِي مِنْ تَارِ وَحَلَقَتْهُ مِنْ طِينِ

kaa kallak ginteemih Sabbatah
iyye.

13. Yalli Iblisiik toysa jannatak Ob, tokkel kay addal anuk yamrik kaxxa mariinittam koh maxiqtaay koh matakkaak jannatak eweq, diggah atu xixxibsimeeh Bursuten marih numuh anuk kaak iyye.

14. Iblisi Yallak Qhiyaamah ayró ginó edde ugsumta ayrô fanah yoo Qambaalis kaak iyye.

15. Yalli kaal gacisak: diggah atu Naharsi baantâ fanah Qumri kak wadiroowam elle tunkuttube marat tanto kaak iyye, gino inkih Rabtu wayta waqdi.

16. Iblisi atu yoo makkosseemih sabbatah, diggah anu ku gitay massaleeh cakki gita (Islaamaninno gita kinnuk) kinnih Bagul keenik daffeyyo iyye Yallak.

17. Tohuk lakal foocaa kee derreey Migdaa kee gurak keenit amaateyyo, Aadam xaylok maggo maray ku niqmatal koo faatita keenit mageyta.

18. Yalli ibliisik: yok naqbuluk Yi Racmatak axxeerak eweq jannatak kaak iyye, koo kee Aadam xaylok koo katatta hayteemik diggah jahannam gira inkih siinik kibeyyok kaak iyye.

19. Aadamow koo kee ku-Barra cawwa jannatal dabqih gacaay kay caxa mixu faxxa haytan aracak kaak akumaay tama caxal

قَالَ فَأَهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا
فَأَخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الظَّاغِنِينَ ١٣

قَالَ أَنْظُرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبَعَّثُونَ ١٤

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ١٥

قَالَ فِيمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صَرَاطَكَ
الْمُسْتَقِيمَ ١٦

لَئِنْ لَّا يَنْهَمْ مَنْ بَيْنَ أَيْدِيهِ وَمَنْ خَلْفِهِ وَعَنْ
أَيْمَانِهِ وَعَنْ شَمَائِيلِهِ وَلَا يَنْجُدُ أَكْثَرَهُمْ
شَكِيرِينَ ١٧

قَالَ أَخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا وَمَأْمُوحًا مَنْ تَعَاكَ مِنْهُمْ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْ كُلِّ أَجْمَعِينَ ١٨

وَيَقْدِمُ أَسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ لِجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ
حَيْثُ شَشَمْأَوْ لَا تَنْقِرْ بِاهْدِنَهُ الْشَّجَرَةَ فَتَكُونَا
مِنَ الظَّالِمِينَ ١٩

maxayyoowinaay tet mexexu
makmina, toysa woh abteenik sinni
nafsi yudlume maray Yallih amri
cine akkettoonuk keenik iyye Yalli.

- 20.** Tokkel sheytan ken nammay
Yalli ken kak waase caxah
mexexu yakmeenimkeh waswasa
keenil yekke, ken nammayah
Qawratak keenik Qellittem ken
yaybulleemkeh, sin Rabbi tama
caxak sin kah waasem mali isin
namma Malaykattu takkeenimik
hinnay jannatal waara marih
loowot gace waytaanamkeh
iyyaanam akke waytek keenik
iyye.
- 21.** sheytan ken nammayah Yallal
xiibite woo caxak yakmeenimkeh,
diggah anu sin nammayah fayu
abah yan marih num kinniyo
keenik iyye.
- 22.** Tokkel usuk Yallal keenih abe
xiibal ken duquurusak taaqat
aracak ken oobiseh, tokkel usun
woo caxak tammooyseeniih
yokmen waqdi ken Qawrat
keenih yumbulleh jannatti
cooxih caffa sinnit kafsaanam
Qembisen, ken Rabbi keenih
seeceeh, Anu woo caxah makmok
sin mawaasinniyoo? diggah
sheytan sin nammayah Qaduwwiy
Qadaawat kak baxxaqqqa iyye siinik
maxaccinniyoo? keenik iyye.
- 23.** Adam kee Cawwa Ni Rabbow ama
caxat abne makumut ninni nafsi
nudlumeeh atu dambi neh cabe

فَوَسَوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَنُ لِيُبَرِّىءَ لَهُمَا مَا أُورِيَ
عَنْهُمَا مِنْ سَوَاءٍ تَهْمَا وَقَالَ مَا نَهَنَّ كُمَا بِكُمَا
عَنْ هَذِهِ الْشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنَ
أَوْ تَكُونَا مِنْ الْمُلْكَلِيْنَ ﴿٦﴾

وَقَاسَمَهُمَا إِلَيْ لِكُمَا لِمَنِ التَّصْحِيحَانَ ﴿٧﴾

فَدَلَّ لَهُمَا يُغْرِي رِّيْ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَّتْ لَهُمَا
سَوَاءٌ لَهُمَا وَطَقْقَا يَحْضِبُ قَانْ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا لِمَ أَنْهَا كُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ
وَأَقْلَلَ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَنَ لِكُمَا عَدُوٌّ مُؤْمِنٌ ﴿٨﴾

فَلَمَّا لَرَبَّنَا طَلَمَنَا آنَفْسَنَا وَلَمْ تَعْفَرْنَا
وَتَرَحَّمَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَيْرَيْنَ ﴿٩﴾

wayteeh neh nacruure waytek,
Diggah nanu finqiteeh kasaarite
marih loowot gaceno iyyen.

24. Yalli Aadam kee Cawwaay Ibliisik:
Qaraanaak Baaxô fanah ooba gari
garuk Qaduwwihi siinik anuk, isin
baaxô bagul madab kee duyyek
edde hataktaanam Aalletton Qumri
siinik gaba edde kala waktî fanah
keenik iyye.

25. Yalli Aadam kee Cawwaay ken
samadak iyyeh:baaxô bagul
addunyal taniinh gide mano teetil
Aallettoonuu tet bagul Rabetton,
sin Rabbi Qhiyaamah ayró teetik
sin ayyaaqeles.

26. Aadam xayloy nummah sartanay
sin Qawrat Qellisaa kee Qaxaa
kee Bilqa edde faxxan sara siiniih
oobisne, Yallak meesî sartan
isin bilqah haysittan sarak aysuk
Raaqa, tama sartanat siiniih abneh
nan oobisiyyat Yallih inkittinaanee
kee kay dudda tascasse astooti
edde tan, tama niqmat kassitaanaah
Yalla elle faatitaanamkeh.

27. Aadam xayloy sheytan Yallih
gitak sin makkoyse waay sin
namma Xaltani Aadam kee
Cawwa makkoyseeh jannatak kah
yeyyeeqe innah ken Qawrat ken
yayballuh ken sara keenik Haduffu
hee, diggah usuk kaa kee kay
Samadaay kay Qande isin ken kak
able waytan kabuk sin table, diggah
nanu sheytoona Yalla nummayse
waa marih awlaytit ken abne.

قَالَ أَهِيْطُوا بِعَصْبُوكُلْعَضْ عَدُوْكَمْ
فِي الْأَرْضِ مُسْتَقْرِرُوكَمْ إِلَى حِينِ
١٦

قَالَ فِيهَا خَيْرُونَ وَفِيهَا تَمُوْنَ وَمِنْهَا
تُخْرِجُونَ
١٧

يَبْيَعَ اَدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسَ اِبُورِي
سَوْءَةَ تُكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ اَنْتَقُوْيَ ذَلِكَ
حَيْرَ ذَلِكَ مِنْ اِيمَانِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ
١٨

يَبْيَعَ اَدَمَ لَا يَقْتَنِنُكُمْ اَشْيَاطِنُ كَمَا
أَخْرَجَ اَبُورِيْكُمْ مِنَ الْحَجَّةِ يَنْزَعُ عَنْهُمَا
لِبَاسَهُمَا لِرِيْهُمَا سُوءَ تَهْمَانِهِ، يَرَدُكُمْ
هُوَ وَقَيْلُهُ، مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْهُمْ اِنَّا جَعَلْنَا
اَشْيَاطِنَ اُولَيَاءَ لِلَّهِ لَا يُؤْمِنُونَ
١٩

- 28.** Koros uma taamay Qaxuma abta waqdi Nabbobti neh abak sugteeh Yalli teetih nee amrise iyyan, Nabiyow keenik ixxic: diggah Yalli uma taamay Qaxumah sinam mamrisak korosey isin Yallal diraabah Aaxige waytaanam ittaanaah kaal haytaanaa?
- 29.** Nabiyow keenik ixxic: Yi Rabbi Qadaalatah amrise, kulli aracal salaatah soltan wakti sinni foocitte Qhiblat fan uyfukkunaay Qibaada kaah caglisak kaa uqbuda Yalli gino deedalinok siinik kah Qimbise innah Qhiyaamah ayró nuwwuk kaa fan gacetton.
- 30.** Yalli isi naqoosak Butta tirri heeh, aka Butta cakki gitak makkottam teetil diggowteeh dabaqteh, diggah usun Yallak kalah sheytoona awlaytiitih haysiten, diggah usun tirri iyye mara sinni yakkalen.
- 31.** Aadam xayloy salat kee tawaaf abinnaaniih waqdi, Qaxah yayseeh taahirik yan saray Qawrat Qellisa sarita, akumaay Aqubaay Mabaddaahina, diggah Yalli Baddahu-le mara makicnak.
- 32.** Nabiyow ama tuugimah tan korosuk ixxic: meqe saray Yalli edde Bilqitaanamkeh isi naqoosah gine siinil carammossem iyyaay? meqe Rizqhiy Yalli siiniih calalloye siinil carammossem iyyaay? Nabiyow keenik ixxic: Saraa kee yakmeeniih yaaqubeenimik Yalli calalloysem

وَإِذَا فَحَشَّتْ قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا
وَاللَّهُ أَمْرَنَا بِهَا فَقُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ
أَنْقُوْنَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا عَلَمُوْنَ ﴿٢٨﴾

قُلْ أَمْرَرَنِي بِالْفَسْطِّ وَأَقِيمُواْ وُجُوهُكُمْ عَنْدَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَآذُونَهُ مُخْلِصِينَ لِهِ الْبَرِّ
كَمَا بَدَأْتُمْ تَعُودُوْنَ ﴿٢٩﴾

فِي قَاهَدَى وَفِي قَاحَقَ عَيَّنَهُمُ الْضَّلَالَةُ
إِنَّهُمْ أَتَخَذُوا الشَّيْطَانَ أَوْيَاءً مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَيَخْسِمُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

* يَبْنَىَ اَدَمَ حُدُوْرِيْتَ كُوْنِيْتَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَكُلُّوْنَ اَشْرِبُواْ لَا شُرْفُ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

قُلْ مَنْ حَرَرَ زِيَّةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ
وَالظَّبَابَتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ أَمْنَوْا فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ
نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٢﴾

is addunyâ manol yeemene marih
iimi aka mari keenî luk edde
yangale way, Qhiyaamah ayrô
cagalah is (saraa kee yakmeenih
yaaqubeenim kinnuk) yeemene
marih iimi, Nanu tascasse
astooti tamannah tan Baxxaqqah
Baxxaqqa hayna madqooqi yaaxige
marah iyye Yalli.

- 33.** Nabiyow ama korosuk
ixxic:cagaloh Yi Rabbi
carammoysen Qaxumaane-le
taamoomik tambulleem kee teetik
Qellittaamaay dambii kee sinaamat
caddok tatraanama cakki maliinoh,
Yalli hebeltô sumaq kah oobise
weem Yallat agleh haytaanaah isin
Aaxige waytaanam Yalli iyyeh
Axcuk diraabah kaal haytaanama
carammoysen.

- 34.** Kulli ummattay isi farmoytit
dirabbosse yimixxige waktiy edde
finqittaah edde Bayta-le, toysa
ken waktiy edde finqitoonu waana
keenih yamaate waqdi, dago
saaqat kak mawadirroowaanaay
mayaakuman.

- 35.** Adam xayloy sin marak farmoytit
siinh temeeteh Yi kitaabih
Aayoota siinil yikriyeeniih
Baxxaqqa siinh tet heenik ken
amri oggola, tokkel isi Rabbit
agleyta haamak meesiteeh isi
taama yessemeqqe mari, toysa
akeeral meesi keenil matanaay
addunyak keenik taturteemih
marookitan.

قُلْ إِنَّمَا حَرَمَ رَبِّ الْفَوْحَشَ مَا ظَهَرَ وَمَا يُوَدِّعُ
بَطْنَ وَالْأَيْمَنَ وَالْأَعْنَى بَعْدِ الْحَيِّ وَإِنَّ
تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَنَةً وَإِنَّ
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَمْ يَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَهُمْ لَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْقَدُونَ ﴿٢٤﴾

يَبْيَسْ إِدَمَ إِمَامَيْتَكُو رُسُلٌ مِّنْ كُلِّ يَقْصُونَ
عَلَيْكُمْ أَنْتُمْ هُنَّ أَنْتَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا حَوْرُ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْمِلُونَ ﴿٢٥﴾

36. Korosuy Nastootiy Ninkittinaane tascasse dirabbosseeh teetil kaxxa mariinitte, woo mari usun girâ maraay usun teetil waaran.

37. Yallal dirab ginnaasiteeh hinnay kay astooti dirabboye marak dulmih iyyi gacaah? num magaca, woo maral digaalak lawcal macfuuzul ken maglabay keenil yunkuttube ken xagele Ni farmoytit (Rooci tayyaaqe malayka kinnuk) Rooci keenik tayyaqaquh tamaate waqdi, Yallak kalah aqbudak sugteeniih xaaqitak sugteenim annih teetiyy keenik itta, nek bayeeniih ken manabla iyyaanaah usun sinni nafsil sumaaqitan, diggah usun koroosite marah sugeenimil.

38. Yalli ama korosuk siinik duma taturteeh sin innaah Jinnii kee Seehadak koroositte ummattâ luk gira cula keenik iyye, ummattak Buttak teyna gira culinnaanih waqdi teetik duma koroositte ummat abaarta koroosannul tet celteeh tet katatteemih sabbatah, inkih girah addal itta elleliyঃ maagowwu tet addal iyyan waqdi, keenik abboti katayak suge mari katayak sugen abbottik iyyah Ni-Rabbow cakki gitak nee maktem ta-marak, tokkel girâ digaala xirribuh keenih Acuyaay ken tammos, Naba Rabbi keenik iyyeh: sin kee keenik kulli mari xirribuh tan digaala-le kinnih immay isin woh mataaxigan.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا يَأْتِنَا وَأَسْتَكِنْ بِرَوْأَعْنَاهَا
أُولَئِكَ أَصْحَبُ الْمَنَارَاتِ هُمْ فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿٢٧﴾

فَنَّ أَظَلَّهُمْ مِنْ قَبْرَتِي عَلَى اللَّهِ كَذِي أَوْكَدَبَ
يَأْتِيَتِهِ أُولَئِكَ بِنَالْهُمْ صَبِيبُهُمْ فَنَالْكِبَنْ
حَتَّى إِذَا جَاءَهُ تَهْرُسُ لَنَا يَسْوَقُنَّهُمْ قَالُوا إِنَّ
مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضُلُّوا عَنَّا
وَشَهِدُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

قَالَ أَدْخُلُوهُ فِي أَمْرِي فَدَخَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنْ
الْجِنِّ وَإِلَيْنِسِ فِي الْمَنَارِ كَمَا دَخَلْتُ أَنْتَ
لَعَنْتُ أَخْتَهَا حَتَّى إِذَا أَدْرَكُوا فِيهَا جَيْعاً
قَالَتْ أُخْرَهُمْ لَوْلَاهُمْ دَبَّابَهُؤُلَاءِ أَضْلُلُونَا
فَعَلِيهِمْ عَذَابٌ أَعْظَمُ فَإِنَّ الْمَنَارَ قَالَ لِكُلِّ
ضَعْفٍ وَلِكُلِّ لَاقِتَمُونَ ﴿٢٧﴾

39. abbobtiy katayak Sugeeni ken katayak suge marak ittah: tokkel nee kee sin digaalal massownah isin Addunyal meqe taamah nek edde muxxutteenim mantuunuk Jahannam girah digaalá tammoysa uma taamoomi abak sugteenimih sabbatah.

40. Diggah Nastootiy Ninkittinaane tascasse dirabboyseeh tet nummaysaamak kaxxamariinite marah addunyal ken taamah Qaran afoofi mafakkintaay raban waqdi ken Roocitteh mafakkinta, usun jannat maculan Rakub erbat Boohak cullu iyyam fanah, (woh takkem hinna) umeynit tamannah tan galtóh galatna Akeeral.

41. Ama koros girál waartaah usun Jahannam gira gubak Fidóh loonuuuh bagul Raraytoh innah ken buultam girák lon, daalimiinh yan mara tamannah tan galtóh galatna.

42. Yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari Yalli hebeltô nafsi taamak duude waamah kaa madirkisa usuk duudam akke waytek, woo mari usun Jannatti mara usun kaal waarak.

43. Jannatti marak kuixe-waynan kee naqbittek ken alilwat sugtem kalleh, ken qarwak guba weeqayiti gexxa, Jannatti mari Jannat cula waqdi Aniqmat geynuh tirri nee heeh meqe taama nel bicse Rabbi fayla-le iyyen, nanu tirri iyya mara akkuk manannino Yalli

وَقَالَتْ أُولَئِمْ لِأَخْرَهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ
عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ
تَكْسِبُونَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا إِيمَانَنَا وَأَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا
لَا فُتُحَّ لَهُمْ أَقْوَى السَّمَاوَاتِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَقَّ كَيْحَ الْجَمْلِ فِي سَمْلِ الْحِنَاطِ
وَكَذَّلِكَ تَجْرِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مَهَادٌ وَمِنْ فَوْقَهُمْ غَوَاثٌ
وَكَذَّلِكَ تَجْرِي الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نَكِفُّ
نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا إِنَّا فِي إِلَيْكَ أَصْحَبُ الْجَنَّةَ
هُنْ فِيهَا أَخْلَدُونَ ﴿٤٣﴾

وَنَرَعَنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غُلَّ تَجْرِي مِنْ
نَحْتِهِمْ أَلَّا نَهُرُّ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَنَا
لِهَذَا وَمَا كَانَ الْهَنْدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَنَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ رَبِّنَا بِالْحُكْمِ وَنُودُوا أَنْ تَكُونُ
الْجَنَّةُ أُرْشَمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

tirri nee heewannay nummah Ni
Rabbih farmoytit cakki neh luk
temeete, Jannatti mari secsimeeh
amah jannatay Yalli isi Racmatah
sin kaa nagarsiise addunyal abak
sugten meqe taamoomih sabbatah.

- 44.** Jannatti mari girâ marah seecak nummah Ni Rabbi nee kah xagnisem geynehik nummah isin sin Rabbi sin kah xagnisem maay geyten? keenik iyyen, yeey nummah geyneh iyyan, tokkel Kukta haa num ken fanal kukta heeh daalimiinh yan maral Yallih abaaroo kee kay Racmatak yaxxeereenim keenil tanay iyye.
- 45.** Ama koros addunyal sinam Yallih diinik waasak sugteeh usun Yallih giti mako-le gita yakkem kaak faxaanaah gurrusan num kaa kataate waamkeh, usun akeerâ dabqal koroosite marah anuk.
- 46.** Jannatti maraa kee girâ marak fanal reebi yan ama reebuy Aqraaf deqsitah amol Labha tan, usun Jannatti maraa kee girâ marak kulli mara keenik le astâl yaaxigen, usun (Aqraaf mara kinnuk) Jannatti marak nagaynan siinil yanay axcuk keenih seecan, Aqraaf mari Uxih Jannat maculinnaay usun kay culimih sangeelan.
- 47.** Aqraaf labhak intiita girâ marâ fanah yayfukkunen waqdi, Ni Rabbow koroosannut isi nafsi yudlume marâ luk nee mahan iyyan.

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةَ أَصْحَابَ الْتَّارِيْخِ قَدَّ
وَجَدْنَا مَا وَعَدْنَا بِهِ وَنَادَنَا حَقَّاً فَاهَلَّ وَجَدْشَ مَا وَعَدَ
رَبُّكُمْ حَقَّاً قَالُوا نَعَمْ فَادْنَ مُؤْمِنُونْ بِيَهُمْ
أَنَّ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٥﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عَوْجَأًا
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَفُورُونَ ﴿٤٦﴾

وَبَيْنَهُمْ مَا حَجَّاً وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ
كُلُّ أَبْيَسِمَاهُرٍ وَنَادَوْ أَصْحَابَ الْجَنَّةَ أَنَّ
سَلَمٌ عَيْنَكُمْ كُلُّ يَدْحُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٧﴾

*وَإِذَا صِرَرَتْ أَبْصَرُهُمْ فَلَقَاءَ أَصْحَابِ الْتَّارِيْخِ
قَالُوا أَرْبَبَنَا لَآتَجْعَلُنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

48. Aqraaf mari giral tan labhay le astootil yaaxigeeni, maaluu kee labhak kobxisseelim kee iimaan kee cakkil abak sugten kaxxa mariino maca siinh xiqtee? axcuk keenih seeca.

49. Aqraaf mari gira culte korosuk iyeh: Ama moominiinik Boola-le maray Jannatti mara kinniy Yalli keenih maracmataay jannat ken maculsa axcuk kah xiibitteem? Wonna hinnay Yalli isi Racmatah jannat ken culseh, Aqraaf maraw Yalli dambi siinh cabehik jannat cula digaalá meesi sin amol matanaay addunyal siinik taturteemih isin marookittan keenik iyye Yalli.

50. girâ mari Jannatti marah seecak, lee tekkek hinnay Yalli maaqók siinh yeceem net tabisaay nee wada keenik iyyan, jannatti mari keenil gacisak: diggah Yalli Jannatti lee kee maaqó koroosite maral carammoyseh keenik iyyan.

51. Usun Yalli akeerâ niqmatak baxayse maray koroositay sinni diini anqasaay digirih haysiteeh addunyâ manó duquurusse kinni, toysa ta-saaku Qhiyaamah ayró girâh addal ken cabna hawwensime marih innah, usun tama ken ayróh (Qhiyaamah Ayró kinnuk) angaaraw yanim kah hawweenen innah, usun Ninkittinaanee kee Ni dudda tascasse astooti angadduk sugeenimih sabbatah.

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَغْرَافِ رِجَالًا يَعْرُونَهُ
لِسِيمَهُرُّوْ قَالُوا مَا أَعْنَى عَنْهُمْ جَعْلُهُ وَمَا كَنْتُ
تَسْتَكِيرُونَ ﴿٤٨﴾

أَهْوَلَهُ لَهُ لِلَّذِينَ أَفْسَمْتُمْ لَآيَنَا لَهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ
أَدْخُلُوهُ الْجَنَّةَ لَا حَقْنَفْ عَلَيْهِمْ كُوْلَهُ لَا إِنْهُ
تَخَرَّبُونَ ﴿٤٩﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَغْرَافِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنَّ فِيهَا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا أَرَقَ كُوْلُهُ اللَّهُ فَالْأُولُوْ
إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمْ مَاعَلَى الْكُفَّارِ ﴿٥٠﴾

الَّذِينَ أَنْجَدْنَا دِيْنَهُمْ لَهُمْ وَلَعَبَّا وَغَرَّهُمْ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَآتَيْنَاهُمْ نَسَدَهُمْ كَمَا سُؤْلُوا
لِقَاءَ يَوْمَهُرْ هَذَا وَمَا كَانُوا يَنْتَهُ
بِنَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

- 52.** Nummah Nabiyyow ama korosuh kol oobisne Qhuraan kitab keenih bahne, ama kitaabak addal eneyyi ittam baxxaqqa hayne Ni ixxigal, yeemene marah tirtoo kee Racmat yakkemkeh.
- 53.** Ama koros Yalli Qhuraan kitaabal digaalak ken kah xagniseeh ellecaboh caagid keenik edde cabam Qambaalaanam akke waytek Qambaalaanam maay lon? Usun Qhiyaamah ayró caagid keenik edde cabem yablen waqdi cisab kee digaalak, duma addunyal ama Qhuraanal taamitaanam hawwente koros ittah nummah Ni Rabbih farmoytit cakki luk temeetem neh tumbulleehik shafaaqatta aba maray shafaqaqatta neh aba maay linoo?, hinnay abak sugne uma taamoomik tayse taamoomi abnamkeh, Addunyah gacsimnaa? Nummah usun sinni nafsi kasaariseeniih finqiseeniih, usun Yallal diraabah ginnaasitak aqbusdak sugeenim keenik bayteh.
- 54.** Diggah sin Rabbiyy Yalla kinni Qaranwaa kee Baaxó lica Ayróh addat gintem, tohuk lakal Qarshil fayya iyyeeh isi celta massoynah massoowe, Yalli bar laqót Buulaah laqó barat buula ken nammayak mariiy mara sissikuk gurrusa, ayroó kee Alsaay cutuuka Yalli gine kay amrih qanniimak, oobbiya! ginoó kee amri inkih lem kaa kinnik, Yallay ginô Rabbi kinni fayya iyyeeh isi ceele waytaamak saytunnooweh.

وَلَقَدْ حِنْتُهُمْ بِكِتَبٍ فَصَلَّنَاهُ عَلَىٰ عَلَيْهِ
هُدًىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُقْرَبُونَ

هَلْ يُفْلِرُونَ إِلَاتَّا وَلِيْلَةً وَنَوْمَ يَائِيْلَةَ وَلِيْلَهُ
يَقُولُ الَّذِينَ سُوْمُهُ مِنْ قَبْلٍ قَدْ جَاءَتْ
رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحُقْقِ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ
فَيَشْفَعُونَا أَوْ نُرْدُ فَنَعْمَلُ عَيْرَ الَّذِي
كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

٣٥

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ شَمَاءُ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يُعْشِي الْإِنْدَنَهَارَ يَطْلُبُهُ وَحِشَابًا
وَالْشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالثُّجُودَ مُسَهَّلَتٍ
بِأَمْرِهِ لَهُ الْحَقُّ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ

٣٦

- 55.** Moominiiney sinni Rabbit
xaaqimak caalih kaa kallacita,
diggah usuk dooqat caddok tatra
maray dooqal agleytit kaat haa
makicni.
- 56.** Baaxô bagul umaane maabinaay
baaxo mabaysina Yallih
farmoytiitih Ruubiyyat Yalli tet
Bicseek lakal, dooqa kaah caglisak
kaa kallaca kay digaalak meesitak
kay Racmatah sangeelak, diggah
Yallih Racmat meqe maral xayih.
- 57.** Yalla kinni caacay aytikumah isi
Racmatih (Rob kinnuk) foocat
Rubtam caacay Qilsi Qamburre
yakkuqe waqdi, Qabaarah
Rabte baaxô fanah tet beyna tet
tafqemkeh, tokkel lee teetil (Baaxó
kinnuk) oobisneeh kulli mexexu
teetit neyyeeqe, tamannah tan
mayyaqaqah nayyaqaq Rabe mara
magooqak isin kassitaah elle
kaskassoowa mara takkeenimkeh.
- 58.** Meqe Baaxók tet Rabbih idinh
ubukku ittaamay meqe teetik
tawqe, uma Baaxoy xagadah tanik
gibdaabinal uma cooxuy tuxxiq
sinnik-sa tu-matawqa, tamannah
tan Baxxaqqah Baxxaqqah hayna
Astooti Yallih niqmat faatitah yan
marah.
- 59.** Nummah Nanu Nabii Nuuc kay
marâ fanah kaa Rubne, tokkel Yi
maraw Yalla dubuk uqbuda isin
kaak-sa qibaadá cakkisita Yalla
mantuuunuk, diggah anu kaxxa
ayröh digaalak siinih meesita
keenik iyye.

أَذْهُوْرَبَكَ كُنْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْبَ

وَلَا تُقْسِدُ وَلِفِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَلَا دُعْوَهُ خَرْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ فِيْبِ
مِنَ الْمُحْسِنِينَ

وَهُوَ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَفْلَتَ سَحَابًا لَا سُقْنَةَ
لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَانْزَلَنَّا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ
مِنْ كُلِّ الْتَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْجِي الْمَوْقَعَ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

وَالْبَلَدُ الظَّيِّبُ يَخْرُجُ بَيْنَهُ وَبِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي
خُبِّتَ لِيَخْرُجَ إِلَيْكُمْ كَذَلِكَ نُخْرُجُ
الْأَيْكَتِ لِقَوْمٍ يَسْكُرُونَ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا لُحَّا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَنْقُوْرُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهٌ غَيْرُهُ وَإِنَّ أَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابٌ يَوْمٌ عَظِيمٌ

- 60.** Kay marak abbobtih yan mari,
diggah Nuucow nanu Baxxaqqa itta
makoh addat koo nable kaak iyye.
- 61.** Nabii Nuuc Yi maraw mako yot
matan, kinnih immay anu ginô
Rabbih farmoyta kinniyo keenik
iyye.
- 62.** Inni Rabbih farmooma sin
gudduyaah fayu sinih acee, anu
Yallih madqooqik isin Aaxige
waytaanam Aaxige keenik iyye.
- 63.** Sin Rabbik kassis kee wacyi
siunik yanih yan numih arrabat
sinih yemeetem Qajjibsittaanaa?
(cakkumsuttaanaa?) Usuk Yallih
digaalak sin meesiisak, isin
Yallak meesittaanaah kay Racmat
geytaanamkeh.
- 64.** Tokkel usun Nabii Nuuc
dirabboyleeniih kaa kee kaâ
luk yeemene mara doynikit
naggosne xumiyyak, korosuk
Ninkittinaaneh sumaaqitta astooti
dirabboyle mara Badal xumusne,
diggah usun cakki yableeniih
yaaxigeenimik lubbitte kak alfinte
marah sugen.
- 65.** Nummah Qaad deqsitta kedoh ken
toobokoyta Nabii Huud Rubne,
tokkel Yi maraw Yalla dibuk
uqbuda kaak-sa Qibaadá cakkisita
Yalla mantuunuk, Yallih digaalak
mameesittaanaa? Keenik iyye.
- 66.** Nabii Huud marak abbobtih yan
maray koroosite, diggah nanu kas
dago numuh koo nable sin yallitteh
qibaada cabaay Yalla dibuk

قَالَ الْمُلَائِكَةِ إِنَّا لَرَيَاكَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٦١﴾

قَالَ يَقُولُ لَنَا بِيَضْلَالِهِ وَلَكِنِّي رَسُولٌ
مِّنْ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾

أَبْغُكُمْ رَسَلَتِ رَبِّي وَأَنْصَحُكُمْ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

أَوْجَبْتُمْ أَنْ جَاءَ كُمْ ذَكْرُهُ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلَى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُذَرَّكُ وَلَتَقُولُوا
وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٤﴾

فَكَذَبُوهُ فَأَنْجَيْتُهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ وَفِي الْفُلُكِ
وَأَغْرَقْتُ الَّذِينَ كَذَبُوا بِمَا يَكْتَبُ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا عَمِيمَتِ ﴿٦٥﴾

*رَأَى عَلِيًّا أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقُولُ
أَعْدُ دُولَةَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهٍ غَيْرِيَ وَأَلَا
تَشْفُونَ ﴿٦٦﴾

قَالَ الْمُلَائِكَةِ إِنَّا كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا
لَرَيَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَظُلْمُوكَ مِنَ
الْكَذَّابِينَ ﴿٦٧﴾

uqbuda nek itta waqdi, diggah
nanu dirableelak numuk teyna
kinnitoomuh koo darennna kaak
iyyen.

67. Nabii Huud keenil gacisak: yi maraw kassidagna yot matan anu ginô Rabbih farmoytay sin fanah rubsumê kalah keenik iyye.
68. Inni Rabbih farmooma sin gudduyaah, anu fayu siinah yacee numuy Yallih wacyil amaanat-le kinniyo keenik iyye.
69. Sin Rabbik kassis kee wacyi siinik yanih yan numih arrabat siinah yemeetem qajjibsittaanaa? (cakkumsuttaanaa?) Usuk Yallih digaalâk sin meesiisak, Yallih niqmatay sin amol yani kassita Nabii Nuuc mari finqiteek lakal baaxó ciggila mara sin abeeh ginol masuu kee xagar maqar siinah osse waqdi kassita, toysa isin Yallih niqmoota kassita addunyaay akeeral yaffoofe mara takkeenimkeh.
70. Qaad deqsita mari Nabii Huuduk iyyeh: dibuk Yalla naqbudeeh Nabbobti aqbudak sugtem cabnamkeh neh temeetee? Toysa digaalay nee kah xagnissa neh baahey atu numma yacee marih num tekkek kaak iyyen.
71. Nabii Huud isi marak iyyeh: nummah sin Rabbik digaalaa kee naqbi siinil oobeh sin kee sin abbobti yallittel muggaaqissen

قَالَ يَنْقُومُ لِلَّئَسَ بِي سَفَاهَةً وَلَكِنِّي رَسُولُ مَنْ
رَبِّ الْعَالَمَيْنَ

أَبِيَّغْدُوكُرْسَلَتِ رَبِّي وَأَنَّا لَكُمْ تَاصِحٌ
أَمِينٌ

أَوْ عَيْبُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذَكَرِيْهِ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَدْكُرْهُ إِذَا
جَعَلْتُكُمْ خَلَفَاءً مِنْ بَعْدِ فَوْهَرْ فُوحَ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصَطَةً قَادْ كُرْوَاهُ اللَّهُ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

قَالُوا أَأَحْيَتَ النَّعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَكَاهَا
كَانَ يَعْبُدُهُ أَبَاهُؤُنَا فَأَفَيْتَنَا بِمَا عَدْنَا إِنْ
كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
رِحْسٌ وَعَصْبٌ أَجْهَدَ لُؤْنَيْهِ فِي أَسْمَاءِ
سَمَيَّتُمُوهَا أَنْشَرَهَا أَبَاؤُكُمْ مَانَزَلَ

numtinwellittey Yalli hebeltô
sumaq kah oobisewee isin yoo
elle giddiytaanam, toysa Yallih
digaalay siinil obta qambaala,
diggah anu woo digaalay siinil
obta siinî luk qambaala marih num
kinniyok keenik iyye.

72. Tokkel Nabii Huud kee kaâ luk
yeemene mara woo digaalak
naggosneh Ni xaquk yan
Racmatah, nanu Nastooti
dirabboye mara inkitanuuk
saaxisneh usun moominiinh yan
marah suge weenimih Sabbatah.
73. Nummah Samuud deqsitta kedóh
ken toobokoya Nabii Saalic keenih
rubne, tokkel yi maraw Yalla dibuk
uqbuda kaak sa qibaada cakkisita
Yalla mantuunuk, Nummah sin
Rabbik baxxaqqa siinih temeete,
tamah Yallih aláy anu kay farmoya
kinniyoomih Asta siinih tascasse
kinni, toysa is Yallih baaxól talalay
tet ixxicaay umaaneh gabah tet
maxagina tet xagten sin tekkek,
toysa qansarissi sin hayta digaalá
sin xagelek keenik iyye.
74. Yallih niqmatay sin amol yani
kassita, Qaad deqsita marih lakal
Baaxo ciggila mara sin abeemil,
cijri deqsitta baaxól dabqah sin
hee tet cuguubal kaxxa Qarwa
xissittaanaah Qaleela Qarwah
uruttan waqdi, toysa Yallih
niqmoatay sin amol tani kassitaay
baaxó uma taamoomit mabaysina
baaxó uma taamat baysa mara
akkuk.

اللَّهُ يَهَا مِنْ سُلْطَنٍ فَانْتَرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٦٧﴾

فَأَنْجَيْتُهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ وَرَحْمَةً مِنْتَا
وَقَطَعْتُ أَدَبِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا
كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَإِلَى شَمْوَادَ أَخَاهُمْ صَلَحَ كَأَلْ يَكْفُرُونَ
أَعْبُدُهُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٌ عَلَيْهِ وَقَدْ
جَاءَتُكُمْ بِيَتَةً مِنْ رَبِّكُمْ هَذِهِ نَافَةُ
الْهُوَلَكَعْمَاءِ يَكِهُ ذَرْرُهَا تَأْكُلُ فِي
أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذُكُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٦٩﴾

وَأَذْكُرُهُ رُتْبَاهُ ذَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ
عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَسْجُدُونَ
مِنْ سُهُلِهَا قُصُورًا وَتَجْسُونَ الْجِبالَ
بُيُوتًا فَأَذْكُرُهُ رُوَاءَ الْأَئِمَّةَ اللَّهُ وَلَا تَعْنُوا
فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٠﴾

- 75.** Nabii Saalic marak abbobtih yan maray kaxxa mariinite keenik yeemeneh yan maray burteenih yussuqunxeenik iyyeenih:diggah isin Saalic isi Rabbik nee fan Rubsume farmoya kinnim nummah taaxigeenii? Yeemene mari keenil gacisak: diggah nanu usuk edde Rubsummu iyyem nummayse mara kinnino iyyen.
- 76.** Kaxxa mariinite mari diggah nanu isin Nabii Saalic elle Nummassa hayteenimil koroositneh iyyen.
- 77.** Tokkel usun Alák arqó yootokeeniih tet yusguudeeniih sinni Rabbih amrik kaxxa mariiniteeniih Saalicow atu digaalák nee kah xagnissam Baahey atu Yallih farmoytiity Rubsumtek numuk teynah yan koo tekkek kaak iyyen.
- 78.** Tokkel koroositeh yan mara gibdi Baaxóh angoyyi ken tibbixeeh ken geyte, Tokkel usun sinni dabooqah addal Rabte Baruugay guluubah tanih maacisen.
- 79.** Tokkel Nabii Saalic kay mari Alá yusguudeeh digaala keenil obte waqdi derre keenit cabba heeh Yi maraw Yi Rabbih farmoy usuk yok sin gudduya kak iyye nummah sin guddyuseeh fayu siinh abeh immay isin fayu siinh aba mara makicinton keenik iyye.
- 80.** Nabii Mucammadow Nabii Luut isi marak Qaxumaane gufti kak toofe uma taamay ginók hebeltó

قَالَ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ الَّذِينَ أَسْتَأْنَدُوكُمْ وَأُمِّنَ قَوْمَهُمْ
إِنَّ الَّذِينَ اسْتَضْعَفُوا لَعْنَهُمْ أَمَنَ مِنْهُمْ
أَقْلَمُونَ أَنَّ صَلَاحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ
قَالَ الْوَالِيُّ إِنَّا يَمْأُلُونَا زَرِيلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ

٧٥

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَأْنَدُوكُمْ إِنَّا بِاللَّهِ
أَمْنَتُمْ بِهِ كَفِرُونَ

٧٦

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَنَوا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
وَقَالُوا يَا صَلَحُ أَئْتَنَا بِمَا تَعْدُنَا
كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

٧٧

فَأَخَذَنَاهُمْ أَرْجَفَةً فَاصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
جَثِيمِينَ

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَقُولُ لَقَدْ
أَبْغَثْتُكُمْ رَسَالَةَ رَبِّي وَصَبَّحْتُ
لَكُمْ وَلَكُمْ لَا تُحِبُّونَ الصَّحِيفَاتِ

٧٨

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمَهُ أَتَأْتُنَّ الْفَحْشَةَ مَا
سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ

٨٠

num siinik Aakume wee abtaanaa?
keenik iyye waqdi cusey.

81. Diggah isin Yalli siinik calalloyse Agabu cabba hayteenih fayxih labhal orobtan, wonna hinnay isin hununuh (guddunuh) kulliimit cagguduk tatre mara kinniton keenik iyye.
82. Nabii Luut mari usuk ken kak yessecekkeeh yan umaanek keenik mariiy marak: Luut kee kaa kataate mara sinni magaalak eyyeeqa iyyaanamak-sa usun yaabah kaal gacseenim malon, diggah usun labhal orbaanamak sinni saytunnoysa mara kinnoonuk iyyen.
83. Tokkel kaa kee kay buxah maraay Moominiinik kaal teemenem, kay marak korosul obte digaalák ken naggosneh, kay barray Raaqe marâ luk Raqtey keenî luk finqitte akke waytek.
84. digaalah xeet Robti innah keenil (Luut marak koroosite mara kinnuk) oobisne, Nabii مُصَّلِّي اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ umeyniitik ellecabó kah tekke inna wagitey kaak iyye Yalli.
85. nummah Madyan deqsitta baaxóh marah ken toobokoya Nabii Shuqeybi keenih rubne, tokkel Yi maraw Yalla dibuk uqbuda kaak sa Qibaada cakkisita Yalla mantuunuk, nummah sin Rabbik Baxxaqqa itta Asta siinik

إِنَّكُمْ تُؤْتُونَ الْجَنَاحَ شَهْوَةً مِّنْ
دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ فَوْمٌ مُّسَرِّفُونَ ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمٍ إِلَّا آتَاهُ
أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرِبَةٍ كَمَا
يَظَاهِرُونَ ﴿٨٢﴾

فَأَنْجَيْتَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتُهُ
كَانَتْ مِنَ الْغَارِبِينَ ﴿٨٣﴾

وَمَطْرَأْنَا عَلَيْهِمْ مَطْرَأً فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَلِيقَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

وَإِلَى مَدِينَةِ أَخَاهُمْ شُعَيْبَأَقَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُ دُّنْدَدَ
جَاءَتْكُمْ بَيْنَهُ مِنْ زَيْكُمْ فَأَوْفُوا
الْكَيْنَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا
الْمَنَاسَ أَشْيَاءُهُمْ وَلَا نَقْسِدُ وَأَفِ

temeetehik Sinaamah Keexoo kee
Midaan duudusaay sinaamak le
cakkik tu madaggoysina, Baaxó
Yalli isi farmoytiitih Ruubiyyat
tet bicseek lakal isin umaanet
tet mabaysina toh kayrih siinh
taysehik isin moominiin tekkeenik
keenik iyye.

86. isin kulli gital madaffeyna sinam Qidimil meesiisak maalu keenik bukkusak Yallal yeemene mara Yallih gitak waasak isin ama giti mako-le gita yakkem kaak faxak, Yallih niqmatay sin amol yani kassita isin daguk sugteeniih sin yeymeggee waqdi, Baaxó umaanet bayisak suge marak ellecabó kah tekke inna wagita.

87. siinik hortá anu edde Rubsumem Nummasseeh aka hortá woh siinik dirabbosseeh woh nummayse waytek kollay, toysa Isbira Yallay Qadaalat-le Ni fan Qadaalatalmekellihaam fanah, usukmeklaabak meklah yaysi kinnik keenik iyye Nabii Shuqeybi.

88. Nabii Shuqeybi marak abbobtih yan maray kaxxamariinite:diggah Shuqeybow koo kee kô luk yeemene mara Ni magaalak sin ayyaaqi hinnay Ni diinih gace akketton kaak iyyen, Nanu sin diiniy deedal diini kinnih gacnoo nanu woh faxe waa marah anuk? keenik iyye.

الْأَرْضَ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا دَإِلَكُمْ حَيْثُ
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا تَقْعُدُ وَأَيْكُلْ صَرَاطٍ ثُوَّبْدُونَ
وَتَصْدُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ أَمَنَ
بِهِ وَتَبْغُونَهَا عَوْجًا وَذَكْرُوا إِذْ
كُنْتُمْ قَبْلًا فَكَثَرْتُمْ وَأَنْظَرْتُمْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٧﴾

وَإِنْ كَانَ طَآيِّفَةً مِنْكُمْ أَمْنُوا
بِاللَّذِي أَسْلَمْتُ بِهِ وَطَآيِّفَةً لَمْ يُؤْمِنُوا
فَأَصْبِرُوا حَقًا يَحْكُمُ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ
حَيْرُ الْحَكَمِينَ ﴿٨٨﴾

* قَالَ الْمَلَائِكَةُ أَسْتَكِبُرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لَتُخْرِجَنَّكَ يَشْعِيبُ وَالَّذِينَ أَمْنُوا مَعَكَ مِنْ
قَرِبَيْنَا وَلَتَعُودُنَّ فِي مَلَيْنَا قَالَ أَلَوْكُمْ
كَهْرِينَ ﴿٨٩﴾

89. Nabii Shuqeybi isi maral gacisak iyyeh:toysa Nummah nanu sin diiniih gacnek Yallal dirab ginnaasitne nee Yalli kaak nee naggoyseek lakal, nee maceltaay nek mafaxxinta sin diiniih gacnam Yalli Ni Rabbi faxa kaa akke waytek, Ni Rabbih ixxiga kullim duddeeh maroh edde tan, nanu Yallal kelitneeh kibal kaal lino, Ni Rabbow nee kee Ni marih fan cakkilmekelaay nee baxis, atu meklaabak Qadaalatah yayse Rabbi kinnitok.
90. Nabii Shuqeybi marak abbobtih yan maray koroosite iyyeh:isin Shuqeybi kay diinil kaa katatten sin tekkek, diggah toysa isin kasaariteeh finqite mara Akketton.
91. Tokkel Nabii Shuqeybi mara gibdi baaxöh angoyyi tibbixeem sinni dabooqah addal Rabte baruugay guluubah tanih maacisen.
92. Nabii Shuqeybi dirabboye mari sinni dabooqal inkinnah dabqah gace weenih innah gacca iyyen, Nabii Shuqeybi dirabboye mari usun kasaarite mara yekken.
93. Tokkel Nabii Shuqeybi digaala keenil obtem yismite waqdi, derre keenit cabba heeh Yi maraw Nummah Yi Rabbih farmooma sin gudduyseeh fayu siinh abeeh isin woh aabbe cinteenihik koroosite maray Yallih inkittinaane yengeddeeh mammal Rookitaa? iyye.

قَدْ أَفْتَرَنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُذْنَافِ مِلَّتْكُمْ بَعْدَ إِذْ جَنَّنَنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَسَّأَهُ اللَّهُ رَبُّنَا وَسَعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا إِنَّ رَبَّنَا أَفْتَحَ بَيْنَ هَذِينَ قَوْمَنَا يَالْحَقِّ وَإِنَّ حَيْرَ الْفَتَحِينَ ﴿٦٩﴾

وَقَالَ الْمَلَائِكَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَيْنِ ابْتَغُتُمُ شَعِيبًا إِنَّكُمْ كَذَّابُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦١﴾

فَلَآخْذَنَّهُمُ الرَّحْمَةَ فَاصْبَرُوهُ فِي دَارِهِمْ حَشِمِينَ ﴿٦٢﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا شَعِيبًا كَانُوا يَعْنَوْ فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شَعِيبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَقُولُ وَلَقَدْ أَبَغْتُكُمْ رِسَالَتِ رَبِّي وَنَصَّحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ ءَاتَى عَلَى قَوْمٍ كَفِيرِينَ ﴿٦٤﴾

- 94.** Hebeltô Nabiyy Yallih Qibaadah sinam seecay magaalâ marah Rubne mannu gadangaddiiy Qululuuy Biyookat tet mara digaallenee akke waytek sinni Nabii dirabboyseenimih sabbatah, cakkih Ramma iyyaanaah Yallat xaaqimaanaah dambik kaal gacaanamkeh.
- 95.** Tohuk lakal Qululuuy Biyookah aracat gaddaliinooy Qaafiyat keenih ciggiilisne emeggi iyyaanam fanah, usun Yallih niqmat angadduk nummah Nabbobti gadangaddii kee Biyookaay gaddaliinoo kee Qaafiyat ken xagteh sugte nee kah xagte innah iyyen, tokkel garciik ken nibbixeek ken digaalleh usun Aaxige kalah.
- 96.** Diggah magaalol mari Yalla nummayseeh kaak meesitinnoony, Qaran kee Baaxók inkih niqmat kee Barkat keenil fakak nen, kinnih immay usun Yallih farmoytit dirabboyseenih, tokkel usun uma taamoomi abak sugeenimih sabbatah ken nibbixeek ken digaalleh.
- 97.** Magaalol maray Yallih Farmoytit dirabboyse Ni digaala Bar usun xiinit anuk keenit tamaateemik Amaan maay geen?
- 98.** magaalol maray Yallih farmoytit dirabboyse Ni digaala usun wallaqenta digirak keenit tamaateemik amaan maay geen?

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخْذَنَا أَهْلَهَا
بِالْأَيْمَانِ وَأَضْرَبَ لَعَلَّهُمْ يَضْرَبُونَ ﴿٤٦﴾

ثُمَّ بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيْئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى
عَفَوْا وَقَلُوْقَدْ مَسَّ إِبَاءَنَا الصَّرَاءَ وَالسَّرَاءَ
فَلَأَخْذَنَهُمْ بَغْتَةً وَهُنَّ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٧﴾

وَلَوْاَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ إِمَّا مُؤْمِنُوا وَإِنَّقُوا لَمْ تَهْتَاجْنَا
عَلَيْهِمْ بِرَبَّكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٤٨﴾

أَفَلَمْ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بِأَسْنَانٍ
بَيْتَأْتَوْهُمْ نَائِمُونَ ﴿٤٩﴾

أَوْ أَمَّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بِأَسْنَانٍ
صُحَىٰ وَهُمْ يَأْكُبُونَ ﴿٥٠﴾

- 99.** Magaalol maray Yallih farmoytit dirabboyse Yallih makrik amaan maay geen? Tokkel Yallih makrik amaan geytam matan kasaariteeh finqite mara akke waytek.
- 100.** Baaxól dabqah gace maray Yallih amri cine finqitek lakal Baaxó nagra marah Baxxaqqa maxaccinnaa? Nanu faxinninoy ken dambittel ken digaallam abak nen keenik dumi marak kah abne innaah, Nanu ken lubbitte Alifnaah, usun kassis yaabbe mara hignon.
- 101.** Nabiyyow too magaalooli nanu xaagitte kol kak maaqnam Nummah ken farmoytit Baxxaqqa-le Astooti luk keenih temeete, tokkel usun Yallih farmoytit keenih luk temeetem Nummaysa mara makkon, dumaak usun umaanet caddok tatreeniih cakki dirabboyseenimih sabbatah, Yalli tamannah yan Alfiyyah Alfa koroosite marih lubbitte.
- 102.** Warrayte ummattak maggo marak amaanataay xagana duudusaanam keenik magennino, keenik maggo mara Yallih taaqatal magennino Yallih amrik yewqe marah ken geynem akke waytek.
- 103.** Tama xagar xago siinh kak taturte farmoytiitik lakal Nabii Muusa firqawnaa kee kay kaxxamaritteetá fanah Nastootiy Baxxaqqa itta luk kaa Rubne,

أَفَمِنْهُمْ مَنْ كَانَ لِلّهِ فَلَيْاً مِنْ مَكْرَ
اللّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَسِرُونَ ﴿٦﴾

أَوْلَئِكَ الَّذِينَ يَرْبُوتُ الْأَرْضَ مِنْ عَيْدِ
أَهْلِهَا أَنَّ لَوْ نَشَاءُ أَصْبَحْتُهُمْ بِدُنُوبِهِمْ
وَنَطَّعْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٧﴾

تَلَكَ الْقُرَى نَقْصٌ عَلَيْكَ مِنْ أَبْيَاهَا
وَلَقَدْ جَاءَنَّهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلِ
كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكُفَّارِ ﴿٨﴾

وَمَا وَجَدْنَا إِلَّا كَثِيرُهُمْ مِنْ عَهْدِهِنَّ وَجَدْنَا
أَكْثَرَهُمْ لَفْسِيقِينَ ﴿٩﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِعَايَتِنَا إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ وَمَلِكِهِ فَظَلَمُوا إِلَيْهِ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عِلْقَبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠﴾

tokkel tet yengeddeeniih teetil koroositeenih cirdî gexxaamah, tokkel Nabiyow umaanet Baaxó bayse marak ellecabo kah tekke inna wagitey.

104. Nabii Muusa

firqawnak:firqawnaw diggah anu ginô Rabbih xaquk Rubsume farmoyta kinniyo kaak iyye.

105. Yol cakkik tan Yallal yanik sa (cakkik sa) tu hee waah axce waam, Nummah sin Rabbik Baxxaqqa-le Astooti siin Luk emeetek firqawnaw Israa-iil xayloy xukkot tabbixe cabaay yô Luk ken Rub iyye.

106. Firqawni Nabii Muusak atu kah itta innaah isi Rabbik Asta baahe koo tekkek, toysa tet baahey atu Yallih farmoyta kinnitoomuh Numma yacee marih num tekkek kaak iyye.

107. Tokkel Nabii Muusa isi Caxxa Qambiseeh, edde luk usuk too waqdi Qellu sinni Baadeysa yekke.

108. Nabii Muusa isi gaba Kamiisik moyya kak culta ikkek culussu heeh hadiffi tet heeh, edde luk too waqdi is tet yable marat Qidih ifak Raqqa itte, Baras Aalle kalah, firqawnah Asta takkemkeh.

109. Firqawni marak kaxxa mari diggah Ah (Nabii Muusa kinnuk) kaxxa baab Abeynay yaaxigih yani kinni iyyen.

وَقَالَ مُوسَىٰ يَفْرَعُونُ إِنِّي رَسُولٌ مِّنْ رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٤٦﴾

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنَّ لَا أَقُولُ عَلَىٰ اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ
جَعَلْتُكُمْ بَشَّارَةً مِّنْ رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ
مَعَنِّي بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٤٥﴾

قَالَ إِنْ كُنْتَ حِجَّتَ رِبَّاهُ فَأَكُونُ
كُنْتَ مِنَ الصَّدِيقِينَ ﴿١٤٦﴾

فَالْقَوْنِي عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ نُخْبَانُ مُبِينٌ ﴿١٤٧﴾

وَنَزَعَ يَدُهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءَ لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٤٨﴾

قَالَ الْمَلَائِكَةُ مَنْ قَوْمُ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا
لَسْجُرٌ عَلِيمٌ ﴿١٤٩﴾

- 110.** Muusa sin Baaxó misrak
sin yayyaaqem faxak macal
yoo amrissaanaa maca yoh
tascasseenii kay caagidik? iyye
firqawni.
- 111.** Kaxxa mari firqawnal gacisak:
kaa kee kay toobokoytih caagid
wadirroysaay, magaalooluk
baababa koh gaabossa labha Rub
kaak iyyen.
- 112.** Ummaan kaxxa baablii ixxiga-li
koh baahaanamkeh.
- 113.** Baababa firqawnal temeete waqdi,
diggah nanu galtó linoo? Nanu
Muusak yayse mara nekkek kaak
iyyen.
- 114.** Firqawni :Yeey isin faxxa
hayteenim galtók liton,
diggah isin too waqdi Yi garil
xayyoysime marat tanton kaak
Teyseenik keenik iyyeh.
- 115.** Firqawni Baababa :Muusaw
atu isi caxxa naharat Qidee kee
hinnay nanu naharat Qida mara
nakkem tiya kaak iyyen.
- 116.** Nabii Muusa baababak isin
Qambisa keenik iyye, tokkel
usun sinni Akootaa kee coox
Qambisen waqdi, sinam intiital
baabeeniih kaxxa meesissoh
ken meesiiseeniih suwaawuruh
nummâ waarra keenit celsiiseeniih
usun kaxxa baab luk yemeeten.
- 117.** Nabii Muusal wacyi oobisne isi
caxxa Qambis iyyaanamah, too
waqdi kaa Qambiseeh woo caxxi

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَآ ذَهَبْتُمْ
تَأْمُرُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا إِنَّهُ جَهَنَّمُ وَإِخَاهُ وَأَرْسَلْنَا فِي الْمَدِينَةِ
حَشِيشَةَ بْنَ

بِأَقْوَكَ بِكُلِّ سَحْرٍ عَلَيْهِ ﴿١٣٦﴾

وَجَاءَ السَّحَرُ فَرَعَوْنَ قَالُوا إِنَّا لَنَا الْأَجْمَعُونَ
إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَيْلَانِ ﴿١٣٧﴾

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمَنْ أُمْقَرَّبِينَ ﴿١٣٨﴾

قَالُوا إِنَّمَا مُوسَىٰ أَقْرَأَنَا أَنْ تُلْقِنَّ وَلَمَّا أَنْ
نَكُونَ نَحْنُ أَمْلَقِينَ ﴿١٣٩﴾

قَالَ الْفَوَّاقِمَاتِ الْقَوْسَحَرُوا أَعْيُنُّ اثْتَانِ
وَأَسْرَهُ بُوهُمْ وَجَاءَهُ سِحْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٤٠﴾

* وَأَوْجَحَنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنَّ أَنِّي عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ
تَلْفُ مَا يَأْتِي فِي هُنَّ

baadeysa yekkeeh usun diraabah
Bicsiteenim sakuxxu heeh
yunxuqe.

118. Tokkel cakki yumbulleeh dabqeh,
usun baabat diraabah bicsiteenih
sugeenim bayteh.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

119. Edde luk tokkey elle kobxeenil
baababak Nabii Muusa yeysheh
firqawnaa kee kay mari
xixxibaaneey Qunxaane luk sinni
dabooqâ fanah yendebben.

فَغَلَبُوا هُنَّا لِكَ وَأَنْتَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١١٩﴾

120. Baababa ginô Rabbih gomboh
Radak duub itte, Yallih dudda
yubleeniih yismiten waqdi.

وَالْيَقِنُ السَّحَرَةُ سَجِيدُونَ ﴿١٢٠﴾

121. Baababa ginô Rabbil Neemeneh
itte.

قَالُوا إِنَّا مَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

122. Usuk (Yalla kinnuk) Nabii
Muussaa kee Nabii Haaruun
Rabbiy Qibaada Cakkisita kinni.

رَبِّ مُوسَى وَهَرُونَ ﴿١٢٢﴾

123. Firqawni baababak isin Muusal
teemeneenii? anu idini siiniih
acee kalah, diggah tah uma
malay sin kee Muusa magaalal
kah malisseeni kinni tet mara
teetik tayyaaqoonuh, toysa
digaalák siinil obtu waytam sarrah
Aaxigetton keenik iyye.

قَالَ فِرْعَوْنُ إِنَّمِنِّي بِهِ قَبْلَ أَنْ أَذَنَ لَكُمْ
إِنَّ هَذَا الْمَكْرُ مَكْرُ شُوْفُوْدُ فِي الْمَدِيْنَةِ
لِتُحْرِجُونَهُنَّا أَهْلَهَا لِسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾

124. Diggah baababay sin gaboobiiy
sin ibitte Argiqeyyo, migdi
gabaay guri iba siinik Argiqeemil
hinnay guri gabaay migdi iba
siinik Argiqeemil, tohuk lakal
diggah inkih Tamiirâ laqiibat
sin xinkiyeyyooh sin fanniseyyo
keenik iyye.

لَا أَقْطَعَنَّ أَيْدِيهِنَّ وَأَنْجُلَكُمْ مَنْ خَلَفَ
لَمْ لَا صِلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Baababa firqawnak:diggah nanu Rabnek ninni Rabbî fanah nandabbee kaak itte.

126. firqawnaw atu nek faxe waytaah tassacakkem mantu Ni Rabbih inkittinaanee kee kay dudda tascassee Astooti nummasnem akke waytek is neh temeete waqdi, Ni Rabbow sabri nel Qulaay Muslumiinh yan marah anuk nee Qid iyyen.

127. firqawni marak kaxxa mari, Muusaa kee kay mara masri baaxó baysoonuh koo kee ku Yallitteh Qibaada caboonuh ken cabtaa? Kaak iyyen, lab-xaylo keenik Qidennooh Say-xaylo keenik Nuwwuk taamah cabenno, diggah nanu ken Amol dirkisa kinninooh amol keenik Raqna iyye firqawni.

128. Nabii Muusa isi mara israa-iil xaylok ken ilsiisak: Yallal cato faxaay isbira firqawnaa kee kay marak siinit yakke gibdaabinal, diggah baaxó inkih Yalli leeh isi naqoosak isih faxa mara tet nagarsiisa, fayla-le ellecabo Yallak meesita mari le keenik iyye.

129. Israa-iil xaylo sinni Nabii Muusak itteh: atu neh tamaatek dumaay atu neh temeetek lakat mokkorinneeh gibdaabini nee xageh lab-xaylo nek yasguudeeniih Say-xaylo Nuwwuk nek cabaanamal kaak iyyen, Nabii Muusa: Diggah sin Rabbi sin Qaduwwi bayseleeh ken

وَمَا تَنِقْمُ مِنَ الْأَنَّاءِ أَمْنَاءِ يَكِتَرَبُنَالَّمَّا
جَاءَتْنَا مَنَّا أَفْعَى عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوْفَنَّا

مُسْلِمِينَ ﴿١٣٦﴾

وَقَالَ الْمَلَائِكَةُ قَوْمٌ فِرَّعَوْنَ أَذْرَمُوْسَى
وَقَوْمَهُ لِيُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَدْرَكُ
وَإِلَهَتَكَ قَالَ سَعْتُنِيلَ ابْنَاهُمْ وَسَتَحِي
نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَهْرُوْنَ ﴿١٣٧﴾

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ أَسْتَعِيْسُوْبِاللَّهِ
وَأَصْبِرُوْا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

قَالُوا أُولُو ذِيْنَاءِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِهَا
جِئْنَاهُنَّا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ
عُدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلُفُكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

baaxó sin ciggiilise-le, tokkel isin kah abtoonu waytan inna Yalli siinik wagte-le keenik iyye.

- 130.** Nummah firqawnaa kee kay mara Qabaaraay caxâ mixi dagnat ken mokkorreeh (niqiyyireeh) ken digaalleh kaskassoowaah edde yanin makok Yallal gaca mara yakkeenimkeh.

- 131.** Tokkel firqawnaa kee kay mara Amnaa (Akda) kee Rizqhi farakka keenih temeetek Ah niimiyy nanu cakkisitnah iyyan, Qabaaraay biyaakaay gibdaabini ken xagek, Nabii Muusaa kee Moominiiniy kaâ luk tanik umanfaalitan Ah keenik nee tibbixe axcuk, oobbiya! Cagalalh Qabar kee gibdaabinay ken xage Yallih xaquk mekliment kinni, kinnih immay keenik maggo mari toh mayaaxiga.

- 132.** Firqawni mari Nabii Muusak atu Astootik faxe Astaay neh bahtay teetit nee baabtuh, toysa nanu koo nummaysa mara hinnino kaak iyyen.

- 133.** Tokkel kaxxa leey Buqreey caxâ mixuk luk suggu iyyeenim keenik bayissa keenil Rubne, Qanaytuuy inkaaqeey Aqan kee Qabal keenil Rubne, tama Astooti is Baxxaqqa itta Astootih anuk, tokkel firqawnaa kee kay mari wohul yaamineenimik kaxxamariiniteenih, usun umeyniitih suge mara kinnon.

وَلَقَدْ أَخْذَنَا إِلَّا فِرْعَوْنَ بِالْمُسِينِ وَنَفَّصَ
مِنَ الْفَمَرَتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

فَإِذَا جَاءَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُواْ أَنَّا هَذِهِ وَإِنْ
تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ يَظْلِمُونَ وَإِمُوسَىٰ وَمَنْ
مَعَهُ وَأَلَا إِنَّمَا طَلَبُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنَّ أَكَثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾

وَقَالُواْ مَهِمَا تَأْتِيَنَا مِنْ أَيِّهِ لَتَسْحِرَنَا بِهَا
فَمَا نَخْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الظُّفَرَ وَالْجَرَادُ وَالْقُمَّلُ
وَأَضَّفَانِيَّ وَاللَّمَاءِ اكْتَيْرٌ مُفَصَّلَاتٍ
فَأَسْتَكْبِرُوْا وَكَانُواْ فَوْقَ مَمْجُورِيهِنَّ ﴿١٣٣﴾

- 134.** tama digaalá keenil obte waqdi,
Muusaw ku-Rabbi neh kallac usuk
kaal gace marak digaala fayya
haamih xagana atu kay xaql
litoomuh sabbatah, Muusaw Yallal
xiibitna immay tama digaalá fayya
nek haytek, diggah nanu koo
nummaysennooh israa-iil xaylo kô
luk Ruubenno kaak iyyen.
- 135.** Tokkel edde diggalsimoonu waan
waktiy gufoonu waanâ fanah
digaalá fayya keenik hayne waqdi,
too waqdi usun sinni Rabbii kee
Nabii Muusah heen xagana maka
mara yeekken.
- 136.** Tokkel cane keenil gacisneeh
badak Baacatal ken xuumusne
(Sutusne), diggah usun Ni dudda
tascasse astootiy Nabii Muusâ
gabal tumbullee dirabboyseeniijh
teetik garcit suge mara
yekkeenimih sabbatah.
- 137.** assuqunxak xixxisak sugen
mara (israa-iil xaylo kinnuk)
Shaam deqsitta baaxóy barkat
elle oobisnek ayró mawqaay ayró
korma ken nagarsisne, Nabiyow
ku Rabbik meqe Qangarah
xaganay israa-iil xayloh hee
duudeh firqawnaa kee kay marih
adal yisbireenimih sabbatah
baaxol reedá leeh miroctih yan
mara ken abne, firqawnaa kee kay
mari qarwaay silaacak bicisak
suggu iyyeenim kee buqree
kee busaatinik xisak sugeenim
bayisneh.

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الْرِّجْرُ فَلَوْلَا يَمْوَسَى لَدُعْ
لَنَارَكَ بِمَا عَاهَدَ عَنْدَكَ لِئَنَّ كَشْفَتَ
عَنَّا الْرِّجْرَ لَتُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ
مَعَكَ بَعِيْسَى بَرِّ بَلَّ

١٢٦

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْرِّجْرَ إِلَى أَجَلِهِمْ
بَلَّغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ

١٢٧

فَأَنْتَ قَمَنَّا مِنْهُمْ فَأَعْنَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ يَأْتِيهُمْ
كَذَبَوْ بِعَايَتِنَا وَكَذَبُوا عَنْهَا غَفِيلِينَ

١٢٨

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُسْكَنُونَ مَشِيرِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا
الَّتِي بَرَكَنَا فِيهَا وَتَمَّ كَلِمَتَ رَبِّنَا
الْحُسْنَى عَلَى تَبِيْسَى بَلَّ بِمَا صَدَرَوا
وَدَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ
وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ

١٢٩

- 138.** Israa-iil xaylo badal tabisneeh seehaday sinni numtinwellitteh amol qibaadah daffeytal yemeeten, Muusaw: usun yallitte kah lon innah Yallay naqbude neh hayis kaak iyyen, diggah isin qibaadá cakkisittam inki Yalla kinnim aaxige waa marah tanton keenik iyye Nabii Muusa.
- 139.** Diggah tama maray ama numtinwellitteh amol qibaadah daffeya usun edde yaniinim tu hinna finqitte taamak kal, usun tama numtinwellittet abak sugen Qibaadá deedal taama kinni.
- 140.** Nabii Muusa isi marak Yallak kalah numtinwellittey taqbudeeni siinih gurruoso? Usuk sin waktih marak Ambiya manga kee Qaduwwi siinik finqiseemit sin muxxusek? keenik iyye.
- 141.** Israa-iil xayloy Ni niqmatay sin amol yani cusay firqawnaa kee kay mari uma digaalá sin tammoysak lab-xaylo siinik qidaanaah Say-xaylo nuwwuk siinik cabak sugen waqdi sin Naggosnem, tama naggioysiyyat sin Rabbik kaxxa mokkoro siinih edde tan.
- 142.** Nabii Muusa Ni garayyu soddom bar warreek lakal kaa xagnisneeh tabna bar edde osisneeh tet duudusne, tokkel kay Rabbi garayah kaah hee wakti morootom barih lakal duude, Nabii Muusa isi toobokoyta Nabii Haaruunuk anu

وَجَهُورَنَا بِيَ إِسْرَاءَ بِلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ
قَوْرِيرَ كُفُونَ عَلَىٰ أَصْبَابِهِ لَهُمْ قَالُوا
يَمْوَسَىٰ أَجْعَلَ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
إِلَهٌ فَلَمْ يَكُنْ قَوْمٌ بِتَجَهَّؤْنَ

١٣٨

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَنَاطِلُ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ

١٣٩

قَالَ أَغْيِرُ اللَّهُ أَغْيِرُكُمْ إِلَهٌ أَوْ هُوَ فَضَلَّكُمْ
عَلَىٰ أَعْلَمِكُمْ

١٤٠

وَلَذَا أَجْبَتَنَا كُوْنَهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ يَسُومُنَا كُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَائَهُ كُمْ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَ كُمْ وَفِي ذَلِكُمْ
بَلَّاهُمْ مَنْ زَيَّكُمْ عَظِيمٌ

١٤١

*وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ تَلَثِيْثَ لَيْلَةً وَاتَّمَّنَهَا
بِعَشْرِ فَتَّمَّ مِيقَتُ رَبِّهِ أَرْبَعَتِ لَيْلَةً
وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَذُرُونَ أَخْفَقْنِي فِي قَوْمٍ
وَأَصْلَحْنِي وَلَا تَتَّبِعْ سَيِّلَ الْمُفْسِدِينَ

١٤٢

gacah gide yi marih abba tikaay
ken caagiida bicisaay baaxól
umaané abah yan marih git
makataatin kaak iyye.

- 143.** Nabii Muusa morootom bari yumurruqek lakal Yalli kaa kah xagnise waktil yemeeteh kay Rabbi kaâ luk yaabeh, tokkel Nabii Muusa isi Rabbih mablah sangeeleeh yi Rabbow: Ku nafsiy saytuni yoo uybuluy koo ablemekh iyye, kay Rabbi kaal gacisak iyyeh: Addunyal inkinnah Yoo tablem madudda immay qalé fanah wagitaay is tokkel anu teetih ambullee waqdi is isi aracal elle raqtek toysa yoo abletto kaak iyye, tokkel kay Rabbi qaleh yumbullee waqdi buluula tet abeeh Nabii Muusa qawuluh kaffa iyyeh baaxól duub iyye, tokkel Nabii Muusa qawuluk yeseehede waqdi, yi Rabbow atu saytunniyah anu addunyal ku mabla koo essereemih dambik kol gacaah anu yi marak koo nummaysa marak naharsittu kinniyo iyye isi Rabbik.

- 144.** Yalli Nabii Muusak: diggah Muusaw Anu inni farmoomaay inni yaabah Sinaamak fanaak koo doorite, toysa Nubuwannuu kee muxxok koh eceem beetaay Yalla faatita marih num tik kaak iyye Yalli.

- 145.** Nabii Muusah tawraat lucwal madqooqik israa-iil xaylo kah ceyitti ittam kassis kee kulliimih

وَلَمَّا جَاءَهُ مُوسَى لِيَبْقَيْتَا وَكَلَمَةً وَرَبُّهُ وَقَالَ
رَبِّ أَرِنِّي أَنْظُرْ إِلَيْكَ فَقَالَ آنِ تَرَبَّنِي
وَلَكِنِّ أُنْظُرْ إِلَى الْجَنَّةِ فَإِنِّي أُسْتَقَرَّ
مَكَانَهُ وَفَسَوْفَ تَرَبَّنِي فَلَمَّا تَجَلَّ رَبُّهُ وَ
لِلْجَنَّةِ جَعَلَهُ دَكَّاكَأَوْحَرَ مُوسَى صَعْقاً
فَلَمَّا أَفَقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبَشِّرُ إِلَيْكَ وَلَمَّا
أَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ

قَالَ يَمُوْسَى إِنِّي أَصْطَطَقْتُكَ عَلَى الْأَنْسَابِ

وَبِكَلَمَيِّ فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنْ

الْمُسَكِّرِينَ

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَنَقْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ

baxxaqqa addal kak tani nuktube,
 tokkel Muusaw tawraat kitab
 hirgitaay maqar luk Yallih
 taaqatal kaal ingicilliyaay ku
 mara diggi ittaah tayseemil kaak
 taamitaanamal ken amris, uma
 maray Yallih amrik yewqehe dabqi
 sin aybulleeyyo Akeeral kaak iyye
 Yalli.

- 146.** Baaxô Bagul cakki maliinoh kaxxamariinita mara,
 yinkittinaanee kee yi dudda tascassee Astootii kee Qhuraan Aayoota cubbusaanaah teetil yaamineenimik ken waaseyyo, ama korosuy iimaanak kaxxamariinita faxe astaay yabloonay tet manummaysan, tirtooy maqaane edde tan gita yubleenik gitah kaa mahaysitaanaay, makô gita yubleenik diiniyy gitah kaa haysitan, toh kah kinnim diggah usun Nastooti dirabboyseenihi teetik garcit yan mara yekkeenimih sabbata.

- 147.** Nastootiy Ninkittinaane tascassee kee akeeral Nangaaraw dirabboysa mari usun addunyal abba heen taamoomi kak bayteh finqitte mara Yallal aamine weenimih sabbatah, usun addunyal abak sugen uma taamoomik sa elle galtimaanam maay lon? Malon.

- 148.** Nabii Muusâ mari Nabii Muusa isi Rabbih angaarawah gexek lakal sinni bilaalik Beqeray Rooci

فَخُذْهَا يَقُوَّةً وَمُؤْمِنًا يَأْخُذُهُ أَبْحَسِنَهَا
 سَأُورِيْكُ دَارُ الْفَتِيْقِيْنَ

سَاصِرِفُ عَنِّي إِيْتَيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي
 الْأَرْضِ بَعْدِ الْحُقْقَ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ إِعْتِدَادٍ
 لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَيِّلَ الرُّشْدِ لَا
 يَتَخَذُونَهُ سَيِّلًا وَإِنْ يَرَوْا سَيِّلَ الْغَيْرِ
 يَتَخَذُونَهُ سَيِّلًا ذَلِكَ إِنَّهُمْ كَدَّبُوا
 بِإِيْتَنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا إِيْتَنَا وَلَقَاءُ الْآخِرَةِ
 حِيطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجَزِّئُنَ إِلَّا مَا كَوَافُ
 يَعْمَلُونَ

وَأَنْخَذَ قَوْمًا مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلَيْهِ
 عَجَلَأَجَسَدًا لَهُ وَحُوَارًا لَمَرَّ قَأْنُو

sinniy xagar leeh anqayxu-le
haysiten, usun maballoonuu?
diggah usuk keenil luk yaabewaaah
meqe gita keenih ascasseewaaah
tirri ken heewaaam, usun Beqera
Yallay yaqbudeenih haysiteenimit
sinni nafsi yudlume marah sugen.

- 149.** Yallak kalah Beqera yuqbude
mari kaxxa nadaamah nadaamiten
Nabii Muusa keenil yuduure
waqdi, diggah usun Nummah
cakki gitak makkooteenim
yeexegeeniih yubleenih Ni Rabbi
neh xuwaawe weeh dambi neh
cabeweek kasaariteeh finqite mara
akkenno iyyen.

- 150.** Nabii Muusa isi Rabbih
angaarawak isi mara fan yuduure
waqdi naqabu luk rooka luk
yuduure, Nabii Muusa isi marak
yok lakal yoo elle ciggilteenim
manxu qaxumaah, sinni Rabbih
amrik tisissikeenii anu siinil
aduureh gide? keenik iyye, Nabii
Muusa ken naqabuk gexxaamah
tawraat lucwa baaxol qideeh isi
toobokoyta Nabii Haaruunuk
amo xabba hee isi fan kaa
giitak, tokkel Nabii Haaruun
yinah baxaw diggah sinam yoo
tussuqunxeeh yoo qide raartek
atu qaduwwi yol mawallisinaay
daalimiinh yan marih loowot yoo
mahaysin kaak iyye.

- 151.** Nabii Muusa isi toobokoyti kay
mari abeemik barih yanim yuble
waqdi, isi Rabbi kallacak Yi

لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يُهَدِّيهِمْ سَيِّلًا
أَنْخَذُوهُ وَكَانُوا طَالِبِيْرَتَ

وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ
ضَلُّوا قَاتِلُوْنَ لَمْ يَرْجِعُنَا رَبُّنَا
وَيَغْفِرَنَا اللَّهُ كُوْنَنَ مِنَ الْخَسِيرِينَ

١٤٩

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ عَظِيمَانَ أَسْفَاقَ الْ
إِسْمَامَ حَلَّتْمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعْلَمْثُمْ أَمَرَ
رَبِّيْمُ وَالْقَى الْأَلْوَاحَ وَلَخَذَرِيْسَ أَجْيَهِ
يَجْزِي إِلَيْهِ قَالَ أَنِّي أَمَّنَ الْقَوْمَ أَسْتَضْعَفُونِ
وَكَادُوا يَقْتُلُونِي فَلَا تُشْمِتْ بِالْأَعْدَاءِ
وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

١٥٠

قَالَ رَبِّيْ أَغْفِرْلِي وَلِيَخِي وَلَدْخَلَنِي
رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحْمَيْنَ

١٥١

Rabbow dambi yoh cabaay Yi
toobokoytah cabaay ku Racmatay
farakka iyyat nee culus atu
Racmat leemik Racmatah yayse
Rabbi kinnitok iyye.

- 152.** Diggah Beqera Yallah haysite mari, Addunyâ manol sinni Rabbik naqabu kee xixxibaane ken geele, tamannah tan galtoh galatna Yallal dirab ginnaasita mara.
- 153.** uma taamoomi abe maray tet abeeniik lakal sarra Yallal gaceeh yeemenek, diggah ku Rabbi too usun aben toubah lakal dambi cabti-li xuawaw-li kinni.
- 154.** Nabii Muusak naqbi Salce waqdi Tawraat Lucway Baaxól Qideh suge yukkuqeeh beeteh, tet bagul cakki Baxxaqqak tunkuttubeh tanim isi Rabbik meesita marah Racmat kee tirtó kinni.
- 155.** Nabii Muusa isi marak yayse malcina tabanih num dooreeh isi luk ken yeyyeeqe nanu xagana kaah elle hayne waktih, tokkel gibdi baaxoh angoyyi ken tibbixe waqdi edde Raben, tokkel Nabii Muusa isi Rabbit xaaqimak: Yi Rabbow atu faxxek yoo kee ken dumaaak finqisak tenek kasmaleela nek abteemih nee maay finqissaa? iyye, is (kasmaleela Abtem kinnuk) tu hinna ku mokkoroy atu isi ginok isih faxxam edde makkossaah isih faxxa mara tirri keenik edde hayta akke waytek,

إِنَّ الَّذِينَ أَخْذُوا أَعْجَلَ سَيِّئَاتِهِمْ عَصَبُ
مَنْ رَبَّهُمْ وَذَلَّةً فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَّالِكَ
بَخْرِي الْمُفْتَرِينَ ١٥٣

وَالَّذِينَ كَعَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّرَأُمْرٌ
بَعْدِهَا وَأَمْوَأْنَ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغُفُورٌ رَّحِيمٌ ١٥٤

وَلَقَاءَكُنَّ عَنْ مُؤْسَى الْعَصِبُ أَخْذَ الْأَوَّلَ
وَفِي سُخْتَهَا هُدَى وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ
بَرَّهُوْنَ ١٥٥

وَأَخْتَارَ مُؤْسَى قَوْمَهُ وَسَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِهَا
فَلَمَّا أَخْذَهُمُ الرَّجْهَةُ قَالَ رَبِّي لَوْشَتَ
أَهْلَكَنِهِمْ مِنْ قَبْلٍ وَإِنِّي أَتُهَلِّكُ بِمَا فَعَلَ
الْأَسْفَهَاهُ إِمَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضْلِلُ بِهَا
مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيَسْ أَفْغَرُنَا
وَأَرْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ١٥٦

Ni Rabbow atu Nawlaytuy nee cata kinnitok dambi neh cabaay
neh Racmat, atu dambi sinaamah
cabaah Qafu abba haytaamak
kayrih taysehik iyye.

- 156.** Ni Rabbow Ta Addunyaa kee
akeeral maqaaneh neh uktub,
diggah Ni Rabbow dambik kol
nuduurek iyye Nabii Muusa,
Yalli Nabii Muusak: Yi digaala
Yi naqoosak innih faxa mara tet
xagsaah Yi Racmatah tugactek
addunyal eneyyi ittam duddu haa,
cagalah akeeral Yallak meesitaah
Zaká yaceeh Ninkittinaanee
kee Ni dudda tascasse Nastooti
Nummaysa marah tet aktubeyyo
iyye Yalli.

- 157.** Tama Racmat geytam Yallih
farmoytay Yallih Nabii kinniy
akriye waah aktube waay
usun sinni xaql Tawraat kee
Injiil addal kutbeh geyaanay
maqaaneh ken amrisaah umaanek
ken waasaah meqem keenih
calalloysaah umam keenil
carammoysa, Qibaadaa kee
diini madqooqiy keenil Qilsuk
gibiduk sugte keenil xabbacoyse
kataata mara kinni, toyza
Nabii Mucammad ﷺ
Nummayseeh kaa yeynabeeh kay
diinil kaa Qokleeh kaal obsime
Noori (Qhuraan kinnuk) kataate
mara kinni, woo mari usun Yalli
moominiin kah xagnise niqmootal
yaffoofe mara.

*وَأَكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الْدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدُّنَا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي
أُصِيبُ بِهِ مَنْ شَاءَ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ
شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقَوْنَ وَيُؤْتُونَ
الْإِنْسَكَلَةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِإِيمَنِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾

الَّذِينَ يَتَّقَعُونَ إِلَرْسُولَ اللَّهِ الْأَمِينِ
الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
الْتَّوْرِيهِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُحَكِّلُ لَهُمُ الظَّبَابَتِ وَيُخَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْحَبَّىتِ وَيَضْعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ
الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَاللَّهُ أَعْلَمُ بِهِمْ
وَعَزَّرَ رُوْهُ وَصَرُّوهُ وَأَنْبَغُوا الْتُورَ الَّذِي
أَنْزَلَ مَعَهُ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾

158. Nabiyyow ixxic:kee sinaamey
anu diggah Yallih farmoytay sin
fanah inkih Rubsume kinniyo
Yallay Qaranwaa kee baaxó
Reeda-ley Qibaada cakkisita Yalli
kaak sa kak aneewa Yallay ginó
yaynuwweeh Qidaamih dudda-
leh xaquk Rubsumek, toysa
Yalla kee kay farmoytay kay
Nabii kinniy akriye waah aktube
waay Yallal yaamineeh kaal
oobe Qhuraan kee kaak naharsi
Ambiyal obteemil yaaminel
eemena, isin ama farmoya kataya
tirri iyya mara takkeenimkeh
keenik iyye.

159. Nabii Muusâ marak hortay
cakkil sinni nafsii kee sinam
tirri haytaah, mekla cakkii kee
Qadaalatal aba mari keenit yan.

160. Nabii Muusâ mara israa-iil xaylo
fixiisneeh taban kee namma
kedó ken abne, kulli kedó keenik
ummatah anuk Nabii Yaq-quuub
xayloh taban kee namma Baxak,
Nabii Muusal kay mari ken
yibbixe bakaarak leeh feqya
(effeqya) kaa esseren waqdi isi
caxxat xaa atuk kaak iyyaanamah
wacyi kaal oobisne, tokkel Nabii
Muusa isi caxxat xaa yootokeh
too waqdi xaak taban kee namma
dara tunfuxxuke kedoodá takkeh
gidel, Nummah kulli kedó keenik
isi daray kak taaqube teexegeh,
gayrantut ken Silaaliseeh Manni
deqsittaamay Salfalee kee Salwa
deqsita Haadaytuy cado kak meqe

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِلَىٰ رَسُولِ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
جَمِيعًا أَلَيْهِ لَهُ دُلُوكٌ أَسْسَمَوْتِ
وَالْأَرْضُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ جِئْنَاهُ وَمُمِيتٌ
فَعَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أَشَدِ الْأَمْمَةِ
الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَتِهِ وَأَتَّهُ عُوْدُهُ
لَعَلَّكُمْ تَهَتَّدُونَ ﴿١٥٨﴾

وَمِنْ قَوْمٍ مُّوسَىٰ أُمَّةٌ يَهُدُونَ بِالْحَقِيقَ
وَبِهِ يَعْدُلُونَ ﴿١٥٩﴾

وَقَطْعَانُهُمْ أَقْتَنَى عَشَرَةً أَسْبَاطًا أَمْمًا
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ مُوسَىٰ إِذَا سَسَّقَهُ
قَوْمُهُ أَنْ أَضْرِبْ بِعَصَابَكَ الْحَجَرَ
فَأَنْبَجَسَتْ مِنْهُ أَثْنَاعَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ
عَلِمَ كُلُّ أَنْبَابٍ مَّشَّرَبَهُمْ وَظَلَّلَتَا
عَلَيْهِمُ الْعَدَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلَوَىٰ كُلُّهُ مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا طَلَمُونَا وَلَكُنْ
كَإِنْفَاقَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾

keenil oobisne, Rizqhik siinih neceemik meqem akuma keenik inne, usun ama niqmatl aben koroositiyyal nee madlammon, kinnih immay usun sinni nafsi koroosannut yudlume marah sugen.

- 161.** Nabiyyow keenih cus:israa-iil xaylok tama Magaalal (Betal maqhdis kinnuk) dabqah gacaay akummu haanamay teetil tanik faxxa hayten Rikek teetik akuma, dambi neh cabaay nek oobis ixxicaay Magaalah afak Yallah Rammitak cula dambitte siinih cabennok, taama yessemeqqe marah Addunya kee Akeerâ maqaane keenih ossenno inne.

- 162.** Tokkel keenik Yallal koroosite mari maxcôk Yalli ken edde amriseemik aka maxcô yibiddile, tokkel Qaraanak digaala keenil oobisne edde sugen koroosannuu kee abak sugen uma taamah sabbatah.

- 163.** Nabiyyow tama Yahuuduk Baddi Qaxat sugte magaalah xaagu keenik esserey, tet mari Sabti ayróy Yalli kullum Admo keenil kak carammoiset caddók tatren waqdi, ken kullum Sabti ayró Baddi amol lalak manguk keenih amaatuq sugeeh, usuk Sabti ayrók kalih ayroóra keenih amaatuq masuginna, tamannah tan mokkoroh ken mokkorre Yallih taaqatak yewqe marah sugeenimih sabbatah.

وَلَدْقِيلَ لَهُمْ أَسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ
وَكُلُّهُمْ نَحْنُ شَهِدُونَ وَفُلُوْجَةٌ
وَأَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا تَعْفَرَ لَكُمْ
خَطِيئَتُكُمْ سَانِيدُ الْمُحْسِنِينَ

﴿١٦١﴾

فَبَدَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَوْلَا عِزَّ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ بِرْجَزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ

﴿١٦٣﴾

وَسَلَّمُهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةً أَبْخَرَ إِذْ يَقْدُمُونَ فِي السَّيْرِ
إِذَا تَأْتِيهِمْ حِيتَانٌ هُمْ يَوْمَ سَبِّهِمْ شُرَّعًا
وَيَوْمَ لَا يَشْئُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذِلِكَ
بَتُّلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ

﴿١٦٤﴾

- 164.** Nabiyyow cusey: ama marak horta aka maray Sabti ayrot Yallih amri cine maray cagguduk tatre kassiisak sugek Yalli finqisu waah hinnay gibdi digaalah digaal waa mara macah kassisaanaa? Itte, Sabti ayrót caddok taturak suge mara umaanek waasak suge mari keenil gacisak:umaanek ken kah waasnam sin Rabbih xaql ken kassisneemih malkit kee Sumaq geynah usun Yallak meesitaanaah kaal gacaanamkeh iyyaanama keenik iyyen.
- 165.** Tokkel meqe mari ken (Sabti Ayrót caddok tatre mara kinnuk) kassiiseh yanim cineeniih caben waqdi, umaanek waasak suge mara digaalak naggosneeh Sabti ayrót caddok tatraanamat sinni nafsi yudlume mara gibdi digaalay Qansarissah ken digaalele, Yallih amrik yewqe mara yekkeenimih sabbatah.
- 166.** Tokkel too Horta Yalli ken kak waaseemik kaxxamariinitteh caddok taturte waqdi, kulli kayrik texxeereeh xixxibsinte damaaqe tika keenik inne.
- 167.** Nabiyyow cus: ku Rabbi Baxxaqqia iyya kukta hee waqdi, Yahuudul Qhiyaamah ayrô fanah uma digaalá ken tammoysiisu waa mara keenit Ruubeyyo axcuk, diggah Nabiyyow ku Rabbi digaalá kak sissiki Rabbi kinni, diggah usuk dambi cabti-li xuwaw-li kinni.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِرَبِّهِمْ لَمْ يُعْطُونَا قَوْمًا أَلَّا
مُهْلِكٌ لَّهُمْ أَكَمَّ مُعْذِنَةً عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا
مَعَذَرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَأَعْلَمُهُمْ يَسْقُونَ ﴿١٦٤﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِرَ وَلَيْهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ
يَنْهَاوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخْدَنَا الَّذِينَ طَلَمُوا
بِعَذَابٍ يَعْبَسُ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ ﴿١٦٥﴾

فَلَمَّا عَتَّقُوا عَنْ مَا هُوَ عَنْهُ فَتَنَاهُمْ كُلُّهُمْ كُلُّهُمْ قَرَدَةً

حَسَعِينَ ﴿١٦٦﴾

وَإِذْ تَأذَنَ رَبُّكَ لِيَسْعَنَ عَلَيْهِمْ إِلَى بَقِيرَةٍ
الْقِيمَةُ مِنْ يَسُومُهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ
لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

- 168.** israa-iil xaylo baaxooxal ken fixixisne Butta Buttah anuk, meqe mari keenik yaniih uma maray koroosite keenik yanih, niqmootaa kee gibdaabinal ken mokkorreh edde sugen umaanee kee koroosannuk yaduurenimkeh.

- 169.** Tokkel weelot kak yabne marak lakal uma maray kitab nagrey addunyâ dago duyye baxay mangacannah Raqta edde beetanaah Yalli dambi neh cabe-le iyya ciggiile, addunyak wonnah tanim keenih temeetek tet beetaanah, tama marak Tawraat kitaabal taniimil taamitaanaah Yallal cakkik sa dirab kaal hee waanamah ateeban (xagana kinnuk) keenik bee h mananna? Usun kay addal tanim akriyak Aaxaguk, akeerâ dabqi Yallak meesita marah kayrih aysuk Raaqak ma kaskassowtaanaa?

- 170.** Diini caagidih Yallih kitab (Tawraat kinnuk) yibpixiteh Salat elle faxxiemannal Sooliseeh abe marak, diggah nanu taama yessemeqqe marak galtó mabayisna.

- 171.** Nabiyyow Tuur deqsitta Qale Siibbi hayneh israa-iil xaylo amol ken Silaalisa gayrantih innah fayya tet hayne waqdi cusey: diggah is sinnil Raddu waytam yismiteenih tawraatal taniimil taamite weenik, siiniih neceeh nanim beetaay maqarruk

وَقَطَعْتُهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَّا مَأْمَمُهُمْ أَصْلَاهُونَ
وَمَنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوَتُهُمْ بِالْحَسَنَاتِ
وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرَثُوا الْكِتَابَ
يَا أَخْدُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذْنَى وَيَقُولُونَ
سَيُعَقِّرُ لَكُمْ إِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ وَيَأْخُذُوهُ
أَلَّا يُؤْخَذُ عَنْهُمْ مِيقَاتُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ وَرَسَوْا مَا فِيهِ فَإِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِالْآخِرَةِ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَسْتَقْرُرُونَ فَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾

وَالَّذِينَ يُمْسِكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقْمَوْهُ
الْأَصْلَوَةَ إِنَّ الْأَنْصَيْعَ أَجْرُ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

* وَإِذْ تَقَرَّبُ إِلَيْهِمْ كَانَهُ طَلَّةً وَطَلَّا
أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُولًا مَاءَ اتَّبَعُوكَ بِفُوقَ
وَأَذْكُرُ وَأَمَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَسْتَقْنُونَ ﴿١٧١﴾

elle taamitaay xagancaa kee
ateebanak siinik beynem kassitaay
mahawweenina kaal taniimil
taamittaanamal Yallak meesita
mara takkeenimkeh.

- 172.** Nabiyyow ku Rabbi Aadam xaylo
ken abbobtihi xiironwak ken
Samad (cawad) yeeyeeqeeh isi
inkittinaanel yaamineenimil ken
Nafsil sumaq keenik bee waqdi
cusey, anu sin Rabbi hinniyoo?
keenik axcuk, tokkel oggoleeniih
yeey atu Ni Rabbi kinnitoomuh
Sumaaqitnah iyyen, anu sin Nafsil
sin kah Sumaaqisem Qhiyaamah
ayró diggah nanu tama xaganak
garcit suge mara kinnino
ittaanamak.

- 173.** Hinnay cagalalah Yallat agleytit
haytem dumaak Nabbottiyy nanu
keenik lakah yan Samadah sugnek
sinni taamoomi bayse mari
abeemih nee maay finqissaa? axce
waytaanamkeh.

- 174.** tama Aayoota Baxxaqqa kah
hayne innah Nabiyyow ku marah
tamannah tan Baxxaqqah
Baxxaqqa hayna Aayoota, usun
edde yanin koroosannuk cakki fan
gacaanamkeh.

- 175.** Nabiyyow ku maral israa-iil xaylo
numuy Ninkittinaane tascasse
Astooti kah neceey tet barteeh
Sarra teetil koroositeeh warri
seexaluk (siba kinnuk) elle yawqe
innal teetik yewqe numih xaagu
keenih maaqey, tokkel Sheetan

وَإِذْ أَخَذَ رُبَّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِ
ذِرْتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَفْسِهِمُ الْأَسْتُ
بِرَبِّكُمْ قَالُواْ إِنَّا شَهِدْنَا أَنَّا تَقْوَلُ أُنْجَوْهُ
الْقِيمَةُ إِنَّا كُنَّا نَعْنَعْ هَذَا عَقْبَلِينَ

أَوْ تَقْوُلُوا إِنَّمَا آتَشْرَكَ إِبَآءَاتِنَا مِنْ قَبْلِ
وَكُنَّا نَذُرِيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتَهِلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُجْرِمُونَ

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَتِ وَعَلَاهُمْ يَرْجِحُونَ

وَأَقْلُ عَلَيْهِمْ نَبَّالَذِيَّةَ اتَّبَعْنَاهُ إِيَّنَا فَانْسَلَخَ
مِنْهَا فَأَتَبْعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْمُتَوَّلِينَ

kaa eleeleeh maxqawiteeh finqite
marih num yekke.

- 176.** faxinninoy nanu woo Aayootat fayya kaa haak nen, kinnih immay usuk addunya fan kelteeh isi nafsi fayxi kataate, tokkel kay ceelallo Kutay xiiriytek habhabitaah hinnay kaa cabtek habhabitah ceelalloh inna kinni, tamah Naayoota dirabboyse marih ceelallok Nabiyow ku ummatal tatre marih maaqentitte keenil maaq cubbusaah elle kaskassoowa mara yakkeenimkeh.

- 177.** Manxu Qaxuma ceelallooy Yallih inkittinaane tascasse Astooti dirabboyseeh sinni Nafsi Adlamuk suge marih ceelallo.

- 178.** Yalli iimaan kee isi taaqatah tirri hee mari, toysa usun tirri iyye mara kinni, Yalli makkoyse mari, toysa usun kasaariteeh finqite mara kinni.

- 179.** Nummah jahannam Jinnii kee Sehadak maggo marah ginne, usun cakki edde Aaxige waan lubbitte lon, Yallih inkittinaane kee kay dudda tascasse Astooti edde able waan intiita lon, Yallih Aayoota edde Aabbe waan aytiita lon, woo mari usun Lactinnah yan mara, wonna hinnay usun woo Lacak makot gexoh gacak Raaqan, woo mari usun iimaan kee Yallih taaqatak garcit yan mara kinni.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَهُ يَهَا وَلَكِنَّهُ دَخَلَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَنَهُ مُمْثَلًا كَمِثْلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَاهَتْ أَوْ تَرْكِهِ يَاهَتْ ذَلِكَ مَثْلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِيمَانِهِ فَأَقْصَصِ الْفَصَصَ لِعَاهَمْ يَتَكَبَّرُونَ ﴿١٧٦﴾

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِيمَانِنَا وَأَفْسَهُمْ كَأُولَئِنَّا مُلْمُونَ ﴿١٧٧﴾

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهَتَّدُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَأُولَئِكُمْ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

وَلَقَدْ زَرَنَا الْجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّينَ وَالْإِنْسَانِمْ قُلُوبٌ لَا يَقْتَمُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يَبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ هُمْ أَذًانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَمَ بَلْ هُمْ أَصْلُ أُولَئِكَ هُمُ الْغَنِيَّلُونَ ﴿١٧٩﴾

- 180.** Yalli meqe migaaqittey kay Nabna tascasse lek, toysa kay migaaqittel faxxaanamah kaa kallacaay kay migaaqitte makkoysaah korsa mara caba, usun Addunyal abak sugen uma taamoomil galtime loonuk.
- 181.** nanu ginneh nan ummattak ummatay isih cakkil taniih sinam cakkih fan tirri haytaah cakkil sinam fan Qadaalatalmekelta teetit tan.
- 182.** makki marak Naayoota dirabboyse mara kak Aaxige waan kabuk ken Laksennooh (lawsenno) sarr ken digaalenno.
- 183.** Naayoota dirabboyse marah dago wakti keenih abeyyooh ken digaaleyyo, diggah Yi digaala maqarreeh diggi itta digaala kinni.
- 184.** Ama Naayoota dirabboyse mari macubbusaa? ken kataysat (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) hebeltô cabi kaat anee waam usuk kalah kah yanim mali, Yallih digaalak sinam meesiisa farmoytay caagid kak Baxxaqqa iyya akke waytek.
- 185.** Ama Yallih Aayoota dirabboysa mari Yallih Reeday Qaranwaa kee baaxól usuk le mawaktaanaa? Yalli ken nammayih addal ginem mawaktaanaa? nummah Rabi wakti keenik xayyoowem takkehik cubbussu mahaanaa? Tokkel ama Qhuraanal Aamine

وَلِلّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَرَبُّ الْلَّذِينَ
يُلْهِدُونَ فِي أَشْمَدِهِ، سَيُجْزَئُونَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

وَمَمْنَ خَلَقْنَا أَمْةً يَهْدُونَ إِلَىٰ حَقٍِّ وَيَهُ بَعْدُ لُونَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُّ جُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

وَأَمْلَأْ لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

أَوْ لَهُ يَتَفَكَّرُ وَأَمَا صَاحِبُهُمْ مِنْ حَيَّةٍ إِنْ هُوَ
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَوْ لَهُ يُنْظَرُ وَفِي مَكْوُبَتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَلَنْ عَسَىَ أَنْ يَكُونَ
قَدْ أَفْتَرَ أَجْهَمَهُ فِي أَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ
يُؤْمِنُونَ

weenik usun wohuk wadir
maayaabaay elle yaamineenim.

- 186.** Yalli cakki gitak makkoyse num,
toysa ise tirri hee mali, Yalli ken
koroosannuu kee ken caddok
taturut edde ken caba, usun
agaywaagat anuk.

- 187.** Nabiyyow makki koros Qhiyaama
mawaqdi ugteleee? Axcuk koo
esserta, cagalal is edde uguttu
wayta waktih ixxiga Yi Rabbih
xaql taniih tet waktit tet taybullyu
waytam matan Yallak sa keenik
ixxic, is edde uguttu wayta waktih
ixxiga Qaranwaa kee baaxô
maral tiqilseeh keenik Qellitteh,
is garciik siinit tamaate tet akke
waytek matamaata, Nabiyyow
ama mari atu is edde uguttu
wayta waktik kaxxa ixxiga litooh
maggom tet gurrussah innah koo
esseran, Nabiyyow cagalal is edde
ugutta waktih ixxiga Yallih xaql
tan keenik ixxic, kinnih immay
woh Sinaamak maggo mari
mayaaxiga.

- 188.** Nabiyyow keenik ixxic:anu inni
nafsih tuuxiq orbisam maduudaay
umaane kaak gutqam maduuda
Yalli faxeh akke waytek, anu
Qellut tanim Aaxaguk suginniyoy
kayri yok edde yanim assa
magguk eneeh umaane yoo xagak
mananna, anu kalah kah anim
mayyu, anu Yalli ruube farmoytay
koros Yallih digaalak meesiisaah
yeemene mara jannatal
aytikumusam akke waytek.

مَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَيَدْرُهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٦﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَهَا قُلْ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّ الْجِنَّاتِ لَا يُجِيزُ لَهُمْ أَنْ يَقْبَلُوا إِلَيْهِ
نَقْلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِي كُلُّ اِلَّا
بِعَذَابٍ يَسْأَلُونَكَ كَمْ أَنْتَ حَسِيبٌ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا
عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّكَمْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْكُنْتُ أَعْلَمُ الْعَيْنِ
لَا نَسْتَكْثِرُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِي
الْأَسُوءُ إِنَّمَا إِلَّا آنِذُ بِهِ وَبَشِّيرُ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾

- 189.** Sinaamey Yalla kinni inki nafsik sin gintem (Nabii Aadam nafsi kinnuk) woo nafsik kay Barra Cawwa kaah gine Ruffu teetit iyyah wakali kaah takkemkeh, tokkel fidoh teetil orbe waqdi dago giday xabcinih tussukuqqee, tokkel toodago gida luk isi caagidih Solteh daffeyteeh elle warrayte, tokkel xalay teetik xayyooweeh tiqilsee waqdi, nammayak (Aadam kee Cawwa kinnuk) Yallay ken Rabbi kinni kallaciten meqe Baxay gino kak massah tani neh teceek koo faatita mara akkenno axcuk.
- 190.** Tokkel Yalli meqe Baxa keenih yecee waqdi, Yalli keenih yeceemit agleytit kaat heen Baxa Qabdul caarisil muggaaqiseenimih sabbatah, tokkel Yalli agleh kaat hayya haanamak saytunnoweeh fayya iyye.
- 191.** Ama koros agleytiitiy tu gine wayta Yallat agleh haytaa?Qibaadal is isih ginnimteemih anuk.
- 192.** tama numtinwellitte isi yaqbude marak catoo kee Qokol maduddaay is isi nafsik umaane cattam madudda.
- 193.** Korosey tama Yallak kalah taqbuden numtinwellitte tirtô fanah tet secteenik sin seeco mataabbaay sin makatatta isin tet sectaanam kee hinnay isin tibbi

*هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تَقْرِينَ وَجَعَلَهُ مِنْهَا زَوْجًا لِلَّاتِي لَيْسَ كُنْ إِلَيْهَا قَالَمَا نَقْشَهَا حَمَلَتْ حَمَلًا حَفِيقًا فَمَرَّ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَ اللَّهَ رَبَّهُمَا لِئِنْ إِنَّا تَبَيَّنَنَا صَلِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٦﴾

فَلَمَّا آتَاهُمَا صَلِحًا جَعَلَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا إِنَّهُمْ مَا فَتَعْلَمُونَ اللَّهُ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿١٨٧﴾

إِنَّهُمْ كُونَنَّ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلُقُونَ ﴿١٨٨﴾

وَلَا يَسْتَطِعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفَسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٨٩﴾

وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَتَبَعُوهُ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ كُلُّ دُعْيَةٍ هُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَمِيمُونَ ﴿١٩٠﴾

teetik ittaanam teetil inki gide
kinni.

- 194.** Diggah korosey isin Yallak
kalah taqbuden mari sin innaah
tan naqoosay Yalli gine kinnik,
toysa ken kallacaay ken kah
kallacteenim siinih oggoloonay,
isin is Yallitte ittaanamat Numma
yacee mara tekkeenik.

- 195.** Wonna hinnak isin taqbuden
Yallitte seehadah innah ibittey
edde gexxa lee? Hinnay gabooiby
edde tabbixeeh edde taatuke lee?
Hinnay intiitay edde table lee?
Hinnay aytiitay edde taabbe lee?
Nabiyyow isin taqbuden Yallitte
tamahak tu Aalle waytek, isin
tet elle taqbudeenim mannaay?
toysa tu teetit tekkeleenik tet
seecaay cato teetit faxa, tohuk
lakal tet kee isin inkih uma malah
yoh malisaay dagoh gide yoh
maqambaalina keenik ixxic.

- 196.** Anu Sin Yallitek mammal
meesitaa? Diggah Yi dacayrii kee
Yi catoh awlayti Yallay Qhuraan
kitab yol oobise kinnik, usuk
isi naqoosak meqe mara cataah
dacrish addunyaay akeeral.

- 197.** korosey Yallak kalah taqbuden
Yallitte sin cattaah sin Qokoltam
maduddaay is isi nafsik umaane
cattam madudda.

- 198.** korosey sin Yallitte tirtô fanah
secteenik sin seeco mataabba,
Nabiyyow is koo wagta numih

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
أَمْ تَالُكُمْ فَإِذَا عُهِمْ فَلَا يُسْتَجِيبُونَ
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٦﴾

أَللَّهُمَّ أَرْجُلْ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
يَطْلُسُونَ بِهَا أَمْ أَعْيُنَ يَبْصُرُونَ
بِهَا أَمْ لَهُمْ أَذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ أَدْعُوا
شَرَكَاءَ كُلُّ شَرَكٍ كَيْدُونِ فَلَا تُنْظِرُونَ ﴿١٤٧﴾

إِنَّ وَلِيَّ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ
يَتَوَلَّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٨﴾

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٤٩﴾

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُونَ وَتَرْهَمُ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يَبْصُرُونَ ﴿١٥٠﴾

innah koo fan afkunah tet table is
koo matablaay.

199. Nabiyyow koo kee kummat
sinaamak meqe cal kee meqe
taamoomi oggola, keenik gibdim
keenik magurrusinaay meqe
maxcoo kee meqe abinah ken
amris, kasmaleelat mangalinaay
tuugima magiddiyinaay derre
keenit cab.

200. Nabiyyow Sheetanak Waswasa
koo xagtek, Toysa Yalla kaak
maggansit, Diggah Yalli kulli
maxco yaabbi kulli abto yaaxigi
kinnik.

201. Diggah Yallak meesita mara
Sheytan waswasak tu ken xagtek
Yallih digaalaa kee Yallih meqe
galto kassitan, tokkel usun bagi
intih Yallih cakki yableeniih Yalli
Niqbaamak yaxxeereenih.

202. Korosuk Sheytoonâ tooboko jinni
Sheytoona makot gexoh cato
keenih takkeeh umaane keenih
osissa, sarra usun (Sheytoona
kinnuk) wohuk boolaysaanam
malon.

203. Nabiyyow ama koros Astootik Asta
keenih baahe waytek atu isih tet
ginteh macah tet baahe waytaa?
kok iyyan, Nabiyyow keenik ixxic:
woh yol tanim hinna cagalalah anu
kataatam Yi Rabbik wacyih yol
obsimtaama, ama Qhuraanay
siinil akriye sin Rabbik Baxxaqqa
iyya sumaaqay anu nummâ

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْجَنِّيْلِيْنَ ﴿١٤﴾

وَإِمَّا يَنْزَغِنَّكَ مِنَ الشَّيْطَنِ نَسْرٌ فَاسْتَعِدْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَنْتَ قَوْا إِذَا مَسَهُمْ طَلْقٌ مِّنَ
الشَّيْطَنِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصَرُونَ ﴿٦١﴾

وَأَحْرَرُهُمْ يَمْدُونَهُمْ فِي الْغَيَّ شَمَّالًا
يُؤْصَرُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِإِيمَانِهِ قَاتِلُوا لَوْلَا أَجْحَبَيْتَهُمَا
قُلْ إِنَّمَا آتَيْتُكُمْ مَا بَوْحَى إِلَى مَنْ رَأَى هَذَا
بَصَارًا مِّنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّفُورِمْ
يُؤْمِنُونَ ﴿٦٣﴾

farmoyta kinniyoomuh Asta yoh
yakke kinni, usuk yeemene marah
tirtoo kee Racmata.

- 204.** Qhuraan siinil yankirriyime waqdi, toysa sinaamey kaa ankacisaay kakka hayisaay tibbi ixxica Yalli Siinh Racmatamkeh.
- 205.** Nabiyyow ku Rabbi isi Nafsih addal kaah Rammitak kaak meesitak maxco fayya hee kalah Ramma hee kalah Saakuuy carra kaa cusaay, Yalla cusaanamak garcitech yan marih num makkin kaak iyye Yalli.
- 206.** Diggah Nabiyyow ku Rabbih xaqul yan mari (malayka kinnuk) kay Qibaadak ma kaxxamariiitan, usun kaa ceele waytaamak kaa Saytunnoysaanaah dibuk kaah kummaatan.

وَإِذَا فَرِيَّ الْقُرْبَةَ إِنْ قَاتَلُوكُمْ عَوْلَاهُ وَأَنْصَطُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾

وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِفَةً
وَدُونَ لَجْهِهِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْعُدُوْقِ وَالْأَصَالِ
وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٦٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ عَنْ دِرَبِكَ لَا يَسْتَكِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَيُسْبِحُونَهُ وَأَلْهَوْهُ وَيَسْجُدُونَ ﴿٦٥﴾

SUURAT AL-ANFAAL

Madiinal Obte, 75 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow ku kataysis Badri saakih xannaboobi ken fanal mammal mekeltaa? axcuk koo esserta, xannaboobih caagid lem Yalla kee kay farmoya keenik ixxic, toysa isin Yallak meesitaay sittin fan Bicisaay Yalla kee kay farmoytih amri oggola moominiin tekkeenik.
2. Cagalal dudda-le iimaanah yeemene mari usun Yalli cussuma waqdi, sorkocô baxitte kak wariggittaah meesitta mara, Qhuraan Aayoota keenil tankirriyme waqdi is iimaan keenih osissaah sinni Rabbil kibalsitaah kelta mara kinni.
3. Woo mari usun salat soolisaah Rizqhil keenih neceem ken kah amrisneemih yacee mara.
4. Tama taamoomiy meqet weeloysimeh yan mari usun nummah moominiini, sinni Rabbih xaql jannatal fayya itta Qarwaa kee dambi cabtiy meqe Rizqhi lon.
5. Nabiyow ku Rabbi ku buxak cakkil koo kah yeyyeeqe innah, diggah moominiinik horta Qeebih tawqem mafaxxaay niqbih.
6. Nabiyow moominiinik horta atu Qeebih tawqeemih koo giddissah woh keenih Baxxaqqa itteek

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسَعُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ فَإِلَّا لِأَنَّفَالَ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْبِرُوا ذَلَّاتَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا دُكَرَ اللَّهُ
وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَذَاقُوا لِيَتَعَذَّرُ
زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رِبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَمَمَّارِزُهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًا لَهُمْ دَرَجَتُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَيْمٌ ﴿٤﴾

كَمَا أَخْرَجَكُرَبَّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ
فِي قَاعِدَنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرَهُونَ ﴿٥﴾

يُجَدِّلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَمَا
يُسَافِهُنَّ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾

gamadal, cagalah usun Rabah
abaluk ken beyaanah innah.

7. Nabii Mucammad kataysiisow Yalli
namma tiyak tiyak teyna Sinim
takkeeh geytaanamih xagana siinah
heem kassitay, Arho orbissaanam
akki hinnay Qaduwuwit Qeb
abtaanaah kaak tayseenim akki,
isin silac kee Qeb edde aneewa tiya
(arho kinnuk) geytaanam kicinton,
Yalli isi maxcoo kee isi Amrit
Islaam diiniy cakki kinni fayya
haah cakki kaa abam faxa, Yalli
koroositeh yan mara finqisaah ken
edde Saaxisam faxa.

8. Yalli woo xagana Siinah kah
heem islaam diiniy cakki kinni
daabisuuy deedal kee koroosannu
bayisu, umeyniitih tan koros
tanqibe way.

9. Badri saaku Yallih niqmatay sin
amol yene kassita, isin Qaduwuwik
iisa geytaanamkeh sinni Rabbit
xaaqimten waqdi, tokkel Yalli
dooqa siinik Raabiteh: diggah anu
Malaykak Alfiy itta kataatat sin
Qikeyyo axcuk.

10. Yalli woo Qikiyya siinit kah abem
mali iisa siinah yacayu waamih
aytikumaa kee sin lubbitte edde
satta ittamkeh iyyaanam akke
waytek, iisa Yallih xaquk tan
tet akke waytek kalah kak tan
Rike mali, diggah Yalli Mayso-li
Naggaara.

وَإِذْ يَعْدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الْطَّيْرَتَيْنِ أَهْنَاهَا
لَكُمْ وَوَدُونَ أَنَّهُمْ بَرِزَاتُ الشَّوَّكَةِ
تَكُونُ لَهُمْ وَبِرِيزُ اللَّهِ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ
بِكَلِمَاتِهِ وَيُفْطِعَ دَلِيلَ الْكُفَّارِينَ ﴿٧﴾

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبَطِّلَ الْبَطْلَ وَلَوْكَرَةِ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَقِيمُونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي
مُمْدُوكُمْ بِالْفِلْقِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشَرَى وَلَتَعْلَمَنَّ يَهُودَ
فُلُوْبِكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Moominiiney Yalli Qundugul siinil Qide waqdi cusay, Qaduwwi meesik Yalla-le gambik amaan geytaanaah lubbitte satta siinik ittamkeh, Qaraanak lee siiniih oobise Wadô sinnaa kee janaabak sin edde saytunnoysamkeh, sheytan waswasa siinik kalaah Qeebil lubbitte diggi siinik haah, Roobut Baaxo tagibdeeh dadooba diggi siiniih edde haamkeh.

12. Nabiyow ku Rabbi Malaykal wacyi oobise waqdi cusey, diggah anu catoooy Qokoluh siinî luk aniyok, toysa yeemeneh yan marih niya diggi haysa anu koroositeh yan marih lubbittet conxo Qideyyok, toysa moominiiney isin moyyaayii keenik atukaay feeraarik exaaxi inkih keenik atuka ibittee kee gaboozik iyyaanamah.

13. Too digaala korosut kah tekkem diggah usun Yallaa kee kay farmoytih amri cineenimih sabbata, Yallaa kee kay farmoytih amri cina mari, toysa diggah Yalli gibdi digaala keenih le addunyaay akeeral.

14. Korosey too digaalay Yalli addunyal siiniih yiysissike tammoysa, diggah koros akeeral girâ digaala-le.

15. Yalla Nummayseeh kay farmoya Nummayse maraw koroosite mari mangah cisik axcuk keenit tangoorowen waqdi, toysa Bukah derre keenit macabina.

إِذْ يَعْنِسُكُمُ الْنَّعَاسُ أَمْنَةً مِنْهُ وَيُرْبِّلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَا تَهْتَمُ بِهِ لَظَفَرُ كُرْبَابَهِ
وَيُدْهِبُ عَنْكُمْ بَرْجَ الشَّيَطَنِينَ وَلَيَرْبَطَ عَلَىَّ
فُلُوبِكُمْ وَيُثْبِتَ يَهُ الْأَقْدَامَ ١١

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمُتَّكِّئَةِ أَنَّ مَعَكُمْ
فَشَيْنُوا الْأَيْتَ إِمَّا مُؤْمِنُوا سَاقِي فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّغْبَةُ فَأَضْرِبُوا فَوْقَ
الْأَعْنَاقَ وَأَصْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانِ ١٢

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِّ
الَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ١٣

ذَلِكُمْ فَدُوْعُوهُ وَأَنَّ الدَّكَنِيرِينَ
عَذَابَ النَّارِ ١٤

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا إِذَا قَيْسُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا رَحْفَافًا لَّا نُولُّهُمُ الْأَذْبَارَ ١٥

- 16.** Moominiiney Siinik woo saaku
Bukah derre keenit (koros kinnuk)
caba mari korosut Qeb abaaah
ken lagsamkeh (lawsamkeh)
gambik gambih gexa num, hinnay
Muslimiin Buttat yangalemkeh
aba kaa akke waytek, toysa usuk
Nummah Yallak kaxxa naqabu luk
yaduureeh orbeyna kaak jahannam
gira, jahannam gira is manxu gacta
gacsimeynaay!
- 17.** Toysa moominiiney isin ken
maqidinniton Yalli ken Qidê kal
usuk sin cate waqdi, Nabiyow
Burta Qambisse waqdi atu
maqambisinnito Yalli Qambisê kal
Burta ken intiita gudduyse waqdi,
Yalli woh kah abem yeemene
mara isi xaquk meqe galtoo kee
xannaba ken gudduyaah koros
xixxisamkeh, diggah Yalli sin
dooqaaqi yaabbi sin caaloota
yaaxigi kinni.
- 18.** Too korosut yekke Qidim kee
moominiin geyte iisa Yallak
taniih cakki kinni, diggah Yalli
koroositeh yan marih uma mala
Boolayse-le.
- 19.** Korosey Yalli Moominiinik iisa
Siiniih yaceem kaa esserteenik
Nummah esserten iisa siiniih
temeeteh bukaa kee xixxibaane
sin geyte waqdi, koroosannuu kee
Nabii qeebik taadeenim, toysa
woh addunyaay akeeral kayrih
siiniih tayseh, Nabii Mucammad
qeebih qagitteenik kay catoo kee

وَمَنْ يُولَّهُمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّقًا لِّقَاتَالٍ
أَوْ مُتَحَرِّقًا إِلَى فَعَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِعَصَبَيْهِ
الْهُوَ وَمَا وَهُ جَهَنَّمُ وَبِسَّ الْمَصِيرُ

فَلَمْ يَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَاتَلَهُمْ وَمَا
رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَيَ وَلَيُبَلِّي
الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بِلَامَةَ حَسَانِ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ

ذَلِكُمْ وَإِنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كِيدَ الْكَافِرِينَ

إِن تَسْتَفِي حُوافَقَدْ جَاهَ كُمُّ الْفَتْحِ
وَإِن تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَعُودُوا
نَعْدُ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فَتَشْكُرُ شَيْئًا وَلَا
كَثُرَّ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

kay qokoluh qaktennooh sin butta
tamaggeeway tu siinih maxiqta,
diggah Yalli catoo kee Qokoluh
yeemene marâ luk yan.

- 20.** Yeemeneh yan maraw Yallaa kee
kay farmoytih amri oggolaay
Yallih amrit derre macabina, isin
Qhuraanak siinil tankirriyimem
aabbuk.
- 21.** Yallaa kee kay farmoytih amrî
cinah usun Nummah ankacsiiyah
ankacse waak Noobbeh iyya
maray elle kaskassoowe waah inna
makkina moominiiney.
- 22.** Diggah Yallih xaql ginok baaxô
bagul mutuccu ittaamak umaanéh
gactam cakki yaabbeenimik aytiiita
kak alfinte aytimaleela, cakkit
yaabaanamak arrob kak duudumey
duudutteh yaniy kasay maqaanée
kee ummaané ittak edde baxsa
allewaa mara kinni.
- 23.** Yalli ama korosut kayri yanim
aaxiginnay Qhuraanak elle
kaskassoowanam ken aysabbuk
yen, kaa ken aysabbinnay usun
iimaan kee Qhuraanat derre cabak
foorak yen.
- 24.** Yeemeneh yan maraw Yallaa
kee kay farmoytih amri oggolaay
cakkik addunyaay akeerâ mano
siinik edde tamqeemih sin seeca
waqdi, diggah Yalli seehadaytuu
kee kay sorkocobbaxi faxaamih
fanat radam ixiga moominiiney,
diggah isin Qhiyaamah ayró kaâ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوَلُّوْا عَنْهُ وَلَا تُسْمِعُونَ ﴿٦﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا أَسْمَعْنَا وَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٧﴾

* إِنَّ شَرَّ الدُّوَّابَاتِ عِنْدَ اللَّهِ الْأَصْمَاءُ بَلَى
الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٨﴾

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَا سَمَعُوهُمْ وَلَوْ
أَسْمَعُهُمْ لَتَوَلُّوْهُمْ مُّعَرِّضُونَ ﴿٩﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَسْتَجِبُ لِلَّهِ
وَلِرَسُولِهِ إِذَا دَعَا كُلُّهُ لِمَا يُحِبِّهُ وَلَعَلَّهُ
أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمُرِئَ وَقَلْبِهِ وَلَنَّهُ
إِلَيْهِ تُخْشَرُونَ ﴿١٠﴾

fanah gactaanaah kobxisimtoonu
waytaanam ixiga.

- 25.** moominiiney cagalah fitnay daalimiiniih yan mara dibuk siinik xage waytay meqe maraa kee uma mara ittar xagtak meesitaay cibbarsima, diggah Yalli isi amri cine marah gibdi digaalá lem ixiga.
- 26.** Moominiiney Yallih niqmatay sin amol yani kassita Makki baaxol isin daguk koros tassuquunxee marah sugten waqdi, sinam sin sissikuk taatukeemik meesitak, tokkel Yalli fan kak orobtan aracay qaduwwik edde rebsimtaanâ fanah sin orbise (Madiina kinnuk) isi catoo kee qokolut sin maqarroyseeh xannabay siiniih calalloysey meqe rizqhi (quusi) kinni siiniih yecee, ama niqmal isin Yalla faatittaananamkeh.
- 27.** Yeemeneh yan maraw Yallaa kee kay farmoya maganina Yalli sin kah amrise amaanat ganettoonuk, isin tamah amaanat kinnim aaxaguk.
- 28.** cagalah moominiiney Yalli sin maaluuy sin xaylo mokkoroh siiniih yeceem ixiga, diggah Yalli isi amri oggole marah kaxxa galtó-le Akeeral.
- 29.** Yeemeneh yan maraw Yallak meesitteenik cakkii kee dealal ittar edde baxissan tirtóo kee noori siiniih heeleeh aceele, umaaneena siinik duugeleeh dambitte siiniih cabele, Yalli kaxxa muxxo-li kinni.

وَأَنْقُوافْتُنَّهُ لَا نُصِيبَنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً وَأَعْلَمُو أَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٦﴾

وَأَذْكُرُ وَإِذْ أَنْتَ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي
الْأَرْضِ تَحْتَ أَفْوَنَ أَنْ يَتَخَطَّفُكُمُ النَّاسُ
فَقَاتُوكُمْ وَأَيْدِكُمْ يَضْرِبُهُ وَرَزَقَكُمْ مِنْ
الظِّيَابِ لَعَلَّكُمْ شَكُورُونَ ﴿٢٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْنُوْا إِلَيْنَا اللَّهُ وَالرَّسُولَ
وَنَحْنُ نُوَحِّدُ أَمْنَاتَكُمْ وَلَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

وَأَعْلَمُو أَنَّمَا آمَنُوكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَعْجَلُ
لَكُمْ فُرُقَانًا وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتَكُمْ
وَيَغْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ دُوَّلُ الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾

- 30.** Nabiyow cusey koroosite mari umamalah koo casbisoonuh, hinnay koo qidoonuh hinnay Makkak koo yayyaaqoonuh koh malsen waqdi, usun umamalah malsaanaah, Yalli ken umamalah keenil gacsahah ken umamalah ken galtah, Yalli umamalah malissi haa marak aysuk raaqaah ken elle digaalah.
- 31.** ama koroositeh yan maral Naayoota keenil tankirriyime waqdi, Nummah ama yab dumaak noobbeeh fannek amannah yan Qhuraan axcuk nen, Mucammadow ama صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ nel takriye Qhuraan tu hinna awwalî marih dirabwaa kee deedal akke waytek iyyen.
- 32.** Nabiyow cus, ku marak korosuh yan marih maxcó usun Yalla kallacak, Ni Yallaw ama Qhuraan Mucammad صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ kah iyyannah Nummah ku xaquq oobe kaa tekkek, toysa qaraanak xeet robtinnah nel oobis hinnay qansarissi nee hayta digaalá neh bah iyyen.
- 33.** Nabiyow Yalli maaba ama koros atu ken addal anuk ken digaalam, Yalli maaba ken digaalam Moominiiniy Yalla dambi cabti esseritta ken addal anuk.
- 34.** Yalli mannal ken digaale waah? usun moominiin caram Masgiidik waasak usun Yalli awlah kak yan marah masuginnon, Yalli awlah kak yan mari mayan kaak meesita mara akke waytek, kinnih

وَإِذَا مَكَرُوكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ شَاءُوكَ
أُوْقَنْتُلُوكَ أُوْخَرُوكَ وَيَكْرُونَ
وَيَمْكُرُوكَ اللَّهُ وَاللَّهُ حَيْوُ الْمَكْرِينَ ﴿٢٣﴾

وَإِذَا تُشَاهِدُ عَلَيْهِمْ إِنْ تُنَافِقُ الْوَاقِدُ سَمِعَنَا
لَوْ شَاءَ لَقَلَّا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

وَإِذَا قَالُوا يَاهُمْ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ
مِنْ عِنْدِكَ فَامْطِرْ عَيْنَاتِكَ حَجَرَةً مِنْ
الْسَّمَاءِ أَوْ أَنْتَنَا بِعَذَابِ الْيَمِينِ ﴿٢٥﴾

وَمَا كَانَ اللَّهُ يُعِدُّ بِهِمْ وَأَنَّ فِيهِمْ وَمَا
كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٢٦﴾

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يَعْبُدُوهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصْدُرُونَ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانَ أُولَئِيَاءُهُ
إِنْ أُولَئِيَّ آفَدَهُ إِلَّا الْمُمْكِنُونَ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

immay keenik maggo mari woh
mayaaxiga.

35. Ken (koros kinnuk) Salat caram
Masgiidih xaql fuuxaa kee gabah
agrak sa salat hinna, toysa isin
korosey digaalá tammoysa Yallal
koroositak sugteenimih sabbatah.
36. Diggah koroosite mari sinni maalu
Yallih gitak sinam waasaanamkeh
yacee, tokkel usun woo maalu
aceeloonuu, tohuk lakal nadaama
keenil akkeleeh sarra moominiin
keenik ayseleeh ken buksele,
keenik koroosannut Rabe mari
kobxisimeleeh Jahannam girâ
fanah ken beelon.
37. Yalli Qhiyaamah Ayro ama koros
kobxisah umam (koros kinnuk)
meqeemik (moominiin kinnuk)
baxsamkeh, umam (koros kinnuk)
ittak amol hayya heeh inkih
Jahannam girat ken qambisa, woo
mari usun finqiteeh kasaarite mara
kinnon.
38. Nabiyow koroosite marak
ixxic:usun koroosannuu kee ku
qeebik yeedeenik dambittek
taturtem nummah Yalli keenih
cabele, Nabiyow usun ku qeebih
qakteenik, toysa nummah Yi
madqá naharsi maray ambiya
dirabboyse finqiseemil warrayteh.
39. moominiiney korosut qeb aba
Yallat agleyta haanam kee
kay gitak sinam waasaanam
akkewaytaah diini inkih Yallihim

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا
مُكَافَأَةً وَرَصْدِيَّةً فَذُو قُوَّاً الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْقَوْنَ أَمْوَالُهُمْ
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْقَوْنَهَا
ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةٌ ثُمَّ يُعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ
يُحَشِّرُونَ ﴿٢٦﴾

إِنَّمَا يَنْهَا اللَّهُ الْخَيْثَةَ مِنَ الطَّيْبِ وَيَجْعَلُ
الْخَيْثَةَ بَعْصَهُ وَعَلَى بَعْضِ فَرَكِمَهُ
جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ وَفِي جَهَنَّمَ أَوْ لَيْلَكَ هُمْ
الْخَسِيرُونَ ﴿٢٧﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ يَنْتَهُوا إِنْ يَغْفِرُ
لَهُمْ مَا قَدْ سَافَ وَإِنْ يَبُودُ وَفَقَدْ مَضَتْ
سُنُتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٨﴾

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ
وَيَكُونَ الَّذِينَ كُلُّهُمْ لِلَّهِ فِي إِنْ
أَنْتَ هَوَأَنْتَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بِصَدِيرٍ ﴿٢٩﴾

tikki iyyam fanah, tokkel
 koroosannuk gaceeniih cakki diinit
 culeenik, toysa diggah Yalli usun
 abba haanam yabali kinnih ken
 elle galte-le.

- 40.** ama koros iiamaanat derre cabtek,
 toysa moominiiney diggah Yalli sin
 awlaytu kinnim ixiga, Usuk manxu
 meqe awlaytuuy, manxu meqe
 cateynaay!

- 41.** Moominiiney cagalal xannabah
 orbissi hayteenimik konoy haytoh
 afa kak toysa diggah Yallaa kee kay
 farmoyaay, Nabiit ramaddiinuh
 xayi maraa kee qayxiixaay,
 tudagoytiitiyy, muslimiinik gexsô
 numuh tantacawwimem ixiga
 Yallal yeemene mara tekkeenik,
 namma butta (moominiin
 buttaa kee koros butta kinnuk)
 tongoorowe ayro is cakkii kee
 deedal ittak edde baxisne ayro
 kinni isin Ni naqsul oobisneemil
 yeemene mara tekkeenik, tamah
 xannabal Yallihmekla kinnim
 ixiga, Yalli ummaan iimih dudda-li
 kinni.

- 42.** Moominiiney isin daqaarak
 Madiinal xayuk raaqa qaxal
 sugteeniih, usun (koros kinnuk)
 daqaarak Madiinal xeeruk raaqa
 qaxal sugeeniih arhó siinik bad-
 le gambik guba raaqak sugte
 waqdi cusay, sin kee koros itta
 xagnissaanamal xagni aracal ittal
 hoxak tenen, kinnih immay Yalli
 meklimeh suge caagid meklamkeh

وَإِنْ تَوَلَّ فَأُعْلَمُ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى كُلِّ
 نَعْمَ الْمُؤْلَى وَنَعْمَ الْصَّابِرُونَ

*وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَغْنِيَنَّمُ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ
 حُمْسَةُ وَالرَّسُولُ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى
 وَالْمَسَاكِينُ وَابْنُ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ
 إِمَّا نَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ
 الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقْيَى الْجَمِيعَاتِ وَاللَّهُ عَلَىٰ
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

إِذَا نَتَمْ بِالْمُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدُودِ
 الْفُضُوَّى وَالَّذِي بُسْقَلَ مِنْ كُلِّ
 تَوَاعِدِشُ لَا خَلَقْنَاهُ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِنْ
 لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهُمْ
 مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيْنَةٍ وَمَحْيَى مَنْ حَيَ
 عَنْ بَيْنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعُ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

koroosannut keenik finqittem
baxxaqqa iyya koroosannut
finqittamkeh, yeemeneh yan
mari baxxaqqa iyya iimaanah
yaaminemkeh sin yosgoorowe,
diggah Yalli ken maaxcooca yaabbi
ken niyat tanim yaaxigi.

- 43.** Nabiyow cus Yalli ku soonól korosuk dagna koo yuybullee waqdi, keenik manga koo aybullinnay ku kataysis conxitak teneeh qebti caagidil itta waak tenen, kinnih immay Yalli meesii kee ittinwayak sin yiysillimeh, diggah Yalli usuk alilwat qellitti ittam yaaxigi kinni.
- 44.** moominiiney kassitay sin kee koros tongoorowe waqdi sin intiitat keenik dagiina sin yuybulleeh ken intiitat sin daggioye waqdi, Yalli meklime suge caagid meklamkeh, caagiida inkih Yalla fan gacsimta.
- 45.** Yeemeneh yan maraw koros buttat tangoorowen waqdi, toysa diggi ixxicaay koros qeebih esseeda, Yalla maggom cusa iisa qaagitak, addunyaay akeeral yoffoofe mara akkettoonuk.
- 46.** Moominiiney Yallaa kee kay farmoytih amri oggolaay itta mawiina, toysa boolaatettoonuu qandee kee Yallih cato siinik gexelek, qaduwvit tangoorowen waqdi isbira, diggah Yalli catoh yisbire marâ luk yanik.

إِذْ يُرِيكُمْ أَنَّهُ فِي مَنَامِكُمْ قَلِيلًا وَكَمْ
أَرَنَاكُمْ كَثِيرًا لِفَشلْتُمْ
وَلَتَنْزَعُتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ
إِنَّهُ عَلَيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

وَإِذْ يُرِيكُمْ هُمْ إِذَا تَقْبِيْتُمْ فِي أَعْيُّكُمْ
قَلِيلًا وَيَقْلِيلُكُمْ فِي أَعْيُّنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ
أَمْرَكَ أَنَّ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا أَسْمَوْا إِذَا لَقِيْتُمْ فَوْزَةً
فَأَنْبَتوْا وَأَذْكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

وَأَطْبِعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنْزَعُوا
فَتَفْشِلُوا وَتَذَهَّبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾

- 47.** moominiiniey koros innah sinni dabooqak hobot (Batra kinnuk) kee sinam yoobulah yewqeeh Yallih diinit culaanamak sinam waasa mara makkina, Yallih ixxiga usun abba haanamat maroh taniih kaak Qellitam matan.
- 48.** Moominiiney cusay korosut sheetan le taamoomi bilqiseeh, asaaku sinaamak siinik taysu waytam matanaay diggah anu sin cataah sin dacrisa keenik iyye waqdi, tokkel namma buttak mariiy mara keenik ubulluuy ongoorowwu itte waqdi sheetan wadir wadirh gaceeh diggah anu bari siinik kinniyo, diggah anu isin ablewaytaanam ableeh diggah anu Yallak meesita, yalli gibdi digaala-le keenik iyye.
- 49.** Moominiiney munaafiqhiinh yan maray lubbitte kak lakmissa: Ta mari (muslimiin kinnuk) ken diini ken duquuruseh iyyen waqdi cusay, ama munaafiqhiin Yallal kiballeeh kaal kelte mari Yalla catoh lem maaxiginna, toysa diggah Yalli Mayso-li Naggaara.
- 50.** Nabiyow koroositeh yan marak malayka rooci foocittee kee saloofa keenik aagaruk tayyaaqeeh giray sinam carrissah digaalá tammoysa keenik itta waqdi ablinnitoy gibdi caagid abaluk ten.
- 51.** Korosey tama digaala sin kah xagtem sin gaboozi abte uma taamoomih sabbata, diggah Yalli

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ حَرَجُوا مِنْ دِيْنِهِمْ
بَطَّرُوا وَرِثَاتَ الْأَنَسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَغْمَالَهُمْ وَقَالَ
لَأَغْلِبَ لَكُمْ أُمُّوْمَنْ مِنَ الْكَافِرِينَ
جَارِ لَكُمْ فَمَمَّا تَرَاهُتُ الْفَتَنَ
نَكَّصَ عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ
مِنْ كُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْتُ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

إِذْ يَقُولُ الْمُنْتَهَفُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرْضٌ عَرَّهُؤَلَاءِ دِيْنِهِمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

وَلَوْ تَرَى إِذْ تَنْوِيَ الَّذِينَ كَفَرُوا
الْمَلَكِيَّةُ يَصْرُوْنَ وَجُوهُهُمْ
وَأَذْبَرَهُمْ وَدُوْفُرُ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٥٦﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيْكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبْدِ ﴿٥٧﴾

isi naqoosak num yadlume Rabbi
hinna.

52. Ama korosuk Qaadaa kee taama firqawnaa kee kay maraay keenik duma warreeh Yallih astootil koroosite mari luk suge Qaadaa kee taamah inna, tokkel Yalli usun aben dambitteh sabbatah ken yibbixeh ken finqiseh, diggah Yalli Qande-li gibdi digaala-li kinni.

53. Tama digaala ken kah geytem diggah Yalli seehadah niqmat yeceek woo niqmat keenik kalaah seelaba Rabbi way makko usun luk sugen meqe caalat uma caalatah korossiiy Yallih niqmat engeddi haanam fanah, diggah Yalli ken maxcooca yaabbi ken caaloota yaaxigi kinni.

54. Ama korosuk Qaadaa kee taama firqawnaa kee kay maraay keenik duma warreeh sinni Rabbih astooti dirabboye mari luk suge Qaadaa kee taamoomih inna, tokkel usun aben dambittē sabbatah ken finqisneeh firqawnaa kee kay mara Badat xuumusneeh bayisne, usun inkih sinni nafsi koroosannuu kee uma taamoomit yudlume marah sugen.

55. Diggah Baaxô bagul mutuccu ittaamak Yallih xaql umaneh gacak raqtam koroositeh yan maray koroosannuk kate wee kinni, toysa usun inkinnah mayaaminan.

كَذَابٌ إِلَى فِرْعَوْنَ وَالنَّيْرَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخْذَهُمُ اللَّهُ
يَدُوِّيهِمْ إِنَّ اللَّهَ هُوَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

ذَلِكَ يَأْنَ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرٌ لِّعِصَمَةَ
أَعْصَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّىٰ يَعْتَزِرُوا مَا بَأْنَفُسِهِمْ
وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

كَذَابٌ إِلَى فِرْعَوْنَ وَالنَّيْرَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَذَبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْتَهُمْ يَدُوِّيهِمْ
وَأَغْرَقْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَافُورٍ
ظَلَمِيْنَ

إِنَّ شَرَّ الدُّوَّارِتِ عِنْدَ اللَّهِ الْأَكْبَرِ كَفَرُوا
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

- 56.** Nabiyow woo uma marak
Yahuuduy Qeebi kot abe waytu
waytaamah xagana koh cultey,
tohuk lakal isi xaganay koh culte
kulli adda taggile keenit tan,
usun woo xagnih diglok Yallak
mameesitan.
- 57.** Toysa Nabiyow ken geyteeh Qeebil
keenik teysek, toysa keenî luk
oomiyaay keenik kalah korosuk
keenil ciggiila mara meesissiyy
fixiiressi edde hayta digaala
keenil oobis, wohul kaskassoowa
mara yakkeeniih kol agiirite
waanamkeh.
- 58.** Nabiyow xagana koh culte korosuk
ganok meesittek, toysa ken xagana
keenil gacis, woo xagnih diglo
inkih taaxigeeniih massa siinil
takkemkeh, diggah Yalli xagni
diglol sinam gana mara makicna.
- 59.** koroositeh yan mari Yallih digaalak
naggoowaah yassaqu waam
akkale waay, diggah usun Yallih
digaalak mayassaqqan.
- 60.** Muslimiin Buttay sinni Qaduwwi
Qeebih seehadâ maqaraay
silac maqar kee koros Qeebih
aracal hayten faarisik duddu
haytaanam Yallih Qaduwwi
kee sin Qaduwwiyy aka maray
keenik kalah yaniy isin aaxige
waytaanay Yalli yaaxige edde
meesissaana keenih massoysa,
moominiiney maaluk Yallih gitah
acuyyu haytaanam addunyaay
akeeral dudda-le galto siinh kak

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ شُرَكَاءَ يَنْقُضُونَ
عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَوْهٍ لَا يَتَقَوَّتُ
﴿٥٧﴾

فَإِمَّا تَشْفَعَنَّهُمْ فِي الْحُرْبِ فَلَا يُرْدِيْهُمْ مَنْ خَلَفَهُمْ
لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ
﴿٥٨﴾

وَإِمَّا تَخَافَّنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَأَنِيدُ إِلَيْهِمْ
عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ لِكُلَّ أَيْمَانٍ
﴿٥٩﴾

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُواْ سَبُّا لِهِمْ
لَا يُعِزِّزُونَ
﴿٦٠﴾

وَأَعْدُوا لَهُمْ مَا أَسْتَطَعُهُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ
رِبَاطِ الْغَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ
وَعَدُوُّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَ
الَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُفْعُلُواْ مِنْ شَيْءٍ فِي سَيِّلٍ
الَّهُ يُوفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ
﴿٦١﴾

antacawwime-le isin andullume
kalah.

61. Nabiyow usun Qeebi cabba heenih wagarî fanah kelli iyyeenik, toysa atu kaa fan kelli ixxicaay isi caagid Yallal kelisaay kibal kaal haysit, diggah usuk ken maxcooca yaabbi ken abtoota yaaxigi kinni.
62. Nabiyow xagana koh cule mari koo ganam faxek, toysa diggah Yalli ken ganoo kee ken duquurusiyyak koo xiqe-le, Yalla kinni isi catoo kee Qokoluuy moominiinit koo maqrrossem.
63. Yalla kinni ken lubbitteh fan ittal gacissem, Nabiyow baaxô bagul maaluk eneyyi ittam inkih keenih acinnitoy ken lubbitte itta fan gacisak manannito, kinnih immay Yalli ittâ fanah ken gacse, diggah usuk Mayso-li Naggaara.
64. Nabiyow Yalli koo kee moominiinik koo kataate mara sin Qaduwwihi umaanek sin xiqe-le.
65. Nabiyow moominiin Koros Qeebih ilsiisaay ken agiiris siinik gibdaabinal sabri-le Labaatanni geytimek, Qaduwwik namma Boolih numuk ayse-le, siinik Bool num geytimek koroositeh yan marak Alfi numuk ayse-le, diggah usun Yallih madqooqik tu aaxige waa mara kinnoonimih sabbatah.
66. Taway moominiiney Yalli caagid siinil xabbacoyseh, diggah usuk Boola siinit tanim yeexegeh, toysa

*وَإِنْ جَنَحُوا لِلَّسْلَامِ فَأُجْهِنَّ لَهَا وَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ أَسْمَاعُ الْعَالِمِ ﴿٦١﴾

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدُعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِتَصْرِيفِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

وَالْفَيْنَ قُلُوبُهُمْ لَوْا نَفَقَتْ مَا فِي الْأَرْضِ حَيْثِمَاً أَفَلَمْ يَرَوْا قُلُوبُهُمْ وَلَا كَيْنَ الْهُنَّ أَفَبِيَّنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ حَرِّضْ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْفِتْنَةِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَدِيرُونَ يَعْلَمُ أُولُو الْمَأْيَنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ الْمُقْرَبَاتِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِهِمْ فَوْمَ لَا يَفْتَهُونَ ﴿٦٥﴾

أَفَنَحَفَّ أَنَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِي كُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مَائَةً صَابِرَةً يَعْلَمُوا

siinik gibdaabinal sabri-le Bool
 siinik geytimek korosuk namma
 Booluk aysele, siinik gibdaabinal
 sabri-le Alfi geytimek korosuk
 namma Alfih numuk aysele Yallih
 idinh, Yalli catoo kee Qokoluh
 yisbire marâ luk yan.

- 67.** Hebelto Nabiik mafaxxinta
 Qaduwwik seewa orbisaah
 haysitam Fida kak beetamkeh,
 Qaduwwi baaxol Qaduwwik
 maggom Qiddiy kannassa
 Boolassa kaa haam fanah,
 moominiiney isin addunyâ duyye
 Baxa faxxaanaah Yalli akeerâ
 galtoy amurruqe wayta siinif faxa,
 Yalli mayso-li naggaara.
- 68.** Xannabaa kee seewak Fida
 beyaanam elle xiqta kitab Yallih
 xaquq yookomeh suge wannay
 kaxxa digaala sin xagak ten
 xannabaa kee seewak beyten Fidal.
- 69.** Toysa mooniniiney xannabak
 orbisseenim kee seewak beyten
 Fida ottokommiya calaaliy meqeh
 anuk, Yallak meesita kay amri
 cintaanamak, diggah Yalli dambi
 cabti-li xuawqli.
- 70.** Nabiyow seewak sin gabat
 yan maray Fida kak beyteenik
 ixic:Yalli sin lubbittet diggale
 iimaan yanim yeexegek Fidah
 siinik been maaluk kayrih taysem
 siinif aceeleeh dambi siinif cablee,
 Yalli dambi cabti-li xuawqli.

مَا تَنْهَىٰ إِنَّمَا يَكُونُ مِنْ كُفَّارٍ أَفُلَّفُ
 أَفَفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الْصَّابِرِينَ ﴿١٧﴾

مَا كَانَ لِنَجِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ
 يُشْخَنَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُدْرَوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا
 وَاللَّهُ يُرِيدُ الْأَخْرَجَنَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾

لَوْلَا كَتَبْ مِنَ اللَّهِ سَبِقَ لِمَسْكُونَ فِيمَا أَخَذُوا
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٩﴾

فَكُلُوا مِمَّا عِنْدُكُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
 إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ تَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيهِ كُوْنَ
 الْأَسْرَىٰ إِنْ يَعْلَمُ اللَّهَ فِي قُوْنُكُمْ خَيْرًا
 يُؤْتُكُمْ خَيْرًا مَمَّا أَخَذْ مِنْكُمْ وَيَعْفُرَكُمْ
 وَاللَّهُ عَفُورٌ تَّحِيمٌ ﴿٢١﴾

71. Nabiyow ama seeway atu cabte koo ganam faxek, usun Badri Qeebik dumaak Yallal koroositaanamat Yalla ganeeniih Qeb kot abeenih, tokkel Yalli isin seewah ken orbissaanaah ken Qiddaanam siinil bicseh, Yalli ixxiga-li naggaara.

72. Diggah yeemeneeh guuroh Madiinâ fanah gexeeh sinni maaluuy sinni nafsih Yallih gital yinggicillee maraa kee guuroh yemeete marah sinni dabooqal arac abeeh Yallih diini Qokle mari, woo mari usun gari garuk awlah kak yan mara kinnon, yeemeneeh guuroh awqe wee marah tu gactek ken awliinuk tu mantun ken Qoklootoonuh madiinâ fanah guurummu iyyaanam fanah, usun Yallih diini fayya haanamkeh catoo kee Qokol siinil essereenik, toysa ken cattaanam siinil tanay, sin kee fanat xagni kak yan korosuh nee cata siinik iyyan ken akke waytek, toysa sinni xagana mabaysinaay ken maqoklina, Yalli isin abba haytaanam yaaxigeeh yabali kinni.

73. koroositeh yan marak gari garuk awlah keenik yan, moominiiney itta cattaanaah gari gari awla siinik yakkem abe wayteenik, Baaxô bagul kaxxa fitnaa kee kaxxa umaane akkele koros Qande Bahtaah moominiin Boolattaamal.

74. Yeemeneeh guuroh madiinâ fanah gexeeh Yallih gital yinggicillee maraa kee guuroh yemeete marah sinni dabooqal arac abeeh Yallih

وَإِنْ يُرِيدُوا حِجَّاتَكَ فَقَدْ حَافَدُوا اللَّهَ مِنْ
قَبْلِ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ
٦١

إِنَّ الَّذِينَ إِمَّا نُؤْمِنُ أَوْ هَا جَرُوا وَجَهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
إِوْا وَأَنْصَرُوا أُولَئِكَ بَعْصُهُمُ أَفْلَاهُ بَعْضَ
وَالَّذِينَ إِمَّا نُؤْمِنُ أَوْ لَهُمْ بِهَا حِرْجٌ وَإِنَّ اللَّهَ مِنَ الْبَشِّرِ
مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَا حِرْجٌ وَإِنَّ اللَّهَ مِنَ الْمُسْتَصْرِفِونَ
فِي الَّذِينَ فَلَيَحْكُمُ الْمُتَّصْرِفُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبِنِيهِمْ مُّسْتَقْلُونَ
بَصِيرٌ ٦٢

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِعِصْمَهُمْ أَفْلَاهُ بَعْضَ
إِلَانْفَاعُهُ تَنْكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ
كَبِيرٌ ٦٣

وَالَّذِينَ إِمَّا نُؤْمِنُ أَوْ هَا جَرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ إِوْا وَأَنْصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ
حَفَّالَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَيْرٌ ٦٤

diini Qokle mari, woo mari usun
nummah moominiini, usun sinni
Rabbik dambi cabtii kee meqe
Rizqhi lon jannatal.

75. Muhaajiriin kee Ansaarak lakal
yeemeneeh guuroh Madiinâ
fanah gexeeh Yallih gital siinî luk
yinggicillee mari, toysa too mari
sin loowot yaniih isin litoonum
loonuuh siinil tanim keenil tan,
Ramad-le marak gariiy garul
keenik xayuk Raaqa nagrâ caddol
Yallih kitaabal (kay Madqaa
kee kay sharqil), diggah Yalli
ummaanim yaaxigi kinni.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَا جَرُوا وَجَهَدُوا
مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْ كُوَافِلُ الْأَرْجَامِ
بَعْضُهُمُ أَنَّى يَبْعَضُ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

SUURAT ATTAWBÁ

Madiinal Obte, 129 Aayat Takke

1. Tamah Yallaa kee kay farmoytak
Yallat agleytit haa maray isin
xagana kah culteenik xagni gacsih
maysaxxaga kinni mominiiney.
2. Toysa korosey isin baaxô bagul
amaanah anuk gexa affara Alsih
gide, diggah isin Yallih digaalak
assaqqe waytaanam ixiga, diggah
Yalli koroosite mara xixibise
kinni.
3. Yallaa kee kay farmoytak
sinaamah maysaxxaga kaxxa cajjh
Ayró (Qarfa Qiidh Ayró kinnuk),
diggah Yallaa kee kay farmoyti
Yallat agleytit haa marah xagana
gacseenimih maysaxxaga, tokkel
korosey Yallal gacteenik kollay,
toysa toh kayrih siinh tayseh,
islaam diinit derre cabteenik,
toysa diggah isin Yallih digaalak
Assaqqe waytaanam ixiga,
Nabiyow ama korosuy islaam diinit
derre cabta Qansarissa digaalal ken
meesiisaay ken aytikumus.
4. Moominiiney isin korosuk xagana
kah culten maray sarra woo
xaganak tu makeweeh Aggileweey
sin naqboitiitik numtin Qaxat
gaceweeh keenik num Qokle wee
mara akke waytek, tokkel ken
xagana keenih duudusa keenih
xagten waktî fanah, diggah Yalli

بِرَأْءَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدُوا
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾

فَسَيُحْوَفُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْمَلُوا
أَنَّهُمْ عَبْدُ اللَّهِ وَإِنَّ اللَّهَ مُحْرِزٌ
الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾

وَإِذَاً مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الْأَنَاسِ يَوْمَ الْحِجَّةِ
الْأَكْثَرُ أَنَّ اللَّهَ بِرِّيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
وَرَسُولُهُ وَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ حَمِيرٌ لَّكُمْ وَإِنْ
تُؤْلِسُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ عَبْدُمْ مُعْجِزِي اللَّهِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ نَسَأَلُهُمْ
يَنْقُصُونَا كُرْشَيْنَ وَلَمْ يُظْهِرُوا عَيْنَاهُمْ أَحَدًا
فَلَمَّا أَتَاهُمْ عَهْدَهُمْ إِلَى مُدَّهُمْ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَقْبِلِينَ ﴿٤﴾

isik meesita maray xagana duudusa kicnih.

5. Tokkel moominiiney korosuh amaan edde teceen affara Alsay curum Alsa deqsita yamurruqe waqdi, toysa koros elle geyinnaan aracal Qidaay seewah ken ibbixaay ken waasaay ken hooriya, ummaan gitay usun gacaanal keenih daffeyaay ken Qambaala, tonna hinnay usun koroosannuk Yallal gaceeniih kaal yeemeneeniih salat sooliseeniih Zaká yeceenik, toysa gita keenih cabaay yanitoonay ken ixxica, diggah Yalli dambi cabti-li xuawawli kinni kaal gace marah.
6. Nabiyow korosuk numuk teyni yoo wad axcuk koo eleelitek toysa kaa wad, Yallih yab (Qhuraan kinnuk) oobbuuy kay addal nummak tanim ubullu haam fanah, tohuk lakal aslumeweek kak yemeete ikke amaannah anuk kaa guddus, too wadu keenit kah aba innam usun diggah islaam diinh adda aaxige waa mara yekkeenimih sabbata.
7. Yallih xaqqu kee kay farmoytiha xaql koros xagana lem mannal takkeeh? Moominiiney isin keenik Caram masgiidh xaql xagana kah culten mara akke waytek, usun keenih hayten xaganal soolaanaah kaa aggilewaanam fanah, toysa isin too xaganal keenih soolaay kaa maggallina, diggah Yalli xagana duudusaah isik meesita mara kicnih.

فِإِذَا أَنْسَأْتَهُ الْأَشْهُرُ الْحُرُمَ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدُوكُمْ وَخُذُوهُمْ
وَأَحْصِرُوهُمْ وَاقْعُدُوهُمْ كُلَّ مَرَضٍ
فَإِنْ تَابُوا وَلَا قَاتُلُوهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
فَخَلُوًا سَيِّلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ حِيمٌ

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ أَسْتَجَارَكَ
فَأَجِرْهُ حَقَّيَ يَسْمَعَ كَلَمَ اللَّهِ شَمَّأْتِلَعُ
مَأْمَمَهُ دَلِيلَكَ يَأْنَهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۝

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ
وَعِنْ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوكُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا أَسْتَقْمَوْلَكُمْ
فَأَسْتَقْيِمُوْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِيْتَ ۝

8. Korosuh xagana haanaah keenih duudusaanam mannal takkeeh? Usun qandeh siinik yeysseenik moominiiney xagana siiniih madacrisaanaay ramaddiuu siiniih madacrisaanak, usun sinni yaabay qaxmeqet sin leedisaanaah ken lubbitte woh cintah, keenik maggo mari xagana baysaah usun Yallih amrik yewqe mara kinnon.
9. Usun (koros kinnuk) Yallih Qhuraaniih aayootat addunyâ dago duyyey bura-le edde xaamiteeniih cakki gitak sinam waasen, diggah usun manxu qaxuma taamaay abak sugeenim.
10. Tama koros moomintu qiddamat xagana madacrissaay ramaddiuu madacrissa, woo mari usun koroosannuu kee uma taamat caddok tatre mara kinnon.
11. Tonna hinnay tama koros Yallak kalah aqbudak sugtem cabbaay kaa inkittossuuy salat soolissiyy zaka acuyyu heenik toysa usun sin tooboko Islaam diinil, aayoota tamannal baxxaqqa hayna yaaxigeeh edde yantifiqe marah.
12. moominiiney ama koros xagana siiniih culteek gamadal usun sinni xagana yiggileeniih sin diini qaybiseenik, toysa koros kee koros mirocti qida, diggah usun xaganah loonum maloonuk ken qida koroosannuu kee Islaam diinih naqabuk idiyiiy raqqa iyyaanam fanah.

كَيْفَ وَإِنْ يَطْهَرُواْ عَيْمَكُمْ لَا يَرْقُبُواْ
فِي كُوَّلٍ وَلَا ذَمَّةً تَرْضُونَكُمْ
بِأَفْوَهِهِمْ وَتَابُنَ قُلُوبُهُمْ وَأَكْرَهُمْ
فَسَيَقُونَ ﴿٨﴾

أَشْرَقَ وَأَبَيَتِ اللَّهُ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوْعَنْ
سَيِّلَهُ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُواْ
يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذَمَّةً
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

فَإِنْ تَابُواْ وَأَقْامُواْ الصَّلَاةَ وَإِذَا قَوْ
أَنَّكَوْهَةَ فَإِحْجَرُوكُمْ فِي الْبَيْنَ
وَنُفَصِّلُ الْآيَتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَإِنْ نَكُثُواْ أَيْمَنَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ فَقَاتُلُواْ أَلِيمَةَ الْكُفَّارِ
إِنَّهُمْ لَا يَمْنَأُونَ لَهُمْ لَعْنَاهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

- 13.** Moominiin buttay xagnitte yiggileeh sin diini qaybiseeh Yallih farmoya Makkak yayyaaqem faxe marâ luk mataamaanaaa? naharsi adda qeb siinit abteeh qimbissem keenik isin ken kee ken qeebik meesittaanaa? Toysa isik meesitaanam cakkisittam Yalla kinni nummah isin moominiin tekkeenik.
- 14.** Moominiin buttay Yallih naqboytitî luk oomiya Yalli sin gabat ken digaaleleeh ken xixxibiselek, keenil sin qokleleeh moominiinh yan marih alilwak rooka duugelek.
- 15.** Yalli moominiin lubbittek naqabu kaleleeh Yalli isih faxa maray kaal gacak gacim ogbolele, Yalli ixxigali naggaara.
- 16.** Wonna hinnak moominiin buttay Yalli sin mokkore (aqayyaare) kal sin cabam tekkeleenii? Yalli siinik yingicilleeh giclo kaah caglise maraa kee giclo kaah caglise wee mara siinik uybulluuy, Yallaa kee Kay farmoyaay moominiinik kalah yan mara dateh awlah haysitewe maray usuk dumaak yeexege siinik yaaxigemkeh, Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.
- 17.** Yallat agleytit haa marah maxiqtaay matakka Yallih masaagid xisaanaah qibaada elle abaanam usun sinni nafsil koroosannuh sumaaqita marah anuk, too mari Qhiyaamah ayró

أَلَا تُقْتَلُونَ بِقَوْمًا كَيْفَا يَمْنَهُمْ
وَهُمْ لَا يُخْرَجُونَ إِذْ سُوْلَ وَهُمْ
بَدُؤُكُمْ أَوْ أَمْرَقُهُمْ تَخْشَنُهُمْ فَاللَّهُ
أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

قَاتُلُوكُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ يَأْتِي بِكُمْ
وَيُخْزِهِمْ وَيُنْصُرُ كُلَّ عَابِرٍ مَّوْلَانِي وَيُشَفِّعُ صُدُورَ
قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

وَيُدْهِبُ عَيْنَهُمْ قُلُوبُهُمْ وَيَنْبُوْلُ اللَّهُ عَلَىٰ
مَنْ يَشَاءُ فَلِلَّهِ عَلِيُّمْ حَيْكِمُ ﴿١٥﴾

أَمْ حَسِبُوكُمْ أَنْ تُبَرُّوْلُ وَمَا يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
جَهَدُوا مِنْكُمْ فَلَمَّا تَرَكُوكُمْ وَلَمْ يَخْذُلُوكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلَيَحْجَةُ
وَاللَّهُ حَيْدُرٌ بِمَا عَمَلُوكُمْ ﴿١٦﴾

مَا كَانَ لِلنَّاسِ كَيْنَ أَنْ يَعْمَرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ
شَهِيدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ يَا لِكُفَّارُ أُولَئِكَ
حَيْطَطُتْ أَعْمَانُهُمْ وَفِي الْأَثَارِ هُمْ
خَلِيلُونَ ﴿١٧﴾

taamoomi kak bayte maraay usun girál waaran.

18. Cagalah Yallih masaagid xissam Yalla kee ellecaboh ayró nummayseeh salat sooliseeh zaká yeceeh Yallak sa tuk meesitewee mara, toysa woo mari tirri iyye marih loowot yan mara yakken.
19. Korosey Cajji marat abtan feqyaa (effeqyaa) kee masgidil caramat abtan xisne Yalla kee ellecaboh ayró nummayseeh Yallih gital yingicilee numih inna abtaanaah missossaanaa? Moominiin kee koros Yallih xaql mamissowtak, Yalli isi nafsi koroosannut yudlume mara kayri taamal tirri mahaa.
20. Usun Yallal yeemeneeh koros baaxook muslimiin baaxo fan guuroh gexeeh sinni maaluuy sinni nafsih Yallih gital yingicillee mara Yallih qangara fayya ittamkeh, usun Yallih xaql kaxxa arac-le mara, woo mari usun niqmat-le Jannootal yaffoofe mara.
21. Tama moominiin ken Rabbi kaak yan Racmat kee kacanuy farakka-le kee leedaay Jannootay amurruqewaa niqmat addal kak yanil ken aytikumusa.
22. Usun woo Jannootah addal umman waaran, diggah Yalli isi xaql kaxxa galtó-le yeemeeneeh meqe taama abbaasite marah.
23. Yalla kee Kay farmoyta nummayse maraw sinni abbobtii kee sinni tooboko awlaytiitih

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مِنْ إِيمَانَ الَّذِينَ أَمَنُوا
وَأَيُّومَ الْآخِرِ وَقَامَ الْمُصَلَّوَةُ وَأَتَى
الْتَّكْوَةَ وَمَعَهُ يَحْشَى لِلَّهِ فَعَسَى أُولَئِكَ
أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهَمَّدِينَ ﴿١٨﴾

*أَجَعَّلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجَ وَعَمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامَ كَمَنْ إِمَانَ الَّذِينَ أَمَنُوا
الْآخِرِ وَجَهَدُهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوْنَ عَنْهُ
اللَّهُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ إِمَانُوا وَهَا جُرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفَسِهِمْ أَعَظُّمُ دَرَجَةً عِنْدَ
اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِرُونَ ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ
وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيَّةٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾

خَلِيلِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَانُوا لَا تَسْتَخِرُوا
إِبَاءَكُمْ وَلَحِوانَكُمْ أَوْ لِيَاءَ إِنْ

mahaysitina iimaanak koroosannu yikcineenik, siinik ken awlaytiitih haysita mari toysa woo mari usun sinni nafsi yudlume mara.

أَسْتَحْجُو أَلَّا كُفَّرُ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَن يَتَوَهَّمُ
مِنْكُمْ فَأُقْتَلِكُمْ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣﴾

- 24.** Nabiyow moominiinik ixxic:
 isin sinni abbottiyy, sinni xaylooy, sinni toobokooy, sinni agabuuy, sinni meela, maaluy teddereenih gaabosseenii kee kabxay xaamime waytik kak meesittaanaa kee qarway elle daffeytaanam kak kicintonu Yalla kee Kay farmoyaay Kay gital tangicilleenimik kacanuh siinit aysuk raqtek, toysa Yalli isi digaala sissikuk hinnay udurrutah siinit baahah gide qanbaalita, Yalli isi taaqatak yewqeh yan mara tirri mahaa.

قُلْ إِنَّ كَارَتْ مَاءَابَاؤُكُمْ وَابْنَآبُوكُمْ
وَاحْوَنْتُكُمْ وَأَرْجُوكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالُ أَقْتَرَفَمُوهَا وَتَجَرَّهُ تَحْشُورَ
كَسَادَهَا وَمَسَكِنُ تَرَضَوْهَا أَحَبَّ
إِلَيْكُمْ مَنْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجَهَادِ
سَبِيلِهِ فَتَرَضُوا حَقَّ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٤٤﴾

- 25.** Moominiiney Nummah Yalli maggo aroocal sin qokleh Kaal kelitten waqdi, cuneyni gaadih ayro sinni manga tossokooten waqdi qaduwwi siinik yeysah, tokkel sin manga tu siiniih maxiqinnaay baaxo farakkah lennah ciyah siinil gacte, tohuk lakal bukah kuddeeniih derre cabba hayten.

لَقَدْ نَصَرَ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ
حُدَيْنَ إِذْ أَعْجَبَتْ كُلَّ كَنْزٍ
فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَاصَّافَتْ عَلَيْكُمْ
الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ ثُمَّ وَلَيْلٌ شُمُّ مُلْبِرِينَ ﴿٤٥﴾

- 26.** Tohuk lakal Yalli isi xaquk satta isi farmoytaa kee moominiinil oobiseeh qaduwwhi yesseedeenih, malaykak isin able waytan Qande oobiseeh koroositeh yan mara digaaleh, woh Yallih diinik sinam waassa korosih galto kinni.

شُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ وَعَلَى رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ حُنُودَ الْمَرْوَهَا
وَعَذَّبَ الْلَّهِيَّنَ هَفْرُوا وَذَلِكَ جَرَاءَ
الْكَفَّرِينَ ﴿٤٦﴾

- 27.** Tohuk wadir Yalli tama digaalalh lakal koroosannuk isil gaca marak isih faxa marak gacim oggolah, Yalli dambi cabti-li xuwalli.
- 28.** Kee yeemeneh yan maraw cagalalh koros Najaasa kinnik asanatak wadir usun caram Masgiidil xayyoowe woonay, isin tussinnak meesitteenik, toysa Yalli isih faxek sarra sin gaddalise-le isi muxxoh, diggah yalli ixxiga-li Naggaara.
- 29.** Muslimiiney kitab kah yontocowwime marak Yalla nummayse waytaah ellecaboh ayró nummayse waytaah Yallaa kee kay farmoya carammossem, carammoysen waytaah, cakki diini, diiniih haysite waytaah korosú luk oomiya, usun sinni gabaak xixibaanee kee ramma luk Gabbara acuyyu haanam fanah.
- 30.** Yahuud Quzeyri Yallih baxa itteeh, Nasaara Masiic (Nabii Qiisa kinnuk) Yallih baxa itte, toh ken maxcoy ken afat taniy usun diraabah ginnaasiteeni, usun woo maxcot keenik duma koroosite marih maxco gabbaaqoonuh ken edde ceelan, Yalli ken qiday isi racmatak ken yayxaarayik mannaay cakkik deedal fanah elle makkootaanam.
- 31.** Yahuud kee Nasaara sinni qolamáa kee keenik qibaadá aba mara Yallak kalah yallitteh haysitte, Maryam baxa Nabii Qiisa Yallah haysiteeniih kaa yuqbuden

ثُمَّ يَتُوَلُّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ
يَشَاءُ فَوْلَهُ اللَّهُ عَفْوُرَ رَحِيمٌ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا أَمْوَالَنَا مُسْرِكُونَ
نَجَسُونَ فَلَا يَقْرَبُونَ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خَفِشَمْ عَيْنَهُ
فَسَوْقُ بُغْنِيَ كُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
بِيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحِرِّرُونَ مَا حَرَمَ
الَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِيْنُونَ دِيْنَ الْحَقِّ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَقًّا يُعْطُوا
الْحِرْزَةَ عَنْ يَدِهِمْ وَهُمْ صَاغِرُونَ

وَقَالَتِ الْمَلِكَةُ هُودُ عُزَيْرِ بْنُ اللَّهِ
وَقَالَتِ الْمَصْرِيَّةِ الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ
ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَهِهِمْ فُضْلُهُوْنَ
قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَاتِلَهُمْ
الَّهُ أَذْنَى بِيُوفَّكُونَ

أَخْذُوا أَخْبَارُهُ وَرَهِنْتُهُمْ أَرْبَابًا
مَنْ دُونَ اللَّهِ وَالْمَسِيحُ ابْنُ مَرِيَمَ
وَمَا أَمْرُوا إِلَّا يَعْبُدُوا إِلَهًا

usun kalah elle amrisimeenim malon inki Yalla yabudeenimkeh iyyaanam akke waytek, qibaadá cakkisita Yalli mayan inki Yallak sa, Yalli agleh usun kaat hayya haanamak saytunnooweh.

32. Koros isi afat ittaah ginnaasitta diraabat Yallih nooriy islaamaninno kinni bargussam faxxa, Yalli isi noori duudusaamak-sa bargusiyya kak cinah woh koros tanqibe way.
33. Yalla kinni isi farmoya Mucammad ﷺ Qhuraan kee cakki diinil rubtem ummaan diinik iro (daga) kaa ciggiilsaah fayya kaa haamkeh, Yallat agleyta haa mari yanqibeway.
34. Yallal yeemeneh yan maraw diggah kitab marih (Yahuud kee Nasaara kinnuk) qolamáa kee keenik qibaadá aba marak maggo mari sinam maalu cakki maleh yakme, usun islaam diiniy Yallih gita kinnik sinam waasan Nabiyow dahab kee qado lakqó kobxisaah kadnoonil daanisa maray Yallih gital Yallih cakki (zaka kinnuk) kak aceewa qansarissi ken hayta digaalál ken aytikumus.
35. Tama dahab kee qado lakqól Jahannam girá ursan ayró niqna gufti teetik taafeeh, ken foocitte kee ken gambitteey ken xiironwa edde carrisan, tamah sinni nafsih kadnoonil kobxisak Yallih cakki kak cinak sugteenimih digaalak tammoysa keenik iyyan tet daanisak sugteenimih sabbatah.

وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانُهُ
عَمَّا يُشَرِّكُونَ ٦٥

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ
وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتَمَّ نُورُهُ وَلَوْكَرَةُ
الْكُفَّارِ ٦٦

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ وَبِالْهُدَىٰ
وَدِينُ الْحَقِّ لِيُظَهِّرُهُ وَعَلَى الَّذِينَ
كَفَرُوا وَلَوْكَرَةُ الْمُشْرِكُونَ ٦٧

*يَتَأَكَّلُهَا الَّذِينَ إِمَّا تُؤْمِنُ أَنَّ كَثِيرًا
مِّنَ الْأَخْبَارِ وَالْهَبَانِ لَيَكُونُونَ
أَنَّوْلَ الْأَنْتَسِ يَالْبَطْلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكُنُزُونَ
الْأَذْهَبَ وَالْفَضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فَإِنَّ
سَبِيلِ اللَّهِ فَبَيْسَرُهُمْ بِعَذَابِ أَلِيمٍ ٦٨

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ
فَتُكَوَّنِي بِهَا حِجَابُهُمْ وَجُوُنُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَبَرْتُمْ لَا فِي سُكُونٍ
فَذُو قُوَّامَاتٍ تَكَبَّرُونَ ٦٩

- 36.** Diggah Yallih xaql lawcal macfuuzul alsittê loowo taban kee namma alsa takke, Yalli qaranwaa kee baaxó gine ayró, affara alsi (qarfa baahe, qarfa, qashuura, ragaaba) kak seemat leeh kay addat qeb abaanam Yalli carammoysen toh massale diiniy mako sinni kinni toysa moominiiney tama alsittet sinni nafsi madlamina korosù luk inkih oomiya usun inkih siinî luk kah yaamen innaah diggah Yalli catoh isik meesita marâ luk yanim ixiga.
- 37.** Cagalah Yalli seemat kah yecee alsittey carammottek alsa wadirroysaanaah aka alsa kay aracat kaa haanam koroosannuk fula kinni sheetan wohut koroositeh yan mara edde makkoysa usun woo affara alsak sanat alsa calalloysaanaah aka sanat kaa carammoysaanaah Yalli seemat kah yecee affara alsay carammoysé loowo missal keenih tamaateeh, Yalli carammoysen calalloysaanamkeh, sheetan ken uma taamoomi keenit bilqisak, Yalli koroosite maray cakki gitak daggaawe tirri mahaa.
- 38.** Yallal yeemene maraw macaay Yallih gital tangicilleenimkeh koros qeebih eweqa siinik iyyan waqdi kah taqilseeniih baaxól elle raqtaanaah sinni dabooqal kah daffeytaanam, akeerâ manok addunyâ manot leeddeenii? akeerâ manoh xaql addunyâ mano dagom baxa akke waytek tu hinnak.

إِنَّ عَدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ أَشَأَّ عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ حَقَّ الْحُسْنَاتِ
وَالْأَرْضُ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الْيَمِينُ
الْقِسْمُ فَلَا تَنْظِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ
وَقَاتَلُوا الْمُسَرِّكِينَ كَافَةً
كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَةً وَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٦﴾

إِنَّمَا الظَّنِّ إِرْبَادٌ فِي الْكُفَّارِ
يُضْلِلُ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُجْلِلُنَّهُ
عَامًا وَجُنُّرٌ مُؤْنَةٌ عَامًا لَيُوَاطِّلُ عِدَّةَ
مَاحَرَّمَ اللَّهُ فَيَحْلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ
رُبُّتْ لَهُمْ سُوءٌ أَعْمَلُهُمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا
قِيلَ لَكُمْ أَنْفُرُوا فِي سَيِّلِ اللَّهِ
أُثْقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضِيْمُ بِالْحَيَاةِ
الْدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعْ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قِيلَ ﴿٨﴾

- 39.** Moominiiney koros qeebih awqe wayteenik Yalli sin qansarissa digaalah sin digaaleleeh siinik kalah eweqa iyyeenik yawqeeh Yalla kee kay farmoytih amri oggola mara siinik ciggilisele, isin jihaadah awqe waytaanamat Yallak tu makaltan, Yalli ummaan iimih duddali.
- 40.** Moominiiney isin Nabiî luk awqe wayteeniih kaa qokle wayteenik, toysa nummah koroosite mari Makkak kaa yeyyeeqe waqdi Yalli kaa qokleh, usuk nammayak nammeyhaytuh anuk ken nammay gablal suge waqdiy usuk isi kataysa Aboobakarak marookitin diggah Yalli nê luk yanik kaak iyye, tokkel Yalli isi farmoytih lubbil isi xaquk satta oobiseeh isin able waytan qandet kaa maqarroyse, Yalli koroosite marih qangara bursuuseeh guba tet ciggiliseeh Yallih qangaray “laa ilaaha illalla” kinni is iro raqta, Yalli mayso-li, naggaara.
- 41.** Moominiiney jihaadah eweqa furraynaay idoolah anuk duddaa kee duddi dagnal inkih sinni maaluuy sinni nafsit ingicilliya Yallih gital gibdaay xabcal, too jihaadah abtan mawuq siiniih aysuk raaqa isin woh yaaxige mara tekkeenik.
- 42.** Yalli munaafiqhiin buttay gaaduk (tabuuk gaadu kinnuk) raqtuh Nabiil idini esserte assacakkuk

إِلَّا اتَّقِرُوا إِعْدَبَكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
وَيَسْبِدُلُ قَوْمًا عِيدَكُمْ وَلَا تَضُرُّهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

إِلَّا تَصُرُّوهُ فَقَدْ نَصَرَ اللَّهُ إِذْ
أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَنْشَأَنِي
هُمَّا فِي الْعَارِيِّ إِذَا يَقُولُ لِصَاحِبِهِ
لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَانْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودِهِ
تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَيْمَةَ الَّذِينَ
كَفَرُوا أَسْفَلَيْ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هُرَبَ
أَعْلَى وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٠﴾

أَنْفِرُوا حِجَّاتَهَا وَرِيقَاتَهَا وَجَاهِدُوا
بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

لَوْكَانَ عَرَضَ أَقِيبَأَ وَسَقَرَ أَقِاصِدَأَ
لَأَكْتَبَعُوكَ وَلَكَنْ بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ

iyey:Nabiyow ken kah sectam xayikkeek orbisan xannabaa kee axxeerewaa safaray xayik suginnay usun koo kataatak yenen, kinnih immay gitay xeeriih taqabi-le keenit yexxeereeh raaqeeneh, isin serra gactan waqdi usun Yallal siinh xiibite lon tu malkitak siinî luk nawqem duudinninoy siinî luk awaquk nen axcuk, usun sinni nafsi diraabah aban xiibat finqisan, diggah Yalli usun dirableela kinnoonum keenik yaaxigeh.

43. Nabiyow Yalli qafu koh abehik tama munaafiqhiinii gaaduk raaqaanamih idini macah teceeh? numma yacee mari koh keenik baxxaqqaay dirableela keenik ixxiggi haytam fanah.
44. Nabiyow Yallaa kee ellecaboh ayró nummayse mari sinni maaluuy sinni nafsit Yallih gital yangicilleenimik idini koo messeran gaaduk raaqaanamkeh, Yalli isik meesitah yan mara yaaxigi kinni.
45. Nabiyow cagalah Jihaadak raaqaanamah idini koo essertam Yallaa kee ellecaboh ayró nummaysewaah lubbitte kak atu islaamaninnok luk temeeteemik agaywaagat tan mara, tokkel usun sinni agaywaagaa kee baditit yanin.

46. Nabiyow tama Munaafiqhiin kô luk jihaadah tawqem faxinnay silac kee sakayiij meerra kah massoysak gul guluh gacak ten, kinnih immay

الْشَّقَّةُ وَسَيَحْلُفُونَ بِاللَّهِ لَوْ أَسْتَطَعْنَا^{٤٣}
لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

عَفَا اللَّهُ عَنْكُمْ لَمْ أَذَنْتُ لَهُمْ حَقًّا يَتَبَيَّنَ لَكُمْ^{٤٤}
أَلَّذِينَ صَدَقُوا وَعَلَمَ الْكَاذِبُونَ

لَا يَسْتَغْنُنُكُمْ أَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَآتَيْتُمُ الْأُخْرَانَ يُجْهَدُونَ إِلَيْهِمْ
وَأَنْفُسُهُمْ فِي اللَّهِ عَلَيْمُ بِالْمُتَّقِينَ

إِنَّمَا يَسْتَغْنُونَكُمْ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَآتَيْتُمُ الْأُخْرَانِ رَزْقًا تَابَتْ فُلوْنُهُمْ فَهُمْ فِي
رَيْبٍ هُمْ يَرْدَدُونَ

* وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعْدَدُوا لَهُ عَدَّةً
وَلَكِنْ كَرَهَ اللَّهُ أَنْ يَعْلَمَهُمْ فَشَجَّعْتُهُمْ وَقِيلَ
أَقْعُدُوا مَعَ الْقَعْدِينَ

Yalli ken mawuq mafaxinnaay niya
keenik yiggileeh yawqeennimik
tutaan keenil Qide urruuy agabuuuy
lakmisa maray daffeyak Raaqê
luk sinni buxaaxil daffeya keenik
iyen.

47. Moominiiney ama munaafiqhiin
jihaadah siinî luk awqinnay
umaanee kee finqak sa siinh
ossaanam luk manannon, sin fanal
ittal hayah sissikuk angayyuk
yen, sin fanat naqabuu kee fitna
uguttam faxaanaah gurrujan,
Moominiiney sin addat iimaan
kak boola-le maray sin xaagitte
ankacsah keenih beya yan, Yalli
ama munaafiqhiiniy daalimiiniih
tani yaaxigi kinni.

48. Nummah ama munaafiqhiin
dumaak moominiiniih islaam diinik
ken edde waasan fitnat gurrujen,
Nabiyyow usun ku diini baysoonuh
uma malah koh malseeniih
caagiida gabaggabah koh Koran
korissi heen, Yallih xaquq cakki
koh xikkiiy Yallih diini kulli diinik
iro raqqa iyyam fanah, usun woh
niqbuk.

49. Nabiyyow ama munaafiqhiinik
jihaadak Raaqamkeh idini yoh
acuy agabuu kee maali fitnataat
yoo maqidin kok iyya num
keenit yan, Oobbiya!nummah
ama munaafiqhiin kaxxa fitnataat
raddeeh, koroositteh gaaduk
raqteemih sabbatah, diggah
jahannam gira koroosite marat
maroh tan.

لَوْخَرَ حُوَارٌ فِي كُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا جَنَّالَ
وَلَا وَرَضَعُوا خَلَالَ كُمْ يَعْمُونَ كُمْ أَفْشَنَةَ
وَفِي كُمْ سَمَعُونَ آهَمَهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْمُ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

لَقَدْ أَبْتَغَوُ الْفَتْنَةَ مِنْ قَبْلِ وَقْلَبَ الْأَكَ
الْأَمْرُ رَحْقَى جَاءَ الْحَقُّ وَظَاهَرَ أَمْرُ اللَّهِ
وَهُمْ كَثِيرُهُونَ ﴿٤٨﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَتَدَنَ لِي وَلَا نَقْتَنِي
أَلَا إِنَّ الْفَتْنَةَ سَقْطُوا فَاتَّ جَهَنَّمَ
لِمُحِيطَةٍ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾

- 50.** Nabiyow maqaanek xannabaa kee edde tafricem koo geytek woh keenit umaaah Rookitaanah, musiibat gibdaa kee buki koo geek, wohut wallitaanaah nummah nanu ninni nafsih dumak cibaara abitneeh Qeebih mawaqqino iyyan, usun wallitak derre cabba haak fooran.
- 51.** Nabiyow ama maray jihaadak raaqek ixxic: Yalli nel mekleeh nel yuktubeemik sa inkinnah nee xagtu waytam matan, Usuk nee qoklaah usuk nee dacrisa, toysa moominiin dubuk Yallal kelittay.
- 52.** Nabiyow munaafiqhiinik isin ellecabo kak meqe namma tiyak tiyakteynak-sa nek qambaltaanam litoonuu? siinik naysem kee shahaadah rabaanamak-sa, nanu ellecabo kak uma namma tiyak tiyakteyna siinih qamballa, Yalli isi xaquk sin edde finqisa digaalá sin xagsee kee hinnay Yalli ni gabat sin qide yakkem siinih qamballa, toysa isin nel obtam qambaala diggah nanu siinil obtam siinî luk qamballák keenik ixxic.
- 53.** Nabiyow munaafiqhiinik sinni maalu elle faxxa haytan innal acuya faxak hinnay faxewaak inkinnah Yalli sin mattacoo siinik moggolak, diggah isin Yallih taaqatak yewqe mara tekkeenimih sabbatah keenik ixxic.

إِنْ تُصِبَّكَ حَسَنَةً شَوَّهُمْ وَإِنْ
تُصِبَّكَ مُصِيْبَةً يَقُولُوا قَدْ أَخْذَنَّ
أَمْرًا مِنْ قَبْلٍ وَيَسْتَوِيَا وَهُمْ فِي رُحْبَرَاتٍ

قُلْ لَنْ يُصِبَّنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا
هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْتَوْكِلَ
الْمُؤْمِنُونَ

قُلْ هَلْ تَرَصُّونَ بِإِلَّا إِحْدَى الْحَسَدَيْنِ
وَنَحْنُ نَرَضُ بِكُوْنِكُوْنَ يُصِبَّكُمُ اللَّهُ
بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِيْتَ افْرَزَصُوْرَ
إِنَّا مَعَكُمْ مُرِبِّصُورَ

قُلْ أَنْفَقُوا طَوْعًا أَوْ كَرَهًا لَنْ يُنَقِّبَ
مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُتُّمْ قَوْمًا
فَلَيَسْقِيْنَ

- 54.** Munaafiqhiinik maaluk yeceenim keenik kah oggolsime waytem diggah usun Yallaa kee Kay farmoytal koroositeenimih sabbat akke waytek kalah tu hinna, usun salaatah qilsuk tutaan luk yamaaten ken akke waytek mayamaataanaay sinni maalu faxewaaak yaceen ken akke waytek mayacaan.
- 55.** Tokkel Nabiyow munaafiqhiin maalih mangaa kee ken xayloh manga massakaatin, cagalalh Yalli keenih yeceemit addunyâ manol ken digaalalh faxak, ken roocitte usun koroosannut anuk tawqemkeh.
- 56.** Diggah tama munaafiqhiin nanu sin innaah moominiin kinnino axcuk Yallal xiibitta, usun sin innah moominiinh yan maray yeemene hignon, kinnih immay usun siinik meesitaah meesih xiibita mara kinnon.
- 57.** Ama munaafiqhiin edde rebsimtaah eleelitta kalqoota geyinnay hinnay edde qellitan gabol geyinnay hinnay baaxok addat ceya-le aracay edde culaana geyinnay usun sissikuk woo arac fanah gexak yeneng.
- 58.** Nabiyow atu sadaqhat mekelta waqdi munaafiqhiinik koo qaybisa mari yan, tokkel woo sadaqhatak tu keenih tontocowwimek edde leedaanaah tibbi iyyan, woo sadaqhatak tu keenih antacawwimek waytek too waqdi usun yanqibeenih.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ فَقَاتُهُمْ
إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا
يَأْتُونَكُمْ أَصْلَوَةً إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ
وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَيْهُونَ^{٥٥}

فَلَا تُعِجِّبَكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَلَدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ بِعِدَّهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَتَرَهُقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ^{٥٥}

وَيَخْلُقُونَ لِلَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ
مِنْ كُوْنٍ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَقْرَرُونَ^{٥٦}

لَوْيَجِدُوْرَتْ مَلْجَعًا أَوْ مَعَدَّرَتْ أَوْ مُدَّحَّلَادْ
لَوْلَوْلَأَلَيَّهِ وَهُمْ يَجْمَحُوْرَتْ^{٥٧}

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَاقَاتِ فَإِنَّ
أَعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا آذَا
هُمْ يَسْخَطُوْنَ^{٥٨}

- 59.** Nabiyow ama sadaqhat meklal koo qaybissa munaafiqhiin Yallaah kee kay farmoya keenih teceemit leeddaah Yalli nee xiqaah Yalli isi muxxoh neh aceeleeh kay farmoyti Yalli kaah yeceemik nee xaqmisele, diggah nanu Yallih taaqat kee Kay muxxoh sangella iyya mara akkinnoonuy keenih aysuk ten.
- 60.** Cagalah zakâ kah tantacawwimem tumaleelaay, tudagoytit kee zakâ maalut taamita maraay, islaamaninno kak qaagitan maraay, hinnay iimaan digga kak faxan maray lubbitte kak Islaam fan xayyoysaana, naqoosâ currusiyaa kee magoyta elle tiqilsee maraay, Yallih gitah tangicillee gaadileey, gexsô numuy sakyi elle yiggirqe kinni, tamah zakâ meklah madqay Yalli moominiinil fardi abe kinni, Yalli isi naqoosah meqem Yaaxigi naggaara.
- 61.** munaafiqhiinit Yallih Nabii adá aba maray usuk aytii isik axcinnaanihim ankacsah nummaysa kaak iyya mari keenit yan, Nabiyow keenik ixxic; usuk siinh kayri aytí kal umaaneh aytii umaané ankacissa hinna, usuk Yalla nummaysaah moominiin kaah bahta xaagul ken nummaysah, usuk siinik yeemene marah nacror kinni, Yallih farmoya adá abah yan mari qansarissi ken hayta digaalá lon.

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَصُومًا مَاءَ اتَّهَمُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ^{٣٤}
وَقَالُوا حَسِبْنَا اللَّهَ سَمِيعًا وَيَعْلَمُ
فَضْلَهُمْ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَغْبُونَ

*إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ
وَالْعَمَلِيَّاتِ عَلَيْهَا وَالْمُؤْمِنَاتُ قُلُوبُهُنَّ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَأَبْنَى السَّبِيلَ فَرِضَةٌ مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ^{٦١}

وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْدُونَ الْيَتَامَىٰ وَيَقُولُونَ
هُوَ أَدْنَىٰ فَلْيَأْذِنْ حَيْرَ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ
أَمْسَأْنَا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْدُونَ رَسُولَ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^{٦٢}

62. Munaafiqhiin dirab xiibah Yallal siinih xiibitta moomoniiney usun sinni yaabat sin leedisaanaah nummassaanamkeh, Yallaa kee kay farmoya usun leedisaanam faxxintaah leedisiyya cakkisitak raqtam usun nummah moominiinh yan mara yekkeenik.
63. Ama munaafiqhiin Yallaa kee kay farmoyta qaduwwi yakkeeh ken amri cina num, toysa diggah usuk Jahannam Girā lem mayaaxigaanaa? usuk teetil waarak, toh kaxxa mangacannaah kee xixxibaane kinni.
64. Munaafiqhiin, suuray munaafiqhannuk ken lubbittet tanim keenih warissa sinnil obsimtaamak meesitaanaah cibbarsiman, Nabiyow keenik ixxic:isin Yallih diinil anqasa! Diggah Yalli isin munaafiqhannuk qellissaanaah kak cibbarsimtaanam siinik ayyaaqelee aybulleelek.
65. Nabiyow usun deedal kee kol aban anqasak edde yaniinim ken essertek diggah usun nanu uma niya edde aallewayna walalah furgatah walalak sugne axcelon, Nabiyow Yallaa kee kay aayootaay kay farmoytaa elle anqasak sugteenim?keenik ixxic.
66. Munaafiqhiin buttay isin diraabah xiibitak malkittaanam maallinaay adda mawarsitina nummah isin teemeneeniik lakal koroositteenihik, siinik Yallal

يَخْلُقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ وَاللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ أَنْ يُرْضُوْكُمْ إِنْ كَانُوا
مُؤْمِنِيْكُمْ ٦٣

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَايِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَأَنَّهُ لَهُ مَا تَرَجَّهُمْ خَلِدًا فِيهَا
ذَلِكَ الْخَزْنُ الْعَظِيْمُ ٦٤

يَخْذِرُ الْمُنَفِّقُوْرَاتْ أَنْ تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةُ تُبَيْنَ هُمْ بِمَا فِيْهِمْ قُلْ أَسْتَهِنُّ وَأُ
إِنَّ اللَّهَ مُحْكِمٌ مَا خَذَلَ رُوْنَاتْ ٦٥

وَلَيْسَ سَائِلُهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا كُنَّا
مُخْوِضُ وَلَئِنْ قُلْ أَيَّالَهُ وَإِيْتَهُ
وَرَسُولُهُ كُنَّنَا سَتَهِنُّ وَنَ ٦٦

لَا تَعْتَدُواْ قَدْ كَفَرُوْنَ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ كُنُّهُمْ إِنْ
تَعْفُ عن طَبِيقَةٍ مِّنْكُمْ تُعَذِّبْ طَبِيقَةٍ
بِأَنَّهُمْ كَانُواْ مُجْرِيْمِينَ ٦٧

gacteeh qafu esseritte buttah qafu
abnek aka butta siinik digaalenno,
diggah usun umeyniitih sugeeniih
Yallal gaceeweenimih sabbatah.

- 67.** Lab munaafiqhiin kee say
munaafiqhiinik gari garuk
keenik yaniih usun inki mara
umaanéh amrisaanaah maqaanék
waasanamal, cillaaleh (cinnaaneh)
maalu Yallih gitah yaceenimik
sinni gaboozi yabbixeenimil,
tokkel usun Yalla hawweeneeniih
Yalli isi racmatak hawwensime
mara ken abe, diggah munaafiqhiin
usun Yallih taaqatak yewqe mara
kinnon.

- 68.** Yalli lab munaafiqhiin kee say
munaafiqhiiniy, koros Jahannam
Girah xagnise usun tet addal
waarak, is digaaláh xiqqi ken
hayta, Yalli isi racmatak ken
yeyxereeh umman aggirique
wayta digaalá lon Qhiyaamah ayro.

- 69.** Munaafiqhiin buttay sin taama
siinik duma ambiya dirabboye
marih taama celta, usun siinik
maqarah gibduk maaluu kee
xayloh siinik manguk sugen,
tokkel usun addunyak geen sinni
aftot hatkeeniih siinik dumi mari
isi aftot kah hatkennah isin sinni
aftot teetik hatakeenih, Yalla
dirabossaanam kee deedalat
giiriseenih siinik duma sugte
ummatta kah edde giirissee innah,
woo mari usun addunyaay akeeral
taamoomi kak bayte mara, woo
mari usun finqiteeh kasaarite mara
kinnon.

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ
بَعْضٍ يَا أَمْرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ
وَيَنْهَاوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْرِضُونَ
أَيْدِيهِمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ
الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٨﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَلِدِيْنَ فِيهَا
هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنْهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٩﴾

كَلَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً
وَأَكْثَرُهُمْ لَا وَوْلَدَ فَإِنْ سَمَّتُمُوا
بِخَلْقِهِمْ فَإِنْ سَمَّتُمُوا بِخَلْقِكُمْ
كَمَا أَسْمَتُمُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
بِخَلْقِهِمْ وَحُضْنُهُمْ كَالَّذِي خَاصُّوا
أُولَئِكَ حِيطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَسِيرُونَ ﴿٧٠﴾

70. Tama munaafiqhiinih keenik naharat warree marih xaagi mamattoo? Nabii Nuuc maraay, Qaad deqsitta kedoo kee Samuud deqsitta kedoooy, Nabii Ibraahim maraay, Madyan maraa kee Nabii Luut maray magaalooli deerik afah elle korte kinni, tama marah inkiih ken farmoytit baxxaqqa itta astooti luk keenih temeeteh ken dirabboyseenih, tokkel Yalli dulmih ken finqiseh mananna, kinnih immay usun sinni nafsi koroosannut yudlume marah sugen.

71. Lab moominiin kee say moominiinik gari garuk awlaytiitih yan, usun maqaanel amrisaanaah, umaaneek waasan, salat soolisaanaah Zaká yaceeniih Yalla kee kay farmoytih amri oggolaanah, woo marah yalli nacroore-le, diggah Yalli mayso-li nagaara.

72. Yalli lab moominiin kee say moominiin jannootay weeqaytitte guba kak gexxal xagnise usun tet addal waarak, meqe dabooqay qadni deqsitta jannootah addal tanih ken xagnise, wohuk nabuk raqtam Yallak leedaa kee kacanu geyaanama, too edde yabne niqmoota is kaxxa saami maqaanee kee maffaafa.

73. Nabiyow korosut qeb seefit abaay munaafiqhiinit arrabat ab, abinaa kee maxco keenil iygibbidaay keenih maxabbacoowin, keenik

الَّهُ يَأْتِيهِمْ بِنَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمٌ
لُّجُجُ وَعَادٌ وَرَوْمَدٌ وَقَوْمٌ إِنْ تَرَهُمْ
وَأَصْحَابٍ مَدِينَ وَالْمُؤْتَنِكَتُ أَتَشْهُدُ
رُسُلَهُمْ بِمَا لَيَسَّرْتُ فَمَا كَانَ اللَّهُ يَظْلِمُهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِعَصْمُهُمْ أُولَئِكَ
بَعْضٌ يَا مُمْرُوتٌ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكُوةَ وَطَيِّبُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَأَوْلَادِكُ
سَيِّرْ حَمْمُهُمْ اللَّهُ أَعْلَمُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلَدِينَ فِيهَا
وَمَسَكِينٌ طَيْبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدِينَ وَرَضِوانٌ
مِنَ اللَّهِ أَكْتَبَ بِرًّا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٧٦﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ جَهِدُ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَأَغْنِظُ عَلَيْهِمْ وَمَا أُولَئِكُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٧٧﴾

orbeyna jahannama, is manxu
gacta gacsimeynaay ken
gacsimeyna.

74. Ama munaafiqhiin Rasuul xaafe
weeniih kaah umaamak tu axce
weenimih Yallal siinih xiibitan,
Yalli amahal ken dirabboysak
nummah usun koroosanni qangara
iyyeeniih usun yuslumeeniik lakal
koroositeenih, usun Rasuul qidimi
gee woonu waana niyaaten,
Yallih farmoytaa kee Islaam
diinik qeemiteenimiy faxeweeni
malon, Yalli isi muxxok tut ken
gaddaliseeh kay farmoyti xannabak
ken xaqmisem akke waytek,
tokkel ama koros munaafiqhannuk
iimaan fanah gactek woh kayri
keenih akkeleeh woh aysuk keenih
raqta, iimaanat derre cabeenik,
Yalli qansarissa digaaláh ken
digaale-le addunyaay akeeral, usun
baaxô bagul awlaytuy ken wada
maloonuuy Qhiyaamah ayró uma
digaalá keenik waasa cateyna
malon.
75. Munaafiqhiin tumaleelak: Yalli isi
muxxok maalu neh yeceek diggah
nanu sadaqhat kaak aceennooh
meqe mari edde abam kaat
abennooh meqe marak, marak
teyna akkenno iyyaanamah Yallah
xagana cule mari keenit yan.
76. Tokkel Yalli isi muxxok maalu
keenih yecee waqdi, woo xagana
makeeniih woo maalul gaba
yigibdeeniih usun Yallaa kee kay
farmoyti amrit derre caben.

يَخْلُفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ فَاعَلُوا كَلِمَةَ
الْكُفَّارِ كَفَرُوا بِعَدَ إِيمَانِهِمْ وَهُمُوا لِمَا
لَمْ يَنْتَهُوا وَمَا نَفَقُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ وَمِنْ فَضْلِهِ إِنَّ يَنْوِيَ إِلَيْكُمْ خَيْرًا
لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يَعْذِبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا
أَلَيْمَاءِ الْدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي
الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٥﴾

* وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لِيَنْ اتَّنَعَّمْ
فَضْلِهِ لَنَصَدَّقَ وَلَنَكُونَنَّ مِنْ
الْصَّالِحِينَ ﴿٧٦﴾

فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخْلُوَيْهِ
وَتَوَلَّوْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٧﴾

- 77.** Tokkel Yalli ken uma taamáh galtóh ken lubbittet luk sugen munaafiqhannut munaafiqhannu keenih ossam ken ciggiilise Qhiyaamah ayró Yallat ongoorowwu iyyaanam fanah, usun Yalla kah xagnisen xagana Yallak makeeniih neemeneh axcuk dirab acayuk sugeenimih sabbatah.
- 78.** Ama munaafiqhiin diggah Yalli usun sinni nafsit qellisaanam kee usun sittin fanal aban garay yaaxigeh, diggah Yalli qellitti ittam inkih yaaxigi kinnim mayaaxigaanaa?
- 79.** Ama munaafiqhiin moominiinik catóh sadaqhat yacee mara qaybissa, isi duddak sa tu geewaa maral keenik anqassah, Yalli usun aben anqasal ken galteleeh qansarissi ken hayta digaalá lon akeeral.
- 80.** Nabiyow ama munaafiqhiin dambi-cabti esser hinnay dambi-cabti keenih messerin, atu malcina tabanih adda dambi-cabti keenih essertaway tohul Yalli dambi inkinnah keenih macaba, toh kah kinnim diggah usun Yallaa kee kay farmoytal koroositeenimih sabbata, Yalli isi taaqatak yewqe mara cakki gital tirri mahaa.
- 81.** Munaafiqhiinik Yallih farmoyti tabuuk gaaduh yewqek gamadal kay amri cineeh daffeyak raaqe mari keenik sinni daffeynat walliteh, sinni maaluuy sinni nafsih Yallih gital yangicilleenim

فَأَعَقَبْهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمٍ يَلْقَوْنَهُ
بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَمَا كَانُوا
يَكْذِبُونَ

أَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ

وَنَجُونَهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَمُ الْغُيُوبِ

٧٨

٧٩

٨٠

٨١

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّهِّرِينَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا
يَحْدُونَ إِلَيْهِمْ هُمْ فِي سَخْرَيْرَ مِنْهُمْ
سَخِيرُ اللَّهِ مِنْهُمْ وَأَهْمَرْ عَذَابُ الْيَمِّ

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَفَلَا سَتَغْفِرُ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرُ
لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ
يَا أَيُّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
لَا يَهِدِي الْقَوْمَ الظَّاهِرِينَ

فِي حَمَّامَاتِهِمْ بِمَقْعِدِهِمْ خَلَفَ رَسُولَ اللَّهِ
وَكَرِهُوا أَن يُجْهَدُوا بِأَمْرِهِمْ وَأَنْسِهُمْ
فِي سَيِّئِ الْأَعْمَالِ وَقَالُوا لَا تَتَفَرَّوْا فِي الْحَرْثِ
نَارُ جَهَنَّمَ أَشْدُحُهُمْ لَوْ كَانُوا يَفْتَهُونَ

mafaxinnoonuuy yinqibeenih,
mariiy marak niqnat mawqina ittak
iyyen, Nabiyow Jahannam gira
niqnah wohuk gibduk raqta keenik
ixxic, usun woh aaxiginnoonuy
Nabiik raaqak manannon.

82. Toysa ama munaafiqhiin Yallih farmoytak abte raaqat dago wakti addunyal tasuulay, akeeral maggo wakti weqtay usun edde sugen koroosannuu kee abak sugen uma taamah galtoh.
83. Nabiyow Yalli tabuuk gaaduk munaafiqhiin buttak tû fanah Madiina koo gacseeh aka gaaduh kô luk yawqeennimih idini koo essereenik inkinnah wadirriik yô luk matawqaanaay inkinnah qaduwvit qeb yô luk mabtaana, diggah isin naharsi adda daffeynat leeddeenik raaqe marâ luk daffeya (toh agabuuy, salaadaay, lakkisa mara kinnuk) keenik ixxic.
84. Nabiyow keenik rabeh yan marak inkinnah inki numul salat maabinaay maagaqah magaqlal kaak masoolin, diggah usun Yalla kee kay farmoyal koroositeeniih usun Yallih taaqatak yewqe marah anuk rabeenik.
85. Nabiyow munaafiqhiin maaluu kee ken xayloh manga massakaatin, cagalal Yalli addunyâ manol ken edde digaalaah ken roocitte usun koroosannut anuk tawqem faxak.

فَيَضْحَكُوكُو أَقْلِيلًا وَلَيَكْبُرُوكُو كَبِيرًا جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٣﴾

إِنَّ رَجَعَكُ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ
فَأَسْتَدِلُوكُ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَّمَنْ تَخْرُجُوا مِعِي
أَبْدَأُوكُنْ تُقْتَلُوا مَعِي عَدُوًا إِنَّكُمْ رَضِيَّتُمْ
بِالْفُؤُودِ أَوْلَ مَرْقَدٍ فَاقْعُدُوكُ مَعَ الْمُلْقَيْنَ ﴿٨٤﴾

وَلَا تُصِلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبْدَأَ وَلَا تُقْتِلُ
عَلَى قَبْرٍ وَمَنْ أَنْهَمْ كَفَرَوْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا أَنْهَمْ
وَهُمْ فَسِيْلُونَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تُعْجِبَكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا لُدُّهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الدُّنْيَا وَتَرَهُقَ أَنْفُسُهُمْ
وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٦﴾

- 86.** Nabiil suuray Yallal eemenaay kay farmoytâ luk jihaadah ingicilla itta obsimtek munaafiqhiinik gaddaliino leh yan mari idini koo esseraah, daffeyak raaqe marâ luk nee cabaay nanay nee ixxic iyyen.
- 87.** Ama munaafiqhiin sinni nafsih agabuu kee lakmisa maray buxaaxil raaqâ luk raaqa mara yakkeenimit leedeeniih dooriten, Yalli lubbitte keenik alfeh gaaduh Nabiî luk awqeweenimih sabbatah, tokkel usun maaqaane sinnik edde tanim mayaaxigan.
- 88.** Kinnih immay ama munaafiqhiin gaaduk raqtaamah Yallih farmoytaa kee kaâluk yeemeneh yan mari sinni maaluu kee sinni nafsit Yallih gital yingicilleenih, woo mari addunyal iisaa kee xannabá leeh, akeeral Jannat kee konnabá le, woo mari usun yoffoofe mara.
- 89.** Yalli moominiiniih Qhiyaamah ayró weeqaytitte guba kak gexxa Jannoota massoyse usun teetil waarak, toh kaxxa asallam kee maffaafa kinni.
- 90.** Barri qarabak hortá Yallih farmoya fan duudeway malkitak temeteete Jihaadak raaqaanamih idini keenih yaceemkeh, Yalla kee kay farmoya dirabboye mari jihaadak daffeyak raaqen tu malkite kalah, ama marak koroosite mari addunyal qidim kee seewah ken orbisanam ken

وَلَمَّا أَنْزَلْتُ سُورَةً أَنَّ إِيمَانُهُمْ بِاللَّهِ وَجَهَدُهُمْ
مَعَ رَسُولِهِ أَسْتَدَنَاهُ فَلَوْلَا أَطْقَلُوهُ مِنْهُمْ
وَقَالُوا دُرْنَا كُنْ مَعَ الْقَعْدِينَ ﴿٨٦﴾

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْحَوَالِفِ وَطَلَبُعَلَى
قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَقْهُرُونَ ﴿٨٧﴾

لَكِنَّ الرَّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَ
جَهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفَسِهِمْ وَأَوْلَادِهِمْ
لَهُمُ الْخَيْرُ وَأَوْلَادُهُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

أَعَدَ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَلِيلِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْغَوْرُ
الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

وَجَاهَ الْمُعَدِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ
وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَّبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَسِيُّصِيبُ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٩٠﴾

xageleeh akeeral qansarissa digaalá
ken xagele.

91. Idoolaay inti maleelaay lakkima
maraay tumaleelak yattacceem
gee waa maral jihaadak daffeyak
Raaqaanamah dambi mayan, usun
Yalla kee kay farmoytah iimaan
kee meqee taamá cagliseenik,
meqem abbaasita maray malkit-
le jihaadak Raaqaanamah ken elle
kataatan giti mayan, Yalli dambi
cabti-li xuawawli.
92. Nabiyow jihaadah kô luk
gexaanamkeh ken edde Quukta
feereyna keenih taceemkeh kol
yemeete maray sin edde Quukaah
beyam siinih mageya kak itte
maray Rookah sinni intitak ximo
rifak fooreel dambi mayan, usun
yaceenim gee weenimih sabbatah.
93. Nabiyow cagalalh dambii kee
sahi gita edde-lem usun duudak
gaddaloolah anuk gaaduk kok
wadirroowaanamih idini koo
essera maray salaadaay agabuu
lakkima marâ luk Raaqaanamat
leedeeh ruffu iyyeeh Yalli aben
dambitteh lubbitte kak alfe mara
kinni, tokkel usun ellecabo sinnik
toomem yaaxige mara hinnon
jihaadak Raaqeennimih sabbatah.
94. Moominiiney tama munaafiqhiinay
gaaduk siinik Raqte isin gactan
waqdi diraabah malkitih adda
siinih warsite le, Nabiyow keenik
ixxic: malkit neh mamaaqitina

لَيْسَ عَلَى الْعُصْبَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى
الَّذِينَ لَا يَحْدُوْنَ مَا يُنْفِثُونَ حَرَجٌ إِذَا
نَصَحُوا إِلَيْهِ وَرَسُولُهُ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ
مِن سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا آتُوكَ إِتْحَامَهُمْ
قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ
تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفْيِضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا
أَلَا يَحْدُوْنَ مَا يُنْفِثُونَ ﴿٤٢﴾

* إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَهِنُونَكَ
وَهُمْ أَغْنَيُكُمْ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوْمَعَ الْعَوَالِفِ
وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا جَعَثُمُوا إِلَيْهِمْ
قُلْ لَا يَعْتَذِرُونَ لَنْ تُؤْمِنَ بِكُمْ قَدَّ
نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ

nanu inkinnah sin ma-nummasnak,
 nummah Yalli sin xaagitte nel
 yeceeh sin adda neh warseh, sin
 taama Yalla kee kay farmoyti
 sinni munaafiqhannuk gactaanam
 kee hinnay kay amok kate
 waytaanaah elle raqtaanam siinik
 ablele, tohuk lakal Qellitem kee
 tambulleem yaaxigî (Yalla kinnuk)
 fanah gacsimetton Rabteeniik
 lakal, tokkel yalli abak suggu
 itteenim siinih warseleeh sin elle
 galte-le Qhiyaamah ayró.

95. Tama munaafiqhiin Yallal siinih xiibite-le isin gaaduk keenil tandabben waqdi, Qafu keenih abtaanaah wohul ken digaale waytaanamkeh, toysa isin derre keenit cabaay keenik exxeera, diggah usun Najaasa kinnoonuu keenik orbeyna jahannam gira kinnik, munaafiqhannuu kee umaané abak sugeenimih galtoh.
96. Moominiiney ama munaafiqhiin siinih xiibite-le leedaa kee kacnu siinik geyaanamkeh, toysa isin keenit leeddeeniih ken tikcineenik, toysa diggah Yalli isi amrik yewqe marat maleedaay mayakcina.
97. Barril madabah tan Qarab koroosannuu kee munaafiqhannuh magaalâ marak gibiduk raqta, diini madqooqik Yalli isi farmoytal oobisem Aaxige waanam ken celtaah ixxuk lon nacror sinnaa kee qolamak aben xexxaarah, Yalli yaaxigi Naggaara.

عَمَدَكُمْ وَرَسُولُهُ شُرُّودُونَ إِلَى عَلَيْهِ
 الْفَتِيْبِ وَالشَّهَدَةِ فَيَتَبَعُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

سَيِّحِلُّوْنَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا أَنْقَلَبْتُمْ
 إِلَيْهِمْ لِتُعْرُضُوا عَنْهُمْ فَأَغْرِيْهُمْ
 إِلَيْهِمْ رِجُّوْنَ وَمَا وَهُمْ بِجَاهَةٍ جَرَاءٌ إِمَّا
 كَانُوا يَكْسِبُوْنَ ﴿٤٥﴾

يَخْلِفُوْنَ لَكُمْ لِتُرَضِّوْنَهُمْ فَإِنْ
 تَرَضُّوْنَهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ
 الْفَوْمِ الْفَسِيْقِيْنَ ﴿٤٦﴾

الْأَغْرَارُ أَشَدُّ هُرُّكَارَ وَنَفَاقَ وَأَجْدَارَ أَلَّا
 يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ
 وَاللَّهُ عَلِيْمٌ حَكِيمٌ ﴿٤٧﴾

98. Ama Barril madabah tan Qarab Yallih gital yeceen maalu digaalaay doroquh sinnil heenim yakkaleeh wohuk beeta mari keenit yan, moominiiney usun balaa kee finqa siinh Qambaalan, kinnih immay finqaa kee bala keenil tadaaray, Yalli usun iyyaanam yaabbi ken niyat tanim yaaxigi kinni.

99. Ama Barril madabah tan Qarabak Yallaa kee ellecaboh ayról yaamine maray Yallih gitah yaceeh yanim yallal isi xayyossaah kay kacanu edde geyahah kay farmoytih dooqa edde geyamkeh tet haysita mari keenit yan, Oobbiya!diggah tama taamoomi yallal ken xayyossa, Yalli isi Racmatah isi Jannat ken culse-le, diggah Yalli dambi cabtilli xuawawl kinni.

100. Yallaa kee kay farmoyta nummaysaanam sinaamak Naharat yookme marak Muhaajiriin kee Ansaaraay maqaanel ken kataate marat Yalli leedeeh ken yikcineeh kaa kee kay farmoytat aben taaqatah, usun taaqat kee iiamaanah Yalli keenih yecee galtot leeedeniiah yikcineenih, Yalli Jannoootay weeqaytitte guba kak gexxa keenih massoyse usun umman tet addal waarak, toh kaxxa saami maqaanee kee affaf kinni.

وَمِنَ الْأَغْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ
مَعْرَمًا وَيَرَضُّ بِكُمُ الْدَّوَارِ عَلَيْهِمْ
دَآيَرَةُ السَّوْقِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ
٤٨

وَمِنَ الْأَغْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عَنْ دُلُوكِ
وَصَلَواتٍ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ أَلَا إِنَّهَا فُرْبَةٌ لَهُمْ
سَيِّدُ دُخُلُّهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ
٤٩

وَالْأَسْدِيُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمَهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ أَتَبْعَوْهُمْ بِإِحْسَانٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعْدَلَهُمْ
جَهَنَّمَ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَلَدِيهِنَّ
فِيهَا أَبْدًا ذَلِكَ الْفَقْرُ الْعَظِيمُ
٥٠

- 101.** Madiinâ maraw!ama Barril madabah tan Qarabak sin deraafel yan marat munaafiqhiin tan, Madiinâ marak munaafiqhiin y munaafiqhannul elle teedeh kaal arcte tan, Nabiyow atu ken mataaxigaay nanu ken naaxigeh, nanu namma adda ken digaallenno, tohuk lakal Qhiyaamah ayró kaxxa digaalâ fan gacsime-lon.
- 102.** Madiinâ maraa kee tet deraafel yan marak sinni dambitte yeolemeeh edde nadaamiteeh meqe taamaa (toobat kee aben nadaamaa kinnuk) kee kalah uma taama (Yallih farmoytih gaaduk aben raaqiyya kinnuk) ittat yesgellee mari keenit yaniih Yalli toobat keenik oggoleh, diggah Yalli dambi cabtili xuwalii.
- 103.** Nabiyow ama yallal gace maray meqe taamaa kee uma taama ittat yesgelleh maaluk sadaqhatay dambitteken saytunnoysaah arooca keenih fayya haa beyaay dambi cabtih dooqá keenih ab, diggah ku dooqá keenih Racmataay lubbi satta kinnik, Yalli ummaan dooqaa kee maxco yaabbi ken niyat tanim yaaxigi.
- 104.** Ama jiAADAK Raaqe mari diggah Yalli usuk isi naqoosak toobat oggolaah sadaqhat raabitaah teetil sinam galtam maaxaginnaa? diggah Yalli usuk isi naqoosay isil gactek toobat oggolaah, usuk keenih xuwal-li kinni.

وَمِنْ حَوَالَكُمْ مِنْ الْأَعْرَابِ مُنَيَّقُونَ
وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى التَّنَفِيقِ لَا
تَعْلَمُهُمْ تَعْنَى تَعْلَمُهُمْ سَنْعَدُ بِهِمْ
مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرْدُونَ إِلَى عَذَابِ عَظِيمٍ

وَإِخْرُونَ أَعْرَفُو بِذُنُوبِهِمْ خَاطُطُوا عَمَّا
صَلَّحَا وَإِخْرَسَيْتَهُمْ أَعْمَلَهُمْ أَنْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُرْكِبُهُمْ بِهَا
وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَوَاتَكَ سَكِّنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ
سَعِيْجُ عَلَيْهِمْ

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنِ
عِبَادَهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
أَنَّتَوَابُ الرَّجِيمُ

105. Nabiyyow ama jihaadak raaqe marak Yalli kicnim abaay Yalli niqbiimik exxeera Yallaa kee kay farmoynaay moominiin sin taama ablelek, isin Qhiyaamah ayro qellittam kee tambulleem yaaxigî (Yalla kinnuk) fanah gacsimetton, tokkel Yalli isin abba haak sugteenim siinh warsele keenik ixxic.

106. Aka maray gaaduk Raaqey yalli isi mekla keenih meklamkeh wadirroysime Yalli ken digaalee kee hinnay Yallal gaceenih gacim keenik oggole akke-le, Yalli digaalá cakkisita mara yaaxigi abtol Naggaara.

107. Munaafiqhiiniih yan maray moominiin tu kalaa kee Yallal aben koroosannuu kee moominiin fan edde baxsoonuh Qhubâ Masgid cabaanamkeh, dumaak Yallaa kee kay farmoytat qeb abe numih qambaaliyyah Masgid haysiteeh xise mari usun Masgid xisnet maqaaneek sa edde fannem mannu axcuk xiibitelon, Yalli diggah usun dirableela kinnoonum yaaxigeh.

108. Nabiyyow atu woo Masgiidil (tu kalah xissiime masgid kinnuk) salaatah inkinnah masoolin, diggah naharsi ayrook Yallak meesil ekraarime Masgiidi salaatah elle soltam kok cakkisittam, ama Masgiidil (Qhubâ masgid kinnuk) najaasoosik ise saytunnossam

وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسِيرِيَ اللَّهُمَّ كُنْ وَرَسُولُكُنْ
وَالْمُؤْمِنُونَ سَرُورُنَا إِلَى عَلَيْكُنْ
وَالشَّهَدَةَ فَيَتَكَبَّرُ كُمْ يَمَكُثُ تَعْمَلُونَ

وَأَخْرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذَّبُهُمْ
فَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسَاجِدًا ضَرَابًا
وَكُفْرًا وَنَفِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمِنْ
قَبْلُ وَلَيَخْلُفُنَّ إِنْ أَرَدَهُ إِلَّا الْحُسْنَى
وَاللَّهُ يَشَهِّدُ إِنَّهُمْ لَكَذِيلُونَ

لَا تَقْرُمْ فِيهِ أَبَدًا الْمَسَجِدُ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى
مِنْ أَوْلَى يَوْمٍ أَحْقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ يُحْبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُظَاهِرِينَ

kicna labha kay addal tan, Yalli tambullee najaasaa kee qellitta najaasak isi nafsi saytunnoysa mara kicnih.

109. Abeh yan xisne Yallak meesii kee kay leedaa kee kay kacanu edde gurrusak ekraare num kayrih yayse innaa? hinnay isi xisne radam faxa gafanak heerik amot ekraareeh woo gafan Jahannam Girát luk rade num yayseeh? Yalli daalimiinh yan maray koroosite tirri mahaa.

110. Ken (munaafiqhiin kinnuk) xisney usun umaaneh xiseeni ken lubbittet agaywaagat taniimik makatta, ken lubbitte edde iggiggirraqqi itta tet akke waytek, ken qidee kee hinnay rabe yakkeenim fanah, Yalli yaaxigi Naggara.

111. Diggah Yalli moominiinik ken nafsittee kee ken maalu xaamiteh diggah wohut usun Jannah loonumuh, Yallah diini fayya hoonuh kay gital qeb abaana, tokkel usun koros qidaanaah koros ken qiddah, Yalli wohuh nummâ xaganah ken xagnise Tawraataay, Injiil kee Qhuraan addal, isih haysite xagnih duudusiyah Yallak iyyi yayseeh? Num mayaysa. Toysa moominiiney sinni tellem moy Yallâ luk abteenit aytii-kibbi hayisaay teetit wallita, woo tellemoy is kaxxa maffaafak.

أَفَمِنْ أَسَسَ بُنْيَنَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنْ أَنَّ اللَّهَ
وَرِضْوَانَ خَيْرِ الْمَرْءَ مَنْ أَسَسَ بُنْيَنَهُ عَلَىٰ
شَفَاعَ جُرْفٍ هَارِ فَإِنَّهَا رَبِيعٌ فِي تَارِيْخَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يَقْدِرُ الْقَوْمَ الظَّلَمِيْنَ ﴿١٤﴾

لَآيَرَأُلْ بُنْيَنُهُمُ الَّذِي بَسَّأْرِبَةَ فِي
قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

* إِنَّ اللَّهَ أَسْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ
وَأَمْوَالَهُمْ يَأْنَ لَهُمُ الْحَجَةُ وَقُلْتُمُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَّا
عَلَيْهِ حَقَّاقِيُّ الْتَّورَةِ وَالْأَيْنِيلِ
وَالْقُرْءَانَ وَمَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
فَأَسْتَبِشْرُوْ وَبِيَعْكُمُ الَّذِي بَأَعْتَدْتُمْ
وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٦﴾

112. Ama moominiinh weeloola dambittek yotoobeeh Yallal gaca mara, qibaadá Yallah caglisá mara, kulli caalatal Yalla faylisa mara, Yallah sooma mara, salaatah rukuuquuy sujuuduh gaca mara, maqaanel sinam amrisaah umaanek sinam waasa mara, Yalli fardi keenil abem dacrisa mara, Nabiyow ama moominiin Jannatal aytkumus.

113. Nabii kee yeemeneh yan marah maxiqtaay keenik mafaxxiimta korosuh dambi-cabti essaaranam keenil xayi mara yakken way, diggah usun Jaciim deqsitta Giráh mara kinnoonum keenih baxxaqqa ittek wadir koroosannul rabeenimih sabbatah.

114. Nabii Ibraahim isi abbay korostah sugeh essere dambi-cabti kah tekkem mali, Nabii Ibraahim kaa kah xagniseh suge xagnih sabbat akke waytek, tokkel Nabii Ibraahim diggah isi abba Yallih qaduwwi kinniih korostah rabuwaam kaah baxxaqimte waqdi bari kaak yekkeeh dambi-cabti kaah essaaramak raaqeheh, diggah Nabii Ibraahim Yallat kaxxam xaaqimaah nadaamitah, usuk kaal baaheenimil kaxxa xiqli kinni.

115. Yalli seehada tirri heek gamadal makkosam maaba kaak edde meesitaanam kak faxxiitmam kee diinik kah ceyitti iyyaanam

الْتَّتَّبِعُونَ الْعَدِيْدُوْنَ الْحَمِيدُوْنَ
الْسَّابِقُوْنَ الْرَّجِيْدُوْنَ
الْسَّاجِدُوْنَ الْأَمِرُوْنَ يَا مُعْرِفُ
وَأَنَّا هُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَفْظُوْرُ
لِحُدُودِ اللَّهِ وَسَيِّرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١٣﴾

مَا كَانَ لِلَّهِ وَالَّذِيْنَ إِمَّاْنَ
يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُسْرِكِيْنَ وَلَوْكَائِفُ
أُولَئِيْ قُرْبَتْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ
أَصْحَابُ الْجَحِيْمِ ﴿١١٤﴾

وَمَا كَانَ اسْتَغْفِرًا إِبْرَاهِيْمَ لِأَيِّهِ إِلَّا
عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيْسَاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ
أَنَّهُ رَدَدُوْلَهُ وَبَرَأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيْمَ لَا قُوَّةُ
حَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضْلِلَ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَنَهُمْ حَتَّىٰ يَبْيَسُنَ لَهُمْ مَا يَتَقَوَّنُ إِنَّ
الَّهَ يَعْلَمُ شَيْءًا عَلِيْمٌ ﴿١١٦﴾

baxxaqqa keenih haam fanah,
diggah Yalli ummaanim yaaxigi
kinni.

- 116.** Diggah Yalli qaranwaa kee
baaxô reedá-le, usuk isih faxam
yaynuwweeh isih faxam qidah,
Yallak kalah sinaamey hebeltoh
awlaytuy sin caagiidah abba
yakke mageytaanaay cateynay
qaduwwik sin cata mageytan.

- 117.** Nummah Yalli Nabii kee
Muhaajiriniiy Ansaar deqsita
maray gibdi wakti tabuuk gaaduh
kaa kataatek keenik horták
lubbitte cakkik makkoota raarra
hayteek gamadal Yalli diggi ken
heeh ken maqarroyseh, tohuk
lakal Yalli toobat keenik oggoleh,
diggah usuk moominiinh
allaqalli xuaww-li kinni.

- 118.** Yalli Ansaarak Yallih farmoytak
gaaduk raaqe marih sidocuy
toobat kak udurrutey rookah
baaxo farakkah lenna ciyah edde
bahha hayteeh ken nafsi keenil
ceyittiy Yallal yaduureenimksa
Yallak edde rebsiman arac
aneewaam ismitti haanam fanah
yisbire maray, tohuk lakal Yalli
toobat kak oggole toobatal
yaadeenimkeh, diggah Yalli usuk
isi naqoosak toobat oggolaah
keenih xuawwli kinni.

- 119.** Yeemeneh yan maraw Yallak
meesitaay iimaan kee xagni kak
nummale marâ luk nummale mara
tika.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ وَمُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُحِبُّهُ وَيُمِيتُهُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّجِيٍّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنَصَارِ الَّذِينَ أَتَسْعَوْهُ فِي سَاعَةٍ الْعَسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادُوا يَرْبِعُ فُلُوبٌ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

وَعَلَى اللَّهِ شَفَاعةُ الَّذِينَ حُلِقُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ
عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ
أَفُسُوهُمْ وَرَظِنُوا أَنَّ لَآمَانًا مِنَ اللَّهِ إِلَّا
إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَسْتُوْلُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
أَنْتَوْلُ الْحَجَّمُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ قُوَّلَ اللَّهَ وَكَوْلُوا
مَعَ الصَّدِيقِينَ

120. Madiinah maraa kee barri
 Qarabak ken deraafel yan marah
 Yallih farmoyti gaaduh yawqe
 waqdi sinni buxaaxil daffeyak
 raaqaanaah kay nafsiq sinni
 nafsih raacat gurrusaanam ken
 maceltaay keenik mafaxxinta, toh
 kah kinnim diggah usun jihaadal
 Yallih gital bakaaraay, taqabiyy,
 qulul ken maxaga, korosut iqta
 naqabu kak culussa aroocat
 mayaaqitaanaay Yallih qaduwswii
 kee ken qaduwswik iisa mageyan
 meqe taamay galtó edde geyaana
 keenih edde tankuttube tet akke
 waytek, diggah Yalli meqem abte
 marih galtó mabaysa.

121. usun maaluk acuyyu haanam
 tanbay taqanxay tu kak
 mayacaanaay gexsol daqar mataban
 galtó keenih elle tankuttube tet
 akke waytek, Yalli ken meqe
 taamoomiy abak sugeenik aysuk
 raqta galtól ken galtamkeh.

122. moominiin inkih gaaduh tawqem
 mafaxxinta, keenik kulli kedok
 horta gaaduh macah awqe
 waytaah keenik Nabiî luk gaaduh
 gexe mari Yallih diini bartaah
 usun gaaduk sinni mara fan gacan
 waqdi, Yallih diini ken barsaanaah
 umaanek ken meesiisaanaah
 maqaane keenih yascasseen Yallih
 digaalak cibbarsimaanamkeh.

123. Yeemeneh yan maraw korosuk
 sin baaxól baaxo kak xayuk
 raqta marâ luk keenik oomiyaay,
 keenik qimbisa usun gibda siinik
 geyoonay, diggah Yalli catoo kee

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
 مِّنْ أَلْأَخْرَابِ أَنْ يَتَحَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ
 اللَّهِ وَلَا يَرْجِعُوا بِأَنفُسِهِمْ عَنْ قَسْبَهِ
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ طَمَاؤُ لَا
 نَصْبٌ وَلَا مَحْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
 يَطْغُونَ مَوْطِئُ أَيْمَانِهِمْ الْكُفَّارُ وَلَا
 يَنَالُونَ مِنْ عَدْوِيَّتِهِمْ إِلَّا كُتُبَ لَهُمْ
 بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
 الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٦﴾

وَلَا يُنِفِّقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
 وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيَّ إِلَّا كُتُبَ لَهُمْ
 لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

*وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لَيَنْفِرُوا
 كَآفَةً قَلَّا لَافَرَمِنْ كُلَّ فِرْقَةً مِّنْهُمْ
 طَائِفَةٌ لِتَتَفَهَّمُوا فِي الَّذِينَ وَلَيَنْذِرُوا فَقَمْهُمْ
 إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَخْدَرُونَ ﴿٢٨﴾

يَنَاهَا الَّذِينَ أَمْوَالَنَاهُوا لِلَّذِينَ
 يَلْوَنُ كُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِي كُمْ
 غَلَظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٩﴾

qokoluh isik meesita marâ luk
yanim ixiga.

- 124.** Yalli Qhuraan suuraarik suura
isi farmoytal oobisek, toysa ama
munaafiqhiinik tama suura iimaan
miyyah siinik osisseeh ittak
iyya mari keenit yan anqasah,
tokkel Yallal yeemene marah
tu gactek tama suurah oobiyyi
iimaan keenih osseeh usun wohut
wallitaanah.

- 125.** sorkocobbaxittet biyak-le (Yallih
diinit loonuh yanin agaywaaga
kinnuk) marah tugactek, toysa
tama suurah obtim usun luk sugen
munaafiqhannut munaafiqhannu
keenih osisseeh usun korosuh
anuk raben.

- 126.** Tama munaafiqhiin diggah
kulli liggida inki adda akki
hinnay namma adda akki
mokkorimaanam mayablaanaa?
Qabar kee biyookal, tohuk
lakal usun munaafiqhannuk
Yallal magacaanaay usun wohul
kaskassoowa mara hinnon.

- 127.** Qhuraanak suuray munaafiqhiin
qaybi elle yani obsimtek usun
Nabiî luk anuk mariiy mara fan
wagga keenik haak Muslimiinik
sin yable num maay yan?
adaffeynak ugutnamkeh ittak
iyyan, tohuk lakal fooraanah,
Yalli iimaanak lubbitte keenik
yayxaaray, diggah usun cakkit
rada maray cakki yaaxige akke
waanamih sabbatah.

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً فِيمْنُهُمْ مَنْ يَقُولُ
أَيْكُمْ زَادَهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَإِنَّمَا الَّذِينَ
أَمْوَأْفَرَادٌ نَهْمَمْ إِيمَانًا وَهُمْ
يَسْتَبِّشُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَرَدَاهُمْ
رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَا تُؤْمِنُوا وَهُمْ
كَفَرُونَ

أَوْلَاءِرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ
عَالَمٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّاتٍ ثُمَّ لَا يَشْبُونَ
وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً نَظَرَ عَصْبُهُمْ
إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَنُّكُمْ مِنْ أَحَدِهِمْ
أَنْصَرَ فَوْأَ صَرَقَ اللَّهُ فُلَوْبَهُمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ

128. Moominiiney nummah siinik yan farmoyti siiniih yemeete, usuk gadaamaa kee gibdaabinak sin geytam kaal gibdih, usuk sin tirtoo kee sin caalatih maqaaneh fayxih baakersimah, usuk moominiiniih allaaqalli xuwalli kinni.

129. Tokkel Nabiyow ama koros koo nummassamat derre cabtek, toysa atu marookitinaay Yalli yoo xiqaah cakkil yaqbuden Yalli mayan inki Yallak sa, anu dibuk kaal kelte, usuk kaxxa Qarshih Rabbi kinni ixic kaak iyye Yalli.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

فَإِنْ تَوَلُّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ بِأَعْرَشٍ
أَعْظَمُ يَوْمٍ

SUURAT YUUNUS

Makkal Obte, 109 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Raa (edde faxem Yalli yaaxige) amah Yalli karriqqi hee kitaabih aayootay (Qhuraan aayoota kinnuk) isi naqoosah baxxaqqa hee kinni.
2. Nanu ama Qhuraan keenik numuk teynal (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) wacyih oobisnem sinaamal qajab tekkee?, sinam Yallih digaalak meesiisaay keenik Yalla kee kay farmoytal yeemene mara diggah usun meqe taamak tatruseenimil sinni Rabbih xaql meqe galto loonumul ken aytí kumus axcuk kaa rubnem sinaamal qajab tekkee? Yallih farmoyti ama Qhuraan keenil yikriye waqdi koros diggah Mucammad ﷺ baab abeynaay usuk luk yemeete Qhuraan baxxaqqa-le baaba iyyen.
3. Diggah sin Rabbi yallay qaranwaa kee baaxó lica ayróh addat gine kinni, tohuk lakal Usuk Qarshi amol isi celta fayyah fayya iyye isi ginô caagiida bicisak, Qhiyaamah ayró hebeltô numuy shafaaqatta aba mayan, shafaaqattah idini Yalli kaah yeceek lakal akke waytek, toh Yallaay sin Rabbik kaa uqbuda, tokkel isin ama aayootaa kee tama sumaqwal makaskassowtaanaa?

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الرَّٰتِلُكَءَابِتُ الْكِتَبِ الْكَيْمِ ①

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَباً أَنَّا وَحْدَنَا إِلَى رَجْلِ مَنَّاهُمْ
أَنَّا أَنْذِرَنَا نَاسٍ وَبَشِّرَنَا بِنَاسٍ أَمْوَالَهُمْ
لَهُمْ قَدْ صَدَقُوا عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ
الْكَافِرُوْنَ إِنَّ هَذَا السِّحْرُ بِنِينٌ ②

إِنَّ رَبَّكُمْ هُوَ اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سَيَّةٍ لَيَأْمُرُ شَمَّاسَهُمْ أَسْتَوِي عَلَى الْعَرْشِ
يُدَبِّرُ الْأَقْرَبَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مَنْ بَعْدَ إِذْنِهِ
ذَلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ③

4. Qhiyaamah ayró madaara siinik inkih Yalla fan takkeeh, tamah Yallih xaganaay numma kinni, diggah ginó qimbissaah tohuk lakal tet gacissam Yalla kinni, yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara qadaalatal galtamkeh, Yallih inkittinaanel koroositeeh Kay farmoytit dirabboyse mari maqbul niqna kak gufti toofe lee kee ken qansarissa digaala lon koroositeenimih sabbatah.
5. Yalla kinni ayró diifu abteeh alsá noori abteeh elle gexxa mafdagooigi teetih caggudussem, isin sanootâ loowoo kee cisab elle taaxigeenimkeh, Yalli ama edde yabba innem cakkik sa kah ginem mali, Yalli isi dudda yaaxige marah astooti baxxaqqa haa.
6. Diggah bar kee laqó ittal abta ciggiltuu kee Yalli qaranwaa kee baaxól ginni heemit Yallak meesita marah kay dudda tascasse astooti tan.
7. Diggah akeeral Nangaaraw qaagitewaah addunyâ manot leedeeh teetit satta iyye mari, usun Naayootaa kee Nastootiy Ni dudda tascassek garcit yan mara kinnon.
8. Woo marih orbeyná akeeral girá usun addunyal abak sugen umaaneh galtóh.
9. Diggah Yallaa kee Kay farmoytal yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite marah ken Rabbi Jannatti gita keenih yascasseeh tirri ken

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ حَمِيمًا وَعَدَ اللَّهُ حَقَّاً إِنَّهُ
يَبْدُؤُ الْخَلْقَ مُثْبِتًا عِدْدُهُ لِيَحْرِزَ الظَّرَبَ
إِمَّا نَفَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقُسْطِ وَالظَّرَبِ
كَفَرُوا لِهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيرٍ وَعَذَابٌ
أَلِيمٌ إِمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا
وَقَدْرَهُ وَمَنَازِلَ اتَّعْلَمُوا عَدَدَ أَسْيَادِهِنَّ
وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِيقَ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

إِنَّهُ فِي أَخْتِلَافِ الْأَيَّلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَلِيقُ
بِيَتَقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَصُوْبًا يَأْلِمُونَ
الْأَنْجِيَا وَأَطْمَانُهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا
غَلَفُولُونَ ﴿٧﴾

أُولَئِكَ مَا وَهُمُ الْتَّارِيْخَ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ إِمَّا نَفَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدِيهِمُ رَبُّهُمْ بِإِيمَانٍ هُوَ تَجَرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيْمِ ﴿٩﴾

elle haa, usun yeemeneenemih sabbatah, sarra weeqaytitte kak guba gexxa ruftole niqmat jannoota ken culsa.

- 10.** Ama moominiinik dooqá Jannatal Ni Rabbow atu saytunnitoh iyyaanama, Yallaa kee kay malaykaay usun ittin fanal aban salaamatta (nagaale) salaamaqleykum iyyaanama, ellecabô dooqá keenik ginô Rabbi dudda le fayla-le iyyaanama.

- 11.** Yalli sinam maqaaneh abitta dooqa sissikuk keenik kah oggola innah umaaneh sinnit aban abaaro sissikuk keenik oggolak suginnay caagid keenilmeklimak yeneeh finqitak yen, tokkel Ni digaalak meesite waah Nangaaraw akeeral qaagite waa mara edde yanin caddok tatur kee baditit edde ken cabna.

- 12.** seehadaytu gibda kaa xagtek woo gibda kaak kallamkeh qaxah inaaqitak hinnay daffeyak hinnay soolak Nee kallaca, Tokkel woo gibda kaak kalla waqdi kaa xagteh tan gibdah nee kallaceeweh innah, edde suge koroosannut warrayak raaqa, tonnaah Yallal koroositaanam kee kay Ambiya dirabbossaanamat caddok tatrep marah abak sugen uma taamoomi keenit bilqisimteh.

- 13.** Nummah siinik duma sugte horaariy Yallih farmoytit dirabbosse finqisneh sinni nafsi koroosannut yudlumen waqdi,

دَعَوْلَهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
وَتَحْيِيْهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ
أَنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ١٠

* وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
أَسْتَعْجِلُهُمْ بِالْحُبُرِ لِقْضَائِيْهِمْ جَهَنَّمُ
فَنَدَرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَافِ
طُعْيَنَهُمْ بِعَمَّهُوْنَ ١١

وَإِذَا مَسَ الْإِنْسَنَ أَضْرَرْ دَعَانَا لِجَنْيَهِهِ أَوْ
قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ
صُرْهُ وَمَرْكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرِّ مَسَّهُ وَ
كَذَلِكَ زُرْنَا لِمُسْرِرِ فِيْنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ١٢

وَلَقَدْ أَهْلَكَ الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَاءَتْهُمْ رِسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ بَخْزِيَ الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ١٣

nummah ken farmoytit Yallih
 xaquq baxxaqqa itta astootii kee
 sumaq keenih luk temeeteh
 usun wohul ken nummaysa mara
 makkon, tonnaah umeyniitih
 yan maray umaanet caddok tatre
 tamannal galatna.

- 14.** Tohuk lakal sinaamey baaxo
 ciggiila mara sin abne bayisne
 horaarih gamadal kah abtan inna
 siinik nableeh sin taamoomil sin
 galatnamkeh, meqe taama tekkek
 hinnay uma taama tekkek.
- 15.** Nabiyow ama koros kol oobisne
 Qhuraanih Aayoota baxxaqqa
 luk keenil tankirriyime waqdi
 Qhiyaamah ayro rabak lakal
 ugtiyyaa kee cisab yanim
 nummayse waa maray Nangaaraw
 qaagite waa ama Qhuraanak
 kalah yan Qhuraanay Ni Yallitte
 qaybise waa bah hinnay usuk elle
 yan gurrak kaa abiddile tik iyyen,
 Nabiyow anu inni nafsi le gambik
 kaa abiddilem yok mafaxxintaay
 yoh maxiqta, anu kalah kataatam
 mayyu wacyih yol obsima Qhuraan
 kataatam akke waytek, diggah
 anu inni Rabbih amri cinek kaxxa
 ayroh digaalak meesita keenik
 ixxic.
- 16.** Nabiyow Yalli faxinnay anu
 ama Qhuraan siinil akriyak
 mananniyoo Yalli yi arrabat
 sin kaa aysaxxaguk mananna,
 nummah anu ama Qhuraan yi
 Rabbi wacyih yol oobisak duma

لَمْ جَعَلْنَاكُمْ خَلِيفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
 بَعْدِهِمْ لَنْ نُظْرِكُهُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

وَإِذَا شَتَّلَ عَلَيْهِمْ هَمَّ إِنْ تُبَيِّنَنِي قَالَ
 الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَتَتْ بِقُرْآنَ
 عَيْدَهُدَّاً أَوْ بَدْلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِنَّ
 أَبْدَلَهُ وَمَنْ تَلَقَّأَ بِشَيْءٍ إِنْ أَتَيْ
 إِلَّا مَا يُؤْخَدُ إِلَّا خَافُ إِنْ عَصَيْتَ رَبَّ
 عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ وَعَيْنِكُمْ وَلَا
 أَدْرِكُهُمْ بِهِ فَقَدْ لَيْسَتِ فِي كُمْ
 عُمَراً مِنْ قَبْلِهِ إِنَّمَا لَعَقِلُونَ ﴿١٦﴾

sin addal xer wakti sugek tokkel
isin sinni kas tamsissi hayteenih
ama Qhuraan yi xaquq aneewaaam
cubbussu mahaytaanaa?keenik
ixxic.

17. Tokkel Yallal dirab ginnaasiteeh
hinnay kay Aayoota dirabboyse
marak dulmih iyyi gacaa?num
magaca, diggah umeyniitih yan
maray Yallih farmoytit dirabboyse
mayasillimaay mayaffoofa.
18. Ama koros Yallak kalah taniimiy,
tu keenik kale waytaah addunyaa
kee akeeral tu keenih xiqe wayta
yaqbuden, tamahim kah naqbudem
Yallih xaql shafaqaqatta neh
takkem keh iyyaanama iyyan,
Nabiyyow keenik ixxic: isin
Yalli qaranwaa kee baaxol usuk
aaxigewaam kaah warissaanaa?
Yalli ama koros agleh kaat hayya
haytaamak saytunnooweeh fayya
iyyek.
19. Sinam inki ummattay inki diini
lek sa (islaam diini kinnuk) kah
sugtem mali tokkel itta weeniih
fixiixeenih gari keenik koroositeeh
gari keenik cakki diinil elle raaqe,
ku Rabbi isi ginok digaalat asissike
waamih qangara kaak taturteh suge
wannay ama addunyal elle Yalli
sehadâ fan mekelak yen, diini
caagidik itta elle waanamal.
20. Tama korosih cirdeynaani
Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ kay
Rabbik kay numma tascasse
astootiy tambullee macah kaal

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِعِلْمٍ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٨﴾

وَيَعْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يُضُرُّهُرُّوْلَا
يَنْفَعُهُرُّوْلَوْنَ هَوْلَاءَ شُقُّوْنَا
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُكَوْنُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَ
وَتَعَلَّى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿١٩﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَأَخْتَافُوا وَلَا كِلَمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّنَا
لَقُضِيَ بِيَنْهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٠﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ إِيَّاهُ مِنْ
رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَأَنْتَظِرُ وَإِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٢١﴾

obsime waytaah iyyan, toysa
 Nabiyow cagalalah qellitteemih
 ixxiga Yallak sa num maliyi ni-
 fan kee sin fan Yalli meklelek
 qambaala! diggah anu siinî luk
 qambaalak keenik ixxic!

- 21.** Sinam (makki koros kinnuk) ken
 gee gibdaabinih lakal nek yan
 racmatah (rob kinnuk) temqo ken
 tammosna waqdi usun too waqdi
 Naayoota dirabboysaanaah teetil
 anqasan, nabiyow ama korosuk
 sin uma malah galtoh Yalli
 siinit abu waa digaala sissikuk
 raqta keenik ixxic, diggah Ni
 farmoytiitiy (malayka kinnuk) sin
 dacayrih rubna isin uma malah
 Nastootit abtan dirabboysiyya siinil
 taktubeeh sin elle galtenno.

- 22.** Yalla kinni sinaamey barril
 lac kee lacak kalah taniimiy
 feertaanamkeh siinih gineh amol
 sin beytam, Yalla kinni badal
 doynik amol sin beytam, isin
 doynikit sugtan waqdi, is ken
 luk baddi amol meqe caacayat
 gexxaah usun kaat (caacay kinnuk)
 yafriceenih, garciik gibdi caacay
 teetit yemeeteeh haffo kulli gambik
 ken takkuqeeh keenit temeetek
 diggah finqi maro keenit heem
 yasmiteenih, tokkel usun aqbudak
 sugen yalliteh hawweenanaah
 dooqa dubuk Yallah caglisani, Ni
 Rabbow nanu taway edde nan
 gibdaabinak nee naggossek ku
 niqmatal koo faatita mara akenno
 iyyan.

وَإِذَا آتَيْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ نَّعْدِ صَرَاءَ
 مَسْتَهْمِلُوا إِذَا لَهُمْ قَحْكَهُ فِي هَذِهِ آيَاتِنَا قُلْ لَهُمْ أَسْرَعُ
 مَكْرَهٌ إِنَّ رُسُلَّنَا يَخْبُرُونَ مَا تَنَزَّلُونَ ﴿٦﴾

هُوَ الَّذِي يُسَيِّدُ كُلَّ فِي الْأَرْضِ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا
 كُلُّتُمُ فِي الْفَلَكِ وَجَرِيَّنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيْبَةٍ
 وَفَرَّحُوا بِهَا جَاهَةٌ ثُمَّ هَمَّ بِهِ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمْ
 الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أَحْيَطُ
 بِهِمْ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ لَمْ
 أَنْجَيْنَا مِنْ هَذِهِ لَنْ كُونَنَّ مِنَ الظَّاهِرِينَ ﴿٧﴾

- 23.** Tokkel Yalli tama gibdaabinittek ken naggioysa waqdi, usun too waqdi sinni koroosannuh gacaanaah baaxô bagul cakki gita cabba heenih cakki maliinoh dulmii kee uma taamat baaxo baysan, kee sinaamey cagalal sin caddok taturih dambi siinil gacaah isin tama addunyah manoy tamarraqu wayta kinni edde hataktaanam, tohuk lakal siinik madaara Nee fanah takke, tokkel isin abak suggu itteenim siinil warasennooh sin elle galtenno.
- 24.** Cagalah addunyâ manoo kee tet maaluu kee tet bilhadat abtan hidah ceelallo, Qaraanak oobisne leey (Rob kinnuk) baaxok cooxuy maggo afah yaniy ittat yengeley seehadaa kee lac kak yakme edde yoobokeh inna kinni, tama baaxot Qaxaa kee bilhada teetit tambulleeh Qobooruk sissin bisittet bilqitak, Diggah tet le mari tet dagitaah teetit yantifqueenimih dudda loonum yismiteenim ekkelli haan waqdi, Namrii kee Ni mekla coox kee buqrek teetil taniimih baysah teetih tamaate, bar akki hinnay laqo akki, tokkel coox kee buqre kak daggimteeh tiggiriqqime baaxoy coox kee buqrek kimal inkinnah tu elle suge wayte baaxoh inna tet abne, tonnaah ama addunyal usun edde hiddootaanam tamannal baytaah finqitta, sinaamey tama addunyah ceelallo baxxaqqa siinil kah hayna

فَمَنْ أَنْجَهُمْ مِّنَ الْأَرْضِ يُغَيِّرُ
 الْحَقِيقَةَ يَعْلَمُ إِنَّمَا يَعْلَمُ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ
 مَّتَّعَ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا مِمَّا إِنَّمَا مَرِجَّعُكُمْ
 فَنَسِئَكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٢٣

إِنَّمَا مَشَلُ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا كَمَاءَ أَنْزَلَهُ مِنَ
 السَّمَاءِ فَأَخْتَطَ بِهِ بَنَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا
 يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَمُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ
 الْأَرْضُ رُثُرَهَا وَأَرْبَيْتَ وَظَنَّ أَهْمَاهَا أَنَّهُمْ
 قَدْرُونَ عَلَيْهَا أَتَهُمْ أَمْرُنَا إِلَّا أَوْهَانَارًا
 فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَانَ لَوْقَنَ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ
 نُفَضِّلُ الْأَبْيَاتَ لِقَوْمٍ يَتَكَبَّرُونَ ٤٤

innaah ninkittinaane tascasse
astooti cubbusaah elle kaskassoowa
marah baxxaqqa hayna.

- 25.** Yalli isi Jannatay nagaynâ dabqa
deqsitâ fanah isi naqoosa seecaah
isih faxa mara massoowa gitâ
fanah tirri haa.
- 26.** Yallal yeemeneeh kay qibaadá
yeymeeqe maray usuk ken kah
amrisem oggoleeh usuk ken kak
waaseemik waasime Jannat leeh
wohuk fulah isi Rabbih foocih
wagitto-le, ditii kee xixxibaane ken
foocitte mabulta, too maray tama
weelot weeloysime usun Jannatti
mara kaal waarak.
- 27.** addunyal koroositeeh uma taama
abe mari, usun abiten umaaneh
innah tanim galtok lon, qunxaanee
kee xixxibaane ken buulta, usun
Yallih digaalak cateynay ken cata
malon diti gibdah mudugih yan
barak tut foocitte keenik buulumteh
innah, woo mari usun Girâ mara
usun teetil waarak.
- 28.** Nabiyow cus! ginó inkih cisab
kee galtoh kobxisnu wayna ayró
(Qhiyaamah ayró kinnuk), tohuk
lakal Yallat agleytit hee marak
sin kee isin Yallak kalah Yallat
agleytiitih haak sugten Yallitek
sinni arac ibbixa keenik inna,
tokkel koros kee usun aqbudak
sugeenimih fan ittak baxisnah,
usun Yallat agleytiitih haak
sugen Yallite isi aqbudak suge
marak bari takkeeh, isin nee

وَاللَّهُ يَدْعُونَ إِلَى دَارِ الرَّحْمَةِ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿٦﴾

* لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مَا حَسِنُوا وَرَزَقَنَاهُمْ وَلَا يَرْهَقُ
وُجُوهُهُمْ قَرَرُ وَلَا ذَلَّةٌ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُنَّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا الْسَّيِّئَاتِ جَزَاهُنَّ سَيِّئَاتِهِمْ وَمِثْلُهَا
وَتَرَهَقُهُمْ ذَلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
كَانُوا أَغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قَطْعًا مِنْ أُنْيَالِ
مُظْلِمًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْتَّارِكُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٨﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَفْوُلُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا
مَكَانًا كَمَكَانٍ أَنْتُرُ وَسِرْكَوْلُ فَرِيزِيَّانَ بَنِينَهُمْ وَقَالَ
شُرْكَأُهُمْ مَا كُلْتُمْ إِنَّا تَعْبُدُونَ ﴿٩﴾

aqbudak sugteenim nanu Aaxigak
masuginninooy nee taqbudeenimih
Nanu sin mamrisinnino keenik itta.

- 29.** Nee kee sin fan Yalli sumaaqah
xiqqi haa, isin neh abak sugten
qibaadák nanu garcit sugneemih
keenik itta ken Yallitte.
- 30.** Too cisab aracal kulli nafsi
taamoomik tatrussu heemil
mokkorimah, maqaané tekkek,
umaané tekkek, usun inkih sinni
Rabbiy nummâ Yalla kinniy
qadaalatal mekla abâ fan gacsiman,
Yallak kalah diraabah ginnaasiten
yallittey aqbudak sugeeni keenik
bayteh.
- 31.** Nabiyow ama korosuk ixxic:qaran
kee baaxók sin tarzuqhem
miyyaay? hinnay oobbaa kee
mabulwa tamlikem miyyaay?
rabteemik nuwwim tayyaaqeeh
nuwwiimik rabtem tayyaaqem
miyyaay? ginô caagiida bicissam
miyyaay? usun kol gacisak
wohim inkih abtam Yalla kok
axcelon, toysa isin Yallih digaalák
mameesittaanaa? agleytit kaat
haytaanamak keenik ixxic.
- 32.** Tokkel toh sinih abtam Yallaay
sin Rabbi, usuk cakki Rabbiy
qibaadá dibuk cakkisita kinni,
tokkel cakkik wadir finqak-sa maca
taniih?toysa isin cakki Rabbik
mannal daggawsintaanaa?
- 33.** Ama korosuy cakki gitak
tewqe sinni koroosannut kah
warraytannah ku Rabbih qangaraa

فَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيداً بِيَنَّا وَبِيَنْكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
عَنْ عِبَادَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿٢٩﴾

هُنَّا لِكَ تَبَوَّأْ كُلُّ فَقِيسٍ مَا أَسْلَفْتَ وَرَدَوْ
إِلَيْهِ اللّٰهُ مَوْلَاهُمْ أَحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَنْتَرُونَ ﴿٣٠﴾

فُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمْ
يَمْلِكُ الْأَسْمَاعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْبِجُ أَنْجِ
مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْبِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ
يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ فَقُلْ أَفَلَا
تَتَعَقَّلُونَ ﴿٣١﴾

فَذَلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ أَحَقُّ فَمَا ذَاقُ
الْحَقُّ إِلَّا أَضَلَّلَ فَإِنَّ تَصْرُفُونَ ﴿٣٢﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلْمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا
أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

kee mekla koroosite maral
nummatteh, diggah usun Yallih
inkittinaanee nummayse woonu
waanamah.

- 34.** Nabiyow keenik ixxic:sin
yallittey isin taqbudeenik faxe
ginooy takkay gino suge waytik
qimbissah gintam teetik tanii
wohuk lakal woo gino qiddiy
sarrah tet uynuwwuuy is elle sugte
innah tet gacissam tanii?usun
wohul tugacsaanam maduudaanak
Nabiyow keenik ixxic:Yalla
kinni gino suge waytik gintaah
tohuk lakal tet qiddaaah sarra tet
taynuwweeh gacissam, tokkel
isin cakki gitak deedal gitâ fanah
mannah daggawtaanaah?

- 35.** Nabiyow ama korosuk ixxic:isin
Yallat agleytiitih haytan
numtinwwellittet sinaamah
cakki gitay massoowa tascassem
tanii?usun wohul tu gacsaanam
maduudaanak Nabiyow Yalla
kinni makkoota num cakki gitay
massoowâ fanah tirri haytam,
Yallay cakki gita fan tirri
haannaa?hinnay sin Yallittey
tirri ken haan ken akke waytek,
isih tirri axce waytaah sinam
tirri hee waytaay? katayyu
cakkisittam keenik ixxic, toysa isin
Yalla kee kay ginô fan mannal
massossaanaa?ahaay deedal
meklak tanih tan.

- 36.** Ama korosuk maggo mari
akkalaay dareemuk sa kataatam
mali, usun numtinwwellu Yallah

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَاءِكُمْ مَنْ يَتَدَبَّرُ الْحَقَّ ثُمَّ
يُعَيِّدُهُ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يَتَدَبَّرُ الْحَقَّ ثُمَّ يُعَيِّدُهُ وَقَدْ
تُؤْكِنُ﴿٢٤﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَاءِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحُقْقَى قُلْ أَللَّهُ
يَهْدِي إِلَى الْحُقْقَى أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحُقْقَى أَحَقُّ أَنْ
يُتَّسِعَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي فِي الْأَرْضِ
كِيفَ تَحْكُمُونَ﴿٢٥﴾

وَمَا يَأْتِي بِهِمْ إِلَّا لَطَّافًا إِنَّ أَنْذَلَنَ لَا يُغْنِي
مِنَ الْحُقْقَى شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ﴿٢٦﴾

haysitan waqdi, diggah akkal kee dareemu cakkik xiqtam mali,
diggah Yalli ama koros abba haytam inkih yaaxigeh.

- 37.** Ama Qhuraan diraabah hebeltô num ginnaasiteh baaham matakkaay maduuda Yallak sa, kinnih immay ama Qhuraan Yalli isi ambiyal kaak duma oobise kitoobah nummaysiyyah kaa oobise, ama kitaabal Yalli Mucammad ﷺ ummattah madqeemih baxxaqqaa kee addâ fakoot elle yan, ama Qhuraan usuk ginô Rabbih xaquq yanim agaywaaga mali.

- 38.** Wonna hinnak Mucammad ﷺ ama Qhuraan ginnaasiteh maay iyyan? Nabiyow isin kah ittan inna tekkek isin kay inna leemik inki suura baaha, Yallak kalah seehadaa kee ginnik duddu haytaanamah seecitaay cató keenit faxa ama ittaanamat numma yacee mara tekkeenik keenik ixxic.

- 39.** Wonna hinnay ama Qhuraan naharak kaa yoobben waqdi, kay aayoota cubbuse kalah, kay addal tanim aaxige kalah kaa dirabboysen, kitaabal kah xagnisimen digaalá keenih amaate kalah tet dirabboysen, keenik naharsi ummatta Yalli keenit abe meesisso kah dirabbosse innah, tokkel Nabiyow daalimiinh yan marak ellecabo kah tekke inna wagitey! Yalli ken baysehik.

وَمَا كَانَ هَذَا الْفُتُوحَةُ أُنَّ أَنْ يُقْرَئَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنَّ تَصْبِيقَ الْدِّيَنَ يَعِدُهُ وَنَفْصِيلَ
الْكِتَابِ لِرَبِّكَ فِيهِ مِنْ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٦﴾

أَمْ بَقُولُونَ أَفْرَنَهُ قَلْ فَأَقْتُلُوا بِسُورَ قِمَشِلِهِ
وَلَدَعْنَ أَمَنْ أَسْتَطَعْمُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْمُ
صَلِيقِنَ ﴿٢٧﴾

بَلْ كَلَبُوْأَيْمَانَهُ بَحْرُطُوا بِعِلَمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ
تَأْوِيلِهِ، كَذَلِكَ كَذَبَ الْأَنْزَى مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَقْبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾

- 40.** Nabiyow ku marak ama Qhuraan nummassam keenit taniih inkinnah kaa nummayse waytam keenit tanih, ku Rabbi cirdih kaa nummaysewaa maray baaxó baysa keenik yaaxigeh.
- 41.** Nabiyow ama koros koo dirabbossek anu inni diinii kee inni taama liyoo isin sinni diinii kee sinni taama liton, tokkel isin yi taamak bari kinnitoonuu, anu isin abtaanamak bari kinniyo keenik ixic!
- 42.** Nabiyow ama korosut kuyab kee ama Qhuraanay atu takriye ankacsra mari keenit yan, kinnih immay usun wohut tirri iyya mara hignon, tokkel atu aytimeela taysabbem duddaa? tonnaah atu ama mara tirri haytam madudda aytiisinnah usun tucubbusaah wohul qakkaloowa mara akke weenik.
- 43.** Ama korosut koo kee ku nubuwannih astootiy nummale wagta mari keenik yan, kinnih immay Nabiyow atu inti maleela tirri haytam duddaa? tonnaah atu ama mara tirri haytam madudda usun bagi intiy cakki edde yableeni Aalle weenik.
- 44.** Diggah Yalli sinam tut mayadluma umaane keenit ossee kee hinnay maqaane keenik daggoysé yakkeemit, kinnih immay sinam isi nafsi isih tadlume koroosannuu kee Yallih amri cinaanamat.

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٢﴾

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ إِنْتُمْ
بَرَّءُونَ مِمَّا أَعْمَلْتُ وَإِنَّمَا يَعْرِيءُ مِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْمَعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ
الْأَصْمَمَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمَىٰ وَلَوْ
كَانُوا لَا يُحِسِّرُونَ ﴿٤٥﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ
النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

- 45.** Nabiyow cus:Yalli ama koros cisab kee galtoh kobxisah yan ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) usun wohuk duma addunyal laqok dago waktik sa tusuge weenih innah gacca iyyan ken geeh yan gibdaabinih sabbatah, addunyal usun mariiy mara keenik kah aaxaguk suge innah itta yaaxigeenih, nummah Yallih angaaraw kee cisab kee galto tanim dirabboysak suge mari finqiteh, usun addunyal tirri iyyeeh meqe taama abbaasite marah masuginnon.
- 46.** Nabiyow addunyal digaalak ken kah xagnisnaamak tu koo aybullee kee hinnay woh koo aybullee kalah koo warrayse akkenno (raba kinnuk) toysa ama namma caalatal inkih ken caagid nee fan yaduure, tohuk lakal ken taamoomiy usun addunyal abak sugeenil Yalli sumaaqah yaniih ken elle galtele.
- 47.** Sinaamey siinik duma warrayya itte ummatta inkih farmoytay ken tirtóh rubsume le, tokkel ken farmoyti Qhiyaamah ayro yamaate waqdi, Yalli ken fan qadaalatal mekla usun aben taamah galtól andullume kalah.
- 48.** Nabiyow ku marak koros koo kee koo kataate mari A-nee kah xagnissa Qhiyaamah ayroh digaala maawaqadiiy?isin numma yacee mara tekkeenik iyyan.

وَيَوْمَ يَحْسُنُهُمْ كَانَ لَمْ يَبْلُغُوا الْأَسَاعَةَ مِنْ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِلِقَاءَ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

وَإِمَّا نُرِيَكُ بَعْضَ الْذِي يَعْدُهُمْ أَوْ تُنَوَّقَ إِلَيْكُ
فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَى
مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَهُ رَسُولُهُمْ
فُضِّلَ بَيْنَهُمْ بِالْقُسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ مَقَدَّهُ الْوَعْدُ إِنْ كُثُرْ صَدِيقُكَ ﴿٤٨﴾

49. Nabiyow keenik ixxic : anu inni nafsi umaané waasam maduudaay tuxxiq kaah orbisam maduuda Yalli faxa kaa akke waytek, kulli ummatta waktyi qumri teetik edde yamurruqele, qumri teetik edde yamurruqe wakti yamaate waqdi, toysa too waktik dago wakti mawadirroysimaanaay, dago wakti kaak mayaakuman.

50. Nabiyow ama korosuk ixxic:yoh warisay Yallih digaalá bar siinit temeetek hinnay laqó siinit temeetek, toysa umeyniitih yan mari digaaláh obtit kah qataatakam macaay?

51. A-korosey digaalá siinil obtek sarraa tet nummassaanam? Awayaa isin tet nummassaanam?nummah isin duma is amaate kalah teetit qataatakak sugteenik.

52. Tohuk lakal koroosannut sinni nafsi yudlume marak Yallih digaaláy waartay amurruqe wayta tammoysa keenik iyyan, isin addunyal abak sugten uma taamoomik sa elle galtimtaanam litoonuu?

53. Nabiyow ku marak koros Qhiyaamah ayróh digaalá koo esserta, is nummannaa? Axcuk, Nabiyow keenik ixxic:yeey, inni Rabbil xiibita immay diggah is nummaay agaywaaga mali, isin Yallih digaalák yassaqqe mara hinniton.

فُلَّا أَمْلَكْتُ لِنَفْسِي ضَرَّاً وَلَا نَعْمَالَ إِلَّا مَا شَاءَ
أَنْهَلَكُ اللَّهُ كُلَّ أَنْتَ مُجْلِّ إِذَا جَاءَهُ أَجَاءَهُ فَلَا
يَسْتَحْرُفُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

فُلَّا أَرْبَعَ يَمْرُّ إِنْ أَتَكُمْ عَذَابٌ وَبَيْتًا أَوْ هَارِبًا
مَآذَا يَسْتَعِجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

أَنْهَرَ إِذَا مَا وَقَعَ عَامِشُمْ بِهِ آلَقَنَ وَقَدْ لَكُنْ بِهِ
تَسْتَعِجِلُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ قَيلَ لِلَّذِينَ طَلَمُوا دُوْلُؤًا عَذَابَ الْخَلْدِ
هَلْ تُجْزَوُنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

* وَيَسْتَأْغُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِلَى وَرَبِّ إِنَّهُ
لَحَقَ وَمَا آنَتُمْ بِمُعَجِّزِينَ ﴿٥٣﴾

- 54.** Diggah ummaan nafsiy Yallal koroosite baaxô bagul duyyek eneyyi ittam kayim akkinnay fidah attacayyuk yen Qhiyaamah ayroh digaalak, usun Yallih digaala yablen waqdi kaxxa nadaama qellissi haan addunyal Yalla kee kay farmoytit nummayse weenimih sabbatah, Yalli ken fan qadaatalal mekla usun andullume kalah.
- 55.** Oobbiya! Diggah Qaranwaa kee baaxól eneyyi ittam Yalli lek, oobbiya! Diggah Yalli Qhiyaamah ayró cisab kee galtoh hee xagni cakki kinniil raqmalik, kinniil immay keenik maggo mari woh numma kinnim mayaaxiga.
- 56.** Diggah Yalli yaynuwweeh qidah, isin rabteeniik lakal kaâ fanah gacsimtaanaah taamak abba hayteenimil sin galtele.
- 57.** Sinaamey nummah ama Qhuraanay elle kaskassowtaanay Yallih digaala sin kassiisa sin Rabbik siinh yemeete, usuk iggimaa kee agaywaagâ dalkay lubbittet tanik diwa kinni, makot gexxaanamak tirtooy moominiiniy kaa kataatteh nacrooro.
- 58.** Nabiyow sinaamak ixxic :tirtóo kee cakki diiniy siinh yemeete Yallak muxxooy nacror kinni, toysa usun tohut wallitoonay, tokkel Yalli keenih kah seeeca islaamaninnoo kee Qhuraan kataataanam addunyâ duyyê baxay usun kobxisaanay baytak kayrih aysuk keenih raqta.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَا فَدَّتْ بِهِ وَأَسْرَوْا الْنَّدَامَةَ شَارِفًا
الْعُذَابَ وَقُضَى بَيْنَهُمْ بِالْقُسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾

الْآٰءِ إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكَثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

هُوَ يُحْكِي وَيُبَيِّنُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةً
مِنْ رَبِّكُمْ وَرِشْقَانِ أَمَانِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فِي ذِلِّكَ فَيَقْرَبُوا
هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

- 59.** Nabiyow ama kol ooba wacyi tangadde korosuk ixxic:yoh warisay ama rizqhiy Yalli lac kee buqreey wohuk kalah taniimik sinih oobiseeh yeceey tu kak caraamu abtaanaah tu kak calaali abtaanaah idini Yalli sinih yecee innaa?hinnak Yallal dirab kee deedal ginnaasittaanaa?keenik ixxic.
- 60.** Ama korosuy Yallal dirab ginnaasitta Yalli keenil carammoyseweem sinnil carammossa, Yalli Qhiyaamah ayro usun kaal ginnaasiten diraabal maca keenik abuwaam yakkaleeniih? dambi keenih cabuwaam yakkaleenii? Maleey, wonna hinnay Yalli digaalah urta gira ken culsele, diggah Yalli sinam amol maggo muxxo le Rabbi kinni, addunyal digaalat keenik assissike waa waqdi, kinnih immay keenik maggo mari Yalli keenih abah yan muxxol kaa mafaatitan.
- 61.** Nabiyow atu isi caagiidak caagidik teynal mageytimtaay Yallih Qhuraanih aayoota matakriya, isin hebeltô taamay abtaana manton, uma taama tekkek hinnay meqe taama tekkek, nanu siinî luk naniih sin taamoomi dacrisna nee akke waytek, isin woo taamoomit cultaanaah abtan waqdi, ku Rabbik baaxô bagul tumaqellittaay qaraanal tumaqellitta qunaxa xuuneyti qilsah gidek xabba haanamaay wohuk qunxaamaay

قُلْ أَرَأَيْتَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لِكُمْ مِنْ رِزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ قَنْدَهُ حَرَاماً وَحَلَالاً قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ
لَكُمْ أَمْعَلَنِ اللَّهِ تَقْرَبُونَ

وَمَا أَطْلَنُ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ

وَمَا تَكُونُونُ فِي شَانِ وَمَا تَسْلُوْمَنْهُ مِنْ قُوَّاتِي
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنْتُمْ تَعْيَّنُونَ
شُهُودًا إِذْ تُقْيِضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُرُ عَنْ رَبِّيَّكُو
مِنْ مُثْقَلٍ دَرَقَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ
فِي كِتَابِ مُبِينٍ

wohuk nabam kaak maqellitta
baxxaqale kitaabih addal kutbeh
tan tet akke waytek (lawcal
macfuuz adda kinnuk).

62. Oobbiya diggah Yallih awliya
akeeral Yallih digaalah meesi ken
amol matanaay addunyal keenik
taturteemih marookitan.
63. Ama awliyah weeloola diggah usun
Yalla nummayseeh kay farmoya
kataateeh Yalli ken kah amrisem
oggoleeh usuk ken kak waaseemik
waasimeeh kaak meesitak suge
mara kinni.
64. Ama awliya addunyâ manoo kee
akeeral ruffu ken haytam (jannat
kinnuk) aytikumah lon, Yalli hee
xagana mamakaay kay maxcooca
korsa mali, toh is kaxxa maffaafay
affaf kak wadirit raaqewaa kinni.
65. Nabiyow ama koros atu farmoya
hinnito iyyaanamih maxcoo kee
usun ku Rabbit agleytit haanam
koo rookise waytay, diggah duddaa
kee baari addunyaay akeeral inkil
Yalli lek, usuk ken maxco yaabbi
ken taama yaaxigi kinni.
66. Oobbiya diggah Qaranwal
taniimiy baaxol tanim Yalli lek,
ama koros Yallak kalah taniimiy
katattaah taqbude maatiyaay
agleytiitik! usun dareemuuy
deedalak sa kataataanam malon,
usun diraabat yaabaanamak sa
kalah iyyaanam malon.

أَلَا إِنَّ أَوْيَاتَ اللَّهِ لَا يَحُوفُ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْرُكُونَ ﴿٦٣﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُواْتَ قُوَّةً ﴿٦٤﴾

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ لَا يَتَبَدَّلُ إِيمَانُ اللَّهِ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٥﴾

وَلَا يَحْرُكُنَّكُ قُرْبَهُمْ مِنَ الْعِزَّةِ لِلَّهِ جَمِيعًا
هُوَ أَسْعَيُ الْعَلِيِّينَ ﴿٦٦﴾

أَلَا إِنَّ اللَّهَ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمِنْ فِي
الْأَرْضِ وَمَا يَشْيَعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءٌ إِنَّ يَشْيَعُونَ إِلَّا لَنَّ
وَإِنَّهُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٧﴾

- 67.** Yalla kinni sinaamey bar taamâ taqabik edde tastriicoonuh siinah abtem, laqo tu edde tableeniih rizqli (quusi) edde gurrusuttoonuh diifu siinah abtem, diggah tohut cakki maabbah yab yaabbe marah Yallih inkittinaane tascasse astooti edde tan.
- 68.** Yahuud kee Nasaara Yalli baxa haysite itte, yalli wohuk saytunnooweeh, usuk isik kalih marak gaddali kinni, Qaranwal tanim kee baaxol tanim inkih usuk le, isin tama Yallal diraabah ginnaasittaanamal sumaaqah litoonum manton, isin aaxige waytaanam Yallal diraabah ginnaasitak usuk baxa-le ittaanaa?
- 69.** Nabiyow diggah Yalli baxale axcuk Yallal dirab ginnaasita mari addunyaay akeeral mayaffoofa ixxic.
- 70.** Ama Yallal dirab ginnaasite mari addunyâ bagul edde yanin koroosannut dago hatkiyyah hatke-lon, tohuk wadir usun rabeeniik lakal nee fan gacan, serra akeeral girâ digaalay gibdi ken tammoysenno Yallal koroositeenih sugeenimî sabbatah.
- 71.** Nabiyow tama Makki korosul Nabii Nuuc xaagu akriyey usuk isi marak iyye waqdi:yi maraw anu sin addal abe daffeynaa kee Yallih astootit siinit abe kassis siinit yenbeeh yigibdeek, toysa anu dibuk Yallal keltaah kaal kibalsitak

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أَيْلَهٌ
لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرٌ إِلَيْكُمْ
فِي ذَلِكَ لَيَّاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهَ وَلَدًا سُبْحَنَاهُ وَهُوَ
الْعَزِيزُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
إِنَّ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا
أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْرَغُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

مَتَّعْ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِيَّاكَ مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

* وَأَنْلَوْنَ عَلَيْهِمْ نَبَأً لَوْجٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَقُولُونَ إِنْ
كَانَ كَبُرُّ عَيْنَكُمْ مَقَابِي وَتَكْبِيرٌ بِعَيْنَتِ
اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْعَلُهُمْ كُلَّ
وَشْرٍ كَاءِنٍ فَلَا يَكُنْ أَمْرٌ كُبُرٌ عَيْنَكُمْ عَمَّةٌ
أَفْضُوا إِلَيْهِ وَلَا تُنْظِرُونَ ﴿٧١﴾

isin sinni caagiida bicsitaay
eggereereqa, isin sinni Yallittey
Yallat agleytiitih haytaanah seecita,
tohuk lakal sin caagid siinik qellita
caagid akke waay, tohuk lakal yot
abtoonu waytan digaala yot abaay
dago wakti yoh maqambaalina
keenik iyye.

72. Tokkel anu siinit aba seecoo kee
kassiisit derre cabteenik, toysa
tohul derre yot kah cabtan galtoy
sin essere mayyu yi galto numul
matan, Yallih xaql tan tet akke
waytek, anu muslimiinik numuk
teyna akkeemih amrisime.
73. Tokkel Nabii Nuuc mari usuk
Yallak keenih luk yemeeteemil
kaa dirabboyseeniih, usun
koroosannuk makatinnon, tokkel
Nabii Nuuc kee kaâ luk yan maray
yeemene doynikit ken naggosneeh
raaqisne, woo marak baaxó ciggila
mara ken abneeh Ninkittinaane
tascasse astooti dirabboyse mara
leet xuumusne, toysa Nabiyow
wagitaay cubbusey Nabii Nuuc
Yallih digaalak meesiise marak
ellecabo kah tekke inna.
74. Tohuk lakal Nabii Nuuc gamadal
farmoytit le marâ fanah rubne,
tokkel baxxaqqa itta astootiy
ken numma tascasse keenih luk
yemeeten, tokkel keenik duma
Nabii Nuuc mari dirabboyseemil
yaamine mara makkon, ama marih
lubbitte iimaanak kah alifne innaah,
umaanet caddok tatrinnaaniih marih
lubbitte tamannal alifna.

فَإِنْ تَرَكْتُمْ فَمَا سَلَّطْتُكُمْ مِّنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ
إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمْرَتُ أَنْ أَكُونَ مِنْ
الْمُسْلِمِينَ

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ رِفْقًا لَّا
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَقَ وَأَغْزَنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِعَايَتَنَا فَأَنْظُرْنَاهُ كَمَا كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ

ئُمْ بَعْثَاتَنِيْنَ بَعْدِهِ رُسْلَانِيْلَى قَوْمَهِمْ فَجَاءَهُوْ
بِالْبَيْنَتِ فَمَا كَانُوا لِيْلَى مُؤْمِنِيْنَ كَذَّبُوا هُوْ مِنْ قَبْلِ
كَذَّلِكَ نَطَّعْ عَلَى قُلُوبِ الْمُعَتَدِيْنَ

- 75.** Sarra woo farmoytiitih lakal Nabii Muusaa kee Nabii Haaruun Firqawnaa kee kay makaaban fanah Nastooti luk ken rubne, tokkel usun cakkî fanah gacaanam cineeniih kaxxamariiniteenih, usun umeyniitiy Yallat agleytit haytay baaxó bayissah sugen.
- 76.** Tokkel firqawnaa kee kay marah Ni xaquk Nabii Muusa luk yemeete cakki ken yoofe waqdi, diggah ah baxxaqqa le baaba iyyen.
- 77.** Nabii Muusa ken maxcó qajjibsitak iyyeh: cakki siinih yemeete waqdi diggah ah baxxaqqa iyya baaba ittaanaa? Baababeynit addunyaay akeeral mataffoofa.
- 78.** Firqawnaa kee kay makaaban Nabii Muusak, atu nabbobti abak sugte qibaadáy ken elle geynek nee maktuh koo kee Haaruun nabnaa kee reedá, masri baaxól sinim takkemkeh neh temeetee? nanu sin nammay farmoytit kinnitoonum nummaysa mara hinnino iyyen.
- 79.** Firqawni ummaan baababeynay baab ixxiga le yoh baaha iyye.
- 80.** Tokkel baababeynit Firqawnal temeete waqdi, Nabii Muusa isin akootaa kee cooxuk qambissoonu waytaanam qambisa keenik iyye.
- 81.** Tokkel usun sinni akootaa kee coox qambisen waqdi, Nabii Muusa diggah isin luk temeeteenih qambisseenim baaba, diggah Yalli kaa baysele diggah Yalli baaxo

ثُمَّ بَعْشَامَيْنِ بَعْدِهِمْ مُوسَى وَهَرُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلِكَيْهِ بِإِيمَانِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا
قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

فَلَمَّا جَاءَهُمْ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا
لِسَاحِرٌ مُّبِينٌ

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُنَّ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ
أَسْحَرْهُمْ هَذَا أَوْلَى يُفْلِحُ السَّاجِرُونَ

قَالُوا أَجِئْنَا لِتَأْتِفَنَا كَمَا وَجَدْنَا عَلَيْهِءَابَاءَنَا
وَتَكُونُ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ
لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَشْتُرُنِي بِكُلِّ سَجْرٍ عَلَيْهِ

فَلَمَّا جَاءَهُمْ السَّاحِرُهُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَقْلُو مَا
أَنْشَمْتُ لَهُوَ أَنْشَمْتُهُ

فَلَمَّا أَقْلُو قَالَ مُوسَى مَا جَعَلْتُهُ بِالسَّاحِرِ
إِنَّ اللَّهَ سَيِّطِنُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ
الْمُفْسِدِينَ

umaanet baysa marih taama
mayaymaaqa keenik iyye.

82. Yalli cakki diggi haah arcisah, isi qangor kee isi astootit deedalak amo kaa ciggiilisak, umeynit woh tanqibe way.
83. Tokkel Nabii Muusal teemeneeh kaa katattem matan kay marih samadak (israa, iil xaylo kinnuk) horta akke waytek, usun Firqawnaa kee kay makaaban digaalát sinni mokkortaamak meesitak, diggah Firqawni baaxô bagul kaxxamariiniteh, diggah usuk koroosannuu kee baaxô baysat caddok tatre marak numuk teyna kinni.
84. Nabii Muusa yi maraw isin Yalla nummayse mara tekkeenik, toysa kaal kelitaay kibal kaal haysita, isin Yallih amri oggola mara tekkeenik keenik iyye.
85. Tokkel Nabii Muusâ mari:Nabii Muusak nanu dibuk Yallal kelitneeh kibal kaal haysitnek Ni Rabbow daalimiinah yan maray koroositeh iisa nek keenih maacin, diinil nee mokkoraanamak iyyen.
86. Ni Rabbow Firqawnaa kee kay maray koroositek ku Racmatah nee naggos iyyen.
87. Nabii Muusaa kee kay toobokoyta Nabii Haaruunul sinni marah Masri baaxol dabqah elle gacan qarway salat elle abaana haysitaay, sinni qarwa salat elle abtan aroocah

وَيُحِقَّ اللَّهُ الْحُقْقَ بِكُلِّمِتَهُ وَأَوْكَرَهُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٣﴾

فَمَآءَ امَنَ لِمُوسَىٰ لِلْأَدْرِيَةِ مِنْ قَوْمِهِ عَلَىٰ
خَوْفٍ مِنْ قَرْعَوْنَ وَمَلَائِكَتِهِمْ أَنْ يَقْتَلُهُمْ وَإِنَّ
فَرْعَوْنَ لَعَالِمٌ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَيَمِنَ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٤﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ يَقُولُ إِنِّي كُنْتُمْ أَمْنَمُ بِاللَّهِ
فَعَيْنَاهُ تَوَكَّلُوا إِنِّي كُنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٥﴾

فَقَالَ أُولَئِكَ اللَّهُ تَوَكَّلَنَا بِنَا لَا يَجْعَلُنَا أَفْتَنَةً
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَهُنَّا بِرَحْمَةِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَفَرِينَ ﴿٨٧﴾

وَأَوْحَيْنَا إِلَيْ مُوسَىٰ وَآخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا
لِقَوْمِكُمَا يَمْصِرُ يُوَتَّا وَاجْعَلُو يُوَتَّكُ
قِبْلَةً وَاقِمُوا الصَّلَاةَ وَشَرِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

haysita Qaduwwik meesitteenik, fardi salat abaay soolisa, yeemene mara iiisa kee jannatal aytikumusa iyyaanamah wacyi keenil oobisne.

88. Nabii Muusa:Ni Rabbow diggah atu Firqawnaa kee kay makaabanah bilhadaa kee maalu addunyâ manol teceeh, Ni Rabbow usun ku gitak sinam makot beyoonuh catoh kaa haysiteenik, Ni Rabbow ken maalu bayissi duggu hayisaay lubbitte keenik yaamineenimik kaluqqu hayis, tokkel usun qansarissa digaala ubullu haanam fanah ma yaaminaanak iyye.

89. Yalli ken nammayak Firqawnaa kee kay makaabanat abten abaaró siinik oggolimtehik, toysa sinni diinil soolaay diggi ixxica, yi xaganaa kee yi meesisso numma kinnim Aaxige waa marih gita makataatina keenik iyye.

90. Israa-iil xayloh bad baxisneeh kaak ken tabisneh, tokkel Firqawnaa kee kay qande dulmii kee caddok taturuh ken katatte, Firqawna xuumiyyi kaa geeh kaa matre waqdi, diggah usuk (Yalla kinnuk) israa-iil xaylo nummasse Yallak sa Yalli aneewaamal anu eemeneeh, anu muslimiiniik numuk teyna kinniyo iyye.

91. Firqawnaw awaay, manok tobboodeeh rabi koh xayyoowe waqdii Yallal taaminem! Nummah amahak duma Yallih amri cinteeh baaxo baysa marih numuh sugtek? kaak iyye Yalli.

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ مَاءْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا
لِيُضْلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا أَخْمَسْ عَلَىَّ
أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدَدْ عَلَىَّ طُوبِيهِمْ فَلَمَّا يُؤْمِنُوا حَتَّىَ
يَرُؤُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

قَالَ قَدْ أَجِبَتْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَقِيمَا
وَلَا تَتَّبِعُنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

*وَجَزَرَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَاتَّعَاهُمْ فِرْعَوْنُ
وَجُنُودُهُ بَعْيَادَ وَحَتَّىَ إِذَا أَدْرَكَهُ
الْفَرْقُ قَالَ مَاءْمَنْتُ أَنَّهُ لِإِلَهٍ إِلَّا إِلَهِي
مَاءْمَنْتُ بِهِ بَعْنَوْ إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

ءَالْفَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ
الْمُفْسِدِينَ

92. Firqawnaw asaaku ku xagaray rooci sinni luk badak koo naggoysennooh baaxok fayyale aracal koo heenno sinaamak kol ciggiila marah asta takkeeh kot tekkeemil kaskassoowa mara yakkeenimkeh, diggah sinaamak maggo mari Ni dudda tascasse astootik garcit yanin.
93. Nummah israa-iil xaylo meqe dabqal oobisneeh ken hayne, meqe rizqhiy (quusi kinnuk) calaalik yani keenih necee, tokkel usun diini caagidil itta mawannon Nabii Mucammadal ﷺ oobe Qhuraan keenih amma iyyam fanah, Nabiyow diggah ku Rabbi Qhiyaamah ayro usun diini caagidik itta elle waak suggu iyyeenimil ken fan meklele.
94. Nabiyow kol oobisneeh koh warisnem numma kinniimik agaywaagat tenek, toysa kok duma Tawraat kitab kee Injiil kitab yakriye mara esser!nummah Nabiyow atu Yallih farmoyta kinnitoomuh numma ku Rabbik koh temeetehik, atu woh numma kinniimit agaywaagita marih num makkin.
95. Nabiyow Yallih inkittinaanee kee kay dudda tascasse astooti dirabboysa marih num makkin, toysa atu kasaariteeh finqite marih num akkettok.

فَالْيَوْمَ نُنْهِيُكُ بِدِينِكُ لَنَا كُونَ لَمْنَ حَلْفَكَ إِيمَانَهُ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ إِيمَانِنَا لَغَيْلُونَ ﴿٩٦﴾

وَلَقَدْ بَوَأْنَا بَعْدِ إِسْرَئِيلَ مُبَوَّصِدِقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنْ الطَّيِّبَاتِ فَمَا أَخْتَلَفُوا تَحْتَ جَاءَهُمْ أَعْلَمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بِنَهْمَةٍ يَوْمَ الْقِيَمةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٧﴾

إِنَّ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسَعِلِ الْذَّيْنَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَهُمُ الْحُقْقُ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْرَرِينَ ﴿٩٤﴾

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْذَّيْنَ كَذَّبُوا بِإِيمَانِ اللَّهِ فَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُنْفَسِرِينَ ﴿٩٥﴾

- 96.** Diggah Nabiyow ku Rabbik digaalâ maxco elle dabaqteh nummatte mari Yallih inkittinaane ma nummaysa.
- 97.** Usun (koros kinnuk) elle kaskassoowan astootik kulli asta keenih tamaate way qansarissa digaala ubullu haanam fanah tu keenih xiqa iimaanah ma yaaminan.
- 98.** Magaalol marak inki magaalah maray yeemeneeh iimaan yinfiqe mayan, digaala keenil obtak naharal, Nabii Yuunus mara akke waytek, tokkel usun digaalá keenil obtam yismiten waqdi yeemeneeniih Yallal gacen, tokkel ken xixxibissa digaala fayya keenik hayne addunyâ manol, qumri keenik edde yamurruqe waktî fanah ken hatkisne.
- 99.** Nabiyow ku Rabbi baaxô marah iimaan faxinnay Baaxô mari inkih aamanuk yen, tokkel atu iimaanah sinam dirkissaa? yaamine mara yakkeenimkeh.
- 100.** hebeltô nafsih yaaminem ma takka Yallih idniyy kay fayxi akke waytek, Yalli digaalaa kee xixxibaane kay inkittinaanee kee kay dudda tascasse astootik kaskassoowe waa maral haa.
- 101.** Nabiyow ku marak ixxic:wagitaay cubbusa Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse astootik qaranwaa kee baaxol tanim,

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَاتُ رَبِّكَ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

وَلَوْجَاءَهُمْ كُلُّهُ أَيَّةً حَقَّيْ بَرَأُوا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرِئَةً أَمْنَتْ فَنَفَعَهَا
إِيمَانُهُمْ إِلَّا قَوْمٌ يُؤْسِسُ لِمَآءَ امْتُوا كَشَفَنَا
عَنْهُمْ عَذَابَ الْجَنَّى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَغْنِيَهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَا مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ
جِيَاعًا أَفَأَنْتَ شُكْرٌ أَنَّ النَّاسَ حَقَّيْ بَكُونُوا
مُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَلَا يَحْكُمُ الْجِحَشُ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

قُلِ انْظُرُوا وَمَا ذَرْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا أَعْنَى الْأَيُّكُثُرُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

kinnih immay astootii kee
Yallih digaalak sinam meesissa
farmoytiitih mamaata tu ma xiqt
aamine waa marah.

- 102.** Ama koros keenik duma warree
maral obte digaalah innah tan
digaalak-sa qambaltam maay
lee? Mali, Nabiyyow keenik
ixxic : toysa isin Yallih digaala
qambaala, diggah anu siinî luk
siinil obta digaala qambaala marat
ayyok keenik ixxic!

- 103.** Tohuk lakal Ni farmoytit kee
keenî luk yeemene mara korosul
obte digaalak naggosnah,
Nabiyyow woo mara kah naggosne
innah koo kee koo nummayse
mara naggosnam cakkik nel tan.

- 104.** Nabiyyow sinaamak, sinaamey
anu fan sin kak seecah an yi
diinik (islaam diini kinnuk)
agaywaagitten sin tekkek, toysa
anu faxe caatalal isin Yallak
kalah taqbuden numtinwwellittek
tumaqbuda, kinnih immay sin
roocitte yayyaqaq inki Yalla
aqbude, anu Yallih inkittinaane
nummayse marih num akkeemih
amrisime keenik ixxic!

- 105.** Nabiyyow aka diinittek inkih
xabanah gacak isi nafsi islaam
diiniy massoowal soolisaay
Yallat agleytit haa marih num
makkin! iyyaanamah amrisime
keenik ixxic!

فَهَلْ يَدْقِرُونَ إِلَّا مُثْلَ أَيَّامَ اللَّهِينَ
خَلَوْا مِنْ قِبْلَهُمْ فُلْ فَأَنْتَرُوا إِلَيْيَ مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ تَبَّعَ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا
كَذَلِكَ حَقَّا عَيْنَانُجُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍ فَنِّ دِينِ
فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكُنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّكُمْ وَأَمْرُتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾

وَأَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٦﴾

الْظَّالِمِينَ

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَفْعَلُ وَلَا
يَضُرُّكُ فَإِنَّمَا قَاتَكَ إِذَا مَنَعَ

الْظَّالِمِينَ

الْفَقُورُ الْأَرْجَمُونُ

بُوَكِيلٌ

١٨٨

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحُقْقُ من
رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضْلُلُ عَلَيْهَا وَمَا أَنْعَيْنَاهُ

وَاتَّبَعَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّى يَحْكُمُ

الْلَّهُ أَكْبَرُ الْحَكَمِينَ

١٨٩

- 106.** Nabiyyow Yalla kalah tu koh xiqe waytaah tu kok kale wayta numtinwwellitek tumaqbadin, tokkel atu toh abe koo tekkek, toysa diggah atu Yallat agleyta heeh isi nafsi koroosannut yudlume marih num akkettok kaak iyye Yalli.
- 107.** Nabiyyow Yalli gibdaabinaay hinnay balak tu koo xagsek, toysa too bala fayya kok haytam matan Yalla akke waytek, Nabiyyow Yalli niqmoota koh yaceem faxe kaa tekkek kay muxxo kok waase mayan, Yalli woo muxxo isi naqoosak isih kah faxa marah tet yacee, Yalli usuk dambi cabti li xuwaw li kinni.
- 108.** Nabiyyow sinaamak sin Rabbik Yallih farmoyti baxxaqqa-le Qhuraan siinih luk yemeete, toysa iimaanal tirri siinik iyya num cagalah isi nafsi tirri kah iyyam, cakki gitak makkoota num, toysa kay makkootiyyi kaa lafaah kay nafsil yaduure, Anu sin dacriséy sin amol yani hinniyo, anu Yallih farmo sin gudduya numâ kalah keenik ixxic.
- 109.** Nabiyyow wacyik kol obsimtam kataataay, Yallih diini guddussaamah kot garaa gibdaabinal isbir, Yalli koo kee ken (koros kinnuk) fan mekelli haam fanah, Yalli usuk mekla abba haa marak meklah yaysi kinni.

SUURAT HUUD

Makkal Obte, 123 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Raa (edde faxem Yalli Yaaxige), ama kitaabay (Qhuraan kinnuk) Yalli Nabii Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ oobisek Aayoota diggi ittaah missal tan deedal kee coocak, tohuk lakal kay addal calaalii kee caraamuuy seehada kah ceyitti ittam baxxaqimteh, Yallay naggaarah yaniy adda yaaxigh yanih xaquk.
2. Sinaamey ama Qhuraanak obtim kee baxxaqqa kah tekkem, Yallak sa tu aqbude waytaanamkeh iyyaanama, diggah anu siinh Yallih xaquk rubsume farmoytay kay digaalák sin meesiisaah kay meqe galtól sin aytikumsa kinniyo.
3. sinaamey isin sinni Rabbi dambi cabti essera, tohuk lakal abten dambit nadaamitak kaal gaca, usuk addunyal meqe hatkissiyah sin hatkiselek rizqli siinh farakka haamal, muggaqsim waktiy rabi siinh edde yamaate fanah, kulli seehadaytuy meqe taamá abbaasiteh Yalli isi muxxoh dudda le galtó (jannat kinnuk) kaah yacee akeeral, anu sin kah seecam (iimaan kinnuk) cinteeniih derre edde cabteenik, toysa anu kaxxa ayróh (Qhiyaamah ayróh kinnuk)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ أَعْلَمُ بِالْأَوْيُودِ وَفُرِصْلَتَ مِنْ لَدُنْ
حَكَمِيَّ خَيْرٍ ۝

الَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ عَلَيْهِ الْكُفُورُ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝

وَإِنْ سُتْغَفِرُوا رَبُّكُمْ لَمْ يُغُفرُوا لَهُمْ يُمْتَهِنُ كُمْتَعًا
حَسَنًا إِلَى أَجْلِ مُسْمَىٰ وَيُؤْتَ كُلُّ ذِي فَضْلٍ
فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلُّوْ قَلِيلٌ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابٌ

يَوْمَ كَبِيرٍ ۝

digaaláy gibdik siinii meesita
keenik iyye Nabii.

4. Sinaamey rabteeniik lakal gacim siinik inkih Yallâ fanah yakkek Kay digaalák cibbarsima, Yalli ummaan iimih dudda li kinni rabteeniik lakal sin ugsaah sin kobxisaah sin galtaamah.
5. Oobbiya! Diggah ama koros sinni alilwat koroosannu qellissam, usun Yallak ken alilwat tanim qellisaanam akkaluk, oobbiya! Ama koros mataaxiga sinni sarat yambududen waqdi Yalli usun qellisaanam kee yaybulleenim inkih keenik yaaxigem, diggah Yalli ken alilwat qellitti ittam yaaxigi kinni.
6. Baaxô bagul ginok mutuccu ittam matan tet rizqhi Yallal yan kaa akke waytek, usuk is addunyal tan waqdi madab teetik yaaxigeeh, rabta waqdih arac teeetik yaaxigeeh, woh inkih Yallih xaql yan kitaabay (lawcal macfuuz kinnuk) baxxaqqa iyyal kutbeh tan.
7. Yalla kinni Qaranwaa kee baaxóoy ken addal tanim lica ayróh addat gintem, wohuk naharat kay Qarshi leê bagul suge, Yalli taamâ maqaaneh siinik yayse mara yaaxaguh sin mokkora, Nabiyow atu ama korosuk diggah isin rabteeniik gamadal nuwwuk ugsan mara akketton keeenik ittek, diggah koroosite mari ama Qhuraanay atu nel takriye tu hinna

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُوكُوهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٥

أَلَا إِنَّهُمْ يَتَنَوَّنُ صُدُورُهُمْ لَيَسْتَحْفُوا مِنْهُ
أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ شَيْئًا بَعْدُ فَمُّا يَعْمَلُ مَا يُسِرُّونَ
وَمَا يُعْلِمُونَ بِإِنَّهُ وَعَلِيهِمْ بِذَاتِ الْأَصْدُورِ ٦

* وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ
رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقْرِهَا وَمُسْتَوْدِعَهَا
كُلُّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ٧

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي
سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرِشُهُ وَعَلَى الْمَاءِ
لِيَسْبُلُو كُمْ أَيُّكُمْ أَحَسَنُ عَمَلًاً وَلَئِنْ
قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْغُولُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ
لِيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سُخْرَةٌ
مُّبِينٌ ٨

baxxaqqa iyya baab akke waytek
kok axcelon.

8. ama korosuk digaalá yimixxige waktî fanah wadirrosnek anqasah ama digaala oobiyak maca tet tayseedee axcelon, oobbiya! Woo digaalá keenit tamaate ayró tet keenik gutuqtaah waassam matan, kulli kabuk usun elle anqasak sugen digaalá maró keenit hayteeh keenil obteh.
9. sehadaytuh nek yan niqmat kaah neceeh kaa tammosnek, tohuk lakal nanu too niqmat kaak seelabnek, diggah usuk Yallih Racmatak kaxxam yabboodi kay niqmat kaxxam yangaddi kinni.
10. sehadaytuh gibda kaa geyteeh kaa xagteek gamadal, nanu niqmat kaah neceeh kaa tammosnek, too waqdi usuk ceyaa kee gibda yok katteh axcele, diggah usuk woo niqmatat kaxxa batra li, kaxxa hideynay sinaamal kaxxamariinita kinni.
11. Kinnih immay gibdaabinak ken geyteemil Yalla nummaysak galtó kaak garrisak yisbireeh, meqe taamoomi abbaasite mari, woo mari usun Yallak dambi cabtii kee kaxxa galtó lon.
12. Nabii Mucammadow ﷺ ku marak table koroosannuu kee usun kot aban dirabboysiyyah wacyik kol obsimtaamak usun kak yaabbeenim faxe waanamak tu cabtaah guddussam faxe waytam

وَلَيْنَ أَخْرَجَنَّهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أَمْتَقٍ
مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحِسِّسُهُ وَالْأَقْوَمَ
يَا إِيَّاهُمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْهِنُونَ ٨

وَلَيْنَ أَذْفَنَ الْأَيْلَانَدَنَ مِنَ الرَّحْمَةِ نُّمَّرَ
نَزَّعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لِيَوْسُ كَفُورٌ ٩

وَلَيْنَ أَذْفَنَهُ تَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءَ
مَسْتَنَةً لَيَقُولُنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي
إِنَّهُ لِفَرِحٍ فَحُوَّرٌ ١٠

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّدَقَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَجَرِحُكَيْدٌ ١١

فَلَعْلَكَ تَأْرُكُ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَبَابُ
بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُ أَلَا أَنْزَلَ عَلَيْكَ كُنْزٌ
أَوْ جَاءَكَ مَعْهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ دَنَّيْرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ١٢

takkeh, Atu toh maabinay Yalli wacyih kol oobissi heem inkih ken guddus usun faxoonay hinnay faxe woonay, atu ama Qhuraan ken guddussaamat alil kok ceytam takkeh, koo dirabboysaanaah, kadna (maggo maalu kinnuk) macah kaal obsime wayteeh, hinnay malaykatti macah kaâ luk amatae wee usuk farmoya kinniimih kaah sumaaqitamkeh iyyaanamih meesih, Nabiyow atu wacyih kol obsimtem ken guddus cagalalah atu meesiisek sa kah tantom mantuk, Yalli isi naqoosah caagiidak ummaanim dacrise kinnik.

- 13.** Wonna hinnak ama koros Nabii Mucammad ﷺ ama Qhuraan diraabah ginnaasite ittaa? Nabii Mucammadow ﷺ caagid isin kah ittan inna tekkek kay inna le suuraarik tabna suura ginnaasitak baahay, Yallak kalah ginok duddu haytaanam seeca tamahah sin cataanamkeh isin ittaanamal numma yacee mara tekkeenik keenik ixxic.
- 14.** Tokkel Nabii Mucammadow ﷺ koo kee kô luk yeemene mari ama koros isin fan ken kak sectaanam siinik cineenik, toysa moominiiney isin ama Qhuraan cagalalah Yalli caglitah yan ixxigal isi farmoytal obiseh yan kitab kinnim ixiga, isin cakkil yaqbuden Yalli anee waam ixiga inki Yallak sa, tokkel isin Yalla kee kay farmoytih amri oggolteenii ?

أَمْ يَقُولُونَ أَفَتَرَنَا قُلْ فَإِنَّمَا يَعْشِرُ سُورٌ
مِّثْلِهِ مُفَرَّغَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ
دُونِ اللَّهِ إِنَّكُنْ تُصْدِقُونَ ﴿١٣﴾

فَإِنَّمَا يَسْتَجِيبُونَ لِكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا^{١٤}
أُنْزَلَ بِعِلْمٍ اللَّهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ

15. Abinnaan taamát addunyâ manoo kee tet bilhadá edde faxa mara yekkeenik ken taamoomih galtó addunyal elle keenih duudusenno addunyal tu keenik kak daggoyle kalah.

16. Woo mari (koros kinnuk) akeeral Jahannam girák sa tu mali, usun addunyal aben meqe taamah galto akeeral keenik finqittaah, usun abak sugen taama deedal kinni, Yallah tet abeweenimih sabbatah.

17. Seehadaytuy (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) elle yeemeneh yaniimil isi Rabbik baxxaqqa le sumaaqih bagul yaniy, Yallih xaquq aka sumaaqite (jibriil kinnuk) usuk numma yaceemih kah sumaaqite kataatee kee kalah tama Qhuraan duma Yalli Nabii Muusal oobise kitaabay tawraat kinniy kaal yeemeneh yan marah meqe katayuu kee nacror kinni nummaysaa kee addunyâ mano kee tet bilhada gurrusa numih inna maay kinni usuk? hinna, woo maray tama weeloolat weeloysime tama Qhuraan nummaysaaah kaal taniimil taamitah, toysa usun jannat culaanah, koros buttaatiy koroosittey Nabiil koboxxeeh hawisse ama Qhuraanal koroositteh, toysa keenik xagni jahannam gira kinni, toysa Nabiyow atu ama Qhuraanak agaywaagat yan num makkin, diggah usuk (Qhuraan kinnuk) ku Rabbik yan cakki kinnik, kinnih

مَنْ كَانَ رُبِيدُ الْحَيَاةَ الَّتِي أَوْزَيْتَهَا لُوقْفٌ
إِلَيْهِمْ أَعْدَمَاهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
يُبْخَسُونَ

١٥

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسُ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
النَّارُ وَجِيطٌ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَكَطَلٌ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

١٦

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْسَةٍ مِّنْ رَّبِّهِ وَيَتَوُسَّهُ شَاهِدٌ
مِّنْهُ وَمَنْ قَبْلَهُ كَتُبُ مُؤْمِنٌ إِمَامًا وَرَحْمَةً
أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرُ بِهِ مِنْ
الْأَخْرَابِ فَاللَّهُ أَرْمَدُهُ وَلَا تَكُنْ فِي مَرْيَةٍ
مِّنْهُ إِنَّهُ أَلْحَقُ مِنْ رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

١٧

immay sinaamak maggo mari kaa
ma nummaysa.

18. Yallal dirab ginnaasite marak dulmih iyyi gacaah? num magaca, woo mari Qhiyaamah ayró sinni Rabbil xayyoysiman Yalli ken taamoomil ken galtankeh, Malaykaa kee ambiyak sumaq mari iyyah: ama mari addunyal sinni Rabbi dirabboye mara (koros kinnuk) axcuk keenil sumaaqitan, oobbiya! Daalimiinh yan mara Yalli ken yinqibeeh usuk isi Racmatak ken yayxeerem keenil tan.

19. Ama daalimiinh yan mari sinam Yallih gitaa kee cakkik waasaah usun tama giti makkoota gita yakkem kaak faxan, usun akeerâ dabqal koroositaanaah, ugut kee galtó tanim manummaysan.

20. Woo koros Yalli addunyal ken digaalam faxek kollay usun kay digaalak kudimil kaak yassaqqe mara mayakkan, usun awlaytiitiy Yallih digaala keenik catta malon, jahannam girah addal digaala keenih dirribsimtah, woh kah kinnim usun Qhuraan cakki maabbah yaabbeenim duudak ma suginnoonuuy, Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse astooti abaluk ma suginninon.

21. Woo mari usun Yallal dirab ginnaasiteenimih sabbatah addunyaa kee akeeral sinni nafsi finqiseenih, Yallittek diraabah

وَمَنْ أَطْعَمَ مِنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أُولَئِكَ يُمْرَضُونَ عَلَى رِيَاهُمْ وَيَقُولُ
الْأَشْهَدُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رِيَاهُمْ
أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

الَّذِينَ يَصْدُدُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعْنُونَهَا
عَوْجَاجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

أُولَئِكَ لَرَبِّكُو نُؤْمِنُ بِهِ حِزْبَنَ فِي الْأَرْضِ وَمَا
كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أُولَئِكَ أَعْنَصُهُمْ
الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِعُونَ السَّمْعَ
وَمَا كَانُوا يُبَصِّرُونَ ﴿٢٠﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَقْرَبُونَ ﴿٢١﴾

ginnaasiteenih sugeenim keenik bayteh.

22. Nummaak diggah usun akeeral finqah sinaamak gacak raaqa mara kinnon.
23. Diggah Yallaa kee kay farmoya nummayseeh meqe taamoomi abbaasiteeh sinni Rabbih yuqunxee mari, woo mari usun Jannatti maraay usun kaal waaran.
24. Koros buttaa kee moominiin buttah ceelallo inti maliy tu ablewaa kee aytí maliy tu aabbewaa kee inti leeh aytí le numih innak, ama namma butta ceelalloh maay missowta? mmissowta, toysa amahal kaskassowteenih macubbussaanaa?
25. Nummah Nabii Nuuc le marâ fanah kaa rubne, tokkel usuk diggah anu Yallih digaalák siinih baxxaqqa-le meesiisey edde rubsumem siinih baxxaqqa haa kinniyo keenik iyye.
26. Anu sin kah amrisam Yallak sa tu aqbude waytaanama, diggah anu isin Yalla qibaadál inkittoseye wayteenik sinam qansarissa digaaláh ayrok (Qhiyaamah ayró kinnuk) siinih meesita keenik iyye.

27. Tokkel Nabii Nuuc maray koroositek abbobtih yan mari:nanu ninnah yan seehadaytuy ni bislek sa koo kah nablem mannek nek fanaak wacyi mannal kol oobee? nek mangacannah yan maray annaak cubbuse kalah koo kataate

لَأَجْرَمَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَحَسَرُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأَخْبَتُو إِلَى رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ ﴿٧﴾

*مَثْلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَى وَالْأَصْمَى
وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًاً
أَفَلَا تَدَكَّرُونَ ﴿٨﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا لُوحًا إِلَى قَوْمَهُ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٩﴾

أَنَّ لَا يَقْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ أَعْلَمُ بِأَخْفَافِ عَيَّالٍ كُمْ عَذَابٍ
يُؤْمِنُ إِلَيْهِ ﴿١٠﴾

فَقَالَ الْمَلَائِكَةُ كُفَّارُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا
رَأَيْكُمْ إِلَّا سَرَّا مُثْنَانَا وَمَا زَرَالَكُمْ أَتَسْعَكُ إِلَّا
الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا لَنَا بَادِئِي الرُّزْيَ وَمَانَرِي
لَكُمْ عَيَّانًا مِنْ فَضْلِنِي بَلْ نَظَنْنُكُمْ
كَذِيْبَرٍ ﴿١١﴾

akke waytek, abbobtih yan marak koo katattem ma nablak kaak iyyen, hebeltô muxxoy nek edde muxxuttaana siinik manabla, wonna hinnay isin (Nabii Nuuc kee moominiin kinnuk) warsitti hayaanamal dirab leela kinnitoonum siinik nakkale keenik iyyen.

- 28.** Nabii Nuuc yi maraw yoh warisay inni Rabbik baxxaqqa iyya sumaaqay sin fanah edde emeetee kee kay xaquk yan nubuwwannuy yoh yeceeh bagul eneeh woh siinik qellittek, yi nabuwwanuu kee anu sin fan luk emeete diinh sin dirkisnam maay bictaah isin woh niqibuk angadduk?nanu woh mabnaay wohul sin ma dirkisna iyye.

- 29.** Nabii Nuuc isi marak yi maraw anu Yallih farmó sin gudduyaah, kaa inkittossaanamah siinit aba seecol galtó maalu sin elle messera, anu inni galtó numul messera Yalla akke waytek, anu yeemene mara xiiriya num hinniooy woh yi caagid hinna, diggah usun (moominiin kinnuk) Qhiyaamah ayró sinni Rabbit angoorowloonuh kay xayna geelon, kinnih immay anu isin Yallal yeemene mara xiiriya yok ittan waqdi ken caddi aaxige waa marah sin able keenik iyye.

- 30.** yi maraw anu moominiin xiiriiek Yallih digaalák iyyi yoo cataa? toysa isin edde tanin

قَالَ يَقُولُ أَرَعِيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ
وَإِنَّنِي رَحْمَةٌ مِّنْ عَنْدِهِ فَعُيَّسَ عَيَّسُ
أَنْلَمْ مُكْمُّهَا وَأَنْتُمْ لَهَا كَرِهُونَ ﴿٢٨﴾

وَيَقُولُ لَا أَسْأَلُكُمْ عَمَلًا إِنْ أَجْزَى إِلَّا
عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ لِّلَّذِينَ أَمْنَوْا إِنَّهُمْ
مُّلْقُوْرَزَهُمْ وَلَكِيْ أَرْنَهُمْ قَوْمًا تَخْهَلُونَ ﴿٢٩﴾

وَيَقُولُ مَنْ يَصْرُفُنِي مِنْ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ
أَفَلَا تَدْكَرُونَ ﴿٣٠﴾

hoxa cubbussu hayteenih elle ma kaskassowtaanaa? keenik iyye.

31. Yallih kadnoonih maali yi xaql yani siinik maxca, qellittem aaxige siinik maxca, anu Malaykattu kinniyo siinik maxca, moominiinik sin intiita burutta mari usun aban meqe taamoomil Yalli galtó keenih mayacaa maxca, ken lubbittet tanim dubuk Yalli yaaxige, toysa diggah anu moominiinik toh exce yoo tekkek isi nafsi yudlume marak numuk teyna akkeyyo keenik iyye.
32. Nabii Nuuc mari:Nuucow nummah nee giddiyteh nee giddissam teymeggeehik, toysa nee kah xagnissa digaalá baahey numma yacee marih num tekkek kaak iyyen.
33. Nabii Nuuc: isi marak cagalalh digaalá siinlh bahtam Yalla kinni isih faxa waqdi, usuk sin digaalam faxek isin kay digaalák yassaqqe mara hinniton keenik iyye.
34. anu iimaanah siinit aba fayuu kee seeco tu siinlh maxiqta, anu iimaanah sin faysaah sin seecam faxaway, Yalli sin makkoyaah sin finqisam faxê kollay, usuk sin Rabbiiy isin kaâ fanah gacsimetton cisab kee galtóh.
35. Hinnak Nabii Mucammad ﷺ marak koroosite mari Mucammad ﷺ ama Qhuraan ginnaasiteh iyyaa? Nabiyow anu ama Qhuraan

وَلَا أَقُولُ لِكُمْ عِنْدِي خَرَائِبُ اللَّهِ وَلَا
أَعْمَلُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ
لِلَّذِينَ تَرَدَّى أَعْيُنُكُمْ كَمْ لَنْ يُؤْتَيْهُمُ اللَّهُ خَيْرًا
اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُسِّهِمْ إِنِّي إِذَا لَمْ
الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا إِنَّنَاهُ مُحَمَّدٌ فَقَدْ جَاءَنَا فَإِنَّا
بِمَا عَيَّدْنَا إِنَّا كُنَّا مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيُكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِحُ إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ
لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُعَوِّكُمْ
هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَرَنَّهُ قُلْ إِنْ أَفْرَرْتَهُ وَفَعَلَكَ
إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَجْرِي مُؤْنَةً ﴿٣٥﴾

diraabah ginnaasite yoo tekkek,
toysa yi dambi yol yaniih, anu
nummat yaaba num ekkek,
toysa umeynit siiniyy anu sin
koroosannuu kee isin abtan
umaanek bari kinniyo keenik ixxic.

- 36.** Yalli Nabii Nuucul wacyi oobise
kay maral digaalá nummatte
waqdi, diggah ku marak num
mayaamina duma nummah keenik
yeemene mara akke waytek, toysa
usun koroosannuu kee kot abak
sugen dirabboysiyyih sabbatah ma
rookitin iyyaanamah.
- 37.** Yalli Nabii Nuucul wacyih oobisem
doynik Ni dacayrii kee Nanu koh
elle nascasseeh koo elle barisna
innal tet bicis iyyaanamah, ama
ku marak isi nafsi koroosannut
yudlume marih catóh yô luk
mayaabin, diggah usun maggo leet
xuumumuwaa mara kinnon kaak
iyyaanamah.
- 38.** Nabii Nuuc doynik bicisak
kay marak kaxxa mari kaal
dardarinnaanih waqdi kaal
anqasah, isin a saaku Yallih xagni
numma kinniimit liton iggimah nel
abtan anqasah, toysa diggah nanu
isin nel kah anqassan innah nanu
beera digaalah leet xuumuntan
waqdi siinil anqasenno keenik
iyye.
- 39.** Yallih amri yamaate waqdi
xixxibissa digaala addunyal kah
tamaate mara sarrah aaxigetton
nee kinnik sin kinnim, akeeral

وَأُوحِيَ إِلَيْنَا نُوحٌ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمَكَ إِلَّا مَنْ
قَدِئَ أَمَنَ فَلَا تَبْتَسِّسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٧﴾

وَاصْنَعْ لِلنَّاسَ مَا يَأْتِيُنَا وَوَحْيَنَا وَلَا تُخْبِطْنِي
فِي الَّذِينَ ظَاهَرُوا عَلَيْهِمْ مُعْرَفَةً ﴿٣٨﴾

وَيَصْنَعُ لِنَفْلَكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ
قَوْمَهُ سَحْرًا وَمَنْهُ قَالَ إِنَّنِي سَخَرُوا مِنَّا إِنَّا
نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا سَخَرُوكُمْ ﴿٣٩﴾

فَسَوْقَ تَعَامُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُنْجِيزُهُ
وَيَحْلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

umman amok kate wayta digaalay
aggiriqqee wayta elle obtu wayta
mara sarrah aaxigetton nee kinnik
sin kinnim.

40. Nabii Nuuc marih finqah Namri yamaateeh Nuufek lee goomaaxak tawqe waqdi, toh digaalâ mamuutih astay Nanu Nabii Nuucuh warisne kinni, lac kee alwaay, seehadaa kee haadak kulli qaynatak labtii kee saytiyá doynikit korisaay, ku buxah marak yeemene mara teetit koris kaak inne, finqitoonu waanamah digaalâ maxco kak tookomeeh elle nummatte mara akke waytek, ku marak yeemeneeh koo kataate mara doynikit koris kaak inne, Nabii Nuucû luk dago marak sa teemenem matan.

41. Nabii Nuuc isê luk yeemene marak doynikit kora teetik gexo leê bagul Yallih Migaaqal takkeeh, idyaa kee dabqiyyi teetik Yallih Migaaqal yakkek, diggah yi Rabbi dambi cabti li xuawaw li kinni keenik iyye.

42. Is (doynik kinnuk) fayyah qaleelâ inna le haffôt ken beyak gexak, Nabii Nuuc isi baxay moominiinik xabanah yewqeh sugeh seece:yi baxaw doynikit nê luk koraay Yallal koroosite marâ luk gace num makkin, ken luk leet xuumumettooh finqittetok kaak iyye.

43. Nabii Nuuc baxi isi abbak:anu qalê fanah kelteyyooh tet eleeliteyyo leet xuumumaamak is yoo cattankeh iyye, kay abba kaal

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ أَمْرُنَا وَفَارَ الشَّوْرُ قُلْتَ أَحْمَلُ
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقُولُ وَمَنْ ءَاسَنَ وَمَآءَ امْنَ
مَعَهُ إِلَّا قِيلٌ ﴿٤٠﴾

* وَقَالَ رَبُّكُمْ بِهِمَا سِيمَ اللَّهُ مَاجِرِنَاهَا
وَمُرِسَهُمَا إِنَّ رَبِّي لِغَفُورٌ تَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

وَهِيَ نَجَّرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى
بُوْحُ أَبْنَاءِ دَوْلَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَبْتَئِلُ كُلَّ مَعْنَا
وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكُفَّارِينَ ﴿٤٢﴾

قَالَ سَاقِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ
قَالَ لَأَعَاصِمُ أُبِيَّمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ
وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾

gacisak:ta saaku Yallih amrii kee
kay meklak sinam caté mayan,
usuk kah nacroore mara akke
waytek kaak iyye, Nabii Nuuc
kee kay baxih fanat kaxxa haffó
raddeeh, tokkel kay baxi leet
xuumume marih num yekke.

- 44.** Nabii Nuuc mari finqiteek lakal
Yalli baaxok:baaxoy isi lee fuuqaay
Qaraanow isi rob eysed iyye, lee
fuuqumteeh aqut gexxeh caagid
Nabii Nuuc marih finqat gaba
kaleeh doynik Al-Juudiyyi deqsitta
qaleh xaql teede, Yalli daalimiin
yan maray Yalla nummayseeweh
umaanet caddok tatrel finqaa kee
Yalli isi Racmatak ken yayxeerem
keenil tanay iyyen.
- 45.** Nabii Nuuc isi Rabbih seeceeh, yi
Rabbow yi baxi yi buxah marak
numukteynaay, diggah yoo kee yi
buxah mara finqaa kee xuumiyyak
naggossu waytaamah xagana yoh
culteeh, diggah ku xagni nummâ
xaganak yi baxa yoh naggos, Atu
meklaabak meklah yaysi kinnitok
iyye.
- 46.** Yalli Nabii Nuucuk iyyeh:Nuucow
diggah ku Baxi ku Buxah marak
Naggoysu waamah xagana koh
kah cule marat mayan, diggah
kay taama uma taamâ kalah
meqe taama hinna koroositeemih
sabbatah, toysa atu ixxiga kak aalle
wayta caagid yoo messerin, diggah
Anu koo kassiisaah fayu koh aceek
iggima le marih num takkeemik
kaak iyye Yalli.

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْنَائِي مَاءِكِ وَيَسَّمَاءَ أَقْبَلَعِي
وَغَيْضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَأَسْتَوَتْ عَلَىٰ
الْجُودِي ۖ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٦﴾

وَنَادَىٰ لُؤْلُؤَ رَبَّهُ دَفَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنَيَ مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ
وَعَدَكَ الْحَقُّ وَإِنَّكَ أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ﴿٤٧﴾

قَالَ يَنْتُوْحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ
صَالِحٍ فَلَا سَلَكْنَ مَا لَيْسَ لَكَ يَهُ عَمَلٌ إِنَّ
أَعْطُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٨﴾

- 47.** Nabii Nuuc:yi Rabbow diggah
anu ixxiga kak aalle waam koo
esseraamak koo maggansita, dambi
atu yoh cabewayteeh, atu yoh
nacroore waytek finqiteeh kasaarite
marih num akkeyyo iyye.
- 48.** Yalli Nabii Nuucuk iyyeh :Nuucow
doynikik baaxô fanah ob, koo kee
ummattak kô luk yan maral nek
nagaynan kee amaanaay maggo
kayritte luk, ummattay rabi keenih
amma iyyam fanah addunyâ manol
hatkisnu waynay sarra Qhiyaamah
ayro nek qansarissa digaala geytu
wayta tan.
- 49.** Nabii Mucammadow too Nabii
Nuuc kee kay marak kol maaqné
xaagi usuk qellitte xaagittey
wacyih kol oobisna kinni, atu ama
xaagu aaxaguk masuginnitooy ku
mari aaxaguk masuginna tama
Qhuraan kol oobisnak duma, toysa
ku mari kot abah yan adâa kee
dirabboysiyyal isbir, diggah meqe
ellecabo addunyaa kee akeeral
Yallak meesite marihim kinnik.
- 50.** Qaad deqsita marah ken
toobokoya Nabii Huud keenih
rubne, usuk yi maraw Yalla
dibuk uqbuda kaak sa qibaadá
cakkisita Yalla mantoonuk
qibaadá kaah caglisa, isin Yallak
kalih iimiy Yallat agleh diraabah
ginnaasitteeni diraabâ kalah tu
hinna keenik iyye.
- 51.** Nabii Huud yi maraw anu Yallâ
fanah siinit abah an seecol galtó
siinik messera, anu siinit aba seecol

قَالَ رَبِّي إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشَرِّكَ مَا لَيْسَ لِي
بِهِ عِلْمٌ وَالْأَنْفَافُ لَا تَرْكَحُونِي أَكُنْ مِنْ
الْخَسِيرِينَ ﴿٤٧﴾

قِيلَ يَوْمُ حُكْمٍ يُسَلِّمُونَ مَا وَرَكَتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أَمْمٍ مِّنْ مَعَكَ وَأَمْمٍ
سَمْتُهُمْ فَرِیضَهُمْ مَمَّا عَذَابَ اللَّهُمَّ

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَنِيبِ تُوحِيهَا إِلَيْكَ
كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمًا مِنْ قَبْلِكَ
هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعِقَبَةَ لِلْمُشْتَقِينَ ﴿٤٨﴾

وَإِلَىٰ عَادٍ لَخَاهُمْ هُرَادًا قَالَ يَقُولُونَ أَعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِهِ إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا
مُفْتَرُونَ ﴿٤٩﴾

يَقُولُونَ لَا أَسْلِكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنَّ أَجْرِيٍ إِلَّا
عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٠﴾

yi galtó numul matan yoo gine
Rabbi akke waytek, tokkel isin
ma kaskassowtaanaa? cakkii kee
deedal ittak baxisak keenik iyye.

52. Nabii Huud yi maraw Yallak dambi
cabti esserita, kaal koroositteeniih
agleytit kaat hayteenimih sabbatah,
tohuk lakal isin abten dambik kaal
uduura, tokkel isin toh abteenik
ittallakleh rada maggo rob siinih
ruubeleeh, sin maqarat maqar
siinih osselek, isin anu sin kah
seeca iimaanat derre cabteeniih
umeyniitih yan maray edde yanin
koroosannuu kee uma taamah
baguk katewaa makkina keenik
iyye.

53. Nabii Huud mari: Huudow atu
Nabii kinnitom tascasse astay
baxxaqqa itta neh ma baahinnitooy,
nanu ku maxcoh sabbatah nanu
aqbaduk sugne Yallitteh qibaadá
caba mara hinnino, atu warsitta
nubuwawannul koo nummaysaah
koo katya mara hinnino kaak
iyyen.

54. Nabii Huud mari: Huudow atu tet
(Yallitte kinnuk) qibaadak nee
waasseemih sabbatah Ni Yallittek
garab koo gaynaqeeh (yiqintireeh)
koo cabboyseh inna nee akke
waytek kalah kok innam mannu
kaak iyyen, Nabii Huud keenil
gacisak : diggah anu axceh aniimil
Yalla sumaaqisaah isin Yallat
agleytitih haytaanamak anu bari
kinniyoomuh sin sumaaqisak isin
yoh sumaaqita keenik iyye.

وَيَقُولُ أَسْتَغْفِرُ رَبِّيْكُمْ تُوبُوا إِلَيْهِ
يُرْسِلُ النَّسَاءَ عَلَيْكُمْ مَدْرَارًا وَيَرِدُكُمْ
فُؤَادًا إِلَى فُؤَادِكُمْ وَلَا تَقُولُوا مُجْرِمِنَكَ
٥٣

قَالَ الْأَنْجَنِيُّونَ مَا يَحْقِّقُنَا بِسَيِّئَاتِنَا وَمَا لَنَا
بِتَارِكَيْنَاهُنَّا عَنْ قُولِكَ وَمَا لَنَا لَكَ
بِمُؤْمِنِينَ
٥٤

إِنَّ نَقُولُ إِلَّا أَعْذَرَنَا بِعَصْنِيَّةِ الْهَمَيْنِيَّةِ سُوْلُ
قَالَ إِنِّي أَشْهُدُ اللَّهَ وَأَشْهُدُ أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا
تُشْرِكُونَ
٥٥

- 55.** Tokkel isin Yallak kalah Yallitte takkaleeniih taqbuden Yallitee kee sin uma malah yoh malisaay tu yok kaltaanam duddeenik tu yok kalaay inti Ramacca haanah gide yok mawadirroysinaay, yoh ma qambaalina keenik iyye.
- 56.** Anu diggah Yallal kelta, usuk yi Rabbiy sin Rabbi kinnihi usuk kullim yamlikeeh kay amri maleh tu yoo maxagtaay usuk kulliimih qamal geyto le Rabbi kinni, toysa rooci eelli haytaamay baaxô bagul mutuccu itta matan Yalli tet yamlikeeh amol teetik yan kaa akke waytek, diggah yi Rabbik madqaay mekla cakki gital takkeeh, meqem abte num maqaanel galtaah umam abte num umaanel galta keenik iyye.
- 57.** Tokkel isin Yallih inkittinaanee kee cakki gitay anu sin kah seecat derre cabteenik, toysa nummah anu edde rubsume farmó sin fan baaheeh sin gudduyseh, isin Yallay sin gine nummayse wayteenik usuk sin bayseleeh siinik kalah aka maray sin dabooqaa kee sin maalu nagaruwaa baaheleeh ciggiilise leeh isin Yallak tu makaltan, Diggah yi Rabbi ummaanim dacrise kinnihi isin yoh lowtan umaanék usuk yoo dacrise le keenik iyye Nabii Huud.
- 58.** Nabii Huud marih digaalal Namri yemeete waqdi, Nabii Huud kee kaâ luk yeemene mara finqak

٦٩ ﴿مِنْ دُونِهِ فَيَكُدُّوْنِي جَيْعَانُّمْ لَا نُنْظَرُوْنِ﴾

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا يَنِدَّأْتُهُ
إِلَّا هُوَ أَخْذُنَا صَدِيقَنَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صَرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥١﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبَغَتُكُمْ مَا أَرْسَلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَلَا سَتَخْلُفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَهُ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ ﴿٥٢﴾

وَلَقَاتَهُمْ آمَرُنَا بِجَاهِنَّمَ هُوَدَا وَالَّذِينَ أَمْنَوْا
مَعَهُهُ بِرَحْمَةِ مَنَّا وَجَاهَتْهُمْ مَنْ عَدَّا إِلَيْهِ ﴿٥٣﴾

naggosneh nek yan Racmatah,
woo gibdi digaaláy Nabii Huud
marak aamine wayteemil obtek
Nabii Huud kee kay marak kaal
teemenem naggosneh.

- 59.** Toh Qaad deqsita maray (Nabii Huud mara kinnuk) sinni Rabbih inkittinaane tascasse astootil koroositey kay farmoytiitih amri ciney kulli kaxxa mariinoliy cirdeynah yaniy cakki cina kataate mara kinni.
- 60.** ama addunyaa kee Qhiyaamah ayro Yalli isi naqabuu kee isi Racmatak yaxxeereenim ken katayse, oobbiya!Diggah Qaad sinni Rabbil koroositteh kay farmoytit cinteeh ken dirabbosseh, Oobbiya!Yallih Racmatak yaxxeereenim kee finqi Nabii Huud mara Qaadal yanay.
- 61.** Samuud deqsita marah ken toobokoya Nabii Saalih rubne, tokkel usuk keenik :yi maraw Yalla dubuk uqbuda kaak sa cakkil taqbuden Yalla mantonuk, kaa kinni qimbok baaxok sin gintem sin abba kinni Nabii Aadam burtak gineemil, tet xisaah teetil dabqah gaca mara sin abek, toysa usuk dambi sinih cabam kaal esserita, tohuk lakal kay amri oggolak kaal gaca, diggah yi Rabbi qibaada kaah caglise maral xayiih kaa xaaqiteenik dooqa keenik oggolah keenik iyye.

وَتِلْكَ عَادٌ حَجَدُوا بِنَيَّابَتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا
رُسُلَهُ وَأَتَّبَعُوا أَمْرَكُلٍّ جَبَّارٍ عَيْدِيلٍ^(٣٩)

وَأَتَّيْعُو فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا
إِنَّ عَادَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ إِلَّا بَعْدَ إِعْادَةِ قَوْمٍ هُوَدٍ^(٤٠)

* وَإِلَى شَمُودٍ أَخَاهُمْ صَلَحَاقًا لَيَقُولَّ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَالَكُ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَهُوَ
أَشَدُّ كُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَأَسْتَعْمَرُ كُمْ فِيهَا
فَأَسْتَغْفِرُ لَهُ تُؤْتُونَا إِلَيْهِنَّ رَبِّي فَيَرِبُّ مُحِيطٍ^(٤١)

62. Samuud deqsita mari sinni Nabii Saalicik: saalicow nanu nummah tama atu nek ittah tan maxcok duma atu naddal amri kak oggolan abba takkem kak qaagitan numuh sugte, atu Nabbobti aqbulak sugtem naqbudeemik nee waassaa? diggah nanu Yalla dibuk naqbudeemih atu net abta seecok agaywaagaa kee agaagulut nanno kaak iyyen.

63. Nabii Saalic:yi maraw yoh warisay anu inni Rabbik baxxaqqa iyya sumaaqih bagul eneeh, usuk isi xaquk nubuwannu yoh yeceek, toysa anu kay amri cineeh usuk yoo edde ruube diinii kee farmo sin gudduyse week, toysa kay digaalák iyyi yoo catelee? tokkel isin cakki gitak makot yoo beytaanam kee kayri gitak yoo tayxeereeniih yi meqe taama yok bayissaanaah finqissaanamak sa isin yoh osissaanam manton keenik iyye.

64. Nabii Saalic:yi maraw tah Yallih aláy usuk anu Nabii kinniyooh cakkih sin seecaamih astá siinh abek, toysa Yallih baaxól takamay taaqabay tet ixxicaay tet caba, umaanéh tet maxagina, toysa isin umaaneh tet xagteenik Yallak xayi digaalá sin xageleeh sin aatukele keenik iyye.

65. Tokkel usun Nabii Saalic dirabboyseeniih, alák arqó kaleeniih tet yusguudeenih, tokkel Nabii Saalic sidiica ayróh gide

قَالُوا إِنَّكَ مُصْلِحٌ فَلَمْ يَنْكُنْ فِي أَمْرٍ حَوْرَانِ قَبْلَ هَذَا
أَنْهَمْنَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ إِلَيْنَا اتَّخَذَ لِنِفْيٍ
شَاقِّ مَمَاتَدَ عَوْنَآ إِلَيْهِ مُرْسِبٌ

قَالَ يَنْقَوْمَ آرَءَ يَسْمُّ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ قَنْ
رَبِّ وَإِنَّنِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَصْرُنِي مِنْ
اللَّهِ إِنْ عَصَمْتُهُ وَمَا تَرِيدُونَنِي غَيْرَ خَسِيرٍ

وَيَنْقُوْهُ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ إِيمَانٌ
فَذَرُوهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا
بِسُوءٍ فَإِنَّهُ كَعَذَابٍ فَرِيقٍ

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةٌ أَيَّاً مِّنْ ذَلِكَ وَعَدْغَيْرِ مَكْذُوبٍ

sinni Qarwal hataka, tohuk wadir digaalá siinil oobeleeh toh Yallih xaganay dirab sinni keenik iyye.

66. Tokkel Samuud deqsita marah digaalal Namri yemeete waqdi, Nabii Saalic kee kâ luk yeemene mara finqak naggosneh Nek yan Racmatah, woo ayróh (usun edde finqiten ayró kinnuk) xixxibaanee kee mangacannak ken naggosneh, diggah Nabii Mucammadow ﷺ ku Rabbi usuk Qandeliy, atka kaak gibdiyh isi Reedal kulliimik maysó li kinni.

67. Samuuduk isi nafsi koroosannut yudlume mara kaxxa xongoloy sorkocbboxa baxissat ken finqisneeh, sinni dabooqah addal rabe maray bargey afak addah yaniy angoyyi sinnih maacisen.

68. Usun sinni dabooqal wohuk duma dabqah gaceweeniih inkinnah teetil sugeweeneih innah gacca iyyen, oobbiya!Diggah Samuud deqsita mari sinni Rabbil koroositeh kay dudda tascasse astooti yengeddeenih, Oobbiya!Yallih Racmatak yaxxeereenim kee finqi Samuud deqsita maral yanayik.

69. nummah Nabii Ibraahimî fanah Malaykak ni farmoytit iscaaqh deqsita baxi kaah yaabakuwaamah kaa aylikumussamkeh tet rubneeh kaal temeeteh, usun Yallih salaamat kaah abeenihi, usuk salaamatta keenil gacseh, tokkel Nabii Ibraahim sissikuk gexeeh

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مِنْ أَنْجَيْنَا صَدِيقًا وَالَّذِينَ
أَمْنُوا مَعَهُ وَبِرَحْمَةِ مِنْنَا وَمَنْ حَزَّنِي
يَوْمَ يَدْعُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦﴾

وَلَخَدَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَصْيَحَهُ فَأَضْبَحُوهُ
فِي دِيْنِهِمْ حَشِيدِينَ ﴿٧﴾

كَأَنَّ لَمْ يَغْتَرُ فِيهَا إِلَّا إِنَّ شَمُودًا
كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ لَا بَعْدَ الشَّمُودِ ﴿٨﴾

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِنْرَهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا
سَلَّمَنَا قَالَ سَلَّمَ فَمَا لِيَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ
حَيْنِدِ ﴿٩﴾

udurrute kalah cadó le beqeray
solal hayya hee keenih baahe
yakmeenimkeh qibnaytiinoh.

70. Nabii Ibraahim yakmeeninkeh solal hayya keenih heeh baahe beqerî cadol gaboozi keenik rubsume waytam yuble waqdi woh keenik waagiseeh meesih hagga keenik iyye, tokkel Malayka meesi kaak daremte waqdi, ma meesitin nanu diggah ku Rabbih Malaykay Luut marih baysiyyah rubsumte kinninok kaak iyyen.
71. Nabii Ibraahim barrá Saara golik derrek soolak ken ankacisak sugteeh, is keenik toobbe yab qajjibsitak tusualeh, tokkel Iscaaqlah tet aytikumusneeh, Iscaaqlah lakal tet baxi Iscaaqlah xaluwaa baxay Yaq-qhuub deqsital tet aytikumusne itte Malayka.
72. Nabii ibraahim barra saara ken yab qajjibsitak maganey anu kaxxa idaltooy ah yi baqalay kaxxa idaltuh yanik anu anninnal xalaa ? diggah tah qajiibik taniimik itte!
73. Malayka teetil gacisak :atu Yallih amrii kee kay mekla qajjibittaa ?Yallih Racmattaa kee kay barkat Nabii ibraahim buxah maraw siinil yanayik, diggah Yalli kulli caatalal fayla le weeloola leeh, usuk nabnaa kee fayya cakkisita Rabbi kinni.
74. Tokkel Nabii Ibraahimik qibni maaqót abe cinimih kaa geyte meesi kaak gexxeh Iscaaqlah kee

فَلَمَّا تَرَهُ آتَيْدِيهِمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرْهُمْ
وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِفَةً قَالُوا لَا تَخْفِ إِنَّا
أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ فَوْهُ لُوطٌ ﴿٧٦﴾

وَأَمْرَانُهُ وَقَائِمَةً فَضَحِّكَتْ فَبَشَّرَنَاهَا
بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧٧﴾

قَالَتْ يَوْمَئِيَّةُ الْدُّنْدُونُ عَجُورٌ وَهَذَا بَعْلُ
شَيْخًا إِنَّ هَذَا الشَّيْءُ عَجِيبٌ ﴿٧٨﴾

قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَنِ اللَّهِ
وَرَبِّكُتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ مَحْمَدٌ
مَحْمَدٌ ﴿٧٩﴾

فَلَمَّا دَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ أَرْقَعُ وَجَاءَهُ
أَلْبَسَرَى يُحَمِّلُنَا فِي فَوْهِ لُوطٍ ﴿٨٠﴾

Yaq-quub aytikuma kaah temeete waqdi, usuk Ni Malaykay Nabii Luut marih baysiyyah rubne giddiya.

75. Diggah Nabii Ibraahim kaxxa xiqlleeh umam kaal baahe marih canê gacsat ma yasissika, usuk Yallah maggom yaqunxeeh, maggom kaa xaaqitaah, usuk abinnaanimik Yallâ fanah yaduure.

76. Yalli ruube Malayka :Nabii Ibraahimow tama Luut marah litoh tan allaaqalah abta giddi yanay ixxic, diggah digaalá keenil nummatteeh ku Rabbih amriy ken finqah meklime yemeeteh, diggah keenik gacsime waytaah gutqume wayta digaalá keenih amaatele kaak itte.

77. Ni Malaykay rubne Nabii Luutul temeete waqdi, tokkel ken mamut kaat yoomeeh woh mafaxinnaay kay alil wohut ceyteh, usun Yallih Malayka kinnoonum keenik maaxaginnay seehada ken yekkeleeh isi marih umaanek keenih meesiteeh, tahaay gibdi ayrók tanih tan iyye.

78. Nabii Luut mari sissikuk kaâ fanah yemeete qibnal fidóh kaak orbaanankeh, usun agabu cabba heenih labhal fidóh orbaanamih uma taama dumaaak abak sugen, tokkel Nabii Luut isi marak Yi maraw tamah yi sayyók ken rihimsita, usun isin faxxan umaanek saytunaaneh siinh aysuk

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوْهُ مُنْبِتٌ^{٧٥}

يَسْأَلُهُمْ أَعْرِضُ عَنْ هَذَا إِنَّهُمْ قَدْ جَاءُ أَمْرًا
رَبِّكَ وَلَا يَهُمْ بِإِيمَنِهِمْ عَدَابٌ عَيْرُ مَرْدُودٌ^{٧٦}

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا الْوَطَاسِيَّ عَبِيهِمْ وَضَاقَ
بِهِمْ ذَرَعاً وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصَيْبٌ^{٧٧}

وَجَاءَهُ قَوْمٌ وَيُهَرَّعُونَ إِلَيْهِ وَمَنْ قَبْلُ كَانُوا
يَعْمَلُونَ السُّيُّكَاتِ قَالَ يَنْقُوْمَهُ هَؤُلَاءِ بَنَانِي
هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَأَنْتُمُ اللَّهُ وَلَا يُخْزِنُونَ فِي
صَيْنِيَّ أَلَيْسَ مِنْ كُلِّ رَجُلٍ رَشِيدٌ^{٧٨}

raaqaanak ken rihimsita, toysa
isin Yallak meesitaay, yi qibinat
yoo ma wacarriysinaay, yoo
mayqunxiyina, hinnak siinit kasle
numuy maqaanél sinam amrisaah,
umaané sinam waasa siinit
mayanaa keenik iyye?

- 79.** Nabii Luut mari Nabii Luutul gacisak: nummah nanu dumaaak ku sayyó faxe waynaah caagid keenit sinninom nek taaxigeh, diggah atu nanu fannam nek taaxigeeh, nanu labhal fidóh orbaanamak sá fannam mannu kaak iyten.

- 80.** Nabii Luut mari umaané abaanamih fayxik sá Nabii Luutuk yab cinen waqdi:diggah anu qandee kee catô mara siinih luk suginniyoy, hinnay siinil yoo cattaah qokolta meelay maqar le luk suginniyoy isin faxxan uma taamaa kee sin fanat radak en keenik iyye.

- 81.** Malayka Nabii Luutuk:Luutow diggah nanu ku Rabbih farmoytiitiy ku marih finqisiyyah rubsumte kinninooh umaanéh inkinnah koo magufaanak koo kee koo nummayse mara ama magaalák barak raqteemit edde eweqaay num siinik wadirih waliqqi hee waay, ku barráh idaltoh daaqayna akke waytek, diggah digaalak ken xagtem tet xagelek, Diggah finqi wakti keenik maacak maaci maxayinnaa? kaak iyten (xayih).

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ
وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ

فَالَّذِي لَمْ يَكُنْ قُوَّةً أَوْ إِرْأَوَى إِلَى رُكْنٍ
سَدِيدٌ

قَالُوا يَدُلُّونَا إِنَّا رُسُلُ رَبِّنَا لَنْ يَصِلُوا إِلَيْنَا
فَأَسِرْ بِأَهْلِكَ يَقْطِعُ مِنَ الْيَلَى وَلَا يَنْفِتُ
مَنْ كُمْرَأً حَدَّ إِلَّا أَمْرَاتِكَ إِنَّهُ وَصُبْبِهَا
مَا أَصَابُهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصَّابِحُ الَّذِي
الصَّابِحُ يَقْرِيبُ

- 82.** Tokkel Nabii Luut marah digaaláh Namri yemeete waqdi ken magaaloolik iro guba teetik ciggilisneeh tet korisneh, alayte kallak yan xeet rohti innah itta kataatak keenil caxne.
- 83.** Tama edde yabne xeetyi giral alasney kallak yani Nabii Mucammadow ku Rabbih xaquq kulli xaa kak edde radu waah qidu waa numih migaq astah kutbeh le, ama xeet Qhoreyshi korosuy daalimiiniih tanik xer riket mayan iyye Yalli.
- 84.** Madyan deqsitta kedóh ken toobokoya Shuqeybi keenih rubne, tokkel Nabii Shuqeybi yi maraw Yalla dibuk uqbuda kaak sá qibaadá cakkisita Yalla mantuunuk, sinam cakki ma daggoysina keenih abtan keexiyaa kee miidaanisiyyal, diggah anu temqoo kee baxaaxinnuuy ruftóh addat sin ablek, diggah anu keexiyaa kee miidaanisiyyat abtan daggoysiyyih sabbatah sin finqissa digaaláh ayróy maroh siinit gactay num siinik kak assaqqeewaaq siinik meesita keenik iyye.
- 85.** yi maraw keexoo kee miidaan qadaatalal duudusaay sinaamak le cakkik tu ma daggoysina, isin baaxól umaane ma fixiixisina baaxo baysa mara tikki itteenih keenik iyye.
- 86.** Yi maraw keexoo kee miidaan duudussaanak lakal faydak siiniih raqtam kayrih aysuk siiniih raqta

فَلَمَّا جَاءَهُمْ أَنْرَى جَعَلَنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِيلٍ
مَّنْضُودٍ

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَيْكَ وَمَاهِيَ مِنْ
الظَّالِمِينَ بَعِيدٌ

*وَإِلَى مَدِينَتِ أَخَاهُمْ شَعَيْبَةَ قَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ فِي اللَّهِ عَذْرٌ وَلَا
تَنْقُصُوا الْمَكَائِلَ وَلَا مِيزَانَ إِلَّا
أَرَكُمْ بِمَا يَرِي وَلَئِنْ أَخَافُ عَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ

وَلَقَوْهُ أَوْفُ الْجِيَّالَ وَالْمَيْزَانَ
بِالْقَسْطِ وَلَا تَبْحَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَ هُنَّ
لَا تَعْثُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

بَقِيَتْ أَنَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ
وَمَا أَنَّهُ عَيْكُمْ بِحَفِيظٍ

sinam cakki deedalal takmeenimik,
isin nummeh Yallal yaamine mara
tekkeenik, anu sin taamoomi
dacrishaah isin abtaanam loynisa
num hinniyo keenik iyye.

- 87.** Nabii Shuqeybi mari:Shuqeybow
ku salaatay amok kak kate
waytannaa nabbobti aqbudak
sugte Yallitte naqbudeeh hinnay
ninni maalut ninnih elle fanna
innal taamitnaamak waasimnaah
cabnaamah koo amrissam ?Diggah
atu xiqlleeh kas le numuy meqem
sinaamah yascasse kinnito kaak
iyen anqasah.

- 88.** Nabii Shuqeybi isi marak: yi
maraw isin yoh warisay anu inni
Rabbik sin kah seecaah sin elle
amrisaah sin kak waasaamak
baxxaqqa iyya gitih bagul eneeh,
Yalli calaалиh yan rizqhiy farakka
iyya yoh yeceek, anu maqaanéh
sin amrisewaah umaanéh sin
waasewaam yoo maay celtaah?
Baleey yoo macelta, anu sin kak
waasa uma taamay innih ciggiilaah
abam faxa mayyu, anu sin kah
amrisaah sin kak waasaamat
kalah faxam mayyu duddu
haam sin aymaaqeeh sin caagid
aymaaqenkeh iyyaanam akke
waytek, anu sin aymaaqeeh cakki
gitat gexam yol bicissam matan
Yalla akke waytek, anu dibuk kaal
keltaah dambittek kaal aduure
keenik iyye.

قَالُوا يَسْعِيْبُ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَرْكَ
مَا يَعْبُدُءَ إِبَّاً فَوْنَى أَوْ أَنْ تَعْلَمَ فِي أَمْوَالِنَا
مَا نَشَاءُ إِنَّا لَأَنَّ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾

قَالَ يَقُولُهُ أَرَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا
أَرِيدُ أَنْ أُحَالِفَكُمْ إِلَى مَا آتَهُنَّكُمْ
عَنَّهُ إِنْ أَرِيدُ إِلَّا إِصْلَاحًا مَا سَبَقَتْهُ وَمَا
تَوَفَّيْتُ إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أَنِيبُ ﴿٨٨﴾

- 89.** Yi maraw yoh liton naqabuu kee cirdiiy anu elle an diiniih cina isin elle tanin koroosannih baguk kate waytaanamat sin baahe waytay ixxica, toysa tama koroosannih baguk kate wayteenik Yallih digaalay siinik duma Nabii Nuuc maraay, hinnay Nabii Huud maraay, hinnay Nabii Saalic mara xagteh innah tan digaala sin xagele, Nabii Luut marih dabooqaa kee keenil obte digaala xer riket siinik matana keenik iyye.
- 90.** Yi maraw isin sinni Rabbik dambi cabti esserita, tohuk lakal kaal gacaay kay amri oggola, diggah yi Rabbi xuwaw li kaxxa kacnu li kinni isil gace marah keenik iyye.
- 91.** Shuqeybow atu nek ixxicci ittaamak maggom manaaxigaay nanu diggah naddal boolá le numuh koo nable, nanu ku meelát abna massakaxxa akke wannay xeetit koo qidak neneeh, atu Ni xaqlu konnaba mantuuy, umaané isik edde waassa qande mantu kaak iyyen.
- 92.** Nabii Shuqeybi:yi maraw yi meeláh nabnaa kee konnaba Yallak aysuk raqtaa sin xaqlu, isin sinni Rabbih amri cinteeniih sinnik derre kaa ciggiilisseenii? Diggah yi Rabbik qellittam matanaay, isin abba haytaanamat kay ixxiga maroh tan keenik iyye.

وَيَقُولَّا يَبْرِئُ مَنْ كُمْ شَقَّاقِيْ أَنْ يُصْبِيْكُمْ
مَتَّلِّمَا أَصَابَّهُ قَوْمٌ لُّوْجٌ أَوْ قَوْمٌ هُوَ أَوْ قَوْمٌ
صَلَحٌ وَمَا قَوْمٌ لُّوْطٌ مَنْ كُمْ بِعَيْدٍ ٨٩

وَأَسْتَغْفِرُ رَبَّكُمْ شَدِّدْ تُوبُوا إِلَيْهِ إِذْ
رَبِّ رَحْمَمْ وَدُودٌ

قَالُوا إِنْ شَعِيبَ مَانَفَةُ كَثِيرًا مَمَّا تَنَوَّ
وَإِنَّا نَرَى كَفَيْلًا فِي سَاضِعِيْقَا وَلَوْلَا رَهْطُكَ
لَرَجْمَنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَيْنَانِيْزِينِ ٩١

قَالَ يَقُولَّا أَنْهَطْلِي أَعْزَزَّيْكُمْ فَنَّالَهُ
وَأَخْدَنْمُوْهُ وَرَاءَ كُمْظَهْرِيْنِ إِنْ رَبَّ
بِمَا عَمَلُونَ كُمْجِيْطٌ ٩٢

93. Yi maraw isin duddu haytaanam elle tanin gital taamita, diggah anu Yallah siinit abah an seecol inni gital taamiteyyok, ise xixxibissu wayta digaala nek kah tamaatu wayta mara sarrah aaxigetton nee kinnik sin kinnim, nek diraabat yaaba mara sarrah aaxigetton nee kinnik sin kinnim, isin sinni caagiidak ellecabo qambaalita diggah anu siinî luk qambaalak keenik iyye.

94. Namri Nabii Shuqeybi marih baysah yemeete waqdi, Ni farmoya Shuqeybii kee kaâ luk yeemene mara naggosneh nek yan Racmatah, Shuqeybi marak isi nafsi koroosannut yudlume mara kaxxa xongolóy sorkocobbaxa baxissat ken tibbixeel ken finqisseeh, sinni dabooqah addal rabe maray bargey afak addah yaniy angoyyi sinnih maacisen.

95. Usun sinni dabooqal wohuk duma dabqih gace weeniih inkinnah suge weenih innah gacca iyyen, oobbiya! Yallih Racmatak yaxxeereenim kee finqi Madyan deqsitta kedol yanayik, Samuud deqsita mari Yallih Racmatak kah yexxeereeh kah finqite innah.

96. Nummah Nanu Nabii Muusa Ni duddaa kee Ninkittinaane tascasse astootii kee baxxaqqa le sumaq luk kaa rubne, tet (Yallih inkittinaane kinnuk) cubbusaah elle kaskassoowa marah.

وَيَقُولُ أَعْمَلُوا عَلَى مَا كَانُتُمْ إِنْ
عَمِلْتُمْ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ وَأَرْتَقَبُوا إِنْ
مَعَكُمْ رَّقِيبٌ

٤٣

وَلَمَّا جَاءَهُ أَمْرُنَا بِحَيْثَنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
أَمْتُمُوا مَعَهُ وَرِحْمَةً مَّنَا وَلَحَدَّتِ
الَّذِينَ ظَلَمُوا الصِّحَّةَ فَأَصْبَحُوا فِي
دِيَرِهِمْ جَاثِمِينَ

٤٤

كَانَ لَهُ يَعْنَوْ فِي هَذَا الْأَبْعَدَ الْمَدِينَ كَمَا
بَعَدَتْ شَمُودٌ

٤٥

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِعَايَتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

٤٦

- 97.** Nabii Muusa firqawnaa kee kaa kataate marak abbottî fanah kaa rubne, tokkel firqawni koroositeeh isi mara ise kataataanamah amriseeh, usun kay amri oggoleeniih kataateeniih, Muusah amri cineenih, firqawni amri gital mayanaay tirtó kaat matan iggimaa kee finqa akke waytek.
- 98.** Qhiyaamah ayró firqawni isi mara miraacisaah foocat keenik gexa jahannam girá ken arkissiyy tet ken culussu haam fanah, maxxu qaxuma culsiyyaay usuk jahannam girá ken kah culsam.
- 99.** Yalli ama addunyah bagul badat ken xuumuseemih digaaláy keenih yiysissiké luk isi Racmatak ken yayxeerem ken katayse, Qhiyaamah ayró Yalli isi Racmatak ken yayxeereem ken katayse girá ken culsaamat, maxxu gacta catoo kee acwaay keenih abeenim.
- 100.** Nabiyyow tamah koh cusnaah koh warisnam sinam kak bayisne magaaloolih xaagu, woo magaaloolik abuur kak soolak raaqem taniih inkinnah abuur kak bayeeh duugumem teetik tanih.
- 101.** nanu keenit abne finqat dambi maliinoh ken ma baysinninooy ken madlammino, kinnih immay usun sinni nafsi baaxô baysaa kee Yallal koroositaanamat yudlumeeniih, wohul Yallih digaala cakkisiten, tokkel usun

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلِائِيْهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ
وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٤٧﴾

يَقْدُمُ قَوْمٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدُهُمُ الْنَّارَ
وَيَسِّئُ الْوَرْدُ الْمُوْرُودُ ﴿٤٨﴾

وَاتَّعُوْفٌ فِي هَذِهِ لَعْنَةِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
بِئْسَ الْرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿٤٩﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرْآنِ نَصُّهُ وَعَيْنُكُمْ
مِّنْهَا افَآتَيْمُ وَحَصِيدٍ ﴿٥٠﴾

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ إِلَهُهُمْ أُلَيْهِ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَمَّا جَاءَهُمْ أَمْرُ رَبِّكُمْ وَمَا
رَادُوهُمْ عَيْرٌ تَبَيَّنَ ﴿٥١﴾

Yallak kalah yuqbusen Yallitte
keenih xiqtum maliiy Yallih
digaalak tu keenik mawaasinna,
Nabiyyow ku Rabbih amri ken
digaalah yemeete waqdi, ken
Yallittee aqbusen sugeeni baysaa
kee finqa akke waytek keenih
osissem mali.

- 102.** Nabii Mucammadow ku Rabbi
magaalol maray kaal koroosite
yibbixeeh, digaaleeh kah
bayse innah, keenik kalah aka
magaalooleh maray isi nafsi
koroosannut yudlume, digaaleeh
ken bayseh Yallal koroositeeniih
Yallih farmoytit dirabboyseenimih
sabbatah, Diggah Nabiyyow ku
Rabbih xibix digaalal qansaru
leeh gibdih.

- 103.** Diggah magaalol maray
warreey daalimiinih suget abne
digaalat addunyaa kee akeeral
Yallih digaalak meesita marah
astooti tan, toh sinam cisab kee
galtoh edde gaabowsinta ayró
(Qhiyaamah ayró kinnuk) woo
ayró is ginó inkah tamaateeh edde
marta ayró kinni.

- 104.** Sinaamey too ayró siinik kah
wadirrosnam mannu Yallih xaql
yimixxigeeh loowol yan wakti
yamurruqenkeh iyyaanam akke
waytek.

- 105.** Qhiyaamah ayró tamaate saaku
hebeltó nafsi mayaaba isi Rabbih
idnih yaaba kaa akke waytek,
tokkel keenit uma numuy

وَكَذَلِكَ أَخْدُرِيَّكَ إِذَا أَخْدَأَ شَرَّيَ وَهِيَ
ظَلَمَةٌ إِنَّ أَخْدَهُ مِنْ لِيمُ شَدِيدٌ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَيْهَ لَمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ
ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لِهِ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ
مَشْهُودٌ

وَمَا نُؤْخِرُهُ إِلَّا لِأَجْلِ مَعْدُودٍ

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكُونُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَهُنْ هُنْ
شَقِيقٌ وَسَعِيدٌ

koroositey digaalá cakkisita
yaniih, meqe numuy isi Rabbil
yeemeney usuk niqmat kah yecee
keenit yanih.

- 106.** Addunyal taama kak toomeeh
koroosite marah tugactek, girá
ken dabqaay usun tet addal
digaalá gibdah danan xongolóh
xongolan xongoló fayya Ramma
haak.

- 107.** Usun (koros kinnuk) tet addal
waaran Qaranwaa kee baaxó
suggu itteh gide keenit aban
digaalá aggiriqqee kalah elle
waaran, moominiiniy addunyal
taama kak toomey Yalla
inkittoysak sugtey ku Rabbi usun
aben dambih gira culsey sarra isi
Racmatah girak yayyaaqem kah
faxe akke waytek, diggah Nabii
Mucammadow ku Rabbi isih
faxem abte kinni.

- 108.** Yalli maqaané kah faxeeh
rufuo geeh yessemeqqe marah
(moominiin kinnuk) tugactek,
Jannat culaanaah Qaranwaa
kee baaxó suggu itteh gide
kaal waaran, keenik Yalla
inkittoysak uma taama abak
sugey aben dambih ku Rabbi
girál wadirroysiyya kah faxey
sarrah teetik yawqeey isi Rabbih
Racmatah Jannat cula akke
waytek, ku Rabbi tama meqe
marah Jannatal aggiriqqee wayta
acwa yacee.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُواْ فَفِي الْنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَوْرٌ
وَشَهِيقٌ ﴿٦﴾

خَلِيلِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَالٌ لِمَا
يُرِيدُ ﴿٧﴾

* وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُواْ فَفِي الْجَنَّةِ خَلِيلِينَ
فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا
مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَالٌ غَيْرَ مَمْذُونٍ ﴿٨﴾

- 109.** Nabiyyow ama koros taqbudeh tanim deedal kinniimit maagaywaagitin, usun numtinwwellittek sa yaqbudeenim malon keenik duma ken abboti aqbaduk sugte numtinwwellittek innah tanim akke waytek, diggah nanu digaalák ken kah xagnisneh nan ken maglab dudda luk keenih aceenno keenik daggoysime kalah.
- 110.** Nummah Nabii Muusah Tawraat kitab neceeh, kay mari ama kitaabal itta weeh garab keenik kaa nummayseeh, garab keenik kaa dirabboyseh, Nabiyyow ku mari Qhuraanak kah abe innaah, ku Rabbi isi ginók digaalát asissike waamih qangara taturteh kaak suge wannay ama addunyal elle Yalli seehadâ fan mekelak yen, meqe mara aben maqaanél galatak, uma mara aben uma taamoomil ken galatak, Diggah Nabiyyow ku mari ama Qhuraanak agaywaagaa kee agaagulut yan.
- 111.** Diggah Nabiyyow woo marittey itta waytey xaagitte koh kak cusne, diggah ku Rabbi Qhiyaamah ayró ken taamoomih galtó keenih duudusele, maqaané tekkek hinnay umaané tekkek, diggah ku Rabbi ama koros abba haytaamak adda yaaxigi kinni.
- 112.** Toysa Nabiyyow koo kee koroosannuk gace maray kô luk yeemene elle amrisimmi

فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ وَمَمَّا يَعْبُدُ هُؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ
إِلَّا كَمَا يَعْبُدُهُ أَبَوُهُمْ مَنْ قَتُلُوا إِنَّا
لَمَوْفُوهُمْ بِصَبَرَةٍ هُمْ عَيْرَ مَمْفُوضٍ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْتَلَفَ
فِيهِ وَلَوْلَا كِيمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفَضِيَ
بَيْنَهُمْ وَلَنَهُمْ لَفِي شَيْءٍ مُّقْنَطُونَ ﴿١٩﴾

وَإِنْ كَلَّا لَمَا لَوْلَا فِي شَهْرٍ رَبِيعٍ أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ
بِمَا يَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿٢٠﴾

فَأَسْتَقْمِكَمْ كَمَا أَمْرَتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا
تَطْعَمُ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢١﴾

itteenieinnal soolaay Yalli siinih hee
caddok matatrina, diggah usuk
taamoomik isin abba haytaanam
yabali kinnik.

- 113.** Nabiyow koo kee moominiin koroosannut isi nafsi yudlume marâ fanah makeltina ken takcineenimil, toysa girá sin xagelek, Yallak sá awlaytiitiy Yallih digaalák sin cattaah sin qokolta mageytan.
- 114.** Nabiyow salat laqók namma exxat soolis (Subcii kee Dohoriyy, Qasri salat kinnuk) barti saaqootat salat soolis (Magrib kee Qishâ Salat kinnuk) diggah meqe taamoomi warrayte dambitte dugtahak, too salat soolisaanaah meqe taamá abaanam kassitaah elle kaskassoowa marah kassis takke.
- 115.** Nabiyow ama salaatal isbiraay, tama koros kot abta adál isbir, diggah Yalli taamá yessemeqqee marih galtó mabaysak.
- 116.** Nabii kee moominiinik Siinik duma warrayte horaarit meqeeh kasleeh muxxo le maray baaxô bagul koros koroosannuu kee umaanek waasa macah keenit suge wee, keenik dago maray yeemeney koroosite maral obte digaalák naggosney sinam umaanek waasak suge akke waytek, woo marak sinni nafsi yudlume marak maggom addunyâ niqmatay keenih yontocowwimet hatkeeh usun sinni kalbî fayxi

وَلَا تَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَسْكُنُ
النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
أُولَئِي أَمْرٍ لَا تُنَصِّرُونَ
١١٣

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرِيقَ النَّهَارِ وَرُلَّا مِنْ
أَيْلَلٍ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْبِهِنَ السَّيِّئَاتِ
ذَلِكَ ذِكْرٌ لِلَّذِكْرِينَ
١١٤

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ
١١٥

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْفُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو
بَيْتَةٍ يَنْهَاوْتُ عَنِ الْفُسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
قَلِيلًا وَمَنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ فَأَنْجَيْنَا
ظَلَمُوا مَا أُثْرُفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ
١١٦

kataaten, usun umeyniitih
sugeeniih digaalá keenil
nummatteeh finqiteenih.

- 117.** Nabiyyow ku Rabbi magaalol kee magaalol mara dulmih finqisam matakkaay maaba, usun baaxô bagul sinni nafsii kee sinam yaymaaqe marah anuk.
- 118.** Nabiyyow ku Rabbi faxinnay sinam inki ummattay inki diini le abak yen, kinnih immay ku Rabbi woh mafaxinnaay sinam diinittel sissin mara yakkeenimik makatta.
- 119.** Kinnih immay Nabiyyow ku Rabbi kah nacroore maray kaal yeemeneeh kay farmoytit kataate Yallih inkittinaanel itta mawaa, woh kay fayxiyiay kay mekla, usuk ken kah ginem meqe maraa kee uma maray sissini yakkeeninkeh iyyaanama, Nabiyyow ku Rabbih qangaraa kee kay mekla gaba kalteh, diggah anu Jahannam gira jinnii kee sinaamak inkih kibeyyo iyyaanamal.
- 120.** Nabiyyow kok duma suggu itte farmoytitteh xaagritteh atu kah ceyitti ittaamay ku lubbi diggi edde hayna inkih kol maaqnam, atu kah rubsumte farmol nagay soltankeh, ama Suural atu elle tan cakkih baxxaqqa teetil koh temeete, tet addal koros edde minittaah (meesittah) moominiinh kassis takkem teetil temeete.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيَهُ لِكَ الْقُرْآنَ يُطْلَعُ
وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١٧﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا
يَرَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١٨﴾

إِلَّا مَنْ رَحْمَرَبْكَ وَلِذَلِكَ حَقَّهُمْ وَنَمَّتْ
كَيْمَةُ رَبِّكَ لِأَمْلَانَ جَهَنَّمَ مِنَ الْجَنَّةِ
وَالنَّاسُ أَجْمَعُونَ ﴿١٩﴾

وَكَلَّا لَنَقْصٌ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ أَرْسُلِي مَا نَشِئُ
بِهِ فَوَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ
وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

121. Nabiyow ama korosuy Yallih inkittinaane nummayse waytak isin edde tanin caalat kee elle tanin gital taamita, diggah nanu ninni gitaay ninni diinil diggi innaamal taamitennok keenik ixxic.

122. isin Ni caagidih ellecabo qambaala, diggah nanu Yallih digaalák siinil obtam qamballak keenik ixxic.

123. Qaranwaa kee baaxól qellitti ittaamih ixxiga dibuk lem Yalla, Nabiyow Qhiyaamah ayró caagiida inkih fan kak gactam kaa kinni, toysa atu dibuk kaa uqbudaay isi caagid inkih kaal kelis. ku-Rabbi maqaanée kee umaanék abba haytaanamak garcité hinnaay kulli num siinik-le taamal galtele.

وَقُلْ لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَارِتِكُمْ
إِنَّا عَلَيْهِمْ بَرُّٰكٰتٌ

وَأَنْتَظِرُوْا إِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ

وَلِلَّهِ عَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدُهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رُبَّكَ
بِغَایِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

SUURAT YUUSUF

Makkal Obte, 111 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Raa (edde faxem Yalli Yaaxige) amah baxxaqa iyya kitaabih aayootay Yalli calaali khee caraamu baxxaqa elle hee kinni.
2. Diggah nanu ama Qhuraan Qarab afat kaa oobisne kaak maqna taaxigeeniih kas elle geytaanankeh.
3. Nabiyow nanu ama Qhuraanay wacyih kol oobisneh addal xaaguk yayse xaagu kol maaqnaah koh warisna, atu ama Qhuraan kol oobisnak naharat tama xaagittek garcit suge marih loowot sugteeh atu tu teekik aaxige kalah.
4. Nabii Mucammadow! isi marah cus, Nabii Yuusuf isi abbak: Yabbaw anu diggah soonol taban kee inki cutuktaay ayroo kee alsaa yoh kummaatah ken uble iyye waqdi.
5. Nabii Yaq-qhuub isi baxa Yuusufuk: yi baxaw tama isi soono isi toobokol ma maaqin, toysa usun koo elle qidan innah uma malah koh malseloonuk, diggah sheytan sehadaytuh qaduw wi yadaawat kak baxxaqqa iyye kinnik kaak iyye.
6. yi baxaw ku Rabbi ama soono koo kah yuybulle innaah nubuwannuh koo doorele, sinam

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّبُّكَاهُ أَيُّهُ الْكَيْتَبُ الْمُبِينُ ﴿١﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾

تَخْفُّفْنَاهُ فَصُّعِّدَ أَحْسَنَ الْفَصَصِ بِمَا
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
لَمْ يَنْظُفْنَاهُ فَلَمْ يَنْظُفْنَاهُ ﴿٣﴾

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَيْهِ بِتَابَتْ إِنِّي رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوَافِرَ كَبَأَوْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
رَأَيْتُهُمْ لِي سَجِيدِينَ ﴿٤﴾

قَالَ يَوْمَئِي لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَى حَوْنَاتِكَ
فَيَكِيدُ وَالْكَيْكَدُ إِلَّا شَيْطَانُ لِلنَّاسِ
عَدُوُّ مُبِينُ ﴿٥﴾

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيَكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ
تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتْبِعُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَى

table soonoona elle tafdige inna koo barsele, Yalli nubuwanni niqmat koo kee Nabii Yaq-qhuub samadah duudusele, tahak duma ku namma abba Nabii Ibraahim kee Nabii iscaaqhah nubuwanni niqmat keenih kah duuduse innah, diggah ku Rabbi isi naqoosak nubuwannuh doora mara yaaxigi, usuk naggaaraay kullim laaracat haa Rabbi kinni kaak iyye.

7. Nummah Nabii Yuusuf kee kay toobokoh xaagut Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascassee astootitan, ken xaagu esseraah woh yaaxigem faxa marah.
8. Nabii Mucammadow cus, Nabii Yuusuf tooboko (kay abbah xaylo kinnuk) ittin fanal:nabba Yuusuf kee kay toobokoytah (usuk binyaaminiy inaa kee abba inkih kaâ luk le kinnuk) kacanuh nek lafitak keenih raaqa nanu maggo hortah anuk ittag itte waqdi, diggah Nabba baxxaqqa itta makoh addat yan, ken nek muxxuse waqdi iyyen.
9. Yuusuf qida hinnay maagalak xer baaxol kaa hayisa sin abbah kacanuu kee kay fooci siiniih caglimaah siinik kalih mara wagte waankeh, tohuk lakal meqe maray dambik Yallal gace akkettoonuk sittak iyyen.
10. Yuusuf toobokok yaabe num isin yuusuf maqidinay dite le qeelay adda xeerit kaa qida gexsô marak marik teyni kaa assukuqqelek, anu

ءَالِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَيْهِ أَبُو يَعْقُوبَ مِنْ قَبْلِ
إِنَّ رَبَّكَ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ۝

*لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَلِحَوْنَةَ آيَاتٍ
لِلْسَّابِلَيْنَ ۝

إِذْ قَلُوا يَأْوِيْسُوفُ وَأَخْرُوهُ أَحَبُّ إِلَيْهِمَا مِنَّا
وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

أَفَتُرُّ يُوسُفَ أَوْ أَطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ
لَكُمْ وَجْهُهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ
قَوْمًا صَالِحِينَ ۝

قَالَ قَاتِلُّ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْفُرْ
فِي عَيْنَيْتِ الْجِبْ يَلْتَقْطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ
إِنْ كُنْتُمْ قَاتِلِينَ ۝

kay caagidik siinh ascassem aba
isin ittaanam abtaanam faxxeenik
keenik iyye.

11. Yuusuf tooboko nabbaw macaay
Ni toobokoya Yuusufuh nee kah
aamine waytam, diggah nanu kaah
allaqallaah kaa dacrisnaah kayri
kaah faxa mara kinninok kaak
iyen.
12. Beera barri nê luk kaa rub meqem
akmeleeh ruffu axcelek, qalalah
nê luk digreleeh diggah nanu atu
kaah kak meesitti ittaamak kaa
dacrisennok kaak iyyen.
13. Ken abba Nabii Yaq-qhuub: diggah
yoo biyaktam isin barri (laaquo
kinnuk) kaa beytan waqdi usuk
yok aba baxsimiyya, isin garcit
kaak anuk suulayti kaa yakmeemik
meesita keenik iyye.
14. Yuusuf tooboko xiibitak sinni
abbak: nanu hortay qandeleh anuk
suulayti kaa yokmek, toysa diggah
nanu kasaarite maray kayri edde
aneewaa kinnino kaak iyyen.
15. Tokkel ken abba Nabii Yaq-qhuub
keenî luk kaa ruubeeh usun
kaa beeniih adda xer qeelat kaa
qidaanamal itta geen waqdi, nanu
Yuusuful wacyi oobisne tama usun
umaanek kol baaheenim keenih
warsetto iyyaanamah, usun atu ken
toobokoya Yuusuf kinnitom kok
aaxige kalah.
16. Nabii Yuusuf tooboko barak qishâ
wakti sinni abbal weeqak temeteet
rooka aybullak.

فَالْأَيْنَ أَبَدَنَا مَالَكَ لَا تَمْنَعَنَا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا
لَهُ لَتَصْبِحُونَ ﴿١٦﴾

أَرْسَلَهُ مَعَنَادَأَيْرَقَعَ رَيْلَعَ وَإِنَّا لَهُ
لَحَفْظُونَ ﴿١٧﴾

قَالَ إِنِّي لَيَخْرُنُّيْ أَنْ تَذَهَّبُوا إِلَيْهِ وَأَخَافُ أَنْ
يَأْكُلَهُ الْذِئْبُ وَأَتُمْعَنَّهُ غَفْلُونَ ﴿١٨﴾

قَالُوا لِلِّئِنْ أَكَلَهُ الْذِئْبُ وَنَجَّنَ عَصَبَةً
إِنَّا إِذَا لَخِسْرُونَ ﴿١٩﴾

فَلَمَّا ذَهَبُوا إِلَيْهِ وَاجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي عَيْبَتٍ
الْجِبَّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُبَيِّنَهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠﴾

وَجَاءُو أَبَا هُمَّعَشَاءَ يَبْكُونَ ﴿٢١﴾

17. Nabii Yuusuf tooboko

Nabbaw:diggah nanu ardaх ittah
qalalluh genneeh Yuusuf ni duyyeh
xaql cabne, tokkel suulayti kaa
yokmeeh nanu wohut numma
yacee mara nakkeway atu nee
manummassa immay kaak iyyen.

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا سَهْلِيْقَ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَئِنَّا فَأَكَلَهُ الْدَّجْنُ وَمَا
أَنَّ يُمُؤْمِنُ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَدِيقِنَ^(١٧)

18. usun Nabii Yuusuf kamis dirab qabalat bayissi heenih yemeeten ken abba ken nummaysankeh, ken abba Nabii Yaq-qhuub:caagid isin kah ittan inna hinna sin nafsiy umaaneh sin amrise uma caagid siinit bilqise ikkal, toysa Yi sabri qaxmeqe sabriy numul faata kak aceewaa kinni, isin diraabak weelossu haytaanamak Yallal cato faxa keenik iyye.

وَجَاءَهُ وَعَلَىٰ قَمِيصِهِ يَدْ مِكْنِبٍ قَالَ بَلٌ
سَوَّلَتْ لَكُمْ نَفْسُكُمْ أَمْرًا فَصَرَرْ جَيْلٌ
وَاللَّهُ الْمُسْتَعَنُ عَلَىٰ مَا تَصْفُونَ^(١٨)

19. gexsô marak horta temeeteeh, tokkel usun lee keenih gurrusa num ruubeeniih, woo num isi tagra qeelat qideeh Nabii Yuusuf teetit waxeeexeeh teetit edde yewqe, tokkel qeelat tagra qide num kaa yuble waqdi isi kataysiisih seecak isee kee ken inkih aytikumuseeh berraakise tah qaxmeqe awka axcuk, kaa kee kay kataysis aka gexsô maray keenî luk sugey aracal keenik raaqek kaa yooqoreenih tellemmô duyyeh kaa haysitak, Yalli usun Nabii Yuusufuk abaanam yaaxigeeh tu kaak ma qellitta.

وَجَاءَتْ سَيَارَةٌ فَارَسَلُوا وَارِدَهُمْ فَادْعَى
دَلْوَهُ قَالَ يَبْشِّرِي هَذَا عَلَيْهِ أَسْرُورٌ يَضْعَهُ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ يَمَا يَعْمَلُونَ^(١٩)

20. gexsô marak Nabii Yuusuf qeelak yeeyeeqe num kee kay kataysis melleb kak boolale lakqoy

وَشَرَوْهُ بِشَمَنْ بَخْسِ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ
وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الْأَنْهَادِينَ^(٢٠)

dagoy loowintah kaa xaamen,
kaak yamurruqueeninkeh, usun
kaxxa sangel kaah le marah suge
weenimih sabbatah.

- 21.** Gexsô mari Nabii Yuusuf masri baaxo baahen waqdi, amoytal kataata abba keenik kaa xaamite, usuk isi barrak Ni xaql arac kaah abaay kaa konnabisaaay kaah emeq nee yanfiqenkeh hinnay baxah kaa haysitnankeh teetik iyye, tonnaah Nabii Yuusuf qeelak kaa kah naggosne innaah masri baaxol arac kaah abneeh kaa arcisneeh kadnoonih abba kaa abne, soonoonâ fidgak tu kaa barisnankeh, Yalli usuk isih faxa caagidil mayso li kinnihi kaa taanissam matan, kinnihi immay sinaamak maggo mari caagid inkih Yallih gabat yanim ma yaaxiga.
- 22.** Nabii Yuusuf maqrarle furreyniino yoofe waqdi nubuwwanuu kee fahmiiy ixxiga kaah necee, tonnaah Nabii Yuusuf kah galatne meqe galtoh innah tan galtoh meqe mara galatnah.
- 23.** Nabii Yuusuf buxal kak yan masri baaxok abbâ gubayti barra (zuleykhâ kinnuk) Nabii Yuusuf isi nafsi fanah kaa secte usuk isil orbankeh gibdi kacanuy kaah abteh, qari afoofi isee kee Nabii Yuusufut kaluqqu hayteeh anu koh bicsitehik yoo fan sissikuk am kaak itte, tokkel atu yoo kah secta umaaanek Yalla maggansitaah

وَقَالَ اللَّهُ أَسْتَرْلِهُ مِنْ وَضْرِ لَأْمَرَاتِهِ
أَكْرَمِي مَثْوَيْهِ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا فَوَّ
نَتَخَذَهُ دُولَةً وَكَذَلِكَ مَكَانَ الْيُوسُفَ فِي
الْأَرْضِ وَلِعَامَهُ وَمِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
وَاللَّهُ عَالِيٌّ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْرَمَ
الْأَنَاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

وَلَمَّا بَلَغَ شَدَّدَهُ أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا
وَكَذَلِكَ نَجَّرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٦﴾

وَرَأَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ قَفْسِهِ
وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيَّا لَكَ قَالَ
مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّيْ حَسَنَ مَشَوَّا إِلَيْهِ
لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٦﴾

kaa eleelita, diggah kubaqli arac
yoh abeeh usuk yoo yamlikeeh,
yoo yeynebe abbâ kal kay barral
kaa Magana teetik iyye, diggah
daalimiin faxxem mageytaay ma
taffoofa.

- 24.** nummah is (zuleykha kinnuk)
baguuk dalwah kaa niyatteeh usuk
isi nafsiq tet waasuh tet yaatukem
faxe isi Rabbih astootik astak
teyna able wannay, woh kaa kah
nuybulleem umaanee kee dalwa
kaak gutuqnu kinni, diggah (Nabii
Yuusuf kinnuk) Ni naqosak
saytunnosneeh farmoh doorre
maray qibaada Yallah caglisak
numuk teyna kinni iyye Yalli.

- 25.** Nabii Yuusuf kee zuleykha
inkih afâ fan sissikuk yerden
kaay teetik kuday yawqem
faxaa kee teetiy awqe kaa kaltuh
kaa tabbixem faxxah anuk, is
wadirik kaa eleleteeh kamis
derrek kaak hirigteeh qanxisse
awqe kaa kaltankeh, afâ xaql
tet baqli keenih suge, tokkel ku
barra dalwah faxe numuk galto
macaay casbit kaa hee kee hinney
kaa qansarissa digaalah kaa
digaalanken akke waytek kaak itte.

- 26.** Nabii Yuusuf tet dirabboysak is
(zuleykha kinnuk) isi nafsi fan
dalwah yoh secteeh anu woh teetik
cineeh umaaneh teetit faxem
mayyu iyye, tokkel tet marak
saldiy handuulut (sarollole kinnuk)
yani kaah sumaaqite, tokkel

وَلَقَدْ هَمَتْ يَهُ وَهُمْ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَّبَّهُ
بُرْهَنَ رَبِّيْهُ كَذَلِكَ لِتَصْرِفَ عَنْهُ
الْسُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ وَمِنْ عَبْدَنَا
الْمُحَلَّصِينَ ﴿٤﴾

وَأَسْتَبَقَ الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ وَمِنْ ذُبْرِ
وَالْفَيَاضِدَهَا الْبَابَ فَاتَّ مَا جَزَأَهُ مِنْ
أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابًا
إِلَيْرُ ﴿٥﴾

قَالَ هِيَ زَوْدُتِنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهَدَ
شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ وَقُدْ
مِنْ قُبْلِ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنْ الْكَذِيْبِينَ ﴿٦﴾

kay kamis foocak qanxisimek is numma teceeh usuk dirableelak numuk teyna kinni iyye.

- 27.** kay kamis derrek qanxisimek, toysa is dirabley dirab teceeh, usuk numma yacee marak numuk teyna kinni iyye.

28. Tokkel tet baqli kay kamis derrek qanxisimem yuble waqdi Nabii Yuusuf wohuk barih yanim yeexegeeh isi barrak diggah ama dirab agabow sin uma keydii kee malmaalu kinni, diggah sin uma keydii kee sin malmaali kaxxam naba teetik iyye.

29. Tet baqli: Yuusufow koo kee yibarrah fanat yekke caagidit derre cabaay numuh mawarsin kaak iyye, isi barrak kee barray atu isi dambiy abtek Yallal dambi cabti esserit, diggah atu dambileelak tiyak teyna kinnitok teetik iyye, Yuusuf dalwah isi nafsi fan secteh wohul kaa teerre waqdi.

30. woo xaagi magaalah agabu yoofeeh usun kaat walaleenih:qaziiz (masri baaxok abbâ gubaytuh yan num kinnuk) barra assacakkuk:is isi awka isi nafsi fan dalwah secta, nummah is kaah abte kacni tet lubbik siba yoofe, diggah nanu is tamahat asse waqdi baxxaqqa itta makoh addat tet nable iyyen.

31. Tokkel qaziiz barra usun teetit aban camii kee assacokki toobbe waqdi is isi gufneh ken seecak farmo

وَإِنْ كَانَ فَقِيْصَهُ وَقَدْ مِنْ دُبْرِ قَكَدَّبَتْ وَهُوَ
مِنَ الْأَصْدِقَيْنَ ﴿١٧﴾

فَلَمَّا رَأَهَا أَقْبَيْصَهُ وَقَدْ مِنْ دُبْرِ قَالَ إِنَّهُ
مِنْ كِنْدِ كُنْ إِنْ كِنْدِ كُنْ عَظِيْرٌ ﴿١٨﴾

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِدَنِيْكٌ
إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِيْنَ ﴿١٩﴾

* وَقَالَ نِسْوَهُ فِي الْمَدِيْنَةِ أُمْرَأَتُ الْعَرَبِيْزِ
تُرَوِّدُ فَتَهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَعَفَهَا حَبَّاً
إِنَّالَرَدَنَهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِيْنِ ﴿٢٠﴾

فَمَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْهَنَ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ
وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُّتَكَبَّرَةً اتَّهَمَهُ وَحَدَّقَ

keenih rubte, elle gacan arac kee
elle keltan makaddiidiyy, garuq
faxxa maaqo keenih massosseeh
kulli tiyah gile keenik tecee maaqo
edde yargiqueeninkeh, tohuk lakal
Yuusufow: keenil eweq itteeh,
usuk keenil yewqeeh usun kaa
yublen waqdi kaa yessekexxeenih,
kay qaxmaqaane ken hirigteh
gaboobi sinnik yirgiqen, garuq
faxxa maaqo yargiqueenim akkaluk
warigâ gibdah, usun qajjibsitak:
caysa Yalli saytunih tah seehadaytu
hinna, ta seehadayti kalah tuhinna
Yallih garil muxxo le malaykattu
akke waytek iyyen.

32. Qaziiz barra ama agabuy gabooobi
isik yirgiqek:tama sin geytem
mabulul sin kak geyte awkay
yoo kah tessecekkeeniih kah
qaybisseeni awka kinni keenik
itte, nummah anu inni nafsi fan
kaa seeceh innih faxam kaat
geyuh, tokkel usuk tamah kaxxa
ciniyyah yook cine, anu kaa kah
amrisah anim yok cinek diggah
casbit gacaamat diggalsimeleeh
xixhibiteh yuqunxee marih num
akkele itte.

33. Nabii Yuusuf:ken sarrii kee ken
uma malak Yalla maggansitak
iyyeh:Yi Rabbow usun yoo kah
seecan dalawat asaamak casbit
gacaam kiciyyooh woh yoh aysuk
raqta, yi Rabbow ken uma mala
alla yok hee wayteeh yok waase
waytek ken fanah qeegeyyooh
iggimah dambi aba marih num
akkeyyo iyye.

مَنْ هُنَّ سِكِّينَا وَقَالَتْ أُخْرَجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ
أَكْبَرْنَهُ وَقَطَعْنَ أَيْدِيهِنَّ وَقَاتَ حَشَّةَ اللَّهِ
مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَيْفَ يُرِّ
٦٣

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لَمْ تُنْتَنِ فِيهِ وَلَقَدْ رَوَدَهُ
عَنْ نَفْسِهِ فَإِنْتَصَمَّ وَلِمَنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا
أَمْرُهُ وَلَمْ يَسْجُنْ وَلَمْ يَكُونَا مِنَ الصَّاغِرِينَ
٦٤

قَالَ رَبِّ الْيَمِينِ أَحَبُّ إِلَيَّ مَنْ يَدْعُونِي إِلَيْهِ
وَإِلَّا تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدُهُنَّ أَحَبُّ إِلَيْهِنَّ وَلَكُنْ مِنَ
الْجَاهِلِينَ
٦٥

- 34.** Tokkel kay Rabbi dooqa kaak oggoleh ken uma mala kaak yeyxereh, diggah Yalli usuk isi ginok isi xaaqa marih dooqa yaabbi isi eleelita marih caaloota yaaxigi kinni.
- 35.** Tohuk lakal qaziiz kee kay kataysis Nabii Yuusuf kaal heenimik barih yaniimih astooti keenih qaddowteek lakal, diggah casbit kaa haanam keenih tumbullee amixxige waa wakti fanah fadaacat meesih.
- 36.** Nabii Yuusuf casbit heeniih namma furraynuy umaaneh dareemaana casbi kâ luk culte, ken nammayak tiik teyni (isi amoytah gocoy xayyoysak suge num kinnuk) anu soonol qinab gocoy yakkenkeh axmuumem innik uble iyye, akitti (isi amoytah gaqambo dubak suge num kinnuk) keenik anu soonol inni moyyal gaqanbo elle tan gadbo akkuqeeh haada teetik takmem ublek Yuusufow nanu nuble soonoh fidga neh warisey, diggah soonô fidga yaaxigeeh isi Rabbih qibaada yaymaaqeeh sinaamâ luk meqe gexsit leh yan marih numuh koo nablek kaak iyyen.
- 37.** Nabii Yuusuf ken nammayak iyyeh:isin elle tannin casbil maaqok akummu haytaanamay siinh tamaate matan is siinh tamaatek naharat is kinni maaqo anu siinh warsa yoo akke waytek,

فَأَسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ وَفَصَرَقَ عَنْهُ يَكَدْهُنْ إِلَّا وَ
هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ بَدَأَ اللَّهُمَّ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا أَلَيْكَ
لَيْسَ جُنَاحَنَّهُ وَحْتَ حَمَنَ ﴿٢٧﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَيَأْنِ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي
أَرَنِي أَغْصُرُ مَرَّاً وَقَالَ الْأَخَرُ إِنِّي أَرَنِي
أَحِيلُ فَقَرْ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الظَّيْرُ مِنْهُ
يَسْتَأْتِي أَوْ يَلْهُ إِنَّنِي لَكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٨﴾

قَالَ لَآيَاتِكُمَا طَاعَمْ تُرَقَانِهِ إِلَآ بَتَأْكُلُ
بِتَأْوِيلِهِ بَقِيلَ أَنْ يَأْتِي كُمَا ذَلِكُمَا مَمَّا
عَلَمْنَيْ رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُنَّ كَافِرُونَ ﴿٢٩﴾

tama soonoy siinh maaqu waa kee qellittaamay siinh warsa inkii yi Rabbi yoo barsem kinni, diggah anu Yalla nummaysaah qibaada kaah caglisaa, anu Yalla nummayse waa maray kaat agleyta haah diini cabeeh keenik exxeereh, usun Qhiyaamah ayro ugut yaniih cisab yanim yangadde mara kinnon.

- 38.** Nabii Yuusuf anu inni abbotti Nabii Ibraahim kee Nabii Iscaaqhaay Nabii Yaq-qhuub diini kataataah, Yalla dubuk aqbudeeh nanu Yallat hebeltohim agleh haynam nek ma faxximtaay neh maxiqta, nanu too Yalla inkittosnaah qibaada kaah caglisnam Yallih muxxoy naamol taniih sinam amol tani kinni, kinnih immay sinaamak maggo mari iimaan niqmatal Yalla ma faatita.
- 39.** Nabii Yuusuf casbit kaâ luk yan namma furreynuk yi namma kataysaw fixiixih tan maggo Yallittey fixiixih ginnimteh qibaada aysuk raqta innaa?hinnay inki Yallay dirkiseh yanih qibaada aysuk raqtaah keenik iyye.
- 40.** A korosey isin Yallak kalah taqbudeenim matan sin kee sin abbotti foyyah Yallitel muggaaqiseeniih migaqwa kah abteeni akke waytek, Yalli hebeltô sumaq moobisinna tet yaqbudeenimih, cakki mekla lem matan Yalla akke waytek, Yalli isek sa taqbude waytaanamah sin

وَاتَّبَعْتُ مَلَةً أَبَاءِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ آبَاءِنِي أَنْ شَرِكَ بِاللهِ مِنْ
شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٩﴾

يَصْدِحُ بِي السَّجْنُ إِذْ يَأْكُبُ مُتَفَرِّقُونَ حَيْرٌ
أَمَّ اللَّهُ الْوَحْدُ الْقَهَّارُ ﴿٤٠﴾

مَاعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ
سَمَّيَتُوهَا أَنْشُوَءَ إِبَاءَ وَكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
بِهَا مِنْ سُلْطَنٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَيْهِ أَمْرَ الْأَ
تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الْدِينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

amrise tama diini (islaam diini kinnuk) usuk massoowa diiniy mako sinni kinni, kinnih immay maggo mari woh mayaaxiga.

41. Casbit yô luk tan yi namma kataysaw: siinik numuk teynah tugactek usuk casbik awqeleeah isi amoya gocoy afqele, akattuy gaqambo moyyal yakkuqem isik yubleh tugactek fannisimeleeh haada kay moyyak cado akmele, isin warsa kak faxxeeniih esserten caagid meklimeeh gaba kaleh keenik iyye Nabii Yuusuf.
42. Nabii Yuusuf kay namma kataysak numuk teynay (isi amoytah gocoy xayyoysak suge num kinnuk) kaal heeniih kaa edde yeerreenimik bari yekkeeh rabak naggoowuwaam kak yeeexege numuk: kaa moytih xaql anu dambi maleh casbit yan numuy madluumuk yani kinniyom yoh kaah waris kaak iyye, tokkel woo num Nabii Yuusuf edde yan caalat amoytah warsam sheytan kaa hawweeniseeh Nabii Yuusuf casbit maggo sanoota suge.
43. Masri amoyti diggah anu soonol malcina sagay ariiqo le malcina sagay qaku le tet akamih uble, malcina sumbultay anxaxiniih aka malcina sumbultay kafe ublek kee makaabaney! ta yi soono yoh warisay soono yafdige mara tekkeenik keenik iyye.
44. Ama ku soono dirab soonoonay tenggegeley fidga sinni kinni, nanu dirab soonoonah fidga

يَصْلِحُّ الْسَّجْنَ أَمَا حَدُّكُمَا فَسَقَى
رَبَّهُ وَخَرَّ وَأَمَّا الْأَخْرَ فِي صَلَبٍ فَتَأْكُلُ
الْطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ
تَسْفَقْ تِيَانٌ ﴿٤٤﴾

وَقَالَ لِلَّذِي طَلَّقَ أَنَّهُ تَاجٌ مِّنْهُمَا أَذْكُرْتُ
عِنْدَ رَبِّكَ فَأَسْلَمَهُ الشَّيْطَانُ ذَكَرَ
رَبِّهِ فَلَمَّا كَانَ فِي الْسَّجْنِ يُضْعَفْ سَيْنِينَ ﴿٤٥﴾

وَقَالَ الْمُلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ
يَا كُلُّهُنَّ سَبْعَ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُبْلَاتٍ
خُضْرٌ وَأَخْرَ يَابِسَاتٍ يَا إِنَّهَا أَمْلَأَ أَقْنُونَ فِي
رُءُيَّتِي إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا يَأْتِيَنَّ بِهِنَّ وَنَّ ﴿٤٦﴾

قَالُوا أَضَعْتُ أَحْلَامِي وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحَلَامِ
بِعَلِيمِينَ ﴿٤٧﴾

yaaxige mara hinnino kaak iyyen.

- 45.** Nabii Yuusuf namma kataysay casbit kaâ luk sugtek rabak keenik naggowe num xer waktik lakal Nabii Yuusuf kaa edde farriime caagidiy hawweene too waqdi kassiteh, tama soonoh fidga anu siinh warseyyok Yuusufû fanah yoo ruuba tet fidga kaak siinh baahankeh keenik iyye.

- 46.** Ama num ruubeeniih usuk Nabii Yuusuf gari yoofe waqdi: Yuusufow numma yascassew neh warisey soonol malcina sagay ariqo le qakule malcina saga tet akamih yubleeh malcina sunbultay anxaxanii kee aka malcina sunbultay kafni yuble numih soono neh ifdigey kaak iyye, amoytaa kee sinaamak kaâ luk yan marâ fanah gacaah ama soonoh fidga keenih warsaah usun tet fidga yaaxigeeniih, usun kaarac kee ku muxxo yaaxigeeninkeh.

- 47.** Nabii Yuusuf amoyti soonoh fidga kaa essere numuk iyyeh : malcina liggiday ittal kataata kaxxam taamitak baaxo tabqureenimi, tokkel targiqeeniih kak orbissaanam sumbultat edde caba darotali tet yakmeemik, dagom baxay nabsih takmeeni akke waytek.

- 48.** wohuk lakal malcina liggiday gibdiih kaxxa qabar edde yaniy ambok duma kaah daanissi hayteenim edde yakmeeni

وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمَا وَأَدْكَنَهُمْ بَعْدَ أُمَّةٍ
أَنَّ أَنِّي كُمْ بِتَأْبِيلِهِ فَأَرَى سُلُونَ ﴿٤٥﴾

يُوسُفُ أَنَّهَا الْحِسَدُ يُؤْتِنَا فِي سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعَ عَجَافٍ وَسَبْعَ
سُبْلَاتٍ حُصْرٌ وَاحْرَى يَأْسِتُ لَعَلَى أَنْجُونَ
إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالَ تَرَزَّعُونَ سَبْعَ سِينِينَ ذَبَابًا فَمَا حَصَدُتُ
فَذَرُوهُ فِي سُبْلَةٍ إِلَّا قَلِيلًا مَمَّا كُلُونَ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادِيَّةً كُلُّهُنَّ مَا
قَدَّمْتُ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مَمَّا تَحْصُلُونَ ﴿٤٨﴾

yamaate, dagom baxay buqreh
dariyyu takkey daanissaana akke
waytek.

49. Tohuk lakat sinam rob edde
geytaah kaxxa amna (agda) edde
tamqe liggiday caxammixu edde
yaxmuumeeni yamaate kaak iyye.
50. Amoyti Nabii Yuusufu fanah
farmoh ruube num yuduureeh
Nabii Yuusuf kay soono elle
yifdigenna kaah warse waqdi
amoyti woh yossokooteeh ama
soono yifdige num casbik eyyeeqay
yoh kaa baaha iyye, tokkel Nabii
Yuusuful amoyti farmoh ruube
num yemeeteeh kay farmo kaal
qide waqdi, Nabii Yuusuf woo
farmoytak kaamoytal gacaay,
agabuy gabooobi isek yirgiqee kee
yi fanat tanim keenik esser kaak
ixxic iyye, diggah yi Rabbi ken
uma keydii kee ken malmaalu
yaaxigi kinnik.
51. Amoyti woo agabuy gabooobi
isik yirgiqe kobxiseh qaziiz
barra edde anuk, tokkel usuk
keenik sin caagidiy naba macaay
Yuusuf sinni nafsih fanah dalwa
abankeh kaa secten waqdi keenik
iyye, tokkel agbi : Yalli saytunih
nanu Yuusufuk umaanek dagom
manaaxiga kaak iyyen, too waqdi
qaziiz barra bahtem aalamuk taway
cakki baxxaqqa iyyeeh yumbulleeh
qaddoweeh dalwah inni nafsî fanah
kaa sectem yoô kalah inkinnah
kaa hinna, diggah usuk edde yabba

لَمْ يَأْتِي مِنْ نَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ
وَفِيهِ يَعْصُرُونَ

وَقَالَ الْمَلِكُ أَعْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ
قَالَ أَرْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَشَكَّهُ مَا بِالْيَسْرَةِ
الَّتِي قَطَعْتُ أَيْدِيهِنَّ إِنَّ رَبِّي يَعْلَمُ
عَلِيمٌ

قَالَ مَا حَطَبْكَ إِذْ رَأَوْدَنِ يُوسُفَ عَنْ
نَّفْسِهِ فَلَمْ يَحْسَ لِلَّهِ مَا عَمِّنَ عَلَيْهِ وَمِنْ
سُوءٍ قَالَتْ أَمْرَأُ الْعَزِيزِ لَقَنْ حَصَّصَ الْحُكْمَ
أَنْ رَأَوْدَنِهُ وَعَنْ نَفْسِهِ وَلَمَّا لَمَّا
الْأَصْدِقِينَ

iyyaamat inkih nummat yaaba
marih num kinni itte.

52. Nabii Yuusuf anu tama amoyti ruube farmoya kah gacsem qaziiz anu wohuk bari kinniyoooh kaak derrel kay barral kaa gane weem yaaxigenkeh iyyaanama, diggah Yalli ganoleelâ keydii kee malmaalu arac maxagsaay faxeenim keenil ma bicsa iyye.
53. Nabii Yuusuf iyyeh :anu inni nafsi ma saytunnoysa diggah nafsi isi num umaaneh amrisa yi Rabbi kah nacroore num akke waytek, diggah yi Rabbi dambi cabti li xuwaw li kinni kay naqoosak kaal gace marah.
54. masri amoytah Nabii Yuusuf kaal heenimik barih yanim kaah qaddowte waqdi kaa yoh baaha, inni malah caglisita marih num kaa abak iyye, tokkel Nabii Yuusuf kaal yemeete waqdi amoyti kaâ luk yaabeeh, diggah atu ta saaku Ni garil kaxxa arac littooh, kulliimih yaaminen num kinnito kaak iyye.
55. Nabii Yuusuf amoytak: masri baaxoh kadnoonih abba yoo ab diggagh anu yol teceem dacrisaah amaanan leeh tu elle abannih ixxiga le num kinniyok kaak iyye.

56. Tonnaah Nabii Yuusuf casbik kaa kah neyyeeqe innaah, masri baaxol madabay maqarre kaah abne faxxa haa aracal teetik oobamkeh, nanu ninni Racmat ninnih fanna marah

ذَلِكَ لِعَلَمَ أَنَّهُ أَخْرَهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الظَّاهِرَينَ

*وَمَا أَبْرَئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَا تَمْارِثُ بِالْمُسْوَدَةِ
إِلَّا مَارَحَهُ رَبِّيْنَ إِنْ رَبِّيْ عَفْوُرَ رَجِيمٌ

وَقَالَ الْمَلِكُ أَمْتُرُنِي بِهِ أَسْتَخْلَصُهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَلَمَهُ وَقَالَ إِنَّكَ لِيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ
أَمِينٌ

قَالَ أَجْعَنِي عَلَىٰ خَرَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِظُ
عَلِيمٌ

وَكَذَلِكَ مَكَاهِلَتَابُوسَفَ فِي الْأَرْضِ يَبْكِيُ
مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ تُصْبِيْ بِرَحْمَتِنَا مَنْ
دَشَاءُ لَوْلَاصِبِيْعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

kaa nacee, nanu meqe maray taama
yessemeqqeh galto ma bayisna iyye
Yalli.

- 57.** Akeerâ galto Yallih xaql
addunyâ galtok aysuk raqta, Yallal
yeemeneeh kaak meesitak suge
marah.

- 58.** Nabii Yuusuf tooboko masri baaxo
temeete ken baaxo qabar yibbixe
waqdi maaqo kak beetaanankeh,
tokkel usun Nabii Yuusuful
culeeniih usuk ken yeexegeeh usun
kaa maaxaggon maggo wakti kaa
able weenimih sabbatah.

- 59.** Nabii Yuusuf konnabaa kee
qibnaytiinok faxyimtam keenih
abeeh maaqok faxaanam keenih
yeceeh keenih massoyse waqdi,
siinik abbâ baxah yan toobokoytay
yoh warisseeni yol baaha keenik
iyye, Diggah anu ambok keexiyya
siinik duuduseeh, anu qibnaytiinoh
sinam arcibisa marak qibnaytiinoh
yayse num kinniyom yok ma
tablaanaa? keenik iyye.

- 60.** Tokkel isin sin abbah baxa yol
baahe wayteenik, toysa yi xaql
ambô keexiyya mantuuuy tu
siinil maxaamak yol maamaatinaay
yol maxayyoowina keenik iyye.

- 61.** Nabii Yuusuf tooboko Nabii
Yuusufuk itteh : nanu kaa koh
bahnuh kay abbal kaa esserennooh
kaal angicilleen no nê luk kaa
ruubankeh, diggah nanu woh
abennooh, wohuk boolasnu
waynam mannu kaak iyyen.

وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ حَيْثُ لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَمَا أَنُوْيَتَهُنَّ ۝

وَجَاءَ إِخْرَهُ يُوسُفَ دَحْلُوْعَيْهِ فَعَرَفَهُمْ
وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ۝

وَلَمَّا جَهَنَّهُمْ بِمَهَارِهِمْ قَالَ أَشْتُونَيْ يَاجِ لَكُمْ
مَنْ أَبِيكُمْ الْأَطْرَوْنَ أَيْ أُوْفِي الْكِيلَ وَأَنْأَيْ خَيْرِ
الْمُنْزَلِينَ ۝

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا
تَقْرِبُونَ ۝

قَالُوا سُرُورُ دُعَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَعَلُونَ ۝

- 62.** Nabii Yuusuf isi furreynak : usun (Nabii Yuusuf tooboko kinnuk) ambo edde xaamiten melleb (lakqo kinnuk) ken mingiilat keenih hayisa usun able kalah, sinni marâ fanah yandabbeeniih sinni mingiila fakan waqdi tet yaaxigeenimkeh, nanu keenih abne konnaba yassakooteenih nel gacaanankeh keenik iyye.
- 63.** Tokkel Nabii Yuusuf tooboko sinni abbâ fanah gacte waqdi, Nabbaw masri amoyti ahak wadir ambo keexiyyaa kee tet nel xaame waam nel diggoyseh Ni toobokoya binyaaminiy kaah warisney usuk baaha nek iyye nê luk anuk kaal namaate nee akke waytek, tokkel Nabbaw atu ni toobokoya binyaamiin nê luk rub atu kaa nê luk rubtek ambok faxxa haynam dudda luk keexitennooh bahitonnok, diggah nanu umaanek kaa daerisnu waynaamah xagana koh cullahak kaak iyyen.
- 64.** ken abba Nabii Yaq-qhuub yi baxa binyaamiinh mannah sin aaminee?kay toobokoya Yuusufuh duma sin eemeneeh kaa dacrissoonu waytaanamah xagana yoh culteeniih isin woo xagana ma duudusinnitoonuk, kinnih immay anu sin dacayril kibal mayyu Yallay dacayri abba haytaamak dacayrih yaysel kibal liyo ikkal keenik iyye, usuk nacror eelli haytaamak nacroruh yayseh yan Rabbi kinni.

وَقَالَ لِفْتَيَّنِهِ أَجْعَلُوكُمْ فِي رَحْلَاهُمْ
لَا إِلَهَ مِغْرِبُهَا إِذَا أَنْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ
لَا إِلَهُ بَرِّجُونَ ﴿٢٣﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَيْمَهُمْ قَالُوا يَا بَانَامُعَ
مِنَ الْكَيْلِ فَأَرْسَلَ مَعَنَّا خَانَةً
نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ وَلَحَفِظُونَ ﴿٢٤﴾

قَالَ هَلْ إِمْكُنُ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمْكُنْ
عَلَى أَخِيهِ مِنْ قَبْلِهِ حِيمٌ حَفِظَهُ وَهُوَ
أَرْحَمُ الرَّحْمَينَ ﴿٢٥﴾

- 65.** usun sinni mingiila faken waqdi xaamiten amboh melleb (lakqo kinnuk) ken mingiilah addat keenih gacsimeh suge, Nabbaw ta amoystak tahak maggoomuh maca gurrusnaa? tah namboh mellebiy neceeh sugney nanu aaxige kalah neh gacsimek, nanu ninni marah ambo baahennooh ninni toobokoyta dacrisenno, fulah rakub qari geenno usuk nê luk yenek, woo keexiyi masri amoystal xabciniih ikkal ma gibdi kaak iyyen.
- 66.** ken abba Nabii Yaq-qhuub keenik iyyeh : siinî luk kaa ma ruuba isin yol kaa gacissoonu waytaanamah Yallak digga le ateebanay (xagana kinnuk) elle xiibittaana yoh bahha haytaanam fanah, maro siinit hayya heenih kaa cattaanam duude wayteeniih inkih kay bagul rabtan sin akke waytek keenik iyye, tokkel usun usuk keenik essereh yan digga le xagana kaah baahen waqdi, ken abba Nabii Yaq-qhuub nanu taway ixxicci inneemil Yalli sumaaqah yaniih kay sumaq kee kay dacayri nee xiqtah iyye.
- 67.** Ken abba Nabii Yaq-qhuub yi xayloy masri baaxo cultan waqdi inki afak maculinay sissin afoofik cula sinam intiita siinit raddaamak, anu Yalli siinil mekleeh siinih looweemik tu siiniih maxiqa, tokkel mekla lem matan dibuk inki Yalla akke waytek, cagalah anu kaal keltak, moominiinik kelta mari dibuk kaal kelitay iyye.

وَلَتَأْفَتْ حَوْا مَتَعَهُمْ وَجَدُوا يَضْعَهُمْ
رُدَّتِ الْيَهُمْ قَالُوا إِنَّا مَا مَنَّى هَذِهِ
بِضَعَنَّا رُدَّتِ إِنَّا وَمِنْ أَهْلَنَا وَنَخْفَظُ
أَهْلَانَا وَزَرَادَ كَيْلَ بَعْرِيْ ذَلِكَ كَيْلٌ

يسير ٦٥

قَالَ لَنْ أَرِسْلَهُ وَمَعَ كُمْحَقَّ تُؤْتُونْ
مَوْنَقَافَنَ اللَّهَ لَتُؤْتَنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ
بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْنَقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى مَا
تَقُولُ وَكَيْلٌ

٦٦

وَقَالَ يَبْنَيَ لَا تَدْخُلُوْمَنْ بَابِ وَجَدِ
وَأَدْخُلُوْمَنْ بَابِ مُتَفَرِّقَهُ وَمَا أَعْنِي
عَنْكُمْ مَنْ اللَّهُ مِنْ شَهِيْدٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلَيَتَوَكَّلْ

الْمُتَوَكِّلُونَ

68. Ken abba Nabii Yaq-qhuub ken elle amrise innal maggo afoofik culen waqdi woh Yallih meklak keenih xiqtah tenem mali, ken abba Nabii Yaq-qhuub isi nafsit keenih leh yan xuwaawah inti keenit raddaamak keenit abeh yan farrintuh iyyem akke waytek, diggah Nabii Yaq-qhuub nanu kaat abneh nan barsiyyah kaxxa ixxigale num kinni, kinnih immay sinaamak maggo mari caagiidah ellecaboo kee Yalli isi ambiya edde cagliseh yan ixxigay addunyaa kee akeeral inkih ken tanfiqe ma yaaxigan.

69. Nabii Yuusuf abbah xaylo kay toobokoytay inaa kee abba inkih kaâ luk ley binyaamiin deqsitâ luk qibnaytiinô qari kaal culen waqdi, Nabii Yuusuf isi toobokoya binyaamiin maaqoh isit yesgelleeh xintimah isê fan kaa orbise, diggah anu ku toobokoya kinniyok ku tooboko tatre wakti yok abteemih ma rookitinaay tama koh warsem keenik qellis kaak iyye.

70. Tokkel Nabii Yuusuf usun kah yemeeten ambo inkil keenih massoyseeh, sakayik kak ceytoun waanam keenih acuwwu hee waqdi, sinaamah ambo edde keexak sugen keela isi toobokoyti binyaamiin ambo edde le mingilah addat hee keenik num aaxige kalah, tohuk lakal usun edde yanin arho foorte waqdi seece num : arhô maraw diggah isin garaaqa kinniton keenik axcuk keenih seece.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمْرَهُمْ بَوْهُمْ تَأَكَّنَ
يُغْنِي عَنْهُمْ قَرْنَتُ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً
فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لَّمَّا
عَلِمَتْهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ إِذَا إِلَيْهِ أَخَاهُ
قَالَ إِنِّي أَنَا الْمُؤْكَلُ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِمَا زَهَمُوا جَعَلَ الْسِقَايَةَ
فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ اذْنَ مَؤْذِنٍ أَيَّتْهَا أَمْبَرُ
إِنَّكُمْ سَدِّرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Nabii Yaq-qhuub xaylo seece numû fanah afkunak:maca siinik finqitteeh maca waytan keenik itte.
72. Seece num kee kaâ luk suge mari amoyti keela wayna keenik iyye, tet neh baahaah tet nel gacsa num ambok rakub qari galtoh le, anu waasah kak anuk keenik iyye seece num.
73. Nabii Yuusuf tooboko Yallal siiniih xiibitna immay nanu sin baaxo bayisnuh ma mattinooy woh naamaanatal nek tibleeniih garqo ni ceelo hinnaay nanu garaaqa way makkino keenik iyyen.
74. Nabii Yuusuf maray keela gurrusa Nabii Yuusuf toobokok sin madqal garqi digaala macaay isin nanu garaaqa hinnino ittaanamal dirab leela tekkeenik keenik iyye.
75. Nabii Yuusuf tooboko keenil gacisak : Ni madqal garqay garqinte keela duyyet kak sugtaah geytintah galto usuk tu kak garqe mari naqasuh kaa haysitam le, Ni diinii kee Ni madqal daalimiinih yan maray sinam yudlumeeh garqo abe tama'nnah tan galtoh ken galtaanam tan keenik iyyen.
76. Tokkel Nabii Yuusuf mari kay tooboko kay fan gacsen waqdi, tokkel usuk isi toobokoya binyaamiin mingil fokkaaqak naharat fokkaaqo ken duyyek qimbise, tohuk lakal isi toobokoya binyaamiin mingil fokkaaqeeh

قَالُوا وَقَبْلُهُمْ مَاذَا تَفْعِدُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا فَنَقْدُ صَوَاعَ الْمَلِكِ وَلَمْ يَنْجَأْ بِهِ حَمْلٌ
بَعْدِهِ وَأَنَّا لِهِ رَعِيمٌ ﴿٧٢﴾

قَالُوا تَأْنِي لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا حِشْنَا لِنَفْسِنَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَرِيفِينَ ﴿٧٣﴾

قَالُوا فَمَا جَرَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ كَذَّابِينَ ﴿٧٤﴾

قَالُوا جَرَوْهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ
جَرَوْهُ كَذَّالِكَ نَجَرِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾

فَبَدَأَ أَوْعِيَتْهُمْ قَبْلَ وَعَاءَ أَخِيهِ ثُمَّ
أَسْتَحْرِجُهُمْ وَعَاءَ أَخِيهِ كَذَلِكَ كَذَّا
لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِي أَخْذُ أَخَاهُ فِي دِينِ
الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّنْ
يَشَاءُ وَقَوْقَ كُلُّ ذِي عِلْمٍ عَلِيْسُ ﴿٧٦﴾

keela kay mingilik yeeyeeqe,
tonnaah Nabii Yuusufuh
tama'nnah yan bica kaah bicisneeh
xabbacosne isi toobokoyta
binyaamiin raaqisuh, usuk masri
amoytihi madqal isi toobokoyta
binyaamiin garqiinô sabbatah
naqasuh kaa haysitaah isi abbah
xaylok kaa raaqisam luk mananna
Yallih fayxiy kay idinih tekkeh
akke waytek, nanu ninnih fanna
marah arooca fayya hayna
addunyal Nabii Yuusuf fayya kah
hayne innah, ummaan numuy
ixxiga lek ixxigah kaak yayse num
amol yan, ixxiga Yallat idiyyi ittam
fanah.

- 77.** Nabii Yuusuf tooboko: usuk (binyaamiin kinnuk) garqo abek, toysa nummah kaak duma kay toobokoyti Yuusuf garqo abeh suge iyyen, tokkel Nabii Yuusuf keenik yoobbe maxco isi nafsih addal qellissi heeh : isin umaanet xagtan numuk umaaneh gacak raqtan iyye isi nafsih addal tet qellisak, Yalli isin dirab kee ererik (almumma) weelossaanam yaaxigeh.

- 78.** Kay tooboko nacror kaat (Nabii Yuusuf kinnuk) gurrusak sinni abbah heen xagana duudusaanakeh, konnaba le qaziiizow ! usuk (binyaamiin kinnuk) kaxxa idaltuh yan abbay kaak baxsimam duude waa lek kay aftok nek numuk teyna bet, nanu diggah neh abteh tan maqaaneh meqe marih numuh koo nablek kaak iyyen.

* قَالُوا إِنَّ يَسْرِيقَ فَقَدْ سَرَقَ أَخَّهُ لَهُ
من قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ
يُبَرَّهَا لَهُمْ فَقَالَ أَتَنْتَشِرُ مَكَانًا وَلَهُ
أَعْلَمُ بِمَا تَصْنَعُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا إِنَّهُ أَعْنَزُ إِنَّهُ لَهُ أَبَا شَيْخًا
كَيْرَافَخْدُ أَحَدَنَا مَكَانًا وَلَهُ
مِنَ الْمُحَسِّنِينَ ﴿٧٨﴾

- 79.** Nabii Yuusuf: nanu Yalla eleeltnaah kaa maggansitna, Ni keela xaql kak geyne numuk aka num beynaamak, toysa diggah nanu daalimiinh yan mara kinnino toh abne nee tekkek keenik iyye.
- 80.** tokkel usun kaat faxeenimik yobbooden waqdi, sinaamak xabanah gacca iyyeeniih malsiten, keenik barah naba toobokoyti diggah sin abba nummah digga le xagana (ateeban) Yallal siinik bee kaa kaal gacissoonu waytaanamal, amahak duma Yuusufut abten ganol kaal bahteenim ma taaxigaanaa? keenik iyye, toysa anu masri baaxo macaba, masri baaxok awqeemih yabba idini yoh acee kee hinnay Yalli mekla yoh abe yakkem fanah, Yalli usuk mekla abba haytaamak meklah yaysi kinni.
- 81.** isin sinni abbâ fanah gacaay tekkem kaah warisaay, diggah nanu Nabbaw ku baxi binyaamiin garqo abeeh nanu ma ballinnino amoyti keela kay duyyek addak yeyyeeqen waqdiy woh nismite akke waytek, nanu xagana koh culle waqdi qellitteemih ixxiga luk manannino usuk garqo abu waamah kaak ixxica keenik iyye.
- 82.** Nabbaw elle sugne magaalah maraa kee arhoy lih nemeetey edde sugne essaay, nanu Ni toobokoytih caagid koh warisnaamat numma yacee mara kinnino kaak ixxica keenik iyye.

قَالَ مَعَادُ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدَنَا
مَتَعَذَّنًا عِنْ دُورَتِنَا إِذَا لَظَلَمُوْرَتْ

فَلَمَّا أَسْتَيْسُوْمُهُ خَلَصُوْمُهُ تَجِيَّشَ قَالَ
كَبِيرُهُمْ أَلَّا تَعْلَمُوْمَا أَبَأَكُمْ قَدَّ
أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْتَقَامَنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا
فَرَطْشُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى
يَأْذَنَ لِي أَلَّا أَوْيَحَكُمْ اللَّهَ لِي وَهُوَ خَيْرُ
الْحَكَمَيْنَ

أَرْجِعُوْلَى إِلَيْكُمْ فَقُولُوْيَاتَ بَانَآرَاتَ
أَبَكَ سَرَقَ وَمَا شَهَدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا
وَمَا كُنَّا لِغَيْبٍ حَفِظِيْنَ

وَسَكَلَ الْقَرِيَّةَ أَلَّى كُتَافِهَا وَالْعِيرَ أَلَّى
أَكْبَلَنَا فِيهَا وَنَا الصَّدِيقُونَ

83. Nabii Yuusuf tooboko tuduureeh, tokkel sinni abbah warsen waqdi ken abba keenik iyyeh : wonna hinnay sin nafsiy umaane siinit bilqisê caagidi isin duma Yuusufuk kah abten innaah, tokkel yi sabri qaxmeqe sabriy qaraarako edde anee wayta kinni, Yalli yi xaylô sidoc inkih yol ken gacsele, diggah Yalli usuk yi caalat yaaxigiyy usuk abba haamal naggaar kinni.

84. Nabii Yaq-qhuub derre keenit cabba heeh Yuusufuh yoo geyte nadaamaa kee rookaay iyye, namma inti diti cabba hayteh kaak qaddowte rookâ gexxaamah, tokkel kay lubbi rookak kibbiime usuk kaxxam tet qilsak.

85. Nabii Yaq-qhuub xaylo : Yallal xiibitna immay atu Yuusuf kassittaamak makatta rookâ biyaakah raba xayyoysi hinnay rabe marih num tikki ittam fanah kaak iyyen.

86. Nabii Yaq-qhuub keenil gacisak : yi kaxxa hammii kee rookak Yallak sa numul ma weqsita anu Yallih nacrooruk isin aaxige waytaanam aaxige keenik iyye.

87. Nabii Yaq-qhuub yi xayloy masri baaxô fanah gixaay Yuusuf kee toobokoyti xaagu oysitaay Yallih nacrooruk maboodina, diggah Yallih nacrooruk taggiriqceeh tabboodem matan, Yallih dudda tangaddee koros akke waytek keenik iyye.

قَالَ بْلَ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا
فَصَرِّحَ مَيْلَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَاْتِيَنِي بِهِمْ
جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَقَوَى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاْسَفًا عَلَيْيُوسْفَ
وَأَبْيَضَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَظِيمٌ

قَالُواْتَ اللَّهُ تَفَقَّدَنَّ كُرْيُوسْفَ حَتَّى
تَكُونَ حَرَضًا وَتَكُونَ مِنَ
الْمُهَلَّكِينَ

قَالَ إِنَّمَا آشْكُوْ أَبْيَضَتْ وَحُزْنَتْ إِلَى اللَّهِ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

يَكْرِنِي أَذْهَبُوهُ فَتَحَسَّسُو مِنْ يُوسْفَ وَأَخِيهِ
وَلَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحَ اللَّهِ إِنَّهُ وَلَا يَأْتِي شَيْءٍ
مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا أَقْوَمُ الْكَافِرُونَ

- 88.** Tokkel Nabii Yaq-qhuub xaylo masri baaxô fanah tewqeeh Nabii Yuusuf culte waqdi konnaba le qaziizow qabar kee gibdaabini nee kee Ni buxah mara xageeh dago mellebiy (lakqo kinnuk) dudda sinniy boola le luk nemeetek keexo neh duudusaay, ama melleb nek ukkuqaay kak raqtem sadqhatah neh kak low kaa nek takkuqeemih, diggah Yalli ceya edde tan marah sadqhat yacee mara galtahak kaak iyyen.
- 89.** Tokkel usuk ken maxco yoobbe waqdi keenih xabbacooweeh, Yuusuf kee kay toobokoytal bahtenim taaxigeenii? isin iggimâ ditet sugten waqdi keenik iyye.
- 90.** Nabii Yuusuf tooboko qajjibsitak : diggah atu Yuusufuu? itte Yeey anu Yuusufuuy ah yi toobokoytaay, Yalli gibdaabinak nee yeyyeqeesh fixiixik nee gaaboyseemit nee guneh, diggah Yallak meesiteeh gibdaabinal yisbire numuh, toysa diggah Yalli meqem abite marak galto mabaysa keenik iyye.
- 91.** Nabii Yuusuf tooboko Yallal xiibitna immay nummah Yalli nek koo muxxuseeh ixxigaa kee xiiqit fayya koo hee, nanu koo kee ku toobokoytak loowitih abneemit uma maray makkootê suge kinnino iyyen.
- 92.** Nabii Yuusuf a saaku sahii kee isin abten umaanel sin qaybissam matanaay Yalli dambi siinh cabele,

فَلَمَّا دَحَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا إِيَّاهَا الْعَزِيزُ
مَسَنَّا وَهَنَا الظُّرُورُ وَجَئْنَا بِصَدَقَةٍ
مُرْجَحَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَاصْدَقْ
عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَحْبِزُ الْمُتَصَدِّقِينَ

قَالَ هَلْ عَلِمْتُ مَا فَعَلْتُمْ يُوسُفَ
وَأَخْيَهِ إِذَا نَشَّ جَاهْلُونَ

٨٩

قَالُوا أَنَّاكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ
وَهَذَا أَحَدُ طَرْفَيْنِ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ وَمَنْ
يَتَّقَ وَيَصْبِرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ

٩٠

قَالُوا تَالَّهُ لَقَدْ أَثْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَلَنْ
كُنَّا لِذَاطِقِيْنَ

٩١

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمْ أَيْمَانُ يَغْفِرُ اللَّهُ
لَكُمْ وَهُوَ أَحَمُّ الْأَرْحَمِينَ

٩٢

usuk nacror le marak nacrooruh
yaysi kinni aben dambik kaal gaca
marah keenik iyye.

- 93.** Nabii Yuusuf isi abbah xaagu
keenik abe waqdi, weeqi gibdah
inti weem kaah warseeniih, ama
yi kamis luk gixaay yabbak foocal
hayisa mabla kaah aduureleeh
yable num akkelek, sinni buxaaxih
mara inkih yol baaha keenik iyye.
- 94.** arho masri baaxok Yuusuf kamis
luk tewqeeh baxsimte waqdi, ken
abba Nabii Yaq-qhuub isi garil suge
marak anu diggah Yuusuf suruy
geyaah yot xaaxah yan, ebebeeh
kas cabe yok axce wayteenik
keenik iyye.
- 95.** kay xaql suge mari Yallal xiibitna
immay, diggah atu Yuusuf kacanuh
duma abba hayte hoxat edde tanto
kaak iyye.
- 96.** Tokkel Nabii Yaq-qhuub Yuusuf
addunyâ manol yaniimil kaa
aytikumusa num yemeeteeh
Yuusuf kamis foocal kaak hee
waqdi, mabla kaah tuduureeh
baaxo yable num yekke, diggah
anu Yallak muxxoo kee nacrooruk
isin aaxige waytaanam aaxige
siinik maxaccinniyoo? keenik
iyye.
- 97.** kay xaylo Nabbaw ku Rabbi dambi
neh cabam kaak neh esser, diggah
nanu Yuusuf kee kay toobokoytal
bahneemit makkoota marih loowot
gacnek kaak iyyen.

أَذْهَبُوا إِقْمِصِي هَذَا فَالْقُوَّهُ عَلَى وَجْهِهِ
أَنِّي يَأْتِي بَصِيرًا وَأَنُونِي بِأَهْلِكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٤٦﴾

وَلَئِنْ أَفْصَلْتَ الْعَيْرَ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي
لَأَحِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تَقْتَدُونِ ﴿٤٧﴾

قَاتُلُوا تَالَّهَ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيرِ ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا آتَاهُنَّ جَاهَةَ الْشِّرِّ أَقْنَهُهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَأَزْرَقَهُ بَصِيرًا قَالَ أَنِّي رَأَيْلَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

قَاتُلُوا إِنَّمَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا دُونُكُنَا إِنَّكُنَا
خَطِئِينَ ﴿٥٠﴾

- 98.** Tokkel ken abba inni Rabbi dambi cabti sarra siiniih essereeyyo, diggah usuk dambi cabti li xuwaw li kinni keenik iyye.
- 99.** Nabii Yaq-qhuub kee kay buxaaxih mari masri baaxô fanah yewqe Nabii Yuusuf fanah gexak, tokkel usun Nabii Yuusuf culen waqdi usuk isi namma xaltani aliilit xabba heeh isi buxah ken orbise, isin masri marih baaxo Yallih fayxiyh kulli umaanek amaanah anuk cula keenik iyye.
- 100.** isi namma xaltani Reedâ qarkaytol fayya heeh, isi xaquk ken daffeyse, kay xaltanii kee kay tooboko konnabaay massakaxxah sujuuduh kaah radde, Nabii Yuusuf isi abbak : yabbaw ama sujuud anu duma qunxuk suge saaku kol maaqe soonoh fidgay yi Rabbi numma abe kinni kaak iyye, nummah yi Rabbi casbik bukku yoo heeh sin barrik bahha hee waqdi yoh yemqeh, yoo kee yi toobokô fan sheytan yoysommeek gamadal, diggah yi Rabbi isih faxam caalih xabcinuk arac xagsa, diggah usuk ixxiga li abaamal naggaar kinni.
- 101.** Tohuk lakal Nabii Yuusuf isi Rabbi xaaqak: yi Rabbow nummah reeda yoh teceeh soonoonâ fidga yoo barisse, qaranwaa kee baaxo gine Rabbow, atu addunyaa kee akeeral inkih yawlaytu kinnitok anu muslimtuh

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَأْوَى إِلَيْهِ أَبُوهُهُ
وَقَالَ أَدْخُلُوا مَصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَمْنِينَ ﴿٤٩﴾

وَرَفِعَ أَبُوهُهُ عَلَىٰ الْعَرْشِ وَخَرُولَهُ وَسُجِّدَ
وَقَالَ يَأَبْيَهُ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَيِّ مِنْ قَبْلِ قَدَّ
جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِهِ إِذْ أَخْرَجَنِي
مِنَ الْمَسْجِنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْرِ وَمِنْ بَعْدِ
أَنْ نَزَّعَ الشَّيْطَنُ بَيْنِي وَبَيْنِ إِلْحَوقَتِي إِنَّ
رَبِّي لَطِيفٌ لَمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ ﴿٥٠﴾

* رَبِّي قَدْ أَتَيْتَنِي مِنَ الْمُلَائِكَ وَعَلَمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطَّلَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ أَنَّتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَالْحَقِيقَى بِالصَّالِحِينَ ﴿٥١﴾

anuk yoo qidaay meqe mara yoo
eleelis iyye.

- 102.** Nabiyow! (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) ama Nabii Yuusuf caagidik koh warisnem wacyih kol oobisne qellitte xaagittek, atu Nabii Yuusuf toobokoh xaql ma suginnito usun sinni caagid yeggereereqeeniih usun uma malah malsen waqdi.

- 103.** Nabiyow korosuk maggo mari koo nummaysaah koo kataatam maaba atu ken iiamaanah baakersimta way.

- 104.** Atu iiamaanah keenih abta seecol hebeltô galtoy keenik esserta mantu, Nabiyow ama Qhuraan usuk kalah tanim hinna sinaamah kassis yakke kaa akke waytek.

- 105.** Yallih inkittinaane kee kay dudda tascasse astootiy Qaranwaa kee baaxol taniy usun yableeniih derre edde cabaanay elle tatraana ma gide takkee ?!

- 106.** Ama korosuk maggo mari Yalla ma nummaysa, usun numtinwwellu agleh kaat haan ken akke waytek kaah aban qibaadal, usuk ken gineeh ken yarzuqhem aaxaguk.

- 107.** Ama koros Yallih digaalak ken buulta tiyay duddu ken hayta keenil obtaah keenit amaatee kee hinnay Qhiyaama garciik keenit tamaateemik amaan maay geen? usun tet cube kalah.

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْعِيْبِ بُوْجِيْهِ إِنَّكَ لَمْ
كُنْتَ لَدَنِيْهِمْ إِذَا أَجْمَعُوكُمْ هُوَمْ
يَمْكُرُونَ

وَمَا أَكَبَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ
بِمُؤْمِنِينَ

وَمَا لَتَسْكُنُهُمْ عَيْنِيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا
ذَكْرُ الْعَالَمِيْنَ

وَكَيْنَ تَنْعَمُ إِيْمَانِيْهِ فِي السَّحَوَاتِ وَالآخِرَةِ
يُمْرُونَ عَلَيْهِمْ وَهُمْ عَنْهَا مُعَرِّضُونَ

وَمَا يُؤْمِنُ أَكَبَرُهُمْ بِإِلَهٍ إِلَّا وَهُمْ
مُشْرِكُونَ

أَفَلَمْ يُؤْمِنُوا أَنَّا تَأْتِيْهُمْ غَيْشِيْهُ مِنْ عَدَابِ اللَّهِ
أَوْ تَأْتِيْهُمُ الْأَسْعَادُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا

يَشْعُرُونَ

108. Nabiyyow keenik ixxic : ah yi gitay yoo kee moominiiniy yoo katatte Yallih qibaadâ fanah sinam elle secna kinni, ixxigaa kee asmat Yalla le gambik luk, anu Yallat agleytit haamak kaa saytunnoysaah, anu agleytit kaat haa marih num hinniyo keenik iyye.

109. Nabiyyow kok duma labha akke waytek magaalol marak farmoytitteh num ma ruubinnino wacyi keenil oobisak, usun (koros kinnuk) baaxô bagul macah gexe waanaa? keenik duma ambiya dirabboyse marak ellecabo kah tekke inna yableeninkeh, akeerâ dabqih galto sinni Rabbik meesite marah aysuk raqta addunyâ manok, a korosey amahal kaskassowteenih ma taaminaanaa?

110. Nabiyyow koo dirabboyse maral mayso geytaamih fayxit maasassakin kok duma warrayte farmoytiitih mayso mamattok, diggah usun (farmoytit kinnuk) sinni marih iimaanak obbodduuy usun ken dirabboyseenim ismitti haanam fanah, too waqdi Ni catoo kee Ni qokol kaxxa gibda ken xabba hayte waqdi keenih yemeete, tokkel nanu ninnih fanna mara naggosna digaalak, Ni digaala umeyniitih yan marak magacsimta.

فُلْ هَذِهِ سَيِّلٌ أَدْعُوا إِلَىٰ اللَّهِ عَلَىٰ
بَصِيرَةٍ أَنَّا وَمَنْ تَتَّبَعَنَا وَسُبْحَنَ اللَّهِ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشَرِّكِينَ ﴿٨٨﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي
إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرْبَةِ فَمَرَّ يَسِيرًا وَفِي
الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَيْقَبَةُ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَاهُ الْآخِرَةُ حَيْثُ
لِلَّذِيْنَ آتَيْنَا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا أَسْتَيْسَ الرُّسُلُ وَظَلَمُوا أَنَّهُمْ
قَدْ كُنْتُمْ بِذِنْبِكُمْ هُمْ نَصْرٌ نَافِعٌ مِنْ نَشَاءٌ
وَلَا يُرِدُّ بِأُسْنَاعِنِ أَلْقَوْهُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٩٠﴾

111. Nummah Nabiyow farmoytit
 xaagittek kol maaqnem kee ken
 dirabboyse marat yekke finqat
 qaafiyatah yan kas le marah elle
 kaskassoowaanam edde tan,
 ama Qhuraan usuk diraabah
 ginnaasiten yab hinna, kinnih
 immay kaak foocat temeete
 kitooba nummaysaah ummaan
 iimik sinam kah ceyitti ittaamih
 baxxaqqah kaa oobisne, usuk kaal
 yeemene marah tirtoo kee nacror
 kinni.

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِ عَزَّلُوا لِلْأَبْيَضِ
 مَا كَانَ حَدِيثَكُلُّهُ تَرَهُ وَلَا كُنْ تَصْدِيقَ
 الْذِي يَنْ يَدِيهِ وَقَصْصِيلَ كُلُّ شَيْءٍ
 وَهُدَى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
 ﴿١٦﴾

SUURAT ARRAQDI

Madiinal Obte, 43 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Miim-Raa (edde faxem Yalli yaaxige) amah Qhuraan kitaabih aayootay, usuk (Qhuraan kinnuk) Nabiyow ku Rabbik cakkih kol obsime, kinnih immay sinaamak maggo mari kaa ma nummaysaay kaal mataamita.
2. Yallay fayya iyye kinni Qaranwa makaado maleh isin elle tablen innal fayya tet haytem isi duddah, tohuk lakal Yalli qarshi amol ise celta fayyah fayya iyye, usuk ayroo kee alsal isi naqosah tuxxiqih xabbacoyseeh ken qane, ken nammayak ummaan tii keenik isi maroh addal mermerita (meekita) muggaqsimah yimixxige waktî (Qhiyaamah ayro kinnuk) fanah Yalli addunyaa kee akeerâ caagid isi naqosah bicsah isih elle faxa innal, isi inkittinaanee kee isi dudda tascasse astooti siinh baxxaqqa haa, Qhiyaamah ayro sinni Rabbit tangoorowoonu waytaanaah kaâ fanah taduuroonu waytaanamal taamineeniih tasmiteenimkeh.
3. Yalla kinni baaxo fidisseeh farakka haytem, qaleela xiikooluh tet bagul hayteeh, weeqayittey gexxa tuxxiqih siinh elle

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْءُ تَلَقَّى إِيَّاهُ الْكِتَابُ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكَنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ①

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَاهُمْ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلَّ يَجْرِي لِأَجْلِ مُسْمَىٰ يُدْبِرُ الْأَمْرَ فَقَدْ أَلْآيَتِ لَعَلَّكُمْ يَلْقَاءُونَ رَبَّكُمْ تُرْكُمُونَ ②

وَهُوَ الَّذِي مَدَ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَبِيعَ وَأَنْهَرَ وَمِنْ كُلِّ الشَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا رَوَاحَينَ أَشْيَانٌ يُعْشِي أُلَيَّالَ النَّهَارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ

لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢﴾

haytem sinaamey, kulli mexexuy
 maggo afah yanik namma
 qaynat (qadoomuuy, dataamaay,
 salfaleemiiy, sayim kinnuk) teetil
 siinh hee, laqo barti ditet siinh
 buule, diggah tohut inkih kasleeh
 cubbusa marah Yallih inkittinaanee
 kee kay dudda tascasse astooti edde
 tan.

4. Baaxok exxaaxiy ittak garit taniy
 meqeeh sinam tanfiqem elle
 taabukee kee xagadah tan baaxoy
 tu elle Aabuke waytah tan, qinab
 basaatin (masnoona kinnuk) kee
 buqreey (darqi kinnuk) tamiray
 inki laqibik namma caxaay sidiica
 caxa kak taabuke tanih, inki
 leek afaquk inki burtal aabakuk,
 kinnih immay makmol tuuy tuk
 kak muxxusna tan, diggah tohul
 kaskassoowaah cubbusa marah
 Yallih dudda tascasse astooti edde
 tan.
5. Nabiyow ama astootih lakal
 atu ama korosuk aamine wayti
 qajjibsittek toysa ken maxco
 wohuk qajabah lafitak raqta
 : rabneeh burta nakke waqdi
 nanu diggah qusubuk ugtennoo?
 iyyaanamih maxco qajabah fulah
 keenik tanim, too mari usun sinni
 Rabbil koroositeeh ugut ayro
 tаниم yengeddee mara, woo mari
 Qhiyaamah ayro girâ silsiloota
 ogoh fillittet kak tanu wayta mara
 kinni, woo mari girâ mara usun tet
 addal waarak.

وَفِي الْأَرْضِ قطْعٌ مُتَجَوِّرٌ وَجَنَّاتٌ مُّنْ
 أَعْنَبٍ وَرَزْعٍ وَخَيْلٌ صَنْوَانٌ وَغَيْرِ صَنْوَانٍ
 يُسْقَى بِمَاءٍ وَحِدَّةٍ وَنَفَصُلٌ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ
 فِي الْأَكْعُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿٥﴾

*وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبْ قَوْلُهُمْ أَذَاكُنَا
 تُرَبَّاً أَنَّا لِفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أَوْ لَتَبَّاكَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِرَبِّهِمْ أَوْ لَتَبَّاكَ
 الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ أَوْ لَتَبَّاكَ أَصْحَابُ
 الْأَنَارِ هُمْ فِيهَا حَالُونَ ﴿٦﴾

6. Nabii Mucammadow ﷺ ama korosuy koo dirabbossa anqasah digaala neh bah iyyaanamah kot tasissike iimaanaay saay kee maqaane edde tanik naharat, nummah keenik duma ken innah sinni farmoytit dirabboyse marat tekke digaala keenih warraytehik usun wohul macah kaskassoowe waanaa? Nabiyow ku Rabbi sinaamah qafu abe kinni usun aben dulmii kee aben dambih bagul anuk, digaalalh keenit assissike waa waqdi addunyal, diggah ku Rabbik digaala gibdih koroosannuu kee uma taamah baguk kate waah aben dambik kaal gace waa maral.
7. makki koros ittah kay Rabbik kay numma tascasse asta macah kaal obsime waytaa Nabii Muusah caxxa kah yeceeh Nabii Saalich alà kah yecee innah? Nabiyow atu cagalalh Yallih digaalak sinam meesiise kinnitooh, kulli mari Yallih farmoytay Yallih gitâ fanah ken seeca le.
8. Yalli kulli saytiyay gidah (idqissoh) bagut takkuqeh tanim labik sayim yaaxigeh, gidak (idqissok) maxax fanak caxam kee sagla alsak duma taabukem hinnay gidak (idqissok) sagla alsak amot kak ossimtam yaaxigeh, ummaanim Yallih xaql waadol tan, tamaggay hinnay daggowtay.

وَيَسْتَعِجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُثْكِنُونَ
لَذُومَعَفَرَةِ الْتَّائِسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ
ءَايَةٌ مِّنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ
فَوْقَمْ هَادِ

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ
كُلُّ انْشَاءٍ وَمَا تَعْصِي
الْأَرْحَامُ وَمَا تَرْدَدَ وَكُلُّ شَيْءٍ
عِنْدَهُ وَمِقْدَارٌ

عَذَّلَهُ الْغَيْبُ وَالشَّهَدَةُ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالُ ﴿٦﴾

9. Yalli ginok qellitti ittam kee ginoh umbullu ittam inkih yaaxigeh, Yalli Nabaah usuk kulliimik isi duddaa kee isi Nabnah iro Raaqa.
10. Sinaamey Yallih ixxigal maxco ramma siinik hee num kee fayya siinik tet hee num massowtah; Yallih xaql barti ditet isi taama qellisa num kee qado laqo gexak ayballuk tet aba num kay ixxigal massowtah.
11. Yalli malaykay seehadayti dacayrih sittal ciggulta le, is Yallih amrih umaane celli haytaamak foocaa kee derrek kaa dacriissa;diggah Yalli seehadah yecee niqmat keenik ma seelabaay keenik makorsa, usun sinni nafsih Yalli ken kah amrise meqe taama cabbaay uma taamah abittô fanah gacca iyyaanam fanah, Yalli sinaamal digaalah bala oobisam faxek, toysa tet keenik gacissaah waasam matan, usun Yallak kalah awlaytuy keenil obta bala keenik waasaah keenik cata malon.
12. Sinaamey Yalla kinni isi duddaa kee isi inkittinaane tascasse astootik cankaxa sin taybulleem, kakkaqo siinil obtaamak meesitak, hinnay rob siinih edde radaamah kaah sangeelak, Yalli isi duddah maggo lee quuka qubultay tuxxiq siinik edde yani siinih gina.
13. angad isi Rabbi saytunnoysah kaa faylisak, malayka isi Rabbi saytunnossah kaak abta

سَوَاءٌ مَنْ حُكِمَ مَنْ أَسْرَ اللَّقْوَلَ وَمَنْ جَهَرَ
بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفَى بِالْيَقِيلِ وَسَارِبٌ
بِالنَّهَارِ ﴿٧﴾

لَهُ مُعَقَّبٌ مَنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ
يَحْفَظُونَهُ وَمَنْ أَنْجَى اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا
يُقَوِّي وَحَتَّى يُغَيِّرُ وَمَا يَأْنِسُهُمْ وَإِذَا رَأَدَ
اللَّهُ يَعْلَمُ سُوءًا فَلَا مَرَدَ لَهُ وَمَا الْهُمْ
مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالِّ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرَقَ حَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنَشِّئُ السَّحَابَ أُنْثِقَالًا ﴿٩﴾

وَيُسَيِّحُ الْأَرْضَ حَمَدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ
خِيفَتِهِ وَيُرِسِّلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا

meesih, Yalli Qaraanak finqissa kakkaqooqa ruubaah isi ginok isih faxa mara edde finqisa, ama koros usun Yallih inkittinaanee kee usuk Qhiyaamah ayro isi gino ugusu waamah dudda leemil Nabiyow koo kee moominiin giddiyaanah, Yalli usuk kaxxa qandee kee gibdi digaala le kay amri cine marah.

- 14.** Cakki qangarah (laa ilaaha illallâ qangara kinnuk) seeco dibuk Yalli leeh kaak sa qibaada cakkisittam matan, Yallâ kalah koros taqbudeeh xaaqitta Yallitte ise kallaca maral tumagacissa, ken caalat teetil luk bakaare numuy xerrikek leeh namma gaba fakka heeh ruubeh inna kinni, is af kaak taafenkeh, is kay af maguftaay, koros isi Yallitet abta kallaci tuhinna kaxxam cakki gitak xeeruk raaqa kaa akke waytek, usun Yallat agleyta heenimih sabbatah.

- 15.** Qaranwaa kee baaxol eneyyi ittam inkih dibuk Yallah taqunxee, moominti dooritih kaah kummaatak kay amri oggolak kaah yaqunxee, korosti umaane kaa xagta waqdi dirkih kaah yaqunxee, kay ginok iraawoowa carraay saaku kaah taqunxeek kay fayxih tangayye.

- 16.** Nabiyow ama korosuk qaranwaa kee baaxo gine Rabbi miyyaay? keenik ixxic, usun elle gacsanam maloonuk gintem Yalla keenik ixxic, tohuk lakal isin Yallâ kalah Yallittey taqbudeeni isi nafsih tu

مَن يَشَاءُ وَهُمْ يُجَدِّلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ
شَدِيدُ الْعِدَالِ ﴿١٣﴾

لَهُ دُعَوةُ الْحُقْقَىٰ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَهِنُونَ
هُمْ شَرٌّ إِلَّا كَبِيسْطٌ كَفَتْهُ إِلَى الْمَلَائِكَةِ لِيَبْلُغَ فَادُورًا هُوَ
بِيَلْغِيْهِ وَمَا دُعَاءُ الْكُفَّارِ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوعًا
وَكَرْهًا وَظَلَّلُهُمْ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصَالِ ﴿١٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ
أَفَخَدَهُمْ مِنْ دُونِهِ أُولَئِكَ لَا يَمْلِكُونَ
لَا نَفْسٌ هُوَ قَعْدًا وَلَا صَرْفٌ هُلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ
وَالْأَبْصَرُ إِمَّا هُلْ تَسْتَوِي الْأَظْهَرُ ثُمَّ أَنْتُرَ أَمْ جَعَلُوا

xiqtam duude waytaah, tukalak tu isik waassam duude wayta haysitteenii? Nabiyow korostay inti mali giddah yanii kee moomintuy intile numih giddah yani maay missowtaah? hinnak koroosannuy ditê giddah yanii kee iimaanay diifi giddah yani sin xaql maay missowtaa? keenik ixxic, hinnak usun ama Yallat agleh haysitan Yallitte yaqbudeeni is Yalli gine ginoh innah tan gino maay gintee? magininna, tokkel Yalli ginem kee ken Yallitte gintem sitta keenit celuh is inkinnah gintem mali, Nabiyow kullim suge waytik gintem Yalla, usuk inki Rabbiy dirkiseh yaniq qibaada dibuk cakkisita kinni keenik ixxic.

17. Yalli cakkii kee deedalah Qaraanak oobise leey, daqor qunxaanee kee nabiinah yakkeh gidel kah weeql ceelallo yoogore, tokkel weeqi tuxiqe wayta qaafo amol quuka, tokkel cakki leê giddaay ma baya, deedal usuk qaafô giddaay bayah Yalli cakkii kee deedalah maqaadinik (dahabaay qado lakqooy, nacaasaay wonnah tanim kinnuk) bilaa kee mansoofay edde yantifikeenih guranah diyaayankeh gira elle ursumtel aka ceelallo yoogore, leek qaafo kah tawqe innah maqaadiniy eeliseenik amol laltaah tawqe qaafoh tugactek baytaah fixixxah, sinaamah tu xiqtamah tugactek saytun lee kee saytun maqaadin baaxol elle raaqa,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَإِنَّهُ لَذِيقَةٌ لِّلْمُنْتَهَىٰ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْهُ شَيْءٌ وَّهُوَ الْوَحْدَةُ الْفَهِيرُ

أَنَّزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاهِيَّةً سَالَتْ أَوْيَةً يُقَدَّرُهَا فَأَخْتَلَ أَسْتَقْبَلَ زَيْدَ الْأَنْصَارِيَّ وَمَمَّا يُوْقَدُونَ عَلَيْهِ فِي الْأَنْتَارِيَّةِ حِلْيَةً أَوْ مَنْتَعَ زَيْدَ مَثَلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَطْلَ فَأَمَّا الْأَرْضُ فَيَدْهُبُ جُفَاهُ وَلَمَّا يَنْفَعَ النَّاسُ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالُ

tonnaah cakki mabayaay elle raaqa, Yalli tama ceelalloola siinih kah baxxaqqa hee innah sinaamah ceelalloola yaagure cakkii kee deedal ittak baxsimankeh.

18. Yeemeneeh sinni Rabbii kee kay farmoytih amri oggole mari jannat le, koroositeeh Yallaa kee kay farmoytih amri cine mari gira le, diggah koros maaluk addunyal tanim inkih aallinnay Qhiyaamah ayro sinni nafsik jahannam gira culaanamak fidah kaa acuwak yeneeniih Yalli keenik oggolak mananna, woo mari usun abba heen uma taamal uma cisab lon, keenik orbeyna jahannam giraay is manxu gacta fidooy keenih fidsimtem.

19. Nabiyow cagalalah ku Rabbik cakkiy (Qhuraan kinnuk) kol obsime yaaxigeeh kaa nummayse num kee cakki nummaysaamak sorkocobbaxi inti wee numih inna maay kinni? maleey hinna, cagalalah ama Qhuraaniih aayootal kaskassowtam Qaafiyatah yan kasle mara kinni.

20. Usun Yallih xagana dacrisaad duudusa mara kinnon, usun ateebanay (xagana kinnuk) Yallah culeeni aggile (make) waa mara kinnon.

21. usun Yalli xakaba iyyeh sinam kah amrise Ramad xakbaah sinni Rabbik meesita mara, usun uma cisab kee gibdi fokkaaqoy gira

لِلَّذِينَ أَسْتَأْجَبَأُنُولَرِبِّهِمُ الْكَسْنِيٌّ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِبُوا لَهُوَ أَنَّهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلُهُ وَمَعْهُ لَا قَدْرَ سُوَّةٍ إِلَّا تَكُونُ لَهُمْ سُوَّةٌ حُلْسَابٌ وَمَا وُنُمْ رَجَهُمْ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

* أَفَمَنْ يَعْمَلُ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحُكْمُ كَمَنْ هُوَ أَعْمَقُ إِنْتَيْكَ كَمْ أَفْلُو الْأَلَبِ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمَيْقَاتِ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمْرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوَّةَ الْحُسَابِ ﴿٢١﴾

ken culussuwaytak meesita mara kinnon.

22. usun gibdaabinaa kee Yallih taaqatal yisbire mara, sinni Rabbih fooca edde gurrusak, salat elle faxxiima innal abah soolisaah keenih necee rizqhik tu yacee mara kinni qellisak ayballuk, meqe taamat uma taama gutqa mara tet dugtankeh, too mari usun akeeral ellecabô dabqay fayla le lon.

23. Woo meqe ellecabo is madab jannootay qadni deqsittay culaana kinni, ken abbobtiiy ken agabuu kee ken Samadak meqe mari keenî luk tet cula, malayka kulli afak keenil culta.

24. Malayka Yallih taaqatal tisbireenimih sabbatah kaak nagaynan siinil tanay keenik itta, toysa tama sin ellecaboy fayla le maxxu meqe ellecabo (jannat kinnuk) kinnii!

25. Uma maray Yallah ateeban heek lakal yaggileeh, Yalli xakbiyyah sinam kah amrissi hee Ramad yargiqeeh, uma taamat baaxo baysa mari, woo mari usun abaaroy Yallih Racmatak ken tayxeere loonuuuh, akeeral uma dabqa lon.

26. Yalli isih faxa marah rizqli farakka haah, isih faxa maral ceyissi kaa haa, koros addunyâ manol rizqli farakka keenih iyyeemit wallithee, addunyâ mano akeerâ manoh garil dago duyyey xayuk tamurruqe akke waytek is tu hinna.

وَالَّذِينَ صَرُّوا أَثْيَعَاهُ وَجْهَ رِزْقِهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُ سِرًا وَعَلَانِيَةً وَدَرَوْنَ
بِالْحَسَنَةِ الْسَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ^(٢٢)

جَتَّتْ عَدْنٌ يَدْجُونُهَا وَنَصَاحَ مِنْ إِبَابِهِمْ
وَأَزَّوْجَهُمْ دُرْدِرَتِهِمْ وَالْمَاتِكَةُ يَدْخُونَ
عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ^(٢٣)

سَلَمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَرَّبْتُمْ فَنَعِرْ عُقْبَى الدَّارِ^(٢٤)

وَالَّذِينَ يَنْفُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيقَاتِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمْرَلَهُ بِهِ
يُوْصَلُ وَيُقْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ
الْعَنْتَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ^(٢٥)

اللَّهُ بِسُلْطَنِ الرِّزْقِ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحِيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
مَتْعٌ^(٢٦)

- 27.** koroosite mari kay Rabbik astay
kay numma tascasse macah kaal
obsime wayteeh, dumi ambiyal
kah obsimte innah iyye, Nabiyow
diggah Yalli isih faxa mara tirtô
gitak makkoysaah isil gace mara
cakki diinî fanah tirri haa keenik
ixxic.
- 28.** Yalli isi diinil tirri haam
yeemeneeh Yallih cusiyat lubbitte
satta kak itta mara, oobbiya!
lubbitte edde satta ittam Yallih
cusiyya kinnik.
- 29.** Yalla kee kay farmoya
nummayseeh, meqe tamoomi
abbaasite mari ruftoo kee meqe
gacsimeyna lon (jannat kinnuk).
- 30.** Tonnaah Nabiyow kok duma
farmoytit warrayte ummattah kah
rubne innaah koo ama ummattah
rubne, tama ummattal nanu
wacyih kol oobisne Qhuraan keenil
takriyemkeh, usun Racmaan
kinni Rabbiy fulte Racmatta lel
koroositak, Nabiyow keenik ixxic:
usuk yi Rabbiy kaak sa yaqbuden
Yalli kak anee waay qibaada dibuk
cakkisita kinni, anu dibuk kaal
keltaah yi gacsimeynaa kee yi
madaara kaâ fanah takke.
- 31.** Yalli korosul gacisak: diggah
wokkel Qhuraanay yakriyeeniy
qaleelâ edde gexsimtaah, le aracak
edde katta, hinnay baaxo edde
taggiggiqqeeh, hinnay rabtem
edde tanuwweeh, edde yaabsinta
suginnay, tama Qhuraanak ten

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا أَنْزَلَ عَنِّي إِيمَانٌ
مِّنْ رَبِّهِمْ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضْلِلُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
إِلَيْهِ مَنْ أَنْتَابَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطَمَّئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا إِذْ كَرِّرَ اللَّهُ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ
وَحْسُنُ مَعَابٍ ﴿٢٩﴾

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهَا أُمُّمٌ لَتَسْتَوْاعُ أَعْيُمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَهُمْ بِكُفُرِهِنَّ قُلْ هُوَ رَبُّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلُ وَإِلَيْهِ مَنَابٌ ﴿٣٠﴾

وَلَوْلَئِنْ فَتَرَوْنَا سَيْرَتْ بِهِ الْجَبَلُ أَوْ قَطْعَتْ بِهِ
الْأَرْضُ أَوْ كَعَمَ بِهِ الْمَوْقِفُ بَلْ لَهُ الْأُمُرُ
جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِيَكُمْ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَوْلَيَشَاءَ
اللَّهُ أَهْدَى الْنَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَنْزَلُ الَّذِينَ
كَفَرُوا تُصْبِبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ

tamahat weeloysimak tenem, tohuh usun kaal aamanuk manannon, Wonna hinnay caagiida inkih Yalli le, tokkel moominiinh yan mari, diggah Yalli faxinnay baaxol tanim inkih sinaamak tirri haak yenem maaxaginnaa? koroosite mari balooli keenil obtaamak makata koroositeenimih sabbatah, hinnay woo balooli ken dabooqak gariik obtaamak makatta, Yallih xagni keenih xikki iyyam fanah, diggah Yalli hee xagana ma maka.

- 32.** nummah Nabiyow kol anqasen ken tekkek kok dumi ummattay warrayte sinni farmoytiitil anqasseh, tokkel koroosite marah wakti abeeh, tohuk lakal ken ibbixeeh inni digaalat ken finqisehik, tokkel Yi digaala mannak teneeh?
- 33.** Ummaan nafsi taamak abem loynisaah dacrisa Yalli yayse innaa?ama Yallat tasgalleenimiy tuxxiq kee tu kalak tu aalle wayta taysee qibaadah cakkisitiyyah? usun Yallat agleytit heenihik Nabiyow ken muggaaqisa keenik ixxic, hinnak isin Yalli Aaxige waa Yallitte kaah warissaanaa? kay baaxol, hinnay isin agleytiitil ken muggaaqissaanaa deedalay maxcok numma edde anee waytah, wonna hinnay koroosite marah ken uma mala keenit bilqisimteh, usun tirtô gitak waasimeenih, Yalli cakki gitak makkoyse num usuk tirri ise haytam mali.

أَوْكُحُلْ قَرِبَاتِنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيْ وَعْدُ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُخَلِّفُ أَمْبِيَادَ
﴿٢١﴾

وَلَقَدِ اسْتَهْزَىْ بِرُسُلِنْ قَبْلَكَ فَأَمْلَيْتُ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَمَّا أَخَذَ ثُمَّ فَكَيْفَ كَانَ
﴿٢٢﴾ عِقَابٌ

أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىْ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
وَجَعَلُواْ اللَّهَ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُوهُمْ أَمْ تُبَغُونَهُ
بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ يُظْهِرُونَ مِنَ الْقُوَّلِ
بَلْ زِينُنَّ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ مَكْرُهُهُمْ وَصُدُّوْعُهُنَّ
الْسَّيِّلُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ مَمَّا لَهُ مِنْ هَلَوِ
﴿٢٣﴾

34. Ama korosuy Yallih gitak sinam waassa addunyâ manol gibdi digaalale, qidim kee seewah ken orbisaanamat, akeerâ diggaala addunyâ digaalak gividuk raqta, usun Yallih digaalak ken cataah ken reebisé malon.

35. Yallak meesita mari kah xagnisime jannatih ceelallo lakal weeqaytitte guba kak gexxaah, caxammixuu kee silaalo kak aggiriqqe wayta jannata, toh jannatal Yallak meesite marih ellecabo kinni, Yallal koroosite marih ellecabó gira kinni.

36. Nabiyow yahuud kee nasaarak kitab kah necee marak koo nummassem kol obsime Qhuraanah wallittah, ku saduh koroosannul maagowte buttak kol obsime Qhuraanak tu Yangaddee mari keenit yan, Nabiyow cagalahanu Yalla dibuk aqbudeeh agleyta kaat heewaamah amrisime keenik ixxic, anu kay qibaadâ fanah sinam seecaah yok gacim (toobat kinnuk) kaâ fanah yakke.

37. Tonnaah Nabiyow naharsi ambiyal kitooba kah oobisne innaah ama Qhuraan Qarab afat kol oobisnemekla kaal abtamkeh, ku Rabbik ixxigak koh temeteemih gamadal, Nabiyow tama korosih kalbi fayxiixa katattek, Yallih digaalak koo cata awlaytu mageytaay, teetik koo Reebise mageyta.

38. Nabiyow nummah kok duma konnabale farmoytit rubneeh,

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابٌ أَخْرَى
أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ فِي اللَّهِ مِنْ وَاقٍِ ﴿٢٤﴾

* مَثُلُّ الْجَنَّةَ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجَرَّبُ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أَكُلُّهَا دَائِمٌ وَظَلَّهَا
تِلْكَ عَقْبَى الَّذِينَ أَتَقْوَى وَعَفَّى
الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٢٥﴾

وَالَّذِينَ إِذَا نَهَمُوا كِتَابَ يَفْرُّوْنَ بِمَا
أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَمِنَ الْأَخْرَابِ مَنْ يُنْكِرُ
بَعْضَهُ وَقُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا
أُشْرِكُ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَعَابٍ ﴿٢٦﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا حُكْمًا عَلَيْنَا وَلَئِنْ تَبَعَّثْتَ
أَهْوَاهَهُ فَمَا عَدَ مَاجَاهَكَ مِنْ أَعْلَمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍِ ﴿٢٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا

agabuu kee xaylo keenih necee, hebeltô farmoytah Yallih idni akke waytek asta baaham kaah matakkaay kaah maxiqita, kulli caagidiy Yallimekelli heey usuk isi xaql yuktube waktyi kah xagek ma yaakumaay mawadirroowa.

39. Yalli madqooqik isih faxam duugaah isih faxam dabqisaah arcisa, Yalli kitoobak aslih yan (inah yan) kitable isi xaql (lawcal macfuuz kinnuk).
40. Nabiyow ku naqboytit edde meesisne digaalak ku manol elle tu koo aybulliy, hinnay woh tablek naharat koo qide akkenno, tokkel cagalal kol tanim seecô gudduysiyyaay, nel cisab kee galto tan.
41. ama koros diggah nanu ken baaxo fakak derfaafik tet daggosnam mayablaanaa? muslimiin qeebit ken baaxot abta xibixit, Yalli meklaah kay mekla ciggile mayan, usuk cisab sissikik kay digaalat asissike woonay.
42. Nummah keenik dumi mari sinni farmoytiitih uma mala malse Nabiyow ama koros uma malah koh kah malissa innah, tokkel Yalli ken makari inkih bayseleeh umaane keenil kak gacele, Yalli ummaan nafsi abba haam yaaxigeh, ama koros Qhiyaamah ayro sinni Rabbil xayyowta waqdi ellecabô dabqay meqey fayla le lem kinni mara aaxigelon.

لَهُمْ أَرْجَأَوْجَاهُ وَدُرْرَةٍ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِعَايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٦﴾

يَمْحُوا اللَّهُ مَا شَاءَ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أَمْرٌ
الْكِتَابِ ﴿٧﴾

وَإِنْ مَا تُرِيدُنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعْدُهُمْ أَوْ تَنْوِي فَيَتَّقَدَّ
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْأَبْلَغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٨﴾

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا أَنَّا لِلْأَرْضَ نَفْصُلُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مَعَاقِبَ لِحُكْمِهِ
وَهُوَ سَيِّعُ الْحِسَابِ ﴿٩﴾

وَقَدْ مَكَرَ الظَّالِمُونَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَئِنِ الْمَكَرُ
جِمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكِبُ كُلُّ نَفْسٍ قَاتِلٌ وَسَيَعْلَمُ
الْكُفَّارُ لِمَنْ عَقِبَ الْتَّارِ ﴿٤١﴾

43. Koroosite mari Nabii

Mucammadak : صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 Yalli ruube farmoyta hinnito iyyen,
 Nabiyow : anu farmoyta kinniyooh
 numma aceemih yoo kee sin fanal
 sumaaqah Yalli yoo xiqah, yahuud
 kee nasaarak yeemene maray kitab
 ixxiga le sumaaqah yoo xiqah
 keenik ixxic.

وَيَقُولُ الظَّالِمُونَ كَفَرُوا لَتَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ
 كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا يَسِّيْفَ وَبَنَتْ كُوْدَوْ مَنْ
 عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

SUURAT IBRAAHIM

Makkal Obte, 52 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Alif-Laam-Raa (edde faxem Yalli yaaxige) Nabiyow ama Qhuraan kitaabay wacyih kol oobisne, sinam koroosanni diteetaa kee makot gexok tirtoo kee iimaan diifû fanah ken tayyaaqemkeh ken Rabbih idnih, Yallay maysolih yanih kulli caatalal fayla-lih yanih gitâ fanah tirri ken haytankeh.
- Yallay Qaranwaa kee baaxol tanim inkih leeh yamlike qibaada dibuk cakkisittam, booleey korosuh Qhiyaamah ayro, gibdi digaalay ken xagtu waytak.
- Ama koros kinni addunyâ mano akeerâ manok doorittaah muuxussam, usun sinam Yallih gitih (islaam diinih gita kinnuk) katayyuk waasaanaah ken nafsi elle faxa innal ama giti makot yan gita yakkem kaak faxan, too maray tama weeloolat weeloysime cakki gitak makot yaniih, tirtol ken xayyossu haytaamak xeeroonuh.
- Nabiyow kok naharat Ni farmoytittek hebeltô farmoyta ma ruubinnino, isi marih afat yaabak rubsume kaa akke waytek, Yallih madqooqi baxxaqqa keenih haankeh, toysa Yalli isih faxa mara

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ أَنْزَلَنَا إِلَيْكُمْ لِتُخْرِجَ الظَّالَمُونَ
مِنَ الظُّلْمِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى
صَرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ①

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا فِي الْكَفَرِينَ مِنْ عَذَابٍ
شَدِيدٍ ②

الَّذِينَ يَسْتَحْجِبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْعُونَهَا عَوْجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ
بَعِيدٍ ③

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِسَانِ
قَوْمِهِ لِيَبْيَّنَ لَهُمْ فَيَضْلُلُ اللَّهُ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ④

cakki diinil tirri haah isih faxa
 mara cakki diinik makkosah,
 usuk isi reedal maysoli isi abtol
 naggaar kinni.

5. Nummah Yalli Nabii Muusa
 maqrarle astootiy kay numma
 tascassey isi mara koroosanni
 diteetak iimaan diifû fanah
 eyyeeqaay Yallih niqmootaa kee
 kay balooliy kay ayyoomat tekke
 ken kassis iyyaanamal kaa rubne,
 diggah tama kassiisiyat kulli
 naqasuy Yallak kaa geyte balal
 maggo sabrileeh Yalli kaah yecee
 niqmootal maggo faatolih yanih
 Yallih inkittinaanee kee kay dudda
 tascasse astooti edde tan.
6. Nabiyow ku marah Nabii Muusâ
 xaagu cus, isi marak : yi maraw
 Yallih niqmatay sin amol yani
 kassita, firqawnaa kee kay maray
 uma digaala sin tammoysay lab
 xaylo siinik yasguudeeh say xaylo
 siinik xixxibaane luk nuwwuk
 cabak sin naggoysiye waqdi, too
 balay sin geytee kee siinit abe
 naggoysiyyat sin Rabbik kaxxa
 mokkoro siinik edde tan keenik
 iyye.
7. Nabii Muusa isi marak: sin Rabbi
 diggi itta maysaxxaga yiysixxige
 waqdi kassita, Diggah yi niqmatal
 yoo faatitteenik digga luk
 siinh osiseyyo, woh cinteeniih
 tengeddeenik, diggah yi digaala
 gibdi digaalaay sin digaaleyyo
 axcuk.

وَلَقَدْ أَرَسَلْنَا مُوسَىٰ بِمَا يَأْتِنَا أَنَّ حَجَّ
 قَوْمَكَ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ
 وَذَكَرْهُمْ بِمَا يَتِمُ اللَّهُ عَزَّ ذَلِيلٍ
 لَا يَكِنْتِ لِكُلِّ صَبَارٍ شَكُورٍ ﴿٦﴾

وَإِذَا دَعَوْنَ لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا يَعْمَةَ
 الْهُوَ عَيْنَكُمْ إِذَا نَجَحَ كُمْ مِنْ إِلَى
 فِرْعَوْنَ يَسُومُونَ كُمْ سُوءَ الْعَدَابِ
 وَيَدْعَوْنَ حُورَنَ أَبْنَاءَ كُمْ وَيَسْتَحْيُونَ
 إِسَاءَةَ كُمْ وَفِي ذَلِيلَ كُمْ بَلَاءً مِنْ
 رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾

وَإِذَا ذَذَنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ
 لَا زَيْدَنَكُمْ تَلَئِنْ كَفَرْتُمْ لَانَ عَذَابِ
 لَشَدِيدٌ ﴿٦﴾

8. Nabii Muusa: sin kee baaxô bagul tanim inkih Yallal koroosittaananamah tu kaak makaltan, toysa diggah Yalli isi ginok gaddali, usuk kulli caalatal faylali kinni keenik iyye.
9. Nabii Mucammad ﷺ ummatey siinik naharat suge marih xaagi siinih mamattoo? Nabii Nuuc maraay Nabii Huud maray qaad deqsitaay, Nabii Saalic maray Samuud deqsitah, keenik lakat temeete ummattay Yallak sa loowo num kak aaxige waah, ken farmoytit baxxaqqooqi le astooti luk keenih temeeteh iimaan cineeniih ken dirabboyseeniinh naqabuh usun sinni gaboozi sinni afittel gacissi heen, usun sinni farmoytiitik : nanu diggah isin edde rubsummu itteenimil koroositneeh, nanu diggah isin fan nee kak sectaanamak agaywaagaa kee agaagulut nanno iyyen.
10. Ken farmoytit keenil gacisak : usuk Qaranwaa kee baaxo gineh yan Yalla kinnik kaa yaqbudeeniih qibaada kaah caglisaanam agaywaaga lee? usuk iimaan fanah sin seeca, tokkel isin teemeneenik, sin dambitte siinih cabaah addunyal muggaqsimiinh yimixxige wakti fanah sin wadirroysankeh, tokkel usun sinni farmoytiitik : isin ni innaah tan seehada akke wayteenik kalah kah taniinim mantuunu isin nabobti aqbaduk sugteemik nee waassaanam

وَقَالَ مُوسَىٰ إِن تَكُونُوا فُرْقَانًا أَنْتُمْ وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ حَمِيعًا إِلَّا أَنَّ اللَّهَ لَعَنِّي حَمِيدٌ

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبِيًّا مِّنْ قَبْلِكُمْ قَوْمٌ
نُوحٌ وَعَادٌ وَشَمُودٌ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُوا أَيْدِيهِمْ فِي
أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أَرْسَلْنَا
بِهِ وَإِنَّا لَنَا شَارِقَ مَمَاتَ دُعْوَتَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ

* قَاتَ رُسُلُهُمْ أَفَيْ اللَّهُ شَكُّ فَاطِرِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُلِّيغْفَرَلَكُمْ
مَنْ دُوُبِيَّكُمْ وَيَقْرَبُكُلِّيغْفَرَلَكُمْ
قَالُوا إِنَّا نَسْأَلُ إِلَّا شَرَّ مَشَلَّنَا تُرِيدُونَ أَنَّ
تَصْدُوْتَنَا كَمَا كَانَ يَعْبُدُءَابَا زَافَنَا ثُونَسَا
بِسْلَطِنِ مُبِينٍ ١٦

faxxaanâ kalah, toysa baxxaqqâ
iyya sumaaqay isin ittaanam
nummaysa neh baahay keenik
iyyen.

- 11.** Ken farmoytit keenil gacisak : isin kah ittan innaah nanu sin innah tan seehada akke waynek kalah kah nanim mannu, kinnih immay Yalli isi naqoosak isih faxa mara guna, nanu astooti sumaaqah siinh bahnam neh takkem hinna Yallih idini akke waytek keenik itte, moominiin sinni caagiidah inkih Yallal kelittay.

- 12.** Ken farmoytit keenil gacisak: mannal Yallal kelte waynaa wohuk maca nee waassaa? iyyen, nummah usuk kay digaalak edde naggowna Ni gita neh yescesse way, diggah isin ada nee edde abba haytaanamal asbirenn, moominiinik kelta mari catoo kee qokoluh sinni Yallal kelitay.

- 13.** Koroosite mari sinni farmoytiitik: diggah Ni baaxok sin ayyaqenno hinnay Ni diinah gace akketon keenik iyyen, tokkel ken (farmoytit kinnuk) Rabbi wacyi keenil oobise, diggah daalimiinah yan mara finqisennoo, baysenno iyyaanamah.

- 14.** daalimiin bayisnek lakal ken baaxol dabaqah sin heenno keenik iyye, moominiinik woo qokol geytam, Qhiyaamah ayro Yi foocal soolaah, Yi digaalak meesite mara.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ تَخْنُ إِلَّا بَشَرٌ
مَّتَدْكُرٌ وَلَا كُنَّ اللَّهَ يَمْنُ عَلَىَّ مِنْ يَشَاءُ
مِنْ عَبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ تَأْتِيَكُمْ
إِسْلَاطِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىَّ اللَّهِ
فَلَيَسْتَوْكِلُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

وَمَا لَنَا إِلَّا تَسْتَوْكِلُ عَلَىَّ اللَّهِ وَقَدْ هَدَنَا
سُبُّلُنَا وَلَصِيرَنَا عَلَىَّ مَاءَ ادِيَتُمُونَا وَعَلَىَّ
اللَّهِ فَلَيَسْتَوْكِلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَيْهِمْ لَتُنْخَرِجَنَّكُمْ
مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ تَعُودُنَّ فِي مِلَائِنَا فَأَوْحَى
إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَئِنْهَا كَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

وَلَنْسُكَنَّكُمُ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٩﴾

15. farmoytit sinni Rabbi eleelithee,
cato kaal esseritte ken naqboytiitil
ken catankeh, tokkel ken Rabbi
faxeenim keenih oggoleeh, kulli
kaxxamariinoliy cirdeynah yani
finqiteeh kasaariteh.

16. Ama korostih foocal Jahannam
giray digaala kak geyu waa taniih,
tet addal girâ marih xagarak yawqe
qasaalayik kaa yafqen.

17. Ama korosti qasaalayiy girâ marih
xagarak caxita guq haak yanxuqem
gabbataah, kaa yanxuqem
maxayyoysaay ma duuda qeeroo
kee niqnâ gibdah, rabi edde yan
digaalay gibdi kulli aracak kaat
tamaateeh, usuk raba numuy
digaalak yaffoofe hinna, usuk ama
digaalah lakat teetik gidibuk raqta
digaalay kaa qansarissa le.

18. Addunyal sinni Rabbil koroosite
marih meqe taamoomih ceelallo
kaxxa caacay edde yan ayrot gibdi
caacay edde yemeete gomboduy tu
kak raaqe wayteh inna ken taama,
tonnaah usun addunyal aben meqe
taamak tu geyaanam maduudan
Yallih xaql, toh massa le gitak
kaxxam xeeri maxqawit (mako)
kinni.

19. Nabiyow diggah Yalli Qaranwaa
kee baaxo nummal gineeh,
digirih ken nammay gine weem
mataaxigaa? Yallih amri cina
maraw usuk faxek sin bayissi heeh
qusba ginoy dibuk kaa taqbude
baaham duudah.

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَهَنَّمَ عَنِيدٌ ﴿١٥﴾

مِنْ وَرَآءِهِ جَهَنَّمُ وَسُقْنَى مِنْ مَلَائِكَةِ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكُادُ يُسْبِغُهُ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ
وَمِنْ وَرَآءِهِ عَذَابٌ عَلَيْظٌ ﴿١٧﴾

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْنَمُوهُمْ
كَرَمًا إِلَيْهِ أَشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ
عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مَمَّا كَسَبُوا أَعْلَى
شَوْعَهُ ذَلِكَ هُوَ الْأَصْلَلُ أَبْعَدُ ﴿١٨﴾

الَّذِي رَأَتَ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ إِنْ تَسْأَلُهُ كُوْكُوْ وَيَأْتِيَنَّ بِحَكَمٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾

- 20.** too kay amri cina mara finqisaah
kay amri oggola mara baaham
Yallal xabcinih ikkal magibdi.
- 21.** Gino inkih magooqak cisab kee galtoh tawqeeh, Qhiyaamah ayro Yallih foocal solta, tokkel boola le maray abboti katayak suge kaxxa maray addunyal sinam makot beyak sugek: diggah nanu sin katayak sugnek isin Yallih digaalak tu nek kaltaanam maay duddan keenik iyya, abboti keenil gacisak: Yalli iimaanah tirri nee haamal tirri sin haak nen, kinnih immay ninnih makkotneeh, sin makot beyneeh, ta saaku nee kee sin Qaraaraknam kee hinnay nasbirem nel inkittu, toysa nanu Yallih digaalak kudnaah eleelitnâ ikke mannu iyyen.
- 22.** sheytan Yalli caagiida mekleeh isi ginok cisab abeeh jannat mari jannat culeeh, girâ mari gira culek lakal iyyeh: Diggah Yalli nummâ xaganah sin xagnise rabak lakal ugut kee galto taniimih, anu deedal xaganah sin xagnise ugut kee cisaabaay galto anee waytaamah, tokkel anu woo xagana siinik makeeh, anu sin edde dirkisa qandey yoo elle katattaana luk mananniy, kinnih immay anu koroosannuu kee gitak makkottaanamah sin seceeh, isin yoo ogloteeniih, yoo katatteeniih, toysa sinni nafsi dareemaay yoo madareemina, anu Yallih digaalak sin wadé hinniyooy, isin

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعِزِيزٍ ﴿٦﴾

وَبَرَزُوا لَهُ جَمِيعًا قَالَ الْضَّعِيفُ لِلَّهِ يَرَبُّ
أَسْتَكْبِرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ بِعَافَهُمْ أَنْتُمْ
مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا
لَوْهَدَنَا اللَّهُ لَهُدَنَا كُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجْزِعَنَا أَمْ صَبَرَنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿٦﴾

وَقَالَ الشَّيْطَنُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ لِلَّهِ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَلَحَفَتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ
مِنْ سُلْطَنٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ
لِي فَلَا تُؤْمِنُونِي وَلَوْمُوا نَفْسَكُمْ مَآ أَنْتُمْ
بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِي إِذْ
كَفَرْتُ بِمَا أَشَرَّكُتُ شُوْنِ مِنْ قَبْلِ إِنَّ
الْفَلَلِيْرَتْ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦﴾

yoo wadá hinnitoonuk, diggah
 anu isin addunyal duma Yallah
 abten qibaadat kaâ luk agleytah
 yoo hayteenim siinik engeddeeh,
 diggah daalimiinh yan mari
 qansarissa digaalale akeeral.

- 23.** Kaadu Yallaa kee kay farmoya
 nummayseeh, meqe taamoomi
 taamite mara Yalli jannootay
 weeqaytitte guba kak gexxa ken
 culsa usun tet addal waarak, sinni
 Rabbih idnih, ken salaamaqle
 tet addal Yallaa kee malaykaa
 kee moominiin keenih abata
 salaamaqle kinni.
- 24.** Nabiyow mataaxiga innaa? meqe
 qangaray laa ilaaha illallâ deqsittah
 ceelallo Yalli elle yoogore inna,
 meqe caxay (tamirto kinnuk)
 laqib kak arciyyat yaniy, luud
 kak Qaraanâ fanah iroh yafkunel
 ceelallo teetik yoogorem.
- 25.** Is kulli waqdi mexexu xaltaah
 tacee isi Rabbih idnih, tonnaah
 iimaan Qangara moominti
 lubbit arciyyah taniih kay meqe
 taamoomi Yallâ fanah kulli waqdi
 tawqe usuk tet galto geyak, Yalli
 sinaamah baxxaqqa le ceelalloola
 yaagure, elle kaskassoowa mara
 yakkeeninkeh.
- 26.** Uma Qangarah ceelallo (koroosanni
 qangara kinnuk) uma caxay tami
 kak qeero leeh, baaxô baguk
 siibimtay Ramid sinnih inna kinni,
 tonnaah koroosanni Qangara diggah
 lem maliiy barkatah lem mali.

وَأَدْخِلُ الْمُرْبَطَ بِهِ مَنْ أَمْنَى وَأَعْمَلُوا الصَّالِحَاتِ
 جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلَابِينَ
 فِيهَا يَادُنْ رَبِيعٌ تَحْيِي هُمْ فِيهَا سَكُونٌ ﴿٢٣﴾

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيْبَةً
 كَشَجَرَةً طَيْبَةً أَصْلُهَا تَائِبٌ وَفَرَعُهَا
 فِي السَّمَاءِ ﴿٤﴾

تُؤْنِي أَكُلَّهَا كُلَّ حِينٍ يَادُنْ رَبِيعٌ وَضَرَبَ
 اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لِعَلَّهُمْ
 يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

وَمَثُلُ كَلِمَةً حَيَّشَةً كَشَجَرَةً حَيَّشَةً
 أَجْسَدَتْ مِنْ قَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٤٧﴾

- 27.** Yalli yeemene mara nummâ maxcocy (laa ilaaha illa kinnuk) diggi ittad diggi ken haa addunyâ manoo kee akeerâ manol, Yalli koroosite mara addunyaa kee akeeral inkih cakki gitak makot ken beya, Yalli isih faxam aba yeemene mara tirri haah, koroosite mara makkoysaamal.
- 28.** Nabiyow ama korosuk koo dirabboye marih caalat matablaa? Yallih niqmat koroosannuu kee koo dirabboysaanamat yibiddileenim, nummah usun sinni mara finqi dabqal oobiseeniih ken orbiseenim.
- 29.** Is jahannam giray culaanay niqna kak tammoysaana kinni, is keenih manxu gacah yan madabaay.
- 30.** Ama koros Yallat agleytiitiy kaâ luk taqbude haysitte, usun kay gitak sinam makkoysaanamkeh, Nabiyow addunyâ manol hataka keenik ixxic, toysa diggah gacsimeyna siinik gira kinnik.
- 31.** Nabiyow: Yi naqqosak yeemene marak ixxic: salat abaay soolisa, rizqhiik siinik neceemik meqe foocittel tu kak acuwa qellisak ayballuk, Qhiyaamah ayroy fidah maalu sinnik yaceenim kee kataysiini tu edde xiqewaa ayrok duma.
- 32.** Yalla kinni Qaranwaa kee baaxo ginteeh Qaraanak lee (rob kinnuk) siinik oobissem, tokkel buqreey caxammixu rizqhiik siinik edde teyyeqem, Yalla kinni dawaanik siinik qanteeh xabbacossem kay

يُشَّرِّعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقُوَلِ أَثَابَتِهِم
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَصُبْلُ اللَّهِ
الْأَظْلَمُ مِنْهُ وَيَفْعُلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَأُوا نَعْمَةَ اللَّهِ
كُفَّرُوا وَأَحْلَوْ قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾

جَهَنَّمَ يَصْلُوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾

وَجَعَلَوْلِ اللَّهِ أَنَدَادَ الْأَصْنَاعِ عَنْ سَبِيلِهِ
فُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَهُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾

قُلْ لِعِبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقْبِلُونَ أَصْلَوَةً
وَيُنْفَعُوْنَ مَارَزَفَهُمْ سَرَّاً وَعَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتُنَّ يَوْمًا لَّا يَعْلَمُ فِيهِ وَلَا خَلَدٌ ﴿٣١﴾

الَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَنَزَّلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الشَّمَرَاتِ رِزْقًا
لِّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾

amrih badal gexankeh, Yalla
kinni weeqaytitte sin kee sin lacih
tuxxiqih siinh qantem.

33. Yalla kinni ayroo kee alsu gexak
aadee kal siinh qantem, kaa kinni
baray laqo abten taqabik edde
sabhalaltaanaa kee laqoy Yallih
rizqhi edde gurusuttaana siinh
qantem.
34. Yalli ummaan iimik kah
ceyittaanaah kaa esserinnaanim
siinh yacee, isin Yallih niqmat
lowteenik loowo kak magacissan,
diggah seehadayti isi nafsi kaxxam
yadlumi isi Rabbih niqmat kaxxam
yangaddi kinni.
35. Nabiyow cus, Nabii Ibraahim
isi Rabbi kallacak yi Rabbow
A baaxo (makka kinnuk) teetil
aninnaanih marah amaannah tan
baaxo tet abaay, yoo kee yi xaylo
numtinwellitte naqbudeemik nee
eyxer iyye waqdi.
36. Yi Rabbow numtinwellitte
sinaamak maggo mara cakki gitak
makkosseh teetih aban qibaadah,
tokkel Yalla inkittoysaanamal yoo
kataate num, toysa diggah usuk
Yi diinh num kinni, yamri cineeh
agleyta kot hee num, toysa diggah
atu dambi cabti li xuwalli kinnito.
37. Ni Rabbow anu diggah yi samadak
tu dabqah daqaaray buqre sinnil
hee, ku qariy caram deqsitah xaql,
Ni Rabbow salat elle faxxiima
innal abaanaah soolisaanakeh,

وَسَخَرَ لِكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَأْبِتَنِ
وَسَخَرَ لِكُمُ الظَّلَلَ وَالنَّهَارَ ﴿٢٦﴾

وَإِذَا تَكُونُ مِنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَلَا
نَعْدُ وَلَا نَعْمَلُ اللَّهُ لَا يُحِصُّهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ
لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٢٧﴾

وَإِذَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي أَجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ
إِمَانًا وَأَجْنِبَنِي وَبَيْنَ أَنْ تَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٢٨﴾

رَبِّي إِنَّهُمْ أَصْلَانَ كَثِيرًا مِنْ النَّاسِ
فَمَنْ تَعْنِي فِي أَنَّ رُؤْيَيْ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ
عَفُورٌ تَرْجِمُ ﴿٢٩﴾

رَبَّيْ إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرَيْتِي بِوَالِعَيْرِ ذِي
زَعْعَعَ عَنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمَ رَبَّنَالْيُقِيمُوا
الْحُسْلَةَ فَأَجْعَلْ أَفْدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي

toysa sinaamak lubbitte ken takcineeh, maxhaxah keenî fanah kelittam keenih ab, maggo afah yan caxammixu rizqhik keenih acuy, ku niqmatal koo faatita mara yakkeeninkeh.

- 38.** Ni Rabbow diggah atu nanu qellisnaah naybulleem taaxigeh, Yallak baaxol tu maqellittaay Qaraanal tu maqellitta.
- 39.** Yallay kaxxiinal ismaaqil kee iscaaqh yoh yecee fayla le, diggah yi Rabbi isi kallaca marih dooqa yaabbi kinni.
- 40.** Yi Rabbow salat abaah soolisa num yoo abaay, Yi samadak kaa abaah kaa soolisa mara keenik ab, Ni Rabbow yi dooqaa kee yi qibaada oggolaay Raabit.
- 41.** Ni Rabbow yoo kee yi xaleyynaay moominiinh dambi cab, sinam cisab kee galtoh edde solta ayro. (Nabii Ibraahim ama dooqa abbah abem usuk Yallih Qaduwwi kinnim kaah Qaddowtak dumak ten).
- 42.** Nabiyow Yalli daalimiinh yan mari abah yaniimik garcitam (karcitam) makkalin, cagalah ken kah wadirroysam gibdi ayroy intiita meesî gibdah edde huurta kinni.
- 43.** Qhiyaamah ayro daalimiinh yan mari sinni magooqak sissikuk moyyaayi fayya haak, intiita keenik ittal magactaay

إِلَيْهِمْ وَأَرْرُقُهُمْ مِنْ أَشْمَرَتْ لَعَلَّهُمْ
يَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَخْنَى وَمَا أَعْلَمُ
يَخْنَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ ﴿٢٨﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ
إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ
الْدُّعَاءِ ﴿٢٩﴾

رَبِّيْ أَجْعَلْنِيْ مُقِيمًا صَلَوةً وَمِنْ ذِرَّتِيْ
رَبَّنَا وَهَبَّنِيْ دُعَاءً ﴿٣٠﴾

رَبَّنَا أَغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْ وَلِلْمُؤْمِنِيْتَ
يَقْمَ يَقُومُ الْجَسَابُ ﴿٣١﴾

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَنِيًّا عَنْهَا يَعْمَلُ
الْأَقْلَمُورَتِ إِنَّمَا يُؤْخِرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشَخَّصُ
فِيهِ الْأَبْصَرُ ﴿٣٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِيْ رُءُوسِهِمْ لَا يَرَأُ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفَدَنُهُمْ هَوَاهُمْ ﴿٣٣﴾

sorkocobraxitte keenik kasak foyyah anuk yawqen, digaalak aban meesih.

- 44.** Nabiyow sinam meesis digaala keenih tamaatu wayta ayrok, tokkel sinni nafsi koroosannut yudlume Mari Ni Rabbow nee wadirros xayi waktî fanah, ku seeco oggolennooh ku farmoytit kataatennok iyyan, ken sahitak: ahak duma addunyal xiibitteenih manantoonuu? addunyâ manok kate waytoonu waytaanamal.
- 45.** sinni nafsi koroosannut yudlume marih dabooqal dabqih gacten ken bayisnek lakat, xaaguu kee mablal inkih keenik kah abne inni baxxaqqa siinh iyye, Qhuraanal ceelalloola siinh noogoreeh isin elle makaskassoowinton.
- 46.** nummah ama koros sinni uma malah malissee Yallih farmoyta qidaanâ gidah, ken uma malah galto Yallih xaqlu taniih, usuk ken uma malaa kee keenit inkih maroh anuk, ken uma mala qaleelâ edde katta mala hinna.
- 47.** Tokkel Nabiyow Yalli isi xaganay isi farmoytit catuwaah ken dirabboyse mara finqisu waamah hee xagana maku waam makkalin, diggah Yalli mayso li isi naqboyiitil cané gacse kinni.
- 48.** Yalli isi naqboyiitil cane gacsam Qhiyaamah ayroy tama baaxo aka Baaxoy qadooh saytunit

وَإِنِّي رَبُّ النَّاسِ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّا أَخْرَجْنَا إِلَيْنَا أَجْحِلَّ
قَرِيبٍ بِمُكَبْرَ دَعْوَاتِكَ وَنَتَّسَعُ الْرُّسُلُ أَوَلَمْ
تَكُونُوا أَفْسَدُهُمْ مَنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ
مِّنْ زَوَالٍ

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَكِنٍ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلَنَا بِهِمْ وَضَرَبَنَا
لَكُمُ الْأَمْثَالَ

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ
وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لَيَزُولُ مِنْهُ
أَلْحِبَّالَ

فَلَا تَنْهَا بَنِيَ اللَّهِ مُحْلِفَ وَعْدَهُ رُسُلُهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انتِقامَةٍ

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ عَيْنَ الْأَرْضِ
وَالْسَّمَوَاتُ ۗ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

tatbiddilimeeh, Qaranwa aki
 Qaranwat tatbiddilimu wayta
 ayro kinni, gino inkih magooqak
 nuwwuk inki Yallay dirkiseh yanih
 angaarawah edde tawqe ayro kinni.

49. Nabiyow woo ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) umeyniitih yan mara silsilootat axawah anuk, gabooibii kee ibitte keenik ittat saxiqqi heenih xibbaanah anuk ken table.
50. Xagaral lon ken sari gira kiciniy Qhatraan deqsitak yan, ken foocitte gira buultaah tet carrissa.
51. Yalli woh keenik kah abam, kulli nafsi addunyal maqaanelek abem hinnay umaanelek abeemil kaa galtankeh iyyaanama, diggah Yalli cisab sissiki.
52. Nabiyow ama Qhuraanay kol oobisne sinaamah kuktaay maysaxxaga kinni, usun Yallih digaalak kaat meesiisimoonuh (takkawsimoonuh) kaat faysimoonuh, cagalah Yalli usuk inki Yalla kinnim yaaxigeeniih dibuk kaa yaqbudeeninkeh, qaafiyatah yan kas le mari kaal kas geyankeh.

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّبِينَ فِي
 الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾

سَارِيْلُهُمْ مَنْ قَطَرَ لِنِ وَتَعْشَى وَجْهُهُمُ
 النَّارُ ﴿٥٠﴾

لِيَجْرِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ
 اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥١﴾

هَذَا بَلَغَ لِلنَّاسِ وَلَيُنَذَّرُوا بِهِ وَلَيَعْلَمُوا
 أَنَّهَا هُوَ اللَّهُ وَحْدَهُ وَلِيَكُلُّ أُولُو
 الْأَلْبَيْنِ ﴿٥٢﴾

SUURAT AL-CIJRI

Makkal Obte, 99 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.

1. Alif-Laam-Raa (edde faxem Yalli yaaxige) amah Qhuraan kitaabih aayootaa kee baxxaqqa le Qhuraan kinni.
2. koroosite mari Akeeral, addunyal muslimiinih sugaanam sinnik qaagitak yenen.
3. Nabiyow ama koros addunyal takamay hataktay usun addunyah-lon baaker Yallih taaqatak ken gabxisay ixxic;toysa addunyaay akeeral ken geyuwaa finqa sarrah Aaxige loonuk.
4. Magaalooli marak hebeltô magaaloh mara mafinqisinno tet mara edde finqisnaah bayisna waktiy finqah keenih xagne yani kaa akke waytek.
5. Hebeltoh ummattay finqi teetik edde yan waktik taakumeeh wadirrowta matan.
6. Nabii Mucammad ﷺ dirabboyse mari (koros kinnuk) anqasah kaak iyeh : kee Qhuraan elle obsime numow diggah atu cabuli anu Nabii kinniyo itta waqdi.
7. Malayka macah neh baahe waytaa Yalli nee fan koo ruubeemih koh sumaaqittamkeh atu numma yacee marih num tekkek? kaak iyyen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّبُّكَ إِنَّكَ مِنَ الْكَيْتَبِ وَقُرْءَانٌ مِّنْ مُّبِينٍ ①

رَبِّمَا يَوْمَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْكَافُوا
مُسْلِمِينَ ②

ذَرْهُمْ يَأْكُلُونَ وَيَمْسَعُوا وَلِيَهُمُ الْأَمْلَى
فَسُوقَ يَعْلَمُونَ ③

وَمَا أَهْلَكَنَا مِنْ قَرِيبَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ
مَعْلُومٌ ④

مَا تَسْأَقُ مِنْ أَمْةٍ أَجَاهُهَا وَمَا يَسْتَخْرُونَ ⑤

وَقَالُوا إِنَّا بِهَا لَذِكْرٌ
إِنَّا لَمَجْنُونُ ⑥

لَوْمَاتٌ أَتَيْنَا بِالْمَلَكِ كَهْ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الْصَّابِدِينَ ⑦

8. Yalli keenil gacisak iyyeh : Nanu malayka moobisna cakkil finqa kah fanna marih digaalah ken oobisna nee akke waytek, toysa malayka ken digaalah obta waqdi usun wadirroysima mara hignon.
9. Diggah Nabii Mucammadal ﷺ Qhuraan oobissem Nee, diggah kaa (Qhuraan kinnuk dacrissam nee tu kaat ossaanaah tu kaak daggoysaanamak.
10. Nummah Nabii Mucammadow ﷺ kok duma farmoytit rubneh naharsi ummattah buttaatil.
11. Ni farmoytiitik hebeltô farmoytay keenih yamaate mayan kaal anqasak sugeenim akke waytek.
12. Nabii Mucammadow ﷺ kok duma rubne farmoytit dirabboyse marih lubbittet koroosannu kah culusne innaah makki korosih umeyniith lubbittet kaa culusnah.
13. Nabii Mucammadow ﷺ ama koros koo kee kool oobisne Qhuraan ma nummassa, nummah koros finqisnam naharsi marih gitay tatrey Yalli ken finqah madqe kinni.
14. Makki korosuh qaran afoofikafa fakinninoy tokkel malayka ubullu haanam fanah awaquk kaat asak yeneeniih woh nummaysak mananon.
15. Cagalah Ni intiita alfinteeh korteh wonna hinnay Nanu elle baaben mara kinnino axcuk yenen cirdih (Qinaadih).

مَنْزِلُ الْمَتَّكِئَةِ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذَا مُنْظَرِينَ ⑧

إِنَّا لَنَحْنُ نَزَّلْنَا الْكِتَابَ وَإِنَّا هُوَ لَفِطْلُونَ ⑨

وَلَقَدْ أَرَأَيْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْءٍ أَلَّا يَعْلَمَ ⑩

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا يُهْمَدُونَ
يَسْتَهِنُونَ ⑪

كَذَلِكَ نَشْكُرُكُمْ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ⑫

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ⑬

وَلَوْفَتْ حَنَاءَكُمْ بِاَبَائِمَنَ السَّمَاءِ فَضَلَّوْا
فِيهِ يَعْرُجُونَ ⑯

لَقَالُوا إِنَّمَا سَكَرْتُ أَبْصَرْنَا بِمَا نَحْنُ قَوْمٌ
مَسْحُورُونَ ⑯

- 16.** nummah Ni dudda tascasse astootik tanim: addunyâ Qaraanal cutuukâ mafdagooqi hayneeh cutuukut kaa bilqisne kaa fan waktaah cubbusaah elle kaskassoowa marah.
- 17.** kulli sheytanay Yallih Racmattak xiiriymek kaa (Qaran kinnuk) dacrisneh.
- 18.** Sheytanay qaraanal tan malaykah yab ankacisaah hadfaah garqay hadiidiqa dabiti kataataah carrisa akke waytek.
- 19.** baaxo fidisneeh farakka tet hayneeh qaleelay diggi tet hayta teetil hayne, ummaan iimik timixxigeemiy caggudsumte teetil nusubuke.
- 20.** quusi siinih teetil (baaxo kinnuk) hayne, xayloo kee lacay tuxxiq edde litoonuy rizqhi kak siinil anee waa siinih ginne.
- 21.** Gino tuxxiq edde leemik tu matan kadnooni mafaatic Ni xaql kak yanih akke waytek, Qaraanak baaxô fanah tet (Yallih kadnooni kinnuk) moobisna timixxigeemiy caggudsumte teetik oobisna nee akke waytek.
- 22.** caacooyay qubulta lakabta (labakta) rubneeh Qaraanak robti lee oobisneeh tet sin nafqeeh, isin tet daanissaanam maduddan Nanu tet siinih daanisna nee akke waytek.
- 23.** diggah nanu naynuwweeh nanu qidnaah baaxoo kee baaxô bagul

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَاهَا
لِلتَّنْظِيرِ ﴿١٦﴾

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾

إِلَّا مَنْ أَسْتَرَقَ السَّمَعَ فَأَتَبَعَهُ وَشَهَابٌ
مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

وَالْأَرْضَ مَدَدَنَاهَا وَأَقْيَتَنَا فِيهَا رَوَابِسَ
وَأَبْنَتَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْرُونَ ﴿١٩﴾

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشًا وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ
بِرَزِيقَيْنِ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ مَنْ شَرِحَ إِلَّا عِنْدَنَا حَزَنٌهُ وَمَا
نُنَزِّلُهُ إِلَّا يَقْدِرُ مَعْلُومٌ ﴿٢١﴾

وَأَرْسَلْنَا الْيَحْرَقَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَسْقَيْنَا كُوُهًا وَمَا آتَنَا شَمَلَهُ بِخَرَبَيْنِ ﴿٢٢﴾

وَإِنَّا نَحْنُ مُحْمَّدٌ وَنُصِّمُ وَنَحْنُ الْوَرْقَانَ ﴿٢٣﴾

tanim inkih nanu nagra mara
kinnino.

- 24.** nummah Nabii Aadamak xabba haanamaay tawayâ fan siinik rabtem Nanu neexegeh, nummah siinik nuwwam kee Qhiyaamah ayrô fanah tamaatu waytaamay wadirrowte Nanu Neexegeh.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْ كُلِّ وَلَقَدْ
عَلِمْنَا الْمُسْتَخْرِجِينَ ﴿٦﴾

- 25.** diggah ku Rabbi Qhiyaamah ayro usuk ken gaaboyse le cisab kee galtoh, diggah usuk isi abtol naggaaraay ummaanim yaaxigi kinniih kaak qellittam matan.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلَيْهِمْ ﴿٧﴾

- 26.** nummah seehadaytu (Nabii Aadam kinnuk) kafin kallay kanniy ittay dataah saanittek kaa ginne.

وَلَقَدْ حَلَقَنَا إِلَى النَّسَنَ مِنْ صَاصِنَلِ مِنْ حَمَّا
مَسْنُونَ ﴿٨﴾

- 27.** Jinni abbay jaan deqsita (ibliis kinnuk) kaxxa niqna le giray qer (qir) Aalle waytak kaa ginne Nabii Aadamak duma.

وَلَجَانَ خَلَقْنَا مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارٍ لَسْمُورٍ ﴿٩﴾

- 28.** Nabiyow cus; ku Rabbi malaykak diggah Anu seehadaytu kafin kallay kanniy ittay dataah saanitteh bisi kak milaggootek kaa gine kinniyo teetik iyye waqdi.

وَلَأَنَّا قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِنْ
صَاصِنَلِ مِنْ حَمَّا مَسْنُونَ ﴿١٠﴾

- 29.** Tokkel gino kaak missossuuy Yi xaquk yan rooci kaat fuufuyyu haa waqdi, toysa isin malaykak kaah kummaatak gomboh kaah rada massakaxxah.

فَإِذَا سَوَيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوْحِي فَقَعُوا
لَهُوَ سَجِيدِينَ ﴿١١﴾

- 30.** Tokkel malayka inkih kummatte num keenik cine kal.

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿١٢﴾

- 31.** Kinnih immay ibliis malaykâ luk Nabii Aadamah kummaata num yakkem cineh.

إِلَّا إِبْلِيسُ أَيْنَ أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿١٣﴾

- 32.** Yalli ibliisik : kee ibliisow maca litoo? Malaykâ luk Aadamah kummaata num kah akke waytam kaak iyye.
- 33.** Ibliis kaxxa mariinoo kee kuuxe waynaanah anu seehadaytuy kafin kallay kanniy ittay dataah saanitteh bisi kak milaggootek ginteh kummaatam yoo maceltaay maaba iyye.
- 34.** Yalli kaal gacisak : toysa jannatak eweq diggah atu yi Racmattak yexxeereeh xiiriymee num kinnitok kaak iyye.
- 35.** diggah cisab kee galtoh ayrô fanah Yi naqabuu kee Yi Racmattak taxxeerem kol tanayik.
- 36.** Yi Rabbow addunyal yoo wadirros ku naqoosa edde ugussa ayrô fanah iyye ibliis.
- 37.** Yalli kaal gacisak :tokkel diggah atu ibliisow gino inkih edde rabtu wayta ayrô (Qhiyaamah ayro kinnuk) fanah raba kak wadirrosne marat tanto kaak iyye.
- 38.** Wakti kak yimixxige ayrô fanah sugetto (gino inkih edde rabta ayro kinnuk) kaak iyye.
- 39.** Ibliis Yi Rabbow yoo makkosseeh makot yoo beyteemih sabbatah baaxô bagul Aadam Samadat ku amrî cina keenit bilqiseyyooh tirtô gitak inkih ken makkoseyyooh ken maxqawiseyyo iyye.
- 40.** Ku naqoosay tirri haytey isi qibaadah doorittey qibaada koh caglissa akke waytek.

قَالَ يَأْنِيلِيُّسْ مَالَكَ أَلَا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٢٦﴾

قَالَ لَمَّا كُنْ لَّا سَجَدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ وَمِنْ صَلَصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٧﴾

قَالَ فَأَخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾

وَلَمَّا عَيَّنَكَ الْمُغْنَةَ إِلَى يَوْمِ الْدِينِ ﴿٢٩﴾

قَالَ رَبِّي فَأَنْظُرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبَعَثُونَ ﴿٣٠﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣١﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّي بِمَا أَعْوَيْتَنِي لَأُزِيَّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا عِنْهُمْ أَجْمَعَيْنَ ﴿٣٣﴾

إِلَّا عَبَادَ لَهُ مِنْهُمْ الْمُخَاصِّينَ ﴿٣٤﴾

- 41.** Yalli kaal gacisak : ah Yi gitay massooway yoo gudduysaah dacayri yol kak tani kinni kaak iyye.
- 42.** Diggah atu Yi naqoosay qibaada yoh caglissa makkossaamih dudda ken amol mantu, kinnih immay atu makot beytaamih dudda kah litom makkooote maray koo kataate kaak iyye Yalli.
- 43.** diggah jahannam gira ibliis kee kaa kataate marak inkih xagni arac kinni.
- 44.** jahannam gira is malcina afa leeh malciin takke, kulli afa teetik ibliis kataate marak kulli mari keenik yimixxige kuray baxsime teetik le.
- 45.** Diggah Yalli maqaanek ken kah amrisem abaah usuk ken kak waaseemik yaxxeere mari jannootaa kee gexxa daroorih addal yan.
- 46.** Kulli umaanek nagaynan luk, kulli digaalákamaanah anuk tet (jannoota kinnuk) cula keenik iyyan.
- 47.** ken (moominiin kinnuk) lubbittek baguumaanee kee kuuxewaynan kalleh usun toobokoh anuk kacanu luk qaraakiy amol itta fan wagitak daffeyan jannat addal.
- 48.** Usun tet (Jannoota kinnuk) addal taqabii kee Saqsaqitik tu ken elle maxagtaay usun teetik inkinnah yawqe mara hinnon.

قَالَ هَذَا صِرْطُ عَلَى مُسْتَقِيمٍ ﴿٤١﴾

إِنَّ عَبْدَيِّ لَيَسْ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ إِلَّا مَا
أَتَيْتَكَ مِنَ الْعَاقِبَاتِ ﴿٤٢﴾

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجَمِيعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لَكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ
مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَقِينَ فِي جَنَّتٍ وَرَغْيُونَ ﴿٤٥﴾

أَذْخُلُوهَا يَسْلِيْءَ امْنِيْنَ ﴿٤٦﴾

وَنَزَّعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غُلٍ إِنْ هُوَ نَّاعِلٌ
سُرُرُ مُتَقَبِّلِيْنَ ﴿٤٧﴾

لَا يَمْسُسُهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مَنْهَا
يُمْخَرِجِيْنَ ﴿٤٨﴾

- 49.** Nabiyow Yi naqoosah waris, diggah anu dambi cabti li xuwaw li kinniom yol gace marah.
- 50.** Nabiyow diggah Yi digaala is qansarissa digaala kinnim keenih waris yol gacam cine marah.
- 51.** Nabii Mucammadow ﷺ Nabii Ibraahim qibinah (malayka Kinnuk) xaagu keenih waris, Yalli Nabii Ibraahim baxa geyuwaamih ayti kumaa kee Nabii Luut marih baysah ken ruube waqdi.
- 52.** Malayka kaal culteeh salaamaqle kaal qidde waqdi salaamaqle keenih yukkuqeet maaqo keenih xayyoys, tokkel woo maaqo isik akmewaanam keenik yuble waqdi, diggah nanu siinik meesitnah keenik iyye.
- 53.** Malayka Nabii Ibraahimik :ma meesitin diggah nanu kol kah nemeetem ixxiga le baxal koo ayti kumusnamkeh iyyaanama kaak itte.
- 54.** Nabii Ibraahim qajjibsitak : idoolanni yoo kee yi barra inkii geek lakalaa isin baxal yoo aylikumussaanam ?Ah anninnah tan aylikumaay yoh abtaanam keenik iyye.
- 55.** Malayka Ibraahimow nummeh asmatleemiy raq sinnil koo ayti kumusnak, toysa atu nanu koo elle aylikumusnaamak yabboode marih num makkin kaak itte.
- 56.** Nabii Ibraahim isi Rabbih Racmatak iyyi yabboodee makkoota maray tirtô gitak

* تَبَعَّ عَبْدَهُ أَنَّا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

وَأَنَّ عَذَابَهُ هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٥﴾

وَنَبِعَهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥٦﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ قَاتُلُ الْأَسَمَّاقَالِ إِنَّا مِنْكُمْ

وَجِلُونَ ﴿٥٧﴾

قَاتُلُ الْأَتْوَجَلُ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِعُلَمَاءِ عَلِيهِ ﴿٥٨﴾

قَالَ اشْرَتْهُمُونِي عَلَىٰ أَنَّ مَسْنَى الْكَبْرِيَّةِ

تُبَشِّرُونَ ﴿٥٩﴾

قَاتُلُ الْبَشَرَاتِكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ

الْفَنِطِيرِينَ ﴿٦٠﴾

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا

الظَّالِمُونَ ﴿٦١﴾

makkoote akke waytek keenik
iyye.

- 57.** Yallih xaquk rubsumte malaykay
isin yoo elle aytikumusseenimik
kalah edde temeeten caagid siinik
macaay keenik iyye.

قَالَ فَمَا حَطَبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

- 58.** Diggah Nanu umeyniitih yan marâ
fanah rubsumne ken finqisnankeh
kaak itte malayka.

قَالُوا إِنَّا أَزْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

- 59.** Nabii Luutu kee kay buxah marak
kaal teemenem kee keenik kalah
kay marak kaal teemeneemi nanu
finqak inkih naggosnu wayna akke
waytek.

إِلَّا آئَاهُ لُوطٌ إِلَيْنَا الْمُتَّوَجِّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

- 60.** Kinnih immay kay baray
koroositte diggah is raqqa iyye
marâ lih raqtam teetil mekelle
digaalat.

إِلَّا أَمْرَأَتُهُ فَدَرَنَا إِنَّهَا لَيْلَمِنَ الْغَافِرِينَ ﴿٦٠﴾

- 61.** Tokkel Yallih xaquk rubsumte
malayka Nabii Luutul temeete
waqdi.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ أَلَّا لُوطٌ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

- 62.** Diggah isin waagisan mara
kinnitoonuu anu sin maaxigak
maca faxxaanaa? keenik iyye Nabii
Luut.

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٦٢﴾

- 63.** Wonna hinnay nanu Yallih
farmoytiitik atu ma meesitin nanu
diggah ku Rabbih xaquk ku mari
edde agaywaagitak suge digaalá
keenih luk kol nemeetek kaak
(Nabii Luut kinnuk) iyyen.

قَالُوا لَنْ حَتَّنَا بِمَا كَانُوا فِيهِ

يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

- 64.** nanu Yallih xaquk numma luk kol
nemeete, diggah nanu innaamat
numma yacee mara kinnino kaak
iyyen.

وَأَئَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا الصَّادِقُونَ ﴿٦٤﴾

- 65.** Toysa atu isi buxah maray yeemene luk barak tut edde kuulaay atu ken lakat gixaay ken katay, wadirih num waliquqi siinik hee waay, isin elle amrisinten kabû fanah warrayaay gixa kaak iyyen.
- 66.** Nabii Luutl ama caagidih, diggah tama ku maray koroositek ellecabo finqaay saaxa, num keenik raaqe kalah maaci maacisa waqdi iyyaanamah wacyi kaal oobisne.
- 67.** Nabii Luut magaalah mari Nabii Luut xaql qibni yanim yoobbe waqdi wallitak yemeeten umaane keenit abaanamkeh.
- 68.** Nabii Luut diggah A mari yi qibinaay Yi dacayrih gubat yaniinik, toysa isin yoo mayqunxinaay yoo ma wacarriysina keenik iyye.
- 69.** Yallih digaalak meesitaay umaaneh ken ma niyaatinay yoo mayqunxiyina keenik iyye.
- 70.** Kay mari kaal gacisak : nanu koo mawaasinninoo? sinaamak hebelto marih qibnaytiinok kaak iyyen.
- 71.** Nabii Luut tamah Yi sayyok sinni caagid yagdubeey abam faxa mara tekkeenik ken digbisita, Yalli caraamu abem maabina lab maral orobtaanamal keenik iyye.
- 72.** *صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ* ku-qumril xiibita immay diggah Nabii Luut mari usun gibdi maxqawitih (mako) addat yanin baditiij agaywaagat amo ayxaaruk kaak iyye Yalli.

فَأَسْرِي بِإِهْلَكٍ يَقْطَعُ مِنْ أَلْئَلِ وَأَتَّجَعَ
أَدْبَرَهُمْ وَلَا يَتَّقْتَلُ مِنْهُمْ أَحَدٌ وَلَا مَضُوا
حَيْثُ تُؤْمِرُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ إِذَا رَأَهُوا
مَقْطُوعًّا مُصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾

وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبِّشُونَ ﴿٦٧﴾

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَقْضَهُونَ ﴿٦٨﴾

وَأَنْتُوْ أَنْتَهُمْ وَلَا تُخْرُونَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَوْلَئِكَ نَهَكُ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِ إِنْ كُنُوكَعِيلَينَ ﴿٧١﴾

لَعْمَرُكَ إِنَّهُمْ لَوْ سَكَرُتُهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾

- 73.** Edde luk digaalâ xongoloy ken finqissa ken tibbixeeh keenil obte, ayro tawqe wakti.
- 74.** Tokkel ken magaaloolik (Nabii Luut marih magaalooli kinnuk) iro guba teetik ciggiilisneeh girat alasne kallah xeet rohti innah irok keenil canne.
- 75.** Diggah ken xagteeh keenil obte digaalat kasleeh cubbusa marah Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse astooti edde tan.
- 76.** diggah Nabii Luut marih magaalooli gitay safar mari kak tatrak addal tanik elle makaskassoowaanaa?
- 77.** Diggah nanu keenit abne finqat yeemene marah baxxaqqa itta asta edde tan.
- 78.** nummah maggo cooxuy gaabuh yani le magaaloolih mari (Nabii Shuqeybi mara kinnuk) usun sinni nafsi koroosannut yudlume marah sugen.
- 79.** Tokkel cane keenil gacisneeh ken bayisneh, ken dabooqa (Nabii Luut kee Nabii Shuqeybi marih dabooqa kinnuk) baxxaqqa iyya gitay sinam safarah kak gactal tanik usun elle makaskassoowaanaa?
- 80.** nummah Cijri deqsita daqaarih mari (Nabii Saalic mara kinnuk) farmoytit dirabboyseeh wohul Yallih farmoytit inkih dirabboyse mara yekken.

فَأَخَذَنَاهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ

فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَمَطَرْنَا عَلَيْهِمْ

حِجَارَةً مِّنْ سِيقِيلٍ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ

وَإِنَّهَا إِلَسِيلٌ مُّقَبِّيرٌ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْآيَةِ كَثِيرًا طَالِبِينَ

فَأَنْتَمْ نَاجِحُهُمْ وَإِنَّهُمْ مَا يَلِي مَا يُمِينُونَ

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْجِرَأَةِ الْمُرْسَلِينَ

- 81.** Nabii Saalic marah Ni duddaa kee Nabii Saalic cakkil keenih yemeetem tascasse astooti (alaa kee wohuk kalah kaah necee astooti kinnuk) keenih necee, tokkel usun derre teetit cabeeniih teetil kaskassoowa mara makkon.
- 82.** usun (Nabii Saalic Mara kinnuk) qaleela urak (orak) Qarwa edde haysitak sugen, is keenil taddigilleemik amaanah anuk.
- 83.** Tokkel digaalâ xongoloy ken finqissa ken tibbixeeh maacay maacisa keenil obte.
- 84.** Tokkel ken maaluu kee ken kalqootay qaleelat urak (orak) sugeeni keenih xiqtum mali Yallih digaalak.
- 85.** Qaranwaa kee baaxooy, ken nammayih fanal tanim cakkik sa elle ginnem mannu, diggah Qhiyaama edde ugutta wakti yamaatu waam raq mali, toysa Nabiyow atu qaxmeqe qafu keenih (koros kinnuk) abaay, usun kol baaheenim keenih cab.
- 86.** Diggah Nabiyow ku Rabbi ummaanim gineeh isi naqoosah caaloota yaaxigi kinni.
- 87.** Nummah Nabiyow faatica deqsitta suuray malcina aayat takkey kulli salaatal gacam gacsimtaa kee nabah yan Qhuraan koh necee.
- 88.** Diggah Nabiyow addunyal ama korosuk garu edde hatkisne maaluy

وَإِنَّهُمْ إِذَا مَرَأُوكُنَا فَلَا يُؤْمِنُونَ بِمَا عَرَضْنَا لَهُمْ ﴿٨٦﴾

وَكَانُوا يَنْتَهُونَ مِنَ الْجِنَّاتِ بِيُورَاتٍ أَمْ نَبِيًّا ﴿٨٧﴾

فَأَخْدَدْنَاهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٨﴾

فَمَا أَعْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٩﴾

وَمَا حَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا يَالْحَقُّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيهِ فَاصْفَحْ الصَّفَّحَ الْجَيْمَلَ ﴿٩٠﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَقُ الْعَلِيمُ ﴿٩١﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنْ أَمْشَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٩٢﴾

لَا تَمْكَدَّنَ عَيْنَيَكَ إِلَى مَا مَتَعَنَّا إِلَيْهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ

maggo afah yanî fanah isi namma
inti sangeelih maruubin, usun
Yallal aamine waanamah keenih
marookitinaay, Yalla kee kay
farmoya nummasse moominiinh
nacrooraay, Ramma keenih ixxic.

وَلَا تَحْرُنَ عَلَيْهِمْ وَلَا خُضُّ جَنَاحَكَ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾

- 89.** Diggah Nabii Mucammadow
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ anu Yallih amri cina
mara Yallih digaalak meesiisey
meesisso kak baxxaqqa itta kinniyo
keenik ixxic.

وَقُلْ إِنَّمَا النَّذِيرُ لِلْمُّبِينِ ﴿٩٠﴾

- 90.** Nabii Mucammadow
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Qhuraan kol oobisneh yahuud kee
nasaaral tawraat kee injiliy usun
tu kak nummayseenih tu kak
dirabboyseeni keenil kah oobisne
innaah.

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُفْتَسِمِينَ ﴿٩١﴾

- 91.** Usun (Qhureyshi korosuuy, yahuud
kee nasaarâ koros kinnuk) Qhuraan
kura kurah hee mara kinnon, tu
kaak nummaysaanaah tu kaak
dirabboysaanamal.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عَضِيرًا ﴿٩٢﴾

- 92.** Tokkel Nabii Mucammadow ku
Rabbi isil xiibitak nanu diggah
Qhiyaamah ayró gino inkih
esserенно iyye.

فَرَبِّكَاتْ لَتَسْعَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

- 93.** Usun addunyal numtinwellitte
qibaadaa kee wohuk kalah abak
suggu iyyeenimil inkih.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

- 94.** Toysa Nabii Mucammadow cakki
seecoy ku Rabbi koo kah amrise
fayyah, fayya hayisaay, korosut derre
cabaay, ken umaanet tu mawin.

فَاصْدِعْ بِمَا تُؤْمِنُ وَأَغْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

- 95.** Diggah Nabiyow nanu Qhureyshi
korosih abbobtiy kol anqassah

إِنَّا كَنَّا نَذِيرَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٦﴾

umaaneek koo xiqneh ken
bayisneemil.

96. Yallâ luk aka Yalla haa mari,
sinni uma taamah ellecabo sarrah
Aaxigelon, Addunyaa kee akeeral.
97. Nummah Nabiyow diggah atu usun
kok iyyaanamat kaalil ceytam nanu
naaxigeh.
98. Toysa Nabii Mucammadow atu
isi Rabbi saytunnoysak faylisaay,
Yallah salat abaaah kaa yaqbude
marih num tik, koo biyaktaamak
usuk koo xiqelek.
99. Nabii Mucammadow isi Rabbi
umman uqbud Rabi koh amma
iyyam fanah kaak iyye Yalli.

الَّذِينَ يَعْمَلُونَ مَعَ أُنْدَادِهِمْ أَخْرَى سُوقَ
يَعْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضْبِقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٤٩﴾

فَسَيِّدُنَا مُحَمَّدُ رَبُّكَ وَكُنْ مِنَ الْمَسِيحِينَ ﴿٥٠﴾

وَأَعْبُدُ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٥١﴾

SUURAT ANNACLI

Makkal Obte, 128 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. A-korosey Yallih Amri (Qhiyaamah Ayro kinnuk) yemeeteeh, xayyooweh, tokkel Nabii sin kah xagnise digaalat maasassakina, agleh kaat hayya haanamak Yalli saytunnooweeh fayya iyyek.
2. Yalli malayka wacyi luk isi fayxiyi, isi amrih oobisa, isi naqoosak (ambiyyaa kee farmoytit kinnuk) isih faxa maral, sinam Yallat agleyta haytaamak meesiisa iyyaanamah, diggah yok sa qibaada cakkisita Yalli mayanak yok meesita qibaada yoh caglisak iyye Yalli.
3. Qaranwaa kee baaxo cakkil gine Rabbi agleh kaat hayya haanamak saytunnooweeh, fayya iyyeeh nabah.
4. Yalli seehaduytu tiffoytak {daacoya kinnuk} gine, tokkel usuk Yalli rabeh yan mara mugsa iyyaamal baxxaqqa iyya kaxxa giddi-li kinni.
5. Yalli lac siinh gineeh, xabcak edde gamittan saray kay xagooruk (dagooruk) bicissaana edde litoonuu, gersi tuxxiq kee cado kaak takmeenim edde liton.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنَّ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَ
وَتَعْلَمُ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿١﴾

يُنَزَّلُ الْمَلَكَيَّةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِ رَبِّكَ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عَبْدِهِ وَهُوَ أَنَّ لَنْدَرَوْ أَنَّهُ وَلَا إِلَهَ
إِلَّا أَنَّ فَاتَّقُورٍ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
تَعْلَمُ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٣﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ
مُّبِينٌ ﴿٤﴾

وَالَّذِئْنَ حَلَقَهَا الْكُنْدُرُ فِيهَا دَفَّةٌ
وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

6. isin ama lacat carra kaa orbissan waqdii kee Saaku kaa dacrissan waqdi walle siinit culussa qaxmaqaane kaat liton.
7. usuk (lac kinnuk) sin duyrek qilsiimi sin nafsi gibdi taqabik sa yaafem duude waak yen xer (der) baaxô fanah siinih yakkueeh siinih beya, diggah sin Rabbiy tamah siinih abe usuk xuawawli (Allaaql-li) nacrorli kinni.
8. sinaamey sin Rabbi faariisiyy baakil kee okoli siinih gine edde feertaanaah bilqa siinih yakkemkeh, isin aaxige waytaanam (baaburaay, tayyaarooriiy, wohuk kalah tanim kinnuk) siinih gine-le.
9. Massah yan gita (islaamaninnô diinih gita kinnuk) sin tirtoh baxxaqqa haam Yallal tan, tama gitittet cakkik daggaawa giti edde yan (yahuud kee nasaarâ gita kinnuk) sinaamey Yalli faxinnay iimaanâ fanah inkih tirri sin haak yen.
10. Sinaamey Yalla kinni Qaraanak lee (rob kinnuk) siinih oobisseem, taaquben lee teetik siinih heeh, cooxuy sinni lac elle taylooleeni siinih edde yuysubuke.
11. Yalli tama leet maggo afah tan buqreey zaytuun kee tamiraay qinabwaa kee, ummaan caxammixu siinih edde yaysubuke, diggah Yalli tama leet baaxok siinih yayyaaqeemit kay duddaa

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجُونَ
وَحِينَ تَسْهَلُونَ ①

وَتَخْمِلُ أَنْقَادَكُمْ إِلَى بَلْدَةٍ لَّتَكُونُوا
بِكَلِيَّةِ إِلَّا يُشَقُّ الْأَنْفُسُ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرْءُوفٌ رَّحِيمٌ ⑦

وَلَخَيْلٌ وَلِبَاعٌ وَلَحْمَدٌ لِرَبِّكُبُوهَا
وَزَيْنَةٌ وَلَخْنُقٌ مَا لَانَقَلُمُونَ ⑧

وَعَلَى اللَّهِ قَدْ صُدَّ أَسْبِيلٌ وَمِنْهَا جَاءَ لَهُ رَزْقٌ
شَاءَ اللَّهُ أَهْدِي لَكُمْ أَجْمَعِينَ ⑨

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ سُبُّمُونَ ⑩

يُنْسِثُ لَكُمْ بِهِ الْزَّرعَ وَالرَّيْتُونَ وَاللَّخِيلَ
وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ كُلِّ الشَّمَرَاتِ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَنْفَكِرُونَ ⑪

kee kay inkittinaane tascasse asta edde tan, tamah cubbusaah kas elle geya marah.

12. Yalla kinni bar kee laqooy, ayroo kee alsaa siinih qantem, cutuuka kay amriih qannimte, diggah tohut kay duddaa kee kay inkittinaane tascasse astooti edde tan cubbusaah kas elle geya marah.

13. sinaamey Yalli baaxô bagul mutuccu ittam kee caxâ mixuuy wohuk kalah eneyyi ittaamay bisittee kee tuxxiq kak sissini siinih gineeh qane, diggah tohut Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse asta edde tan kassitaah elle kaskassoowa marah.

14. Sinaamey Yalla kinni bad siinih qantem, kaak tassaqqen kullumtak qusba cado tattakammeeninkeh, bilah sarittaanam (Luul kee mirjaanaay wohuk kalah tanim kinnuk) kak tassaqqeeninkeh, seehadaytow kaxxa dawaanikiy baddi bagul gexay baddi lee qanxisa kaal table, tama dawaanikit bahtan Qadaagâ duyyet (kabxat) Yallih rizqhi edde gurrusuttaanaah kaa elle faatittaanamkeh.

15. sinaamey Yalli baaxô bagul qaleelay diggi tet hayta teetil hee is sin tasgayyeeh qeegissaamak, tet bagul weeqaytittey lee kak taaqubeenii kee gitittey massah elle gexxaana teetil siinih hee, faxxan rike edde guftaanamkeh.

وَسَخَّرَ لَكُمْ أَلَيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَتٍ بِإِرَادَةِ
فِي ذَلِكَ لَا يَنْتَلِقُ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿١٣﴾

وَمَادَرَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَوْنَهُ وَإِنَّهُ فِي ذَلِكَ لَا يَكُونُ لِقَوْمٍ
يَذَّكَّرُونَ ﴿١٤﴾

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ إِنَّمَا كُلُومْنَهُ
لَحْمًا طَرِيقًا وَسَخَّرَ جُوْمَنَهُ حَلْيَهُ
تَلْسُونَهَا وَتَرَى الْفُلَكَ مَوَاحِزَ فِيهِ
وَلَتَنْتَغِرُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
شَكُورُونَ ﴿١٥﴾

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَسَيْ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ
وَأَنْهَرَ وَسْبَلًا لَعَلَّكُمْ تَهَدَّوْنَ ﴿١٦﴾

- 16.** Yalli baaxô bagul astootiy (qaleelaa kee wohuk kalah tanim kinnuk) laqo gititteh ascossi siinii takke siinii hee, bar cutuuka faxxan baaxoh mohoodoh ascossi siinii kah abe innah.
- 17.** Akorosey Yallay tamah inkih giney qibaada cakkisita Yallittey isin qibaadal agleh kaat haytaanay tu-gine waytah inna maay kinni? hinna, toysa Yallih nabna makassittaanaa ?qibaada kaah caglissaanamal.
- 18.** Sinaamey isin Yallih niqmoota lowtan way loowo teetik magacissan, diggah Yalli dambi cabti-li xuwaw-li kinni.
- 19.** Yalli sin taamoomik qellissaanam kee taybulleenim inkih siinik yaaxigeeh sin elle galte-le.
- 20.** koros Yallak kalah taqbude Yallitte tu-gintam madudda is koros isi gabat ginte Yallitteh anuk, toysa usun mannal tet yaqbudeenii ?
- 21.** Woo numtinwwellite Rabteemik kalah nuwwim hinna, is tet kee tet yaqbude mari ugsumu waa waqdi mataaxiga.
- 22.** Sinaamey sin Yallay dubuk qibaada cakkisita usuk inki Yalla, tokkel ellecaboh Ayro nummayse waa mari ken lubbitte Yallih inkittinaane tangaddeh, usun cakki oggolaanamak kaxxamariinitak.

وَعَلِمَتْ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٢٧﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا

تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

وَإِنْ تَعْدُوا بِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُخْصُوهَا إِنَّ

الَّهُ أَغْفُرُ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا سِرُوتَ وَمَا عَلِمْتُونَ ﴿٣٠﴾

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ

شَيْئاً وَهُمْ يَخْلُقُونَ ﴿٣١﴾

أَمْوَاتٍ غَيْرَ حَيٍّ لَوْلَمْ مَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ

يُبَعَّثُونَ ﴿٣٢﴾

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

بِالْآخِرَةِ قُلُّهُمْ مُّنْكَرٌ وَهُمْ

مُسْتَكْرِرُونَ ﴿٣٣﴾

- 23.** Nummah Yalli diggah usun abinaa kee maxcok qellisaanam kee yaybulleenim inkih keenik yaaxigeh, diggah usuk kay qibaadak kaxxamariinita mara makicni.
- 24.** ama korosuk sin Rabbi Nabii Mucammadal ﷺ maca oobiseeh keenik axcuk ken essereenik, naharsi marih hayyayyoona kee deedal akke waytek oobisem mali iyyan.
- 25.** Ama koros deedal maxcot kah yabtem Qhiyaamah ayro sinni dambitte dudda-luk yassukuqeennihih ixxiga maleh makkosen marih dambittek tu-yassukuqqueenimkeh, woo marih dambittek tu-daggoote kalah, kee sinaamey oobbiya!usun xiironul yakkuqeenni manxu uma quukaay.
- 26.** Nummah ama korosuk duma sugte koros sinni farmoytit kee usun luk yemeeten diinah uma malah malisseeh, Yallih amri yemeeteeh, usuk ken xisoosa buxuxuuk siibeeh, amô tabsi irok keenil radeeh, digaala kak cube waan kabuk keenit temeete.
- 27.** Tohuk lakal Qhiyaamah ayro Yalli digaalat ken wacarriysaah ken yayqunxeh, sin Yallittek yot agleytiitih hayten maray yok kalah aqbaduk sugteeniy ambiya ada kah abak sugteeni annih teetiyy keenik iyya Yalli, ambiyaa kee moominiinik ixxiga kah

لَأَجْرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا
يُعْلَمُونَ إِنَّمَا لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرُونَ

٥٧

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَا ذَادَ أَنَّ رَبَّكُمْ قَالُواْ
أَسْطَرُ الْأَوْلَيْنَ

٤٤

لِيَحْمِلُواْ أَوْزَارَهُمْ كَمَا لَمْ يَأْتِهِمْ
وَمَنْ أَوْزَرَ الَّذِينَ يُضْلَلُونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَتْ
مَا يَرِزُقُونَ

٤٥

قَدْمَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَقَى اللَّهُ بُنْيَنَهُمْ
مِنْ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّعَتِهِمُ الْسَّقْفُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ

٤٦

شَيْءَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْرِجُهُمْ وَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَاءِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَكُّونَ فِيهِمْ
قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخَرْجَى الْيَوْمَ
وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ

٤٧

tontocowwime mari iyyeh: A-ayro
wacarriysiyyaa kee qunxaaneey
digaala Yallaa kee kay farmoytiitil
koroosite marih amol tan.

- 28.** Malayka koroosannut isi nafsi
adlamuk suge marak rooci
tayyaqe waqdi, tokkel usun
raba yablen waqdi Yallih amri
oggolaanah nanu umaanek tu-abak
masuginnino axcuk, nummah isin
dirab taceeni ikkal uma-taama
abak sugteeniih korosuh sugten
keenik iyyan, diggah Yalli isin
abak sugten taaamoomi inkih
yaaxigeeh teetil sin galte-le.
- 29.** Toysa isin jahannam girah afoofik
cula teetil waarak keenik iyyan,
tokkel jahannam gira is manxu
gaca dabqii kee madabaay iimaan
kee Yallih qibaadak kaxxamariinit
marah.
- 30.** Moominiiniy Yallak meesittak
sin Rabbi Nabii Mucammad
صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
oobisem macaay keenik
iyyan waqdi Yalli kayrii kee tирто^ر
kaal oobise iyyan, addunyal Yallaa
kee kay farmoya nummayseeh
meqe taamoomi abbaasite
mari teetil meqe mano-le, usun
akeerâ dabqil addunyal keenih
tontocowwimeemik taysem-lon,
akeeral Yallak meesita marih
dabqi manxu meqe dabqiyi (jannah
kinnuk).
- 31.** Usun akeeral qadni deqsitta
jannoata-lon, usun tet culaanaah
teetil waaraanaah way teetik
mayawqan weeqaytitte guba

الَّذِينَ تَوَدُّهُ الْمُلَائِكَةُ طَالِبِي أَنفُسِهِمْ
فَأَلَقُوا إِلَيْهِ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلْ
إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

فَادْخُلُوا الْوَرَبَ جَهَنَّمَ حَلَابِرَ فِيهَا
فَلِئِسْ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿١٩﴾

*وَقَلَ لِلَّذِينَ أَتَقْوَاهُمَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَوْلًا
خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَلَدَأْ الْآخِرَةَ خَيْرٌ وَلَيْقَمَ دَارُ
الْمُتَقْيَنَ ﴿٢٠﴾

جَئَتْ عَدَنْ يَدْخُلُونَهَا لَتَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَتَ
كَذَالِكَ يَجْرِي اللَّهُ أَمْرُ الْمُتَقْيَنَ ﴿٢١﴾

teetik gexak, usun tet addal faxxa haanam lon, Yalli isik meesite mara tonnah tan meqe galtoh galta.

- 32.** Moominiiniy koroosannuk saytunaane luk malayka rooci kak tayyaaqek Yallih nagaynan siinil yanayik jannah cula isin meqe taama abak sugteenimih sabbatah keenik itta malayka.
- 33.** Koros qambaltaamah lem mali, Rooci teetik tayyaaqe malayka qambalta tet akke waytek, hinnay ku Rabbih amriy digaalalh sissikuk teetih yamaatey tet finqisa qambalta tet akke waytek, tama koros Yalla kee kay farmoyta kah dirabbosse innaah keenik duma sugte koros Yalla kee kay farmoytit dirabbosseeh Yallih ken finqiseh, Yallih keenit abe finqat ken madlammo, kinnih immay usun koroosannuu kee uma taamat sinni nafsi adlamuk sugen.
- 34.** Tokkel usun abak sugen uma taamah galtoh Yallih digaalay usun elle anqasak sugeeni keenil obteeh ken xagteeh, maro keenit hayteeh ken bayisseh.
- 35.** Yallat agleytit hayte koros (makki koros kinnuk) Yalli dubuk kaa naqbudem nek faxinnay nee kee nabbobti kaak sa tu aqbudak mananninooy, usuk carammoysse weemik tu carammoysak manannino itte, keenik duma sugte koros tamannah abteeh, tamannah itteh ten usun wohut dirab acayuk,

الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبُونَ
سَلَمُ عَلَيْهِمْ كُمْ أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كَنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيهِمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَنَّ أَمْرِنِيَّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ
قَاتِلِهِمْ وَمَا أَظْلَمُهُمُ اللَّهُ وَلِكُنْ كَانُوا
أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢٦﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُواْ
بِهِ يَسِّهِرُونَ ﴿٢٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُواْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَاعْبَدْنَا
مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
حَرَمَنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ
الَّذِينَ مِنْ قَاتِلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا
الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٢٨﴾

tokkel Yalli ken finqiseh, toysa
Yallih farmoytiitil baxxaqqa le
guddusiyak sa maca taniih? tu
matan.

36. Nummah ummaan ummattay
warrayteh farmoya rubneh, Yalla
dubuk uqbudaay, sheytoonaa kee
Yallak kalah uqbuddu haanamak
exxeera iyyaanamah, tokkel Yalli
tirri heeh Yallih farmoytit kataate
mari keenit yaniih, cirdeynaaniy
(qinaadileela kinnuk) makô gita
katattey mako elle dabaqteeh
koroositte keenit tanih, toysa isin
baaxô bagul gexaay farmoytit
dirabboye marak ellecabo
kah tekke inna wagita elle
kaskassowtaaanankeh.

37. Nabiyow! ama korosih tirtoh
kaxxam baakersimteeh tingicillek,
toysa ixig diggah Yalli makkoys
mara tirri mahaay cateyniitiy
Yallak kalah kay digaalak ken catta
malon.

38. Ama koros Yallal kaxxa xiibah
xiibble Yalli rabe mara mugsa
iyyaanamal, yeey usun kah iyyan
inna hinnay Yalli nummah rabe
mara ugse le, woh nummâ xaganay
raq sinniy Yalli isih isil hee kinni,
kinnih immay sinaamak maggo
mari Yalli rabe mara ugusu
waamih dudda lem mayaaxigan.

39. Qhiyaamah ayro Yalli isi naqoosa
inkih ugsele, tama ayroh ugutuy
usun itta elle waana nummah tanim
kinnim keenih baxxaqisamkeh,

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ
أَعْبُدُوا إِنَّهُ وَجَتَنِبُوا الظَّلَفُوتَ
فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ
عَلَيْهِ الظَّلَّةُ فَسَرِّوْا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَلَيْهِمُ الْمَكَدَّيْنَ ٢٦

إِن تَخْرِصَ عَلَى هُدَيْهِمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَآيَهِدِي
مَن يُضْلِلُ وَمَا لِهِمْ مِنْ نَاصِرِينَ ٢٧

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ وَجَهَدَ أَيْمَنَهُمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ
مَن يَمُوتُ بِكُلِّ وَعْدٍ أَعْلَمُهُ حَقًا وَلَكِنَّ
أَكْتَرُ الْكَافِرِ لَا يَعْلَمُونَ ٢٨

إِنَّمَا هُمْ أَلَّا يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلَيَعْلَمُ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَاوْكَازِيَّنَ ٢٩

koroosite maray Qhiyaamah ayro
ugut yanim angadduk suge, diggah
usun wohul dirab yacee marah
sugeenim sinnik yaaxigeenimkeh.

- 40.** Qhiyaamah ayroh ugut nel
xabciniih cagalalah Ni maxco nanu
tu fanne nee tekkek tik teetik
innaah, edde takke iyye Yalli.
- 41.** Yallih sabbatah sinni baaxo cabeeh
guurume mari yundullumek lakal,
diggah addunyal meqe madabal
(Madiina kinnuk) dabqah ken
heenno, akeeral usun lon galto
(jannat kinnuk) wohuk nabuk raqta
sinam woh aaxaguk suginnay.
- 42.** Ama maray Yallih sabbatah
guurume usun Yallih Amrii kee
ken yibbixe gibdaabinal yisbireeh,
usun cagalalah sinni Rabbil kibal
haysite mara kinnon.
- 43.** Nabii Mucammadow kok duma
sugte ummattâ fanah sinaamak
labha akke waytek farmoytittek
num maruubinnino wacyi keenil
oobisak, toysa isin makki korosey
tamah nummayse wayteenik siinik
duma kitooba (yahuud kee nasaara
kinnuk) elle oobisne marak ixxiga
le mara keenik essera, ambiya
usun seehada kinnim aaxige waak
sugteenik keenik ixxic.
- 44.** Nabii Mucammadow kok naharat
ummattâ fanah rubne farmoytiitil
baxxaqqa itta astootii kee
kitooba keenil oobisneh, Nabii
Mucammadow ama Qhuraan kol

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِتَشْرِيفِ إِذَا أَرْدَنَاهُ أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٤١﴾

وَالَّذِينَ هَا جَرَوْا فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِ مَا نَعْلَمُ لَوْا
لَنْبُوَّنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جُرْحًا لِآخِرَةٍ
أَكَيْرُوكَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

الَّذِينَ صَدَرُوا وَعَلَى رِبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِّدُ إِلَيْهِمْ
فَتَشَكَّلُوا أَهْلَ الْذِكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

بِالْبَيْنَتِ وَالْأُوْنَى وَلَنْرُكَنَّا إِلَيْكَ الْمُكَبَّرُ لِتَبْيَنَ
لِلْتَّائِسِ مَا نُنْزِلُ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَكَبَّرُونَ ﴿٤٥﴾

oobisneh sinaamah calaalik tanim
kee caraamuk taniimiy keenil
obsimte baxxaqqa keenih haytaah,
usun kaa cubbusaanaah tirri kaal
iyyaanamkeh.

- 45.** Ama korosuy Yallih farmoya
Mucammad ﷺ kee kay
kataysiisil ada takkeeh uma
malah keenih malisse Yalli baaxo
keenil xuumusaah hinnay digaala
kak akkale waan kabuk keenit
tamaateemik amaan maay geen?
- 46.** Hinnay usun baaxok baaxo safarak
tellemoomat agxitak baraay laqo
gexeenih gacak sugar waqdi Yalli
ken yabbixeeh ken finqisaamak
usun amaan maay geen? tokkel
usun Yallak Yassaqqe maray Yalla
taanisa hinnon.
- 47.** Hinnay usun digaala keenil obtaah
tuuy waqdi keenik bayissaamak
meesitak sugar waqdi, Yalli
ken digaalaah, ken baysaamak
amaan maay geen? tokkel diggah
sin Rabbi isi ginoh xuwall li
nacror li kinni digaalah keenit
yasissikeemik.
- 48.** A koros Yalli gineh yaniimiy
(Qaleelaa kee cooxuuy wohuk
kalah tanim kinnuk) iraawo ley,
iraawo kak migdal way kelittaah
gural way kak kelittay kummatta
ma yablaanaa? usun Yallah
aqanxayuk.
- 49.** Qaranwal tanim kee baaxol
taniimiy mutuccu ittaa kee
malayka Yallah kummatta usun
kay qibaadal kaxxamariinite kalah.

أَفَمِنَ الَّذِينَ مَكْرُوْلِ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَحْسِبَ
الَّهُ بِهِمْ أَلَّا رَّبٌّ أَوْ يَأْتِيهِمُ الْعَدَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَسْعُونَ ﴿٤٥﴾

أَوْ يَأْخُذُهُ فِي تَقْبِيْهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٤٦﴾

أَوْ يَأْخُذُهُمْ عَلَى تَحْوِيْفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾

أَوْ لَمْ يَرَقْ أَلَيْ مَا حَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَقَّدُ
ظَلَّلَهُ عَنِ الْجَيْمِينِ وَالشَّمَاءِ إِلَيْ سُجْدَةِ اللَّهِ وَهُمْ
دَائِرُوْنَ ﴿٤٨﴾

وَلَلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَكَةُ وَهُنْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٤٩﴾

- 50.** Malayka sinni Rabbiy iro keenik raaqak meesitak kay taaqatak edde amrisimtem abta.
- 51.** Yalli isi naqoosak namma Yalla ma haysitinaay maqbudina, cagalal sin Yallay qibaada cakkisita usuk inki Yalla kinnik, toysa yoo inkittoysaay yoo uqbudaay yok meesita keenik iyye.
- 52.** Qaranwaa kee Baaxol eneyyi ittam inkih Yalli le, umman qibaadaa kee taaqat usuk le, Yallak kalih iimik meesittaanaah tet taqbudeenim sin celtaa? ma celtaa.
- 53.** sinaamey niqmoottak eelle haytaanam inkih Yallak taniih usuk siiniih yecee, wohuk lakal umaane (bala kinnuk) sin xagta waqdi dooqa fayya haak kaat xaaqimtan.
- 54.** Tohuk lakal Yalli woo umaane (bala kinnuk) fayya siinik haa waqdi, sinaamey siinik maggo hora sinni Rabbit agleyta hayta.
- 55.** Usun tamah kah abaanam nanu keenih necee niqmoota yangaddeenimkeh iyyaanama, toysa korosey isin ama addunyal hataka, toysa sin koroosannih ellecabo sarrah aaxigettoonuk, digaala siinil obtu wayta waqdi.
- 56.** Ken (koros kinnuk) uma taamoomik tanim tuxxiq kee tukalak tu kak Aaxige waan numtinwellittey yaqbudeeniy keenih necee rizqhik maglab

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قَوْقَحْمَ وَيَعْلَمُونَ مَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

*وَقَالَ اللَّهُ لَآتَتَ خَذُولًا إِلَهَيْنِ أَثَنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَإِنَّمَا يَفْسُدُ فَارْهَبُونَ ﴿٥٤﴾

وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الَّذِينَ وَلَمْ يَأْتِ أَفْغَيْرُ اللَّهِ شَرْفَهُ شَفَوْتَ ﴿٥٥﴾

وَمَا يَأْكُلُ مَنْ نَعَمَّةٌ فِيْنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا كَسَكُرُ الصُّرُقُ فِيْأَيْتَهُ تَجْعَلُونَ ﴿٥٦﴾

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الْمُرَرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٧﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمْتَعُوا أَسْوَاقَهُمْ تَعَامَلُونَ ﴿٥٨﴾

وَيَعْجَلُونَ لِمَا لَا يَعْمَلُونَ تَصْبِيَّاً مَّا رَفَعُوهُمْ تَالِلَّهِ لَتُسْكَنَ عَمَّا كُنُّمْ تَفَرَّوْنَ ﴿٥٩﴾

kah haana kinni, usun teetit
xayyoowaanamkeh, Yalli isil
xiibitak diggah isin Qhiyaamah
ayro diraabah yol ginnaasitak
sugteenimik esserimetton keenik
iyya.

- 57.** Ama koros Yallah say xaylo
haytaah kaah taaxige malayka
kay say xaylo axcuk, Yalli usun
diraabaaay deedalah kaal haanamak
saytunnooweh, usun sinni nafsih
lab xayloy yikcineeni haysiteeniih
sinnih yeexegen.
- 58.** Keenik (makki koros kinnuk)
numuk teynah say awkà kaah
toobokeeemil kaa aytkumuseeniih
kaah warseenik, wohih faxe waytih
fooci kaak dattoowaah milaggoowa
num yakke, usuk naqabuu kee
rookah miidimak.
- 59.** Usuk say baxàl kaa
aytkumuseenimih sabbatah kaa
geyte rookaa kee qaybih meesih isi
marak yammooqoreh, xixxibaanee
kee qunxaanet anuk tet haysitam
kee hinnay nuwwuk burtat
tet yabkuneemit agaagulutak,
oobbiya!Tah manxu uma meklaay
usun abaanam sinnih faxe waan
say xaylo Yallah yeexegeeniih
sinnih lab xaylo yeexegen waqdi.
- 60.** Iggimaa kee koroosannuk
gexxaamah akeera nummayse
waah teetih meqe taamah taamite
waa mari qaxumaaneh gacta weelo
lon, fayya itta weeloolaa kee dudda
Yalli le, usuk isi reedal maysoli isi
abtol naggaara.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتَ سُبْحَانَهُ وَلَهُمَا
يَسْتَهْوِنُونَ

وَإِذَا بُشِّرَ أَهْدُوْرُ بِالْأَنْتَنِيَّ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًا
وَهُوَ كَظِيمٌ

يَتَوَرَّدُ مِنَ الْقُوَّةِ مِنْ سُوءِ مَا يُبَشِّرُ بِهِ
أَيْمَسِكُهُ عَلَى هُونٍ أَمْ يَدْسُهُ فِي التُّرَابِ أَلَا
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثُلُ السَّوْءَ وَلَهُ
الْمُثُلُ الْأَعْلَى وَهُوَ أَعْزَى الْحَكِيمُ

- 61.** Yalli sinam koroosannuu kee ken uma taamal ken kataataah, digaala keenit aysassakuk suginnay baaxô bagul mutuccu ittam cabak mananna, kinnih immay muggaqsimme waktiy yimixxigê fanah ken wadirroysa, tokkel Yalli finqah keenih xage wakti keenih yamaate waqdi dago wakti kaak ma wadirroowaanaay dago wakti kaak ma yaakuman.
- 62.** Usun (makki koros kinnuk) sayyoy sinnih niqboonu Yallah yaaxigeeniih kaah haan, ken arrob diraabat yaaba, Diggah nanu Yallih xaql meqe ellecabo linooh jannatti mara kinnino iyyaanamal, nummaak diggah usun akeeral gira loonuuuh, diggah usun tet addal cabbiimaanaah hawwensiman teetil waarak.
- 63.** Yalli isi nafsil xiibitak iyyeh : nummah Nabii Mucammadow kok duma warrayte ummattâ fanah farmoytit rubneeh, sheytan ken (ummatta kinnuk) uma taamoomi keenit bilqiseh, tokkel usuk asaaku addunyal ken awlaytuy ken cata kinni, usun akeeral ken qansarissa digaala lon.
- 64.** Nabii Mucammadow nanu Qhuraan kitab kol kah oobisnem mannu sinam diini caagidik itta elle waytem kaal baxxaqqqa keenih haytamkeh iyyaanam akke waytek, Qhuraan tirtoo kee nacrooru kaa nummayseeh kaal taamita marah.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ أَنَّاسٌ بِظُلْمٍ هُمْ مَاتُوكِ
عَلَيْهَا مِنْ دَآبَةٍ وَلَكِنْ يُؤْخِرُهُمُ الْأَجَلُ
مُسْمَىٰ فِي ذَاجَةٍ أَجَاهُمْ لَا يَسْتَخِرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقِدُونَ ﴿٦﴾

وَيَعْمَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرُهُونَ وَصِفْ أَلِيسْتُهُمْ
الْكَذِبَ أَنْ لَهُمُ الْحُسْنَى لَأَجْرَ مَانَهُمْ
النَّارُ وَأَنَّهُمْ مُفْرُطُونَ ﴿٦﴾

تَالَّهُ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْ أُمَّةٍ مِنْ قَبْلِكَ فَبَيْنَ
لَهُمُ الشَّيْطَنُ أَعْنَاهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُشَرِّعَ لِهُمْ
الَّذِي أَخْتَلُوا فِيهِ وَهُدَى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

- 65.** Yalli qaraanak rohti lee oobiseeh baaxô edde yuynuwweeh tet bagul coox edde yuysubuke is qabaarah kafteeh rabteek gamadal, diggah tamahat Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse asta edde tan tu yaabbeeh cubbusaah raaqisa marah.
- 66.** sinaamey diggah isin lacat (gaalaay, laay, illiy, wadar kinnuk) kas elle geytaanam liton, nanu kay bagut taniimik canay saytuniy xullee kee qabalak fanak yawqe sin nafqe, usuk tamu muquk katla xabcinuk ooba kaa nakah yan marak.
- 67.** Sinaamey Yalli siinh yecee niqmootak tanim, tamiira kee qinabwâ mexexuk gocoyuy edde taskireenii kee meqe rizqhiy tattakammeeni kaak haysittan, (tamah gocoy caraamu yakkek duma oobe Aayat kinnuk) diggah amahat Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse asta edde tan kaskassoowa marah.
- 68.** Nabiyow ku Rabbi diidaaleh qaleelaa kee cooxuuy seehada xissa daaswal qarwa haysit iyyaanam teetih yescesseeh tet yiisixxige.
- 69.** Tohuk lakal ummaan caxammixuu kee qoboork akumaay ku Rabbih gitittet baye kalah xabcinuk culay gexay edde gac iyyaanam teetih yescesse, tet baguk bisi kak sissini malab yawqe sinaamah biyookak diwa edde anuk, diggah wohut

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا يَعِيشُ إِلَيْهِ الْأَرْضُ بَعْدَ
مَوْتِهِمَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لِذِكْرَ لِقَاءَ قَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

وَإِنَّ الْكَوْكَبَيْنِ الْأَعْجَمَيْنِ لِعِبْرَةٍ شَقِيقَيْكُمْ مَمَّا فِي
بُطُونِهِمَا مِنْ بَيْنِ فَرَثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَاصَّاسَ لَأَعْنَانَ
الشَّرَبِينَ ﴿٦٨﴾

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَسْتَخِذُونَ مِنْهُ
سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لِذِكْرَ لِقَاءَ قَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿٦٩﴾

وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَيْكُمْ أَنْ اتَّخِذُوا مِنَ الْجَنَانِ
بُؤُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعِيشُونَ ﴿٧٠﴾

نَمْ كُلِّي مِنْ كُلِّ الشَّمَرَاتِ فَأَسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ
ذُلُلَاجَّيْجُو مِنْ طُوْنَهَا سَرَابٌ فُخْتَلُفَ أَلْوَاهُ
فِيهِ شَفَاعَةٌ لِلَّهِ يَسِّرْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لِذِكْرَ لِقَاءَ
يَنْفَعَكُرُونَ ﴿٧١﴾

Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse asta edde tan cubbusaah kas elle geya marah.

70. Yalla kinni sin ginteeh, wakti siinik gaba kala waqdi sin qiddam (rabissam), siinik qumrik gaca qumriy edde ebeebaanaah aaxaguk yeneenimik tu edde aaxige wayya haanam fanah gacsima mari siinik yanih, diggah Yalli ixxiga li dudda li kinni.
71. Yalli addunyal rizqhik siinih yeceemil garu garul siinik muxxuseh, tokkel Yalli siinik maalu kah yeceeh muxxuse mari sinni rizqli ken gaba tamlike naqosal gacsa mara hignon inki gide edde aalluk, tokkel usun Yallih niqmataa yangaddeenim? agleyta kaal haanamal.
72. Yalli sin nafsik agabuy sin weelo le siinih gine, sin agabuk xayloo kee xaylo xaylo siinih heeh gine, maaqooqak meqem rizqhih siinih yecee, tokkel usun deedalah numtinwellitte nummaysaanaah usun Yallih niqmat yangaddeeni? kaal koroositak.
73. Ama koros Yallak kalah Qaranwaa kee baaxok rizqhik tu keenih amlike waytaah, wohuh dudda aalle waytam taqbude.
74. Isin tama numtinwellitte tu xiqewaytam teetik teexegeenik, toysa sinaamey Yallah ceelalloola maagarina, diggah Yalli isin

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ تَوَفَّكُمْ وَمِنْ كُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْضِ الْأَعْمَالِ لَكُمْ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمِ رَبِّكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ قُدْرَةٌ

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرِزْقِهِمْ بَعْدَ مَا مَلَكُوكُتْ أَيْمَنُهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَيْنَعَمَ اللَّهُ بِجَنَاحِ دُورَتِ

وَاللَّهُ جَعَلَ أَكْثَرَ مَنْ أَنْسَى كُلَّ أَرْزَاقٍ جَاءَوْ جَاءَ لَكُمْ مِنْ أَرْزَاقِكُمْ بَيْنَ يَدَيْنَ وَحَفَدَةً وَرَزْقُكُمْ مِنْ الطَّيْبَاتِ أَفَيَا الْبَطِلِ يُؤْمِنُونَ وَيَنْعَمُتُ اللَّهُ هُمْ يَكُفَّرُونَ

وَيَعْبُدُونَ مَنْ دُونَ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُ مُرِيزًا مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِعُونَ

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْتَانَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَلَنْ تَرَأَ لَا يَعْلَمُونَ

abtaanam yaaxigeeh, isin edde tanin umaane mataaxigan.

75. Yalli koros edde tanih tan umaane baxxaqqa edde haa ceelallo yoogore : naqasuy tu abam duude waa kee aka numuy culul baxah yaniy calaaalih yan rizqhiy meqe kah neceey woo rizqhi qellisak ayballayuk yacee maay missowtaah? ma missowta, fayla dubuk Yalli le tannah tan baxxaqqa neh abe waqdi, wonna hinnay keenik maggo mari faylaa kee niqmoota Yalli lem mayaaxiga.

76. Yalli agleytit iset haanam deedal kinniimil aka ceelallo yoogore : namma numuy tii kak duuday tu aaxige waah, tu duude waay isi abbal taqabi yakkey, kaa elle ayfukkuninnaanii gambik kayrih baaham aalle waa kee, aka numuy qaafiyatah yaniy isih qado gitay massa leh bagul anuk qadaalatal amrisa kaslê xaql tama namma num maay massowta? mamassowta.

77. Yalli Qaranwaa kee baaxô bagul qellitti ittam inkih le, Qhiyaamah ayrô caagid mamuutul sissikaanê gibdah intî waliiqqah gide akke waytek kalah tu hinna, hinnay wohuk sissikaaneh xayuk lafitak raaqa, diggah Yalli ummaan iimih dudda li kinni.

78. Yalli sin inaanah bagittek isin taaxige kalah sin yeyyeeqe, maabbaay, mabulwaa kee lubbitte siinh hee, isin tama niqmootal kaa faatittaanamkeh.

*صَرَبَ اللَّهُ مَثْلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مَتَارِقًا حَسَنًا فَهُوَ يُفْقِدُ مَنْهُ سِرًا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوْنَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِلَمْ أَكْتُرْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثْلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمْ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كُلُّ عَالَمٍ مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوْجِهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ مِنْ يَاْمِرِ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطِ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

وَإِلَهُ عَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَمَحَ الْبَصَرُ إِذْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَّتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئَدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

- 79.** Tama koros haadâ fanah mawagitta? Yalli qaran bagul haadiyya teetih xabbacoysak, Yallak sa radimik tet tayseedem anee kalah, Diggah wohut Yallih duddaa kee kay inkittinaane tascasse astooti edde tan yeemene marah.
- 80.** Yalli sin qarwak elle sabhalaltaanaah madabah haysittaanaam siinh abe mandaral, lacak aroobaa kee gaaliibik qarway, siinik guuroh ayroo kee siinik noktimah ayrot haliffi haysittaana siinh abe, illi xagooruuy gaali xagor kee wadár xagooruk sartan kee fidooday edde hataktanaa siinh abe qumri siinik yanih gide.
- 81.** Yalli gineh yaniimik silaaloola siinh hee ayrok edde silaalittonuh, qaleelak edde cultan gabol siinh hee, saray niqnaa kee xabcak sin reebisa siinh abe, birtak qebti waqdi silaacay atkaa kee mudumuk sin reebisa siinh hee, Yalli tannah tan niqmoota siinh kah yecee innaah, diini niqmoota siinh duudusele, Yallih amri oggoltaanaah qibaada kaah caglissaanamkeh.
- 82.** Tokkel Nabiyyow usun iimaanat derre cabeeniih koo dirabboyseenik, cagalalah kol tanim baxxaqqa iyya guduysiyya kinni.
- 83.** Ama koros niqmat Yallih xaquq yanim taaxigeeh, sarra kaa tangaddeh, keenik maggo mari korosuh yan.

أَنْتَ رَوْاْلِيُّ إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرٌ فِي جَوَّ السَّمَاءِ
مَا يُمِسِّكُهُ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ يُؤْنِتُ كُلُّ سَكَّانٍ وَجَعَلَ
لَكُمْ مِّنْ جُهُودِ الْأَعْمَمِ بُيُوتًا تَسْتَخْفُرُهَا يَوْمَ
ظُفَّرٌ كُلُّ مَوْرِعَةٍ إِقَامَتْكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا
وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا آثَارًا
وَمَكَّنَاهُ إِلَيْهَا حِينَ ﴿٨٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَاقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ
لَكُمْ سَرَبِيلَ تَقِيمَكُمُ الْحَرَّ
وَسَرَبِيلَ تَقِيمَكُمْ بِاسْكُنْ كَذَلِكَ يُتَمَّ
نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ شُلَمُونَ ﴿٨١﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكُمُ الْبَلَغُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

يَعْرِفُونَ بِعِمَّتِ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا
وَأَكَّرُهُمُ الْكُفَّارُونَ ﴿٨٣﴾

- 84.** Nabiyow keenih cus : kulli ummattal le Nabii sumaaqitu waah ken uguusnu wayna ayro, tohuk lakal koroosite marah idni mayantacawwima umaanek abeenimih malkit malkitoonuh, toobaa kee meqe taamâ fanah gacaanamat sinni Rabbi leedisaanam keenik messeran.
- 85.** Koroosite mari akeeral girâ digaala yabalu waa waqdi, tokkel girâ digaala keenil masalcisintaay usun teetik dago wakti mawadirroysiman.
- 86.** Yallat agleytit haak yen mari, usun agleh kaat haak yenen agleytit yablen waqdi, Ni Rabbow tah nagleytiitiy kok kalah aqbusdak sugne iyyan, tokkel too agleytit maxco keenil gacissa: diggah isin dirableela kinniton keenik axcuk.
- 87.** Ama koros Qhiyaamah ayro Yallih amrih oggol taybulleeh kaah taqunxeh, usun diraabah ginnaasitak sugen numtinwellitte keenik qellittaah baytah.
- 88.** Nabiyow koroositeeh sinam Yallih gitak waase maral digaala digaalak bagul keenil osisne, addunyal koroosannuu kee uma taamat baaxo bayisak sugeenimih sabbatah.
- 89.** Nabiyow! kulli ummattak Nabiiy keenik yaniy keenil sumaaqitu waa uguusnu waynaah, tama kummattal sumaaqah koo bahnu

وَيَوْمَ تَبَعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ
لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ
يُسْتَعْبَدُونَ

وَإِذَا رَأَهُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَعْذَابًا فَلَا يُخْفَى
عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ

وَإِذَا رَأَهُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَ لَهُمْ قَاتِلُوا
رَبَّنَاهُو لَهُ شُرَكَاءُ نَحْنَا الَّذِينَ كُنَّا
نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَالْقَوْلُ إِلَيْهِمْ أَقْرَوْلَ
إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ

وَالْقَوْلُ إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ أَسْلَمُوا وَرَضَلُ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُفْرِطُونَ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
رَدَّنَاهُمْ عَدَابًا فَوَقَعَ أَعْذَابٌ بِمَا كَانُوا
يُفْسِدُونَ

وَيَوْمَ تَبَعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ
مِنْ أَنفُسِهِمْ وَجَعَلْنَا لَكَ شَهِيدًا عَلَى
هَلْوَاءٍ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيَّنَتَا

wayna ayro keenih cus, diggah
Qhuraan kitaabay usun kak ceyitti
iyyaanamih baxxaqqa addal kak
tani kol oobisne, muslimiinih tirto
kee nacrooruuy aytı kumá yakkê
gidih kaa oobisne.

- 90.** Diggah Yalli tama Qhuraanal sinam
isi cakkii kee isi naqoosâ cakki
qadaalat dacrissankeh ken amrisa,
isi qibaada yaymaaqeeniih usuk
keenil hee fardi elle faxxiimannal
abaanaah, kay naqoosah
yamqeennimih ken amrisa, Ramad
le mara xakbaanaah ken cakki
keenih yaceenimil ken amrisa,
Yalli sinam maxcoocaa kee
abinak qaxumaamak ken waasa,
koroosannuu kee uma taamaay
seehadâ dulmii kee caddok taturuk
ken waasa, Yalli tama sin kah
amrissi heem kee sin kak waassa
heemil kassis siinit aba, tamah
kassittaanaah edde tantifeeninkeh.

- 91.** Xagana cultan waqdi Yallih
xaganaa kee kay naqoosah xagana
duudusa, abten xiiba maggalina
diggi tet hayteeniik gamadal,
nummah isin Yalla dacayrih sinnit
hee mara kinniton xagana kaah
culten waqdi, diggah Yalli isin abba
haytaanam inkih yaaxigeh.

- 92.** Isin xagni makiyyah barray akat
gintey usuk maqar baahek lakah
mayfalaalakah kaa teyfeleelekeh
inna makkina, sinni xiibaabi
sittin fanal ganoh haysite mara
tikki itteenih, xagana kah culten

لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَشُرِّي
لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٤٩﴾

*إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ
ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْأَيْمَنَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ
اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقْضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ أَنْ كَانَتْ تَحْذِيرُونَ أَيْمَنَكُمْ كُوْدَخَلًا
بَيْنَكُمْ مَنْ تَكُونُونَ أَمْمَةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أَمْمَةٍ
إِنَّمَا يَبْلُو كُوْمُ اللَّهِ بِهِ وَلَيَبْسَمَ لَكُمْ يَوْمَ

ummatak seehadaa kee maaluh maggo ummatta yekkeenimih sabbatah, cagalah Yalli xagni duudusiyay sin kah amriset sin mokkorah siinik cina num kee oggola num yablenkeh, diggah Yalli addunyal itta elle waak teneenim baxxaqqa siinih heele Qhiyaamah ayro.

- 93.** Yalli faxinnay inki ummatay inki diini le sin abak yen, kinnih immay Yalli isih faxa mara makkoyaah isih faxa mara tirri haa, diggah isin Qhiyaamah ayro inkil esserimetton addunyal abak sugteenimik.
- 94.** Sinni xiibaabi sittin fanal ganoo kee baaxô baysah mahaysitina islaamaninno gital dadooba siinik daabinteeh diggi ittek lakal siinik aftucelek, Yallih gitak sinam waassaanamih sabbatah addunyal digaala tammoersettoonuuuh, isin akeeral kaxxa digaala liton.
- 95.** Yallih xagana maggallina addunyâ dago duyye edde xaamittoonuh, cagalah Yallih xaql tanim is kayrih siinih tayseh isin woh yaaxige mara tekkeenik.
- 96.** Isin addunyak litoonum tambaxeeh, Yallih xaql rizqhii kee galtok tanim raqtaah matanbaxa, diggah Yallih taaqat kee gibdaabinal yisbire marah ken meqe taamah galtok tayse galtoh ken galtenno usun meqe taamak abak sugeenimil.

الْفِيَمَةُ مَا كُنْتُ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَحْدَةً
وَلَكِنْ يُصِلُّ مِنْ يَشَاءُ وَيُهْبِطُ مِنْ يَشَاءُ
وَلَكُمْ أَعْمَالٌ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

وَلَا تَسْخِذُنَا إِيمَانَنَا كُلَّ دَخْلَابِنَا كُمْ
فَتَرِلَ قَدَمْ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَدُوْقُ الْسُّوَّةَ
بِمَا صَدَدَ ثُمَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٩٥﴾

وَلَا تَسْرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ شَتَّى أَقِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ
الَّهِ هُوَ حِيرَةٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَقْدُمُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقِ
وَلَنْجَرِينَ الَّذِينَ صَرَرُوا أَجْهَرُهُ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

- 97.** Meqe taama abite mari lab num tekkek hinnay say num tekkek usuk moomintuh anuk, toysa addunyal meqe manoy satta edde iyya kaah aceenno, usun aben meqe taamah galtok tayse galtoh ken galtenno usun meqe taamak abak sugeenimil.
- 98.** Nabiyyow Qhuraan takriyem faxxa waqdi, toysa Yalli isi Racmatak yeyxere sheytanih umaanek yalla maggansit.
- 99.** Diggah usuk (Sheytan kinnuk) Yallaa kee kay farmoya nummayseeh sinni Rabbil kelte mara makkoysaamih dudda mali.
- 100.** Cagalah usuk makkoysu duudam kaa awlah haysiteeh cato kaat faxa maraa kee usuk keenit abeh yan makkoysiyyah Yallat agleyta haa mara.
- 101.** Madqooqik oobisnaamah aayat aka aayatih aracat nabiddile waqdi, Yalli isi naqoosah meqeemiy kayri keenik edde yaniy oobisa yaaxigeh, koros : مَعَنِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ cagalah atu Yalli axce weem Yallal diraabah ginnaasite kinnito itte, Nabii Mucammadow صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ usun kah iyyan inna hinnay keenik maggo mari sinni Rabbih madqooqi ma yaaxiga.
- 102.** Nabiyyow ama korosuk :ama Qhuraan anu innih kaa ma ginnaasitinniyoy ku Rabbih xaquq jibriiliy roocal Qhudsi deqsita

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيهِ^{٤٧} حَيَاةً طَيِّبَةً
وَلَنُجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

إِنَّهُ لَمَيْسَ لَهُ سُلْطَنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَلَى رَبِيعِمْ يَوْمَ كَوْنَ

إِنَّمَا سُلْطَنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَُّونَهُ وَالَّذِينَ
هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ

وَإِذَا بَدَّلَتْ آيَةً مَّا كَانَ عَلَيْهِ وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا يُبَدِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَنٌ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

قُلْ تَرَاهُ رُوحٌ أَقْدُسٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ
لِيُتَبَّعَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدَىٰ وَلِيُشَرِّكَ
لِلْمُسْلِمِينَ

cakkil kaa oobisê kal keenik ixxic, usuk (Qhuraan kinnuk) yeemene mara iimaanal diggi haah, muslimiinih tirtoo kee aytikuma yakkenkeh.

- 103.** Nummah tama koros cagalah Nabii Qhuraan barissam seehadaytu ittam naaxigeh, tokkel Nabii Mucammad ﷺ edde barsaanah kak iyyan af, fan kak kelsaanam qajam numuuy, tah qarab afay baxxaqqa iyya kinniij Nabii Qarabtu kinnik Qajam num mannal kaa barsaa? iyyan.
- 104.** Diggah Yallih aayoota nummayse waa mara Yalli tirri mahaay usun qansarissa digaala lon akeeral.
- 105.** Cagalah dirab ginnaasittam Yallih aayoota nummayse waa mara, woo mari usun dirableela kinnon.
- 106.** Cagalah Yallal dirab ginnaasittam yeemenek lakal koroosanni qangarat yaabe numu, toysa woo numul Yallih Naqbi yan, koroosanni qangarat yaabankeh dirkisen numuy iimaanat lubbi satta kak iyyay rabi meesih teetit yaabe akke waytek, kinnih immay koroosanni qangarat lubbi satta kak axcuk yaabe numul, toysa too maral Yallih naqbi yaniih akeeral kaxxa digaala lon.
- 107.** Toh kah ken geytem diggah usun akeerak addunyâ manoo kee tet bilhada dooriteenimih sabbata, diggah Yalli koroosite mara tirri mahaa.

وَلَقَدْ تَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّا يُعَلِّمُهُمْ
شَرِّ لِسَانٍ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ
أَعْجَمَىٰ وَهَذَا السَّانُ عَرَبِيٌّ مُّبِيتٌ

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِيَايَاتِ اللَّهِ لَا
يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

إِنَّمَا يَقْرَئِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِيَايَاتِ اللَّهِ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ
أَكَرَدَ وَقَبَدَ وَمُطْمِئِنٌ بِالْإِيمَانِ
وَلَا كِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفُرِ صَدَرَ
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنْ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ

ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ أَسْتَحْبُوا الْحَيَاةَ
الَّذِي سَاعَىٰ لِلْآخِرَةِ وَلَمَّا آتَ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِ

- 108.** Woh Yalli koroosannut lubbitteey
aytii kee intiita kak alfe mara
kinni, woo mari usun Yalli
digaalak keenih massoyseemik
garcite mara kinnon.
- 109.** Nummaak diggah usun
akeeral finqiteeh kasaarite
mara kinnon.
- 110.** Tohuk lakal diggah Nabiyow,
ku Rabbi makkal boolayseeniijh
burten maray koros digaalat
mokkorimek lakal Madiinâ fanah
guurumey sarra Yallih gital
yingicilleh gibdaabinal yisbire,
diggah ku Rabbi keenit tekke
mokkorok yotoobeenik lakal
dambi cabti li xuaw li kinni.
- 111.** Nabiyow Qhiyaamah ayro kulli
nafsi isi nafsik umaane catamkeh
giddiyak yamaate ayro keenih cus,
kulli nafsi abiteemih galto kaah
dudusumta usun andullume kalah.
- 112.** Yalli magaalak teynâ (makka
kinnuk) maray saayaay sattat
sugey rizqli kah kulli gambik
manguk kah amaatuq sugey
Yallih niqmat yengeddeeh elle
koroositey Yalli qulul kee meesî
digaala tammoysel maral ceelallo
yoogore, usun koroosannuu
kee umaanet baaxo bayisak
sugeenimih sabbatah.
- 113.** Nummah keenik yanih yan
farmoyti (Nabii Mucammad
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ kinnuk) keenih
yemeeteeh kaa dirabboyseenih,

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ
وَسَعَاهُمْ وَأَصْدَرَهُمْ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٨٨﴾

لَأَجَرَهُمْ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ
الْخَيْرُونَ ﴿٨٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ
مَا فِتَنُوا نُرَجِّهُمْ وَأَصْبِرُّهُمْ إِنَّ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهِ الْغَفُورُ رَحِيمٌ ﴿٩٠﴾

* يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ بِمَكْدُلٍ عَنِ
نَفْسِهَا وَقُوَّةً كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ
لَا يَظْلَمُونَ ﴿٩١﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مُشَكَّلَ قَرْيَةَ كَانَتْ إِلَيْهِ
مُطْلَقَيْنَ يَا تَبَاهِي رِزْقُهَا رَغْدَانَ كُلَّ
مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمَ اللَّهِ فَإِذَا قَهَا اللَّهُ
لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانَتْ
يَصْبِعُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ لَا يَلِمُونَ ﴿٩٣﴾

tokkel digaala ken tibbixehe usun
sinni nafsi koroosannut yudlume
mara yekkeenimih sabbatah.

- 114.** Sinaamey Yalli siinih yeceeh
yan rizqhi calaalih anuk maquk
akuma, isin Yallih niqmat faatita
nummah dubuk kaa yaqbudeeh
kay amri oggola mara tekkeenik.
- 115.** Cagalah Yalli caraamu siinil abem
lacak barugaa kee yasguuden
lacak caxta qabalaay cereyyâ
cado, Yallih migaaqak kalih
migaq elle xagen lacih cado,
kinnih immay seehadayti qululuh
rabu waamih meesih tama
caraamuk taniimih makmot kaa
kafissam tenek usuk cadô fayxih
tet akme weeh makmot caddok
edde tature week, toysa diggah
Yalli dambi cabti-li xuwaw-li.
- 116.** Korosey diraabah sin arrob
weeloyaamah Yalli caraamu
abeemik ah calaali maxcinaay,
Yalli calaali abeemik tah
caraamu maxcina, Yallal dirab
ginnaasittaanankeh, diggah
Yallal dirab ginnaasita mari
mayaffoofaay mayasillima
addunyaay akeeral.
- 117.** Usun (koros kinnuk) addunyal
aban hatak dago hataka, usun
akeeral ken qansarissa digaala
lon.
- 118.** Nabii Mucammadow nanu
yahood kinnino iyye maral
carammosneemiy ahak duma
anqaam deqsitta suural kol

فَكُلُّا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَأَشْكُرُوا يَعْمَاتَ اللَّهِ إِنَّكُمْ بِإِيمَانِ
تَعَبُّدُونَ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا حَرَمَ عَنِّيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالْلَّدَمْ
وَلَحْمَ الْأَخْنَزِيرِ وَمَا أَهْلَعَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغِعٍ وَلَا عَادِ فَإِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾

وَلَا تَقُولُ لِمَا تَصْنُفُ أَسْتَكْثُرُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ
لَتَفَتَّرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ إِنَّ الَّذِينَ
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾

مَتَّعْ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمَنَا مَا أَقْصَصْنَا عَلَيْكُمْ
قَبْلٌ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١٨﴾

maaqneeh koh warisnel nanu ken madlammino, kinnih immay usun koroosannuu kee uma taamat sinni nafsi sinnih adlamuk sugeenî kalah.

- 119.** Nabii Mucammadow tohuk lakal diggah ku Rabbi iggitmat umaane abeeh tohuk lakal woo uma taamoomik Yallal yotoobeeh isi taamoomi yessemeqqe marah diggah ku Rabbi too toobah lakal dambi cabti li xuwalli kinni.

- 120.** Diggah Nabii Ibraahim kayri miraacay maqaanel katyaanah suge, usuk Yallih amri oggolak deedal diinittek cakki diini (islaam diini kinnuk) fan kelitak suge, usuk Yallat agleyta haa marih numuh masuginnaay ken makkinna.

- 121.** Usuk (Nabii Ibraahim kinnuk) Yallih niqmoottay Yalli kaah yeceil Yalla faatita numuh suge, Yalli isi farmoh kaa dooriteeh massa-le gitâ (islaam diini kinnuk) fanah tirri kaa hee.

- 122.** Nabii Ibraahimih addunyal meqe niqmat necee kulli diinii mari kaa faylisaamal, diggah usuk akeeral meqe maray Yalli meqem kah abey jannatal fayya itta qarwa kah yecee marih loowot yan.

- 123.** Nabii Mucammadow tohuk lakal wacyi kol oobisne Nabii Ibraahim diini (islaam diini kinnuk) katay iyyaanamal, aka diinitté fanah

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الصَّوَّرَ بِجَهَلٍ قَرْ
ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِ هَا الْغَفُورُ رَّحِيمٌ ﴿١٦٩﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتَ اللَّهَ حَيْنَا وَلَآ
يَكُنْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦٣﴾

شَاكِرًا لِلنَّعْمَةِ جَنِّبَهُ وَهَدَهُ إِلَى
صَرَاطِ مُسْتَقِيرٍ ﴿١٦١﴾

وَإِنَّ يَسِّرَهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
لِمَنِ اصْلَحَيْنَ ﴿١٦٢﴾

ثُمَّ أَوْجِنَّا إِلَيْكَ أَنْ أُتَّبِعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَزِيقًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦٣﴾

kaak daggaawe kalah, Nabii Ibraahim Yallat agleyta haa marih numuh masuginna.

- 124.** Cagalah sabti ayro qibaadah yassakaxxeenim Yalli elle heem sinni Nabiih amri cineeh sabti ayrol itta wee mara, (Yahuud kinnuk) diggah ku Rabbi Qhiyaamah ayro ken fan meklele usun itta elle waak sugeenimil.

- 125.** Nabii Mucammadow ku Rabbih diinii kee kay madqâ fanah sinam sec, Qhuraan kee ku cadiisiyy meqe kassiisiy kayri ken faxsiisaah umaanek ken yayxeereel, Nabii Mucammadow diinil koo giddiya mara xuaw mara xabca edde tan giddiy meqeh ken giddis, diggah Nabii Mucammadow ku Rabbi usuk isi gitak makkoota mara yaaxigeeh usuk isi gital tirri iyye mara yaaxigeh.

- 126.** Moominiiney sin yadlumeeh caddok siinit tatret maral cane gacissaanam faxxeenik siinil baaheenih innah tanim keenil baaha, isin wohul tisbireeniih umam siinil baahe marah qafu abteenik, qafu abaanam yisbire marah canê gacsak aysuk raqta akeeral galtoh.

- 127.** Nabiyyow Yallih diinih sabbatah adak koo geyteemil isbir, ama gibdaabinak Yalli koo yayyaaqem fanah, atu abta sabri Yallih catoo kee kay fayxi akke waytek kak

إِنَّمَا يُعَلِّمُ الْسَّبِيلَ عَلَى الَّذِينَ أَخْتَلُفُوا فِي إِيمَانِهِ
وَلَمْ يَرِكَ لِيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ يَالْحَكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَرَجَدَ لَهُمْ بِالْأَنْتَيْ هِيَ أَحْسَنُ
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَتَّدِينَ

وَلَمْ يَأْتِكُمْ فَعَلْقَبًا مِثْلُ مَا عُوْقِبْتُمْ
بِهِ وَلَمْ يَأْتِنَ صَرْبُونَ مَهْوَحِيرٌ
لِلْأَصْدِيرِ

وَأَصْبِرْ وَفَاصْبِرْكَ إِلَيْهِ اللَّهُ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَلَا تَأْتُ فِي صَيْقِي مَمَّا يَمْكُرُونَ

geyta ikke mantu, koo cineeh koo
 nummayse wee marih sabbatah
 marookitin, Nabiyow usun (koros
 kinnuk) koh kah malsan uma
 malah alil kak ceyta num makkin,
 ken uma malâ sharri keenil gace
 lek.

- 128.** Diggah Yalli isik meesita maraa
 kee isi taama yaymaaqe marâ luk
 yan catoo kee qokoluh.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْأَذِقَاتِ أُتَّقَرُوا وَالَّذِينَ هُمْ
 مُّحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

SUURAT AL-ISRAA

Makkal Obte, 111 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.

1. Isi naqasu Nabii Mucammad ﷺ caram masgiidiy makkal yanik aqhsâ masgiidiy (beytal maqhdis masgid kinnuk) dariifa (deraafe) kak barkattosnê fanah bar kaa kuuluse Rabbi saytunnooweh, nanu Ni dudda tascasse astooti kaa naybullemkeh, diggah Yalli usuk ummaanim yaabbi yabali kinni.
2. Nabii Muusah tawraat kitab neceeh israa-iil xayloh tирто kaa abne, yok kalah taqbudeeniih elle kelittan Yalla mahaysitina iyyaanam kay addal keenik inne.
3. Abboti kak xuumiyyak naggosneeh Nabii Nuucû luk doynikit nukkuqe marih samadow Yallah abtan qibaadat agleyta kaat mahiina, diggah usuk (Nabii Nuuc kinnuk) Yalla maggom faatita naqasuh suge.
4. israa-iil xayloh tawraat kitaabih addal baaxô (beytal maqhdis baaxo kinnuk) bagul umaane nammadda abettoonuu kaxxa caddok taturuh taturettoo nuu iyyaanam keenilmekelleeh keenih warisne.
5. Tokkel woo nammaddak naharsi baaxô baysiyyi siinik geytima waqdi nanu linoh nan naqoosay

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سُبْحٰنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لِيَلَامِنَ
الْمَسِيْجَدَ الْحَرَامَ إِلَى الْمَسِيْجَدِ الْأَقْصَا
الَّذِي بَرَّكَ حَوْلَهُ لِرِيْهُ وَمَنْ عَاهَدَنَا إِنَّهُ
هُوَ أَسْمَاعٌ أَبْصَرٌ

وَإِنَّا تَبَّعْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَّئِ إِسْرَائِيلَ لَا تَتَّخِذُ دُونِي
وَكِيلًا

ذُرْيَةٌ مَّنْ حَمَلْنَا مَعَ لُوْجٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا
شَكُورًا

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَفُسِيدُنَّ
فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَعَلَّنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا

فَإِذَا جَاءَهُ وَعَدُوا لَهُمَا بَعْثَنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادَتَنَا أَوْلَى بِأَيْمَانِ شَرِيكِهِ فَجَاءُوكُمْ خَلَلَ

agiirah taniy gibdi qande le
siinit ruubennnooh sin buxaaxih
fanittel meekite lon, sin qidaanaah
seewah sin orbisaanamkeh, tamah
yakkuwaa xaganay raq sinni kinni.

6. Tohuk lakat israa-iil xayloy ii sa
siinh keenil gacisneeh maaluu kee
xaylo siinh neceeh sin maqarrosnleh,
sin qaduwwik sin neymeggeeh sin
niysiiseh Yallâ fanah tduureeniih
kaah tuqunxeeniih taama siinik
temqeemih sabbatah.
7. Israa-iil xayloy taamaa kee
maxco tessemeqqeenik sinni nafsi
kah tassamaqqeenim, taamaa
kee maxco toysommeenik sin
umaaneh digaala sin nafsil gacta,
tokkel ellecabô baaxô baysiyyih
xagni siinik yamaate waqdi sin
qaduwwi siinit ruubeno qidim kee
xixxbisiyyah, rookaa kee qunxaane
sin foocittel tambullemkeh, usun
masgid (beytal maqhdis masgid
kinnuk) siinil culaanamkeh,
naharsi adda kaa kah culeeniih
duma kaa kah baysen innah kaa
baysaanamkeh, sin gabal eneyyi
ittaamay usun amo kak bukku
iyyaana baysiyyah baysaanamkeh.
8. Israa-iil xayloy woo umaanek Yallal
gacteenik sin Rabbi siinh nacroore
leeh siinh Racmatele, isin umaanee
kee baaxô baysat qagitteenik Ni
naqoosay sin qidda siinit rubnaah
sin digaallaamat qagtenno,
jahannam girâ korosuh casbiy way
kak awqe waana tet abne.

الْدِيَارِ وَكَانَ وَعَدَ مَفْعُولًا ﴿٦﴾

ثُرَدَّنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ مَلَاهِمَ وَأَمْدَنَّكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَجْهَنَّمَ أَكَتَرَ نَفِيرًا ﴿٧﴾

إِنَّ أَخْسَنَ تُورَّ أَخْسَنُ لَا تَنْسِكُهُ وَإِنْ
أَسَأْنُهُ فَلَا هُوَ إِذَا جَاءَهُ وَعَدَ الْآخِرَةَ لِيُسْفِرُونَ
وُجُوهُكُمْ وَلَيَدُهُمْ حُلُونَ الْمَسْجِدَ كَمَا دَلَّهُ
أَوْلَ مَرَّةً وَلَيُتَبَرُّو مَا عَلَوْتُمْ تَبَرِّيًّا ﴿٨﴾

عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرَمَكُمْ وَإِنْ عُذْتُمْ عَذَّنَا وَجَعَنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٩﴾

9. Diggah A Qhuraan yayse gitay (islaamaninnô diinîh gita kinnuk) massal yani sinaamah yascasse, usuk (Qhuraan kinnuk) mominiinh yan maray meqe taamoomi abbaasita diggah usun akeeral kaxxa galto loonumul ken aytikumusa.
10. diggah Akeerâ dabqi yanim nummayse waa marah (koros kinnuk) jahannam girah addal ken qansarissa digaala keenih massosne.
11. Seehadayti tuk teyna yanqibe waqdi isi nafsii kee isi ahali abaara iggimaa kee Qataatakoh, isi nafsii kee isi ahlih isi Rabbil kayri kah esserannah, seehadayti usuk qaxbaxxaago li kinni.
12. Bar kee laqo Ni duddaa kee Ni inkittinaane elle yaaxigen namma asta ken abne, barti asta (alsâ kinnuk) dugneh diifu teetik kallaamal, laqoh asta (ayro kinnuk) diifuy tu edde yableeni tet abne, isin sinni Rabbik rizqhi edde gurusuttaanaah liggidittâ loowoo kee alsiteey ayroorâ loowoh cisab elle taaxigeenimkeh, ummaan dudda le baxxaqisiyyah baxxaqisne.
13. ummaan seehadayti maqaane abek hinnay umaane abek waxeexih fillat quukah kaak hayneeh way kaak ma baxsimtaay usuk teetil galtimel, Qhiyaamah ayro kay taama elle tan kitab kaah nayyaqe

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰتِي هِيَ أَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ إِنَّهُمْ أَهْمَّ أَخْرَاكَيْرًا

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدَنَا لَهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا

وَيَدْعُ الْإِنْسَنَ بِالشَّرِّ عَاءَهُ وَيَنْهَا بِالْخَيْرِ وَكَانَ
الْإِنْسَنُ عَجُولًا

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ أَبْيَانَ فَمَحَوْنَا إِلَيْهِ
أَثْيَالَ وَجَعَلْنَا إِلَيْهِ النَّهَارَ مُبْصِرَةً لَتَبَغُوا
فَضْلًا مَنْ تَرَكُمْ وَلَتَعْلَمُوا عَدَدَ
الْأَيْنَيْنِ وَالْأَسَابِيبَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَلَّنَهُ
تَفْصِيلًا

وَكُلَّ إِنْسَنٍ الْزَّمَنَهُ طَلَبَهُ فِي عُنْقِهِ وَخُنْجُ
لَهُ دِيَوْمَ الْقِيمَةِ كِتَابًا يَقْهِهُ مَنْشُورًا

fakimut anuk kaa yableeh kaa
geya.

- 14.** Atu isi taamah kitab akriy atau Asaaku (Qhiyaamah ayro kinnuk) isih isel sumaaqittam cisaabah koo xiqelek kaak iyye Yalli.

- 15.** Tirri iyyeeh cakki gita (islaamaninnô diinîh gita kinnuk) kataate num toysa cagalalah isi nafsi tirri kah iyyam, cakki gitak (islaamaninnô diinîh gita kinnuk) makkooteh koroosite num toysa cagalalah abe makkootiyyaa kee koroosannih digaalá kay amol tan, dambileelak hebeltô num keenik numtin dambi mayakkuqa kulli num keenik isi dambi yakkuqeet kah diggalsimâ kal, nanu Ni ginok hebeltô num madigaalla Ni farmoya keenih Rubbu haynam fanah.

- 16.** Nanu Magaalâ mara bayisnam fanna waqdi temqoo kee hatakat yan mara Yallih amri oggolaanaah kay farmoya kataataanamah ken amrisna, tokkel tet (magaala kinnuk) mari Yallih amrik yawqeet kay farmoya dirabboesaah digaalâ maxco keenil nummattah, toysa nanu tet mara baysiyyah bayisna.

- 17.** Nabii Nuuc mara bayisnek lakal Yallih farmoytit dirabbosse horaarik makina hora bayisnee? Nabiyow ku Rabbi isi naqoosah dambittek adda yaaxigeeh yabali kinnim xiqtah.

أَفَرَأَيْتَكُمْ كُلَّنِي بِنَفْسِكُمْ أَيْمَنَ عَيْنَكُمْ حَسِيبَاً ﴿١٤﴾

مَنْ أَهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ
فَإِنَّمَا يَضْلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَرُوْ فَارِزَةً وَلَا خَرَقَ
وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ تُهْلِكَ قَرْيَةً أَمْ رَأْمَدْ فِيهَا فَقَسَّقْنَا
فِيهَا فَقَعَ عَلَيْهَا الْقُوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَمْ
بَرِّيَّكَ بِدُنُوبِ عِبَادِهِ حِيرَانًا بِصِيرَاتِهِ ﴿١٧﴾

- 18.** isi taamat addunyay sissikuk taturta faxaah cagalah teetih taamitaah akeera nummayse waa numuh nanu fannah nanim teetil (Addunya kinnuk) kaah naceeh naysissike, keenik nanu ninnih kah naysissikem fanna numuh, tohuk lakal akeeral jahannam gira dabqi kaak abnaah usuk bura luk Yallih Racmatak axxaaruk tet cula.
- 19.** isi meqe taamat akeerâ dabqi faxaah tet taamah (Yallih taaqat kinnuk) teetih taamite num usuk Yallal aamanuk, toysa too marih meqe taama Yallih garil oggolsinteeh usuk teetil ken galtele.
- 20.** Ama namma buttak addunya faxxa buttaa (koros kinnuk) kee akeera faxxa buttak (mominiin kinnuk) kulli buttah ninni rizqhi keenih naceeh keenik manargiqa addunyal, Nabiyow rizqhi ku Rabbik acwaay muxxo kinni, Nabiyow ku Rabbih mattaccoo numuk waaso mali.
- 21.** Nabiyow wagitaay cubbus addunyal garu garuk keenik (seehada kinnuk) elle muxxusne inna rizqhii kee taamal, usun akeeral ittak lon baxxo darajaatah wohuk nabuk raqtaah muxxoh nabuk raqta moominiinh.
- 22.** Kee seehadytow Yallâ luk aka Yalla agleh kaat mahin qibaadal, toysa atu Yallih xaql sahtimeeh wacarriysime num akkettok.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلَ اللَّهُ فِيهَا مَا
نَشَاءَ لِمَنْ يُرِيدُ شُؤْمِرْجَعَتِنَا اللَّهُ وَجَهَهُرْصَلَهَا
مَدْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانُوا سَعَيْهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

كُلَّا تُبَدِّدُ هَذُلُّهُ وَهَذُلُّهُ مِنْ عَطَالِهِ
رِيَّكَ وَمَا كَانَ عَطَالَهُ رِيَّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

أَنْظُرْكَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ
وَلِلَاخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ نَقْضِيَّاتٍ ﴿٢١﴾

لَا جَعْلَ مَعَ اللَّهِ إِلَاهًا أَخْرَى فَقَعْدَ مَدْمُومًا
فَخَدُولًا ﴿٢٢﴾

- 23.** Kee seehadaytow ku Rabbi mekleeh amriseh kaak sa aka Yalla aqbude waytaah xaleynah amqiyyah tamqem, ku xaleynek numuk teyni ku xaql idoolannu yoofek hinnay ken nammay inkih idoolannu ku xaql yoofeenik, toysa atu uf keenik maxcinaay ken nammayat mankataataqinaay ken masahtin, umman meqe maxcoy xabcini keenih ixxic.
- 24.** seehadaytow kuynaa kee kabbah yaqunxeeh nacroora num tik, qunxaanel yoo kah qarseeniih yeayneben innah keenih xuaw yi Rabbow ixxic.
- 25.** Sinaamey sin Rabbi sin nafsittee kee sin sorkocobbaxittet taniimit ixxigah siinik yayseh maqaane tekkek hinnay umaane tekkek, isin meqe maray niya kak temqeeh sinni xaleynah yamqeeh Yallâ fanah gaca tekkeenik, toysa diggah sin Rabbi faxe waktiyy takkay isil gaca marah dambi cabe kinni.
- 26.** seehadaytow mare koh aallinnaanii marah le cakki acuy keenih tamqeeh ken xakabtaah tu keenih taceemil, tumalii kee gexsô numuh emeqaay le cakki keenih acuy, keenih tamqeeh tu keenih taceemil, toysa isi maalu baddaahiyah mabaddaahin Yalli faxe waa gitittel kaa baddahtaah kaa bayissaamal.
- 27.** Diggah maalu Yalli faxe waa gital baddaahaah baysa mari sheytoonâ toobokoy umaanee kee baaxô

*وَقَضَى رَبُّكَ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَلَدِينَ
إِحْسَنًا إِمَّا يُتَغَفَّلُ عَنْهُ كُلُّ كِبِيرٍ
أَحَدُهُمَا أَوْ كَلَّاهُمَا فَلَا تَقْرُلْ لَهُمَا أَقْرَبَ وَلَا
تَهْرُهُمَا قُلْ لَهُمَا قَلْ لَكَرِيمًا ﴿٢٣﴾

وَأَخْيَضْ لَهُمَا جَنَاحَ الْذُلُّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ
رَبِّ أَرْحَمَهُمَا كَمَا رَبَّيْنَا صَغِيرًا ﴿٤٤﴾

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا
صَابِرِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّلِينَ
عَفُورًا ﴿٤٥﴾

وَءَاتَ ذَلِكُنَّ حَقَّهُ وَالْمُسْكِينُونَ وَكَانَ
الْمُسْكِيلُ وَلَا تُدْرِرْ بَيْزِيرًا ﴿٤٦﴾

إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِحْوَانَ الشَّيَطِينِ وَكَانَ
الشَّيَطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٤٧﴾

baysal ken celaah ken katayte
kinnon, sheytan isi Rabbih niqmat
kaxxam yangaddi kinni.

- 28.** Seehadaytow tama tu kah acuy
kok kak inne mari tu keenih kak
taceem aalle kalah tu kosserek,
atu isi Rabbik gurrussaah qaagitta
rizqhiy tu keenih kak tacayu
waytah derre keenit cabe koo
tekkek, toysa xabcin maxcoh
keenî luk yab, Yalli tu yol yecee
kaa tekkek tu siinh kak aceeyyo
keenik axcuk.

- 29.** seehadaytow meqe gital maalu
taceemik isi gaba cinnaaneh fillat
tonxowwime gaba tet maabin,
inkih yan fakimih tet mafakin
maaluk litom inkih cindah taceemil
kaa baddaahak, toysa sinam xaql
sahtimeeh qeemiten (Qaybisen)
numuy maaluk yiggiriqqey tu sinni
akkettok.

- 30.** Diggah seehadaytow ku Rabbi
isih kah faxa marah rizqli
farakka haah, isih kah faxa maral
kaa ceyissi haa, diggah usuk isi
naqoosak adda yaaxigi yabali
kinni.

- 31.** sinaamey rizqli Yallih gabat yanim
teexegeenik tussinnâ meesih sinni
xaylo maqidina, nanu ken kee sin
inkih narzuqhehik, diggah ken
(xaylo kinnuk) qidim kaxxa dambi
kinni.

- 32.** sinaamey dalwaa kee dalwâ
fanah sin beyyi haytaamal
maxayyoowina, diggah is kaxxa

وَإِمَّا تُعِزِّزَنَّ عَنْهُمْ أَبْغَاهُ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ
تَرْجُوهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾

وَلَا يَجْعَلْ يَدَكَ مَعْلُوَةً إِلَى عُنْقِكَ وَلَا
تَبْسَطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّا حَسُورًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ
كَانَ بِعِيَادَةٍ حَيْرًا صَبِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَا تَنْتَلُوا أَوْلَادَكُمْ حَشِيَّةً إِمْلَقْ نَقْنَقْ نَرْفُقْهُمْ
وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَاتِلَهُمْ كَانَ خَطَّلَكَيْرًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَنْقِرُوا أَرْزَقَنَّ إِنَّهُ كَانَ فَلَحِشَّةً وَسَأَةً
سَيِّلَا ﴿٣٢﴾

qaxumaane le taama kinnik, tet giti
manxu uma gitay jahannam girâ
fanah sinam beya kinni.

33. sinaamey Yalli qidim caraamu
siinil kak abe nafsi maqidina,
usuk islaamaninnô diinil xiqe
waytaamat aseemih cakkih kaa
qiddan sin akke waytek, cakki
maliinoh dulmih qiddiime num
toysa nummah kay nagreynah isih
faxam kaak abaamih abbootan
kaah necee (canê gacsah kaa qidee
kee hinnay gidiy kaak bee kee
hinnay qafu kaah abe yakkeemil)
tokkel usuk (nagreyna kinnuk)
qidimit Yalli kaah hee caddok
tature waay (kay num qidee wee
marak num qidaamal, kay num
qidee num qida kaa akke waytek)
diggah usuk tamahat caddok tatre
week Yallak catoo kee qokol le
num kinni.

34. qayxixxi maalul maxayyoowinaay,
edde mataamitina yayse gurral
kaat taamittan sin akke waytek,
usuk kas edde baaha qumri guffu
haah isi maalu meqe xagoh xagga
haam fanah, isin xagana duudusa
diggah Qhiyaamah ayro xagni kak
esserimaanam kinnik.

35. keela keexxan waqdi sinaamah
duudusaay madaggoysina, massal
yan miidaanal miidaanisa, woh
addunyal siinh tayseeh akeeral
Yallih xaql ellecabô maqaaneh
siinh aysuk raqtak.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
وَمَنْ قُتِلَ مَظْلومًا فَقَدْ جَعَلَنَا لِوَالِيَّهِ سُبُّهَا
فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ وَكَانَ مَنْصُورًا ﴿٢٣﴾

وَلَا تَقْتُلُو أَمَالَ الْيَتَمِّ إِلَّا أَنْ يَأْخُذْ
حَقَّهُ يَكُلُّ شَدَّدَهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ
كَانَ مَسْوُلًا ﴿٢٤﴾

وَأَوْفُوا الْكِبَرَ إِذَا كَثُرَ وَزَلُوْبًا لِقَسْطَلَاسِ
الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ حَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٢٥﴾

- 36.** seehadaytow ixxiga kak aalle waytaamat mayaabinaay mataamitinaay makataatin, diggah maabbaa kee mablaay, sorkocobbaxaay wohuk kalah seehadayti abba haamak inkih esserimahak Qhiyaamah ayro, meqem edde abeh sugek meqe galto elle geya, umam edde abeh sugek digaala elle geya.
- 37.** seehadaytow atu kaxxamariinitak baaxô bagul magexin, diggah atu gexot baaxo inkinnah maboothassaay maqanxissak, atu kaxxamariinot xexxaarah qaleela maguftak.
- 38.** Too taturru itteemik umaamay edde yabba inney sin kak waasne inkih ku Rabbih xaql is umaamay usuk niqbaah isi naqoosah faxe waa kinni.
- 39.** Nabiyow too baxxaqqa koh haynem ku Rabbi wacyih kol oobiseemi madqooqii kee kassiisik, seehadaytow Yallâ luk aka Yalla agleh kaat mahin qibaadal, toysa jahannam girat qambisimettok, isi nafsi kee sinaamak massacakka luk, isi Rabbih Racmatak axxeerak.
- 40.** A korosey sin Rabbi lab xaylot sin cagliseeh siinh dooree, isi nafsih malayka say xayloh haysitak? diggah isin qaxumaane kak nabah tan maxco ittan malayka Yallih say xaylo ittan waqdi.
- 41.** nummah A Qhuraanih addal sinaamah madqooqii kee

وَلَا تَنْقُضْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ الْسَّمَعَ وَالْبَصَرَ
وَالْفُؤَادُ كُلُّ أُفْتَنٍ كَمَا كَانَ عَنْهُ مَسْؤُلًا ﴿٢٧﴾

وَلَا تَمْشِ في الْأَرْضَ مَرْحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ
الْأَرْضَ وَلَنْ تَجْلِعَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٢٨﴾

كُلُّ ذَلِكَ كَمَا كَانَ سِيَّدُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٢٩﴾

ذَلِكَ مَمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا
تَجْعَلْ مَعَ الْهَمَّ إِلَهًا إِلَهًا أَخْرَى قُلْنَقْ فِي جَمِيعِ
مَلُومًا مَمْدُورًا ﴿٣٠﴾

أَفَأَصْنَدَ كُلُّ رَبِّكُمْ بِإِلَيْهِنَّ وَلَا تَخْذِنَ مِنَ
الْمُتَكَبِّرِ كُلُّ إِنْ شَاءَ إِنَّكُمْ تَقُولُونَ فَلَا عَظِيمًا ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْءَانِ لِيَذَرُوا وَمَا

يَرِيدُهُمُ الْأَنْفُوْرَا (٤١)

ceelalloola baxxaqqa hayne usun
elle kaskassoowaanaah, kaal tanim
cubbusaanamkeh, ama Qhuraaniih
addal keenih (seehada kinnuk) abne
baxxaqisiyyaa kee kassis korosuh
cakkik giltaanaah yaxxeereenimik
sa keenih osisem mali.

- 42.** Nabiyow ama korosuk ixic:
usun kah iyyan innah Yallâ luk
aka Yallitte suginnay toysa tama
Yallitte kaxxa qarshi le Rabbik
elle tayseah kaa elle korissa gita
gurrusak ten.
- 43.** Yalli koros kaal haytaah ittaamak
saytunnooweeh, kaxxa fayyah
fayya iyye.
- 44.** Malcina Qaran kee malcina
baaxooy, ken nammayih
fanal ginok eneyyi ittam kaa
saytunnossa, Ginok tu matan
Yalla faylisak kaa saytunnossam
tani tet akke waytek, kinnih
immay sinaamey usun kaat aban
saytunnoysiyya mataabbaanaay
edde maraddan, diggah Yalli xiqli
dambi cabti li kinni.
- 45.** Nabiyow ama korosuy akeera
nummayse waytal Qhuraan takriye
waqdi koo kee ken fanat qellita
reebuy Qhuraan fahmi (raqsa
kinnuk) keenik qellisaah reebisa
hayne.
- 46.** ken sorkocbboxxittel sibaabi
hayneeh keenik alifneh Qhuraanal
taniimit rade waanankeh, ken
aytiital qilsa hayneeh tet ken
waysisneh kaa (Qhuraan kinnuk)

قُلْ لَوْكَانَ مَعْدُوّا لِهِ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَمْ يَتَعْرَفُوا إِلَى

ذِي الْعَرْشِ سَيِّلَا (٤٢)

سُبْحَانَهُ وَعَلَى عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوْكَ كَبِيرًا (٤٣)

تُسَيِّحُ لِهِ السَّمَوَاتُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ مَنْ فِيهِنَّ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا سَيِّحَ بِحَمْدِهِ وَلَكِنَّ لَا
تَفْقَهُونَ تَسَيِّحُهُمْ إِنَّهُ دَكَانَ حَلِيمًا غَفُورًا (٤٤)

وَإِذَا قَرَأَتِ الْقُرْآنَ جَعَلَتِ بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا

يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُرًا (٤٥)

وَجَعَلَتِنَا عَلَى قَلْوَبِهِمْ كَلَّهُ أَنْ يَقْهَمُهُ وَفِي
إِذَا نَهَيْهُ وَقَرَأَ وَإِذَا ذَكَرَتْ رِبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحَدَّهُ
وَلَوْلَا عَلَى أَذْيَرِهِمْ نُنْهُرَا (٤٦)

edde yaabbeenimik, Nabiyow atu Qhuraan addal isi Rabbi dibuk cussaah kaa inkittossa waqdi atu kaa fan ken seecak, usun (koros kinnuk) Qhuraan addal Yallih inkittinaane yaabbeenimik derre kot caban kudak.

- 47.** Nabiyow! Nanu koros koo ankacissa waqdi, koo kah ankacissam anqas kee bura kinnim naaxigeh, usun ku caagidih garaan waqdiy atu Qhuraan takriye koroosite mari isin kalah katattaanam mantun elle baaben numuy kas edde yengeyye akke waytek sittak iyyan waqdi naaxigeh.

- 48.** Nabiyow A koros ceelalloola (baababeyna, gadabe, cabuli, ginni li kok iyyaanamal) koh elle taagure inna qajjibsitak wagitaay cubbus, tokkel usun inkiih cakki gitak makkooteeniih tirtô gita gufaanaah geyaanam maduudan.

- 49.** koros nanu rabneeh lafoofiy ruma tekke tikki inna waqdi, diggah nanu Qhiyaamah ayro qusba ginoh ginnimmi inneh ugutennoo itte?

- 50.** Nabiyow! Gibdah xeet tika hinnay biriita tika woh duddeenik keenik ixxic.

- 51.** Hinnay sin alilwaa kee sin kasat ambinnaanim tika Yalli sin gacsam ma yaffarak keenik ixxic, tokkel usun manoh iyyi nee gacsaa? rabnek lakal kok axcelon, naharsi adda sin gine Rabbi sin gacsele keenik ixxic, tokkel anqasah

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ
إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ جَهَنَّمَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَبَيَّنُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾

أَنْظُرْ كَفَ ضَرُوكُلَّكَ الْأَمْتَالَ فَضْلًا وَأَكْلا
يَسْتَطِيعُونَ سَيِّلًا ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا إِذَا كَانَ عَذَابًا وَرَفَقًا أَئْنَا مَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

* قُلْ كُوُنْ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾

أَوْ خَلْقًا مَمَائِيَّةً كُبُرٍ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ
أَوْ لَمَرَقَ فَسَيُغَضِّبُونَ إِلَيْكَ رُؤُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَنِ هُوَ ذُلْكَ عَسَى أَنْ يَكُونَ فَيْرَاتًا ﴿٥١﴾

qajjibsitak sinni moyyaayi koo
fanah esgeyyi heelon ta ugut
maawaqadiiy kok axcuk, ama ugut
xayih keenik ixxic.

- 52.** Sin Rabbi magooqak tawpoonuh
sin seeca ayro (Qhiyaamah
ayro kinnuk) kassita, tokkel
isin kay amri oggoltaanaah
kaa faylissaanah, usuk kulli
caalatal fayla luk, tokkel isin
addunyâ manol dago waktik sa
tu sugewayteenim ekkelli haytan
Qhiyaamah ayroh meesih gibdah.

- 53.** Nabiyow Yi naqqosay
moominiinh tanik sinaamâ luk
yabtan waqdi meqe yaabay yayset
ken luk yaaba keenik ixxic:Diggah
tamah abe weenik sheytan ken
fanat naqabuu kee umaane uguusak
;diggah sheytan seehadaytuh naqbi
kak baxxaqqa iyya naqboyt
kinni.

- 54.** Sinaamey sin Rabbi sin nafsik
ixxigah siinit yayseh, siinh
xuwaawam faxek iimaanat sin
culsa, hinnay sin digaalam faxek
koroosannut sin qida, Nabiyow!
atu iimaanal ken dirkissaah, ken
taamoomi dacrissaamah koo
maruubinnino.

- 55.** Nabiyow! ku Rabbi Qaranwaa
kee baaxol taniimit sinaamak
ixxigah yayseh, nummah ambiyak
garu garuk muxxusneeh, Nabii
Daawuuduh zabuur deqsita kitab
necee.

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ مُحَمَّدًا وَقَنْوَنَ
إِنْ لَيْسُوا إِلَّا قَبِيلًا

وَقُلْ لِعَبَادِي بَقُولُ الْأَتَى هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
الشَّيْطَانَ يَنْهَا بَعْضَ عِبَادِهِ مِنَ الْشَّيْطَانَ كَانَ
لِلْإِنْسَنِ عَدُوًّا مُّؤْمِنًا

رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَاءْ رَحْمَةً كُمْ أَوْلَى
يَشَاءْ يَعْذِبُكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
وَكَيْلًا

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَقَدْ فَصَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلَى بَعْضٍ
وَأَتَيْنَا دَاؤِدَ زُورَكًا

- 56.** Nabiyow korosuk Yallak kalah isin Yallitte takkalen maray aqbudak sugteenih seeca keenik ixic, usun umaane siinik kalaanaah, fayya siinik haanam maduudaanaay, aka maral tet korsaanam maduudaanak.
- 57.** Ama koros Yallak kalah taqbudeeh, kah sectaah kallacta mari (ambiaya kee meqe maraay malayka kinnuk) woo mari sinnih sinni Rabbik xayna gurruza qibaadaa kee taaqatah kaat xayuk Raaqa mara yaaxigeenimkeh, usun kay Racmat qaagitaah kay digaalak meesita marak, usun mannal ken yaqbudeenii? diggah ku Rabbih digaala is kay naqoosa inkih kak cibbarsimtaah kak meesittam faxximta digaala kinni.
- 58.** Hebeltô magaalah maray koroositey farmoytit dirabboyse mayan Qhiyaamah ayrok duma nanu tet mara finqisnaah saaxisna nee akke waytek, hinnay tet mara gibdi digaalah digaalla nee akke waytek, toh lawcal macfuuzul tunkuttubem kinni.
- 59.** Nabiyow! tama koros (makki koros kinnuk) kosserte astooti rubnaamak nee waassem matan, keenik duma sugte koros esserteeh keenih tet necee waqdi tet dirabboyseeniih, wohul ken finqisneeh ken bayisneemih sabbat akke waytek, samuud deqsitta kedoh (Nabii Saalic mara kinnuk) baxxaqqa itta astah alà keenih neceeh teetil koroositeeniih Yalli

قُلْ أَذْعُوُا الَّذِينَ رَأَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الظُّرُورِ عَنْهُمْ وَلَا تَحْكِيمًا

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ بِيَنْتَغُورَتِ إِلَيْهِمْ
الْوُسْبِيلَةَ إِلَيْهِمْ أَقْرَبُ وَيَنْتَهُونَ رَحْمَتَهُ
وَيَنْخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ
مَحْدُودًا

وَإِنْ مِنْ قَرِيبٍ لِلْأَخْنُونِ هُمْ لَهَا أَقْبَلُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ إِذْ يُؤْمَنُ بِهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ
فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

وَمَا أَنْتَ بِإِلَّا أَنْ تُرْسِلَ بِالآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ
بِهَا الْأَوْلُونَ وَإِنَّا نَحْمُدُ النَّافِعَةَ مُبَصَّرَةً
فَظَلَمُوا لَهَا وَمَا أَنْرِسْلُ بِالآيَاتِ إِلَّا تَحْكِيمًا

ken bayseh, nanu Ni naqoosah
astooti meesissok sa tet kah
rubnam mannu.

- 60.** Nabiyow cus! diggah ku Rabbi sinaamat ixxigaa kee duddah maroh keenit yan kok inne waqdi, israa kee miqraaj bar intih koo nuybulle kaxxa astootii kee abbarsinte caxay (zaqh-quhum caxa kinnuk) Qhuraanal cussumte sinaamah mokkorok sa kah abnem mannu, koros addunyal maggo digaaloolii kee astootit ken meesisna, tokkel woo meesisso koroosannuu kee makkootiyyat kaxxam caddok taturaanamak sa keenih osissam mali.
- 61.** Nabiyow cus: malaykak aadamah konnabah kummat teetik inne waqdi, tokkel malayka inkih kummatte, ibliisiy kaxxamariiniteeh kummaatiyya cine akke waytek, atu kallak ginte sehadaytuh kummaatoo axcuk?
- 62.** Iblis Yallal koroositak yi Rabbow yoh warisey A sehadaytuy yol muxxussey konnabah kummaata kah itte yol kah muxxussem? Atu Qhiyaamah ayrô fanah yoo wadirrossek, diggah kay samad ku gitak makkooyseyyooh amol keenik gaceyyooh ken bayseyyo, dago maray isi qibaadah keenik caglissey umaanek dacrisse akke waytek iyye.
- 63.** Yalli sheytan kee kaa katattem meesiisak: koo kee Aadam samadak koo katatteeh ku yab

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا^{٦١}
الرُّؤْيَا أَلَّتْكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ
وَالشَّجَرَةُ الْمَلْعُونَةُ فِي الْقُرْبَانِ وَحُكُومُهُ
فَمَا يَرِدُهُمْ إِلَّا طَعْنَاتٍ كَبِيرًا ﴿٦٢﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكِ إِنَّكَ أَسْجَدْتُو إِلَادَمَ
فَسَجَدَ إِلَيَّ إِلَّا إِبْرَاهِيمَ قَالَ إِنَّمَا أَسْجَدْتُ لَهُ
حَلْقَتَ طِينًا ﴿٦٣﴾

قَالَ أَرْجِعْنَاكَ هَذَا الَّذِي كَرَمْتَ عَلَيَّ لِيَنْ
أَخْرَقْنَا إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا حَتَّىٰ كَنَّ
دُرْسَتَهُ إِلَّا فَلَيَلَا ﴿٦٤﴾

قَالَ أَذْهَبْ فَمَنْ تَعْلَىٰ مِنْهُمْ فِي أَنَّ
جَهَنَّمَ بَرَزَ وَكُلُّ جَزَاءٍ مَوْفُورًا ﴿٦٥﴾

toobbeemik gexa sin galto
jahannam girak, tokkel diggah
jahannam girah digaala koo kee
keenih inkih galtoy dudda le
kinnik kaak iyye Yalli.

- 64.** Atu keenik (Aadam xaylo kinnuk) duddu hayte mara isi xongoloy umaaneh ken edde sectat ken esgeyyiyaay haliffi ken hayis, ku qandek faarislee kee ibaybah tanim keenil seecaay kobxis, maaluu kee xaylot keenî luk engelaay ganô xaganah ken xagnis, Sheytan ken kah xagnisam mali duquurusiyaa kee deedal akke waytek kaak iyye Yalli.

- 65.** Diggah ibliisow! Yi naqosa moominiiniy Yi amri oggolte makkossaamih duddaa kee reeda ken amol mantu, ibliisow ku Rabbi moominiin ku keydii kee umaanek dacayrih xiqli ken haa kaak iyye Yalli.

- 66.** Sinaamey Sin Rabbiy qibaada cakkisita kinni badal dawaanik siinh gexissam kay rizqhi edde gurrusuttaanamkeh, diggah usuk (Yalla kinnuk) siinh xuwall li kinni.

- 67.** sinaamey badal gibdaabini sin xageeh, xumiyyak meesittan waqdi Yallak kalah aqbudak suggu itteenim sin kasak qellittah, Yallay dudda le kassittaanaah, kaa sectaanaah kaa kallacittaanam akke waytek, usuk finqak sin wadamkeh, tokkel usuk xumiyyak

وَأَسْتَقْرَرْتُ مِنْ أَسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ يَصْوِتُونَ
وَلَأَجْلَبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرِجْلَكَ وَشَارِكِهِ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْهُمْ وَمَا
يَعْدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عِلْمَهُمْ سُلْطَانٌ
وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكَيْلَاهُ ﴿٦٥﴾

رَبُّكُمُ الَّذِي يُرْحِي لَكُمُ الْفُلُكَ فِي
الْبَحْرِ لِتَتَعْلَمُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا مَسَكُوكُ الْأَصْرُ فَالْبَحْرُ ضَلَّ مِنْ تَدْغُورَتِ
إِلَّا إِيَاهُ فَلَمَّا نَجَحْتُكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَغْرَضْتُكُمْ
وَكَانَ الْإِنْسَنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾

sin naggossuuy, barri fan sin bukku
haa waqdi, Yalla inkittossaanam
cintaanaah wohut derre cabtan,
Seehadayti usuk (korosta kinnuk)
Yallih niqmatal kaxxa angoddi li
kinni.

- 68.** Sinaamey Yalli baaxo siinil
xumusaah hinnay Qaraanak
xeet rohti innah siinil caxaamak
sinni teemeneenii? tohuk lakal
isin Yallih digaalak sin dacrissam
mageytan.

- 69.** Hinnak sinaamey sin Rabbi aka
adda badah sin gacsah, gibdi
caacayay yaggilah yani siinit
ruubaah badat sin xumusaamak
sinni teemeneenii? Yallal
koroositteenimih sabbatah, tohuk
lakal isin hebelto maray siinil
bahneemih nee kataata mageytan.

- 70.** Nummah Aadam xaylo ginô
maqaanee kee kasaay edde
yaaban arrabaay ixxigat raqqa
itta ginok ken muxxusneh, barril
lac kee usun bicsan meerraytul
(baabuurah innah tanim kinnuk)
ken nukkuqeeh badal dawaanikil
ken nukkuqe, yakmeeniih
yaaqubeenimik meqe rizqiy tamu
meqe keenih neceeh ginoonay
ginni haynek muxxusiyyah ken
muxxusne.

- 71.** Nabiyow! ugut ayrol sinam
aytikumusak meesiisak ken taama
elle tan kitaabal ken secnu wayna
ayro keenih cus, tokkel le kitab

أَفَمِنْتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُلِّ جَانِبِ الْبَرِّ أَوْ
يُرِسِّلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبَاتٍ لَا يَجِدُونَ
لَكُمْ وَكِيلًا ﴿١٨﴾

أَمْ أَمْنُتُمْ أَن يُعِيدَ كُلَّ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرِسِّلَ
عَلَيْكُمْ قَاصِفَاتٍ الْرِّيحُ فَيَعْقِمُ بِهَا كُلَّ قُرْبَةٍ
شَمْ لَا يَجِدُ وَالْكُوْنُ عَيْنَاهُ تَبَيَّنَ ﴿١٩﴾

*وَلَقَدْ كَرَّمَنَا بَيْتَهُ اَدَمَ وَحَمَلْنَا هُرُوفَ الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُم مِّنْ اُطْبَيْتِ
وَفَضَّلْنَا هُرُوفَ عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ خَلَقْنَا
تَقْضِيَلًا ﴿٢٠﴾

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَيْسٍ بِإِيمَانِهِمْ هُمْ مُّنْ أُونِيَّ
كَتَبْهُ دُّنْيَاهُ بِسَمِينَهُ فَأُولَئِكَ يَقْرَئُونَ
كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتَيَلًا ﴿٢١﴾

migdah kah yantacawwu waa mari,
toysa woo mari sinni kitab wallitak
yakriye, ken taamah galtok tamri
lafoyti berraaqimite yan tufulih gide
keenik madaggoysimta.

72. tama addunyal bagi inti sinnuk
suge numuy cakki gitak makkooth
suge, toysa usuk akeeral inti sinnah
lafitak raaqaah, tirtô gitak makot
gexoh umuk Raaqa.
73. Nabiyow! koros nanu wacyih kol
oobisne Qhuraanak koo make
raarra hayte nanu wacyih kol
oobisne Qhuraanak kalah tanim
diraabah nel ginnaasittamkeh,
toysa atu usun kok faxaanam
abinnitoy kaxxa kacnoytah koo
haysitak yen.
74. nanu cakki gital diggi koo hee
wanninoy nummah ken fanah
kelittam xayyossu hayte dagoh
gide.
75. Nabiyow! tama korosû fanah
dagom keltinnitoy usun koo
essereenimil, toysa addunyâ
digaala namma xerribuh koo
tammoysak neneeh rabtek lakal
akeerâ digaala namma xerribuh
koo tammoysak nen, tohuk lakal
Ni digaalak koo cata num geyak
manannito.
76. Nummah Nabiyow ama koros kot
abtah tan askikkqiyyat makki
baaxok koo tayyaaqem xayyossu
hayte, toysa usun teetik koo
ayyaaqinnoonuy tet addal kok

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ ثَمَّ هُوَ فِي الْآخِرَةِ
أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَيِّلَا

وَإِنْ كَانُوا أَيْقَنُوا نَحْنُ عَنِ الْوَرَىٰ
أَوْ حَيَّنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِي عَلَيْنَا عَيْرَوْ
وَإِذَا آتَخَذْنُوكَ خَلِيلًا

وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَ لَكَ لَقَدْ كُنْتَ تَرْكُنْ إِلَيْهِمْ
شَيْئاً قَلِيلًا

إِذَا لَدَقَنَكَ ضَعْفَ الْحَيَاةِ وَضَعْفَ
الْمَمَاتِ فَلَا يَحْدُلُكَ عَلَيْنَا أَصْبِرًا

وَإِنْ كَانُوا أَيْقَنُوا نَحْنُ مِنَ الْأَنْجِينِ
لِيُحْجِّوْكَ مِنْهَا وَإِذَا لَأْتَبِئُونَ خَلْفَكَ إِلَّا
قَلِيلًا

wadirih dago waktik sa tu sugak manannon.

77. Nummah Nabii Mucammadow صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ kok duma nanu rubne farmoytit isi addak teyyeeqe ummatta finqisnaah, bayisnam Ni qaada kinni, atu ni qaadah korsa inkinnah mageyta.
78. Nabiyow! Salat le waktil dacrisaay dudda luk kaa soolis;dohri ayro kelitta waktik xabba haanamaay barti dite edde makitta wakti fanah (Dohri Salaataay Qasriiy Magrib kee Qishâ Salat kinnuk), subci salat soolis kiraate edde ayxeerak, diggah subci salat barti malaykaa kee laqô malayka edde marta salat kinni, is ittal ciggiilak.
79. Nabiyow! barak tu xintek gamadal ugutaay, barti salat ab, barti salat fardi salaatih bagul darajaat ossantinah koh abnek, ku Rabbi Qhiyaamah ayro kaxxa shafaqaqattah aracay fayla ley naharsi maraa kee ellecabô mari inkih kolle faylisal koo sooliselek.
80. Nabiyow ixxic: Yi Rabbow nummâ culmay (Madiinâ culim kinnuk) kayrih yoh tayset yoo culusaay nummâ mawqay (makkak abe mawuq kinnuk) kayrih yoh tayseh yoo eyyeq, ku xaquk maqaray ku naqboyyitiitik (koros kinnuk) yoo edde cattaa kee ku diini fayya edde hayta yoh acuy.

سُنَّةَ مَنْ قَدَّ أَرْسَلْنَا بِنَبَاتٍ مِّنْ رُّسْلَنَا
وَلَا تَحْجُدُ لِسْنَتَنَا تَحْوِيلًا

أَقِيمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الظَّهِيرَةِ إِلَى غَسْقِي
أَبْيَانِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ حَتَّى فُرَاءَنَ
الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

وَمِنْ أَبْيَانِ فَتَهَجَّدُ يَهُ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ
يَعْنَتَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صَدِيقٍ وَلَا حَرَجَنِي
مُحْجَنَ صَدِيقٍ وَلَا جَعَلَ لِي مِنْ لَدُنِكَ
سُلْطَنَ اصْبِرْ

- 81.** Nabiyow ama korosuk: islaamaninno temeeteeh koroosanni kateeh bayeh, diggah deedal kee koroosanni kataah baytam kinni keenik ixxic.
- 82.** Qhuraan Aayootak, lubbi biyaakitteh (munaafiqhannuu kee iggimaay baditiyy. www.. kinnuk) diwaa kee yeemene marah nacror takkeemih kaa oobisna, ama Qhuraan daalimiinh (koros kinnuk) yan marah finqaa kee koroosannuk sa keenih osisam mali.
- 83.** Seehadaytuh maggo afah tan niqmoota kaah nacee waqdi usuk Yallih amrit derre cabaah isi Rabbik kaxxamariinoh yaxxeere, umaane kaa xagtek usuk Yallih nacrooruk yaboodi yakke.
- 84.** Nabiyow! sinaamak ixxic: siinik kulli seehadayti isi caalat celta taamah taamita, tokkel sin Rabbi siinik cakki gitâ fanah tirri iyya marat ixxigah siinik yayseh.
- 85.** Nabiyow! koros cirdih rooci kinnim koo esserta, tokkel atu keenil gacisak: rooci Yi Rabbih amriiy usuk lenna taaxigem matan kaak sa, sin kee sinaamah inkih ixxigak tontocowwimem tu hinna dagom baxa akke waytek keenik ixxic.
- 86.** Nabiyow! nanu fannek Qhuraanay wacyih kol oobisne ku lubbik dugnam dudnah, nanu woh kok

وَقُلْ جَاءَ الْحُقُوقُ هُنَّ الْبَطِلُ إِنَّ الْأَبْطَلَ كَانَ
زَهُوْقاً ﴿٨١﴾

وَنَزَّلْ مِنَ الْقُرْآنَ مَا هُوَ شَفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يُزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا نَعَمَنَا عَلَى الْإِنْسَنِ أَغْرَضَ وَنَعَ
بِحَانِيهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرْكَانَ يَعُوْسَا ﴿٨٣﴾

قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبِّكُمْ أَعْلَمُ
بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سِيَّلًا ﴿٨٤﴾

وَيَسْكُلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلْ أَرُوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي
وَمَا أُوْتِيْشُ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قِيلَ ﴿٨٥﴾

وَلَمَنْ شَنَّا لَنْدَهُنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكُمْ ثُمَّ لَآ
تَجْدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

abnek lakal cateynay woh nee abe
kalay Qhuraan kol gacsa mageyta.

87. Kinnih immay ku Rabbi koh
nacrooreeh, ku lubbit kaa (Qhuraan
kinnuk) dacriseeh dabqiseh, diggah
ku Rabbih muxxo kaamol nabam
kinni ama Qhuraan koh yecee
waqdi.
88. Nabiyow! keenik (koros kinnuk)
ixxic: seehadaa kee jinni inkih sitta
geyyi hayteh gaabowtaamah A
Qhuraan celtam baahoonuh usun
kaa celtam mabaahan gari garuh
keenik cato yakke way.
89. nummah ama Qhuraanih
addal sinaamah ummaan
ceelalloola baxxaqqa hayne
elle kaskassoowaanamkeh,
tokkel sinaamak maggo mari
cakkil yaaminem cineh Yallal
koroositaanam akke waytek.
90. Mucammadow ﷺ nanu
inkinnah koo manummasna makki
baaxok daroori neh uyfurruukku
(uyfuxxukku) haytam fanah kaak
itte makki koros.
91. Hinnay atu tamiiraay qinabak
tan masno (bustaan kinnuk)
litooh weeqaytitte tet fanal
ayfuxxukiyyah (ayfurrukiyyah)
tayfuxxukem fanah.
92. Hinnay atu kah itte innah Qaran
kitiifoonuh nel oobissaah, hinnay
Yalla kee malayka foocaa kee
foocah neh bahha hayteh ubullu
ken haynam fanah.

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَيْنَكَ
كَبِيرًا ﴿٨٩﴾

قُلْ لَّيْنَ أَجْتَمَعَتِ الْإِنْسُونَ وَالْجِنُّ عَلَىَّ أَنْ يَأْتُوا
بِمِثْلِ هَذَا الْفُرْقَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَئِنْ
كَانَ بَعْضُهُمْ لَعَبْضٍ طَهِيرًا ﴿٩٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفَ اللَّهُ نَبِيًّا فِي هَذَا الْفُرْقَانِ إِنْ مِنْ
كُلِّ مَشَّالٍ فَإِنَّ كُلَّ مَشَّالٍ نَّاسٌ إِلَّا كُوْفَارًا ﴿٩١﴾

وَقَالُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ
الْأَرْضِ يَبْوُعاً ﴿٩٢﴾

أَوْتَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَعَنِ
فَتْفِرِّجٍ لَا نَهْرٌ خَلَّا هَا نَفْجِيرًا ﴿٩٣﴾

أَوْتُسَقَطَ السَّمَاءُ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا كِسْفًا
أَوْتَأْتَنِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قِيلًا ﴿٩٤﴾

93. Hinnay atu dahabak yan qari litooh, hinnay qaraanâ fanah daragal tawqe way, nanu ku mawuq inkinnah manummasna kitaabay Yallih xaquk yaniy atu farmoyta kinnitom elle nakriye nel oobissi haytam fanah kaak iyyen, Nabiyow! ama korosih essero qajjibsitak Yi Rabbi saytunih anu kay naqoosak naqasuk teynay kay farmoytah yaniy kay farmo gudduya akke waytek anu kalah tu hinniyok isin yol essertaanam anninnal abu duudaa? keenik ixxic.

94. koros Yalla kee kay farmoytal taamineemik ken waassem matan Yalla le kabuk tирто keenih tamaate waqdi Yalli farmoyta seehadak ruubee? iyyaanam akke waytek.

95. Nabiyow! keenik ixxic: baaxol malaykay ibah gexxay baaxô bagul dabqah tani suginnay qaraanak malaykattuy keenik yani farmoytah keenih ruubak nen.

96. Nabiyow! keenik (koros kinnuk) ixxic: Yalli yoo kee sin fanal anu nummah kay farmoya kinniyoomuh sumaaqah xiqli yoo haa, diggah usuk isi naqoosah adda yaaxigi ken taamoomi yabali kinni.

97. Yalli tirri hee num toysa usuk cakki gitâ fanah tirri iyye numu, Yalli cakki gitak makkoyse mari toysa usun Yallak kalah tirri ken hayaah ken catta awlaytit keenih mageyta, Qhiyaamah ayro tama korosuy makkotte

أَوْ كُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ رُّخْرُفٍ أَوْ تَرَقَّى فِي
السَّمَاءِ وَلَكَ نُورٌ مِّنْ لُّقْبَاتِ حَسَنَةٍ تُنْزَلَ عَلَيْنَا
كَتَبَنَا نَقْرَوْهُ وَقُلْ سُبْحَانَ رَبِّنَا هَلْ
كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٣﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ
إِلَّا أَن قَالُوا أَبَغَّتُ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٤﴾

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَكَةٌ يَمْشُونَ
مُظْمَنِينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا
رَسُولًا ﴿٥﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا إِنِّي وَبَيْتُنِي إِنَّهُ وَ
كَانَ بِعِبَادِهِ خَيْرًا بَصِيرًا ﴿٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهَ فَهُوَ أَمْهَدٌ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ
يَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ وُنْفَهُ وَلَنْ يَشْرُكُهُمْ
الْقِيمَةُ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عَمَّا يَوْمًا وَلَكِمَا وَصَمَّا
مَوْلَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَثَ زِدَنَهُمْ

سَعِيدًا ﴿٧﴾

foocitteh ken ugsnaah ken gaabosna, intimaleelaay duuditteey aytimaleelah anuk, keenik orbeyna jahannam giray urta kinni, teetik uri salcinnaaniih waqdi hadiidigta giray ken takme keenil osisna iyye Yalli.

- 98.** Woo digaalay edde yabne keenik galto kinni, diggah usun Naayootal koroositeeniih nanu lafoofiy ruma tekke nakke waqdi, diggah nanu Qhiyaamah ayro qusba ginoh ginnimmi inneh ugtennoo? iyyeenimih sabbatah.
- 99.** A koros sorkocobbaxi intih diggah Yallay Qaranwaa kee baaxo gine, usun rabeeniik lakal ken inna lem ginaamih dudda lem matablaa? Yalli ken rabaa kee ken finqah yimixxige waktiy edde rabaanay agaywaaga sinni kah heem ma yablaanaa? tokkel koros Yallih diini tangaddeeh koroosittaamak sa taaminem cinteh.
- 100.** Nabiyyow! ama korosuk ixxic: isin yi Rabbih rizqhii kee niqmootah kadnoonik tu amlakuk suginnitoonuy toysa gabâ gibdah tet abbaxuk teneeniih sinnik kalih marah tu teetik acayuk mananton nek ambaxelê meesih, seehadayti yakkay maaluk kay gabal taniimil kaxxa gabâ gibdali yekke, Yalli iimaanat dacrise mara akke waytek.

- 101.** Nummah Yalli Nabii Muusah sagla astay baxxaqqa itta kaah necee iyye, tokkel Nabii مُصَّلِّي اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ Mucammadow atu

ذٰلِكَ حَرَازٌ وَهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِإِيمَانِنَا وَقَالُوا إِنَّا كُنَّا عِظَمًا وَرَفِيقًا لِأَنَّا مَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾

* أَوْلَئِرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقْ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا يَرَبِّ فِيهِ قَابِيُّ الظَّالِمِينَ إِلَّا كُنْ فُورًا ﴿٩٩﴾

قُلْ لَوْلَا شُوَّتْ تَمْلِكُونْ حَرَازِنَ رَحْمَةَ رَبِّ إِذَا لَأَمْسَكْتُمْ حَشْنَيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَنُ قَنْتُورًا ﴿١٠٠﴾

وَلَقَدْ أَنَّيْنَا مُوسَى تَسْعَ إِيْكَ بَيْنَنِتْ فَسَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُمْ فَرَعَوْتُ إِنِّي لَأَظْنُنُكَ يَكُمُوسَى مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

israa-iil xayloh tutaaxago Nabii
Muusa Yalli kaah yeceeh yan
astooti luk keenik tatre maraa
kee firqawnâ fanah yemeeteeh
firqawni diggah anu Muusaw
elle baaben numuy kas edde
yengeyyeh koo dareema kaak iyye
waqdi ken esserey.

- 102.** Nabii Muusa firqawnal gacisak:
firqawnaw ama sagla astay anu
sin fanah luk emeete seehadah
diifu takkeeh Yallih inkittinaanee
kee Yallih dudda tascasseeh
anu Nabii kinniyoomuh yoh
sumaaqitta, Qaranwaa kee
baaxo gine Rabbik sa num tet
oobise weem nummah teexigeeh
tismiteh, atu kaxxamariinoo
kee cirdih (qinaadih) cinta
ikkal, firqawnaw anu diggah atu
finqiteeh abbarsime num kinnitom
kok asmiteh kaak iyye.

- 103.** Tokkel firqawni Nabii Muusa
yiskikkiqeeh kaa kee israa-iil
xaylo Masri baaxok yayyaaqem
faxe, tokkel Nanu kaa kee kay
qandek kaâ luk sugtem inkih
badal xuumusneeh ken bayisneh.

- 104.** firqawnaa kee kay qande badal
xuumusnek lakal israa-iil xaylok
misraa kee shaam deqsitta baaxol
dabqah gaca keenik inne, tokkel
ellecaboh ayro (Qhiyaamah ayroh
kinnuk) xagni yamaate waqdi
inkih tikki ittaanamak agleh anuk
sin magooqak ballaaqâ (Macsar

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَذُولَكَ إِلَّا رَبُّ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَاحِرَةٍ وَبِإِلَّا ظُنُونَ
يَكْفِرُ عَوْنُ مَنْجُورًا

١٢

فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِرَهُمْ فَرَبَ الْأَرْضَ
فَأَعْرَقَنَهُ وَمَنْ مَعَهُ وَجَاهُهَا

١٣

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لَمَنِ اسْتَرَى بِلَّا سَكَنُوا الْأَرْضَ
فَإِذَا جَاءَهُ وَعَدَ الْآخِرَةَ جَنَابَكُلْ لَفِيقًا

١٤

booxa kinnuk) fanah sin baahenno cisab kee galtoh.

- 105.** Ama Qhuraan Nabiil cakkil kaa oobisne, usuk nummaay qadlil oobe, Nabiyow Nanu koo maruubinnino Yallih amri oggoltem jannatal aytikumusak hinnay kay amri cinteh koroosittem giral meesiisak koo rubne nee akke waytek.

- 106.** Nabiyow Qhuraaanak tuuy waqdi (falli) cakkii kee deedal ittak baxisuh kol oobisne kaa baxxaqisak, Sinaamal tuuy waqdi (falli) caalih kaak takriyemkeh, tuuy waqdi oobisiyyah kaak oobisne seehadâ tuxiqih elle faxxiima innal.

- 107.** Nabiyow! ama korosuk ixxic: isin ama Qhuraan nummaysa, hinnay kaa manummaysina, tokkel isin kaa nummassaanam tu kaat moosissaay isin kaa dirabbossaanam tu kaak (Qhuraan kinnuk) madaggossak, diggah kaak duma naharsi kitooba kah tontocowwime maray (yahuud kee nasaarâ tutaaxagok yeemene mara kinnuk) wacyi numma kinnim yeexege usuk (Qhuraan kinnuk) keenil yankirriyime waqdi Yallah kummaatak gomboh radan kaah Rammitak.

- 108.** ama maray ixxiga kah tontocowwime Qhuraan yaabbe waqdi Ni Rabbi koros kaa edde weelossu haytaamak

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَرَلُ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا
مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٦﴾

وَقُرْءَانًا فَارَقْنَاهُ لِتَقْرَأُهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ
وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿٧﴾

قُلْ إِنَّمَا يُبَيِّهُهُ الْمُلْكُ وَلَا تُؤْمِنُوا بِإِنَّ الَّذِينَ أَفْوَى الْعِلْمَ مِنْ
قَبْلِكُمْ إِذَا أُتْتَى عَلَيْهِمْ بِخُرُونَ لِلآدَقَاتِ سُجَّدَاتٌ ﴿٨﴾

وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدَ رَبِّنَا
لَمْ يَفْعُلْ ﴿٩﴾

saytunnooweh, Ni Rabbih xagni anguddubelem agaywaaga mali iyyan.

- 109.** ama mari foocitteh Yallah kummaatak gomboh Raddaah weeqaanah, Qhuraan yaabben waqdi, Qhuraan maabba Yallak meesii kee sorkocobbaxi satta keenih osissa.
- 110.** Nabiyow! ama korosuk ixxic: sin Rabbiy naba, Yallaw axcuk seecaay kallaca, hinnay Arracmaanow axcuk kaa seecaay kallaca, isin tama namma migaaqak kaa elle kallacitinnaan migaaqal kaa kallacita, toysa isin kallactaanam inki Rabbi kinnik toysa Yalli inkih meqe migaaqitte leemih sabbatah, Nabiyow isi salaatal Qhuraan takriye waqdi fayya kaa ma haysin koros koo taabbeeh Qhuraan xaaftaamak, Ramma kaa ma haysin ku kataysis kaa aabbe waytaamak, fayya kaa haytam kee Ramma kaa haytaamak fanaa fanah yan gita wagitak kaa akriy.
- 111.** Nabiyow Yallay baxa haysite weeh, Reedal agleyta sinnih, isi ginok awlays tuy xixibaanek kaa cata sinnih fayla dabqis, dudda le kaxxa nabnah kaa eyneb qibaada kaah caglisak.

وَيَخْرُونَ لِلأَذْقَانِ يَكُونُ وَبِرِيدُهُمْ
خُشُوعًا ﴿١٦﴾

قُلْ أَدْعُو اللَّهَ أَوْ أَدْعُو الْرَّحْمَنَ أَيَّمَا تَدْعُوا
فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاةِ
وَلَا تَخَافْتْ بِهَا وَابْتَغْ بَيْنَ ذَلِكَ سَيِّلًا ﴿١٧﴾

وَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ النَّلِيلِ وَكَبِيرٌ
تَكْبِيرًا ﴿١٨﴾

SUURAT AL-KAHF

Makkal Obte, 110 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Yallay dudda le fayla-le isi naqasu Nabii Mucammadal صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ Qhuraan kitab oobiseeh cakkik makot tanim kee ittawway kay addal ma-hanna.
- Yalli ama kitab massah yan kitab kaa abe koros gibdi digaalay kay xaquq obtak edde meesiisamkeh, kaadu moominiiniy meqe taamoomi abbaasitta diggah meqe galto (jannat kinnuk) loonumul ken aytikumusamkeh.
- Usun Ama jannatih niqmatih addat umman waarak.
- Kaadu korosuy Yalli baxa haysite itte kaat meesiisamkeh.
- Usun Yallal haanamak hebeltoh ixxiga maloonuuy ken abbotti mali, ken afittek tawqe Qangara (Yalli baxa haysite iyyaanam kinnuk) manxu nabaah qaxumaa usun iyyaanam malon dirab maxco akke waytek.
- Nabiyyow atu isi nafsi hammii kee rookah qiddam faxxa usun derre kot cabeeniik lakal, ama Qhuraanal aamine weenim kee Yalli xalay-le iyyaanamih maxcoh faxe waytii kee Rookak gexxaamah.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلٰيْ عَبْدِهِ الْكِتَبَ
وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ دُرْجَاتٍ ﴿١﴾

قَمَّا لِلنِّذِيرَ بِأَسَاشِدِيْدَ امْنَ لَدُنْهُ
وَبَيْسِرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾

مَكِّيْكِينَ فِيهِ أَبْدًا ﴿٣﴾

وَيُنذِرُ الَّذِينَ قَاتُلُوا أَنَّهُمْ لَهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِأَبِيْهِمْ كَبُرُّ
كَلْمَةٌ تَخَوُّجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا
كِبِيرًا ﴿٥﴾

فَلَعْلَكَ تَنْجُعُ فَتَسْكَعُ عَلٰيْهِمْ إِنْ لَمْ
يُؤْمِنُوا بِهِذَا الْحَدِيثِ أَسْفًا ﴿٦﴾

7. Nanu diggah baaxô bagul eneyyi ittam baaxoh bila abneeh teetil yan marah tuxxiq abne, meqe taamah keenik yayse maraa kee uma taamah keenik gaca mara keenik mokkorraah naaxigemkeh.
8. kaadu diggah nanu baaxô bagul bilak eneyyi ittam addunya gaba kalta waqdi burtay (baaxo kinnuk) cooxuk tu-elle aneewayta tet abna.
9. Wonna hinnak Nabiyow gablâ maraa kee ken migooqa elle tunkuttube luc Ni-astootik cagalalah dibuk cakkumuh (Qajabah) tan astay lafitak raqta makka-lin qaranwaa kee baaxô gino wohuk cakkumuh lafitak raqtak.
10. Nabiyow keenih cus: teemene furreyna, ken mari diinik ken korsaamih meesih gablâ fanah kelitteh tet orben waqdi, tokkel:Ni-Rabbow ku-xaquk nacrur neh acuyaay iimaanal diggi nee hayis, kaadu ni-caagid neh xabbacoysaay massa-le gital tirri nee hayis iyyen.
11. Tokkel gablah addal kaxxa xiiniy aytiita xongolo keenik edde aabbe wayya hayta keenil qidne, maggo liggidittey ixxi kak yimixxige edde sugen.
12. Tohuk lakat woo xiinik ken uguşnəh namma buttak A-furreyna gablal waktik sugtəh gideh ixxigat keenik yayse mara naaxaguh.
13. Nabiyow nanu ken xaagu numməh kol maaqna, diggah usun furreynay sinni Rabbil teemeneeh Nanu tирто kah osisne kinnoonumul.

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهُ
لِنَبَيِّنُ لَهُمْ أَحَدَّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٨﴾

وَإِنَّا لَجَعَلْنَاهُ مَاعِلَيْهَا صَعِيدًا جُرْزاً ﴿٩﴾

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ
كَانُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ إِنَّا عَجَبْنَا
عَنْ أُولَئِكُمْ فَقَالُوا رَبِّنَا
إِذَا أَوْيَ الْفَتَشِيهُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَاتَ الْأَرْبَبَنَ
إِنَّا مِنَ الْمُنْذَنِكُونَ رَحْمَةً وَهَيْئَةً لَتَامِنْ
أَمْرَنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾

إِذَا أَوْيَ الْفَتَشِيهُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَاتَ الْأَرْبَبَنَ
إِنَّا مِنَ الْمُنْذَنِكُونَ رَحْمَةً وَهَيْئَةً لَتَامِنْ
أَمْرَنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾

فَضَرَبْنَا عَلَيْهِمْ إِذَا دَاهَنُوهُمْ فِي الْكَهْفِ
سِيَنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾

شُعْرَانِهِمْ لِتَعْلَمَ أَئِ الْجِنِّينَ أَحْصَى لِمَا
لَيْسُوا أَمَدًا ﴿١٢﴾

نَحْنُ نَقْصُ عَيَّنَكَ بَنَاهُ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فَتَشِيهٌ
إِمَامَوْرَبَّهُمْ وَزِدَنَهُمْ هُدَى ﴿١٣﴾

- 14.** Kaadu ken (gablâ mara kinnuk) lubbittet iimaan diggi hayne korostah yan amoytih foocal soolen waqdi, tokkel kaal gacisak:ni-Rabbi Qaranwaa kee baaxô Rabbiy nanu kaak-sa hebeltô Yalla manaqbuda, toysa nummah nanu tama maxcok kalih maxcot yabne nee tekkek caddok tатurreeh diraabat yabne nee iyen.
- 15.** Tohuk lakat ama furrayna sittak itteh: ama ni-mari Yallak kalah Yallitte haysite, ama Yallittet deedalah aban qibaadah baxxaqqa iyya sumaq macah baahe waanaa, Yallal dirab ginnaasite marak dulmih iyyi gacaa (num magaca).
- 16.** Kaadu ken kee usun Yallak kalah yaqbudeenimik baxsimtan waqdi, toysa gablâ fanah kelitaay tet oroba dabqih, sinni Rabbi dibuk taqbudeeniih, sin Rabbi isi Racmat farakka siiniih haah amanol sin rizqih (Quusih) caagiida siiniih xabbacoysamkeh sittak iyen.
- 17.** Kaadu usun woo gabla culen waqdi Yalli xin keenil qideeh ken dacriseh, ken yable numow ayro tawqe waqdi ken gablak migda-le kabu fan kelli ittaah is korta waqdi gura-le kabut ken cabah tet table usun woo gablak farakka-le aracal anuk, Yalli ama furraynah abem kay dudda tascasse astootik astak teyna kinni, Yalli isi diinil tirri hee num, toysa usuk cakkil tirri iyye num kinni, kaadu Yalli makkayse

وَرَبَّنَا عَلَىٰ فُلُوْبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا
رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوْمَنِ
دُونَيْهِ إِلَّا هُنَّا لَقَدْ قَاتَنَا إِذَا شَطَّطَّا

هُوَلَاءِ فَوْمَنَا تَخْدُوْمَنِ دُونَيْهِهِ اللَّهُ لَوْلَاءِ
يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَنٍ يَبْيَنُ هُنَّ أَظَلَّمُ
مَمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

وَإِذْ أَعْتَرْلُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ
فَأَوْلَأِإِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرَلَكُمْ رَبُّكُمْ مَنْ
رَحْمَيْهِ وَرَبِيعَيْ لَكُمْ مَنْ أَمْرَكُمْ مَرْفَقًا

*وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَوَّرُ عَنْ
كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِصُهُمْ
ذَاتَ الشَّمَائِلِ وَهُمْ فِي فَجَوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مَنْ
إِيَّاكَ اللَّهُ مَنْ يَهْدِي إِلَيْهِمْ هُوَ أَمْهَدٌ وَمَنْ
يُضْلِلُ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا

num, toysa inki innah cakki fan tirri kaa haa awlaytuy kaa cata kaah mageyta.

18. Kaadu ken Yable numow ken fan wagittek usun nibdoonum keenik takkale intiita keenik fakimit taniimih sabbatah usun xiinit anuk (gablâ mara kinnuk), kaadu migdi tattab kee guri tattabah ken korisna baaxo ken takmeemik, ken kutay keenî luk yani namma fiiqi ruubumut luk nooka gablakafa xikot, keenit bossu axcinnitoy kudak wadirih keenik gacak teneeh waringgaay meesi keenik koo buulak ten.

19. Kaadu ken kah xiinisne innah woo xiinik ken uguusnhe elle suggu iyyen innal mariiy mara keenik xiinit sugeenih gide sittin fanal itta esseraanamkeh, keenik yaabe num: xiinit magide sugteenii? Keenik iyye inki ayro edde sugne hinnay ayrok garab edde sugne iyyen, keenik marak teyni iyyeh axiinit sugteenih gide sin Rabbi yaaxigek siinik numuk teyna magalâ fanah ruuba tama sin lakqo luk, tokkel toysa magaalâ marak maaqo kak calaalik taniih kak tayse numuk wagteh tet xaamay, tokkel woo maaqok tu-Siinih edde baahay, kaadu gexoo kee gacimiiy Qadaaga caalih abay, kaadu Sinaamak num siinit rade waay Ni-caagid yambulleemik iyyen.

وَتَخْسِبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُعُودٌ وَقَدْلَبُهُمْ
ذَاتٌ أَتَيْسِينَ وَذَاتٌ أَشْمَالٌ وَكَلْبُهُمْ بَسِطٌ
ذَرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوْأَطَّلَعَتْ عَلَيْهِمْ لَوْلَيْتَ
مِنْهُمْ فِرَازًا وَلَمْيَتَ مِنْهُمْ رُغْبًا ﴿١٨﴾

وَكَذَلِكَ بَعْثَاهُمْ لِيَسْكَأَةً لَوْبَيْنَهُمْ
قَالَ قَالَ إِلٰيْهِمْ كَمْ لَيَسْتُمْ قَالُوا لِيَسْتَأْنَاءُ
بِوَمَا أَوْعَضَنَا يَوْمَ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا
لَيَسْتُمْ فَأَبْعَثُوا حَدَّكُمْ بِوَرِيقَكُمْ هَذِهِ
إِلَى الْمَدِينَةِ فَإِنْظُرُوهَا أَزْكِ طَعَامًا
فَلَيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلَيَسْتَأْنَافُ وَلَا
يُشْعَرُنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾

- 20.** Diggah sin mari siinit radeeh arac
siinik yeexegek xeet gedanot,
sin Qidi hinnay sinni diinih
sin gacse akkelon, kaadu toysa
ken diinih gacten sin tekkek
koroositettoonuuh toysa inki innah
mataffoofaanaay faxxeenim (jannat
kinnuk) mageytan.
- 21.** Kaadu ken kah xiinisne innah,
ken uguusneeh ken marak woo
wakti suge mara gablā marih arac
ken nuybulleeh keenit Radeenih,
diggah Yallih xagni nummaay,
diggah Qhiyaamah ayro tamaatu
waytam is agayaaga sinnim
yaaxigeenimkeh, ken mari ittin
fanal Qhiyaamah caagidil itta
waak sugen waqdi, gablā marat
aben mabla moominiinh rabak
lakal mano taniimih sumaq tekke
korosul, keenit radeeniik lakal
gablā mari Rabeh, tokkel keenit
rade marak horta gablah af keenil
xisaay elle sugen innal elle ken
caba ken caalat ken Rabbi yaaxigek
iyyen, maxco kak gexxa maray
amri-le diggah ken amol masgid
haysitenno Qibaadah iyyen.
- 22.** Kitab marak gablā marih caagidit
giirisa mari axcele :usun sidocuuy
ken kuti keenik ferey haytu, aka
horta :usun konoyuuy ken kuti
keenik lecey haytu axcele, ama
namma hortah maxco akkal ikkal
asmat kak loonum malon, sidoc
haytō horta usun malciiniyy ken
kuti keenik bacar haytu axcele,
Nabiyyow ken loowo (ixxu) yi-Rabbi

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهِرُوا عَيْنَيْرَجْمُونَ
أَوْ يُعِيدُونَ كُلَّمَا فِي مَا نَهَمُ وَلَنْ
تُقْلِبُوهُ أَذَّا أَبَدَا

⑤

وَكَذَلِكَ أَعْتَدْنَا لَعَلَّهُمْ لِيَعْلَمُوا
وَعَدَ اللَّهُ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَارِيبٍ فِيهَا إِذْ
يَتَرَوَّنَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا أَبْنُوا
عَلَيْهِمْ بُنِيَّاتَهُمْ أَغْنَمْ بِهِمْ قَالَ الْذِينَ
عَلَّمُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَتَسْتَخِذْنَ عَلَيْهِمْ
مَسْجِدًا

⑥

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَأَيْهُمْ كُلُّهُمْ
وَيَقُولُونَ حَسَنَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجَمًا بِالْعَيْنِ ۖ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ
كُلُّهُمْ قُلْ رَبِّنَا أَغْنَمْ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا
قِيلْ قِيلْ فَلَا تُنَمِّرُ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءٌ ظَهِيرًا وَلَا
تَسْتَفِتُ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا

⑦

yaaxigeeh, ken loowo sinaamak dago marak-sa taaxigem matan keenik ixxic, toysa kitab mara ken loowol (ixxul) magiddiyin yambullee giddiy baxxaqqa iyya akke waytek, kaadu ken loowoo (ixxuu) kee ken caalat num keenik messerin usun woh mayaaxigaanak.

23. Kaadu Nabiyow abtam faxxaamak, diggah anu beera woh abeyyo maxcin.
24. Yalli faxah itta koo akke waytek; kaadu hawweeninnaanh waqdi isi Rabbi cus, kaadu Nabiyow yi-Rabbi gitittek xayyoowinnaanh gitâ fanah tirri yoo heele ama gablâ marih caagidik ixxic.
25. Kaadu ama furreyna sinni gablat sidiica boolih sanat xiinit sugteeh sagla sanat edde ossen.
26. Nabiyow sinam gablâ mari gablal magide sugee? axcuk koo essereenik usun gablal sugeenih gide Yallay Qaranwaa kee baaxol Qellitti ittaamih ixxiga-le yaaxige keenik ixxic, Nabiyow ku-Rabbih mablaa kee maabbah dudda Qajjibsit kaak qellittam inki innah matanak, ginok qaranwaa kee baaxô bagul eneyyi ittam Yallak sa cateynay ken cata malon, Yalli isi meklaa kee isi madqat agleyta maliy num mayasgallaay isih faxam aba.

وَلَا تَقُولَنَّ لِتَسْأَئِلِي فَاعْلُمْ ذَلِكَ عَدَادًا ﴿٢﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْمَاءُ كُلُّهُ بِأَنَّهُ يَعْلَمُ إِذَا نَسِيَتْ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبِ مِنْ هَذَا رَشِداً ﴿٣٤﴾

وَلَيَشْوُفُوا فِي كُلِّهِمْ ثَلَاثَ مِائَةَ سِنِينَ وَأَرْزَادُهُ اِنْسَعًا ﴿٣٥﴾

قُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لِي شُوْلُونَ اللَّهُ عَيْنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصَرَ بِهِ وَأَسْمَعَ مَا لَهُ مِنْ دُونِهِ وَمِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٣٦﴾

- 27.** Kaadu Nabiyow ku-Rabbih kitaabak (Qhuraan kinnuk) wacyih kol obsimtem akriy kay maxcooca korissam matanaay ku-Rabbik kalah elle kelittaah eleelittam inkinnah mageyta kaa akke waytek.
- 28.** Kaadu Nabiyow moominiin tudagoytiitiy saakuuy carra isi Rabbi taqbudey wohut kay fooca edde faxâ luk isi nafsi ibbixaay keenî luk daffey, kaadu ku- namma intit ken cabba hayteh aka marâ (koros abbottii kee gaddaloola kinnuk) fanah keenik wagtewaytay addunyâ manoh bilqat ruffu ittam faxak, kaadu Nabiyow ni-cusiyyak lubbi kak garcisneeh isi nafsi fayxi kataateeh caagid kak baatiyy finqa yekke marih yab moggolin.
- 29.** Kaadu Nabiyow ama garcit yan marak ixxic; anu sin Rabbik luk emeetem cakki kinnik, toysa siinik kaa nummaysah elle taamitam faxa num kaa nummaysay, kaadu toysa faxa num siinik kaa yangadday, diggah nanu korosuh gibdi giray gaso marriimih keenit kak tani keenih massosne, kaadu usun bakar gibdak nee wada iyyeenik eelisen nacaasih innah tan leey niqnâ gibdah foocitte keenik carrissat waddiiman, tah manxu gacah yan maqabaay, manxu gacah yan madabaay girâ dabqi.
- 30.** Diggah yeemeneeh meqe taamoomi abbasite mari kaxxa galto-le, diggah nanu taama

وَأَنْتُمْ مَا أَوْحَيْ إِلَيْكُمْ مِنْ كِتَابٍ رَبِّكُمْ
لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ يَجِدُ مِنْ دُونِهِ
مُلْتَحِدًا

(٢٧)

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ
بِالْغَدَرَةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ
عَيْنَكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَا تُنْطِعْ مَنْ آفَقَنَا قَبْلَهُ وَعَنْ ذَكْرِنَا وَأَتْعَزْ
هَوَانَهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا

(٢٨)

وَقُلْ لِلْجُنُودِ مِنْ رَبِّكُمْ مَنْ شَاءَ فَلَيَؤْمِنْ وَمَنْ
شَاءَ فَإِنَّكُمْ فَرِيقٌ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا
أَحَاطَ بِهِمْ سُرُادُقَهَا وَلَنْ يَسْتَعْيِشُوا عَاقِلًا
بِمَا يَوْمًا كَلْمَهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْقَفًا

(٢٩)

إِنَّ الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
إِنَّا لَا نُنْهِيُّ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَالًا

yeymeeqe marih galto mabayisna.

31. Woo mari Qadni deqsitta jannootay elle waaraanay weeqaytitte guba kak gexxa madabah -lon, usun tet addal dahabak tan gabâ biriitiat billiiman, kaadu anxax saray xabcin cariik yaniy sundus deqsita kee gibdi cariiriy istabrak deqsita sartan, usun jannootah addal qaraakiy amol cusuluh anuk, ken galto manxu meqe galtoooy, manxu meqe madabaay jannat dabqi.
32. Nabiyow ama korosuh namma numuy numuk teyni kak moomintuh yaniih aka num kak korostah yanih ceelallo agurey ken nammayak numuk teynah Qinab namma bustaanay tamiirat marrey buqre kak fanal hayne kaah abne,
33. Woo namma bustaanak kulli bustaan isi caxâ mixu dudda-luk baahe tu-kak daggoysse kalah, kaadu ama namma bustaanak tamiiraa kee coox fanal gexa weeqaytu nuyfuxuke.
34. Kaadu ama namma bustaan-le num maggo gexoh yan caxâ mixuu kee wohuk kalah maggo maalu luk yen, tokkel isi kataysa moomintuk: usuk kaal xaawak kaal hiddootak anu maaluh kok maggiyooh yoo qokla marah kok ayseh kaak iyye.
35. Kaadu usuk kay kataysa moomintuk gaba xabba heeh isi bustaan luk kaa cule isi bustaan lenna kaa yayballuh usuk isi nafsi

أُولَئِكَ لَهُمْ حَيَّاتٌ عَدِينٌ تَجْزِيَهُ مِنْ خَلْقِهِمْ
الْأَنْهَىٰ إِلَيْهِنَّ فِيهَا مِنْ أَسْأَرَهُ مِنْ دَهَبٍ
وَيَسِّعُونَ شَيْءًا بِخُصُورٍ أَنْ سُنْدِسٍ وَإِسْتَدْرَقٍ
مُتَّكِّئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَابِيكَ يَنْعِمُ الْتَّوَابُ
وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢١﴾

*وَأَضَرْتَ لَهُمْ شَلَارَجَانِينَ جَعَلْنَا لِلْأَحَدِ هُنَّا
جَنَّاتِينَ مِنْ أَنْتِبِ وَحَفَقْهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا
بَيْنَهُمَا زَعْداً ﴿٢٢﴾

كُلْتَ الْجَنَّاتِينَ إِنَّمَا أُكُلُّهَا لَوْلَآ تَظَلِّمُهُمْ شَيْئًا
وَفَجَرْنَا خَلَلَهُمْ هَنَرًا ﴿٢٣﴾

وَكَانَ لَهُ شَمْرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ
أَنَّ أَكُّتْ زَرْمِنَكَ مَالًا وَأَعْزَزْ نَفْرًا ﴿٢٤﴾

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ طَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَنْظُنُ
أَنْ تَيَدَّ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٢٥﴾

yudlume numuh anuk koroosannuu
kee kaxxa mariinot, a-bustaan
inkinnah gaba kalu waam makkala
kaak iyye.

36. Kaadu Qhiyaama uguttu waytam
makkalaay inni Rabbî fanah
gacsime yoo tekkek, diggah ama
bustaananak tayse gacsimeyna Yallih
xaql geeyyo kaak iyye.
37. Kay kataysa moominti usuk kaah
xaawak :ku-Rabbiy burtak koo
gineeh, sarra tiffoytak koo gineeh,
tohuk lakat gino kak massowta
num koo abe Yallal koroosittaa
?kaak iyye.
38. Kinnih immay usuk Yi-Yallaay Yi-
Rabbi kinni, kaadu anu yi-Rabbiy
yoo ginet agleytah kay ginok num
kaat mahaa kaah aba qibaadal kaak
iyye.
39. Kaadu isi bustaan cultaah kaa
tassokoote waqdi ah Yalli yoh
faxeeh anu kaa edde geya qande
mayyu Yalla akke waytek
axcinnitoy koh aysuk ten, anu
maaluu kee xayloh kok dagyom
yok tbleeh yol hiddottamak kaak
iyye.
40. Toysa yi-Rabbi ku-bustaananak
yayse bustaan yoh yaceem kaak
Qaagita addunyaay akeeral, kaadu
ku-koroosannih sabbatah Yalli
qaraanak ku-bustaanal digaalah
kakkaqoy duggu kaa hayta kaal
ruubeleeh saytuttucin baaxoy tu-
elle soole waytaah tu-elle aabuke
waytah maacise-le kaak iyye.

وَمَا أَطْنَعُ النَّاسَةَ قَلَمَةً وَلَيْنَ رُدِدْتُ إِلَى
رَبِّ الْجَدَنَ خَيْرَ مِنْهَا مُنْقَبَّاً

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ حَمَارٌ وَأَكَفَرَتْ
بِالَّذِي خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ فَرَمَيْنَ نُظْفَةً ثُمَّ
سَوَّنَاهُ كَرْجُلًا

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّ وَلَا أَشْرِكُ بِرَبِّنَا

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ إِنِّي تَرَنَّ أَنَا أَقْلَمُ مِنْكَ مَا لَأَ وَلَدًا

فَعَسَى رَبِّي أَنْ يُوتِينَ خَبَرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرِيسَ
عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَصُبْحَ صَعِيدًا
زَلَقا

- 41.** Hinnay kay leey kaa edde tafqe
aqut gexxaah baaxô guba ciggilli
hayteh maacissek, tokkel tet
gurrussaah tet tayyaaqem madudda
kaak iyye.
- 42.** Kaadu woo moominti iyyem
nummatteeh tekkeh wonna luk woo
korostih bustaan bayeeh kay addal
suggu ittem inkih finqitteh, tokkel
tama korosti isi namma gaba sittat
aagaruk maacise maaluk kay xisnet
finqissi heemih nadaamah, kaal
suggu itteemik tuuytul kak radak
cafulah anuk maacise, too waqdi
ama korosti nadaamah:maganey!
Yi-Rabbit agleh num heeh suge
waam yoh aysuk ten iyya.
- 43.** Kaadu ama korosti Yallih digaala
kaal obte waqdi elle hiddootak
suge buttak Yallak kalah kaa
cattaah qokol kaah takke butta luk
masuginna, kaadu usuk isi qandet
isi cata num makkina Yallih
digaalak.
- 44.** Woo aracal (Qhiyaamah Ayro
kinnuk) qokol kee cato Yalli leeh
usuk cakki awlaytu kinni, Yalli
usuk addunyaay akeeral yeemene
marah meqe galtoliyy, kaal kelta
marah meqe elle cabo-li kinni.
- 45.** Nabiyow sinaamah addunyâ
manoh ceelallo agur is qaraanak
oobisne leey baaxol ubukku ittam
edde neyyeqeek nuysubukeh
anxaxxowtey dago waktik wadir
cafulay caacay gambik gambil
beyak maaciseh inna kinni, kaadu
Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.

أَوْ يُصِحَّ مَأْوَاهَا عَوْرَاتٍ فَإِنْ تَسْتَطِعْ لَهُ
طَلَبًا ﴿٤١﴾

وَأَحِيطَ بِشَمَرٍ وَفَأَصْبَحَ يُقْدِبَ كَفَيْهِ
عَلَىٰ مَا أَنْقَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشَهَا
وَيَقُولُ يَلْيَتِي لَكَ أَشْرِيفٌ بَرِيقٌ أَحَدًا
﴿٤٢﴾

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ دُوَّرٌ فَعَلَّهُ يَنْصُرُونَهُ وَمِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا
كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾

هُنَالِكَ الْأُولَيَةُ لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ لِوَالْأَوَّلِينَ
عَفْبَاتٌ ﴿٤٤﴾

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ
أَنْتُنَّهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَطَلَ بِهِ بَأْثُرُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا نَذْرُوهُ أَرْبَعٌ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

- 46.** Maaluu kee xaylo addunyâ manoh bilay bayta kinni, meqe taamoomiy raqta Ku-Rabbih xaql wohuk galtoh aysuk raqtaah qaagitih aysuk raqta.
- 47.** Nabiyow Qaleela-le aroocak rubnaah kalla ayro keenih cusey: kaadu baaxo teetil teneemiy tet qellisak sugtek tu-teetil aneekal tet tableeh, gino inkih gaabosna cisab booxal, tokkel num keenik macabna.
- 48.** Kaadu woo ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) gino inkih ku-Rabbil xayyowsimta Saffih anuk, nummah naharsi adda sin elle ginni hayne innal nel temeeten, wonna hinnay isin ugutuh xagna siinh hee waynam tekkelen.
- 49.** Kaadu sinam taamoomi elle tan kitab xayyoysimeeh kulli numuh le taama elle tan kitab yontocowwimeh, tokkel umeyniitih yan mara meesitah table umaanek kay addal tanim yablen waqdi, kaadu nee gee finqaaw tah maca-le kitaabaay? Qunxa tiya cabe waah kaxxa tiya cabe waa loowo kak arac xagseh akke waytek iyyen, Kaadu usun addunyal taamoomik abba heenim inkih woo kitaabal geyan, Nabiyow ku-Rabbi num mayadluma.
- 50.** Nabiyow keenih cus: malaykak Nabii Aadamah konnabak kummaatiyyah kummaata inne waqdi, malayka inkih kummatte ibliisiy jinni samadak suge akke waytek, tokkel usuk isi Rabbih

الْمَالُ وَالْبَشُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْأَيْقَنُ أَصَابَهُتْ حَيْرَةً عِنْدَ رَيْقَنِهِ
وَحَيْرَةً مَلَّا

وَيَوْمَ نُسْرِي لِلْجَنَّاتِ وَتَرَى الْأَرْضَ تَارِزَةً
وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ يَعُادُنَّهُمْ أَحَدًا

وَغَرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفَّا الْقَدْحَجِتُمُونَا كَمَا
حَفَقْنَاهُمْ أَوْلَ مَرْقَدَهُمْ بَلْ رَمَمْتُمُهُمْ أَنْ تَجْعَلَ لَكُمْ
مَوْعِدًا

وَوُضِعَ الْكِتَبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُسْتَقِيقِينَ
مِتَّافِيهِ وَيَقُولُونَ يَوْمَئِنَّا مَالِ هَذَا
الْكِتَبِ لَا يُعَادُ رُصْغِيرَةً وَلَا كِبِيرَةً إِلَّا
أَخْصَصَهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا
يُظْلِمُ رَبِّكَ أَحَدًا

وَإِذْ قُنَّا لِلْمَلِئَكَةَ أَسْجَدُوا لِلَّهِ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْرَاهِيمَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَسَوَّقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
أَفْتَخَرَهُنَّهُ وَوَرِيتَهُ أَوْلَيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَهُمْ
لَكُمْ عَدُوٌّ يُسَسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

amri cineh kaxxa mariinoo
 kee kuixe waynaanah, Yalli
 sinaamak:yooy sin gine cabba
 hayteenih kaa kee kay Samad
 awlaytiitiy cato edde faxxaanah
 haysittaanaa usun (ibliis kee kay
 Samad kinnuk) sin Qaduwih
 anuk? daalimiin sheytanah abta
 qibaada manxu uma qibaadaay,
 Yallah abta qibaadah aftok.

51. Sheetan kee kay Samaday isin taqbudeeni, qaranwaa kee baaxô ginot masgalliyo cato, kaadu mara mari ginot keenik masgalliyooy dibuk ken gine, kaadu sheetoonaa kee seehadak makkoota mara cato haysite makkinniyo iyye Yalli.
52. Nabiyyow keenih cus :Yalli Qhiyaamah ayro korosuk Yi-agleytit akkaluk sugteenimiy Qibaadal yot agleh hayteenih tu-siinih xiqtam kak akkaluk sugteenih seeca keenik iyya waqdi tu-siinih xiqeenik, tokkel nee wada axcuk keenih seecaanaah ken moggolan, kaadu ken kee usun aqbusdak sugeenimik fanal inkil elle finqitan arac hayne (jahannam gira kinnuk).
53. Kaadu umeyniitih yan mari (koros kinnuk) gira yableeh usun diggah teetit radoonu waanaah tet culoonu waanam yismiteenih, kaadu teetik xabanah edde gacan aracay teetik edde rebsimaana magennon.
54. Nummah ama Qhuraanal sinaamah ummaan ceelaloolak

*مَا أَشْهَدُ لَهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
 وَلَا حَقَّ أَنفُسِهِمْ رَمَانِتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ
 عَصْدًا ﴿٥١﴾

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُواْ سُرَكَاءِ الَّذِينَ رَعَمْتُمْ
 فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِبُوْ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ
 مَّوْعِدًا ﴿٥٢﴾

وَرَءَا الْمُجْرِمُونَ الْتَّارِفَاتُ أَنَّهُمْ
 مُّؤْكِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوْ أَعْنَاهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

وَلَقَدْ صَرَقْتَ فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلْتَّائِسِينَ

maggom baxxaqqa hayne
 elle kaskassoowaanaah Yallal
 yaamineenimkeh, kaadu seehadayti
 ginok inkih giddii kee keemaarih
 gaca num yekke.

- 55.** Kaadu sinam Yallal taamineeh
 sinni Rabbil dambi cabti
 esseraanamak ken waassem matan,
 Yallih xaquq Nabii Mucammad
 ﷺ Qhuraan luk keenih
 yemeete waqdi, naharsi mara
 finqak geyteemiy usun essereeni
 keenih tamaate tet akke waytek,
 hinnay digaalay usun intih abaluk
 keenit tamaate Qambaalan ken
 akke waytek.

- 56.** Kaadu farmoytit Sinaamâ fanah
 maruubinnino yeemeneeh meqe
 taamoomi abbaasite mara jannatal
 aylikumusak, kaadu koroositeeh
 uma taama abe mara giral
 meesiisak rubsumen ken akke
 waytek, kaadu kinnih immay
 koroosite mari deedalah sinni
 farmoytit giddiyani cakki edde
 baysoonuh, usun Yi-Qhuraanih
 aayootaa kee digaalak edde
 meesiisimeenim anqasah haysiten.

- 57.** Kay Rabbih aayoota (Qhuraan
 kinnuk) kaa kassiisak, tokkel derre
 teetit cabaah kay namma gaba
 umaanek tatussem hawweene
 numuk dulmih iyyi gacaa?
 (Num magaca) diggah nanu ken
 sorkocobaxittet sibaabi hayne
 Qhuraan raaqisaanaah kayrik kay
 addal taniimit yantifiqeenimik,

كُلُّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَنُ أَكْثَرَ شَيْءٍ
 جَدَلًا ﴿٥٦﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
 الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَن تَأْتِيهِمْ
 سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فُلُلًا ﴿٥٧﴾

وَمَا نُرِسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ
 وَمُنذِّرِينَ وَيُحَدِّلُ الظَّنِّ كَفَرُوا
 بِالْكِتَابِ لَيَحْضُرُوا يَوْمَ الْحِقْقَةِ وَلَا يَخْدُوْا إِلَيْنِي
 وَمَا أَنذِرُوا هُزُوا ﴿٥٨﴾

وَمَنْ أَطْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ بِعَيْتِ رَبِّهِ
 فَأَخْرَصَ عَنْهَا وَسَيِّئَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِلَيْنَا
 جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَقْعُدُوهُ
 وَفِي هَذِهِ أَذَنَّنَاهُمْ وَقَرَّا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ
 فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذَا أَبَدَّا ﴿٥٩﴾

kaadu ken aytital qilsa hayneeh tet ken waysisneh Qhuraan edde yaabbeenimik, kaadu tirtoo kee iimaanâ fanah ken sectek, toysa inkinnah kok moggolaanaay Yallih diinil tirri miyyan.

58. Nabiyow Ku- Rabbi dambi cabey xuwalli kinni isi naqoosah, ama Yallih aayootat (Qhuraan kinnuk) derre cabta koros Yalli dambik abeenimil ken kataatinnay digaala addunyal elle keenit aysassakuk yeneeh ken digaalak yen, tonna hinnay usun Qhiyaamah ayro aben taamal elle galtimoono waan xagana-lon, usun woo saaku Yallih digaalak edde keltaanaah eleelitan Rike malon.

59. Nanu woo magaaloolih mara finqisneh koroositon waqdi, kaadu ken finqah yimixxige waktil xagana keenih hayne.

60. Nabii Mucammadow صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ cus Nabii Muusa isi furraynu yuushaq nuun baxak :anu gexaamak makata namma badih maglalla guffu haah hinnay maggo liggiditte gexak sugam fanah iyye waqdi.

61. Tokkel ken nammay namma badih maglalla gufen waqdi sinni kullumta hawweeneenih, tokkel kullumti yunuwweeh badat culeeh woo badat fakimut yan gita haysite.

62. Tokkel kullumta elle hawweenen aracak taturru iyyen waqdi Nabii Muusa isi furraynuk keerakkalo

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ دُولَرَحْمَةٌ لَوْيُواخِذُهُم بِمَا
كَسَبُوا لِعَجَلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بِلَلَّهِ مَوْعِدٌ
لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْلَأًا ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ الْقُرْيَى أَهْلَكْتَهُمْ لَمَّا ظَلَمُوكُمْ
وَجَعَلْتَنَا لِتَهْلِكْهُمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾

وَإِنَّ قَالَ مُوسَى لِفَتَنَهُ لَا أَنْجِحُ حَقَّهُ أَبْلُغُ
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا بَلَغَ أَمْجَمَعَ بَيْنِهِمَا سَيَاحٌ حَوَّهُمَا
فَلَأَنْخَذَ سَيِّلَهُ وَفِي الْبَحْرِ سَرَّيَا ﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَاءَوْزًا قَالَ لِفَتَنَهُ إِنِّي نَادَأَهُنَا الْقَدَّ
لَقِيتَنَا مِنْ سَقَرِّنَا هَذَا نَصْبًا ﴿٦٢﴾

neh baahey nummah A-nisafarak
taqabi nee geek iyye.

- 63.** Nabii Muusâ furrayni Nabii
Muusak:kaxxa xaay garil kak nee
deê fanah kelli inne waqdi kassittaa
iyye? Diggah anu kullumti abem
koh warsam hawweeneeh woh
koo kassiisam yoo hawweenissem
matan sheytan akke waytek,
kaadu woo kullumtay rabe
yunuwweeh badat radeeh woo
badat gita haysiteeh kay caagid
qajibsitaanamak tuk teyna yekke.
- 64.** Nabii Muusa iyyeh:woh nanu faxak
sugneemi, tokkel ken nammay
sinni raat beyak yuduuren, kaxxa
xaat idiyyi iyyaanam fanah.
- 65.** Tokkel usun Ni-naqoosak Ni-xaquk
Ni-nacrur kah necee naqasu geen
(kadir kinnuk), kaadu Ni-xaquk tan
kaxxa ixxiga kaa barisne.
- 66.** Nabii Muusa kadirih: salaamat abeeh
koo maay katayo Yalli koo barseh
yan qilmiy tirri edde axceeh edde
antifiqe yoo barissamkeh kaak iyye.
- 67.** Kadir:diggah atu Muusaw yoo
kataytaah yi-gari tabbixeey yinnah
tasbirem inkinnah madudda anu
abaamal kaak iyye.
- 68.** Kaadu atu mannal tasbiree anu
abu waamay atu adda kak aaxige
waytay Yalli yoo barsel kaak iyye.
- 69.** Nabii Muusa :Yallih idnih kok
ableemil yasbire numuh yoo
geetooth yoo elle amrissi hayte
caagid kok macina kaak iyye.

قَالَ أَرْعَيْتَ إِذْ أَوْبَتَ إِلَى الصَّحْرَاءِ فَإِنِّي نَسِيْتُ
الْحَوْتَ وَمَا أَنْسَنِيْتُ إِلَّا شَيْطَانٌ أَنَّ أَذْكُرُ
وَأَنْخَذَ سَيْلَةً وَفِي الْبَحْرِ عَجَباً ﴿٦٣﴾

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَتَبَعُ فَأَرْتَدَ عَلَيَّ إِثْرَهَا
قَصَصًا ﴿٦٤﴾

فَوَجَدَ أَعْبَدَ امْنَ عِبَادَنَا إِنَّهُ رَحْمَةٌ مِّنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمَنَا مِنْ لَدُنْنَا عِلْمًا ﴿٦٥﴾

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَيَّ أَنْ تُعَلِّمَنِ
مِمَّا عِلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِي صَبَرًا ﴿٦٧﴾

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ يُحْظَ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾

قَالَ سَتَيْجُدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا
أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾

- 70.** Kadir Nabii Muusak:yoo katatteeh yô luk gexxek, toysa anu abbahaamak tu-yoo messerin kok qellitteeh waagissem anu baxxaqqa koh haam fanah kaak iyye.
- 71.** Nabii Muusaa kee kadir badak afa gexak fooreeniih doynik keenil dardarteeh, tokkel kadir yeexegeeniih nooli maleh ken yukkuqen, tokkel usun doynik feeren waqdi kadir doynikik luc kaleeh tet boohayseh, tokkel Nabii Muusa: teetit yan mara xuumussamkeh tet boohassee? nummah atu diriggi kak iyyaanama abtem kaak iyye.
- 72.** Kadir Nabii Muusak:diggah atu anu abaamal yô lih tasbirem madudda kok maxacciyo? kaak iyye.
- 73.** Nabii Muusa :kadirow hawweeneemil yoo makataatinaay barittoh kot abeh an katayyul gibdaabinak duude waam yol mahaysinay yoh xabbacow kaak iyye.
- 74.** Tokkel ken nammay doynikik oobeeh fooreenih gexak sugen waqdi urrû luk digra awkat gareeniih kadir woo awka qideh, Nabii Muusa woh kaak assacakkuk: saytun nafsiy rooci ayyaaqe weeh umaane abe wee qiddaa?Yallal koh xiibita immay atu nummah atu kaxxa ceele waytoy umaah qaxumaane-le bahte kaak iyye.

قَالَ فِيْ إِنْ تَعْتَنِي فَلَا تَسْعَنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ
أَحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٦﴾

فَانْظُلْقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَ فِي السَّفِينَةِ حَرَقَهَا
قَالَ أَخْرَجْتَهَا لِغَرَقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جَعَلْتَ
شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧٧﴾

قَالَ أَلَمْ تَرَكُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِ صَبَرًا ﴿٧٨﴾

قَالَ لَا تُؤْخِذْنِي بِمَا سَيِّئْتُ وَلَا تُرْهِقْنِي
مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٩﴾

فَانْظُلْقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَ اعْلَمَ الْمَكَافِتَةَ، قَالَ أَفْتَلْتَ
نَفْسًا رَّكِيْتَهَا بِغَيْرِ نَقْيَسٍ لَقَدْ جَعَلْتَ شَيْئًا
ذِكْرًا ﴿٨٠﴾

- 75.** Kadir Nabii Muusa kassiisak kaa assacakkuk:diggah atu anu abaamal inkinnah yô lih tasbirem madudda kok maxacciyo? kaak iyye.
- 76.** Nabii Muusa kadirik:tahak wadir tu-koo esserri heek, toysa isî luk yoo mabeynaay yoo makataysin nummah yok malkittam geytehik kaak iyye.
- 77.** Tokkel ken nammay fooreeh usun magaalâ maral yemeeten waqdi, tet marak qibnaytiinô maaqo esseren, tokkel usun ken nammay qibnaytiinoh arcibisaanam cineenih, tokkel ken nammay woo magaalah addal qege gidaaray radam faxa geen, tokkel kadir kaa sooliseeh kaa bicseeh massoyseh, Nabii Muusa: ama taamal galto faxinnitoy galto elle beetak ten maaqo edde xaamitnamkeh kaak iyye.
- 78.** Kadir Nabii Muusak :ah yoo kee ku-fanal baxsimiyyi edde yakke wakti kinni, atu anu abeemiy yok tessecekkeeh yok elle tasbaru duude wayteh adda koh warseyyo kaak iyye.
- 79.** Kadir Nabii Muusak iyyeh:ama Boohayseh an doynikih tu-gactek: is tudagoytit-leh tan doynikiy usun rizqli (quusi) gurantoh badal edde taamitaanak sugte, tokkel woo boohat qaybi teetit ayyaaqem faxe, amqinnaaniih doynik le marak woo doynik keenik dirkih bukkussu

* قَالَ الْأَرْقَلُ لِلَّهِ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِي
صَبَرًا ﴿٧٥﴾

قَالَ إِنِّي سَأَلُوكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَرِّحْنِي
قَدْ بَلَغْتَ مِنْ ذَلِّي عُدْرًا ﴿٧٦﴾

فَانظِلْنِي حَتَّىٰ إِذَا آتَيْتَ أَهْلَ قَرْبَةَ اسْتَطَعْنَاهَا
أَهْلَهَا فَأَبْوَأْنَ يُضَيِّقُونُهُمَا فَوَجَدَ افِيهَا
حِدَارًا يُرِيدُنَ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقْامَهُ وَقَالَ لَوْ شِئْتَ
لَتَسْخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾

قَالَ هَذَا فِرَاقٌ يَتَبَيَّنُ وَبَيْنِكَ سَأَنْتُكَ
بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبَرًا ﴿٧٨﴾

أَمَّا الْسَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ
فِي الْبَحْرِ فَأَرْدَتْ أَنَّ أَعْيَبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُ
مَلَكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ عَصَبَا ﴿٧٩﴾

heeh beya amoyti bisol foocal
keenik sugeemih sabbata.

80. Kaadu anu qide awkah tu-gactek: usuk Yallih xaql korostah sugeeh kay inaa kee abba moominiinh sugte, tokkel usuk koroosannuu kee caddok taturuuy umaanet ken qidaamak keenih meesitne usun kaah lon kacanuk gexxaamah.
81. Tokkel kay Qidimit kay xaleynah diinii kee maqaaneey Yallak meesih inkih kaak yayse baxay nacruuruh keenih xayuk raaqa ken Rabbi keenih edde ciggiilisam fanne.
82. Kaadu gidaaray Qeegeh sugey bicseeh massoyseh tu-gactek :usuk namma awkay qayxiyah taniy woo magaalal tani le gidaarak sugte, kaadu ken nammayih maaluy buuleeniih daaniseeni kay gubat sugeeh ken nammayih abba meqe numuh suge, tokkel ku-Rabbi amahat faxem ken nammay yanbeeh baalukaah maqr kee kas baahaanaah sinni maaluy daanat yani yassaaqeenih gide sugam edde faxe amah ku-Rabbik yan nacruuruy keenih abe, kaadu Muusaw anu abba heem inni amrik maabinniyo Yallih amrih abekkal, tamah elle tasbirem kak duude wayte caagiidah addâ fakootu kaak iyye.
83. Nabiyow ama koros dilqharneyni deqsita meqe amoytih xaagu koo esserta, kay xaagu Qhuraan addal

وَأَمَّا الْعَلَمُ فَكَانَ أَبُوهُمَّا مُؤْمِنٍ فَخَشِيتَا أَنْ يُرْهِقُهُمْ مَا طَغَيْتَا وَكُفَّرَ^(٨٠)

فَأَرْدَدْنَا أَنَّ يُبَدِّلَهُمَا إِذْ هُمْ مُّنْذَهُونَ زَكَرَ^(٨١)
وَأَقْرَبَ رَحْمَةً

وَأَنَّا الْجَدَارَ فَكَانَ لِعْلَمَيْنِ بَيْتَمَيْنِ فِي
الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كُنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَّا
صَلَاحًا حَافِرًا رَبِيعًا أَنْ يَبْلُغَا أَشَدَّهُمَا
وَيَسْتَرْجِعَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِيعَ
وَمَا فَعَلْتُهُ وَعَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ
تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبَرَ^(٨٢)

وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا
عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا^(٨٣)

siinil akriyeyyo keenik ixxic elle kaskassowtaanamkeh.

84. Diggah nanu baaxô bagul reeda kaah neceeh kaa arcisneh, kaadu usuk ummaan iimik kah caagiddowwu iyyah yanim edde gufa Sabab kaah necee.
85. Tokkel usuk (dilqharneyni kinnuk) kaah necee gitay ayrô korma kaa gudduysa maqarruk kataate.
86. Usuk ayrô korma guffu hee waqdi ayro data kalla-le daray niqnih addat korah tet yuble, kaadu woo darah garil korosuh yan mara gee, Dilqharneynow ama koros aamine waytek qidim kee seewah ken orbissaamat ken digaali hinnay ken fan kak secta diinil yeemeneenih maqaane keenî luk abittam akke takkeemi tirtô fanah ken sectaamal kaak inne.
87. Dilqharneyni iyyeh: isi nafsi yudlumeeh isi Rabbil koroosite numuy tirto keenik cineh tu-gactek, toysa sarroh addunyal kaa digaalenno, tohuk lakat Rabe leeh isi Rabbi fan gacsime-leeh jahannam girah addal kaxxa digaalay diriggleh kaa digaale-le.
88. Kaadu keenik isi Rabbil yeemeneeh meqe taama abbaasite numuh tu-gactek, toysa usuk Yallak meqe galto-le (jannah kinnuk), kaadu nanu addunyal Ni-caagiidak duude waam maxcoo kee abinak kaal mahaynaay kaal xabbacoysenno iyye.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَإِتَّيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَمَا يَرَىٰ
سَبِيلًا

فَأَتَيْنَاهُ سَبِيلًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَعْرِيَّ الْشَّمْسِ وَجَدَهَا تَنْزَرُ فِي
عَيْنٍ حَمْنَةٍ وَوَجَدَهَا قَوْمًا فَلَمْ يَأْتِهَا الْقُرْبَانُ
إِمَّا أَنْ تُعْذَبَ وَإِمَّا نَتَخَذَ فِيهِ حُسْنًا

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَّ فِي سُوقٍ لِعْدَيْهِ وَلَمْ يُرِدْ إِلَى رَبِّهِ
فَيُعَذَّبُهُ عَذَابَ الْكَافِرِ
وَإِمَّا مَنْ ظَلَّ فِي سُوقٍ لِعْدَيْهِ وَلَمْ يُرِدْ إِلَى رَبِّهِ
فَيُعَذَّبُهُ عَذَابَ الْكَافِرِ

وَأَمَّا مَنْ ظَلَّ فِي سُوقٍ لِعْدَيْهِ وَلَمْ يُرِدْ إِلَى رَبِّهِ
وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا

ثُمَّ أَتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾

89. Tohuk lakal usuk ayrô kormaak
ayrô mawqa fan gaceeh yufkuneeh
gita maqarruk kataate.

90. Dilqharneyni ayrô mawqa guffu
hee waqdi sinaamay ayrok ken
reebissam Qarwak tekkek hinnay
cooxuk tekkek kah abe waynel
ayro awaquk kaah sugte.

91. Tonnaah caagiida dilqharneynik
koh elle maaqqa hayne inna, kaadu
usuk nummah reedaa kee qandek
leh yaniimit Ni-ixxiga maroh tan.

92. Tohuk lakat usuk sidoc haytô gitay
ayrô kormaa kee ayrô mawqak fan
gexay kilbat fanah kaa beyaah kaa
gudduysa gexe.

93. Dilqharneyni namma qaley reebuh
(eudeduh) tanik fan guffu hee
waqdi, woo namma qalek foocal
sinaamay yaabak isi afak-sa aki af
aaxige waytaah sinnik iyyaanam
Raaqissam duude wayta gee.

94. Woo mari dilqharneynik iyyeh:
dilqharneynow diggah yaajuuj kee
maajuuj deqsitta namma kedoy
qidimiyy bukkot baaxo bayissa
tanik, cawalah galto koh maay
haynoo?ni-fan kee ken fanat reebu
(eudedu) neh haytaamal.

95. Dilqharneyni Yi Rabbi reedaa
kee maali duddak yoh yeceeh
yoh arciseemit isin maaluk yoh
taceenim faxxaanamak taysehik
isin sinni maqarat yoo cata, sin
fan kee ken fanat kaxxa reebuy
(eudedu) maqarre heeyyok keenik
iyye.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلَعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ
فَوْرٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ قُنْدُونَ دُونَهَا سَتَرًا ﴿٣٠﴾

كَذَلِكَ وَقَدْ أَحْطَنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٣١﴾

ثُمَّ أَتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

حَتَّىٰ إِذَا لَعَنَ بَيْنَ الْسَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَمَّا
لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ فَوْلًا ﴿٣٣﴾

قَالُوا يَرَدَانَا الْقَرْبَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَاجُوجَ
مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ يَجْعَلُ لَكَ حَرْجًا
عَلَىٰ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًا ﴿٣٤﴾

قَالَ مَا مَكَنَّ فِيهِ رَبِّ حَيٍّ فَأَعْيُنُ بِقُوَّةٍ
أَجْعَلْ بَيْنَكُو وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٣٥﴾

- 96.** Dilqharneyni biriitah exxaaxiy
tirgiqueeni yoh baaha keenik
iyyeeh tet kaah baaheenih, tokkel
usuk tama namma qalek namma
damuumih fanal tama biriitat
xisne massossu hee waqdi, taamita
marak tama biriital gira fuufuya
keenik iyyeeh fuufuyeenih, tama
biriita gira abba hee waqdi too
girat diyaaye nacaas yoh baaha
biriital korsamkeh keenik iyye.
- 97.** Tokkel yaajuuj kee maajuuj woo
reebuk amol yawqueeniih koraanam
maduudinnon, kaadu usun kaa
boohaysaanam maduudinnon.
- 98.** Dilqharneyni ama anu xiseh an
reebi Yaajuuj kee maajuuj deqsita
mari baaxo bayisaamak fanat
keenik hayne Reebu kinniil usuk
yi-Rabbik Racmata, Yi-Rabbi
yaajuuj kee maajuuj mawquh hee
xagnih wakti (Qhiyaama xayyowta
wakti kinnuk) yamaate waqdi
buluulussuuy baaxot massossu kaa
(Reebu kinnuk) hee-le, kaadu woo
reebi bayu waah Qhiyaama soltu
waytaamah yi-Rabbi hee xagni
numma kinniil woh akkelem Raq
mali iyye.
- 99.** Woo saakuy yaajuuj kee maajuuj
tawqe gari garuk keenik amo
awaquk amaaxuk agleh anuk ken
cabna mangintak gexxaamah,
kaadu magooqak ugutuh baanta
fuxsunta ayro gino inkih
kobxisiyyah kobxisna cisab kee
galtoh.

عَلَيْنَا رُزْقٌ لِّدِينِنَا إِذَا سَأَلْنَا بِمَنْ أَنْتَ فِيهِ
قَالَ أَنْفُحُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلْنَاهُ مَارًا قَالَ إِلَوْنِي أَنْجِعَ
عَلَيْهِ قَطْرًا

فَمَا أَسْطَلْعُوا أَنْ يَظْهِرُوهُ وَمَا أَسْتَطَلْعُوا أَكَوْ

نَقْبَاتٍ

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيٍّ فِي الْأَجَاءِ وَعُدُّرِيٍّ جَعَلَهُ
دَكَاءً وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيٍّ حَقًّا

*وَتَرَكَاهُ بَعْضَهُمْ لَهُمْ يَمْوُجُ فِي بَعْضٍ وَفُخْ
في الصُّورِ فَجَمَعَهُمْ كِجَاعًا

- 100.** Kaadu woo saaku korosuh jahannam gira xayyoysiyyah xayyoosnaah tet ken naybulleh ken ellecaboh umaane ken nayballuh.
- 101.** Usun addunyal yi-Qhuraan kee yi-dudda tascasse astooti yableenimik intiital siba kak sugte mara, kaadu usun Yallih yab yaabbeenim duudak masuginnon nummâ maabbah.
- 102.** A-Koroosite mari yok kalah yi-naqoosa Yallitteh haysitaah is tu-keenih xiqtu waytam yakkaleenii?diggah nanu korosuh jahannam gira madabaay dabqih keenih massosne.
- 103.** Nabiyow A-korosuk sinaamak inkih Yallih xaqul taama finqah kak gacak raqta mara siinh warisnoo? keenik ixxic.
- 104.** Usun addunyâ manol taama kak bayteh finqitte mara, diggah usun taama yaymaaqueenim sinnik akkaluk.
- 105.** Woo maray taamoomi kak finqitte usun sinni Rabbih aayoota dirabboyseeh ught ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) kay angaaraw yengeddeeh dirabboyse mara, tokkel ken taamoomi bayteh koroositeenimih sabbatah, toysa usun Qhiyaamah ayro nigaril konnaba maloonuuy loowot mayanin.
- 106.** Tama taamâ finqat kak yabne mari (koros kinnuk) galto keenik jahannam gira koroositeeniih Yi-

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكُفَّارِينَ عَرَضاً ﴿١٧﴾

الَّذِينَ كَانُوا أَعْجَبُهُمْ فِي غَطَّاءٍ عَن ذَكْرِي وَكَافُوا

لَآسْتَقْبِيلَعُونَ سَمِعًا ﴿١٨﴾

أَخْبَرَنَا الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ يَتَّخِذُ دُونِيَّةٍ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكُفَّارِينَ

نَرَّالاً ﴿١٩﴾

قُلْ هَلْ تُنَسِّكُ بِالْأَخْسِرِينَ أَعْمَلًا ﴿٢٠﴾

الَّذِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُوَ يَحْسُبُونَ

أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ سُمِعًا ﴿٢١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِيَوْمَ رَبِّيْمَ وَلَقَبِيْبِهِ

فَيُنَصَّتُ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقْبِلُهُمْ لَهُمْ يَوْمُ الْقِيَمَةِ

وَزَنَّا ﴿٢٢﴾

ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ جَهَنَّمُ يَمَا كَفَرُوا وَلَنَخْذُلُو مِنْ أَيْمَنِي

وَرُسُلُّنَا هُرُونَ ﴿٢٣﴾

ayootaa (Qhuraan kinnuk) kee Yi-farmoytit anqasah haysiteenimih sabbatah.

- 107.** Diggah yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari firdawsi jannoota madabaay dabqih lon.
- 108.** Usun tet addal umman waarak teetik aka ikkel koraanam mafaxaanaay magorrisan teetih lon kacanuk gexxaamah.
- 109.** Nabiyyow addunyâ badirte inkih midad (Quur kinnuk) akkinnay woo midaadat yi-Rabbih qangor kaat ankuttubinnay bad amarraquq yen, yi-Rabbih qangor yamurruqek duma, kay ossintinah aka badirtek kay innah tanim midaadak bahaamah yi-Rabbih yab mayamurruqaay idya mali keenik ixxic.
- 110.** Nabiyyow ama korosuk ixxic: Cagalah anu sin innah yan seehadaytuy Yallak wacyi elle obsima kinniyo, Cagalah sin Yallay fan sin kak seeca inki Yallaay agleyta mali, isi Rabbih angaaraw qaagitaah kay digaalak meesita num, toysa meqe taamay yoobula sinniy Yallah caglisab, Kaadu isi Rabbih aba qibaadat num asgalle waay.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانُوا لَهُمْ
جَنَّتُ الْفَرَدَسِينَ نُورًا ﴿١٧﴾

خَلِيلَيْنِ فِيهَا الْأَيَّمُونَ عَنْهَا حِجَّاً ﴿١٨﴾

قُلْ لَوْكَانَ أَبْحَرْ مَدَادِ الْكَيْمَاتِ رَبِّي لِنَفِدَ الْبَحْرُ
فَبَلْ أَنْ تَفَدَّ كَيْمَاتُ رَبِّي وَلَأَجِعَنَا بِمِثْلِهِ مَدَادًا ﴿١٩﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ
وَاحْدَّهُ فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلَيَمْلِأ
عَمَلَكَ صَلَاحًا وَلَا يُشِّرِكُ بِعِبَادَةَ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾

SUURAT MARYAM

Makkal Obte, 98 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Kaaf-Haa-Yaa-Qayiin-Saad (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Nabiyow ah ku-Rabbi isi naqasu zakariyyah abe nacroorih kassis kinniih koh kaa maaqeno.
3. Nabii Zakariyya qellitta xongoloh isi Rabbi seece waqdi.
4. Nabii Zakariyya :yi-Rabbow diggah anu ekexxeh yi-lafa boolatteeh qado xogor moyya yok duudeh idoolannuh, kaadu yi-Rabbow kot abe kallacil buheeh baxaysite num way makkiyok dooqa yok raabit iyye.
5. Kaadu anu diggah yot xayi marak anu rabeek gamadal ku-diini baysaah usun nummâ sooloh kaal sole waanamak meesitak, kaadu yi-barra maxalaytoh tanik ku-xaquk yoo nagraah yoo cata baxa yoh acuy iyye.
6. Nubuwwannuu kee Qilmil yoo nagraah yaq-qhuub Samadak Qilmii kee nubuwwannu nagra baxa yoh acuwaay atu kicintooh ku-naqoosa kienna baxa yoh kaa abiye.
7. Yalli kaal gacisak iyyeh: Zakariyyaw diggah nanu dooqa kok raabitneeh migaq

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَتَهِيَعَصَ

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكَرِيَاً

إِذْنَادَى رَبَّهُ وِنَدَاهُ حَفِيَّاً

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ أَعْظُمُ مِنِّي وَأَشَعَّلَ
الْأَرْأَسُ شَبِيَّاً وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَاءِكَ رَبِّ
شَقِيقًا

وَإِنِّي خَفَتُ أَمْوَالِي مِنْ وَرَاءِي
وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ
لَدُنِكَ وَلِيَّا

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ إِلَيْيَّا عَقُوبًا وَجَعْلَهُ
رَبِّ رَضِيَّا

يَرَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِعِلْمٍ أَسْمُهُ،
يَخْيَى لَمْ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلِ سَمِيَّا

kak Yacya kinni awkal koo
aytikumusna (berrakisna) kaak
duma numuh abe wayne migaq
kaah abne.

8. Nabii Zakariyya diggah qajjibsitak yi-Rabbow baxa geyam mannal yoh takkeh yi-barra maxalaytoy xale waytah anuk, kaadu anu nummah kaxxiinaa kee idoolannuh arac yoofee numuh anuk iyye.
9. Yalli kaal gacisak:caagid atu kah itta inna, kinnih immay ku-Rabbi koo kee ku barra tama caalatal anuk sin fanak Yacya ginam yol xabcinih, nummah atu Yacyak duma xagar kak xagaanamak tuh suge kalah koo kaak iyye.
10. Nabii Zakariyya yi-Rabbow yi-barra tessukuqqem elle aaxigeeh edde asmite asta yoh acuy iyye, asta kok sidiica ayrooy sidiica bar sinaamâ luk yabtu duude wayya haytaama atu qaafiyatah nagay anuk hebeltô qelela aalle kal kaak iyye Yalli.
11. Tokkel Nabii Zakariyya too caalatal anuk Salat elle abak suge micraabaak isi maral yewqeeh ken fanah escessi hee saakuuy carra salat abaay Yalla saytunnoysa iyyaanamah.
12. Nabii Yacya yoobokeeh barak tu edde raaqisa caddo yoofe waqdi yacyaw tawraat kitab maqarruk ibbixaay elle taamit, Kaadu nanu nubuwwannuuy turraqsaay fula-le

قَالَ رَبِّ آذَنْتَ لِكُوْنُ لِيْ عَلَّهُ وَكَانَتِ
أُمَّرَأً فِي عَاقِرَأ وَقَدْ بَعَثْتُ مِنْ الْكَبِيرِ
عَيْنَيَا ﴿٨﴾

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبِّكَ هُوَ عَلَّهُ هَيْرُ
وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾

قَالَ رَبِّ أَجْعَلَ لِيْ إِيمَانًا قَالَ إِيمَانًا
أَلَا تُكَلِّمُ النَّاسَ ثَلَاثَةِ لَيَالٍ سَوِيَّا ﴿١٠﴾

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمَحَرَابِ فَأَوْحَى
إِلَيْهِمْ أَنْ سَيُّونُكُمْ كَرَّةً وَعَشِيَّا ﴿١١﴾

يَدْعِيَ حُذْلُكَ كَتَبَ بِقُوَّةٍ وَأَتَيْتُهُ
الْحُكْمَ صَدِيقًا ﴿١٢﴾

kas kaah necee usuk qunxa awkah
anuk iyye Yalli.

- 13.** Kaadu ni xaquk nacrur
kee kacanuu y dambittek
saytunnoowam kaah necee, kaadu
usuk Yallak meesitaah kay amri
oggola naqasuh suge.

وَحَنَّا مِنْ لُؤْلَؤَةً كُوَّةً وَكَانَ تَقِيَّاً ﴿٣﴾

- 14.** Kaadu usuk isi namma xaleynah
yamqeeh, ken amri oggola baxah
suge, kaadu usuk kaxxamariinoliy
isi Rabbih amrii kee isi xaleynah
amri cinah masuginna.

وَبَرَّابُولَدَيْهِ وَلَرَيْكُنْ جَمَارَاعَصِيَّا ﴿٤﴾

- 15.** Nabii Yacya yooboke ayrooy raba
ayroo kee magaqak nuwwuk yawqe
ayro Yallak nagaynan kaal yanay!

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِّدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ
يُبَعَّثُ حَيَّا ﴿٥﴾

- 16.** Nabiyow ama Qhuraan kitaabih
addal Maryam xaagu cusey, is isi
marak texxeereeh, keenik ayro
mawqat raaqa aracal gacte waqdi.

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرِيمَ إِذَا أُنْتَذَتْ مِنْ
أَهْلِهَا مَكَانًا شَرَقِيَّا ﴿٦﴾

- 17.** Tokkel is isi maraa kee isi fanat tet
qellisa reebu haysitte Qibaada abta
waqdi tet able waanamkeh, tokkel
jibriil deqsita ni malaykattu tet
fanah rubneeh gino kak dudda-le
seehadaytih weelot weeloysimmi
iyyeh teetih yemeete.

فَأَنْتَخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا
رُوحًا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سُوِّيَّا ﴿٧﴾

- 18.** Maryam diggah anu Racmaan
kinni Rabbi kok maggansitak,
Yallak meesita num tekkek
umaaneh gabah yoo maxagin kaak
itte.

قَالَتِ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ
تَقِيَّاً ﴿٨﴾

- 19.** Cagalah anu ku-Rabbih farmoya
kinniyooh, usuk koo fan yoo ruube,
dambittek saytunnoowe awka koh
aceemkeh teetik iyye jibriil.

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكَ لَا هُبَّ لَكَ غُلَمًا
رَّكِيَّا ﴿٩﴾

20. Maryam jibriilik awka xalaah
geyam mannal yoh takkee rihiimih
sehadayti yoo mabtinnaay yol
kalah yol xayyowtem matanaay
anu timixxige dalweynah
masuginniyok? kaak itte.

قَالَتْ أَنِّي يَكُونُ لِي عُلُمٌ وَلَا يَمْسَسْنِي
بَشَّرٌ وَلَا أَكُوْنُ بَيْتِي ﴿٢٠﴾

21. Jibriil Maryamak: caagid atu kah
itta inna kinnih immay, ku-Rabbi
abba sinni baxa ginaah koh aceem
yol xabcinih iyye, kaadu sinaamah
Yallih dudda elle yaaxigen asta
kaa abne kaal yeemeneeh kaa
kataate marah nek yan Racmatah,
kaaduNabii Qiisâ gino yookome
caagidiy meklimey lowcal
macfuuzul yunkuttube kinni.

قَالَ كَيْدَلِكَ قَالَ رَبِّيْكَ هُوَ عَلَىٰ هَمَّيْنِ
وَلَنْ جَعَلَكَ مُؤْمِنًا إِلَّا لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنْهُ
وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾

22. Tokkel jibriil maryamak diriqik
(korta kinnuk) moyya kak culta
ikkek ufuy fuufuseeh, too fufto
maxaxa teetik toofeeh tohih
sabbatah Qiisal tessukuqqeeh,
tokkel kaa bagut luk Sinaamak
texxeereeh xer aracal gacte.

*فَحَمَلَهُ فَأَنْتَدَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Tokkel lacaw tamirtô laqibih fan
tet beeh tet kelse kaa tabbixemkeh,
is lacaw Qansarih gibdah: maganey
ahak duma rabeh suginniyoy,
kaadu sinam burah cabteemiy
xagar kak xage waytaah kassite
waytaah suginniyoy yoh aysuk ten
itte.

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جَنِيعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثْ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ
نَسِيَّاً مَنْسِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Tokkel jibriil tamirtô gubak teetih
seece: maryamey marookitin.
Nummah ku-Rabbi qunxa
weeqaytu (qunxa dara kinnuk)
gubat kok heek iyyaanamah.

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا الْأَخْرَنِيْ فَقَدْ جَعَلَ رَبُّكَ

مَحْتَكَ سَرِّيْ ﴿٢٤﴾

- 25.** Kaadu tamirtô laqib isi fan esgeyyi hayis alee tamiray batayah yaniy woo waqdi daggiime kol caxelek (luuquse-lek).
- 26.** Toysa atu ama tamiray batayah yanik akumaay, ama qunxa weeqaytih leek aquubaay ama baxat inti wagrisaay ruffu kaat ixxic; tokkel sinaamak numuk teyna tableeh, tokkel usuk atu xalte baxih xaagu kok abek, toysa diggah anu racmaan kinni rabbih tibbi axcem axbuuxuh innil hee kaak ixxic, (nadri kinnuk) asaaku inkinnah sehadaytu luk yaabe waamah.
- 27.** Maryam xer ikkek isi baxa quukak isi maral temeete, usun tet kee tet baxa yublen waqdi : Maryamey nummah kaxxaamay umay assocokkile bahte teetik iyyen.
- 28.** Haaruun toobokoytá (maqanxay) kabba uma numuy dalweynah yanih masuginnaay ku ina dalweynay dalwa abtah masuginnak; a-baxa ankek litoo teetik iyyen.
- 29.** Tokkel maryam isi baxa Qiisâ fanah escessi hayte kaa esseraanamkeh, tet yab qajibsitak: saldih yan awkay handuulut yanâ luk mannal yabnaah teetik iyyen.
- 30.** Nabii Qiisa handuulut (sarô lollo kinnuk) anuk: diggah anu Yallih naqsuuy Yalli injiil deqsita kitab yoh yeceeh isi Nabii yoo abe keenik iyye.

وَهُنَزِّلَ إِلَيْكُم مِّنْحَنَّا مُّتَّخَلَّةً سُتْرِيَّةً عَلَيْكُمْ
رُطْبَى جَنِّيَّا ﴿٣٦﴾

فَكُلُّي وَأَشْرِي وَقَرَى عَنِّنَا فَإِمَّا تَرَكَنَّ مِنَ
الْبَشَرَ أَحَدًا فَقُوْلَى إِلَى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ
صَوْمَانَ أَكَلَمَ أَيْمَمَ إِنْسِيَّا ﴿٣٧﴾

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ وَقَالُوا يَمْرِئُ لَفَدَ
جِئْتِ شَيْعَافِرِيَّا ﴿٣٨﴾

يَا أَخْتَ هَدْرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرَاسُوْءِ
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ عَنِّيَّا ﴿٣٩﴾

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهَدِ صَبِيَّا ﴿٤٠﴾

قَالَ إِلَيْهِ عَبْدُ اللَّهِ أَتَلَيْتِ الْكِتَابَ وَجَعَلَيَ
نَبِيًّا ﴿٤١﴾

- 31.** Kaadu yi Rabbi kayrii kee tuxxiq kak maggo num yoo abe elle aninnaan rikel, kaadu usuk salat abaah dacrisaah zaka aceemih yoo farriime nuwwiyom fanah.
- 32.** Kaadu inni inah amqeeh tet amri oggola num yoo abe, kaadu kaxxamariinoley daalimtu yaniy isi Rabbih amri cina yoo maabinna keenik iyye.
- 33.** Kaadu ooboke ayrooy, raba ayroo kee nuwwuk ugutuwaa ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) Yallak nagaynan yol yanay.
- 34.** Nabii Mucammadou woo Maryam baxa Nabii Qiisâ weeloo kee xaaguy kol maaqne nummâ cakki maxcoy yahuud kee nasaara edde agaywaagitta kinni.
- 35.** Yalli isi ginok baxa haaysitam kaa macelta usuk wohuk saytunnooweh ikkal, cagalah usuk caagiidak caagidik teyna meklam faxa waqdi tik iyyaah wohim xayih usuk elle faxa innal takke.
- 36.** Nabii Qiisa isi marak: diggah Yallay sin fan kak seeca usuk yi-Rabbiyi sin Rabbik, toysa dibuk kaa uqbuda usuk agleyta malik, tamah massa-le gitay mako sinni kinnik keenik iyye.
- 37.** Kitab marak buttaati Qiisâ caagidil itta wayteh ittin fanal, tokkel koroosite marah finqi yan Qhiyaamah ayroy kaxxam gibdiy meesi le yabloonu waana.

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَنِي
بِالْمُسْلَمَةِ وَالرَّحْمَةِ مَا ذُمَّتْ حَيَاً

﴿٢٣﴾

وَبَرَّا بِهِ الْدَّيْنَ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَارًا
شَقِيقًا

﴿٢٤﴾

وَالْسَّلَامُ عَلَى يَوْمَ وُلْدَتْ وَيَوْمَ أَمْوَاتُ
وَيَوْمَ أَعْتَدْ حَيَاً

﴿٢٥﴾

ذَلِكَ عِيسَىٰ ابْنُ مَرِيمٍ قَوْلُ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْرُرُونَ

﴿٢٦﴾

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَنِي وَلَيَسْبِحَنِي إِلَيْهِ
فَضَّلَّ أَمْرًا إِنَّمَا يَقُولُ لِهِ كُنْ فَيَكُونُ

﴿٢٧﴾

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبِّكُمْ فَاعْبُدُهُ هَذَا أَصْرَاطُ
مُسْتَقِيمٌ

﴿٢٨﴾

فَلَا خَلَقَ الْأَخْرَابَ مِنْ تَيْنِهِمْ فَهِيَ لِلَّهِ
كُفُرٌ وَمَنْ شَهَدَهُ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ

﴿٢٩﴾

38. Oobbaa kee mabul manxu keenik (koros kinnuk) gibdii Qhiyaamah ayroy cisab kee galtoh nee fan yamaatoonu waana, kinnih immay korosuy daalimiinih tani ta-asaaku addunyal cakkik baxxaqqa-le makoh addat tan.

39. Nabiyow ken meesis nadaamah ayroy (Qhiyaamah ayro kinnuk) caagid meklimay ginô fan baxsaanaah moominiiniy jannat cultaa kee korosuy gira culta yakken waqdi, usun (koros kinnuk) asaaku addunyal ken kak meesiiseenimik garcit anuk usun rabak lakal ugut yaniih mano tanim manummaysan.

40. Diggah Nanu baaxoo kee baaxô bagul tanim inkih nanu nagarraah usun cisab kee galtoh nee fan gacsiman.

41. Nabii Mucammadow Sinaamah ama Qhuraan kitaabal Nabii Ibraahim xaagu cusey, diggah usuk kaxxam numma yacee Nabiih sugek.

42. Nabiyow cusey:Nabii Ibraahim isi abba aazarak iyye waqdi yi-babbaw nuntinwelluy aabbe waah able waay Yallak tu-koh xiqe waa maatiyah taqbudee?

43. Yi-babbaw nummah Yalli ixxigak koh acee weem yoh yeceek, yoo katat massa-le gitay mako sinni koh ascasseek kaak iyye.

44. Yi-babbaw sheytan amri moggolin! Numtinwellitte taqbudeemil, Diggah sheytan Racmaan kinni

أَسْمَعْنَاهُمْ وَأَنْصَرْنَاهُمْ يَوْمَ يَأْتُونَا إِنَّكُمْ أَطْلَمُونَ
الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحُسْنَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُنَّ فِي
غَفَّلَةٍ وَهُنَّ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

إِنَّا لَنَحْنُ نَرُثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا
يُرْجَعُونَ

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِنْرَهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صَدِيقًا
نَبِيًّا ﴿٤١﴾

إِذْ قَالَ لِإِلَيْهِ يَأْبَىٰ لَمْ تَعْبُدْ مَا لَآيْسَمُ
وَلَا يُنْصُرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾

يَأْبَىٰ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ
فَأَتَيْتَهُ أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

يَأْبَىٰ لَمْ تَعْبُدُ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ
لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾

Rabbih amri cineeh kay qibaadal kaxxamariinite num yekkek.

45. Yi-babbaw anu diggah atu koroosannut rabtaah Racmaan kinni Rabbik digaala koo xagtaah giral sheytan wakliita takkeemik koh meesita kaak iyye.
46. Nabii Ibraahim abba Aazar isi baxa Ibraahimik: Ibraahimow atu yi-Yallitteh Qibaadat derre cabtaah akaamih Qibaadah sangeltaa?atu tet buraa kee tet xaafuk raaqe waytek, diggah xeet geedanot (xeet qambisiyya kinnuk) koo Qideyyok, xer wakti yok exxeeraay inkinnah yô lih mayaabina kaak iyye.
47. Nabii Ibraahim isi abbak yabbaw yok nagaynan gey yok faxe waytam koo mageyta ahak wadirik Yalli tirri koo haah dambi koh cabaamah kaa koh kallaceyyo, diggah usuk yoh kaxxa maqaanee kee xuwall leeh dooqa yok macinaay yoo mabaxaysa kaak iyye.
48. Kaadu sin kee sin Yallittey Yallak kalah taqbudeenik baxsimeyyooh inni diinî luk siinik axxeereyyo anu siinit aba fayu cinteenik, kaadu anu inni Rabbi kallaceyyo anu inni Rabbit aba kallacit uma num akkewaam qaagita kaal esseram yoh cinaamak.
49. Tokkel Nabii Ibraahim ken kee ken Yallittey usun Yallak kalah yaqbudeenik baxsimeeh yexxeere waqdi, xaylok Iscaaqh kee yaq-

يَأَلَّا يَأْتِي أَخَافُ أَنْ يَمْسَكَ عَذَابًا مِّنْ
الْرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَنِ وَلِيَا

قَالَ أَرَأَيْتَ عَنْ إِلَهٍ
لِّيْنَ لَمْ تَنْتَهُ لَأَنَّ جَنَّتَكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيَّا

قَالَ سَلَّمْ عَلَيْكَ سَلَّمْ تَعْفُرُ لَكَ رِيقٌ إِنَّهُ
كَانَ بِحَيْثِيَا

وَأَعْتَرَلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا
رِيقَ عَسَى لَا أَكُونُ بِدُعَاءِ رِيقِ شَقِيقَا

فَلَمَّا أَعْتَرَلُكُمْ وَمَا يَعْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبَنَا
لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكَلَّا جَعَلْنَا نَائِيَا

qhuub kaah necee (iscaaqh baxa kinnuk) kaadu kulli num Nabii keenik abne.

- 50.** Kaadu ni Racmatah diini niqmat kee addunyâ inkih keenih necee, kaadu meqe xagar xagoy qaxmeqey sinam addal raqta keenih abne.
- 51.** Kaadu Nabii Mucammadow isi marah ama kitaabal (Qhuraan kinnuk) Nabii Muusâ xaagu cusey, diggah usuk Yalli kaa dooreeh farmoyaay Nabiih sugek.
- 52.** Kaadu Nabii Muusah tuur deqsitta qaleh tatabay kaak migdat raaqak kaah secneeh Ni-garayuh kaa xayyosne kaâ luk yabne waqdi.
- 53.** Kaadu Ni-Racmatah kay toobokoya Haaruun Nabii kaah abneeh kaah necee.
- 54.** Kaadu Nabii Mucammadow isi marah ama kitaabal (Qhuraan kinnuk) Nabii Ismaaqil xaagu cusey, diggah usuk hee xagnih numma luk yeneeh xagana duudusak yen, kaadu usuk farmoyaay Nabiih sugek.
- 55.** Kaadu usuk isi buxah maraa kee kaa nummayse mara salat kee zaka yaceenimih amrisak suge, kaadu usuk isi Rabbih xaql oggol kee kacanu luk yen.
- 56.** Kaadu Nabii Mucammadow isi marah ama kitaabal (Qhuraan kinnuk) Nabii Idriis xaagu cusey, Diggah usuk kaxxam numma yacee Nabiih sugek.

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُم لِسَانَ
صِدْقٍ عَلَيْهِما ﴿٥١﴾

وَأَذَكَرْنَا لِكَبِيرٍ مُّوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا
وَكَانَ رَسُولًا لِّإِيمَانِهِ ﴿٥٢﴾

وَنَذَرْنَا لَهُ مِنْ جَانِبِ الْقُلُوبِ الْأَيَّمَنِ وَقَرْبَتِهِ
نَجِيَّا ﴿٥٣﴾

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّنْ رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَرُونَ بْنَ يَتَّيَا ﴿٥٤﴾

وَأَذَكَرْنَا لِكَبِيرٍ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقًا
أَوْعَدَ وَكَانَ رَسُولًا لِّإِيمَانِهِ ﴿٥٥﴾

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ دِيْنَهُ وَالصَّالِوةَ وَالرُّكُوعَ وَكَانَ عَنِّهِ
رَبِّهِ مَرْضِيَّا ﴿٥٦﴾

وَأَذَكَرْنَا لِكَبِيرٍ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صَدِيقَ إِيمَانِهِ ﴿٥٧﴾

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَيْنًا ﴿٥٧﴾

- 57.** Kaadu kay xagar xagoo kee kay arac fayya hayne.
- 58.** Nabiyow ambiyak xaagu kol kak maaqqa haynem Yalli isi muxxoh kah yemqe mara ambiyak Nabii Aadam Samadaay Nabii Nuucû luk nukkuqe marih Samadaay, Nabii Ibraahim Samadaay israa-iil (Nabii Yaq-quhuub kinnuk) Samadaay, kaadu keenik iimaanal tirri hayneeh farmoo kee nubuwannuh doorre mari Racmaan kinni Rabbih aayootay kay inkittinaane tascasse keenil tan kirriyme waqdi weeqak kummaatak gomboh radan Yallak meesih.
- 59.** Tokkel meqe marih lakal uma maray salat baysaah sinni kalbi fayxiixa kataata keenil ciggiile, toysa too mari sarrah jahannam girah addal yan daqaaray ghayyi deqsitah addal umaanee kee finqi ken geeli.
- 60.** Kinnih immay woo uma marak aben dambik Yallal yuduureeh kaa nummayse maray, meqe taama abbaasite, toysa too mari usun Yallal yeemene marâ luk jannat culaah ken meqe taamoomik tu-keenik ma daggioyan.
- 61.** Is Qadni deqsitta jannootay Racmaan kinni Rabbi isi naqoosay tet ablekal tet nummasse kah xagnise kinni, diggah usuk kay xaganay (jannatah keenih hee xagana kinnuk) isi naqoosa kah xagnise yamaatuwaam raqmali.

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ أُنْتَيْكَ مِنْ ذُرْيَةِ آدَمَ وَمِنْ حَمَّا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرْيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِنْ هَدِينَا وَجَتَّيْنَا إِذَا شُتِّلَ عَلَيْهِمْ بَأْيَتُ الرَّحْمَنِ حَرُوفًا سُجَّدَا

وَبُكِّرَ ﴿٥٨﴾

*فَخَلَقَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفَ أَضَاءِعُوا
الْأَصْلَوَةَ وَاتَّبَعُوا أَشْهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ
عَيْنًا ﴿٥٩﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ وَأَمَنَ وَجَمِيلٌ صَلِحًا فَأُولَئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾

جَنَّتِ عَدْنِ أَلْتَى وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّهُ رَكَانٌ وَعَدُوهُ مَا يَنْتَهِي
﴿٦١﴾

- 62.** Jannatti mari kay addal deedal maxcooca mayaabba, malayka keenih abta salaamaqle akke waytek, kaadu kay addal makmok maaqabok carraay saaku sinni rizqhi lon.
- 63.** Woo jannatay ama weeloolat weelosne Ni-naqoosak addunyal nek meesitak suge mara kaa nagarsisna.
- 64.** Jibriil Nabii Mucammadak ﷺ iyyeh:nanu malaykak baaxô fanah mobna ku-Rabbih amrih obna nee akke waytek, akeerâ caagidik foocak Net garaytam kee addunyâ caagidik taturtem kee addunyaa kee akeerâ fanal taniimih ixxiga inkih Yalli le, Kaadu ku-Rabbi hebeltohim hawweenam matakka.
- 65.** Usuk qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal taniimih Rabbik kaa uqbudaay kay qibaadal isbir Nabiyow, kaa celtaah kay migaq lem maay taaxige? maleey.
- 66.** Korostah yan seehadayti anu raba waqdi rabek lakal anu sarra inni magaqaq nuwwuk awqeyyoo? iyya.
- 67.** A-seehadaytuy tamah iyya nanu diggah naharsi adda usuk tuh suge kalah kaa ginnem makassitaa?
- 68.** Tokkel Nabiyow ku-Rabbil xiibita immay diggah ken kee sheytoona gaaboysenno Qhiyaamah ayro, tohuk lakal diggah jahannam

لَآ يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَّ إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ
رَزْقٌ هُنَّ عَلَيْهِ بَشَّرٌ وَعَيْشٌ ۝

تَلِكَ الْجَنَّةُ أَلِيٌّ نُورٌ مِّنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝

وَمَا تَنْزَلُ إِلَّا مَأْمُرٌ رَبِّكَ لَهُ وَمَا بَيْنَ أَيْدِينَا
وَمَا حَلَفْتَ أَوْمَاءِنَّ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لَسِيًّا ۝

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَأَعْبُدُ
وَأَصْطَرِبُ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُهُ وَسَيِّئًا ۝

وَيَقُولُ الْإِنْسَنُ إِذَا مَلِمْتُ لَسْوَقَ أُحْرِجُ
حَيًا ۝

أَوْلَادَكُرُّ الْإِنْسَنُ أَنَا خَلَقْتُهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكُنْ شَيْئًا ۝

فَوَرِّيَكَ لَنْخَسْرَنَّهُمْ وَالشَّيَطِينَ ثُمُّ
لَنْخَسْرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ حِشِّيًّا ۝

deraafel inkih guluubah anuk ken xayyoysenno.

69. Tohuk lakat kulli buttak Racmaan kinni Rabbih amrih ciniyyah agibdinnaaniih mara addak keenik ayyaaqenno digaala keenik Qembisnamkeh.

70. Tohuk lakat diggah tet (gira kinnuk) culim kee tet cararow kah yaguude mara keenik nanu naaxige.

71. Kaadu sinaamey siinik heboltô num mayan jahannam gira arka kaa akke waytek tet amo taba gital dardaran waqdi, woh raq sinniimi y ku-Rabbi isil madaqe kinni.

72. Tohuk lakat sinni Rabbik meesita mara teetik naggosnaah, isi nafsi koroosannut yudlume mara girah addal guluubah anuk ken cabna.

73. Korosul Ni-aayootay baxxaqqa itta tankirriyime waqdi koroosite mari Yallal yeemene marak namma buttak nee kee siinik buxaaxi Qaxaa kee elle daffeyan aroocay muxxo leh iyyi nek yaysee? Keenik iyyen.

74. Yalli keenil gacisak iyyeh: Nabiyow ku-marak duma horaarik maggo hora finqisne woo mari usun duyyê maqaanee kee weelal qaxah keenik aysuk yen.

75. Nabiyow korosuk ixxic:nee kee siinik cakkik makot aninnaaniih marah, toysa Racmaan kinni Rabbi edde yanin makoh wakti hirgiyyah keenih hiriggi haay, usun kah xagnisimeenim asmatah

ثُمَّ لَنْ تَزَعَّمَ مِنْ كُلِّ شِيَعَةٍ إِيَّهُمْ أَشَدُ عَلَىٰ
الْرَّحْمَنِ عَيْنَكَ ﴿٦٩﴾

ثُمَّ لَتَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِيلَاتٍ ﴿٧٠﴾

وَإِنْ مَنْ كُنْتُ إِلَّا وَارِدٌ هَا كَانَ عَلَى رِبِّكَ حَتَّمًا
مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾

ثُمَّ نَسْجِيُ الَّذِينَ أَتَقْوَى وَنَذَرُ الظَّلَمِيَّينَ
فِيهَا حِشْيَّا ﴿٧٢﴾

وَإِذَا شَلَّى عَلَيْهِمْ إِيَّا سَابِيَّتِ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا
وَأَحْسَنُ نِيَّةً ﴿٧٣﴾

وَكَمْ أَهْلَكَ أَبْنَاهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحَسَنُ
أَثْثَرَ وَرِيعًا ﴿٧٤﴾

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الْأَضَلَالِ فَلَيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ
مَدَدًا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْ مَا وَعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ
وَإِمَّا الْسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مِنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا
وَأَصْبَعَ فُجُنَدًا ﴿٧٥﴾

ubullu haanam fanah addunyal
sissik digaala ken geyi hinnay
Qhiyaamah ayroh digaala akeeral
ken geyi akkele, tokkel koros kee
moominiinik arac kee madab
umaaneh gacak raaqaah Qandey
ken cattah boolah gacak raaqa
mara keenik aaxigelon.

76. Yalli isi naqoosak isi diinil tirri
iyye marah lon tirtot tирто keenih
ossa, kaadu meqe taamoomiy abe
numuh aracal Raqta is Nabiyow
ku-Rabbih xaql akeeral aysuk
raqtaah gacim kee ellecabô
maqaaneh aysuk raqta jannatal.
77. Nabiyow yoh warisey Ni-
Qhuraanh aayoota yangaddeeh
dirabboysa korostih (waa-iil baxa
Qaas kinnuk) maxco Qajibsitak
:akeeral maaluu kee xaylo yoh
antacawwime-le iyye waqdi.
78. Usuk Lawcal macfuuzul Yalli
qelliseemit bossu iyyeh maaluu kee
xaylo-lem isik yuble innaa, hinnak
usuk (edde yabna korosta kinnuk)
Qhiyaamah ayro Racmaan kinni
Rabbih xaql woh geyuwaamih
xagana haysitee?
79. Caagid ama korosti elle yakkale
inna hinna usuk diraabah Yallal
deedalah ginnaasitak iyyah yanim
kaak aktubenno, kaadu diggah
akeeral digaala ossiyyah kaal
ossenno.
80. Kaadu usuk warsitaah elle
hiddootah yan maaluu kee xayloy

وَيَرِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ لَمْ تَدْعُوا إِلَيْهِ وَالْبَقِيرُ
الصَّالِحُاتُ حَيْثُ عِنْدَ رَبِّكَ ثُوابًا وَحَيْثُ
مَرَدًا

أَفَرَيْتَ أُلَيْهِ كَمْ يَعِيَّنُنَا وَقَالَ
لَا وَقِيمَةَ مَا لَأَوْلَادًا

أَطْلَعَ الْغَيْبَ أَمْ أَخْزَى عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

كَلَّا لَا سَنَجْتُ مَا يَقُولُ وَنَمُوذَلُهُ وَهَنَ
الْعَذَابُ مَدَّا

وَرِئْسُهُ وَمَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا فَرِكَا

kaak raqta nagrenno, kaadu usuk
Qhiyaamah ayro dibuk nel amaate-
le maaluu kee xaylok tu-aalle
kalah.

81. Ama koros Yallak kalah Yallittey
yaqbudeeni haysitte akeeral
digaalak catoo kee shafaaqatta
keenih takkemkeh.
82. Caagid usun elle yakkalen inna
hinna ama ken Yallitte akeeral ken
qibaada angaddeelee Qaduwwi
saduh keenil yani keenil akke-le.
83. Nabiyow matablaa! Diggah nanu
sheytoona korosut rubneeh amol
keenik haynem umaanê fanah
gutuqiyah ken gutuqak makot ken
beytamkeh.
84. Toysa Nabiyow ama
korosih digaalah esserot
maqataatakin!cagalalah Nanu
ken qumrii kee ken taamoomi
loowiyyah lownak.
85. Yallak meesita mara (moominiin
kinnuk) kobxisna ayroy Racmaan
kinni Rabbî fanah irgay
feereynaanih amot tanih ken bahna
konnaba luk.
86. Kaadu umeyniitih yan mara (koros
kinnuk) jahannam girâ fanah
ibaybah bakarruk foorisiiyah ken
foorisnaah tet ken arkisna.
87. Ama koros Shafaaqatta numuh
abtam maduddaay, keenih tet
abtam matan, kinnih immay
cagalalah Shafaaqatta abtu duddam

وَأَنْجَحَ دُولَمِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَ لَيْكُنُوا
لَهُمْ عَرَى ﴿٨١﴾

كَلَّا سَيِّئَ كُفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيُكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًا ﴿٨٢﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيْطَانَ عَلَى الْكَفَّارِ
تَوْزِعُهُمْ أَذًى ﴿٨٣﴾

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعِذُ لَهُمْ عَذَابًا ﴿٨٤﴾

يَوْمَ تَخْسُرُ الْمُنْقَيْنَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَرَدًا ﴿٨٥﴾

وَلَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى حَكْمِ رَبِّهِمْ وَرَدًا ﴿٨٦﴾

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنَ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

Racmaan kinni Rabbih xaql
woo xagana haysite mara kinni
(moominiin kinnuk).

88. Kaadu ama koros Racmaan kinni
Rabbi baxa haysite itte.

وَقَالُوا أَنْخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾

89. Nummah amah iyya maraw isin
ama maxcot kaxxa ceele waytoy
assacokki-le bahten.

لَقَدْ جَعَلْتُ شَيْئًا إِذَا ﴿٨٩﴾

90. A-korosey ama sin maxcloy
qaxumay edde yabteenih sabbatah
qarnwa baxan baxsintaah baaxo
Qaxam Qanxixxaah qaleela
raddaah buluuliyah bulultam
xayyossu hayta.

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَقْطَرُنَ مِنْهُ
وَتَسْقَى الْأَرْضُ وَخَرَّ لِجَابُلُ هَدَّا ﴿٩٠﴾

91. Usun Racmaan kinni Rabbi baxa-le
iyyeenimih Sabbathah.

أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾

92. Kaadu Racmaan kinni Rabbi baxa
haysitam kaa maceltaay usuk
wohuk kaxxa fayyah fayya iyye.

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

93. Yallih ginok Hebelttô ginoy
qaranwaa kee baaxol tani matan
kulli num keenik Racmaan
kinni Rabbî fanah naqasuy
Ramma iyyaah xixxibaane-lih
yanih yamaate kaa akke waytek
Qhiyaamah ayro.

إِنْ كُلُّ مَنِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا
عَنِ الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

94. Nummah Yalli isi ginok loowo arac
xagseeh loowoh ken looweeh ken
caagidik tu-kaak maqellitta.

لَقَدْ أَحْصَنَهُمْ وَعَدَهُمْ عَدَّا ﴿٩٤﴾

95. Kaadu keenik ummaan num
Qhiyaamah ayro isi Rabbih xaqu
dubuk amaate-le.

وَكُلُّهُمْ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرَدَّا ﴿٩٥﴾

96. Diggah yeemeneeh meqe taamoomi
abbaasite marah, Racmaan kinni
Rabbi kay naqoosak moominiin

إِنَّ الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾

sorkocobaxittet kacanu keenih
heele.

97. Toysa Nabiyow cagalah ama
Qhuraan ku-arrabal xabbacosneh,
Yallak meesita mara elle
aytikumussaah deedalah kaxxa
giddi-le mara edde meesissamkeh.
98. Nabiyow ku-marak duma horaarik
makina hora finqisnee?keenik inki
num maay geytaah tableeh, hinnak
dago xonglo kinni way keenik
maay taabbee?matablaay mataabba.

فَإِنَّمَا يَسْرُرُهُ بِلِسَانِكُلِّتَّشِرِيهِ
الْمُتَقِّيَّينَ وَتُنْذَرُهُ قَوْمًا لَّدُّهُ
﴿٤٧﴾

وَكَمْ أَهْلَكَنَا فَيَأْهُمُ مِّنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ
مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ أَهُمْ رِكْزًا
﴿٤٨﴾

SUURAT TAAHA

Makkal Obte, 135 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Taaha {edde faxem Yalli Yaaxige}.
2. Nabiyyow Qhuraan taamak duude waytam isil haytuh kol kaa moobisinnino.
3. Kinnih immay kol kaa kah oobisnem Yallih digaalak meesita marih kassiisi.
4. Ama Qhuraan baaxoo kee fayya ittaah iro raqta qaranwa gine Rabbih xaquq obsime.
5. Racmaan kinni Rabbi, Qarshil missooweeh, fayya iyye isi nabna celta massoynah.
6. Qaranwal taniimiiy baaxol tanim, kaadu ken nammayih fanal taniimiiy baaxok gubat tanim inkih Yalli le.
7. Kaadu Nabiyyow maxcô fayya haytek hinnay Ramma haytek, toysa diggah Yalli nafsit qellitem kee wohuk qelluh umam yaaxigeh.
8. Yalli usuk cakkil yaqbuden Yallay kaak sa Qibaada cakkisita Yalli kak aneewaa kinni, Yalli dudda-le migooqay qaxmeqe dibuk-le.
9. Kaadu Nabiyyow Nabii Muusâ xaagi kol yemeetee?

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

طه ﴿١﴾

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْفَعَ ﴿٢﴾

إِلَّا نذِكْرَ لِمَن يَخْشَى ﴿٣﴾

تَبَرَّزِيلًا مِّنْ خَلْقِ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلُوِّيِّ ﴿٤﴾

الْرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ أَسْتَوَى ﴿٥﴾

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا
بِنَهْمٌ وَمَا تَحْتَ الْأَرْضِ ﴿٦﴾

وَإِنْ تَجْهَهُ بِالْقُولِ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْأَيْمَرَ
وَأَحْفَقَ ﴿٧﴾

اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٨﴾

وَهَلْ أَتَدَّثَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿٩﴾

- 10.** Usuk Bar urta gira yuble waqdi, tokkel isi buxah marak amakkel suga iyye, diggah anu gira ableh anik, ura dabiiyat waacak laqsiitaana teetik siinh baahee kee hinnay girâ garil gita neh yascasse num geyam takkehik.
- 11.** Tokkel Nabii Muusa woo girah gari yemeete waqdi, Yalli Muusaw axcuk kaah seece.
- 12.** Diggah anu ku-Rabbi kinniyok isi namma kebella siib, diggah atu tuwa deqsita daqaray saytunnoowel tanik kaak iyye.
- 13.** Kaadu Muusaw anu inni farmoh koo dooritek, yok wacyih kol obsimtak ankacis.
- 14.** Diggah anu Yallay, cakkil yaqbuden Yalli yok sa kak aneewaa kinni, toysa dibuk yoo uqbudaay salat soolis kay addal yoo cussamkeh.
- 15.** Diggah Qhiyaamah ayroy sinam edde uguusnu wayna tamaatu waytaah takku waytam raq mali, anu inni nafsi is edde soltu waytaah takku wayta wakti qellisam xayyossu haa, ummaan nafsi addunyal maqaanek abeemil hinnay umaanek abeemil galtimamkeh.
- 16.** Toysa Muusaw tet nummayse waah isi nafsi fayxi kataate mari tet nummassaamak koo waase waay tohul finqitettok.

إِذْ رَأَيْتَ رَبَّكَ فَقَالَ لِأَهْلَهُ أَمْكُنُ أَنْ
عَاهَدَنَا عَلَىٰ مَا لَمْ يَحْمِلْنَا إِنَّهُ
عَلَىٰ أَنْتَارِهِدَىٰ ﴿١٣﴾

فَلَمَّا أَتَتْهَا نُودِيَ بِمُوسَىٰ ﴿١٤﴾

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاحْجُمْ تَعَالَىٰ كَ إِنِّي بِالْوَادِ
الْمَقَدَّسِ طَوَىٰ ﴿١٥﴾

وَأَنَا أَخْتَرُكَ فَاسْتَعِمْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٦﴾

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِيمِ
الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٧﴾

إِنَّ الْسَّاعَةَ إِتَيْهُ أَكَادْ حَفِيْهَا التَّجْزِيَ
كُلُّ نَفِيسٍ بِمَا تَشَعَّ ﴿١٨﴾

فَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَأَتَيْ
هَوَنَةُ فَرَدَىٰ ﴿١٩﴾

- 17.** Kaadu Muusaw ama atu kok migdi gabat tabbixem maatiyaay? Kaak iyye Yalli.
- 18.** Nabii Muusa:usuk yi-caxxay gexa waqdi elle keltaah, inni wadarah coox edde asgayyeeh, aagure, wohuk kalah aka caagiidaa kee maggo tuxxiq kaat liyo iyye.
- 19.** Muusaw ama gabat lito caxxa qambisey baaxol kaak iyye Yalli.
- 20.** Tokkel Nabii Muusa baaxol kaa qambiseeh, usuk woo waqdi, baadeesay baaxô bagul sissikuk gexa yekke Yallih idnih (fayxih), tokkel Muusa kaak meesiteeh kudeh.
- 21.** Yalli Nabii Muusak :kaak mameesitinay kaa ibbx, kaa tibbixeek lakal usuk kah suge caxxah kaa gacsennok kaak iyye.
- 22.** Kaadu isi gaba guri gambik xabqê gubâ fanah culussu hayis qaduk diifu luk awqelete biyak maleh baras maleh, is aka asta koh takkemkeh.
- 23.** Muusaw ama namma asta koh kah neceem teetil Ni-dudda tascasse kaxxa astootik tu-koo naybulleemkeh iyyaanama.
- 24.** Muusaw firqawnâ fanah gexaay usuk yoo inkittoysamkeh kaah sec, diggah usuk koroosannut caddok tatrehik kaak iyye Yalli.
- 25.** Nabii Muusa isi Rabbik iyyeh: yi-Rabbow iimaan noorit alil yoh farakka hayis.

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَى ﴿١٧﴾

قَالَ هِيَ عَصَى أَتَوْكَئُ عَلَيْهَا وَأَهْلَشُ
بِهَا عَلَى عَنْمَى وَلِيَفِيهَا مَعَارِبُ أُخْرَى ﴿١٨﴾

قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَى ﴿١٩﴾

فَأَلْقَاهَا إِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ﴿٢٠﴾

قَالَ حُذْهَا وَلَا تَخْفَ سَعْيُهَا
سِيرَهَا الْأُولَى ﴿٢١﴾

وَأَضْمَمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجُ بِضَاءَ مِنْ
عَيْرِ سُوْءَةَ أَيَّهَا أُخْرَى ﴿٢٢﴾

لِرُبِّكَ مِنْ أَيْتَنَا الْكُبْرَى ﴿٢٣﴾

أَذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ دَلَّعِي ﴿٢٤﴾

قَالَ رَبِّ أَشْحَ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾

26. Kaadu yi-caagid yoh xabbacos.
27. Kaadu yi-arrabak arrabâ rifa (lifa) kal,
28. Sinam Axcem yok taaxigeeh yok raaqissamkeh.
29. Kaadu yi-marak catoh num yoh hayis.
30. Yi-toobokoya Haaruun hayis.
31. Kaat yi-xiiron maqarros.
32. Kaadu nabuwwannuu kee ku-farmoh gudduysiyyal yagleyta kaa abaay Yô lih kaa rub.
33. Yoo kee kaa koo ceele waytaamak Maggom koo saytunnosnamkeh.
34. Kaadu maggom koo cusnaah koo faylisnamkeh.
35. Diggah Ni-Rabbow atu nee tableeh ni-adda taaxigeeh nanu abba haynaamak tu kok maqellitta iyye Nabii Muusa.
36. Muusaw atu yoo esserri haytem, nummah koh eceeh kaak iyye Yalli.
37. Nummah Muusaw ama niqmatak kalah aka niqmat koh necee.
38. Woh ku -ina yaysixxigeenim tet niyisixxigeeh woh sorkocabaxal teetik Qidne waqdi.
39. Woh Ku-inak: ku-baxi Muusa yaabukeek gamadal sandugut kaa hayisaay, niil weeqaytut kaa ruubaay, tokkel Niil weeqayti isik qaxal kaa ayyaaqe-le, tokkel yok qaduwwiyy kaaq qaduwwih

وَيَسْتَرِلِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾
وَأَحْلُلْ عَذَّةً مِنْ إِسْرَانِي ﴿٢٧﴾

يَفَّهُمُ أَقْوَافِي ﴿٢٨﴾

وَأَجْعَلْ لِي قَرِبَاتِنَّ أَهْلِي ﴿٢٩﴾

هَرُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

أَشْدُدِيهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾

وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾

كَسْبِيَّكَ كَيْرَا ﴿٣٣﴾

وَنَذْرُكَ كَيْرَا ﴿٣٤﴾

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا صَيْرَا ﴿٣٥﴾

قَالَ قَدْ أُوتِيتُ سُولَكَ يَمُوسَى ﴿٣٦﴾

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ﴿٣٧﴾

إِذَا وَحِينًا إِلَى أَمَّكَ مَأْيُوكَ حَتَّى ﴿٣٨﴾

أَنْ أُقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَأَقْذِفِيهِ فِي الْيَمَّأَفَيْلِقَهِ
أَيْمَمُ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذُهُ عَدُوُّهُ وَعَدُوُّهُ وَلَأَنِّي

عَلَيْكَ مَحَبَّهُ مَيِّي وَلَضَعَنَ عَلَى عَيْنِي ﴿٣٩﴾

yan num kaa beeble iyyaanamah
maysaxxaageh tet niysixxige,
kaadu Muusaw yok yan kacanu
kol qide koo ablinnaanih mari
koo yakcineeh yi-dacayrih gubat
qartaah tanbemkeh iyye Yalli.

- 40.** Muusaw nanu koh abne guneenak
tanim, ku-toobokoytá (maqanxa)
gexxaah koo katayta waqdi,
tokkel firqawni maray koo beek,
kaa qarsaah kaa yaynabe mara
siinh ascassoo? keenik itte waqdi.
Tokkel ku-inâ fanah koo gacisne
tet inti kot ruffu ittaah rookite
waytamkeh, Kaadu Muusaw hoxak
num qiddeeh, koo qidaanamih
meesih cisabbowtaamak koo
naggosneeh kaxxa mokkoroh
koo mokkorre, Tokkel conxitak
Madyan deqsitta baaxô fanah
tewqeeh, tokkel Madyan marih
addal liggiditte sugte, tohuk lakal
Madyanak gacteeh nubuwwannuh
koh xagne waktil massah temeete
Muusaw.
- 41.** Kaadu Muusaw inni farmoo kee
inni wacyih koo dooriteemil koo
guneh.
- 42.** Muusaw koo kee ku-toobokoya
Haaruun Yi-inkittinaanee kee Yi-
dudda tascasse astooti luk gexaay,
Yi-cusiyak maboolaatinaay
mataanina.
- 43.** Isin Firqawnâ fanah sittâ luk gexa,
diggah usuk koroosannut caddok
tatrehik.

إِذْ تَمَسَّحَ أَخْتَكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدْلُكُ عَلَىٰ مَنْ
يَكْفِلُهُ وَرَجَعَنَاكَ إِلَىٰ أُمَّكَ لَمْ تَقْرَأْ كِتَابَهَا
وَلَا تَحْرِنَنَّ وَقَاتَلَنَّ نَفْسًا فَنَجَّيْتَنَّكَ مِنَ الْعَذَابِ
وَقَاتَلَنَّكَ فُتُونًا فَلَمَّا تَسْمَعَ فِي أَهْلِ مَدِينَةٍ
ثُمَّ حَجَّتْ عَلَىٰ قَدَرِيٍّ كَمُوسِيٍّ

وَأَصْطَنَعْتَنَّكَ لِتَقْسِيٍّ

أَذْهَبْتَ أَنَّتَ وَأَحْوَكَ بِعَايَتِيٍّ وَلَا تَبَيَّنَافِ
ذِكْرِي

أَذْهَبَآءَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ وَطَغَىٌ

- 44.** Tokkel xabcin yaabah kaâ luk yaaba Yallih nabna kassitaah hinnay isi Rabbik meesita num yakkemkeh.
- 45.** Nabii Muusaa kee Nabii Haaruun:diggah ni-Rabbow nanu firqawni digaalalh net yasissikeeh hinnay dulmii kee umaanet bisoh iyyaah cakki oggo-le waamak meesitna iyyen.
- 46.** Yalli Nabii Muusaa kee Nabii Haaruunuk iyyeh:kaak mameesitina;diggah anu qokol kee catoh siinî luk ayyooh, siinik iyyam aabbeeh, siinik abam ablehik,
- 47.** Toysa isin kaal amaay:nanu diggah ku-Rabbi koo fan ruube namma farmoya kinninok, toysa israa-iil xaylo nê luk ruubaay ken ma-digaalin, nummah nanu ku-Rabbik baxxaqqqa itta asta koh luk nemeetek, firqawnaw Yallih digaalak nagaynan lem kay tирто kataate marak kay tирто kataata kaak ixxica.
- 48.** Nummah ku-Rabbik wacyi nel kah obsimem, diggah Yallih digaala Yallih inkittinaane yengeddeeh kay farmoytit dirabboyseeh, iimaanat derre cabe marih amol tani iyyaanama.
- 49.** Muusaw sin nammayih Rabbi iyyaay keenik iyye firqawni?
- 50.** Nabii Muusa:ni-Rabbi usuk ummaan ginoh le-weelo yeceeh, tohuk lakal tuxxiq teetik edde

فَقُولَا لَهُ فَقُولَا إِنَّا لَهُ عَلَيْهِ وَيَتَذَكَّرُ أَوْ مَنْشَى ﴿٤٤﴾

قَالَ رَبُّنَا إِنَّا لَنَخَافُ أَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَفَأَنْ

يَطْعَنَ ﴿٤٥﴾

قَالَ لَا نَخَافُ إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى ﴿٤٦﴾

فَأَتَيْاهُ فَقُولَا إِنَّا سُولَارِبِكَ فَأَزْسِلْ مَعَنَّا
بَعْدَ اسْرَاعِيلَ وَلَا تَعْدِ بَهْرَقَنْ قِجَنْتَكَ بِعَايَةِ مَنْ
رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ أَتَيْمَ الْهُدَى ﴿٤٧﴾

إِنَّا أَقْدَدْ أَوْحَى إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ
كَدَّبَ وَتَوَلََّ ﴿٤٨﴾

قَالَ فَمَنْ رَبِّكَمَا يَمْوُسِي ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَنِي كُلَّ شَيْءٍ حَقَّهُ وَلَمْ
هَدَى ﴿٥٠﴾

yanim teetih yescesse Rabbi kinni kaak iyye.

- 51.** Firqawni, Nabii Muusak naharsi horaariy warrayte maacaalah taniih ken xaagi macaay usun ninnah korosuh sugeenik kaak iyye.
- 52.** Nabii Muusa firqawnal gacisak: woo horaari abte taamaa kee usun edde yarin caalat yi Rabbih xaql lawcal macfuuz deqsita kitaabih addal kutbeh taniih usuk yaaxige, tokkel yi Rabbi isi taamoomii kee isi madqooqik tu-mahoxsaay tu-kaak maqellittaay tu teetik mahawweena kaak iyye.
- 53.** Nabii Muusa iyyeh: Yalla kinni, baaxo fido siiniih abteeh fidissem tuxxiq teetik geytoonuh, kaadu maggo gitittey elle gexxaana tet bagul siiniih heeh siiniih xabbacooyseh, kaadu qaraanak Robti lee siiniih oobiseeh, baaxô bagul ubukku ittaamay maggo gexoh taniy tuuy isi bisu kak leeh tuuy isi tamu kak le woo leet siiniih neyyeqeeh nuysubuke iyye Yalli.
- 54.** Sinaamey baaxok siiniih neyyeqeeh, nuysubukeemik meqeemiy calaalih tani kak akumaay sinni lac elle dacrissaay oyloola, diggah tohut umaanek ken raaqisa kas-le marah Yallih dudda elle yaaxigen astooti edde tan.
- 55.** Sinaamey baaxok sin ginneeh, teetit sin gacisna rabteeniik lakat, kaadu teetik sin nayyaqe aka adda Qhiyaamah ayro cisab kee galtoh.

قَالَ هَبَا بِكُلِّ الْفَرْوَنَ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

قَالَ عَلِمْهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَصِلُّ رَبِّي

وَلَا يَنْسَىٰ ﴿٥٢﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ
فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا أَنْجَانَاهُ
بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ نَّبِيٍّ ﴿٥٣﴾

كُلُّ أُورَاقٍ عَمَدَ كُلُّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِّأُولَى النُّهَىٰ ﴿٥٤﴾

* مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا تُعْيَدُ كُلُّهُ وَمِنْهَا
تُحْجَجُ كُلُّ تَارِدٍ أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾

- 56.** Kaadu nummah fiqawna Ni-astootiy ni inkittinaane tascasse inkih kaa nuybulleeh, usuk tokkel tet dirabboyseeh cakki oggolam cineh.
- 57.** Firqawni: Muusaw ku-baabat ni-baaxok nee tayyaaquh neh temeetee? kaak iyye.
- 58.** Firqawni Muusaw: Toysa diggah ku-baabih innah yan baab koh baahennok, tokkel nee kee ku fanal yimixxige waktiy nanu make waynaah atu make waytal nee kee ku fanal massah raaqa aracal xagana neh hayis kaak iyye.
- 59.** Nabii Muusa firqawnak iyyeh: xagni wakti siinik qiddi ayroy edde bilqittaanaah wallaqenta sinam edde gaabowta kinni.
- 60.** Tokkel firqawni Nabii Muusa cakkik kaah luk yemeeteemit kaxxa mariinitak derre cabeeh fooreeh isi baababeynit kobxiseh, tohuk lakal is kee isi baababah xagni arac yemeete.
- 61.** Nabii Muusa firqawni baababeynit kassiisak: booley finqi siinik yanik Yallal dirab ma-ginnaasitina, toysa Yalli kay garik tan digaalat sin finqiseleeh sin saaxiselek, nummah Yallal dirab ginnaasite mari kasaariteeh finqitech.
- 62.** Tokkel baababeynit ittin fanal Nabii Muusah caagidil itta wayteeh, wohul garay qillissi heen.

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ إِيَّاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَنِي ﴿٥١﴾

قَالَ لِجِئْنَا شُحْرِ حَنَّا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرٍ وَ
يَمْوَسِي ﴿٥٢﴾

فَلَتَأْتِنَّكَ بِسِحْرٍ مُّثْلِيهِ فَأَجْعَلُ بَيْنَكَ
وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا يُخْلِفُهُ وَنَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
سُورَى ﴿٥٣﴾

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الْيَمِينِ وَأَنَّ يُخْشَرُ النَّاسُ
صُحَى ﴿٥٤﴾

فَتَوَلَّ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ دُشَّأَقَ ﴿٦﴾

قَالَ لَهُمْ مُّوسَى وَيَلَكُمْ لَا تَنْفَرُوا عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا فَإِنْسَجِتُكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ
أَفْتَرَى ﴿٦١﴾

فَتَنَزَّلَ عَوْنَأُ امْرُهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا الْمَتَجْوَى ﴿٦٢﴾

- ٦٣.** A-namma baababeyni sinni baabat sin baaxók sin yayyaqeenim faxan, kaadu sin gitittey (diini kinnuk) taysey elle sugteenik sin kalaanam faxan ittak iyyen,
- ٦٤.** Toysa sinni caagid diggi hayisaay itta mawiinaay, tohuk lakat xagni booxa saffih gacca ixxicaay ama, Nummah ta ayro yaysu waah iro raaqu waa mara toffoofem.
- ٦٥.** Baababa: Muusaw ku-caxxa atu naharat qambisi, hinnay nanu linom naharat qambisa mara nakkem akki kaak iyyen.
- ٦٦.** Nabii Muusa :yoo hinnak isin gabat litoomum naharat qambisa keenik iyye, tokkel usun sinni akootaa kee sinni coox Qambisen waqdi, tokkel ken baabih gibdah Nabii Muusat ken akootaa kee ken coox waarray sissikuk gexxa kaat celte.
- ٦٧.** Tokkel Nabii Muusa isi nafsih addal meesi isik yuble.
- ٦٨.** Too waqdi Yalli : Muusaw mameesitin diggah atu ama marak aysettooh iro raaqettok kaak inne.
- ٦٩.** Kaadu Nabii Muusak: atu migdi gabat lito caxxa Qambis ken akootaa kee ken cooxuy bicseeni sissikuk anxuqelek, cagalah usun abeeniih bicseenim baababeyni keydi kinnik, Kaadu baababeyni elle aninnaan ikkel faxeemit mayassillimaay mayaffoofa.

قَالُوا إِنَّ هَذَنِ سَاحِرٌ نُّبَيِّدَ إِنْ أَنْ يُخْرِجَ أَكْمَلَ مِنْ أَنْ يُصْكِرُ بِسَاحِرٍ هُمَا وَيَدْهَكَا
فَطَرِيقَتُكُمُ الْمُشْلَىٰ ٦٣

فَأَجْمَعُوا إِنَّهُ كُلُّ شَرٍّ تُؤْمِنُوا صَفَاقٌ وَقَدْ أَفْلَحَ أُمُّ الْيَوْمَ
مَنْ أَسْعَىٰ ٦٤

قَالُوا إِنَّمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ تَكُونَ أَوْلَىٰ
مَنْ أَنْقَلَ ٦٥

قَالَ بْلَ الْقُوَّاٰ فَإِذَا حَبَّ الْهُمَّ وَعَصِيَّهُمُ يُخْبَلُ
إِلَيْهِ مِنْ سَاحِرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ٦٦

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِفَةً مُوْتَىٰ ٦٧

فُلْنَا لَا تَخْفِي إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ٦٨

وَأَلَقَ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
كِيدَ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاجِرُ حَيْثُ أَنِّي ٦٩

- 70.** Tokkel Nabii Muusa isi caxxa Qambiseeh, woo caxxay baadeysa yekke usun bicseenim inkil yunxuqem yublen waqdi, too waqdi baababeynit Nabii Muusa baahem cakki kinnim teexegeeh, Yallah sujuuduh gommoh radak Haaruun kee Muusa Rabbil neemeneh iyyen.
- 71.** Firqawni baababeyniitik iyyeh: Muusa nummasseenihi kaa katatteeni anu wohuh idini siinih acee kalah, diggah usuk (Nabii Muusa kinnuk) sin kaxxa kabiiriy baab sin barse kinni, toysa diggah anu sin gaboobijee sin ibitte gurak migdal siinik argiqeyyo (migdi gabaa kee guri ibih garuuquuy, guri gabaa kee migdi ibih garuq kinnuk), kaadu diggah tamiirâ laqibat sin fanniseyyo, kaadu diggah digaalá kak gibdihi kak raagtam yoo kinnik Muusa Rabbi kinnim aaxigetton.
- 72.** Baababeynit firqawnak :nanu Nabii Muusâ gabat Yallak baxxaqqooqik neh temeetem kee nee gine Rabbik koo madooritnaay koo mamuxxusnak, toysa atu nek abtam faxxam ab, cagalah atu reedâ nel elle litooh, tu-nek elle abut duddam ta-addunyah mano kinnik kaak iyyen.
- 73.** Diggah nanu ninni Rabbil neemeneeh, kay farmoyta nummasneh dambitte neh cabaah baabak nee elle dirkisseeah aba itteh

قَالُوا إِنَّ الْسَّحْرَةَ سُجَّدَ أَقَلُوا مَا نَأْتَ بِرَبِّ هَرُونَ

وَمُؤْمِنٍ ﴿٧﴾

قَالَ إِنَّمَا نُنَاهُ عَنِ الْكُفَّارِ لَكِيرْكِ
الْأَذَّى عَلَمَكُمُ الْسَّحْرُ فَلَا يَقْطَعُنَّ أَيْدِيكُ
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفِهِ وَلَا صِلَانَكُمْ فِي جُذُوعِ
النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ إِنَّمَا أَشَدُ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٨﴾

قَالُوا إِنَّنَا نُؤْثِرُكُمْ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالَّذِي فَطَرْنَا فَأَقْضِي مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَفْتَحِ
هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ﴿٩﴾

إِنَّا مَنَّا بِرَبِّنَا لَيَغْفِرُ لَنَا حَطَلَنَا وَمَا أَكْرَهْنَا
عَلَيْهِ مِنْ اِسْتِخْرَاقِ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٠﴾

nee edde amrissem neh cabamkeh,
 Yalli kay amri oggole marah
 galtô maqaaneh kok yayseeh, kay
 amri cineeh kaal koroosite marah
 digaalâ raagah kok gibiduk raaqa
 kaak itte baababa.

74. Diggah usuk umeynah (korosta kinnuk) anuk isi Rabbil yamaate num, toysa diggah usuk jahannam girah digaala leeh, tet addal marabaay satta le mano mali.
75. Kaadu nummah isi Rabbih gari meqe taamoomi abbaasiteeh moomintuh yamaate num, toysa too mari Yallih xaql fayya itta arooca le.
76. woh elle loonum, qadni deqsitta jannootay weeqaytitte guba kak gexxa kinni, usun tet addal waarak. Woo galto Yallak geytam isi nafsi umaanee kee koroosannuk saytunnoyseeh Yallih amri oggole mara.
77. Nanu nummah Muusal wacyi oobisneh Yi-naqoosa masri deqsitta baaxok barat kuulusaay bad keenih isi caxxat atuk badat kafin giti keenih yawqemkeh, Firqawnnaa kee kay qandeh eleeliyyak mameesitinaay, badal xuumiyyak mameesitin iyyaanamal.
78. Tokkel Nabii Muusa israa-iil xaylo barat kuuluseeh badat yewqe gital ken tabseh, tokkel firqawni isi qande luk ken katayeeh, baddi leek ken buultem ken buulteeh lee inkih

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِيَ رَبَّهُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِ إِنَّهُ لِجَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَرْجِعُ إِلَيْهَا ﴿٧٥﴾

وَمَنْ يَأْتِيَهُ مُؤْمِنًا فَنَعِيلُ الصَّابِرِ حَتَّىٰ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الْدَّرَجَاتُ الْعُلُوُّ ﴿٧٦﴾

جَئْنَتُ عَذَنِي تَجْزِي مِنْ حَقِّهَا الْأَنْهَارُ خَلَدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَرَكَ ﴿٧٧﴾

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَيْ مُوسَىٰ أَنَّ أَسْرِيَ بِعِبَادِي فَأَضْرَبْتُ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ بَسَالًا تَخْفُ دَرَكًا وَلَا تَخْتَنِي ﴿٧٨﴾

فَأَنْبَعْهُمْ فِرْعَوْنُ بِمُجْنُودِهِ فَغَشَّيْهِمْ مِنَ الْأَيْمَنِ مَاغَشِّيْهِمْ ﴿٧٩﴾

ken tunxuqe Muusaa kee Muusâ
mari naggooweek gamadal.

79. Kaadu firqawni isi mara
makkoyseeh koroosannu keenit
bilqiseeh cakki gital tirri ken
mahanna.
80. Kee israa-iil xayloy kassita,
nummah sin qaduwwik sin
naggosneeh, Tuur deqsitta qalek
migdi tattabal Nabii Muusâ luk
sin xagnisne Tawraat deqsita kitab
siinil oobisnamkeh, Kaadu Manni
deqsittaamay malab innah tanii kee
Salwa deqsita haadaytuy cadó kak
meqe siinil oobisne.
81. Israa-iil xayloy Rizqhik siinih
neceemik calaalik taniimiy meqe
akumaay, calaali cabtaanaah
caraamu takmeeniih Yallih niqmat
tangaddeenimit caddok matatrina,
tohul Yi-naqbi siinil oobeleeh, Yi-
naqbi elle ooba mari toysa nummah
girat radeeh finqiteh.
82. Kaadu diggah anu koroosannuu
kee dambik yol gaceeh yoo
nummayseeh, meqe taama
abbaasiteeh, wohuk lakal tirri
iyye numuh kaxxam dambi cabé
kinniyo iyye Yalli.
83. Kaadu Muusaw ku-marak maca
koo tiyssikeeh ken wadirit cabak?
84. Nabii Muusa: usun ah keeni yok
maxeeron yi-raatal yaniniih, anu
koo fan isissike yi-Rabbow atu yoo
takcinemkeh iyye.

وَأَصْلَلَ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى ﴿٧٤﴾

يَبْرِئَ إِسْرَائِيلَ قَدْ أَجْبَيْتَكُمْ مَنْ عَدْوَكُمْ
وَوَعَدْتَنَا جَنَابَ الظُّرُورِ الْأَيَّمَنَ وَرَبَّنَا عَلَيْكُمْ
الْمُنَّ وَالسَّلْوَى ﴿٨١﴾

كُلُّوْمَنْ طِبِّيْتَ مَارَزَقْتَكُمْ وَلَا تَطْعُوْفِيه
فِي حِلَّ عَيَّمَ كُمْ عَضَبَى وَمَنْ يَخْلُلْ عَيَّمَه
عَضَبِيْ فَقَدْ هَوَى ﴿٨٢﴾

وَإِلَيْ لَغْفَارِيْلَمَنْ تَابَ وَأَمَنَ وَعَمِلَ
صَلِحَاجَانَمَهْتَدَى ﴿٨٣﴾

*وَمَا آتَجَلَكَ عَنْ قَوْمَكَ يَكْمُوسَى

قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِيَ وَعِجَلُتْ إِلَيْكَ
رَبِّ لَيَرْضَى ﴿٨٤﴾

- 85.** Yalli Nabii Muusak iyyeh: toysa diggah nanu ku-mara mangassa (beqera) yaqbudeenimil ken mokkorre (niqiyire) atau keenik gexxeek lakal, kaadu diggah Saamiriyyi deqsita num tirtô gitak ken hoxseh.
- 86.** Tokkel Nabii Muusa isi marâ fanah kaxxa naqabuu kee rooka luk gace, yi-maraw sin Rabbi meqe xagnah sin xagniseh manannaa tawraat siinil oobisawaamal, xagni wakti siinil yexxeere innaa, hinnak abten uma taamal sin Rabbik naqbi siinil oobam faxxeenii, yi-xagna makteeniih mangassa tuqbudeenii? keenik iyye.
- 87.** Muusâ mari Muusaw ku-xagna ninni duddaa kee ninni dooritih mamakinnino, kaadu kinnih immay firqawni marih bilak qilsim nukkuqeeh, girâ boodot tet qidne, tonnaah Saamiriyyi jibriil farasih raatih burtay luk suge edde qide iyyen.
- 88.** Tokkel saamiriyyi woo bilay dahabak tanik mangassay xagarley laahi innah anqaxa keenih bicseeh yeyyeeqe, tokkel mariiy marak ah sin Yallaay Muusa Yallay usuk akkel kaa hawweeneeh tuur deqsitta qalel kaa gurrusak usuk yamaateh gide kaa uqbuda sittak iyyen.
- 89.** A-mangassa yaqbude mari usuk keenî luk yaabe waah maxcok tu-keenil gacse waah umaanee kee tuxxiqik tu-keenih orbise waam mayablaanaa?

قَالَ فَإِنَّا أَقْدَمْنَا قَوْمًا مِّنْ بَعْدِكَ وَأَصَابَهُمْ
السَّيِّئَاتُ ﴿٨٥﴾

فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ عَصَبِينَ أَسْفًا
قَالَ يَقُولُ الرَّبُّ يَعِدُ كُمْ وَعْدًا حَسَنًا
أَنْطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَفَرَدْتُمْ أَنْ يَحْلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾

قَالُوا مَا أَخَافُنَا مَوْعِدُكَ يَمْلِكُكَا وَلِكُنَّا
حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّنْ زِيَّةِ الْقَوْمِ فَقَدْ فَهَمَا
فَكَذَّلَكَ الْأَقْلَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجَالًا جَسَدَ الَّهُ حُوَارٌ فَقَالُوا
هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا أَخْرَجْنَا إِلَيْهِمْ فَوْلَادًا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا فَعَلًا ﴿٨٩﴾

- ٩٠.** Kaadu nummah Nabii Haaruun, Nabii Muusa gacak naharat: yi-maraw cagalalah isin ama mangassat abtan Qibaadal mokkorimteenih, diggah sin Rabbi Racmaanak, toysa yoo kataataay, yi-amri oggola keenik iyye.
- ٩١.** Keenik mangassa taqbudo nanu mangassi Qibaadak makatnaay macabna, Muusa nel gacca iyyam fanah kaak itte.
- ٩٢.** Nabii Muusa gace waqdi isi toobokoyta Haaruunuk: Haaruunow sinam diinik makkootteh mangassa tuqbudem tuble waqdi maca koo waassee iyye,
- ٩٣.** Ken cabba hayteh macah yoo kataate waytee? Anu koo elle amriseemik yi-amri cintee?
- ٩٤.** Nabii Haaruun isi toobokoyta Nabii Muusak: yi-inah baxaw yi-deben mabbaxinaay yi-amo mabbaxin diggah atu israaiil xaylo fan baxisseeh yi-farrintu madacrisinnitooy yoo makataatinnito ittaamak meesite kaak iyye.
- ٩٥.** Nabii Muusa saamiriyyik; kee saamiriyyow ku-caagid macaay uma taamat maca koo asisseeh kaak iyye.
- ٩٦.** Saamiriyyi:anu usun ableweenim (jibriil kinnuk) uble iyye, tokkel jibriil farasih raatih burtak kumbuuqo kumbuqqu heeh bilal tet qambiseeh mangassa teetik.

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَرُونُ مِنْ بَقِيلٍ يَقُولُ إِنَّمَا
قُتُلُتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمْ أَرْحَمٌ فَأَتَيْتُعْنِي
وَأَطْبِعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾

قَالَ الَّذِينَ تَبَرَّحُ عَلَيْهِ عَلِيكُمْ حَتَّىٰ يَرْجِعُ
إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾

قَالَ يَهُرُونَ مَا مَنَعَكُمْ إِذْ رَأَيْتُمُهُمْ ضَلَّوْا ﴿٩٢﴾

الْأَلَّاتِ يَعْنِي لِفَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾

قَالَ يَكْبُرُونَ لَا تَأْخُذْ بِلِحَيَّتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي
خَشِيتُ أَنْ تَقُولُ فَرَقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَلَوْ تَرْفُّ بِقَوْلِي ﴿٩٤﴾

قَالَ فَمَا خَاطَبُكَ يَسَّمِيرُى ﴿٩٥﴾

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُ وَإِنِّي فَقَبضْتُ
فَبَضَّةً مِّنْ أَثْرِ الرَّسُولِ فَسَبَدْتُهَا
وَكَذَلِكَ سَوَّلْتُ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾

bicse, kaadu too waqdi mangassi
kah anqaxa innah anqaxe, tonnaah
yi-nafsi umaane yot bilqiseeh yot
yeymeeqeh.

97. Nabii Muusa saamiriyyik:tokkel
atu ni fanak gixaay diggah
addunyâ manol kok digaala
yoo gabah maxagina sin
gabay maxagak ittam lito
kol xayyoowam faxa marak,
Kaadu diggah atu Qhiyaamâ
saaku kot takku wayta digaalalh
xaganay Yalli kok Raaqise
sinni lito, Kaadu ku-Yallay
qibaadah amol kak daffeyak
asak sugte waggaasit, diggah kaa
carrisenooh tohuk lakat gombod
tikki iyya waqdi badat rifiyah
kaa rifenno kaak iyye.
98. Sinaamey cagalalh sin Rabbi
Yallay kaak sa cakkil yaqbuden
Yalli kak aneewaa kinni, kaadu
kay ixxiga ummaanim duddeeh
maroh edde tan.
99. Nabiyyow Nabii Muusaa
kee firqawni xaagu kol kah
maaqne innah, nummah keenik
kalah taturru itte ummattah
xaagittek xaagu kol maaqnah
ku-nabuwannuk asta takkeeh
moominiin kassis takkemkeh,
kaadu nummah Ni-xaquk yan
Qhuraan koh necee kassita marah
kassis yakkemkeh.
100. Ama Qhuraanat derre cabeeh kaa
nummayse weeh kaal taniimil
taamite wee num toysa diggah

قَالَ فَأَدْهَبَ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَتَوَلَّ
لَآمْسَاسًا وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا إِنْ تُخْفَهُ وَأَنْظُرْ
إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلَّتْ عَلَيْهِ عَاكِفًا
لَّهُرْقَةً وَشَهَدَ لَنِسْفَهُ فِي الْيَسِيرِ سَقًَا

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسَبَعَ
كُلَّ شَيْءٍ عَلِمَ

كَذَلِكَ نَصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ
أَتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذَكَرًا

مَنْ أَغْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَتَحِيلُ بِوَرَقِ الْقِيمَةِ
وَزِدًَا

usuk Qhiyaamah ayro qilsi damb
quukak yamaate, isi Rabbih xaqu.

- 101.** Usun Woo dambih jahannam giral waarak, kaadu woo qilsi dambih Quukiyi manxu uma quukaay keenih yakkem Qhiyaamah ayro.

- 102.** Nammey haytô baanta fuxsunta ayroy Qhiyaamah ayro kinni umeynitik intiita bulcinuk, foocitte keenik datuk, kobxissi ken hayneh soolô ballaaqâ fanah ken beyna too ayro.

- 103.** Usun sittin fanal caalih yaabak: addunyâ manol tabna ayrok-sa sugteenim manton ittak iyyan.

- 104.** Nanu usun ittak iyyaanam naaxigeh, keenik ixxigah yayseeh kasah yayse num inki ayrok-sa sugteenim manton keenik iyya waqdi.

- 105.** Nabiyyow ku-marak koo dirabboye mari Qhiyaamah ayro qaleela takku waytam, koo essera yi-Rabbi bululusiyyah tet buluulusaah caacayat tet ruubaah foyya tet aba keenik ixxic.

- 106.** Tokkel Yalli massowta baaxoy saytuttuciniy tu-elle aabuke waytah tet caba.

- 107.** Teetil makookaa kee fayyaa kee Rammak tu teetil matabla.

- 108.** Woo ayroy Qhiyaamah ayro kinni sinam seecê xongolo katattaah, xongolok makot magexan xongoloola Racmaan

خَلِيلِنَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَمَلَ ﴿١٨﴾

يَوْمَ يُنْفَحُ فِي الصُّورِ وَخَسِرُ الْمُجْرِمِينَ
يَوْمَ إِذْ رُزْقًا ﴿١٩﴾

يَتَخَافَّتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَّيْسُمُ الْأَعَشَرَ ﴿٢٠﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَالُهُمْ
طَرِيقَةً إِنْ لَّيْسُمُ الْأَيَّوْمَا ﴿٢١﴾

وَيَسْكُلُونَكَ عَنِ الْجَبَالِ فَقُلْ يَسْفُهَارِي
سَفَّا ﴿٢٢﴾

فَيَذْرُهَا قَاعَاصَفَصَفَا ﴿٢٣﴾

لَآتَرَى فِيهَا عَوْجَأَوْ لَآمَّا ﴿٢٤﴾

يَوْمَ إِذْ يَبْيَعُونَ الْدَّاعِي لَأَعْجَلَهُ دَوْخَشَعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ الْأَهْمَسَا ﴿٢٥﴾

kinni Rabbih Ramma itta, tokkel tutuccak -sa teetik taabbem mantu.

109. Woo ayro Shafaaqatta abah yan numih Shafaaqatta numuh tu-maxiqta Racmaan kinni Rabbi Shafaaqatta kah abaanamih idini kah yeceeh Yalli maxco kak yikcineeh oggole numuh (moomintu kinnuk) aba kaa akke waytek.

110. Yalli sinaamak akeerâ caagiidak foocal keenik tanim yaaxigeeh addunyâ caagiidak wadiril keenik tanim yaaxigeh, kaadu kay ginoh ixxiga maroh kaat magacta.

111. Ginô foocitte inkih Rammiteh, nuwwihi inkinnah rabewaah isi ginô caagiidal sooloh yan Rabbih, nummah kay ginok addunyal agleyta kaat hee num kasaariteh Qhiyaamah ayro.

112. Kaadu meqe taamoomi abbaasite num usuk yeemene numuh anuk, toysa dulmih umaane kaal ossimtaah, abe maqaane kaak daggioysimtaamak mameesita.

113. Kaadu tonnaah Nabiyow meqe xaganan kee meesisso edde tan aayoota kah oobisne innah qarab afat yan Qhuraan kol oobisne, kaadu kay addal meesisso baxxaqisneeh gacaagacisneh sinni Rabbik meesitaanamkeh, hinnay Qhuraan kassis keenih yaqusbusseeh elle kaskasoowaanamkeh.

يَوْمَ يُبَدِّلُ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أَذْنَ لَهُ
أَرْجَحُكُنْ وَرَصِّنْ لَهُ وَقَرَّلَ
﴿١٨﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْتَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا
﴿١٩﴾

*وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْتَّيْوِيرِ وَقَدْ خَابَ
مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا
﴿٢٠﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا
﴿٢١﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَنَهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَفَنَا فِيهِ
مِنَ الْأَعْيُدِ لَكَمْهُ مِنْ تَقْوَتِكَ أَنْ تُخَدِّثُ لَهُمْ
ذِكْرًا
﴿٢٢﴾

114. Yalli fayya iyyeeh saytunnooweh kaa ceele waytaamak, usuk diggah cakki amoytay digaalaa kee galto gabat kak tani kinni, kaadu Nabiyow wacyih kol oobisne Qhuraan jibriil kol yakriye waqdi kiryat kak maqataatakin usuk gaba kalak naharat, kaadu yi-Rabbow atu yoo barisseemit ixxiga yoh osis ixic kaak iyye Yalli.

115. Nummah Nabii Mucammadow Nabii Aadam farrinneeh kaa amrisneh caxak yakmek duma, teetik akme waamah, tokkel usuk too farrimtu hawweeneeh, kaa kak waasneemik diggaa kee sabri kaal magennino.

116. Kaadu Nabiyow cus: malaykak Aadamaah kummaata (sujuduh) inne waqdi konnabah, tokkel malayka oggolteeh kummatteh takkay immay iblis kummaatiyya cineh.

117. Tokkel : Aadamow diggah ama ibliis koo kee ku-barrak naqboytak kaak daccarsimaay usuk sin nammay jannatak ayyaaqewaay, tohul atu jannatak tewqek Rizqli (Quusi) gurantot taqbettooh assammetto kaak inne.

118. Diggah Aadamow ama jannatih addal qulule waytaah qarrade waytam lito.

119. Kaadu diggah atu tet addal bakaare waytaah ayrite waytam lito.

فَتَعْلَمَ اللَّهُ الْمَالِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ
بِالْفُرْجِ إِنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُفْضَى إِلَيْكَ وَحْيٌ
وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَيْكَ أَدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَعْدَ
يَحْذَلْهُ وَرَغَزَ مَا

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةَ اسْجُدُوا لِأَدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَيْهِ إِنَّمَا يُسَبِّ أَبِي

فَقُلْنَا يَا أَدَمُ إِنَّ هَذَا عَذْوَلَكَ وَلِزَوْجِكَ
فَلَا يُخْحِرَ حَتَّىٰ كَمَانَ أَجْنَتُهُ فَقَشَقَنَ

إِنَّ لَكَ لَا يَجُوعُ فِيهَا وَلَا تَعْرَى

وَإِنَّكَ لَا تَظْمُرُ فِيهَا وَلَا تَضْحَى

- 120.** Tokkel sheetan Aadamat waswasa yekke:waar caxay yokme num kak waaraa kee reeday ambaxe wayta koh ascassoo Aadamow kaak iyye?
- 121.** Tokkel Aadam kee cawwa Yalli ken kak waaseh yan caxak yokmeeniih ken qawrat keenih yumbulleeh jannatti cooxih ayyuuфа sinni qawratat kafsen, kaadu Aadam isi Rabbih Amri cineeh kaa kak waasen caxah makmot makkooteh.
- 122.** Tohuk lakal kay Rabbi kaa dooriteeh kaa xayyooyseh, tokkel toobat kaak oggoleeh tirri kaa hee.
- 123.** Yalli Aadam kee cawwak sin nammay ibliis luk jannatak inkih baaxô fanah ooba iyye gari siinik garuh naqboytiith anuk, tokkel yok tирто siinik temeetek, toysa yi-tирто siinik kataate num addunyal gitak mahoxaay akeeral uma numuy digaalat yassamme mayakka.
- 124.** Kaadu yi-Qhuraanay kaa elle kassiisat derre cabe num, toysa diggah usuk ceya-le manoy nafsi kaak edde ceyta-le addunyal, kaadu Qhiyaamah ayro inti malih anuk kaa ugusna.
- 125.** Qhuraanat derre cabe num yi Rabbow inti malih macah yoo ugussee? Nummah anu addunyal inti le numuh sugek iyye.

فَوَسَوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَكْتَمُ هُنَّ
أَذْلَّكُ عَلَى شَجَرَةِ الْحَلْمِ وَمُلِكٌ لَا يَبْلِي
ۖ

فَأَكَ لَامِنَهَا فَبَدَأَتْ لَهُمَا سَوْءَةٌ ثُمَّ
وَطَقَقَ اخْتِصَافَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
وَعَصَمَ آدَمُ رَبُّهُ رَفِيعَهُ
ۖ

ثُمَّ أَجْبَدَهُ رَبُّهُ وَقَاتَبَ عَلَيْهِ وَهَدَى
ۖ

قَالَ أَهْبِطْهَا حِيجَانًا بَعْضُكُو لِيَعْضِ
عَدُوًّا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مَقِيْهِ هُدَى فَمَنْ
أَتَيْهُمْ هُدَى فَلَا يَضُلُّ وَلَا يَشْقَى
ۖ

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّهُ مَعِيشَةٌ
ضَنْكَاوْ تَخْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى
ۖ

قَالَ رَبِّ لِيَرْحَسْرَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيرًا
ۖ

- 126.** Yalli : tonnaah inti malih koo ugseeh caagid tamanna, Ni-aayootay baxxaqqa ittey koh temeete hawwenteemih sabbatah, kaadu tonnaah atu asaaku giral hawwensinta kaak iyye.
- 127.** Kaadu tamannah tan digaalal galatna dambit caddok tatreeh addunyal isi Rabbih aayoota nummayse wee num, kaadu akeerâ digaala qansaruh gibdiih Raagah fulak raqta.
- 128.** Nabiyow makki korosuh cakki gitи baxxaqqa maxacc oo? keenik duma warrayte horaarik maggom finqisneemil usun ken dabooqah addal gexak, diggah tohut astooti tan qaafiyatah yan kasay umaanek ken raaqisa le marah.
- 129.** Digaala keenik wadirrowtaamah ku-Rabbik tookome qangaraa kee muggaqsime wakti suge wannay digaala addunyal elle ken tabbixem raqluk mananna koroositeenimih sabbatah.
- 130.** Toysa Nabiyow koros kok ittaah koo edde weelossu haytaamal (woh baabaay, diraabaay) isbir, kaadu Nabiyow ku Rabbi saytunnoysak faylis ayro tawqek dumaay ayro kortak duma (subci salat kee qasri salat kinnuk) kaadu barti saaqootaay (qishâ salat kinnuk) laqoh exaaxit (dohrii kee magrib salat kinnuk) kaa saytunnos ama taamal galatintaah edde leeddamkeh.

قَالَ كَذَلِكَ أَتَشْكَدَ إِنْ تُفْسِدَنَّهَا وَكَذَلِكَ
أَلْيُوْرَنْسَى

وَكَذَلِكَ سَحَرَيِّي مِنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِعَائِدَتِ
رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْجِنَّةِ أَشَدُ وَأَنَقَّ ﴿١٧﴾

أَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كُلُّ أَهْلَكَنَا قَبْلَهُمْ مِنْ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسِيقَتِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ
لِأُولَئِكَ الَّذِينَ هَنَى ﴿١٨﴾

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَاماً
وَأَجَلٌ مُسْمَى ﴿١٩﴾

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَيَّهْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ
طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ عُرُوفِهَا وَمِنْ إِذْنِنَّا
إِنَّهُ فَسِيْحٌ وَأَطْرَافُ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿٢٠﴾

131. Nabiyyow ama koros kee ken celli haa mara addunyâ manoh qaxmaqaanek maggoomuy ken edde hatkisnê fanah isi namma inti maruubinaay mawaktin, amahat ken kah hatkisnem ken edde mokkorramkeh iyyaanama ama gaba kalta niqmoottak jannatal ku-Rabbih rizqhi aysuk raaqaah raagah fulak raaqa.

132. Kaadu Nabiyyow ku-buxah maraa kee koo nummayse mara salaatah amrisaay salat abtaamal isbir ku-rizqhii kee ku buxah marih rizqhi koo messerra nanu sin narzuqheeh nanu siinh nacee ikkal, addunyaa kee akeeral ellecabô maqaane lem Yallak meesita mara.

133. Koros Mucammad ﷺ : isi Rabbik kay nabuwanni numma kinnim tascasse asta neh macah baahe waa itte? hinnak A-Qhuraanih addal naharsi ambiyal obte kitoobah addal tanim nummassa baxxaqqqa keenih mamattoo?

134. Kaadu nanu diggah ama makki koros farmoya keenih rubnaah kitab keenil oobisnak duma digaalat ken finqisinninoy ni-Rabbow farmoya nee fan macah ruube waytee? girah addal naqunxeen wacarriynak duma ku-aayoota kataatak nenek axcuk ten.

وَلَا تَمْدَنَ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَنَّا لَيْكَ أَرْجَاجًا
فَنَهُمْ زَاهِهُونَ كَلْحَوْةَ الْدُّنْيَا الْمُغْنِيَةَ هُمْ فِيهِ وَرَبُّ
رَبِّكَ حَيْرٌ وَأَنْتَ
(١٣١)

وَأَمْرُهُمْ بِالصَّالِحَاتِ وَاصْطَرِخْ عَلَيْهَا الْأَسْعَافُ
رِزْقًا تَحْنُ تَرْزُقُكَ وَالْعُقَبَةُ لِلْمُغْنِيَةِ
(١٣٢)

وَقَالُوا لَهُمْ لَا يَأْتِينَا بِإِعْلَمٍ مِّنْ رَبِّهِمْ أَوْ لَمْ
تَأْتِهِمْ بَيْتَةً مَافِي الصُّحْفِ الْأَوَّلِ
(١٣٣)

وَلَوْلَا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهِ لَقَاتُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلَتِ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبَعَ
إِيمَانَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذَلَّ وَنَخْرَى
(١٣٤)

135. Nabiyyow ama korosuk: nee kee siinik kulli mari balaa kee musiiba mariiy marah nek qambaalaah, nee kee siinik kulli mari mayso isih Qambaalitak, toysa ellecaboh tu edde cabta ikke qambaalita, tokkel nee kee siinik massa-le gital yan maraa kee nee kee siinik cakki gital tirri iyye mara xayi waktih (Qhiyaamah ayro kinnuk) addat aaxigetton keenik ixxic.

قُلْ كُلُّ مُتَّكِّفٍ فَإِنَّ رَبَّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَصْنَعُونَ مَنْ أَحْسَبَ الْأَصْرَاطُ لِلَّهِ وَمَنْ هُنَّ إِلَّا مَأْذُونٌ^{١٧٥}

SUURAT AL-AMBIYA

Makkal Obte, 112 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Sinam taamak tatusseemik cisab keenik edde aban uddur (wakti) keenih xayyooweh, usun (koros kinnuk) ken qambaltaamak garcit anuk, ken kah seecaanamat derre cabak.
2. Yalli qusbuk keenil oobisaah yamaate Qhuraanay kas keenih yacee mayan, usuk keenil oobe kaa tekkek usun digir kee anqasak sa kaa kah ankacsanam malon.
3. Qhuraanak sorkocobbaxitte keenik garci k ee agxet anuk, daalimiiniih yan mari (koros kinnuk) garay qellisak, ama Mucammad sin innah yan seehadaytu akke waytek kalah kah yanim malik usuk Qhuraanak luk yemeetem baabak isin baabâ fanah mannal tamaateeniih katattan, isin baab kinnim kaak abaluk iyyen.
4. Nabii keenik iyyeh; yi-Rabbi qaran k ee baaxól maxcôk ixxicci iyyaanam yaaxigeh, kaadu Usuk sin maxcooca yaabbi, sin abtoota yaaxigi.
5. Wonna hinnay wohuk kalah koros Qhuraan tengeddeh, usuk tengeggele soonoonâ kal Yallih yab hinna iyyen, wonna hinnay Mucammad diraabah

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُوَ فِي عَقْلَةٍ
مُّعَرِّضُونَ ﴿١﴾

مَا يَأْتِيهِم مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحَدِّثٌ إِلَّا
أَسْتَمْعُوهُ وَهُمْ يَعْبُونَ ﴿٢﴾

لَا هِيَ قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا الْأَنْجَوَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مُّثَلُكُمْ أَفَتَرَأُونَ
السِّحْرُ وَإِنَّمَا تُبَصِّرُونَ ﴿٣﴾

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾

بَلْ قَالُوا أَضَغَّتُهُ أَحَلَّمُ بِلِ افْتَرَلَهُ بَلْ
هُوَ شَاعِرٌ فَلَيَأْتِيَتَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسَلَ
الْأَوْلَانَ ﴿٥﴾

kaa ginnaasitê kal usuk wacyi
hinna iyyen, wonna hinnay usuk
(Mucammad kinnuk) gad-abé
iyyen, toysa usuk kaa nummasnam
nek faxek astá neh baahay, dumi
farmoytit tambullee astooti luk kah
temeete innah.

6. Makki korosuk naharat hebeltô magaalal maray esseren astooti kah baaheeni maamaninnaay nanu ken bayisnehik usun esseran astooti keenih bahnek ama koros maay aaminele.
7. Kaadu Nabii Mucammadow kok naharat hebeltô farmoya seehadâ fanah maruubinnino seehadak wacyi elle oobisne labhay ken fanah rubne akke waytek, toysa makki korosey siinik duma kitab elle oobe marak ixxiga-le mara essa isin woh aaxigewaa mara tekkeenik.
8. Kaadu woo farmoytiitiy kok duma seehadâ fanah rubne xagar maaqó kak faxewaah akmewaa mara ken maabinninooy seehadah innaah akamuk aaqabuk sugen, kaadu usun addunyal rabewaah waara marah masuginnon.
9. Tohuk lakat ambiyah xagana duudusneh ken kee Ni naqoosak keenil yeemene marak ninnih fanna mara digaalak naggosnaamal, tokkel ken kee moominiinik ken kataate mara naggosneh, kaadu koroosannuu kee umaanet caddok tatree mara finqisneh.

مَآءَ امْنَتْ قَلَّهُمْ مِنْ قَرَبَةٍ أَهْلَكَنَّهَا

أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فَعَلَكَ إِلَارْجَالاً نُوحِي إِلَيْهِمْ

فَسَعَوْا أَهْلَ الْدِّينِ إِنْ كُثُرُ لَا

تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

وَمَا جَعَلْنَاهُ هُرْجَسَدَ الْأَيْاسِكُ لُونَ الْطَّعَامِ

وَمَا كَانُوا خَلِيلِينَ ﴿٨﴾

شَرَّ صَدَقَهُمُ الرُّعَادَ فَاجْبَهُمْ وَمَنْ شَاءَ

وَأَهْلَكَنَّا الْمُسَرِّفِينَ ﴿٩﴾

- 10.** Nummah Qhuraan kitaabay addunyaa kee akeeral nabna siinik edde tani siinh oobisnek, elle makas-kassowtaanaa?
- 11.** Kaadu makina magaalah mara finqisneeh koroosannut isi nafsi yudlumeh suge marak !kaadu keenik lakat aka mara ginne keenik kalah.
- 12.** Tokkel Ni-gibdi digaalá sinnil oobah yablen waqdi, usun too waqdi teetik kudeenih teetik yassaqoonuwaanam akkaluk.
- 13.** Too waqdi Malayka keenik ittah: makudinay edde sugten temqoo kee sinni dabooqah gaca sin addunyak tul esserimtaanamkeh.
- 14.** Koros nee gee finqaaw! Diggah nanu ninni nafsi koroosannut yudlume marah sugne itta.
- 15.** Tokkel too maxcol sinni abaaraanaah, tet gacan-gacsaanamak makatinnon, yirgiqeennih orbisen buqreh (darqi kinnuk) inna ken abba haynam fanah, rabeeh bargeeh angoyyi sinni mara ken abne.
- 16.** Kaadu qaran kee baaxooy, ken nammayih fanal tanim digirih magininnino.
- 17.** Barraa kee xaylo haysitnam fannaamal Ninni garik ken haysitak nen, Nanu woh abá hinnino woh Nee ceele waytaamih sabbatah.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرٌ لِّكُلِّ أُفَلَّا
تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

وَلَمْ يَقْصُمْنَا مِنْ قَرْبَةٍ كَانَتْ طَالِمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا إِخْرَيْنَ ﴿١٧﴾

فَلَمَّا أَحْسَنُوا بَأْسْنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَ ﴿١٨﴾

لَا تَرْكُضُوا وَلَا جُوَافِئُوا إِلَى مَا أَتَرْفَضُمْ فِيهِ
وَمَسَكِينُكُمْ لَعَلَّكُمْ تُشَكُّلُونَ ﴿١٩﴾

قَالُوا يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا نَظَلِيلِينَ ﴿٢٠﴾

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ
حَصِيدًا أَخْمَدِينَ ﴿٢١﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَعِيْنَ ﴿٢٢﴾

لَوْأَرْدَنَا أَنْ تَسْخِذَ لَهُمَا لَأَنَّهُمْ كُلُّهُمْ مِنْ لَدُنَّا
إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٢٣﴾

- 18.** Wonna hinnay, cakki deedala qambisnaah kaa baysaah usuk too waqdi kataah bayah, korosey akeeral gibdi digaala liton sin Rabbi ceele waytaamat kaa weelossaanamih sabbatah.
- 19.** Kaadu Qaranwaa kee baaxól tanim inkih Yalli-le, kaadu Malaykak Kay xaql yan mari Kay qibaadak makaxxa-mariinitaay, mataqba (manakura).
- 20.** Usun (malayka kinnuk) baraay, laqó Yalla saytunnoysaanaah mataqbaanaay mataanan.
- 21.** Hinnak ama koros tu-xiqe wayta Yallitte baaxok haysittaah is rabtem taynuwweeh ugussaa? Aleey muugussa.
- 22.** Qaranwaa kee baaxól Yallak kalah yallitte aninnay, ken nammay bayak yen, tokkel Qarshi Rabbi usun Kaa edde weelossu haanamak saytunih.
- 23.** Yalli isi ginok abeh yaniimik messerima, abeenimik usun esserimaanâ kal.
- 24.** Hinnak A-koros Yallak kalah Yallitte haysittee? Nabiyow ittaanamal sumaq baaha keenik ixxic, A-yolluk yan kitaabaay (Qhuraan kinnuk), yok duma Yallih farmoytiit obte kitoobal Yallat agleyta haanamih sumaq mayanak, Wonna hinnay keenik maggo mari cakki mayaaxiga usun cakkit derre cabanaah kaa yangaddeenih ikkal.

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَطْرِيلِ فَيَنْدَعُهُ وَقَاتِلًا
هُوَ زَاهِقٌ وَكَلَّا لَوْيَلُ مَتَّا نَصْفُونَ ﴿١٩﴾

وَلَهُ وَمَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنِ عِنْدَهُ وَلَا
يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحِسِرُونَ ﴿٢٠﴾

يُسَيِّحُونَ أُلَيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَغْرِيُونَ ﴿٢١﴾

أَمْ أَنْخَدُوا إِلَهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُنْ يُنَشِّرُونَ ﴿٢٢﴾

لَوْ كَانَ فِيهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا
فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعِرْشِ عَمَّا يَصْنَعُونَ ﴿٢٣﴾

لَا يُشَكُّ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُوَ يُسْكُلُونَ ﴿٢٤﴾

أَمْ أَنْخَدُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهَةً قُلْ هَأُولُو
بُرْهَنَاتِهِمْ هَذَا ذُرْدُونَ مَعِيَ وَذُرْكُرُ مَنْ قَبْلَهُ
أَكَثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ أَلْحَقُ فَهُمْ
مُعَرْضُونَ ﴿٢٥﴾

- 25.** Nabiyow kok duma hebeltô
farmoya maruubinnino
farmoytiitik, wacyi kaal oobisna
nee akke waytek, diggah
yok-sa Qibaada cakkisita
Yalli aneewaa mal, toysa yoo
inkittoysaay Qibaada yoh caglis
iyyaanamal ken rubne.
- 26.** Koros Racmaan kinni Rabbi xaylo
haysite itte, Malayka Kay say-xaylo
axcuk, Yalli tohuk saytunnooweh,
wonna hinna usun (Malayka
kinnuk) Yallih naqoosay Yalli
yessekexxee kinni.
- 27.** Usun (malayka kinnuk) Yallak
maxcô mayaakumaanaay, usun
Kay amril taamitan.
- 28.** Malaykâ taamoomik hebeltô
taama matakka, abeenim kee
aboonuwaanam inkih Yalli
keenik yaaxige Kaa akke
waytek, kaadu Qhiyaamah ayrô
shafaaqatta numuh mayakkan
Yalli shafaaqattat kak leedaah kah
oggola mara (moominiin kinnuk)
akke waytek, kaadu usun Kay
meesih Kay amri cinaanamak
cibbarsimaah meesita mara kinnon.
- 29.** Kaadu diggah anu Yalla kinniyo
Yallak fuxxih keenik (malayka
kinnuk) iyya num, toysa too
num Jahannam giral kaa galatna,
tonnaah daalimiinh yan mara
(koros kinnuk) tamannah tan
galtôh galatna.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحٌ
إِلَيْهِ أَنْذَلَ اللَّهُ إِلَّا أَنَّ فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

وَقَالُوا أَنْخَذَ اللَّهُمَّ وَلَدًا سُبْحَنَهُ وَبَلَّ
عَبَادُهُ مُكَرَّبُونَ ﴿٢٦﴾

لَا يَسْتَقِعُونَهُ وَيَا لَقَوْلَ وَهُمْ يَأْمُرُونَ
يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

يَعْلَمُ مَا يَبْرُدُ أَيْدِيهِمْ وَمَا حَلَفُهُمْ وَلَا
يَشْفَعُونَ إِلَّا مَنِ ارْتَضَنَا وَهُمْ مِنْ
خَشِيتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

* وَمَنْ يَقُلُّ مِنْهُمْ إِذْ أَتَ إِلَهٌ مِّنْ دُونِهِ
فَذَلِكَ بَغْيَاهُ جَهَنَّمُ كَذَلِكَ بَغْيَاهُ
الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

- 30.** Kaadu koroositeh yan mari diggah Qaranwaa kee baaxó ittar kafimih sugteeh, ken nammay ittak baxisnem mayablaanaay mayaaxigaanaa? Kaadu ummaan iimiyy rooci eelli hayta leek abneeh, lee keenik manô sabab abne, ah-abaluk usun Yallih dudda manummaysaanaa? Qibaada kaah caglisak.
- 31.** Kaadu baaxô bagul xiikooluh tan qaleelá hayne ken tasgayyeemik, kaadu farakka-le gitittey adda kak gixaana teetil hayne, faxan rike edde yafoonuh.
- 32.** Kaadu Qaran baaxóh amô tabsa abneeh, usuk daccarsimaah maradaay sheetoona adda kaak matabta, kaadu usun (koros kinnuk) Qaran astootit derre caban (ayróoy, alsáay, cutuuka kinnuk).
- 33.** Kaadu Yalla kinni bar kee laqóoy, ayróo kee alsá gintem, ummaan tii keenik isi maroh addat giirisa.
- 34.** Nabiyow kok duma faxe seehadaytuh addunyal waaram maabinnino, atu rabtek toysa usun waare loonuu?
- 35.** Ummaan nafsi raba tammoysel! Umaanée (gibdaabina kinnuk) kee maqaanél (niqmoota kinnuk) mokkoroh (aqayyaare kinnuk) sin mokkorennooh, cisab kee galtóh Nee fanah gacsimetton.
- 36.** Nabiyow koroosite mari koo yable waqdi, anqasak sa koo kah haysitam mali, a-numuu,

أَوْلَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ الْسَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا فَقَاهَتْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّىٰ أَفَلَيُؤْمِنُونَ

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيًّا أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ
وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبَّلًا لَعَلَّهُمْ
يَهَتَدُونَ

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقَفاً مَحْفُظًا وَهُمْ عَنْ
هَارِبِيهَا مُعْرِضُونَ

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ الْأَيَّلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ كُلُّ فِي فَلَكٍ يَسْبُحُونَ

وَمَا جَعَلْنَا لِلنَّاسِ مِنْ قَبْلِكَ الْحَلْمَ أَفَإِنْ قَرَأَ
فَهُمُ الْخَلِيلُونَ

كُلُّ نَفْسٍ ذَاقَةُ الْمَوْتِ فَتَنَوُّكُ بِالشَّرِّ
وَالْخَيْرِ فِتْنَهُ وَإِذَا نَأْتُهُنَّ جُنُونَ

وَإِذَا رَأَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَخْدُونَكَ
إِلَّا هُرُزُوا أَهَذَا الَّذِي يَدْكُرُ الْهَمَّةُ

sin yallittet yabtaah qaytimtam
sittak axcuk, usun Racmaan kinni
Rabbih xagar-xagol koroosite
marah anuk.

37. Seehadayti qataatakok ginniimeeh, ummaanimit Qataataka, yi-astooti sin aybulleeyyok, Yi-digaalat maqataatakina siinh tamaatek dumal.
38. Kaadu koros anqasah, Mucammadow nee kah xagnissa digaalá maa-waqadiiy, koo kee kol yeemene mari numma yacee mara tekkeenik iyyan.
39. Koroosite mari sinni foocittee kee sinni xiironwak girá waasaanam duudewaan waqdi, aaxiginnoonuy digaala assaxaaruk mananon, Kaadu usun Yallih digaalak cateynay ken cata malon.
40. Wonna hinnay Qhiyaamá garciik (hurubbaak) keenit tamaateeh, ken wariggissaah kaxxam Qabaxxaagitaanaah baditaanah, tokkel sinni nafsiik digaala gutqaanam maduudaanaay woo saaku dagoh gide ken mawaddiroysan yatoobeenimkeh.
41. Nummah Nabiyow a-koros kol anqassek kok duma rubne farmoytit ken ummatta keenil anqasseh, tokkel woo farmoytiitil keenik anqasak suge maral elle anqasak sugen digaalá keenil obteeh ken maraasiyeh.
42. Nabiyow ama korosuk bar kee laqó Racmaan kinni Rabbih digaalak

وَهُمْ يَذِكُرُ الْرَّحْمَنَ هُمْ كَفُورُونَ ﴿١﴾

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيَكُمْ
إِنَّمَا تَعْجِلُونَ ﴿٢﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَدِيقِنَ ﴿٣﴾

لَوْيَعْلَمُ اللَّهُ بِئْرَتْ كَفُرُوا حِينَ لَا
يَكُونُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ الْأَنَارَ وَلَا عَنْ
ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنَصِّرُونَ ﴿٤﴾

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبَهَّثُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنَظِّرُونَ ﴿٥﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهْرَيَ بِرُسُلِي مَنْ قَاتَلَكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَهْدِي
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦﴾

قُلْ مَنْ يَكُوْنُ كُمْ بِأَيْلَ وَالْهَارِ مِنْ

iiyi sin dacrisaah usuk woo
digaala siinil oobisam faxek keenik
ixxic, wonna hinnay usun sinni
Rabbih Qhuraan kee kassiisit derre
caban.

- 43.** Hinnak Ni-digaalak ken catta
yallitte maay lon nek kalah? diggah
ken yallitte Ni digaalak sinni nafsih
cato yakkeenim maduudan, kaadu
usun (koros kinnuk) Ni-digaalak
sinni waddaah cattam malon.
- 44.** Wonna hinnay ama koros kee ken
abbotti hatkisneh, maaluu kee
xaylooy, qumri xexxar keenih
neceemih sabbatah. Diggah Nanu
ken baaxót namaateeh, tet derfaafik
daggosnam mayablaanaa? Woo
baaxooxah mari islaamaninnot
aban culimil, maysó-le keeninnaa?
Aleey, Nabii kee kay kataysiisi iisá
lem.
- 45.** Nabiyow sinaamak cagalah anu
Yallih digaalak sin edde meesiisam
Yallak wacyih yol oobe Qhuraana
ixxic:kinnih immay kaadu aytimaleelá
keenih aban seecó kah
aabbe wayta innah ama koros
Qhuraanak keenil yakriyeenim
cubbi edde yan ankactuh
mankacsanaay edde mayantifiqan
ken edde meesiisan waqdi.
- 46.** Kaadu Nabiyow koros ku-Rabbih
digaalak dagom ken xagtek, nee
gee finqaaw! Diggah nanu ninni
nafsi koroosannut yudlume marah
sugne axcelon.

الرَّحْمَنُ بِلَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهَآءِهِ تَمَنَّعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا
يَسْتَطِيعُونَ نَصَارَافُهُمْ وَلَا هُمْ مَنْ

يُضَحِّبُونَ ﴿٤٤﴾

بِلَ مَتَّعْنَا هَذُولَيْهِ أَبَاهُمْ حَقِّ طَالَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا أَنَّى
إِلَّا أَرَضَ سَقْصَهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمْ
الْغَافِلُونَ ﴿٤٥﴾

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُ كُمْ بِالْوَحْيٍ وَلَا يَسْمَعُ
الْأَصْمُمُ الْأَدْعَةَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَئِنْ مَسَّهُمْ نَفَّحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَوْمَئِنَّا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٧﴾

- 47.** Yalli Qhiyaamah ayró qadli miidanwa oobisna seehadâ taama teetil miidaanisnamkeh iyye, tokkel too ayro hebelto nafsi tul mayandulluma ken taamak kardal (masangaleh caxah cabbat kinnuk) cabbatih gide Qilsak lem takke way tet bahnah ken elle galatnuh, nanu Ni naqoosah taamah fokkaaqoo kee cisab dudnaah diggi hayna.
- 48.** Nummah Nabii Muusaa kee Nabii Haaruunuh cakkii kee baatil ittak baxsaah, tirri elle iyyan noorii kee Yallak meesita marah kassis yakke kitab (tawraat kinnuk) necee axcuk xiibita Yalli.
- 49.** Usun able kal sinni Rabbik meesita mara kinnon, kaadu usun Qhiyaamah ayróh gibdaabinaa kee digaalak meesitaanaah qaraarakan.
- 50.** Amah Yalli isi farmoytal oobise Qhuraanay kassita marah kassit yakkey kayri kak maggo kinnik, isin kaa tangaddeeniih, kaa waagissaanaa?
- 51.** Kaadu nummah Yalli xiibitak Nabii Ibraahimih Qunxa mariinol kay tirttoy sinam fan kak seeca kaah necee, Nabii Muusaa kee Nabii Haaruunuk duma, kaadu nanu usuk woh cakkisitam aaxaguk sugne iyye.
- 52.** Nabii Mucammadow cusey Nabii Ibraahim isi abbaa kee isi marak: ah macâ numtinwelliteey bicsitteeniijh isin Qibaadah amol

وَنَضَعُ الْمُؤْزِينَ لِقَسْطَلِ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا
تُؤْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَمْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ حَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَسِيبَنَ ﴿٤٧﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى وَهَرُورَتْ الْفُرْقَانَ
وَضَيَّأَهُ وَذَكَرَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مَنْ
السَّاعَةِ مُسْفَقُونَ ﴿٤٩﴾

وَهَذَا ذَكَرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَإِنْتُمْ لَهُ
مُنْكِرُونَ ﴿٥٠﴾

*وَلَقَدْ أَتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدًا وَمِنْ قَبْلِ
وَذَكَرَهُ عَلَيْهِمْ ﴿٥١﴾

إِذْ قَالَ لِآيَهٖ وَقَوْمَهُ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ
أَلَيْهِ أَنْشُعَ لَهَا عَلَى كُفُونَ ﴿٥٢﴾

kak daffeytaanam keenik iyye
waqdi.

53. Ni-abboti tet aqbudak neh
sugteeh, ken katayyuuh tet yaqbude
mara kinnino kaak iyyen.
54. Nabii Ibraahim Yallal siinh xiibita
immay nummah sin kee sin abboti
inkih ama numtin-wellittet abten
qibaadat baxxaqqa itta makoo
kee baditit sugten cakkik abten
xexxaarat keenik iyye.
55. A-edde yabta yaabay neh bahte
nummannaa, hinnay atu digir kee
anqasah yaaba marih numuy iyyam
aaxige waa kinnitoo? Kaak iyyen.
56. Nabii Ibraahim wonna hinnay usuk
sin Rabbiyy qaranwaa kee baaxô
Rabbiy ken giney qibaada cakkisita
kinni, kaadu ama anu siinik axceh
aniimil sumaaqitah yan marak
numuk teyna kinniyo keenik iyye.
57. Nabii Ibraahim Yallal siinh xiibita
immay ama sin numtinwwellitteh
uma malah malseyyooh tet
aggileyyo isin tet garik gexxaanaah
derre cabba haytan waqdi keenik
iyye.
58. Tokkel Nabii Ibraahim ken
numtiwwellitte yiggileeh
kitiifoonuh hayya hee teetik kaxxa
numtinwwellu akke waytek, kaal
gacaanaah kaa esseraanamkeh.
59. Usun sinni Qiidik gaceeniih,
ken Yallitte tiddigilleeh
buruurukumtem yublen waqdi,

قَالُوا وَجَدْنَا إِبْرَاهِيمَ نَاهِيًّا عَنِ الْأَعْيُنِ ﴿٥٣﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُ أَنْتُمْ وَإِبْرَاهِيمَ فِي ضَلَالٍ

مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾

قَالُوا إِحْنَانَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ الْمُلَائِكَةِ ﴿٥٥﴾

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي
فَطَرَهُنَّ وَإِنَّا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾

وَتَأْلِهَةً لَآكِيدَنَّ أَصْنَحَمُكُمْ بَعْدَ أَنْ
تُولُوا مُدِيرِيَّتَ ﴿٥٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُذَادًا لِلَّاهِ يَعْلَمُ
إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا إِنَّا إِلَهِيَّنَا إِنَّهُ وَلَمْ يَنْ
أَلْظَلِّيْمَتَ ﴿٥٩﴾

itta essarak: ni-yallittek ah abtem miyyaay, diggah usuk daalimiiniih yan marih numuk tanih tanik iyjen.

60. Nabii Ibraahim ken yallitte yaggaluwaamah xiibitah kaa yuble mari, Ibraahim kak iyyan furraynuy ken qaybsaah ken xaafa noobbe iyjen.
61. Ken abbotti, Ibraahim sinam foocah kaa baaha iyjen iyyeemil kaal sumaaqitaanaah wohul kaat takke digaala yableeniggidah iyjen.
62. Ibraahim baaheenih kaa esserak: Ibraahimow ni-yallittek ah abtem koonnaa kaak iyjen?
63. Nabii Ibraahim wonna hinnay ama keenik kaxxa yaalo ken yiggileeh usuk abek ken yiggile mara ken essaera usun yaaba mara yekkeenik keenik iyye.
64. Tokkel sinni nafsi fanah gaceeniih cubbussu heen waqdi, makot yaniinim sinnik yubleenih, diggah daalimiiniih yan mari siini yaabe waytam taqbusden waqdi sittak iyjen.
65. Tohuk lakal qinaadii (cirdii) kee kaxxamariinoh deedalâ fanah yenkeleeben (amô tulluh) nummah Ibraahimow a-mari yaabe waam teexegehik mannal ken esserroo kaak iyjen.

قَالُوا سَمِعْنَا فَتَيْدَكْ هُنْ يُقَالُ لَهُو
إِبْرَاهِيمُ

قَالُوا أَفَلَوْ بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَشَهَّدُونَ

قَالُوا إِنَّتُمْ فَعَلْتُمْ هَذَا بِالْهَمَنَةِ
يَكَادُ إِبْرَاهِيمُ

قَالَ بَلْ فَعَلَكُمْ وَكَيْرُهُمْ هَذَا فَسَأَلُو هُنَّا إِنْ
كَانُوا يَنْطَقُونَ

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ
أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ

ثُمَّ نُكْسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا
هَآؤُلَاءِ يَنْطَلِقُونَ

- 66.** Tokkel Nabii Ibraahim Yallak
kalah tu-siiniih xiqewaytaah, tu-
siinik kalewaytam taqbudeenii
keenik iyye?
- 67.** Uf! Sin kee sin yallittey Yallak
kalah taqbudeenik, tokkel edde
tanin uma taama ixiggi hayteenih
makas-kassowtaanaa? Keenik iyye.
- 68.** Iyyaanam weeniih, cakki keenil
soole waqdi, Ibraahim girat
carrisaay, sinni Yallitte qokola
nummah tet cataah, woh aba mara
tekkeenik sittak iyyen.
- 69.** Tokkel kaxxa girá urseeniih Nabii
Ibraahim teetit qambisen, Yalli isi
farmoya catak girâ luk yaabeh:
giray Ibraahimil xabcaa kee
nagaynan tik teetik inne iyye yalli,
tokkel gira kaa macarrisinnaay adá
kaa maabinna.
- 70.** Kaadu Nabii Ibraahimih uma-
malah malseeniih kaa Qidaanam
faxeeniih, ken uma mala
bayisneeh kasaarite mara ken abne
iyye Yalli.
- 71.** Kaadu Nabii Ibraahim kee Nabii
Luutuy kaal yeemene naggosneeh,
Qiraaqh deqsitta Baaxok seehadah
barkattosne baaxô fanah ken
neyyeeqe (Shaam Baaxo kinnuk).
- 72.** Kaadu Nabii Ibraahimih Iscaaqh
deqsita baxa kaah necee, kaadu
iscaaqhak yaq-qhuub deqsita baxa
ossantinah kaah neceeh, inkih
meqe mara ken abne (ambiya ken
abne).

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكُمْ شَيْئاً وَلَا يَضُرُّكُمْ
ۚ

أَفْ لَكُمْ وَلِمَاعَنْ عَبْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
ۖ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ
ۚ

قَالُوا حَرَقُوهُ وَأَنْصُرُوهُ إِلَهَكُمْ إِنْ كُثُرُ
ۖ
فَلَعْلَيْكُمْ
ۚ

فَلْتَأْكِنُوا رُكْنَهُ بَرْدَأَوْ سَلَمَانَعَلَى
إِبْرَاهِيمَ
ۚ

وَأَرَادُوا بِهِ كِيدَّا فَجَعَلْنَاهُ الْأَخْسَرِينَ
ۚ

وَنَجَّيْنَاهُ وَوَطَّنَاهُ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكَنَا
فِيهَا الْعَالَمِينَ
ۚ

وَهَبَنَا اللَّهُ إِلَيْسَ حَقٌّ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةٌ وَكَلَّا
جَعَلْنَا صَلِحِينَ
ۚ

73. Kaadu usun diinil kataatan maray Ni-diinî fanah sinam seecaah tirri haa ken abne, kaadu meqe taama abaanaah Salat Soolisaanaah abaanaah Zaka yaceenimih wacyi keenil oobisneeh ken amrisne, kaadu Ni amri oggolaah Qibaada neh caglisaa marah sugen.

74. Kaadu Nabii Luutuh nubuwannuu kee ixxiga neceeh, uma taamoomi abak suge magaalah mara edde finqisne digaalak kaa naggosneh, Diggah usun uma maray Yallih amrik yewqeh suge mara kinnon.

75. Kaadu Ninni Racmatat kaa culusne kay maral obte digaalak kaa Naggosneemil, diggah usuk Ni-naqqosak meqe marih numuh sugeemih sabbatah.

76. Kaadu A- Nabiyow cusey! Nabii Nuuc, Nabii Ibraahim kee Nabii luutuk naharat isi Rabbih seecueh, isi mara abaare waqdi, tokkel keenit abe abaaró Yalli kaak oggolleeh, kaa kee kaal yeemene mara kaxxa gibdaabinay (maggo leet aben xumiyya kinnuk) kaa cine mari edde finqitek naggosneh iyye Yalli.

77. Kaadu Ni-astooti dirabboye marak kaa catneeh, qokol kaah nekke, diggah usun uma marah sugeeniih, inkih leet ken xuumusne num keenik raaqe kal.

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَانَهُ يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فَقْلَ الْحَيْرَاتِ وَإِقْامَ
الصَّلَاةَ وَإِيتَاءُ الرِّزْكَ وَكَانُوا لَنَا
عَذَّابِينَ

وَلُوطًا إِتَاهُ حُكْمَاءُ عَلَمًا وَجَنِينَهُ
مِنْ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَ تَعْمَلُ الْخَيْثَ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سُوقٌ فَلَسِقِينَ

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ وَمِنَ
الصَّالِحِينَ

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
فَنَجَّيْنَاهُ وَهَلْهُ وَمِنَ الْكَرِيبِ الْعَظِيمِ

وَنَصَّرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِيَقِنَتِنَا
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سُوقٌ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
أَجْمَعِينَ

78. Kaadu A- Nabiyow Nabii Daawuud kee kay baxa Nabii Suleymaan sinam wadar kee illi Bar cayrarih gexxeh marin buqre(zarqi kinnuk) tokme waqdi, usun woo waqdi aben mekla cusey, kaadu nanu kulli num keenik abe meklat edde sugne iyye Yalli.

79. Tokkel too meklal namma marah meqem edde tanim Nabii suleymaan geysisneeh, ummaan numuh keenik (Nabii Daawuud kee Nabii Suleymaan kinnuk) nubuwannuu kee ixxiga necee, Kaadu Nabii Daawuuduh Ninni guneh Qaleelaa kee haadá kaah qanne, usuk Yalla saytunnoysa waqdi kaa luk saytunnoysaanamkeh, kaadu nanu woh abnaamah dudda lino iyye Yalli.

80. Kaadu Nabii Daawuud qebti waqdi sartan siinh yakke birtak bicsan duruuqjh bicsa kaa barisne, qebti waqdi qaduwwi silaacak sin dacriksamkeh, isin Yallih niqmat faatittaannah innaa?

81. Kaadu Nabii Suleymaanah hawwug iyya caacay kaah Qanne usuk (caacay kinnuk) maqaaneena elle barkattosne baaxô (Shaam Baaxo kinnuk) fanah kaa kee kaal luk yan mara yakuqeeh gixa kay amrih, Kaadu nanu kullim naaxigeeh, nixxigga ummaan iimit maroh tan iyye Yalli.

وَدَأْوِدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمُ مَانِيَّا لِلْجُرْبَةِ
إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنْمُ الْقَوْرَ وَنَجَا
لِيَحْكُمُهُمْ شَهِيدِينَ ﴿٧٦﴾

فَفَهَمَهُمْهَا سُلَيْمَانَ وَكُلَّاً اتَّيَنَا حُكْمًا
وَعِلْمًا وَسَخَرَنَا مَعَ دَأْوِدَ الْجِبَالَ يُسِّخِنَ
وَأَطَّلَرَ وَكُنَّا نَافِعِيلِينَ ﴿٧٧﴾

وَعَلِمْنَا صَنْعَةَ لَبُوينَ لَكُمْ لِتُحْصِنَ كُمْ
مِّنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٧٨﴾

وَسُلَيْمَانَ أَشْجَعَ عَاصَمَةَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى
الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكَ فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلَيْمِينَ ﴿٧٩﴾

- 82.** Kaadu Sheetoonak badat kaah kumtaah usuk faxam kaah yayyaqaq mari yan, kaadu wohuk kalah aka taamoomi (xisoosaa kee wohuk kalah tanim kinnuk) aba mari keenik yan, kaadu kay amrik yawqeennih aben taama baysaanamak nanu ken kaah dacrisna iyye Yalli.
- 83.** Kaadu A- Nabiyow cus Ni-naqsi Nabii Ayyuub isi Rabbih seceeh, kallace waqdi, diggah biyak kee gibdaabini yoo geeh, atu nacror leemik nacrooruh Yayse Rabbi kinnito axcuk.
- 84.** Tokkel dooqa kaak oggolleeh biyak kee gibdaabinak kaat tanim fayya kaak hayne, Kaadu kay barraay, kay maaluu kee kay xaylo kaah gacisne, kaadu ken innah tanim keeni luk kaah necee, woh Ni xaquq yanih yan nacruuruuy, qibaada abáh kassiisi.
- 85.** Kaadu A- Nabiyow ku-marah cus: Nabii Ismaaqiliy, Nabii Idriis kee dalkifli, ama ambiya inkih Yallih taaqatal yisbire marat tan.
- 86.** Kaadu Ni-Racmatat ken culusne Ni-taaqatal yisbireenimih sabbatah, diggah usun meqe marih loowot yanin.
- 87.** Kaadu A-Nabiyow cus: Nuun deqsita kulumtih kataysa Nabii Yuunus isi marah naqbuluk gexe waqdi, kaa cineenimih sabbatah, tokkel nanu gibda kaal oobise waynaah wohul isi kataate waynam

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوْصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَالَدُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِظِينَ

﴿٨٣﴾

*وَأَبْوَابَ إِذْنَادِي رَبِّهِ وَأَيِّ مَسْنَى
الْقُضْرُ وَأَنَّتَ أَنْحَمُ الْجَحْمِينَ

﴿٨٤﴾

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَفَكَشَفْنَا مَا يَهِي مِنْ صُرُّ
وَإِنَّهُمْ أَهْلُهُ وَمَشَاهِدُهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةٌ
مِّنْ عِنْدِنَا وَنَذِكَرُ لِلْعَابِدِينَ

﴿٨٥﴾

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلُّ مِنَ
الْصَّابِرِينَ

﴿٨٦﴾

وَأَذْخَنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ
الصَّالِحِينَ

﴿٨٧﴾

وَذَا الْتُّونِ إِذْ دَهَبَ مُغَاضِبًا فَطَرَّ
لَنْ تَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلْمَكِتِ أَنَّ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَّتَ سُبْحَنَكَ إِنِّي كُنْتُ
مِنَ الظَّالِمِينَ

﴿٨٨﴾

yekkeleeh, kaa mokkorreh kullumti
 kaa yunxuqeemil, tokkel wonna
 luk kullumti kaa yunxuqeeh
 sidiica diteh addat (Barti diteey,
 baddi ditee kee kullumti Bagih
 dite kinnuk) anuk isi Rabbih
 Seceeh kallace kok-sa Yi-Rabbow
 Qibaada cakkisita Yalli mayanaay
 Atu saytunnitoh dulmii kee koo
 Boolassaamak, diggah anu inni
 nafsi yudlume marih loowot suge
 iyyaanam axcuk.

88. Tokkel dooqa kaak oggolleeh kaa
 gee gibdaabinak kaa naggosneh
 kullumti baguk nuwwuk kaa
 neyyeeqeemil, Kaadu wonnaah
 moominiin ken yibbixe
 gibdaabinak ken naggosnah.
89. Kaadu A-Nabiyow cus:Nabii
 Zakariyya seecueh isi Rabbi
 kallace waqdi, Yi Rabbow baxa
 sinni inkittuh yoo macabinaay
 diinil yoo nagra baxa yoh acuw
 axcuk, Yi Rabbow atu kayril yoo
 ciggiila marak kayrih yayse Rabbi
 kinnitok.
90. Tokkel dooqa kaak oggolleeh yacya
 deqsita baxa kaah necee, kaadu kay
 barra cal kak meqe barray xalta
 kaah abne, maxalaytoh sugteek
 gamadal, diggah usun maqaaneenâ
 fanah yassisikeeniih ni Racmatah
 sangeelak ni digaalak meesitak nee
 kallaca marah sugen, kaadu usun
 nek meesitaah neh rammita marah
 sugen.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمَرَةِ
 وَكَذَلِكَ نُنْهِيُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾

وَزَكَرَيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرِّنِي
 فَرَدَأْ وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثَيْنَ ﴿٩٠﴾

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَهَبْنَا لَهُ يَحْيَى
 وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا
 يُسَرِّعُونَ بِالْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَا رَغْبَةً
 وَرَهْبَاءً كَانُوا لَنَا حَشِيعَنَ ﴿٩١﴾

- 91.** Kaadu Nabiyow cus: qimraan baxa Maryamay isi sambó dalwak dacrisse, tokkel Jibriil tet fanah rubneeh, tet kamiisik moyya kak culta ikkek ufuy fuufuseeh woo fufto maxax teetik toofe, tokkel Yalli woo fuftok tet baxa Nabii Qiisa ginneeh kaal tussukuqqee baqala aalle kalah, kaadu wohul tet kee tet baxa Yallih dudda elle yaaxigen kaxxa astá ken abne ginóh.
- 92.** Diggah sinaamey tah sin diiniy inki diini kinniiah, anu sin Rabbi kinniyok yoo inkittoysaay dibuk yoo uqbuda iyye Yalli.
- 93.** Kinnih immay kaadu Sinam diinil itta wayteeh baxambaxsimteeh butta butta yekken, usun inkih Qhiyaamah ayro cisab kee galtoh nee fanah gacelon iyye Yalli.
- 94.** Meqe taamoomi abbaasite num usuk moomintuh anuk, toysa Yalli kay meqe taama kaak mabaysaay, mayangadda, diggah Nanu kay meqe taama taktubó kinninooh usuk isi meqe taamah galto Qhiyaamah ayro duddaluk geee.
- 95.** Koroosanni sabbatah finqisne magaaloolih mari, diggah usun addunyah gacaanam kalaataay takkem hinna.
- 96.** Yaajuuj kee maajuuj deqsita marih alfenti (medmed kinnuk) fakkiimaah kata waqdi, usun baaxók ummaan aroocay fayya lek.

وَالْتَّيْ أَحَصَنَتْ فَرَجَهَا فَفَخَنَّا
فِيهَا مِنْ رُوحَنَا وَجَعَلْنَاهَا وَأَنَّهَا
إِيَّاهُ لِلْعَلَمِينَ ﴿٤١﴾

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ
وَأَنَّ رَبِّكُمْ قَائِمٌ بِدُورِهِ ﴿٤٢﴾

وَتَقْطَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ
إِلَيْنَا رَجِعونَ ﴿٤٣﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنْ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا كُفَّارَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّ اللَّهَ
كَيْبُورَ ﴿٤٤﴾

وَحَرَمْ عَلَىٰ قَرِيَةٍ أَهَلَّتْ بَهَا آذَنَّهُ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿٤٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتَحَتْ يَاجُوجُ وَمَاجُوجُ وَهُمْ
مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَتَسْلُونَ ﴿٤٦﴾

sissikuk oobaanaah fixiixan baaxô baysah.

- 97.** Kaadu nummâ xagni xayyooweh (Qhiyaama ayro kinnuk), tokkel koroosite marih intiita meesî gibdah fuurut (huurut) kafta, kee nee gee finqaaw! Nummah nanu ta-ayróh taamitnaamak garcit sugne, wanna hinnay nanu ninni nafsi yudlume marah sugne ambiyâ dirabboysiyyal iyyan.

- 98.** Diggah korosey sin kee isin yallak kalah numtin-wellittek taqbudeenim Jahannam deqsitta girâh bocó, sin kee ken inkih tet arkettoonuu culetton.

- 99.** Ama isin Yallak kalah taqbusden numtin-wellite numma Yallitte akkinnay tet culak manannon, sin kee ken inkih teetil waaretton.

- 100.** Ama korosuy jahannam giral diggalsimta tet addal Qansari gibdah kaxxam iihsaanaah sinkibo lon, usun tet addal tumayaabban digaala gibday keenit takkeh.

- 101.** Diggah Nixxigal Nek ruftóo kee maqaané kah warrayte mari, Jannatti mara kinnoonumul, woo mari girák axxeerimeleeh tet maculan.

- 102.** Usun (moominiin kinnuk) girâ xongoló mayaabban, usun ken nafsi yikcineeh faxem Jannat addal geyak kaal waaran.

وَاقْتَرَبَ أُولَئِكُمْ مَنْ هَدَاهُ اللَّهُ شَخْصًا
أَبْصَرُ الظَّيْنَ كَفَرُوا يَوْمًا قَدْ كُنَّا
فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَلِيمِينَ ﴿٩٨﴾

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُولَتِ اللَّهِ
حَسَبُ حَمَّمَ أَنْتُمْ لَهَا أَوْرَدُونَ ﴿٩٨﴾

لَوْكَاتَ هَؤُلَاءِ إِلَهَةَ مَا وَرَدُوهَا
وَكُلُّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾

لَهُمْ فِيهَا رَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَ الْحُسْنَى
أُولَئِكَ عَنْهَا مُبَعَّدُونَ ﴿١٠١﴾

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا
أَشَّتَهُتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Qhiyaamah ayro kaxxa wariggaa kee meesi ken (moominiin kinnuk) marookissaay, Malayka keenih garayta:ah sin ayróy isin kah xagnisimak sugteeni kinni keenik axcuk ken aytí-kumussa.

104. Nabiyow cus! yunkuttube warkatih innah qaran xambaqiyah xambaqnu wayna ayró (Qhiyaamah ayro), naharsi ginó kaak elle qimbissi hayne innal kaa gacisna (seehadaytu kinnuk), toh Nek nummâ xaganay Nel yani kinni, diggah Nanu xagana kah haynem abaah, duudusá kinnino iyye Yalli.

105. Nummah obsimte kitoobal nuktubeh lawcal-macfuuuzul tunkuttubeek gamadal, “diggah baaxó yi-naqoosay meqe tet nagartu waytam”iyye Yalli.

106. Diggah ama Qhuraaniih addal dudda-le kassis yan Yalli keenih madqeemil Yalla yaqbude marah.

107. Kaadu Nabiyow ginóh inkih Racmattak-sa koo kah rubnem mannu.

108. Nabiyow A-korosuk :cagalalh wacyik yol obsimtaah edde rubsumem: cagalalh sin Yallay dibuk qibaadá cakkisita Usuk inki Yalla kinnik, tokkel isin kaah uqunxuyaay, kay amri oggola keenik ixxic.

109. Ama koros islaamaninnot derre cabtek, toysa yoo kee sin wiilih ittah nanim sin aysixxige, yoo

لَا يَخْرُجُنُمُ الْقَزْعُ الْأَكَبَرُ وَتَلَقَّهُمُ
الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمٌ كُلُّ أَذَىٰ كُلُّ نُسُرٍ
لَوْعَدُونَ ﴿٦٣﴾

يَوْمَ نَطْلُوِيُ الْسَّمَاءَ كَطَيِ الْيَسِيجِ
لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأَ أَنَا أَوَّلَ حَقِيقَتِيْ عَيْدُوهُ
وَعَدَّ أَعْلَيَتِنَا إِنَّا كُنَّا فَيَعْلَمُنَ ﴿٦٤﴾

وَلَدَنَكَ تَبَانِيفُ الْبَزُورِ مِنْ بَعْدِ
الَّذِيْ كَرَأَنَّ الْأَرْضَ يَرْثَاهُ عَبَادِيَ
الصَّالِحُوْنَ ﴿٦٥﴾

إِنَّ فِي هَذَا الْأَلْغَامِ لِقَوْمٍ عَيْدِيْتَ ﴿٦٦﴾

وَمَا أَرَى سَلَتِكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِيْتَ ﴿٦٧﴾

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَّا أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ
وَحْدَهُ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُوْنَ ﴿٦٨﴾

فَإِنْ تَوَلُّوْ فَقُلْ إِذَا نُشْكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ
أَدْرِيَتْ أَقْرِبَيْ أَمْ بَعِيْدَ مَا تُوْعَدُونَ ﴿٦٩﴾

kee sin inkih aaxaguk, kaadu
digaalak kah xagnisimteenim
siinil obtuwayta waqdi xayim kee
hinnay xeerim maaxiga keenik
ixxic Nabiyow.

- 110.** Diggah Yalli maxcok fayya
haytaanaah taybulleenim
siinik yaaxigeeh, sinni nafsit
qellissaanam siinik yaaxigeeh,
kulli num siinik le-taamal galtele.

إِنَّهُ دِيَعَمُ الْجَهَرَ مِنْ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا
تَكْثُرُونَ ﴿٦٦﴾

- 111.** Kaadu ama edde Qataataktaan
digaala, siinik kah udurruttam
siinh mokkoró kinnim kee
addunyal rabi siinh edde yamaate
waktî fanah hataktaanaah
koroosannut koroosannu
ossittaananakeh iyyaanam kinni
way maaxiga keenik ixxic
Nabiyow.

وَإِنْ أَذْرِي لَعَلَهُ فِتْنَةً لَكُمْ وَمَنْعَ
إِلَى حِينِ ﴿٦٧﴾

- 112.** Nabii: yi-Rabbow yoo kee
yi-maray yoo dirabboysâ fan
cakkilmekelaay nee baxis,
kaadu ni-Rabbi Racmaan
kinniih, A-korosey isin kaa
ceele waytaamay isin kaa edde
weelossu haytaanak cato kaal
fanna keenik iyye.

قَلَّ رَبٌ أَحْكَمَ بِالْحَقِّ وَرَبُّ الْحَمَنْ
الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٦٨﴾

SUURAT AL-CAJJI

Madiinal Obte, 78 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Kee sinaamey! Sinni Rabbih digaalak meesita, diggah Qhiyaama xayyowta waqdi baaxó abta angoyyi nabah taniimik.
- Qhiyaama ugutah tablen ayro ummaan baray baxa qarissa, qarissa baxa hawwentaah kaak garcittah gibdaabinak tet geyteemih sabbatah, kaadu ummaan baray bagut-le bagut lem qiddaah fanak xalta, kaadu atu sinam yiskireeh doomite marih innal ken tableeh, usun nummah yiskireeh doomite mara hignon, kinnih immay Yallih digaaláy gibdi sabbatah hawri keenik gexe.
- Kaadu sinaamak koroosite marak tu Yalli duddaleemil sinam yangaddeeh keemaaris mari yan, ixxigaa kee sumaaqak-tu kak aalle kalah, kaadu ummaan sheeytanay koroosannut caddok tatrej ummaan kayrik foyyaate kataatan.
- Yalli ama sheetanal mekleh ummaan numuy kaa kataate makot beyaah cakki gital tirri kaa heewaam, kaadu usuk saqiiir deqsitta girah digaalá kaah yascasseeh tet fan kaa foorisa.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلَّةَ
السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَدْهُنُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَنَّا
أَرْضَعَتْ وَضَنَعَ كُلُّ ذَاتٍ حَمَلَ حَمَلَهَا
وَتَرَى النَّاسَ سُكْرًا وَمَا لَهُ بِسُكْرَى
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مُّرِيدٍ ﴿٣﴾

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّهُ فَأَنَّهُ
يُضْلَلُ وَمَنْهُدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

5. Kee sinaamey Qhiyaamah ayróh ugutuk agay-waagat teneenik, toysa diggah Nanu burtak sin ginne, tohuk lakal daacoyti tiffak sin ginne, tohuk lakat dabloytak sin ginne, tohuk lakat cadoytâ kitfontay ginó kak dudsumtek sin ginne, kaadu teetiy gino kak dudsumewaytey fanak baxaqta caxitta kak tanih, Ni-dudda siiniih baxxaqqa haynamkeh, Kaadu say marih maxaxih (maganih) addal ginó kak dudsumtem dabqisna muggaqsime waktí fanah (xalay wakti kinnuk) ninnih fanneh gide, Tohuk lakat galaloh (alqih) anuk sin nayyaqe sin inaanah baguk, tohuk lakat qandee kee kas siinik duddu haah gide taafeenimkeh, Kaadu wohuk naharat qunxuk raba mari siinik yaniih, idoolannuh edde hebeba (sabreh) qumrî fanah gacsima mari siinik yanih aaxaguk sugeemik tu aaxige waankeh ixxiga lakal, A-Seehadaytow Baaxó qabaarah kafteeh, rabteh anuk tet table, tokkel lee (Rob kinnuk) teetil oobisna waqdi, ubukku ittam teetil tangayyeeh fayya itta, kaadu tet Bagul taabukeemik ummaan qaynatay ubukku iyyak qaxalem tayyaqe.
6. Woo edde yabba innem diggah Yalli duddaleeh, Usuk Qibaada cakkisita Rabbi kinnim taaxigeenimkeh siiniih cusne, Kaadu diggah Usuk rabtem yaynuwweeh, diggah Usuk ummaanimil dudda-le.

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْعَيْشِ فَإِذَا حَنَقْتُمْ فَمَنْ مِنْ رُّبَابٍ شَرَّ
مِنْ نُظْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَاقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ
مُخْلَقَةٍ وَعَدَ مُخْلَقَةً لِّبَيْنَ لَكُمْ وَنَقْرٌ
فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءَ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍ ثُمَّ
نُخْرِجُكُمْ طَفَلَاتٍ لِتَبْغُو أَشَدَّكُمْ
وَمِنْكُمْ مَنْ يُؤْفَى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى
أَرْذِلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ مَدْعَلِمٍ
شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا
عَلَيْهَا الْمَاءَ هَبَرَتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ
كُلِّ رَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٦﴾

ذَلِكَ يَأْنَ اللَّهُ هُوَ أَعْلَمُ وَأَنَّهُ يُحِبُّ الْمَوْقِنَ وَأَنَّهُ
عَلَى كُلِّّ أَيْمَانٍ قَبِيرٌ

7. Kaadu diggah Qhiyaamá tamaatuwaytam agay-waaga maliiy, diggah Yalli Rabe maray magooqat yani ugselem taaxigeenimkeh cisab kee galtóh.
8. Kaadu Sinaamak (koros kinnuk) Yallih inkittinaanee kee Yalli duddaleemil sinam yangaddeeh, keemaarisa num yan, wohul ixxigaa kee baxxaqqa aalle kalah, kaadu Yallak baxxaqqa iyya sumaq-le kitab aalle kalah seehada Yallih diinik waasamkeh.
9. Usuk isi filla kaxxa-mariinoh makak cakkit derre caba sinam Yallih gitak makamkeh, addunyal qunxaanee kee xixxibaane kaa geeleeh, Qhiyaamah ayró kaa carrissaah qansarissah tan girah digaalá kaa tammoysenno.
10. Kaak iyyaanah: woo digaalá koo kah geytem ku nafsii kee kunnamma gaba koroosannuu kee umaanek tatusseeh bahtemih sabbata, kaadu diggah Yalli isi naqoosak dambi maliinoh num madigaala.
11. Kaadu sinaamak islaamaninnot agay-waagat culaah, Yalla agay-waagat yaqbude mari yan qalek heeril soola numih innah, tokkel maqaane geek ruffu edde iyyaah, balá kaa geytek korraaqaah edde suge koroosannuh yaduure, usuk tohul addunyaaa kee akeera isik finqiseh, too finqi usuk baxxaqqa iyya finqa kinni.

وَأَنَّ لِسَاعَةً إِلَيْهَا لَرِبٌ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مِنْ فِي الْقُبُوْرِ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُحَدِّلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا
هُدًى وَلَا كِتَابٌ مُّنِيرٌ

ثَانِيَ عَطْفَهِ لِيُضْلِلَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا
خَرْجٌ وَنُدْيَقُهُ دِيْنَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَقِيقِ

ذَلِكَ بِمَا فَعَلَ مِنْ يَدَهُ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلِيمٍ
لِلْعَيْدِ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرَفٍ فَإِنْ
أَصَابَهُ وَحَدَّ أَطْمَانَ يَهُ وَلَنْ أَصْبَحَهُ
فِتْنَةً أَنْفَلَتْ عَلَى وَجْهِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

- 12.** Usuk Yallak kalah tu-kaak kale waytaah, tu-kaah xiqe waytam yaqbude (finqite num kinnuk) woo hiimit aba Qibaada is cakkik xer makkootiyya kinni.
- 13.** Usuk tuxxiqik tukkalot kak xayuk Raaqam yaqbude Yallak kalah, usuk Yallak kalah yaqbudeh yanim manxu uma cateynaay manxu uma kataysaay.
- 14.** Diggah Yalli isee kee isi farmoyta nummayseeh, meqe taamoomi abbaasite mara jannootay guba weeqaytitte kak gexxa ken culsa, diggah Yalli isih faxem aba, meqe mara galtaah, uma mara digaalaamal.
- 15.** Yalli isi farmoya Nabii Mucammad ﷺ addunyaa kee akeeral kaa qokle waam yakkale num, toysa isi qarib amot akat yaxxawway ise edde ogisay, tohuk lakat is edde sorkoocisamkeh (Quntuurisam) edde Rabba yan fanah, tokkel kay keydi usuk naqabuk lem kaak kalamkeh wagitay, Yalli Nabii qokle waam yekkelek.
- 16.** Kaadu tonnaah, tama suurak naharsi aayootay Yallih dudda tascasse kah oobisnennah, nanu Qhuraan oobisneh Aayoota kaak baxxaqqa axcuk, kaadu diggah Yalli ama aayootal isih faxa mara tirri haa, kaak sa sinam tirri haytam matan.

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّ وَمَا لَا يَفْعُو وَذَلِكَ هُوَ الظَّلَلُ الْبَعِيدُ

يَدْعُوا لَمَنْ ضَرَّ وَأَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لِمَنْ أَمْوَالَ وَلِيَسَ الْعَشِيرُ
١٣

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الْمُتَّقِينَ إِمَانُهُ وَعِمَلُهُ
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ وَإِنَّ اللَّهَ يَفْعُلُ مَا يُرِيدُ
١٤

مَنْ كَانَ يُطْلَبُ أَنْ لَّمْ يَنْصُرَ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ فَإِنَّمَا دُسْبِبَ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ يُقْطَعُ
فَلَيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدُهُ وَمَا يَعِيْطُ
١٥

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ إِيمَانَنَا بِيَنَتِي وَأَنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ
١٦

- 17.** Diggah Nabii Mucammad ﷺ ummatak Yallaa kee kay farmoya Nabii Mucammad ﷺ nummayse maraay, yahuud deqsita maraay, saabi-iin deqsita maray cutuuka yaqbudeey, nasaará deqsita maray maqtan yaqbudeey, majuuus deqsita maray girá yaqbudeey, Yallat agleyta haa mara, diggah Yalli ken fan Qhiyaamah ayro inkih baxsele, diggah Yalli ummaanim yableeh isi ginoh taamoomi dacrisah, ummaan mara le galtóh galtamkeh.
- 18.** Nabiyyow mataaxigannaal! Diggah Yallah qaranwal tanim kee baaxol tanim kaah kummattam, Kaadu ayrooy, alsay, cutuukuyy, qaleelaay, cooxuuy, mutuccu ittam kee sinaamak maggom kaah kummattam qibaadah, Kaadu sinaamak maggo maral digaalá waajibteh (koros kinnuk), Yalli yuyqunxeeh Rammahee num isi konnabissam (markattam) mali. Diggah Yalli isi ginok faxxa haam aba.
- 19.** Ama namma butta (moominiin buttaa kee koros butta kinnuk) sinni Rabbih diinah sabbatah sitta wayte, tokkel koroosite marah girâ sari keenih yiggiriqqime, niqna kak caddok taturte lee moyyaayil irrook keenil caxan.
- 20.** Ama leet ken bagittet bagi-macdak tanim kee arooba keenik edde diyaysimta.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِرِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَحْسُوسَ وَالَّذِينَ
أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ وَهُوَ أَقْيَمٌ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾

أَلَّمْ يَرَأْ إِنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ وَمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالقَمَرُ
وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالنَّوَابِ
وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ بِكِبِيرٍ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَدَابُ
وَمَنْ يُهَنِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ وَمَنْ مُكَرِّهٌ إِنَّ اللَّهَ
يَفْعُلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

* هَذَانِ خَصْمَانِ أَخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا أُطْعَمُتْ لَهُمْ شَيْاً بِمَنْ
نَّارٍ يُصْبَبُ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمْ لِحَمِيمٌ ﴿١٩﴾

يُصْهَرُ رِبِّهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَلَجَلَوْدُ

وَلَهُمْ مَقْعِدٌ مِّنْ حَيْدِيرٍ ٦٦

21. Kaadu birtak tan maatakittey malayka ken edde taagure lon digaalah.
22. Usun teetik yawqeennim faxinnaaniih waqdi, edde yanin faxewaynaaniih gibdak, wadir teetit gacsimaanaah, girâ digaalay carrissa tama keenik iyyan.
23. Diggah Yalli yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara, Jannootay guba weeqaytitte kak gexxa ken culsa, tet addal dahab kee luuluk tan gabâ biritwat bilsiman, kaadu ken sari Jannat addal cariiri.
24. Kaadu Yalli addunyal meqe maxcó fan tirri ken heeh (laa-ilaaha illallâ maxcó kinnuk), islaam gitay faylisimê fan tirri ken hee.
25. Diggah koroositeeh, Yallih gitaa kee masjidil caramay sinaamak madabah elle yan num kee yemeete numuh inki gide abnek sinam waasa mari, Kaadu masjidil caramal cakkik makkootaah dulmih umaané kaal abam faxa num, qansarissa digaalá kaa tammoysenno.
26. A-Nabiyow cus :Nabii Ibraahimih qari arac (kaqbá kinnuk) nescesseeh Baxxaqqa, kaah hayneeh kaa xisaay yoo inkittitoysaay yot agleh tu-mahaysin kaak axcuk kaa amrisne, kaadu yi-Qarit tawaafah meekita maraay kaal, salaatah soolaah

كُلَّمَا آتَاهُمْ أَنَّ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ عَمَّٰٓ
أُعِيدُهُمْ إِلَيْهَا وَدُوْلُهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٦٧

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ رُيْحًا لَّوْلَىٰ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرِ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤٍ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ٦٨

وَهُدُوا إِلَى الْطَّيِّبِ مِنَ الْقُولِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ٦٩

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيُصْدُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءَ الْمُكَفَّفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَاجَةِ يُظْلَمُ نُدْفَعُهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ٧٠

وَإِذْ نَوَّنَا لِلْبَرَّ هِمْ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا شُكُّرٌ كَبِيْرٌ شَيْئًا وَطَهَرَ بَيْتَنَا لِلظَّالِمِينَ وَالْقَارِبِينَ وَأَنْزَكَنَا مَسْجُودًا ٧١

rukuuquuy, sujuud aba marah kaa taahirros (saytunno) kaak inne waqdi.

- 27.** Kaadu Nabii Ibraahimow, sinaamah cajjih seecaay iysixxig, ibaybaay luwa-le gaalih amot gexak kol amaaten, kulli gitay xeerik luwal-le gaali ken baahak yamaaten usun Cajji abitaanamkeh kaak inne.
- 28.** Tokkel maggo tuxxiqiy addunyaa kee akeeral inkil loonut maraanamkeh (yacdureenim), Kaadu timixxige ayrooraa (qerfâ Qiidi ayroo kee tet lakal tan sidiica ayrô kinnuk) kee Yalli lacak keenih yecee affara xiyyu (gaalaay, laay, wadaraay illi kinnuk) yasguuden waqdi Yallih migaq cusaanamkeh keenih yeceeh yan niqmatih faatoh, tokkel woo lacih cadók-tu akumaay tumaliy gibdi gadaama tibbixe kak oskoma.
- 29.** Tohuk lakal Cajji taamak keenih raqtem dudsutoonay, sinni wasak kaloonay (xogor moolooy, lifiqâ kalti kinnuk) kaadu cajjih kee qumrak sinni nafsil heen axbuxwa duudusoonay, kaadu Baaxô Bagul yookome qariy Raagħet (kaqbâ kinnuk) meekitoonay (tawaaf kinnuk).
- 30.** Ama Cajji taamoomiy Yalli sinam kah amrisee kee wohuk kalah Yalli isi naqosah madqe madqooqi yeynebeeh yessekexxee num, woo massakaxxa is addunyaa kee akeeral kayrih kaah aysuk Raqta

وَأَذِنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجَّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَالَةً
كُلُّ ضَامِرٍ يَأْتِيهِ مِنْ كُلِّ فَجَّ عَمِيقٌ ﴿٦﴾

لَيَشَهَدُوا مَنْفَعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَسْمَ
اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَأَقَهُمْ
مَنْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَمِ فَكُلُّهُمْ مِنْهَا
وَأَطْعَمُوا الْبَلِيلَ أَيْسَ الْفَقِيرَ ﴿٧﴾

ثُمَّ لَيَقْصُدُوا نَفَثَهُمْ وَلَيُوفُوا نُدُورَهُمْ
وَلَيَطَوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٨﴾

ذَلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ
لَهُ وَعِنْ دَرِيَّهُ وَلَاحِلَّتْ لَكُمُ الْأَغْمَامُ
إِلَّا مَا يُتَلَّ عَيْنَكُمْ فَاجْتَبِبُوا الرِّحْمَانَ
مِنْ الْأَوْثَانِ وَاجْتَبِبُوا قَوْلَ الرُّورِ ﴿٩﴾

kay Rabbih xaql, kaadu lacti
cadóh makmo siinih calallowteh,
Qhuraanal siinil tankirriyyimey
carammotte akke waytek (barugaa
kee wohuk kalah tanim kinnuk),
numtinwellittey Najaasak tanih
qibaadák exxeera, kaadu dirab
maxcóo kee dirab sumaaqak
exxeera.

31. Cakki fan kelitak qibaadá Yallah
caglisak agleyta kaat hee kalah kaa
uqbuda, Yallat agleh-tu hee numih
ceelallo, toysa cagalalah Qaraanak
radeeh haadá qawta numih inna,
hinnay caacay xer ikket qambise
numih inna.
32. Too Yalli ken elle amrisem yeynebe
mari, toysa diggah too massakaxxa
is sorkocobbaxitte Yallak meesit
kak weeloysimte marih abnitte
kinni.
33. Ama cajjih masgaadah bahtan lacat
kaxxa tuxxiq liton kaa asguude
kalah muggaqsimé wakti fanah,
tohuk lakal masgaadah arac kaak
yookomeeh Raage qarib xagu kinni
(makki caram kinnuk).
34. Kulli ummattah makki caram
masgaadah arac abne, woh Yalli
lacak keenih yecee affara xiyyu
yasguuden waqdi Yallih migaq
cusaanaah kaa faatitaanamkeh,
toysa sinaamey sin Yalli inki Yalla
kinnik kay amrii kee kay farmoytih
amri oggola, kaadu Nabiyow
sinni Rabbih amri oggoleeh
kaah yuqunxeeh Rammite mara
aytikumus addunyaay akeeral.

حُفَّاءٌ لِلَّهِ عَيْدَ مُسْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشَرِّكُ بِاللَّهِ
فَكَانَتْ حَرَمَنَ اَسْمَاءَ قَاتِحَطْفَهُ اَطَيْرٌ
أَوْ تَهْوِي بِهِ اُلْتَيْحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

ذَلِكُ وَمَنْ يُعَظِّرْ شَعِيرَ اللَّهِ فِي اَنَّهَا مِنْ تَقْوَى
الْفَلَوْبِ ٦٣

لَكُمْ فِيهَا مَنْتَفِعٌ إِلَى أَجَلٍ مُسَمَّى فَرَحِّلُهَا
إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ٦٤

وَلَكُلُّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مِنْكُمْ كَلِيدَكُرُوا
اَسْمَ اللَّهِ عَلَى مَارَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَمِ
فِي الْهُكْمِ إِلَهٌ وَحْدَهُ اَسْمَهُ اَنْتَسِرِ
الْمُخْتَيَرِ ٦٥

- 35.** Ama Yallah Rammite marih weeloola, Yalli dibuk cussuumek sorkocabaxitte kak meesittaah, gibdak ken geyteemil yasbire mara, kaadu salat soolisaah, keenih neceemik Yallih sabbatah tu yattaccee mara kinni.
- 36.** Kaadu gaali masgaada Yallih diini elle taaxigen astooti sinih abne, addunyal tuxxiq edde litoonuuuh akeeral galtó edde litoonuk kaa tasguuden waqdi Yallih migaq elle cusa (bismillah axcuk), guri iba kak gulubak sidiica ibah soolak kaa usguuda, tokkel baaxol qaxah raddaay, rooci kaak buku iyya waqdi, toysa cadó kaak akuma, kaadu kallaceewaa num kee kallaca num inkih kak oskoma, Tonnaah Yalli gaala sinih qaneh kaa faatittaananamkeh.
- 37.** Ama lacay tasguudeenik Yalla cadoodá Kaa kak mataafaay, qaboolá Kaa kak mataafa, kinnih immay siinik Kaa taafem Yallak-meesii kee Kay fooca edde faxxeenimi, tonnaah Yalli kaa sinih qaneh Yalli cakki sinih yescesseemih kaa taynabeenimkeh, kaadu Nabiyow meqem abbaasite mara jannatal aytikumus.
- 38.** Diggah Yalli isi nummayse mara cataah koros umaané keenik gutqaah waasah, diggah Yalli ummaan ganoliy amaanoota makay Yallih niqmat yangaddee makicna.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقْيَسِي
الْصَّلَاةَ وَمَمَارِزَ قَوْمَهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥٥﴾

وَالْبَدْنَ جَعَلْنَاهَا الْكُمْ مِنْ شَعَرِ اللَّهِ لَكُمْ
فِيهَا حَيْرٌ قَادِرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٌ
إِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُّوْهَا وَأَطْعُمُوا
الْقَانِعَ وَأَمْعَرْ كَلَّا كَسَّرْنَاهَا الْكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشَكُّرُونَ ﴿٣٦﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا مَأْوَهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ
الْتَّقْوَى مِنْ كُلِّ كَذَّالِكَ سَخْرَهَا الْكُمْ لَتُكَبِّرُوا
اللَّهُ عَلَى مَا هَدَنَكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

* إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الْأَذِنَاءِ مَمْوَلِهِنَّ اللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ حَوَّانٍ كَفُورٌ ﴿٣٨﴾

- 39.** Koros lih taame moominiiniih Yalli korosut qeb abaanamih idini keenih yecceh, diggah usun yundullumeenimih sabbatah, kaadu diggah Yalli ken cataah ken qokolaamah dudda-li kinni.
- 40.** Tama moominiiniy koros Cakki maliinoh le dabooqak teyyeeqe yuslumeeniih, ni-Rabbi Yalla iyyeenimih sabbat akke waytek baaheenim malon, Yalli sinaamak garu-garut gutuqak suge wannay, Nasaarak qibaadah yiggiriqqee mari Qibaada elle aba aroocaa kee Nasaarak kaniisaasii kee yahuud qibaadá elle abta arooca addagalluk buruurukumak ten, kaadu Muslimiin masaagidiy Yallih migaq maggom elle cussuma buruurukumak yen, diggah Yalli Kay diini qokla mara qoklah, diggah Yalli Qandeli, Maysoli.
- 41.** Ama maray Ni-qokoluh xagnisne baaxól abbiinu keenih arcisneeh fayya ken haynek, usun salat soolosaanaah, zaká yaceeniih, maqaanel amrisaanaah, umaanek waasa mara kinnon, kaadu ellecaboh caagiida inkih Yalli leeh kaâ fanah tadtaduure.
- 42.** Nabiyow ku-mari koo dirabboysek, toysa keenik duma Nabii Nuuc maraay, Qaad kee saamuud deqsita mari sinni farmoytit dirabboyseh.
- 43.** Kaadu Nabii Ibraahim maraa kee Nabii Luut mari sinni farmoytit dirabboyseh (Nabii Ibraahim kee Nabii Luut kinnuk).

أَذْنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ يَا أَيُّهُمْ طُلُمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى
نَصْرٍ هُنَّ لَقَدِيرُ ﴿٢٦﴾

الَّذِينَ أَخْرَجُوا مِن دِيْرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا
أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعَ اللَّهِ
النَّاسَ بِعَصَمِهِم بِعَيْنِ لَهُدَى مَتْ صَوَامِعُ
وَبَيْمَ وَصَلَوَاتُ وَمَسَاجِدُ كَفِيفَهَا
أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ
يَنْصُرُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَغَوِيُّ عَزِيزٌ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ إِن مَكَثُوكُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكُورَةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ
وَنَهَا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلَلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ
فَوَمَرْ نُوحَ وَعَادَ وَثَمُودٌ ﴿٤٣﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٤﴾

- 44.** Kaadu madyan deqsitta baaxóh mari isi farmoya Nabii Sheqeybi dirabboyseeh, firqawnaa kee firqawni mari sinni farmoya Nabii Muusa dirabboyseh, tokkel anu korosuk digaalá waddiroysehik, tohuk lakat ummaan mara keenik ibbixeeh digaalehik, tokkel Yi-digaalaa kee Yi-assacokki mannak teneeh? Iyye Yalli.
- 45.** Magaalol marak magide finqisneeh usun korosuh anuk, tokkel ken dabooqa amook afah Raddeeh, buruurukumteeh foyyah keenik raqte, kaadu ken qelwa dubuk keenik Raqteeh, araktam matanaay, ken qarway fayyata soolol keenik rqateeh, digaalá keenik mawaasinna.
- 46.** Makki koros baaxô bagul magexinnaa finqite marih abuura yableenimkeh? Wohul ken sorkocabraxit kas elle geytamkeh, hinnay wohul aytiitay kassis edde yaabbeeni geyaanamkeh, tokkel diggah intiita mawaytinta, kinnih immay cagalah alilwat tan sorkocabraxit cakki able waytam.
- 47.** Kaadu Nabiyow a-koros ken elle meesissa digaala nel oobis axcuk kot qataataktah, Yalli isi xagna mamaka, kaadu diggah woo ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) ku Rabbih xaqlu addunyâ sanootay isin lowtaanak alfi sanatihi inna kinni.
- 48.** Kaadu magaaloolî marak makina mara wadirroyseeh, digaalá wadirih kak hee marak usun

وَاصْحَابُ مَدِينَةِ وَكَبَّ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ
لِلْكَفَرِينَ شَهَادَتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
نَكِيرٌ

فَكَانُوا مِنْ قَرِيَّةٍ أَهْلَكَنَّهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ فَهِيَ حَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشَهَا وَبَيْرَ
مُعْطَلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ
يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ إِذَا نُذِرُوهُنَّ بِهَا
فَإِنَّهَا لَا تَعْمَلُ أَبْصَرُوهُنَّ لَكِنْ تَعْمَلُ الْقُلُوبُ
الَّتِي فِي الصُّدُورِ

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَأَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ
وَعَدُّهُ وَلَمْ يَكُنْ بِمَا عَنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ
مِّمَّا نَعْدُونَ

وَكَانُوا مِنْ قَرِيَّةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ
تُمْهِدُهُنَّ إِلَىٰ الْمُصِيرِ

korosuh anuk, tohuk lakat woo magaaloolih mara ibbixeeh ken digaaleh addunyal, kaadu madaara keenik yoo fanah takkeeh akeeral cakkisitan digaalah ken digaaleyyo iyye Yalli.

- 49.** Nabiyow : kee sinaamey cagalalh anu siinh baxxaqqa-le meesiisey Yallih farmo sin gudduya kinniyo keenik ixxic.
- 50.** Yeemeneeh, meqe taamoomi abbaasite mari dambi cabtii kee meqe rizqhi-lon.
- 51.** Kaadu Ni-Qhuraaniih aayoota baysamkeh yassisikeeh yangicilleh yan mari, usun Nee taanisaanam akkaluk, woo mari usun Jaciim deqsitta girah mara kinnon.
- 52.** Nabiyow kok duma Ni farmoytiitik hebeltô farmoya maruubinninooy, hebeltô Nabii maruubinnino usuk Yallih kitab yakriye waqdi sheetan kay kiraatet was-wasaa kee ceelalloola qida kaa akke waytek, sinam usuk yakriyem katattaamak waasamkeh, Kinnih immay Yalli sheetan qida waswasa baysah, tohuk lakat Yalli isi aayootay baxxaqqa itta arcisah, kaadu Yalli ixxigali, Naggaara.

- 53.** Sheetanti qidah yan was-wasaa kee ceelalloola sorkocobaxittet biyak le maraa kee sorkocobaxitte kak kafte marah (koros kinnuk) Yalli mokkoró (aqayyaare) tet abamkeh,

فَلِيَأْتِهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنْ لَكُنْزِيرْ
مُبِينٌ ﴿٥٣﴾

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَفِيرُونَ

وَالَّذِينَ سَعَوْفَ إِلَيْنَا مَعْجِزِينَ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَاحِيمِ ﴿٥٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ
إِلَّا إِذَا تَمَّنَّى اللَّهُ الشَّيْطَانُ فِي أُمَّيَّتِهِ
فَيَسْخَعُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَمُرْجِعُكَ
الَّهُمَّ إِنَّ رَبِّيَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ ﴿٥٥﴾

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَسْنَةً لِلَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ وَالْقَاتِسَةُ قُلُوبُهُمْ فَلَمْ يَهْمِلْ
الْأَظْلَالِيْمُ بِلَفْقِ شَفَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٦﴾

diggah daalimiin Yallaa kee kay farmoytah kaxxa qadaawat leeh, cakkik kaxxam xeeron.

- 54.** Kaadu Ixxiga kah tontocowwime maray sinni ixxigat cakkii kee baatil fan baxsa, diggah Qhuraan ku-Rabbih xaquq cakkil kol oobem yaaxigeeniih kaa nummaysaanamkeh, tokkel ken sorkocobbaxitte kaah Rammittaah satta kaat ittamkeh, diggah Yalli yeemene mara massa-le gitâ fanah tirri hée kinni.

- 55.** Kaadu Nabiyow koroosite mari atu Qhuraanak keenih luk temeteetemik agay-waagat (shakkik) yaniinimik makatan Qhiyaamá garcit anuk keenit amma ittam fanah, hinnay maxalaytóh tan ayróy kayri sinniy lakal ayro kak ciggiile waytah digaala keenih amma ittam fanah (Qhiyaamah ayró kinnuk).

- 56.** Woo saakih ayró reedá dubuk Yalli le, Usuk moominiin kee koros fan qadlil mekla, tokkel yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari Jannootal ambaxe wayta maqaane lon.

- 57.** Kaadu koroositeeh, Ni-Qhuraaniih aayoota dirabboyse mari, toysa woo mari ken tayqunxee digaalá lon jahannam girah addal.

- 58.** Yallih gitih sabbatah yeerreeh dabboh yewqe mari, tohuk lakat qeabit qiddiimek hinnay sinni fidol rabe yekkeenik, diggah Yalli meqe

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أَتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخَبِّئَ لَهُ
فُلُوْبُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لِهَادِ الظَّرِفَةِ إِنَّمَا يُؤْمِنُ إِلَيْهِ
صَرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

وَلَا يَأْلِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى
تَأْتِيهِمُ الْسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيهِمْ عَذَابٌ
يَوْمَِعِقَابٍ

الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لَهُ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ
فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِمَّ

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ شُرَقُ قُلُوْبُ
أَوْ مَكَانُوا لَيْزَرْقَنَهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرِّزِقِينَ

Rizqhi keenih aceele Jannatal,
kaadu diggah Yalli usuk rizqhi
acuwwu haytaamak kayrih yaysi
kinni.

59. Diggah Yalli yakcineeniih edde
leedan arac ken culsele (Jannat
kinnuk), kaadu diggah Yalli kay
gitah yawqe mara yaaxigi, Kay gita
cine marah xiqliiy digaaláh keenit
mayassisika.

60. Woo caagidiy baxxaqqa koh
hayneeh kol maaqne tonnaay
dulmih caddok edde tatreenni
biyaaken num dulmik kaal
baaheenih innah tanim
keenil baahaamih idini kaah
yontocowwimeeh wohul dambi kaa
mayabbixa, tohuk lakal woo mari
kaat qagteeh dulmih caddok kaat
tatrek diggah yalli kaa cate leeh
kaa qokle-le, diggah Yalli dambi
leelah qafu abeey dambi cabtili
kinni.

61. Diggah Yallay woo qadaalatal tan
madqooqi siinih madqe usuk cakki
Yallay faxxa haam abam duuda
kinni Kay dudda tascasseemik
tanim, bar laqót culsaah, laqó
barat culsaama, kaadu diggah Yalli
ummaan xongoló yaabbi, ummaan
abina yabali kinni.

62. Toh kah kinnim diggah Yalli,
usuk cakki Yallay qibaadá kaak
sa hebeltô numuh kak aguude
wayta kinni, diggah koros
Yallak kalah uqbusdu haytam
is deedalay tu-xiqewaytaah, tu-

لَيُدْخِلَنَّهُم مُدْخَلًا يَرْضُونَهُ وَلَانَ
الْهَمَّ لَعَلَيْهِ حَيَّهُ ٥٤

*ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَوْقَبَ
بِهِ ثُمَّ أَغْفَرَ عَلَيْهِ لَيَسْتُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ
الْهَمَّ لَعَلَى فُؤُدْ غَفُورٌ ٦٥

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِحُ الْيَلَى فِي
النَّهَارِ وَيُؤْلِحُ النَّهَارَ فِي الْيَلِ وَأَنَّ
الْهَمَّ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ٦٦

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ
هُوَ أَعْلَى الْكَبِيرُ ٦٧

kalewayta kinniimi, kaadu diggah Yalli usuk isi ginók fayya iyyaah, ummaanimik nabah.

63. Nabiyow matablanna! Diggah Yalli Qaraanak lee oobiseeh (rob kinnuk), baaxó cooxuk teetil tobokeemih anxixinuk maacissam, diggah Yalli isi naqoosah xuwaliiy adda yaaxigi kinni Baaxok ubukku ittam keenih yeeyeeqeemil.
64. Qaranwal taniimiiy, baaxól tanim inkih Yalli le, kaadu diggah Yalli usuk gaddaliy tuk ceytewaay, kulli caalatal faylali kinni.
65. Matablanna! Diggah Yalli baaxól taniimiiy, doynikiy badal Kay amrih gexxa siinh qanem, kaadu qaran baaxol radaamak tabbixem Yalla, Kay idini akke waytek marada, diggah Yalli sinaamah allaaqalli, nacrurli kinni.
66. Suge waytik sin ginteeh sin taynuwweeh, tohuk lakat sin qiddaah, tohuk lakat rabteeniik gamadal sin taynuwweem Yalla kinni, diggah seehadayti kaxxa angoddii kee koroosannuli kinni.
67. Taturru itte ummattak ummaan ummatah le madqa madaqneeh usun woo madqal taamitan,, toysa Nabiyow makki koros islaam diiniih madqaa kee qibaadak Yalli koo kah amrissi heemil koo keemaarise woonay, kaadu ku-Rabbi inkittoysaanam kee qibaadá

أَلَّا تَرَأَنَ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا يَعِدُ
فَقُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرٌ إِذَنَ اللَّهِ
لَطِيفٌ خَيْرٌ ﴿٢٣﴾

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ الْغَنَىُ الْحَمِيدُ ﴿٦٩﴾

أَلَّا تَرَأَنَ اللَّهَ سَخَّرَ كُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
وَالْفُلَكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ
السَّمَاءَ أَنْ تَقْعُدَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ
اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾

وَهُوَ الَّذِي أَخْيَاهُمْ بُشْرَىٰ يُمْسِكُ ثُرَاثَ
يُحِيقُّ كُلَّ إِنْسَانٍ لِّكُفُورِهِ ﴿٦٦﴾

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلَنَا مَسْكَاهُمْ
نَاسِكُوُهُ فَلَا يُنَزِّعُنَّاهُ فِي الْأَمْرِ وَلَا
إِلَيْرِتَكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٧﴾

kaah caglisaaanamal sinaamah sec,
diggah atu massale gitay makó
aalle waah bagul tanik.

68. Kaadu usun deedalal koo giddiyaanamak kate weenik ken kah sectah taniimil, toysa isin koroosannuu kee dirabboysiyyak abba haytaanam Yalli yaaxige keenik ixxic.
69. Muslimiin kee korosey Yalli Qhiyaamah ayró diini caagidik sitta elle waak sugteenimil sin fan meklele.
70. A-Nabiyow diggah Yalli Qaran kee baaxól tanim inkih yaaxigem maaxaginnitoo? Diggah toh lawcal-macfuuz addal tan, diggah toh yaaxigem Yallal xabcinih.
71. Koros Yallak kalah numtinwellittey Yalli hebeltô kitaabal tet yaqbudeenimkeh sumaq kah oobiseweh, usun Yallitte kinnoonumih ixxiga kak aallewaana yaqbuden, kaadu daalimiin (koros kinnuk) hebeltô cateynay Yallih digaalá keenik waasa mali.
72. Kaadu A-korosul Ni-Qhuraanih aayoota baxxaqqa luk keenil tankirriyime waqdi, koroosite marih foocittel faxewaynan kee naqabu table, Nabiyow moominiinik Ni-aayoota keenil yakriyeeh, Yallah ken seeca mara uma atkah aatuke Raarra haan, moominiiniy Qhuraan

وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِّ الْهُدًى أَعْمَلُ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

الَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ كُمْبُوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا
كُنْتُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
سُلْطَانًا وَمَا يُسَلِّمُ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾

وَإِذَا نَشَّلَ عَلَيْهِمْ أَيَّتُنَا بَيْتَنَا تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلْمُنْكَرُ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتَلَوَّنُ عَلَيْهِمْ أَيَّتُنَا قُلْ
أَفَلَمْ يَرَوْا أَنَّ الْأَنْارَةَ مِنْ ذَلِكُمُ الْأَنَارَةُ وَعَدَهَا اللَّهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسُ الْمُصِيرُ ﴿٧٢﴾

siinil takriyeh liton naqabuk, sin
garil wohuk naqabuh gibiduk
Raqtam siinih warsoo?keenik
ixxic Nabiyow: woh giray Yalli
koroosite mara kah xagnise kinni
akeeral, kaadu gira is manxu uma
gacsimeynay fan kak gacaana
kinni.

73. Kee sinaamey (koros kinnuk) isin Yallak kalah taqbuden yallitel ceelallo siinih tumuggurek tet ankacisaay tet cubbusa, diggah isin Yallak kalah taqbuden yallitte inkinnah inki kaaqaytu gintam madudda, inkih yakkeenimiik kay giniyyah kobxan way, kaadu kaaqayti tu-keenik qawek, wohim kaak macatan, korostay Yallak kalah yaqbude Yallitek kayri gurrusaa kee usuk kayri kak gurrusa Yallitte inkih boola leeh bura-le.
74. Koros Yalla nummâ maynabay Kaa celtah kaa maynabinna agleyta kaat heen waqdi, diggah Yalli qandeli maysoli.
75. Yalli malaykak isi ambiyâ fanah ruuba farmoytitte doora isi wacyi ken guddussamkeh, kaadu sinaamak farmoytittey Yallih farmó sinam guddussa doora, diggah Yalli isi naqoosah yab yaabbi ken taamoomi yabali.
76. Yalli keenik foocat tanim kee keenik lakat tanim yaaxigeh (malaykaa kee farmoytit kinnuk) kaadu caagiida inkih Yallâ fanah gactsimta akeeral.

يَأَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَإِنْ شَاءُوا مُؤْمِنٌ
إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ
يَخْلُقُوا ذُرْبًا وَلَا يُجْمِعُوا لَهُ وَلَنْ
يَسْلُبُهُمُ الْدُّنْبُابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنِقُونَ
مِنْهُ ضَعْفُ الظَّالِمِ وَالْمَظْلُوبُ
(٧٥)

مَا قَدَرُوا اللَّهُ حَقًّا قَدَرَهُ إِنَّ اللَّهَ لَغَوِيٌّ
عَزِيزٌ
(٧٦)

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ
(٧٧)

يَعْلَمُ مَا يَبْتَأِسُ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلَفُهُمْ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
(٧٨)

77. Yeemene maraw salat abtan waqdi
 Salaatat rukuuq kee sujuud abaay,
 sinni Rabbi uqbuda qibaadá kaah
 caglisak, kaadu maqaane aba!
 Jannatal taffoofeeniih Ruffu
 ittaanamkeh.

78. Kaadu moominiiney nummâ
 gicloh ingicilliya sinni maaluuy,
 sinni nafsih Yallih Qangara
 fayya ittamkeh, Yalli isi diinih
 sin doorek, kaadu A- diinil
 gibdaa kee ceya sin amol
 mahanna, Ama diiniy xabcini
 sin abba Nabii Ibraahim diini
 kinni, usuk (Yalla kinnuk) sin
 muggaaqise muslimiinil naharsi
 kitoobay isi Ambiyal oobisee kee
 A-Qhuraanay Nabii Mucammad al-
 ﷺ oobiseh addal inkih,
 sin farmoyti Mucammad Yallih
 diini sin gudduyseemil sumaq
 siinil yakkeeh, isin sinaamal
 ken farmoytit Yallih diini ken
 guddusseemil sumaq keenil
 takkeenimkeh, toysa muslimiiney
 salat soolisaay aba, kaadu sinni
 maaluk zaká acuwaay, Yalla
 eleelitaay kaal kelita, usuk sin
 Awlaytuy sin catay sin caagiida
 gabat-le kinnik, Yalli manxu meqe
 awlaytuuy, manxu meqe cateyna
 kinnii.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ هَمَّوْا رَكْعَةً وَسَجْدَةً وَأَعْبَدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

وَجَهَدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ أَجْتَبَ لَهُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْهِمْ فِي الَّذِينَ مِنْ حَرَجَ قَلَّةً أَيْكُمْ إِبْرَاهِيمُ هُوَ سَمَدَ لَهُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَإِذَا قَرِئَ الْأَذْكُورَةَ وَأَعْتَصُمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَانَا فَقَعَمَ الْمُؤْلَى وَيَقْعِمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

SUURAT AL-MUUMINUUN

Makkal Obte, 118 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nummah Yallaa kee kay farmoyta nummasse moominiin girák naggowteeh jannat culim geenimil yoffooseenih.
2. Usun sinni salaatay abaanat Yallak meesileeh, xagar Ramma kak iyya mara.
3. Kaadu usun maxcoocaay, abnittek maqaane edde aneewaytaamat derre caba mara.
4. Kaadu usun sinni maaluk cakkisita marah zaká yacee mara kinnon.
5. Kaadu usun Yalli caraamu abba heemik sinni sambooba dacrisa mara kinnon.
6. Usun sinni gennaaqoh agabu akke waytek, hinnay say Naqoosak ken gaba timlikem akke waytek sinni sambooba dacrisa mara, tokkel diggah usun wohul qeemit maloonuuy madiggalsiman.
7. Ama edde yabne ken gennaaqoh agabuu kee ken say-naqoosak wadir akam gurrusa mari, toysa woo mari usun umaanet caddok tatré mara.
8. Kaadu usun sinni amaanoottaa kee sinni xaganan dacrisa mara.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ اللَّهُمَّ مُؤْمِنَوْنَ ①

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ حَشِيعُونَ ②

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْأَغْرِي مُعْرِضُونَ ③

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوْنَةِ فَقَاعُونَ ④

وَالَّذِينَ هُمْ لِرُوْجَهِمْ حَفِظُونَ ⑤

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَكَّتَ أَيْمَانُهُمْ
فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مُلَوِّمِينَ ⑥

فَمَنْ أَبْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ⑦

وَالَّذِينَ هُمْ لَا يَنْتَهُمْ وَعَمِدُهُمْ رَعْوَتَ ⑧

9. Kaadu usun sinni salat (koona waktih salat kinnuk) le-waktil dacrisaah umman kaa aba mara.
10. Too mari usun jannat nagra mara kinnon.
11. Woo mari usun Firdowsi deqsita Jannat nagra mara usun kaal waarak.
12. Nummah seehadaytu (Aadam kinnuk) Baaxooxak inkih beyne kallaytuk kaa ginne.
13. Tohuk lakal kay samad labhâ xiironuk yawqe daacoytak abne daccarsime aracal kaa hayne (say marih maxax kinnuk).
14. Tohuk lakat too tiffoyta dabloytâh ginneeh, dabloytâ cadoytâ ginneeh, cadoytâ lafoofih ginne, tokkel too lafoofi cadot sarisne, tohuk lakat aka ginoh kaa ginne rooci kaat haynaamal, Yalli fayya iyyaah massakaxxa cakkisitaah ginó abba haytaamak inkih ginoh yayseh.
15. Tohuk lakat diggah isin sinaamey woo manoh lakat qumri siinik yamurruqe waqdi raba mara akketton.
16. Tohuk lakat diggah isin Qhiyaamah ayró nuwwuk sinni magooqak cisab kee galtóh Yalli sin ugse-le.
17. Nummah sin amol malcina qaran ginneeh, nanu ginô caagidik garcitaah hawweena mara hinnino iyye Yalli.

وَالَّذِينَ هُرَى عَلَى صَاحْبَتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يَرْثُونَ الْفِرَدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا إِلَيْنَا نَسَاءً مِّنْ سُلَالَةِ مَنْ طَيَّبَنِ ﴿٤﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارِ مَكَانٍ ﴿٥﴾

ثُمَّ خَلَقْنَا أَنْطُفَةً عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عَظِيمًا فَكَسَوْنَا الْعَظِيمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقَاءً أَخْرَى فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَكْبَرُ لَهُ لَذِيقَيْنِ ﴿٦﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيَسُوْنَ ﴿٧﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ تُبَعَثُونَ ﴿٨﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَرَقَ كُلُّ سَيْمَ طَرَائِقَ وَمَا كَانَ عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿٩﴾

- 18.** Kaadu nanu Qaraanak lee waadol oobisneeh baaxol tet dabqisne teetit tantifiqeennimkeh, kaadu Nanu diggah tet elle hayne ikkek tet beynaah kallaamah dudda-lino.
- 19.** Tokkel teetit tamiiraa (nakila kinnuk) kee qinab bustaanwa (masnoona kinnuk) siinih edde nuysubuke, kay addal maggo caxâ mixu litoonuuh kaak takmen.
- 20.** Kaadu zaytuun deqsitta caxay tuuri-siina deqsitta qaleh derfal tawqeey taabukey saliidiy yakme mari sukutii kee saaloh haysita kak taxmuumeeni edde siinih nuysubke.
- 21.** Kaadu sinaamey diggah siinih ginne lacat kas elle geytaanam liton, kay baguk xullee kee qabalak fanak yawqe canak sin nafqeeh mayisna (nafqe) kaadu wohuk kalah maggo tuxxiq (aroobaay, subaacaay...) kaat litoonuuh, cadó kaak takmen.
- 22.** Kaadu sinaamey barril gaalat quukumtaanaah badal dawaanikil quukumtan.
- 23.** Nummah Nabii Nuuc le marâ fanah rubneeh yi-maraw Yalla inkittoysaay dibuk kaa uqbuda kaak- sa nammeyhaytô Yalla mantuunuk isin kay digaalák mameesittaanaa? kaak kalihim taqbuden waqdi keenik iyye.
- 24.** Tokkel kay marak kaxxa maray miroctih yaniy koroosite miraacisan marak iyyeh:A- Nuucuy

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَا مَاءِ قَدَرٍ فَاسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابِهِ لَقَدْ رُونَ

﴿١﴾

فَإِنْ شَاءَنَا كُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَبٍ
لَكُوْفِيهَا قَوْكَهُ كَبِيرَهُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

﴿٢﴾

وَشَجَرَهُ تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَسْتُ
بِالْدُّهُنِ وَصَبْعَ لَلَّاكِيلِتَ

﴿٣﴾

وَإِنَّ لَكُوْفِيْنَ الْأَنْعَمِ لَعِبَرَةَ سُتْقَنَ كُمْ مَعَافِ
بُطْوَنَهَا وَلَكُوْفِيهَا مَنْفَعَ كَبِيرَهُ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ

﴿٤﴾

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلَكِ تَحْمَلُونَ

﴿٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُ دُوَالَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَإِنَّا
تَسْتَقُونَ

﴿٦﴾

فَقَالَ الْمُلُوكُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مُّتَكَبِّرٌ يُدَانِ يَنْفَضِلُ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ

anu Yallih farmoya kinniyo iyya
 usuk kalah tu-hinna sin innah
 yan seehadaytu akke waytek,
 usuk siinik isi yaysiiseeh abba
 siinik yakkem faxa numu, Yalli
 farmoya neh ruubam faxinnay
 malaykak farmoya neh ruubak
 yeneeh oobisak yen, annah yan
 yab nek naharsi abbobtih addal
 maabbinooy, num maxacco.

- 25.** A-num (Nabii Nuuc kinnuk) usuk
 kalah tu-hinna cabboote num akke
 waytek, toysa isin usuk cabuk
 qaffootee kee hinnay edde rabe
 yakke waktî fanah kaah qambaala
 keenik iyyen.
- 26.** Nabii Nuuc yi-Rabbow Yi-
 maral yoo qokol ku-farmok
 ken gudduyseemil yoo
 dirabboyseenimih sabbatah iyye.
- 27.** Too waqdi Nabii Nuucul wacyi
 oobisne Ni-mablaay Ni-dacayriiy
 Ni-amriiy Ni-catoh gubaak doynik
 bicisa iyyaanamal, tokkel ku-marak
 koroosite marih digaaláh Ni-amri
 yamaateeh muufek lee tanfuxxuke
 waqdi, toysa ummaan iimiyy rooci-
 lek labtii kee saytiyaay ku-buxah
 marak kol teemenem teetil (doynik
 kinnuk) culus, ku-buxah marak
 maxco keenik elle taturteemiy
 finqah raqta akke waytek, kaadu
 ku-marak isi nafsi koroosannut
 yudlume marih wadiyya yoo
 messerin diggah usun maggo-leet
 xuumume (antuxxuquyme) loonuk.

اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَكًا مَّا سَمِعْنَا بِهِدَى فِي
 إِبْرَاهِيمَ الْأَوَّلَينَ ﴿٤﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ يَهْدِي حِجَةً فَتَرْبَصُوا بِهِ حَتَّى
 حِيجَنٍ ﴿٥﴾

قَالَ رَبِّيْ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُوْنِي ﴿٦﴾

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ أَصْبَعَ الْفُلَكَ يَأْعِيْنَا
 وَوَحَيْنَا فِي ذَاجَةَ أَمْرِنَا وَفَارَ السَّوْرُ فَأَسْلَكَ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ رَوْجَيْنِ أُثْرَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
 مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقُولُ مِنْهُمْ وَلَا تُخْتَبِئْنِي فِي
 الْدِّينِ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرِبُوْنَ ﴿٧﴾

- 28.** Yalli Nabii Nuucuk koo kee kolluk yan mari doynik feerriiy, tet amol massowwu ittan waqdi, Yallay daalimiinih yan marak (koros kinnuk) nee naggioyse fayla-le ixxic.
- 29.** Kaadu yi-Rabbow doynikik saay-leeh barkat-le obtimih yoo oobis, Atu aracal oobissi haytaamak kayrih yayse Rabbi kinnitok ixxic.
- 30.** Diggah too Nabii Nuuc marak koroositteemit abne finqaa kee keenik yeemene marat abne naggioysiyyat Yallih farmoytit numma taceeh nummat yabtam tascasse astootiy baxxaqqa itta edde tan, Nanu ni-naqoosa umaanee kee maqaanel mokkora (yaqiyiyire) mara kinnino.
- 31.** Nabii Nuuc mari finqteek lakat aka hora ginné (Qaad deqsita mara kinnuk).
- 32.** Tokkel keenih yaabukeeh ken addal cateh yan farmoya (Nabii Huud kinnuk) keenih rubne, Yalla inkittoysaay dibuk kaa uqbuda kaak-sa cakkil taqbuden Yalla mantuunuk, tokkel Yallih digaalák mameesittaanaa? kaak kalihim taqbuden waqdi keenik iyye.
- 33.** Kaadu kay marak kaxxa maray miroctih yaniy koroositeeh akeerah angaaraw dirabboyseeh addunyâ manol hatkisne miraacisan marak A-numuy (Nabii Huud kinnuk) anu Yallih farmoya kinniyo iyya

فَإِذَا أَسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلَكِ فَقُولِي
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَخَّانَنَا مِنْ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾

وَقُلْ رَبِّيْ أَنِّي مُنْزَلٌ مُبَارِكًا وَأَنَّتِ حَمْرَ
الْمُنْزَلِيْنَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنَّ هَذَا لَبَيْتَنَ ﴿٣٠﴾

لَمْ أَشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِ قَرَنَاءَ لَحَّيْنَ ﴿٣١﴾

فَأَنْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرِهِ وَأَفَلَّا تَتَسْقُونَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الْمُلَائِكَ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِإِقْرَاءِ الْآخِرَةِ وَأَنْفَقُوهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مُّقْتُلٌ كُفَّارٌ يَأْكُلُ مَا
تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرُبُ مِمَّا آشَرْتُونَ ﴿٣٣﴾

usuk kalah tu-hinna sin innah
seehadaytuy isin kak takmeenimik
yakmeeh isin kak taaqubeenimik
yaaqube akke waytek iyyen.

- 34.** Kaadu sin innah yan seehadaytih
amri oggolteeniih katayteenik,
toysa diggah kasaarite mari siini,
sinni Yalllitte cabteeniih kaa
katayteenimih sabbatah.

- 35.** Usuk (Nabii Huud kinnuk) Sin
xagnisaa? Diggah isin rabteeniih
burtaay bululte lafoofi takken
waqdi sinni magooqak nuwwuk
awqettoonu iyyaanamal, isin woh
mannal kaak nummassaanaa?
Keenik iyyen.

- 36.** Xeeriih, nabam xeeri Ni-maraw
isin kah xagnisimtaanam isin
rabteeniik gamadal magooqak
nuwwuk tawqoonu waytaanam
keenik iyyen!

- 37.** Ni-mano tu-hinna, A-addunyah
mano akkewaytek, horá nek
rabtaah horá nek nuwwuk raqta,
kaadu nanu ugtaah yanuwwee
mara hinnino rabneek gamadal
iyyen.

- 38.** Ama iimaanâ fanah siinih seeca
num, usuk iyyam tu-hinna Yallal
dirab ginnaasitam akke waytek,
kaadu nanu kaa nummaysa mara
hinnino usuk iyyaamal iyyen.

- 39.** Nabii Huud yi-Rabbow yoo qokol
ku-farmok ken gudduyseemil yoo
dirabboseenimih sabbatah iyye.

وَلَئِنْ أَطْعَثْتُمْ شَرَابًا كُجُوكًا كُجُوكًا إِذَا الْحَسِيرُونَ ﴿٢٦﴾

أَيَعْدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مَشَّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعَظِيمًا
أَنَّكُمْ مُّحَرَّجُونَ ﴿٢٧﴾

*هَيَاهَاتَ هَيَاهَاتَ لِمَا نُوعِدُونَ ﴿٢٨﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا حَيَا تَأْلِفُ الدُّنْيَا مُمُوتٌ وَنَحْيَا أَوْمًا
نَحْنُ بِمَعْوِثَتِنَ ﴿٢٩﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ أَفَرَأَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا
نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٠﴾

قَالَ رَبِّيْ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَبْتُنِي ﴿٣١﴾

- 40.** Kay Rabbi kaal gacisak: inni nafsil xiibita immay dago waktik wadir keenil obtu wayta digaaláh nadaamita marah maacise-lon iyye.
- 41.** Edde luk Jibriil gibdi xongoloo kee caacayay cakkil keenil rubnet ken finqisne, tokkel weeqi baahe buura ken abne, tokkel daalimiiniih yan maray koroosite Yalli ken finqisay isi Racmatak mayxaarah ken yayxaaray!
- 42.** Nabii Huud mari finqiteek lakat aka horaari ginne.
- 43.** Yallih farmoytit dirabbosse ummattak faxe ummataay takkay tet finqah xagne waktik mataakumaay maraqta.
- 44.** Tohuk lakat Ninni farmoytit itta kataatak rubne, ummaan ummattah tet farmoyti teetih amaatinnaanih waqdi kaa dirabbosah, tokkel garu-garu keenik katasne finqaa kee baatil, kaadu edde walalan mara ken abne keenil ciggila marah, Tokkel Yallih farmoytit nummaysewaa marah finqi yanay, Yalli isi Racmatak mayxaarah ken yayxaaray!
- 45.** Tohuk lakat Nabii Muusaa kee kay toobokoya Nabii Haaruun Ni-astootii (sagla astá kinnuk) kee baxxaqqaa iyya Sumaaqal ken rubne.
- 46.** Firqawnaa kee kay kaxxa-marâ fanah ken rubne, tokkel ken nammayal (Nabii Muusaa

فَالْعَمَّاقَلِيلُ لِيُصَبِّحُنَّ نَذَرِ مِينَ ﴿٦﴾

فَأَخَذَنَّهُمُ الظَّبَابُكَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ
عُشَّاءَ فَبَعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِ هُمْ فُرْنَانًا أَخَرِينَ ﴿٨﴾

مَا أَتَسِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَاهَا وَمَا يَسْتَحْجِرُونَ ﴿٩﴾

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَبَاعِدُ كُلَّ مَا جَاءَ أَمْمَةَ رَسُولِنَا
كَذِبُونَ فَلَمَّا تَعَنَّتْ بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ فَبَعْدَ الْقَوْمِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَرُونَ بِإِيمَانِنَا وَرُسُلَطَنِ
مُّهَمَّينَ ﴿١١﴾

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلِائِكَتِهِ فَأَسْتَكْبِرُوا وَكَانُوا قَوْمًا
عَالِيَّينَ ﴿١٢﴾

kee Nabii Haaruun kinnuk)
yaamineenimik kaxxa
mariiniteeniih sinam yadlumeeh
biyaakaah amo keenil yaxxeere
mara yekken.

- 47.** Tokkel ninnah yan namma
seehadaytuy ni-bisle nummasnaa?
ken mari naqoosah innah neh
Rammitak iyyen.
- 48.** Tokkel ken nammay (Nabii Muusaa
kee Nabii Haaruun kinnuk)
dirabboyseeniih, badat finqite mara
yekken.
- 49.** Nummah Nabii Muusah tawraat
kitab necee, kay mari tirri elle
iyyamkeh.
- 50.** Kaadu maryam baxa Nabii Qiisaa
kee kay ina astay Ni-dudda elle
yaaxiggeeni ken abneeh, baaxok
fayya iyya aracay madabah missa
meqey gexxa lee-lel dabqah ken
hayne.
- 51.** Kee A-farmoytittey meqe rizqhiy
calaalik yani akumaay meqe
taamoomi abbaasita, diggah anu
isin abba haytaanam yaaxigi
kinniyooh, sin taamoomik tu-yok
maqellittak keenik iyye Yalli.
- 52.** Diggah tama sin diini inki diini
Yi-farmoytiitow, kaadu anu sin
Rabbi kinniyok sin elle amrisem
abtaanaah, sin kak waaseemik
waasimtaanamal yok meesita
keenik iyye Yalli.

فَقَالُوا لَنُؤْمِنُ لِشَرِّينَ مُشَلَّاتٍ وَقَوْمٌ هُمْ كَاذِبُونَ

عَيْدُونَ

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهَمَّكِينَ

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لِعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

وَجَعَلْنَا لَابْنَ مَرْيَمَ وَأَمَّهُ وَإِيَّاهُ وَعَوْيَّهُمَا إِلَى

رَبِّوْقَ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ

يَأَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّ أَمْرٍ مِنَ الظَّبِيرَاتِ وَأَعْمَلُوا

صَلِحًا حَافِظِينَ بِمَا نَعْمَلُونَ عَلَيْمٌ

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّةٌ كُفَّارٌ أُمَّةٌ وَجَهَادٌ وَأَنَّا رَبُّنَا

فَإِنَّهُمْ فَاغْتَوْنَ

- 53.** Ummatta isi diinil itta wayteeh, baxan baxsinteeh, hortá hortá tekke, kulli butta keenik sinnih loonumut wallitaah yassokoote mara yekken cakkil yaniinim akkaluk.
- 54.** Toysa Nabiyow ken (makki koros kinnuk) makoo kee ken agay-waagat edde ken cab, digaalá keenil edde obta waktî fanah.
- 55.** A-koros addunyal maaluu kee xaylo keenih kah naceem kayriy cakkisitaanay keenih niysissike yakkaleenii?
- 56.** Cagalah Kayritte keenih kah naysissikem mokkoroo kee lawsiyya, kinnih immay usun woh yaaxige maray xanga-le hinna.
- 57.** Diggah moominiin usun sinni Rabbik aban meesih gibdah bultuk (bohoy) iyyaanah Yalli ken kak meesiiseemik cibbarsima mara kinnon.
- 58.** Kaadu usun sinni Rabbih aayoota nummaysaah teetil taamita mara.
- 59.** Kaadu usun sinni Rabbi inkittoysaah qibaada kaah caglisaaah agleyta kaat haa mara hinnon.
- 60.** Kaadu usun maaluk yaceenim kee meqe taamoomik abaanam sorkocobaxitte keenik Yallak meesitak aba mara, aben meqe taamoomi Yallah xaql keenik oggolsime waytaah kay digaalák

فَنَقْطَعُوا أَمْرُهُمْ بِإِنْهَمْ رَبِّكُلُّ حَزْبٍ يَمَا لَدَيْهِمْ فِي حَوْنَ ﴿٥٣﴾

فَذَرْهُمْ فِي عَمَرَتْهُمْ حَتَّىٰ جِينَ ﴿٥٤﴾

أَيَّسَسُونَ أَنَّمَا يُدْهِرُ بِهِ مِنْ قَالٍ وَبَيْنَ ﴿٥٥﴾

سُارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلَ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَمْسَةِ رَبِّيْمٍ مُّسْفِقُونَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِعِيَاتِ رَبِّيْمٍ لَّوْمُؤْنُونَ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّيْمٍ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً أَنَّوْ أَقْوَبُهُمْ مَرْجِلَةً أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّيْمٍ حِجُونَ ﴿٦٠﴾

ken naggioyse waytaamih bololuh,
diggah usun Qhiyaamah ayro kaa
fan cisaabah gacan waqdi.

61. Woo maray tama weeloolat
weeloysime meqe taamoomih
abittot yasissikeeh usun teetî fanah
Qalala mara kinnon.
 62. Ni-naqoosak hebeltô nafsi usuk
duude waamah kaa mamrisnaay
kaal mahayna, usuk duudam akke
waytek, kaadu ken taamoomi
nigaril cakkit yaaba kitaabal
(malayka ken taamoomi elle
taktube kitab kinnuk) kutbeh
taniih, usun mayandulluman.
 63. Wonna hinnay koros
sorkocobaxitte iggimaay
agay-waagat tan A-Qhuraanal
yaamineenimik, kaadu usun wohuk
kalah maggo uma taamoomi-
lon, usun tet taamite-lon Yallak
naqabuu kee digaalá geyaanamkeh.
 64. Keenik gaddaloolaa kee abbobtiy
battritte digaalâh ken nabbixeeh ken
digaalla waqdi, usun too waqdi nee
wada axcuk deerisan.
 65. Keenik iyyaanah: asaaku nee
wadah madeerisinaay maboogisina
diggah isin Ni-digaalák sinni nafsi
macattaanaay, sin cattam matanak.
 66. Nummah Yi-aayoota addunyal
siinil ankiriyimak sugte tet
nummassaanamkeh, tokkel isin
derre-derreh gacak sugten Qhuraan
taabbeenimih naqabuh.

أَوْلَئِكَ يُسَرِّعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا
سَلِيقُونَ ٦١

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَوْلَدِنَا كِتَابٌ
يَأْتِيْقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي عَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْ

حَتَّىٰ إِذَا أَخْذَنَا مُؤْمِنَةً فِيهِمْ بِالْعَدَابِ إِذَا هُمْ
يَبْكِرُونَ ﴿٦٤﴾

لَا يَجْعَلُ الْيَوْمَ أَنَّكُمْ مِّنَ الْمُنْصَرِونَ

فَدَكَانَتْ إِيَّتِي تُسْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ
أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ

67. Makki mara kinnino ittaanamal iimaanak kaxxa-mariinitak sugten, bar uma yaabat walalak Qhuraan kee Nabii qaybisak xintan.

مُسْتَكِبِينَ يَهُ سَلِمَ رَانَهُجُرُونَ ﴿٧﴾

68. A-koros A-Qhuraan maxco macubbusaa! Kay numma yaaxigeenimkeh, hinnak iimaanak ken waassem keenik naharsi abbobtih amaate waytem keenih temeteetemih sabbataa? Diinii kee madqooqik.

أَفَلَمْ يَدَبَّرُوا الْقُوَّلَ أَمْ جَاءَهُ مَا لَمْ يَأْتِ
إِنَّا بِآيَاتِهِمْ أَلَّا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

69. Hinnak cakki katayyuk ken waassam ken farmoyti Mucammad kinni num aaxige waanannaa usun kay amri kah cinaanaah kaa kah yangaddeenim.

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٩﴾

70. Hinnak cabuliy cabu-le kaak iyyaanaa? Wonna hinnay usuk cakki diini-luk keenih yemeeteeh, keenik maggo mari cakki niqbah.

أَمْ يَقُولُونَ يَهُ حِتَّةً بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ
وَأَكَثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَدِهُونَ ﴿١٠﴾

71. Yalli ken nafsih fayxiixa kataataah wohuk tu-keenih madaqak suginnay, Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal tanim bayak ten, wonna hinnay ken nabnaay ken sharaf edde yanim keenih bahne (Qhuraan kinnuk) tokkel usun woo Qhuraanat derre caban.

وَلَوْ أَبْتَغَ الْحُقْقَ أَهْوَاهُ لَقَسَدَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذَكْرِهِمْ
فَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِ مُعْرِضُونَ ﴿١١﴾

72. Hinnak Nabiyow Aamine ken kaltam atu diiniih keenit abta seecol galtó ken essertaamaa? atu woh mabta ku-Rabbih xaql koh tan galtoo kee rizqhi kayrih aysuk koh raaqa, kaadu usuk rizqhi acuwwa haytaamak inkih kayrih aysuk raaqa Rabbi kinni.

أَرْسَلَنَا هُمْ خَرَجَا نَحْنُ جُرِحْتَ رَبِّكَ حَيْزُورْ وَهُوَ حَيْزُورْ
الْرَّازِقِينَ ﴿١٢﴾

- 73.** Kaadu Nabiyyow atu diggah massale gitâ fanah ken secta (islaam diini kinnuk).
- 74.** Kaadu diggah akeeral Qhiyaamah ayro ugut kee cisab yanim nummaysewaa mari diini gitay massoowak daggaweh.
- 75.** Ama koros keenih Racmatneeh, qabar kee qululuk keenil tanim fayya keenik hayinninoy koroosannuu kee sinni caddok taturut amo ayxeerak yenen badit kee agay-waagat anuk.
- 76.** Kaadu nummah digaalah ken nibbixeeh, ken mokkorrek, tokkel usun sinni Rabbih Rammitaah kaat xaaqima mara makkinnon.
- 77.** Akeeral gibdi digaala-le afa keenil fakna waqdi usun too waqdi ummaan kayrik inkiih yabboodeenih.
- 78.** Usuk Yalla kinni aytiaata kee intiitaay sorkocabaxitte siiniih gintem, isin aniqmatal Yalla faatittaananam siinik dagoh.
- 79.** Kaadu Yalla kinni sinaamey baaxô bagul sin gintem, kaadu rabteeniik gamadal kaâ fanah maagowtan cisab kee galtoh.
- 80.** Kaadu Yalla kinni suge waytik sin gintaah sin taynuwweeh sin qiddam, kaadu bar kee laqo ittal abta ciggiiliyya usuk leeh kay taama kinnik isin amahal makaskassowtaanaa ?

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ
الصِّرَاطِ لَا تَكُونُونَ

* وَلَوْرَهُمْ هُنَّ وَكَشْفَتَنَا عَمَّا يَعْمَلُونَ صُرُّ
لَلْجُوُفِ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَلُونَ

وَلَقَدْ أَخْذَنَاهُمْ بِالْعَدَابِ فَمَا أَسْتَكِنُوا
لَرَبِّهِمْ وَمَا يَضْرِبُونَ

حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَأْبَابًا ذَاقُوا عَذَابًا شَدِيدًا
إِذَا هُمْ فِي مُبْلِسُونَ

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَالْأَفَدَةَ
قِيلَادَمَائِشَكُونَ

وَهُوَ الَّذِي ذَرَكَ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ

وَهُوَ الَّذِي يُحْكِمُ وَيُبْيِثُ وَلَهُ الْحُكْمُ الْأَكْبَرُ
وَالنَّهَارُ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

- 81.** Kinnih immay ama koros
rabak wadir mano tanim
manummaysinnaay, naharsi koros
kah itte innah itte.
- 82.** Rabneeh burtaay, lafoofi nakke
waqdi, diggah nanu nammeyhaak
nanuwweeh ugtennoo iyyen.
- 83.** Nummah nee kee ni-abboti
amahah dumaak xagnisimne, amah
tu-hinna naharsi marih diroobaa
kee hayyayyoona akke waytek
iyyen.
- 84.** Nabiyow baaxoo kee teetil tanim
iyyi leeh iyyi gineeh Yaaxige mara
tekkeenik keenik ixxic.
- 85.** Yalli tet gineeh, is Yallih iimi
axcelon, toysa Yalli rabak sarra
sin uguusuwaamih duddalem
makassittaanaa? Keenik ixxic.
- 86.** Nabiyow malcina Qaraaniih Rabbi
miyyaay? Kaxxa Qarshih Rabbi
miyyaay? keenik ixxic.
- 87.** Yalli ken gineeh, usun Yallih iimi
axcelon, toysa Yallih digaalák
mameesittaanaa? Kaak kalihim
taqbuden waqdi keenik ixxic.
- 88.** Nabiyow ummaanimih reeda iyyi
leeh? Ummaanimih kadnooni iyyin
gabat taniih? Kaadu usuk (Yalla
kinnuk) wadu faxxam wadaah,
Usuk digaalá kah faxa mara kaak
waddaah cattam matan, woh
yaaxige mara tekkeenik keenik
ixxic.
- 89.** Usun kol gacisak:Reeda inkih
Yallih iimi axce-lon, toysa Yalla

بِلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوْتُرُونَ ﴿٨١﴾

قَالُوا إِنَّا ذَاهَبْنَا وَكُنَّا نُؤْرَبِّا وَعَظِيمًا أَعْلَانَا

لَمْ يَمْعُلُونَ ﴿٨٢﴾

لَقَدْ وَعْدْنَاكُمْ وَإِنَّا هَذَا مِنْ قِبْلِ

إِنْ هَذَا إِلَّا سَطْرُ الْأَوْلَيْنَ ﴿٨٣﴾

قُلْ لِمَنْ لَا يَرْجُسُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ

تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾

قُلْ مَنْ زَرَبَ السَّمَوَاتُ السَّمِيعُ وَرَبُّ الْعُرْشِ

الْعَظِيمُ ﴿٨٦﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَكَانَتْهُمْ

قُلْ مَنْ يَدْرِه مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ
يُحِيرُ وَلَا يُحَاجِرُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَلَمَّا تُسْكُنُونَ ﴿٨٨﴾

inkittossaanaah taqbudeenimik
mannel daggawtaanaa
makkottaanaa? kaak kalihim
taqbuden waqdi baab abeyni baab
siinil abeh innah keenik ixxicx.

- 90.** Wonna hinnay Qhuraan cakkil
keenih bahne, kaadu diggah
usun dirableela Yallat agleyta
haanam kee Rabi lakat ugut yanim
yangaddeenimil.
- 91.** Yalli hebeltô baxa isi nafsih
mahaysitennaay, kaadu kalah
qibaadá cakkisita Yalli kaâ luk
mayan, aka Yalli kaâ luk suginnay,
toysa kulli Yalli isi ginó haysitak
yeneeh, gari-garu keenik korisak
yeneeh, aamuk yenen addunyah
amoytiitih innah, Yalli koros
kaa edde weelossu haytaamak
saytunnooweh.
- 92.** Yalli isi ginók qellittam kee
tambulleem inkih yaaxigi
kinni, tokkel Yalli agleh kaat
hayya haanamak fayya iyeeh,
saytunnooweh.
- 93.** Ixxic Nabiyow:yi-Rabbow ama
koros addunyal digaalák kah
xagnisimtem yoo taybullu waytek,
keenî luk yoo mafinqisin.
- 94.** Toysa Yi-Rabbow daalimiinh yan
maray finqitê loowot yoo mahaysin.
- 95.** Kaadu Nabiyow nanu diggah
digaalák ken kah xagnisnem koo
naybulleemih dudda-lino.

بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَلَا هُمْ لَكَذِبُونَ ﴿٩٠﴾

مَا أَنْجَدَهُ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ وَمِنْ
إِلَهٍ إِذَا ذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ يَتَاحَ لَهُ وَلَعَلَّا
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يَصْفُونَ ﴿٩١﴾

عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَأَنَّهُ مَهْدَدٌ فَتَعْلَمُ عَمَّا
يُشَرِّكُونَ ﴿٩٢﴾

قُلْ رَبِّ إِيمَانِنِي مَا يُوَعِّدُونَ ﴿٩٣﴾

رَبِّ فَلَا تَجِدُنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرْيِكَ مَا عَيْدُهُمْ لَقَدْ رُوِنَ ﴿٩٥﴾

- 96.** Nabiyyow ku-naqboytit umam kol bahtek ken umaane maqaaney aysuk raqtat gutuqaay ken umaanel ken makataatin, nanu usun dirab kee anqasay kol abaana Naaxigehik.
- 97.** Kaadu Nabiyyow yi-Rabbow sheetoonâ waswasak Koo maggansita ixxic.
- 98.** Kaadu yi-Rabbow sheetoona yi-caagidit yolluk martaah Yolluk tangaleemik koo maggansita ixxic.
- 99.** Korosuk numuk teynah Rabi yamaate waqdi yi-Rabbow addunyâ fanah yoo gacis iyya nadaamitak.
- 100.** Iimaan kee meqe taamay addunyal cabeeh bayse abamkeh yoo gacis iyya, aleey addunyâ fanih madaara matan, diggah is Qangaray usuk edde yaabay tu-kaah xiqe wayta kinni, kaadu keenik foocal reebuy addunyah gacaanamak ken waasa yan edde ugsumoonu waan ayrô (Qhiyaamah ayrô kinnuk) fanah kaal elle suaanaah.
- 101.** Baantá fuxsumta waqdi (Qhiyaamah ayrô kinnuk), toysa too ayro ken fanat Ramaddiini maraaqaay, mariiy mara keenik messera ken geya gibdaabinh sabbatah.
- 102.** Maqaane kak temeggeeh, meqe taamah miidaan kak yiqlsee mari cisab keenik aban waqdi, toysa

أَدْعُكُمْ بِاللّٰهِ هٰيَ أَحَسْنُ الْسَّيِّئَةِ تَخْنُونَ أَعْلَمُ
بِمَا يَصْنُعُونَ ﴿٩﴾

وَقُلْ رَبِّيَّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٤٧﴾

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّيَّ أَنْ يَحْضُرُونَ ﴿٤٨﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ أَحَدٌ مُّؤْمِنٌ قَالَ رَبِّيَّ
أَرْجِعُوهُنَّ ﴿٤٩﴾

لَعَلَّيْ أَعْمَلُ صَلَاحًا فِيمَا تَرَكْتُ كُلَّهُ
إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَالِهَا وَمَنْ وَرَآهُمْ
بَرَّحَ إِلَيْهِ يَوْمَ يُبَعَّثُونَ ﴿٥٠﴾

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ
وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥١﴾

فَمَنْ ثُقلَتْ مَوَازِينُهُ وَفَوْلَتِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٥٢﴾

woo mari usun Jannatal yoffoofe
mara (limaye mara) kinnon.

- 103.** Kaadu meqe taamah miidaan
kak daggooweeh, uma taamah
miidaan kak yiqlsee mari, toysa
woo mari sinni nafsi finqiseeh
kasaarise maray Jahannam giráh
addal waara kinnon.

- 104.** Ken foocitte gira carissaah, usun
tet addal foocitte cibbihaanaah
gira carisse arroobuk moddin
keenik amballuk Raqqa iyya.

- 105.** Yalli keenik iyyah: Yi-Qhuraaniih
aayoota addunyal siinil
ankirriyimak masuginnaa? tokkel
isin tet dirabboysak sugteenik.

- 106.** Ni-Rabbow ni-umaanee kee ni-
nafsi fayxi nek teyseeh, addunyal
cakki gitak makkoota marah
sugne iyyan.

- 107.** Ni-Rabbow girak nee eyyeeqaay,
addunyâ fanah nee gacis, tokkel
nanu koroosannuu kee umaaneh
gacnek, toysa nanu diggah ninni
nafsi koroosannut yudlume mara
akkennok iyyan.

- 108.** Dira! Tet addal (gira kinnuk)
daffeyaay, Yol luk mayaabina
keenik iyya Yalli.

- 109.** Diggah yi-naquoosak Buttay
moominiinh tani Ni-Rabbow
neemenehik dambi neh cabaay,
neh Racmat atu Racmatta leemik
inkih Racmattah yayse Rabbi
kinnitok axcuk sugte.

وَمَنْ حَفِظَ مَوَازِينَهُ، فَأُولَئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنَّسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَلِدُونَ ﴿١٣﴾

تَلْفُّ وُجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَلِمُونَ ﴿١٤﴾

أَلَّا تَكُنْ إِبْرَيْتِي تُشَلِّ عَيْنَيْكُمْ فَكُسْمُرِيْهَا
تُكَبِّيْرُونَ ﴿١٥﴾

قَالُوا رَبَّنَا عَلَّمْتَنَا شَفَوتَنَا وَكُنَّا قَوْمًا
ضَالِّيْلَيْتِ ﴿١٦﴾

رَبَّنَا أَخْرِيْجَنَا مِنْهَا إِنْ عُدْنَا فِيْ أَنَا
ظَلَمُوْرَ ﴿١٧﴾

قَالَ أَخْسَرُوْفِيهَا وَلَا كَلِمُونَ ﴿١٨﴾

إِنَّهُ كَانَ فَيْرِيقٌ مِنْ عَبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا
فَاعْغَرْلَنَا وَأَرَحْمَنَا وَأَنَّ حَيْرُ الرَّحْمَنِ

110. Tokkel isin anqasah ken (moominiin kinnuk) haysitten, keenil abtan anqasat gabxitten Yallih cusiyya hawwenni haytaanam fanah, sinni koroosannut edde Raqteeniih addunyal anqasah keenil asaaluk sugten.

فَلَا تَحْدُثْ مُهْرَسْخَ يَأْتِيَ حَقَّ أَنْسَوْكُ دَكَّى
وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ ضَنْحَكُونَ ﴿٦٦﴾

111. Diggah asaaku Anu Yi-naqoosak tama teemene butta jannatal ken galta, sin adaa kee Yallih taaqatal yisbireenimih sabbatah, diggah usun Jannatal yaffoofe mara (limaye mara) yekken.

إِنَّ جَزِيلَهُمْ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا إِنَّهُمْ هُمُ
الْفَلَّابِرُونَ ﴿٦٧﴾

112. Korosuk girah addal yanin waqdi, Addunyal Baaxô Bagul liggitiditħeh ixxuk magide sugteeniħħiħ keenik axcuk ken essera Yalli.

قَلَّ كُلِّ شَرٍ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِينَينَ ﴿٦٨﴾

113. Meesiyy digaalâ gibdah sabbatah ayrooy, hinnay ayrók garab sugnek alsittee kee ayrororâ loowo diggi haa mara esser iyyan.

قَالُوا إِنَّنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ نَسْكُلُ الْعَالَمَينَ ﴿٦٩﴾

114. Isin Addunyal tu-masuginniton dago wakti akke waytek, addunyal sugteeniħ gide Yallih taaqatal asbirinnitooñuy jannatal affoofak tenen, diggah isin woh yaaxige marah suginnitooñuy keenik iyye Yalli.

قَلَّ إِنْ لَيَتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

115. Sinaamey cagalah digir kee cantalbah sin ginnem tekkeleenii? Kaadu diggah isin Nee fan aduure waytaanaah gacsime waytaanam tekkeleenii cisab kee galtoh akeeral.

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَا لَعَبَّاً وَأَنَّهُ إِلَيْنَا
لَا تُرْجِعُونَ ﴿٧١﴾

- 116.** Yalli fayya iyyeeh saytunnooweh,
usuk cakki amoya kinni tu digirih
ginaamak, Kaak sa qibaadá
cakkisita Yalli mayan, meqe
Qarshiy nabâ Rabbi kinni.
- 117.** Yallâ luk aka Yalla yaqbude num
aka Yalli Qibaada cakkisitaamih
sumaq mali, toysa cagalalah kay
uma taamah galtó kay Rabbih
xaqul tan akeeral, diggah
koroosite mari affaf mali
Qhiyaamah ayró.
- 118.** Nabiyow: Yi-Rabbow dambi yoh
cabaay yoh Racmat, kaadu Atu
Racmatta leemik Racmattah yayse
Rabbi kinnitok ixxic.

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لِآئِلَّةٍ لَا هُوَ بُرٌَّ
الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ

وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًاٰ أَخْرَى لَبُرْهَنَ اللَّهِ
يَهُ فَإِنَّمَا حَسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفَلِّحُ

الْكُفَّارُ

وَقُلْ رَبِّيْ أَغْفِرْ وَأَرْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحْمَنِينَ

SUURAT AN-NUUR

Madiinal Obte, 64 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Ah Qhuraanak kaxxa suuraay tet oobisneeh, tet addal tan madqooqil taamitaanam waajib abne, Kaadu tet addal baxxaqqa itta astootiy cakki gita tascasse oobisne, moominiiney tet addal tan madqooqi kassittaanaah elle taamittaanamkeh.
2. Dalweynaa kee dalweynak ken nammayak kulli tii keenik bool adda keetalat agura (digbewee nammay kinnuk) Ken nammayah allaaqal kee xuwaw sin geewaay moominiiney, Yallih madqá keenil soolissaanamal, Yalla kee ellecaboh ayròl yaamine mara tekkeenik, Kaadu ken nammayat aban digaalat moominiinik hortá edde martay.
3. Dalweynay dalwa calalsite rihme waay kay innah dalwa calalsitte dalweyná akkee kee Yallat agleyta hayta barra tekkeh akke waytek, kaadu dalweyná dalwa calalsitte tet innah yan dalweyna akkee kee Yallat agleyta haa num yekkeh akke waytek tet rihmise waay, toh moominiinil carammowtuh dalweynaa kee dalweynák toobat geytimmi iyyam fan dalwak.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ الْنُّورِ ٦٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّبِّيْنَةُ وَالرَّابِّيْنَةُ فَاجْدُوا كُلَّ رَحِيدٍ مِّنْهُمَا مَانَهَ جَلْمِقٌ وَلَا تَأْخُذُوهُ بِهِمَا رَفِيقٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُثُرُ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَإِنْ يَوْمَ الْآخِرِ وَلَيَشَهَدَ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

٢

الرَّبِّيْنَةُ لَا يَكُونُ إِلَّا الرَّبِّيْنَةُ أَوْ مُشْرِكَةٌ وَالرَّابِّيْنَةُ لَا يَكُونُ إِلَّا الرَّابِّيْنَةُ أَوْ مُشْرِكٌ وَحْرَمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

٣

4. Dalwak yexxeere agabul dalwa haa mari, tohuk lakat wohul affara num sumaaqah baahe weenik, toysa bacra tabaniih adda keetalat ken aguraay sumaq inkinnah numuk keenik moggolina, kaadu woo mari usun Yallih amrik tawqo kinnon.
5. Wohuk wadir yotoobeeh, sinni taama yessemeqqe mari koh raaqay immay, diggah Yalli woo marah dambi cabti-li, xuwalli kinni.
6. Seehadak Sinni agabul dalwa haa mari sinni nafsik-sa sumaq mara aalleweenik, toysa keenik numuk teyni sumaq affara adda isi barra dalwa abah yubleemil Yalli yoh sumaaqita axcuk xiibitaama, diggah usuk teetil haamal numma yacee marih num kinniimil.
7. Kaadu konoyhaytô sumaaqah, diggah dalwak teetil haamal dirableelâ num ekkek Yalli isi Racmatak yoo yayxaaray axcuk xiibitaama.
8. Kaadu baqli is abteh tan dalwah teetil abeh yan sumaaqak tet tibbixe digaalá teetik gutuqtam affara adda Yalli yoh sumaaqita axcuk xiibitaama, diggah usuk dirab yacee marih num kinniimil teetil haa dalwal.
9. Kaadu konoyhaytô sumaaqah diggah usuk dalwak yol haamal numma yacee marih num yekkek, Yallih naqbi yol yanay axcuk xiibitaama.

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَدَاتِ ثُمَّ لَا يُؤْتُوا بِأَرْبَعَةَ شُهَدَاءَ فَأَجْلِدُوهُنْ مُتَمَنِّينَ جَلَدَةً وَلَا تُنْقِلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَسِيقُونَ ﴿٤﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَهُنَّ يَكُنُّ لَهُمْ شَهَدَاءَ إِلَّا أَنَّفُسُهُنْ فَشَهَدَهُمْ أَنَّهُمْ أَنْجَعُ شَهَدَاتِ اللَّهِ إِلَيْهِ وَلَمَنْ أَصْدِقَنَّ ﴿٦﴾

وَلَكُنْيَسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مَنْ الْكَذَّابِينَ ﴿٧﴾

وَيَدْرُقُونَ عَنْهَا الْعَدَابَ أَنْ تَشَهَّدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِلَيْهِ وَلَهُ لَحْنُ الْكَذَّابِينَ ﴿٨﴾

وَلَكُنْيَسَةُ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مَنْ الْصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَإِنَّ اللَّهَ
تَوَابُ حَكِيمٌ ﴿١١﴾

- 10.** Kaadu moominiiney Yallih muxxoo kee kay Racmat siinil aneewannay, siiniih hee madqal digaala siinit aysassakuk yen, kaadu diggah Yalli isi naqoosak yatoobe marak toobat oggolaah, heeh yan madqal Naggaara.
- 11.** Diggah moominiiney diraabâ gaca dirab ererih baahe mari, moominiiney siinik horta kinni, (Nabii buxah-in a Qeyshal diraabah dalwá heenim kinnuk) moominiiney (Nabii buxah maraw) siinil haanam siiniih umaane makkalina, is siiniih meqeh ikkal addunyaay akeeral, Qeysha diraabah yeerre marak kulli num keenik dambik abiteeh, orbisitem-le, Keenik kaxxam kak yussukuqqeeh, edde giirise num kaxxa digaala-le akeeral.
- 12.** Lab-moominiin kee say- moominiinik mariiy mara siinik kayrih macah dareemewee, woo dirab toobben waqdi, kayrih tet dareemaanam Qeysha cakkisitak tenek, kaadu ah baxxaqqqa-le diraabay Nabii buxah-in a Qeyshal heeni macah axceweenii?
- 13.** Woo dirableela Nabii buxah ina Qeyshal hayteemil affara num sumaq macah baahe wayteeh? Tokkel usun wohul sumaq mara baahe weenik, toysa woo mari usun dirableela Yallih xaql.
- 14.** Kaadu addunyaa kee akeeral Yallih muxxoo kee kay Racmat siinil aneewannay diraabah edde giirissen yaabal kaxxa digaalá sin xagak ten.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْأَفَافِ عَصَبَةُ مَنْ كَفَرَ لَا
تَخْسِبُهُ شَرَّ لَكَمْ بِلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لَكُمْ
أُمُرٍ يُقْنَعُهُمْ مَا أَكْسَبُوكُمْ مِنَ الْأَثْيَرِ وَالَّذِي قَرَأَ
كَبَرَهُ وَمِنْهُمْ أُكْلُهُ وَعَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٢﴾

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
بِأَنَفُسِهِمْ خَيْرٌ وَقَاتَلُوهُنَّا إِنَّكُمْ مُّرَيْتُمْ ﴿١٣﴾

لَوْلَا جَاءَهُ وَعَيَّهُ بِأَزْبَعَةٍ شَهَدَاهُ فَإِذْ كَرِيْفَتُهُ
بِالشَّهَدَاهَ اعْفَأْتُكُمْ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَفِرُونَ

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَفِي الْأُدُنْيَا
وَالْآخِرَةِ لَمْسَكُوكُمْ فِي مَا أَفْضَلْتُهُ فِيهِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

- 15.** Dirab mariiy mari arrabak gabbaaqak ixxiga kak aalle waytaanam sinni afak tayyaaqeeniih ittan waqdi, isin xabcinim kaak takkaleeniih usuk Yallih xaql dambih nabuk Raaqa.
- 16.** Kaadu moominiiney woh toobben waqdi, A-diraabat yabnam neh maxiqta macah Axce wayteenii, Ni-Rabbow atu saytunnitoh Nabii buxah-inha Qeyshal haanamak, ah kaxxa ereriyi dambi kak Naba Nabii buxah inaytay saytuni celtam hinna.
- 17.** Yalli sin kassiisaah sin waasah moominiiney, inkinnah amannah tan taamat (uma dareemuu kee dirab kinnuk) qagittaanamak, Nummah Yallal yeemene mara tekkeenik.
- 18.** Kaadu Yalli sharqi madqooqii kee kassit edde yan astooti baxxaqqa siinh haa, Yalli yaaxigi Naggaara.
- 19.** Diggah qaxumaane-le yaabittee kee taamoomi (dalwaa kee dalwa Sinaamal haanam kinnuk) yeemene marih addal fixixxam yakcine mari addunyaa kee akeeral qansarissa diggalá lon, Yalli yaaxigeeh isin mataaxigan.
- 20.** Kaadu Yallih muxxóo kee kay Racmat sin amol aneewannay sin digaalak yen, kaadu diggah Yalli xuawli nacrorli kinni.
- 21.** Yeemene maraw!sheetan maaqattootii kee gititte makataatina usuk siinik naqboytak,

إِذْ تَقَرَّنَهُ وَبِالسَّيْتَكُمْ وَتَقُولُونَ يَا أَفَوْاهُكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَلَخَسِبُوهُ وَهَيَّنَا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

وَلَوْلَا إِذْ سَمَعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا آنَّ نَتَكَبَّرُ بِهَا إِسْبِحَنَّ هَذَا بُهْتَنٌ عَظِيمٌ

يَعْظُمُ كُلُّ الْأَنْهَىٰ أَنْ تَعُودُ الْمِلْجَاهُ أَبَدًا إِنْ كُثُرَ مُؤْمِنِيَاتٍ

وَيَسِّرْ لَكُمْ لَكُمْ أَلَّا يَكُنْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكْمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يَجْهُونَ أَنْ شَيْعَ الْفَحْشَةَ فِي الْأَرْضِ
أَمْنُوا لَهُمْ دَارَبَ أَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنَّهُ لَا تَعْلَمُونَ

وَلَوْلَا فَضَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

* يَتَأَكَّلُهَا الَّذِينَ أَمْنُوا لَأَتَيْهُمْ حُطُولَاتٍ
الشَّيْطَانُ وَمَنْ يَأْتِي بِهِ حُطُولَاتٍ الشَّيْطَانُ فِي أَهْلِهِ وَ

kaadu sheetanti maaqattootii
kee gititte kataate mari, toysa
diggah usuk (sheetan kinnuk)
elle amrisam qaxuma taamaa
kee ceelewayto, kaadu Yallih
muuxxóo kee kay Racmat sin amol
aneewannay inkinnah hebeltô num
siinik saytunnoowak mananna
abe dambik, kinnih immay Yalli
dambik isih faxa mara saytunnoysa
isi naqoosak, Yalli sin maxcoocá
yaabbi, sin taamoomi yaaxigi.

- 22.** Kaadu diini muuxxóo kee
maali muuxxó-le mari siinik
xiibitewaay, mare-le maraa
kee tudagoytiitiy, Yallih gitih
sabbatah dabbaye marah maaluk
keenih acuwak sugeenim keenih
aceewoonuwaanamal xiibite
woonay usun baahen dambih
sabbatah, kaadu usun umaanek
abeenimik qafu keenih aboonay,
baaheenim keenih caboonay ken
elle digaalewoonay moominiiney
Yalli dambi siinih cabam
makicintonuu? Yalli isi Naqoosah
dambi cabtili keenih xuwalli
kinnik.
- 23.** Diggah say-moominiiniy dalwak
texxeerey wohuk garcit tanil dalwa
haa mari, addunyaay akeeral
abbarsimeeniih, Yallih Racmatak
yexxeereenih, kaadu akeeral kaxxa
digaalá lon.
- 24.** Woo digaalá ken geytam
Qhiyaamah ayro, ken arroobuuy,
ken gabooibii kee ken ibitte keenil

يَا أَمْرُ يَا لِلْحَسَنَاتِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ مَا زَانَكُمْ مِنْ كُفَّرٍ أَحَدٌ أَبْدَى
وَلَكِنَّ اللَّهَ يُرِكِي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ
٦٦

وَلَا يَأْتِي أَفْوَالُ الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةُ أَنْ يُؤْفَى
أُولَئِكُمْ وَالْمَسَكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَلَيَعْفُوا وَلَيَصْفَحُوا لَا أَنْجِبُونَ
أَنْ يَعْفُرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
٦٧

إِنَّ الَّذِينَ يَرْجُونَ الْمُحْكَمَاتِ الْغَافِلَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعْنَاهُنَّ الْأُذْنِيَا وَالْأَخْرَةَ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ
٦٨

يَوْمَ تَشَهَّدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
٦٩

sumaaqitta ayro abak sugeeniih,
axcuk sugeenimil.

25. Too ayró Yalli aben taamal ken galtó dudda luk keenih yacee cakkil, kaadu too waqdi diggah Yalli usuk cakki Yallay amri kak baxxaqqa-le kinnim yaaxigeenih.
26. Agabuk uma agabi uma labhah iimiyy, labhak uma labha uma agabih iimi, kaadu agabuk meqe agbi meqe labhah iimiyy, labhak meqe labha meqe agabih iimi, woo meqe mari uma mari keenil haah keenik iyyaamak saytunnooweenih, usun dambi cabtii kee meqe Rizqli (quusi) lon Jannatal.
27. Yeemene maraw! isin sin Qarwa akkewayta Qarwa maculina, idini esserriiy, qarwa-le marah Salaamat abba haytaanam fanah, toh abtaanam maqaaneh siinih tayseh, Yallih amri kassita mara takkeenî gidah.
28. Tokkel isin Qarwah addal num geewayteenik, toysa tet maculina culimih idini siinih acuwwu haanam fanah, kaadu gaca siinik iyyeenik, toysa manqabinay gaca, woo gacim sin nafsih saytunaaneh yaysehik, Yalli isin abbahaytaanam yaaxigi kinni.
29. Dambi siinil mali dabqah elle aneewaan Qarway tuxxiq kee caagid siinik elle yani idini maliinoh cultaanam, Yalli taybulleenim kee sinni nafsit qellissi haytaanam yaaxigeh.

يَوْمَ يُنَزَّلُ فِيهِمُ الْكِتَابُ دِينُهُمْ الْحَقُّ وَعِلْمُهُمْ أَنَّهُمْ
اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾

الْخَيْثَتُ لِلْخَيْثِينَ وَالْخَيْثُونَ
لِلْخَيْثَتِ وَالْطَّيْثَتُ لِلْطَّيْثِينَ
وَالْطَّيْثُونَ لِلْطَّيْثَتِ أَوْ لِكِ مُبَرَّعُونَ وَمَا
يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَيْرٌ ﴿٢٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا يَوْمًا غَرَّ
بُيُوتَكُمْ حَتَّىٰ سَتَأْسِفُوا وَتُسْلِمُوا عَلَىٰ
أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ ذَكْرُهُنَّ ﴿٢٧﴾

فَإِنْ لَمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا
حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ
أَنْ جُعْلُوا فَأَرْجِعُوهُمْ إِذْنًا لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
عَمَلَوْنَ عَلَيْمٌ ﴿٢٨﴾

لَيَسْ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا يَوْمًا عَيْرَ
مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعَ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدِونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

- 30.** Nabiyow: lab-moominiinik sinni intiita Ramma haysaay, sinni Sambooba dalwak dacrisa keenik ixxic, toh ken nafsih saytunaaneh aysuk Raqtak, diggah Yalli abba haanamak adda yaaxigi kinni.
- 31.** Kaadu Nabiyow say-moominiinik sinni intiita Ramma haysaay, sinni Sambooba dalwak dacrisa keenik ixxic, kaadu sinni bilqá mayballina xagaral haytan saray yambullee akke waytek, kaadu sinni musanwa sinni alilwal qidoonay alil kee katlak-tu ambullee waytamkeh, kaadu sinni bilqá sinni baqoltiksa, hinnay sinni abbottik-sa, hinnay sinni baqoltih abbottik-sa, hinnay sinni xaylooy, hinnay sinni baqoltih xaylooy, hinnay sinni toobokooy, hinnay sinni lab-toobokoh xaylooy, hinnay sinni say-toobokoh xaylok-sa, hinnay ken agabuy muslimiiniih yaniiy, hinnay naqoosak ken gaba timlikeemiiy, hinnay labhak maaqoh sinam kataata maray agbi caagid aalle waytaay, hinnay qunxa urruy agbi qawrootak-tu aaxige waak-sa num aybullee woonay, kaadu sinni ibitte baaxot aatuke woonay, sinni bilqak qelliseenim tamixxigemkeh, kaadu moominiiney inkih Yallal gaca yaffoofe mara takkeenimkeh addunyaay akeeral.
- 32.** Moominiiney siinik labhak barra sinni num kee agabuk baqala sinni say num Rihmisa, kaadu sin lab-naqoosaa kee sin say-

قُلْ لِلّمُؤْمِنَاتِ يَعْضُدُوهُنَّ أَبْصَرَهُنَّ
وَيَخْفَظُوا فِرْجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
حَيْرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٢٦﴾

وَقُلْ لِلّمُؤْمِنَاتِ يَعْضُدُوهُنَّ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ
وَيَخْفَظَنَّ فُرْجَهُنَّ وَلَا يُبَدِّلْنَ زِينَتَهُنَّ
إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلَمْ يَضْرِبْنَ بِحُمْرَهُنَّ عَلَى
جُبُونَهُنَّ وَلَا يُبَدِّلْنَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا ابْعُوْتَهُنَّ
أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ أَوْ إِبْرَاءَهُنَّ أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ
أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ
أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ أَوْ إِبْرَاهِيمَهُنَّ
أَيْمَنَهُنَّ أَوْ الْتَّسْعِينَ عِنْ أَوْلَى الْأَرْبَةِ مِنْ
الْإِجَالِ أَوْ أَطْفَلُ الْأَذْيَانِ لَمْ يَظْهُرُوا عَلَى
عَوْرَاتِ الْلِّسَاءِ وَلَا يَصْرِفُنَّ يَارْجُلَهُنَّ لِيَعْلَمَ
مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَلَوْلَا إِنَّ اللَّهَ جَمِيعًا
أَيْهَا الْمُؤْمِنُاتُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٧﴾

وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَنَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَإِمَامَيْكُمْ إِنِّي كُنْوْا فَقْرَاءً يَعْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ
فَصَابِلَهُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِمْ ﴿٢٨﴾

naqoosak meqe mara Rihmisa,
usun tumaleela yekkeenik, Yalli
isi muxxoh ken gaddaliselek, Yalli
farakka-le mupresso-li isi naqoosah
cal yaaxigi.

- 33.** Kaadu moominiiney siinik tû
dagnaa kee wohuk kalah taniimih
Rihim duude waa mari dalwak
yaxxaaray, Yalli isi muxxoh ken
gaddalissi haam fanah, kaadu
moominiiney sin naqoosak
currusiyya faxa mari nee
currusa maaluk nel haytaanam
attacceennok siinik iyyek, tokkel
woh keenik oggolaay woo xagana
keenih duudusa amaanat kee
tu-orbisaanamih dudda loonum
keenik teexegeenik, kaadu Yallih
maaluk Yalli siiniih yeceemik
catoh tu keenih acuya, kaadu sin
say naqoosa dawlah madirkisina
dalwak daccarsimaanam faxeenik
addunyâ manol geytan dago
duyyeh guran kee fayxih, kaadu
wohul ken dirkisa mari usun dalwal
ken dirkiseenik lakal, toysa diggah
Yalli keenih (dalwal dirkisan sayyo
kinnuk) dambi cabti-li xuwwaw-li
kinni.

- 34.** Sinaamey nummah baxxaqqa itta
Qhuraan Aayoota siinil oobisneeh,
siinik naharat warree marih
ceelallo siiniih noogore, kaadu tama
Aayoota Yallak meesita marah
kassiisi.

- 35.** Yalli Qaranwaa kee baaxo noorise,
kay noorih ceelallo adda-le aracay
gidaarat yaniy faanus edde yanih

وَلَيْسَتْعِفَنَّ الَّذِينَ لَا يَحْدُودُونَ بِنَكَاحَهُ
بِعَيْمَمِ اللَّهِ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ بَيْتَعُونَ الْكِتَابَ
مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَنُهُ فَكَانُوهُمْ إِنْ عَلِمُوا
فِيهِمْ خَيْرٌ وَأَطْهَرُ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي أَنْذَكَ
وَلَا تَكُنُهُمْ تَقْتَلُهُمْ عَلَى الْإِعْلَانِ إِنَّ رَبَّنَا
لَيَتَّبِعُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكَفِّهِنَّ
فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٤﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِنَ الَّذِينَ حَلَقُوا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢٥﴾

*اللهُ تُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مَثُلُ تُورِهِ
كَمَشْكُوفَةٌ فِيهَا مَصْبَاحٌ الْمَصْبَاحُ فِي

inna, woo faanus bililleh (karrat kinnuk) addat yan, woo bilille bolok iyya cutuktih inna Qaxah, usuk barkat-le caxah Saliidit ursuma, is zaytuun caxáy ayró mawqat maraqtaay, ayró kormat (ayró culmat) maraqta is fanal tani ikkal, tet Saliid ifam xayyossu haa gira kaa xage waytaway, nooriy noorit ossime (faanus diifuuy; bilillê qaxaay Salid wiriy tegele kinnuk) Yalli isi noorih isih faxa mara tirri haa, Yalli sinaamah ceelalloola yaagure elle kaskassoowaanamkeh, Yalli ummaanim yaaxigi tu-kaak maqellitta.

- 36.** A-noori elle yanim Qarway (masaagid kinnuk), Yalli tet fayya haanaah xisaanaah yassakaxxeenim kak amrisey, kay migaq elle cussuumay, carraay, saaku kaa elle saytunnoysaanaah, Salat kaah elle abaana kinni.
- 37.** Ama masaagidil Yalla cussam Labhay Qadaagaa kee tellemmo Yallih cusiyya kee salat abaanamaay zaka yaceenimik agxise wayta kinni, usun sorkocabaxittee kee intiia waqaggah edde korankorta ayrók (Qhiyaamah ayró kinnuk) meesita mara kinnon.
- 38.** Yalli abeenimik tayseemil ken galta, kaadu isi muxxo keenih ossamkeh, Yalli isi naqoosak isih faxa mara cisab maleh yarzuqhe.

رَجَاحَةً أَنْجَاجَةً كَانَهَا حَوْبٌ دُرْيٌ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَقَ تُمْكِنُكَةً زَيْوَنَةً لَا شَرْقَةً وَلَا غَرْبَةً يَكَادُرَيْهَا يُضْعِفُهُ وَلَوْمَ تَسَسَّهُ تَارُونُهُ عَلَى نُورٍ يَهْدِي الْأَنْوَرَهُ مَنْ يَشَاءُ رَضَرُهُ اللَّهُ أَلَا مَغْتَلَ لِلتَّائِشِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ٢٥

فِي يَوْمٍ أَذَتِ الْأَنْتَفَعَ وَذِكْرَ فِيهَا أَسْمُهُ وَيُسَيِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْعَدْوِ وَالْأَصَالِ ٢٦

رَجَالٌ لَا تُنْهِيهِنَّ بَحَرَةً وَلَا يَبْعَثُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامُ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءُ الزَّكُورَةِ يَخَافُونَ بَوْبَاتِ تَسْقِلَبَ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَرُ ٢٧

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَبَرِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْفُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٢٨

- 39.** Sinni Rabbil koroositeeh, kay farmoytit dirabboyse mari ken taamoomi bakarbakaaray bacaril yaniy bakaare num lee yakkaley, kay fanah yamaate waqdi usuk tuh kah suge weeh inna, kaadu tokkel Yalli aracal gulbuluh kaah (korosta kinnuk) sugaah kay uma taamah galtó kaah duudusah, Yalli cisab sissikik toogimi too xagana assexere waay.
- 40.** Hinnay ken taamoomi diteetay adda xer badal taniy, Haffo buultay, aka haffo amol kak taniy maggo Qubul amol kak yanih inna, is diteetay garab garab amol kak yani kinni, ama diteh addat yan sehadayti isi gaba yeeyeeqeh fayya heek tet yablem maxayyoysa, Yalli iimaan noori lubbil kah hee weeh tirri hee wee num, toysa tirri kaa haytam matan.
- 41.** Nabiyow mataaxigaa!diggah Yalli Qaranwaay baaxól tanim kaa saytunnossam kay ginok, kaadu Haada Qaraanal galwa fakka hayta waqdi kaa saytunnossam, Yalli isi ginó isi elle taqbude inna barseeh, nummah keenik ummaan ginó Yallah elle salatta innaa kee kaa elle saytunnossa inna teexigeh, kaadu Yalli usun abba haanam yaaxigi kaak Qellittam matana.
- 42.** Qaranwaa kee baaxô Reedá Yalli leeh gacim (madaara) Yallâ fanah yakke Qhiyaamah ayró.

وَالَّذِينَ كُفَّرُوا أَعْنَاهُمْ كَسَرَابٌ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ
الْأَطْعَامُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ فَلَمْ يَجِدُهُ شَيْئًا
وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ وَفَرَقَهُ حِسَابًا وَإِنَّ اللَّهَ
سَيِّعُ الْحِسَابِ ﴿٢٩﴾

أَوْكَظُلْمَتِ فِي بَحْرِ لِحْيٍ يَعْشَلُهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ
مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ طَلْمَتْ بَعْضَهَا فَوْقَ
بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكُنْ كَيْرَهَا ثُمَّ وَمَنْ
لَّمْ يَجْعَلْ اللَّهُ رُؤْرَا فِي الْأَمْمَةِ مِنْ نُورٍ ﴿٤٠﴾

أَلَّمْ تَرَأَنَ اللَّهَ يُسَيِّرُ لَهُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالْأَنْعَمُ صَفَقَتِ كُلُّ قَدَّعَلَمَ صَلَانَهُ
وَتَسْبِيَحَهُ وَاللَّهُ عَلَيْهِ يُمَاَنُّهُ مَعَالُونَ ﴿٤١﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
الْمُصَبِّرُ ﴿٤٢﴾

- 43.** Matabla innaa!diggah Yalli qubulta isih faxa Baaxô fanah kaa foorisah usuk fixiixih sugeek lakal itta fan kaa gaaboysam, tohuk lakal qambuuruy ittak bagul yani kaa abaah, Rob kay fanak awaqih table, Qaraanak qaleela ceela Qambuuruk Arruqle (baraf kinnuk) oobisaah, tokkel Yalli isih faxa mara teetit digaaláah isih faxa marak tet yayxeereh, Qubulti cankaxih diifi kaa wagta marak intiita Handufam xayyossu haa.
- 44.** Yallih dudda tascasse astootik tanim, Yalli bar kee laqot aba korankorsiyya ken nammayak tiyi tiil keenik ciggiilisak, diggah tohut bagi inti-le marah kas edde geyaanam tan.
- 45.** Yalli ummaan iimiyy Baaxô Bagul mutuccu itta leek (daacoya kinnuk) gine, keenik garbah gexxam taniih, namma ibah gexxam keenik tanih, kaadu affara ibah gexxam keenit tanih, Yalli isih faxam gina, diggah Yalli ummaan iimih dudda-li kinni.
- 46.** Nummah A-Qhuraaniih addal baxxaqqa itta Aayootay cakki baxxaqqa hayta oobisne, Yalli isi naqoosak isih faxa mara massa-le gitâ (islaamaninanâ diini kinnuk) fanah tirri haa.
- 47.** Munaafiqhiin: Yalla kee kay farmoya nummasneeh ken nammayih amri oggolleh iyyan, sarra keenik horta derre edde

الْمُتَرَأَنَ اللَّهُ يُرِحِي سَحَابًا فَرِيزُولُفَ بِينَهُ وَلَمْ
يَجْعَلْهُ رَكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَحْجُجُ مِنْ خَلَالِهِ
وَيَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جَبَلٍ فِيهَا مِنْ بُرْكَةٍ فَيُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرُفُهُ وَمَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا
بَرَقَهُ يَدْهُبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿٤٤﴾

يُقَبِّلُ اللَّهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعْبَرَةً
لِأَوْلَى الْأَبْصَرِ ﴿٤٥﴾

وَاللَّهُ حَاَلَ كُلَّ دَائِبٍ مِنْ مَاءٍ فِيهِمُ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ
بَطْنِهِ وَمَنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمَنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعَ يَحْتَلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ عَاقِبٌ ﴿٤٦﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ مُّبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ إِنَّا بِاللَّهِ وَبِإِلَرْسُولِ وَلَأَطْعَمَنُّ
يَتَوَلَّ فِرِيقٌ مِنْهُمْ مَنْ بَعَدَ دِلْكَ وَمَا أُولَئِكَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

cabta woh nummasneh iyyeenik gamadal, woo mari (munaafiqhiin kinnuk) usun moominiin hinnon.

48. Kaadu usun Yallaa kee kay farmoya fan secsiman waqdi, itta elle weenimil ken fan meklamkeh, too waqdi horta keenik Yallaa kee kay farmoytih mekla (cokmi) cintaah wohut derre cabta.
49. Kaadu usun (munaafiqhiin kinnuk) cakki loonum sinnik yeexegeenik, sissikuk oggole marah anuk kaâ fanah yamaaten cakkil meklam kaak (Nabii kinnuk) yaaxigeenimih sabbatah.
50. A-munaafiqhiin Sorkocabaxittet lon biyaakih sabbata innaa! Yallaa kee Yallih farmoytih madqa kah cinaanam, hinnay Nabii Mucammad nubuwannuk agaywaagitaanaa? hinnay Yallaa kee kay farmoya ken cakkik ken tadlumeemik meesitaanaa? Wonna hinnay woo mari usun sinnih daalimiiniih yaniinimih Sabbath.
51. Cagalah nummâ moominiin maxco Yallaa kee kay farmoya fan secsiman waqdi, Yallih farmoyti usun itta elle weenimil ken fan meklamkeh (yackumem), Noobbeeh, oggolleh iyyaanamak ten, woo mari usun yoffoofe mara kinnon addunyaay akeeral.
52. Yallaa kee kay farmoytih amri oggolah, Yallak meesitaah conxita mari, toysa woo mari usun Yallih

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمْ بَيْنَهُمْ
إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعَرِّضُونَ ﴿٢٨﴾

وَإِنْ يَكُنْ لَّهُمْ لَحْقٌ يَأْتُوا إِلَيْنَا مُدَّعِينَ ﴿٢٩﴾

أَفَفُلُوْبِهِمْ مَرْضٌ أَمْ أَرَتَابُوا لَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْكِمَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ وَبِلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٠﴾

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمْ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَيَعْصِي اللَّهَ وَيَنْقُضُ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَارِثُونَ ﴿٣٢﴾

digaalak yisillimeeh yoffoofe mara jannatal.

- 53.** Nabiyow Munaafiqhiin Yallal kaxxa xiibah koh xiibitte, jihaadah yawqeennimih ken amrissek kolluk yawqoonu waanamal, diraabah yoh maxiibitina keenik ixxic: sin oggol cagalalah arrabal yanim timixxigehik, diggah Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.
- 54.** Nabiyow sinaamak: Yallih amri oggolaay Yallih farmoyti amri oggola ixxic, tokkel usun amah oggolaanamat derre cabeenik, toysa cagalalah Yalli isi farmoya edde amriseeh kaal heeh yan farmoh gudduysiyyah taamitam kaal tan, kaadu Sinaamey Yalli sin edde amriseeh siinil heeh yanim katattaanaah oggoltaanam siinil tan, kaadu isin kay (Yallih farmoya kinnuk) amri oggolteenik tirri axcetton, Yallih farmoytal kalah tanim matan Yalli kaa edde Ruubeh yan diinii kee farmo baxxaqqqa-le gudduysiyyah gudduysam akke waytek.

- 55.** Seehaday Yalli siinik yeemeneeh meqe taamoomi abe mara, ken qikaah baaxô bagul ken ciggiilisuwaamah xagana keenih cule, keenik dumi maray yeemene kah ciggiilise innah, kaadu ken diiniy (islaam diini kinnuk) keenih yikcineh yani keenih arcisaah ken geyte meesih lakal, saay keenih ciggiilisu waamih xagana keenih

* وَأَسْمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَبْنَيْنَا هُنَّ لَئِنْ أَمْرَهُمْ
لَيَحْرُجُنَّ قُلْ لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً
إِنَّ اللَّهَ حَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥﴾

قُلْ اطِّبِعُوا اللَّهَ وَاطِّبِعُوا الرَّسُولُ فَإِنْ تَوَلُّوْ
فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حِلَّ وَعَلَيْكُمْ مَا حُسْنَتُمْ
وَإِنْ تُطْلِعُوهُ تَهْنَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلَغُ الْمُمْكِنُ ﴿٥﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُوْ وَسَعَمُوا
الصَّلَاحَاتِ لِيَسْتَخْرِفُنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَمَا أَسْتَخَلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَيَمْكِنَنَّ لَهُمْ دِيَنَهُمُ الَّذِي أَنْتَصَرَ
لَهُمْ وَلَيَبْدَأَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ أَمَّا
يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُفْتَنِي كُوْ هُمُ الْفَتَنُونَ ﴿٦﴾

cule, yoo inkittoysaanaah yoo
yaqbudeeniih agleh tu-yot heeween
ken tekkek, too niqmoota keenih
neceek gamadal tet yangaddeh yan
mari, toysa woo mari usun Yallih
taaqatak yewqe mara kinnon.

56. Kaadu salat dudda-luk soolisaay
aba, Zaká cakkisita marah acuwaay
Yallih farmoytih amri oggola, Yalli
siinh Racmatamkeh addunyaay
akeeral.
57. Nabiyow Koroosite mari, baaxô
bagul Yallak yassaqqoonu waanam
makkalin, kaadu orbeyna keenik
jahannam giraay is manxu uma
gacsimeyna kinni.
58. Yeemeneh yan maraw! Sin gaba
timlike naqoosaa kee siinik currik
yan maray baalukiyya gufe wee
Buxaaxi siinil culaanamih idini
siinil esseroonay, sidiica wakti,
subci salaatak naharaay, dohori
sinni sara Baaxol haytan waqdii
kee Qishâ salaatih lakal, tama
sidiica waktiy xagarak sari siinik
edde aylahita liton, ama sidiica
waktik kalih waktitteh tu-gactek
idini maleh usun siinil culaanamah
dambi siinil mayanaay keenil
mayan, usun sin aftaabaa y siinit
meekitan taamah, mariiy maral
siinik culam dambi siinil mali,
tonnaah Yalli ittal cultaanamih
idiniih madqa Baxxaqqa siiniih
kah heen innaah isi inkittinaanee
tascassee Astootii kee isi diiniih
madqooqi Baxxaqqa siiniih haa,

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاعْلُو الْزَّكَرَةَ وَأَطْبِعُوا
الرَّسُولَ لَهُنَّ مَمْنُونُونَ ﴿٥٧﴾

لَا يَحْسَبُنَّ الظَّرِيرَاتِ كَفَرُوا مَعْجِزَتِنَا فِي الْأَرْضِ
وَمَا أُوذِنَّا نَارًا وَلَيْسَ الْمُصِيرُ ﴿٥٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَنَّا لِلنَّاسِ نَكِرُ الَّذِينَ
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَتَعَدَّ أَلْكَافُرُ مِنْكُمْ
ثَلَاثَ مَرَرَتْ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ
تَضَعُونَ شِيَابِكُمْ مِنَ الظَّاهِرَةِ وَمِنْ بَعْدِ
صَلَاةِ الْعَشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَيْنَكُمْ
وَلَا عَيْنَهُمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنْ طَوَّفُونَ عَيْنَكُمْ
بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
كُلُّ هُوَ أَيْكَاتٌ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

Yalli isi ginoh taysem yaaxigi isi abinal Naggaara.

59. Kaadu woo urri baalukiyya siinik gufe kaa tekkek, toysa Buxaaxi siinil culaanamih idini sin esseroonay kulli wakti, keenik duma idini kaxxa mari kah esserak sugeh innah, tonnah Yalli ittal cultaanamih idinih madqa Baxxaqqa siinih kah heen innaah isi inkittinaane tascasse astootii kee isi diinih madqooqi Baxxaqqa siinih haa, Yalli isi ginoh taysem yaaxigi isi abinal Naggaara.
60. Agbi idoolay Barti nabnah digib qaagite wayta, toysa dambi keenil mayan sarak-tu baaxol haanamah (cijaab sara kinnuk) bilqa aybullee waa agabuh anuk, Ama cijaab sara (ibaay amo inkih keenik Qellisa sara kinnuk) haysitaanam aysuk keenih raqta, Yalli sin maxcooca yaabbi, sin lubbittet tanim yaaxigi.
61. Inti malil dambi mayanaay, kosya seehadaytul dambi mayan, kaadu biyaakita numul dambi mayan, (waajibik keenil taniimiy duude waana cabaanam kinnuk), kaadu moomoniiney sinni buxaaxil maaqo takmeenim dambi siinil mali, hinnay sinni abbobtih buxaaxil, hinnay sinni inaanah buxaaxil, hinnay sinni lab-toobokoh buxaaxil, hinnay sinni say-toobokoh buxaaxil, hinnay sinni qammiteh buxaaxil, hinnay sinni abbobtih maqanxiixi buxaaxil, hinnay sinni inaanah

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ
فَلَيَسْتَقْرِئُوا كُمَا أَسْتَقْرَأَنَّ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ مَا إِيمَانُهُ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَالْقَوْعَدُ مِنَ النَّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ
نِكَاحًا فَلَيَسْ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ عَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ
يَسْتَعْفِفْنَ حَيْثُ أَهْرَافٌ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ

لَيَسْ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْيَانِ
حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرْيِضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى
أَفْسُكِهِ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بَيْوِتِكُمْ أَوْ
بَيْوِتِ أَبَائِكُمْ أَوْ بَيْوِتِ أَمْهَاتِكُمْ
أَوْ بَيْوِتِ اخْوَنِكُمْ أَوْ بَيْوِتِ أَخْوَاتِكُمْ
أَوْ بَيْوِتِ أَخْمَمِكُمْ أَوْ بَيْوِتِ
عَمَّاتِكُمْ أَوْ بَيْوِتِ أَخْوَلِكُمْ أَوْ
بَيْوِتِ خَلَاتِكُمْ أَوْ مَمَّاتِكُمْ
مَفَارِحَكُمْ أَوْ صَدِيقَكُمْ لَيَسْ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ

saqoltih buxaaxil, hinnay sinni inaanah maqanxiixi buxaaxil, hinnay le-mari sin kah yeemene buxaaxiy mafaatic kak litoonul, hinnay sinni kataysiisih buxaaxil takmeenim dambi siinil mali, Kaadu ittâ luk inkih takmeeniih, hinnay fixiixi takmeenim dambi siinil mali, tokkel qarwa culteenik sinam teetil tanay aneewaytay, salaamaqle ittah abaay, hinnay sinni nafsih aba, islaamaninnô salaamaqley Yalli madqey barkatley meqe ittah aba, tonnaah Yalli aayoota tamannah tan Baxxaqqah Baxxaqqha siinil haa, kaskassoowa mara takkeenimkeh.

- 62.** Cagalah nummah moominiin deqsittam Yallaa kee kay farmoytal yeemene mara, kaadu Nabii luk muslimiinih meqe caagidiy yasgallet kaâ luk sugeenik num keenik magexa idini kaak esserri haanam fanah, diggah Nabiyow idini koo essera mari woo mari usun Yallaa kee kay farmoya nummayse mara, tokkel usun sinni caagidik tuh idini koo essereenik, toysa keenik faxxa marah idini keenik acuy, kaadu Yalla dambi cabti keenih esser, diggah Yalli dambi cabti-li xuaww-li kinnik.

- 63.** Moominiiney Yallih farmoyta-le migaaql maseecina Mucammadow axcuk, sin fanal gari garuh elle seeca innal kaah maseecinay, kaa essekexxaay Yallih farmoytaaw axcuk kaah seeca, Nummah Yalli yaaxigeh

أَشْتَأْنَّا فِي إِذَا دَحَلْتُمْ يُوْنَاتَ اسْلَامُ عَلَيْكُمْ
أَنْفُسُكُمْ حَقِيقَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَرَّكَةٌ طَيِّبَةٌ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَلَمْ يَكُنُوا مُعَمِّدَةً وَعَلَى أَمْرِ حَاجِمٍ لَمْ يَبْدُهُبُوا
حَتَّى يَسْتَذَرُوهُ إِنَّمَا يَسْتَذَرُونَكَ أَوْ لِتَلْبِيَ
الَّذِينَ يُوْمِسُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا
أَسْتَذَرُوكَ لِيَعْضُ شَانِهِمْ فَادْنِ لِمَنْ
شَنَّتْ مِنْهُمْ وَأَسْتَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ أَعْلَمْ
اللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾

لَا يَجْعَلُونَ دُعَاءَ الرَّسُولِ كُوْكُوكَ دُعَاءَ
بَعْضًا فَدَعَ لَعْمَ اللَّهِ الَّذِينَ
يَسْلَلُونَ مِنْ كُمْ لَوْلَا فَيَحْذِرُ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فَتَنَّةٌ
أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦﴾

siinik ittat rebsimmi iyyeh makta
mara (munaafiqhiin kinnuk), tokkel
Yallih farmoytih amri cinah yan
mari, cibbarsimoonay umaane
ken xagee kee hinnay qansarissa
digaala ken xage takkeemik
addunyaay akeeral.

- 64.** Oobbiya! Diggah ginok Qaranwaay
baaxol tаниم inkih Yalli-le,
nummah isin iimaan kee nifaaqhak
elle tаниن Yalli yaaxigeh, kaadu
Qhiyaamah ayro usun kaâ fanah
gacsiman, tokkel usuk abba heenim
keenih warseleeh ken elle galte-le,
Yalli ummaanim yaaxigi tu kaak
maqellitta.

أَلَا إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ
يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ
فَيُبَيَّنُ لَهُمْ مَا عَمِلُوا وَاللَّهُ يَعْلَمُ كُلَّ شَيْءٍ عَلَيْهِمْ^{٦٤}

SUURAT AL-FURQHAAN

Makkal Obte, 77 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yallay Nabay maqaane kak temeggee isi naqsul (Nabii Mucammad kinnuk) Qhuraanay cakkii kee baatil fanah baxsa oobise, seehadaa kee jinnih Yallih digaalák meesiise yakkemkeh.
2. Yallay Qaranwaa kee baaxô Reedá leeh, xaylo haysite weeh, reedal agleyta sinni A-Qhuraan Nabii Mucammadal ﷺ oobissem, kaadu usuk ummaanim gineeh ginó kak massoysiyyah massoyse.
3. Yallak kalah yallittey tu-gine wayta haysiten usun sinnih ginniime marah anuk, kaadu sinni nafsik umaané waasaanam maduudaanaay, tuxxiq kaah orbisaanam maduudan, kaadu nuwwam qidaanam maduudaanaay, Rabtem yaynuwweenim maduudan, kaadu rabtem magooqak nuwwuk ugsaanaah kobxisaanam maduudan.
4. Yallal koroosite mari A-Qhuraan rikeek tuhinna Mucammad diraabah kaa ginnaasiteeh aka mari kaa kah cate ikkal iyyen, nummah usun kaxxa dulmii kee diraabah baaheniih edde osseenim, Mucammad Qhuraan diraabah ginnaasite iyyen waqdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ
لِلنَّاسِ مِنَ نَذِيرًا ①

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا يَتَحَذَّدُ
وَلَدًا وَلَوْلَيْكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رَدَ وَتَقْدِيرًا ②

وَلَنَخْذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلِقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لَا يَنْسِيْهُمْ
ضَرًا وَلَا نَعَّا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً
وَلَا دُشْوِرًا ③

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْلُكٌ
أَفْرَنَهُ وَأَعْنَاهُ وَعَلَيْهِ قَوْمٌ أَخْرُونَ فَقَدْ
جَاءُهُ وَظُلْمًا وَرُوْزًا ④

5. Kaadu Qhuraanak naharsi marih hayyayoonay ken kitoobal tunkuttubey Mucammad yattokookobe, tokkel is (hayyayyoona kinnuk) carraay, saaku kaal tankirriyime iyyen.
6. Nabiyow A-korosuk, qaranwaa kee baaxol qellittem inkih yaaxige Yalla A-Qhuraan oobissem keenik ixxic, diggah usuk dambi cabti-li xuwaw-li kinni.
7. Makki koros anu farmoya (Nabii Mucammad kinnuk) kinniyo iyyaah nanu kah nakme innah maaqo yakmeeh, sookittel gexa farmoyti maca-le farmoyaay itte, malaykattuy usuk farmoytay meesiise kinniimih kaah sumaaqita macah kaâ luk Rubsume wee itte?
8. Hinnay Qaraanak maali kadna (lakqo kinnuk) macah kaal obsime wayteeh, hinnay bustaanay (masno kinnuk) caxâ mixu kak yakme macah aalle waa itte, daalimiiniih tan koros moominiiney isin katattaanam manton elle baaben numuy (Nabii Mucammad kinnuk) kas kak gexe akke waytek itte.
9. Nabiyow ceelalloola koh elle yaaguren inna wagitey, tokkel usun cakki gitak makkooteeniih massale gitâ fanah gacaanam maduudan.
10. Yallay Nabay maqaane kak temeggee, faxek wohuk taysem koh abe-le, Jannootay guba weeqaytitte kak gexxaan kee kaxxa kalqoota koh abe-le.

وَقَالُوا أَسْطِرُ الْأَوْلَيْتَ أَكَتَبْنَاهَا فِي
نُمَلَّ عَيْنَهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٦﴾

قُلْ أَنَّهُ لِلَّذِي يَعْلَمُ الْيَسَرَ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَنْ قُوْرَارٍ حِيمًا ﴿٧﴾

وَقَالُوا مَا لِهَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ
الْأَطْعَامَ وَرَمَّشِي فِي الْأَسَوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ
إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ وَنِزِيلًا ﴿٨﴾

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَدْعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٩﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرِبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ
فَضَلَّلُوا فَلَا يَسْتَطِعُونَ سِيلًا ﴿١٠﴾

تَبَارَكَ اللَّهُ إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ
ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا نَهُ وَيَجْعَلُ
لَكَ قُصُورًا ﴿١١﴾

- 11.** Wonna hinnay Nabiyow atu maaqo takmeeh sookul gexxam hinna koros koo kah dirabbossam, dirabboysaanam Qhiyaamah ayrô kal, kaadu Qhiyaamah ayrô dirabboyse marah Saqir deqsitta girá massosne akeeral.
- 12.** Ama Qhiyaamah ayro tanim dirabbossa koros jahannam gira xer-ikkeek ken table waqdi usun is muxiyyi gibdah abta xongolo teetik yaabben is keenih abta naqabih gibdah.
- 13.** Kaadu ama koros Jahannamak kaxxa ceya-le aracat qambisiman waqdi, axawah gabooibii kee fillite keenik itta xagissi heenih bittiijit, tokkel finqah deeró aban edde yanin gibdaabinak yawqoonuh.
- 14.** Asaaku finqaa kee baatih inki adda madeerisinay, finqah maggo adda deerisa keenik iyyan.
- 15.** Nabiyow keenik ixxic:Tama giray siinh weeloysimte tayse innaa, hinnay waara Jannatay Yallak meesita mari kah xagnisime yayseeh?aben taamah galto elle loonuuuh akeeral elle gaceyna keenih yakke.
- 16.** Ama moominiin kay addal (jannah kinnuk) niqmoottak faxxa haanam-lon umman kaal waarak, keenik Jannah culim ku-Rabbil cakkik yan xaganay kay naqoosak kaak meesita mari kaal esserita kinni.
- 17.** Qhiyaamah ayro Yalli koros kee usun Yallak kalah aqbaduk

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدَنَا لِلنَّاسِ
كَذَّبْ
بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

إِذَا رَأَيْتُمُونَ مَكَانًا يَعِيدُ سَجْعُونَهَا
تَغْيِيظًا وَرَفِيرًا ﴿١٢﴾

وَإِذَا أَلْقُوا مِمَّا مَنَّاهَا مَكَانًا أَصَيْقَانًا مُقْرَبَينَ
دَعْوَاهُنَا لَكَ شُورَا ﴿١٣﴾

لَا تَدْعُوهُ أَيْمَانَ شُورَا وَحْدًا وَأَدْعُوهُ أَيْمَانَ شُورَا
كَشِيرًا ﴿١٤﴾

قُلْ أَذْلِكَ خَيْرٌ أَمْ حَنَةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ
الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَنَحْنُ خَلِيلُهُنَّ كَانَ
عَلَى رِبِّكَ وَعْدًا مَسْعُولًا ﴿١٦﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ

sugeenim gaaboyssah, tokkel usun Yallak kalah aqbaduk sugeenimik A-yi-naqoosa cakki gitak maktem siini innaa, hinnay usun gitak sinnih hoxeenii keenik iyya.

18. Yallak kalah aqbaduk sugen mari iyyeh:ni-Rabbow atu koo ceele waytaamak saytunnowteh neh maxiqtaay nee maceltaay (Yallak kalah yaqbudeenim kinnuk), kuginok hebeltô numuh maxiqta kok kalah awlaytit haysitnam, kinnih immay ken kee ken abbobti hatkisseh ku-cusiyya hawwenni haanam fanah, kaadu usun finqite mara yekken.

19. Yalli korosuk iyyah: isin ni-Yallitte kak axcuk aqbaduk sugteenim nummah wohul sin dirabbosseh isin digaala sinnik waassaanam maduddaanaay sin qokla mara mageytan, siinik isi nafsi yadlume num kaxxa digaala kaa tammoysenno akeeral.

20. Nabiyow kok naharat ni-farmoytiitik num maruubinnino, diggah usun seehaday maaqo takmeeh sookittel gixa marah anuk ken Rubne nee akke waytek, kaadu sinaamey garu gari mokkoro (aqayyaare) siinik abnek tasbireenih innaa? isbira Yalli waajib siinil abeemil, Nabiyow ku-Rabbi yabali kinni yasbire maraa kee asbireewaa mara.

اللَّهُ فِي قُولٍ أَنْتُمْ أَصْلَلْتُمْ عَبَادِي
هَذُولَكُمْ أَمْ هُمْ ضَلَّوْا إِلَيْنِي ﴿١٧﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَتَبَيَّنُ لَنَا أَنْ تَتَخَذَ
مِنْ دُونِكَ مِنْ أُولَئِكَ وَلَكِنَّ مَتَّهُمْ
وَإِبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوْلُ الذِّكْرَ وَكَانُوا
قَوْمًا بُُرُّوا ﴿١٨﴾

فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَفْوَلُونَ فَمَا
تَسْطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ
فَمِنْ كُمْ نُدْفَعُهُ عَذَابًا كَيْبِرًا ﴿١٩﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا بِكَ مِنْ أُمُّرَيْسِلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ
لِيَأْكُلُونَ الظَّعَامَ وَيَمْسُونَ فِي
الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِيَعْضِلَ فَشَنَّةً
أَتَصِيرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بِصِيرًا ﴿٢٠﴾

- 21.** Kaadu korosuk rabeeniik lakal ni-angaarawal aamine waah qaagite waa mari malayka macah nel obsime waytaah Nabii Mucammad ﷺ Yallih farmoya kinniimil sumaaqittuh, hinnay ni-Rabbi macah able waynaah Mucammad kay farmoya kinnim neh warisuh iyyen, nummah usun sinni nafsi yossokooteeniih kaxxamariiniteeniih kaxxa caddok taturuh taturen koroosannut.
- 22.** Nabiyow cusey:koros malayka tabalu wayta ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) too ayro umeynit aytikuma mali malayka Yalli jannat caraamuh siinil carammoyse keenik itta.
- 23.** Kaadu usun (koros kinnuk) meqe taamay maqaane akkaluk abeenî fanah gacca inneeh Qaraanal fixixxe siisay bayte tet abne koroositeenimih sabbatah.
- 24.** Jannatti mari too saaku (Qhiyaamah ayro kinnuk) madab maqaanee kee elle silaalitan aracay rufto elle geyaannah girâ marak aysuk raaqan.
- 25.** Nabiyow cusey: qaran qanxiaah yaggiggiqqeeh qado qubul kak yamballayuwaah malayka kak obsimiyah obsimtu wayta ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk).
- 26.** Nummâ Reeda woo saaku dubuk lem Racmaan kinni Rabbi, woo ayro korosul kaxxam gibdi ayró kinni.

* وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهَا الْكِتَابُ كُلُّ أُولَئِنَّى رَبِّنَا الْقَدِيرِ أَسْتَكِنْدِرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَنْتَوْا كَيْرًا ﴿٦﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَ إِذْ لِلْمُحْرِمَينَ وَيَقُولُونَ حِجْرَةً مَحْجُورًا ﴿٧﴾

وَقَدِمْنَا إِلَيْهِ مَاعِلْمُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَتْثُورًا ﴿٨﴾

أَصْحَبُ الْجَنَّةَ يَوْمَ إِذْ خَيْرٌ مُسْتَقْرَأً وَأَحَسَنُ مُقْيِلاً ﴿٩﴾

وَيَوْمَ تَشَعَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَدِ وَنَزِلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿١٠﴾

الْمُلْكُ يَوْمَ إِذْ الْحُكْمُ لِرَبِّ الْعَمَلِينَ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْأَكْفَارِينَ عَسِيرًا ﴿١١﴾

- 27.** Kaadu Nabiyow cusey:daalimti (korosta kinnuk) nadaamah isi namma gabat araaah maganey Rasuul kataysah haysiteh kay gital kaa kataateh suginniyoy iyya ayró (Qhiyaamah ayro kinnuk).
- 28.** Kee yoo gee finqaaw iyya maganey hebelu (korosta kinnuk) kacnoytah haysiteh sugewanniyoy.
- 29.** Nummah Qhuraanak yoo makkoyseh usuk Yi-Rabbik yoh yemeeteek lakal, umman sheetan seehadaytu ganaah kaa yayqunxeeh kaa wacarriysa kataysa kinni.
- 30.** Yallih farmoyti Mucammad صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ isi Rabbil weqsitak Yi-Rabbow diggah yi-mari Qhureyshi A-Qhuraan cabeeh cabeynah kaa haysiteh kaak yexxeereenih iyye.
- 31.** Nabiyow ku-marak umeynit (Qhureyshi koros kinnuk) naqboytit kok kah abne innaah kulli Nabiih umeyniitik (koros kinnuk) naqbopta hayne, kaadu ku-Rabbi tirri koo haam kee koo cataamah koo xiqah.
- 32.** Koroosite Mari Qhuraan inkitanuuk inki adda macah kaal obsime weeh? Iyye, tonnaah Qhuraanak tuuy waqdi kol kah oobisnem Nabiyow Ku-sorkocobbaxa diggi elle haynaah satta edde geytamkeh, kaadu tuuy waqdi kaak oobisak baxxaqqah baxxaqqqa kaa hayne.

وَيَوْمَ يَعْصُمُ الظَّالِمُونَ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
يَلَيْتَنَا أَخْتَدَتْ مَعَ الرَّسُولِ سَيِّلًا

يَوْتَاهُنَّ يَلَيْتَنِي لَمْ أَخْتَدْ فُلَانًا خَلِيلًا

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الْهُدَىٰ كَمْ يَعْدِلُ جَاهِنَّمُ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلنَّاسِ حَذَّارًا

وَقَالَ الرَّسُولُ يَرَبِّ إِنَّ قَوْمِي أَخْتَدُوا هَذَا
أَفَقْرَأْنَاهُ مَهْجُورًا

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا لَنَّا
الْمُجْرِمُونَ وَكُفَّنِي بِرَبِّكَ هَادِيًّا وَصَدِيرًا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ
جُمِلَةً وَحْدَةً كَذَلِكَ لِنُنَبِّئَ بِهِ فُؤُادَ لَهُ
وَرَثَّلَنَّهُ تَرَتِيلًا

- 33.** Kaadu Nabiyow ama koros ku diiniih baysiyyah ceelalloy koh bahta mali baahe ken tekkek Nanu digga-le cakkiiy usun baahen ceelallo edde bayisnaah baxxaqqaa kee addâ fakootuh inkih aysuk koh elle raaqa innal koh bahna nee akke waytek.
- 34.** Woo Koros jahannam girâ fanah foocitteh hirrigsimak kobxisimta, woo mari usun Qhiyaamah ayró arac umaaneh sinaamak gacaah, cakki gitak makot gexoh sinaamak umuk suge Mara addunyal.
- 35.** Nummah Nabii Muusah tawraat kitab neceeh, kay toobokoyta Nabii Haaruun kaâ luk anuk cateyna kaah abne.
- 36.** Tokkel ken nammayak ni-astooti dirabbosse firqawnaa kee firqawni marâ fanah gexa keenik inne usun keenil gexeeniiah iimaanâ fanah ken seeceeniih firqawnaa kee firqawni Mara ken dirabbosseh, tokkel firqawnaa kee firqawni Mara baysiyyah bayisne.
- 37.** Kaadu Nabii Nuuc mari sinni farmoya dirabboyseeh, wohul Yallih farmoytit inkih dirabboyse Mara yekken waqdi maggo leet ken xuumusneeh, ken xuumusiyya sinaamah kas elle geyan astâ abne, kaadu daalimiinh (koros kinnuk) qansaru-le digaalá massosne Qhiyaamah ayró.
- 38.** Kaadu Qaad deqsita maraay, Saamuud deqsita maraa kee Rassi deqsita qeelih Mara finqisneh,

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَتَّلٍ إِلَّا حِثَّتَكَ بِالْحَقِّ
وَلَحَسَنَ تَقْسِيرًا ﴿٢٣﴾

الَّذِينَ يُخْسِرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَى جَهَنَّمَ
أُولَئِكَ شَرُّ مَكَانًا وَأَصْلُ سَيِّلًا ﴿٢٤﴾

وَلَقَدْءَ اتَّيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ
أَخَاهُ هَنْرُوتَ وَزِيرًا ﴿٢٥﴾

فَقُلْنَا أَدْهَبًا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِعَايَتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٢٦﴾

وَقَوْمَ نُوحَ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ
وَجَعَلْنَاهُمْ لِلثَّالِثِينَ آيَةً وَأَعْنَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٧﴾

وَعَادَ أَوْتَمُودًا وَأَضْحَى حَبَّ أَرَائِسَ وَقُرُونًا
بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٢٨﴾

kaadu wohuk fanal sinaamak
maggo horaari finqisne sinni
farmoytit dirabboysen waqdi.

39. Kaadu ama marak kulli marah baxxaqqa itta ceelalloola noogoreeh inkih baysiyyah ken bayisne sinni farmoytit dirabboyseenimih sabbatah.
40. Nummah makki koros, Nabii Luut marih magaalay Saduum deqsitta rohti innah Qaraanak oobe xeetit baytel taturan safarah gexak, usun tet abaluk kas teetil geyak masuginnoonuu? Wonna hinnay usun Qhiyaamah ayróh ugtiyya qaagitak masuginnon cisab kee galtoh.
41. Nabiyow ama koros koo table waqdi, anqasak-sa koo kah haysittam mali, Yalli farmoytah nee fanah ruubem anumuu? axcuk kol anqasan.
42. Farmoya isi yakka-le num (Mucammad kinnuk) Ni-Yallitteh qibaadak nee makkoysé raare tet qibaadal asbire wanninoy, ama koros sarra Ni-digaalá table waqdi aaxigelon diini gitak makot gexoh umam ken kinnik hinnay Nabii Mucammad ﷺ kinnim.
43. Nabiyow isi nafsi-fayxi isi Yallay yaqbudeh haysite num tablee!tokkel atu usuk isi nafsi-fayxi kataataamak kaa dacrisa num takkee? Aleey matakka.

وَكُلَّاً صَرِيبَنَا لَهُ الْأَمْتَقَلْ وَكُلَّاً
تَبَرَّزَاتِيَّرَكَ ٢٩

وَلَقَدْ أَتَوْعَلَ الْفَرِيَةَ أُلَيْ أُمْطِرَتْ مَطْرَ
الْسَّوْءِ أَفَمَ يَكُوْنُ وَيَرْهَبَ كَانُوا
لَآيَرْجُونَتْ نُشُورَا ٣٠

وَلَذَارَوْكَ إِنْ يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُرْوَا هَذَا
الْدَّى بَعْثَ اللَّهُ رَسُولًا ٣١

إِنْ كَادَ لِيُضْلِنُنَا عَنِ الْهَدِيَّةِ لَا لَا
صَبَرَنَا عَلَيْهَا وَسَوْقَ يَعْمَلُونَ حِينَ
يَرَوْنَ الْعِذَابَ مَنْ أَصْلُ سَيِّلًا ٣٢

أَرَعِيتَ مَنْ أَتَحَدَ إِلَهَهُ وَهُوَ أَنْتَ
تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ٣٣

- 44.** Hinnay Nabiyow A-korosuk maggo mari atu keenil takriye Qhuraan aayoota yaabbeeh cubbusaah usun elle kaskassoowaanam keenik takkalee? Usun kalah tanim hinnon lacti inna akke waytek, wonna hinnay usun gitak makot gexiyyah lacak gacak Raaqa mara kinnon.
- 45.** Nabiyow matablanna! Ku-Rabbi iraw kah fidse inna maaci maacissi iyyam kee ayro buku ittaamih fanat, kaadu Yalli faxinnay aracal eyseddi kaa haak yen, tohuk lakal iraw yaniimih astá ayró abne.
- 46.** Tohuk lakal dagom dagoomul kaa (iraw kinnuk) kalle ayro eweqqi ittam fanah.
- 47.** Kaadu Yalla kinni bar suturi siiniih abtem kay ditet sari sin kah yastureh innah, kaadu Yalli xin sin xagarah raacat abeeh (ruftó) laqó rizqhi (quusi) guranah edde fixixxoонuh siiniih abe.
- 48.** Kaadu Yalla kinni isi Racmatak (rob kinnuk) foocat aytikumah caacooyay qamburre takkuqe siiniih rubtam, kaadu qaraanak taahirik (saytun lee) tan leey edde taahirroowaana siiniih oobisne.
- 49.** Rabte baaxóy qabaarah kafte teetit naynuwwemkeh, kaadu, ginni hayneemik lac kee maggo seehada teetik nafqemkeh (lee kinnuk).
- 50.** Kaadu nummah baaxok teynal kaa (Rob kinnuk) oobisnaah baaxok teyna cabnah, rob kah

أَمْ تَحْسِبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ أَوْ
يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَآلَافُ نَفَّاثَاتٍ هُمْ أَضَلُّ
سِيَّلًا ﴿٤٤﴾

أَنَّمَا تَرِيلَ رَيْكَ كَيْفَ مَدَّ أَطْلَلَ وَلَوْشَاءَ
لَجَعَلَهُ سَاكِنًا فَمَرْجَعَلَتَهُ الشَّمْسُ عَلَيْهِ
دَلِيلًا ﴿٤٥﴾

ثُمَّ قَبْضَتْهُ إِلَيْنَا فَضَّلَّا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أَيْلَانِ لِتَسَافِرُوا إِلَيْنَا
سُبَّانًا وَجَعَلَ النَّهَارَ شُورَاً ﴿٤٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا يَدِي
رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

لِتُنْحِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيْتَانًا وَسُقْيَةً وَمَمَّا
خَلَقْنَا لَغْيَمًا وَأَنَا يَسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَرُوا فَإِنَّمَا يَنْهَا
النَّاسُ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾

oobisne mari Yalli keenih abe niqmat kassitaanaah kaa elle faatitaanamkeh rob kah rade wee mari Yalla kassitaah kaal gacaanamkeh usuk keenih Racmatamkeh, tokkel sinaamak maggo mari woo niqmatal Yalla faatitaanam cineenih yangaddeenim akke waytek.

51. Kaadu faxinninoy kulli (ummaan) magaalah marah farmoytay Yallih digaalak ken meesiisay Yallâ fanah ken seeca keenih ruubak nen, kinnih immay Nabii Mucammadow baaxô bagul enni iyya marah inkih koo rubne.
52. Toysa Nabiyow koros faxxam moggolinaay, ama Qhuraanal kaxxa gicloh keenil ingicilliay kaa ken guddussaamal.
53. Kaadu Yalla kinni namma bad tesgellem, a-bad coboyuuy salfa-le maaqaba kak katlal xabcinih a-bad qasbooy caraka, kaadu ken nammayih fanal reebuy ittat ken angale kala heeh, tii tiit keenik yangalem waasoh waase.
54. Kaadu Yalla kinni seehadaytu leek gintem (say num kee lab numih daacoya kinnuk), tokkel woo seehadaytu nasab leeh balliuun-le seehadaytu kaa abe, ku-Rabbi faxxa haam ginaamah dudda-li kinni.
55. Ama koros Yallak kalah tu-keenih xiqe waytaah, tu keenik kale waytam yaqbuden, kaadu korostti

وَلَوْ شِئْنَا لَعَذَّنَا فِي كُلِّ قَرَبَةٍ تَذَرِّكًا ﴿٥١﴾

فَلَا تُطِعِ الْكُفَّارَ إِنَّهُمْ يَهْدَىٰ هُرَبٌ جَهَادًا
كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

* وَهُوَ الَّذِي مَرَحَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبُ
فُرَاتٌ وَهَذَا مَلْحٌ أَجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا
بَرْزَخًا وَجَنَاحَةً حِجُورًا ﴿٥٣﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْأَكَائِفَ بَشَرًا فَجَعَلَهُ وَنَسَبَا
وَصَهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ فَلَيْلًا ﴿٥٤﴾

وَيَعْبُدُونَ مَنْ دُونَ اللَّهِ مَا لَآيَتْنَاهُمْ وَلَا
يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَاهِرًا ﴿٥٥﴾

sheetanah cato (qokol) yakke isi
Rabbit agleyta haamal.

- 56.** Nabiyow koo kah rubnem
mannu, moominiin Jannatal
ayti-kumussaah (berrakisiyya
kinnuk) koros giral meesiisa num
takkemkeh iyyaanam akke waytek.

وَمَا أَنْزَلْنَاكَ إِلَّا مُبَيِّنًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾

- 57.** Nabiyow korosuk ixxic: Yallih
farmo sin gudduyaamal galtó sin
messera, kinnih immay isi nafsih
maqaane faxa num kay Rabbil kaa
xayyoysa gita yabbaxay iimaan kee
meqe taama abaamal.

قُلْ مَا أَنْسَكْنُ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مِنْ شَاءَ
أَنْ يَتَخَذِّلَ إِلَى رَبِّهِ سَيِّلَا ﴿٥٧﴾

- 58.** Kaadu Nabiyow Yallay dudda-le
manoley rabewaal kelitaay, kaa
ceele waytaamak kaa saytunno
kaa faylisak, kaadu Yalli isi
naqoosah dambih adda yaaxigem
xiqah usun abba haanamak kaak
Qellittam matanaay.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَقِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَيَّعَ
بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بِدُونِ عِبَادَةٍ
خَيْرًا ﴿٥٨﴾

- 59.** Yalla kinni Qaranwaa kee baaxóoy,
ken nammayih fanal tanim lica
ayróh addat gintem, tohuk lakal
Yalli qarshi amol fayya iyyeeh isi
nabna celta massoynah massoowe,
usuk Racmaan kinni, tokkel
Nabiyow Yalla esser usuk kulliimik
adda yaaxigi kinnik.

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سَيَّةٍ أَيْمَ شَرَّأْسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
الْحَمْنُ فَسَعَ بِهِ خَيْرًا ﴿٥٩﴾

- 60.** Korosuk Racmaan kinni
Rabbih kummaataay (usjuda)
kaa uqbuda keenik iyyeenik,
“Racmaan manaaxigak usuk
iyyaay? atu kummaatiyyah nee
kah amrissaamah kummatnoo
kaa aaxige kalah iyyen, Yallah
kummaata iyyaanamih maxco

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا
الرَّحْمَنُ أَنْسَجُدُ لِمَنْ أُمْرِنَا وَرَادَهُمْ
نُفُورًا ﴿٦٠﴾

diinik yaxxeereeniih giltaanam
keenih osisse.

61. Yallay Nabat kee maqaané
kak maggo, usuk Qaraanal kaxxa
cutuuka le-aracal hee, kaadu ayroy
diifu leeh, alsay noori-le kaal hee.
62. Kaadu Yalla kinni bar kee laqó
ittal ciggiltam abtem, elle kas-
kassoowam faxa numuh, hinnay
Yalla-le niqmatal faatitam faxa
numuh.
63. Racmaan kinni Rabbih naqoosay
moominiinh taniy baaxô bagul
caalih gexxay meqe, usun tuugimi
uma yaabah keeni luk yaaba waqdi,
dambik edde yasillimen meqe
maxcó keenil gacsan.
64. Kaadu usun (Yallih naqoosay
moominiinh tani kinnuk) sinni
Rabbih qibaadah (barti salat
kinnuk) kummaatak soolak xiina
mara kinnon.
65. Kaadu usun ni-Rabbow Jahannam
girah digaalak nee naggoysaay
nek eyxeer iyya mara, diggah
tet digaalá tibbixe numuk
mabaxsimtaay amok makatta.
66. Diggah Jahannam girak madab kee
gub manxu umaah!
67. Kaadu usun maalu yaceen waqdi,
baddaahehwaah gabâ gibdah
keedaadise waa mara, keenik
mattaccoo baddaahiyaa kee
keedaadisiyyak fanah massah tan.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاوَاتِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ الْأَيَلَ وَالنَّهَارَ خَلْفَةً لِّمَنْ
أَرَادَ أَنْ يَدْكُنَّ أَوْ رَأَدْ شَكُورًا ﴿٦٢﴾

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْسُونُ عَلَى الْأَرْضِ هُوَ نَا
وَلَإِذَا حَاطَبُهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾

وَالَّذِينَ يَسْتُرُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيمًا ﴿٦٤﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَصْرِيفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ عَرَمًا ﴿٦٥﴾

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرَّةً وَمُقَاماً ﴿٦٦﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا
وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَرَامًا ﴿٦٧﴾

- 68.** Kaadu usun Yalla inkittoysaah
Yallâ luk aka Yalla aqbude
waah Yalli qidim kak caraamu
abe nafsi qide waa mara sharqil
kaa elle qidaanam kak xiqtam
baahe num akke waytek, (islaam
diinik korraaqek hinnay digbek
lakal dalwa abek hinnay dulmih
seehadayti Rooci yeyyeeqek) kaadu
usun dalwa abe waah sinni sambo
dalwak dacrisa mara kinnon, kaadu
ama kaxxa dambittek tu-aba mari
akeeral digaalá geele.
- 69.** Qhiyaamah ayró jahannam girah
digaalá kaah xirribisaanaah usuk
bura luk qunxaane luk teetil
(digaalá kinnuk) waara.
- 70.** Kaxxa dambittek yotoobeeh,
Yallal yeemeneeh meqe taama
taamiteeh abbaasite mari koh
raaquh immay, toysa too marah
Yalli dambi duugaah keenih cabah
kaal gaceenimih sabbatah ken
umaaneena maqaaneh keenih
korsa, Yalli dambi cabti-li xuaww-
li kinni.
- 71.** Kaadu abe dambik yotoobeeh meqe
taama abe num, toysa usuk diggah
Yallâ fanah nummâ gacimih gace
num kinni, diggah usuk isi Yallal
meqe gacimih gacek, tokkel Yalli
meqe galtoh kaa galta.
- 72.** Kaadu usun diraabah
sumaaqitewaah cube kalah uma
mari uma yab kee uma taama elle
aban aroocal taturan waqdi wohut
derre cabaah yassacakkeeh sinni

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَيْهِ أَخْرَى وَلَا
يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَيْهِ الْحَقِيقَةَ
وَلَا يَرْثُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَكُنْ أَنَّا مَا
﴿٢٨﴾

يُضَعَّفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَحْلُّ
فِيهِ مُهَاجَّةٌ
﴿٦﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ وَأَمْنَ وَعَمِلَ عَمَلاً صَالِحًا
فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا
﴿٧﴾

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يُؤْتَ إِلَيْهِ
اللَّهُ مَتَّبِأً
﴿٨﴾

وَالَّذِينَ لَا يَشَهِّدُونَ أُنْزُورُوا وَلَا مَرُوذُ
بِالْعَوْمَرُوا كَرَاماً
﴿٩﴾

nafsi kak saytunnoysak tatura mara kinnon.

73. Kaadu usun ken Rabbih Qhuraanih aayootal ken kassiisan waqdi, derre teetit macaban, ayti maleelah innah tet aabbe waa mara hinnoonuuy inti maleelah innah tet able waa mara hignon, wonna hinnay usun nagay hangi teetih acayuk tet ankacsan.

74. Kaadu usun sinni Rabbi esserak, ni-Rabbow ni-agabuu kee ni-xaylok inti nek edde ruffu ittam neh acuwaay, Yallak meesita marah diini miroctiy maqaanel kataataana nee ab iyya mara kinnon.

75. Yallih naqoosak woo maray woo weelot weeloysime Jannatti qarwak fayya itta qarwal galtiman Yallih taaqatal yisbireenimih sabbatah, Kaadu Yalla kee kay malaykak konnabaa kee salaamaqle kay addal geyan.

76. Usun tet (jannatti Qarwa kinnuk) addal waarak jannatti Qarwak madab kee gub manxu meqeeh!

77. Nabiyow korosuk: yi-Rabbi kanah sin maliiy, sin maxaagita gibda sin geyta waqdi kaat abtan kallaci akke wannay keenik ixxic, nummah isin Qhuraan kee Nabii dirabbosseenih, toysa isin Qhuraan kee Nabiit abten dirabboysiyyi sarrah amok siinik kate wayta digaalay addunyaay akeeral inkih sin finqissa siinil akke-le.

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكْرُوا يُبَاتُتْ رَبِّهِمْ لَهُ
يَخْرُجُوا عَلَيْهَا صُمَّاً وَعُمَّىٰ نَّا

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هُنَّا
لَئِنْ أَنْزَلْنَا إِلَيْهِ مِنْ
وَدُرْسِنَاتِنَا فَرَأَهُمْ أَعَيْنُ
وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ
إِمَامًا

أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْعُرْفَةَ بِمَا صَرَبُوا
وَيُلْقَوْنَ فِيهَا نَحْيَةً وَسَلَمًا

خَلِيلِيْنَ فِيهَا حَسِنَتْ مُسْتَقِرَّاً
وَمُقَاماً

فُلْ مَا يَعْبُرُ بِمُرَدِّي لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْقَ يَكُونُ لِزَاماً

SUURAT ASH-SHUQARAA

Makkal Obte, 227 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Taa-Siin-Miim (edde faxem Yalli
yaaxige).
2. Tah baxxaqqa-le Qhuraan kitaabih
aayoota.
3. Nabiyow isi nafsi rookat finqissa,
ama koros yeemene mara akke
waanamih sabbatah.
4. Fanne Nee tekkek, qaraanak
astay ken meesissay fillitte
keenik xixibaaneh rammak edde
katewayta keenil (makki koros
kinnuk) oobisenno.
5. Kaadu ama korosuh qusubuk
ooba Qhuraanak Racmaan
kinni Rabbih xaquq tu-keenih
matamaata temeteet tet tekkek, kaa
dirabboysaanaah derre kaat cabak
sugeenim akke waytek.
6. Toysa nummah usun Qhuraan
dirabboseeniih kaal anqaseenih,
tokkel elle anqasak sugeenimih
xaagi (Yallih digaala kinnuk)
keenih amaate-le.
7. Kaadu A-koros baaxô fanah
mawagittannaal! tet addal cooxuk
kulli qaynatay qaxaleeh, meqek
nuysubukeh gide?
8. Diggah tohut Yallih inkittinaanee
kee kay dudda tascasse astâ taniih,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّمَ

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

لَعَلَكُمْ يَعْتَدِّونَ إِنَّمَا يَعْلَمُ اللَّهُ أَكْلَمُ الْمُؤْمِنِينَ

إِنَّمَا تَنْزَلُ عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ آيَةً فَلَمَّا

أَعْنَقُهُمْ هُنَّا خَاضِعُونَ

وَمَا يَأْتِيهِم مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحَمَّدٌ بِالْأَكْلَمُ

عَنْهُ مُعْرِضُينَ

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسِيرُهُمْ أَبْرَأُوا مَا كَانُوا يَدْعُونَ

يَسْتَهِنُونَ

أَوْ لَوْزَرُوا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَبْلَغَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ رُوْجٍ

كَيْمَ

إِنَّمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

wohul keenik maggo mari yeemene
mara makkon.

9. Diggah ku-Rabbi usuk Mayso-li
xuwaw-li kinni.
10. Nabii Mucammadow isi marah cus:
ku-Rabbi Nabii Muusah seeceeh,
firqawni maray daalimiinh yanil
gex kaak iyye waqdi.
11. Usun Firqawni mara, usun Yallih
digaalák mameesitaanaa?
12. Nabii Muusa: yi-Rabbow diggah
anu yoo dirabboysaanamak meesita
iyye.
13. Kaadu usun yot aban
dirabboysiyyah alil yok ceytaah,
ku-farmoh gudduysiyyah arraba
yok yaabe waytaamak meesitak,
Jibriil yi-toobokoya Haaruunû
fanah kaa rub farmô gudduysiyyah
yoo catamkeh iyye.
14. Kaadu firqawnaa kee firqawni
mari dambi yot-le num keenik
qideeh, woo caneh yoo qidaanamak
meesita iyye Nabii Muusa.
15. Yalli Nabii Muusak: Aleey
koo maqidaanak, koo kee ku-
toobokoya Nabii Haaruun ni-
astooti luk gexa, diggah Nanu catoh
siinî luk nan isin ittaanam kee siinil
gacsanam naabbehik iyye.
16. Tokkel isin firqawnal gexaay,
diggah nanu ginô Rabbih namma
farmoyta kinnino kaak ixxica.
17. Israa-iil xaylo cabaay, nelluk ken
Rub kaak ixxica.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُمْ أَعْرِيزُ الْحِجَمُ ﴿١﴾

وَإِذَا نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنِّي أَنْتَ أَفْتَأِمُ الظَّالِمِينَ ﴿٢﴾

قَوْمَ فِرْعَوْنَ إِلَيْهِ يَأْتُونَ ﴿٣﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُنَكِّبُونَ ﴿٤﴾

وَيَضِيقُ صَدَرِي وَلَا يَنْطِلِقُ لِسَانِي فَأَرْسَلْ
إِلَيْهِمْ رُونَ ﴿٥﴾

وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَبْبُ فَاحَافُ أَنْ يَقْسُطُونَ ﴿٦﴾

قَالَ كَلَّا فَإِذْ هَبَابٍ يَأْتِنَا إِلَيْنَا مَعَكُمْ
مُسْتَحْمِلُونَ ﴿٧﴾

فَأَتَيْتَهُمْ فِرْعَوْنَ قَوْلًا إِنَّ رَسُولَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾

أَنَّ أَرْسَلْ مَعَنَابِي إِسْرَاعِيلَ ﴿٩﴾

- 18.** Firqawni Nabii Muusak: Ni addal alqih (saldih) anuk koo maqarsinninoo, kaadu maggo liggiditte ku-qumrik ni-addal masuginnitoo?kaak iyye.
- 19.** Kaadu ku-uma taamay abteh iyya abteh (numtin qidim kinnuk), atu isih aben maqaane yangadde marih numuh anuk.
- 20.** Nabii Muusa firqawnal gacisak:toysa anu tet abem anu iggima-le marak numuk teynah suge waqdi kaak iyye.
- 21.** Tokkel anu siinik meesite waqdi siinik kudeeh, yi-Rabbi nubuwannu yoh yeceeh, farmoytiitik numuk teyna yoo abe iyye.
- 22.** Woo niqmatay atu yoh guneh lowtaah warissa Israa-il xaylo naqoosah haysitteemii?
- 23.** Firqawni Nabii Muusal:kaxxamariinitak ginô Rabbi maatiyaay iyye?
- 24.** Nabii Muusa firqawnal gacisak:usuk Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal taniimih Rabbi isin woh yasmite mara tekkeenik keenik iyye.
- 25.** Firqawni isi derfal tan makaabanak:Muusa yol gacsam taabbeenih innaa? iyye.
- 26.** Nabii Muusa keenik iyyeh:usuk sin Rabbiyy siinik naharsi abbobtih Rabbi kinni.

قَالَ الْمَنْزُرِيَّكَ فِيَّ أَوْلَى دَوْلَتِيَّتِيَّاتِيَّةِ

عُمُرُكَ سِينَ

وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكَ أَلَّا فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ

الْكَافِرِيَّيْنَ

قَالَ فَعَلْتُهُ إِلَّا وَأَنَا مِنَ الصَّالِيَّنَ

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لِمَا خَيْرَتُكُمْ فَوَهَبْتَ لِي رَقِّ حُكْمًا

وَجَعَلْتَنِي مِنَ الْمُرْسَلِيَّنَ

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُؤْهَلَّا عَلَيَّ أَنْ عَبَدَّتَ بَنِيَّ

إِسْرَائِيلَ

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِيَّنَ

قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ

كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيَّنَ

قَالَ لِمَنْ حَوَلَهُ وَالْأَسْتَمِعُونَ

قَالَ رَبِّكُمْ وَرَبُّ إِبْرَاهِيمَ كُمْ أَلَّا يَكُونُ الْأَوَّلَيَّنَ

- 27.** Firqawni isi marak diggah sin farmoytay sin fan rubsume usuk cabuli kinni iyye.
- 28.** Nabii Muusa:usuk ayrò mawqaa kee ayrò kormaay, ken nammayih fanal taniimih Rabbi isin kas-kassoowa mara tekkeenik keenik iyye.
- 29.** Firqawni Nabii Muusak yô kalah Yalla haysittek, diggah casbisen marih num koo abeyyo kaak iyye.
- 30.** Nabii Muusa yi-numma tascasseemik baxxaqqa ittam (astooti kinnuk) koh baahennokuu? casbit yoo haytam kaak iyye.
- 31.** Firqawni Nabii Muusak:numma yacee marih num tekkek tet baahey kaak iyye.
- 32.** Tokkel Nabii Muusa isi caxxa qideeh, usuk (caxxa kinnuk) too waqdi baxxaqqa iyya baadeysa yekke.
- 33.** Kaadu Nabii Muusa isi gaba isi kamiisik moyya kak culta ikkek culussu heeh edde luk hadiffi heeh, too waqdi is (gaba kinnuk) yable marat qidih ifak raqqa itte baras aalle kalah.
- 34.** Firqawni isi derfal tan makaabanak, diggah tah (Nabii Muusa kinnuk) baab-li ixxiga-li iyye.
- 35.** Usuk isi baabat sin baaxók sin yayyaaqem faxak, maca yoh tascasseeniih macal yoo amrissaanaah? keenik iyye.

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ أَلَدَّىٰ إِنِّي أَتَكُمْ
لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾

قَالَ رَبُّ الْمُسْرِقِ وَالْمُعْرِبِ وَمَا بَيْهُمَا
إِنْ كُنْتُمْ تَعْقُلُونَ ﴿٢٨﴾

قَالَ لِئِنْ أَتَحَدَّتِ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمُسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكَ بِسَيِّعٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

قَالَ فَأَتَيْتُكَ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ شَبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾

وَنَزَعَ يَدَهُ وَفَإِذَا هِيَ بَصَاءُ لِلنَّاطِرِينَ ﴿٣٣﴾

قَالَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنَّ هَذَا السَّاحِرُ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ
فَمَآذَاتٌ مُّرْؤُونَ ﴿٣٥﴾

- 36.** Muusaa kee kay toobokoyta
Haaruun caagid wadiroysaay,
magaaloolum baab-aba koh
gaabossa labha rub kaak iyye kay
mari.
- 37.** Ummaan baablii ixxigali koh
baahaanamkeh.
- 38.** Tokkel baababa timixxige ayrot
yimixxige waktit kobxisimen.
- 39.** Kaadu sinaamak gaaboowa iyyen.
- 40.** Nanu baababa kattatnamkeh usun
yayse mara yekkeenik iyyen.
- 41.** Tokkel baababa temeteet waqdi
firqawnak:diggah nanu galto linoo?
nanu Muusak yayse mara nekkek
itte.
- 42.** Firqawni: yeey; faxxa haytaanam
galtòk liton, kaadu diggah isin too
waqdi yi-garil xayyoysime marat
tanton keenik iyye.
- 43.** Nabii Muusa baababak:isin
qambissoonu waytaanam qambissa
keenik iyye.
- 44.** Tokkel baababa sinni akootaa kee
sinni coox qambisseeh baabah
sinaamat gexxa waarras kee
abeesas celsiiseeniih:firqawni
nabnal xiibitna immay diggah
nanu Muusak yayse mara akkenno
iyyen.
- 45.** Tokkel Nabii Muusa isi caxxa
qambisseeh, eddeluk too waqdi usuk
baadeysa yekkeeh, usun diraabah
ginnaasiteenim (coox kee akoota
kinnuk) inkih yunxuqe.

قَالُوا أَنْجِحْهُ وَأَخْاهُ وَأَعْثِرْهُ فِي الْمَدَائِنِ حَشِيرِينَ ﴿٢٣﴾

يَا نُوكِ بِكُلِّ سَحَارِ عَلِيهِمْ ﴿٢٤﴾

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِيَمْقَدِّرُو مَعْلُومَهُ ﴿٢٥﴾

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْسَمْ مُجْتَبِعُونَ ﴿٢٦﴾
لَعَلَّنَا تَنَعَّمُ السَّحَرَةُ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَلَيْنِ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفَرْعَوْنَ إِنَّا لَأَجَرًا
إِنْ كَانُخُنَ الْغَلَيْنِ ﴿٢٨﴾

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّهُمْ إِذَا لَمْ يَمْفَدِعُو مَقْرَبَيْنَ ﴿٢٩﴾

قَالَ لَهُمْ مُوسَى اللُّقُومَا أَنْسَمْ مُلْقُونَ ﴿٣٠﴾

فَالْقَوْاحِمَ الْهُمْ وَعَصِيَّهُمْ هُرْقَالُ أَيْزَرَةَ
فَرْعَوْنَتِ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَلَيْنِ ﴿٣١﴾

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
يَأْفِكُونَ ﴿٣٢﴾

فَأُلْقِيَ السَّحْرُ سَجِدِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَ رَبُّهُمْ إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالَمُونَ ﴿٤٧﴾

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَدْرُونَ ﴿٤٨﴾

قَالَ أَمْنَتُ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَذَّنَ لَكُمْ اللَّهُ

لَكُمْ يَوْمُ الْآيٰ عَمَدُ الْيَسْرَارِ فَلَسْوَقَ تَعَمَّوْنَ

لَا تُقْبَعَنَّ إِنِّي كُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَالِفٍ

وَلَا صَبَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾

قَالُوا لَأَضَبِّرَ إِلَىٰ إِلَيْنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّا نَضَمَّعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا حَطَّلَنَا أَنْ كُنَّا

أَوْ أَنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾

* رَأَوْكُنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَنْسِي بِعِنَادِي إِنَّكُمْ

مُتَّبِعُونَ ﴿٥٢﴾

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَشِيرِينَ ﴿٥٣﴾

46. Tokkel baababa toh tible waqdi
Yallah Sujuuduh Radde.
47. Ginô Rabbil neemeneh axcuk.
48. Muusaa kee Haaruun Rabbil.
49. Firqawni:baababak anu idini siiniih
aceek naharat kaal teemeneenii
iyye, diggah usuk (Muusa kinnuk)
sin kaxxa kabiiriy baab sin barse
kinni, toysa yi-digaalak siinil
obtam sarrah aaxigetton, diggah
sin gabooziy sin ibitte argiqeyyo
migdi gabaa kee guri iba siinik
argiqi hinnay guri gabaa kee
migdi iba siinik argiqi akkeyyo,
kaadu diggah inkih cooxut sin
xinkiyeyyooh sin fanniseeyyo
keenik iyye.
50. Baababa: firqawnak atu net abta
digaalá nee mabiyakta, diggah
nanu ninni Rabbî fanah nandabbé
kalah kaak itte.
51. Diggah nanu ni-Rabbi ni-dambitte
neh cabam kaak qaagitna Muusal
naharak teemene moominiin
nekkeemih sabbatah.
52. Nabii Muusal:yi-naqoosak
yeemene mara barat kuulus
iyyaanamah wacyi kaal oobisne,
diggah firqawnaa kee kay qande sin
kataatele sin gacsanamkeh axcuk.
53. Tokkel firqawni kay reedah gubaak
tan magaaloolih qaskar ruube
macaxu kaah kobxisaanamkeh
israa-iil xaylok mawuq yoobbe
waqdi.

- 54.** Firqawni: diggah a-mari (israa-iil xaylo kinnuk) dago horta iyye.
- 55.** Kaadu diggah usun kaxxam nee cerissa taama aben.
- 56.** Diggah nanu inkih cibbarsimaah, gulguluh keenih yan mara kinnino iyye.
- 57.** Firqawnaa kee kay mara Masri baaxoy basaatin kee daroori-lek ken neyyeeqeh.
- 58.** Kaadu kadnoonii kee meqe aroocaay meqe qarwak ken neyyeeqe.
- 59.** Too mayyuq keenit kah abne innah, kaadu ken dabooqaa kee ken maalu israa-iil xaylo nagarsisne ken bayisneek gamadal.
- 60.** Tokkel firqawnaa kee kay macaxi Nabii Muusaa kee kaâ luk yan mara ayro edde tawqe waktit kataaten.
- 61.** Tokkel namma butta (firqawni maraa kee Muusâ mara kinnuk) sitta table waqdi, Nabii Muusâ kataysis:diggah nanu elel simneeh firqwnaa kee kay macxi nee qide-le iyyen.
- 62.** Nabii Muusa keenik iyyeh: aleey, sin meeelan, diggah anu yoo qokla Rabbi liyooh, edde naggioowa git yoh ascasse-le.
- 63.** Tokkel Nabii Muusal isi caxxat bad atuk iyyaanamah wacyi kaal oobisne, tokkel usuk kaa

إِنَّهُوَلَاءِ لَشِرْذَمَةٍ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾
 وَإِنَّهُمْ لَنَا لَقَائِطُونَ ﴿٥٥﴾
 وَإِنَّا لَجَمِيعُ حَلَزُونَ ﴿٥٦﴾
 فَأَخْرِجْنَاهُمْ مِّنْ جَنَّتِ وَعِيُونِ ﴿٥٧﴾
 وَكُلُّنُّوْزِ وَمَقَامِ كَبِيرٍ ﴿٥٨﴾
 كَذَلِكَ وَأَرْشَهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾
 فَاتَّبِعُوهُمْ مُّسْرِقِينَ ﴿٦٠﴾
 فَلَمَّا تَرَكَهُ الْجَمِيعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ
 إِنَّا لَمُدْرُونَ ﴿٦١﴾
 قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِي رَبِّي سَيِّدِنَاينَ ﴿٦٢﴾
 فَأَوْحَيْنَا إِلَيْ مُوسَىٰ أَنَّ أَصْرَبَ يَعْصَمَكَ
 الْبَحْرُ فَأَنْتَ أَقَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالظَّوِيدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾

yootokeeh, bad baxsimeeh kulli
exxa kaak kaxxa qaleh innah gacca
itte.

64. Kaadu tokkel aka mara xayyosne (firqawnaa kee kay mara kinnuk) badat cullu iyyaanam fanah Muusaa kee Muusâ marih lakal.
65. Kaadu Nabii Muusaa kee kaâ luk yan mara inkih naggosneh.
66. Tohuk lakal aka mara badat xuumusne (firqawnaa kee kay macaxu kinnuk).
67. Diggah tohut Yallih inkittinaanee kee kay dudda tascasse astâ tan, kaadu keenik maggo mari yeemene mara makkinna.
68. Kaadu diggah ku-Rabbi, usuk maysoli xuawawli kinni.
69. Kaadu Nabiyow ama korosul Nabii Ibraahim xaagu maaqaay keenil akriy.
70. Usuk isi abbaa kee isi marak taqbudeenim maatiyaay iyye waqdi?
71. Numtinwellitte naqbudeeh, tet amol daffeyak asna tet qibaadah iyyen.
72. Nabii Ibraahim isin ken kallactan waqdi, usun sin yaabbeenih innaa? keenik iyye.
73. Hinnay ken tuqbudeenik tu siinh xiqanaa, hinnay ken aqbude wayteenik tu siinik kalaanaa keenik iyye?

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾

وَأَنْجَحْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ كَعْدَهُ وَاجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ

مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾

وَأَتُؤْلِمُهُمْ بِنَبَأٍ إِنْ هِيَرَ ﴿٦٩﴾

إِذْ قَالَ لِلَّاهِ يَهُوَ وَقَوْمِهِ مَا نَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَرَ لَهَا عَائِكِفِينَ ﴿٧١﴾

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَ كُلُّ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾

أَوْ يَنْعَمُونَ كُلُّ أُو يَضْرُبُونَ ﴿٧٣﴾

74. Aleey!wohuk tu maabaanay, ni-abbotti nanu abnah innah taama neh abak sugteeh nanu wohul ken salleeoh ken katatne iyyen.

قَالَ الْوَابِلُ وَجَدَنَا إِبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾

75. Nabii Ibraahim keenik iyyeh:yoh warisay numtinwwellittek aqbudak sugteenim cubbiluk wagitteenee iggimaa kee makot taniinim sinnik taaxagoonuh.

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

76. Sin kee siinik naharsi abbotti?

أَنْتُمْ وَإِبَاءَنَا كُمُّ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾

77. Diggah usun yok qaduwuiy ken maqbuda, kinnih immay anu aqbudem ginô Rabbi kinni, usuk addunya kee akeeral yok awlaytu.

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّلَّهِ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧٧﴾

78. Yallay tayse ginoh yoo gine usuk meqe gital tirri yoo hee-le.

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِنِي ﴿٧٨﴾

79. Kaadu Kaa kinni yoo taskameeh, yoo tafqem,

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسِّرُنِي ﴿٧٩﴾

80. Kaadu biyaakita waqdi biyaakak usuk yoo qaffoysa,

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِي مِنِّي ﴿٨٠﴾

81. Kaadu Kaa kinni yoo qiddah, sarra yoo taynuwweem Qhiyaamah ayró.

وَالَّذِي يُمْسِي ثُمَّ يُحْبِي مِنِّي ﴿٨١﴾

82. Kaadu Kaa kinni yi-dambi yoh cabam kak qaagitam galtôh ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk).

وَالَّذِي أَطْمَعَنِي أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطَايَايَتِي

يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٨٢﴾

83. Nabii Ibraahim isi Rabbi kallacak:yi-Rabbow tu-xiqla ixxiga yoh acuyaay, ku naqoosak meqe mara yoo eleelis iyye.

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقْقَنِي بِالصَّلَاحِينَ ﴿٨٣﴾

84. Kaadu meqe saareey, meqe xagar xagó (galab-xagó) yoh ab ellecabô maray yok lakal yamaatu waah addal Qhiyaamah ayró fanah.

وَاجْعَلْ لِي لِسَانًا صَدِيقًا فِي الْآخِرَةِ ﴿٨٤﴾

- 85.** Kaadu ku-naqoosak naqiqim deqsita
Jannat nagra marat yoo hayis.
- 86.** Kaadu yi-abbah dambi cab, diggah
usuk makkoota marak numuk
teynah sugek.
- 87.** Kaadu yoo mawacarriysin ginó
inkih magooqak cisab kee galtoh
ugussa ayrò (Qhiyaamah ayro
kinnuk).
- 88.** Woh gibdi ayróy maaluu kee xaylo
tu edde xiqe wayta kinni.
- 89.** Yallá fanah saytun lubbi luk
yemeete num akke waytek,
koroosannuu kee munaafiqhinnuk.
- 90.** Kaadu Yallak meesiteeh, kay
taaqatal kaâ fanah yufkune
marah Jannat xayyoysimaah ken
yaybulleenih Qhiyaamah ayrò.
- 91.** Kaadu jaciim deqsitta girá
koroosite maray tirtô gitak
makkoota yaybulleenih.
- 92.** Kaadu ken sahitak:sin yallittey
aqbudak sugteeni annih teetiiy?
Keenik iyyan.
- 93.** Yallak kalah aqbusdak sugteenim
Yallih digaalák sin cattaa hinnay is
isi nafsi Yallih digaalák cattaa?
- 94.** Tokkel ken (numtinwellittee
kee koros kinnuk) kee tirtô gitak
makkoota mara xambabbaqqa ken
heenih jahannamat foocah (neefih)
qambisiman.
- 95.** Kaadu ibliis qande (kaa kataate
mara kinnuk) inkih teetit
qambisimta.

وَأَجْعَلَنِي مِنْ وَرَبِّهِ جَنَّةً الْتَّعْبِيرِ ﴿٨٥﴾

وَأَغْفِرْ لِأَيْنَهُ دَكَانَ مِنْ أَضَالَّينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا تُخْزِنِ يَوْمَ يُبَعَّثُونَ ﴿٨٧﴾

يَوْمَ لَا يَنْعُمُ مَالٌ وَلَا بَنُوٰنَ ﴿٨٨﴾

إِلَّا مَنْ أَنَّ اللَّهَ يَقْلِبْ سَلِيمِيْرِ ﴿٨٩﴾

وَأَزْلَفَتْ الْجَنَّةَ لِلْمُتَقِّيَّينَ ﴿٩٠﴾

وَبَرَزَتِ الْجَحِيْمُ لِلْمَغَاوِيْرِ ﴿٩١﴾

وَقَبِيلَ لَهُمْ إِنَّ مَا كُنُّتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٩٢﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ هُنَّ يَضْمُرُوْنَ كُلُّ أُوْيَسَصُرُوْنَ ﴿٩٣﴾

فَكُلُّ كُوْفَيْهَا هُنَّ الْعَادُوْنَ ﴿٩٤﴾

وَجُنُودُ إِلَيْسَ أَجْمَعُوْنَ ﴿٩٥﴾

96. Koros kee usun aqbudak
sugeenim tet addal anuk
keemaaritak ittak iyyaanah.

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِّمُونَ ﴿٤١﴾

97. Yallal xiibitna immay nanu
diggah addunyal baxxaqqa itta
makoy qellu sinnih addat sugne
itta koros.

تَالَّهُ إِنْ كُنَّا لَنِي ضَلَالٌ مُّبِينٌ ﴿٤٧﴾

98. Nanu Ginô Rabbit sin massosne
waqdi Qibaadal.

إِذْ نُسَوِّيْكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِيْنَ ﴿٤٨﴾

99. Kaadu tirtô gitak nee makkossem
matan umeyniitiy Yallak kalih
im naqbudeemih neh secte akke
waytek.

وَمَا أَصَّنَّا لَأَلْمُجَرِّمُونَ ﴿٤٩﴾

100. A-saaku shafaqaqatta neh takkeeh,
Yallih digaalak nee cattaamak
num mannu.

فَمَا أَنَا مِنْ شَافِعٍ ﴿٥٠﴾

101. Kaadu kacnoytah yan kataysay
neh xuwaawa (allaqala) mannu.

وَلَا صَدِيقٌ حَمِيرٌ ﴿٥١﴾

102. Maganey!inki adda addunyâ
fanah madaara luk sugnaamal
yeemene maray naggoowê loowot
gacak nen iyyan.

فَلَوْلَآنَ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٢﴾

103. Diggah too Nabii Ibraahim
xaaguy taturet kaskassoowa
marah astâ tan, kaadu keenik ama
xaagu yoobbe marak maggom
yeemene mara makko.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْهَ وَمَا كَاتَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

104. Kaadu diggah Nabiyow ku-Rabbi
usuk mayso-li xuwaw-li kinni.

وَلَإِنْ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

105. Nabii Nuuc mari sinni farmoyta
Nuuc dirabboyseeh, wohul
farmoytit inkih dirabboye mara
yekken.

كَذَّبَ قَوْمٌ وَجْ آمُرُسَلِيْنَ ﴿٥٥﴾

106. Ken toobokoyti Nabii Nuuc
Yallak mameesittaanaa?keenik
iyye waqdi.

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ فُوحٌ أَلَا تَسْتَقْنَ

إِنِّي لَكُلُّ رَسُولٍ أَمِينٌ

107. Diggah anu siiniih amaanat-le
farmoya kinniyo edde rubsumem
sin gudduya saamal.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

108. Toysa Yallak meesitaay yi-amri
oggola.

وَمَا أَشَدُ كُلُّ كُوْنَةٍ عَلَيْهِ مِنْ أَجْحِنَّ إِنْ أَجْحِنَّ إِلَّا لَهُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ

109. Kaadu Yallih farmo sin
gudduya saamal galtó sin messera,
yi-galtó numul matanaay numul
messera ginô Rabbil essaera yoo
akke waytek.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

110. Toysa Yallak meesitaay yi-amri
oggola.

*قَاتُلُوا أَنْوَمُنْ لَكَ وَأَتَّبَعُكَ الْأَرْدَلُونَ

111. Anninnal koo nummasnaah koo
kataatnaah sinaamak boola-le mari
koo kataate way? Kaak iyyen kay
mari.

قَالَ وَمَا عَلِمْتِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

112. Nabii Nuuc:usun abak sugen
taamoomihi ixxiga mayyu, cagalalh
anu ken kah seecam iiamaanâ
kalah keenik iyye.

إِنْ حَسَابُهُمْ إِلَّا عَلَيْهِ رَبِّهِ لَوْلَمْ يَشْعُرُونَ

113. Ken cisab kee galtó numul matan
yi-Rabbiy qellitem yaaxigel
tan tet akke waytek, woh
aaxiginnitoonuy amah axcuk
mananniton.

وَمَا أَنَّا نُطَاهِرُ الْمُؤْمِنِينَ

114. Kaadu anu yi-seecol yeemene
mara xiiriya num hinniyo.

إِنَّمَا أَنَّا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

115. Anu abbay sinam xiiriya hinniyo,
baxxaqqa iyya meesiisey Yallih
digaalak sin meesiisa akke
waytek.

- 116.** Nuucow ama seecok aadeewaytek xeetit qiden marak numuk teyna akketto kaak iyyen.
- 117.** Too waqdi Nabii Nuuc isi Rabbi seeceeh:yi-Rabbow diggah yi-mari yoo dirabboyseh iyye.
- 118.** Toysa yi-Rabbow yoo kee ken fan meklahmekelaay Ni-fan baxisaay ken bayis, kaadu yoo kee moominiinik yô luk yan mara woo digaalak naggos iyye.
- 119.** Tokkel kaa (Nabii Nuuc kinnuk) kee kaâ luk yan mara kibuk tan doynikil ken naggosne.
- 120.** Tohuk lakal kay marak raaqe maray aaminewe maggo leet xuumusne Nabii Nuuc kee kaâ luk suge mara naggosneek gamadal.
- 121.** Diggah too Nabii Nuuc xaaguy taturet kaskassoowa marah astâ tan, kaadu keenik ama xaagu yoobbe marak maggo mari keenik yeemene mara makko.
- 122.** Kaadu diggah Nabiyow ku-Rabbi usuk mayso-li xuawaw-li kinni.
- 123.** Qaad deqsitta keto sinni farmoya Huud dirabbosseeh, wohul farmoytit inkih dirabboyse mara yekken.
- 124.** Ken toobokoyti Nabii Huud: Yallak mameesittaanaa? keenik iyye waqdi.
- 125.** Diggah anu siinii amaanat-le farmoya kinniyo edde rubsumem sin gudduyaamal.

قَالُوا لِلَّذِينَ لَمْ يَتَنَاهُ يَنْوُحُ لَكُونَ مِنْ
الْمُرْجُومِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنَّ فَرَّمِي كَذَّابُونَ ﴿١٧﴾

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُ فَتَحًا وَنَجَّنِي وَمَنْ مَعَنِي مِنْ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾

فَأَبْيَحْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلُكِ الْمُشْحُونِ ﴿١٩﴾

لَئِنْ أَغْرِقْنَا بَعْدُ أَلْبَاقِينَ ﴿٢٠﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُّؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٣﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُهُوَدُ الْأَنَتَقُونَ ﴿٢٤﴾

إِنِّي لَكُوْنُ رَسُولُ أَمِينٍ ﴿٢٥﴾

- 126.** Toysa Yallak meesitaay yi-amri oggola.
- 127.** Kaadu Yallih farmo sin gudduyaamal galtó sin messera, yi-galtó numul matanaay numul messera ginô Rabbil essaera yoo akke waytek iyye.
- 128.** Ummaan aracay fayya iyyal fayya itta qarway dabqah elle gace waytaana digirih xissaanaa?
- 129.** Kaadu maqar-le kalqoota haysittaanaa, addunyal waartaanaah, rabe waytoonu waytaanah innah? (mawaartan rabetton).
- 130.** Kaadu qidim kee hinnay digaaláh seehadaytu tabbixen waqdi xuwal kee allaaqal sinni marih xibixih kaa tabbixen.
- 131.** Toysa Yallak meesitaay yi-amri oggola.
- 132.** Kaadu Yallay maggo afah tan niqmootay taaxigeeni siiniih yeceek meesita.
- 133.** Affara xiyyuu (gaalaay, laay, illii kee wadara) kee xaylo siiniih yecee (lab-xayloo kee say-xaylo kinnuk).
- 134.** Kaadu basaatin kee weqta daroori siiniih yecee.
- 135.** Nabii Huud: diggah anu kaxxa ayroh (Qhiyaamah ayro kinnuk) digaalak siiniih meesita koroosannuu kee Nabii dirabbossaanamak kate wayteenik keenik iyye.

فَأَتَقْرُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿٢٧﴾

وَمَا أَسْكَلْنَاكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ لَّا يَحْرِي إِلَّا عَلَيَّ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

أَتَنْبُونَ بِكُلِّ رِبْعٍ إِيمَانَ تَعَدُّونَ ﴿٢٩﴾

وَتَسْخَلُونَ مَصَابِعَ أَعْلَمَكُمْ تَخَلُّدُونَ ﴿٣٠﴾

وَإِذَا بَطَسْتُمْ بَطْشًا جَبَارِينَ ﴿٣١﴾

فَأَتَقْرُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿٣٢﴾

وَأَتَقْرُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا نَعَمَّوْنَ ﴿٣٣﴾

أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمٍ وَبَنِينَ ﴿٣٤﴾

وَجَنَّتِ وَغُيُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ أَخَافُ عَيْنَكُوكُ عَذَابَ يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿٣٦﴾

136. Nel inki gide atu nee kassissam
kee hinnay nee kassiisa marih
num akke wataamah nanu
inkinnah kol manaamina kaak
iyye kay mari.

قَالُواْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا اَوْ عَزَّلَتْ اَمْ لَهُ تَكُونُ مِنْ
الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

137. Ta nanu elle nanim kalah tu hinna
nek naharsi marih diinii kee
Qaadoodi akke waytek.

إِنْ هَذَا إِلَّا الْحُقْرُ الْأَكْبَرُ ﴿١٣٧﴾

138. Kaadu nanu abnah naniimil
madiggalsimna iyyen.

وَمَا لَخَنْ يُمَعَّدُ بِيَنَ ﴿١٣٨﴾

139. Usun Nabii Huud dirabboyseeni
ken finqisneh, diggah too finqay
keenit abnet kaskassoowa marah
astá tan, kaadu ama xaagu yoobbe
marak maggo mari keenik
yeemene mara makko.

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكَهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً وَمَا
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

140. Kaadu diggah ku-Rabbi usuk
mayso-li xuwalli kinni.

وَلَمْ يَرَكْ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾

141. Samuud deqsitta kedó
sinni farmoya Nabii Saalic
dirabbosseeh, wohul farmoytit
inkih dirabboyse mara yekken.

كَذَّبَ شَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

142. Ken toobokoyti Nabii Saalic
Yallak mameesittaanaa?keenik
iyye waqdi.

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَحَدُهُمْ صَلِحٌ لِلَا تَقْنُونَ ﴿١٤٢﴾

143. Diggah anu siinh amaanat-le
farmoya kinniyo edde rubsumem
sin gudduyaamal.

إِنَّ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

144. Toysa Yallak meesitaay yi-amri
oggola.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا طَغِيُونَ ﴿١٤٤﴾

145. Kaadu Yallih farmo sin
gudduyaamal galtó sin messera,
yi-galtó numul matanaay numul
messera ginô Rabbil essa yoo
akke waytek.

وَمَا أَكْسَلَكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرَى إِلَّا عَلَى
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾

- 146.** Sin Rabbi addunyal saayah anuk niqmat addat waarak sin cabaa?
- 147.** Basaatin kee weqta daroorih addal.
- 148.** Kaadu buqreeraay, tamiiray (nakilay) tamri kak aleeh xabcinil meesite kal sin cabaa?
- 149.** Kaadu qaleelak qarwa uruttan (orittan) urim teetik naggaarisak batritak dabqah elle gactoonuh.
- 150.** Toysa Yallak meesitaay yi-amri oggola.
- 151.** Kaadu umaanet caddok tature marih amri moggolina.
- 152.** Uma taamat baaxo baysa maray maqaanet baaxo aymaaqewaaah amri moggolina.
- 153.** Samuud Nabii Saalicik :cagalah atu elle baaben marih num kinnito kaak iyyen.
- 154.** Saalicow atu ninnah yan seehadaytu akke waytek kalah tu hinnitok, Nabii kinnitom kok tascasse astá baahey numma yacee marih num tekkek kaak iyyen.
- 155.** Nabii Saalic keenik iyyeh : ah alaáy yi-asta kinni, is arakta ayro leeh, isin wonnah timixxige ayroh araki liton.
- 156.** Kaadu umaaneh tet maxagina, toysa kaxxa ayróh digaalá sin xagelek keenik iyye.
- 157.** Tokkel arqó teetik kaleeniih tet qideenih, edde luk nadaamite

أَتُرَكُونَ فِي مَا هَنَاءَ إِمْبَيْنَ ﴿١٥٧﴾

فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥٨﴾

وَرُزْعَعَ وَخَلَطَ عَلَيْهَا هَضِيرٌ ﴿١٥٩﴾

وَتَحْمِلُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُؤْتَافَرِهِنَ ﴿١٦٠﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُطِيعُونَ ﴿١٦١﴾

وَلَا تُطِيعُو أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٦٢﴾

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٦٣﴾

قَالُوا إِنَّمَا أَنَّتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ ﴿١٦٤﴾

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْنَا فَأَنْتَ بِيَأْيَةٍ إِنْ كُنْتَ

مِنَ الْأَصْدِيقِينَ ﴿١٦٥﴾

قَالَ هَلْذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شَرْبٌ وَلَكُوكُ شَرْبٌ يَوْمَ

مَعْلُومٌ ﴿١٦٦﴾

وَلَا تَمْسُوهَا يَسُوءُ فِي أَخْذَهُ عَذَابٌ يَوْمَ

عَظِيمٌ ﴿١٦٧﴾

فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَذِيدًا مِنَ ﴿١٦٨﴾

marah maacisen digaala sinnil
obtam yismiten waqdi.

158. Tokkel Nabii Saalic ken kak
meesiise digaalá keenil obteeh
finqiteenih, diggah too finqay
keenit abnet kaskassoowa marah
astá tan, kaadu keenik ama xaagu
yoobbe marak maggo mari keenik
yeemene mara makko.

159. Kaadu diggah Nabiyow ku-Rabbi
usuk mayso-li xuaww-li kinni.

160. Nabii Luut mari sinni farmoya
Nabii Luut dirabboyseeh, wohul
farmoytit inkih dirabboyse mara
yekken.

161. Ken toobokoyti Nabii Luut Yallak
mameesittaanaa ? keenik iyye
waqdi.

162. Diggah anu siinih amaanat-le
farmoya kinniyo edde rubsumem
sin gudduyaamal.

163. Toysa Yallak meesitaay yi-amri
oggola.

164. Kaadu Yallih farmo sin
gudduyaamal galtó sin messera,
yi-galtó numul matanaay numul
messera ginô Rabbil essaera yoo
akke waytek iyye.

165. Isin Labhal fidoh orobtaanaa
raqqa itta ginok fanaak?

166. Kaadu sin Rabbi sin agabuy edde
xaltoonuh siinih gine cabtaanaa?
Wonna hinnay isin ama uma
taamat (labhal orbaanam kinnuk)
caddok tatra mara kinniton keenik
iyye.

فَلَمْ يَخْذُهُمْ أَعْذَابٌ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً
وَمَا كَانَ أَكَّرَهُمْ مُؤْمِنِينَ (١٥٤)

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (١٥٥)

كَذَّبَ قَوْمٌ لُوطٌ الْمُرْسَلِينَ (١٥٦)

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَغْوَهُمْ رُوْطًا لَا تَتَّقُونَ (١٥٧)

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (١٥٨)

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِي (١٥٩)

وَمَا أَنْكِلُ كُمْ عَنِيهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرِيٍ إِلَّا
عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٦٠)

أَتَأْتُونَ الْذِكْرَنَ مِنَ الْعَالَمِينَ (١٦١)

وَتَدْرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ بِكُمْ مَنْ أَزَوْجَكُمْ بَلْ
أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ (١٦٢)

- 167.** Nabii Luut mari:luutow labhal fidoh orobnaamak nee wassaamak kate waytek, diggaluk baaxok yeyyeqsimeeh xiiriyen marih num akketto kaak iyyen.
- 168.** Nabii Luut keenil gacisak:diggah anu isin abtan uma taama kaxxa naqabuh niqba marih num kinniyo keenik iyye.
- 169.** Nabii Luut isi Rabbi kallacak:yi-Rabbow yoo kee yi-buxah marak yol teemeneemiiy keenik kalah yol yeemene mara, yi-mari aba uma taamaa kee keenil obtu wayta digaalák nee naggos iyye.
- 170.** Tokkel kaa kee kay buxah maraay kaal teemenem inkih naggosneh.
- 171.** Idaltô daaqaynah umeynay (Nabii luut barra kinnuk) digaalát raaqe maray finqitê luk raqteh finqitte akke waytek koroositteemih sabbatah.
- 172.** Tohuk lakat aka mara (Nabii luut mara kinnuk) bayisneh.
- 173.** Kaadu qaraanak xeet keenil oobisne digaaláh robti innah, tokkel Yallih farmoyti Nabii Luut meesiise maral robti innah obte digaalá manxu qaxumaah!
- 174.** Diggah too Nabii Luut marat tekke digaalat kaskassoowa marah astá tan, kaadu keenik maggo mari yeemene mara makko.
- 175.** Kaadu diggah Nabiyow ku-Rabbi usuk mayso-li xuwaw-li kinni.

قَالُوا لِلَّذِينَ لَمْ يَتَنَاهُ يَكُلُّونَ لَكُونَنَّ مِنْ
الْمُخْرَجِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِّنْ أَفْلَانَ ﴿١٨﴾

رَبِّيْ يَعْلَمُ وَأَهْلِي مَمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

فَنَجَّيْنَاهُ وَهُلْكَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٢٠﴾

إِلَّا بِحُجَّرٍ فِي الْغَيْرِينَ ﴿٢١﴾

لُدْمَرَنَا الْآخَرِينَ ﴿٢٢﴾

وَأَمْطَرَنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا سَاءَ مَطْرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٢٣﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ وَمَا كَانَ الْكُفَّارُ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُ الْعِزَّةُ الْرَّاجِيْمُ ﴿٢٥﴾

176. Garbô mari sinni farmoya Nabii Shuqeybi dirabboyseeh, wohul Yallih farmoytit inkih dirabboyse mara yekken.

كَذَبَ أَصْحَابُ قَيْمَكَةَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾

177. Nabii Shuqeybi Yallak mameesittaanaa?keenik iyye waqdi.

إِذْ قَالَ لَهُمْ سُعِيدٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

178. Diggah anu siiniih amaanat-le farmoya kinniyo edde rubsume diini sin gudduya saamal.

إِنَّ لِكُورُسُولٍ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾

179. Toysa Yallak meesitaay yi-amri oggola keenik iyye.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُنَّ ﴿١٧٩﴾

180. Kaadu Yallih farmo sin gudduya saamal galtó sin messera, yi-galtó numul matanaay numul messera ginô Rabbil essa yoo akke waytek.

وَمَا أَشْكُلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرَى إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾

181. Nabii Shuqeybi keenik iyyeh: sinaamah tu-elle keexxan keelá duudusaay, keexó daggioysa mara makkina.

*أَوْنُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾

182. Kaadu sinaamah massah yan miidaanay duddalel miidaanisa miidaanissaanam.

وَزُنُولًا لِّلْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾

183. Kaadu sinaamak-le cakki madaggoysinaay, baaxó mabaysina baaxó umaanet baysa mara tikki itteenih.

وَلَا تَبْخُسُ النَّاسَ أَشْيَاءَ هُنَّوْلَا تَعْنُو فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

184. Kaadu Yallay sin kee siinik naharsi ginoona gineh digaalák meesita.

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِلَالَ الْأَعْلَى ﴿١٨٤﴾

185. Madyan mari Nabii Shuqeybik :cagalalh atu elle baaben marih num kinnito kaak iyyen.

فَالْأُولُو إِنَّمَا آتَنَا مِنَ الْمُسَخَّرِينَ ﴿١٨٥﴾

- 186.** Kaadu Shuqeybow atu ninnah yan seehadaytu akke waytek kalah tu hinnitooy, diggah nanu dirableelak numuk teyna koo nakkale kaak iyyen.
- 187.** Tokkel atu qaraanak digaalá kitiifoonuh nel oobis numma yacee marih num tekkek kaak iyyen.
- 188.** Nabii Shuqeybi yi-Rabbi isin umaanek abba haytaanam yaaxigeh keenik iyye.
- 189.** Tokkel kaa dirabboyseeniih, gayrantuy ken silaalisa-le ayróh digaalá ken tibbixeeh ken finqisse, diggah woh kaxxa ayróh digaalá kinni.
- 190.** Diggah too Nabii Shuqeybi marat tekke digaalát kaskassoowa marah astá tan, kaadu keenik maggo mari yeemene mara makko.
- 191.** Kaadu Nabii Mucammadow diggah ku-Rabbi usuk mayso-li xuwaw-li kinni.
- 192.** Diggah A-Qhuraan ginô Rabbih xaquq obsime.
- 193.** Jibriiliy amaanat-le kaa oobise.
- 194.** Yallih farmoytittey Yallih digaalák sinam meesissak numuk teyna takkemkeh ku sorkocobbaxal kaa (Qhuraan kinnuk) oobise.
- 195.** Qarab afay baxxaqqa-let kaa oobise.
- 196.** Kaadu diggah ama Qhuraanih cusiyyi naharsi ambiyah kitoobah addal yan.

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مُّقْتَنَىٰ وَإِنْ تُظْنَىٰ لَمْ يَنْ
الْكَانِيَّةِ

فَاسْقِطْ عَيْنَكَ سَفَاقَنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ رَبِّيْ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الْقِلَّةِ إِنَّهُ كَانَ
عَذَابُ يَوْمِ عَظِيمٍ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَلَاتَّرَبَكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

نَزَّلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ
عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ

بِلِسَانٍ عَرَبِيًّا مُّبِينٍ

وَإِنَّهُ وَلَغَى زُبُرُ الْأَوَّلِينَ

- 197.** Kaadu ama makki koros atu Yallih farmoya kinnitooh, Qhuraanay kol oobisne cakki kinnim, israa-iil xayloh qolama woh numma kinnim taaxigem astah ken maxiqtaa?
- 198.** Kaadu Qhuraan qarab akkewaa maray qajam deqsitak numuk teynal kaa oobisinnoy,
- 199.** Tokkel usuk kaa keenil (makki koros kinnuk) akrayuk yeneeh, kaal yeemene mara akkuk manannon.
- 200.** Tonnaah ama Qhuraanh cinaa kee angoddi umeyniitih yan marih sorkocbbaxittet culusneh.
- 201.** Usun kaal (Qhuraan kinnuk) mayaaminan qansarissi ken hayta digaalá ubullu haanam fanah.
- 202.** Eddeluk woo digaalá garcik (hurubbak) keenit tamaate, usun mamut teetik aaxige kalah.
- 203.** Tokkel nanu natoobeeh, naamineh gide a-digaalák nee maay wadirroysan iyyan?
- 204.** Usun Ni-digaaláh obtimii edde qataatakaanaah raksitaanam?
- 205.** Nabiyyow yoh warisey qumri keenik eyxerri hayneh maggo liggiditte ken sugsneeh hatkisnek,
- 206.** Tohuk lakat kah xagnisimak sugen digaalá keenih temeetek?
- 207.** Addunyal qumrii kee niqmatak edde hatkisimak sugeenim maca keenih xiqtah? rabaanak naharal Yallal gace weenik (tu-keenih maxiqta).

أَوْلَئِكُنْ لَهُمْ أَيَّةً أَنْ يَعْلَمُهُ وَعُلِمُوا
بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٧﴾

وَلَوْنَزَنْتُهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٨﴾

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

كَذَلِكَ سَلَكُنَّ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢١﴾

فَيَأْتِهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٢﴾

فَيَقُولُوا هَلْ تَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٣﴾

أَفِعَدَ إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٤﴾

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّهُمْ سِنِينَ ﴿٢٥﴾

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٦﴾

مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَهِنُونَ ﴿٢٧﴾

- 208.** Kaadu hebeltô magaalah mara mafinqisinnino Yallih digaalák ken meesissah tan farmoytit keenih rubne nee akke waytek.
- 209.** Keenih (makki koros kinnuk) kassiisiy garci kalootu, kaadu Nanu keenit abneh nan digaalál daalimiin makkinnino.
- 210.** Kaadu ama Qhuraan Nabiil sheetoona moobisinna, Jibril oobisê kal.
- 211.** Kaadu woh ken maceltaay keenih matakkaay maduudan.
- 212.** Diggah usun (sheetoona kinnuk) qaraanak Qhuraan ankacsaanamak waasimeenimih sabbatah.
- 213.** Toysa Nabiyow Yallâ luk aka Yalla maqbudin, toysa Yalli digaaleh yan marih num akkettok.
- 214.** Kaadu Nabiyow ku-kedók kol xayih yan mara ni-digaalák meesis.
- 215.** Kaadu Nabiyow moominiinik koo kataate marah Ramma ixxicaay, keenih xabbacow.
- 216.** Tokkel Nabiyow ku-amri cineenik, toysa diggah anu isin abba haytaanamak bari kinniyo keenik ixxic.
- 217.** Kaadu Nabiyow maysoleeh xuwalleh yan Rabbil kelitaay isi caagid kaal kelis.
- 218.** Yallay barti salaatah dubuk soltaah abta waqdi koo yablel kelit.

وَمَا أَهْلَكَنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذُرُونَ ﴿٦٥﴾

ذَكَرَىٰ وَمَا كُنَّا نَظَلَّوْنَ ﴿٦٦﴾

وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ السَّيْطِرِيْنُ ﴿٦٧﴾

وَمَا يَكْبِغُ لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيْعُونَ ﴿٦٨﴾

إِنَّهُمْ عَنِ الْسَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخَرَ فَتَكُونُ مِنَ
الْمُعْدَّيْنَ ﴿٦٣﴾

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكُ الْأَقْرَبِيْنَ ﴿٦٤﴾

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنْ أَتَعْنَاكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٥﴾

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ لِي بِرِيْهُ مِمَّا نَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٦٧﴾

الَّذِي يَرَنَكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٦٨﴾

- 219.** Kaadu salaatah sujuud abaah,
rukuuq aba marâ luk abta angoyyi
kok Yable Rabbil kelit.
- 220.** Diggah Yalli usuk yaabbi yaaxigi
kinni.
- 221.** Sinaamey siinh warsoo?keenik
ixxic Nabiyow :sheetoona elle
obta mara,
- 222.** Usun elle oobaanam ummaan
kaxxa dirablih dambi-li.
- 223.** Sheetoona malaykak ankacissaah
taabbem jinnilittel hakuya,
keenik maggo mari dirableelah
anuk.
- 224.** Gadaba makkotteeh, maxqawite
mari ken kataata.
- 225.** Nabiyow matablaa! usun diggah
yabti daqooruk ummaan daqaaral
diraabah giirisanan ilqaa kee
faylat caddok taturak.
- 226.** Kaadu diggah usun abewayoonu
waanam iyyan.
- 227.** Yallal yeemeneeh meqe tamoomi
abbaasiteeh Yalla maggom cuseeh
yundullumeeniiik gamadal Rasul
kee islaam diinik kalalak koros
gadabal yab gacsa mara akke
waytek. isi nafsii kee seehada
yudlume mari aaxige-le kah
gacoonu waan gacim kinni gacim
rabaak lakal, diggah usuk uma
gacim kinni.

وَتَقْلِبُكَ فِي السَّجِدَيْنَ ﴿٢٦﴾

إِنَّهُ هُوَ الْسَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٧﴾

هَلْ أَنْتُ كُوَفَّ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الْشَّيْطَانُونَ ﴿٢٨﴾

تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكِ أَثَيْرٍ ﴿٢٩﴾

يُلْفَوْنَ السَّمْعَ وَأَكْتَبُهُمْ كَذِبُونَ ﴿٣٠﴾

وَالْشُّعْرَاءَ يَتَبَعَّهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٣١﴾

أَلَّا تَرَأَنَهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِمُونَ ﴿٣٢﴾

وَأَكَبَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَأَتَصْرُوا مِنْ بَعْدِ مَا طَلَبُوا

وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَتَيَ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٣٤﴾

SUURAT AN-NAML

Makkal Obte, 93 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Taa-Siin (edde faxem Yalli yaaxige), toh Qhuraan Aayootaay, is baxxaqqa-le kitaabal tan.
2. Is moominiinh tirtoo kee kaxxa aytkuma.
3. Ama mari (moominiin kinnuk) salat soolisaah abaah Zaka yaceeh, usun akeerâ manol galtóo kee digaalák tanim nummaysaah asmatah- le mara.
4. Diggah akeerâ mano nummaysewaa marah ken uma taamoomi keenit bilqisneeh maqaaneh tet yablen, tokkel usun baditak teetit (uma taama kinnuk) yadudduuren.
5. Woo mari addunyal uma digaalá lon, kaadu usun akeeral sinaamak finqaa kee kasaarah gaca mara.
6. Kaadu diggah Nabii Mucammadow atu Qhuraan kak barittam naggaarah yan Rabbiy ixxigalih yanih xaqu kinni.
7. Nabii Mucammadow cusey Nabii Muusa isi barrak:diggah anu girâ ableh aniih teetik xaagu siiniih baahee kee hinnay girák ura dabita hirgeh siiniih baahe akkeyyo waacak laqsittaananamkeh iyye waqdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسْ تِلْكَ إِيَّاَنِ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ①

هُدًى وَنُذْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ②

الَّذِينَ يُقْرِئُونَ الْأَصْلَوَةَ وَرُؤُونَ الْرَّكَوَةَ
وَهُرَ بِالآخِرَةِ هُمُ الْمُقْنَوْنَ ③

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ نَيْتَاهُمْ
أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَلُونَ ④

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي
الآخِرَةِ هُمُ الْأَحْسَرُونَ ⑤

وَإِنَّكَ لَشَفِقٌ لِّلْقُرْآنِ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلَيْهِ ⑥

إِذَا قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي أَسْأَلُ رَبِّي أَسْأَلُهُ كُمْ مِّنْهَا
يُخَبِّرُ أَوْ أَيْ كُمْ يُشَهَّدُ بِقَبِيلٍ لَعَلَّكُمْ تَضَطَّلُونَ ⑦

8. Tokkel Nabii Muusa teetil (girá kinnuk) yemeete waqdi, giráh amol yan maraa kee tet derfal yan mari barkattooweh axcuk seecime, kaadu Yalli saytunnooweh, ginô Rabbi.
9. Muusaw! Diggah anu Yallay qibaada cakkisitay Maysoleeh naggaarah yani kinniyo.
10. Kaadu ku-caxxay gabat lito qid kaak iyye, tokkel kaa qambiseeh lab-abesti (baadeysi) innah abrakih (alaasabitah) kaa yuble waqdi kudeh derre cabeeh wadirih mawagtinna meesih, Muusaw mameesitin, diggah Yi-xaquk ummat fanah rubsumte farmoytit Yi-xaql mameesittak kaak iyye Yalli.
11. Kinnih immay yok meesittam kak faxxitam umaanet caddok tatureeh, isi nafsi yudlume mara, tohuk lakal uma taamal meqe taama ciggilise mari kak conxitam maliiy, toysa diggah anu dambi cabti-li xuawaw-li kinniyo iyye Yalli.
12. Kaadu isi gaba kaamiisik fillak moyya kak culta ikkek culus is qaduk diifu luk biyak maleh baras maleh awqelek, ama namma asta (caxxa kee gaba kinnuk) koh necee sagla astootiy koh neceet edde anuk firqawnaa kee kay mara fan tet luk gexxamkeh, diggah usun Yallih amrik yewqeeh kaal koroosite marah sugen.

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ يُوْرَكَ مَنْ فِي الْتَّارِيْخِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

يَكُمُوسَقٌ إِنَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِالْحَكِيمِ ﴿٤٧﴾

وَأَلِقْ عَصَالَكَ فَلَمَّا رَأَهَا تَهَزَّ كَانَهَا جَانٌ وَلَّ مُدْبِرًا وَلَمْ يَعْقِبْ يَكُمُوسَقٌ لَا تَهَزَّ إِنَّ لَيَحَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ﴿٤٨﴾

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ فُرِيدَلَ حُسْنَا بَعْدَ سُوءٍ فِي أَعْفُورٍ
رَّجِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَأَذْخُلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بِصَاهَةِ مِنْ غَيْرِ
سُوءٍ فِي تَسْعَءَ إِلَيْهِ فِي عَرَوَنَ وَقَوْهَةِ إِنَّهُمْ
كَافُؤُونَ قَمَّا فَسِيقَيْنَ ﴿٥٠﴾

13. Tokkel Ni-astooti qaduk amballayuk keenih temeete waqdi, ah baxxaqqa-le baaba iyyen.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَّا يَنْتَظِرُونَ قَالُوا هَذَا

سُحْرُّونَ^{١٣}

14. Kaadu tet (sagla astay Yalli Nabii Muusah yecee kinnuk) yengeddeeniih dirabboyseenih ken nafsi is Yallih xaquq tanim kinnim teetik asmatuk dulmii kee kaxxamariinoh, toysa Nabiyow umaanet baaxo baysa marak elle cabo kah takke inna wagitey?

وَجَحْدَهُ وَأَبْهَا وَسَيَقَنَتْهَا نَفْسُهُ فَلَمْ يَمْلِمْهَا
وَعَلَوْا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَيْنَةُ الْمُفْسِدِينَ^{١٤}

15. Yalli nummah xiibitak Nabii Daawuud kee Nabii Suleymaanah ixxiga neceeh teetil taamiteeniih, kay naqoosa moominiinik maggo marak nee muxxuse Yalla kinni faylalem iyyen.

وَلَقَدْ أَتَيْنَاكُمْ دُورَدَ وَسَلِيمَنَ عَلَمَّا وَقَالَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَيْرِيَّةٍ مِّنْ عَبَادِهِ
الْمُؤْمِنِينَ^{١٥}

16. Kaadu Nabii Suleymaan isi abba Nabii Daawuuduk, nubuwannuuy, qilmii kee reeda nagre, Kaadu Nabii Suleymaan isi marak kee sinaamey Yalli haadah af nee barseeh, ummaaniimik kak ceyitnam neh yecee, diggah a-mattaccoo is Yallak baxxaqqa itta muxxoy raqqa iyya marak edde baxsimna kinni iyye.

وَرَثَ سُلَيْمَانُ دَارُودَ وَقَالَ يَا إِيَّاهُ النَّاسُ
عُلِّمْنَا مِنْ طَرِيقٍ وَأُوتِنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
هَذَا الْهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ^{١٦}

17. Nabii Suleymaanah kay qande (kay qaskar kinnuk) jinnii kee seehadaay haadak kaah kobxisimte, taturtem keenik wadirsiimil gacisak missal gexaanamkeh.

وَحَشِرَ لِسْلَيْمَانَ حُجُودُهُ وَرَبَّ الْجِنِّ
وَالْإِنْسَانِ وَالظَّيْرِ فِيهِمْ يُورَثُونَ^{١٧}

18. Usun xuunê daqar guffu iyyen waqdi, xuunek xuuneyta kee xuuney sinni dabooqa cula Suleymaan kee kay qande ibittet

حَتَّىٰ إِذَا آتَقْرَأَ عَلَىٰ وَلَدَ النَّحْلِ قَالَتْ نَمَّةٌ
يَا إِيَّاهَا النَّحْلُ اذْخُلُ مَسَكِنَكَ لَا يَخْطُلْ مَسَكِنَكَ
سُلَيْمَانُ وَحُجُودُهُ وَهُوَ لَا يَشْعُرُونَ^{١٨}

sin tiggileh sin finqissaamak usun
sin finqisaanam aaxige kalah
keenik itte.

19. Tokkel Nabii Suleymaan tet (xuuneyta kinnuk) maxcok asalah biniyya (musuyya) axcuk, yi-Rabbow ku-niqmatay yoo kee yi-xaleynah tecee faatitam yoo geysiisaay yol bicis, Kaadu meqe taamay atu kicinto abam yol bicisaay, ku-naqoosak meqe marâ luk Ku-Racmatah jannat yoo culus iyye.
20. Nabii Suleymaan haadah adda tabeeh lowsiise waqdi, macaay! Hud-Hud deqsita haadaytu kah able waam, hinnak usuk deedaltaamat deedalaa? iyye.
21. Deedalam kaak yuble waqdi:gibdi digaalah kaa digaaliy, hinnay kaa asgadiiy, hinnay baxxaqqa-le sumaaqay wadi kaak edde yani yoh baahe akkele iyye.
22. Hud-Hud deqsita kimbirotyi dago waktiy axxeerewaa suggu iyyeh Nabii Suleymaanal yemeeteeh, caagidik atu aaxige waytam eexegeeh, saba deqsitta magaalak asmat-le xaagu luk koh emeete kaak iyye.
23. Diggah anu sabâ (yaman baaxo kinnuk) mara tackume baray bilqhiis deqsittay addunyak ummaanim kah tontocowwimeeh, kaxxa qarkaytoy reedah elle daffeyta-le gee iyye.

فَبَسْمَ رَحْمَنِ رَحِيمِ مَنْ قَوْلَهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْرُوزَيْ
أَنْ أَشْكُرْ بِعِمَّتِكَ الَّتِي أَعْمَتَ عَلَىَّ وَكُلَّ
وَلِدَىَ وَأَنْ أَعْمَلْ صَلِيلَ حَاتَرَضَهُ وَأَذْخُلَىَ
بِرَحْمَتِكَ فِي عَبَادَكَ الْصَّلِيلِينَ ﴿١٩﴾

وَتَقْدَدَ الظَّلَمَرْ فَقَالَ مَالِي لَا أَرَى الْهُدُدَ
أَمْ كَانَ مِنَ الْفَارِيَّينَ ﴿٢٠﴾

لَا عَذَّبَنَّهُ وَعَذَّابَ اشَدِيدَأَوْلَا أَذْبَحَنَّهُ
أَوْلَىٰ تَسْتَيْ سُلْطَنِ مُؤْمِنِ ﴿٢١﴾

فَمَكَثَ غَيْرَ بِعَيْدِ فَقَالَ أَحَاطْتُ بِمَا لَمْ
تُحْظِي بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبِيلِ بَنِي يَقِينِ ﴿٢٢﴾

إِنِّي وَجَدْتُ أُمَّرَأَةَ تَنْكِلُكُمْ وَأَوْتَيْتَ مِنْ
كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

- 24.** Tet kee tet maray Yallak kalah
ayró yaqbudeeh ayróh kummaata
gee, kaadu sheetan ken taamoomi
keenit bilqiseeh cakki gitak ken
waaseh, edde luk usun Yalla
inkittoysaanamah tirri miyyan.
- 25.** Sheetan toh keenit kah bilqisem
qaranwaa kee baaxót qellitti
ittem yayyaqeey yaaxige Rabbih
kummaate waanamkeh iyyaanama,
kaadu Yalli qellissaanam kee
taybulleenim siinik yaaxigeh.
- 26.** Yallay kaak-sa qibaada cakkisita
Yalli kak aneewaa qibaadaa kee
kummaatiyya cakkisittam usuk
kaxxa qarshih Rabbi kinnihi.
- 27.** Nabii Suleymaan Hud-Huduk,
numma taceem kee hinnay
dirableelak numuk teyna kinnitom
kok wagtennooh cubbusenno kaak
iyye.
- 28.** A yi-kitab saba deqsitta baaxoh
marah beyaay kaa keenil qambis,
tohuk lakal xabanah keenik gacca
ixxicaay, kitab caagidik gacsanam
keenik wagit kaak iyye.
- 29.** Hud-Hud Nabii Suleymaan
kaal ruube kitab luk gexeeh
sabah amoytal kaa qambiseeh
kaa tikriyeh, tohuk lakal kee
makaabaney:diggah Massakaxxa
-le kitab yol qambisimeeh yoo gufe
keenik itte.
- 30.** Diggah usuk (kitab kinnuk)
Suleymaan xaquk yemeete, kaadu
diggah usuk fulte Racmattaay,

وَجَدَتْهَا وَقَمَّهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَرَبِّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْنَادَهُمْ
فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٦﴾

الْأَيَسْجُدُوا إِلَيْهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْحَبَّاءِ فِي
الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تَخْفُونَ
وَمَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٨﴾

* قَالَ سَنَنْظُرُ أَصْدَقَتْ أَمْ كُنْتَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٢٩﴾

أَذْهَبْ بِكُنْتِي هَذَا فَأَقْلِقْهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ
فَأَنْظُرْ مَا ذَرَ جِهُونَ ﴿٣٠﴾

قَالَتْ يَا إِيَّاهُ الْمَلُوُّ إِلَيْكُنِي إِلَى كِتَابِ
كَرِيمِ ﴿٣١﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٢﴾

Gunê Racmatta-le Yallih Migaaqak
Qimbisima.

31. Yol makaxxamariinitinaay, muslimiinih yan maray Yallih amrih Rammitah anuk yol ama iyye Nabii Suleymaan keenik itte.
32. Kee makaabaney! A yi-caagid yoh escessiyay, isin edde marraay elle malissi haytaanam fanah sin maleh caagid targiqi hinniyok keenik itte.
33. Usun teetil gacisak:nanu qaqndee kee manga-le mara, kaadu qeebil gibdi mara kinninooh, caagid koo fan kelisnak nee elle amrissam wagitaay cubbus teetik iyyen.
34. Is garci keenih kalak:diggah amoystit magaala qandeh cultek tet bayissaah tet marak fayya itta abbobti xixxibittaah yaqunxee mara ken aban, kaadu tamah keenik qaadaay tonnah aban itte.
35. Kaadu anu diggah Nabii Suleymaan kee kay marâ fanah hadiyyat ruubeyyooh, anu ruube mari farmok gacsanam wagteyyo, usun oggolaanam kee hinnay cinaanam itte.
36. Tokkel amoystâ (bilqhiis kinnuk) farmoyti hadiyyat (massakaxxah yaceen acwa kinnuk) luk Nabii Suleymaanal yemeete waqdi, isin maalul yoo cattaanaa lawsiyyah Yalli nubuwawannuu kee reedaáy maaluk yoh yeceem siinh yeceemik kayrih taysehik, wonna hinnay siinh yeceen

۲۱ ﴿أَلَا تَعْلُوْ أَعَلَىٰ وَأَتُؤْنِي مُسْلِمِيْنَ﴾

قَالَتْ يَأَيُّهَا الْمُلْكُ أَفْتُنِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ
قَاطِعَةً أَمْ رَحْقَى شَهَدُونَ ۲۲

قَالُوا نَخْنُ أُولُوْ قُوَّةٍ وَأُولُوْ بَأْيَنٍ شَدِيدٌ
وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ فَانْظُرْ إِلَيْكَ مَا ذَاتُ أَمْرِيْنَ ۲۳

قَالَتْ إِنَّ الْمُلْكَ إِذَا حَلَّوْ قَرِيْبًا أَفْسَدُ وَهَا وَجَعَلُوا
أَعْزَّةَ أَهْلِهَا آذِلَةً وَكَذَّالِكَ يَفْعَلُونَ ۲۴

وَإِنِّي مُرْسَلٌ إِلَيْهِمْ بِهَدْيَتِهِ فَنَاظَرُهُ بِمَرْتَجِعٍ
الْمُرْسَلُونَ ۲۵

فَأَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنَ قَالَ أَنْتُ دُونَنِ بِمَا لِي فَمَا
أَشَنِي اللَّهُ خَيْرٌ مَمَّا تَكَبَّلَ أَنْتُمْ بِهَدْيَتِكُمْ
تَفَرَّجُونَ ۲۶

hadiyyat walittam siini addunya
kicintoonumuh sabbatah keenik
iyye.

37. Nabii Suleymaan woo farmoytak:
bahte hadiyyat luk keenil gac,
Yallal xiibita immay dudda
kah aalle waanaah, fooca edde
garaysaanam kak duudewaan
qande keenih baahennooh, ken
magaalak xixxibaane luk, usun
yuqunxee marah anuk ken
ayyaaqenno iyye.
38. Nabii Suleymaan konnaa-le
abbobtiy tet (bilqhiis kinnuk)
qarkayto iyyi siinik yoh baahaah
usun muslimiinh anuk yol
yamaateenik naharat keenik iyye
39. Jinnik qanxaffee kee nabiina leeh
qifriit deqsita ginneyti anu tet
(qarkayto kinnuk) koh baaheyyo
ama ku-daffeynay meklah elle
daffeytak uguttak duma, kaadu
diggah anu tet quktoh duddali
teetik dagarat tan bilah amaanat-li
kinniyo iyye.
40. Kitaabak ixxiga-le num: anu tet
(qarkayto kinnuk) koh baaheyyo,
atu fakte intih dambor kol gacak
duma kaak iyye, tokkel Nabii
Suleymaan isi xaql geytimteeh
dabaqtem teetik yuble waqdi: ah
yi-Rabbih muxxo kaa elle faatitam
kee hinnay kaak angaddeem yok
yabaluh yoo elle mokkora kinni,
Yallih niqmat faatita num cagalah
isi nafsih sabbatah kah faatitam,
kaadu Yallih niqmat yengeddee

أَرْجِعُ إِلَيْهِمْ فَلَا تَأْتِيهِمْ بِمُنْوِدَلَّاتِ لَهُمْ بِهَا
وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَا أَذْلَّهُ وَهُوَ صَغِيرُونَ ﴿٢٧﴾

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلُوْكُ إِنَّمَا يَأْتِيُنِي بِعَرْشِهِ أَقْبَلَ أَنَّ
يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٢٨﴾

قَالَ عَفْرَوِيتُ مَنْ لَعْنَتِي أَكَانَ إِلَيَّكَ يَهُوَ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ
مِنْ مَقَامِكَ وَلَئِنْ عَيَّنَهُ لَقَوْيَ أَمِينٌ ﴿٢٩﴾

قَالَ الَّذِي عَنْدَهُ عِلْمٌ مِّنْ أَكْثَرِ كِتَابٍ أَنَّا لِيَكَ
يُهُوَ قَبْلَ أَنْ يَرَتَدَ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَإِمَارَةَ أَهُ
مُسْتَقْرَرٌ عَنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَلْبُوفَ
أَشْكُرُ أَمَّا كُفُورُهُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ
وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبَّيْ عَيْنَ كَرِيمٌ ﴿٣٠﴾

num Yalli kay faatok gaddalih yan,
toysa diggah yi-Rabbi gaddali,
usuk meqe Rabbiy addunyal kay
niqmat faatita num kee hinnay kay
niqmat yangaddee num inkih kayri
kak duuda Rabbi kinni.

41. Nabii Suleymaan isi xaql yan marak tet qarkaytok weeloola teetik korisa is elle aaxige wayta innal edde raddam kee hinnay edde radewaa marat tanim teetik nablemekh iyye.
42. Tokkel sabah amoya bilqhiis Nabii Suleymaan fanah temeete waqdi, ku-qarkayto anna celtaa? teetik iyyen, hununuuh is tet inna itte! Kaadu teetik duma ixxiga neh tontocowwimeeh, nanu muslimiiniih sugne iyye Nabii Suleymaan.
43. Kaadu is Yallak kalah aqbusdak sugtem Yallih qibaadak tet waasseh, diggah is koroosite marih barrak sugte.
44. Kalqat (kaxxa qari) cul teetik iyyen, tokkel kaa culteeh kay daarat table waqdi haffitta lee kaa tekkeleeh, isi namma sarbak saro fayya hayte, diggah usuk daaratay saytuttucin bililleelak (meraayak) yaniy lee kak guba gexxa teetik iyye Nabii Suleymaan, Yi-Rabbow anu diggah inni nafsi udlumeh agleyta kol heemil, kaadu Nabii Suleymaanâ luk Islaam diinit culeeh, Yallay gino Rabbi kinnih Rammiteh itte bilqhiis.

قَالَ نَسْكِرُوا لَهَا عَرْشَهَا أَنْتُظِرْ تَهْمِيدَهُمْ
تَكُونُ مِنَ الْأَنْذِرِ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهْكَدَنَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَانَهُ وَهُوَ
وَأُولَئِنَّا أَعْلَمُ مِنْ فِتْنَاهَا وَكُلُّ مُسْلِمٍ يَعْلَمُ ﴿٤٢﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
قَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

قِيلَ لَهَا أَدْغُلِ الصَّحَّ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ
لُجَّةً وَكَثُفَّةً عَنْ سَاقِيهَا قَالَ إِنَّهُ صَحٌّ
مُمَرَّدٌ مِنْ قَوْارِبِهِ قَالَتْ رَبِّي إِنِّي ظَمِئْتُ نَفْسِي
وَأَسَمَّتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمَيْنَ ﴿٤٤﴾

- 45.** Yalli nummah xiibiteh Samuud deqsitta kedoh ken toobokoyta Nabii Saalic Yalla inkittoysaay, dubuk kaa uqbuda iyyaanamal ken fanah kaa rubne axcuk, edde-luk Nabii Saalic ken fanah yemeeteeh Yalla inkittoysa keenik iyye waqdi usun too waqdi namma buttay ittawayta yekken yeemene maraa kee koroosite marah anuk.
- 46.** Nabii Saalic :yi-maraw koroosannuu kee uma taamat macah tasissikeeniih iiamaan kee meqe taama cabba hayteenih Yallal dambi cabti messerittaanaa, Yalli siinh nacruuramkeh? keenik iyye.
- 47.** Saalicow koo kee kô luk yan marak umanfaalitneeh, umaanek nee geytem sin sabbatah nee geyte kaak iyyen, Sin umanfaalak sin geytem Yallih xaquk sin geyte, wonna hinnay isin umaanee kee maqaanel mokkorima mara kinniton keenik iyye Nabii Saalic.
- 48.** Nabii Saalic magaalal (cijri deqsitta magaala kinnuk) sagla numuy koroosannuu kee uma taamat baaxó bayissay, maqaanet baaxó aymaaqewayta sugte.
- 49.** Ama sagla numuk mariiy marak: Yallal sittah xiibtnay, diggah kaa kee kay buxah maraay kaal teemenem bar mirreh ken qidenno iyyaanamal, tohuk lakat diggah kay awlaytuk kaa kee kay marih qidimit mamarinninooy, nanu diggah innaamal numma yacee mara kinnino kaak axcenno iyyen.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْ شَمُودٍ أَخَاهُمْ صَلِحًا أَنْ
أَعْبُدُوا اللَّهَ إِذَا هُمْ فِي قَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالَ يَقُولُهُ لِرَسُولِهِ عِجَلُونَ بِالشَّيْءَةِ قَبْلَ
الْحُسْنَةِ لَوْلَا سَتَعْفِرُونَ رَبُّ الْهَمَاءِ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٤٧﴾

قَالُوا أَطَيْتُنَا يَابَّاكَ وَبِمَ مَعَكَ قَالَ طَلِيلُكُ
عِنْدَ اللَّهِ بِلَكُمْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٨﴾

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ يَسْعَهُ رَهَطٌ
يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٩﴾

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنْبَيْتَنَّهُ وَلَهُ الْأَهْلُ وَلَهُ
لَنْقُولَنَّ لَوْلَيْهِ مَا شَهَدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ
وَلَائِنَ الصَّدِيقُونَ ﴿٥٠﴾

50. Kaadu ama mari Nabii Saalic kee
kay marih qidimih malseeniih,
nanu ken uma malal ken
galtennooh ken digaalenco Nabii
Saalic qokollaah ken bayisnaamal
usun aaxige kalah iyye Yalli.

51. Toysa Nabii Mucammadow ken
uma malah ellecabo kah tekke inna
wagitey, diggah nanu ken kee ken
mara inkih bayisnehik.

52. Toh ken buxaaxiy keenik foyyah
raqte aben dulmih sabbatah Yalli
ken finqise waqdi, diggah keenit
yekke finqat yaaxige marah Yallih
dudda tascasse astá tan.

53. Kaadu yeemeneeh Yallak
meesitak suge mara woo digaalák
naggosneh.

54. Nabii Mucammadow ku-marah
cusey:Nabii Luut isi marak
qaxumaane kak gufti toofee taama
abtan isin umam teetik abaluk iyye
waqdi.

55. Diggah isin labhal orobtaanaa fidô
fayxih agabu cabba hayteenih?
Wonna hinnay isin Yalli siinil le
cakki igma marah tantoonuu,
Yalla kee kay farmoytih amri
cinteenih keenik iyye.

56. Tokkel kay mari maxcoh kaal
gacseh yenem mali mariiy marak
Luut mara sinni magaalak eyyeeqa
iyyeenim akke waytek, diggah
usun (Nabii luutul yeemene mara
kinnuk) seehaday labhal fidoh
orbaanamak sinni saytunnossa
kinnon iyyen.

وَمَكَرُوا مَكَراً وَمَكَنَّا مَكَراً لَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥﴾

فَانظُرْ كِيفْ كَيْفَ كَانَ عِلْقَبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّ
دَمَرَنَّاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦﴾

فَتَلَكَ بِيُؤْتُهُمْ خَاوِيَّةٌ بِمَا أَظَلَّهُمُ أَنَّ
فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ لِّفَوْرِ يَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٨﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفَتْحَشَةَ وَأَنْسَمْ يَصْرُونَ ﴿٩﴾

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ أَرْيَاحًا شَهْوَةً مِنْ دُورِنَ
النِّسَاءَ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٠﴾

* فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَاتَلُوا
أَخْرُجُوا إِلَى لُوطٍ مِنْ قَرَيْتَكُمْ إِنَّهُمْ أَنَّاسٌ
يَتَّهَمُونَ ﴿١١﴾

57. Tokkel Yalli Nabii Luut kee kay buxah maraay kaal yeemene mara keenil obte digaalák naggosneh, kay barray raaqe marat raqtey finqite marat lowne akke waytek iyye yalli.

58. Kaadu qaraanak digaalah xeet keenil oobisne robti innah, tokkel meesiisen maral robti innah obte digaalá manxu qaxumaah!

59. Nabii Mucammadow: faatoo kee fayla Yalli leeh isi naqoosay (kay farmoytit kinnuk) isi farmoh dooritel nagaynan kaak yanay, tohuk lakal A-korosey Yalli yayse innaa, hinnay Yallat agleh haan numtinwellittey usun yaqbudeeni tayseeh keenik ixxic? (Yalli yayse).

60. Hinnak Nabiyow A-korosuk Qaranwaa kee baaxo miyyi ginee, kaadu qaraanak lee siinh oobise Yalli yayse innaa wonna hinnay isin Yallak kalah deedalah taqbusden Yallitte tayseeh keenik ixxic? tokkel Nanu woo leet basaatiniy qaxaleeh anxaxini edde nuysubuke, isin kay coox taysubkeenimih dudda luk manannitonuuy, ah abeh yan Yallâ luk yaqbusden Yalli yanii? (Mayan), wonna hinnay usun cakki gitaa kee iimaanak daggaawaah, Yallat kaak kalihim massoysa mara qibaadal.

61. Hinnak Nabiyow A-korosuk Yallat agleytah haytaanamih qibaadá tayse innaa, hinnay baaxo madabay elle dabaqtaana siinh abeeh,

فَأَنْجَيْتَهُ أَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتُهُ وَقَدْ رَنَّهَا

مِنْ الْفَتَرَيْنِ ﴿٥٧﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطْرًا فَسَاءَ مَطْرٌ

الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾

قُلْ أَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ

أَصْطَلَغُنَّ اللَّهُ خَيْرًا مَا يُسْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

أَمَّنْ حَاقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ مَا تَرَىٰ فَإِنَّمَا يُعْلَمُ بِهِ حَدَائِقُ ذَاتٍ

بِهِجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنَيِّسُوا
شَجَرَهَا أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ بِلْ هُمْ قَوْمٌ
يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلَائِهَا
أَنْهَرًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَبِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ
الْبَحْرَيْنِ حَاجِرًا أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ بِلْ

tet fanittel weeqaytitte siinh
 heeh qaleela xiikol (assimaytitte
 kinnuk) teetih abey namma badî
 fanal (qasbole bad kee salfa-le bad
 kinnuk) medmed (adeedu) hee Yalli
 yaysee keenik ixxic? ah abeh yan
 Yallâ luk yaqbuden yalli yanii?
 (mayan) wonna hinnay keenik
 maggo mari mayaaxiga Yallih
 duddi yakkeh gide.

- 62.** Hinnak Nabiyow A-korosuk Yallat agleytah haytaanamih qibaadá tayse innaa, hinnay gibdaabini xage seehadayti kaa xaaqa waqdi xaaqó kaak oggolaah, umaane kaak kalaah, siinik yookomeh yan marak baaxo ciggiila mara sin abe Yalli yaysee? ah abeh yan Yallâ luk yaqbuden Yalli yanii? (mayan), Yallih dudda tascasse astootik taabbeeniih tableenimil kassittaanam siinik dagoh keenik ixxic.
- 63.** Hinnak Nabiyow A-korosuk Yallat agleytah haytaanamih qibaadaa tayse innaa, hinnay barrii kee baddi diteetak gita siinih yascassee, isi Racmatak (rob kinnuk) foocat aytikumah caacooya siinih ruuba Yalli yayseeh? Ah abeh yan Yallâ luk yaqbuden Yalli yanii? (mayan) Yalli fayya iyyeeh saytunnooweh agleh kaat hayya haanamak keenik ixxic.
- 64.** Hinnak Nabiyow A-korosuk Yallat agleytah haytaanamih qibaadaa tayse innaa, hinnay gino qimbisaah, tohuk lakal tet baysaah tet bayseek

أَكَثَرُهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

أَمَنَ يُحِبُّ الْمُضطَرِّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْسِفُ
 أَسْوَءَ وَيَجْعَلُ كُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
 إِلَّا هُوَ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَدَرَّكُوْنَ ﴿٦﴾

أَمَنَ يَهْدِي كُمْ فِي ظُلْمَكُمْ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
 وَمَنْ يُرِسِّلُ إِلَيْكُمْ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
 رَحْمَتِهِ فَإِنَّمَا يُرِسِّلُ إِلَيْهِ مَعَ الْأَنْوَافِ عَمَّا
 يُشَرِّكُونَ ﴿٦﴾

أَمَنَ يَدْعُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُرْعِدُهُ وَمَنْ يَرْفُكُ كُمْ مَّا
 السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ إِلَّا هُوَ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَا قُلْ
 بُرْهَنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾

lakal tet gacsah qaran kee baaxok
sin yarzuqhe Yalli yaysee?ah abeh
yan Yallâ luk yaqbuden Yalli yanii?
(mayan) isin sinni sumaq kee
asta baaha nummat yaaba mara
tekkeenik keenik ixxic.

- 65.** Nabiyow qaranwaa kee baaxol taniimik qellittem num mayaaxiga Yalla akke waytek keenik ixxic, kaadu num mayaaxiga magooqak ugutoonu waanaah Qhiyaama edde solta ayro Yallak-sa.
- 66.** Wonna hinnay ken (koros kinnuk) ixxiga dudda elle bahtam akeera usun tet yasmiteenim tet gibdaabina yablen waqdi, wonna hinnay usun addunyal teetik agaywaagat sugen, wonna hinnay usun teetik (akeera kinnuk) bagi gonna-lon.
- 67.** Kaadu koroosite mari nee kee ni-abbobi rabneeh burta nekkeek gamadal, diggah nanu magooqak nuwwuk awqennoo iyyen?
- 68.** Nummah Yallal xiibitna immay nee kee ni-abbobi ama ugutiyyah dumaak xagnisimneeh wohuk tu-maballino A-xagni tu-hinna naharsi marih hayyayyoona akke waytek iyyen.
- 69.** Nabiyow ama korosuk baaxô bagul gixaay siinik duma sugte umeyniitik ellecabo kah tekke inna wagita keenik ixxic.
- 70.** Kaadu Nabiyow ama koros derre kot cabtaah koo dirabbaamih sabbatah keenih marookitinaay,

فُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبُ إِلَّا
اللَّهُ وَمَا يَسْتَعْرُونَ أَيَّانَ يَبْغِعُونَ ﴿٦٥﴾

بَلْ أَدَرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَيْءٍ
مِّنْهَا بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَامُوتَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ الْأَنْجِيلُ كَفَرُوا لَهُمْ ذَاكُنَّا نُزِّلَ
وَإِبَآءَآؤُنَا إِنَّا لِمُحَرَّجُونَ ﴿٦٧﴾

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا لَحْقًا وَإِبَآءَآؤُنَا مِنْ قَبْلِ إِنَّ
هَذَا إِلَّا أَسْطَرِي الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

فُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَقْبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾

وَلَا تَحْرَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مَّمَّا
يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

usun koh kah malsan uma malah
sabbatah alil kak ceyta num
makkin, diggah Yalli koo qoklelek
(catelek).

- 71.** Nabiyow koroosite mari
a-nee kah xagnissan digaalah
wakti mawaqdiyy isin nee kah
xagnissaanamat numma yacee
mara tekkeenik kok iyyan.
- 72.** Nabiyow isin edde Qataataktan
digaalak tu siinih xayyowntam
takkeh keenik (koros kinnuk) ixxic.
- 73.** Diggah Nabiyow ku-Rabbi sinam
amol muxxo-li kinni, kinnih
immay keenik maggo mari woo
niqmatal Yalla mafaatita.
- 74.** Kaadu Nabiyow diggah ku-Rabbi
ken alilwa qellissam kee usun
sinam ayballuk abaanam yaaxigeh.
- 75.** Kaadu qaran kee baaxoh addal
ginok qellitti ittaamay Yallak
qellitta matan Yallih xaql
baxxaqqa-le kitaabih (lawcal
macfuuz) addal tanih akke
waytek.
- 76.** Diggah A Qhuraan israa-iil xaylok
cakkik usun sitta elle waanamak
maggom keenik gabbaaqa.
- 77.** Kaadu diggah usuk (Qhuraan
kinnuk) makot gexok tиртооу,
digaalák Racmata kaal yeemene
marah.
- 78.** Nabiyow diggah ku-Rabbi ken
fan meklaah isi qadlil kura, usuk
mayso-li ixxiga-li kinni.

وَيَقُولُونَ مَنْيَ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ

صَلِّدِقِينَ ﴿٧١﴾

فُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ رَدِيفًا لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي

تَسْعَيْ جُلُونَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُوقَ فَضْلِ عَلَى الْأَنْتَاسِ وَلَكُنَّ

أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُونَ

﴿٧٢﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكْنُونَ صُدُورُهُ وَمَا

يُعْلَمُونَ

وَمَا مِنْ عَابِةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي

كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٣﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنُ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ

أَكْثَرُهُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

﴿٧٤﴾

وَإِنَّهُ دُلْهُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ

أَعْزَيزٌ أَعْلَمُ ﴿٧٥﴾

- 79.** Toysa atu Nabiyow Yallal kelit usuk koo xiqelek, diggah atu baxxaqqa-le cakkih bagul tantok.
- 80.** Nabiyow diggah atu sorkocobbaxi kak rabe mara (koros kinnuk) cakki seeco mataysabbaay aytimeela seeco mataysabba usun salaf cabba heenih fooran waqdi.
- 81.** Kaadu Nabiyow atu Yalli tirtô gitak inti waysiise mara tirri hee hinnito, usun edde yanin makok atu cakki ken taysabbem madudda Ni-aayoota (Qhuraan Kinnuk) nummayse mara akke waytek, toysa usun ku-seeco oggole mara kinnon.
- 82.** Yallah xaquk usun (seehada kinnuk) baahen dambih cakkisiten digaalá keenil obta waqdi baaxók alí keenih nayyaqe, diggah sinaamak koroosite mari Ni-aayoota (Qhuraan kinnuk) nummaysak masuginna axcuk keenî luk yabta.
- 83.** Nabyow cus: kulli ummattak Ni-aayoota dirabboye marak buttá kobxisna ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk), tokkel naharsi mara keenik wadirsi maral gacisak kobxisimaanaah cisaabah ken beyan.
- 84.** Cisab booxah xikki iyyan waqdi, Yi-aayoota dirabbosseenii, ixxiga teetik aalle kalah, hinnak isin addunyal maca abak sugten? keenik iyya Yalli.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِيقَ الْمُبِينِ ﴿٧٤﴾

إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمُؤْمِنَ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَدَ الدُّعَاءَ
إِذَا أَوْلَأْنَا مُدَبِّرِينَ ﴿٧٥﴾

وَمَا أَنْتَ بِهَدِيَ الْعُمَى عَنْ ضَلَالِهِمْ إِنْ
تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِمَا يَتَبَشَّرُ فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٧٦﴾

*وَلَذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ لَخَرَجَ الْهُمَدَةَ
مِنَ الْأَرْضِ تُكَمِّلُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَافُوا
بِمَا يَتَبَشَّرُنَّ بِالْوُقُونَ ﴿٧٧﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُقْطَانِ قَوْجَامِنْ بِكَذِبٍ
بِمَا يَتَبَشَّرُهُمْ بِوَرَعَوْنَ ﴿٧٨﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ أَكَذَبْتُمْ بِمَا يَتَبَشَّرُونَ
تُحْيِطُوْهُمْ بِهَا عِلْمًا أَمَّا ذَكْرُتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٩﴾

- 85.** Kaadu digaalâ maxcó keenil nummatteh abeenih yanin dulmih sabbatah, tokkel usun yaabaanam maduudan sinni nafsik digaalá waasoonuh.
- 86.** Ama koros matablaa! Diggah Nanu bar edde dabqaanaah sabhalaalaanamkeh keenih abneeh, laqó diifu keenih abnem Rizqli (quusi) edde gurrusoonuh, diggah tohut Yallih inkittinaanee kee kay dudda tascasse astooti tan Yallal yaamine marah.
- 87.** Kaadu Nabiyow cus :baanta fuxsunta ayró (Qhiyaamah ayro kinnuk), tokkel qaranwal yan maraa kee baaxól yan mari inkih kaxxa meesih meesitaah edde raban wariggah wariggitan Yalli raq kah faxe mara akke waytek, kaadu ginó inkih sinni Rabbî fanah Rammit luk tamaate.
- 88.** Kaadu qaleelá soltaah aracal tanim teetik akkaluk tet table, is kaxxa gexoh gexak Qubulti innah, toh Yallay kulliimik gino yeymeeqeeh karriqqi heeh abto kinni, Diggah usuk abba haytaanamak adda yaaxigi maqaanee kee umaanek.
- 89.** Maqaane luk yemeete num (iimaan kee meqe taama kinnuk) Qhiyaamah ayró, usuk teetik kayrih tayse galtó le Yallih xaql (jannat kinnuk), kaadu usun woo ayró meesii kee wariggak (Saayah) amaanah yanin.

وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا
يَظْهُرُونَ ﴿٨٦﴾

أَنَّهُ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا لِلَّهِ مُكَفَّلَةً فِيهِ
وَالنَّهُ أَنْهَى مَبْصِرَاتَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِغَوَّرِ
يُؤْمِنُونَ ﴿٨٧﴾

وَيَوْمَ يُنْفَحُ فِي الصُّورِ فَقَرَبَ مَنِ اتَّسَعَتْ
وَمَنِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ
أَنْوَهٌ دَاهِرٌ ﴿٨٨﴾

وَرَأَى الْجِبَالَ تَحْسِبُهَا حَاجِدَةً وَهِيَ تَرْوِي
الْسَّحَابُ صُبْعَ اللَّهِ الَّذِي أَنْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ
إِنَّهُ وَحْدَهُ يَعْلَمُ مَا نَفَعُ الْعَوْنَانِ ﴿٨٩﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَكَلَّهُ وَخَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ
يَوْمَ إِذَا مَأْتُمُونَ ﴿٩٠﴾

90. Kaadu uma taamoomii kee Yallat agleyta haak yemeete mara jahannam girat foocitteh ken oobisan Qhiyaamah ayro, addunyal abak sugten uma taamoomiksa elle galtimtaanam maay liton keenik iyyan?

91. Nabiyow sinaamak ixxic: cagalah anu edde amrisimem a-baaxoh (makka kinnuk) Rabbiy tet bagul qabal caxaanam caraamu abeeh ummaanim-le aqbumdeemi qibaadá kaah caglisak, kaadu anu muslimiinik numuk teyna akkeemih amrisime.

92. Kaadu Nabiyow sinaamak ixxic: Qhuraan sinaamal akriyeemil amrisime, toysa cagalah kaal taamitaanamal tirri iyye num cagalah isi nafsi tirri kah iyyam, kaadu tirtô gitak makkoota numuh tu-gactek, tokkel anu cagalah farmoytiitiy isi mara meesiisek numuk teyna kinniyo kaak ixxic.

93. Kaadu Nabiyow ixxic: faylaa kee qaxmeqe saare lem Yalla, usuk isi astooti sin aybulleeleeh cakkii kee baatil inkih siinah tascase ixxigah tet aaxigetton, kaadu ku-Rabbi isin abba haytaanamak garcite hinnaay sin elle galte-le Qhiyaamah ayro.

وَمَنْ جَاءَ بِالسُّبْحَانَ فَكُلُّتُ وُجُوهُهُ مَرْفِيَ التَّارِ
هَلْ تُخْرِزُونَ إِلَّا مَا لَكُنْتُ عَمَلُونَ ﴿٦﴾

إِنَّمَا أَمْرُتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَادَةِ
الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُتُ أَنْ أَكُونَ
مِنَ الْمُسَلِّمِينَ ﴿٦١﴾

وَإِنَّمَا أَشْأُلُ الْقُرْبَةَ إِنْ قَمَنَ أَهْتَدَى فَإِنَّمَا
يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ صَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ
الْمُنْذِرِينَ ﴿٦٢﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيِّدِ الْعِزَّةِ إِنَّهُ يَعْلَمُ فَتَعْرِفُونَهَا
وَمَا رَبُّكَ يَغْفِلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦٣﴾

SUURAT AL-QHASAS

Makkal Obte, 88 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Taa-Siin-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Nabiyow tah baxxaqqa-le kitaabih (Qhuraan kinnuk) aayootay kol oobisne kinni.
3. Nabii Mucammadow Nabii Muusaa kee firqawni xaagu nummah koh warisnaah kol nakriye, Qhuraan nummaysa maray usuk Yallih xaquk yanim kaak yaaxige kaal taamitamkeh.
4. Diggah firqawni masri baaxoh bagul caddok tatreeh Yalla kinniyo iyye, kaadu masri mara qaxa-qaxa ken abeeh ken baxaabaxseh horta keenik yussuqunxeeh xixxibiseh, (israa-iil xaylo kinnuk) lab xaylo keenik yasguudeeh, agabu keenik nuwwuk cabaah naqoosah ken haysita, diggah usuk baaxó baysa marih numû suge.
5. Kaadu baaxô bagul firqawni yussuqunxeeh boolayse mara (israa-iil xaylo kinnuk) muxxusnaah keenih namqeeh kayrih kataatan mirocti ken abnaah, baaxó nagra mara ken abnaamat ken gunnam fanna firqawnaa kee kay mara bayisneek gamadal iyye Yalli.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسـر ①

تَلَكَّ أَيَّتُ الْكِتَابُ الْمُبِينُ ②

نَثَأْوْ أَعْيَنَكَ مِنْ نَبِيًّا مُوسَى وَفِرْعَوْنَ
بِالْحَقِّ لَقَوْمَ يُؤْمِنُونَ ③

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَى الْأَرْضِ رَجَعَ
أَهْلَهَا شَيْعَمَا يَسْتَضْعُفُ طَلَافَةً مِنْهُمْ
يُدَّسِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحِيَ نِسَاءُهُمْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ ④

وَرَبِّدُ أَنَّ نَمَنَ عَلَى الَّذِينَ أَسْتَضْعَفُوا فِي
الْأَرْضِ وَجَعَلَهُمْ لَيْمَةً وَجَعَلَهُمْ
الْوَارِثِينَ ⑤

6. Kaadu baaxô bagul Reeda
keenih arcisnaah, firqawnaa kee
Haamaanaay ken Qaskar, keenik
(burten mara kinnuk) kak meesitak
sugtem ken (firqawnaa kee firqawni
mara kinnuk) naybulleemkeh.
7. Kaadu Nabii Muusah inal wacyi
oobisne kaa xalte waqdi, kaa qarisa
iyyaanamah, tokkel firqawnak
kaah meesittek, eddeluk sandugut
kaa hayya hayisay Niil weeqaytut
kaa qid. Kaadu mameesitinaay,
marookitin diggah Nanu kol kaa
gacsennooh, Yallih farmoytiitik
numuk teyna kaa abennok.
8. Tokkel firqawni mari amo kaak
yewqeeh kaa yukkuqe qaduwpii
kee gandi keenil yakkemkeh,
diggah firqawnaa kee Haamaanaay
ken Qaskar koroositteh dambi-le
marah sugen.
9. Kaadu firqawni barra (Muzaacin
baxa asiya kinnuk) firqawnak yoo
kee koh inkih inti rufuo akkelek
kaa maqidina nee anfiqee kee
hinnay baxah kaa haysite akkennok
kaak itte, usun (firqawnaa kee
firqawni mara kinnuk) ken finqi
kay gabat yanuwaam aaxige kalah.
10. Nabii Muusah inah sorkocobbaxa
addunyal enni ittaamak foyyah
maacise Muusa kasittaah kaah
cisabbowtam akke waytek, usuk isi
baxa kinnim aybulleraarra hayte tet
sorkocobbaxa diggi heewanninoy
sabril, is Yallih xagana nummayse
marak tiyak teyna takkemkeh.

وَنَمِكَنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُزِّلَ فِي رَعْوَتٍ وَهَمْنَ
وَجْنُودٌ هُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ⑥

وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أُمُورًا مُؤْسِىَّا أَنَّ أَرْضَ عِيهِ إِنَّا
خَفَّتْ عَلَيْهِ فَأَقْبَلَهُ فِي الْيَمِّ وَلَا تَنْفَافِ
وَلَا تَخْرَدْ ۝ إِنَّ رَادُوهُ إِلَيْنَا بِ وَجَاعَلُوهُ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ۝

فَالْتَّقَطَهُ وَأَلْ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَحَنِّيَّا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمْنَ
وَجْنُودٌ هُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ۝

وَقَالَتْ أُمَرَاتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِ لَيْ
وَلَكَ لَا تَنْقَثُهُ عَسَىَ أَنْ يَنْعَنَّا أَوْ
نَتَخَذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝

وَأَصْبَحَ قُرْأَدُ أُمُورَسِىَّ فَرِغًا إِنْ كَانَ
لَتُبَدِّى بِهِ لَوْلَا أَنَّ رَبَّنَا عَلَى قِبِّهَا
لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

- 11.** Kaadu Nabii Muusah ina Muusa weeqaytut qidde waqdi kay maqanxak kaa katayaay, kaak abaanam wagit teetik itte, tokkel kay maqanxa xer ikkek kaa abaluk kaa katatte usun (firqawnaa kee firqawni mara kinnuk) aaxige kalah.
- 12.** Qarsa agabih anguuga yaaxem Muusal carammosneh kay inal kaa gacisnak duma, tokkel kay maqanxa: siinh kaa qarsaah kaa yaynabe buxah mara siinh maay ascassoo? usun kaah xuwaawa marah anuk keenik itte.
- 13.** Tokkel kay inâ fanah kaa (Nabii Muusa kinnuk) gacisne tet inti kaat ruffu ittaah, rookite waytamkeh, kaadu is Yallih xagni numma kinnim taaxigemkeh, kinnih immay keenik (koros kinnuk) maggo mari Yallih xagni numma kinnim mayaaxigan.
- 14.** Nabii Muusa furreyniino dudduy qumrik, morootom sanat guffu hee waqdi, nubuwawannuu kee ixxiga kaah necee, kaadu Ni-naqoosak taama kak meqe mara tonnal galatna.
- 15.** Kaadu Nabii Muusa magaala sasot cule tet mari garcit yan wakti, tokkel tet addal namma numuy taame gee, a-namma numuk numuk teyni keenik Muusa kedóoy, aka num firqawni kedóoh numuy qaduwwihi kaak yani, Tokkel kay kedoyta kinni num cató kaat faxe

وَقَالَتْ لِأَخْتِهِ قُصِّيَّةٌ فَبَصَرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦﴾

*وَحَرَّمَنَا عَلَيْهِ الْمَرْاضِعَ مِنْ قَبْلِ فَقَاتَ هَلْ أَذْكُرُ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ تَصْحُونَ ﴿٦﴾

فَرَدَنَهُ إِلَى أَقْتَهِ كَيْ تَقْرَرَ عَيْنَهَا وَلَا تَجْزَرَ وَلَا تَعْلَمُ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا كَيْنَ أَكْتَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشَدَّهُ وَأَسْتَوَى عَلَيْهِ حَكْمًا وَعَلِمَ أَنَّ كُلَّكُمْ بَخِزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾

وَدَخَلَ الْمُدِينَةَ عَلَى جِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَلَانِ هَذَانِ مِنْ شَيْعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَأَسْتَأْنَهُ الَّذِي مِنْ شَيْعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُؤْمِنٌ ﴿١٥﴾

kay qaduwwihi yan marih numul,
tokkel Nabii Muusa kumbuuququssu
hee gabat kaa yootokeeh kaa
Qideh, too waqdi: Nabii Muusa tah
sheetan taama, diggah sheetanti
Aadam xaylok qaduwwihi qadaawat
kak baxxaqqa iyyey cakki gitak
baxxaqqa-le makkoyiyyah ken
makkoya kinni iyye.

16. Nabii Muusa yi-Rabbow anu
diggah seehadayti rooci hoxak
yi-gabat yewqe waqdi inni nafsi
wohul udlumehik woo dambi yoh
cab iyye, edde luk Yalli dambi
kaah cabeh, diggah Yalli usuk
dambi cabti-li xuwaw-li kinni.
17. Nabii Muusa yi-Rabbow dambi
cabtii kee toobat niqmataay
wohuk kalah maggo niqmoota yoh
teceemih sabbatah tohuk wadir
anu inkinnah umeyniitih yan
marak hebeltô numuh cato makka
umaanel iyye.
18. Tokkel Nabii Muusa firqawni
magaalah addal conxitak xaagu
qambaalak maacise, edde luk kimal
kay marak cato kaal faxe num
kaah deerisak yoo cat kaak iyye,
Nabii Muusa:diggah atu mako kak
baxxaqinte num kinnito kaak iyye.
19. Tokkel Nabii Muusa kaa kee kay
marihi numuk inkih qaduwwihi
yan firqawni marihi num yaatukem
faxe waqdi firqawni marihi num
Muusaw kimal num kah qiddennah
yoo qiddam faxxa?Muusaw atu
baaxô bagul xuwaw sinni umeynak

قَالَ رَبِّي إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ
إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾

قَالَ رَبِّي مَا أَعْمَلَتْ عَلَيَّ قَلْنَ أَكُونَ طَهِيرًا
لِلْمُحْجِرِ مِنَ ﴿١٧﴾

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ حَلِيقًا يَرْتَقِبُ فَإِذَا أَلَّى
أَسْتَصْرَمُ بِالْأَمْمَى يَسْتَضْرِبُ فَإِنَّهُ مُؤْمِنٌ
إِنَّكَ لَغُوَّثٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

فَلَمَّا آتَى أَرَادَ أَنْ يَطْشِبْ بِالْأَيْدِي هُوَ عَدُوُّ لَهُمَا
قَالَ يَمْوَسِي أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتَلَنِي كَمَا قَاتَنَتْ
نَفْسًا بِالْأَمْمَى إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَارًا
فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾

sa takkem faxxam mantu, kaadu
atu baaxô bagul sinam fan bicsam
faxa marih num hinnito kaak iyye.

20. Kaadu magaalak exxak xer
ikkek yarde num yemeete,
Muusaw:diggah firqawni marak
abbobti koo Qidduh koh malissak
tama magaalak eweq, diggah anu
nasaacatta (fayu) koh yacee marih
num kinniyok kaak iyye.
21. Tokkel Nabii Muusa masri
magaalak meesitak ise eleelaanam
akkaluk yewqe, yi-Rabbow
daalimiinh yan marak yoo naggos
axcuk.
22. Nabii Muusa madyan deqsitta
baaxô fanah gexoh yufkune
waqdi:yi-Rabbi massa-le gitay
madyan yoo gudduya yoh
ascassele iyye.
23. Kaadu Nabii Muusa madyan lee
yoofe waqdi, sinaamak hortay lac
tafqe tet amol gee, kaadu wokkel
keenik kalah namma barray sinni
lac leek hooriyta (dehiyta) gee,
Nabii Muusa:woo namma barrak
sin caagid macaay lac kah afqe
waytaanam keenik iyye? Ama
namma barra kaal gacisak:lacti
loyna sinni lac arkissiyy, foorissi
haanam fanah nafqem madudna,
ni-abba kaxxa idaltuuy lac yafqem
maduuda kaak iyyen.
24. Tokkel Nabii Muusa ken
nammayah lac yefqeeh, tohuk lakah
caxah iraawô fanah wonnah gacca

وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَى فَأَلَّ
يَمْوِيْسَيْ إِلَيْهِ الْمَلَكُ يَأْتِيْرُونَ يَأْكُلُونَ لَوْكَ
فَأَخْبَرْتُ إِلَيْكَ مِنَ التَّصْحِيفِ ﴿٦﴾

فَجَنَّ حَمْنَاهَا حَلِيقَيْرَ قَبْ قَالَ رَبِّ يَخْنَى مِنَ
الْفَوْقَ الْقَلَمِينَ ﴿٧﴾

وَلَمَّا قَوْجَهَ تِلْقَاهُ مَدِينَ قَالَ عَسَى رَبِّيْ أَنْ
يَهَدِيْنِي سَوَاءَ أَسْبِيلِ ﴿٨﴾

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدِينَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً
مِّنَ الْأَنَابِينَ يَسْقُونَ وَوَجَدَهُمْ دُونِهِمْ
أُمَّرَاتِنِيْنَ نَدْوَانِيْنَ قَالَ مَا حَظَبُكُمَا قَالَتَا لَا
تَسْقِي حَقَّ قُصْدِرَ أَرْبَعَاءَ وَأَلْوَانَ شَيْخَ
كَيْرِ ﴿٩﴾

فَسَقَى لَهُمَا شَرَّ تَوْلَى إِلَيْهِ الْقَلَلَ فَقَالَ رَبِّيْ
إِلَيْ لَمَا أَنْزَلْتَ إِلَيْهِ مِنْ حَيْرِ فَقِيرِ ﴿١٠﴾

iyye, tokkel yi-Rabbow:diggah anu kayrik atu yoh acuyyu haytaamak caagiddoowaah ceyta num kinniyo iyye.

- 25.** Tokkel lac kah yefqe namma barrak tiyak teyna wacarriyak kaal temeete, diggah yabba: (Nabii shuqeybi kinnuk) lac neh tefqeemih galtoh koo galatuh koh seeca kaak itte, tokkel Nabii Muusa Nabii Shuqeybil yemeete waqdi kaa kee firqawnaa kee firqawni marî fanat tekkem kaal maaqeh Nabii shuqeybi daalimiinh yan marak (firqawnaa kee firqawni mara kinnuk) naggowtehik mameesitin kaak iyye.
- 26.** Ama namma barrak tiyak teyna yabbaw lac koh dacrisamkeh cawalah kaa tamsis, diggah cawalah tamsissa marak inkih aysuk raqtam qandeleeh, amaanatle numu itte.
- 27.** Ken abba Nabii Shuqeybi Nabii Muusak iyyeh:diggah anu A yi-namma baxak tiyak teyna koh rihmisam faxa bacra liggida cawalah lac yoh asissaamal, tokkel atu tabna liggida duudussek toh ku xaquk tan maqaaneey, anu kol aygibbidem mafaxa tabna liggida kol haamal, Yallih idnih meqe marih numuh yoo geetto koh cule xagana duudusaamal iyye Nabii Muusa.

فِيَأَمْتَهُ إِحْدَىٰهُمَا تَمَشِّيٌ عَلَىٰ أَسْتَحِيجَاءِ
قَالَتْ إِنِّي يَدْعُونِكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَهَا
سَقِيتَ لَنَا فَمَا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقُصْصَ
قَالَ لَا تَخْفَ بَحْرَوْتَ مِنْ الْقَوْمِ الظَّلِيمِينَ ﴿٦٥﴾

قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا يَا ابْتَ أَسْتَحِيجُ إِنَّ حَيَّرَ
مَنْ أَسْتَحِجَرَتْ الْقُوَىُ الْأَمِينُ ﴿٦٦﴾

قَالَ إِنِّي أَرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ إِحْدَىٰ ابْنَتِي
هَكِتَنْ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرِنِي ثَمَنِيَ حِجَاجَ
فَإِنْ أَتَمَّمَتْ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا
أَرِيدُ أَنْ أَشْتَقَ عَلَيْكَ سَتِّجُونَ
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ الْأَصْنَابِ حِينَ ﴿٦٧﴾

- 28.** Nabii Muusa Nabii Shuqeybik:too edde yabteeh xagana yoh edde cultem yoo kee ku-fanal soltaah kak awqe waynay anu taamal ama namma waktik duudusinnaaniih wakti (bacra liggidaa kee tabna liggidak tiik teyna kinnuk), ku-xagana duuduse num akkeyyooh wohuk fulah yol essertam mantu, kaadu nanu ixxicci inneeh sitta elle geyyi hayneemil Yalli nee yableeh sumaaqah nel yaniih nee dacrisah kaak iyye.
- 29.** Tokkel Nabii Muusaa kee Nabii Shuqeybi sitta elle geen waktik tabna liggidaa duuduse waqdi, isi buxah mara luk misrâ fanah gexe, tuur deqsitta qalek tattabak hadiidigta girá yuble, diggah anu girá ableh anik ama ikkel suga iyye isi buxah marak, xaagu teetik siinh baahee kee hinnay girák dabiitay waacak laqsittaana siinh baahe akkeyyok.
- 30.** Tokkel Nabii Muusa teetil (gira kinnuk) amma iyye waqdi daqaarak migda-le qaxak barkat-le aracak caxak tattabak seecime Muusaw axcuk, diggah anu Yallay ginô Rabbi kinni kô luk yabtam kaak iyye.
- 31.** Kaadu Yalli Nabii Muusak kucaxxay gabat lito qid kaak iyyeen baaxol kaa qideeh baadeysa yekke, tokkel lababistinnah abrakih kaa yuble waqdi kaak kudeeh derre cabbaheeh wadirih mawagtinna

قَالَ ذَلِكَ بِيَنِي وَبِينَكَ قَلْمَانَ الْأَجَلَيْنِ
فَضَيَّثُتْ فَلَا عُذْرَةَ عَلَىٰ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ
وَكَيْلٌ

*فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَىٰ الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ
إِنَّسٌ مِّنْ جَانِبِ الْطُّورِ نَارٌ قَالَ لِأَهْلِهِ أَمْكِثُوا
إِنِّي مَاءْسِطٌ نَارًا لَعْنَيْهِ إِنِّي كُوْمَهْ مِنْهَا بِخَيْرٍ
أَوْجَدْوَهُ مِنْ أَنْتَارٍ لَعَلَّكُمْ
تَصْطَلُوتُ

فَلَمَّا آتَاهُنَّا لَوْرَىٰ مِنْ شَعْلِيِ الْوَادِ الْأَيَمِّيِنِ
فِي الْبَقْعَةِ الْمُبَرَّكَةِ مِنْ الشَّجَرَةِ أَنَّ
يَمْوَسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٢٩

وَإِنَّ الَّتِي عَصَمَكُ فَلَمَّا رَأَهَا هَاتَهُتْ كَلَّهَا
جَاهٌ وَلَيْلٌ مُدِيرًا وَلَمْ يُعْقِبْ يَمْوَسَىٰ
أَقْبَلَ وَلَا تَخَفَّ إِنَّكَ مِنَ الْأَمْنِينَ ٣٠

meesih, kay Rabbi kaah seeceh
Muusaw mameesitinay yol
endebbiy diggah atu umaamay faxe
wayya haanak inkih amaanah yan
marih num kinnitok kaak iyye.

- 32.** Isi gaba ku-kamiisik moyya kak
culta ikkek culusaay tet eyyeq
qaduk diifuluk awqelek biyak
maleh baras maleh, kaadu isi gaba
aliilî fanah gacissi hayis meesik
meesi kok gexxamkeh, amah ku-
Rabbik tan namma astáy firqawnaa
kee kay kaxxa marâ fanah koo
edde rubney ku-numma tascasse
kinni, diggah usun (firqawni mara
kinnuk) Yallih taaqatak yewqe
marah sugen.

- 33.** Nabii Muusa yi-Rabbow diggah
anu firqawni marak num qideeh
usun yoo qidaanamak meesita iyye.

- 34.** Kaadu Nabii Muusa :yi-toobokoyti
Haaruun usuk yabti geysiisih yok
yaysehik yô luk kaa rub catoh anu
axcem baxxaqqa keenih haamkeh,
diggah anu ken (firqawnaa
kee firqawni marâ kinnuk)
fanah edde rubsumeemit yoo
dirabboysaanamak meesitak iyye.

- 35.** Yalli Nabii Muusak ku-toobokoyta
Haaruunut koo maqarroysennooh
koo catennooh usuk qanxaffe
koh akkeleeh firqawnaa kee kay
maral maqar-le iisaa kee astá sin
nammayah aceenno, tokkel usun
sin nammayal umam baahoonuh
sin gufaanam maduudan Ni-
astootit sin maqarrosneemih

أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْلِكَ تَخْرُجُ بِعِصَمَةٍ
مِنْ عَيْرِ سُوءٍ وَأَصْمُمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنْ
الْأَرْهَبِ فَذَلِكَ بُرهَنَانِيٌّ مِنْ رَبِّكَ إِلَى
فِرْعَوْنَ وَمَلِكَيْهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
قَسِيقِينَ ﴿٢٣﴾

قَالَ رَبِّي إِنِّي قَاتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنَّ
يَقْتُلُونِي ﴿٢٤﴾

وَأَخِي هَرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَزَّ سَلْهُ
مَعِيَ رَدَاءً يُصَدِّقُهُ إِنِّي أَخَافُ أَنَّ
يُكَذِّبُونِ ﴿٢٥﴾

قَالَ سَنَشُدُّ عَضْدَكَ بِأَخْيَكَ وَنَجْعَلُ
لَكُمَا سُلْطَنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا إِنَّا يَتَّبِعُنَا
أَنْسَمًا وَمَنْ أَتَبَعَنَا مَا الْغَلُولُونَ ﴿٢٦﴾

sabbatah, ellecaboh sin nammay
kee sin katatta hee mara mayso-
lem addunyaay akeeral kaak iyye.

- 36.** Tokkel Nabii Muusa ni-aayootay (caxxa kee gabaay wohuk kalah Yalli Nabii Muusah yecee astooti kinnuk) baxxaqqa-le keenih (firqawnaa kee firqawni mara kinnuk) luk yemeete waqdi, Muusaw atu neh luk temeetem tu hinna diraabah ginnaasitte baab akke waytek, kaadu atu nee kah sectam nek naharsi abbobtiy warrayteh addal maabbino kaak iyyen.
- 37.** Kaadu Nabii Muusa firqawnak :yi-Rabbi isi xaquk tirtol yemeete num nek yaaxigeh, kaadu usuk Qhiyaamah ayro fayla-le ellecabole mara nek yaaxigeh, diggah yalli koroosite maray koroosannut sinni nafsi yudlume mayaysillimaay mayayfoofa kaak iyye.
- 38.** Firqawni iyeh: kee makaabaney yok sa hebeltô Yallay qibaadá cakkisita siinik maaxigak, haamaanow kallal girá yoh urusaay tet yoh alas, tokkel teetit fayya iyya kaxxa qari yoh xis Muusá Yallat bossu exceh kaa ablemkeh, diggah anu dirableelak numuk teyna kaa akkalek iyyah yaniimil.
- 39.** Kaadu firqawnaa kee kay qande masri baaxol cakki maliinoh kaxxamariinitteeh, diggah usun nee fanah gacsime woonu waanam yekkelen rabeeniik lakaL

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ يَأْتِنَا بِيَسِنَتٍ فَالْوَمَا هَذَا إِلَّا سُحْرٌ مُفْتَرٌ وَمَا سَعَدَ بِهِذَا فِي ءابَابِنَا الْأَوَّلِينَ

٣٦

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عَنْدِهِ وَنَحْنُ نَكُونُ لَهُ عَاقِبَةً أَذَارٌ إِنَّمَا لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

٣٧

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأَيُّهَا الْمَلَائِكَةُ مَاعَلْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَّا عَيْرِي فَأَوْقَدْتِي يَهْمَئِنَ عَلَى الْأَطْلَانِ فَاجْعَلْ لِي سَرَحًا لَعِلَّ أَطْلُعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِلَيَّ لَا ظُنْنُهُ وَمِنْ الْكَذَّابِينَ

٣٨

وَأَسْتَكِنْ بَهُوَ وَجِنْدُهُ فِي الْأَرْضِ
يَغْيِرُ الْحَقَّ وَظَاهِرُهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرَجِّعُونَ

٣٩

- 40.** Tokkel firqawnaa kee kay qande nibbixeek badal ken qambisneeh ken xuumusnehik (ken nunxuqsuuseh) daalimiinh yan marak (koros kinnuk) ellecabo kah tekke inna wagitey Nabiyow.
- 41.** Kaadu girâ fanah secta mirocti ken (firqawnaa kee firqawni mara kinnuk) abneeh, usun Qhiyaamah ayró maqoklimaanaay ken cattam matan.
- 42.** Kaadu A-addunyal abaaró ken (firqawnaa kee kay mara kinnuk) katasne Ni-naqbi keenil anuk, kaadu Qhiyaamah ayró usun taama kak toomeeh, Yalli isi Racmatak yeaxeere marih loowot yanin.
- 43.** Nummah Nabii Muusah kitab necee (tawraat kinnuk) sinaamak naharsi horaari bayisneek gamadal, usuk sinaamah (israa-iil xaylo kinnuk) diifuu kee tirtóoy, nacrur edde yan kitaaba, usun Yallih niqmat kassitaah faatita mara yakkeenimkeh.
- 44.** Kaadu Nabii Mucammadow qalek (tuuri siina deqsitta qale kinnuk) ayro korma-le tattabal masuginnito Nabii Muusal wacyi oobisne waqdi, kaadu atu wokkel sugeeh edde mare marat masuginnito xaagi wokkek koo gufe iyyoonuh.
- 45.** Kaadu kinnih immay Nanu diggah sinaamak horaari ginne Nabii Muusâ lakal, tokkel usun xer wakti sugeeniih Yallih xagana hawweeneeniih kay amri cineenih, kaadu Nabiyow madyan marih

فَأَخْذَنَاهُ وَجْهُوْدُهُ فَبَذَّلَهُمْ فِي الْيَمِّ فَأَظْلَرَ
كَيْفَ كَانَ عَلَيْهِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٣﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنْصَرُونَ ﴿٤٤﴾

وَأَبْعَثْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٥﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ
بَعْدِ مَا هَلَكَتِ الْقُرُونُ الْأُولَى بِصَاعِدَةٍ
لِلْتَّائِسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِعَالَمِ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

وَمَا كُنَّتْ بِجَانِبِ الْغَرْبَى إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى
الْأَمْرَ وَمَا كُنَّتْ مِنَ الشَّهِيدِينَ ﴿٤٧﴾

وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَطَّاولَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ وَمَا كُنَّتْ شَاهِيَّاتٍ أَهْلِ مَدْنَى
شَاهِيَّاتٍ يَعِيْهِمْ إِيمَانًا وَلِكَانَ كُنَّا
مُرْسِلِينَ ﴿٤٨﴾

addal madabah masuginnito Ni-kitaabih aayoota keenil akrayuk, kinnih immay nanu diggah farmoytit ruube mara kinnino iyye Yalli.

- 46.** Kaadu Nabii Mucammadow tuur siina deqsitta qaleh tattabal masuginnito Nabii Muusah secneeh kaâ luk yabne waqdi, kaadu kinnih immay ku-Rabbik yan Racmata koo kah rubnem kok duma meesiise (Yallih farmoya kinnuk) kah amaateewee mara meesissamkeh, atu keenih luk temeete maqaane kassitaanamkeh.

- 47.** Ama koros (makki koros kinnuk) ken gaba umaanek bahtemih sabbatah digaalá keenil oobak suge wannay, tokkel digaalá ken xagta waqdi Ni-Rabbow farmoya macah neh ruube wayteeh digaalá nel oobissak duma ku-kitaabih aayootay oobisse kataatak neneeh kol yeemene marak marak teyna akkuk nen iyyaanamak keenih rubne farmoya.

- 48.** Tokkel Ni-xaquq cakki (Nabii Mucammad ﷺ keenih (makki koros kinnuk) yemeete waqdi Nabii Muusah tontocowwime tambullee astootih innah tan astooti macah kaah antocowwime wayteeh iyyen, hinnak Nabii Mucammadow Nabii Muusah tontocowwimeemil yahuud dumaak makoroositinnaa keenik ixxic? Tah namma baabay

وَمَا كُنْتَ بِحَاجَةٍ إِلَّا طَهُورٌ إِذْ نَأَيْنَا
وَلَكِنَ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِشُنْدَرَقَوْمًا
مَا أَتَاهُمْ مِنْ ذَيْرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا فَدَّمْتَ
أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا
رَسُولًا فَنَتَّبَعَهُ أَيْتَنَا وَنَكُونُ مِنْ
الْمُؤْمِنِينَ

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عَنْ دِنَارٍ أُلْوَانُ
أُوْتَى مِثْلَ مَا أُوتَى مُوسَىٰ وَلَمْ
يَكُنْ فُرُوا بِمَا أُوتَى مُوسَىٰ مِنْ قَبْلِ قَالُوا
سِحْرٌ اتَّظَاهَرَ وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ هُفْرُوتٍ

(tawraat kee Qhuraan kinnuk)
 itta cattay mariiy mara kak qokla
 iyyen, kaadu nanu diggah inkih
 keenil koroositneh iyyen.

- 49.** Nabii Mucammadow toysa tawraat kee Qhuraanak tirtóh yayse kitab Yallih xaquq baaha kaa kataateyyok ittaanamal numma yacee mara tekkeenik keenik ixxic iyye Yalli.

- 50.** Tokkel atu keenil (makki koros kinnuk) esserteemik tu kol gacseweenik, toysa cagalah sinni nafsi fayxiixa kataataanam keenik ixig, kaadu Yallak hebeltô tirtó aalle kal isi nafsi fayxi kataata numuk makot gexoh lafittam tani? (matan) Diggah Yalli koroosite maray daalimiin yaniy isi amri cine tirri maha!

- 51.** Nummah Nabiyow Qhuraan keenih (ku-mara kinnuk) sitta kataysak baxxaqqa hayne kassitaah elle kaskassoowa mara yakkeenimkeh.

- 52.** Qhuraanak duma kitab kah necee mari (yahud kee nasaarak yuslume mara kinnuk) usun Qhuraan kee Nabii Mucammad ﷺ nummayseenih.

- 53.** Kaadu usun Qhuraan keenil yankirriyime waqdi:kaa nummasneeh kay addal taniimil taamitneh, diggah usuk Ni-Rabbih xaquq yan cakki kinni, diggah nanu usuk (Qhuraan kinnuk) oobak duma muslimiiniy Yalla inkittossah sugne iyyen.

فُلْ قَاتُوا يُكْتَبُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى
 مِنْهُمَا أَثْقَعُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

فَإِنَّ لَمْ يَسْتَجِهُ الَّذِي فَاعْلَمَ أَنَّمَا^{٥٠}
 يَتَّبِعُونَ أَهْرَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ أَتَبَعَ
 هَوَانَهُ يَعْبَرُ هُدَى مِنْ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

* وَلَقَدْ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾

الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ
 يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

وَلَمَّا يَشَّلِ عَلَيْهِمْ قَاتُوا إِمَّا تَبَاهَهُ إِنَّهُ لَحُقُّ
 رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٤﴾

- 54.** Woo maray tama weeloolat
weeloysime ken galtó namma
addah keenih tantacawwime
Qhuraan kee sinni kitaabal (tawraat
kee injiil kinnuk) yeemeneeniih
wohul yisbireenimih sabbatah,
kaadu usun umaané maqaanét
gutqaanaah rizqhik keenih neceeh
naniimik tu Yallih sabbatah meqe
gital yacee mara kinnon.
- 55.** Kaadu ama moominiin korosuk
xaafuu kee deedal maxcó yaabben
waqdi derre teetit cabaanaah, nanu
ninni taama linooh isin sinni taama
liton, Neele kabuk (katuk) nagay
nan geyaay nee caba maqaanek-
sa nek taabboonu waytaanam
matoonuk nanu toogimi gita
mafannaay makicinno keenik
iyen.
- 56.** Diggah Nabiyow atu tirtó kah
faxxeh tikcine num tirri mahayta,
kinnih immay Yalli isih tирто kah
faya num iimaanal tirri haa, kaadu
tirri iyyuwaa num usuk yaaxigeeh
tirri kaa haa.
- 57.** Kaadu makki koros Nabii
Mucammadak صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :Mucammadow ninni diini cabba
hayneh ku-diinil koo kataynek
qarab qeebih nel kobxeleeh ni-
baaxok nee ayyaaqe-le itte, kaadu
saayah yan caramay ummaan
caxâ mixuy rizqli (quusih) keenih
yakke fan kak baahan arac keenih
maabinninoo? ni-xaquk kinnih
immay keenik maggo mari
mayaaxiga ama niqmat yakkeh gide.

أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرًا هُمْ مَرْتَبَةٌ يَمْسَحُونَ بِأَصْبَارِهَا وَيَدَرُوْنَ
بِالْحُسْنَةِ الْمُسَيَّّدَةِ وَمَمَّا رَفَعْتُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٢٩﴾

وَإِذَا سَمِعُوا الْقُرْآنَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا إِنَّا
أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَّمُ عَلَيْكُمْ
لَا يَنْتَغِي لِجَهَلِيْنَ ﴿٣٠﴾

إِنَّمَا لَا يَنْهَا مَنْ أَحَبَّهُ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَنْهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَمَّاتِ ﴿٣١﴾

وَقَالُوا إِنَّنِي تَبَيَّنَ لِي الْهُدَىٰ مَعَكُمْ فَنُتَخَطَّفُ
مِنْ أَرْضَنَا وَلَمْ نَمِكَنْ لَهُمْ حَرَماً إِمَّا
يُبَحِّي إِلَيْهِ تَمَرَّتْ كُلَّ شَيْءٍ وَرَزِقَ مِنْ لَذَّنَا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

- 58.** Makina magaalah mara finqisneeh, Yallih niqmat yengeddeeh batritte magaaloolih marak, tokkel toh teeti ken dabooqa, keenik wadir dabqah num teetil magacinna dagó wakti akke waytek, keenik raqqa ittem nanu nagra mara nekke.
- 59.** Nabiyow ku-Rabbi magaalol mara finqisa Rabbi makkenna Ni-aayoota keenil yakriye farmoyta inaytâ magaalal (makka kinnuk) teetik rubbu haam fanah, kaadu Nanu magaalol mara finqisa hinnino tet mari daalimiin (koros kinnuk) yekkeh akke waytek.
- 60.** Kaadu sinaamey maaluu kee xaylok siinih ontocowwimmitem is cagalah addunyâ manol edde hataktan duyyê baxaa kee tet bila, Yallih xaql tanim Yallih amri oggole marah kayrih tayseeh raqtaah matambaxak, makaskassowtaanaa taabbeenimil?
- 61.** Abeh yan meqe taamay usuk edde yangaarawu waah meqe xaganah (jannat kinnuk) xagnisne num kee addunyâ manol hatkisiyyah hatkisne numuy, tohuk lakal usuk Qhiyaamah ayrò girâ digaalál xayyoysan marallih xayyoysimah numih inna maay kinni? hinna.
- 62.** Kaadu Yalli ken (koros kinnuk) seecah yan ayrò (Qhiyaamah ayrò kinnuk) Yot agleytiitih haak sugten Yallittey nee qokle-le kak axcuk sugteeni annih teetiiy keenik iyya!

وَكُلُّ أَهْلَكَتَاهُنَّ فَرِيقَةً بِطَرَّتْ مَعِيشَتَهَا
فَتَلَقَّ مَسْكَنَهُمْ لَمْ تَشْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ
إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَخْنُ أُولُو الْرِّثَائِينَ ﴿٢٥﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرْبَى حَتَّى يَبْعَثَ
فِي أُمَّهَارَسُولًا يَتَلَوَّ عَلَيْهِ مَا إِنَّا نَعْلَمُ
كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرْبَى إِلَّا وَأَهْلُهُمَا
ظَلَمِيْوَنَ ﴿٢٦﴾

وَمَا أُوتِيَتْ مِنْ شَيْءٍ فَمَسَّ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَرَيَتُهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٧﴾

أَفَمَنْ وَعَدَنَا وَعَدَ حَسَنَاهُ لَقِيهِ كَمْ
مَتَّعَنَا مَعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَمةِ
مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٢٨﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءُكُمْ
الَّذِينَ كُنْتُمْ تَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

- 63.** Digaalâ maxco elle nummatteeh digaalá cakkisite mari ni-Rabbow ama maray makkosne ninnih kah makkotne innah ken makkosneh, nanu ken awliinuu kee ken catok koo eleelitneeh bari keenik nakke, usun nee aqbudak masuginnon sinni nafsî fayxii kee sheetoona aqbudak sugeenî kal iyyen.
- 64.** Kaadu Qhiyaamah ayro korosuk Yallat agleh haak sugten agleytiitih seeca keenik iyyan, tokkel ken seeccaanaah usun keenil gacsaanam maloonuuy, digaalá sinni intih yablen, usun diggah addunyal cakkil tirri iyye marah sugaanamal diggalsimak mananon.
- 65.** Kaadu Yalli keenih (koros kinnuk) seeca ayró (Qhiyaamah ayrò kinnuk), tokkel sin fanah rubne farmoytiitil maca gacisseenii? Keenik iyya.
- 66.** Tokkel woo ayró (Qhiyaamah ayrò kinnuk) sumaq keenih akkuk yen yab keenik qellitaah gacsaanam mageyan, tokkel usun ken yanfiqe yaabay itta essaana malon.
- 67.** Ama korosuk Yallal yuduureeh, Yalla nummayseeh, meqe taama abe numuh tu gactek, usuk addunyaa kee akeeral yasillimeeh yoffoofe marih num yakke.
- 68.** Nabiyow ku-Rabbi isi ginok isih faxam ginaah, isi farmoo kee isi taaqatah isih faxa mara doorita isi naqoosak, kay naqoosak

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقُولُ رَبَّنَا هُوَ لَأَنَّهُ
الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَا هُوَ كَمَا أَغْوَيْنَا
تَبَرَّأْنَا إِنَّا نَكُونُ مَا كَانَ إِنَّا يَعْبُدُونَ ﴿٦﴾

وَقَيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَلَمْ يَفْدَعُوهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجِيبُوكُمْ وَرَأُوا الْعِذَابَ لَوْلَا أَنَّهُمْ
كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٥﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٦﴾

فَعَمِيتَ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَ يُبَدِّلُ فَهُمْ لَا
يَسْتَأْمِنُونَ ﴿٦٧﴾

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَأَمَّا مَنْ وَعَمِلَ صَلِحَاتٍ فَسَعَى
إِنْ كُونَ مِنْ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٨﴾

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا لَيْشَآءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ
سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٦٩﴾

hebeltô num doorit mali, Yalli saytunnooweeh fayya iyye usun agleh kaat hayya haanamak.

69. Kaadu Nabiyow ku-Rabbi ken alilwa koroosannuu kee wohuk kalah taniimiy qellissaa kee usun yaybulleenim inkih keenik yaaxigeh.
70. Usuk Yallay nummah qibaadá cakkisitay, kaak sa nammey haytô Yalli kak aneewaa kinni, addunya kee akeeral inkih faylá lem kaa, kaadu ginô fanal meklá lem kaay, isin kaâ fanah gacsimtan Qhiyaamah ayró.
71. Nabiyow sinaamak Yalli umman Qhiyaamah ayrô fanah amok siinik kate waa bar siinil heek yoh warisa keenik ixxic: diifuy baaxo elle tableeni Yallak kalah siiniih baaha Yalla, tokkel isin siinik iyyaanam nummâ maabbah mataabbanaa?
72. Nabiyow sinaamak Yalli umman Qhiyaamah ayrô fanah amok siinik kate wayta laqóy ittag sissini (baxsa-le) siiniih abe barat satta ittaanamkeh, laqot kay rizqhi (quusi) gurrusuttaanamkeh, kaadu kay niqmatal kaa faatittaanamkeh.
73. Kaadu sinaamey Yallih Racmatak taniimik bar kee laqóy ittag sissini (baxsa-le) siiniih abe barat satta ittaanamkeh, laqot kay rizqhi (quusi) gurrusuttaanamkeh, kaadu kay niqmatal kaa faatittaanamkeh.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلَمُونَ ﴿٦﴾

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَمْدُ لِلَّهِ فِي الْأَوَّلِ
وَالآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَثْلَامَ
سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنِ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ
يَأْتِيَكُمْ بِضَيْلٍ فَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَلْهَامَ
سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنِ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ
يَأْتِيَكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا
تُبَصِّرُونَ ﴿٧٢﴾

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمْ أَيْلَالَ وَالنَّهَارَ
لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَلَا تَبْغُوا مِنْ قَضَائِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿٧٣﴾

- 74.** Kaadu Yalli ken (koros kinnuk) seecah yan ayró, yot agleytiitih haak sugten yallittey nee qokle-le kak axcuk sugteeni annih teetiiy keenik iyya Yalli.
- 75.** Kaadu ummaan ummattay ambiya dirabbossek sumaq numuy (ken Nabii kinnuk) keenil sumaaqita nayyaaqeeh sinnih liton sumaq baaha keenik inna, tokkel diggah cakki lem Yalla kinnim too waqdi yaaxigeenih, kaadu diraabah addunyal Yallal ginnaasitak sugen Yallittey agleh kaat haak sugeeni keenik qellittaah baytah.
- 76.** Diggah Qhaaruun Nabii Muusâ marih numuk teneeh, kaxxamariinoh caddok keenit tatureh, kaadu kadnoonik mafaatic kak qande-le marih hortá qilsah qeegissi haa maalu kaah necee, kay mari kaa kassiisak batra edde tan wallem mawallitin Yalli koh yecee maalut kaak iyyen waqdi cus:Nabiyow diggah Yalli batra edde tan wallem wallita mara makicna.
- 77.** Kaadu maaluk Yalli koh yeceemit akeerâ dabqih galtó gurruus meqem kaat abtaamal addunyal, addunyak isi maglab (aftó) mahawweeninaay, Yalli koh kah yemqe innah Yallih naqoosah emeq, kaadu ama maalut Yalli caraamu kol abem magurrisinaay baaxo umaanet mabaysin, diggah Yalli baaxo baysa mara makicnaay ken digaaláh.

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَرْعَمُونَ ﴿٧٦﴾

وَنَزَّلْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا قَاتَلَنَا هَاكُواْ
بُرْهَنَنَّا مُعْلِمًا وَأَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُواْ يَفْتَرُونَ ﴿٧٧﴾

*إِنَّ قَرْوَنَ كَانَ مِنْ قَوْمٍ مُّوسَى فَبَعْنَى عَلَيْهِمْ
وَأَتَتْهُنَّهُ مِنَ الْكُنُزِ مَا إِنَّ مَعَالِيمَهُ لَتَنْتَهِي
بِالْعُصُبَةِ أُولَئِكُو لِلْفُورَةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَقْرَحْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِجِينَ ﴿٧٨﴾

وَأَبْتَغَ فِي سَاءَةِ اتِّدَاكَ اللَّهُ أَلَّدَارُ الْآخِرَةَ وَلَا
تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَلَا حِسْنَ كَمَا
أَحَسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَنْعِي أَفْسَادَ فِي الْأَرْضِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٩﴾

78. Qhaaruun kay mari batra edde tan walleh mawallitin kaak axcuk kaa kassiise waqdi cagalah a-maali anu liyo ixxigaa kee duddat yoh yontocowwime keenik iyye, Kaadu diggah Yalli kaak naharat horaarik qandeh kaak gibdiih, maali kobxisiyyah kaak maggo mara finqisem mayaaxigaa?kaadu umeynit sinni dambik messerimta Yalli isih keenik yaaxigeemil ken digaalalh ikkal.

79. Tokkel Qhaaruun isi bilqay duddaley caglita luk isi maral yewqe isi nabnaay isi maalih manga ken yayballuh, addunyâ manoh bilqâ faxa mari kaa yuble waqdi, maganey! Qhaaruunuh tontocowwimeh innah tanim maaluu kee bilqak aallinninoy faxak nen, diggah usuk addunyak kaxxa maglab-le num kinni iyjen.

80. Kaadu qilmi kah yontocowwime maray addunyaa kee akeerak asmat-le, booley, siinih yan finqaw! Maabinaay Yallak meesita keenik iyye, Yallal yeemeneeh meqe taama abe marah Yallih galto (jannat kinnuk) tayse akeeral, addunyal Qhaaruunuh yontocowwime maaluk, kaadu ama fayu (nasaacatta) oggoltaah elle taamittam matan Yallih taaqatal yisbireeh, umaanek yexxeere mara akke waytek.

81. Tokkel Qhaaruun kee kay dabqal baaxò xuumusneeh, Yallak kalah Yallih digaalák kaa catta buttá luk masuginnaay isih ise cata marih numuh masuginna.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِينِتُ دِعَى عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِيٍّ أَوْ لَمْ يَعْلَمْ
أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ
هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ فُوَّةً وَكَثِيرٌ جَمِيعًا وَلَا يُسْعَلُ
عَنْ ذُنُوبِهِمْ الْمُجْرُمُونَ ﴿٧٤﴾

فَحَرَجَ عَلَىٰ قَوْمَهُ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ
يُرِيدُونَ الْحِجَوَةَ الْدُّنْيَا يَنْأَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا
أُوتِقَ قَرْوُنُ إِنَّهُ لَذُوقٌ حَاطِعٌ ﴿٧٥﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَلَكُمْ قَوْبَ الْلَّهِ
خَيْرٌ لِمَنْ ءاْمَنَ وَعَمِلَ صَلِحًا وَلَا
يُلْفَّهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٧٦﴾

فَخَسَقَتْ نَارِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضُ فَمَا
كَانَ لَهُ مِنْ فِتْنَةٍ يَنْصُرُهُ وَمِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ﴿٧٧﴾

82. Kaadu Kimal kay arac kee kay gadda liinoh sangeelak suge mari nadaamitak meesitak maacise kaat tekkem yublen waqdi, diggah Yalli isi naqoosak isih kah faxa marah rizqhi (quusi) farakka haah isih kah faxa maral ceyissi haa, Yalli nee guneeh neh xuwaawe wannay baaxò nel xuumusak yen Qhaaruunul kah xuumuse innah, kaadu matablaanaa?koros addunyaa kee akeeral ma-taffoofam sittak iyyen.

83. Too akeerâ dabqih niqmat, baaxô bagul cakkik kaxxamariinite waah teetil umaané abam faxe waa marah kaa abna, kaadu ellecabô dabqay (jannat kinnuk) fayla-le Yallak meesita mari-le.

84. Qhiyaamah ayró iimaan kee maqaane luk yemeete num, teetik kayrih tayse maqaaney (jannah kinnuk) naba kaah yacee Yalli, kaadu uma taama luk yemeete num, toysa umaaneena abe mari abak sugen uma taamoomik-sa elle galtimaanam (girâ kinnuk) malon.

85. Diggah Nabiyow Qhuraan kol oobiseeh, kaal taamittaah kaa guddussam fardi kol abe Rabbi kak tewqe Makka koo gacsele, Nabiyow ama korosuk ixic: yi-Rabbi tirtó luk yemeete num yaaxigeeh, baxxaqqa-le makot yan num kinni num yaaxigeh.

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَّوا مَكَانَهُ دِيَالْمِين
يَقُولُونَ وَيَكَانُ اللَّهُ يَسْطُلُ الْأَرْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
مِنْ عَبَادِهِ وَيَقُولُ لَوْلَا أَنَّ مَنْ أَنْهَا
لَحْسَفَ بِنَا وَيَكَانُهُ لَا يَفْلِحُ الْكُفَّارُونَ

٤٨ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَقِبَةُ لِمُتَّقِينَ تِلْكَ الْمَدَارُ الْآخِرَةُ يَجْعَلُهَا اللَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ

٨٥ ﴿١٣﴾ إِنَّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
أَسْتَعِنُ بِكَرَمِكَ اللَّهُمَّ اكْفُنْهُمْ
بِالْسَّيِّئَاتِ فَلَا يُجْزِي الظَّالِمُونَ
مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ وَحْيَهُ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ

هُوَ فِي صَلَلٍ مُّمِينٍ (٨٥)

- 86.** Kaadu Nabiyow atu Yalli Qhuraan
kitab kol oobisam qaagitak
masuginnito, kinnih immay ku-
Rabbi isi Racmatah kol kaa oobise,
toysa atu korosuh cato makkin.
- 87.** Kaadu Nabiyow ama koros ku-
Rabbih aayoota guddussaamak koo
daggerwise (makkoys) waytay
is kol obsimteek gamadal, kaadu
sinam ku-Rabbih inkittoysiyyah
seecaay, Yallat agleytit haa marih
num makkin.
- 88.** Kaadu Yallâ luk aka Yalla
maqbudin, cakkil yaqbuden Yalli
mayan inki Yallak sa, ummaanim
baytaah gaba kaltah Yalla
akke waytek, mekla lem kaay,
Rabteeniik gamadal kaâ fanah
gacsimtan cisab kee galtòh.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ
إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ ظَهِيرَةً
لِّلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنِ الْأَيَّاتِ إِذَا أُنْزِلَتُ
إِلَيْكَ وَلَا يُؤْمِنُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُسْرِكِينَ ﴿٨٧﴾

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَى لِإِلَهَ إِلَاهُ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

SUURAT AL-QANKABUUT

Makkal Obte, 69 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Sinam cabbimtu waytam takkalee neemeneh iyyaanamal, usun woo iimaanal mokkorime kalah?
3. Nummah keenik dumi mara mokkorreh, tokkel diggah Yalli iimaan warsitak numma yacee mara aaxigeleeh, diraabah neemeneh iyya mara aaxigeleeh ittak ken baxsele.
4. Hinnak umaaneená aba mari nee taanisaah, nek yassaqqwaam yakkalee? Manxu uma cokmiiy, usun abaanah yanin cokmi.
5. Yallih angaaraw qaagitaah, kay galtóh sangeela num, tokkel diggah Yalli isi ginóh ugtiyyah xagana kah hee wakti amaatele, kaadu usuk isi ginóh maxcoocá yaabbi, ken taamoomi yaaxigi.
6. Kaadu Yallih taaqatal yangicille num, toysa cagalalh usuk isi nafsih tuxxiqi kah yangicillem, Yalli diggah isi ginóh taaqatak (oggoluk) gaddali kinni.
7. Kaadu yeemeneeh meqe taamoomi abe marah, diggah ken umaaneená keenik duugenooh, kaadu abak

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَ

أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا
إِنَّا مَنَا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

وَلَقَدْ فَتَنَاهُ اللَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الظَّالِمِينَ

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ
يَسْبِقُونَ إِنَّمَا مَا يَحْكُمُونَ

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ لَآتِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

وَمَنْ جَهَدَ فَإِنَّمَا يُجَهِّدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِي
عَنِ الْعَالَمِينَ

وَالَّذِينَ إِمَّا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَتَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي

sugen meqe taamoomik tayseemil ken galtenno.

8. Kaadu seehadaytu isi xaleynah yamqeeh, ken amri oggolaamah kaa farrimne, seehadaytow yot agleyta haytaamah kol yingicilleenik atu ixxiga kak aalle waytaamal, tohul ken nammayih amri moggolin, siinik gacsimeyná Yoo fanah akkeleeh, addunyal abak sugteenim siinh warseyyo.
9. Kaadu yeemeneeh meqe taamoomi abe mara, diggah Yallih naqoosak meqe marâ luk jannat ken culsenno.
10. Kaadu sinaamak Yallal neemeneh iyya mari yan, tokkel koros Yallal yeemeneenimih sabbatah adá ken abtek, sinam keenit abta adá Yallih digaaláh innah tet beetaanaah, diinik korraaqan. Kaadu nabiyow ku-Rabbik cató temeetek diggah nanu moominiiney qokoluh siinilluk sugne axceloonuk, Yalli isi ginoh sorkocô baxitteh addat taniimih ixxigah ummaan numuk yaysi hinnaa? yeey yaysi kinnih.
11. Diggah Yalli yeemene mara yaaxigeeh, diggah munaafiqhiin yaaxigeh, isi ixxiga sinam yaybulluh.
12. Koroosite mari yeemene marak ni-gita katayaay, sin dambitte nanu akkuqennok iyyen, usun ken dambittek-tu yakkuqe mara hinnon, diggah usun iyyaanamal dirableelá.

وَصَّيَّنَا الْإِسْلَامَ بِوَالدِّيَهُ حُسْنًا وَإِنْ جَهَدَكُمْ لِتُشْرِكُوا فِي مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُضْطُعُهُمْ إِلَّا كَمَرْجِعُكُمْ فَإِنَّكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنَدْخُلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحَاتِ ﴿٩﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ إِنَّمَا يَأْلَمُنَا اللَّهُ فِي أَذَانِهِ فِي الْكَوَافِرِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَيْسَ جَاهَةً تَصْرِيفُهُ رَبُّكَ لَيَقُولُ إِنَّا كُنَّا أَنَّا عَمَّا كُنَّا أَوْلَئِنَّ اللَّهُ بِأَعْلَمٍ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنْتَفِقِينَ ﴿١١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّهِ يَتَ بِأَمْنٍ أَتَبِعُو سَيِّلَانًا وَلَنَحْمِلْ خَطَبَيْكُمْ وَمَا هُمْ بِحَمِيلِتْ مِنْ خَطَبَيْكُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَذَّابُونَ ﴿١٢﴾

كَافُرٌ بِعَمَلِهِنَّ ﴿٧﴾

- 13.** Kaadu diggah sinni dambitte akkuqe loonuuuh, Yallih gitak makkoyen marih dambitte sinni dambitté luk akkuqe lon, kaadu diggah qhiyaamáh ayró ginnaasitak sugen diraabitek esserime-lon.
- 14.** Nummah Nabii Nuuc kay mara fan kaa rubneeh, ken addal alfi liggiday kontom liggida sinni ken seecak suge Yallal yaamineenim keh, tokkel kaa cineeniih, Yalli tuufaanat (woh maggo leey Yalli Nabii Nuuc mara edde bayse) ken bayse usun sinni nafsi yudlume marah anuk.
- 15.** Tokkel kaa (Nabii Nuuc kinnuk) kee doynikit kaâ luk suge maray kaal yeemene xuumiyyak (anxuqsumiyyak) wadneh, kaadu baad marah (qaalam marah) astá tet abne (doynik kinnuk).
- 16.** Kaadu nabiyow cus, Nabii Ibraahim isi marak Yalla dubuk uqbudaay, kaak meesita iyye waqdi, siiniih taysem tohu siiniih taysem yaaxige mara tekkeenik.
- 17.** Cagalal isin Yallak kalah taqbudeenim manton diraabah yallitte axcuk ginnaasittan numtin-wellitte akke waytek. diggah Yallak kalah taqbuden mari sin yarzuqhem maduuda, toysa rizqli Yallih xaql gurrusaay, Kaa uqbudaay, Kaa faatita, dubuk Kaa fan gacsimetton rabteeniik geeral cisab kee galtóh.

وَلَيَحْمِلُنَّ أثْقَالَهُمْ وَلَا قَلَامَعَ أثْقَالَهُمْ
وَلَيَسْعَنَّ بَعْدَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا
يَفْرَوْنَ ١٣

وَلَقَدْ أَرَى سَلَنَا لُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَيَشَفَّهُمْ
أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا حَمَسِينَ عَامًا فَأَخْذَهُمْ
الْكُفَّارُ وَهُمْ ظَلَمُونَ ١٤

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّيْفَتِهِ وَجَعَلْنَاهَا
ءَاهِيَّةً لِلْعَالَمِينَ ١٥

وَإِنَّ رَهْبَمْ إِذَا قَالَ لِقَوْمِهِ أَعْبُدُ أَنَّ اللَّهَ وَأَنْتَ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ١٦

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ أَنْتَ
وَتَخْلُقُونَ إِنْ كَمَا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا
عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَأَعْبُدُوهُ وَأَسْكُرُوهُ
لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ١٧

18. Kaadu sinaamey Ni-farmoya
Mucammad صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
dirabbosseenik, nummah siinik
naharat sugte ummoota sinni
farmoytit dirabbosseh, kaadu Ni-
farmoya Mucammadal صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
baxxaqqa-le gudduysiyyak-sá
tanim matan.
19. Kaadu mayablaanaa! Yalli ginó
aneewaytik elle qimbisaah, rabteek
lakat elle tet gacsanna. Diggah toh
Yallal xabcinih.
20. Nabiyow rabeeniik lakal ugutoonu
waanam dirabboysa marak baaxô
bagul gexaay, Yalli ginó elle
qimbise inna wagita keenik ixxic,
tohuk lakal Yalli ellecabô ginó
qimbisa naharsi ginó elle qimbise
innal qhiyaamah ayró, diggah Yalli
ummaan iimih dudda-li.
21. Yalli isi ginók isih faxa marah
addunyal aben uma taamáh
akeeral digaalaah, isih faxa maray
meqe taamá addunyal abiteh kak
nacruurah, kaadu qhiyaamah ayró
kaâ fanah gacsimtan.
22. Kaadu sinaamey isin baaxól Nee
mataanissaanaay, qaraanal Nee
mataanissan, kaadu Yallak kalah
hebeltoh awlaytu mantoonuuy,
hebeltô cateynay Ni-digaalák sin
cata manton.
23. Yallih aayootaa kee Qhiyaamah
ayró kay angaarawal koroosita
mari, woo mari yi Racmatak
yobboode mara kaadu woo mari
qansarissa digaalá le.

وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَّةً مِّنْ
فِيلَكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا بِالْحَقِّ
الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

أَوْ بَرُوا كَيْفَ يُبَدِّئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُونَ إِن ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ
الْخَلْقَ ثُمَّ لَهُ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّاسَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يُعَذَّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ وَإِلَيْهِ
تُفْلِبُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا أَنْشَأَ مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٌ ﴿٢٢﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا كَيْفَ يَعِيشُونَ اللَّهُ وَلِقَائِهِ
أُولَئِكَ يَسْأُلُونَ رَحْمَنِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

24. Nabii Ibraahim isi mara Yallah seece waqdi, kay mari kaal gacseh yenem mali, mariiy marak keenik kaa qida hinnay girát kaa cararisa iyyaanam akke waytek, tokkel girát kaa qideeniih, tokkel Yalli girák kaa naggoyseh, diggah tohut yaamine marah astooti tan.

25. Kaadu Nabii Ibraahim isi marak iyyeh; isin cagalah Yallak kalah qibaadáh haysitteenim numtin-wellitte, addunyâ manol sin fanal kacni dabqamkeh iyyaanama tet kah haysitteenim, tohuk lakat qhiyaamáh ayró mariiy-maral siinik koroositaah, mariiy mara siinik abaaraah mariiy-marak bari siinik yakke. Kaadu girá siinik orbeynaay, cateynittey girâ culimik sin catta manton.

26. Tokkel Nabii Luut, Nabii Ibraahim nummayseeh, kay diini kataate, kaadu Nabii Ibraahim diggah anu inni Rabbi fan guuruma kay kacnih sangeelih iyye, diggah Yalli mayso-li, naggaraa.

27. Kaadu Nabii Ibraahim Ni-sabbatah guurumeemih Iscaaqh deqsita baxa kaah neceeh, kay baxih baxa Yaq-quub kaah necee kaadu nubuwannuu kee kitab kay samadah necee, kaadu addunyal kay galtó kaah neceeh, diggah usuk akeeral meqe marih loowot yan.

28. Kaadu nabiyow Ni-farmoya Luut keenih cus, isi marak iyye waqdi; diggah isin qaxumaané kak gufti toofee taama abtan,

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَقْتُلُوهُ أَوْ حَرِقُوهُ فَأَبْعَثْهُ اللَّهُ مِنَ الْأَرْضِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ إِنَّمَا أَنْخَذْنَا مِنْ دُونِ الْأَرْضِ أَوْ أَنَّا
مَوَدَّةً بِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُنُّ فُرُّ بَعْضُكُمْ يَكْفِي
وَيَأْلَمُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَا وَلَكُمْ
الْأَنْجَارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصْرِينَ ﴿٦٧﴾

*فَقَاتَرَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ
إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٨﴾

وَوَهَبَنَا اللَّهُ تَعَالَى سَاحَقَ وَيَعْقُوبَ
وَجَعَلَنَا فِي ذِرْيَتِهِ الْمُبُوَّةَ
وَالْكِتَابَ وَأَتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا
وَلَهُ دُرُّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمَنِ الْصَّالِحِينَ ﴿٦٩﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ تَأْتُونُ
الْفَحْشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ
الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

ama uma taamá ginók (insii kee ginnik) hebeltô num siinik tet maakaminna.

29. Diggaak isin labhal fidóh orobtaanaah, gexentak gita targiqeeniih sin aroocay elle walaltaanal qaxumaané-le taamoomi abtaanaa? tokkel kay mari kaal gacseh yanim mali Yallih digaalá neh bah iyyaanam akke waytek numma yacee marih num tekkek.
30. Nabii Luut yi Rabbow baaxó baysah yan maral yoo qik digaalá keenil oobissaamal iyye.
31. Kaadu Ni-farmoytit (Malayka kinnuk) Nabii Ibraahimih Iscaaqh deqsita baxi yaabaku waah, lakal Iscaaqh baxi Yaq-qhuub yaabaku waamal kaa aytikumusak temeete waqdi, diggah Malayka nanu amagaalah mara (Nabii Luut magaalah mara kinnuk) baysenno itte, diggah tet mari daalimiinh sugeenimih sabbatah.
32. Nabii Ibraahim Malaykak iyyeh: diggah Nabii Luut tet addal yaniih, usuk daalimiinit (koros kinnuk) mayanak, mangan bayissaanaah magaalâ mara usuk tet addal anuk, Nanu tet addal yan marat ixxigah kok nayseh kaak itte Malayka, diggah kaa kee kay buxah maraay kaa nummayse mara finqak naggoysenno, kay barray raaqe marâ luk raqteeh finqitte akke waytek.

إِنَّكُمْ تَأْتُونَ إِلَيْنَا جَاهَلًا وَقَطَّعُونَ السَّبِيلَ
وَتَأْتُونَنَا فِي تَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ كُلَّمَا كَانَ
جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَنْشَتَنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ مِنْ أَصْدِيقِنَا ﴿٢٦﴾

قَالَ رَبِّيْ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٢٧﴾

وَلَمَّا جَاءَهُنَّا رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ يَا بُشْرَى
قَالُوا إِنَّا مُهِلُّكُمْ أَهْلَ هَذِهِ الْأَرْضِ كَلِيلٌ
أَهْلَهَا كَانُوا ظَلَمِيْرِينَ ﴿٢٨﴾

قَالَ إِنَّ فِيهَا الْوَطَاقَ الْأُخْنَى أَعْلَمُ بِمَنْ
فِيهَا النَّجِيْرَةُ وَأَهْلُهُ إِلَّا أَمْرَأَتُهُ
كَانَتْ مِنَ الْغَارِيْبِينَ ﴿٢٩﴾

33. Kaadu Ni-farmoytit (Malayka kinnuk) Nabii Luutul temeete waqdi, ken sabbatah rookiteeh kaxxam ceyteeh seehada ken yekkeleh isi marih umaané yaaxigemih sabbatah, atau neh mameesitinaay, marookitin nanu diggah koo kee ku-buxah mara finqak naggioysennok kaak iyyen, ku-baray raaqe marat raqtey finqite marâ luk finqitte akke waytek.

34. Diggah nanu a-magaalah maral qaraanak digaalá oobisenco, Yallih amri cineeniih, qaxumaané-le taamá abak sugeenimih sabbatah.

35. Kaadu nummah baxxaqqa itta astá teetik cabne (Luut marih magaala kinnuk) cubbusaah kas elle geya marah.

36. Kaadu Madyan marah ken toobokoya Nabii Shuqeybi keenih rubne, tokkel yi-maraw Yalla dibuk uqbudaay, abtan qibaadát ellecaboh ayróh galtó qaagita keenik iyye, kaadu baaxó mabaysina, baaxó umaanét baysa mara tikki teenih.

37. Tokkel kay mari kaa dirabboyseeh, tohih sabbatah gibdi baaxóh angoyyi ken tibbixeeh, sinni dabooqal rabeenih maacisen guluuba keenik baaxot kafimih anuk.

38. Kaadu Qaad kee Samuud deqsita mara finqisneeh, nummah keenit abne finqi siinih baxxaqqa iyye

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُطَاطِيَّةً
بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ دُرُغًا وَقَالُوا لَا تَخْفَ
وَلَا تَحْرَرْنَ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
أَمْرَانَا كَانَتْ مِنَ الْفَدِيرِينَ ﴿٣٣﴾

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجَزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٣٤﴾

وَلَقَدْ ثَرَكَنَا مِنْهَا إِعْبَادَةَ بَيْنَهُ لَقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

وَإِنَّ مَدِينَاتَ أَخَاهُمْ شُعَبَابَقَالَ يَقُولُونَ
أَعْبُدُو اللَّهَ وَأَرْجُو أَيَّمَّ الْآخِرَ وَلَا
تَعْثَوْفُ فِي الْأَرْضِ مُسِيدِينَ ﴿٣٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَنَهُمُ الرَّحْمَةُ فَأَصْبَحُوا
فِي دَارِهِمْ جَثِيمِينَ ﴿٣٧﴾

وَعَادَوْهُمُ وَأَقْدَبُهُمْ لَكُمْ
مِنْ مَسَكِينِهِمْ وَرَأَيْنَ لَهُمْ

ken buxaaxiy baytey keenik
foyyah raqtel. Kaadu sheetan ken
uma taamoomi keenit bilqiseeh,
cakki gitak ken waaseh, usun
sinni koroosannuu kee sinni
uma taamoomi yable marah
sugeenih immay woh nummayse
mara makkon sinni nafsi-fayxi
kataateenikkal.

- 39.** Kaadu nummah Qhaaruunuuy,
Firqawnaay, Haamaan
finqisneh, nummah Nabii Muusa
baxxaqqooqi-le astooti luk
keenih yemeete. Tokkel baaxô
bagul yaamineenimik kaxxa
mariiniteeniih, nek yassaqqe mara
makkon.
- 40.** Toysa ama uma maray edde yabnek
kulli num keenik le-dambih
sabbatah finqisne, tokkel arruuqi
edde yan gibdi caacay elle rubne
mari keenit yanih (Nabii Luut
mara kinnuk) kaadu gibdi xongló
tibbixeeh, tootoke mari keenit
yanih (Nabii Saalic maraa kee
Nabii Shuqeybi mara kinnuk).
kaadu baaxô elle qanxisneeh
nunxuqsuuse mari keenit yanih
(Qhaaruun kinnuk) kaadu lee kee
badat xuumusne mari keenit yanih
(Nabii Nuuc maraay firqownaa kee
kay mara kinnuk). kaadu Yalli ama
mara dambi maleh dulmih finqise
Rabbi makko, kinnih ikkal usun
sinni nafsi sinnih yudlume marah
sugen Yallal koroositeeniih, ambiya
dirabboyseenimih sabbatah.

الشَّيْطَنُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ
السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ

وَقَرُونَ وَفَرْعَوْنَ وَهَامَنْ وَلَقْدَجَاءُهُمْ
مُؤْسَىٰ بِالْبَيْتَ فَأَسْتَكْبَرُوا فِي
الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا أَسْتَقْرِيرِينَ

فَكُلُّا لَّا أَخَذْنَا يَدَنِيهِ فَيَنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبَاً وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَنَا أَصْبِحَّهُ
وَمِنْهُمْ مَنْ حَسَنَتْ إِلَيْهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ
مَنْ أَعْرَقَنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفَسَهُمْ يَظْلِمُونَ

- 41.** Yallak kalah numtin-wellitte awlah haysite marih ceelallo, Qaróy tu teetih xiqewaa qari haysitteh ceelalloh inna. Kaadu diggah qarwak boolah umah yan qari qarô qari kinni. Toh aaxaginnoonuy awlah ken haysitak manannon.
- 42.** Diggah Yalli kaak kalah tuk uqbusdu haanamay agleh Kaat haana yaaxigeh, kaadu Usuk mayso-li, naggaara.
- 43.** Kaadu too ceelaloola sinaamah tet naagure (baxxaqisna) edde yantifiqeennî gidah, kaadu teetil kas-kassowtam matan Yalla taaxigeeh, kay amri oggolta tua-taaxago akke waytek.
- 44.** Yalli qaranwaa kee baaxó nummal gine, diggah tohut Yallal yeemene marah astá tan.
- 45.** Nabiyow wacyik kol obsimtem kitaabak (Qhuraan kitab kinnuk) ikriyaay elle taamitaay, salat soolis elle faxxiima innal, diggah salat qaxuma taamáa kee ceelewaytok waasah, Yallih cusiyyi kulliimik nabaah muxxöh yayseh, kaadu Yalli isin abba haytaanam yaaxigeh umaanék maqaanék, tohul sin galtele.
- 46.** Moominiiney kitab mara (yahuud kee nasaara kinnuk) ma-giddiyina tayse maxcój qaxmeqet ken giddiytan sin akke waytek, keenik dulmi abeeh cakki gitak daggaaweeh, muslimiiniih wiilih yan mari koh raaqay immay. Woo

مَثَلُ الَّذِينَ أَخْتَدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
أُولَئِكَ هُمْ شَيْءٌ كَمِيلٌ لِّعْنَةٌ بَعْدُ مَا نَهَّا
بَيْتَهُ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبَيْوُتِ لَبَيْتٌ
الْعَنْكُوبُوتُ لَوْكَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ
شَيْءٍ وَهُوَ أَعْزَىٰ لِحَيْثِيْمَ ﴿٤٢﴾

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ تُضَرِّبُهَا اللِّنَاسُ ۖ وَمَا
يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَلَمُونَ ﴿٤٣﴾

خَلَقَ اللَّهُ الْسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْنَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

أَتُلَّمَّا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ الْكِتَابِ وَأَقِيمَ
الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ ۖ وَالْمُنْكَرِ ۖ وَلَذِكْرُ اللَّهِ
أَكْبَرُ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

* وَلَا تُجِدُ لَوْلَا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَيْهِي
هُنَّ أَحَسَنُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَنْهُمْ وَقُوْلُوا
إِمَانًا بِالذِّي أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ إِلَيْكُمْ
وَإِلَهُنَا إِلَهٌ كُمْ وَرَجُدٌ وَّنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

marat qeebi aba Yalla nummassa haanam fan hinnay gabbará acuwwu haanam fan. Kaadu Nel obsime Qhuraanal neemeneeh, siinil obsime Tawraat kee Injiilil neemeneh kaadu ni-Yallaa kee sin Yalla inkittuuy, nanu kaah nuqunxeeh kay amri oggollah ixxica.

- 47.** Kaadu nabiyow tonnaah Qhuraan kitab kol oobisneh dum farmoytiitl kitooba kah oobisne innah, tokkel kitab kah necee mari kaa nummayseh (Qhuraan kinnuk) kaadu ama Qarabak kaa nummaysa mari yaniih, ni-aayoota yangadde mari mayan korosuh yan mara akke waytek.

- 48.** Nabiyow kaak duma (Qhuraan kinnuk) hebeltô kitab akriyak masuginnitooy, hebeltô curuuf kaak isi migdat aktabuk masuginnito. Wacyi kol oobak duma akriyee kee hinnay aktube takkeemil, toysa koros Qhuraan Yallih garik yemeeteemit shakkitak ten.

- 49.** Wonna hinnay Qhuraan usuk baxxaqqa itta aayootay qilmi kah yontocowwime marih alilwat tani kaadu ni-aayoota tangaddem matan daalimiinh yan mara akke waytek.

- 50.** Koros kay Rabbik astooti (Nabii Saalic alaay, Nabii Muusâ caxxih innah tan astáy tambullee kinnuk) macah kaal obsime wayteeh itte. Nabiyow keenik ixxic; cagalah

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْنَاكَ الْكِتَابُ
فَالَّذِينَ هُمْ بِهِ أَنَجِلُونَ
بِهِ وَمَنْ هَلَّ لَأَعَدَّ مِنْ يَوْمَنْ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ
بِعَائِتَةٍ إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا كُنْتَ تَسْأُمُ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ
وَلَا تَخْطُلُهُ وَبِسَمِنَاكَ إِذَا لَأَرْتَهُ
الْمُبْطَلُونَ ﴿٤٨﴾

بَلْ هُوَ أَيْدِنْ بَيْتَنَا فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِعَائِتَةٍ إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾

وَقَالُوا هَلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ أَيْدِنْ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
إِنَّمَا الْأَيْدِنْ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَّا نَنْذِرُ
مُّنْيِئِنَ ﴿٥٠﴾

astooti Yallih garil taniih, faxek tet oobisaah, faxek tet waasah.
Cagalah anu baxxaqqa-le meesiiséy
Yallih digaalák sin meesiisa
kinniyo.

- 51.** Kaadu nabiyow Nanu diggah keenil yankirriyime kitab kol oobisnam ken (koros kinnuk) maxiqtaa astáh, diggah woo Qhuraanat nacrur kee kassis edde yan Yallal yeemene marah.

- 52.** Yoo kee sin fan Yalli sumaaqah xiqah anu kay farmoya kinniyooh, nummal emeeteemih keenik ixxic. Yalli qaranwaa kee baaxól tanim inkih yaaxigeh, deedal nummayseeh Yallal koroosite mari, woo mari usun kasaarite mara addunyaay akeeral.

- 53.** Nabiyow a koros a-nee edde meesissa digaalá neh baaha axcuk kot tasissike anqasah, Yalli digaaláh muggaqsime wakti keenih xageh sugewannay esseren digaalá keenih amaatush ten kaadu diggah woo digaalá garciik usun aaxigekal keenit amaatele.

- 54.** Nabiyow a koros a-nee edde meesissa digaalá neh baaha axcuk kot tasissike addunyal, diggah jahannam girá koroosite marat maroh tan.

- 55.** Qhiyaamah ayró jahannam giráh digaalá keenik amooy ken ibittekk gubak ken buulta. Yalli addunyal abak sugten uma taamah galtó tammoysa keenik iyya.

أَوْلَئِكَ هُمُ الظَّاهِرُونَ
أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْكِتَابَ
بِشَفَاعَةِ أَعْلَمِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لِرَحْمَةً
وَذَكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ كُفَّرُوا بِاللهِ تَبَّعُوا وَبَيْتَكُمْ
شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالَّذِينَ اتَّمُوا بِالْبَطْلِي وَكَفَرُوا
بِاللهِ أَوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

وَلَيَسْتَعِدُّ حُلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُسَمٌّ
لِجَاءَ هُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِنَّهُمْ بَعْثَةٌ وَهُمْ لَا
يَشْعُرونَ ﴿٥٣﴾

يَسْتَعِدُّ حُلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَانَ جَهَنَّمَ
لِمُجِيَّطِهِ بِالْكُفَّارِينَ ﴿٥٤﴾

يَوْمَ يَعْشَنُهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَرْقَنِهِمْ وَمِنْ
نَحْنُ أَنْجِلُهُمْ وَيَقُولُ دُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

- 56.** Kee Yi-naqoosay, yeemeneh yan maraw! iimaan taybulleenimik ceyat teneenik diggah Yi-baaxó farakka-le, toysa Yi-baaxó farakka ittaf fan guurumaay, qibaadá dubuk yoh caglisa keenik iyya Yalli.
- 57.** Ummaan nafsiy nuwwi raba tammoysel tohuk lakal Nee fan gacsimtan cisab kee galtóh.
- 58.** Kaadu yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara, diggah jannatal fayya itta qarway weeqaytitte guba kak gexxal ken oobiseno kaal waarak, manxu meqe galtóoy meqem taamite marih galtó jannatal.
- 59.** Ama edde yabne jannoota lem yeemene maray Yallih qibaadál yisbireeh sinni caagidah sinni Rabbil kelta kinni.
- 60.** Mutuccu ittaamay isi rizqhi assukuqqe waytaah orbissam duude wayta magide takkeeh (ma axxulleeh)? Yalli tet yarzuqheeh, sin yarzuqheh kaadu Usuk sin maxcooca yaabbi, sin abtoota yaaxigi.
- 61.** Nabiyow ama koros qaranwaa kee baaxó iyyi gineeh, ayróo kee alsá iyyi qaneeh axcuk ken essertek diggah Yalla axcelon. Toysa diggah Yallal yaamineenimik mannal daggaawaanaah mannal dirabboysaanaah woh yeeleemeeniiik gamadal.

يَعْبُادُونَ الَّذِينَ إِمْنَوْا لِأَنَّ رَبَّهُمْ وَاسِعٌ
فَلَا يَلَمُ فَاعْبُدُونَ ﴿٥٧﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَاقَتْ مَوْتًا ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ إِمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَشِّرُهُمْ
مِّنَ الْجَنَّةِ عُرْقًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ
خَلِيلِنَّ فِيهَا أَعْمَلَ أَخْرَى الْعَمَلِينَ ﴿٥٩﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى زِيَّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٦٠﴾

وَكَمْ أَيْنَ قَنْ دَأْبَةٍ لَا تَحْكِمُ رِزْقَهَا اللَّهُ
يَرْزُقُهَا وَإِلَيْهِ أَكْتُمُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ حَقَّ أُسْكُوتُ وَالْأَقْسَطُ
وَسَحْرُ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَلَمَّا
يُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾

- 62.** Yalli isi naqoosak isih kah faxa marah rizqli (quusi) farakka haah, isih kah faxa maral keenik ceyissi haa, diggah Yalli ummaanimil ixxiga-li.
- 63.** Kaadu Nabiyyow qaraanak lee oobisseeh baaxó is-rabteek gamadal edde tuynuwweem miyyaay axcuk ken essertek, diggah Yalla axcelon aalamuk, sumaq siinil sooleemih Yalli fayla le keenik ixxic, tonna hinnay keenik maggo mari amahal ma kaskassoowa.
- 64.** Kaadu A addunyah mano tu-hinna, digir kee doklá akke waytek, kaadu diggah akeerá dabqi nummá manoy rabi elle aneewaa teeti, sinam woh aaxaguk suginnay addunyá dooritak manannon akeerak.
- 65.** Toysa koros dawaanikit korta waqdi xuumiyyak (sutiyyak) meesiteenik, Yalla kallacan dooqá kaah caglisak, tokkel Yalli badak ken naggossu heeh barri fan ken bukku haa waqdi, usun too waqdi agleyta kaat haanaah, sinni koroosannuh gacan.
- 66.** Niqmatak keenih neceemit koroositoonay, hatkoonay ama addunyal, toysa tohih ellecabo sarrah aaxige-lon.
- 67.** Kaadu a koros nanu diggah Makka caramay saayah yani keenih abneeh, keenik derfal sinam qawwimtaah, ken qidak seelabak

الَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عَبْدَاهُ
وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

وَلَئِن سَأَلْتُهُم مَّنْ تَرَكَ مِنَ السَّمَاءَ مَا
فَأَخِيَّهُ أَرْضٌ مِّنْ بَعْدِ مَوْتِهَا يَقُولُونَ
اللَّهُ فِي الْحَمْدُ لِلَّهِ بِلَّا أَكْثُرُهُمْ لَا
يَعْقُلُونَ

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ إِلَّا لَهُوَ لَعْبٌ وَلَّانَ
الْأَذْرَارُ الْآخِرَةُ أَهْيَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلُكِ دَعَوْا اللَّهَ مُحْلِصِينَ
لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا جَنَاحُهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ
يُسْرِكُونَ

لِيَكْفُرُوا بِمَا أَتَيْنَاهُمْ وَلَيَتَمَسَّكُوا
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا إِمَّا
وَيَتَحَفَّظُ أَنَّا سُلْطَانُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَإِلَّا طَلِيلٌ
يُؤْمِنُونَ وَيَنْعِمُهُ اللَّهُ يَكْفُرُونَ

saay waanam mayablaanaa?
 Tokkel usun deedal numtin-wellitte
 nummaysaanaah, Yallih niqmatay
 Yalli ken caglisel koroositaanaa?

68. Yallal dirab ginnaasiteeh, hinnay
 Yalli Nabii Mucammad ﷺ
 edde ruube cakki kaah yemeete
 waqdi cakki dirabboyse numuk
 dulmih iyyi gacaah? (num magaca)
 korosuh jahannam girah addal
 orbeyná matana innaa? (diggaluk
 tanih).
69. Yeemene maray Ni-sabbatah Yallih
 naqboyiitiyy, nafsiyy, sheetanal
 yingicillee, diggah Ni-gitittel tirri
 ken heenno, kaadu diggah Yalli
 meqe marâ luk yan catóo kee
 dacayrih.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَبَ
 بِالْحَقِّ لَمَاجَاهَهُ الْيَسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوَى
 لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

وَالَّذِينَ جَهَدُوا فِي نَانْهَادِ يَنَهَّمْ سُبْلَانَ
 وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

SUURAT AR-RUUM

Makkal Obte, 60 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Miim, (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Ruum macxi buksumeh (fursi macxi ken bukse).
3. Ken (Ruum macxu kinnuk) baaxók fursi baaxól xayuk raqta baaxól buksumen, kaadu Ruum macxi buksumeeek (kobrimeeniik) lakal fursi bukse-lon.
4. Sidiica liggidaay, sagla liggidih fanat ken bukse-lon (kobrelon). Fiiriyy-geera amri Yalli-le kaadu woo saaku moominiin wallite-le Ruum taysu wayta ayró,
5. Yalli iisa Ruumuh yeceemih sabbatah. Yalli isih faxa mara qoklaah, isih faxa mara boolaysa. Kaadu Usuk mayso-li, nacrur-li.
6. Woh Yalli moominiinh hee xagna, Yalli isi xagana mamaka kinnih immay sinaamak maggo mari mayaaxiga.
7. Addunyâ manók tambulleem yaaxigeeniih, usun (makki koros kinnuk) akeerâ manók garcit yan mara kinnon.
8. Kaadu sinni nafsi wagga heenih elle ginniimen inná macubbusinnoonuu? Yalli qaranwaa kee baaxóoy ken

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْآتَى

عُلِّيَّاتُ الْرُّوْمُ

فِي أَذْقَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ

سَيَغْبُرُونَ

فِي يَضْعِيفِ سَيِّنِينَ لِلَّهِ الْأَكْمَرُ مِنْ قَبْلِ وَمِنْ
بَعْدِ وَيَوْمَ يَدْعَ إِلَيْهِ الْمُؤْمِنُونَ

يُنَصَّرُ الَّذِينَ اتَّصَارُ مِنْ لِسَانَهُ وَهُوَ
الْأَنْزَى الرَّحِيمُ

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكُنَّ كُثُرَ
النَّاسُ لَا يَعْلَمُونَ

يَعْمَلُونَ طَهِيرًا مِنَ الْحَيَاةِ الْأُذُنَى وَهُمْ عَنِ
الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

أَوَلَمْ يَنْعَكِرُوا فِي أَنفُسِهِمْ قَلِيلٌ مَا خَلَقَ اللَّهُ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ
وَأَحَدٌ مُسَمَّى وَلَاتَكِبِرَا مِنَ النَّاسِ

بِلْقَائِي رَبِّهِمْ لِكُفَّارِتِهِمْ ⑧

nammayih fanal tanim digirih
magininna nummaay muggaqsim
waktih ginem akke waytek
(qhiyaamah ayró kinnuk), diggah
sinaamak maggo mari sinni Rabbih
angaaraw yangaddeeniih, elle
koroositaanah.

9. Kaadu baaxô bagul
magexinnoonuu? Tokkel keenik
duma suge marih ellecabo kah
tekke inna yableenimkeh, xagar
qandeh keenik gibduk sugeeniih,
baaxó yubqureniih tet xiseenih
usun teetik xiseenimik maggom,
kaadu ken farmoytit baxxaqqooqi
luk keenih temeeteh, ken
dirabboyseeniih Yalli ken finqiseh,
Tokkel Yalli ken yadlume Rabbi
makkinna, kinnih immay usun
(makki koros kinnuk) sinni nafsi
sinnih adlamuk sugen Yallih amrih
cinal.
10. Tohuk lakat taamá yoysomme
marih ellecabo digaalák gacta
digaalá (girâ digaalá kinnuk),
Yallih aayoota dirabboyseeniih,
teetil anqasak sugeenimih
sabbatah.
11. Yalli ginó dibuk qimbisaah, tohuk
lakat tet gacsah rabeeniik lakat,
tohuk lakat cisab kee galtóh kaa fan
gacsimtan.
12. Kaadu qhiyaamá ugutta
ayró umeynit digaalák
naggoowaanamak yabboodeeniih,
tibbi iyyaanamih waytih.

أَوْلَمْ يَسِيرُ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُ وَأَكْفَ

كَانَ عَنْقَةً لِلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ

مِنْهُمْ فُورَةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا

أَكْثَرَهُمَا عَمَرُوهَا وَجَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ

بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ

وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ⑨

ثُمَّ كَانَ عَنْقَةً لِلَّذِينَ أَسْعَاهُمُ السُّوَادَ آنَّ

كَذَّبُوا بِإِعْلَامِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهِزُونَ ⑩

اللَّهُ يَعْلَمُ وَالْحَقُّ لِرَبِّيْدُ وَلِرَبِّيْهِ تُرْجَعُونَ ⑪

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبَيِّسُ الْمُجْرِمُونَ ⑫

- 13.** Ken yalliteetay Yallat agleh heenih aqbaduk sugeeni cató keenih matakka qhiyaamah ayró, kaadu usun Yallat agleh haak sugen yallitte yangaddeeniih, bari keenik yakken kaadu woo yallite bari keenik takke.
- 14.** Kaadu qhiyaamá solta ayró, woo ayró moominiin kee koros baxsimtah.
- 15.** Yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite marah tu gactek, tokkel usun Jannatti kaloh addal wallitan.
- 16.** Kaadu koroositeeh, ni-aayootaa kee ellecaboh ayróh angaaraw dirabboyse marah tu-gactekii, too mari jahannam giráh digaaláh xayyoysimaanaah, umman teetil waaran.
- 17.** Toysa moominiiney kassowtan waqdií kee maacissan waqdi Yalla saytunnoysa.
- 18.** Qaranwaa kee baaxól faylá Yalli-le. Kaadu carraa kee dohri wakti Yalla saytunnoysa kaa ceele waytaamay agleh kaat hayya haanak.
- 19.** Yalli-rabteemik nuwwam yayyaqaqeeh, nuwwaamak rabtem yayyaqaq. Kaadu Usuk baaxó yaynuwwee is qabaarah rabteek gamadal, kaadu tonnaah sinaamey Yalli sin magooqak sin ayyaaqele qhiyaamah ayró.
- 20.** Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim isin kak tanin sin abba Aadam burtak

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ مِنْ شُرَكَاءِ هُمْ سُفَّهُوا
وَكَانُوا يُنْشَرُ كَآئِمِينَ كَافِرِينَ

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمٌ يَنْتَفَرُونَ

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُخْرَجُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَيْدُوا بِإِيمَانِهِنَا

وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ قَوْلَيْكَ فِي الْعَذَابِ

مُخْسِرُونَ

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ نُهْسَنُ وَحِينَ تُصْبِحُونَ

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظَهَرُونَ

يُخْبِجُ الْحَقِّ مِنَ الْمَيْتِ وَيُنْخِجُ الْمَيْتَ مِنَ الْحَقِّ

وَيُنْجِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرِجُونَ

وَمِنْ إِيمَانِهِ أَنَّ خَلَقَ كُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ

إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنَسَّرُونَ

gineemi, tohuk lakat isin too waqdi seehaday tendarrey baaxól fixixxay Yallih rizqhi gurrusutta takken.

21. Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim, sin nafsik agabu siinh gineemi satta keenit ittaanâ gidah kaadu sin (agabuu kee baqoolit kinnuk) fanat kacanuu kee xuwaw hee. Diggah tohut cubbusa marah astooti tan.
22. Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim qaranwaa kee baaxô ginooy, sin afittee kee sin bisitteh (belitteh) sissinaane. Diggah tohut yaaxigeeh, bagi intile marah astooti tan.
23. Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim, isin bar kee laqó abtan xin kee isin kay rizqhit abtan guranto, diggah tohut cubbusaah yaabbe marah astooti tan.
24. Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim, kakkaqók kak meesitak roobuh kah sangeelak cankaxa sin yaybulleemi, kaadu qaraanak lee oobisaah, baaxó edde yaynuwwee is qabaarah rabteek gamadal, diggah tohut kas-le marah astooti tan.
25. Kaadu kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim, qaran kee baaxó kay amrih soltaama, tohuk lakat Yalli inki seecóh sin seeca waqdi, qhiyaamah ayró isin too waqdi sissikuk magooqak awqetton.

وَمِنْ آيَتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ أَرْوَاحًا تَسْكُنُ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١﴾

وَمِنْ آيَتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخْتِلَافُ الْسَّمَاءِ كُلُّهُ وَالْوَادِيَاتُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِلْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

وَمِنْ آيَتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيلِ وَالنَّهَارِ وَآيَتَهَا عَوْنَوْكُمْ مِنْ قَضَائِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٣﴾

وَمِنْ آيَتِهِ بَرِيْكُمُ الْبَرَقُ حَوْفًا وَطَمَعاً وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُنَجِّي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْنَهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

وَمِنْ آيَتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ يَأْمُرُهُ شُرُّكُهُ أَذَادَعَاهُ كُلُّ دَعْوَةٍ مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْشَمْتَهُ رُحْرُونَ ﴿٥﴾

- 26.** Qarnwaay, baaxól ginók ennittam inkih Yalli-le, ginó inkih tikki ittaamak kaah taqunxeeh, kay amri oggolta.
- 27.** Dibuk Yalla kinni ginó sugewaytik qimbissam, tohuk lakat rabteek gamadal tet gacissam Kaa kinni, kaadu ginô gaciyyi qimbisiyyak kaal xabcinuk raaqa, kaadu Yalli qaranwaa kee baaxól inkih fayya itta weelo-le. Kaadu Usuk mayso-li, nagaara.
- 28.** Korosey Yalli sin nafsik ceelallo siinh yoogore, naqoosay sin gaba timlike siinh necee rizqhit siinilluk tangalem maay kicinton woo maali massa siinil akkuk. culul xayloy (naqoosa akkewaa mara kinnuk) siinit agleh tanik kah meesittan innah keenik (naqoosa kinnuk) maay meesittan? tonnaah nagay yan kas-le maráh astooti baxxaqisnah.
- 29.** Tonna hinnay isi nafsi yudlume mari sinni kalbi-fayxiixa kataaten ixxiga kak aallekal, toysa Yalli makkoysé num tirri haytam matanaay, usun cateynit malon Yallih digaalák.
- 30.** Nabiyow toysa isi nafsi Islaam diini fan uyfukkun aka diinittek xabanah gacak, amah cakki diiniy koo kah amrisnek, usuk Yallih diiniy Yalli sinam elle giné kinni. Yallih ginóo kee kay diini korissam matan, too diini usuk massal yan diini, kinnih immay maggo mari mayaaxiga usuk cakki diini kinnim.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّهُ
قَنْتُونَ ﴿٢٧﴾

وَهُوَ الَّذِي يَدْرِأُ الْخَلْقَ تُرْبِيْدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ
عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَكْلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾

صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ
لَكُمْ مِنْ مَا مَأْتَكُمْ أَيْمَنُكُمْ مِنْ
شَرَكَاءِ فِي مَا رَأَقْتُمْ كُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ
سَوَاءٌ تَخَافُوهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسُكُمْ
كَذَلِكَ تُفْصِلُ الْآيَتِ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿٢٩﴾

بِإِنْبَاعِ الَّذِينَ طَلَمُواْ أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ
فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا الْهُمْ مِنْ
نَّاصِرِينَ ﴿٣٠﴾

فَأَفَرَأَيْتَهُمْ كَمَا لَلَّاهُ حَنِيبًا فَطَرَتِ اللَّهُ
الَّتِي فَطَرَتِ النَّاسَ عَلَيْهَا الْأَيَّادِ بِلِ لِخَلْقِ اللَّهِ
ذَلِكَ الَّذِينَ لَقِيْمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

- 31.** Yallal yuduure mara tikaay, Kaak meesitaay, salat soolisa kaadu Yallat agleyta haa mara makkina kaah abtan qibaadát.
- 32.** Korosuk isi diini baxam-baxsite maray itta weey qaxa-qaxa yekkeh inna makkina, ummaan cizbi keenik isi garil taniimit wallita cakkil yanim akkaluk.
- 33.** Sinam gibdaabini xaga waqdi sinni Rabbi kallacan Kaa fan adaaruk tohuk lakat Yalli isik yan racmat ken tammoysa waqdi, tokkel keenik hortá sinni Rabbit agleyta hayta.
- 34.** Yalli niqmatak keenih yeceemil koroositoonay yangaddoonay, tokkel hataka amá addunyah bagul, ama hatakak ellecabo sarra akeeral digaalá tablen waqdi aaxigetton ta korosey.
- 35.** Hinnak ama korosul baxxaqqa iyya sumaq kee kitab keenil maay oobisne, hay woo kitab Yallat agleyta haak sugeenim taniimiyy numma axcuk edde maay yaaba ? (aleey ma-yaaba)
- 36.** Kaadu sinam Nek yan racmat ken tammosna waqdi kaat wallitaanaah, ken gabooobi bahteemih umaané ken xagtek, usun too waqdi Yallih racmatak yabboodeenih.
- 37.** Kaadu mayablaanaa! Diggah Yalli mokkoroh isih kah faxa maral rizqhi farakka haah, isih kah faxa

* مُبَيِّنَ إِلَيْهِ وَأَنَّقُوهُ وَرَأَقِيمُوا الْعَصْلَةَ
وَلَا تَكُونُ أَمْرٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ﴿٦١﴾

مِنَ الْآيَتِ قَرَفُوا دِيَهُمْ وَكَانُوا شَيْعَاتٍ
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذَا مَسَ النَّاسُ ضُرُّدًا عَوَّا زَهَرُ مُبَيِّنَ إِلَيْهِ
ثُمَّ إِذَا أَذَقْنَاهُمْ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا أَتَيْنَاهُمْ فَتَمَّعُو فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا
كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

وَإِذَا أَذْقَنَ النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصْبِهُمْ
سَيِّئَةً لِمَا قَدِمُوا إِنَّهُمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٦٦﴾

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الْرِزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٧﴾

maral ceyissi haam (keedaadissi haam), diggah tohut yeemene marah astooti tan.

38. Toysa yeemene numow maré kohle num cakkik kol lem kaah acuw, kaadu tudagoytaa kee gexsô numuh zakáa kee sadaqhatak cakkik kol lem kaah acuw, too acwa aban taamát Yallih fooca edde faxa marah kayrih tayseh, kaadu too mari usun yoffooseeh saami kak yemqe mara kinni.
39. Kaadu sinam maalut sinni maali ossimam keh ribáh tecean magoytá Yallih garil mossimta kaadu Yallih fooca edde faxak zakák teceenimi Yalli siinik raabitam, toysa too mari usun galtó kah dirribsimta mara.
40. Yalla kinni sin gintem sinaamey, tohuk lakat a-manól sin yarzuqhe, tohuk lakat sin qidaah, sarrá sin magooqak nuwwuk sin ugsa cisab kee galtóh, isin Yallat agleh haytan sin yallittet wohuk-tu abá mari maay yan? mayan, Yalli saytunnooweeh kaxxa fayyah fayya iyye agleh kaat hayya haanamak.
41. Barrii kee badal umaané tumbulleh (qabaaraay, biyookaay,w, w) seehadâ gabá abteemih sabbatah, Yalli ken taamoomiy abeenik tul digaalá ken tammoysamkeh addunyal elle akeerak duma, usun woo umaanék Yallal gacaanamkeh.

فَقَاتِذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمُسْكِنَينَ وَأَنْ
الْسَّيْلَ ذَلِكَ حَيْرَ لِلَّذِينَ تُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٨﴾

وَمَآءَ آتَيْتُهُ مِنْ رِبَّا لِرَبُوْنَا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ
فَلَا يَرْبُوْنَا عَنْدَ اللَّهِ وَمَآءَ آتَيْتُهُ مِنْ رَكَوْفَةِ
تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأَوْلَئِكَ هُمُ
الْمُصْغَفُونَ ﴿٢٩﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَرَزَّقَهُ فَتَبَيَّنَ كُلُّ شَيْءٍ
يُحْيِي كُلَّ هَلَّ مِنْ شَرَكَاهُ كُلُّ مَنْ يَعْمَلُ
مِنْ ذَلِكُّ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَعَلَى عَمَّا
يُشَرِّكُونَ ﴿٣٠﴾

ظَاهِرًا قَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِي النَّاسِ لَيُذْهِبُهُمْ بَعْضُ الَّذِي عَمِلُواْ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾

- 42.** Nabiyow amá korosuk baaxô bagul gixaay, duma ambiya dirabboyseeh, Yallih amri cine marak ellecabo kah tekke inna wagita keenik ixxic, keenik maggo mari Yallat agleyta haa marah sugen.
- 43.** Nabiyow toysa isi nafsi Islaam diiniy massoowa fan uyfukkun, Yalli mekle ayróy (qhiyaamah ayró kinnuk) num gacsam duudewaa tamaatek duma, too ayró ginó fixixaah namma aracal gacta.
- 44.** Koroosite num, toysa kay koroosannih digaalá kay amol tan girál waarak kaadu meqem abbaasite mari jannatal arooca kah bicsitam toysa sinni nafsi.
- 45.** Yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara Yalli isi muuxxóoy, isi cindah ken galtam keh, diggah Yalli koros makicna.
- 46.** Kaadu Kay nabnaa kee dudda tascasse astootik tanim, caacooya ruubaama is rohti mamaatal ayti-kumusak (berrakisak) kaadu Isi racmatak sin tammoysam keh kaadu dawaanik badal Kay amriiy Kay fayxil gexam keh kaadu Kay muuxxóh Kay rizqli edde gurrusuttaanaah, Kay niqmootal Kaa faaittaanam keh.
- 47.** Nummah nabiyow kok naharat farmoytit le-mara fan rubneeh, baxxaqqooqi keenih baahen, tokkel ken dirabboyseeniih, taamá yoysomme maral cané gacisneh.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَيْنَهُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوكُمْ هُوَ مُشْرِكُونَ ﴿٤٦﴾

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلَّذِينَ الْقَيْمِ منْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمَ لَا مَرَدَ لَهُ مِنَ اللَّهِ يُوَمِّدُ يَصْدَعُونَ ﴿٤٧﴾

مَنْ كَفَرَ فَعَاتَاهُ كُفُرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَلَاحًا
فَلَا نَهْسِهُمْ بِمَهْدُونَ ﴿٤٨﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ
فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكُفَّارِ ﴿٤٩﴾

وَمَنْ أَيْتَهُمْ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبِيسَرَاتٍ
وَلَيُذْيِقُهُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلَيُتَحَمِّلُ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ
وَلَيَتَبَعُو مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّهُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمَهُمْ
بِنَجَاءِهِمْ وَهُمْ بِالْبَيْتِ فَأَنْتَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾

Koros bayisnaah moominiin
qokollam cakkik Nel tan.

- 48.** Yalla kinni caacooyay qubul (qambur) tasgayyeeh, uguugussa rubtam, tokkel Yalli isih elle faxa innal qaraanal kaa fixiixisa, kaadu waqdk teyna kitifoony fxiixih yani kaa aba. Eddeluk kay fanak rob awaqih table, tokkel Yalli isi naqoosak isih faxa mara kaa xagsa (rob kinnuk), too waqdi usun kaat yafriceeniih wallitan.
- 49.** Nummah rob keenih radak naharat kaak yobboode marah sugarway wallitaanah (yafriceenih).
- 50.** Toysa Yallih racmatih (rob kinnuk) raatitte fan wagit, qabaarah rabte baaxó elle yaynuwwee inna is rabteek gamadal, diggah toh duude Rabbi, rabtem Yaynuwwi kinni, kaadu Usuk ummaan iimil qamalgeytó-li, dudda-li.
- 51.** Kaadu ken buqrel uma caacay rubnek tokkel too buqre walqinnowteh tet yablen, wonnal tet yubleeniik gamadal Yallal koroositeeh, Kay niqmat yengedde marah raaqan.
- 52.** Diggah nabiyow atu rabe mara mataysabbaay, ayti maleelá cakki seeco mataysabba cinah fooreeniih derre caban waqdi.
- 53.** Kaadu nabiyow atu Yalli tirtó gitak intiita waysiise mara edde yanin hoxak tirri ken haa num hinnito. Ni-aayoota nummayse marak-sá

اللَّهُ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيحَ فَتُبَثِّرُ سَحَابَاتِهِ بِسُطْهِهِ
فِي السَّمَاوَاتِ إِذَا شَاءَ وَمَنْعَلُهُ كَسْفًا فَتَرَى
الْوَدَقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلْلِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُوَ يَسْتَبِّشُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ
لَمُؤْسِسِيهِ ﴿٤٩﴾

فَانْظُرْ إِلَيْهِ أَنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ يَغْيِرُ
الْأَرْضَ بَعْدَ مُوْتَاهَا إِنَّ دِلْلَكَ لَمْ يُحِبِّ
الْمُوْقَطِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

وَلَيْسَ أَرْسَلْنَا رِحْمَةً مُصْفَرَّةً لَظَلَّوْا مِنْ
بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمُوْقَتِ وَلَا تُسْمِعُ الْصَّمَدَ
الْمُلْعَنَةِ إِذَا وَلَوْا مُدَبِّرِينَ ﴿٥٢﴾

وَمَا أَنْتَ بِهِدَى الْعُمَىٰ عَنْ ضَلَالِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ
إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِمَا يَتَنَزَّلُ عَنْهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

num mataysabba, edde luk usun
Yallih amri oggole maray Ni-
aayoota nummaysaanam tu kah
xiqta kinnon.

- 54.** Yalla kinni boolá leemik
(daacoytak kinnuk) sin gintem,
sarra boolá lakal furrayniinô maqar
siinit hee, woo maqarih lakal
boolaa kee idoolinnu-le mara sin
abe, Yalli isih faxam ginaah, usuk
ixxiga-li, dudda-li.

- 55.** Kaadu qhiyaamá solta ayró
umeynit addunyal dago waktik sá
tu-sugeweenimil xiibitta.Tonnaah
usun addunyal cakkik baatil fan
daggaawak sugen.

- 56.** Kaadu iimaan kee qilmi kah
yontocowwime mari nummah
Yalli isi garil-leh yan kitaabay
yuktubel ginnimteenim kee ugu
ayrò (qhiyaamah ayró kinnuk)
fanah sugten keenik iyyan, toysa
tah ugut ayróy cinak sugteeni
kinni, takkay immay isin aaxaguk
ma-suginnitoonuuy tet dirabboysak
sugten.

- 57.** Too ayró isi nafsi yudlume marah
usun aban malkit (gar) tu-keenih
maxiqa, kaadu usun Yalli kicnam
fanah madaara kak gurruzan
mara hignon, aben umaanél
diggalsimaanah ikkal.

- 58.** Nummah sinaamah ta Qhuraanih
addal ummaan ceelallok ceelalló
keenih noogore kassitaanaah
nummaysaanam keh, kaadu

*اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرُومُونَ
مَا لِبُوشٍ غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا
يُوفَكُورُونَ ﴿٥٥﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَتُوا الْعِلْمَ وَأَلِيمَنَ لَهُ
لِيَتَّسِمُ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْعِدْلِ فَهَذَا
يَوْمُ الْعِدْلِ وَلَا كَيْنَجُوكُ كُنْتُ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

فِيَوْمِ إِذَا لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ
وَلَا هُمْ يُسْعَطُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ ضَرَبَ اللَّهُ إِنَّمَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍ وَلِئِنْ حَمِّلْتَهُمْ بِيَاتِهِ لَيَقُولُونَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ أَنَّمَا الْأَمْبِطُولُونَ ﴿٥٨﴾

nabiyow ku numma tascasse
 astootik astá keenih bahtek,
 diggah koroosite mari koo kee koo
 kataytem tu-hinniton deedalleeláy
 deedal nee fan bahte akke
 wayteenik axcelon.

- 59.** Yalli tamannah yan alfiyyah alifa
 nabiyow atu Yallih garik luk
 temeete cakki aaxigewaa marih
 sorkocô baxitte.
- 60.** Toysa nabiyow diggah Yallih xagni
 nummak isbir, kaadu Qhiyaamah
 ayró Yallih angaaraw asmatah
 sinniil nummaysewaa marih abtó
 ku-diinik koo aysissike waytay.

كَذَلِكَ يَطْبِعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْمَلُونَ^(٢٤)

فَأَصِيرُ لَهُ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَلَا يَسْتَخِفَنَّاهُ

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ^(٦)

SUURAT LUQHMAAN

Makkal Obte, 34 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Miim, (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Toh dudda-le (gufti taafe) cikmat-le kitaabih aayoota. (Qhuraan kinnuk)
3. Amá kitaabih aayoota meqe maray taamá yessemeqkeh tirtóo kee nacrooru.
4. Usun salat soolisaah, zaká yacee mara, kaadu usun ellecaboh ayro asmatah nummaysa mara.
5. Too weelot weeloysime mari sinni Rabbik tirtô bagul yan mara, kaadu woo mari usun addunyaay akeeral yoffoofe (limaye mara) mara.
6. Kaadu sinaamak Yallih taaqatak sinam aylahissi haytam xaamita mari yan Yallih gitak sinam makkoyaanam keh ixxiga kak aalle kalah. Kaadu Yallih aayoota anqasah haysitan, woo mari ken tayqunxeeh, wacarrissa digaalalon.
7. Kaadu Ni-aayoota (Qhuraan aayoota kinnuk) kaal tankirriyime waqdi, kaxxa-mariinitak derre teetit caba tet aabbeweesh innah, kay namma aytit qilsa tanih innah, toysa nabiyow qansarissa digaalál kaa aytii-kumus.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْآتَى

تَلَكَّءَ اِيْتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

هُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُحْسِنِينَ

الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكُوْنَةَ وَهُمْ بِالاُخْرَةِ هُمْ بِوْفُوْنَ

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدَىٰ مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَسْتَرِي لَهُ الْحَدِيثُ اِبْصَرَ عَنْ سَيِّلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَسْتَخِدِهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

وَإِذَا تُشْلَى عَلَيْهِ إِيْكَسْتَارِلَ مُسْتَكِيرًا كَانَ لَوْ يَسْمَعُهَا كَاتٍ فِي أُذْنِيهِ وَقَرَافِيلَتُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

8. Diggah nummayseeh meqe taamoomi abbaasite mari niqmat-le jannoota-le,
9. Tet addal waarak. Yallih xagni nummá, kaadu Usuk mayso-li, naggaara.
10. Yalli qaranwa makaadó maleh gine tet kah tablen innah, kaadu baaxól qaleelá hee sin tasgayyeemik kaadu ummaanimik mutuccu ittam teetil fixiixise. Kaadu qaraanak lee oobisneeh, cooxuk ummaan qaynootay meqe teetil nuysubuke ginô tuxxiqih.
11. Ama ubullu haytaanam Yallih ginók, Kaak kalah taqbuden mari maca gineeh ?toysa a-korosey usun gineenim yoo uybuluyay, wonna hinnay daalimiin baxxaqqale makoh addat tanî kah usun gineenim malon.
12. Nummah Luqhmaanah cikmat neceeh, Yalla faatit kaak inne, faatita num cagalah toysa isi nafsi kah faatitam, tuxxiq kaah kak yaduure. Kaadu kay niqmat yengedde num isi nafsi kah yoomem, toysa diggah Yalli kay faatitiyyak gadda-li, kulli caalatal fayla-li.
13. Kaadu nabiyow cusey : Luqhmaan usuk isi baxa kassiisak yi-baxaw Yallat agleyta mahan kaak iyye waqdi, diggah Yallat agleyta haanam naba dulmiiy, dambik naba dambi kinni.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّتُ الْعَيْرِ

خَلِيلِنِيهَا شَفَاعَةٌ وَعَدَ اللَّهُ حَقًا وَهُوَ أَعْزَيزٌ أَكْبَرٌ

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوَنَهَا وَالْأَقْوَى فِي الْأَرْضِ رَوَيْنِي أَنْ تَحِيدَ يَدُكُّو وَيَثْرَ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنَّنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً قَلَبْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٌ

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرَوْنِي مَا ذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِيَّهُ كُلُّ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

وَلَقَدْ هَأْتَنَا الْقُمَّانَ الْحِكْمَةَ أَنْ أَشْكُرُ اللَّهَ وَمَنْ يَشَدُّ فَإِنَّمَا يَشَدُّ كُلُّ نَفْسٍ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّيْ حَمِيدٌ

وَإِذْ قَالَ لِقْمَانُ لِأَنْتِهِ وَهُوَ بَعِظُهُ وَيَبْتَئِ لَأَنْشُرَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ الْشَّرِّ لَظُمْرَمُ عَظِيمٌ

- 14.** Kaadu seehadaytu kay namma xaltanih yamqeemil kaa farrimneh, Kay ina gibdaak gibdal kaa tussukuqqeeh, ubkaa kee molâ fanat namma liggida suga, Yalli yoo faatitaay, ku namma xaltani faatit gacsimeyná Yoo fan takkek kaak iyye.
- 15.** Kaadu ku-xaltani Yallat agleyta haytaamah kol tingicillek atu ixxiga kak aalle waytaamah, toysa ken nammayih amri moggolin, kaadu addunyal maqaanél keenilluk gexsit. Kaadu Yol gace marih gita katay, tohuk lakat sin gacim Yoo fan yakkeh, addunyal abak sugteenim siinh warseyyo.
- 16.** Yi-baxaw diggah is (umaané kinnuk) kardal amboytih gide qilsak tekke tet tekkek edde xaxxaq (booló) addat tenek, hinnay qaranwal tenek, hinnay baaxóh addat tenek Yalli tet baahelleh teetil galtime lon qhiyaamah ayró, diggah Yalli isi naqoosah xuwalli, adda yaaxigi.
- 17.** Yi-baxaw salat soolisaay, dudda luk elle faxxiima innal kaa ab, kaadu sinam maqaanél amrisaay, umaanék waas kaadu gibdaabinak koo xagteemil isbir, diggah too farrimti faxximtaamay sinaamak raq sinni kinni.
- 18.** Kaadu burah fooca sinaamak mamakinaay, baaxól kaxxiinitak magexin, diggah Yalli ummaan kaxxa-mariinoliy hideynah yani (hobbiyo -li) makicna.

وَوَصَّيْنَا إِلَيْكُمْ سَكِينَ بُوْلَدِيَّهُ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهُنَّا عَلَىٰ وَهِنِّ رَفِيقَهُ وَفِي عَامِينَ أَنْ أَشْكُنُّ لَيْلَكَ لَوْلَدِيَّكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ

وَإِنْ جَهَدَكَ عَلَيْكَ أَنْ تُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُظْعِنُهُمَا وَاصْبِرْهُمَا فِي
الَّذِي نَيَّا مَعْرُوفًا وَأَثْيَقَ سَبِيلًا مَنْ آتَكَ إِلَيْكَ
ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَانْتَهُ كُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

يَبْيَنِي إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ حَرَدَلٍ فَتَكُنْ
فِي صَحْرَاءٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِي
بِهَا اللَّهُ أَعْلَمُ اللَّهُ أَطْيَفُ حَيْرَ

يَبْيَنِي أَقْبَرُ الصَّلَوةَ وَأَمْرٌ يَا مَعْرُوفٌ وَأَنَّهَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصِيرُ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ
مِنْ عَزِيمِ الْأَمْوَارِ

وَلَا تَصْعِحْ حَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَقْسِمَ فِي الْأَرْضِ
مَرْجَعًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

- 19.** Kaadu isi gexó maysassakinay fanat hayya hayisaay, isi xongoló ramma hayis, diggah xongoloolak gacta xongoló okli xongoló (danoonâ xongoló).
- 20.** Sinaamey matablaanaa! Diggah Yalli sin tuxxiqih qaranwal taniimiiy, baaxól tanim siinh qanem kaadu isi niqmoottak tambulleem kee qellittam siinh duuduseh, sinaamat Yallih inkittiino yangaddeeh, dirabboysa maray ixxiga aalle kal tirtô bagul aneekal, cakki baxxaqqa haa kitaabay Yallih xaquq oobe aalle kal wohul sinam keemaarisa mari yan.
- 21.** Kaadu Yalli isi farmoytal oobisem kataata keenik iyyan waqdi, wonna hinnay nanu ninni abbotti elle geyne gita katayna iyyen. Saqirr deqsitta urta girâh digaalâ fan sheetan keenih seecakaa ken kataataanam ?
- 22.** Kaadu isi fooca Yalla fan yuyfukkuneeh, qibaadá kaa caglise num usuk aba taamá yaymaaqe numuh anuk, toysa nummah aggiriqqe waytaah, karriqqi itta qoró (kolfa) yibbixe numu usuk. Tokkel caagiidah ellecabo Yalla fan tadtadure.
- 23.** Kaadu nabiyow koroosite numih koroositiyyi koo rookise waay, keenik gacsimeyna Nee fan takkeeh, addunyal abeenim keenih warsennooh, ken elle galtennoó, diggah Yalli alilwah

وَأَفْصَدَ فِي مَشْيِكٍ وَأَعْصَمَ مِنْ صَوْنِكَ إِنَّ
أَذْكُرُ الْأَعْصَمَنِ أَصْمَوْتُ الْحَمِيرِ ١٩

أَمْتَرُوا أَنَّ اللَّهَ سَاحِرٌ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَسْبَعَ عَلَيْكُمْ نَعْمَةً طَلَاهَةً وَبَاطِنَةً
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَلَا هُدَى وَلَا كِتَابٌ مُنِيبٌ ٢٠

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَتَبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكُنْ
نَّسِيَّعُ مَا وَحَدَّنَا عَلَيْهِ إِبْرَاهِيمَ كَانَ
الشَّيْطَانُ يَدْعُهُمْ إِلَى عَذَابِ النَّاسِ ٤١

* وَمَنْ يُسْمِهِ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَقَدِ اسْتَسْكَنَ بِالْعَرْوَةِ أَنْوَقِيٌّ إِلَى اللَّهِ
عَقِبَةُ الْأَمْوَارِ ٤٢

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَخْرُنَكَ كُفُورُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ
فَنُبَيِّنُهُ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ٤٣

addat tanim yaaxigi (umaanée kee koroosannuk).

- 24.** Addunyal dago wakti ken hatkisenno, tohuk lakat akeeral ken foorisennooh, gibdi digaalá fan ken kelsenno (ken tiqenno).
- 25.** Nabiyow qaranwaa kee baaxó gintem iyyaay axcuk ken essertek, diggah Yalli ken giné axcelon, amah teeleemeenimih Yallah faylá dabaqtay keenik ixxic, tonna hinnay keenik maggo mari qibaadá cakkisittam Yalla kinnim mayaaxigan.
- 26.** Qaranwaa kee baaxól tanim Yalli-le, diggah Yalli Usuk isi ginók gadda-li, kulli caalatal faylá-li.
- 27.** Diggah cooxuk baaxól enni ittam kalooma akkinnay, kaadu bad midad (mandi) tikki iyyeh kaak lakat malcina bad kaat engelli iyyeh Yallih qangor edde yunkuttubek Yallih qangor amarraquq mananna kaloomaa kee mandi yambaxeemih. Diggah Yalli mayso-li, naggaara.
- 28.** Sinaamey siinik ginóo kee ugsiyyi Nel tu-hinna inki numih nafsih ginóo kee ugsiyyih inna akke waytek. Diggah Yalli sin maxcooca yaabbi, sin taamoomi yabali.

أَلْهَمَنَّ اللَّهَ يُولِجُ أَيْلَى فِي الْنَّهَارِ وَيُوْلِجُ
الْنَّهَارَ فِي أَيْلَى وَسَحَرُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
يَخْرُجُ إِلَى أَجْلِ مُسَمٍّ وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ حَسِيرٌ

نَمِعُهُمْ قَبْلًا مِنْ نَضْطَرُهُمْ إِلَى عَذَابٍ
عَلَيْهِ

وَلَيْنَ سَأْلَنَّهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فُلِي الْحَمْدُ لِلَّهِ كُلُّ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ
الْحَمِيدُ

وَلَوْلَا نَمَاءَ فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةِ أَقْلَمٍ
وَالْأَبْحَرِ يَنْدُهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحَرٍ
مَا نَفِدَتْ كَلْمَتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ

حَكِيمٌ

مَا حَنَقَكُمْ وَلَا بَعْثَكُمْ إِلَّا كَنْفِيسَ وَحِدَةٌ
إِنَّ اللَّهَ سَيِّعُ بَصِيرٌ

- 29.** matablanna! Diggah Yalli barak-tu laqót culsaah laqó taxxeerem, kaadu laqók-tu barat culsaah bari yaxxeerem kaadu ayróo kee alsá siinh qaneh ken nammayak kulli tiyá muggaqsimé waktí fan gexxa

(qhiyaamah ayró kinnuk). Kaadu diggah Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi.

- 30.** Too ubullu hayteenim diggah Yalli usuk nummâ Yalla kinnihih, diggah kaak kalah yaqbudeenim deedal kinnim taaxigeenî gidah sin nuybulle. kaadu diggah Yalli Usuk fayya-li, nabna-li.
- 31.** Matablanna! Diggah doynik Yallih niqmatah badal gexxam kay dudda tascasse astooti sin yaybulleem keh, diggah too dawaanik badal aba gexót ummaan maggo sabrilih maggo faatolih Yallih nabna tascasse astooti edde tan.
- 32.** Kaadu baddi haffó qubul kee qaleeláh iraawoh innah ken buulta waqdi Yalla kallacan dooqá kaah caglisak, tokkel ken naggossu heeh badak barri fan ken yayyaqaq waqdi, tokkel iimaan kee koroosannuk fanah yan numuy Yalla elle faxximta innal faatitewaa keenit yanih, kaadu Yallih niqmat yangadde korosti keenit yanih. Ni-astooti tangaddem matan ummaan ganoliy korostah yani akke waytek.
- 33.** Kee sinaamey sinni Rabbik meesita kaadu abba isi baxah tu-xiqewaah, baxi usuk isi abbah tu-edde xiqewaa ayrók meesita, diggah Yallih xagni nummaay agay-waaga mali, toysa addunyâ manó sin duquuruse waytay, kaadu duquurusé (sheetan kinnuk) Yallak sin duquurusewaay.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ أَبْطَلٌ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣﴾

أَلَّا تَرَأَنَ الْفُلَكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ
لِيُرِيكُوكُمْ مِنْ إِيمَانِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ
لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٤١﴾

وَإِذَا غَشَيْهُمْ مَوْجٌ كَأَظْلَلَ دَعْوَأَ اللَّهَ
مُخْلَصِينَ لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
فِيهِمْ مُفْصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِإِيمَانِهِ إِلَّا
كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٤٢﴾

يَنَائِيهَا أَنَّا سُلْطَانُهُمْ وَلَا حَشْوَأُنُّهُمْ مَا لَا
يَجْزِي وَاللَّهُ عَنِ الْأَدَمِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ
وَالْأَدَمُ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا
تَعْرَكُهُمُ الْحَيَاةُ الَّذِيَا وَلَا
يُغَرِّكُهُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ﴿٤٣﴾

34. Diggah qhiyaamá edde
 uguttuwayta waktih ixxiga
 Yalli-le. Kaadu rob oobissam
 kaay, oobisa wakti taaxigem kaa
 kaadu inontí maxaxih (maganih)
 addal tanim labim kinnik sayim
 kinnim taaxigem kaa. Faxe nafsi
 mayaaxiga beera abu waam Yallak-
 sá, kaadu faxe nafsi mayaaxiga elle
 rabuwaa baaxó Yallak-sá, diggah
 Yalli ixxiga-li, adda yaaxigi, tu
 kaak maqellitta.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ وِعَمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ
 الْعِبَثَ وَيَقْلِمُ مَا فِي الْأَرْضِ أَكْلًا وَمَا تَرَى
 نَفْسٌ مَّا ذَا تَكْسِبُ غَدًّا وَمَا تَرَى نَفْسٌ
 يَا أَيُّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَمِيرٌ^{٣٤}

SUURAT AS-SAJADA

سُورَةُ السَّجْدَةِ

Makkal Obte, 30 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Alif-Laam-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. A-kitaabih (Qhuraan kinnuk) oobiyyi (obsi) ginô Rabbih kabuk yaniimit agay-waaga kaat matan.
3. Hinnak a-koros Nabii Mucammad ﷺ Ta Qhuraan diraabah ginnaasite ittaa? Aleey, usun kah iyyan inna hinna, usuk ku-Rabbik kol obte cakki maxcâ kal, kok duma hebeltô meesiisé (farmoya kinnuk) kah amaatewe mara edde meesissâ gidih, usun yaamineenih cakkil tirri iyyaanam keh.
4. Yalla kinni qaranwaa kee baaxóoy ken nammayih fanal tanim lica ayrôh addat gintem, tohuk lakal Yalli Qarshi amol Isi nabna celta fayyah fayya iyye, Kaak kalah awlaytu mantonuuuy, shafaaqatta siinh yakkeeh sin cata num manton. Sinaamey makassowtaanaa taabbeenimil?
5. Ginô caagid qaraanaak baaxô fanah gexsissam (tagdubem) Yalla kinni, tohuk lakal ama caagiida kaa fan tawqe, ayrôy caggudisiyyi kak alfi sanat Yakket isin lowtan addunyah ayroorak.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْآتَى

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لِرَبِّ فِيهِ مِنْ رَبِّي
الْعَلَيَّيْنَ ①

أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَبَلْ هُوَ الْحُقُّ مِنْ رَبِّي
لِتُنذِرَ قَوْمًا مَا أَتَهُمْ بِمِنْ تَنْزِيلٍ قَبْلَكَ
لَعَلَّهُمْ يَهَتَّدُونَ ②

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بِنَهْمَمَ فِي سَيَّرَةِ أَيَّامِهِ فَلَمْ يُسْتَوِي عَلَى
الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلَيْ وَلَا سَقِيعَ
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ③

يُدِيرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يُعْجِزُ
إِلَيْهِ فِي يَوْمِ كَانَ مَقْدَارُهُ وَالْفَسَنَةُ مِمَّا
تَعْدُونَ ④

6. Too gexxiisiyya lem Yallay qellittaah, tambulleem yaaxigih yani kinni, Usuk mayso-li, xuwaw-li kinni.
7. Yallay ummaanim gineeh ginni heemik ginó yeymeeqe, kaadu seehadayti ginó kallak qimbise (Nabii Aadam kinnuk).
8. Tohuk lakal Aadam samad boola-le daacoyti leek tan dabloytak gine.
9. Tohuk lakal Yalli seehadaytu gineeh massoyseeh, isih gine rooci kaat fuufuse, kaadu maabbaa kee mablaay, sorkocôbaxitie siinhee, sinni Rabbi faatitaanam siinik dagoh siinhee yecee niqmatul.
10. Korosuk qhiyaamah ayróh ugut yengeddee mari, baaxót bayneeh, ni-xagar burtat yengeleek gamadal, diggah nanu qusbá ginóh ginnimmi inneh ugutenoo iyen? Woh dubuk hinnay usun sinni Rabbih angaarawal koroositaanaah yangadden.
11. Nabiyow rooci yayyaaqe Malaykattuy sin roocih mayyaqaqh wakkilsime rooci siinik beelee, Tohuk lakal sinni Rabbî fan gacsimetton keenik ixxic.
12. Nabiyow umeynit sinni Rabbih xaql sinni moyyaayi qunuunusan waqdi ablinnitoy, wacarriy kee xixxibaaneh, Ni-Rabbow nubleeh noobbeh ugut kee galtók cinak sugnem, toysa meqe taamá abitnam keh addunyah nee gacis, diggah

ذَلِكَ عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَدَةُ الْعَرِيزُ
الْرَّحِيمُ
الْأَمْيَنْ أَحَسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَيَدْأَخْلُقُ
الْإِنْسَنَ مِنْ طِينٍ
ثُمَّ جَعَلَ سَلَةً مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَّهِينٍ

ثُمُّ سُوَّاهُ وَفَخَّ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمْ
الْسَّمَعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْعَادَةَ قَلِيلًا مَا
تَشْكُرُونَ

وَقَالُوا إِنَّا دَضَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَعْلَمُ الْفَيْحَانِ
جَدِيدٌ بَلْ هُمْ يَلْقَاءُ رَبِّهِمْ كَفِرُوْنَ

* قُلْ يَوْمَ كُلُّ مَلَكٍ الْمَوْتُ الَّذِي وُكِّلَ
بِكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

وَلَوْ تَرَى إِذَا الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا
رُءُوسَهُمْ عَنَّدَ رَبِّهِمْ رَبِّنَا أَصْرَحَّ نَا وَسَمِعَنَا
فَأَنْجَعَنَا نَعْمَلْ صَلِحًا إِنَّا مُؤْمِنُونَ

nanu nismiteeh nummasnehik
iyyan.

13. Kaadu faxinninoy ummaan nafsih le-tirtó acayuk nen, kinnih immay cakki maxcó Yok nummatteeh, dabaqteh jinnii kee sehadak umeyniitih yan marak jahannam deqsitta girá inkih keenik kibuwaamal.
14. Toysa a-korosey a-sin ayróh garayyu hawwenteenimih sabbatah girâ digaalá tama, nanu diggah girâ digaalál sin hawwenneh innah sin cabennok, kaadu addunyal abak sugten uma taamoomih sabbatah waarta digaalá tama keenik iyyan.
15. Cagalah Ni-aayoota nummaysa mari, teetil (Qhuraan aayoota kinnuk) ken kassiisan waqdi sujuuduh gomboh radan kaadu sinni Rabbi saytunnoysak faylisan usun Kaa yaqbudeenimik kaxxa-mariinitekal.
16. Ken (moominiin kinnuk) gambitteeta inaqtimak fayya ittaah taxxeere barti salaatah, sinni Rabbi kallacan Kay digaalák meesitak Kay racmatah sangeelak kaadu keenih necee rizqhik-tu sadaqhatah Yallih sabbatah yaceen.
17. Tokkel hebeltô nafsi mayaaxiga inti edde wagartaamay Yalli ama moominiin daanise, addunyal abak sugen meqe taamoomih galtóh.
18. Addunyal Yallaa kee kay farmoya nummayseh suge num, Yallal

وَلَوْ شِئْنَا لَأَتَيْنَاكُلَّ فَقِيسْ هُدَنَاهَا
وَلَكِنْ حَقَّ الْقُولُ مِنِي لِأَمَلَانَ جَهَنَّمَ
مِنْ الْجِنَّةِ وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

فَذُو قُوْيٍ بِمَا سَيْطُمْ لِقَاءَ يَوْمَكُ هَذَا إِنَّا
لَسَيْنَكُمْ وَذُو قُوْيٍ عَذَابَ الْخَلِيلِ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِيَقِينِنَا الَّذِينَ إِذَا دُكِرُوا إِلَيْهَا
خَرُولُ سُجَّدًا وَسَبَحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾

تَسْجَافُ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ حَوْفًا وَطَمَعاً وَمَارَزَقُهُمْ
بِنِفْقَوْنَ ﴿١٦﴾

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أَخْبِنِي لَهُمْ مَنْ قَرَأَ آيَاتِنِي
جَزَاءُهُمْ كَا لَوْا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

أَفَهُنْ كَانُوا مُؤْمِنَاتْ كَمَنْ كَانَ فَاسِقَاتِ الْيَسْتَوْنَ ﴿١٨﴾

koroositeeh farmoytit kee ellecaboh
ayró dirabboye numih inna maay
kinni? usun Yallih xaqlu ma-
missoowan.

- 19.** Yallal yeemeneeh meqe taamoomi
abe marah tu-gactek, toysa usun
ma'awâ Jannoota lon (orbiynâ
jannoota kinnuk) qibnaytiinoh
addunyal abak sugen meqe
taamoomih sabbatah.
- 20.** Kaadu Yallih taaqatak yewqe
marah tu-gactek, toysa ken orbeyná
girâ, teetik yawqeenim faxinnaanîh
waqdi teetit gacsiman kaadu girâ
digaalây addunyal dirabboysak
sugteeni tammoysa keenik iyyan.
- 21.** Kaadu diggah xayuk raqta digaalâ
ken tammoysenno (addunyâ
digaalâ kinnuk) kaxxa digaalák
naharat (akeerâ digaalâ kinnuk)
koroosannuu kee dambittek iimaan
fan gacaanâ gidihi.
- 22.** Kay Rabbih aayoota kaa kassiisak
tohuk lakat derre teetit caba numuk
dulmih gibdi num mayan, diggah
nanu umeyniitil cané gacsenno
iyya Yalli.
- 23.** Nummah Nabii Muusah Tawraat
kitab neceeh, toysa Nabii
Mucammadow Nabii Muusat,
abtuwayta angaarawat shakkita
num makkin Israa kee Miqrâaj
bar, kaadu israa-iil xayloh tirtó kaa
abne (Tawraat kitab kinnuk).
- 24.** Kaadu maqaanél kataatan mirocti
keenik abne ni-amrih diini fan
sinam seecak, Yallih amril ken gee

أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَأَنَّهُمْ
جَنَّتُ الْمَأْوَى نُزُلًا لِّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَا أَرْهَمُ الْتَّارِكُ لَمَّا
أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوهُمْ فَإِذَا وَقَلَ لَهُمْ
دُوْقُوا عَذَابًا بِالْأَنَارِ الَّذِي كَثُمْ بِهِ مُكَدَّبُونَ ﴿٥﴾

وَلَئِنْ يَقَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدَمَنِ دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكَبَرِ لَعَلَهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ دُكَّبَ بِعِيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ
أَغْرَضَ عَنْهَا إِنَّ مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ ﴿٧﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي
مِرْيَةٍ مِنْ لَقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي
إِسْرَائِيلَ ﴿٨﴾

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهُدُونَ بِأَمْرِنَا لِمَا
صَبَرُوا وَكَانُوا إِنَّا يَعْلَمُ قُرْنَوْتَ ﴿٩﴾

gibdaabinal yisbiren waqdi, kaadu ni-aayoota asmatah nummaysak sugen.

25. Nabiyow diggah ku-Rabbi, Usuk qhiyaamah ayró ken fan baxsele (moominiin kee koros kinnuk) addunyal diini caagidik itta elle waak sugeenimil.
26. Korosuh baxxaqqa maxaccoo, keenik dumal horaarik kibut abne baysiyyi ken dabooqay bayisneh addal gexak? Diggah woo horaarit abne finqat Ni-dudda tascasse astooti tanik, toysa farmoytit keenit abte kassis ma-yaabbaanaa?
27. Mayablaanaa! diggah nanu lee kafte baaxoy qabartê fanah beynam, tokkel buqrey ken kee ken lac inkih kak takme edde nayyaaqem. A-niqmat Yallih dudda kinnim mayablaanaa?
28. Kaadu koros moominiinik nee kee sin fanat a-meklaa kee baxsi yakkuwaam malaqooy, nummat yaaba mara tekkeenik itta.
29. Nabiyow keenik ixxic; meklah ayróy sin digaalá edde takke koroosite marah ken iiamaan ken mayanfqaay, dagoom keenih maqambaalan toobitoonuh.
30. Toysa nabiyow derre keenit cabaay, digaalák keenil obtuwaytam qambal toobite weenik, diggah usun umaanék kol obtuwaytam qambaalaanahak.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَعْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمًا أَقِيمَةً
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾

أَوْلَمْ يَهْدِي أَهْمَمَ كُمْ أَهْلَكَنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْفُرُونِ يَمْسُونَ فِي مَسَكِنِهِمْ إِذَ
فِي ذَلِكَ لَا يَنْتَيْ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْأَنْعَامَ إِلَى الْأَرْضِ
الْجُنُوبِ فَتَحْرِجُ بِهِ زَعَانًا كُلُّ مُنْهَى
أَعْنَمُهُمْ وَأَنْفَسُهُمْ أَفَلَا يَحْسِرُونَ ﴿٢٧﴾

وَيَقُولُونَ مَنْ تَنَزَّلَ بِهَذَا الْفَتْحِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِيمَانُهُمْ لَأَنَّهُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَأَنْتَ طَرِيرٌ إِنَّهُمْ مُسْتَأْذِنُونَ ﴿٣٠﴾

SUURAT AL-ACZAAB

Madiinal Obte, 73 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.

- Kee nabiyow Yallak meesitaay, Yallak-meesil diggi ixxic, kaadu koros kee munaafiqhiin koh kah sectam moggolin, diggah Yalli yaaxigi, naggaar kinni.
- Kaadu nabiyow ku-Rabbik wacyik kol obtam katay, diggah Yalli abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.
- Kaadu Yallal kelitaay, isi caagiida inkih Yallal kelis, Yalli dacayrih koo duudahak.
- Yalli numuh mahanna aliilit namma sorkocô baxa, kaadu sin agabuy ni-inaanii xiiron nel yakoonay kak itteenih sinnil carammosseeni sin inaani ken maabinna. Kaadu tesseneebbeeniih sinni migaaqal sectan urru sin xaylo maabinna toh sin maxcôy sin afittet tan' ikkah. Yalli cakki yaabaah, Usuk massa-le gital tirri haa.
- Ken abbobtih migaaqal ken seeca, Yallih xaql qadaalatah aysuk raqtam tohuk. Tokkel ken abbobti aaxige wayten sin tekkek toysa usun sin toobokooy, sin awlaytitte diinil (currussen naqoosa kinnuk) kaadu hoxak edde raddeenimit dambi sin amol mayan, kinnih

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّتِي أَنْتَ إِلَهٌ لَا يُنْظَعُ لِكَفَرِنَّ
وَالْمُنْتَقِيْنَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْمًا
حَكِيمًا ﴿١﴾

وَأَتَتْهُ مَا يُؤْخِي إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ حَسِيرًا ﴿٢﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ
وَمَا جَعَلَ أَرْوَاحَكُمْ أَثْنَيْنِ تُظَاهِرُونَ
مِنْهُنَّ أَمْهَنُكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ
أَبْشَأَهُنَّ ذَلِكُمْ فَوَلُوكُمْ يَأْفَوْهُنَّكُمْ وَاللَّهُ
يَقُولُ الْحَقُّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾

أَدْعُوهُمْ لَا يَأْبَاهُمْ هُوَ قَسْطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنَّ لَهُ
تَعْمَلَأَءَابَاهُمْ فَإِخْوَانَكُمْ فِي الدِّينِ
وَمَوْلَيَّكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ كُفُّرٌ حَاجَأْ فِيمَا
أَخْطَلُتُمْ يَهُ وَلَكِنَّ مَا تَعْمَدُتْ
فُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَزُورًا لَّا يَحِمَّا ﴿٥﴾

immay dambi sin elle yabbixem niyaak loowitik abteenimi. Yalli dambi cabti-li, xuaww-li kinni.

6. Nabii Mucammad ﷺ moominiinil ken nafsi keenil xayuk raaqa, kaadu kay agabi digibih keenil caraamu ken inaanah innah, kaadu ramad-le mari gariiy-garul keenik xayuk raaqa nagrah caddol Yallih kitaabal (kay madqaa kee kay sharqil) moominiin kee muhaajiriinik, sin awlaytiitik moominiin kee muhaajiriinik nagrat culewaa marah maqaané abtan sin akke waytek. Tama madqa kitaabal kutbeh sugte. (lawcal-macfuuz kinnuk).
7. Kaadu nabiyow keenih cus, ambiyak xagana (ateeban) beyne waqdi kaadu kok beyneeh, Nuucuuy, Ibraahimiiy, Muusaay, Maryam baxa Qiisak beyne waqdi. Kaadu maqar-le xagana keenik beyne (ambiya kinnuk).
8. Yalli farmoytiitik xagana kah beem, Yalli isi ambiyay numma tacee qhiyaamah ayró ken numma ken esserá gidi (farmô guddusiyyal ken ummat keenil gacissem kinnuk). Kaadu korosuh qansarissa digaalá keenih massoyse.
9. Kee yeemene maraaw! Yallih niqmatay sin amol yani kassita kobxe macxi siinh yemeete waqdi, tokkel gibdi caacay kee able wayten qande (malayka kinnuk)

الَّتِي أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ
وَأَرْوَحَهُمْ أَنفُسُهُمْ وَأَوْلُوا الْأَرْحَامَ
بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِعَضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَقْعُلُ إِلَيْهِ
أُولَئِكَ مَعْرُوفٌ كَانَ ذَلِكَ فِي
الْكِتَابِ مَسْطُورًا

وَإِذْ أَخْذَنَا مِنَ الْكَٰتِبِينَ مِثْقَاهُرٌ وَمِنْكَ
وَمِنْ بُوْجٍ وَابْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
وَأَخْذَنَا مِنْهُمْ مِثْقَاهُرٌ غَيْرِهَا

لِيُسْعَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صَدْقَهُمْ وَأَعَدَ
لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْكُرُوا فِيمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ جَاءَهُنَّكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا
لَوْزَرَهُنَّا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَحْكُمُونَ بَصِيرًا

keenil rubne. Yalli isin abba
haytaanam yabal i kinni.

10. Moominiiney cusa kobxe macxi daqaarak iró-le kabuu kee gubá-le kabuk siinit yemeete waqdi kaadu intiita fuurut kafteeh, sorkocô baxitte garoyra toofe waqdi cusa, tokkel Yalla maggo dareemuh dareemten (moominiin meqe dareemu haysitteeh, munaafiqhiin uma dareemu haysitteemil).
11. Tokkel moominiin mokkorimteeh gibdi angoyyah yengeyyimen, moominiin munaafiqhiinik edde baxsimtuh.
12. Nabiyow cus: munaafiqhiin kee sorkocôbaxittet biyak (iimaanak lon agay-waaga kinnuk) kak yan mari Yallaa kee kay farmoya nee elle xagnissem mali deedal kee duquurusiyya akke waytek iyyen waqdi.
13. Kaadu nabiyow cus, munaafiqhiin butta, Yasrib maraw (Madiinah mara kinnuk) a-aracal madabah litoonum mantoonuuy qeebih duudda mantoonuk, toysa sinni buxaaxih gaca iyyen waqdi moominiinik, keenik hortá gacimih Nabiik idini esserak, diggah ni-buxaaxi dibuk raqteeh, qaduwwik reebu mali iyyan. Is dibuk maraaqinnay usun qeebik kudimiksa faxaanam malon.
14. Kaadu qaduwwi tet (Madiina kinnuk) deraafeek keenil culinnay, tohuk lakat diinik korraaqaanaah

إِذْ جَاءُوكُم مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَكُمْ
مِّنْ كُمْ وَإِذْ رَأَيْتُ الْأَبْصَرَ وَلَغَتَ
الْقُلُوبُ أَحْنَاجَ وَتَطَهَّنَ بِاللَّهِ الْأَطْنُوْاٰ

هُنَّا إِلَّا كُلُّ أَبْنَىٰ الْمُؤْمِنُونَ وَرُزِّلُوا زِلَّةً
شَدِيدًاٰ

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَاهِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرْضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا أَغْرُرُنَا

وَإِذْ قَاتَ طَلِيفَةً مِّنْهُمْ بِأَهْلَ بَثْرَبِ لَامْقَامَ
لَكُمْ فَارْجِعُوهُ وَإِسْتَغْفِلُونَ فِي قِبْلَةِ مِنْهُمْ أَنْتِي
يَقُولُونَ إِنَّ يَوْمَ تَبَاعَوْرَهُ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ
يُرِيدُونَ إِلَّا فَرَارًا

وَلَوْ دُخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا نُحْسِنُهُمْ
الْفِتْنَةَ لَا تُوَهَّمُهَا وَمَا تَكْتُبُهُ إِلَّا يَسِيرًا

koroositaanam ken essereenik
xayuk oggolak yenen, koroosannuk
udurrutak manannon dagoh gide
akke waytek.

- 15.** Kaadu nummah ama munaafiqhiin
ama-gaaduk naharat Yallah xagana
culeenih sugen kudimih derre
cabewoonu waanamah, kaadu
Yallih xagni esserima xagana
kinni.

- 16.** Nabiyow keenik ixxic
(munaafiqhiin kinnuk) ; kudim
inkinnah tu-siinah maxiqqa rabak
kuddeenik hinnay qidimik
kuddeenik, toysa kudden sin
tekkek woo manot kaxxam ma-
hataktan addunyal dago wakti akke
waytek.

- 17.** Nabiyow keenik ixxic; iyyaay
Yallak sin cattam umaané siinah
faxeeh sin finqisam faxek, hinnay
siinah naacruraah, sin catam
(qoklam) faxek, Yallak kalah
awlaytu mageyaanaay, cateynay
ken cata mageyan.

- 18.** Yalli nummah siinik makkooteeh,
sinaamak Jihaad niya yaggileeh,
sinni toobokok nee fan gaca iyya
mara yaaxigeh. Usun (munaafiqhiin
kinnuk) qeebih ma-yamaatanaay,
kaat ma-maran (mayangala) dago
wakti akke waytek.

- 19.** Moominiiney siinil gaba gibdon
munaafiqhiin maaluuy, nafsil
inkih siinah lon naqabuh, qebti
meesi temeetek intiita keenik

وَلَقَدْ كَانُوا عَنْهُمْ دُونَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِ لَا يُؤْلُونَ
الْأَذْبَرَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْفُولًا

قُلْ لَّمْ يَنْفَعُكُمُ الْفَرَارُ إِنْ تَرْزُمُهُنَّ الْمَوْتَ
أَوِ الْقَتْلُ وَلَدَّا لَمْ تَمْتَعُوا إِلَّا قَيْلَالًا

قُلْ مَنْ ذَلِيلٌ يَعْصِمُكُمْ مَنْ أَنْ أَرَادَ
بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ
مَنْ دُونَ اللَّهِ وَلَيَّا وَلَا نَصِيرًا

* فَدَيْعَلَمَ اللَّهُ الْمُعَرِّقِينَ مِنْ كُوْنِهِمْ وَالْقَابِلِينَ
لِإِخْرَاجِهِمْ هَلَمَّا إِلَيْنَا نَأْلَمُونَ الْبَاسِ إِلَّا
قَلِيلًا

أَشَحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَهُمْ لَحْوُ رَأَيْتُهُمْ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدْرُرُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغَشِّي
عَلَيَّهُمْ الْمَوْتَ فَإِذَا دَاهَبَ الْحَرْوُ سَلَّقُوكُمْ

Korankorak koo fan wagitah ken table rabi qawul buule numih innah conxô gibdah. Tokkel meesi keenik gexxa waqdi gileh innah arbaqó-le arroobut sin doocaanaah, adá sin aban xannabá (dannabá) meklinta waqdi gabâ gibdaa kee kuuxewaynaanah. Too mari maamaninnaay, Yalli ken taamoomi bayseh, woh Yallal xabcinim kinni.

- 20.** Munaafiqhiin woo buttaati (yengele macaxu kinnuk) gexe waytem yakkalen meesi gibdah, kaadu woo buttaati Madiinâ fanah tuduurek, barri maralluk yaniinim faxak yenén sin xaagitte esserak. Sin addal suginnoonuy qeb siinilluk abak manannon dago qeebi akkewaytek.
- 21.** Nummah moominiiney Yallih farmoytat meqe katayyu luk tenen kaa katatteenik, cagalal kaa kataytam Yallak galtó qaagitaah, ellecaboh ayrók meesita num kinni, kaadu Yalla maggom cusaah, kulli caatal kaa faatita numu.
- 22.** Kaadu moominiin buttaati table waqdi, tah Yallaa kee kay farmoyti nee kah xagniseemiy, Yallaa kee kay farmoya nummat yabte iyyen. Kaadu woh iimaan kee Yallih amrih oggoluk-sá keenih osissem mali.
- 23.** Moominiinik Yallah culen xaganat numma teceeh, duudusse labha tan. Yallah culen axbuux duuduseeh, Yallih sabbatah rabe mari keenit

بِالْأَسْيَةِ حَدَّا إِشْحَادَهُ عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا قَاتِلَ اللَّهَ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَرَبِّهِبُوأَوْإِنْ يَأْتِي
الْأَحْزَابُ يَوْمًا لَوْ أَنْهُمْ بَادُونَ فِي
الْأَغْرِبَ يَسْعَوْنَ عَنِ ابْنَائِكُوْلَوْكَأُولُو
فِي كُمَّا مَقْتَلُوا لِلْأَقْيَلَا ﴿٢٠﴾

لَقَدْ كَانَ لِكُوْلُوكُ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَسْوَهُ حَسَنَةٌ لِمَنْ
كَانَ يَرْجُوُ اللَّهَ وَأَيْمَمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ
كَشِيرًا ﴿٢١﴾

وَلَمَارَعَا الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوهُنَّا مَا
وَعَدْنَا اللَّهَ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيماً ﴿٢٢﴾

مَنِ الْمُؤْمِنُينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ
عَلَيْهِ فِيهِمْ مَنْ قَضَى نَحْنُهُ وَمَنْهُمْ مَنْ
يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَأْلَوْتَ بِنَجْلَا ﴿٢٣﴾

yaniih, qambaalita mari keenit
yanih. Kaadu Yallah culen xagana
ma-makinnoonuuy makorsinnon.

- 24.** Yalli numma yecee mara ken
nummal ken galtâ gidih kaadu
Yalli munaafiqhiin digaalam faxek
ken digaalam keh, hinnay toobat
keenil bicseh keenil yaduurem
keh, diggah Yalli dambi cabti-liiy,
xuwaw-li kinni.
- 25.** Kaadu Yalli koroosite mara
Madiinat aben gaaduk naqbuluk
ken gacse baxaysite marah anuk,
maqaané addunyal magennoonuuy
akeeral magennon, kaadu Yalli
moominiin qeebih qokleeh ken
yoystoofeh caacay kee malaykat ken
qike. Yalli qande-li, mayso-li kinni.
- 26.** Kaadu Yalli koboxxe buttá cateh
yan mara kitab marak (yahuuduk
Qhureydâ xaylo kinnuk) le-
kalqootak oobiseh kaadu ken
lubbittet conxó qide, Tokkel hortá
keenik qiddaanaah, hortá keenik
seewah orbissan.
- 27.** Kaadu Yalli ken baaxóoy, ken
dabooqaay, ken maaluu kee ahak
duma edde aaqite wayten baaxó
sin nagarsiise moominiiney, Yalli
ummaanimih dudda-li kinni.
- 28.** Kee nabiyow ku-agabuk ixxic:
addunyâ manoo kee tet bilqá
(bilhadá) faxxen sin tekkek, toysa
ama! Addunyak (barrá caban
waqdi yaceen maalu kinnuk)
liyoomuk sin xaqmisaah, qaxmeqe
cabtih sin cabuh.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَصْدِقِينَ صِدْقَهُمْ
وَيُعَذِّبَ الْمُنْفَقِينَ إِن شَاءَ اللَّهُ أَوْ يُتُوبَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٤٤﴾

وَرَدَ اللَّهُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا بِعِظِيمِهِمْ لَمْ يَسْأَلُوا
خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ مُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ
وَكَانَ اللَّهُ قُوَّاتِي عَزِيزًا ﴿٤٥﴾

وَأَنْزَلَ اللَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَدَّفَ فِي قُلُوبِهِمُ الْأَعْبَدَ
فِي قَاتِلِنَّ وَتَأْسِرُوتَ فِي قَاتِلًا ﴿٤٦﴾

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيرَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
وَأَرْضَالَرَّطَاطُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٤٧﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لَا زَوْجِكَ إِن كُثُرَ تُرِدَنَ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَزِيَّتَهَا فَتَعَايَلَتْ
أَمْتَعَكُنَّ وَأَسْرِحُكُنَّ سَرَاحًا جَيْلاً ﴿٤٨﴾

- 29.** Kaadu Yallaa kee kay farmoyaay, akeerâ dabqa faxxeeniih tikcinen sin tekkek, toysa diggah Yalli siinik meqem abbaasita agabuh kaxxa galtó massoyse (jannat kinnuk).
- 30.** Nabii agabow! Tambullee umaanéy qax-umaanele siinik abta tiya digaalá namma dirribuh teetil dirribsimele, toh Yallal xabcinim kinni.
- 31.** Kaadu siinik Yallaa kee kay farmoytih amri oggolteeh, meqem abitte tiyah tet galtó nammaddah teetih aceenno kaadu meqe rizqhi teetih massosne jannatal.
- 32.** Nabii agabow gersi agabuk hebeltô tiyah inna hinniton muxxoh Yallak meesitten sin tekkek, toysa xabcin yaabay labha kabba haah mayaabina sorkocôbaxat biyak-le num siinik sangeelaamak, kaadu shakki edde aneewaah, sharqi waasewaa meqe maxcó ixxica.
- 33.** Kaadu sinni buxaaxil daffeya, caagid maliinoh mawqinaay, sinni bilqaa kee qax-maqaané marin labha maybulliina naharsi jaahiliyyah agbi kah aybullak suge innah islaamaninnak duma. Kaadu salat soolisaay, zaká acuwaay, Yallaa kee kay farmoytih amri oggola. Kee Nabii buxah maraw cagalah Yalli dambii kee umaané siinik kalaah saytunnoysiyyah sin saytunnoysam faxak.

وَإِن كُنْتُ تُرْدَنَ أُلْلَهُ وَرَسُولُهُ وَالْدَّارَ
الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ أَعْدَ لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُمْ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦﴾

يَنِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُمْ بِفَحْشَةٍ
مُبَيِّنَةٍ يُضَعَّفُ لَهَا الْعَذَابُ ضَعْفَيْنِ
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِسِيرًا ﴿٧﴾

* وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَنَعْمَلُ
صَلَاحًا حَوْلَهَا أَجْرَهَا مَرْتَبَيْنَ وَأَعْتَدْنَا لَهَا
رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٨﴾

يَنِسَاءَ النَّبِيِّ أَسْنَنَ كَأَحَدِ مِنَ النَّسَاءِ
إِنَّ أَنْقَيْنَ فَلَا تَخْضُنَنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعُ الَّذِي
فِي قَلْبِهِ مَرْضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٩﴾

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبْرُجْ نَسْرَجْ
الْجَهِيلِيَّةَ الْأُولَى وَاقْمَنَ الْأَصْلَوَةَ
وَأَتَيْنَ الْزَّكَوَةَ وَأَطْعَنَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أَتَمَّا يُرِيدُ اللَّهُ لِيذْهَبَ عَنْكُمْ
الْجَسَّ أَهْلُ الْبَيْتِ وَيُطْهِرَ كُلُّ طَهِيرًا ﴿١٠﴾

34. Kaadu cusa, Yallih aayootaa kee Nabii sunnak sin buxaaxil tankirriyimem, Nabii buxah maraw cagalah Yalli siinh xuwaawaah, adda yaaxigi kinni.

35. Diggah lab-muslimiin kee say-muslimiiniyy, lab-moominiin kee say-moominiiniyy, Yallih amri oggolta labhaa kee Yallih amri oggolta sayyó kaadu numma tacee labhaa kee numma tacee sayyóoy, tasbire labhaa kee tasbire sayyóoy, Yallah taqunxeeh meesitta labhaa kee Yallah taqunxeeh meesitta sayyó kaadu sinni maaluk sadaqhat tacee labhaa kee sinni maaluk sadaqhat tacee sayyóoy, Yallih sabbatah soomta labhaa kee Yallih sabbatah soomta sayyó kaadu sinni sambooba caraamuk dacrissa labhaa kee sinni sambooba caraamuk dacrissa sayyóoy, Yalla maggom cussa labhaa kee Yalla maggom cussa sayyóoh Yalli tama marah inkih dambi cabtii kee kaxxa galtó keenih massoyse jannatal.

36. Moomintuh maxiptaay kaa maceltaay, moomintóh maxiptaay tet macelta, Yallaa kee Yallih farmoya caagidik teyna meklan waqdi, sinni caagidik doorit luk raaqaanam, kaadu Yallaa kee kay farmoytih amri cine num, toysa nummah baxxaqqa iyya hoxah hoxe cakki gitak.

وَإِذْ كُرِّبَ مَا يَشَاءُ فِي بُيُوتِكُنْ
مِنْ إِيمَانِهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ لَطِيفًا خَيْرًا

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ
وَالْقَانِتِنَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَشِعِينَ
وَالْخَشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ
وَالصَّدِيقِينَ وَالصَّدِيقَاتِ وَالْحَفْظِينَ
فُرُوجُهُمْ وَالْحَفْظَتِهِنَّ وَالْأَذَكَرِينَ
اللَّهُ كَيْثِيرًا وَالْأَذَكَرَتِ
أَعَدَ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

(٢٥)

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمْ الْجِزْءُ مِنْ أَمْرِهِمْ
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
مُبِينًا

(٢٦)

- 37.** Kaadu nabiyow cus, Yalli islaamaninnol kah yemqeesh atu currusiyyal kah temqe numuk (Caarisâ baxa Zeydi kinnuk) isi barrá ibbixay macabinaay Yallak meesit kaak itte waqdi, Nabiyow Yalli Zeydi barrá cabaah atu tet rihmissu waytaamay Yalli wacyih kol oobisey sinaamak meesitak isi nafsit qellissa, tamah Yalli yayballayuwaam kinni kaadu Yalli cakkisita isik meesitaanam, tokkel Zeydi isi caagidik teetik yumurruqeeh tet cabe waqdi tet koh rihmisneh kaak iyye Yalli. Moominiin sinnil muggaaqisse xale ween xayloy yeaynebeenih agbih rihim dambi keenil akke waam keh sinni caaggiidak gaba keenik kalan waqdi (ken caban waqdi kinnuk), Yallih amri tunguddubem kinni.
- 38.** Nabiil dambi mayanaay gibda matan Yalli kaah xiqliiseemil, amah Yallih madqay kaak duma warree maral (ambiya kinnuk) madqimte, Yallih amri madqay meklinte kinni.
- 39.** Yallih farmooma gudduya mari Yallak meesitaanaah, kaak-sa numuk ma-meesitan, Yalli cisaabah (fokkaaqóh) ken duudah, ken taamoomit dacayrih yan.
- 40.** Nabii Mucammad ﷺ sin labhak numtin abba hinna, Yallih farmoyaay, ambiyak ellecabô Nabii ikkal, Yalli ummaanimil ixxiga-li kinni.

وَلَا تَقُولُ لِلَّذِي أَعْمَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْمَلْتَ
عَلَيْهِ أَنْتِكَ عَلَيْكَ رَوْجَكَ وَأَنْتُ اللَّهُ
وَنَخْشِي فِي تَقْسِيكَ مَا أَلْهَمَهُ مُبَدِّيهٍ وَتَخْشَى
الْأَنْسَاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَىَ فَلَمَّا قَضَى رَبِّ
مِنْهَا وَطَرَأَ رَوْجَنَكَهَا لَكَ لَا يَكُونُ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَرْزَاقِهِمْ إِذَا
قَضَوْهُ مِنْهُنْ وَطَرَأَ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

(٢٧)

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ
سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْ مِنْ قَبْلِهِ وَكَانَ أَمْرُ
اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا

(٢٨)

الَّذِينَ يُسَلِّمُونَ رِسَالَتَ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا
يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهُ فَلَمَّا يَأْتِهِمْ حَسِيبًا

مَا كَانَ مُحَمَّدًا أَبَا أَحَدًا مِنْ رِجَالِ الْكُوفَّرِ لَكِنْ
رَسُولُ اللَّهِ وَحَاتَمُ الْأَنْبِيَّةِ وَكَانَ اللَّهُ يُكَلِّ
شَنِّ عَلَيْهِمَا

- 41.** Kee yeemene maraaw! Yalla maggo cusiyyah cusa.
- 42.** Kaadu carraay, saaku kaa saytunnoysa.
- 43.** Yalla kinni siinh nacrurtam kaadu kay Malayka Yalla siinh kallactaah dambi cabti siinh esserta Yalli diteetak diifû fan sin yayyaaqen-keh, Yalli moominiinh nacrur-li kinni.
- 44.** Yallat yangoorowen ayró ken salaamaqley keenil qidaana salaamaqleykum keenik iyyaanama, ken Rabbi meqe galtó keenih massoyse addunyaay akeeral.
- 45.** Kee nabiyow! Nanu diggah kummattal sumaaqitak, yeemene mara ayti-kumusak, cine mara meesiisak koo rubne.
- 46.** Kaadu Yallâ fanah kay idnih sinam seecak koo rubneeh, atu nabiyow tirri iyyam faxa marah ura faanusih inna kinnito.
- 47.** Kaadu nabiyow moominiin ayti-kumus diggah Yallak kaxxa muuxxó loonumul (Jannatti kaloola kinnuk).
- 48.** Kaadu koros kee munafiqhiin kok ittam moggolinaay, ken adál ken ma-kataatinay kol baahaanam keenih cabaay, Yallal kelit. Yalli isil kelta mara dacayrih xiqahak addunyaay akeeral.
- 49.** Kee yeemene maraaw! yeemene agabuk gennaaqó taxeen waqdi,

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكْحَشُ الْمُؤْمِنَاتِ

وَسَيَّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَيْمَكُهُ وَمَلَتِكُهُ وَ
لِيُخْرِجَهُ كُمَّ مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

يَعْلَمُهُمْ يَوْمَ يَقُولُونَ وَسَلَّمُوا عَلَيْهِمْ وَأَعْدَلُهُمْ أَخْرَى

كَيْمًا

يَأَيُّهَا الَّذِي إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا

وَنَذِيرًا

وَدَاعِيًا إِلَى السَّبِيلِ ذُنْبِهِ وَسَرَّاجًا مُنْبِرًا

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا

كَيْمًا

وَلَا تُطْعِلُ الْكُفَّارَ وَالْمُنْتَقِينَ وَدَعْ أَذْنَهُمْ
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكْحَشُ الْمُؤْمِنَاتِ

wohuk lakat keenil orobtaanak
duma ken cabteenik, qiddáy keenil
loowitzana manton, toysa maaluk
litoonumuk ken xaqmisaay, qax-
meqe cabtih ken caba.

- 50.** Kee a-nabiyow nanu diggah ku-agabuy le-yaras (mahari kinnuk) kah tecee koh calallosneeh xiqsisneh, kaadu Yalli xannabak koh yeceemik naqoosak ku-gaba timlikem koh calallosneeh xiqsisneh, kaadu ku-qammih say-xaylóoy, ku-abbah maqanxiixih say-xaylóoy, ku-inah saqlah say-xaylóoy, ku-inah maqanxiixih say-xaylóy kolluk guuroh tewqe koh calallosneeh xiqsisneh, kaadu moomintóh tan barrá isi nafsi nabiih teceeh, Nabii tet rihmisitam faxek cagalah koh calallosneeh xiqsisne nabiyow moominiinik fanaak yaras maleh. Nummah ken agabuu kee ken gaba timlike naqoosah fardi keenil abnem neexegeeh daabisneh (woh agabuk fereyik biso abte waanamaay, masrufuuy,) amah koh kah abneeh xiqsisnem ceyaa kee gibda kol akke wayta gidi nabiyow, Yalli dambi cabti-li, xuwalli kinni.
- 51.** Nabiyow doorit lito faxxa barrá keenik raaqissaah, faxxa barrá isih fan keenik orbissaamal. Kurtanek raaqisse barrá isih fan orbissam faxxek dambi kol mayan, too doorit ken intiita edde wagartaah, rookite waanaah, atu keenih teceemit usun inkih leedaanamat xayuk raaqa,

ثُمَّ طَلَقْتُهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَ فَمَا فَتَسْعُوهُنَّ

وَسَرِحُوهُنَّ سَرِحًا حَاجِمِيلًا

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَخْلَقْنَاكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي أَئْتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكْتَ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتٍ عَمِيقَ وَبَنَاتٍ عَمَّتِكَ وَبَنَاتٍ خَالِكَ وَبَنَاتٍ خَالِتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأَفْرَأَهُنَّ مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنَّ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَكْهِنَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ فَقَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

* تُرْجِحُ مَنْ شَاءَ مِنْهُنَّ وَقُرْبَى إِلَيْكَ مِنْ شَاءَ وَمَنْ أَتَغْيَبَ مِنْ مَنْ عَرَلَتْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ أَذْلَكَ أَذْلَكَ أَنْ تَفْرَأَ عَيْنَهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَى بِمَا أَتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا

(٥١)

Yalli sin sorkocôbaxittet tanim
yaaxigeh, Yalli yaaxigi, xiqli kinni.

52. Ama ku-gennaaqót yan agabuk wadir gersi agbi koh maxiqaay, ken aftok aki agabu keenit tabiddilem (korissam) koh maxiqta qaxa keenik tassokooteway, naqoosah yan agabuy ku-gaba timlike akke waytek, Yalli ummaanim dacrisé kinni.

53. Kee yeemene maraw! Nabii buxaaxi maculina usuk idini siinh yaceeh, maaqóh sin seeca waqdi akke waytek, alayyu teetik qambaale kalah, kaadu kinnih immay deeqimteenik toysa culaay tokmeenik wadir fixiixa mariiy-mara siinik walalisak madaffeyinay, diggah too daffeyna Nabii adá abta daffeyna kinnik, tokkel usuk siinik wacarriyaah, Yalli cakkik mawacarriya. Kaadu Yallih farmoytih agabu duyyek tukteyna ken essertan waqdi tokkel reebuk derrek ken essaera. Toh sin sorkocô baxittee kee ken sorkocô baxittee saytunaaneh taysehik, Yallih farmoya adá abtaanam siinik faxxiimak manannaay, siinh maxiqta. Kaadu usuk rabek wadir kay agabul inkinnah rihimtaanam siinh maxiqta. Diggah too adá kaa abtaanam kee kay agabul rihimtaanam Yallih xaql kaxxa dambi kinni.

54. Sinaamey Nabii adá abba haytaamak-tu tuybulleenik hinnay sellisseenik, toysa diggah Yalli

لَا يَحِلُّ لِكَ الْيَسَاءَ مِنْ بَعْدِهِ لَاَنْ تَبَدَّلَ
بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَلَوْ اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اَلَا
مَا كَمَكَتْ بِيَمِينِكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْتُوا لَا يَدْخُلُونَ بُوُتَ الَّتِي
إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَهُ إِلَى طَعَامٍ عَيْرَ مَطَّرِينَ
إِنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيَ فَلَا يَحُلُّ فَإِذَا
طَعَمْتُمْ فَاقْتُشِرُوا وَلَا مُسْتَقْنِسِينَ لِحَدِيثٍ
إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِنِي اللَّهُ فَيُسْتَحِي
مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحِي مِنْ مُلْقِهِ وَإِذَا
سَأَلْتُهُنَّ مَتَعَافِسُهُنَّ مِنْ وَرَاءَ
حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقَلْبِي مِنْ
وَقْلُوهُنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذِنُوا رَسُولَ
اللَّهِ وَلَا أَنْ تَسْكُحُوا اَزْوَاجَهُ وَمِنْ بَعْدِهِ اَنْ
ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا

إِنْ تُبْدِوْ أَشْيَاً أَوْ تُخْفِهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ يَكْلِ
شَيْءٍ عَلَيْمًا

ummaanim yaaxigi kinni kaak
qellittam matan.

55. Agbi cijaab haysite waam dambi
keenil mali sinni abbottiyy, sinni
lab-xaylooy, sinni lab-toobokooy,
sinni lab-toobokoh lab-xaylooy,
sinni say-toobokoh lab-xaylooh
xaql, kaadu moominiin agabuu
kee ken gaba timlike naqoosah
xaql cijaab haysite waanam
dambi keenil mali. Agabow Yallak
meesita Yalli sin edde amriseemil,
diggah Yalli ummaanim yabali
kinni.
56. Diggah Yallaa kee kay Malayka
Yallih farmoytal salat oobisan
(salat Yallak saaree kee
nacruuruuy, kay malaykak dooqáa
kee dambi cabti Yallal kaah
essertaama) kee nummayse maraw
racmat kee nagaynan maggom kaal
oobisa.
57. Diggah Yallaa kee kay farmoya
adá aba mari addunyaay akeeral
Yalli ken abaareeh isi racmatak ken
yeyxereeh, ken tayqunxee digaalá
keenih massoyse.
58. Kaadu lab-moominiin kee say-
moominiin adá aba mari usun
umaanék baaheenim aalle kal,
toysa nummah almummaa
(anewaynu) kee baxxaqqaa iyya
dambi sinni nafsi feerisen.
59. Kee nabiyow ku-agabuu kee ku-
say xaylooy, moominiin agabuk
ken saroy xagar duddu hayta

لَاجْتَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي ءَايَاتِهِنَّ وَلَا أَبْنَاهُنَّ
وَلَا إِخْوَنَهُنَّ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْرَاجِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ
أَخْرَاجِهِنَّ وَلَا إِنْسَانٍ يَهُنَّ وَلَا مَالَكَ أَيْمَانُهُنَّ
وَأَقْتَقَيْنَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدًا ﴿٥٥﴾

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَى الَّتِي
يَأْتِيهَا الْدِينُ إِذَا مَنَّا صَلَوةً عَلَيْهِ وَسَلَّمُوا
تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَزَفُوا عَنِ اللَّهِ فِي
الْأُدُنِيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعْدَ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ يُؤْدُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
بِغَيْرِ مَا أَكَحَّتْ سُبُّا فَقَدْ أَحْتَمُوا
بُهْتَنَّا وَإِنَّمَا مُبَيِّنًا ﴿٥٨﴾

يَأْتِيهَا الْنَّجْفُ قُلْ لَا رَبَّ إِلَّا هُوَ
وَنِسَاءُ الْمُؤْمِنِينَ يُذَرِّنْتَ عَلَيْهِنَّ مِنْ

amook sinnil oobisa keenik ixxic;
 woo saroh oobisiyyi usun meqe
 agabuy currik yani kinnoonumul
 yamixxigeenimil xayuk raqta,
 tokkel adá ken abe wayoonuh,
 kaadu Yalli dambi cabti-li xuwalli kinni.

60. Munaafiqhiin kee sorkocôbaxittet
 biyak-le maraay Madiinal yab
 ruka mari ama umaaneenak
 aadeewayya heenik nabiyow koo
 keenit ruubenco (qarbaabisenco),
 tohuk lakat tet addal ku-cuggaane
 mayakkhan dago wakti akke
 waytek.

61. Usun abbarsimeeniih, Yallih
 racmatak yexxereenih faxekkeliyi
 geytimoonay yabbixsimeeniih,
 qiddiimiyyah qiddiiman Yallal
 koroositeenimih sabbatah.

62. Amah Yalli firise gitay keenik
 duma warraye marih addat sugte
 munaafiqhiinil firsime kaadu Yalli
 firise madqah inkinnah korsiyya
 mageyta.

63. Nabiyow sinam anqasah qhiyaama
 edde solta saaqat koo esserta,
 cagalah qhiyaamah ixxiga Yallih
 xaql tan keenik ixxic. Kaadu
 nabiyow iyyi koo yiysixxigee
 qhiyaama xayi waktit takke way?

64. Diggah Yalli koros abaareeh,
 isi racamatak ken yeyxereh
 addunyaay akeeral, kaadu saqiir
 deqsitta giráy habuubugta keenih
 massoyse akeeral,

جَلَدِيْهِنَّ دُلَكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفَ فَلَا
 يُؤْدِيْنَ فَكَانَ اللَّهُ غَنِيْرَأْحِمَّا
 ﴿٢٤﴾

* لَيْلَةَ الْوِبَاءِ الْمُنَافِقُونَ وَالظَّالِمُونَ فِي قُلُوبِهِمْ
 مَرَضٌ وَالْمُرْجُفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
 لَغَرِيبَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يَجِدُونَكَ فِيهَا إِلَّا
 قَلِيلًا ﴿٦﴾

مَلَعُونِينَ أَيْمَانُهُنَّ قُفُوا أَخْذُوا وَقْتُلُوا
 تَقْتِيلًا ﴿٦﴾

سُنْنَةُ اللَّهِ فِي الظَّالِمِينَ حَلَوْا مِنْ قَبْلِ
 وَلَنْ تَجِدَ لِسُنْنَةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦﴾

يَسْعَلُكَ الْأَنَاسُ عَنِ الْسَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عُلِّمَهَا عِنْدَ
 اللَّهِ وَمَا يُدْبِرُ إِلَيْكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦﴾

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفَّارِ وَأَعَدَ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦﴾

- 65.** Umman tet addal waarak, awlaytu mageyaanaay, cateyna mageyan.
- 66.** Ken foocitte girál koran-korsinta ayró nadaamitak maganey Yallih amri oggolleeh, kay farmoytih amri oggolleh suginninoy addunyal ah net akkuk mananna iyyan.
- 67.** Qhiyaamah ayró koros itteh; ni-Rabbow nanu diggah ni-abboftii kee ni-kaxxa maritteh amri oggolleeh, cakki gitak nee makkoyseenih.
- 68.** Ni-Rabbow ken digaalá ni-digaalak namma dirribu (marduf) keenil-abaay, isi racmatak kaxxa mayxaarah ken eyxer.
- 69.** Kee yeemene maraw! Nabii Muusa adá abe marih inna makkina, tokkel Yalli usun iyyenimik bari kaa abe (kaa saytunnoyseh), kaadu usuk Yallih xaql fayya iyya aracay konnaba-le luk suge.
- 70.** Kee yeemene maraw! Yallak meesitaay, massah tan maxcóy dirab kee deedalak tu-edde aneewayta ixxica.
- 71.** Yallak meesitteenik meqe taamoomi abtaanam siinil bicseleeh, sin dambitte siinih cabele. Yalla kee kay farmoytih amri oggole num, toysa nummah kaxxa affoifiyyah yoffoofee addunyaay, akeeral.
- 72.** Diggah nanu amaanatak sinam kah amrissi haynem kee ken kak waassa haynem qaranwaa

خَلِيلِينَ فِيهَا أَبْدًا لَا يَحْدُونَ وَلَيْلًا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾

يَوْمَ تُقْلَبُ وُجُوهُهُمْ فِي الْتَّارِيَّةِ لَوْلَوْنَ
يَنَائِيْتَنَا أَطْعَنَ اللَّهَ وَأَطْعَنَ اَرْسَوْلَهُ ﴿٦٦﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطْعَنَ اسَادَنَا وَكُلَّهُمْ
فَأَضَلُّوْنَا السَّبِيلًا ﴿٦٧﴾

رَبَّنَا إِنَّهُمْ ضَعَفَيْنِ مِنْ الْعَذَابِ وَالْعَتَمَةِ
لَعْنَاهُ كَبِيرًا ﴿٦٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا تَكُونُوا كُلَّذِينَ إِمَّا دُؤْوا
مُوسَى فِي رَبِّهِ اللَّهِ وَمَمَّا قَالَ لَهُ وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ
وَجِيْهًا ﴿٦٩﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا آتَقُولُوا اللَّهَ وَقُلُّوا قُلَّا
سَدِيدًا ﴿٧٠﴾

يُصْلِحُ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَعْفُرُ لَكُمْ دُوَيْكَ
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلُهَا وَأَشْفَقُنَّ مِنْهَا

وَحَمَلَهَا الْإِنْسُنُ ۚ إِنَّهُ وَكَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝

kee baaxóoy, qaleelál xayyosne,
tokkel tet yakkueenim cineeniih,
teetik meesiteeniih, seehadayti tet
yukkuqe. diggah usuk isi nafsih
kaxxa dulmi-li, iggima-li kinni.

73. Yalli seehadaytu amaanat kah
feerisem lab-munaafiqhiin kee
say-munaafiqhiiniyy, Yallat agleyta
hayta labhaa kee Yallat agleyta
hayta sayyó elle digaallâ gidi,
kaadu lab-moominiin kee say-
moominiinik Yalli toobat keenik
oggolaah, dambi keenih cabam-
keh, Yalli dambi cabti-li, nacrur-li
kinni.

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ أَكْثَرَ الْمُنْفَقِينَ وَأَكْثَرَ الْمُنَافِقَاتِ

وَالْمُسْرِكِينَ وَالْمُسْرِكَاتِ وَيَتُوبَ

اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَاتِ اللَّهُ

غَفُورًا رَّاجِحًا ۝

SUURAT SABÁ

Makkal Obte, 54 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Yallay qaranwaa kee baaxól tаниمle dudda-le fayla-le addunyal kaadu Usuk akeeral dudda le fayla-le, Usuk naggaara, adda yaaxigi isi ginók.
- Yalli baaxót cullu ittam kee teetik bukku ittam yaaxigeh, kaadu qaraanak obbu ittam kee kaa fan eweqqi ittam yaaxigeh, Usuk xuwalli, dambi cabti-li.
- Koroosite mari qhiyaama nel matamaata iyye, nabiyow keenik ixxic ; aleey inni Rabbil xiibita immay diggah siinah amaatele, Yalli qellittam yaaxigi, qunxa xuuneyti qilsak leh gide qaranwal kaak maqellittaay baaxól kaak maqellitta, wohuuk qunxaah wohuuk nabam matan baxxaqqa-le kitaabal (lowcal macfuuz kinnuk) kutbeh teneh akke waytek.
- Yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mara elle galtam keh, woo mari dambi cabtii kee meqe rizqhi-lon (jannat kinnuk).
- Nek yassaqqe mara sinni akkaluk Ni-aayootah baysiyyah yangicille marii, woo mari gacta digaaláy ken qansarissa-le.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْكَيْمُ
الْحَيْرُ ﴿١﴾

يَعْلَمُ مَا يَأْتِي فِي الْأَرْضِ وَمَا يَحْجُجُ مِنْهَا وَمَا
يَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْنُجُ فِيهَا وَهُوَ
الْرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَى
وَرَبِّنَا لَا تَأْتِنَا كُمْ عَلَيْهِ الْغَيْبُ لَا يَعْزَزُ
عَنْهُ مِقْنَلُ دَرَقَ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَلَا أَصْعَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّنِّي ﴿٣﴾

لِيَحْرِزَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْفَ فيَاءَ اِيَّتِنَا مُعَجِزِينَ
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ رَّجْزِ الْآيَمِ ﴿٥﴾

6. Qilmi kah yontocowwime mari ku-Rabbik kol oobe Qhuraan cakkiih kaa yablen, kaadu ama Qhuraan maysoliyy, faylalih yan Rabbih gitâ fan tirri haa (yascasse).
7. Koroosite mari sittak iyyeh: aggirqimiyyah taggiriqqeeniih sin xagar ruma yakke waqdi, diggah isin qusba ginôh ginniimettoonuu, sinni magooqak nuwwuk awqettoonum siinh warsa num (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) siinh maay nascassoo iyyen (anqasah axcuk).
8. Ama num (Nabii kinnuk) Yallal dirab ginnaasite innaa, hinnay cabi kaat yaniih? Iyyen. koros kah itta inna hinna, akeera nummayse waa mari akeeral digaalâh addat yaniiniih, addunyal cakkik xer baditit yanin.
9. A-korosuy akeera nummayse wayta Yallih qaran kee baaxók foocaa kee derrek keenik tanim fan matablaa? Yallih duddak faxnek baaxó keenil xuumusenno, hinnay qaraanak kitifon keenil oobisенно digaalâh iyye, diggah tohut astâ tan ummaan naqsuy Yallal yaduurih yanih.
10. Nummah Yalli xiibitak iyyeh; Nabii Daawuuduh nek tan muuxxó kaah necee (nabuwannuu kee kitab kinnuk). kee qaleelay, kee haaday! yalla kaalluk saytunnoysa axcuk keenih secne, kaadu birtâ kaah xabbacosneh.

وَيَرَى الَّذِي تَبَرَّأْتُمْ أَوْلَوْا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ
مِّنْ رَبِّكُمْ هُوَ الْحَقُّ وَهُدُوْغٌ إِلَى صِرَاطِ
الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَمْ دُلُوكٌ عَلَى رَجُلٍ
يُنَتَّهِكُمْ إِذَا مُرْسَلُكُمْ كُلُّ مُمَرَّقٍ إِنْ كُمْ لَهُ
خَلْقٌ جَدِيدٌ

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِباً أَمْ بِهِ حِثَةً بِلَ الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالْأَضَالِلِ
الْعَيْدِ

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ
الْسَّمَاءِ وَإِلَى الْأَرْضِ إِنَّ شَانِئَنِي سَخِيفٌ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ سُقْطٌ عَلَيْهِمْ كَسْفًا فِي السَّمَاءِ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَذِيْلَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُّبِينٍ

*وَلَقَدْ أَتَيْنَاكَمَا وَرَدَ مَا فَضَلَّا يَحْبَلُ
أَوْ بِمَعِهِ وَلَطَّافٍ وَلَنَاهَهُ الْحَدِيدَ

- 11.** Qebti diriiqay dudda-le bicisaay, maroora kak missos, kaadu koo kee ku-buxah mara meqe taamá taamita, diggah Anu isin abba haytaanam yabaliiy Yok qellittam matan iyye Yalli nabii Daawuuduk.
- 12.** Kaadu Nabii Suleymaanah saaki gexó kak alsaaay, carrih orbá kak alsaa kinni caacay kaah qanne. Kaadu nacaas dara kaah diyaayisne (eelisne) kaadu jinnik kay foocal taamittam kaah qanneh kay Rabbih idnih. Kaadu keenik Ni-amrik daggaawa num saaqiir deqsitta giráh digaalá kaa tammosna.
- 13.** Jinni, Nabii Suleymaanah masaagid kee qrawk faxxa haam kaah bicsaah taamita, kaadu numtin-wellittey nacaas kee karaariitik taniiy, kaxxa kooraariy dorwah innah tanii kee kaxxa buutittey aracak angayye wayta kaah bicsa. Nabii Daawuud buxah maraw Yallah faatoh meqe taamoomi aba siinh yeceeh yan niqmatal. Yi-naqoosak Yoo faatittam dagoh.
- 14.** Nabii Suleymaanal rabamekelleeh rabe waqdi, kay raba keenih tescessem matan baaxóh irimmiy kay caxxa tokme akke waytek. Eddeluk usuk rade waqdi jinnih tumbulleeh qaddowteh, qellitem taaxagó akkinnoonuy ken taysuqunxe taamáy ken biyaktah addat aaduk manannon.

أَنْ أَعْمَلْ سَيِّئَاتٍ وَقَدَرَ فِي الْسَّرْد
وَأَعْمَلُوا صَلْحًا إِلَيْ مَا نَعْمَلُونَ بِهِ يُرَى

﴿١﴾

وَلِسَيِّمَنَ الْيَمَّحْ غُدُوهَا شَهْرٌ وَرَاحَهَا
شَهْرٌ وَأَسْتَالَهُ عَيْنَ الْقَطْرِ وَمِنْ أَلْجِنَ
يَعْمَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَرِي
مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا تُرْفَقُهُ مِنْ عَذَابِ الْسَّعِيرِ

﴿٢﴾

يَعْمَلُونَ لَهُ وَمَا يَشَاءُ مِنْ مَحْرِبَتِ وَمَكَثِيلَ
وَجِقَانِ كَلْجَوَابِ وَقُدُورِ رَأْسِيَتِ أَعْمَلُونَ
إِلَّا دَاؤَدْ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِي الشَّكُورِ

﴿٣﴾

فَلَمَّا قُضِيَّ بَعْيَنِيهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْرِثَةٍ
إِلَّا دَآتَهُ الْأَرْضُ تَأْكُلُ مِنْ سَأَتَهُ وَفَلَمَّا
خَرَبَتِ بَيْتَ لِجِنْ أَنْ لَوْ كَافُوا يَعْلَمُونَ الْعَيْبَ
مَا لِسُوْفَى الْعَذَابِ الْمُهِينِ

﴿٤﴾

- 15.** Nummah Sabá deqsitta kedóy yamanal sugte, ken dabooqal kaxxa astáy Yallih duddaa kee muuxxó tascasse luk yené, woh kaxxa namma bustaanay daqaarak migda-le qaxaa kee gura-le qaxa raaqak ten. Keenik iyyeenih; sin Rabbih quusik (rizqhik) akumaay kaa elle faatita keenik iyyen, tama sin baaxó meqe baaxóoy, sin Rabbi dambi cabé kinnik.
- 16.** Tokkel Yallih amrit derre cabeeniih, kaxxa weeqay xuugaagi kee medmedwa duufut beya keenil rubne, kaadu ken namma bustaanat namma bustaanay yakmeenim kak queeró leeh, Asli deqsitta caxaa (Saagantó kinnuk) kee Jinni-kusrak (Abur-kusra kinnuk) dagom-le keenih edde nibiddile.
- 17.** Tohul ken kah galtnem koroositeeniih, Yallih niqmat faatite weenimih sabbata. Tama galtóh galtnâ mannu koroosite mara akke waytek.
- 18.** Kaadu ken (sabáh mara kinnuk) kee barkat elle oobisne magaaloolih fanal (Shaam kinnuk) tambullee magaalooliy ittat xakabuh tani hayneeh, ama magaaloolih fanal gexo caggudusneh, woo magaaloolih fanal baritteetaay, ayroora gixa saayah anuk keenik inne tuk meesite kalah.
- 19.** Eddeluk ni-Rabbow ni-safarih mafdagooqih fan eyxer iyyeeniih, sinni nafsi yudlumeenih. Tokkel

لَقَدْ كَانَ لِسَبَأً فِي مَسْكَنِهِمْ عَائِدًا جَنَّتَانِ عَنْ
يَمِينِ وَشَمَالِ كُلُّ أُمَّةٍ عِنْ زِينَقَرِ تَكُوْنُوا شُكُورًا
لَهُ بِلَادَةٌ طِبَّةٌ وَرَبُّ عَفْوٌ ﴿١٥﴾

فَأَعْرَضُوا فَأَزْسَلْنَا عَنْهُمْ سَيْلَ الْعَرِيمِ
وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْنِ ذُوقَتِ أَكْلِ
خَمْطَى وَأَقْلِ وَشَنِي وَمِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾

ذَلِكَ جَنَّتَهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهُنَّ مُجْرِزٍ إِلَّا
الْكُفُورُ ﴿١٧﴾

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَرَى أُلَّى بَرَكَاتِ
فِيهَا قُرَى ظَهَرَةً وَقَدْرَاتِهَا السَّيِّرُونَ
فِيهَا لَيْلٌ وَآيَاتٌ مَاءً أَمْنِيَتٍ ﴿١٨﴾

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمْوْا
أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَرَّقَنَهُمْ كُلَّ

kas elle geyaanaah edde walalan
mara ken abne keenil ciggiila
marah kaadu kaxxa fixiixisiyyah
ken fixiixisne baaxooxal, diggah
wohut astooti tan ummaan kaxxa
sabriliy Yallih niqmat faatitah.

20. Kaadu nummah ibliis isi dareemu
keenil (koros kinnuk) nummayseeh
kaa kataateenih, moominiinik
Yallal teemene hortá akke waytek.
21. Kaadu ibliis ama korosul reedaah
dirkisam luk mananna akeera
nummaysa maraa kee teetik agay-
waagat yan mara ittak naaxigem
Ni-naqoosa naybulleeh, yaaxigeenî
gidih akke waytek. Nabiyow ku-
Rabbi ummaanim dacrisé kinni.
22. Nabiyow a-korosuk ixxic; Yallak
kalah yallite akkaluk aqbaduk
sugten yallitteh seeca tu-siinh
xiqtek, qunxa-xuuneyti qilsah gide
takkem qaranwaay, baaxól ma-
yamlikan kaadu ken nammayih
ginót gabah-agle maloonuu,
Yalli woo usun yaqbuden yallitet
cateyna mali.
23. Yallih xaql shafaqaqatta aba numih
shafaqaqatta tu-maxiqta Yalli kah
idnise num akke waytek, ken
(malayka kinnuk) sorkocô baxittekk
meesi katta itta waqdi sin Rabbi
maca iyyeeh iyyan itta esserak?
Cakkit yaabe iyyan, Usuk fayya-li,
nabna-li.

24. Nabiyow qaranwaa kee baaxók sin
tarzuqhem miyyaay keenik ixxic?
Tu-kol gacse weenik, tarzuqhem
Yalla keenik ixxic. Tokkel diggah

مُرْزِقٌ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَكُنْ لِّكُلِّ صَبَارٍ
شُكُورٌ ﴿١﴾

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِنْلِيسُ ظَنَّهُ، فَأَنَّبَعُوهُ
إِلَّا فَرِيقًا قَاتَلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطَنٍ إِلَّا نَعْلَمَ
مَنْ يُؤْمِنُ بِالآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي
شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٣﴾

قُلْ أَذْعُوُ اللَّهَ رَبَّ الْمُسْتَرِّ مَنْ دُونَ اللَّهِ لَا
يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُ فِيهِمْ شَرِيكٌ وَمَا لَهُ
مِنْهُمْ مِّنْ ظَاهِرٍ ﴿٤﴾

وَلَا تَنْعَمُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذْنَ لَهُ
حَتَّىٰ إِذَا فُرِغَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَاتَلَ
رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٥﴾

* قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَكْبَرُ لَعَلَيْهِ
هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾

- Nee innaa hinnay siiniy (koros kinnuk) tirtô bagul tanim, hinnay baxxaqqa-le makoh addat tanim?
- 25.** Nanu abne dambittek messeriimtaanaay, isin uma taamak abtaanamak nanu messerimna keenik ixxic nabiyow.
- 26.** Ni- Rabbi nee sin fan maagoyle (gaaboysele) qhiyaamah ayró, tohuk lakat nee kee sin fan cakkil meklele keenik ixxic, Usuk cakki meklá abéey, isi ginó yaaxigi, tu-kaak maqellitta.
- 27.** Qibaadáh Yallat agleh xakabtan mara yoo uybulluya keenik ixxic, wonna hinna Yalli agleyta mali, Yalli Usuk maysoliyy, naggaarâ kal.
- 28.** Nabiyow yeexegen marah koo maruubinnino sinaamah inkih koo rubne nee akke waytek, moominiin maqaanê galtól ayti-kumusak, kaadu koros Yallah digaalák meesiisak. Kinnih immay maggo mari cakki mayaaxiga.
- 29.** Nummat yaaba mara tekkenik axagni mawaqdiiy itta koros.
- 30.** A-nabiyow keenik ixxic; qhiyaamah ayróh xaganay raqsinniy saaqat kak wadirroowe waytaanaah, saaqat kak aakume waytaana liton.
- 31.** Koroosite mari iyyeh; a-Qhuraanal inkinnah manaaminaay, kaak naharat tan kitoobal manaamina, nabiyow daalimiin ken Rabbih

قُلْ لَا تُشْكُرُونَ عَمَّا أَجْرَيْنَا وَلَا تُسْفِلُ
عَمَّا مَعَكُمْ ٦٥

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَ أَنْتَ وَهُنَّ
يُفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ
وَهُوَ الْفَتَحُ الْعَلِيمُ ٦٦

قُلْ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْحَقِّ ثُمَّ
بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٦٧

وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا كَآفَةً لِلنَّاسِ شِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَكُنَّ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ٦٨

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ٦٩
قُلْ لَكُمْ مِيعَادُكُمْ لَا سَتَخْرُونَ عَنْهُ
سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ٧٠

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُؤْمِنَ بِهَذَا
الْفُرُونَ وَلَا يُلْدِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا يُنْزِلَ
إِذْ الظَّالِمُونَ مَوْفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ

xaql cisaabah ken soolisan
waqdiy, keemaaritak mariiy marat
yab gacisah ken ablinnitoy gibdim
abaluk ten, addunyal bursuteeniih
boolaysen mari kaxxa-mariinite
marak tirtô gitak isin nee
makkoysé waytaanamal yeemene
marah sugak nen iyyan.

- 32.** Kaxxa-mariinite mari addunyal bursuteeniih, boolaysak sugen marak iyyeh; tirtô siinh temeteek gamadal tirtók nanu sin waasnee? aleey isin kah ittan inna hinnay isin sinnih uma marah sugteenî kal.
- 33.** Addunyal bursuteeniih, boolaysen mari kaxxa-mariinite marak iyyeh, wonna hinnay bar kee laqó neh abak sugten uma-malaa kee duquurisiyya Yallal koroositnaah, agleyta kaat haynaamah nee amrisak sugten waqdi nee gee finqa tamah, namma mari inkih nadaamá reebissi (qellissi) hee digaalá yublen waqdi, kaadu koroosite marih fillittet silsilootah ogoogáh hayne, usun abak sugen uma taamák-sa elle galtimaanam malon.
- 34.** Hebeltô meesiiséy (farmoytay) Yallih inkittinaane fan seeca maruubbinnino magaalal, tet gaddaloolay hataktehiyya inteh akke waytek; nanu diggah isin edde rubsummu itteenimil koroosinneh.
- 35.** Kaadu nanu yeemene marak maaluu kee xalaayah magginooh, nanu diggalsima mara hinnino addunyaay akeeral itte koros.

بَعْصُهُمُ الَّذِي بَعْضُ الْقُرْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
أَسْتُضْعِفُ الَّذِينَ أَسْتَكِنُهُمْ لَوْلَا آنَشْتُ
لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكِنُهُمْ لَلَّذِينَ أَسْتُضْعِفُونَ
أَخْنُ صَدَدْتُكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ
بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِينَ ﴿٢٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَسْتُضْعِفُ الَّذِينَ أَسْتَكِنُهُمْ
بَلْ مَكْرُ الَّذِي وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَا أَنْ
نَكْفُرُ بِاللَّهِ وَتَجْعَلَ لَهُمْ أَنْذَارًا وَأَسْرُوا
النَّدَامَةَ لَهُمْ أَوْ أَعْذَابًا وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ
فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هُنَّ مُبْحَرُونَ إِلَّا مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا قَالَ
مُرْتَفُوهَا إِنَّا بِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ كُفَّارُونَ ﴿٢٤﴾

وَقَالُوا خَنَّ أَكَيْتَ رَأْمَوْلَا وَأَوْلَادَهُ أَوْ مَا يَنْهَى
بِمُعَذَّبِينَ ﴿٢٥﴾

- 36.** Nabiyow keenik ixxic; diggah yi-Rabbi addunyal rizqhi isih kah faxa maral farakka haah, isih kah faxa maral ceyissi haa mokkoroh, kinnih immay maggo mari mayaaxiga Yalli edde faxem.
- 37.** Kaadu sin maalu hinnaay, sin xaylo hinna Ni-xaql xayyoysiyyah sin xayyossa tiya, kinnih immay yeemeneeh meqe-taamá abe mari, toysa woo mari usun dirribuh tan galtó lon abiten taamal, kaadu usun akeeral jannatal fayya itta qarwah addal saayah yanin rabaa kee digaalák.
- 38.** Kaadu Ni-aayoota baysaah, sinam Yallih gitak waasa maray nee taanisam akkaluk yangayyee, woo mari digaalál xayyoysima qhiyaamah ayró.
- 39.** Nabiyow keenik ixxic; diggah yi-Rabbi isi naqoosak rizqhi isih kah faxa maral farakka haah, isih kah faxa maral ceyissi haa mokkoroh. Yalli sin kah amriseemik acuyyu haytaanam, Usuk wonnah tanim siinh ciggiilisa addunyal akki akeeral akki, Yalli rizqhi acuyyu haa marak mattaccooh yayseh.
- 40.** Nabiyow ken kassis, Yallat agleyta haak suge maraa kee usun aqbaduk sugeenim inkih gaaboysuwaayayró, tohuk lakal Yalli Malaykak a-mari aqbaduk sugem siinii? Keenik iyya.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

وَمَا آتَوْلُكُمْ وَلَا أَوْلَدُكُمْ بِالَّتِي تُقْرِبُونَ عَنَّا
رُلْقَى إِلَّا مَنْ أَمَنَ وَعَمِلَ صَلِحًا فَأُولَئِكَ
لَهُمْ حَرَاءُ الْضَّعِيفِ يَمْأَعِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ
ءَامِنُونَ ﴿٢٨﴾

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِيَاءِ إِنْتَنَا مُعَجِّرِينَ أُولَئِكَ
فِي الْعَذَابِ مُحْصَرُونَ ﴿٢٩﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ
عَبَادِهِ وَيَقْدِرُهُ وَمَا آنْفَقُوكُمْ مِنْ شَيْءٍ
فَهُوَ يُحْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٠﴾

وَيَوْمَ يَخْشُ هُنَّ حَيَّانٌ مَمْلُوكٌ لِلْمَلِكَةِ
أَهْلُؤُلَاءِ إِنَّمَا كُلُّ كَافِرٍ يَعْبُدُونَ ﴿٣١﴾

- 41.** Malayka ittah; atu ni-Rabbow saytunitooh, ni-awlaytu kinnito, nee kee ken fanat awliini mayan. Wonna hinnay usun aqbaduk sugeenim jinni, keenik (koros kinnuk) maggo mari keenil (sheetoona kinnuk) aamanuk suge.
- 42.** Ta-ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) gari-garuh siinik tuxxiq mayamlikaay, tukkalot mayamlika, kaadu sinni nafsi yudlume marak girâ digaaláy addunyal dirabboysak sugteeni tammoysa keenik inna.
- 43.** Kaadu ta korosul Naayoota baxxaqqooqi luk keenil tankirriyime waqdi, ta Mucammad sin abboti aqbudak sugteemik sin waasam faxa num akke waytek kalah kah yanim mali itte. Kaadu ta Qhuraanay Mucammad nel yakriye tu hinna usuk isih ginnaasite dirab akke waytek iyyen, kaadu koroosite mari Qhuraan keenih yemeete waqdi ta Qhuraan tu hinna baxxaqqa iyya baab akke waytek iyye.
- 44.** Kaadu korosul (qhureyshi koros kinnuk) hebeltô kitoobay yakriyeeni keenil moobisinnino Qhuraanak naharat, kaadu kok duma nabiyow hebeltô meesiisé keenih maruubinnino.
- 45.** Kaadu keenik naharat suge mari farmoytit dirabboyseeh, keenik naharat suge marah neceemik (qandeey, maaluuy qumri..... kinnuk) Makki mari tabanhaytoh

قَالُواْ اسْبَحْنَكَ أَنْتَ وَلِيُّسَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَافِرًا
يَعْبُدُونَ أَجْنَانَ أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُلْ بَعْضًا وَلَا حَصَرًا
وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ دُفُوقُ عَذَابُ النَّارِ الَّتِي
كُنْتُمْ بِهَا تَكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾

وَإِذَا تُشَّأَّ عَلَيْهِمْ إِنْتَنَا بِيَنَتِ قَالُواْ مَا هَذَا
إِلَّا رُجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يُصَدِّكُ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
إِبْرَاهِيمَ وَقَالُواْ مَا هَذَا إِلَّا إِفْلَكٌ مُفْتَرٌ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُواْ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا
إِلَّا سُحْرٌ مِّنْ ﴿٤٣﴾

وَمَآءَةً أَتَيْنَاهُمْ فِي كُثُرٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا
أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيرٍ ﴿٤٤﴾

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا يَأْتُونَ
مَعْشَارًا مَآءَةً أَتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُواْ رُسُلِ
فَلَيْكَفَ كَانَ نَّكِيرٌ ﴿٤٥﴾

afá magufinna, eddeluk Yi-farmoytit dirabboyseenih, tokkel keenit abe assacokkii kee digaalá mannak teneeh!

46. Nabiyow korosuk, cagalah sin kassiisaah sin edde farriimam inkittó keenik ixxic : Yallih amrih oggoluh nammay-nammayaay, tii-tihih anuk soltaanama. Tohuk lakat sin kataysah (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) caalat cubbusaanama. Hebeltoh cabi kaat anee waam, usuk kalah tu- hinna siinh meesiisé akke waytek gibdi digaalá tamossaanak foocat.
47. Nabiyow hebeltô galtó sin messeriyyo siinit aba seecol keenik ixxic, toysa galtó kak sin iimikkal, yi-galtó numul matan Yalla akke waytek, usuk ummaanim dacrisé.
48. Nabiyow keenik ixxic; diggah yi-Rabbi baatil cakkit gasyaah finqisa. Yalli qellitti ittem yaaxigi, kaak qellittam matan.
49. Nabiyow keenik ixxic; cakki yemeeteeh (islaamaninnâ diini kinnuk), baatil (kroosannu kinnuk) bayeeh, usuk maqimbisimaay magaesima.
50. Nabiyow ixxic; cakkik makkoot yoo tekkek toysa cagalah yi-makot gexoh dambi yi-nafsil yan, kaadu anu tirri excee yoo tekkek yi-Rabbi yol oobisa wacyih sabbata tirri kah axcem, diggah Yalli anu siinik axcem yaabbi, usuk kaah seecaah kaa essera maral xayih.

* قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ كُلُّ بِوْحَدَةٍ أَنْ تَقُولُوا لِللهِ
مَشْئَنِي وَفُرَادَى شَمَّ تَقَعَكَ رُؤْمًا مِصَاحِبِكُمْ
مَنْ حِلَّتْ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ يَدِي
عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٦٧﴾

فُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مَنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَخْرِي إِلَّا
عَلَى اللَّهِ وَقُوَّةٍ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦٨﴾

فُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْدِرُ بِالْحَقِّ عَلَمَ الْغَيُوبِ ﴿٦٩﴾

فُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يَبْدِئُ الْبَطْلُ وَمَا
يُعِدُ ﴿٧٠﴾

فُلْ إِنْ صَلَّتُ فَإِنَّمَا أَضْلُلُ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ
أَهْتَدِي فِيمَا يُوحَى إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ
قَرِيبٌ ﴿٧١﴾

- 51.** Nabiyow koros wariggitta waqdi ablinnitoy gibdim abaluk ten, tokkel nek ma-yassaqqaanaay, xayi ikkeek yabbixsimeeniih, girâ fan ken beyan.
- 52.** Kaadu koros digaalá table waqdi ittah akeeral; Yallaa kee kay kitoobaa kee kay farmoytiitil neemeneh iyyan, usun iiamaan akeeral mannal eleelaanaah xer-ikkek usuk addunyal keenik raaqek.
- 53.** Nummah dumá addunyal cakkil koroositeeniih farmoytit dirabboyseeniih, usun sinni dareemittet qellitteemiy ixxiga kak aallewaana xer-ikkek gasyan.
- 54.** Kaadu ken kee usun iiamaanak faxaanamih fanat waasó radde dumi korosuk ken ceela marak Yalli kah abennah. Diggah usun shakkii kee agay-waagat sugen addunyal rabak lakal mano taniih cisab yaniimik.

وَلَوْتَرَىٰ تِلْكَ فِي عَوْنَوْنَىٰ فَلَا قَوْنَىٰ وَلَخَذُوا مِنْ
مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾

وَقَاتُلُوا إِمَامَةٍ بِهِ وَأَنَّ لَهُمُ الْتَّنَاؤُشُ مِنْ
مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلٍ وَيَقْدِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَحِيلَ بِيَنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُلَّ
بِأَشْيَا عَيْمَمٍ مِنْ قَبْلٍ إِنَّهُمْ كَافُرُوا فِي شَكٍ
مُرِيبٍ ﴿٥٤﴾

SUURAT FAATIR

Makkal Obte, 45 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

- Dudda-le fayla lem Yallay qaranwaa kee baaxó qimbô gine, Malayka farmoytiity galwa-le abe Yallih amri guddussuh, nammay leemiiy, sidoc leemiiy, ferey leemi edde haadduh, isi ginóh isih faxem ossa. Diggah Yalli ummaanimil dudda-le.
- Yalli racmatak (rizqhiiy, roobuuy, niqmoottak) sinaamah fakem toysa tet tabbixeek cintam matan kaadu Usuk yibbixeeh waasem taceem matan kaak wadir, Yalli Usuk mayso-li, naggaara.
- Kee a-sinaamey Yalli siiniih yecee niqmat cusa (kassita), Yallak kalah gineynay qaran kee baaxók sin yarzuqhe maay yan? (mayan) kaaksa cakkil yaqbuden Yalli mayanak, Yalla inkittossaanamak mammal daggawtaanaa?
- Nabiyow a-koros koo dirabbosse tet tekkek, toysa nummah kok duma farmoytit dirabboysinteh, kaadu caagiida Yallâ fanah gacsimta akeeral.
- Kee a-sinaamey diggah Yallih xagni numma, toysa addunyâ mano sin duquuruse waytay kaadu Yallak sin duquuruse waay duquuruseyni (sheetan kinnuk).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ
الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَئِكَ أَجْنَحَةُ مَسْقَى وَثُلَاثَةَ
وَرِينَعَ يَزِيدُ فِي الْخَلَقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

مَاهِفَتْحَ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةِ فَلَامَسَكَ لَهَا
وَمَاهِمَسَكَ فَلَامَرْسَلَ لَهُ وَمِنْ بَعْدِهِ وَفُو
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ اذْرُوا وَأَعْمَتْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ
خَلِقٍ غَيْرَ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِذَا نُوَفَّكُمْ ﴿٣﴾

وَإِنْ يَكُنْ بُوكَ فَقَدْ كَبِيتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغْرِبُنِي
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغْرِبُنِي بِاللَّهِ الْغَرُورُ ﴿٥﴾

6. Diggah sheetanti siinik naqboytak toysa naqboytah kaa haysita, cagalah isi cizbiy isi kataate makoh fan seeca saqir deqsitta urta giráh mara yakkeenî gidah.
7. Koroosite mari gibdi digaalá-le akeeral, yeemeneeh meqe taamoomi abe mari dambi cabtii kee kaxxa galtó-lon jannatal.
8. Tokkel sheetan le-uma taamá kah bilqiseh yan numuy tet maqaaneh yable, Yalli tirri hee numih inna maay kinni? (hinna). Tokkel diggah Yalli isih faxa mara makkoyaah, faxa mara tirri haa, a-nabiyow toysa ama koros abteh tan koroositiiyah isi nafsi rookat (gandit) ma-finqisin, Yalli diggah usun abba haanam yaaxigi, ken uma taamal ken galte-le.
9. Caacooya rubtem Yalla kinni, eddeluk qubulta (gayrantu) tasgayyeeh kaa beytah rabte baaxô fanah, eddeluk baaxó teetit naynuwwe is rabteek gamadal, qhiyaamâ saaku Yalli rabe mara tonnal aynuwweele.
10. Nabna faxah yan num yenek addunya kee akeeral Yallal tet esseray, toysa nabna inkih Yalli-le, cagalah meqe maxcóo kee meqe taama Yallâ fanah tawqeesh, Yalli fayya tet haah tet raabitah, umaaneená taamita mari gibdi digaalá-lon, woo marih uma-malá is finqittah.

إِنَّ الْسَّيِّطَنَ لَكُمْ عَذَابٌ فَلَا يَخْدُوْهُ عَذَابُ إِنَّمَا^٦
يَدْعُوا حَرَبَةً وَلَيَكُنْ فُؤْمًا مِنَ الصَّحَّاحِ السَّعِيرِ

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا^٧
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَيْرٌ

أَفَمَنْ زُنِّ لَهُ وُسُوءُ عَمَلِهِ فَرَأَاهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَنْهَبْ
تَقْسُّمَ عَلَيْهِمْ حَسَرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا
يَصْنَعُونَ

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرَّبِيعَ فَتَشِيرُ سَاحِبَا فَسَقَنَهُ
إِلَى بَلَدِ مَيِّتٍ فَأَحْيَنَاهُ أَلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
كَذَلِكَ النُّشُورُ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَرَةَ فَلَلَّهِ الْعَرَةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ
الْكَلْمَاظَيْنِ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ
وَالَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ أَسْيَاقَهُنَّ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَمَكَرٌ أُولَئِكَ هُوَ يَمُورُ

- 11.** Yalli burtak sin gine (Aadam kinnuk) tohuk lakat qunxuffek sin gine (tiffoya kinnuk), tohuk lakat sayim kee labim sin abe, kaadu say-tiyay bagut haysitta matanaay xalta matan Yallih ixxiga edde tan tet akke waytek, qumri kah ossima numuy qumri kah yaxxeere mayan, kaadu kay qumrik daggoysaanaah, yayxuuxeenim matan Yallih xaql yan kitaabal tani tet akke waytek (lawcal macfuuz kinnuk), diggah toh Yallal xabcinih.
- 12.** Namma bad ma-missoowa, a-bad coboyuuy salfa-le, maaqabá kak katlal xabcinih, a-bad qasbooy caraka, ken nammayak kulli tiik qusba cadó (kullum kee wonnah tanim kinnuk) takmeenih sarittan bilá kak tassaqgen, kaadu dawaanik badal lee qanxisah table, qadaagat Yallih rizqli gurrusuttaanaah, kaa elle faatittaanâ gidih.
- 13.** Yalli barak-tu laqót culsaah, laqóktu barat culsa, kaadu ayróo kee alsá siinh qaneh, ken nammayak kulli tiya muggaqsime waktí fan gexxa (qhiyaamah ayró kinnuk), toh abtem Yalla, sin Rabbiy reedá inkih-le, Yallak kalah taqbuden mari tamri lafoytih settaqtu (siliqtu) ma-yamlikan.
- 14.** A-sinaamey ken sectaanaah kallactan way sin kallaci mayaabban, aabbinnoonuy kallaci siinik oggolak manannon,

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ
جَعَلَكُمْ أَرْجَاعًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا دَضَّعَ
إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمِّرُ مِنْ عُمَرٍ وَلَا يُقْصِسُ مِنْ
عُمُرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ١١

وَمَا يَسْتَرِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
سَاعِ شَرَابٌ وَهَذَا مَلْحٌ أَجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ
تَأْكُلُونَ لَحْمَاطْرِيَّا وَتَسْتَحِرُونَ
حَلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَا خَرَّ
لِتَبْقَعُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
لَشَكُورُونَ ١٢

يُولِجُ الْيَلَىٰ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي
الْأَيَّلِ وَسَخَرُ السَّمَسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ
يَجْرِي لِأَجْلِ مُسَمَّىٰ ذَلِكُمُ اللَّهُ
رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمَمِيرٍ ١٣

إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُو اْدُعَاءَكُمْ وَلَوْسِمَعُوا
مَا أَسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةَ يَكْفُرُونَ
لِشَرِكَكُمْ وَلَا يَنْتَهُكَ مِثْلُ حَبَرٍ ١٤

qhiyaamah ayró Yallat agleh ken hayteenim siinik yangaddeenih.
A-nabiyow adda-yaaxigi innal num koh ma-warsa (Yooy ku-Rabbih yani akke waytek).

15. Kee a-sinaamey tu-maleelay Yallah caagiddowta siini, Yalli usuk gadda-li, fayla-li.
16. A-sinaamey Yalli faxek sin finqiseleeh, sin aftok qusba ginóy dubuk kaa taqbude baahele.
17. Kaadu sin finqisaah, qusba ginó baaham Yallal magibdi.
18. Dambi-le nafsi aka nafsih dambi mayassukuqqa, dambi elle yiqlsee nafsi yok ukkuqa iyyeh esserek tu-kaak kak matassukuqquma woo dambik, xayna kaah-le num takke way. Nabiyyow atu cagalah meesissam able kal sinni Rabbik meesitaah, salat soolise mara. Yallat agleyta haanam kee dambittek saytunnoowe num cagalah isi nafsih sabbatah saytunnoowa, madaara Yallâ fanah takke ginók.
19. Inti malii kee yable num ma-missowta, (tonnah korostaa kee moomintu ma-missowta).
20. Kaadu diteetaa kee diifu ma-missowta. (koroosanni ditee kee iimaaninna diifu ma-missowta)
21. Kaadu iraawoo kee niqin huuri mamissowta.

* يَأَيُّهَا النَّاسُ أَنْشُرُ الْفُقَرَاءِ إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾

إِنَّ يَسَأِيْدَهُ كُمْ وَيَأْنِيْلَكِ جَدِيدٌ ﴿١٦﴾

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾

وَلَا تَرُرْ وَازِرَهُ وَزَرْ أَخْرَى وَلَنْ تَدْعُ مُشْكَلَةً
إِلَى حِمْلَهَا لَا يُحْكَلُ مِنْهُ شَجَرٌ وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَى إِنَّمَا أَنْذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رِبَّهُمْ
بِالْغَيْبِ وَلَقَمُوا الْأَصْلَوَةَ وَمَنْ تَرَكَ فِي أَنَّمَا
يَتَرَكَ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

وَمَا يَشْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾

وَلَا أَفْلَمْتُ وَلَا أَنْتُرُ ﴿٢٠﴾

وَلَا أَقْلَلُ وَلَا أَخْرُوُرُ ﴿٢١﴾

- 22.** Kaadu nuwwi maraa kee rabe mari mamsissoowa, diggah Yalli isih faxa mara yaysabbeeh, atu nabiyow magooqal yan mara yaysabbe num hinnito.
- 23.** Atu nabiyow kalah yan num hinnito, Yallih digaalák sinam meesiisé akke waytek.
- 24.** Diggah nabiyow nanu nummal koo rubne moominiin ayti-kumusak koros meesiisak, kaadu hebeltoh ummatta matan tet addah meesiisé yemeeteeh warree kaa akke waytek.
- 25.** Kaadu ama koros koo dirabbosse tet tekkek, toysa nummah keenik naharat suge mari sinni farmoytit dirabboyseh, ken farmoytit baxxaqqooqi-le astootiiy (muqjizaat kinnuk), maggo kitoobay ambiyal obtee kee diifule kitaabay maqaanée kee umaané gita ittak baxxaqisa keenih luk temeeteeh.
- 26.** Tohuk lakat koroosite mara gibdi xibixih ken ibbixeek, Anu keenit abe digaaláa kee assacokki mannak teneeh (kaxxam gibdi).
- 27.** Matablanna! Diggah Yalli qaraanak lee oobiseeh, tokkel bisitte kak sissini caxâ mixu teetit neyyeqem. Kaadu qaleelák gitittey qidii kee qisih taniy bisitte kak sissini (baxxa-le) ginne kaadu qaleelák ditih diyyit inna-le qaleelá ginnem.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْمَوْتُ إِنَّ اللَّهَ
يُسْعِي مَن يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْعِي مَنْ فِي
الْأَقْبُورِ

إِنَّ أَنْتَ إِلَّا إِنْذِيرٌ

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِّرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ
مَنْ أَمْتَهِنَّ إِلَّا حَلَّ فِيهَا نَذِيرٌ

وَإِنْ يُكَبِّرُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الْأَذْيَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ
جَاءَنَّهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالْزُّبُرِ
وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ
نَكِيرٌ

الْقَرْآنَ اللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَتِيهِ تَمَرَّتِ مُخْتَلِفًا لَوْلَاهَا
وَمِنَ الْجِبَالِ جُدُودٌ يُضْعَفُ وَحُمُرٌ مُحْتَلِفُ
أَوْرَبُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ

- 28.** Kaadu tonnaah sinaamaay, baaxô bagul mutuccu ittam kee lacak (laay, Gaalaay, Wadaraay, illi kinnuk) bisitte kak sissinim (baxsalem) ginne, cagalah Yallak meesittam kay naqoosak kay taaqatal solteeh, umaanek texxeere qolamá. Diggah Yalli mayso-li, dambi cabti-li.
- 29.** Diggah Yallih kitab (Qhuraan kinnuk) yakriyeeh, salat le-waktil soolisaah, rizhqik keenih neceemik qellisak ayballuk yacee mari, inkinnah finqite wayta tellemmo qaagitan Yallak.
- 30.** Yalli ken taamoomih galtootá keenih duudusaah, isi muxxoh maqaaneená keenih ossam keh. Diggah Yalli Usuk dambi cabti-li, ken meqe taamoomi raabité kinni.
- 31.** Nabiyow kitaabak wacyih kol oobisnem usuk (Qhuraan kinnuk) nummâ yaabay agay-waaga sinniy kaak naharal farmoytiit obte kitoobá nummaysak yemeete. Diggah Yalli isi naqoosah adda yaaxigi, ken taamoomi yabali.
- 32.** Naharsi ummoota finqisneek lakal ama kitab ni-naqoosak doorre mara (Nabii Mucammad ﷺ ummata kinnuk) nagarsisne. Isi nafsi yudlume num keenit yaniih, isil tanim abaah umaanek waasima num keenit yanih kaadu maqaané yaakume num keenit yanih Yallih idnih. Too nagarsiisiyyi usuk kaxxa muxxo.

وَمِنْ أُنْتَاسٍ وَالْوَآتٍ وَالْأَعْنَامُ مُحْتَفٌ
أَلْوَاهُنَّهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَىُ اللَّهَ مِنْ عَبَادِهِ
الْعَلَمُؤُلَّا إِنَّ اللَّهَ عَنِ زُغْفُورٍ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتَلَوُنَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمْ سِرًا وَعَلَيْهِ يَرْجُونَ
تَجْرِيَةً لَّنْ تَسْوَرَ ﴿٢٩﴾

لِيُوْفِيهِمْ أَجُورَهُمْ وَيَنْزِدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
إِنَّهُ دُعْوَةُ شَكُورٍ ﴿٣٠﴾

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنْ الْكِتَابِ هُوَ أَنْجُونُ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ
لَخَيْرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾

لَهُ أَوْرَنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ
عَبَادِنَا فَيَنْهَا حَلَالُهُ لِتَنْفِيْهِ وَمَنْ هُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمَنْهُمْ سَابِقُ بِالْحَيْرَاتِ بِإِذْنِ
الَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْعَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾

- 33.** Qadni deqsitta jannoota culan, dahab kee luuluk tan gabâ biriitat billiiman tet addal kaadu ken sartan tet addal cariiri.
- 34.** Kaadu Jannat culen waqdi Yallay rooká nek kale fayla-le iyyen, diggah ni-Rabbi dambi cabti-li, meqe taamá raabité kinni.
- 35.** Usuk Isi muxxóh madab dabqal (jannat kinnuk) nee oobise Rabbi kinni, kay addal taqbi nee maxagaay, kay addal saqsaqit (laclaacit) nee maxaga iyyen.
- 36.** Kaadu koroosite marah tu-gactek jahannam girá lon, raboonuh rabi keenil ma-meklimaaay, tet digaalák-tu keenil ma-xabbacoysinta (salacta). Ummaan korostay koroosannut caddok tature tonnah tan galtóh galatna.
- 37.** Kaadu usun tet addal karaaraqaanah ni-Rabbow girák nee eyyeeqaay, addunyah nee gacis axcuk, abak sugne uma taama akke sinni meqe taama taamitnam keh. axcuk. kassita num edde kassitah gide qumrik siinih maacanninoo? kaadu meesiisé siinih yemeeteh (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) toysa jahannam giráh digaalá tammoysa daalimiinh yan mari cateyna malik keenik iyya Yalli.
- 38.** Diggah Yalli qaranwaa kee baaxót qellitti ittam yaaxigi, diggah usuk alilwat tanim yaaxigi.

جَتَّ عَدِنْ يَدْخُلُونَهَا يُحَكَّلُونَ فِيهَا مَنْ
أَسَارَهُ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا لِإِسْهَقَهُ فِيهَا
حَرَبٌ
﴿٢٣﴾

وَقَالُوا لِلَّهِ مُدْلِلَهُ الَّذِي أَدَّهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ
إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ
﴿٢٤﴾

الَّذِي أَحَدَنَا إِلَى الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا
يَمْسِنَاهَا أَصْبَحَ وَلَا يَمْسِنَاهَا الْغُوبُ
﴿٢٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارٌ جَهَنَّمُ لَا يُضْعَنَى
عَلَيْهِمْ وَمِنْهُمْ وَلَا يُنْفَقُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا كُلُّ ذَلِكَ بَخِرَى كُلُّ كُفُورٍ
﴿٢٦﴾

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَحْرِجْنَا
نَعْمَلُ صَلِيلًا حَاجِرٌ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
أَوْلَئِنَّ عُمَرَكُمْ مَا يَتَدَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَدَكَّرَ
وَجَاءَكُمُ التَّذَرُّ فَدُوْقُوا فَمَا الظَّالِمِينَ
منْ نَصِيرٍ
﴿٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ عَذِلٌ مُغَيِّبٌ لِلْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
إِنَّهُ عَلَيْهِ يَدَاتٌ أَصْدُورٌ
﴿٢٨﴾

39. Yalla kinni sinaamey mariiy maral kak ciggiila mara sin abtem baaxô bagul, toysa koroosite numih koroosannih umaané kay amol taniih, koroosite marah ken koroosanni ken Rabbih garil keenih ossam mali kaxxa naqabuk-sá. Kaadu koroosite marah ken koroosanni finqak-sá keenih ossam mali.

40. Nabiyow korosuk ixic; yoh warisay Yallak kalah taqbulden maray sin agleytitte kinni, usun baaxók gineenim Yoo uybuluyay, hinnak qaranwâ ginót gabah agle loonu innaa, hinnak usun baxxaqqâ bagul kak yanin kitab keenih neceeh? tonna hinnay daalimiinik mariiy-mara elle xagnisam mali duquurusiyyaa kee ganó akke waytek.

41. Diggah Yalli qaranwaa kee baaxó yabbixeh sinni aracak kataanamak. Kaadu ken nammay sinni aracak katinnay hebeltô num ken abbaxuk mananna Yallak-sá. Diggah usuk xiqliiy dambi cabti-li kinni.

42. Makki koros Yallal gibdi xiibah xiibble, meesiisé keenih yemeetek ummatittek tiyak teynak tirtóh yayse mara yakkoonuwaanamal. Eddeluk meesiisé (Nabii kinnuk) keenih yemeete waqdi cakkik giltaanamak-sá keenih ossem mali.

43. Tirtók kah gilteenim baaxô bagul kaxxa-mariinitaanam kee uma malah malsaanamih sabbata, uma-

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَاتِمَ فِي الْأَرْضِ مِنْ كُلِّ
فَعَيْنِي كُفُرٌ وَلَا يَرِدُ الْكُفَّارُ هُنَّ لَهُمْ عَنْ
رَبِّهِمْ إِلَّا مُقْتَلًا وَلَا يَرِدُ الْكُفَّارُ كُفُرُهُمْ
إِلَّا حَسَارًا ﴿٢٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُ شُرَكَاءَ كُلِّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَرَوْنِي مَاذَا أَخْلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ أَهْمَشْرُكُ فِي
السَّمَوَاتِ أَمْ مَا تَيَّنَّهُ رَكْبَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَاتِ
يَتَّهَمُ بِكُلِّ إِنْ يَعْدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
إِلَّا عَرُورًا ﴿٤٠﴾

* إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَرُوْلَأَوْلَئِينَ زَانَتِ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ
بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا عَفُورًا ﴿٤١﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَيْمَنِهِمْ لِيَنْ جَاهَهُ نَذِيرٌ
لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الْأَمْمَاتِ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَازَدَهُمْ إِلَّا نُؤْرًا ﴿٤٢﴾

أَسْتَكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحْيِقُ
الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا يَأْهَلُهُ فَهُلْ يُظْرِينَ إِلَّا

malah umaané le-marak-sá elle tadtuure mara mali. Tokkel keenik naharsi marat tekke digaalák-sá qambaalaanam maay lon? (malon) toysa Yallih madqák korsa mageytaay, Yallih madqá milagtu duddam matan.

44. Kaadu a-koros magexinnaa baaxô bagul, eddeluk keenik naharat sugeh yan marak ellacabo kah tekke inna yableenim keh, usun (Nabii Saalic maraay, qaadaay عَلَيْهِ السَّلَامُ kinnuk) keenik qandeh gidibuk sugeenik kaadu Yalla hebeltoh him mataanissaay, Kaak matassaqqa qaranwaa kee baaxô bagul enni ittaamak. Diggah Usuk ken taama yaaxigi, ken finqisaamah dudda-li kinni.

45. Kaadu Yalli sinam dambik abteemil digaalinnay (abbixinnay) baaxô bagul mutuccu ittam cabak mananna, kinnih immay digaaláh keenih muggaqsime waktî fanah ken udurrusa, eddeluk ken waktu yamaate waqdi ken taamál ken galta, toysa diggah Yalli isi naqoosa yabali kinnihi, tu-kaak maqellita.

سُتَّ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ يَحْدَدُ لِسُتُّتَ اللَّهِ تَبَدِّلُ لَوْلَئِنْ
يَحْدَدُ لِسُتُّتَ اللَّهِ تَبَدِّلُ لَوْلَئِنْ ﴿١﴾

أَوَلَمْ يَسِيرُ وَفِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُ وَأَكِفَّ كَانَ
عَفْقَةً الَّذِينَ مِنْ قَاتِلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ
فُؤْجَةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزُهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلَيْهِ الْمَقْدِيرًا ﴿٤٤﴾

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا
تَرَكَ عَلَىٰ ظَهِيرَاهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمٍّ فَإِذَا جَاءَهُمْ
أَجَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ
بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

SUURAT YAASIIIN

Makkal Obte, 83 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yaa-siin, (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Yalli maxcoocá kak diggale Qhuraanal xiibita.
3. Diggah nabiyow atu farmoytiitik numuk teyna kinnitoomul.
4. Massa-le gitih bagul anuk (Islaam diini kinnuk).
5. A Qhuraan maysoleeh, nacrur-le Rabbih kabuk oobe.
6. Nabiyow a-Qhuraan kol kah oobisnem abbotti kak meesiisime wayte mara edde meesissuh, usun iimaanak garcit yanin.
7. Nummah ama-korosuk maggo maral digaalá dabaqteh, usun aamine waanamih sabbatah.
8. Diggah nanu ken gaboozi ken fillitet nexeeh tet debeenat keenik neyseede, tohih sabbatah moyyaayi kareeril loonuuuh, addah haanam maduudan.
9. Kaadu foocal alifuh reebu keenik hayneeh, derrel alifuh reebu keenik hayne. Tokkel intiita keenik alifneh, tohih sabbatah usun cakkik-tu mayablan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يس ﴿١﴾

وَالْفُرْقَانُ أَلْحَمِيمٌ

إِنَّكَ لَيْسَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

عَلَىٰ صَرْطِ مُسْتَقِيمٍ

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

لِتُنذِرَ قَوْمًا أَنْذَرَ إِبْرَاهِيمَ فَهُمْ غَافِلُونَ

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا

يُؤْمِنُونَ

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فِيهِ إِلَىٰ

الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَدُونَ

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ

سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبَصِّرُونَ

- 10.** Kaadu keenil inki gide nabiyow atu ken meesissam kee hinnay ken meesiise waytam, usun mayaaminan.
- 11.** Cagalah ku-meesisso tu-kah xiqtam Qhuraan kataateeh, qellut Yallak meesite numu, toysa kaa ayti-kumus dambi cabtii kee kaxxa galtol (jannat kinnuk).
- 12.** Diggah nanu rabtem inkih naynuwweeh, addunyal maqaanek umaanek uysukummu heenim kee ken raatitte naktubeh, kaadu ummaanim baxxaqqal le kitaabal (lowcal macfuuz kinnuk) lowsisne (ixxisne).
- 13.** Nabiyow isi marah magaalâ marih ceelallo ugur (waris) farmoytit keenih temeete waqdi.
- 14.** Namma farmoya keenih rubne waqdii, ken nammay dirabboyseenih, kaadu sidoccaytut ken maqarrosneeh, diggah nanu sin fan rubsumte farmoytit kinnino keenik iyyen.
- 15.** Magaalâ mari woo farmoytiitik iyyeh; “isin tu-hinniton ninnah tan seehada kinnitoonum akke wayteenik, kaadu Yalli wacyik-tu moobisinna, isin ixxicci ittaanam manton dirab taceenim akke waytek”.
- 16.** Farmoytit keenik itteh; “diggah nanu sin fanah rubsumte farmoytit kinninom diggah Ni-Rabbi yaaxigeh”.

وَسَوَّأَهُ عَلَيْهِمْ أَنَّدَرَهُمْ أَنَّهُ لَمْ تُشِدْ رُحْمَةً لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

إِنَّمَا تُنذَرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِنَ
الرَّحْمَنَ يَا أَعْيُّبَ فَيَشَرُّ دِيمَغْفِرَةً وَأَجْرِ
كَرِيمِهِ ﴿٢﴾

إِنَّمَا تُنذَرُ نُجَيِّبُ الْمُؤْمِنِ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَإِنَّ رَهْمَةَ كُلِّ شَيْءٍ أَحَصَيْتَهُ فِي
إِمَامَ مُبِينِ ﴿٣﴾

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذ
جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٤﴾

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ أُشْرِيفِينَ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزَنَا
بِشَّالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿٥﴾

قَالُوا مَا آنَتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ
الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ أَنْشَمِ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿٦﴾

قَالُوا أَرْبَاعَكُمْ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿٧﴾

- 17.** Kaadu nel tanim matan baxxaqqale gudduysiyya akke waytek iyyen.
- 18.** Magaalâ mari keenik iyyeh; diggah nee geyte umaané siinik malkinna, usun xiibitak tamahak aadee wayteenik xeet siinit heennooh, qansarissa digaalá nek sin xagele iyyen.
- 19.** Farmoytit keenik itteh; sin geyte umaanéh malkit siinik yan, sinni Rabbil koroositteenimih sabbatah, kayri siinik edde yanim sin kassisnek, umaané nek malkittaanaah digaalál nee meesissaanaa? Aleey, wonna hinnay isin umaanét caddok tatura mara.
- 20.** Magaalák exxak xerrikek yarde num yemeete, yi-maraw farmoytit kataya keenik iyye,
- 21.** Farmô gudduysiyyal galtó sin esserewaa mara kataya usun tirtô bagul anuk,
- 22.** Kaadu anu yoo gine Rabbi kah aqbudewaaam macaliyoo? Isin kaadu kaâ fanah aduurê ton rabteeniik lkal,
- 23.** Yallak kalah yallitte haysitoo? Yalli umaané yoh faxe kaa tekkek, ken cató tu-yoh maxiqtaay, Yallih digaalák yoo ma-wadaanak,
- 24.** Diggah anu toysa baxxaqqale makoh addat ayyo,
- 25.** Diggah anu sin Rabbil eemenehiik yoo oobbiya keenik iyye,

وَمَا عَلِيْتَ إِلَّا أَبْلَغُ الْمُبِينَ ﴿١٧﴾

فَالْوَلِيُّ اتَّقَطَبَنَا كُلُّكُمْ لَمْ تَرَنَهُوا
لَتَرْجُمَنَكُمْ وَلَمْ يَسْتَنِكُمْ مَنْ أَعْدَابُ الْيَمِّ ﴿١٨﴾

قَالُوا طَرِيكُمْ مَعَكُمْ إِنْ دُكَّرْتُمْ بِمَ
أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾

وَجَاءَهُمْ أَفْصَا الْمَدِيْنَةَ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ
يَقُولُ أَتَيْعُوا الْمَرْسَلِيْنَ ﴿٢٠﴾

أَتَيْعُوا مَنْ لَا يَسْكُنُ لَكُمْ أَجْرًا وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي قَطَرَ فِي وَالْأَيْمَ
تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

أَنْجَذَ مِنْ دُونِهِ الْهَمَّ إِنْ يُرِدُنَ الرَّحْمَنُ
بِضُرِّ لَا تُعْنِ عَيْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا
يُنْقَدُونَ ﴿٢٣﴾

إِنِّي إِذَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٌ ﴿٢٤﴾

إِنِّي إِذَا آمَنْتُ بِرَبِّي كُلُّ قَاسِمُونَ ﴿٢٥﴾

- 26.** Too waqdi kaa qideeniih, Yalli jannat cul kaak iyye, maganey yimari aaxaginnay!
- 27.** Yi-Rabbi dambi yoh cabeeh, yessekexxime marih num yoo abem axcuk.
- 28.** Ken fayuh (catoh) yemeete num qideeniik lakal, kay maral qaraanak qande moobisinninooy, ahak dumal bayissi hayne marah malayka numtin baysah oobise mara makkinnino.
- 29.** Ken baati makkinna Jibril inkixongolót tekkeh akke waytek, usun too waqdi inkih Rabte baruuga yekken.
- 30.** Naqoosa geyta nadaamaay! qhiyaamah ayró digaalá yablen waqdi, Toh ken kah geytam, hebeltô farmoytay keenih yamaate mayan, kaal anqasak sugeenim akke waytek.
- 31.** A-koros matablaa! Keenik naharat makina hora bayisnem horaarik? Diggah usun ken fan addunyah aduure waanam mayablaanaa.
- 32.** Kaadu hebeltô ginó matan qhiyaamah ayró inkih Ningaril gaaboysimaanaah xayyoysimaanam akke waytek cisaabah.
- 33.** Qhiyaamah ayró ugtoonu waanamih astá lon rabte baaxó naynuwweeh, ambó teetik nayyaaqeeh, woo ambók yakmeenimit.

قِيلَ أَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَالَ يَلْيَتْ قَوْمِي
يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

بِمَا عَفَرَ لِرَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٨﴾

* وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنُدٍ
مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كَانُوا مُنْذِلِينَ ﴿٢٩﴾

إِنْ كَانَتِ إِلَّا صِيَحَّةٌ وَحْدَةٌ فَإِذَا هُوَ حَمِيدُونَ ﴿٣٠﴾

يَحْسِرُهُ عَلَىٰ الْعِبَادِ مَا يَنْهَا مِنْ رَسُولٍ
إِلَّا كَأَوْيَهُ يَسْتَهِرُونَ ﴿٣١﴾

أَنْبَرَ رَأْكَمْ أَهْلَكَنَا فَلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ
أَنْهَمْ إِلَيْهِمْ لَآيَرِجُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضُرُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِيَّاهُ لَهُمُ الْأَرْضُ الْبَيْتَةُ أَحِيَّتْهَا
وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبَّاً فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾

- 34.** Kaadu tet (baaxó kinnuk) addal nakilaa kee qinabak yan basaatin hayneeh, daroorik-tu tet addal nuyfuxxuke (weeqisne).
- 35.** Woh inkih kah abnem kay (basaatin kinnuk) mexexuk yakmeenî gidi. Kaadu amah ken gabooobi abtem hinna Yalli isi racmattah keenih abeemikkal, aniqmatal Yalla mafaatitaanaa?
- 36.** Ummaanimik qaynatitte gine Rabbi Saytunnooweh, baaxó uysubukku haytaamaay ken nafsiq (labim kee sayim kinnuk) kaadu usun aaxige waanamak qaynatitte gine Rabbi Saytunnooweh.
- 37.** Kaadu laqó kak siibna bar astá loonuuuh, usun too waqdi ditet culan, toh Yallih dudda kinni.
- 38.** Kaadu Yallih dudda tascasse astá lon, ayróy leh tan madabah gexxal, toh mayso-li, ixxigalih yan Yallih caggudusiyya kinni.
- 39.** Kaadu astá lon mafdagooigi kah caggudusne alsál, tamiirâ (nakli) foynay ragteeh makkotteh innah gacca ittam fanah.
- 40.** Ayróh matakka alsá eleltam, kaadu barah matakka laqók yaakumem, ummaan tiya keenik isi maroh addal giirissa.
- 41.** Kaadu Yallih dudda tascasse astá lon, diggah nanu ken samad kibuk tan doynikit nukkuqeemil (Nabii Nuuc doynik kinnuk).

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَحَّةً مِنْ تَخْيِيلٍ وَأَعْتَدْنَا
وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُبُوْنِ ﴿٢٥﴾

لِيَاكُلُّوْمَنْ شَرَرِهِ وَمَا عَمِلْتُهُ أَيْدِيْهِمْ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ كُلَّهَا
مَمَاتُّهُتِ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

وَإِيَّاهُ لَهُمْ أَيْلُ نَسْلَحُ مِنْهُ الْهَارَ قِيَادًا
هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٢٨﴾

وَالشَّمْسُ تَحْرِي لِمُسْقَرِ لَهَا ذَلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢٩﴾

وَالْقَمَرُ قَدَّرَهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَلْعَرْجُونَ
الْقَدِيرُ ﴿٣٠﴾

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا أَيْلُ
سَابِقُ الْهَارِ وَكُلُّ فَلَّاكَ يَسْبَحُونَ ﴿٣١﴾

وَإِيَّاهُ لَهُمْ أَنَّا حَلَّنَا دُرْبَهُمْ فِي الْفُلُكِ
الْمَشْحُونُ ﴿٣٢﴾

- 42.** Kaadu Nabii Nuuc doynikih innah yan dawaanikiy edde feeraana keenih ginne.
- 43.** Kaadu fannek ken xuumusak (sutusak) nen, tokkel usun cateyna maloonuuy, usun mawaddiiman woo xumiyyak (sutusiyak).
- 44.** Ken cattam matan Nanu keenih abne racmattaa kee yimixxige waktî (udduruh) fan keenit abne hatkisiyya akke waytek Nel yaduureenî gidi.
- 45.** Ama koros addunyâ digaaláa kee akeerâ digaalák meesita Yallak nacror geytaanam keh keenik iyyan waqdi, usun too waqdi derre edde cabaanaah, kaxxa-mariinitaanah.
- 46.** Kaadu ken Rabbih astootik hebeltoh astáy keenih tamaate matan derre teetit cabak sugeenim akke waytek.
- 47.** Kaadu korosuk Yalli siinh yeceemik-tu acuwa keenik iyyan waqdi, koroosite mari yeemene marak iyyah; Yalli faxinnay askamuk yen mara naskamoo? Yeemene maraw isin massat yan mara hinniton baxxaqqa-le hoxih addat taniniyah akke waytek.
- 48.** A-xagni mawaqdiyy isin numma yacee mara tekkeenik itta koros.
- 49.** Israafil baantah inki xongolók-sa qambaalaanam malon, is garcik ken tabbixe usun sinni caagiidat keemaaritak.

وَخَلَقْنَاكُم مِّنْ تُرْبَةٍ مَّا يَرَكُونَ ﴿٤٣﴾

وَإِنَّ شَاءْ رَغِبُهُمْ فَلَا صِرَاطَ إِلَّاهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْقَدُونَ ﴿٤٤﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَنْتَعًا إِلَى حِلْبَنِ ﴿٤٥﴾

وَلَذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْ تَقُولُوا مَا يَأْتِي كُلُّ وَمَا
خَلَقْنَاكُمْ لَتَأْكُمْ تُرْجُونَ ﴿٤٦﴾

وَمَا أَتَيْتُهُمْ مِّنْ آيَةٍ مِّنْ عَيْتِ رَبِّهِمُ إِلَّا
كَأُنُوعَهَا مَعْرِضِينَ ﴿٤٧﴾

وَلَذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَنَا اللَّهُ فَالَّذِينَ
كَفَرُوا لِلَّذِينَ أَمْسَأْنَا إِلَيْهِمْ مِّنْ لَوْيَشَاءَ اللَّهِ
أَطْعَمَهُمْ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٨﴾

وَيَقُولُونَ مَقْدِرَهُنَا الْوَعْدُ إِنْ كُثُرَ صَدَقِينَ ﴿٤٩﴾

مَا يَنْظُرُونَ إِلَى الصَّيْخَةِ وَحِدَةً تَأْخُذُهُمْ
وَهُوَ يَنْخَصُّهُمْ ﴿٥٠﴾

- 50.** Tokkel usun sitta farriimaanam maduudaanaay, sinni maraa kee buxaaxî fanah ma-gacan.
- 51.** Nammay haytô baantá fuxsumtaah, edde luk usun too waqdi magooqak sinni Rabbî fansissikuk yawqen.
- 52.** Koros nadaamitak, nee gee finqaaw! ni-magooqak (kubuuruk) nee teyyeqem miyyaay itte? Keenil gacisak ah Yalli sinam edde xagniseemiy, farmoytit nummâ xaagu kak tecee kinni keenik iyyan.
- 53.** Israafil baantah inki xongolók-sa ken ugut magooqak edde yekkem mali, eddeluk usun inkih Ni-garil gaaboysimaanaah xayyoysiman cisab kee galtóh.
- 54.** Woo ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) nafsi tul ma-yandulluma. Kaadu addunyal abak sugteenimik-sa elle galtimtaanam manton keenik iyyan.
- 55.** Diggah woo ayró Jannatti mari ruffu edde iyyan niqmatat agxitan.
- 56.** Ken kee ken agabi iraawooval yanin qaraakiy (kaqaadid) amol cusuulah anuk.
- 57.** Usun Jannat addal maggo qaynatah yan caxâ mixu loonuu, faxaanaah esseraanam elle lon niqmootak.
- 58.** Xuwaw-le Rabbik nagaynan maxcó-lon.

فَلَا يَسْتَطِعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ
يَرْجِعُونَ

وَنُفْخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجَادِثِ إِلَى
رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ

قَالُوا يَوْمَ لَنَا مَمْبَعُ شَاءَ مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا
وَعَدَ اللَّهُمْ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ

إِنَّ كَانَتِ الْأَصِحَّةُ وَحْدَةٌ فَإِذَا هُمْ
جَمِيعُ الْأَدِيَنَاتِ مُحْضَرُونَ

فَالْيَوْمَ لَا ظُلْمٌ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا يُنْجَرُونَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَلَكُونَ

هُمْ وَزَوْجُهُمْ فِي طَلَالٍ عَلَى الْأَرْأَدِ
مُشْكُورُونَ

لَهُمْ فِيهَا فَكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَعُونَ

سَلَامٌ قَوْلَانِ رَبِّ رَحْمَنِ

- 59.** Woo ayró a-umeyniitow
moominiinik baxsima iyyan
korosuk.
- 60.** Yalli ken sahitak keenik iyyah ;
Aadam xayloy Yi-farmoytiith
arrabal sheetan aqbude waytaanaah
kaa kataate waytaanamal sin ma-
farriimiyoo, diggah usuk siinik
baxxaqqa-le naqboytak.
- 61.** Kaadu sin ma-amrisinniyoo dibuk
Yoo uqbuda iyyaanamah, ah
massa-le gita. (Islaam diini kinnuk)
- 62.** Nummah sheetanti maggo mara
siinik cakkik makehik kas-
kassoowa mara matakkaanaa
a-korosey?
- 63.** Ah-jahannam giráy addunyal kah
xagnisimak sugteeni keenik iyyan
akeeral.
- 64.** A-saaku tet culaay, teetit carara
Yallal koroositak sugteenimih
sabbatah.
- 65.** A-saaku ken afitte alifnaah ken
gaboobi neê luk yabta, kaadu ken
ibitte keenil sumaaqitta addunyal
abak sugen umaanéh.
- 66.** Faxinninoy intiita ken waysiisak
neneeh, duggu keenik haak nen,
toysa gitâ fanah sissikuk gexak
yeneng kaal taturaanamkeh, tokkel
mannal yableeniih intiita ken
waysisne way!
- 67.** Fanne nee tekkek ginó keenik
korisak neneeh, ken aracal ken
daffeynak nen, toysa fooca fan

وَأَمْتَرُوا إِلَيْهِمْ أَيْمَانَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٢٩﴾

* أَلَّمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ بَيْتِيَّ أَدَمَ أَنَّ لَا
تَعْبُدُوا إِلَّا شَيْطَانًا إِنَّهُ لَكُلُّ مُعْذُوفٍ
مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾

وَأَنَّ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِلَالَ كَثِيرًا أَفَلَمْ
تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُشِّطَتْ وَعَدُونَ ﴿٦٣﴾

أَصْلَوْهَا أَيْمَنَ يَمَّا كُشِّطَ تَكَفَّرُونَ ﴿٦٤﴾

الْيَوْمَ نَحْتِرُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَنَكِمُّنَا أَيْدِيهِمْ
وَتَشَهُّدُ أَجْلُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْنَشَاءَ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا
الصِّرَاطَ فَلَمْ يُصِرُّونَ ﴿٦٦﴾

وَلَوْنَشَاءَ لَمْسَحَنَا عَلَىٰ مَكَائِتِهِمْ
فَمَا أَسْتَطَعُو مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾

gexaanam duudak manannoony, wadir gacaanam duudak mananon.

68. Idoolitti iyyam fan qumri kak neyxeere num ginó kaak korisnaah, yooboke saakih innah kaa gacisna hebeebih (sabarah), amah abe Rabbi qhiyaamah ayró ken uguus waamih dudda leemil ma kas-kassoowaanaa?
69. Ni-farmoyta Mucammad ﷺ Qadar kaa mabarsinninooy, kaa ma-ceela (ma-yangibbiya) Usuk kalah luk yemeetem mali Kassis kee baxxaqqa-le Qhuraan akke waytek.
70. Ama Qhuraanal sorkocôbaxi (lubbi) kak nuwwa mara meesiisâ gidaay, korosul digaalâ maxcó nummattamkeh.
71. Lacak nanu keenih ginneh nanim mayablaanaa! Ni-gaboobi abteemik, eddeluk usun kaa yamlikeenih (ikoytah kaa lon).
72. Kaadu kaa (lac kinnuk) keenih qanneh, tokkel tu-kaak feeraanaah, tu-kaak yakmeenih.
73. Kaadu lacat maggo tuxxiq kee can kaak nakaanam lon, a-niqmat keenih abe Rabbi ma-faatitaanaa?
74. Kaadu koros Yallak kalah yaqbuden yallitte haysitte Yallih digaalák ken cattam keh.
75. Ken yallitte cató keenik maduddaay, koros kee ken yallitte inkih girâ digaaláh

وَمَنْ نُعَمِّرُهُ نُتَكَبِّرُ هُنَّ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا
يَعْقُلُونَ ﴿٦٨﴾

وَمَا عَمِّنَنَا الشِّعْرُ وَمَا يَنْتَعِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا
ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مِّنْ مِّنْ ﴿٦٩﴾

لَيُنذَرَ مَنْ كَانَ حَيَا وَيَحْقِقُ الْقُولُ عَلَى
الْكُفَّارِ ﴿٧٠﴾

أَوْلَئِرَ قَدْ أَنَا حَلَقْنَا لَهُمْ قَمَّا عَمِلْتَ أَيْدِيَنَا
أَعْلَمَاهُمْ لَهَا مَلِكُونَ ﴿٧١﴾

وَذَلِكَنَّهَا أَهْمَمُ فِيهَا رُكْبُهُمْ وَمِنْهَا
يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَفْعٌ وَمَسَارِبٌ أَفَلَا
يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

وَلَنَخْدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لَعَلَّهُمْ
يُنَصَّرُونَ ﴿٧٤﴾

لَا يَسْتَطِعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنُدٌ
مُّحَضَّرُونَ ﴿٧٥﴾

gaaboysimaanaah xayyoysiman tu-sittah xiqe kal.

76. Toysa a-nabiyow usun
Yallal koroositaanaah, koo
dirabboysaanamih maxcó koo
rookise waytay, diggah nanu
qellisaanam kee yaybulleenim
inkih keenik naaxigeeh ken elle
galtenno.
77. Ama seehadaytuy qhiyaamah ayró
yangaddee mayablannaal! Diggah
nanu daacoyti tiffak kaa ginnem,
tokkel usuk baxxaqqale giddeyna.
78. Kaadu ama giddeyni faxxiime
wayta ceelallo Neh yoogoreeh,
isi ginó hawweeneh (habbaaleh).
Lafoofi iyyi yaynuwwee is
bululteeh, rumah anuk iyye?
79. Kaak ixxic nabiyow; naharsi adda
tet gine Rabbi tet yaynuwwe!
Usuk isi ginó inkih yaaxigi, kaak
qellittam matan.
80. Usuk anxaxin cooxuk girá siinih
yeeyeeqe Rabbi kinni, tokkel isin
woo cooxuk girá ursuttan.
81. Kaadu qaranwaa kee baaxó gine
Rabbit seehadah innah tanim ginaah
gacsam ma-duudaa? Yeey, Usuk
duudah. Kaadu Usuk ummaanim
giné, ummaanim yaaxigi.
82. Yalli tu-abam faxa waqdi cagalah
kay amri wohiimik tik-iyyaama,
edde luk wohim edde takke!
83. Ummaanimih reedá gabat kak tan
Yalli saytunnoooweh, cisab kee
galtóh kaâ fanah gacsimtan.

فَلَا يَحْرُنَّكَ قَوْلُهُمُ إِنَّا عَلَمَ مَا يُسْرُونَ وَمَا
يُعْلَمُونَ

(٧١)

أَوْلَمْ يَرَ الْإِنْسَنُ أَنَّا حَقَّنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ
فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

(٧٢)

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ حَلْقَةً وَقَالَ مَنْ
يُنْحِي الْعِظَمَ وَهِيَ رَفِيمٌ

(٧٣)

فُلْ يُحْكِيهَا الَّذِي أَشَاهَاهَا أَوَّلَ مَرَّةً وَهُوَ
بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

(٧٤)

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ السَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا
فَإِذَا آتَيْتُمْ مِنْهُ تُورُقُدُونَ

(٧٥)

أَوْلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
يُقْدِرُ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
الْخَلُقُ الْعَلِيمُ

(٧٦)

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ

(٧٧)

فَسُبْحَانَ الَّذِي يَدْعُهُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

(٧٨)

SUURAT AS-SAAFFAAT

Makkal Obte, 182 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli malaykay missoowiyyah missowtal xiibite.
2. Kaadu Yalli qamburre foorisiiyyah foorissha (wakayah wakayta) Malaykal xiibite.
3. Kaadu Qhuraan kee Dikri akriyiyah takriye malaykal xiibite.
4. Diggah seehaday sin Yallay taqbudeeni inkittuk qibaadá kaah caglisa iyyaanamal xiibite.
5. Usuk qaranwaa kee baaxóoy, ken nammayih fanal taniimih Rabbi, kaadu usuk ayrô mawqooqii kee ayrô kormaamî Rabbi kinni.
6. Diggah Nanu addunyâ qaran cutuukat bilqisneh.
7. Kaadu ummaan sheetanay Yallih taaqatak yewqek, qaran cutuukat dacrisna.
8. Sheetoona qaran mataafaay, irô qaraanal tan Malaykah yab taabbem madudda, kaadu ummaan kabuk qambisimta.
9. Woo ankactuk xiiriysimaanaah, amurruqe wayta digaalá-lon akeeral.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّافَاتِ صَافَاتٌ ١

فَالْتَّرِحَاتِ رَجَارٌ ٢

فَالثَّنَائِيَاتِ ذَكَرٌ ٣

إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوْلَهُدٌ ٤

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ

الْمَشْرِقِ ٥

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَافِرِ ٦

وَحْفَظَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ٧

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلِلِ الْأَقْعَادِ وَيَعْدُونَ مِنْ كُلِّ

جَانِبٍ ٨

دُخُورًا وَآهَمُ عَذَابًا وَاصِبُ ٩

- 10.** Sheetoona Malaykak sissikuk qawta qangara akke waytek yaabbeenim maduudan, tokkel ura dabiitay ken cararisa ken kataata.
- 11.** Nabiyow toysa ken esser ginoh usun gibdoonu innaa hinnay Nanu ginnem gibdim ginoonak? Diggah nanu xankab itta kallay gabat kaftak ken ginne (ken abba Aadam kinnuk).
- 12.** Wonna hinnay nabiyow koo dirabboysaanaah, qhiyaamah ayróh ugut yangaddeenim qajjibsittah usun kol anqaasak.
- 13.** Hawweeneenim ken kassiisan waqdi kas elle mageyaanaay, edde mayantifigan.
- 14.** Kaadu atu Nabii kinnitom tascasse astá yablen waqdi teetil anqasaanaah qajjibsitan.
- 15.** Kaadu atu luk temeetem kalah tu-hinna, baxxaqqa iyya baab akke waytek kaak iyyen.
- 16.** Rabneeh burtaay lafoofi nakke waqdi, nanu diggah nuwwuk ugtentnoo ninni magooqak? (Qhiyaamah ayró kinnuk)
- 17.** Kaadu nek naharsi abbobtiy warrayte ugtelee iyyen?
- 18.** Yeey, ugtetton keenik ixxic nabiyow; isin xixxibaaneey, qunxaane-luk.
- 19.** Cagalah is Israafil baantah inki xongoló, eddeluk usun magooqak

إِلَمْ أَنْ حَقِيقَ الْحَكْمَةَ فَاتَّبَعَهُ وَشَهَابٌ
تَّقِيفٌ ١٠

فَأَنْتَفَهْلَهْ هُوَ شَدِّخْلَقًا أَمَّ مَنْ خَلَقَنَا إِنَّا
خَلَقَنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِيمٌ ١١

بَلْ يَعْجِبُهُ وَيَسْخَرُونَ ١٢

وَلَادَدُكُرُوا لَآيَدِيَنْ كُرُونَ ١٣

وَلَدَارَأَوْ إِيَّاهَ يَسْتَسْخِرُونَ ١٤

وَقَالُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِخْرِيُّونَ ١٥

أَعْدَامَتْنَا كُنَّتْرَابَا وَعَظِيمًا إِنَّا لَمْ يَعُوْنَ ١٦

أَوْ إِبَابَؤُنَا الْأَوْنَ ١٧

قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَجِرُونَ ١٨

فَإِنَّمَا هِيَ زَجَرَةٌ وَحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ١٩

ugtaanaah sinnik abaanam
qambaalitan.

20. Nee gee finqaaw! ah cisaabaay
galtóh ayró iyyan (qhiyaamah ayró
kinnuk).
21. Ah-meklah ayróy ginô fan qadlil
edde meklaanay isin dirabboysak
sugteeni keenik iyyan.
22. Malaykak iyyaanah; koroosite
maraa kee koroosannul ken
kataateeh ken ceela maraay, usun
Yallak kalah aqbaduk sugeenim
gaaboysa!
23. Eddeluk jaciim deqsitta giráh gita
keenih escessa.
24. Kaadu siraat garil ken eyseeda,
diggah usun addunyal abeenimik
esserimaanahak.
25. Maca litoonuuh, itta kah cate
waytaanam addunyal itta kah catak
sugten innah keenik iyyan ken
sahitak.
26. Wonna hinnay usun asaaku
(qhiyaamah ayró kinnuk) Yallih
amrih gabá yeceenih xixibaane
luk.
27. Korosuk mariiy marat afkanuk
keemaaritak itta esseran,
28. Diggah isin cakki-le kabuk nee
gutuqak net amaatuq sugteenihi,
baatil net bilqisak sugten iyyen
kattaate mari katayen marak.
29. Katayen mari keenil gacisak,
wonna hinnay isin nummayse
marah ma-suginniton keenik iyyan.

وَقَالُوا إِنَّمَا تَهْدَى أَيُّومُ الْدِينِ ﴿٦﴾

هَذَا يَوْمٌ لِّفَصْلِ الظَّالِمِينَ كُثُّمٌ يَهُ تُكَبِّرُونَ ﴿٦١﴾

* أَخْشِرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَلَا وَرَجْعٌ مَّا كَانُوا
يَعْدُونَ ﴿٦٢﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحَّامِ ﴿٦٣﴾

وَقَوْهُمْ لِّئَلَّهِ مَسْعُولُونَ ﴿٦٤﴾

مَا لِكُمْ لَا تَأْتِصُرُونَ ﴿٦٥﴾

بَلْ هُمْ أَلْيَوْهُمْ مُّسْتَشْجِعُونَ ﴿٦٦﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَسْأَءُونَ ﴿٦٧﴾

فَالَّذِينَ لَمْ يَكُنْ كُثُّمًا تُؤْتَنَاعِنَ الْيَعْمَينَ ﴿٦٨﴾

فَالَّذِينَ لَمْ يَكُنُوا مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٩﴾

- 30.** Kaadu nanu sin amol qandey iimaanak sin edde waasna luk masuginnino, wonna hinnay isin dambit caddok tature marah sugten.
- 31.** Tokkel ni-Rabbih maxcó inkih nel nummatteh, diggah nee kee sin digaalá tammoysenno.
- 32.** Eddeluk Yallih gitaa kee iimaanak sin makkosneh, diggah nanu siinik dumaak makkooote marah sugne.
- 33.** Toysa diggah usun woo ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) digaalál yangaleenih addunyal umaanél yengeleenimih sabbatah. (kattaate maraa kee katayen mara kinnuk).
- 34.** Diggah nanu umeyniitik tamannah abna.
- 35.** Diggah usun (koros kinnuk) inki Yallak-sa cakkil yaqbuden Yalli mayan ixxica keenik iyyan waqdi, kaxxa-mariinitak sugen addunyal.
- 36.** Kaadu nanu diggah ninni yallitteh qibaadá gad-abé cabulih sabbatah cabnoo iyyen? (woh kak iyyaanam Yallih farmoya kinnuk)
- 37.** Wonna hinnay Nabii cakki baaheeh (Qhuraan kee Yalla inkittoysaanam kinnuk) farmoytit nummaysak yemeete.
- 38.** A-korosey isin diggah qansarissa digaalá tammoersetton qhiyaamah ayró.
- 39.** Kaadu addunyal umaanék abak sugteenimik-sa elle galtimtaanam manton akeeral.

وَمَا كَانَ لَنَا عِلْمٌ كُمْ مِّنْ سُلْطَنٍ بِلَكُنْتُمْ قَوْمًا
ظَلَّغِينَ ﴿٢٦﴾

فَحَقٌّ عَلَيْنَا قُولٌ رَبَّنَا إِنَّا لَدَاهُ أَقْوَنَ ﴿٢٧﴾

فَأَعْوَيْنَا كُمْ إِنَّا كَانَ أَعْوَنَ ﴿٢٨﴾

فَإِنَّهُمْ لَوْمَدُوا فِي الْعَذَابِ مُشَرِّكُونَ ﴿٢٩﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعِلُ يَا مُجْرِيَنَ ﴿٣٠﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣١﴾

وَيَقُولُونَ إِنَّا لَتَارِكُونَ إِلَهَنَا شَاعِرٌ
مَجْهُونٌ ﴿٣٢﴾

بَلْ جَاءَ بِالْحِقْ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٣﴾

إِنَّكُمْ لَذَّا يَقُولُونَ الْعَدَابُ أَلَّا يَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

وَمَا يُجْزِئُنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

- 40.** Yallih naqoosay qibaadá kaah caglissey Yalli isi racmat caglise akke waytek qansarissa digaalák naggowtam matan.
- 41.** Woo meqe maray Yalli doore yimixxige quusiy (rizqhiy) aggiriqqewaa lon.
- 42.** Woo rizqhi maggo caxâ mixu, usun Yalli keenih abe konnabá luk.
- 43.** Waara niqmat-le Jannootah addal yanin,
- 44.** Qaraakiy amol sitta fan afkanuk.
- 45.** Maqjin deqsitta daráh gocoyuk kibuk yan kaaqon keenit meksima.
- 46.** Ama gocoy qadóh, yaaqube marah satta-le.
- 47.** Usuk kas mabeyaay, amô berra mali kaadu usun kaat mayaskiran (madoomitan).
- 48.** Kaadu ken xaql saytun agabuy sinni baqoltik-sá num fanah waktewaay, qax-meqe intiita-le lon.
- 49.** Ama agbih weeló dansinte naalay gabá xage wayteh inna-le qidih.
- 50.** Tokkel jannatti mari, mariiy marat keenik yafkune addunyal keenil taturtem itta esserak.
- 51.** Jannatti marak yaabe num iyyeh; diggah anu rabak lakal tan manó yangadde kataysa luk suge addunyal.
- 52.** Diggah atu nummaysa marâ tanitoo? yok axcuk suge.

إِلَّا عِبَادُ اللَّهِ الْمُحْكَمُونَ ﴿٤١﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿٤٢﴾

فَرَأَهُ وَهُمْ مُكْحَلَفُونَ ﴿٤٣﴾

فِي جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٤٤﴾

عَلَى سُرُورٍ مُتَقَبِّلِينَ ﴿٤٥﴾

يُطَافُ عَيْنَهُمْ بِكَلِّ مِنْ مَعِينٍ ﴿٤٦﴾

بِحَضَاءَ لَذَّةِ لِلشَّرِيبِينَ ﴿٤٧﴾

لَا فِيهَا عَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنَزَّهُونَ ﴿٤٨﴾

وَعِنْهُمْ قَصْرُ الظَّرِيفِ عَيْنٌ ﴿٤٩﴾

كَانُوا هُنَّ يَصْنَعُونَ مَكْحُونٌ ﴿٥٠﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥١﴾

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِلَيْكَ أَنَّ لِي قَرِينٌ ﴿٥٢﴾

يَقُولُ أَئْنَكَ لَمَنْ أَلْمَصَدِيقَنَ ﴿٥٣﴾

53. Rabneeh, burtaay, lafoofi nakke waqdi, diggah nanu ugutnaah, cisab nek abaanaah, ninni taamoomil galtimennoo? yok axcuk suge.

أَعْذَمْتَنَا وَكُنَّا لَيْلًا عَظِيمًا لَّهُمَا نَالَ الْمَدِينُونَ ﴿٣٥﴾

54. Woo moominti Jannatal isi kataysiisik, isin girát yoo lih maay boosittan woo korostih caalat nabaluh? Iyya.

قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُّطَّلِّعُونَ ﴿٣٦﴾

55. Eddeluk bossu iyyeeh, jaciim deqsitta girák gudel (guddaqtal) kaa yuble.

فَأَطْلَعَ فَرَأَاهُ فِي سَوَاءِ الْجَهَارِ ﴿٣٧﴾

56. Yallal xiibita immay, diggah yoo finqise raarte koo oggolinniyoy, kaak (kay kataysay addunyal rabak lakal manó tanim angadduk suge kinnuk) iyya woo moominti.

قَالَ تَالَّهُ إِنِّي كَدَّ لَتُرْدِينَ ﴿٣٨﴾

57. Kaadu yi-Rabbi isi muuxxóh tirri yoo heewannay, kôo luk girál xayyoysimeeh tet cule marih num akkuk-en.

وَلَوْلَا يَقْسِمَ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٣٩﴾

58. Nanu waaraah rabewaa mara hinninom hinnaa?

أَفَتَأْخَنُ بِمَيْتَيْنَ ﴿٤٠﴾

59. Marabna nek naharsi rabay addunyal abne akke waytek, kaadu nanu diggalsimewaa mara hinnino innaa Jannat culleek lakal?

إِلَّا مَوْتَنَا الْأَوَّلِيٌّ وَمَا تَخَنُّ بِمُعَدَّدِينَ ﴿٤١﴾

60. Diggah nanu niqmatak edde nanim, usuk kaxxa affaafa.

إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٤٢﴾

61. Annah yan niqmatay duddaleh taamita mari toysa taamitay addunyal.

لِمِثْلِ هَذَا فَلَيَعْمَلُ الْعَنْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

62. Woo weeló kak taturte jannatih niqmatanna, qibnaytiinoh taysem,

أَذْلَكَ حَيْرَنْبُرْلَا أَمْ شَجَرَةُ الْرَّقْمُ ﴿٤٤﴾

hinnay zaqhquum deqsitta caxay
cooxuk gactah taniy jahannam
addal tani tayseeh?

63. Diggah nanu korosuh aqayyaareh (mokkoroh) tet abne (zaqhquum kinnuk).
64. Diggah is jaciim deqsitta girák ragidik tawqe caxa.
65. Tet mexexi diggah usuk sheetoonâ moyyaayih inna-le qaxumaaneh.
66. Eddeluk diggah usun teetik yakmeeniih, bagitte teetik kiban.
67. Tohuk lakal diggah tet bagul niqna kak caddok taturte leeh daragu-lon maaqabah.
68. Too digaaláh lakal diggah gacsimeyna keenik jaciim deqsitta girâ fanah takke.
69. Diggah usun sinni abbotti makkooote marah geen.
70. Usun wohul ken katayyu yasissiken.
71. Kaadu Nummah nabiyow kumarak duma naharsi marak maggo mari makkooote.
72. Kaadu nummah Yallih digaalák ken meesissa farmoytit keenih rubne addunyal.
73. Tokkel meesiisen marih ellecabo kah tekke inna wagitey (cubbusey) nabiyow.
74. Yallih naqoosay Yalli isi racmatat caglisey naggoyse akke waytek,

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيرِ ﴿٦٥﴾

طَلَعَهَا كَانَهُ رُؤُسُ الشَّيْطَانِ ﴿٦٦﴾

فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا فَلَوْنَ مِنْهَا أَبْطَلُونَ ﴿٦٧﴾

ثُلُثَانٌ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشُوَّكٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٨﴾

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ إِلَى الْجَحِيرِ ﴿٦٩﴾

إِنَّهُمْ أَقْرَءُوا بِآيَاتِنَا هُمْ ضَالِّونَ ﴿٧٠﴾

فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَكُونَ ﴿٧١﴾

وَلَقَدْ ضَلَّ قَاتِلُهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٣﴾

فَأُنْظُرْ كَيْفَ كَارَ عَرْقَبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٧٤﴾

إِلَّا عِبَادُ اللَّهِ الْمُخَلَّصُونَ ﴿٧٥﴾

qibaadá kaah caglisseenimih
sabbatah.

75. Yalli xiibitak iyyeh; Nabii Nuuc
neh seeceh kay maral qokol kaah
nakkem keh, tokkel nanu kaa
oggola marak yayse mara kinnino.
76. Kaadu kaa kee kay buxah maraay,
moominiiny kaâ luk teemene
kaxxa gibdak naggosneh (leet
xuunumaanamak, sutaanamak).
77. Kaadu kay samad raaqe mara ken
abne, kay mari leet bayeek gamadal.
78. Kaadu meqe xagar-xagoo kee fayla
kay amol cabne ellecabô maray
kaak lakal yamaatuwaah arrabat.
79. Sinam addal Nabii Nuucuh saayaay
nagaynan cabne.
80. Diggah nanu meqe mara tonnal
galatna.
81. Diggah Nabii Nuuc ni-naqoosay
teemeney Yallah qibaadá caglissek
numuk teyna.
82. Tohuk lakal aki maray kaa
dirabboye leet xuumusneeh
(sutusne) finqisne.
83. Kaadu diggah kay (Nabii Nuuc
kinnuk) gital kaa kataate marat
Nabii Ibraahim yan.
84. Isi Rabbil saytun sorkocô baxa
luk yemeete waqdi Yallat agleyta
haamak.
85. Isi abbaa kee isi marak Yallak
kalah maca taqbuleniih iyye waqdi
ken assacakkuk?

وَلَقَدْ نَادَنَا تَنافُعٌ فَلَيَعْمَلُ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ وَمِنَ الْكَرْبَ أَعْظَمِيرِ ﴿٧٦﴾

وَجَعَلْنَا لَذِكْرَهُ هُمُ الْأَبْقَارِ ﴿٧٧﴾

وَتَرَكَ عَلَيْهِ فِي الْأَخْرَى ﴿٧٨﴾

سَلَّمٌ عَلَىٰ فُوحٍ فِي الْعَامِينَ ﴿٧٩﴾

إِنَّا كَذَلِكَ بَخْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾

إِنَّهُ وَمِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾

ثُمَّ أَعْرَفُنَا الْأَخْرَى ﴿٨٢﴾

* وَلَئِنْ مِنْ شَيْعَتِهِ لَا يَبْهِمَ ﴿٨٣﴾

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ يُنَقْلِبُ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

إِذْ قَالَ لِأَيْهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾

86. Yallak kalah gersi yallitte diraabah taqbudenim faxxaanaa?
87. Tohul ginô Rabbi maca siinik abelem takkaleeniih, Yallak kalihim tuqbudeenik?
88. Tokkel ken qiidih keenil luk yawqeemik malkitih cutuukâ fanah wagittoh wagga hee.
89. Edde luk diggah anu biyaakitah keenik iyye.
90. Edde luk derre kaat cabba heenih gexen.
91. Eddeluk ken yallitte fan sissikuk kelli iyeeh (malgiyeh) matakmaanaa? iyye keenil anqasak.
92. Maca liton kah yaabe waytaanaah essero yol kah gacse waytaanam keenik iyye Nabii Ibraahim?
93. Edde luk Nabii Ibraahim keenit yufkuneh migdi gabah godmat ken aagaruk.
94. Tokkel sissikuk naqabu luk kay mari kaah fan yufkuneeh nanu tet naqbudeeh, atu tet taggilee kaak iyyen.
95. Isin sinni gabah urtaanam taqbudeenii, sin gine Rabbî qibaadá cabba hayteenih keenik iyye.
96. Yalli sin kee isin abba haytaanam gineh anuk?
97. Nabii Ibraahim Yaabah keenik yeysé waqdi, tokkel kay mari uma

أَيْفِكَةَ الْهَمَّةِ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾

فَمَا ظَنَّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

فَنَظَرَ نَظَرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾

فَرَاغَ إِلَيْهِمْ فَقَالَ أَلَا كَانُوكُمْ ﴿٩١﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾

فَرَاغَ عَنْهُمْ ضَرِبًا يُلَيِّنُونَ ﴿٩٣﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفَوْنَ ﴿٩٤﴾

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجِحُونَ ﴿٩٥﴾

وَاللَّهُ حَلَّكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

قَالُوا أَبْوَالَهُمْ يُنْذِكُنَا قَلْمَوْنُ فِي الْجَحِيرِ ﴿٩٧﴾

malah kaah malseeh xiso kaah xisaay jaciim deqsitta girát kaa gasiya (qambisa) iyyen.

- 98.** Kay mari uma malah kaah malseeh, guba raaqa mara ken abneeh, Nabii Ibraahim girák amaanah yewqe.
- 99.** Kaadu Nabii Ibraahim iyyeh; diggah anu guuroh inni Rabbî fan gexaah usuk tirri yoo heele (yoo ascassele).
- 100.** Nabii Ibraahim Yi-Rabbow meqe marih loowot yan baxa yoh acuw iyye.
- 101.** Eddeluk dooqá kaak oggolleeh kaxxa xiq-le baxal kaa aylikumusne (berrakisne).
- 102.** Ismaaqil yembeeh barak abballuk taamáh edde gexa caddo yoofe waqdi, yi-baxaw diggah anu soonol koo asguudem ublek, a-caagid wagitey maca kot ceela? Kaak iyye. Yi-babbaw elle amrisimtem ab, wohul Yalli faxek yisbire marih numuh yoo geettok kaak iyye.
- 103.** Edde luk Yallih amri oggolen waqdi (Nabii Ibraahim kee baxa kinnuk) abba seltah (xabanah) kaa oobise kaa yasgaaduh.
- 104.** Kaadu kaa secneh kee Ibraahimow axcuk.
- 105.** Nummah table soonó nummasseh, diggah nanu tonnal galatna meqe mara iyye Yalli.

فَأَرَادُوا إِبْرَاهِيمَ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُ أَلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾

وَقَالَ إِبْرَاهِيمَ لِهِبْلِ إِلَى رَبِّي سَيِّدِنَا مُحَمَّدِينَ ﴿٩٩﴾

رَبِّ هَبْلٍ مِّنْ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٠﴾

فَبَشَّرَنَاهُ بِعِلْمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾

فَلَمَّا بَغَّ مَعَهُ السَّعَى قَالَ يَبْرُئُ إِبْرَاهِيمَ فِي الْأَنَامِ أَنِي أَذَّبْحُكَ فَأُنْظِرُكَ مَا تَرَوْتَ قَالَ يَتَأْبَتْ أَعْلَمُ مَا تُؤْمِنُ رَسَّتْجُدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٢﴾

شَاءَ اللَّهُ مِنْ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٣﴾

فَلَمَّا أَسْلَمَتَهُ لِلْجَبَّارِينَ ﴿١٠٤﴾

وَنَذَرَنَاهُ أَنْ يَتَبَرَّهِيُّرُ ﴿١٠٥﴾

فَدَصَدَّقَتِ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ بَخْرِيُّ
الْمُحَسِّنِينَ ﴿١٠٦﴾

- 106.** Diggah ta-amri (ku baxih masgaada kinnuk) is-baxxaqqa itta aqayyaare kinni.
- 107.** Kaadu nanu kaxxa maruwih (marugih) masgaadal kaa wadne (Ismaaqil kinnuk).
- 108.** Kaadu Nabii Ibraahimih meqe xagar-xagoo kee fayla kay amol cabne elle cabô maray kaak lakal yamaatuwaah arraabat.
- 109.** Yallih xaquk nagaynan Nabii Ibraahimil yanay.
- 110.** Nabii Ibraahim kah galatne innah meqe mara tonnal galatna.
- 111.** Diggah Nabii Ibraahim ni-naqoosay teemenek numuk teynya.
- 112.** Kaadu Nabii Ibraahim Iscaaqh deqsita baxay Nabii yakkuwaay meqe marak numuk teynah yanil kaa ayti-kumusne (berrakisne).
- 113.** Kaadu kaa (Ibraahim) kee Iscaaql barkat oobisne, kaadu ken nammayih samadak isi nafsih meqe num keenik yaniih, baxxaqqa-le dulmih koroosannut isi nafsi yadlume num keenit yaniih.
- 114.** Yalli nummah xiibitak iyyeh; Nabii Muusaa kee Nabii Haaruun nabuwwannut gunneh.
- 115.** Kaadu ken nammay kee ken mara naggosneh kaxxa gibdak (xuumiyya kinnuk).

إِنَّ هَذَا الْهُوَ الْبَلْوَةُ الْمُبِينُ ﴿١٦٧﴾

وَقَدِّيْنَاهُ بِذِيْجَ عَظِيْمٍ ﴿١٦٨﴾

وَتَرْكَدَعَيْنَاهُ فِي الْآخِرَيْنَ ﴿١٦٩﴾

سَلَّمٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿١٧٠﴾

كَذَلِكَ تَحْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧١﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

وَيَشَرَّأَنَّهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيَّاً مِنَ الْصَّالِحِينَ ﴿١٧٣﴾

وَبَنَرَكَعَيْنَاهُ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرَيْثِهِمَا
مُحْسِنٌ وَطَالِبٌ لِنَفْسِهِ مُمِينٌ ﴿١٧٤﴾

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَرُونَ ﴿١٧٥﴾

وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمُهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿١٧٦﴾

- 116.** Kaadu ken qokolleeh, usun firqawnaa kee firqawni marak yayse mara yekken.
- 117.** Kaadu tawraat kitaabay baxxaqqaa iyya ken nammayah necee.
- 118.** Kaadu ken nammay massa-le gital (Islaam diini kinnuk) tirri hayne.
- 119.** Kaadu meqe xagar-xagoo kee fayla ken nammayah amol cabne ellecabô maray keenik lakal yamaatuwaah arrabat.
- 120.** Yallih xaquq nagaynan Nabii Muusaa kee Nabii Haaruunul yanay.
- 121.** Diggah ken nammay kah galatne innah nanu meqe mara tonnal galatna.
- 122.** Diggah ken nammay Ni-naqoosay teemenek nammayak teyna.
- 123.** Kaadu diggah Nabii Ilyas rubsumte farmoytiitik numuk teyna.
- 124.** Isi marak israa-iil xaylok Yallak ma-meesittaanaa? iyye waqdi keenih cus nabiyow.
- 125.** Numtin-welluy baqla deqsita taqbudeeniih, ginó-abák yayse gineynih qibaadá cabtaanaa?
- 126.** Yalli sin Rabbiy sin gineey, siinik naharsi abbotti gine Rabbi kinni.
- 127.** Eddeluk kay mari kaa dirabboyseeh, diggah usun gaaboysime loonuuuh xayyowsime-lon girâ digaaláh.

وَنَصَرَ رَبُّهُمْ فَكَانُوا هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٦٦﴾

وَإِذَا تَبَيَّنَ لَهُمَا أَكْتَابُ الْمُسْتَدِينَ ﴿١٦٧﴾

وَهَدَىٰ نَفْسَهُمَا أَصْرَاطُ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٦٨﴾

وَتَرَكَّبَتْ نَعَيَّهُمَا فِي الْأَخْرِيَتِ ﴿١٦٩﴾

سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهُرُونَ ﴿١٧٠﴾

إِنَّا كَذَلِكَ بَخْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧١﴾

إِنَّهُمَا مِنْ عَبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

وَإِنَّ إِلَيْسَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٣﴾

إِذْ قَالَ لِقَوْمَهُ الْأَتَسْقُونَ ﴿١٧٤﴾

أَنْ دُعُونَ بَغْلًا وَنَدْرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٧٥﴾

اللَّهُ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَرَبُّ إِبْرَاهِيمَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمْ يَحْضُرُونَ ﴿١٧٧﴾

- 128.** Yallih naqoosay Yalli isi racmat caglissey naggoyse akke waytek qibaadá kaah caglisseenimih sabbatah.
- 129.** Kaadu Nabii Ilyaaas meqe xagar-xagoo kee fayla kay amol cabne ellecabô maray kaak lakal yamaatuwaah arrabat.
- 130.** Yallih xaquk nagaynan Nabii Ilyaaasal yanay.
- 131.** Diggah Nabii Ilyaaas kah galatne innah Nanu meqe mara tonnal galatna.
- 132.** Diggah Nabii Ilyaaas ni-naqoosay teemenek numuk teyna.
- 133.** Kaadu diggah Nabii Luut rubsumte farmoytiitik numuk teyna.
- 134.** Nabiyyow keenih cus; Nabii Luut kee kaal yeemene mara inkih digaalák naggosne waqdi.
- 135.** Idaltô daaqaynay (Nabii Luut barra kinnuk) digaalát raaqe maray finqíté luk raaqté akke waytek koroositteemih sabbatah.
- 136.** Lakat Nabii Luut marak aka maray raqqayey kaa dirabboye bayisneh.
- 137.** Kaadu diggah isin Makki maraw ken abuural taturak maacissan.
- 138.** Kaadu bar elle taturtaanahak kas elle mageytaanaa? Ken geytem sin geytaamak.

إِلَّا عَبَادَ لِلَّهِ الْمُحْلَصِينَ ﴿١٧٦﴾

وَتَرْكَعَاعَيْهِ فِي الْآخِرَتِ ﴿١٣٩﴾

سَلَّمَ عَلَى إِلَيْهِ يَسِينَ ﴿١٢٦﴾

إِنَّا كَذَلِكَ تَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٣﴾

وَإِنَّ لُوطًا لِمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾

إِذْ بَخَسَتْهُ وَأَهْلَهُ وَاجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾

إِلَّا عَجَزُوا فِي الْفَتِيرِينَ ﴿١٣٥﴾

شَدَّمَنَا الْأَخِرَتِ ﴿١٣٦﴾

وَإِنَّكُمْ تَمُرُونَ عَلَيْهِمْ مُضِيِّجِينَ ﴿١٣٧﴾

وَبِأُتْلِيلٍ أَفَلَا تَقْعُلُونَ ﴿١٣٨﴾

139. Kaadu diggah Nabii Yuunus rubsumte farmoytiitik numuk teyna.

وَإِنَّ يُوسُفَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٧﴾

140. Nabiyyow keenih cus ; Nabii Yuunus isi marih naqabuh sinaamak kibuk tan doynik fan kude waqdi.

إِذْ أَبْقَى إِلَى الْفُلُكِ الْمَشْحُونَ ﴿١٦﴾

141. Kaxxa haffó woo doynik marteeh tokkel meesiten waqdi doynik mari saami caxxa qideeh, Nabii Yuunus saami-caxxal kak yeysen marih num yekke.

فَسَاهَمَ فِي كَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٧﴾

142. Badat kaa qideeniih, eddeluk kullunti kaa yunxuqe, usuk assacokka lem baahe numuh anuk.

فَالْتَّقِمُهُ الْجَوْتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٨﴾

143. Diggah usuk Yalla maggom cusa marih numuh suge wannay,

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ السَّيِّئِينَ ﴿١٩﴾

144. Kullinti bagut edde ugtan ayrô fan sugak yen (qhiyaamah ayrô kinnuk).

لِلَّذِي فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُجَعَّلُونَ ﴿٢٠﴾

145. Eddeluk kullinti baguk baddi afal deebol kaa qambisne usuk lakmisak.

* فَنَبَذَنَهُ إِلَى الْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيرٌ ﴿٢١﴾

146. Yaqhtiin deqsita cooxuk caxá (xalâ caxá kinnuk) kay amol nuysubuke.

وَأَنْبَثْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِيلِينَ ﴿٢٢﴾

147. Kaadu kay marak bool alfi yakke marah kaa rubne, hinnay wohuk fulaanah.

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مَائِةِ أَلْفٍ أَوْ يَرِيدُونَ ﴿٢٣﴾

148. Eddeluk kaa nummayseeniih, edde raban wakti keenik yamaatem fanah ken hatkisneh.

فَأَمَمُوا فَقَتَّعُوهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿٢٤﴾

149. Eddeluk nabiyyow ken esser; ku-Rabbi say-xaylo leeh, usun lab-xaylo loonuu!

فَأَسْتَقْتَهُمْ أَرْبَعَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿٢٥﴾

- 150.** Hinnak Malayka sayyoh ginnee usun abaluk?
- 151.** Oobbiyooy! diggah usun sinni diraabah iyyaanah,
- 152.** Yalli xaleh iyyan, diggah usun dirableelá kinnuk.
- 153.** Yalli say-xayló dooritee lab-xaylok?
- 154.** Kee a-maraw maca liton! Mannel mekeltan Yallah say-xayló teexegeeniih, sinnih lab-xaylo teexegen waqdi?
- 155.** Makassittaanaa! Yalli barráa kee xaylo aallewaah, kak saytunnoowem?
- 156.** Hinnak baxxaqqa iyya sumaq litoonuu a-itthaanamal?
- 157.** Toysa sin kitaabay Yallih xaquk litoonu baahay, a-itthaanamal numma yacee mara tekkeenik keenik iyyan.
- 158.** Koros Yallaa kee Malaykâ fanal ramaddiinuu kee lagó heen, nummah malaykâ teexegeh diggah usun (koros kinnuk) girá digaalál gaaboysime loonuu xayyoysime loonum qhiyaamah ayró.
- 159.** Yalli saytunnooweh kaa ceele waytaamay koros kaa edde weelossak.
- 160.** Yallih naquoosay Yalli isi racmatat caglisay kaa ceele wayta weelot kaa weeloyse wayta akke waytek.

أَمْ حَكَمْنَا الْمُلِكِيَّةَ إِنَّا وَهُمْ شَهِدُونَ ﴿١٥٣﴾

أَلَا إِنَّهُمْ قَنْ إِفْكَهُ لَيَقُولُونَ ﴿١٥٤﴾

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَذِيلُونَ ﴿١٥٥﴾

أَصْطَفَنَا الْبَشَرَى عَلَى الْبَيْنَانِ ﴿١٥٦﴾

مَا الْكُوْكُبُ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٧﴾

أَفَلَا يَذَرُونَ ﴿١٥٨﴾

أَمْ الْكُوْكُبُ سُلطَنٌ مِّنْ مِّنْ ﴿١٥٩﴾

فَأُلْقُوا يَكْتَبُونَ إِنْ كُثُرَ صَدِيقُنَّ ﴿١٦٠﴾

وَجَعَلُوا أَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسْبًا وَلَقَدْ عَلِمْتَ

الْجِنَّةَ إِنَّهُمْ لَمَضِرُونَ ﴿١٦١﴾

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٦٢﴾

إِلَّا عَبَادُ اللَّهِ الْمُخَاصِّيْنَ ﴿١٦٣﴾

- 161.** Toysa diggah korosey sin kee
isin yallitte axcuk uqbuddu
haytaanam,
- 162.** Isin Yallih giták num makot beya
mara hinniton.
- 163.** Koroosannuh Jaciim deqsitta girá
cula numuy Yalli tet culim elle
mekle akke waytek.
- 164.** Malayka itteh; nek inki malaykatti
mayan, qaraanal yimixxige arac-le
kaa akke waytek.
- 165.** Kaadu diggah nanu Yallih
qibaadáh saffih sollá.
- 166.** Kaadu diggah nanu Yalla ceele
waytaamak Yalla saytunnosna.
- 167.** Diggah nabiyow atu rubsumtak
naharat Makki koros axcuk
sugte:
- 168.** “Kitoobaa kee anbiyak naharsi
maral temeetem nel amaatinay
diggah oggolak nen,
- 169.** Yallih naqoosay Yalli isi racmatat
caglise akkuk-nen”.
- 170.** Makki koros Qhuraan
keenil yemeete waqdi kaal
koroositeeniih, akeeral digaalák
loonum sarrah aaxige-lon.
- 171.** Nummah Ni-qangará Ni-naqoosa
farmoytiitih taturteh.
- 172.** Diggah usun sinni naqboytiiil
qoklima mara kinnon.
- 173.** Kaadu diggah Ni-qande maysó
lem addunyaay akeeral.

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾

مَا أَنْشَأَتْ يَدِي بِقَتْنَيْنَ ﴿١٦٢﴾

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ لِجَحِيْرٍ ﴿١٦٣﴾

وَمَا مَنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ السَّيِّحُونَ ﴿١٦٦﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُتَّقُولُونَ ﴿١٦٧﴾

لَوْلَآنَّ عِنْدَنَا ذِكْرُ أَنَّ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخَاصِّيْنَ ﴿١٦٩﴾

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَمْتُنَا لِعِبَادَنَا الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٧١﴾

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُونَ ﴿١٧٢﴾

وَلَنَّ حُنْدَنَا لَهُمُ الْغَلَبُوْنَ ﴿١٧٣﴾

- 174.** Toysa nabiyow derre keenit
(Makki koros kinnuk) cab dago
waktî fanah.
- 175.** Kaadu ken qambal nabiyow
digaalák keenil obtuwaytam
sarrah ableloonuk!
- 176.** Tokkel edde qataatakaanam Ni-
digaalá innaa nabiyow?
- 177.** Tokkel Ni-digaalá ken dabooqal
(maaftal) keenil obta waqdi, toysa
meesiisen marih maaci maxxu
yoomeeh!
- 178.** Kaadu nabiyow derre keenit cab
yimixxige waktî fanah.
- 179.** Kaadu nabiyow ken qambal
Ni-digaalák keenil obtuwaytam
sarrah ableloonuk!
- 180.** Nabiyow ku-Rabbi saytunnooweh
maysó-le Rabbi, kaa ceele
waytaamay kaa edde weelossu
haanak.
- 181.** Kaadu Yallak nagaynan
farmoytiitil yanay.
- 182.** Kaadu faylá Yalli-le, ginô Rabbi!

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ جِئْنَ (١٧٤)

وَأَبْصِرْ مُؤْمِنَةً فَسَوْقَ يُبْصِرُونَ (١٧٥)

أَفَعَدَنَا إِنَّا يَسْعِيْ جِلْوَنَ (١٧٦)

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحِرِهِ فَسَاءَ صِبَاحُ الْمُنْذَرِينَ (١٧٧)

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ جِئْنَ (١٧٨)

وَأَبْصِرْ فَسَوْقَ يُبْصِرُونَ (١٧٩)

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (١٨٠)

وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (١٨١)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٨٢)

SUURAT SAAD

Makkal Obte, 88 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Saad- (edde faxem Yalli yaaxige), Yalli Qhuraanay kak garcитеenim sinam kassiisal xiibite.
2. Wonna hinnay koroosite mari cakkik kaxxa-mariinitaanam kee Yalla kee Nabii cinat yanin.
3. Makki marak duma sugte horaarik makina horá finqisneeh! eddeluk Ni-digaalá keenih temeteet waqdi nee wada iyyeenih seecen, woo wakti kudim kee naggoowiyyi wakti akkewaak.
4. Kaadu keenik yan meesiisé (Nabii Mucammad ﷺ keenih yemeetem qajjibsiteenih, ah baab-li, kaxxa dirab-li itte koros.
5. Yalliteeta inki Yallaabee Mucammad ﷺ ? Diggah tah qajjibik (cakkumuk) taniimik!
6. Kaadu keenik kaxxa mari fooreh (koros kinnuk), sinni marak gixaay, isbira sinni yallitteh qibaadál keenik axcuk. Diggah tah Mucammad kah malse caagidik tanih tan sin diinik sin korisuuy, sin amol reeduh iyyen.
7. A Yallih inkittinaaney Mucammad ﷺ nee kah seecah yani ellecabô diinil

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَوْفَرَةُ إِنْ ذِي الْذِكْرِ

بِلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَزَّةٍ وَشَفَاقٍ

مَنَاصِ

كَأَهْلَكَهُمْ مَنْ قَرَنَ فَنَادَوْا لَهُمْ حِينَ

وَعَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذُرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ

هَذَا سِحْرٌ كَذَابٌ

أَجَعَ الْأَلَهَمَ إِلَهًا وَجَدًا إِنَّ هَذَا نَحْنُ

عَجَابٌ

وَأَنْطَقَ الْمُلَائِكَةُ أَنَّ أَمْسِكُوا أَصْبِرُوا عَلَىَ

إِلَهَتُكُمْ كَمَا إِنَّ هَذَا نَحْنُ بِيُرَادُ

مَا سَمِعْتَ بِهِنَّدًا فِي الْحَمَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا

أُخْتَلُقٌ

maabbino (Nabii Qiisâ diini kinnuk), usuk kah seecam tu-hinna diraabay ginnaasite akke waytek iyyen.

8. Qhuraan nek fanaak Mucammadal obsimee? Tonna hinnay usun Yi-Qhuraanak agay waagat yanin nabiyow. Wonna hinnay uxih Yidigaalá tammoysé weenik-sa woh kah iyyaanam.
9. Hinnak ku-Rabbiy maysoleeh, kaxxa mattaccooleh racmattah kadnooni (olwá) ken xaql maaytan?
10. Hinnak qaranwaa kee baaxóoy, ken nammayih fanal taniimih reedá loonuu? Toysa qaran ken guddussah taniimil yawqoonay sinnih faxeenim abitoonuh.
11. Ama korosuk koo dirabbossa qande buksumtu wayta qande keenik duma gaaboowe marak naharsi mari kah buksume innah.
12. Nabiyow ku-marak duma Nabii Nuuc maraay, Qaad deqsita maraa kee firqawnay kaxxa qandee kee sinam edde digaalá xiikol-le inkih sinni farmoytit dirabboyseenih.
13. Kaadu Samuuduuy, Nabii Luut maraa kee Garbô mari (Nabii Shuqeybi mara kinnuk) farmoytit dirabboyseh, toh inkih koroosannuu kee diraabal gaaboowe mara.
14. Ama marak raaqe num mayan inkih farmoytit dirabboyseenih akke waytek. Eddeluk Yallih digaalá cakkisiteeniih keenil obteh.

أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْذِكْرُ مِنْ بَيْنِ أَيْمَانِهِ فِي شَفَقٍ فَنِ
ذِكْرِيَّةٍ بَلْ لَمَّا يَدُوِّنُ وَقُوْعَدَ إِلَيْهِ ۝

أَمْ عِنْدَهُ حَرَازٌ إِنْ رَحْمَةً رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَابِ ۝

أَرْأَيْتَهُمْ مُّمَكِّنِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فَلَيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ۝

جُنُدُّ مَا هُنَالِكَ مَهْرُومٌ مِّنَ الْأَخْرَابِ ۝

كَذَّبَ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ بُونَجَ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ
دُوْلَأَوْنَادِ ۝

وَنَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاضْحَبْ لَكِيَّكَةً أَوْلَئِكَ
الْأَخْرَابُ ۝

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَبٌ أَرْسَلَ فَهَقَّ
عِقَابٌ ۝

- 15.** Ama mari qambaalam mali Israafil baantah inki xongoló akke waytek, is idya maliiy, madaara mali Yallih amrih ummaanim bayissi haytam fan.
- 16.** Ni-Rabbow digaalák ni-maglab addunyal elle neh iysissik cisab ayrók (qhiyaamah ayró kinnuk) duma iyyen anqasah.
- 17.** Isbir nabiyow atu faxe waytaamay usun kok iyyaanal, kaadu Ni-naqsu Nabii Daawuuduy Yallih naqboytiitl qandeleeh, Yallih taaqatal sabri-le kassit. Diggah usuk Yalli kicniimih fan maggom gacé kinni.
- 18.** Diggah nanu qaleelá qanneh, is carraay saaku Nabii Daawuudû luk Yalla saytunnoysak.
- 19.** Kaadu haadá kaah qanneh, is kobxisimmi itteh Yalla kaâ luk saytunnoysak, usun inkih (qaleela kee haadá kinnuk) Yalli kicnim fan gacan.
- 20.** Kaadu Nabii Daawuuduh kay reedá kaah qandet maqarrosneeh, nubuwannu kaah necee, kaadu yabti kurtaneh ixxiga kaah necee.
- 21.** Nabiyow ittawee namma numih xaagi koo yoofee, Nabii Daawuudul micraab (qibaadah arac kinnuk) koren waqdi.
- 22.** Nabii Daawuudul qibaadáh arac culeeniih keenik wariggite waqdi ma-meesitin! gariiy-garul caddok kak tature namma num

وَمَا يَأْتِي رُؤْلَةً إِلَّا صَبَحَهُ وَجْدَةً مَالَهَا
من فَوْقِي ﴿١٥﴾

وَقَالُوا زَبَنَ ابْنَاقَطَنَ أَبْتَلَنَا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

أَصْبَرْتَ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَذَكَرْتَ عِنْدَنَا دَاءِدَّا الْأَيْدِ
إِنَّهُ أَقْبَلَ ﴿١٧﴾

إِنَّا سَخَرْنَا لِلْجَنَّالَ مَعَهُ دُسَيْحَنَ بِالْعَشَيِّ
وَالْأَشْرَقَ ﴿١٨﴾

وَالظَّيْرَ مَخْسُورَةً كُلَّهُ دَاءِدَّا
وَالْأَقْبَلَ ﴿١٩﴾

وَسَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَةَ وَفَصَلَ
الْحَطَابِ ﴿٢٠﴾

* وَهَلْ أَتَكَ تَبَوَّأْ أَخْصِمَهُ إِذْ سَوَرُوا
الْمَحْرَابَ ﴿٢١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيَّ دَاءِدَّا فَنَزَعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخْفَنْ
خَصْمَانَ بَعَنِي بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُمْ بِيَنَا
بِالْحُقْيَقَيْنِ وَلَا نُشْطِطُ وَأَهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الْأَصْرَاطِ ﴿٢٢﴾

kinninok, toysa ni-fan cakkil mekel kaak iyyen, kaadu meklal nee madluminaay, massa-le gitâ fan tirri nee hayis kaak iyyen.

- 23.** Keenik numukteyni diggah ah yi-toobokoytay sagla-taban kee sagla idâ leeh, anu inki idâ liyo. Tokkel tet yoh acuwa iyyeeh, yaabal yok yeysah iyye.
- 24.** Nummah ku-idâ isi illit yassagalluh kot abe esserot koo yudlumeh kaak iyye Nabii Daawuud, kaadu diggah tu-yessegelle marak maggo mari gari-garut caddok keenik tatura, Yalla nummayseeh meqe taamoomi abe mara akke waytek, usun dagoonuh caddok ittat taturewaa mari, tokkel Nabii Daawuud cagalalah ama meklal kaa mokkorrem yismiteeh, isi Rabbik dambi cabti essereeh sujuuduh gomboh radak Kaal yuduure.
- 25.** Tokkel too dambi kaah cabneeh, diggah usuk Ni-garil xaynaa kee meqe gacsimeyna-le akeeral.
- 26.** Nabii Daawuudow nanu diggah seehadah amol koo hayne baaxól ken caagiida bicissuh, toysa sinam fan cakkilmekelaay, kalbi-fayxi makataatin tonni Yallih gitak koo makelek. Diggah Yallih gitak makkoota mari gibdi digaalá-le, cisab ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) hawweeneenimih sabbatah.

إِنَّ هَذَا أَلْخَيُ لَهُ تَسْعُونَ بَعْجَةً وَلَيْ تَعْجَةً
وَحَدَّةً فَقَالَ أَكْهِلْيَاهَا وَعَرَفَنِي فِي الْحُكْمَابِ ٢٦

قَالَ لَقَدْ ظَلَمْتَكَ بِسُؤَالٍ بَعْثَتَكَ إِلَى نَعَاجِهِ وَلَمْ
كَيْرَأْنَ لَهُ طَاطَاءَ لَيَنْبُغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا
الَّذِينَ أَمْنَأْوْ عَمِيلُوا الصَّلَاحَتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ
وَكَذَنْ دَأْوَدْ أَنْمَأْفَتَهُ فَأَسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَوَخَرَّ لَعْنَاهُ
وَأَنَابَ ﴿٢٦﴾

فَغَفَرَنَاهُ دَلَّافٌ وَلَمْ يَعْنَدَنَا لَرْلَفِي
وَحُسْنَ مَعَابِ ٢٦

يَدَادُوْدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ
بَيْنَ النَّاسِ بِالْحُقْقَ وَلَا تَتَبَعَ الْهَوَى وَيَنْصَلَكَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضْلُلُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا لَسُوا يَوْمَ الْحُسَابِ ٢٦

- 27.** Qaran kee baaxóoy ken nammayih fanal tanim deedalah magininnino, toh koroosite marih akkala, tokkel koroosite marah girâ digaaláh finqi yan qhiyaamah ayró.
- 28.** Hinnak yeemeneeh meqe taamoomi abe mara baaxól umaané abe marih inna ken abnaa? Hinnak Yallak meesita mara umeynit inna ken abnaa? (mabna).
- 29.** Ah barkat-le kitaabay kol oobisne nabiyow, kay aayoota cubbussu haanam keh, kaadu qaafiyatah yan kas-le mari kassitam keh.
- 30.** Nabii Daawuuduh Suleymaan deqsita baxa necee. Nabii Suleymaan manxu meqe naqsu! Diggah usuk Yalla fan maggom gacé kinni.
- 31.** Carra sissik faariisiy sidiica ibah soola Nabii Suleymaanak fooca maksen waqdi cusey nabiyow,
- 32.** Tokkel diggah anu inni Rabbih kassitik faaris kacanu muxxuse iyye ayró reebut kay namma intik qellitti ittam fanah (korru ittam fan).
- 33.** Yol tet gacisa iyyeh eddeluk arqoo kee fillitte teetik yargiqem (yaatukem) qimbise tu-maleelah maaqó takkem keh.
- 34.** Nummah Nabii Suleymaan mokkorreeh, rabe seehadaytih garab (kay agabuk tiyak teyna

وَمَا حَلَقْتَ أَسْنَاهُ وَالْأَرْضَ وَمَا يَنْهَا بِطْلَأً
ذَلِكَ طَلْنُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوْلَى لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
النَّارِ ﴿٢٧﴾

أَمْ جَعَلَ اللَّذِينَ أَمْنَأْتُمْ وَعَمَلُوا الصَّلَحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ
فِي الْأَرْضِ أَمْ جَعَلَ الْمُتَّقِينَ كَالْمُجَاجِرِ
﴿٢٨﴾

كَبَّلْتُ أَنْزَلْنِي إِلَيْكُمْ بَرْكَةً لَمْ تَرَوْهُ أَبَدًا
وَلَيَسْدَدْكُمْ أَوْلُوا الْأَلْبَابِ
﴿٢٩﴾

وَهَبْتُ لِلَّادُودَ سُلَيْمَانَ نَعْمَ الْعَمَدِ إِنَّهُ
أَوَّلُ بَنِي
﴿٣٠﴾

إِذْ عَرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الْحَصَفَتُ لِلْحِيَادِ
﴿٣١﴾

فَقَالَ إِلَيْهِ أَخْبَثُ حُبَّ الْحِيَادِ عَنْ ذِكْرِي حَتَّى
تَوَارَثَ بِالْحِيَادِ
﴿٣٢﴾

رُدُّوهَا عَلَى قَطْلِقَ مَسْحَابِ السُّوقِ
وَالْأَعْنَاقِ
﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَقْبَلَنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا مُثُرًا تَابَ
﴿٣٤﴾

xalte galaloh garab kinnuk) korsil kaak qidne. Tohuk lakah Yallal yuduureeh yotoobe.

35. Yi-Rabbow dambi yoh cabaay, yok wadir num geewaa reedá yoh acuw iyye. Diggah atu kaxxa acwa-li kinnitok.
36. Tokkel dooqá kaak oggolleeh, caacay kaah qanneh usuk faxa ikke xabcinuk caalih kay amrih gexak.
37. Kaadu sheetoonak xisne abba haytaamaay, badat kummu ittam inkih kaah qanne.
38. Kaadu keenik aka maray silsilootat axawah yani kaah qanne.
39. Yalli Nabii Suleymaanak iyyeh; tah Ni-mattaccook faxxa marah keenik acuy, hinnay keenik faxxa marak waas, wohul cisab kol mayanak.
40. Kaadu diggah Nabii Suleymaan Ni-xaql xayna leeh, meqe gacsimeyna-le akeeral.
41. Nabiyow cus Ni-naqsu Nabii Ayyuub, isi-Rabbih seece waqdi, diggah sheetan yoo xageeh, yi-xagaral taqabiyy biyaakak sabab yekke axcuk.
42. Ibá baaxót atukku hayis, daritta leey xabciniy edde kaqaltaah kak taaqbey edde qaffotta koh awqelek kaak iyye Yalli.
43. Tokkel kaa qaffosneeh, barráa kee xaylooy wonnah tanim keenilluk ossantinah kaah necee, woh inkih

فَالْرَّبِّ أَعْلَمُ بِأَيِّنِ لَهُ مُلْكًا لَا يَبْغُ لِأَحَدٍ
مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَابُ ﴿٢٥﴾

فَسَخَّرَنَاهُ الْمَجِيجُ بِأَمْرِهِ رُحَمَاءَ حَتَّى
أَصَابَ ﴿٢٦﴾

وَالشَّيَاطِينُ كُلُّ بَنَاءٍ وَعَوَاصِمٍ ﴿٢٧﴾

وَالْخَرِينُ مُقَرَّبُونَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٢٨﴾

هَذَا عَطَاؤُنَا فَإِمْنُنْ وَأَمْسِكْ بِعِنْدِ حِسَابٍ ﴿٢٩﴾

وَإِنَّهُ عِنْدَنَا أَلْزَقُ وَحْسُنَ مَقَابٍ ﴿٣٠﴾

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا آيُوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ لَهُ مَسَنِي
الشَّيْحَقُلُ بِنُصْبِ وَعَدَابٍ ﴿٣١﴾

أَرْكَضْ بِرْجَلَكَ هَذَا مَعْسَلٌ بِارْدُوسَرَابٌ ﴿٣٢﴾

وَهَبَنَا اللَّهُ أَهْلَهُ وَمِنْهُمْ مَعَهُ رَحْمَةً مِنَ وَكْرَى
لِأُولَئِكَ ﴿٣٣﴾

Nek yan racmatay kaah abne,
kaadu usuk abe sabri qaafiyatah
yan kas-le marah kassit yakkem
keh.

- 44.** Kaadu Yalli kaak iyyeh; ku-gabat faxiiqak axaw hiriggi hayisaay isi barrá edde atukku hayis xiibá maggalinay. diggah nanu sabri-le numuh kaa geyne mokkorol (Nabii Ayyuub kinnuk). Nabii Ayyuub manxu meqe naqsu! Diggah usuk Yalla fan maggom gacé kinni.
- 45.** Kaadu nabiyow cus ni-naqoosa; Nabii Ibraahimiyy, Nabii Iscaaqh kee Nabii Yaq-qhuub, usun qibaadál baari-le maraay, diini ixxiga-le mara.
- 46.** Diggah nanu caglisitan kaxxa tiyat ken caglisne, akeerâ kassit ken lubbit hayneemil.
- 47.** Kaadu diggah usun Ni-garil meqe maray dorsime kinnon.
- 48.** Kaadu nabiyow cus ni-naqoosa, Nabii Ismaaqiliyy, Al-yasaqaa kee Dalkifli, usun inkih Yalli ginók doore mara.
- 49.** Nabiyow ama anbiyak maqaanék koh cusnem kassiisi, diggah Yallak meesita mari meqe gacsimeyna-le akeeral.
- 50.** Qadni deqsitta jannoota lon, afoofi keenih fakimut kak anuk.
- 51.** Tet addal qaraakiyil qaxah anuk maggo caxâ mixuu kee yaaqubeenim tet addal esseritan.

وَخُلِّدَ يَدِكَ ضِعْنَاحًا فَأَضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا
وَجَدْنَاهُ صَابِرًا عَمَّا عَبَدَ إِنَّهُ وَآتَابْ ﴿٤٤﴾

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا تَأْبِي هِيرَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْمُونَ أُولَئِكَ
الْأَنْتَدِي وَالْأَنْصَارِ ﴿٤٥﴾

إِنَّا أَخَصَّتْهُمْ بِمَا لَصَدَقُوا كَرِي الدَّارِ ﴿٤٦﴾

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمَنْ مُصْطَفَى إِنَّ الْأَخِيَارِ ﴿٤٧﴾

وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكَهْلِ وَكُلَّ
مِنَ الْأَخِيَارِ ﴿٤٨﴾

هَذَا ذِكْرُ وَإِنَّ الْمُتَقِينَ لَحُسْنَ مَفَلِّبِ ﴿٤٩﴾

جَاءَتْ عَدَنْ مُفَتَّحَةً لِهُوَ الْأَكْبَرُ ﴿٥٠﴾

مُؤْكِدِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا يَفْكَهُهُ كِثِيرَةٌ وَسَرَابٌ ﴿٥١﴾

- 52.** Kaadu sinni baqoltik-sa numû fan waktewaa agabuy fooduh (wadaayah) yani lon.
- 53.** Amah addunyal kah xagnisimten niqmata moominiiney cisab ayróh (qhiyaamah ayró kinnuk).
- 54.** Diggah amah Ni-rizqhiy ambaxe sinniy aggiriqqewaa keenik iyya Yalli.
- 55.** Ama weelot kak yabne niqmoota Yallak meesita marih iimi. Diggah koroosannuu kee umaanét caddok tatré mari uma gacsimeyna le akeeral.
- 56.** Woh jahannam giráy culaana, is maxxu keenih gacta fidooy.
- 57.** Amah niqna caddok kak taturte lee kee girâ marih qasaalayih (qasleyih) digaalák tet tammoysoonay keenik iyyan.
- 58.** Kaadu aká (gersi) digaaláy woo digaalá celtay maggo qaynatah tani lon.
- 59.** Keenik iyyaanah; ah buttay girá siinî luk culta, arcibaa kee konnabah loonum malon, diggah usun girá culáy teetit cararta kinnon.
- 60.** Kataye mari kataaten marak iyyeh; wonna hinnay siini arcibaa kee konnabá sinnim, a-girâh digaalá neh xayyossem siini makot nee beyten waqdi addunyal, tokkel maxxu gaca dabqiyy jahannam dabqi.

﴿وَعِنْهُمْ قَصَرُ الظَّرْفُ أَثْرَابُ ﴾٥٦

هَذَا مَا نُوعِدُنَّ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٥٧﴾

إِنَّهَذَا لِرِزْقٍ مَا لَهُ مِنْ نَكَادٍ ﴿٥٨﴾

هَذَا وَإِنَّ لِلظَّاغِيْنَ لَشَرَّ مَغَابِ ﴿٥٩﴾

جَهَنَّمَ يَصْلُوْهَا فِيْشَسُ الْمَهَادُ ﴿٦٠﴾

هَذَا أَفْيَدُ رُوفُهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٦١﴾

وَآخَرُونَ مِنْ شَكَلِهِ أَنْفَجُ ﴿٦٢﴾

هَذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَهُمْ لَا مَرْجَبًا
بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوْلُ النَّارِ ﴿٦٣﴾

قَالَ أَبَلَّ أَنْتُمْ لَا مَرْجَبًا كُلُّكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُونَنَا
فِيْسَ الْفَرَارُ ﴿٦٤﴾

- 61.** Katayte butta itteh; Ni-Rabbow ah neh xayyooyseeh makot nee bee numuh xirribuh tan digaalá kaah osis girál.
- 62.** Kaadu umeynit itteh; maca lino addunyal uma marat loowak sugne labha kah able waynam?
- 63.** Addunyal nanu keenit abne buraa kee anqas hoxak abnee? hinnay usun girál neé luk anuk ken able waytam ni-intiitaay?
- 64.** Diggah woo girâ mari sittat aba giddii kee keemaari nummay agay-waaga sinni.
- 65.** Ixxic nabiyow isi marak; cagalalh anu meesiiseey, hebeltô Yalli mayan inki Yallay dirkiseh yaniq qibaadá dubuk cakkisita akke waytek.
- 66.** Qaranwaa kee baaxóoy, ken nammayih fanal taniimih Rabbi mayso-li, dambi cabti-li kaal gace marah.
- 67.** Ixxic nabiyow isi marak; ama Qhuraan kaxxa xaaguy tuxxiq-le,
- 68.** Isin derre kaat cabtaanaah, kaal mataamittan.
- 69.** Irô qaraanal tan malayka itta elle wayteemih ixxiga luk mananniyo, Nabii Aadam ginóh caagidil itta keemaarisen waqdi Yallak wacyi yol oobewannay.
- 70.** Yalli wacyi yol moobisa cagalalh anu Yallih digaalák baxxaqqala-

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَنِيدُهُ عَذَابًا
ضَعَفَ فِي الْأَنَارِ ﴿٦١﴾

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى بِرْجَالًا كَانَ عَدُوُّهُ مَنْ
الْأَشَرَرِ ﴿٦٢﴾

أَتَخَدَنَاهُمْ سِحْرًا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَرُ ﴿٦٣﴾

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقَّ بِهِمْ أَمْ حَسِّنُوا الْأَعْمَالِ ﴿٦٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِّرٌ وَمَا يُنذَرُ إِلَّا لِلَّهِ الْوَحْدَةِ
الْفَهَارُ ﴿٦٥﴾

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا يَنْهَا مَا الْعَزِيزُ
الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾

قُلْ هُوَ بَيْنُ الْعَظِيمَيْنِ ﴿٦٧﴾

أَنَّمِنْعَنَةً مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمِلَائِكَةِ إِذْ يَخْتَصِّمُونَ ﴿٦٩﴾

إِنْ يُوحَى إِلَيْهِ أَنَّمَا أَنْذِرْتِي مُبِينٌ ﴿٧٠﴾

meesiise siinih kinniyom akke waytek.

71. Nabiyow cus :ku-Rabbi Malaykak anu diggah seehadaytu kallak gineyyo iyye waqdi (Nabii Aadam kinnuk).
72. Edde luk ginó kaak missossuuy, Yi-xaquk yan rooci kaat fuufussu haa waqdi, toysa sujuuduh kaah rada massakaxxah keenik iyye Yalli.
73. Tokkel Malayka usun inkih tikki yaanamaak sujuuduh raden,
74. Kaxxamariiniteh koroosite marih num yekke ibliisiy sujuud cine akke waytek.
75. Yalli kaak iyyeh; ibliisow inni namma gabat gine Aadamah kummattaamak maca koo waasseeh ? away kaxxamariinitta innaa, hinnay dumaak Yallal kaxxamariinite marih numuh sugteeh ?
76. Ibliis isi Rabbil gacisak, anu kaak ayseh, yoo girak ginteeh, kaa kallak ginte iyye.
77. Yalli kaak iyyeh ; toysa jannatak eweq, diggah atu Yi- racmatak xiiriyyime num kinnitok.
78. Kaadu diggah Yi-abaaró ku-amol tan galtóh ayrô fanah (qhiyaamah ayrô kinnuk).
79. Ibliis iyyeh ; toysa Yi-Rabbow yoo qambaalis ginó sinni magooqak

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلِئَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

فَإِذَا أَسْوَيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعَ عَلَّهُ وَ

سَجَدَ

فَسَجَدَ الْمَلِئَةُ كُلُّهُمْ آجَمُونَ

إِلَّا إِنَّلِيَسْ أَسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

قَالَ يَأَيُّهَا إِنَّلِيْسْ مَا مَأْمَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ إِلَيْمَا حَلَقْتُ

يَدِيَ أَسْتَكْبَرْتُ أَمْكُثْتُ مِنَ الْعَالَمِينَ

قَالَ أَنْأَخِيْرُ مِنْهُ حَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَحَلَقْتَهُ مِنْ

طَيْنٍ

قَالَ فَأَخْرُجْ مِنْهَا إِنَّكَ رَجِيمٌ

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَةً إِلَى يَوْمِ الْحِسْبَانِ

قَالَ رَبِّيْ فَأَنْظُرْنِي إِلَى يَوْمِ يُعْكَشُونَ

edde ugsumentu wayta ayrô fanah
(qhiyaamah ayrô kinnuk).

80. Yalli kaak iyyeh :diggah atu qambalsima marih num kinnito,
81. Wakti kak yimixxige ayrô fanah (naharsi baantá edde takke ayrô kinnuk)
82. tokkel ku-nabnal xiibita immay inkih ken (Aadam xaylo kinnuk) makkoyseyyo iyye ibliis.
83. Ku-naqoosak isi qibaadá caglissemoominiin akke waytek qibaadá koh caglisseenimih sabbatah.
84. Yalli iyyeh; cakki Yok yaniih, cakkik-sa axcem mayyu.
85. Diggah jahannam kibeyyo koo kee ku-samadaay, seehadak koo katatta haytem inkih.
86. Ixxic nabiyow:ama korosuk; siinit aba seecol hebeltô galtó sin messeraay, aneewaytam bicsita marih num anu hinniyo Yallak yol ooba wacyi kataata ikkal.
87. A-Qhuraan kalah tаниم hinna ginoh (seehadaa kee ginni kinnuk), kassis yakkem akke waytek.
88. Kaadu diggah aaxigetton a-korosey kay (Qhuraan kinnuk) xaaguu kee kay numma udduruuk (waktiik) wadiril.

قَالَ فِي نَّكَ مِنْ الْمُنَظَّرِينَ ﴿٨٣﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨٤﴾

قَالَ فِي عَرَبَكَ لَا تُغْوِيَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾

إِلَّا عَبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْصَسِينَ ﴿٨٦﴾

قَالَ فَأَلْقِنْ وَلْقِنْ قُولُ ﴿٨٧﴾

لَا مَلَانَ حَمْرَّةٌ مِنْكَ وَمَنْ يَعْكَ مِنْهُ أَجْمَعِينَ ﴿٨٨﴾

فَلْ مَا أَسْكُنْ كُلُّ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنْأَمْ

الْمُسْتَكْفِفِينَ ﴿٨٩﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

وَلَتَعْلَمُنَّ بَأْدَ وَبَعْدَ حِينَ ﴿٩١﴾

SUURAT AZ-ZUMAR

Makkal Obte, 75 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Ama Qhuraanih oobiyyi Yallay mayso-le naggaarah yanih kabuk yekke.
2. A-nabiyow nanu diggah Qhuraan kitab nummal kol oobisne, toysa Yalla uqbud diini kaah caglisak.
3. Oobbiyooy! Cagaloh tan qibaaday saytunnowte lem dubuk Yalla, Yallak kalah awlaytit haysite mari iyyah; ken manaqbuda Yallat xayyoysiyyah nee xayyoysaanâ gidih akke waytek. Diggah Yalli usun diini caagidik itta elle waak sugeenimil ken fan meklah qhiyaamah ayró, diggah Yalli tirri mahaa isi Rabbi dirabboyseeh, koroosannut caddok tature num.
4. Yalli baxa haysitam faxinnay, isih ginaamak isih faxam dooritak yen, Yalli saytunih, Usuk inki Yallay isih ginem dirkiséh yani.
5. Yalli Qaranwaa kee baaxó nummal gine, bar laqót culsaah, laqó barat culsa, kaadu ayróo kee alsá isi naqoosah tuxxiiqih qane, ken nammayak kulli tiya muggaqsimé wakti fanah gexxa (qhiyaamah ayró kinnuk). Oobbiyo! Yalli mayso-li, dambi cabti-li kay naqoosak kaal yuduure marah.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنْ أَنْفُسِ النَّاسِ إِنَّمَا يُنَزَّلُ مِنْ رَبِّكَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَأَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الْيَتَى ﴿٢﴾

أَلَا إِلَهُ إِلَيْنُ اخْلَاصُ وَالَّذِينَ اخْنَدُوا
مِنْ دُونِهِ أُولَئِكَ مَا تَعْبُدُ هُمْ إِلَّا
لِيَقْرُبُونَا إِلَى اللَّهِ رُلْقَى إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
بِتَّهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَعْلَمُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ هُوَ كَذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾

لَوْأَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّأَضْطَانَيَ مَمَا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ أَلْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿٤﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ
الْأَيْلَ عَلَى الْنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ الْنَّهَارَ عَلَى الْأَيْلِ
وَسَحَرُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ بَجَرِي
لِأَجْلِ مُسَمَّى لَا هُوَ أَعْزِيزٌ أَعْفَرُ ﴿٥﴾

6. Sinaamey sin Rabbi inki nafsik (Aadam kinnuk) sin gineeh, tohuk lakat kay barrá kaak gine (Caawa kinnuk) kaadu lacak bacra qaynat siiniih oobise lab-tii kee say-tiyah anuk, sin inaaniih bagut sin gina ginóok-ginô lakal (qunxuffeey, dabloytaay, cadoya kinnuk) sidiica diteh addat (baguuy, maxaxaaay, urri-walammâ dite kinnuk). Toh sin Yallaay, sin Rabbi ummaanim giné, reedá lem Kaa, Kaak-sá cakkil yaqbuden Yalli mayanak, toysa diggah Kay qibaadák mannal makkottaanaah?

7. Sinaamey koroositten sin tekkek, toysa diggah Yalli siinik gaddali siiniih maceyta, kaadu isi naqoosah koroosannu makicniyy, kaa faatitteenik siinik akcinele. Kaadu dambi-le nafsi aka nafsih dambi mayassukuqqa. Tohuk lakat siinik gacsimeyná sin Rabbi fan takkeeh, abak sugteenim siiniih warsele, diggah Usuk sin alilwat tanim yaaxigi qellitti ittaamak.

8. Seehadaytu gibdaabini xaga waqdi isi Rabbi kallacaah cató kaat faxa kaal adaaruk, tohuk lakat Yalli isi niqmat kaah yecee kaa tekkek, duma kaa edde kallacak sugeh yanim habbaalaah, Yallat agleytit haa kay gitak sinam makkoy sam keh. A-nabiyow ama korostak ixxic; isi koroosannut dagoh gide hatak, diggah atu girâ marih num kinnitok.

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفِيسٍ وَجَدَهُمْ جَعَلَ مِنْهَا رَوْحًا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَمِ ثَمَنَيَةً أَرْوَاحَ يَتَّلَاقُ كُمْ فِي بُطُونِ أَمْهَنَتُكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي طُلْمَكْ تَلَثٌ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّهُ تُصْرَفُونَ

إِنْ تَكُنْ فُرُوا قَالَ اللَّهُ عَزَّى عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفُورُ وَلَمْ تَسْكُنُوا بِيَصْنَهُ لَكُمْ وَلَا تَرْزُقُوا زَرْزَهُ وَلَرْدَأْخَرَى شَمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَتَّجِعُكُمْ فِي بُشَّرٍ كَمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَنَانِ الصُّدُورِ

* وَإِذَا مَسَ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَاهُ وَمُنْبِئًا إِلَيْهِ فُرِّهَ إِذَا حَوَّلَهُ بِعَمَّةٍ قَدْهُ لَيْسَ مَا كَانَ يَدْعُونَ إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لَهُ أَنْدَادًا لِيُضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَسَّ بِكُفِرَكَ قَبِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَحَبِّي الْمُتَّارِ

9. Ama korostay isi koroosannut hatka yayse innaa, hinnak soolak kummaatak barti-saaqoota isi Rabbi yateeqe numuy akeerâ digaalák meesitaah isi Rabbih racmatah sangeela yayseeh? A-nabiyow ixxic; yaaxige maraa kee aaxigewaa mara maay missowta? (ma-missowta) cagalah cassittaah taaxigem qaafiyatah yan kas-le mara.
10. A-nabiyow Yi-naqoosak yeemene marak sinni Rabbik meesita keenik ixxic, a-addunyal sinni Rabbih qibaadá yeymeeqe mari akeeral maqaané-le (jannat kinnuk). kaadu Yallih baaxó farakka lek sinni Rabbi elle taqbudê rike guuruma. Cagalah yisbire marah ken galtó keenih cisab maleh dudsumta.
11. A-nabiyow sinaamak ixxic ; diggah anu Yalla aqbudeemih amrisime qibaadá kaah caglisak.
12. Kaadu muslimiin naharsittu akkeemih amrisime yi-ummattak.
13. A-nabiyow sinaamak ixxic ; diggah anu inni Rabbih amri cinek kaxxa ayróh (qhiyaamah ayró kinnuk) digaalák meesita.
14. A-nabiyow ixxic ; Yalla aqbude inni qibaadá kaah caglisak.
15. Toysa Yallak kalah faxxa hayteenim uqbuda a-korosey cinteenik. A-nabiyow ixxic; diggah finqittem sinni nafsii kee sinni buxah mara finqise mara qhiyaamah ayró. oobbiya! Too finqi usuk baxxaqqa-le finqa.

أَمْنٌ هُوَ قَنْتِهُ إِنَّمَا لِلْيَالِي سَاجِدًا وَقَائِمًا
يَعْذِرُ الْآخِرَةَ وَيَجْهُورُ الْحَمَّةَ رَبِّهِ مُقْلِهِ
يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَنْذَرُ أُولُو الْأَيْمَنِ ١٧

فُلْ يَعْبَادُ الَّذِينَ آمَنُوا أَتَقْوَاهُمْ كُلُّ الَّذِينَ
أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَأَرَضُ
اللَّهُ وَاسِعَةً إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرُهُمْ بِغَيْرِ
حَسَابٍ ١٨

فُلْ إِنِّي أَمْرُتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْصِصًا لِلَّذِينَ ١٩

وَأُمْرُتُ لِأَنْ أَوْنَ أَوْلَ الْمُسْلِمِينَ ٢٠

فُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ٢١

فُلْ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْصِصًا لَهُ دِينِي ٢٢

فَاعْبُدُ وَمَا أَشْتَمُ مِنْ دُونِهِ فُلْ إِنَّ الْكَافِرِينَ
الَّذِينَ حَسُرُوا أَنْفُسُهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ مَوْتَمَا
الَّذِي لَهُ الْحُسْرَانُ الْمُبِينُ ٢٣

- 16.** Woo mari qhiyaamah ayró giráy irok ken buultaah, gubak ken buulta lon. Too digaalát Yalli isi naqoosa meesiisa cibbarsimaanam (cubbusaanam) keh, Yi-naqoosay toysa Yok meesita.
- 17.** Sheetan taaqat kee Yallak kalihim yaqbudeenimik yexxeere maray Yallal yuduure usun ayti-kuma lon, toysa nabiyow Yi-naqoosa ayti-kumus.
- 18.** A-nabiyow ayti-kumus Yi-naqoosay maxcó ankacissaah taysem (Yallih maxcoo kee Yallih farmoytih maxcó) kak katatta, woo mari Yalli tirri ken hee kaadu woo mari usun qaafiyatah yan kas-le mara.
- 19.** Digaalâ qangara elle nummatte num tirri haytam duddaa nabiyow? Toysa atu girál yan num waddam duddaa? (madudda).
- 20.** Kinnih immay sinni Rabbik meesite mari jannatal fayya itta qarway xisoh ittak amol taniy weeqaytitte kak guba gexxa lon, woh Yalli isi naqoosay kaak meesittah cule xagna, Yalli isi xagna ma-maka.
- 21.** A-nabiyow matablaa diggah Yalli qaraanak lee oo biseeh baaxót tet culseeh, darooriy weqta tet abe, tohuk lakal maggo qaynatah tan buqrey bisi kak sissini (baxsalle) teetit yayyaqa, tohuk lakat kaftaah walqinuk tet table, tohuk lakat cafulay buluule tet aba Yalli. Diggah tama Yallih abinak

لَهُمْ مِنْ فَوْقَهُ طَلْلُ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتَهُمْ طَلْلُ
ذَلِكَ يَمْوِلُهُ اللَّهُ بِهِ عِبَادُهُ وَيَعْبُدُ فَاتَّقُونَ ﴿٦﴾

وَالَّذِينَ أَجْتَمَعُوا أَطْلَنُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنْ يُبُولُوا إِلَيْهَا
اللَّهُ لَهُمُ الْبَسْرُ فَبَشِّرْ عِبَادَ ﴿٧﴾

الَّذِينَ سَعَمُوا الْقُولَ فَتَّيَعُونَ أَخْسَنَهُ
أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٨﴾

أَفَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلْمَةُ الْعَذَابِ أَفَإِنَّ تُنْقِذُ
مَنِ فِي النَّارِ ﴿٩﴾

لِكِنَ الَّذِينَ أَتَقْرَأُوهُمْ لَهُمْ عُرْفٌ مِنْ فَوْقَهَا عُرْفٌ
مَبْيَنَهُ تَجْرِي مِنْ تَحْتَهَا أَلَّا تَنْهُرُ وَعَدَ اللَّهُ
لَا يَخْلُفُ اللَّهُ أَمْيَادَ ﴿١٠﴾

أَفَقَرَنَ اللَّهُ أَنَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا هُنَّ كَهُ
يَنَّبِعُ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُحْجِجُ بِهِ زَرْعًا هُنْتَلَّا
أَلَوْنُهُ شَمَّ يَهْبِيْجُ فَرَزَلَهُ مُصْفَرَّأَثُمَّ
يَجْعَلُهُ وَحْكَمَانَ فِي ذَلِكَ لَدَكَرَى
لِأُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١١﴾

cusneemit qaafiyatah yan kas-le
marah kassis edde yan.

22. Yalli islaamaninnoh alil kak
fake num, edde luk isi Rabbik
noorii kee tirtô bagul yani, usuk
lubbi kak alifut yan numuy
islaamaninnot derre cabeh inna
maay kinni? (hinna) Yallih dikrik
(Qhuraan kinnuk) sorkocô baxitte
kak kafteeh, derre edde cabe
marah toysa finqi yan, woo mari
baxxaqqa-le makoh addat yan
cakkik.

23. Yalli yayse yab oobise (Qhuraan
kinnuk), kitaabay maxcô maqaaneh
tuuy-tu kak celtay xaganaa kee
meesisso elle qagam-qagittay sinni
Rabbik meesita marih arooba kak
dibillitta meesih, tohuk lakat ken
aroobaa kee ken sorkocô baxitte
Yallih cusiyah xabbacowtah, toh
Yallih tirtóy isih faxe mara tirri elle
haa, Yalli iimaanak makkoysen num
tirri hée mali, Yalli a Qhuraanal
yaamineemik makkoysen num tirri
kaa haa num mali.

24. Girát qiden numuy uma digaalát
fooca garaysa yayse innaa, hinnay
digaalák amaan geeh jannat cula
num yayseeh qhiyaamah ayró?
Kaadu daalimiinik addunyal abak
sugten umaanéh galtó tammoysa
keenik iyyan.

25. Nabiyow ku-marak duma naharsi
mari dirabboyseeh, tokkel digaalá
kak aaxige waan kabuk keenit
temeteete.

أَفَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدَرَهُ إِلَيْسَلَمَ فَهُوَ كَانَ
نُورٌ مِنْ رَبِّهِ وَقِيلَ لِلْقَسِيسَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذَكَرِ
الْمُلَائِكَةِ أَوْ لِلْإِنْجِيلِ ضَلَالٌ مُّبِينٌ ﴿٦٦﴾

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثَ كِتَابًا مُّتَشَدِّهَا
مَثَانِي تَقْتَشِعُ مِنْهُ جُلُودُ الْأَنْذِنِ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُمْ شُرَكَاءِ بِنْ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى
ذِكْرِ اللَّهِ وَذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ
يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا أَهُدَى وَمَنْ هَادِ ﴿٦٧﴾

أَفَمَنْ يَتَّقَى بِوَجْهِهِ سُوَءَ الْعَذَابِ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّاهِرِينَ دُوقُوا مَا كُنُّوا
تَكَسِّبُونَ ﴿٦٨﴾

كَذَّابُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَتْهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

- 26.** Edde luk Yalli addunyâ manol qunxaaneey, xixxibaane ken tammooyseeh, akeerâ digaalá wohuuk nabuk raqta aaxaguk suginnoonuy (koros Kinnuk).
- 27.** Kaadu nummah Yalli xiibitak iyyeh; ama Qhuraanih addal sinaamah ummaan ceelalloolak ceelallo noogore kassita mara yakkeenî gidah.
- 28.** Qarab afat yan Qhuraanay makooka sinni kaa abne Yallak meesita mara yakkeenî gidah.
- 29.** Yalli ceelallo yoogore; agleh yan mari itta elle waa numuy naqasuh yanii kee cagalalah num dubuk leh yan naqasul, a nammay massoowaa ceelalloh? (ma-massoowa). Yalli dudda-le fayla dubuk-le, wonna hinnay maggo mari keenik ma-yaaxiga.
- 30.** A-nabiyow diggah atu rabetto, kaadu diggah usun rabe lon.
- 31.** Tohuk lakat sinaamey diggah isin qhiyaamah ayró sin Rabbih xaql keemaaritetton, tokkel Yalli sin fan qadlil mekle-le.
- 32.** Kaadu Yallal ceele waytam diraabah heeh, Nabii Mucammadal oobe Qhuraan صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ kaah yemeete waqdi, Qhuraan dirabboye numuk (korosta kinnuk) dulmih iyyi gacaah? (num magaca). Jahannam girâh addal koros orbeyná malinnaa? (yeey-leh).
- 33.** Numma bahte ambiyaa kee ken nummasse moominiin, too mari usun Yallak meesita mara kinnon.

فَإِذَا قَاهُمُ اللَّهُ الْجَرِيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابُ
الْآخِرَةِ أَكَيْدُوا لَهُمْ فِي أَيْمَانِهِمْ

﴿٦﴾

وَلَقَدْ ضَرَبَنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنَ مِن كُلِّ
مَثَلٍ لَعَاهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

﴿٧﴾

فُرْجٌ إِنَّا عَرَيْنَا عِبَادَ ذِي عَوْجٍ لَعَاهُمْ يَتَقَوَّنَ

﴿٨﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِي شَرِكَاءِ مُسْتَكْبِرِينَ
وَرَجُلًا سَلَمَنَ الرَّجُلُ هُلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ وَبِلَّ أَكَيْدُهُ لَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

﴿٩﴾

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ

﴿١٠﴾

نَمِ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنَدَ رَبِّكُمْ تَحْتَصِمُونَ

﴿١١﴾

* فَمَنْ أَطْلَمَ مِنَ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ
وَكَذَبَ بِالصَّدِيقِ إِذْ جَاءَهُ وَأَلَّا يَسِّرِ
جَهَنَّمَ مَتَّوِي لِلْكَافِرِينَ

﴿١٢﴾

وَالَّذِي جَاءَ بِالصَّدِيقِ وَصَدَّقَ بِهِ

أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَورُونَ

﴿١٣﴾

- 34.** Usun sinni Rabbih xaql faxxa haanam-lon, toh meqe taamá abbaasite marih galtó.
- 35.** Yalli addunyal aben uma-taamá keenik duugam keh aben toobah sabbatah, kaadu ken galtóh ken galtá addunyal abak sugen meqe taamák tayseemil (jannat kinnuk).
- 36.** Yalli isi naqsu (Nabii kinnuk) duude hinna innaa umaané kaah faxa marih umaanék (koros kinnuk)? yeey, kaa duudah. Nabiyow usun koo meesiisaanah usun Yallak kalah yaqbuden yallitte umaané kol baahele iyyaanamal. Yalli makkoyse num tirri-heey, tirri kaa haa mali!
- 37.** Kaadu Yalli iimaanal tirri hee num, makkoysey cakkik kaa makkoysa mali, Yalli maysoliy cané gacsa-le hinna innaa kaal koroosite maraa kee kaa cine maral? (yeey kinnih).
- 38.** Yalli xiibitak iyyah; nabiyow qaranwaa kee baaxó iyyi ginee axcuk ken (koros kinnuk) essertek? Diggah Yalli ken gine axcelon. Nabiyow Keenik ixxic; yoh warisay Yallak kalah taqbudeenim, Yalli umaané yoh faxe kaa tekkek, usun Yalli yolmekle umaané yok cataanam maay duudan? Hinnay racmatta (nacruk) yoh faxe kaa tekkek, usun Kay racmatta yok waasaanam maay duudan? Maduudan kok axce-lon, Yalli yoo xiqah keenik ixxic nabiyow, kibalsita mari Yallal kibalsitam ken amol tan!

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ وَنَعْدَتِهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ

الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٤﴾

لَيَكْفِرُ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأُ الَّذِي عَمِلُوا
وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِآخْرَهُمْ لِمَنْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافِ عَبْدَهُ وَلَمْ يُخْلُقْ فُلَنَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا
أَنْهَى مِنْ هَادِيٍ ﴿٢٦﴾

وَمَنْ يَهْدِي اللَّهُ فَمَا أَلَّهُ وَمَنْ مُضِلٌّ إِلَيْسَ
الَّهُ يَعْزِيزُ ذِي أَسْتِقْامَةِ ﴿٢٧﴾

وَلَيْسَ اللَّهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا نَدَعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنِّي أَرَادَنِي اللَّهُ يَصْرِفُ هَلْ هُنَّ
كَاشِفُ شُرَرٍ وَأَرَادَنِي بِرَحْمَةِ هَلْ
هُنَّ مُمْسِكُوْ رَحْمَتِهِ فَلْ حَسِيبُ اللَّهِ
عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٢٨﴾

- 39.** Keenik ixxic nabiyow; yi-maraw dooritten uma-gital taamita, diggah anu Yalli yoo kah amrise meqe-gital taamita num kinniyok. tokkel sarrah aaxigetton,
- 40.** Addunyâ manol kaa tayqunxee digaalá kah tamaateeh, akeeral amô kate wayta digaalá elle obta num yoo kinnik sin kinnim aaxigetton.
- 41.** Diggah Nanu nabiyow Qhuraan nummal kol oobisneh sinaamah tirtó yakkem keh. Toysa tirri iyya num isi nafsih sabbatah tirri iyyaah, makkooté num cagalah kay makoh umaané kay nafsil gacta. Kaadu atu nabiyow ken taamá dacrisé hinnito tirtól ken dirkissuh, kol tanim gudduysiyyâ kal.
- 42.** Yalli roocitte beyah nafsi raba waqdií kee rabeweé nafsi xiinit yan waqdi. Tokkel raba elle mekle nafsih rooci yabbixeeh, raba elle meklewee nafsih rooci ruubah muggaqsimé waktí fanah. Diggah tohut Yallih dudda tascasse astooti tan cubbusa marah.
- 43.** Hinnak Yallak kalah yaqbuden yallittey cató keenih takke haysiteenii Yallih xaql? nabiyow Keenik ixxic; usun tu-yamlike mara akkewaakaa, isin keenit abtan qibaadak tu-aaxigekalaa isin cató keenit faxxaanam?
- 44.** Ixxic nabiyow; a-korosuk shafaqaqatta inkih Yalli-le, qaranwaa kee baaxô reedá Usuk-le, tohuk lakat Kaa fanah gacsimetton qhiyaamah ayró cisab kee galtóh.

فُلْ يَقُوْمٌ اَعْمَلُوا عَلَىٰ مَا كَانُوكُمْ بِهِ
عَمِلٌ فَسُوقَ تَعْلَمُونَ

مِنْ يَاتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحْلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُّقِيمٌ

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِتَأْتِيَ السَّبِيلَ
فَمَنْ أَهْتَدَ فَإِنَّفَسِيلُهُ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا
يَضْلُلُ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

اللَّهُ يَتَوَفَّ الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتُهَا وَأَنَّىٰ
لَرْتَمُتْ فِي مَنَامَهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَصَنَ
عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرِسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَى أَجَلٍ
مُّسَمٍّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ
يَتَغَرَّرُونَ

أَمْ لَنْخَذُ وَمِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ فُلْ أَوَلَوْ
كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا
يَعْقِلُونَ

فُلْ لِلَّهِ الشُّفَعَاءُ هُمْ بِهِ عَالَمُونَ وَمُلْكُ الْأَسْمَوْتِ
وَالْأَرْضَ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

- 45.** Kaadu Yalli dubuk cussuma waqdii, ellecaboh ayró nummayse waa marih lubbitte diriggi itta. Kaadu Yallak kalah yaqbuden yallitte cussumta waqdi, too waqdi usun wallitaanah.
- 46.** ixxic nabiyow :Qaranwaa kee baaxó gine yi-Rabboow! Qellittam kee tambulleem yaaxigow, ku-naqoosâ fan Atu mekelta qhiyaamah ayró sitta elle waak suggu iyyeenimil.
- 47.** Diggah dulmi abe mari (koros kinnuk) baaxô bagul tanim inkîh maaluk aallinnoonuy, kaadu wonnah tanim dirribuh edde aallinnoonuy fidáh (catóh) kaa attacayyuk yenen qhiyaamah ayróh digaaláh umaanék cattiimaanamkeh, Kaadu woo ayró addunyal Yallak cubak suge weenim keenih tumbullee digaalák.
- 48.** Kaadu aben umaaneh galtó keenih (koros kinnuk) tumbullee, elle anqasak sugeenim keenil obteeh maró keenit hayte digaaláh.
- 49.** Seehadaytu (korosta kinnuk) umaané xagta waqdii, Nee kallaca, tohuk lakat Nek yan niqmat kaah nacee waqdi cagalah anu liyo ixxigat yoh tontocowwime iyye. Wonna hinnay is aqayyaaré (mokkoró), kinnih immay keenik maggo mari toh aqayyaaré (mokkoró) kinnim ma-yaaxiga.

وَلَمَّا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ أَسْمَأَرْتَ قُلُوبَ
الْمُّنَاهَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلَمَّا ذُكِرَ
الْمُذَمَّدِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبِّشُونَ

﴿٤٥﴾

قُلْ إِلَهُمْ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلَيْهِ
الْعِزْبُ وَالشَّهَدَةُ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَفِفُونَ

﴿٤٦﴾

وَلَوْلَآنِ لِلَّذِينَ طَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَمِثْلَهُ وَمَعْهُ، لَا فَتَدَأْبِيهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَ الْهُمَّ مَنْ أَلَّهُ مَا تَرَكُوكُمْ
يَخْتَسِبُونَ

﴿٤٧﴾

وَبَدَ الْهُمَّ سِيَّعَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِنُونَ

﴿٤٨﴾

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرُّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا حَوَلَنَا
نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِينَا وَعَلَيْهِ بَلَى هِيَ
فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

﴿٤٩﴾

- 50.** Nummah keenik dumi mari (koros kinnuk) iyyeh tama maxcó, Tokkel abak sugeenim keenih xiqtém mali Yallih digaalák (maaluu kee xaylo kinnuk).
- 51.** Tonnaah kaadu abeenimih umaané ken xagteh naharsi ummatta kinnuk addunyal. Kaadu kumarak isi nafsi yudlume mari nabiyow! usun aban umaanéh galtó ken xagele, usun Yalla taanisá hinnoonuuy Kaak ma- yassaqqan.
- 52.** Kaadu a-mari maaxaginnoonuu? diggah Yalli rizqhi isih kah faxa marah farakka haah, isih kah faxa maral keenik ceyissi haam? Diggah tohut astooti tan Yallih amri nummaysa marah.
- 53.** Nabiyow Yi-naqoosak sinni nafsil dambit caddok tatura marak Yallih racmattak mabloodina keenik ixic; Diggah Yalli dambitte inkih cabá Kaal yaduure marah. Diggah Yalli Usuk dambi-cabti-li, racmatta-li (xuwaw-li).
- 54.** Kaadu sinaamey sin Rabbi fan gacaay, Kaah rammita digaalá siinit tamaatek dumal, tohuk lakat Yallih digaalák sin cattam mageytan.
- 55.** Kaadu kataya tayseemiy sin Rabbik siinil obte (Qhuraan kinnuk), Usuk sin elle amrisam kataataay, sin kak waasah yaniimik exxeera digaalá garciik (hurubbaak) siinit tamaatek dumal isin aaxigekal.

فَدَقَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا كَسَبُوا وَاللَّهُ
ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيِّئَاتٍ
مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٧﴾

أَوَ لَا يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْإِرْزَاقَ لَمَن يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَكُتُبُ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

* قُلْ يَعْبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَنِ النَّفَاسِهِمْ
لَا قَطُولُهُمْ رَحْمَةُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَعْفُرُ
الَّذُنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الْرَّحِيمُ ﴿٩﴾

وَأَنْبِوْا إِلَى رَبِّكُمْ وَسِمُوا أَلَّهُ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا نُنَصِّرُونَ ﴿١٠﴾

وَاتَّبِعُوا أَحَقَّ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ
رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَعْثَةً
وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١١﴾

- 56.** Umaané abe nafsi axcewaan keh, yoo geyte nadaamaay! Yallih amri finqiseemih sabbatah, Yallih amril anqasa marat suge addunyal.
- 57.** Hinnay nafsi axcewaan keh, Yalli diggaluk tirri yoo hayinnay Yallak meesita marih num akkuken.
- 58.** Hinnay nafsi axcewaan keh digaalá yable waqdi, diggah addunyâ manóh madaara aallinniyoy meqe marih num akkuken.
- 59.** Maleey, atu kah itta inna hinna, nummah Yi-astooti koh temeeteeh, tet dirabbosseh kaadu kaxxa-mariinitteh, koroosite marih numuh sugte kaak iyya Yalli.
- 60.** Qhiyaamah ayró Yallal ceele waytam diraabah hee marih foocitte dattoowah table. Jahannam giráh addal kaxxa-mariinoleelá orbeyná malinnaa? (Yeey-leh).
- 61.** Kaadu Yalli isik meesita mara naggoysah, usun geenih yanin asallamih sabbatah, umam ken maxagtaay, usun ma-rookitan.
- 62.** Yalli ummaanim ginéey, Usuk (Yalli) ummaanimih wakiili (dacayri-li).
- 63.** Yalli qaranwaa kee baaxô mafaaticle. Yallih aayotal koroosite marii, woo mari usun finqiteeh kasaarite mara addunyaay akeeral.
- 64.** Ixxic nabiyow (tama korosuk); Yallak kalihim aqbudeemih yoo amrissaanaa kee a-tuugimaytittey!

أَن تَقُولَ فَسْتَ يَحْسِرَنَّ عَلَى مَأْفَرَطْ
فِي جَنَّةِ اللَّهِ وَإِن كُنْتُ لَمَنْ أَسْتَخِرُ بِهِنَّ^{٥٧}

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ
الْمُتَّقِينَ^{٥٨}

أَوْ تَقُولَ جِنَّةَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً
فَأَكُونُ مِنَ الْمُمْسِنِينَ^{٥٩}

بِأَنْ قَدْ جَاءَنِي فَكَذَّبَتِ بِهَا
وَأَسْتَكَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ^{٦٠}

وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَّبُوا عَنْ اللَّهِ
وُجُوهُهُمْ مُسَوَّدَةٌ إِلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مُثْوَى
لِلْمُتَكَبِّرِينَ^{٦١}

وَيَنْهَا اللَّهُ الَّذِينَ أَنْقَلُوا مَقَارِبَهُمْ لَا
يَمْسِهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْرُونَ^{٦٢}

الَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
وَكَلِيلٌ^{٦٣}

لَهُ مَقَابِلُ الدَّسَمَوْنَ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِعِيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ
الْخَسِيرُونَ^{٦٤}

فُلَّ أَفْغَرَ اللَّهُ تَعَالَى مَرْوِقَتْ أَغْبُدُ أَيْهَا
الْجَاهِلُونَ^{٦٥}

- 65.** Yalli xiibitak iyyah; nabiyow wacyi koo kee kok dumá suge farmoytiitol obsimeh, Yallat agleyta haytek diggah ku-taamá bayele kaadu diggah finqiteeh, kasaarite marih num akketto.
- 66.** Wonna hinnak, nabiyow Yalla uqbud qibaadá kaah caglisak. kaadu Kay niqmatal kaa faatita marih num tik!
- 67.** Yalla maynabinnon kaah taguude nabnah, baaxó inkitanuu kay gabah addat anuk qhiyaamah ayró, kaadu qaranwa kay migdi-gabat xammaqimak, usuk saytuniih agleh kaat hayya haanamak fayya iyye.
- 68.** Kaadu baantá fuxsinteeh, qaranwal tanim kee baaxól tanim inkih rabteh Yalli raq kah faxem akke waytek. Wohuk lakat nammay haytoh adda teetit fuuxusa israafil, edde luk usun magooqak ugtaanaah Yalli keenik abam qambaalitan.
- 69.** Kaadu qhiyaamah ayró baaxó isi Rabbih noorit iftaah, ummaan numuh abe taamá elle tan kitab xayyoysimaah, anbiyaa kee sumaq-mara baahaanah, kaadu Yalli ken fan cakkil mekla usun andullumekal.
- 70.** Kaadu ummaan nafsih abbaheemih galtó kaah duudusuntah maqaanée kee umaanéék, Kaadu Yalli Usuk, usun abba haanam yaaxigeh.

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكَ لَمْ يَأْتِ أَشْرَقَتْ لَيَحْبَطَنَّ
عَمَلُكَ وَلَكُونَنَّ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٦٥﴾

بِاللَّهِ فَأَعْبُدُ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾

وَمَا فَدَرْوَ اللَّهُ بِحَوْقَدَرَهُ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا
فَبَضَّهُ وَيَوْمُ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ
بِيمِينِهِ سُجَّنَهُ وَتَعْكِلَ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٦٧﴾

وَنُفَخَ فِي الصُّورِ فَصَعَقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ تُفْنِخَ
فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾

وَأَشْرَقَتْ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجَاءَهُ بِالنَّبِيِّنَ وَالشَّهَدَاءَ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحُقْقِ وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

وَوَقَيَّتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾

- 71.** Kaadu koroosite mari jahannam deqsitta girá fan forsima butta-butta anuk. Tet (jahannam girá kinnuk) guffu haan waqdi tet afoofi fakkimtaah, tet loyná keenik ittah; Yallih farmoytiitiy siinik tani siiniih mamattoo, sin Rabbih aayoota siinil akrayuk kaadu ta sin ayróh angaarawak sin meesiisak (kadak)? Yeey nummah nel yemeeteenih immay, digaalâ qangará korosul nummatteh iyyan.
- 72.** Jahannam deqsitta giráh afoofik cula keenik iyyan teetil waarak, manxu umaah kaxxa-mariinoleelah orbeyná!
- 73.** Kaadu isi Rabbik meesite mari jannah fanah forsima butta-butta anuk. Kaa (Jannah kinnuk) guffu haan waqdi kay afoofi fakimit anuk geyan, kay loyná keenik ittah; nagayna sin amol tanay! sin caalat yemqehek jannah culá kaal waarak.
- 74.** Kaadu moominiin ittah; Yalli fayla-le, Kaay isi xagana neh nummayseeh, jannah baaxók faxxa hayna aracal noknam nee nagarsiise. Manxu meqeeh taamá yessemeqqe marih galtó!
- 75.** Nabiyow Malayka Yallih Qarshih deraafet maroh anuk ken table sinni Rabbi saytunnoysak faylisak kaadu ken (ginó kinnuk) fan cakkil meklaah, Yalli ginó Rabbiy fayla-le iyyan Jannatti maraa kee girâ mari inkih.

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمْ رَمَرًا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَهَا فُتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ خَزَنَتُهَا الْمُغْيَرَاتِ كُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتَّلَوُنَ
عَلَيْكُمْ إِنَّمَا يَرِكُمْ وَيُنَذِّرُونَ كُمْ لَقَاءَ
يَوْمَ كُمْ هَذَا قَالُوا إِنَّا لَكُمْ وَلَكُمْ حَقَّتْ كَلْمَةُ
الْعَدَابِ عَلَى الْكُفَّارِينَ ﴿٦١﴾

قِيلَ أَدْخُلُوا إِنَّبَرَ جَهَنَّمَ خَلِيلِينَ فِيهَا
فَيَسْأَلُ مَنْ تَوَيْ أَمْتَكَ بَرِينَ ﴿٦٢﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقْوَ أَرْبَهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمْرًا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَهَا فُتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَمٌ عَلَيْكُمْ طَبَّشَ
فَأَدْخُلُوهَا خَلِيلِينَ ﴿٦٣﴾

وَقَالُوا لِلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ
وَأَرْزَقَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنْ الْجَنَّةِ
حَيْثُ شَاءَ فِي نَعْمَانَ أَجْرُ الْعَدِيلِينَ ﴿٦٤﴾

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ
يُسَيِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضَىٰ بِهِمْ بِالْحَقِّ
وَقِيلَ لِلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

SUURAT GHAAFIR

Makkal Obte, 85 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Caa-miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Ama Qhuraanii oobiyyi Yallay maysoleeh, ixxigaleh kabuk yekke.
3. Yalli dambi cabeey, tobat oggoleey, gibdi digaalaliy, maggo niqmat-li. Qibaadá cakkisittam matan inki Yallak-sa. Ginók gacsimeyná Kaa fan takke qhiyaamah ayró.
4. Yallih aayoota tangaddem matan koroosite mara akke waytek, toysa nabiyow koo duquuruse waytay usun baaxooxal aban angagoyyi addunyâ guranah.
5. Makki korosuk naharat Nuuc maraa kee tengele buttaatiy ken lakat temeete sinni farmoytit dirabbosseh. Kaadu kulli ummatta isi farmoya qiddaamih niyá haysitteh, cakki edde bayissuh deedalal kaa giddisse. tohul ken digaallehik Yi-digaalá mannak teneeh?
6. Tonnaah ku-Rabbih qangará nummatteh koroositeh yan maral, diggah usun girâ mara kinnoonumul, dumi ummattay isi farmoytit dirabbssel kah nummatte innah.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٤٠ حم

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

عَافِيَ الدُّنْيَا وَقَبِيلُ التَّوْبَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ذِي
الْأَطْوَلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

مَا يُجَدِّلُ فِي أَيَّتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ هُرُوفًا لَّا
يَغْرِيَنَّهُمْ فِي الْبَلَدِ

كَذَّبُتْ قَاتِلَهُمْ قَوْمٌ نُوحَ وَالْأَخْرَى بِمَنْ
بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ
لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَطْلِ لِيُدْحِضُوهُ
بِهِ الْحَقُّ فَأَخْذَتْهُمْ فَيَقِنَّ كَانَ عِقَابِ

وَكَذَّلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ
كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَبُ النَّارِ

7. Qarshi takkuqe malaykaa kee
Qarshi deraafel maroh kaat
keenik enni ittam sinni Rabbi
saytunnoysan Kaa faylisak kaadu
Yallal yaamineeniih, nummayse
marah Yallal dambi-cabti esseran;
ni-Rabbow ummaanim racmat
kee ixxigal duddeh, toysa Kol
yaduureeh, Ku-gita kattaate marah
dambi cabaay, Jaciim deqsitta giráh
digaalák ken reebis axcuk.
8. Ni-Rabbow kaadu ken kah
xagnisseh tan qadni deqsitta
jannoota ken culus, kaadu ken
abbottiyy ken agabuuy ken xaylok
iimaan kee meqe taamáh abtot
temqem keenik culus, diggah ni-
Rabbow atu mayso-li, nagaara.
9. Kaadu ken umaaneenah uma
galtók ken naggos (dabbal) kaadu
woo ayró (qhiyaamah ayró kinnuk)
umaaneenâ galtók naggosse marii,
toysa nummah keenih nacurteh,
woh kaxxa affaf kee kaxxa saami-
maqaané kinni.
10. Diggaluk koroosite mari seecimah,
Yallih naqbi isin sinni nafsit abtan
naqabuk nabuk raaqa girá cultan
waqdi isin addunyal iimaan kee
Yallih inkittinaane fanah seecimak
sugten waqdi, tokkel cinteeniih elle
koroositteenih keenik axcuk.
11. Koros itteh; ni Rabbow namma
adda nee qiddeeh namma adda
nee tuynuwweeh ninni dambi
neelekehik (nekeelehik) tokkel
girák elle nawqeeh, addunyâ fan

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ لِيُسْتَأْتِيْنُ
بِخَمْدَرِ رَبِّهِمْ وَلَوْمَوْنَ بِهِ وَلَا يَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ أَمْأَلُوا رَبَّنَا وَسَعَتْ كُلُّ شَيْءٍ
رَحْمَةً وَعَلِمَا فَعَفَّ عَنِ الَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا
سَيِّلَكَ وَقِهْمَ عَذَابَ أَجَّاحِيمِ ٧

رَبَّنَا وَأَدْخَلْنَاهُ جَنَّتِ عَدَنِ الَّتِي وَعَدَنَاهُمْ
وَمَنْ صَلَحَ مِنْ أَبْنَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَذِرْتَهُمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٨

وَقِهْمُ السَّيَّعَاتِ وَمَنْ تَقَى السَّيَّعَاتِ
يُوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحْمَتَهُ وَذِلِّكَ هُوَ الْقُوْرُ
الْعَظِيمُ ٩

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْدَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهُ
أَكْبَرُ مِنْ مَقْتَكُمْ أَنْفُسُكُمْ إِذْ نُذْعُورُ
إِلَى الْأَيَّمَنِ فَتَكُفُّرُونَ ١٠

فَالْأَوْرَبَنَا أَمْتَأْنَاثَتَنَ وَأَحْيَتَنَا أَثْنَتَنَ
فَأَعْتَرَفْنَا بِدُولُوبَنَا فَهَلْ إِلَى حُرُوجَ مِنْ
سَيِّلِ ١١

nee elle gacissa giti (gurri) maay yan? Meqe taamá taamitnam keh (aleey mayan).

12. Woo digaalá sin kah geytem a-korosey cagalalh Yallih inkittinaanel secsimtan waqdi koroositak sugteeniih, Yallat agleyta heenik woh nummaysak sugteenimih sabbata, tokkel meklálem fayya-leeh nabna-le Yalla kinni.
13. Yalla kinni isi astooti sin taybulleeh, qaraanak rizqhi edde yan rob siinh oobissam, kaadu ama astooti kassittam matan Yallak meesitaah, Yalla fan yaduure mara akke waytek meqe taamál.
14. Toysa moominiiney Yalla uqbuda qibaadáa kee dooqá kaah caglisak koros tanqibeway.
15. Yalli fayya iyyaah, fayya itta darajoota-le, Usuk kaxxa Qarshiliiy, isi amrih wacyi oobisa isi naqoosak isih kah faxa maral, Yallih farmoyti naharsi maraa kee ellecabô mari edde yangoorowe ayrók ken meesiisam keh (qhiyaamah ayró kinnuk).
16. Usun (ginó kinnuk) woo ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) yambulleenih Yallih foocal, Yallak ken kee ken taamoomiy addunyal abeenik-tu qellitekal. Yalli seecah asaaku reedá miyyi-leeh axcuk? Yalli isi nafsil isih gacisak inki Yallay dirkiseh yani-le axcuk.

ذَلِكُمْ يَأْنَهُ وَإِذَا دُعَحَ عَلَى اللَّهِ وَحْدَهُ
كَفَرْتُمْ وَلَمْ يُشْرِكْ بِهِ تُؤْمِنُوا
فَلَا حُكْمَ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ١٣

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ أَيْتِنَاهُ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَدَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ١٤

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَا
كَرِهُ الْكَافِرُونَ ١٥

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ
مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ
يَوْمَ الشَّلَاقِ ١٦

يَوْمَ هُمْ بِرُزْنَ لَا يَخْفِي عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ
لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَحِيدِ الْفَهَارِ ١٧

- 17.** Asaaku (Qhiyaamah ayró kinnuk) ummaan nafsi addunyal umaanée kee maqaanék abba heemil galtima, asaaku dulmi mayan diggah Yalli cisaabat (fokkooqot) sissikih.
- 18.** Kaadu nabiyow ken meesis qhiyaamah ayróy xayik. Sorkocô baxitte garoyritte taafee waqdi Yallih digaaláh meesih hammii kee rookah miidimak. Daalimiin xayi kataysa maliiy, yab kak oggolan cateyna mali Yallih xaql.
- 19.** Yalli yaaxigeh ganô wagitto abta intiitaa kee alilwa qellissi haytam maqaanée kee umaanék.
- 20.** Kaadu Yalli sinam fan qatlil meklaah, Kaak kalah yaqbudeenim tu-mameklta.diggah Yalli usuk yaabbi, yabali.
- 21.** Hinnak a-koros magexinnaa baaxô bagul yableenî gidah keenik duma suge marih ellecabo mannak tenem? Usun maqar kee baaxô bagul abuurah (raatowwah) keenik gibduk sugeeniih, Yalli ken dambih sabbatah ken finqiseeh, Yallih digaalák ken reebisé luk masuginnon.
- 22.** Too digaalá ken kah geytem diggah ken farmoytit baxxaqqooqil keenih amaatuq sugteeh, usun koroositak sugeenimih sabbata.tokkel Yalli ken finqiseh diggah Usuk xiqtó leeh, gibdi digaalá-le.
- 23.** Yalli nummah xiibitak iyyeh; Nabii Muusa Ni-kaxxa astootii kee baxxaqqqa-le sumaaqay usuk

أَلْيَوْمَ تُجْنِي كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا
ظُلْمٌ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

وَإِنَّدِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْضَةَ إِذَا أَقْلُوبُ لَدَيْ
الْحَنَاجِرِ كَطْمَانٍ مَّا لَلظَّاهِرَيْمَ مِنْ حَمِيمٍ
وَلَا سَقِيعٌ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

يَعْلَمُ خَاتَمَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ يَعْصِي بِالْحَقِيقَةِ وَالَّذِينَ يَدْعُونَكَ مِنْ
دُونِهِ لَا يَقْضُوْكَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْسَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

*أَوْلَئِنَّ يَسِيرُ وَأَنِّي لِأَرْضِ فَيَنْظُرُ وَأَكَفَّ
كَانَ عَلَقَبَةً لِلَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَافُرُوا
هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ فُوهَةً وَأَثَارَ فِي الْأَرْضِ
فَأَخْذَهُمُ اللَّهُ يَدْنُوبُهُمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ
اللَّهِ مِنْ وَاقٍِ ﴿٢١﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَكَفَرُوا فَأَخْذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ فَوْقَ شَيْءِ دُ
الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِإِيمَانًا وَسُلطَانًا
مُّبِينًا ﴿٢٣﴾

farmoya kinnim yascassel kaa rubne.

- 24.** Firqawnaay, Haamaanaay, Qhaaruunû fanah kaa (Nabii Muusa kinnuk) rubne, tokkel usun kaxxa mariinoh baab abeynaay kaxxa dirab-li kaak iyyen.
- 25.** Nabii Muusa nummah astooti-luk Ni-xaquk keenil yemeete waqdi, kaalluk yeemene marih lab xayló qidaay, sayim keenik nuwwuk caba iyyen, koros uma-malá finqa akke waytek tu-hinna.
- 26.** Kaadu firqawni isi kaxxa marak iyyeh; Muusa qiday yoo ixxicaay yoo cabaay Muusa isi Rabbih seecitay, diggah anu usuk sin diini siinik korsaah hinnay baaxô bagul umaané uguugusaah fixiixaamak meesita iyye.
- 27.** Kaadu Nabii Muusa firqawnaa kee kay kaxxa marak iyyeh; diggah anu yi-Rabbiyy sin Rabbi maggansite ummaan kaxxa mariinoliy cisab ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) nummayse waak.
- 28.** Firqawni buxah marak moomintuh yan numuy isi iiamaan qellisa keenik iyyeh; yi-Rabbi Yalla iyya num qiddaanaa nummah sin Rabbih xaquk baxxaqqooqi-le astooti luk siiniih amaatuk? Kaadu Nabii Muusa dirab-li yekkek kay diraabih umaané kaal gaceleeh, numma yacee num yekkek usuk sin kah xagnisaamak tuk teyná sin

إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَنَ وَقَارُونَ قَالُوا

سَاحِرٌ كَذَابٌ ﴿٦﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
أَفَكُوْنُ أَنْتَ آمَّةُ الْلَّٰهِينَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ
وَأَسْتَحْيُونَا سَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ
الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٦﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرْنِي أَقْتُلُ مُوسَى وَلَيَدْعُ
رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ
يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦﴾

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي أُدْعُ إِلَيْ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَنْ كُلِّ
مُتَكَبِّرُ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٧﴾

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ أَهْلِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ
رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ
رَبِّكُمْ وَأَنْ يَكُونَ يَكُونَ كَذِيلًا فَعَلَيْهِ كَذِيلٌ
وَإِنْ يَكُونْ صَادِقًا يُصْبِغُ بَعْضُ الْذِي
يَعْدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٨﴾

xagele. Diggah Yalli tirri mahaa ummaan caddok taturlih yan numuy, maggo dirablih yani.

29. Yi-maraw asaaku reedá liton baaxô bagul maysó-luk, toysa iyyi nee cate-le Yallih digaalá net temeete tet tekkek keenik iyye woo moominti. Firqawni isi marak iyyeh; sin aybulleem mayyu inni nafsii kee siiniih maqaané edde ablem akke waytek, kaadu massale gitak- sah siiniih ascassem mayyu.

30. Kaadu yeemene num keenik iyyeh; (Firqawni buxah marih num kinnuk) yi-maraw anu diggah koroositeeh, ambiyâ qadaawatal maagoowe marat digaalá edde tekke ayróh innah tan ayrók siiniih meesita Muusa qiddeenik.

31. Nuuc maraay, Qaadaay, Samuuduuy, keenik lakal yemeete maray koroosannuu kee ambiyá dirabboysaanam qaadah luk suget tekke digaaláh inna-le digaalá siinit takkeemik siiniih meesita. kaadu Yalli naqoosah dulmi mafaxaay, dambi maleh ken ma-digaalá.

32. Kaadu yi-maraw diggah anu seecó edde maggo ayróh digaalák siiniih meesita (qhiyaamah ayró kinnuk).

33. Jahannam giráh digaaláh gibdak derre cabak kuddan ayró isin Yallih digaalák sin caté manton kaadu Yalli makkoysé num tirri kaa haytam mali.

يَقُولُ لَكُمْ الْمَلَكُ اُلَيْوَمْ طَاهِرِينَ فِي
الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُ إِذَا مَنْ يَأْتِيُ اللَّهَ إِنْ جَاءَنَا
قَالَ فَرَعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا
أَهْدِيْكُمْ إِلَّا سَبِيلُ الرِّشادِ ﴿٢١﴾

وَقَالَ الْلَّهُ أَعْلَمْ إِذَا مَنْ يَقُولُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
مِّثْلَ يَوْمِ الْآخِرَاتِ ﴿٢٢﴾

مِثْلَ ذَلِكَ قَوْمٌ نُوحٌ وَعَادٌ وَثَمُودٌ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَبْدِ ﴿٢٣﴾

وَيَقُولُونَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ كُلُّ يَوْمٍ أَلْتَهَنَادِ ﴿٢٤﴾

يَوْمَ تُؤْلَمُونَ مُؤْلَمِينَ مَا لَكُمْ يَعْلَمُ اللَّهُ مِنْ عَاصِمَةٍ
وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَالَهُ دُرْدِنٌ هَادِيٌ ﴿٢٥﴾

- 34.** Kaadu nummah Nabii Yuusuf Muusak naharat baxxaqooqile astooti-luk siinil yemeeteeh, siinil luk yemeeteemit agay-waagittaanamak ma katinniton usuk rabba iyyam fan. too waqdi kay gamadal Yalli farmoya maruuba itten, tonnaah Yalli makkosah caddok taturlih yan numuy Yallih inkittinaanee kee kay astootit agay waagalih yani.
- 35.** Yallih aayoota giddiya marii hebeltô sumaaqay keenih yemeete aallekal, Yallih garii kee Yalla nummayse marih garil woo giddih naqbi yenbeh, tonnaah Yalli ummaan kaxxa mariinolih dulymeynih (umaané dirkiséh) lubbi alfah.
- 36.** Kaadu firqawni iyyeh; haamaanow fayya iyya kalqat yoh xis qaran edde aafee gititte edde maadam keeh,
- 37.** Qaranwâ gititte maadaah, Muusâ Yallat bossu axcê gidah kaadu diggah anu dirabli kaa akkale. Tonnaah firqawnat le-uma taamá bilqisinteeh, tirtô gitak waasimeh kaadu firqawni uma malá kasaaraa kee finqa kaal akke waytek kalah kaah tekkem mali addunyaay akeeral.
- 38.** Kaadu yeemene num iyyeh; (firqawni buxah marih num kinnuk) yi-maraw yoo kataya missa-le gita siinil ascasseeh tirri sin haam keh.

وَلَقَدْ جَاءَ كُمْبُوْسُفُ مِنْ قَبْلِ يَالْبِيْكَيْتِ
فَمَا زَلْتُمْ فِي شَكٍّ مَمَّا جَاءَ كُمْبُوْسُفُ
حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ
بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضْلِلُ اللَّهُ مَنْ
هُوَ مُسْرِفٌ فِيْ مُرْقَابٍ ﴿٢٤﴾

الَّذِينَ يُجْهَدُونَ فِي أَيَّاتِ اللَّهِ يُغَيِّرُ
سُلْطَانِ أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتاً عِنْدَ اللَّهِ
وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَارٍ ﴿٢٥﴾

وَقَالَ فَرْعَوْنُ يَهْكِمُ أُبْنِي لِصَرَحَ الْعَالَىٰ
أَبْلَغُ الْأَسْبَابَ ﴿٢٦﴾

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطْلَعَ إِلَيْهِ مُوسَى
وَإِنِّي لَأَظْنُهُ كَذَلِكَ زُبُّونَ
لِفَرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصُدَّعَنَ السَّبِيلُ
وَمَا كَيْدُ فَرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٢٧﴾

وَقَالَ الَّذِيْتَ آمَنَ يَقُوْمٌ أَتَيْتُهُوْنَ
أَهْدِيْكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٨﴾

- 39.** Yi-maraw addunyâ manó cagalalah dago duyyê (afeynâ) baxay gaba kaltaay, diggaluk akeera is-waar dabqa.
- 40.** Addunyâ manol uma-taamá abe seehadaytii, toysa akeeral ma-galtima tet celta galtó akke waytek kaadu meqe taamá abe seehadayti labboowek hinnay sayyoowek usuk moomintuh anuk, toysa woo mari jannat cula Yalli kay addal cisab maliinoh ken arzaqhuk.
- 41.** Kaadu yi-maraw anu Yallal taamineeniih kay farmoya Muusal taamineeniih girák naggowtaanamah sin seecak isin girá yoo culussu wayta taamâ fan yoo sectaanaa? Woh mannal takkeeh!
- 42.** Yallal koroositaah ixxiga kak aalle waam agleh kaat haamah yoh sectaanaah, anu mayso-leeh dambi cabti-le Yalla fan sin seeca.
- 43.** Nummaak isin cagalalah qibaadáh fan yoo kak sectaanam qibaadâ seecó cakkisittam hinna addunyaay akeeral. kaadu diggah nek gacsimeyná Yalla fan takkeeh, diggah koroosannuu kee uma-taamát caddok tatura mari usun girâ mara.
- 44.** Toysa anu siinik axcem sarrah kassitettoonuu edde nadaamitetton digaalá intih tablen waqdi, anu inni caagid Yallal kelsa, diggaluk Yalli isi naqoosah caalat yabali keenik iyye woo moominti.

يَقُولُ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَعٌ
وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْفَرَارِ

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَاتٍ فَلَا يُحْزِنَنِي إِلَّا مِثْلًا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحَاتٍ مَنْ ذَكَرَ أَقْوَانِي وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ

* وَيَقُولُ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى التَّجْوِهِ
وَنَذَّعُونَكُمْ إِلَى الْتَّارِ

تَدْعُونِي لِأَكُفُرْ بِاللهِ وَأَشْرِكْ بِهِ مَا
لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى
الْعَرِيزِ الْغَافِرِ

لَا جَرَمَ لَنْ تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ
فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرْدَنَا
إِلَى اللهِ وَأَنَّ الْمُسْرِ فِينَ هُمْ أَصْحَابُ
الْتَّارِ

فَسَتَدْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَقُولُ
أَمْرٍ إِلَى اللهِ إِنَّ اللهَ يَصِيرُ بِالْعِبَادِ

- 45.** Tokkel Yalli uma-malay kaah malseenih digaalák (qidim kinnuk) kaa naggoyseeh, firqawnaa kee firqawni maral uma-digaalá obte badat ken xuumuse waqdi.
- 46.** Saakuuy carra digaaláh girál xayyowsimaanaah, firqawnaa kee firqawni mara digaalák gibdi digaalát culusa iyya Yalli malaykak.
- 47.** Girâ mari giráh addal keemaarita waqdi keenih cusey nabiyow, boola-le mari kaxxa mariinite marak diggah nanu sin kataata marah sugnek tohul isin girâ digaalák-tu nek maay kaltaanaah keenik iyyan.
- 48.** Kaxxa mariinite mari boola-le marak diggah nee kee sin inkih tet addal nanno ikkal digaalák-tu siinik kallam madudna iyyen, diggah Yalli nummah isi naqoosâ fan qadlil mekle.
- 49.** Kaadu giráh addal yan mari jahannam dacrissa malaykak sin Rabbi neh kallacay digaalák inki ayró neh xabbacoysam keh iyyen.
- 50.** Jahannam dacrissa Malayka keenik itteh; sin farmoytit baxxaqqa-le astooti luk siinih amaatuuk ma-suginnaa? Yeey, neh yemeeteenih itta koros. Toysa nanu siinih makallacnak isin kallacita Yalla keenik itta malayka kaadu korós dooqá finqa akke waytek tu-hinna.

فَوَقَدْنَاهُ اللَّهُ سَيِّدُنَا مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِهَا
فِرْعَوْنُ سُوْءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

أَنَّا رُّبُّنَا يَعْرَضُونَ عَلَيْهَا أَعْذُّوا وَعَشِّيَّا
وَلَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَذْخُلُوا إِلَى
فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

وَلَدَيْتَ حَاجَوْتَ فِي الْأَنَارِ فَيَقُولُ
الْأَصْبَعُ عَقْوَلَ لِلَّذِينَ أَسْتَكْبِرُوا إِنَّا
كُنَّا لَكُمْ بِعَاقِلٍ أَنْ شُدَّ مُعْنُوتٌ عَنَّا
نَصِيبًا مِّنَ الْأَنَارِ ﴿٤٧﴾

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلُّ
فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بِيَوْمِ الْعِبَادَاتِ ﴿٤٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ فِي الْأَنَارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
أَذْكُرُوا بَرَبَّكُمْ يُحَقِّقُ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ
الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

قَالُوا أَوْلَئِكُمْ تَأْتِيَنِي كُلُّ رُسُلُكُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَإِذَا دُعُوا وَمَا دُعُوا
الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾

- 51.** Diggah nanu catnah Ni-farmoytittee kee yeemene mara addunyā manóo kee sumaq-mari (malaykaay, ambiyaa kee moominiin kinnuk) soola ayró (qhiyaamah ayró kinnuk).
- 52.** Woo ayró daalimiinh ken tû-malkit tu-keenih xiqewaa ayró kaadu abaaró loonuuuh, umá dabqalon akeeral.
- 53.** Yalli xiibitak nummah Nabii Muusah tirtó neceeh, israa-iil xaylo kitab (tawraat kinnuk) nagarsisne iyye.
- 54.** Tirtooy, kassiisi kas-le marah.
- 55.** Toysa isbir nabiyow koros kot abta adál, diggah Yallih xagni nummak, kaadu isi dambik cabti esseritaay, isi-Rabbi saytunnoysak faylis carraa kee saaku.
- 56.** Diggah Yallih aayootal sinam giddiya mari keenih yemeete sumaq maliinoh ken alilwat kaxxa mariinok sah tanim matan, usun faxaanam ma-gufan (nabuwwannu kinnuk). Toysa Yalla maggansit nabiyow diggah Yalli usuk yaabbi, yabali kinnik.
- 57.** Yalli qaranwaa kee baaxót abe ginó sinaamat abe ginók nabah, kinnih immay woh sinaamak maggo mari ma-yaaxiga.
- 58.** Kaadu inti malii kee yable num ma-missowta, kaadu yeemeneeh meqe taamá abite maraa kee umeyniitiy uma-taamá abte ma-

إِنَّا لَنَصْرُ رُسُلَّنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَدُ^{٥١}

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمْ
الْلُّغَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ^{٥٢}

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا
بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ^{٥٣}

هُدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولَئِكَ الْأَلَبِينِ
فَاصْبِرْ إِنَّ رَبَّكَ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنِيْكَ وَسَيِّحْ مُحَمَّدَ رَبِّكَ بِالْعَشَيْ
وَالْأَبَكَرِ^{٥٤}

إِنَّ الَّذِينَ يُجْحَدُونَ فِيَّ إِنَّهُمْ اللَّهُ
بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ
إِلَّا كَبَرٌ مَّا هُمْ بِكَلِيفَةٍ فَأَسْتَعِدُ
بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ^{٥٥}

لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ^{٥٦}

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ
قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ^{٥٧}

missowta, Sinaamey kassittaanam siinik dagoh.

59. Diggah Qhiyaamah ayro amaatele, tet mamut agay waaga mali, kinnih immay sinaamak maggo mari (koros kinnuk) tet mamut manummaysa.
60. Sin Rabbi Yoo kallaca iyye siinik oggoleyyok. diggaluk Yi-qibaadák kaxxamariiinta mari buraay, qunxaané luk jahannam girá culelon.
61. Yalla kinni bar siiniih abtem kaat sabhalaltoonuh (tastiriicoonuh) kaadu laqó diifu siiniih abe rizqli gurantoh. diggah Yalli sinam amol kaxxa muuxxo-li, kinnih immay sinaamak maggo mari Yalli keenih abe niqmatal Kaa ma-faatitan.
62. Toh siiniih abtem Yalla, sin Rabbi, ummaanim giné. Qibaadá cakkisita Yalli mayan kaak sah, toysa iimaanak mannal daggawtaanaah Yallak kalihim taqbusen waqdi?
63. Tonnaah Yallih astooti angadduk suge mari iimaanak daggawsimak suge.
64. Yalla kinni baaxó gub (madab) siiniih abteeh, qaran amô tabsa siiniih abtem. kaadu sin weeloyseeh, weeloolá sin yeymeeqeeh, rizqlik meqem siiniih yecee. toh Yallaay sin Rabbi too niqmootá siiniih teceem, tohul Yallih kayrii kee muuxxo maggoh, Usuk ginô Rabbi.

إِنَّ الْسَّاعَةَ لَكُنَيْهَا لَأَرَبَّ فِيهَا وَلَكَنْ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَوْمَ مُوْتٍ ٢٩

وَقَالَ رَبُّكُمْ إِذْ عُنِيَ أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدُّخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أُتْلَى لِتَسْتَكْبِرُوا
فِيهِ وَالْهَمَارُ مُبْصِرٌ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلَكَنْ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ٣١

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقُوكُمْ شَوَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ تُؤْمِنُوْتُمْ ٣٢

كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا يَأْكِلُونَ اللَّهَ
يَحْحَدُوْتُمْ ٣٣

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَابًا
وَالْسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَرَكُمْ فَأَخْسَنَ
صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الظَّبَابِتِ
ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَلَمِينَ ٣٤

- 65.** Yalli usuk dudda-le manoy waarta-le, qibaadá cakkisita Yalli mayan kaak sah. toysa kaa kallaca qibaadá kaah caglisak, fayla-lem Yalla ginô Rabbi kinni.
- 66.** nabiyow Ixxic ; diggah anu waasimeh Yallak kalah taqbudeenim aqbudeemik, yi Rabbik baxxaqooqi yoh temeete waqdiik wadir, kaadu amrisimeh ginô Rabbih rammitaah qibaadá kaah caglisaamal.
- 67.** Sinaamey Yalla kinni sin abba Aadam burtak gintem, lakal daacoyti tiffak kay samad gine, lakal dabloytak sin gine, lakal inâ baguk galaluh (alqih) anuk sin yayyaaqe, lakal maqar-le furrayniino guftaanam keh, lakal idoolá takkeenim keh kaadu Yalli wohuk naharat siinik qidam tanih kaadu muggaqsime waktiy qumri siinik gaba edde kala taafeeniih wohul kaskassoowa mara takkeenî gidah.
- 68.** Yalla kinni taynuwweeh qiddam. caagiidak caagidik teyna mekla waqdii, cagalah tohiimik tik iyyaah, edde luk takkeh.
- 69.** Nabiyow matablanna korosuk Yallah aayootal sinam (Qhuraan kinnuk) giddiya mara, usun teetil yaamineenimik mammal daggawsimaanaah?
- 70.** Qhuraan kitab kee Ni-farmoytit edde rubnem dirabboye marii korosuk, toysa ama dirabboysiyyih ellecabo sarrah aaxige-lon.

هُوَ أَنْجَلِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَلَدَعْوَةُ مُحَمَّصِينَ
لَهُ الْأَيْنَ فِي الْحَمْدِ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ٦٥

*فُلِ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِي
تَدَعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا جَاءَنِي أَبْيَانُ
مِنْ رَّبِّي وَأَمْرَرْتُ أَنْ أُشْلِعَ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ٦٦

هُوَ الَّذِي خَلَقَ كُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ
ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُهُ كُلُّ طَفْلًا ثُمَّ لَتَبْلُغُوا
أَشْدَادَكُمْ ثُمَّ لَتَكُونُوا سُبُّو حَاوَ وَمِنْكُمْ مَنْ
يُتَوَقَّى مِنْ قَبِيلٍ وَلَتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٦٧

هُوَ الَّذِي يُنْجِي وَيُمْبِي وَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا
يَقُولُ لَهُ كُنْ فَكَيْفَ كُنُونُ ٦٨

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي يُحْكَلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ
أَذَلَّ يُصَرَّفُونَ ٦٩

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا يَهُودَ
رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ٧٠

71. Silsilootat ken gaboozi ken fillitet axawah anuk ibitte keenik edde debran waqdi, Malayka ken edde hirriigissah.
72. Niqna kak caddok taturte leel ken hirriigisan, tohuk lakal girah addal girah keenit ursan.
73. Tohih lakal ken sahitak Yallat agleh haak aqbaduk sugten Yallite annih teetiiy keenik iyyan.
74. Yallak kalah aqbaduk sugten Yallite sin maay catta asaaku? nek qelliteenih ken manabla hinnay inkinnah duma tu-yaqbude marah masuginnino iyyan.Yalli koros tama mara kah makkoysennaah makkoysah.
75. Ama digaalá sin kah geytem baaxô bagul cakki maliinoh abak sugten wallitiyyaa kee batrah Yallih naqoosat abak sugten caddok taturih sabbata.
76. Jahannam girah afoofik cula tet addal waarak, tokkel manxu umaah kaxxamariino-leelah orbeyná.
77. Toysa nabiyow isbir diggah Yallih xagni nummak, tokkel digaalay ken kah xagnisnek tu-koo aybullee kee hinnay koo warrayse (raba kinnuk) akkenno ken digaallak naharat, toysa nee fan gacsime-lon qhiyaamah ayró.

إِذَا لَأْغَلَّ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّكِيلُ
يُسْجَوْتَ ﴿٦١﴾

فِي الْحَمِيرِ شَمَّ فِي النَّارِ يُسْجَوْتَ ﴿٦٢﴾

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ شَرِيكُونَ ﴿٦٣﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا صَلَوْعَانَابِلَ لَمْ نَكُنْ
نَدْعُوا مِنْ قَبْلِ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضْلِلُ اللَّهُ
الْكَافِرِينَ ﴿٦٤﴾

ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٦٥﴾

أَذْهَلُوا أَنْوَابَ جَهَنَّمَ خَلَبِينَ فِيهَا فَيَنْسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٦﴾

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فِيمَا لَيْسَ
بِعَضَ الَّذِي نَجَدُهُمْ أَوْ تَوَفَّ إِنَّكَ فِي إِنَّا
يُرْجَعُونَ ﴿٦٧﴾

- 78.** Nummah Yalli xiibitak iyyah; nabiyow kok naharat farmoytit rubneh, keenik xaagu kol kak maaqnem linooh, keenik xaagu kol kak maaqe waynem linoh, kaadu faxe farmoytah makkina hebeltoh astá baaham Yallih idinh akke waytek, tokkel Yallih amri yamaate waqdi koros digaaláh meklá cakkil tekke farmoytit kee ken dirabboyse marih fanat, tokkel baatilleelá finqitteh.
- 79.** Yalla kinni lac siiniih abtem tu-kak feertaanaah, tu-kak takmeenim keh.
- 80.** Kaadu maggo tuxxiq kaat (lacat) litoonuh, kaadu alilwat liton caagiida edde taafeeniih kaa kee dawaanikit Quuka tassukuqqueenimkeh.
- 81.** Kaadu Yalli isi astooti sin yaybulleehik, tokkel Yallih astootik maa-astáay tangaddeenim?
- 82.** Baaxô bagul mageinxnoonuu keenik naharat suge marih ellecabo kah tekke inná yabloonuh? keenik naharat sugte ummatta loowoh (ixxuh) keenik magguk sugteeh, qandee kee maqarah keenik gibduk sugte, kaadu baaxô bagul raatwah (xisoosah) keenik manguk sugte. Tokkel abak sugeenim keenih xiqtum mali Yallih digaalák.
- 83.** Tokkel ken farmoytit baxxaqqooqi-luk keenil temeete waqdi addunyâ qilmik ken garil taniimit yifriceeniih, elle anqasak sugen

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ
فَصَّصَنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَفْصُصْ
عَلَيْكَ وَمَا كَانَ رَسُولٌ أَنَّ يَأْتِي بِيَعَايَةً
إِلَّا يَأْدِنُ اللَّهَ فَإِذَا جَاءَهُمُ اللَّهُ فُضِّلَ بِالْحَقِّ
وَخَسَرَ هُنَّا لِكَ الْمُبْطَلُونَ ﴿٧٦﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَغْنَى
لِرَتْكِبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تُكْلُونَ ﴿٧١﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَتَّفِعٌ وَلَتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً
فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾

وَرِبُّكُمْ إِيمَانُهُ فَإِنَّمَا يَأْتِي إِيمَانُ اللَّهِ
تُنَكِّرُونَ ﴿٨١﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَكْثَرُهُمْ فَاسِدُونَ وَأَشْفَقُهُمْ وَأَقْرَبُهُمْ إِلَى الْأَرْضِ
فَمَمَّا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا
عَنْهُمْ مَنْ أَعْلَمُ وَرَحَقَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَهْدِي
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾

digaalá keenil obteeh, ken marteh
(magaariyteh).

84. Tokkel Ni-digaalá yublen waqdi
Yallal neemeneh Usuk inkittuh
anuk kaadu qibaadál agleh Kaat
haak suggu inneemil koroosinneh
iyen.
85. Ni-digaalá yublen waqdi ken
iimaan tu-keenih xiqa iimaan
makko, tamah Yallih gitay Yalli
firisey kay naqoosah addal tature
kinni digaalá yablen waqdi ken
iimaan tu-keenih anfiqewaam,
tokkel koros finqitteh Ni -digaalá
keenil obte waqdi.

فَلَمَّا رَأَى بِأَنْسَنَ قَالُوا إِنَّمَا تَأْتِيَ اللَّهَ وَحْدَهُ
وَكَمْ فَرَزَنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾

فَلَمَّا يَكُنْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بِأَنْسَنَ
سُنْنَتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْخَلَتْ فِي عِبَادَتِهِ وَخَسَرَ
هُنَالِكَ الْكُفَّارُ وَآدَمُ

SUURAT FUSSILAT

Makkal Obte, 54 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Caa-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Ama-Qhuraaniih oobiyyi fulte racmattaay gunê racmatta-le Yallih kabuk yekke.
3. Kitaabay aayoota kak baxxaqsinte usuk Qhuraanay qarab-af yaaxige marah qarab afat yani kinni.
4. A kitab (Qhuraan kitab kinnuk) yeemeneeh kaal taniimil taamite mara jannatal ayti-kumusa kaadu koroositeeh derre kaat cabe mara girál meesiisak yemeete tokkel maggo mari derre kaat cabeeh usun yaabbe mara hignon.
5. Koros Nabiik itteh; ni-sorkocô baxitte atu nee fan kak sectaamak alifut taniih ni-aytiitat gibda taniih nee kee ku-fanat reebi yan ku-seecó oggollaamak, toysa atu ku-diini koh yascasseemil taamit nanu diggah ni-diini neh yascasseemil taamitennok.
6. Ixxic nabiyow:ama-korosuk cagalah anu sin innah yan sehadaytu kinniyo Yalli wacyi yol oobisam akke waytek, cagalah sin Yallay qibaadá cakkisita inki Yallay agleyta sinni, toysa Yalla

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حم

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كِتَابٌ فُصِّلَتْ إِيَّتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ

بَشِّيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ كَثِيرٌ فَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكْيَانٍ مَّا نَدْعُونَ إِلَيْهِ وَفِي
أَذَانِنَا وَقُرُونٌ مِّنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْكَلَ
إِنَّا عَمَلُونَ

فُلٌّ إِنَّمَا أَنَا شَرُّ مُشْكُرٌ حُرُوبٌ حَتَّى إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَأَسْتَغْيِي مُؤْمِنَاتٍ
وَأَسْتَغْفِرُهُ وَوَكِيلٌ لِّلْمُسْكِينَ

fan sin gudduysu waa gita fan
ufkunaay kaal soolaay dambi cabti
kaal esserita, Yallat agleyta haytah
tan korosuh finqi yan.

7. Yalla inkittoysaanamat sinni nafsi saytunnoyse weeh Yalli ken kah amrise zaká aceewaa mara kaadu usun ellecaboh ayróy (qhiyaamah ayró kinnuk) ugut ayró kinnil koroosite mara kinnon.
8. Diggah yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari Yallah tet caglisak aggiriqqe sinni galtó-lon Yallih garil.
9. Nabiyow A korosuk ixxic; diggah isin koroosittaanaa baaxó namma ayróh addat gine Rabbil kaadu agleytit kaat haytaanaa?woo Rabbi usuk ginô Rabbi kinnik.
10. Kaadu tet bagul qaleelá daabiseeh tet kayri yeymeggeeh tet addal rizqli cagguduseh mutuccutaamah dudda-le affara ayróy massowtah addat, essaera marah.
11. Tohuk lakat Yalli qaran ginuh qaran fan haysite, usuk (qaran kinnuk) qiirih anuk, tokkel Yalli qaran kee baaxók iyyeh; Yi-amri faxak oggola hinnay dirkih oggola, qaran kee baaxó itteh; ku-amri cinnam neh matakkaay ku-amri ogolleh.
12. Tokkel malciná qaraanih ginók namma ayróh addat gabá kaleeh, kulli qaraanal-le amri oobise. Kaadu Addunyâ qaran ifa cutuukut

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالرَّحْمَةِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ

كُفَّارٌ ﴿٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ

أَجْرٌ غَيْرُ مُمْسُونٍ ﴿٨﴾

* قُلْ إِنَّكُمْ لَتَهْرُونَ يَا أَيُّهُ الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ

فِي يَوْمَيْنِ وَتَجَعَّلُونَ لَهُ وَأَنَّهَا ذَلِكَ رَبُّ

الْعَالَمِينَ ﴿٩﴾

وَجَعَلَ فِيهَا رَوْسِيَّ مِنْ فَوْقَهَا وَبَرَكَ

فِيهَا وَقَدَرَ فِيهَا أَقْرَبَهَا فِيْ أَزْبَعَةِ

أَيَّامِ سَوَاءٍ لِّسَابِيلِنَّ ﴿١٠﴾

ثُمَّ أَسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ

لَهَا وَلِلأَرْضِ أَتَيْنَاكُمْ حُلُوقًا أَوْ كَرْهَا فَأَنَّا

أَتَيْنَا طَلَابَعِينَ ﴿١١﴾

فَقَضَيْنَاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي

كُلِّ سَمَاءٍ أَفْرَهَا وَرَزَّانِ السَّمَاءَ الْدُّنْيَا بِمَصْبِيحَ

وَحَفَظَنَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾

bilqisne kaadu sheetoona qaraanak
yab ankacissaah yab garaqtaamak
dacyari tet (cutuk kinnuk) abne,
woo ginóy qaxmeqe mayso-leeh
ixxiga-le Rabbih caggudusiyyaa
kee dudda kinni.

- 13.** Tokkel koros iimaanat derre cabtek, toysa keenik ixxic nabiyow; qaad kee samuud bayisse kakkaqóh innah tan kakkaqóh digaaláy sin saaxissak sin meesiisa.
- 14.** Farmoytit keenik fooca-le gambii kee keenik derre-le gambik keenih temeete waqdi Yallak sah tu-maqbudina axcuk, usun iyyeenih (koros kinnuk) ; Yalli faxinnay malayka farmoytiitih nel oobisak yen. Tokkel diggaluk nanu cinneeh koroositneh isin edde rubsummu itteenim.
- 15.** Qaadah (Nabii Huud mara kinnuk tu-gactekii, tokkel baaxô bagul kaxxa-mariinitteh Yallih naqoosal cakki maliinoh, kaadu nek qandeh iyyi gibdii iyyen? Mayablaanaa! Diggah Yallay ken gine Usuk qandeh keenik gibdim? Kaadu usun Ni-astooti angadduk sugen.
- 16.** Tokkel kaxxa xabcaa kee kaxxa hawwugtó-le (harrugtó-le) caacay keenil rubne keenit umah tan ayroorat, addunyâ manol mayqanxa-le digaalá ken tammosnâ gidah, Akeerâ digaaláh tu-gactek, mayqanxah lafitak raqtaah, usun ken cattam malon.

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَأَقْلِلْ أَنْدَرْ تُكْ صَعْقَةً مِثْلَ

صَعْقَةَ عَادِ وَثَمُودَ

١٦

إِذْ جَاءَهُمُ الْرَّسُولُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ
خَلْفِهِمْ لَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا
لَا نَزَّلَ مَنْتَكَهُ كَفَىٰ بِمَا أَرْسَلْنَا مِنْهُمْ بِهِ

كَفُورُوت

١٧

فَأَمَّا عَادُ فَأُسْكَنُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحِقْ
وَقَالُوا مَنْ أَشَدُ مِنَافِقَةً أَوْ لَيْلَرِوْنَ أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُ مِنْهُمْ فُؤَادًا وَكَانُوا
بِعَايَنَتِنَا يَجْحَدُونَ

١٨

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرَّافًا فِي أَيَّامٍ حَسَانَاتِ
لِتُنْذِيقَهُمْ عَذَابَ الْحُرْجِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْرَىٰ وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ

١٩

- 17.** Kaadu Samuuduh tu-gactekii (Nabii Saalic mara kinnuk), cakki gita keenih baxxaqisneeh, inti sinná (makô gita) dooriten tirtô gitak, Tokkel kakkaqô digaaláy mayqanxa-le ken bayisse koroosannuu kee abak sugen uma taamah sabbatah.
- 18.** Kaadu qaad kee Samuud edde finqitte digaalák keenik yeemeneeh, Yallak meesitak suge mara naggosneh.
- 19.** Nabiyow kassis, Yallih naqboytit girá fan maagowsinta ayró naharsi mara keenik hirriigâ maral hooriyta Malayka.
- 20.** Usun jahannam giráh amoh yamaateeniih, sinni umaaneená yangadden waqdi, ken maabbaay (aytiita kinnuk), ken mabulwaay (intiita kinnuk), ken arooba (xagar kinnuk) keenil sumaaqitta addunyal abak sugen uma taamoomil.
- 21.** Kaadu Yallih naqboytit sinni aroobak (xagar kinnuk) macah nel sumaaqittaanaah iyyan. Ummaanim yaabisa Yalli nee yaabisa keenik itta ken arooba. Kaadu naharsi adda sin gintem kaa kinniih kaa fan gacsimtan rabteeniik lakaal.
- 22.** Kaadu sinni qellisak masuginniton umaané abtan waqdi sin maabbaay, sin mabulwaay, sin arooba siinil sumaaqittaamih meesih,

وَأَمَّا شَهُودُ فَهُدَىٰ نَفْسُهُمْ فَلَمْ يَسْتَحِبُوا لِعَذَابَ الْعَذَابِ
الْهَدَىٰ فَأَظَانُهُمْ صِيقَةً لِعَذَابِ الْعَذَابِ
يَمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

وَجَنَّبْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

وَيَوْمَ يُحْشَرُ رَعَادُهُ اللَّهُ إِلَى النَّارِ فَهُمْ
يُورَعُونَ ﴿١٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا مَاتُوا هُنَّا شَهَدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ
وَأَنْصَرُهُمْ وَجُوْهُرُهُمْ يَمَاكِيْلُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا إِلَّا جُلُودُهُمْ لَرْ شَهِدُونَ عَلَيْنَا قَالُوا
أَنْظَفْنَا اللَّهَ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
خَلَقَ كُلَّ أُولَئِكَ مَرَقَةً وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَرُونَ أَنْ يَشَهَدَ عَلَيْكُمْ
سَمْعُكُمْ وَلَا أَنْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكُمْ
ظَنَنُّكُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كُلَّ شَيْءٍ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

kinnih immay diggah Yalli abba
haytaanamak maggom aaxige
waam akkaluk sugut.

- 23.** Kaadu woh sin uma dareemuy
sin bayiseeh, girá sin culsey sinni
Rabbi edde daremteeni kinni,
tokkel baxaysite marah maacissen.
- 24.** Tokkel digaalál coolaysiteenik
(yisbireenik) girá keenik
orbeynaay, toobah addunyâ
madaara essereenik, usun woh kak
oggolan mara hignon keenik iyya
Yalli.
- 25.** Kaadu keenih massosneh uma
kataysiisiy addunyal uma taamá
qaxa keenit bahsissey akeera ken
hawweenisse, kaadu digaalâ maxcô
keenil nummatteeh madqimteh
keenik naharat warrayte ummattâ
luk ginni koros kee seehadâ
korosuk. Diggah usun baxaysiteeh
kasaarite marah sugen.
- 26.** Koroosite mari ama Qhuraan
mankacsinaay werrek kaat (Nabii
kinnuk) ixxica sittak iyyen;
kaak tayseenihih Qhuraan kiraate
cabamkeh.
- 27.** Toysa diggah korosuk ama yaabat
yaabe mara gibdi digaalá ken
tammoysenno, kaadu usun abak
sugen uma taamál gacta galtóh ken
galtenno akeeral.
- 28.** Woh ken kah geytem Yallih
naqboytiihit galtó girá tekkeemih
sabbata, tet addal waara dabqa-lon
addunyal Ni-aayoota angadduk
sugeenimih galtóh.

وَذَلِكُمْ طَبَّكُمُ اللَّهُي طَنَثُمْ بِرَبِّكُمْ
أَرْدِنْكُمْ قَاصِبُهُمْ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِنْ يَصِرُّوْ فَالْقَاتُلُمُنْ لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْبِرُوا
فَمَا لَهُمْ مِنَ الْمُعْتَيِّنِينَ ﴿٢٤﴾

* وَقَيَضَنَا لَهُمْ قُرْبَاءَ فَرَنَّوْ لَهُمْ مَابَيَّنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَفَفُهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقُوَّةُ
فِي أُمُّمٍ قَدْ حَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسَنِ إِلَهُمْ كَوْا خَسِيرِينَ ﴿٢٥﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا شَمَعُوا لِهَذَا
الْقُرْبَاءِ إِنَّ وَالْغَوْفَ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

فَلَنَذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَعْذَابًا شَدِيدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَذْيَارًا كَلُّوْ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْذَابِ اللَّهِ أَنَّا رَأَيْهُمْ فِي دَارِ الْخَلِيلِ
جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِإِيمَانِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾

- 29.** Kaadu koroosite mari giráh addal anuk iyyeh; Ni-Rabbow ginnii kee seehadak nee makkoysé nammay nee uybullyu, ken nammay ninni ibitteh gubat haynaah, girák guba raaqa mara yakkeenî gidah.
- 30.** Diggah ni-Rabbi Yalla iyye maray, lakal tohul soolel, malayka keenil obta rabi keenih yamaate waqdi, ma-meesitinaay, ma-rookitinaay, ayti-kibbi haysa elle xagnisinten jannatih culimil keenik axcuk.
- 31.** Nanu sin awlaytiiti addunyâ manoo kee akeeral, kaadu Jannat addal sin nafsi faxxa haam litoonuu, kay addal esserri haytaanam liton keenik itta malayka.
- 32.** Woh dambi siiniih cabaah, nacrur siiniih-le Rabbik tan qibnaytiinó kinni.
- 33.** Kaadu maxcóh iyyi yayseeh, Yallih inkittinaanee kee Kay qibaadá fan sinaamah seecaah, meqe taama aba numuy diggah anu muslimiinik numuk teyna kinniyo iyyak. (num mayasa).
- 34.** Maqaanée kee umaané massowtak umaané kol baaheh yan numih umaané xiq (qursus) kee qafuuy meqem kaah abtaamat gutuq, toysa koo kee fanat umaané kak tan num diggah kacanuh xayi kataysah inna koh akke-le.
- 35.** Kaadu umaané maqaanét gutqaanam matantacawwimaay mageytimta kaxxa sabri-le

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْبَى الدِّينَ
أَضَلَّا نَا مِنْ أَجْنَانَ وَأَلْأَيْسَ بِجَعَلَهُمْ مَا تَحْتَ
أَفَدَ امْتَالِكُو نَاءِنَ الْأَسْعَلِينَ ٢٩

إِنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا رَبِّنَا اللَّهَ ثُمَّ أَسْتَقْمُلُوا
تَتَزَلَّ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ الْأَخْفَافُ
وَلَا تَحْرَجُوهُ وَلَا يُشْرِّعُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ
تُؤْدَعُونَ ٣٠

نَحْنُ أَوْلَىٰ وَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا شَتَّهَى
أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَعُونَ ٣١

نُولَّا مِنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ٣٢

وَمَنْ أَحْسَنْ فَوْلَأَ مَمْنَ دَعَا إِلَىَ اللَّهِ وَعَمِلَ
صَلِحًا حَاوَقَ إِنَّمَّا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ٣٣

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ أَذْعَجَ
بِالْتَّهِ هُنَّ أَحَسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكُ وَبَيْهُ
عَدَاؤُهُ كَاهَةٌ وَلِيُحِيمُ ٣٤

وَمَا يُلْقَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَرُبُوا وَمَا يَلْقَهَا
إِلَّا دُوْحَطِ عَظِيمٍ ٣٥

marah akke waytek kaadu is matantacawwimaay mageytimta kaxxa saamii kee galtó-le numuh akke waytek addunyaa kee akeeral.

- 36.** Kaadu sheetanak tan muknoonaa kee waswasa tayse tiyay kah amrisintek koo maktek toysa Yalla kaak maggansit kaa (sheetan kinnuk) kok waaselek, diggah Yalli yaabbi, yaaxigi.

- 37.** Yallih astootik kay inkittinaanee kee kay dudda tascasseemik tanim, bar kee laqóoy, ayróo kee alsá, Ayróh ma-kummaatinaay, alsáh ma-kummaatinay ken gineh yan Yallah kummaata cagalah, nummah kaa yaqbude mara tekkeenik.

- 38.** Tokkel ama-koros Yallah sujuud abtaamak kaxxa-mariinittek yanoonay ken ixic nabiyow; ku-Rabbih xaql tan Malayka baraay laqó kaa saytunnossaah usun wohuk mataqban.

- 39.** Kaadu kay astootik kay inkittinaanee kee kay dudda tascasseemik tanim, diggaluk atu baaxó qabaarah kafah tet table, tokkel lee (rob) teetil oobisna waqdi tangayyeeh ufyttaah fayya itta, diggah rabteek gamadal tet yaynuwwee Rabbi rabtem yaynuwweemih dudda-le, diggah Yalli ummaan iimih qamat geyto-li kinni.

- 40.** Diggah Ni-aayootak daggaawaah koroosita mari, ken caagiida nek maqellitta. Girát gasyima num

وَإِمَّا يَنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَنِ نَعْ قَاسِتَعْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾

وَمِنْ إِيَّتِهِ أَيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ
وَالقَمَرُ لَا سَجْدَةٌ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ
وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٢٧﴾

فَإِنْ أَسْتَكَ بِرُوأْفَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
يُسْتَحْوِنُ لَهُ بِأَيْلُ وَالنَّهَارِ وَهُوَ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٢٨﴾

وَمِنْ إِيَّتِهِ أَنَّكَ تَرِي الْأَرْضَ خَائِشَةً إِلَيْهَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ هَمَرَّتْ وَرَبَّتْ إِنَّ الَّذِي
أَحْيَاهَا الْمُجِيْمُ أَمْوَاتَ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي إِيَّاتِنَا لَا يَنْفَعُونَ
عَلَيْتَ أَفْتَنَ يَأْفَقُ فِي الْأَنَارِ حَيْرٌ وَمَنْ يَأْتِي

yayse innaa? Hinnay qhiyaamah
ayró amaanaah yamaate num
yayseeh? A-korosey faxxa
hayteenim abita, diggah Yalli abba
haytaanam yabali kinnik.

ءَامِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَهْمَلُوا مَا شَتَّتُمْ إِنَّهُ يُمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤١﴾

- 41.** Diggah Qhuraan keenih yemeete waqdi kaal koroositeh, yengedde mari, wohul diggalsime-le. Diggah a-Qhuraan Yalli kaa yiysiiseeh, mayso-le kitab kinni.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِاللَّهِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ
لَكَتُبٌ عَزِيزٌ ﴿٤٢﴾

- 42.** Baatil fooca-le gambik kaat mayamaataay, derre-le gambik kaat mayamaataay, usuk tu-kaat ossaanaah tu-kaak daggioysaanamak daccarsime kitab kinni, Yallay fayla leeh naggaarah yanih kabuk obsimeemih sabbatah.

لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٣﴾

- 43.** Nabiyow ama koros kok ittam mali kok naharat temeete farmoytiitik iyyeenim akke waytek, diggah ku-Rabbi dambi cabtiliiy, qansarissa digaalá-li.

مَأْيَقَ لَكَ إِلَّا مَاقَدْ فِيلْ لِلْمُسْلِمِ مِنْ قَبْلِكَ
إِنَّ رَبَّكَ لَدُو مَعْفَرَةٌ وَدُوْ عَقَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٤﴾

- 44.** Nabiyow ama Qhuraan "Qajam"afat (Qarab-af akke waa afat) kaa haynaamal, aayoota kaak macah baxxaqsime wayteh ni-afat? Qhuraan qajamaay, Nabii qarabtoyttaa? Axcuk yenen. Keenik ixxic nabiyow; ama Qhuraan yeemene marah tirtooy, diwá. Kaadu kaa nummaysewee marak aytital gibda keenik taniih, usuk (Qhuraan kinnuk) ken sorkocô baxittel inti sinnaay diteey, tirri kaal miyyan. Woo korosuy Qhuraan nummayse wayte, xer-ikkek kah seecan maray ken kah seecaanam aabbe waah inna kinni.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا
فُسْتَلَّتْ إِيمَانُهُ وَلَا أَعْجَمِيٌّ وَعَرَفَ قُلْهُ
لِلَّذِينَ إِمَانُهُمْ دَهْرٌ وَشَفَاعَةٌ وَلِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
فِي آذَانِهِمْ وَقُرْآنٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمَّا أُولَئِكَ
يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٥﴾

- 45.** Yalli xiibitak iyyah; Muusah kitab neceeh koh kah necee innah, tokkel kay mari itta kaal weeh. Ku-Rabbik tookome qangará suge wannay ken fan meklimak yen addunyal elle, kaadu diggah usun Qhuraanak shakkiiy, gibdi agay-waagat yanin.
- 46.** Maqaané abita num isi nafsih abitaah, umaané aba num isi nafsil abaah, ku-Rabbi naqoosa yadlumi hinna.
- 47.** Qhiyaamá edde takke waktih ixxiga Yalla fan gacsimta. Kaadu le-qoxxittek (sibaabik/faanittekk) yawqe mexxi mayanaay, say-tiyay tassukuqqeeh xalta matan kay ixxigal akke waytek. Kaadu Yot agleh haak sugten agleytit annih teetiyy, keenik axcuk keenih seecuwaa ayró, koros ittah ; “asaaku koo naysixxigeh atu agleyta litoomuh sumaaqita num net aneewaam”.
- 48.** Kaadu keenik bayteh duma addunyal Yallak kallah aqbaduk sugeenim, tokkel usun kudaanaah, eleelitan rike aalle waanam yismiteenih Yallih digaalák.
- 49.** Seehadayti mataqba (manakura) isi Rabbit addunyá maqaaneh guranah xaqtimaamak, kaadu umaané (tuddagnaay, biyaakaay,) kaa xagtek, toysa usuk (korosta kinnuk) yabboodiyy yaggiriqqi kinni Yallih racmatak.

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْتَلَفَ فِيهِ
وَلَوْلَا كَمَّةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُنْتَ
بَيْتَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٌ ﴿٤٦﴾

مَنْ عَمِلَ صَلَحًا فَإِنَّهُ مُمْلَكٌ وَمَنْ أَسَأَهُ
فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَالِ الْعَيْدِ ﴿٤٧﴾

* إِلَيْهِ تُرْدَ عَلُوْلُ السَّاعَةِ وَمَا حَنُّ مِنْ
شَّرَّتِ مِنْ أَكْمَامَهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُثْنَى
وَلَا تَضْعِي إِلَيْهِ عِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَنَّ
شُرَكَاءِي قَالُوا أَنَا ذَنَّكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٨﴾

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلٍ
وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٩﴾

لَا يَسْعُرُ الْأَنْسَنُ مِنْ دُعَائِهِ الْحَيْرِ وَلَنِ
مَسَّهُ اللَّهُرُ فَيَغُوسُ فَنُوطُ ﴿٥٠﴾

- 50.** Kaadu nummaak Nek tan maqaané kaa tammosnek (korosta kinnuk) gibdaabini kaa xageek lakat, diggaluk ah-yiimiy yi-angoyyal geeh, qhiyaamá uguttam makkala. kaadu yi-Rabbi fan gace yoo tekkek anu diggaluk Kay xaql Jannat liyo axcele. Tokkel diggaluk koroosite marah warsenno umaanek abeenim, kaadu diggaluk ken tammoysenno gibdi digaalá.
- 51.** Kaadu seehadaytuh qaafiyat kee gaddaliinot namqe waqdi, derre cabaah, kaxxa-mariinoh moyya karerri haa cakkiih rammitaamak, kaadu umaané kaa xagta waqdi tokkel usuk kaxxa xaaqó-li yakke.
- 52.** Nabiyow a-korosuk ixxic; yoh warisay a-Qhuraan Yallih garik yen kaa tekkeh, lakat kaal koroositteeniih dirabbosseenik, siinik makot gexoh iyyi gacaa?, cakki kaxxa akaalafah tekeelefeeniih cinten waqdi? (num magaca).
- 53.** A-koros Ni-astooti aybulletteno qaran kee baaxô deraafeey, ken nafsittel, Qhuraan cakki kinnim keenih baxxaqqaa ittam fanah. Kaadu ku-Rabbik ken maxiqtaa astáh, Qhuraan cakki kinniinh diggah usuk kulliimil sumaaqitam?
- 54.** Oobbiyooy! Diggah usun (koros kinnuk) sinni Rabbih angaarawak agay-waagat yanin? Oobbiyooy! diggah Yalli ummaanim marot yabbixe ixxigaa kee duddal, kaak sellittam matan.

وَلَيْلَيْنَ أَذْقَنَهُ رَحْمَةً مِّنْ أَمْرِنَا مِنْ بَعْدِ ضَرَّةٍ
مَسْنَهُ لَيَقُولُنَّ هَذَا لِي وَمَا أَطْلَنَّ السَّاعَةَ
فَلَيَمْهَأَهُ وَلَيْلَيْنَ رُجِعْتُ إِلَى رَيْقٍ إِنَّ لِي عِنْدَهُ
لِلْحُسْنَى فَلَنْتَيْنَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُمَاءِعُمِّلُوا
وَلَكَذِيْقَهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٦﴾

وَإِذَا نَعْمَلَ عَلَى الْإِنْسَنِ أَثْرَرَضَ وَنَكَأَ جَانِبِهِ
وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَدُوْ دُعَاهُ عَرَيْضٌ ﴿٥٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ
كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَصْلِ مَمْنَهُوْفٍ
شَقَاقٌ بِعِيمِدٍ ﴿٥٨﴾

سَرِيْبَهُمْ إِيْتَنَا فِي الْأَنْفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ
حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوْ لَا يَكُونُ
بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٩﴾

الْأَنْهَمُ فِي مَرْيَةٍ مِّنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّمَا
يَكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ﴿٦٠﴾

SUURAT ASH-SHUURÁ

Makkal Obte, 53 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Caa-Miim (edde faxem yalli yaaxige).
2. Qayn-Siih-Qhaaf (edde faxem yalli yaaxige).
3. Nabiyow Yallay mayso leeh naggaarinnu-le ama Qhuraan wacyih kol kah oobise innah kok duma sugte ambiyal kitooba oobise.
4. Qaranwaay, baaxól enni ittam Yalli-le kaadu usuk fayyaliy, nabna-li.
5. Qaranwa ittak amol faqittaamat xayyossu hayte Yallih nabnak abta meesih sabbatah, malayka sinni Rabbi saytunnoysak faylissa, kaadu moominiinik baaxól yan marah dambi cabti esserta Yallal, oobbiyooy! Diggaluk Yalli usuk dambi cabti-li, xuwalli.
6. Yallak kalah yalliteeta awlah haysite marih abootat Yalli loynah yaniih, nabiyow atu ken aboota (caabi) dacrisé hinnito atu meesiisë kal.
7. Tonnaah kok naharsi farmoytiitil wacyi kah oobisne innah Qhuraanay Qarab afat yani wacyih kol oobisne nabiyow makki maraa kee seehadak tet deraafel

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حم

٢ عسق

كَلَّا لَكُمْ يُوحَى إِلَيْكُمْ وَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ اللَّهُ أَعْزِيزٌ لَّهُ كَبِيرٌ

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ عَلَىٰ
الْعَظِيمُ

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْفَطَرُنَّ مِنْ قَوْمِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُسَعْفُرُونَ لِمَنْ
فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

وَالَّذِينَ أَخْذُوا مِنْ دُونِهِ أُولَئِكَ أَهْلُ اللَّهِ
حَفِظُ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكُمْ فُرْقَةً أَعَرَّتَ الشَّنَدَرَ أَمْ
الْفَرْقَىٰ وَمَنْ حَوَّلَهَا وَسُنْدَرَ بَوْمَ الْجَمْعِ لَا
رَبَّ فِيهِ بِرْقٌ فِي الْجَنَّةِ وَبِرْقٌ فِي السَّعَيْرِ

tanim edde meesissâ gidah kaadu gaaboynah ayróy (qhiyaamah ayró kinnuk) mamut kak waaga sinnih digaalál sinam meesissâ gidah.

Seehada namma buttah kurrunta: buttá jannatal gactaah (moominiin kinnuk) buttá saqir deqsitta giral gacta (koros kinnuk).

8. Yalli faxinnay seehada inkih inki mara abak yeneeh islaam diinil tirriken haak yen, kinnih immay Yalli isi ginók isih faxa mara isi racmatat culsaah (moominiin kinnuk) daalimiin (koros kinnuk) awlaytu maliyy, Yallih digaalák cateyna mali qhiyaamah ayró.
9. Hinnak a koros Yallak kalah awla haysittee? Yalli usuk dibuk cakki awlaytuuy, usuk rabtem yaynuwwe kaadu usuk ummaanimil dudda-le.
10. Sinaamey tuk itta elle wayya haytaanamih cokmi Yalla fanah gaca. Toh Yallaay, yi-Rabbiy elle kelta kinniih, Kaa fanah aduure (andabbe) keenik ixxic nabiyow.
11. Yalli qaranwaa kee baaxó giné, sinaamey sin nafsik agabu siinah abeeh, lacak labim kee sayim siinah abe edde sin yaydarruh, tu Kay ceelo maliiy kaa celtam matan, Usuk yaabbiiy yabali.
12. Qaranwaa kee baaxó reedá Yalli leeh, racmat kee rizqli mafaatic kay gabal yan, isih kah faxa marah rizqli farakka haah, isih kah faxa maral ceyissi haa, Usuk diggaluk ummaanimil ixxiga-li.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَاهُمْ أُمَّةً وَحْدَةً وَلَكِنْ يُنْبَخُ
مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٌ ﴿١﴾

أَمْ أَنْخَدُوا مِنْ دُونِهِ أُولَيَاءُ^{٣٣} قَالَ اللَّهُ هُوَ الْوَارِثُ وَهُوَ
يُحِبُّ الْمَوْرِقَ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وَمَا حَاتَكُلَّ فِيمَا فِي الْأَرْضِ فَهُوَ بِهِمْ أَكْفَمٌ^{٣٤}
اللَّهُ ذَلِكُ الْأَكْبَرُ^{٣٥} عَلَيْهِ تَوَكَّلُتُ وَإِلَيْهِ
أَنِيبُ ﴿٣٦﴾

فَاطْرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ
أَنفُسِكُمْ أَرْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعِمَاءِ أَرْوَاجًا
يَدْرُرُ كُلُّ مِنْهُ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ
الْأَكْبَرُ أَبْصِرٌ ﴿٣٧﴾

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَسْطُطُ أَرْبَقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ لِمَنْ يَكُونُ شَيْءٌ عَلَيْهِ^{٣٨}

- 13.** Yalli siinh madqeh diinik Nuuc edde farriimeemiiy, nabiyow wacyih kol oobisneemiiy, Kaadu Ibraahimiyy, Muusaay, Qiisa edde farrimnem, islaam diini soolisaa kaal mabaxaa-baxsimina iyyaanama, nabiyow ken fan kak secta diini Yallat agleyta haal yembeh, Yalli isi inkittinaane fanah isih faxa mara doora isi ginók kaadu isil yaduure mara tirri haa.
- 14.** Koros diinil ma-baxambaxsiminna ixxigah asmat keenih yemeeteek lakal akke waytek ken fanal yanih yan kuuxe-waynaan kee qinaadih caddok taturuk gexxaamah, kaadu nabiyow ku-Rabbik tookome qangará suge wannay muggaqsimé waktí (qhiyaamah ayró kinnuk) fan digaalá keenik wadirroysaamal Yalli ken fan baxisak yen, keenik koroositeh yan mara sissikuk digaalaamat kaadu diggah Yalli ken lakal kitab nagarsiise mari (yahuud kee nasaara kinnuk) diinii kee iimaanak kaxxa agay-waagaa kee agaagulut yanin.
- 15.** Too massah yan diiniy Yalli ambiyah madqey ken edde farriime fan nabiyow sinaamah seecaay, elle amrisentennal diinil soolaay diggi elle ixxicaay nabiyow ken (koros kinnuk) kalbi fayxiixa makataatin Kaadu Yalli ambiyal kitoobak oobissi heem nummayseeh, sin fanal qadaalat abaamal amrisime keenik ixxic. Yalli ni-Rabbiyy sin Rabbi, nanu ninni meqe taamoomih galtó

*شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الَّذِينَ مَا رَضِيَّ بِهِ فُحْكًا
وَالَّذِي أَوْجَبْنَا إِلَيْكُمْ وَمَا رَضِيَّتُمْ بِهِ
إِبْرَاهِيمَ رَمُوسَوْ وَعِيسَى اَنَّ أَقْبَلُوا
الَّذِينَ وَلَا تَسْفِرُونَ فِيهِ كُبُرُ عَلَى الْمُشْرِكِينَ
مَانَدُ عَوْهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَحْتَمِلُ إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُبَيِّنُ
١٧٣

وَمَا أَنْفَقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بِقِيمَةِ
بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كِلَمَةُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى
أَجَلِّ سُسَمَّ لَقْضَى بَيْنَهُمْ وَلَمَّا آتَيْنَاهُمْ وَرْثَةً
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ هُنَّ لَفِي شَلَّقِ مَقْتَهُ
مُرِيبٌ
١٧٤

فَلَدَّلَكَ قَائِدُ وَأَسْتَقْمَحَ كَمَا أَمْرَتَ وَلَا
تَتَبَيَّغُ هَوَاءُ هُمْ وَقُلْءَاءُ أَمْنُتُ بِمَا آنَزَ اللَّهُ
مِنْ كِتَابٍ وَأَمْرَتُ لِأَعْدَلَ بَيْنَنَا كَلَمَةَ رَبِّنَا
وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْنَا لَا
حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَحْمِلُ
بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ
١٧٥

linooh, isin sinni umá taamoomih galtó liton, nee kee sin fanat xaaw mayan kulli mara le-taamat galtele qhiyaamah ayró. Yalli nee kee sin fan gaaboyseleeh (askatteleeh), madaara kaâ fanah takke.

16. Kaadu Yalli Nabii Mucammad ﷺ Yalli kaa edde ruube diinil yangadde mari (koros kinnuk) sinam kaa oggolteeh yuslumeeniiq lakal ken giddi Ken Rabbih xaqlu deedala. kaadu addunyal Yallak naqbi ken amol yaniih akeeral gibdi digaalá-lon.
17. Yalla kinni Qhuraan kee raqqate kitooba cakkil oobissem kaadu miidaan (qadli kinnuk) cakkil oobise sinam fan massal kaal meklaanam keh kaadu nabiyow iyyi koo yiysixxigeeh qhiyaamah uddur xayi way.
18. Qhiyaamah ayró nummaysewaa mari (koros kinnuk) tet mamaatah fayxit yassisikeh anqasah, nummayse marah tu-gactekii, teetik meesitaanaah, diggah cakki kinnim teetik yaaxigeenih. Oobbiyooy! Diggah qhiyaamal itta giddiya mari cakkik xer makot yanin.
19. Yalli isi naqoosah xuawli kinni, isih faxa marah rizqli farakka haah, Usuk qandeli, maysoli.
20. Abá taamat akeerâ galtó faxa numuh, kay taamah galtó kaah osisnah kaadu Abá taamat addunyâ galtó faxa numuh teetik kaah lownem kaah naceeh, kaadu usuk akeeral meqe galtó maglab mali.

وَالَّذِينَ يُحَاجِرُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
أُسْتَحِبَ لَهُ وَجْهَتْهُمْ دَاهِضَةً عَنْ دِرَبِهِمْ
وَعَلَيْهِمْ عَصَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمُبِينَ
وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الظَّالِمُونَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ إِذَا مُشْفَقُوا مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ
أَهْمَانِهَا حُنُّ الْآيَاتِ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي
السَّاعَةِ لَغِيْ ضَلَالٍ بَعِيدٍ

اللَّهُ أَطِيفُ بِعِبَادِهِ يَرُزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْقَوِيُّ أَعْزِيزُ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرَثًا أَخْرَى تَرَدَّلَهُ
حَرَثُهُ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرَثًا الَّذِي أَنْوَيْهِ
مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

21. Hinnak a-koros agleytittey diinik Yalli idini kah aceewem keenih madaqta maay lon? Kaadu tookome qangará suge wannay ken digaalá keenik wadirroysaamal Yalli ken fan baxisak yen keenik koroosite mará sissikuk digaaláamat. Diggaluk daalimiin (koros kinnuk) qansarissa digaalá-le qhiyaamah ayró.

22. Nabiyow qhiyaamah ayró koros addunyal aben uma taamak ken geyta digaalák meesitah ken table woo digaalá keenil oobak, Nummayseeh meqe-taamoomi abbaasite marah tu-gactekii, jannatitté kaloolah addal yanin, usun sinni Rabbih xaql faxxa haanam-lon. Toh kaxxa muxxó kinni.

23. Too muxxó kinni Yalli isi naqoosay teemeneeh meqe taamoomi abitte elle aytí-kumusam (berrakisam). Nabiyow keenik ixxic; siinh ab seecol galtó sin messera maré xayni kacanih guran akke waytek. Kaadu maqaané abbaasite numuh, maqaanéts maqaané kaah osisna, diggah Yalli dambi-cabti-li, faato-li.

24. Hinnak a-koros Nabii Yallal dirab ginnaasite ittaa? nabiyow atu Yallal dirab ginnaasitinnitoy Yalli faxaamal ku sorkocô baxa alifik yen, Yalli deedal baysaah (duugaah), yani (cakki) diggoysah isi qangoorut (Qhuraan kinnuk). Diggaluk Yalli alilwâ (seehadâ

أَمْ لَهُمْ شُرِكٌ فَلَا شَرِيكٌ لَّهُ مِنَ الَّذِينَ
مَا لَهُمْ بِذَنْبٍ إِذَا هُنَّ بِالْمُلْكٍ وَلَا كَلَمَّةٌ لَّفِصِيلٍ
لَّقَضَى بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

تَرَى الظَّالِمِينَ مُسْفِقِينَ مِمَّا
كَسَبُوا وَهُوَ قَعْدٌ بِهِمْ وَالَّذِي رَأَى
إِمَانُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ
الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ وَمَا عَنْ دَرِبِهِمْ
ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادُ الدِّينَ إِذَا أَمْلأُوا
وَعِلْمُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا إِنْسُلُوكُ عَانِيهِ أَخْرَى
إِلَّا الْمُوَدَّةُ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرَفْ حَسَنَةً
نَزَّلَهُ اللَّهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٦٣﴾

أَمْ يَقُولُونَ فَقَرَرَى عَلَى اللَّهِ كَيْنَا فَإِنْ يَسِّئَ اللَّهُ
يَخْتَمِ عَلَى قَلْبِكُمْ وَسَمِعَ اللَّهُ الْبَطْلَ وَيُمْكِنُ
الْحُقْقَ بِكَلِمَتَهُ إِنَّهُ عَلِيهِ مِنَ الْمُدَّارِ ﴿٦٤﴾

sorkocô baxitte kinnuk) tanim
yaaxigi tu kaak ma-qellitta.

25. Yalla kinni isi naqoosak toobat (Yallal madaara) oggoltaah, umaaneenak qafu keenih abtam kaadu isin abba haytaanam yaaxigeh.
26. Kaadu yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite marak ken meqe taamoomi Yalli keenik oggolaah, keenih ossah isi muxxoh. Korosuh tu-gactekii, gibdi digaalá-le qhiyaamah ayró.
27. Yalli isi naqoosah rizqli farakka hannay baaxô bagul caddok taturak yen batrah. Kinnih ikkal, Yalli rizqhik isih faxam caggudul oobisa. Diggah Usuk isi naqoosak adda yaaxigi, yabali.
28. Kaadu dibuk Yalla kinni qaraanak rob oobissam ken edde yafqem keeh kaak yobboodeeniik lakal kaadu isi racmat (rob kinnuk) fixiixisah isi ginól Usuk awlaytuy faylaley isi naqoosah caagiida dacrisa kinni.
29. Kaadu kay astootik kay Nabiinaa kee kay dudda tascassem qaranwaa kee baaxô ginooy, ken nammayih addal mutuccu taamak fixiixiseemi kaadu Usuk isih faxa waqdi rabeeniik lakal qhiyaamah ayró ken gaaboysuh dudda-le.
30. Kaadu sinaamey baláa kee musiibak sin xagga haytam toh sin gaboozi bahtemmi dambittek kaadu

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنِ عِبَادِهِ وَيَعْفُوا
عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾

وَيَسْتَجِيبُ إِلَيْهِمْ أَمْسَأْ وَعَمِيلًا
الصَّالِحَاتِ وَتَرِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
وَالْكُفَّارُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

* وَلَوْبَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَتَغْوَافِرُ
الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُرِيدُهُمْ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ
بِعِبَادِهِ حَمِيرٌ نَصِيرٌ ﴿١٧﴾

وَهُوَ الَّذِي يُرِيدُ الْعِيشَ مِنْ بَعْدِ مَا قَطَّعُوا وَيُشْرِ
رْ حَمَدَهُ وَهُوَ الْأَنْعَمُ ﴿١٨﴾

وَمِنْ آتَيْتَهُ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ
فِيهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ وَهُوَ عَلَىٰ جَمِيعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

وَمَا أَصَبَّكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُ أَيْدِيكُ
وَيَعْلَمُونَ كَثِيرٌ ﴿٢٠﴾

Yalli maggoomuk qafu siinih aba umaaneenak.

31. Kaadu isin Yallih digaalák tassaqqó hinniton baaxô bagul, kaadu Yallak kalah awlaytu mantonuuy, cateyna manton.
32. Kaadu kay astootik kay dudda tascassem badal qaleelá ceelak gexa dawaaniki.
33. Yalli faxinnay caacay eyseddi heeh, dawaanik baddi bagul lalak asak yen. Diggah tohut Yallih dudda tascasse astooti tan ummaan kaxxa sabriliy faatoleh.
34. Hinnay ken (dowaanik kinnuk) finqisak yen sutiyyat (xumiyyat) tet mari abe dambih sabbatah. Kaadu Yalli maggo dambittek qafu keenih aba.
35. Kaadu ni-inkittinaane tascasse astooti tangadde koros taaxagay Yallih digaalák kudmá aallewaanaah, eleelitan rike aalle waanam usuk aben dambii kee koroosannul ken digaalám faxek.
36. Sinaamey tuk siinih ontocowwimmi ittem maaluu kee xaylooy wohuk kalah taniimik is addunyâ manoh massamaqqaay, Yallih xaql galtók tanim kayrih teetik tayseeh raqtah, Yalla kee kay farmoytit nummayseeh sinni Rabbil kelta marah.
37. Kaadu kaxxa dambittee kee qaxuma umaaneenak yaxxeereeniih, umam keenil baaha

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ
مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢١﴾

وَمِنْ أَيْتَهُ الْجُوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَغْلَمِ ﴿٢٢﴾

إِنْ يَشَاءُ يُسْكِنُ الرِّيحَ فَيَطْلَعُنَّ رَّوَادِعَ
ظَهِيرَةً إِنْ فِي ذَلِكَ لَذَاتٍ لِكُلِّ صَبَارٍ شَهَدَرٍ ﴿٢٣﴾

أَوْ يُوَقِّهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٢٤﴾

وَيَعْلَمُ الَّذِينَ يُجْهَدُونَ فِي أَيْتَنَا مَا لَهُمْ مِّنْ
مَّحِيصٍ ﴿٢٥﴾

فَمَا أُوتِدُمْ مِنْ شَيْءٍ فَقَطْنَ الْجِبْرُ الدُّنْيَا وَمَا عَنْدَ
الَّهِ خَيْرٌ وَأَبْيَنَ لِلَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَلَّرَ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢٦﴾

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَثِيرًا إِلَّا فَوْحَشَ
وَلَا مَا عَيْنَبُوهُمْ يَعْفِرُونَ ﴿٢٧﴾

mara yinqibe ken tekkek qafu
keenih aba mara.

- 38.** Kaadu sinni Rabbih secco
oggoleeh, salat soolise maray sinni
caagid sinni fanal malah-leeh,
Nanu keenih neceemik tu yacee
mara kinnon.
- 39.** Kaadu dulmi ken xage kaa tekkek
usun ken yudlume maral cane
gacsitaah koosita mara kinnon
caddok keenit tatre kalah Yallih
gital.
- 40.** Kaadu umaanê galtó tet ceela canê
gacsa-le ossekalah, tokkel qafu
abeeh isee kee qaduwwi (naqboiyti)
fan bicse numuh kay galtó Yallal
tan. Diggaluk Usuk dulmi-abá
makicna.
- 41.** Kaadu kaa yndlumeeniik lakal
cane gacsite num kaa yndlume
maral toysa woo maray isi cane
gacsite elle kataatan giti mayan
digaaláh.
- 42.** Cagalal katayyuu kee digaalá elle
tanim sinam yndlumeeh, baaxô
bagul cakki maliinoh caddok
tatra mara umaanet, woo mari
qansarissa digaalá-le qhiyaamah
ayró.
- 43.** Kaadu sinam kaal bahta adáa kee
umaanel yisbireeh, woo marah
qafu abe num diggaluk toh fayla-
le taamoomiy faatitiyya-ley Yalli
sinam elle amriseeh, galtó-le kinni
usuk abem.

وَالَّذِينَ أَسْتَحْجَأُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ
شُورَىٰ بِيَنَتْهُ وَمَمَارَ قَنْتَهُ بِنَفْقَهُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمْ أَبْعَجُهُمْ كَيْفَ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾

وَجَزَّوْ أَسْيَعَهُ سَيَّعَهُ مَثْلَهَا فَنَّ عَفَّا وَأَصْلَحَ
فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

وَلَمَنْ اُنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ
سَيِّلٍ ﴿٤١﴾

إِنَّمَا السَّيِّلُ عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا نَّاسٌ وَيَبْغُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحِقْقَةِ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

وَلَمَنْ صَبَرَ وَعَفَرَ إِنَّ دَلِيلَ لَمِنْ عَزْرُ
الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾

44. Kaadu Yalli tirtô gitak makkoyse num baaheh yan umaaneh sabbatah hebeltoh awlaytuy ise-cataah cakki gital tirri ise haa mali Yallak sarrah Kaadu nabiyow koros digaalá table waqdi addunyâ gacimih giti maay yan axcih ken abletto sinni Rabbik.

45. Kaadu nabiyow ama koros girál xayyowsiman waqdi, mangacannah (rammit kinnuk) meesitak boola-le wagittoh girâ fanah wagitah ken table conxok gexxaamah, kaadu yeemene mari jannatti addal anuk korosut finqak takkem yablen waqdi, diggah finqittem qhiyaamâ saaku sinni nafsii kee sinni buxah mara girâ culimil finqise mara iyyan, oobbiya diggaluk koros qhiyaamah ayró aggirique sinni digaaláy amok keenik kate waytah addat yanin.

46. Kaadu a koros qhiyaamah ayró Yallih digaalák ken catta awlaytit mali Yallak kalah, edde tanih tan koroosannih sabbatah Yalli makkoyse num addunyal cakki kaa gudduya sista maliy, akeeral jannat kaa gudduya sista mali.

47. A korosey sinni Rabbih seeco oggola kaal taamineenimil, Yallih kabuk ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) num gacsam duude waa siinit tamaatek naharal. Woo ayró Yalli tet baaheek wadir eleelittan rike manton Yallih digaalák kaadu abten dambi tangaddeenim maduddan.

وَمَنْ يُضْلِلُ اللَّهُ فَإِنَّمَا يُضْلَلُ مَنْ بَعْدَهُ
وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأُوا عَذَابًا يَقُولُونَ هَلْ
إِلَيْهِ مَرْدِقٌ مِّنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

وَتَرَاهُمْ يُغَرِّضُونَ عَلَيْهَا حَشِيعَتْ مِنَ
الذُّلُّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْحَسِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَآهَلِيهِمْ بِوَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ الَّذِينَ
أَكَانُوا الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلَيَاءَ يَصْرُرُونَهُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلُ اللَّهُ فَإِنَّمَا يُضْلَلُ مَنْ
مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾

أَسْتَحِبُّ لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَنِيَّةُ لَلَّهِ
مَرَدَّهُ، مِنْ إِلَهٍ مَا لَكُمْ مِنْ مَذْجَدٍ
يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَّذِيرٍ ﴿٤٧﴾

48. Koros Yallal yaamineenimil derre cabte tet tekkek toysa nabiyow nanu koo maruubbinnino ken taama dacrissuh gudduysiyyak sah kol tanim matan kaadu nanu diggaluk seehadaytuh Ni-xaquk yan niqmat kaah neceeh tet kaa tammosna waqdi teetit wallitaah umaané ken xagta waqdi dambik ken gaboozi bahteemih sabbatah, toysa diggah seehadayti kaxxa angodda-li.

49. Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih addal taniimih reedá inkih Yalli le. Ginók Yalli isih faxam gina isih kah faxa marah say-xayló yaceeh isih kah faxa marah lab-xaylo yacee isi naqoosak.

50. Hinnay kah faxa marah lab-xayloo kee say-xayló inkih keenih yacee, isih faxa mara maxalaytit keenik aba, Yalli diggaluk usuk ginam yaaxigi ginam faxam ginaamah dudda-li.

51. Kaadu seehadayti Yalli kaâ lih yaabam matakkaay mabicta Yalli kaal oobise wacyi akke waytek, hinnay Yalli reebuk derreek kaalluk yaaba kaa akke waytek, hinnay farmoyta (jibriil kinnuk) ruubaah Yalli faxam Yallih idiniih wacyih kaal oobisam akke waytek. diggah Usuk fayya-li naggaara.

52. Kaadu tonnaah kok duma sugte ambiyal wacyi kah oobisne innah nabiyow ama Qhuraanay Ni-xaquk yani wacyih kol oobisne, kitab kee iimaan kinnim aaxaguk masuginnito nabiyow ama Qhuraan

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَهَا أَرْسَلَنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِظًا لِّمَنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْأَبْيَانُ وَإِنَّا ذَاهِنُونَ
إِلَّا نَسَنَ مِنَارَ حَمَّةَ فَرَحَ بِهَا وَإِنَّ
نُصْبِهِمْ سَيِّئَةً بِمَا فَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ
إِلَّا نَسَنَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾

إِلَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا
يَشَاءُ يَهْبِطُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا وَيَهْبِطُ لِمَنْ
يَشَاءُ الْذِكْرُ ﴿٤٩﴾

أَوْ زَوْجُهُمْ دُكَّرَا وَإِنَّا شَوَّافُ بَعْلَمُ مَنْ
يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

*وَمَا كَانَ لِشَرِّ إِنْ يُكَلِّمُهُ اللَّهُ إِلَّا وَحِيًّا
أَوْ مِنْ وَرَائِي حَجَابٍ أَوْ بِرِسْلَ رَسُولًا فِي وَحِيٍّ
بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

وَكَذَلِكَ أَوْ حَيَنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَكْتُ
تَدَرِي مَا لِكَتَبْ وَلَا إِلَيْمَنُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ
فُرَانَهُدِي بِهِ مَنْ نَشَاءَ مِنْ عَبْدَانَا وَإِنَّا
لَهُدِي إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾

kol oobak duma, kinnih ikkal
 ama Qhuraan diifuy Ni-naqoosak
 Ninnih fanna mara tirri edde hayna
 kaa abne kaadu diggah atu nabiyow
 massa-le gita sinaamah tascassee
 (islaamaninnâ diini kinnuk).

- 53.** Woh qaranwal tanim kee baaxól
 taniimih reedá inkih-le Yallih gita
 kinni. Sinaamey oobbiyooy! Siinih
 meqem takku hinnay siinih umam
 takku ellecaboh Caagiidá inkih
 Yallâ fan gacta.

صَرَاطُ اللَّهِ الْأَكْ�َمُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ فَإِلَيْهِ الْمَسْبِطُ إِلَيْهِ تَصْبِرُ الْأُمُورُ

٥٣

SUURAT AZ-ZUKHRUF

Makkal Obte, 89 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Caa-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Yalli baxxaqqa-le kitaabal xiibita (Qhuraan kinnuk).
3. Nanu diggah Qhuraan Nabii مُصَمَّدَةَ قَرَبَ مُوسَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Qarab afat oobisne kaa taaxigeeniih kay maqna cubbussaanamkeh.
4. Kaadu diggah usuk (Qhuraan kinnuk) lawcal macfuuz addal yan, Ni-garil naharsi ambiyal obte kitoobak muxxo-leeh, fayyayaah gufti taafe cikmat-le.
5. A korosey qhuraanal sin kassisnam cabnoo, derre siinit cabak isin iimaan kee qhuraanat derre cabteeniih, koroosannut caddok tature mara tekkeenimih sabbatah (Aleey macabna).
6. Makina Nabii rubneeh naharsi ummattal nabiyow ku-ummattak naharal.
7. Kaadu elle anqase wayya heen Nabiyy keenil yemeete mayan.
8. Tokkel qandeh keenik (Makki koros kinnuk) gibdi mara finqisneeh, naharsi mara elle finqisne innih ceelallo taturteh.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حَمْ

وَالْكَٰتِبِ الْمُبِينِ

إِنَّا جَعَلْنَاهُ فُرْقَةً نَا عَرَيْتَ الْعَلَامَ

تَعْقِلُونَ

وَإِنَّهُ فِي أُولَٰئِكَيْتِ لَدَيْنَا الْعُلَيْ

حَكِيمٌ

أَفَضَرْتُ عَنْكُمُ الْذِكْرَ صَفَحًاً

كُنْثُرَ قَوْمًا مُشَرِّفِينَ

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ

يَسْتَهِنُونَ

فَأَهَلَّكَنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضْنَى

مَثْلُ الْأَوَّلِينَ

- ٩.** Yalli xiibitak Nabiik iyyah; qaranwaa kee baaxó iyyi ginee axcuk ken essertê kollay (Makki koros kinnuk), diggaluk maysó leeh, ixxiga-le Yalli ken gine axcelon.
- ١٠.** Yallay baaxó fidó siinh abeeh, teitel gititte siinh hee kinni, tirri taanaah woo gitittet raddaanaah, diinii kee addunyâ caagiida edde taafeenimkeh.
- ١١.** Kaadu Yallay qaraanak lee caddol oobise kinni, tokkel rabte baaxó tetit nuynuwwee, tonnaah qhubuuruk nuwwuk tawqen rabteeniik lakal.
- ١٢.** Kaadu Yalla kinni qaynoota inkih gintem ummaaniimik, kaadu dowaanik kee lacak feertaanam siinh abe.
- ١٣.** Feertaanamih xiironwal massowtoonuh. Tohih lakat sinni Rabbih niqmat kassittoonuh tet amol massowwu ittan waqdi. Kaadu ah neh qaneh yan Rabbi saytuniih faylaleeh, nanu tet duudak manannino ninni caylat, Usuk neh tet qanewaah xabbacoyse waamal ittaanam keh.
- ١٤.** Kaadu diggaluk nanu ninni Rabbi fan gaca mara kinnino rabneek lakal.
- ١٥.** Kaadu koros Kay naqoosak kura kaah teexege malayka kay say-xayló iyyen waqdi. Diggah sehadayti baxxaqqa-le angodda-li (giddi-li).

وَلِئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقْنَا أَعْرِبَ الْعَالَمَ^١

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ
لَكُمْ فِيهَا سُبْلًا لَعَلَّكُمْ تَهَذَّلُونَ^٦

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يُقَدِّرُ
فَانْشَرَ تَابِعًا بِكَلَّةٍ مَيْتَانًا كَذَلِكَ تُخْرِجُونَ^٧

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَرْوَاحَ كَيْفَ لَهَا وَجَعَلَ لَكُمْ
مِنَ الْفُلُكِ وَالْأَنْعَمِ مَا تَرَكُونَ^٨

لِسْتُؤْرُ علىٰ طُهُورِهِ شُرَّ تَكُرُ وَعَمَّةَ رَيْكُ
إِذَا أَسْتَوْرُ شَمْعَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ اللَّهِ
سَخَرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ^٩

وَلَنَّا إِلَيْنَا رِتَّالُ الْمُقْلِبُونَ^{١٠}

وَجَعَلُوا لَهُمْ مِنْ عِبَادَةٍ جُنَاحَ إِنَّ الْإِنْسَانَ
لَكَفُورٌ مُّمِينٌ^{١١}

16. Hinnak Yalli gineemik say-xayló haysitaah, siinah lab-xaylo dooree a-korosey?
17. Keenik numukteyna Yallah ceelalloh yeexegen sayyól ayti-kumusan waqdi fooci kaak dattoowaah, rookitak usuk naqabuh miidima.
18. Bilat yeyneben say-xaylóy isi wayto baxxaqqa hee wayta Yallal mammal kelsaanaah?
19. Kaadu a-koros malaykay Yallih naqoosah tani sayyó abte, ken ginót maay sugen Yalli ken gine waqdi? Ken sumaq ankuttubeleeh, wohul esserime-lon akeeral.
20. Yalli faxeemî kal ken aqbaduk manannino itte koros. Yalli keenil gacisak iyyah; “wohut ixxigah loonum malon, usun kalah iyyaanam malon dirab yaceenim akkewaytek”.
21. Hinnak Qhuraan kitaabak naharal usun elle taamitaanah yaxxibixxen kitab keenih maay necee.
22. Hinnay diggah ni-abboti luk sugteh tan diinil ken geyneeh, diggah nanu ken raatittel gennaah ken diinil ken katayna iyyen.
23. Kaadu nabiyow tonnaah kok naharat meesiisé maruubinnino magaalâ marah tet hatkoytiityi niqmatat batritte diggah nanu ni-abboti diinil geyneeh, diggah nanu ken raatittel gennaah ken kataynam akke waytek iyyen.

أَمْ لَخَذَ مِمَّا يَحْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَنَكُمْ
بِالْجَنِينَ ﴿١٧﴾

وَإِذَا يُشَرِّأُ حَدُّهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوِدًا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٨﴾

أَوْ مَنْ يُشَرِّقُ فِي الْحَلِيلَةِ وَهُوَ فِي الْحَصَامِ
عِزِيزُ مُمِينٍ ﴿١٩﴾

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ
إِنَّا شَهِدُوا حَلْفَهُمْ سَتُكْتَبُ
شَهَدَنَّهُمْ وَيُسْكَنُونَ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدَنَّهُمْ فَمَا أَلَّهُمْ
بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنَّهُمْ لَا يَخْرُصُونَ ﴿٢١﴾

أَمْ ءاَتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ يَهُدُونَ
مُسْتَمِسُكُونَ ﴿٢٢﴾

بَلْ قَاتُلُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
وَإِنَّا عَلَىٰ إِثْرِهِمْ مُهَدِّدُونَ ﴿٢٣﴾

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرِيبِهِ مِنْ ذَرَّتِهِ
إِلَّا قَلَّ مُرْتَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
وَإِنَّا عَلَىٰ إِثْرِهِمْ مُفْتَدِدُونَ ﴿٢٤﴾

- 24.** Naharsi ambiya ken cine marak kah itte innah sin abbotti elle geyten gitak tirtoh yayse gita siinh baahak ken katattaanaa? Iyye Nabii kaa cine marak. Diggaluk isin edde rubsummu itteenim inkih nengeddeeh, kaal koroositneh iyyen.
- 25.** Tokkel nanu dirabboyse mara keenik digaalleh, tohul dirabboyse marih ellecabo kah tekke inna wagitey nabiyow.
- 26.** Kassis nabiyow Nabii Ibraahim isi abbaa kee isi marak anu diggaluk isin Yallak kalah taqbudeenimik saytuniyoh iyye waqdi.
- 27.** Kinnih immay yoo gine Rabbi diggah usuk tirri yoo heele massale gital.
- 28.** Kaadu Nabii Ibraahim “laa ilaaha illallâh” qangará waarta qangará tet abe isi raddih (kay durriyyat kinnuk) Yalla fan yaduure mara yakkeenim keh koroosannuk.
- 29.** Wonna hinnay nabiyow a-maraa (makki koros kinnuk) kee ken abbotti hatkiseh Anu addunyal, qhuraan kee baxxaqqa iyya farmoytay diini keenih baxxaqqa haa keenih xikki iyyam fan.
- 30.** Kaadu cakki (Qhuraan kinnuk) keenih yemeete waqdi, ah baabaay nanu diggaluk kaa nengeddeeh, kaal koroositneh iyyen.

* قَلْ أَلَوْ جِئْنُكُمْ بِأَهْدَى مِمَّا وَجَدْتُمْ
عَلَيْهِ أَبَاةَ كُلِّ قَوْمٍ إِنَّا يَرَى مَا تُرْسَلُمْ يَوْمَهُ
كَفَرُونَ ﴿٢٦﴾

فَإِنْتَقَمْتَ مَنْ هُمْ فَأُنْظَرُ لَهُ كَمَا كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٧﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمَهُ إِنَّنِي سَرَأَتِمْمَا
تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فِي أَنَّهُ دُسْيَهِدِينَ ﴿٢٩﴾

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٣٠﴾

بَلْ مَتَّعْتُ هُوَ لَهُ وَأَبَاهُ هُوَ حَتَّى جَاءَهُمُ الْحُقْقُ
وَرَسُولُ مُّهَمَّدٍ ﴿٣١﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحُقْقُ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا يَهُدِ
كَفَرُونَ ﴿٣٢﴾

31. Kaadu a-Qhuraan namma magaalak magaalak teynal yan kaxxa numul macah oobeweesh iyyen.
32. Ku Rabbih racmat, usun kuraanaa? nanu ken fanal addunyâ manol ken quusi kurrehik, kaadu garu keenik gari amol fayya hayne rankookah (darajatah) gari garu keenik taamah haysitâ gideh, kaadu nabiyow usun kobxisaanamak ku rabbih racmat aysuk raaqa.
33. Sinam inki ummatta akke wannay koroosannul, Yallal koroosita marih qarwah amô tabsittee (amooliithee) kee elle yawqen darooga (magaar) qado lakqok keenih abak nen.
34. Kaadu ken qarwah afoofii kee elle keltan qaraakiy (kaqaadid) qado lakqók keenih abak nen.
35. Kaadu wohim (amô tabsitteey,) dahabak keenih abak neneeh, wohim inkih tu-hinna addunyâ manoh midir (duyyê) kee ruftô baxá akkewaytek, akeerâ niqmat (jannah kinnuk) ku-Rabbih garil cagalah Yallak meesitâ marih iimi (moominiin kinnuk).
36. Yallih Dikrit (Qhuraanat) derre cabe numut kaak baxsime waa sheetan kaat naxee, tokkel usuk kay wakliitay kaak baxsime waa kinni.
37. Kaadu usun (sheetoona kinnuk) diggah ken (Qhuraanat derre cabta koros kinnuk) waasaanah

وَقَالُوا لَا تُنْزِلْ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى رَجُلٍ مِّنْ أَهْلِ الْقَرْبَاتِينَ عَظِيمٌ ٢٦

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ فَسَمِنَ أَيْنَهُمْ
مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَغْبَةً بَعْضُهُمْ
فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لَيَسْتَخِذْ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
سُحْرَيْاً وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ٢٧

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَجَدَةً لَجَعَلَنا
لِمَنْ يَكُونُ فِي الْأَرْضِ إِلَيْهِمْ سُقْفَاءِنَّ
فِضْلَةً وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ٢٨

وَلَبِيُّوْتَهُمْ أَبُوا وَسُرُّا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ٢٩

وَزُخْرُفَوْإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّنَ الْحَيَاةَ
الْدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ٣٠

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ رَبِّكَ مَنْ فَقِيرٌ لَهُ
شَيْطَانٌ فَهُوَ لَهُ وَقِيلٌ ٣١

وَإِنَّهُمْ لِيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ٣٢

cakki gitak kaadu diggah usun
(Qhuraanat derre cabta koros
kinnuk) tirri iyye mara sinni
yakkalen.

- 38.** Qhiyaamah ayró Qhuraanat derre
cabak suge korosti Nee fan xikki
iyya waqdi isi kataysak iyyah;
maganey yoo kee ku-fanat ayró
mawqaa kee ayró korma ittak-le
xexxar (baxxoh) suginnay, atu yoh
manxu uma wakliita tekke Yallih
diinik yoo makkosse waqdi.

- 39.** A saaku (qhiyaamah ayró kinnuk)
tu-siinih maxiqta siinit takke
digaalál tangaleenim addunyal
koroositteenimih sabbatah,
diggah sin kee sin kataysis
(sheetoona kinnuk) asaaku digaalál
tangaleenih.

- 40.** Atu nabiyow ayti-maleela (cakki
maabbak Yalli ayti kak alfe mara
kinnuk) taysabbem duddaa?
Hinnay inti-maleelaa (cakki
mabuluk Yalli inti kak alfeh yan
mara kinnuk) kee baxxaqqa iyye
makkootiyyih addat yan mara
tirri haytam duddaa?ken tирто kol
matan cagalah kol tanim diini ken
guddussaamâ kal.

- 41.** Tokkel nabiyow ken (makki koros
kinnuk) digaallák naharal akeera
fan koo tatusne nee tekkekii, toysa
diggah cane keenil gacsennooh ken
digaallenno akeeral.

- 42.** Hinnay addunyal digaalák ken kah
xagnisnem koo aybullee akkenno
ku- manol, toysa Nanu diggaluk
ken digaallam dudnah.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ مَا قَاتَلُوكُمْ بَيْنَ يَدِكُمْ وَبَيْنَكُمْ
بُعْدَ الْمَسْرِقِينَ فَإِنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٨﴾

وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذَا لَظَمَّتُمُ الْكُفَّارَ
الْعَدَائِ مُشْتَكُورٌ ﴿٤٩﴾

أَفَأَنْتَ شُحِّنْتُمْ الصُّمَّاً وَنَهَيْدِي الْعُمَّى وَمَنْ
كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٌ ﴿٤١﴾

فَإِنَّمَا نَذِهَنُ بِكَ فَإِنَّا مُهْمَّهُ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤٦﴾

أَوْ تُرْبِيَنَّ أَذْلَىٰ وَعَدَنَهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ
مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٧﴾

- 43.** Nabiyow wacyih kol oobisne Qhuraan ibbixaay diggi hayis, diggah atu massa-le gitih bagul tantok.
- 44.** Kaadu diggah a Qhuraan koo kee ku marah massakaxxa (sharafa), kaadu sarrah esserimetton kaal abten taamak.
- 45.** Kaadu nabiyow kok naharat rubne Ni-farmoytit kataate mara esser, Yallak kalah yaqbuden yalliteeta abnem keh.
- 46.** Yalli nummah xiibitak iyyah; Muusa Ni-aayoota (astootil) luk kaa rubne firqawnaa kee kay kaxxa maritteh fan.tokkel Nabii Muusa anu diggah ginô Rabbih farmoyta kinniyo iyye.
- 47.** Tokkel Ni astooti luk keenil yemeete waqdi, usun too waqdi teetil yusuuleenih anqasah.
- 48.** Kaadu ken (firqawnaa kee kay kaxxa maritte kinnuk) naybullee astá matan is teetik tookome asták nabuk raqteh akke waytek kaadu addunyal maggo digaaloolih ken digaalle koroosannuk yaduureenî gidah.
- 49.** Kaadu Nabii Muusak iyyeenih kee a baab-abeynaw ku- Rabbi neh kallac a- digaalá nek kalaamah ku-garil-le xagnal, diggah nanu tirri axcennok (aaminennok)”.
- 50.** Tokkel Nanu (Yalla kinnuk) digaalá keenik kalle waqdi Nabii Muusâ dooqat, usun too waqdi xagna makaanaah mayaaminan.

فَاسْتَمْسِكْ بِمَا لَدُنْكَ أَوْ حِلَّ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صَرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٣﴾

وَإِنَّهُ لَذَكْرُ لَكَ وَلِقَوْمَكَ وَسَوْفَ تُشَعَّلُونَ ﴿٤٤﴾

وَسَعَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الْرَّحْمَنِ مَا إِلَهَ يَعْبُدُونَ ﴿٤٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِعَيْنِتَنَا إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلِائِكَتِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

فَلَمَّا جَاءَهُ مُوسَىٰ بِعَيْنِتَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَانِزِيهِمْ مِنْ ءَايَةٍ إِلَاهٌ أَكَيْ بِرْ مَنْ
أَحْتِهَا وَأَخْذِهِمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا إِنَّا يَأْكُلُهُ السَّاحِرُونَ
لَنَارِنَاكَ يَمَا عَيْدَ
عِنْدَكَ إِنَّا لَمْهَتَدُونَ ﴿٤٩﴾

فَلَمَّا كَيْ شَفَنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ
يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾

- 51.** Firqawni isi marih addal seeceh, yi maraw masri reeda mayyuu? Kaadu a-weeqaytitte yi-qarwak guba magexxa? Matablaanaa yi-nabnaa kee yi-cayla? Keenik iyee.
- 52.** Hinnak anu maysaa a-bureynay (kak iyyem Nabii Muusa) iyyam baxxaqise sinnik? Iyye firqawni.
- 53.** Dahabak tan sookoytitte (gabâ biriita) macah kaal (Muusa kinnuk) qiddiime wayteeh, hinnak malayka xibbaanah anuk macah kaâ luk amaate wayteeh?
- 54.** Tokkel firqawni isi marak kas bursuteh yussuqunxeeh, kaa oggoleeniih Nabii Muusa dirabboysenih, diggah usun Yallih amrih oggoluk yewqe marah sugen.
- 55.** Tokkel Ni-amrih cinaa kee Nabii Muusâ dirabboysiyal Nee naqabboysen waqdi, ken digaalleeh inkih badat ken xuumusne (nunxuqsusne).
- 56.** Tokkel ken lakal yamaate marak ken taamâh innah tan taamâ taamitah yan marak yookome mara ken abne digaalâ cakkisitiyyal. kaadu wadirsi maray ken lakal yamaate kas elle geya mara ken abne.
- 57.** Maryam-baxi (Nabii Qiisa kinnuk) Qhuraanal cussuumeeh, Makki koros yallak kalah taniimil ceelallo kaak toogore waqdi, too waqdi ku-mari wexxeqqi iyyeeh, kaxxam yusuule wallê gexxaamah.

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَقُولُ الَّذِي لَيْسَ لِي مُلْكُ مَصْرَ وَهَذَا الْأَنْهَرُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِيٰ أَفَلَا بُصْرُونَ ﴿٥١﴾

أَمْ كَانُوا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا اللَّهُ هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكُونُونَ كَذِيفِينٌ ﴿٥٢﴾

فَلَوْلَا آتَيْنَا عَلَيْهِ أَسْوَرَةً فَنِدَّهُ أَوْجَاهَ
مَعَهُ الْمُلَكَيْكَةُ مُقْرَبَيْنِ ﴿٥٣﴾

فَأَسْتَحْفَ قَوْمَهُ وَفَاطِعَهُ إِنَّهُمْ
كَانُوا فَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٤﴾

فَلَمَّا آتَيْنَا اسْفُونَاهُنَّا نَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْآخَرِينَ ﴿٥٦﴾

*وَلَمَّا ضَرَبَ أَبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمًا كَمِنْهُ يَصْدُونَ ﴿٥٧﴾

- 58.** Kaadu nabiyow makki koros ni-yallittey nanu naqbude tayse innaa, hinnak Qiisay le-mari yaqbude yayseeh itte? Amá ceelallo giddik sa koh kah yoogoreenim malon nabiyow, wonna hinnay usun deedalal sinam giddiyaah keemaarisa mara kinnon.
- 59.** Qiisa usuk Yalla hinnaay, yallih baxa hinna naqasuy kah nemqe akke waytek (nubuwannul) kaadu israa-iil xayloh Yallih dudda elle geyan ceelaloo kee astá kaa abne.
- 60.** Kaadu faxinninoy baaxol haak nen sin aftok malaykay ittal ciggilta.
- 61.** Kaadu Nabii Qiisa Qhiyaamah ayrók naharat qaraanak abah yan oobiyyi qhiyaamâ soolo xayyowteemih astá, toysa teetit ma agay-waagitinaay (ma-shakkitina) Nabii Mucammadow yoo kataata keenik ixxic; tirtó gital, ah islaamaninnâ diinah gitay massah yaniy makó sinni iyye Yalli.
- 62.** Kaadu sheetan sin waase waay Yallih diinik, usuk diggaluk sinaamey siinik yimixxigeh yan qaduwwyi qadaawat kak baxxaqqqa iyye kinni.
- 63.** Nabii Qiisa israa-iil xayloh baxxaqqooqi-le astootii kee madqooqi luk yemeete waqdi, diggaluk nubuwannu luk siinah emeeteeh, sitta elle waytaanamak tu- siinah baxxaqisuh emeetek, Tohul Yallak meesitaay, yi-amri oggola keenik iyye.

وَقَالُوا إِنَّا هَسْتَخْرِجُ أَمْهَمَ مَا ضَرَبَتُهُ لَكُمْ
إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُوَ قَوْمٌ خَصْمُونَ ﴿٥٦﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ نَعْمَنَاعَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ
مَثْلًا لِتَبَيَّنَ إِسْرَائِيلَ ﴿٥٧﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلِكًا كَمَا فِي الْأَرْضِ
يَخْلُفُونَ ﴿٥٨﴾

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلْسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَ بِهَا
وَأَتَيْتُهُمْ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٥٩﴾

وَلَا يَصُدُّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ﴿٦٠﴾

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيْتِ قَالَ فَدِحْتُكُمْ
بِالْحَمْدَةِ وَلَا يُؤْمِنُ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَحْتَلُونَ
فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونِ ﴿٦١﴾

- 64.** Diggaluk Yalli, usuk yi-Rabbiyy sin Rabbi kinnik kaa inkittoysaay Kaa uqbuda, ah islaamaninnâ diinî gitay massah yaniy makó sinni keenik iyye Nabii Qiisa.
- 65.** Edde luk Nabii Qiisâ caagidil buttaati (yahuud kee nasaara kinnuk) sittin fanal sitta wayteh, tokkel sinni nafsi yudlumeh yan marah (koros kinnuk) finqaa kee baati tan digaalá kak qansaru-le qhiyaamah ayró.
- 66.** Nabii Qiisâ caagidil sitta waa mari qhiyaamah ayró usun aaxige kalah garcik keenit tamaateemik sah qambaalaanam maay- lon? malon.
- 67.** Kataysis woo ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) gari keenik garuh naqboytii, yallak-meesi mara akke waytek.
- 68.** Yalli isik meesitak suge marak (moominiin kinnuk) iyyah, Yinaqoosay asaaku (qhiyaamah ayró kinnuk) sin amol meesi matanaay, isin siinik taturteemih rookita mara hinniton.
- 69.** Toh Ni-Qhuraanîh aayootal yeemeneeh, ken farmoytit keenih luk temeete diinil taamite mara muslimiinih anuk.
- 70.** Sin kee sin agabu wallittak konnabá luk Jannat cula keenik iyyan.
- 71.** Dahabak tan kooraarii kee kaaqon (kobbaayitte) keenit meksimta,

إِنَّ اللَّهَ هُوَرَبِي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صَرْطُ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

فَالْخَلَقُ الْأَخْرَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ الْآيِمِ ﴿٦٢﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا لِلْسَّاعَةَ أَنَّ تَأْتِيهِمْ
بَعْثَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٣﴾

الْأَخْلَامُ تَوْمِدُ بَعْضَهُمْ لِبَعْضٍ عَذْوَالَّا
الْمُمْتَقِنَاتِ ﴿٦٤﴾

يَعْبَادُ لِلْحَرْفِ عَلَيْكُمْ أُلْيَا وَلَا أَنْشَرَ
تَخْرُونَ ﴿٦٥﴾

الَّذِينَ أَمْنُوا بِقِيَاتِنَا وَكَانُوا
مُسْلِمِينَ ﴿٦٦﴾

أُدْخِلُوا الْجَنَّةَ أَنْ شَرِّ وَلَزَوْجُكُمْ تُخْبَرُونَ ﴿٦٧﴾

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلَوْبٍ ﴿٦٨﴾

kaadu kay addal nafsitte faxxaah,
intiita edde wagartaah, ruffu
edde ittam tan yakmeeniih
yaaqubeenimik, isin kay addal
waarak.

وَفِيهَا مَا نَسْتَهِيْهُ أَلَّا نَفْسٌ وَتَلَدُّ
الْأَعْيُّنُ وَلَنْسُونَ فِيهَا خَلِدُوْنَ ﴿٦٧﴾

72. Kaadu a-jannat Yalli kaa sin nagarsiiseh addunyal abak sugten meqe-taamáh sabbatah isi muxxooy isi racmatah sin galtó kaa abe (Jannat kinnuk).

وَتَلَكَ أَجْنَةَ الَّتِيْ أُرِشَمُوْهَا إِمَّا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾

73. Kay addal maggo caxâ mixuy maggo afah yaniy kak takmeeni liton.

لَكُوكُ فِيهَا فَكَهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٦٩﴾

74. Diggah umeynit (koros kinnuk) jahannam giráh digaalát waarta.

إِنَّ الْمُجْرِيْبِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَلِدُوْنَ ﴿٧٠﴾

75. Digaalá keenik masalacsimtaay, maxabbacowta usun tet addal Yallih racmattak yobboode marah anuk.

لَا يُفَرَّغُ عَنْهُمْ وَهُوَ فِيهِ مُبِيلُوْنَ ﴿٧١﴾

76. Kaadu nanu keenit abne digaalát ken madluminninoy usun sinni nafsi Yadlume marah sugen, Yallat agleyta haak sugeenimih sabbatah.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكُنَّ كَانُوْهُمُ الظَّالِمِيْنَ ﴿٧٢﴾

77. A Koros Jahannam girah addal anuk Maalikow (Jahannam girá dacrißah tan Malaykak abbah yan Malaykattu kinnuk) axcuk secta, Maalikow ku-Rabbi nee qiday a-digaalák naffaafuh iyjen. Maalik diggaluk isin tet addal waarettoonuu, matawqaanaay marabtan keenik iyye.

وَنَادَوْا يَمِنَالِكَ لِيَتَضَعَ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ
مَّنَكُونُونَ ﴿٧٣﴾

78. Yalli xiibitak iy耶耶; nummah cakki diini siinh bahneh, kinnih immay siinik maggo mari cakki diini niqba mara.

لَقَدْ حِسْنَكُمْ يَا لُقْيَ وَلَكُنَّ أَكْثَرُكُمْ لِلْحَقِّ
كَرْهُوْنَ ﴿٧٤﴾

- 79.** Hinnak a-koros sinni uma-malá yeggereereqeenii Nabii tukkalootuh, tokkel nanu ninni malá neggereereqeh Nabii catnuh ken bayisnuh.
- 80.** Hinnak koros diggah nanu ken sirrii kee ken garay aabbe waynam takkalee? yeey naabbeh, Ni-farmoytit (Malayka kinnuk) keenil luk tan usun iyyaanaah, abaanam keenik taktubuh.
- 81.** Ixxic; nabiyow ama korosuk, Yalli baxa aallinnay aallewaâ kal, anu woo baxa yaqbude marak naharsittu akkuk-en.
- 82.** Qaranwaa kee baaxô Rabbiyy, Qarshi Rabbi saytunnooweh koros kaa edde weelossu haytaamak.
- 83.** Toysa nabiyow ama koros baatilit giirisoonay digiroonay ken ixxic addunyal, digaalâh kah xagnisimen ken ayrôt ongoorowwu iyyaanam fan.
- 84.** Yalla kinni qaraanaay, baaxol inkih qibaadâ cakkisittam. Kaadu Usuk naggaaraay yaaxigi, Kaak qellittam matan.
- 85.** Kaadu Yallay maggo barkat kee kayriley- nabna-le. Qaranwaa kee baaxooy ken nammayih fanal taniimih reeda-lem. Kaadu qhiyaamâ waktih (uddurih) ixxiga kay garil taniih, Kaa fan gacsimetton sinaamey rabteeniik lakal.

أَمْ أَبْرَأُ مَوْأِمَرًا فَإِنَّا مُبْرِئُونَ ﴿٧٣﴾

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سَرَهُنَّ وَنَجْوَاهُمْ بِيَوْمٍ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٧٤﴾

قُلْ إِنْ كَانَ لِلَّهِ حَمْنَ وَلَدٌ فَإِنَّا أَوْلَىٰ عَنِ الْعَدِيدِينَ ﴿٧٥﴾

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٧٦﴾

فَذَرْهُمْ يَحْوُضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلْقَوْا يَوْمَهُمْ
الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٧٧﴾

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ
وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا يَبْيَنُهُمَا وَعِنْهُ دِعَمُ الْسَّاعَةُ وَالْيَوْمُ
تُرْجَعُونَ ﴿٧٩﴾

86. Kaadu Yallak kalah uqbuddu haanam catoh (shafaaqattah) numuh xiqtam mali, Yallih inkittinaanee kee Nabii Mucammad Yallih farmoya kinniimil nummah sumaaqite mara akke waytek, kaadu usun nummah kah sumaaqiteeniih yeeleemeenim cakki kinnim yaaxigeenih.
87. Kaadu nabiyow a-koros sin kee isin taqbudeenim iyyi ginee axcuk ken essertek, inkih Yalli nee gine axce-lon. Toysa Yallih qibaadak mammal makkootaanah agleyta Kaat haanamal?
88. Nabii Mucammad ﷺ isi marak isi Rabbil weqsitak, yi Rabbow diggah a mari ku-inkittinaanee kee yi-rubsumiyyal yaamine mara hinna iyye.
89. Toysa derre keenit cabaay, kol baaheenimik qafu keenih abaay, nagayna keenik ixxic nabiyow, tokkel digaalák keenil bahnuwaynam sarrah aaxige-lon koroositeenimih sabbatah.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهَدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ

وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَإِنْ
يُؤْفَكُونَ

وَقَبْلَهُمْ بَرِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ

فَاصْصَحَّ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

SUURAT ADDUKHAAN

Makkal Obte, 59 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Caa-Miim- (edde faxem Yalli yaaxige).
2. Yalli baxxaqqa-le kitaabal xiibiteh (Qhuraan kinnuk).
3. Diggah Nanu kaa oobisneh barkat-le barat (leylatul kadri bar), diggah Nanu meesiisá (kadisa) kinninoomul (Qhuraanal).
4. Woo barih (leylatil kadri baray ramadaan bariitk barak teynat geytima kinnuk) addat ummaan caagidiy karriqqa-le meklima.
5. Tamah Ni-xaquuk yan caagidi, diggah Nanu farmoytit ruubá kinnino.
6. Tamah ku-Rabbik xuwaawa nabiyow, diggah usuk yaabbi, yaaxigi.
7. Qaranwaa kee baaxooy, ken nammayih fanal taniimih Rabbi kinni nummeh yasmite mara tekkeenik.
8. Yallak sah cakkil yaqbuden Yalli mayan Usuk yaynuwweeh qidaah sin Rabbiyy, siinik naharsi abbobtih Rabbi kinnik kaa inkittoysaay kaa uqbuda sinaamey.
9. Tonna hinnay usun (koros kinnuk)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حم

وَالْكَيْتَبِ الْمُبِينِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا

مُنذِّرِينَ

فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٌ

أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّ كُلِّ وَرَبٍّ
إِنَّا لَكُلُّ أَوْلَيَاتِ

بِئْلُهُمْ فِي شَكٍ يَأْعُبُونَ

cakkik agay-waagah addat anuk digran.

10. Toysa keenih qambal nabiyow qaran qeltu (qellu) sinni qer baahuwaa saaku.
11. Woo qer sinam buulaah, tah qansarissa digaalá keenik iyyan.
12. Ni-Rabbow digaalá nek kal, diggah nanu aaminenno digaalá nek kaltek iyyan.
13. Yallih digaalá keenil obtek wadir kassit anninnal keenih yakkeeh nummah baxxaqqa iyya farmoytay (Nabii Mucammad ﷺ) kinnuk) baxxaqqa iyya diinil rubsume keenih amaatuk.
14. Tohuk wadir derre kaat cabeeniih (koros kinnuk), usuk farmoya hinna seehada barisse cabulikkal kaak iyyen.
15. Diggaluk Nanu digaalá dagooh gide fayya siinik heenno immay, diggah isin edde sugten koroosannuh aduuretton.
16. Nabiyow kassis koros inkih kaxxa digaaláh edde digaallu waynaah, diggah nanu cane keenil edde gacisnu wayna ayró. (qhiyaamah ayró kinnuk).
17. Nummah keenik (Makki koros kinnuk) duma firqawnaa kee firqawni mara niqiyyireeh massakaxxa-le farmoyti keenih yemeete (Nabii Muusa kinnuk).

فَأَنْتَ قَيْبَتُ يَوْمَ تَأْتِيُ السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٦﴾

يَعْشَى الْأَنْاسُ هَذَا عَدَابُ أَلِيمٌ ﴿١٧﴾

رَبَّنَا أَكْثَرُ شِفْعَةَ الْعَدَابِ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

أَنَّ لَهُمُ الْأَلْئَرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٩﴾

ثُمَّ تَوَلَّ أَعْنَهُ وَقَالُوا مُعَمَّلٌ مَّجْنُونٌ ﴿٢٠﴾

إِنَّا كَانُوا شُفُّوا الْعَذَابَ فَلِيَأَلِلَّا إِنَّهُمْ عَابِدُونَ ﴿٢١﴾

يَوْمَ يَبْطِئُنَ الْبَطْشَةَ الْكَبَرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

*وَلَقَدْ فَتَنَّا فَيَأْتُهُمْ قَوْمٌ فَرْعَوْنٌ وَجَاهُهُمْ رَسُولُ كَرِيمٌ ﴿٢٣﴾

- 18.** Nabii Muusa Yallih naqoosa yol tabisa diggah anu siiniih amaanat-le farmoya kinniyok keenik iyye.
- 19.** Kaadu Yallal makaxxa-mariinitina, diggaluk anu baxxaqqa-le sumaq siiniih baaheyyo kay farmoya kinniyoomuh.
- 20.** Kaadu anu diggaluk yi-Rabbiyy sin-Rabbi kinni Rabbi eleelita xeetit yoo qiddaanamak.
- 21.** Kaadu yoo nummayse wayteenik, toysa anay yoo ixxicaay, adá yoo abtaanamak yok exxeera.
- 22.** Tokkel Nabii Muusa isi Rabbih seeceh firqawnaa kee firqawni mara kaa dirabbosse waqdi, diggah a-mari uma maray Yallal koroosite axcuk.
- 23.** Toysa Muusaw yi-naqoosak koo nummayse mara barat kuulus, diggah firqawnaa kee firqawni mari sin katayeloonuk kaak iyye Yalli.
- 24.** Kaadu bad baxsimit edde cab saayah anuk, diggah usun macauxy badat yanxuqsumuwaa kinnoonuk kaak iyye Yalli.
- 25.** Makinam cabeeniih firqawnaa kee firqawni mari busaatin kee daroorik badat finqiteeniik lakal,
- 26.** Kaadu usun buqreeraa kee meqé aroocak makinam cabeeniih,
- 27.** Kaadu niqmatittey ruffu edde axcuk sugeenik makinam caben.
- 28.** Tonnaah, aki-mara tet (niqmatittey kinnuk) nagarsisne (israa-iil xaylo kinnuk).

أَنَّ أَدْوَى إِلَى عِبَادَ اللَّهِ إِلَيْيَ لَكُمْ رَسُولٌ
أَمِينٌ ﴿١﴾

وَإِنَّ لَا تَقُولُوا عَنِ اللَّهِ إِنَّمَا يَعْلَمُ كُلُّ سُلْطَنٍ
مُّؤْمِنٍ ﴿٢﴾

وَلَيَ عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٣﴾

وَإِنَّ لَّهَ تُوْمُسُوْلِي فَاعْتَزِلُونِ ﴿٤﴾

فَدَعَارَبَهُ أَنْ هَوَلَاءَ قَوْمٌ مُّجِرْمُونَ ﴿٥﴾

فَأَسْرِيْعِيْكَادِيْ لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٦﴾

وَأَشْرُكُ الْبَحْرَهُوَ إِلَّا هُمْ جُنْدُ مُغْرَقُونَ ﴿٧﴾

كَمْ تَرَكْأَمْنِ جَنَّتٍ وَعُيُونِ ﴿٨﴾

وَزَرْوِعَ وَمَقَامَ كَبِيرٍ ﴿٩﴾

وَنَعْمَةٌ كَلُوفٌ إِلَيْهَا فَلَكَهُنَّ ﴿١٠﴾

كَذَلِكَ وَأَرْسَلَهَا فَقَمَاءَ أَخَرِينَ ﴿١١﴾

29. Tokkel qaran kee baaxó keenih (firqawnaa kee firqawni mara kinnuk) maweeqinnaay, digaalák mohlá kah yeceen mara makkon.

30. Yalli nummah xiibiteh israa-iil xaylo rammissah tan digaalák ken naggoyseemil.

31. Yalli Firqawni keenit abak suge digaalák ken cateh. Diggaluk usuk (firqawna kinnuk) jabbiiriyy nacrur sinniy kaxxa-mariinoh caddok taturleelat yanik suge.

32. Yalli nummah xiibiteh israa-iil xaylo ken waktih marak aaxaguk ken doorre axcuk.

33. Kaadu keenih neceeh astootik baxxaqqa- le aqayyaare edde tanim Nabii Muusâ gabal.

34. Diggaluk nabiyow a-mari (Makki koros kinnuk) iyyah;

35. Rabi mayan addunyal abne naharsi raba akke waytek, kaadu nanu rabneek lakal ugsuma mara hinnino qhiyaamah ayró.

36. Toysa Mucammadow koo kee kol yeemene mara ni-abbotiy rabte baahay, ittaanamal numma-le mara tekkeenik iyyan.

37. Caylah usun (Makki koros kinnuk) yayseeni innaa? hinnay Tubbaq maraa kee keenik naharat suge mari yaysee? ken finqisnehik diggah usun umá marah sugeenimih sabbatah.

فَبَاتَكُنْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَعِيْداً إِنْ رَبَّ يَلَى مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِمِّنِ

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ وَكَانَ عَالِيًّا مِنَ الْمُشَرِّفِينَ

وَلَقَدْ أَحْتَرَنَاهُمْ عَلَى عَلِيِّ عَلَى الْعَالَمِينَ

وَإِنَّهُمْ مِنَ الظَّالِمِينَ مَا فِيهِ بَأْكُلُونَ مُؤْيِّنِ

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ

إِنَّ هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَى وَمَا كَنْ نُبَشِّرِينَ

فَلَوْا يَعْبَرُوا إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

أَهُمْ خَيْرٌ قَوْمٌ تُبَعِّدُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا يَنْهَا
لَعِينَ ﴿٦١﴾

مَا خَلَقْنَا هُمَّا إِلَّا بِالْحِقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

إِنَّ يَوْمَ الْقُصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٣﴾

يَوْمَ لَا يُعْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ
يُنْصَرُونَ ﴿٦٤﴾

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ
الْجَحْمُ ﴿٦٥﴾

إِنَّ شَجَرَةَ الْرَّقْبَةِ
طَعَامُ الْأَتَيْبِ ﴿٦٦﴾

كَأَلْمَهْلِي يَغْلِي فِي الْبَطْوَنِ ﴿٦٧﴾

كَغَلِي الْحَمِيمِ ﴿٦٨﴾

خُدُودُهُ فَأَعْتَلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٦٩﴾

ثُمَّ صُبُرُوا فَوَقَ رَأْسَهُ مِنْ عَذَابِ
الْحَمِيمِ ﴿٧٠﴾

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٧١﴾

38. Qaranwaa kee baaxooy, ken nammayih fanal tanim digirih ma-gininnino iyye Yalli.
39. Ken nammay (qaranwaa kee baaxó kinnuk) ma-gininnino cakkil ken ginnem akke waytek, kinnih immay keenik (koros kinnuk) maggo mari woh mayaaxiga.
40. Diggah meklah ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) inkih keenik xagni ayró.
41. Woh xayni-xaynah tu-xiqewaaah, kataysa-kataysah tu-xiqewaa ayroóy, usun ken cattam malon.
42. Yalli kah racmate num akke waytek (moomintu kinnuk), diggaluk yalli mayso-li, xuwalli.
43. Diggah Zaqhquum deqsitta caxáy Jahannamak addak tawqe,
44. Tet mexexi kaxxa-dambil-li (korosta kinnuk) maaqó.
45. Eelsen (diyaayisen) nacaasih innah ken (koros kinnuk) bagul faca (goomaaxa),
46. Niqna kak caddok taturte leeh faciyyih innah faca ken bagul.
47. A-kaxxa dambiliy umeynah yani ibbixaay, hirriigisak kaa beya jaciim deqsitta girák gudê fan, iyyan malaykak.
48. Tohuk wadir amok kaal caxa niqná kak caddok taturte leeh digaalá.
49. Tammos tama digaalá, diggaluk atu mayso-le konnaba-li kinnitok kaak iyyan anqasah.

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُ بِهِ تَمَكَّنُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامِ أَمِينٍ ﴿٥٧﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعَيْنٍ ﴿٥٨﴾

يَلْبِسُونَ مِنْ سُنْدُنٍ وَأَسْتَبْرٍ
مُتَقَبِّلِينَ ﴿٥٩﴾

كَذَلِكَ وَرَجَحَتْهُمْ بِخُورٍ عَيْنٍ ﴿٦٠﴾

يَدْعُونَ فِيهَا كُلُّ فَلَكَهَةٍ أَمِينٍ ﴿٦١﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا مَوْتَةً
الْأُولَى وَقَنَّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيرِ ﴿٦٢﴾

فَضَلَّلُونَ رَبِّكَ ذَلِكُ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾

فَإِنَّمَا يَسْرِئِنَّهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٦٤﴾

فَأَرْتَقَبِ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ﴿٦٥﴾

50. Diggaluk tamah agay-waaga kak luk sugten digaalák, tammoysa tet asaaku keenik iyyan.
51. Diggaluk Yallak meesita mari saayah (amaanah) yan aracal yanin,
52. Jannootaa kee daroorih addal yanin,
53. Sarak 'Sundus' deqsita cariiriy xabcinii kee 'Istabraqh' deqsita cariiriy gibdi saritan sittâ fan afkanuk,
54. Tonnaah kaadu Jannatti agabuy 'currel-qeyni' deqsita keenih rihmisne,
55. Kay addal caxâ mixuk kulli qaynat esseritan keenik yaggiriqqeet yanbaxeemih meesik amaanah anuk (saayah anuk).
56. Jannat addal raba ma-tammoysan (Yallak meesitta moominiin kinnuk) naharsi rabay addunyal tammoysseeni akke waytek. Kaadu Yalli Jaciim deqsitta girâh digaalák ken catah.
57. Woo mattaccoo ku-Rabbi-le qaxak keenih kaxxa muxxo kinni, woo niqmat usuk kaxxa affaafa.
58. Toysa cagalalh nabiyow ku- afay Qarab-af kinnit kaa (Qhuraan kinnuk) xabbacosne usun (koros kinnuk) kassitaah, yaamineeh umaaneek waasima mara yakkeenî gidah.
59. Toysa nabiyow ken finqa qambal, diggah usun ku-finqa qambaala mara kinnoonuk.

SUURAT AL-JAASIYÁ

Makkal Obte, 37 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Caa-Miim- (edde faxem Yalli yaaxige).
2. A Qhuraanih oobiyyi Yallay mayso-ley naggaarah yanih kabuk yekke.
3. Diggah qaranwaa kee baaxô ginooy, ken nammayih addal ginoonak taniimit yeemene marah Yallih nabnaa kee dudda tascasse astooti tan.
4. Kaadu sinaamey Yalli siinit abe ginoo kee mutuccu ittaamat abeh yan ginoo kee fixiixisiyyat yaamineeh yasmine marah Yalla kee Yallih diinah nabna tascasse astooti tan.
5. Kaadu bar kee laqó sittal abtah tan ciggiiliyyaa kee Yalli qaraanak oobiseh yaniimit roobuk baaxó kaat yaynuwwuh is qabaarah rabteeh kafteek lakal kaadu kulli kabuk caacayat abah yan Korankorsiyyat astooti tan kas-le maray kas-kassoowah.
6. Tamah Yallih astootiy nummah kol nakriyeeh koh warisna nabiyow, tokkel Yalla kee Yallih yaabaay kay astootik lakal elle yaamineenim mayaabaay? Wohul aamine weenik.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حَمْ

تَنْزِيلُ الْكَبِيرِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْكَبِيرِ ٦

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ٧

وَفِي خَلْقِكُوكَرْمَابِيُّثُ مِنْ دَابَّةٍ إِيَّتُ لِقَوْمَ
يُوقْنُونَ ٨

وَأَخْتِلَافُ أَيْلَنِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ
مِنْ رِزْقٍ فَأَجْيَاهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَاضْرِيفَ
الرَّيْحَ إِيَّتُ لِقَوْمَ يَغْقُلُونَ ٩

تَلْكَ إِيَّتُ اللَّهُ تَنْلُوهَا عَيْنَاكَ بِالْحَقِيقَى فَأَيَّ
حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَإِيَّتَهُ بُشِّرُ مُؤْمِنُونَ ١٠

7. Ummaan kaxxa dirablih maggo dambilih finqi yan.
8. Yallih kitaabih aayoota kaal ankirriyimah yaabbeeh, tohuk lakat kaxxa-mariinitak koroosannul amo-ayxeeruk raaqa tet aabbewaaah innah, toysa nabiyow Jahannam giráh digaaláy kaa qansarissal kaa anti-kumus.
9. Kaadu ama maggo dambi-li Ni-qhuraanih aayootak-tu yeexege waqdi anqasah tet haysite. Too mari ken rammissa digaalá-lon qhiyaamah ayró Qhuraanal anqaseenimih sabbatah.
10. Keenik (Qhuraanal anqassa koros kinnuk) foocal jahannam yaniih, maaluu kee xaylok yeddereenim tu-keenih maxiqta kaadu Yallak kalah aqbaduk sugen yallitte Yallih digaalák keenih xiqtam maliiy, usun kaxxa digaalá-lon.
11. Nabiyow ama kol oobisne Qhuraan makot gexok tirtó kinni. sinni Rabbih aayootal koroositeeh, yengedde mari qansaru-le digaaláy lafet-le-lon qhiyaamah ayró.
12. Yalla kinni bad siiniih qanteeh xabbacossem kay amriih dawaanik elle gexuuy, kay rizqlih elle gurrusuttoonu kaadu isin wohul kaa faatittooonu.
13. Kaadu qaranwaa kee baaxol tanim siiniih qaneeh xabbacoyseh, woo niqmoota inkih kaak anuk. Diggah tohut Yallih inkittinaane tascasse astooti tan cubbusah yan marah.

وَيَقُولُ لِكُلِّ أَقَلَّ أَشَمِّ

يَسْمَعُ إِذْنَ اللَّهِ تُشَلِّ عَيْنَهُ شَمْسُ مُسْتَكِرٍ كَانَ
لَمْ يَسْمَعْهَا فَبِشَرَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَإِذَا عَلِمَ مِنْهُ أَيْتَنَا شَيْئًا أَخْذَهَا هُنُّوا أَوْ لَيْلًا
لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

مَنْ وَرَأَيْهُ مَجْهَمًا وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا لَكُبُوا
شَيْئًا وَلَا مَا أَخْذُدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ لَيْلًا وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ

هَذَا هُدَىٰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ
عَذَابٌ مِّنْ حَرَقَ الْيَمِنِ

* اللَّهُ الَّذِي سَحَرَ لِكُلِّ الْبَحْرِ لِتَجْرِيَ الْفَلَكُ فِيهِ
بِأَمْرِهِ وَلَتَسْتَعْوِدُ مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ

وَسَحَرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ حِجَّةً
مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَكَرٌ لَّا يَكُونُ يَنْفَعُونَ

- 14.** Ixxic Nabiyow yeemeneh yan marak; Yallih galtó qaagite sinnihih, Yallih digaalák meesite sinni mari siinil baaham keenih caba, sinam (koros kinnuk) umaanék abak sugteemil Yalli isih ken galatuh.
- 15.** Meqe taamá abe num isi nafsih sabbatah abaah, uma taamá abe num isi nafsiq-tu kala, sinaamey sarra sinni Rabbi fan gacsimetton qhiyaamah ayró.
- 16.** Yalli nummah xiibiteh israa-iil xayloh kitab (tawraat kinnuk)kee ixxigay sinam fan eddemeklaanaa kee nubuwwat keenih necee axcuk. Kaadu meqe rizqhiy calaalik yani keenih neceeh, ken waktih marak ken muxxusneh axcuk xiibiteh.
- 17.** Kaadu diinik calaalii kee caraamu baxxaqqa keenih hayta madqooqi keenih (israa-iil xaylo kinnuk) necee. Sitta mawannon ixxiga keenih temeteek lakal akke waytek Nabii Mucammadah lon kuuxewaynaanay ken fanal yanih sabbatah. Diggah nabiyow ku-Rabbi ken fan meklele Qhiyaamah ayró sitta elle waak sugeenimil.
- 18.** Tohuk lakat Nabiyow diini caagidik baxxaqqa-le gitih bagul koo hayne, tokkel kaa katayaay cakki aaxige sinni marih (koros kinnuk) kalbi-fayxi makataatin.

قُلْ لِلَّذِينَ أَمْنَوْا يَعْقِرُو لِلَّذِينَ لَا يَرْجِعُونَ
أَيَّامَ اللَّهِ الْيَجْرِي فَمَا يَمْأَكِي إِلَّا مَا يَكْسِبُونَ ﴿٤٦﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَنْفِسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ
فَعَلَيْهِ شَدَّ إِلَى رِبِّكُوكُثُرْ جَهَنَّمَ ﴿٤٧﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَأَنْبَوْهُ وَرَزَقَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلَنَاهُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

وَإِنَّا أَتَيْنَاهُمْ بِيَنْتَهِي مِنَ الْأَمْرِ فَمَا أَخْتَافُوا
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بِغَيْرِ مَا
رَبَّكَ يَعْصِي بَنِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٩﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنْ أَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

- 19.** Diggah usun Nabiyow Yallak tu-koh maxiqañ. Kaadu diggah daalimiinik gari keenik gari awlah yaniih, Yalli isik meesita marih awlaytuh yan.
- 20.** Nabiyow a-Qhuraanay kol oobisne sinaamah sorkocobbaxi intiitaay, tirtooy, xuaw kinni, yaamineeh yasmite marah.
- 21.** Hinnay umaaneená abe mari, yeemeneeh maqaaneená abbaasite marih innah massa ken abnuwaynam yakkaleenii keenik manóo kee rabal, manxu umámeklaay usun abaanam moomintuu kee korosta massoysan waqdi.
- 22.** Kaadu Yalli qaranwaa kee baaxó cakkil gine, ummaan nafsi abitti heemil galtimâ gidih akeeral usun andullume kal.
- 23.** Isi kalbi-fayxi isi Yallah haysite numuy ixxiga luk Yalli gitak makkoyseeh maabbaa kee lubbi kak alfeeh kaadu intik mabla kak alfe numih caalat yoh warisey Nabiyow. Tokkel iyyi tirri kaa haah Yalli kaa makkoyseek lakal, (tirri kaa haytam matan). kee sinaamey makassittaanaa? Yalli woh kak abe num way tirri axcewaam!
- 24.** Koros itteh manó matan elle nan addunyá manó akke waytek, gari nek rabaah gari nek yaabukeeh nuwwah, wakti nel aba tatriyyak sah nee qiddam matan iyyen. Usun wohut ixxigah loonum malon, usun

إِنَّهُمْ لَنَ يُعْنِوْ أَعْنَكُ مِنْ أَنَّ اللَّهَ شَيْخًا وَلَنْ
أَطْلَمُ بِمَنْ بَعْدُهُمْ أَلِيَّاهُ بَعْضُهُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
الْمُمْتَنَىْنَ ﴿٤﴾

هَذَا بَصَرٌ لِلنَّاسِ وَهُدَى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ
يُوقُونُ ﴿٥﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ أَجْهَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ
يَجْعَلُهُمْ كَالَّذِينَ أَمْوَالُهُمْ أَعْمَلُوا الصَّلَاحَاتِ
سَوَاءً مَحْيَا هُمْ وَمَمَّا هُمْ سَآءَةٍ
مَا يَنْجُوكُمْ ﴿٦﴾

وَخَلَقَ اللَّهُ الْأَسْمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَلَنْ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٧﴾

أَفَرَأَيْتَ مَنْ أَنْجَدَ اللَّهُ هُوَ لَهُ وَأَنْدَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَحَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غَشْوَةً
فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨﴾

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حِيَا شَاءَ الدُّنْيَا فَمَوْتٌ وَحِيَا وَمَا
يُهِنُّ كُلُّ إِلَّا لَهُ هُرُوْ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنَّهُمْ
إِلَّا يُظْلَمُونَ ﴿٩﴾

tû-bagul ma yanin yakkaleenih
ikkal iyye Yalli.

- 25.** Kaadu Ni-aayoota (Qhuraan kinnuk) baxxaqqualuk keenil tankirriyime waqdi, ken tû-haysit tu-hinna, nabbobtiy rabte baaha iyyaanam akke waytek, ittaanamal numma-le mara tekkeenik.
- 26.** Nabiyow keenik ixxic; sin taynuwweeh sarra sin qiddam Yalla. Tohuk Lakal qhiyaamah ayró sin gaabossam Kaa kinni woh agay-waaga aalle kal. Kinnih ikkal maggo mari mayaaxiga Yallih dudda.
- 27.** Qaranwaa kee baaxô reedá Yalli-le, qhiyaama solta ayró Yallih inkittinaanee kee Yalli isi farmoytal oobiseh yan aayoota yangadde mari (koros kinnuk) kasaaritaah finqitah too ayró.
- 28.** Kaadu Nabiyow qhiyaamah ayró ummootak kulli ummat guluubah anuk ken table, kulli ummat-le kitab (tet taamoomi elle tunkutube kitab kinnuk) fan secsimta, ta-ayró abak suggu itteenimil galtimetton (maqaané tekkek hinnay umaané tekkek) keenik iyya Yalli.
- 29.** Ah Ni-kitaabay cakkil siinil sumaaqita, diggah Nanu Ni-malayka amrisak sugne isin abak suggu itteenim siinik yaktubeenimil.

وَإِذَا تُنَتَّلِي عَلَيْهِمْ أَيْنُنَا بَيْنَنَا مَا كَانَ حُبَّةً هُنَّ إِلَّا
أَنْ قَالُوا أَنْتُمُ أَنْتُمْ بَابَ آيَةٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾

فُلِّ اللَّهِ يُحِبِّي كُلُّ نُورٍ مُّبِينٍ كُلُّ نُورٍ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمٍ
الْفَلَمَةَ لَرَبِّ نِيفٍ وَلَكُنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

وَلَلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ الْأَسَاعَةُ
يُوَمٌ إِذْ يُحَسَّرُ الْمُبْطَلُونَ ﴿٨﴾

وَرَرَى كُلُّ أُمَّةٍ جَانِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَبِهَا الْيَوْمَ
تُبَعَّرُونَ مَا كَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

هَذَا كَذَبٌ بَأْنَطَقُ عَيْنَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا
نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠﴾

- 30.** Tokkel yeemeneeh meqe taamoomi abe marah tu-gactek, ken Rabbi isi jannat ken culsa isi racmatah woo culim usuk baxxaqqa-le affaafa (limaya).
- 31.** Kaadu koroosite marah tu-gactek, Yi-aayoota siinil ankirriyimak masuginnaa addunyal? keenik iyya Yalli, tokkel tet ankacissanaah teetil taamineenimik kaxxa mariinitteeniih uma maray koroositeh iyyah sugten.
- 32.** Diggah Yalli Qhiyaamah ayró magooqak sinam ugusu waamah hee xagni nummaay, Qhiyaamá akkelem agay waaga mali siinik iyyan waqdi, Qhiyaamá kinnim manaaxiga is takku waytam manakkala, akkal akke waytek kaadu nanu asmatah tet nummaysa mara hinnino ittan.
- 33.** Akeeral keenih (koros kinnuk) tumbullee, addunyal abak sugen uma taamoomi kaadu keenil obteeh maro keenit hayte Yallih digaaláy elle anqasak sugeeni.
- 34.** Kaadu Yalli korosuk iyyah; a saaku jahannam giráh digaalál sin cabnaah tanoonay sin inna, addunyal Yooy sin Rabbi kinnih iyyal taamineeniih sin ayróh angaaraw nummassaanam kah cinten innah kaadu orbeyná siinik jahannam giraáy, isin sin cata mara manton Yallih digaalák.

فَآمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخَلُهُمُ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢١﴾

وَآمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُولَئِنَّ هُنَّ أَيْنَقُ
عَلَيْكُمْ فَإِنَّمَا تُنَذَّرُ
فَاسْتَكْبِرُ قَوْمٌ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مَجْحُومِينَ ﴿٢٢﴾

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَارِبَّ
فِيهَا فَأَقْسَمُ مَانِدِرِي مَا الْسَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا خَنَّا
وَمَا نَخَنُ بِسُسْتَيْنِينَ ﴿٢٣﴾

وَبَدَأَ الْهُمَّ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِنُونَ ﴿٢٤﴾

وَقِيلَ آيُوْمَ نَسَدُكُ كَمَا سَيِّئَتُ لِقَاءَ يَوْمَ كُوْكُهَذَا
وَمَا وَلَكُمْ أَثَارٌ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصْرٍ بِنَّ ﴿٢٥﴾

ذَلِكُمْ يَأْكُلُونَ أَنْخَدْتُهُمْ إِبَّانَ اللَّهِ هُرُوا وَعَرَّفُوكُمْ
 الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُنْجِنُونَ مِنْهَا وَلَا هُنَّ
 يُسْتَعْنُونَ ﴿٢٥﴾

- 35.** Ama digaalá sin kah geytem
 diggah isin Yallih aayoota anqasah
 haysitteeniih, addunyâ manó
 sin duquurusseemih sabbata.
 Asaaku girák ken tayyaaqeek ken
 sahittaaah, addunyah ken gacissaah
 tobat keenik oggoltam matan.
- 36.** Faylá Yalli-le, qaranwâ Rabiyy,
 baaxô Rabbi, ginnimmi itteemih
 Rabbi kinni.
- 37.** Kaadu Yalli qaranwaa kee baaxól
 kaxxiina-le, usuk mayso-li,
 naggaara.

فِإِلَهِ الْحَمْدُ لِرَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَهُ الْكَبِيرَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

SUURAT AL-ACQHAAF

سُورَةُ الْأَحْقَافِ

Madiinal Obte, 35 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Caa-Miim (edde faxem Yalli yaaxige).
2. A kitaabih oobiyyi Yallay maysoley nagaarah yanik yekke. (Qhuraan kinnuk).
3. Qaranwaa kee baaxooy ken nammayah fanat tanim magininnino cakkii kee muggaqsimah yan waktih (udduruuh) akkewaytek. Kaadu koroosite mari ken akak meesiiseenimit (takkaawiseenimit) derre cabe.
4. Nabiyow keenik ixxic: (Akorosuk) yoh warisay Yallak kalah taqbudeenim, baaxok gineenim yoo uybuluyay, hinnak usun qaranwâ ginot gabah-agle maay lon? Qhuraanak naharat Yallih xaquq oobe kitab yoh baahay, hinnay dumi qilmik raqte raatittey ah-nummassa yoh baahay? Numma-le mara tekkeenik.
5. Hoxah iyyi gacaah Yallak kalah Qhiyaamah ayrô fan tu-keenil gacsewayta Yallite yaqbude marak, usun ken qibaadak garcit anuk?

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

٤٦ حم

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

مَا حَكَفَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا يَدْرِهِمَا إِلَّا
بِالْحُقْقِيْقَى وَجَبِ مُسْكِنٍ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ عَمَّا أُنْذِرُواْ
مُعْرِضُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ أَرْوَى
مَا ذَا حَكَفَوْاْ مِنِ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي
السَّمَوَاتِ تَأْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثْرَقَ
مَنْ عَلِمْ إِنْ كُلُّهُ صَدِيقٌ

وَمَنْ أَضَلُّ مَنْ يَدْعُوْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَنْ
لَا يَسْتَحِيْ بِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ
دُعَائِيهِمْ غَافِلُونَ

6. Kaadu sinam gaabowsimta waqdi (Qhiyaamah ayró kinnuk) naqboytitte keenik yakkeeniih, keenih abak sugen qibaada keenik yangaddeenih (ken Yallitte).
7. Nastootiy baxxaqqa-le keenil tankirriyime waqdi, koroosite mari qhuraanak iyyeh keenih yemeete waqdi ah baxxaqqa-le baaba.
8. Hinnak Nabii diraabah kaa(Qhuraan kinnuk) ginnaasiteh iyyaanaa? Keenik ixxic nabiyow; Yallal diraabah kaa ginnaasiteyoo tekkek, Yallak tu yoh maxiqtan wohul yoo digaalam faxek. Usuk (Yalli) ixxigah siinik edde yayseh isin edde giirissaanah taniinimit.yoo kee sin fan sumaaqah Yalli duudah, kaadu usuk dambi cabti-li xuaww-li.
9. Ixxic nabiyow anu farmoytiitik naharsi num makkiyo.Yalli yok abuwaam maaxigaay siinik abuwaam maaxiga addunyal, anu katayam mayyu sin edde amrisaamal wacyih Yalli yol oobisem akke waytek. Kaadu anu kalah yan num hinniyo, baxxaqqa-le meesiise (takkaawise) akke waytek.
10. Ixxic nabiyow korosuk yoh warisay a qhuraan Yallih xaquk yen kaa tekkeeh, isin kaal koroositteeniih, israa-iil xaylok sumaaqite num ta Qhuraaniih innah taniimil sumaaqiteeh kaa nummayseeh isin woh kaxxa- mariinoh tengeddeenik sin cal manna akkelee?, Diggah Yalli tirri mahaa daalimiiniih yan mara.

وَلَمَّا حِسْرَ الْئَنَاسُ كَانُوا لِهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا

بِعَيْنَهُمْ كَفِيرِينَ ﴿١﴾

وَلَمَّا أَتَنَا عَيْهِمْ مَا إِنْتُمْ بِسَبَبِنَاتِ قَالَ الْمُنْكَرُوْ

لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هُنَّا سَاحِرُوْنَ ﴿٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ فَتَرَهُ لَهُ فَلَمْ يَنْفِرُهُ وَلَا تَقْرُكُنَ
لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تَصْنَعُونَ فِيهِ كُلُّهُ يَدِهِ
شَهِيدٌ أَبِيَّنِي وَبَيْنَكُوْكَ وَهُوَ الْغَنُورُ الْجَيْمُ ﴿٣﴾

قُلْ مَا كَنْتُ بِدَعَايِنَ الرُّسُلَ وَمَا أَذْرِي مَا
يُفَعِّلُ بِي وَلَا كُوْكَ إِنَّمِّا يُوحَى إِلَيَّ وَمَا
أَنَا بِالْأَذْنِرِ مُمْدِنٌ ﴿٤﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ
وَشَهِيدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مُشَاهِدِهِ
فَقَامَ وَاسْتَكْثَرَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

أَلْظَلِيلِيْنَ ﴿٥﴾

- 11.** Kaadu koroosite mari nummayse marak iyyeh a qhuraan meqem akkinnay kaa nek aakamuk manannon, kaadu kaal tirri axceewen waqdi ah raage diraaba (almumma) axce-lon.
- 12.** Kaak naharat yan Nabii Muusâ kitaabay miraacinnuu kee nacrooruh oobe kinni kaa kataate marah (israa-iil xaylo kinnuk) kaadu ah qhuraan kitaabay qarab afat oobey kaak duma obte kitooba nummaysa umeynit meesiisuh, meqeynit aytikumusuh. (berrakisuh).
- 13.** Diggah ni Rabbi Yalla iyyeeh, wohuk lakal iimaan bagul yeedee mari, foocal taniimih meesi maloonuuy kaadu usun wadir raqteemil rooká malon.
- 14.** Woh jannatti maray kay addal waara, addunyal abak sugen meqe taamoomih galtoh.
- 15.** Seehadaytu farrinneh isi xaleynah yamqeemil, kay ina gibdaabinal kaa tussukuqqeeh, gibdal kaa xalte, kay iná kaa bagut quuktem kee kaa mullassemih fan soddom alsa yakke. kas kee kuwwat kaak duudaah Furryayiino dudduuy morootom karma guffu haa waqdi, ku-niqmatay yoo kee yi -xaleynah tecee faatitam yol bicis yi Rabbow, kaadu atu kicinto meqe taama abam yol bicisaay yi-samad yoh eymeq iyye.diggaluk anu koo fan gaceeh anu diggah muslimiinik numuk teyna kinniyok.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّهِ مَا مَوْلَانَا
خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذَا لَمْ يَهْتَدُوا لِهِ
فَسَيَقُولُونَ هَذَا آفَاقٌ قَدِيرٌ

﴿١١﴾

وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبْ مُوسَى إِلَمَامًا وَرَحْمَةً
وَهَذَا كَتَبْ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِنَزَارَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا وَسُرَى لِلْمُحْسِنِينَ

﴿١٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا رَبِّنَا اللَّهَ شَرًّا أَسْتَقْمَوْ فَأَلَا
حَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرَوْنَ

﴿١٣﴾

أُولَئِكَ أَحَبُّ الْجَنَّةَ حَلَّيْنَ فِيهَا جَرَاءٌ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ

﴿١٤﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَنَ بِوَالِدِيهِ إِحْسَنًا حَمَّاثَةً
أَمْهُ، كُرْهَا وَضَعْتَهُ كُرْهَا وَحَمَّلُهُ، وَفَصَلَهُ،
ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ شَدَّدَهُ وَبَلَغَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبُّ أُورَنْجِيْنَ أَنَّ اشْكُرَ
نَعْمَتَكَ أَنَّى نَعْمَتَ عَلَىَّ وَعَلَىَّ وَلَدَيَّ وَلَنَّ
أَعْمَلَ صَلَاحًا تَرَضَهُ وَاصْلَحَ لِي فِي ذُرْيَقِيَّ
إِنِّي تُبَتِّلُ إِلَيْكَ وَفَانِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

﴿١٥﴾

- 16.** Too mari aben meqe taama kak oggollaah, umaanek abeenim akah cabna Mara usun jannatti marat anuk, toh nummâ xagnay kah xagnisimeenî sugeeni.
- 17.** Isi namma xaltanik uf siinik iyye num: inni Qhabrik Nuwwuk awqeemih yoo xagnissaanaa rabeek geeral? nummah yok naharat maggo horaari tatur teeh keenik tuduurem anee waakaa ken nammay Yallat kaah xaaqimak. Finqi (koh booleyik) koh yanik rabak lakah ugut yanim nummas! Diggah yallih xagni nummak, A isin ittaanam naharsi marih hayyayoonak sa tu hinna iyya.
- 18.** Woo mari yallih maxco (digaala) elle dabaqte maray keenik naharat taturteh tan ummattah loowot yani jinnii kee seehadak, diggah usun kasaarite marâ sugen.
- 19.** Ummaan mari keenik abiteemih arac le, (uma maraa kee meqe marak) (Yallih garil qhiyaamah ayró) kaadu ken taamoomih galto keenih duudusuh- usun andullume kalah..
- 20.** Koroosite mari giral xayyoysimu waa ayró digaalal, keenik iyyaanah sinni maqaane siinik addunyâ manol tatussteeniih, teetil hatak teenih, asaaku galtimetton a-korosey sin tayqunxee (rammissa) digaalal, baaxô bagul cakki maliinoh abak sugten kaxxa-mariinoo kee, Yallih amrik abak sugten mawqâ sabbatah.

أُولَئِكَ الَّذِينَ تَقْبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمَلُوا
وَنَتَجَاهُونَ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فَإِنَّمَا يَحْبِبُ الْجَنَاحُ
وَعَدَ الصَّدِيقُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٧﴾

وَالَّذِي قَالَ لِلَّهِ يَهُ افِ لَكُمَا اتَّعْدَانِي أَنْ
أُخْرِجَ وَدَخَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِ وَهُمَا
يَسْتَغْيِثُانَ اللَّهَ وَيَلْكَأُ عَوْنَانَ إِنَّمَا يَعْلَمُ اللَّهُ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْمٍ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ أُخْرِنَ وَالْأَنْسُ بِإِنْهُمْ كَانُوا حَسِيرِينَ ﴿١٩﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مَمَّا عَمَلُوا وَلِيُوْقِيْهِمْ أَعْنَاهُمْ
وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

وَيَوْمَ يُعرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبُهُمْ
طَيْبَاتُهُمْ كُلُّهُ كُلُّهُ الْأَذْنِيَةِ وَأَسْتَمْتَعُ بِهَا
فَالْيَوْمَ يُجْزَوُنَ عَدَابَ الْهُنُونِ بِمَا كُلُّتُمْ
تَسْتَكِنُونَ فِي الْأَرْضِ يَعْبِرُ الْحَقُّ وَبِمَا
كُلُّتُمْ تَقْسُطُونَ ﴿٢١﴾

- 21.** Nabiyow ken kassis qaad toobokoya Nabii Huud acqhaaf deqsita aracal isi-Mara meesiise (takkaawise) waqdi, nummah farmoytit taturteh sinni mara meesiisak (takkaawisak) kaak naharataay, kaak lakat, yallak sah tu-aqbude waytaanama axcuk. anu siinh meesitahak kaxxa ayroh digaalak.
- 22.** Kaak iyyen Atu ni-yallitteh qibaadak nee maktuh neh temeetee? Toysa nee kah xagnissa (diggaala) neh bah numma yaccee marih num tekkek.
- 23.** Nabii Huud iyyeh cagalal digaala edde tamaate waktih (uddurih) ixxiga yallih garil taniih anu edde rubsumem sin guduysa.takkay immay anu yaagime marah sin able.
- 24.** Qamburreh anuk tet yublen waqdi Woo digaala, ken daqoorih fanah afkanuk, ah qamburrey neh radduwayta iyyen. Tonna hinnay is sissikaane kak faxak sugteenimi, usuk caacayay qansarissa digaalá edde tani kinni keenik iyyen.
- 25.** Isi Rabbih amrih ummaanim baysa caacaya, toysa ken dabooqak sah tu-keenik ambulleekal maacisen. tonnah tan digaalah galatna umeyniitih yan mara.
- 26.** Nummah Yalli xiibitak iyyeh; (qhureyshey) siinh abe wayne arac keenih abne addunyal

* وَأَذْكُرْ أَخْعَادِ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ
وَقَدْ خَاتَمُ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
الَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ إِلَيْهِ أَخْأُفُ عَلَيْكُمْ عَذَابٌ
يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿٦١﴾

قَالُوا أَجْعَلْنَا إِلَيْكَ أَعْنَاءً إِلَهَتَنَا فَأَنْتَ بِإِيمَانِ
نَعْدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْصَّادِقِينَ ﴿٦٢﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْ دُّنْهُ وَإِنْ يَغْكُرْ مَا أَرَى سُلْطُ
يَهْ وَلَكُمْ أَرْنُوكُمْ فَمَا لَجَاهُوكُمْ ﴿٦٣﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ حَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْ دِيَتْهُمْ قَالُوا
هَذَا عَارِضٌ مُمْطَرٌ بَلْ هُوَ مَا أَنْسَعَ جَلَسْتُمْ
بِهِ وَلَكُمْ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

تُؤْمِنُكُلَّ شَيْءٍ بِأَنْرِبِهَا فَأَصْبَحَ حُولَ الْيَمَى
إِلَّا مُسْكِنُهُمْ كَذَلِكَ بَخِينَ الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٥﴾

وَلَقَدْ مَكَنَّهُمْ فِي مَا إِنْ مَكَنَّكُفُرْ فِيهِ
وَجَعَلْنَاهُمْ سَمِعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْدَةً فَمَا أَغْنَى

(qaad kinnuk), kaadu maabbaay, mabulwaa kee sorkocobbaxitte keenih neceeh, tokkel ken maabbaay ken mabulwaa kee, ken sorkocobbaxitte tu-keenih maxiqinna yallih astooti angadduk sugeenimih sabbatah.kaadu elle anqaasak sugen digaala keenil obteh.

27. Kaadu nummah Yalli xiibitak iyyeh; makki-maraw sin deraafel sugte magaaloolih mara bayisneeh, astooti keenih baxxaqisneh yaduure mara yakkeenî gidah. edde sugen koroosannuk.
28. Macah ken cate wayteeh Yallak kalah Yallat nee xayyoys-leh haysiten Yallitte? cato hinnay sinnih amoh keenik bayen, kaadu toh ken dirab kee usun ginnaasitak sugen aneewaynu kinni.
29. Nabiyow kassis jinnik horta yakke mari qhuraan kok ankacisuh koo fan makne waqdi, kaah mododdu iyyeeniih tibbixica Qhuraan naabbemkeh ittak iyyen.Nabii Qhuraanak gaba kale waqdi sinni marâ fan Yallih digaalak meesiisa (takkaawisa) marah anuk yendebben.
30. Jinni isi marak: yi-maraw! Diggaluk nanu noobbeh kitaabay muusak lakal obsime isik foocat tanim nummaysak cakkii kee massa-le gitâ fan yascasse.

عَنْهُمْ سَمِعُهُمْ وَلَا يَبْصِرُهُمْ وَلَا أَفْتَنُهُمْ
مَنْ شَئْتُ إِذَا كُلُّ فِي جَهَنَّمَ دُونَ بِعَائِدَتِ اللَّهِ وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْهِلُهُمْ وَنَّ

وَلَقَدْ أَهْلَكَ تَامَاحَوْلَكُمْ مَنْ الْقُرَى
وَصَرَفَ قَاتِلَكُمْ لَعَنَهُمْ يَرِجُونَ

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ أَخْتَدُوا مِنْ دُونِنِ

اللَّهِ قُرْبَانًا إِلَاهَهُمْ بِلْ ضَلَّوْلَأَعْنَهُمْ وَذَلِكَ

إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

۲۸

وَلَدَ صَرَفَنَا إِلَيْكَ نَفَرَ قَنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ

الْفُرْعَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْظِسْنَا

فَلَمَّا قُضِيَ وَلَقَّا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذَرِينَ

۲۹

قَالُوا يَقُولُونَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أَنْزَلَ مِنْ

بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي

إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ

۳۰

- 31.** Ni-maraaw! Oggola Yalla fan seecé (Nabii Mucammad kinnuk) Oggolaay kaadu kaa nummaysa, yalli sin dampitte siinah cabeleeh, qansarissa digaalak sin naggioyselek. (catelek).
- 32.** Yallih farmoytay Yallâ fanah sinam seeca oggole wee num usuk baaxô bagul Yallak yassaqqee num hinna, Yalli kaa digaalam faxek. Usuk Yallak kalah cateynit mali, too mari baxxaqqa-le finqih (hoxih) addat yan.
- 33.** Diggah yallay qaranwaa kee baaxo gine ken ginot taqbewee rabtem yaynuweemih duddalem ma yaaxigaanaa? Yeey, Yalli woh duudah, diggaluk usuk ummaanimih abtol dudda-li.
- 34.** Kaadu koroosite mara giral xayoysoonu waan ayró (qhiyaamah ayró kinnuk) a-digaalá cakki hinnaa keenik iyyan? Yeey, cakki kinnih ni-Rabbow kol xihibitna immay iyyan.toysa tamoysa ta-digaalá angadduk tet sugteenimih sabbatah keenik iyyan.
- 35.** Toysa isbir nabiyow, farmoytiitik digga-lé farmoytit kah tisbire innah, kaadu keenih maqataatakin kah xagnisimeenim digaalák yabloonu waan ayro, laqok inki saaqatak sa tu suge weenih innah gacca axceloonuk.amah guduysiyya! Edde luk Yallih amrik tawqók sah finqittam matan Yallih digaalat.

يَقُولُ مَنْ أَجِبْوَادَاعِيَ اللَّهُ وَأَعْنَوْبِهِ
يَغْفِرُ لَكُمْ مَنْ ذُنُوبُكُمْ وَجُنُونُكُمْ مَنْ عَذَابٍ
أَلَيْسَ

وَمَنْ لَا يُحِبِّتْ دَاعِيَ اللَّهِ فَإِنَّهُ يَمْعَجِزُ فِي
الْأَرْضِ وَلَا يَسْلَمُ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْ لِيَأْدُهُ أَوْ لِيَكُنْ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

أَوْ لَمْ يَرْقُ أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعِيْ بِخَلْقِهِنَّ يَقْدِرْ عَلَىَّ أَنَّ
يُحْكِمَ الْمَوْقَعَ بِلَيْلَ إِلَهٍ وَعَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَرِيرٌ

وَيَوْمَ يُرَضُّ الدِّينُ كُفَّرُوا عَلَىَّ النَّارِ إِنَّهُمْ هُنَّا
بِالْحَقِّ قَالُوا إِنَّا وَرِبَّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرُوا لِوَالْعَرْمِ مِنْ أَرْسُلِ وَلَا
تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانُوهُمْ يَوْمَ بَرَّوْنَ مَأْيُونَ دُونَ
لَهُمْ يَبْشُرُوا لِأَسَاطِيرَ مِنْ نَهَارٍ بَلْغُ فَهَلَّ
يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَسِيْقُونَ

SUURAT MUCAMMAD

Madiinal Obte, 38 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Koroositeeh Yallih gitak (kay diinik) sinam waase mari, ken taamoomi Yalli bayseh.
2. Kaadu Yalla nummayseeh meqeetaamoomi abeeh, Mucammadal ﷺ obsime Qhuraan nummayse marah, usuk cakkil ken Rabbih xaquq oobe kitab kinni, ken Rabbi ken umaaneena keenik duugeeh, caagid keenik yeymeeqeh addunyaay akeeral.
3. Toh kah kinnim diggaluk koroosite mari baatil kataateeh, diggah yeemene mari sinni Rabbi-le kabuk yan cakki kataateemih sabbata, tonnaah Yalli ken ceelallo sinaamah baxxaqisa.
4. Yeemene maraw koroosite marat garaytan waqdi fillitte atkah keenik atuka, tohuk lakal ken boolassa haytan waqdi qidim kee muduumat, seewak axaw karriqqi (diggi) hayisa, wohuk gamadal annaak (cindah) ken fakiiy, fidá keenik bee tika, qeebi gaba kalla haah silac baaxol hayya haanam fanah, koros caagid too elle warraye inna kinni, Yalli faxinnay qeb maliinoh keenik (koros kinnuk) catoo kee qokol

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَصَدُوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ
أَعْنَاهُمْ

وَالَّذِينَ إِذَا آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَإِذَا مُؤْمِنًا
نُزِّلَ عَلَيْهِمْ وَهُوَ لَهُ مِنْ زَبَدٍ فَرَعَّاهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصَلَّحَ بِالْهَمْ

ذَلِكَ يَأْنَى لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَتَبْغُوا الْأَطْلَالَ وَأَنَّ الَّذِينَ
آمَنُوا أَتَبْغُوا الْحُقْرَ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَصْنِعُ اللَّهُ
لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ

فَإِذَا قَيْمِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرَبَ الرِّيقَابَ حَتَّى إِذَا
أَخْتَمُمُوهُ فَنَدِدُوا إِلَيْنَا فَإِنَّمَا مَنْ بَعْدُ وَمَا أَنَّهُ
حَتَّى تَضَعَ الْحُرْبُ أَفَزَرَهَا ذَلِكَ وَقُوَّشَاءُ اللَّهِ
لَا تَتَصَرَّفُونَهُمْ وَلَكِنَّ لَيْسُوا بِعُضُوكُمْ بِيَعْصِي
وَالَّذِينَ قُلُّوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّمَا يُضِلُّ أَعْنَاهُمْ

moominiiniih akkuk yen, qeb
maliinoh. Kinnih immay yalli
qeebih sin kah amrisem garu-garut
siinik mokkoruh abe, Yallih gitah
qiddiime marak toysa Yalli ken
taamoomi keenik ma baysa.

5. Tirri ken heeleeh ken caagid
aymaaqele.
6. Kaadu jannat ken culusele, kaa
ken aysaxxaguk (maraay-le arac
aysaxxaguk).
7. Kee yalla nummayse maraw! Yalla
qokolten sin tekkek (Yallih diinil),
usuk qokle sin leeh, sin dadooba
daabisele.
8. Koroosite mari finqah yan finqa-le
kaadu Yalli ken taamoomi bayseh.
9. Too finqi ken kah geem diggah
Yalli oobisem yinqibeenimiiy edde-
luk, ken taama bayseh.
10. Baaxol ma-gexaana innaa keenik
dumi marih ellecabo kah tekke
inna yabloonuh? Yalli dabooqa
keenil yiggiggleeh, bayseh, kaadu
a koros wonnah tan digaala le.
11. Toh kah kinnim diggah Yalli
yeemene marih awlaay, diggah
koroosite mari awlah lem mali.
12. Diggah Yalli yeemeneeh meqe-
taamoomi abe mara jannootay
guba weeqayritte kak gexxa culsa,
koroosite marii hatkaanaah saqi
elle yakme innal yakmen addunyal
kaadu girá ken orbeyna.

سَيَهْدِيهِمْ وَرُوْضَلِحْ بِالْهُمْ ﴿١﴾

وَيَدْخُلُهُمْ جَنَّةً عَرَفَهَا الْهُمْ ﴿٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمْنَوْا إِنْ تَصْرُّوْ اللَّهَ يَنْصُرُ كُوْكُوْ
وَيُبَيِّنُ أَقْدَامَكُوْكُوْ ﴿٣﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَعَسَ الْهُمْ وَأَصْلَأَ عَنْهُمْ ﴿٤﴾

ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ كَرِهُوْمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ
أَعْنَاهُمْ ﴿٥﴾

* أَفَلَا يَسِيرُوْفِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا إِذْ كَانَ
عَقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَلْبِهِمْ دَمَرَ اللَّهُ عَيْنَهُمْ
وَلِلْكَفِرِيْنَ مَذَاهِلَهُمْ ﴿٦﴾

ذَلِكَ بِإِنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ إِمْنَوْا وَإِنَّ
الْكَافِرِيْنَ لَمَوْلَى لَهُمْ ﴿٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ إِمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّتَ بِحِجَّى مِنْ تَحْيَهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يَمْتَعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا أَكَلُ الْأَنْعَمُ وَالنَّارُ
مَوْلَى لَهُمْ ﴿٨﴾

- 13.** Makiná magaala taniih, koo teyyeeqe ku-magaalak qandeh gibduk, ken finqisneeh cateyna malon.
- 14.** Isi Rabbik baxxaqqâ bagul yan num kee, le-umá taama edde bilqisimte maray sinni kalbi-fayxiixa kataate maay missowta? mamissowta.
- 15.** Yallak meesítá akah xagnisimte jannatih ceelallo, leek weeqaytittey carroote sinnii kee, canak weeqaytittey tami kak milaggootewaa elle tan, kaadu gocoyuy kas-mudewaa weeqaytittey yaaqube marah sattaa kee salfa-le elle tan, liyyuh yan malabay agle sinnik weeqaytitte elle tan. Kaadu usun ummaan caxâ mixuk qaynootaa kee sinni Rabbik dambi cabti elle lon. A jannatal yan mari, korosuy giral waartay, niqna kak caddok taturte lee yafqeeniy edde luk uluuqa kak targiggiqeh inna-lee (mali).
- 16.** Munaafiqhiinik koo ankacsá mari yan (nabiyow), ku-xaquk bukku iyyan waqdi qilmi kah yontocowwe marak iyyaanah, away iyyem macaay? Iyyan Toh Yalli sorkocobbaxitte kak alfeeh, sinni kalbi-fayxiixa kataate (katye) mara.
- 17.** Tirri iyye marah Yalli tирто keenih osseeh, ken yallak-meesi keenih yeceeh tet keenih xabbacoyseh.

وَكَانُوا مِنْ قَوْيَةٍ هُنَّ شَدُّقُونَ مِنْ قَرْبَتِكَ أَتَيْتَ
أَخْرَجْتَكَ أَهْلَكْتَهُمْ قَلَّا نَاصِرٌ لَّهُمْ ١٤

أَفَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتِهِ مِنْ رَّبِّهِ كُنْ زَبِيلٌ وَسَوْءٌ
عَمَّا يَلِيهِ وَاتَّبَعُوا هَوَاءَ هُمْ ١٥

مَثُلُ الْجَنَّةِ أَتَيْتَ وَعْدَ الْمُتَّقِونَ فِيهَا أَنْهَرٌ مِّنْ مَاءٍ
غَيْرِهِ أَسِنٌ وَأَنْهَرٌ مِّنْ لَّهٗ لَّمْ يَغِيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَرٌ
مِّنْ حَمِيرِ الْأَرْضِ لِلشَّبَابِ وَأَنْهَرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفَّى
وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الْمُتَرَبَّ وَمَعْفَرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ
كُمْ هُوَ حَلَالٌ فِي النَّارِ وَسُقُونُ مَاهِيَّةً مَّا فَقَطَ
أَمْعَاهُمْ ١٦

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَعِيْدُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا حَرَجُوا مِنْ
عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أَنْتُمْ عَلَيْهِمْ مَا دَأَبْلَيْتُمْ إِنَّا
أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ فُؤُدِهِمْ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ ١٧

وَالَّذِينَ أَهْتَدَكُمْ رَّازَدُهُمْ هُدَىٰ وَإِنَّهُمْ
تَنَوَّهُمْ ١٨

- 18.** Qhiyaama garciik (hurubbaak) keenit tamaateemiksah qambaalaanam maay lon? Nummaak tet astooti (qalaamoota) keenih temeetehik, toysa maca keenih xiqaah usun aban kassit Qhiyaama tamaate waqdi.
- 19.** Toysa ixig (nabiyow); diggah cakkil yaqbuden Yalli aneewaaam inki Yallaksah. Kaadu nabiyow isee kee lab-moominiin kee say-moominiin dambi-cabti esser isi Rabbil, Yalli sin angoyyii kee sin orbeyna yaaxigeh.
- 20.** Yeemene mari jihaadal (koros gaadul) nee amriissa suura obsiminnay iyyan, tonnaluk qeebi elle cussuume suuray madqa kak karriqqa itta obta waqdii, sorkocobbaxittet biyak-le mari (munaafiqhiin kinnuk), rabi-qeero buulte numih wagittoh innah tanwagittoh koo fan wagitah ken table. Keenih taysem.
- 21.** Yallih amri oggolaanaah, meqe maxcot yaabaanama. Amri yiggiriqqeeh, jihaad (gaadi) madqime waqdii munaafiqhiin tinqibeh, tokkel Yalla nummaysaanam diggah keenih aysukten Yallih amri cinaanamak.
- 22.** Iimaanat derre cabteenih umaanet baaxó baysah, sinni ramad yargiqe mara maay takken?
- 23.** Toh Yalli abaareeh, aytiaata kee intita waysiise mara cakkik.

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةُ أَنْ تَأْتِيهِمْ بَعْثَةٌ
فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَإِذَا لَمْ يَأْتِهِمْ إِذَا حَانَتْهُمْ

ذَكْرُهُمْ ﴿١٨﴾

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَإِنْسَانٌ
لِذِنْكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مُتَقْبَلَ كُوْمَوْلَكُ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا
أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُّحَكَّمَةٌ وَذُكِّرَ فِيهَا الْقِتَالُ
رَأَيَتُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ
نَظَرٌ مُعْشِيٌ عَلَيْهِ مِنَ الْمُوْتِ فَأَوْلَى لَهُمْ ﴿٢٠﴾

طَاعَةً وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ رَأَوْ
صَدْقَوْلَ اللَّهِ لَكَانَ حَيْرًا لَهُمْ ﴿٢١﴾

فَهَلْ عَسِيْتُمْ إِنْ تَوْلَيْمَ أَنْ قُسْدُوْفِيِ
الْأَرْضَ وَقَطَّعُوا ارْجَامَكُمْ ﴿٢٢﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنْهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَى
أَبْصَرَهُمْ ﴿٢٣﴾

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَفْفَالُهَا ﴿١﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَرْتَدُوا عَلَىٰ أَدْبَرِهِمْ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهَدَىٰ أَشَّيَّطُهُمْ سَوَّلَ
لَهُمْ وَأَفْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢﴾

- 24.** Qhuraan ma-cubbusaana innaa hinnak ken sorkocbbaxittet koflitte tannih (alifû taniih)?
- 25.** Diggah diinik korraaqeem koroosannuh wadirih gace mari tиро keenih baxxaqimteek gamadal, sheetan ken umá-taama keenit bilqiseeh, anettoonuh uddur keenih yeaxigeh.
- 26.** Too badis keenit kah yekkem, diggah usun Yalli oobisem (qhuraan) yinqibe marak (koros kinnuk) amrittek-tu siinik oggolenno iyyeenimih sabbata. Yalli ken sirritte yaaxigeh.
- 27.** Ken caalat mannaay, malayka coori keenik tayyaqe waqdi ken foocittee kee ken saloofa aagaruk?
- 28.** Too digaala ken kah geytem diggaluk usun Yalla tanqibisem (tayneeqebem) kattaateeniih, kay kacni edde yanim yinqibeenimâ sabbata, edde luk Yalli ken meqe taamoomi bayseh.
- 29.** Hinnak sorkocbbaxittet biyak kak yan mari (munaafiqhiin kinnuk) Yalli ken bagi-umaaneena ayyaaqe weelem yekkelee.
- 30.** Kaadu faxinninoy (nabiyow) ken koo ayballayuk neneeh, ken astootil ken aaxaguk ten. Kaadu Yalli xiibitak iyeh; maxcok obsal (saaqiyol) ken aaxigettooh. Yalli sin taamoomi yaaxigeh.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَاتُلُوا الْمَلَائِكَةَ
نَزَّلَ اللَّهُ سُنْطِيعَكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٣﴾

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّهُ الْمَلَائِكَةُ
يَصْرِيُونَ وُجُوهُهُمْ وَأَدْبَرُهُمْ ﴿٤﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ أَتَبْعَوْا مَا أَسْخَطَ اللَّهُ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَخْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٥﴾

أَمْ حِسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ أَنَّ لَنْ
يُحْكِمَ اللَّهُ أَعْنَانَهُمْ ﴿٦﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرْبَيْنَكَهُمْ فَلَعَرْقَتُهُمْ
بِسِيمَكَهُمْ لَعَرْقَتُهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَهُمْ ﴿٧﴾

- 31.** Xiibitah an sin aqiyyirennoomul (mokkorennomul) siinik giclo abáa kee yasbire mara ixaggi haynam fan kaadu sin taamoomi mokkorenno.
- 32.** Diggah koroositeeh, Yallih gitak sinam waaseeh, Yallih farmoya yekeelefeeh kaah sadu yekke mari tиро keenih baxxaqimteek geeral, Yallak tu-makalaanaay, ken taamoomi Yalli baysele.
- 33.** Kee nummayse maraaw! Yalla oggolaay, Yallih-farmoya oggolaay, taamoomi sinnik mabaysina.
- 34.** Diggah koroositeeh, Yallih gitak sinam waase mari, tohuk lakal usun korosuh anuk rabeenik, Yalli inkinnah dambi keenih macaba.
- 35.** Maboolaatinaay mameesitinaay wegerih maseecina (moominiiney) isin iró raaqak, Yalli siinilluk yaniih. Kaadu Yalli sin taamoomih galtok-tu madaggoysak.
- 36.** Diggah addunyâ manó cagalah digiriyy, cantalbaka (duquurisiyya). Teemeneeniih Yallak meesitteenik, sin galtoota siiniih aceeleeh, sin maalu inkih sin Messera.
- 37.** Sin kaa esserriiy, kallacit sin iskikkiqqi haa kaa tekkek, isin cillaalitettoonuu sin bagi umaaneenay.

وَلَنْ يُبُوتُنَّ كُلُّهُ حَتَّىٰ نَعَمِ الْمُحَمَّدِينَ مِنْكُمْ
وَالصَّابِرِينَ وَيَتَلَوُ أَخْبَارَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَشَاقَقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئاً وَسَيُحِيطُ
أَعْمَالَهُمْ

*يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَنَّوا أَطْبَعُوا اللَّهَ
وَأَطْبَعُوا الرَّسُولَ وَلَا يُنْظِلُو أَعْمَالَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
مَأْتُوا وَهُمْ كُلُّ قَارٍ فَلَنْ يَعْفَرَ اللَّهُ لَهُمْ

فَلَا يَنْهَوْا وَتَدْعُوا إِلَى الْسَّلَامِ وَأَنْتُمُ الْأَغْنُونَ
وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَرُكُمْ أَعْمَالَكُمْ

إِنَّمَا الْحِيَاةُ الدُّنْيَا لِعِبَادٍ وَلَهُمْ وَإِنْ تُؤْمِنُوا
وَتَسْقُفُوا يُوتُكُمُ الْأُجُورَ كُمْ وَلَا يَشَانُكُمْ
أَمْوَالُكُمْ

إِنْ يَسْتَكْمُو هَا فَيُحْفَكُ بَخْلُوا وَيُنْجِعَ
أَصْبَغَتَ كُمْ

38. Isin ta maraw, sinni maaluk tu tacoonuh seecimtaanah Yallih gitah. Edde luk siinik cillaalita (cinnaane) mari yan, cagalah siinik cillaalita mari elle cillaa litam dibuk sinni nafsi, Yallih sabbatah taceenî gideh secsimteeniih, siinit cina mari yan. Siinik cina mari cagalah isi nafsi elle cillaalitam. Yalli gaddaliyy, isin tu-maleela. Kaadu isin kay amri cinteeniih derre edde cabteenik siinik kalih mara ciggiiliseleeh, tohuk lakal woo mari usun yallih amrî cinah sin inna mayakkan.

هَتَانِسْ هَلُولَاءَ نَدْعَوْنَ لِتُشْفِقُوا فِي سَيِّلِ اللَّهِ
فَمَنْ كُمْ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ يَبْخَلُ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ
عَنْ تَقْسِيمِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ وَأَنْتُمُ الْفَقَارَاءُ
إِنْ تَتَوَلَّوْنَ يَسْتَبَدُّلُ فَوْمًا غَيْرَ كُمْ شَمَّا
يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ

(٢٨)

SUURAT AL-FATCI

Madiinal Obte, 29 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Diggah Nanu koh fakneh (nabiyow) baxxaqqa-le fakimiyy mayso-le. (Woh cudeybiyyâ sittinggeyi).
2. Tamah koh kah abem Yalli ku-dambik tookomem kee wadirrowtem koh cabuuy, isi niqmat koh duudusuuy, massa-le gital tirri koo hayu.
3. Kaadu Yalli mayso-le qokoluh koo qokolu ku-qaduwwil.
4. Moominiin sorkocobbaxittel sabhalal (satta) oobissem Yalla, lon iimaanat iimaan ossitoonuh. Kaadu qaranwaa kee baaxô qande Yalli-leeh, Yalli yaaxigiyy naggaar kinni.
5. lab-moominiin kee say-moominiin culusuh jannatittey weeqaytitte guba kak gexxay elle waaraana, kaadu ken umaaneena keenik duuguh. Tama galtó Yallih garil kaxxa asallam kinni.
6. Kaadu Yalla uma dareemuh dareema lab munaafiqhiin kee say munaafiqhiin yallat agle haa lab maraa kee say mara digaaluh ken uma dareemi keenil aduurelle kaadu Yalli ken yinqibeeh ken abaareeh jahannam keenih massoyseh kaadu gacsimeyna keenik toomeh.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾

لَعْفَرَكَ أَللَّهُمَّ مَا نَقَمَ مِنْ ذَنْبٍ وَمَا تَأْخَرَ
وَيُتَمَّمَ بِعِمَّةٍ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صَرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾

وَيَنْصُرَكَ أَللَّهُمَّ نَصَارَاعَنِيزًا ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لِرَدَادِهِ لِيَمْنَأَعْلَمَنَهُمْ وَلِلَّهِ جُوْدُ
الْأَسْمَاءُ وَالْأَرْضُ وَكَانَ أَللَّهُ عَلَيْهَا حِكْمَةً ﴿٤﴾

لَيَدْخُلَ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ جَنَّاتٍ مُّجْرِيَ وَ
تَحْتَهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِينَ فِيهَا أَوْيَكْرَعُهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٥﴾

وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتَ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ
ظُلْمٌ لِلشَّوَّالِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةٌ أَسْوَدَهُ وَعَصِيبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَعَلَيْهِمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ
وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾

7. Kaadu qaranwaa kee baaxô qande Yalli leeh; Yalli maysoliyy naggaar kinni.
8. Diggah Nanu koo rubneh (nabiyow) sumaaqiteey, aytî-kumuseey (berrakiseey), meesiiseh anuk.
9. Yallaa kee Kay farmoytal taaminoonuuy, kaa qokoltoonuuy, kaa tassakaxxoonuuy, kaa saytunnoossoonu saakuuy carra.
10. Diggah nabiyow xagana koh cula mari, cagalalah xagana kah culaanam Yalla. Yallih gaba ken gaboobih bagul tan yaabbeeh. Woo xagana Yiggile num, cagalalah woo xagnih diglooh umaane kay nafsil tadtuure. Kaadu Yallah xagana kah culem duuduse numuh, Yalli kaxxa galtó kaah aceele.
11. Qarabak dacarsittô maray cuveybiyâ fanah koô luk yawqeemik raaqe, ni-maaluu kee ni-ahli nee agxissek ku-Rabbi dambi-cabti neh esser kok axcelon nabiyow. Sinni arroobut ken sorkocobbaxittet aneewaytam iyyan, keenik ixxic (nabiyow) Yallak iyyi tu siinh xiqaah, umaane siinh faxek hinnay tu-xiq siinh faxek kollay, wonna hinnay Yalli abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.
12. Wonna hinnay Yallih farmoytaa kee moominiin sinni buxaaxih mara fan inkinnah andabbe weelem tekkelen. woh sin sorkocôbaxittet bilqisimteeh, uma dareemu

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ
اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٩﴾

لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَعُزِيزُوهُ وَنُوقْرُوهُ
وَلَسْتِ بِحُوْهُ بُكَرَةً وَلَصِيلًا ﴿١٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ
اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ تَكَثَّ
فَإِنَّمَا يَكْثُرُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَ بِمَا
عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ سَيِّدُنَا وَرَبُّنَا لَجَرَّأَ عَظِيمًا ﴿١١﴾

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مَنْ أَلْأَعْرَابُ
شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَأَسْتَغْفِرُ لَنَا
يَقُولُونَ بِالْسَّيِّئَاتِ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ
فَلَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنَّ رَازِدَكُمْ
صَرَّارًا أَوْ رَازِدَكُمْ فَقَعَادًا كَمَا كَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَيْرًا ﴿١٢﴾

بَلْ ظَنَنُوكُمْ أَنَّ لَنْ يَنْقَلِبَ الْأَرْسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبْدًا وَرَبِّنَا ذَلِكَ فِي
فُلُوبِكُمْ وَظَانَنُتُمْ ظَلَّ الْسَّوْءُ وَكُسْمَ قَوْمًا بُورُكًا ﴿١٣﴾

daremten kaadu isin finqite mara tekken Yallih xaql.

13. Kaadu Yallaa kee kay farmoytal aaminewee num usuk korosta, tokkel diggah Nanu massosneh korosuh gibdi urah urta girá.
14. Kaadu qaranwaa kee baaxô reeda Yalli-le, isih faxa marah dambi cabaah, faxa mara digaalah, Yalli dambi cabto-liiy xuwalli kinni.
15. Raaqe mari, xannaboobi fan gexxan waqdi tet beytoonuh, sin kataynay nee ixxica axcelon, Yallih yab korsaanam faxak. Inkinnah nee makataytan keenik ixxic (nabiyow), tamannah Yalli dumaak iyye. Ah Yalli iyyem hinna axcelon neh kuixe waytaana ikkal, wonna hinnay usun dagoomuksah tu-aaxigewaa mara kinnon.
16. Ixxic (nabiyow) qarabak dacarsittô maray koô luk jihaadah yawqeennimik raaqek, kaxxa cayla le mara fan seecimetton, isin qeb keenit abee kee, hinnay usun gaba acee yakkeeni immay, woh oggolteenikii Yalli meqe galtó siinh aceele. Kaadu derre edde cabteenik duma kah cabten innah, qansarissa digaalah sin digaale-le.
17. Gaaduk raaqaanamah inti-malil dambi mayanaay, kosyel dambi mayan kaadu biyaakita numul dambi mayan. kaadu Yallaa kee Kay farmoya oggole num, Yalli jannatittey guba weeqayitte kak

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا
لِلْكُفَّارِنَ سَعِيرًا ﴿١٦﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْفُرُ لَهُ
يَشَاءُ وَيَعْذِبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿١٧﴾

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقُتْمُ إِلَيْهِ
مَعَائِمَهُ لَتَأْخُذُوهَا ذَرْوَنَا نَتَعْكِرُ كُمْ بِرِيدُونَ
أَنْ يُبَدِّلُوا كَلْمَ اللَّهِ قُلْ لَّمْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُ
قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَخْسُدُونَا
بَلْ كَانُوا لَا يَقْهَمُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَى
قَوْمٍ أُولَئِي بَأْيَنْ شَدِيدٍ فَقْتَلُوْهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ
إِنْ تُطِيعُونَ فَتُرْكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ
تَتَوَلُّوْكُمْ كَمَا تَوَلَّتُمْ مِنْ قَبْلِ يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٩﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَجَّ وَلَا عَلَى الْأَغْرَى حَجَّ
وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَجَّ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلُهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبُهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٠﴾

gexxa kaa culusa. kaadu Yallaa
kee kay farmoytih amrit derre cabe
num Yalli qansarissa digaalah kaa
digaala.

18. Yalli xiibiteh nummah moominiin oggoleeh yikcineemil, caxâ gubal xagana koh culen waqdi (nabiyow) edde luk ken sorkocô baxittet tanim yeexegeeh, satta keenil oobise kaadu xayi fakimil ken galte (kheybar fakimi kinnuk).
19. Kaadu maggo xannaboobi yahuuduk beyaanal ken galateeh, yalli mayso-li naggaar kinni.
20. Yalli maggo xannaboobi beytoonu waytaanamah xagana siinh culeeh, a-tiya (kheybár xannaba) siinh yiissisiikh kaadu sinam gaba siinik waaseh, kaadu woh kah abem moominiin astá takkuuy, massa-le gital tirri sin hayu.
21. Kaadu akittoy duudewaak teneenil sin xagniseh, nummah Yalli maró siinh teetit heeh, Yalli ummaan iimil dudda-li kinni.
22. Koroosite mari qeb siinit abinnay, bukah derre cabak yen, tohih lakal awlaytuu kee cateyna (qokole) geyak mananon.
23. Amah Yallih madqay dumaaak warrayte (muddumte) kaadu Yallih madqay korta mageyta.
24. Koros gabooobi siinik tibbixeem, sin gabooobi keenik tibbixem Yalla kinni makki addal, Ken amol iisá siinh yeceek gamadal, Yalli isin abba haytaanam yabali kinni.

*لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَارِكُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثْبَطَهُمْ فَتْحًا قَبِيْلًا ﴿١٩﴾

وَمَعَانِيمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حِكْمَاتِ ﴿٢٠﴾

وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَعَانِيمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَفَلَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلَتَكُونُ عَيْنَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِي كُمْ صَرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢١﴾

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَيْنَاهَا قَدْ حَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٢﴾

وَلَوْ قَتَلْتَكُمُ الَّذِينَ نَفَرُوا لَوْلَا الْآذِنُ لَمْ لَأَيْحُدُوكُمْ وَلَيَأْتِيَ أَلَّا يُصِيرُوكُمْ ﴿٢٣﴾

سُنَّةُ اللَّهِ الَّتِي قَدْ حَلَّتْ مِنْ قَبْلِ وَنَبَّحَ لِسُنَّةُ اللَّهِ تَبَدِيلًا ﴿٢٤﴾

وَهُوَ الَّذِي كَفَ أَيْدِيهِمْ عَنْكُمْ وَأَنْدَى كُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَنْظَفَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٥﴾

- 25.** Masjid Al-caramak sin waasseeh, hadyi, le-arac gufaamak teyseedem (hoortem) koroosite mara kinni. Moominiinh tan labhaa kee moominiinh tan sayyoy, isin aaxige waytaana anee wannay, aaxige kal keenit booddaanaah ken qiddaanaah, tohul dambii kee qaybi sin geyuwaamih meesi ikkal, a-korosut qeebi abtaanamah idini siiniih acayuk nen. Yalli isih faxa mara isi racmatat culsâ gidih, sittak baxsimnoonuy (moominiin kee koros), koroosite mara keenik digaalak nen qansarissa digaalah.
- 26.** Koroosite mari sinni sorkocô baxittet kaxxa mariino hee waqdi jaahiliyyâ (tuh –iggima) kaxxa-mariino kinnuk. Edde luk Yalli isi farmoytaa kee moominiinil isi satta oobiseeh, Yallak meesî qangara ken yibbixsiise kaadu tet ahliy tet cakkisita yekken, Yalli ummaanim yaaxigi kinni.
- 27.** Yalli xiibiteh nummah, kay farmoya Mucammad soono nummâ soono abeemil, Yalli xiibiteh diggah masjid al-caram (makka kinnuk) culettounumul Yalli faxek sinni moyyaayi moole maraa kee yirgiqe marah anuk meesitekal saayah anuk. Edde luk Yalli isin aaxigewaytaanam yeexegeeh, isin faxak sugteenimik fanaak xayi fakim siiniih abe (kheybar fakim kinnuk).
- 28.** Yalla kinni isi farmoya Mucammad tirtoo kee cakki diinil rubtem, ummaan diinik irô (amol) kaa raaqisuh, kaadu Yalli sumaaqah koo duudah nabiyow.

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّقُوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهُدَىٰ مَعْكُوفًاٌ
يَتَبَغُّ مَحَلَّهُ وَلَا يَرْجِعُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ
مُؤْمِنَاتٍ لَمْ تَعْمَلُوهُنَّ أَنْ تَطْغُوْهُنْ فَتُصْبِيْكُمْ
مِنْهُمْ مَعْرَةٌ يُعِيْدُ عَلَيْكُمْ دُخُولَ اللَّهِ فِي
رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْتَرْزِلُ الْعَذَابَ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

إِذْ جَعَلَ اللَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمْ الْحَمِيَّةَ
حَيْثَأَتِ الْجَهَلِيَّةُ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ
رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَلَمْ يَمْهُمْ
كَلِمَةً أَشَقَّوْهُ وَكَانُوا أَحَقُّ بِهَا وَأَهْلَهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولُهُ الرُّؤْبَىٰ بِالْحَقِّ
لَتَدْخُلُنَّ مَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
إِمَّا نِئَانَ مُحَاجِقِينَ رُؤْسَكُمْ وَمُقْصِرِيْنَ لَا
تَحَافُوتُ فَعِلْمٌ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ
دُونِ ذَلِكَ فَتَحَاقِرِيْبًا ﴿٢٦﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ
الْحَقِّ لِظَاهِرَهُ وَعَلَى الَّذِينَ كَفَرُوكَفَى
بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٧﴾

29. Mucammad ﷺ Yallih
farmoya kinni, kaadu kay
diinil kaâ luk yan mari korosul
gibdoonuu, sittin fanal
xuwawleelá, qunuunuh (rukuuquh),
kummaatah (sujuuduh) anuk ken
table Yallak muxxoo (jannat) kee
kacanu gurrusak. Ken taaqatih
astooti ken foocittel tambullee
sujuud raatak. Toh teeti, weelo
keenik tawraat deqsita kitaabal,
Injiil deqsita kitaabal ken weelo
buqrey isi mudda (amo) teyyeeqeh
inna, edde qande kaa babsissaah
tagibdeeh isi laqiibal massowta.
Buqre-abá suumussah (tet
yassakooteenih) keenil (moominiin
kinnuk) koros ceerisamkeeh
(yanqibisuh). Yalli keenik
yeemeneeh meqe taamoomi abe
mara xagniseh dambi-cabtii kee
kaxxa galtoh ken galatu waamal.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعْهُ أَشْدَاءُ عَلَىٰ
الْكُفَّارِ رَحْمَةً يَنْهَا تَرْبُّهُمْ كَعَسْجَدًا يَبْغُونَ
فَضْلًا مِنْ اللَّهِ وَرَضُوا نَاسِيًّا مَاهُرُ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَنَّ إِلَّا سُجُودًا كَمَاهُمْ فِي
الْتَّوْرَةِ وَمَنْأَهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَرْبَعَ أَخْرَجَ
شَطْكَ، وَقَازَرَهُ، فَأَسْتَغْلَطَ فَأَسْتَوَىٰ عَلَىٰ
سُوقَهُ يُعِجِّبُ الرُّزْعَانَ لِيَغِيظَنِيهِمُ الْكُفَّارُ
وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ
مِنْهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

SUURAT AL-CUJURAAT

Madiinal Obte, 18 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Kee nummayse maraaw! Yallaan kee Yallih farmoyti amrik naharal tu-maysukumina, kaadu Yallak meesita, diggah Yalli yaabbiiy, yaaxigi.
2. Kee yeemene maraw! Sin xongoloola Nabii xongolok fayya mahaysina kaâ luk yabtan waqdi, kaadu kay migaaqal kaah ma seecina maxca fayya haak, siinik gari garuh fayya haak elle seeca innal, taama siinik baytaamak isin aaxigekal.
3. Diggah sinni xongoloola Yallih farmoyti garil rammahaa mari, woh Yalli sorkocô baxitte kak yiqliyyire mara Yallak meesil, usun loonuh dambi-cabtii kee kaxxa galtó. (jannat kinnuk).
4. Diggah ku-qarwak derrek koh seeca marii nabiyow xongolo fayya haak, keenik maggo mari yallih farmoyti massakaxxa edde yaaxigen kas kee ixxiga malon.
5. Kaadu diggah usun qambaalinnoonuy keenil bukku ittam fan keenih aysuk ten yallih garil, Yalli dambi cabti-li, xuwaw-li.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقْدِمُوا بِيَمِينِ يَدِيَ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَلَا تَقْرُبُوا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ۝

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْعُو أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا يَجْهُرُ وَالْهُوَ بِالْقَوْلِ كَفِيرٌ
بَعْضُكُمْ لِيَعْضُّ أَنْ تَخْبِطَ أَغْمَدُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا
شَعُورٌ ۝

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ
اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ فُلُوْبُهُمْ
لِتَتَقَوَّى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۝

إِنَّ الَّذِينَ يَنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحَجَرَاتِ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَحْكُمَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ حَيْثَا
لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

6. Kee nummayse maraaw! Umeyni xaagu siinh baahek, kay xaagu ismita umaanek barih yan mara iggimat xagtaanamak, edde luk abteenimil nadaamita mara akkettoonuk.
7. Kaadu diggah sin addal Yallih farmoyti yanim ixiga moominiiney, kaa essekexxa siinh meqem yaaxigehik, caagiidak maggoomuy isin faxxaanal sin oggolaamal gadan-gadditak tenen kaadu kinnih immay Yalli iimaan sin yikciniseeh sin sorkocô baxittet kaa bilqiseeh teemeneenih, kaadu koroosannuuy, Yallih taaqatih mawqaa kee dambit assaanam sin yinqibiseh, woo mari usun tirri iyyeek cakki gita gexe mara.
8. Tamah Yallak tan muxxoo kee maqaane usun geenim, Yalli ixxiga-li, naggaara.
9. Kaadu moominiinik namma butta toome tet tekkekii, ken nammayih fan bicisa, kaadu ken nammayak tiyák teyna, akittot taturtekii, taturte tiyâ lih oomiya, Yallih amrih gacca ittam fanah. Kaadu is tuduure tet tekkekii, ken nammayih fan qadlil bicisa kaadu abinnaaniih cokmi qadlil aba, diggah Yalli qadli-abá kicna.
10. Cagalah moominiin toobokok, sin namma toobokoh fan bicisaay, Yallak meesita, Yalli siinh xuwaawankeeh.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ يُبَيِّنُ
فَبَيِّنُوهُ أَنَّمَا يَعْلَمُ هَذَا فَتُصْبِحُونَ
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمُ تَدَمِّرُ

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِي كُلِّ رُسُولِ اللَّهِ لُورُطُونُكُمْ فِي كُلِّ شَيْءٍ
مِّنَ الْأَمْرِ لَعِنْهُمْ وَلَكُنَّ اللَّهُ حَبِّبَ إِلَيْكُمْ
إِلَيْهِمْ وَزِيَّهُهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ
الْكُفُرُ وَالْفُسُوقُ وَأَعْصِيَانُ أَفْلَاكَ هُنَّ
الْأَرْشَدُونَ

فَضَلَّا مِنْ اللَّهِ وَبِعَمَّةٍ وَاللَّهُ عَلَيْمٌ حَكِيمٌ

وَإِنْ طَابَتْنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَفْتَأْلُوْ
فَأَصْلِحُهُمْ بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَىٰ
الْأَخْرَىٰ فَفَتَأْلُوْنَاهُ تَبْغِيَّهُ تَبْغِيَّهُ إِلَىٰ أَنْفُسِهِ
فَإِنْ فَأَتَهُنَّ فَأَصْلِحُهُمْ بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ
وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِلَّا هُوَ فَاضِلُّوْنَ
أَخْرَيْكُمْ وَأَنْقُوا اللَّهَ لِعْلَكُمْ تُرْجَمُونَ

- 11.** Kee nummayse maraaw! Labha labhal siinik anqase waytay, keenik tayse labhaay takkehik elle anqasan labha. Kaadu agabi agabul siinik anqasewaaay keenik yayse agabuuy yakkeenihik elle anqasan agabi. Kaadu sitta maqaybisinaay, umabagullel (Sali-migaaqal) sittah maseecina, manxu uma migaaqaay moominti faasiktul (umeynal) muggaqsimam iimaanaak gamadal, kaadu amahak aduurewaah toobitewaa marii, too mari usun daalimiini.
- 12.** Kee nummayse maraaw! Maggom uma-dareemuk exxeera, diggah dareemuk garab dambik. Kaadu sittin qaybi mafokkaaqinaay, mariiy-mara (gari-garu) siinik camtewaaay, isi toobokoytay rabé cado yakmem siinik kicna num maay yan? Toh niqibtoonuhuk, cami inqibaay Yallak meesita, diggah Yalli isi naqoosak toobat oggolé, xuaww-li.
- 13.** Kee sinaameey! Diggah Nanu labnum kee saynumuk sin ginneeh, ayyuntittee kee kedooda sin abne, sitta elle taaxagoonuh. Diggah Yallah garil massakaxxah siinik aysuk raqtam Yallak-meesih siinik aysinnaaniih mara. Diggah Yalli ixxiga-li, adda yaaxigi.
- 14.** Dacarsittô mari (baduw) neemeneh iyyen, nabiyow keenik ixxic; maamannitoonuk takkay immay nuslumeh ixxica, iimaan sin

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ
عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا لَّهُمْ وَلَا يَسْأَلُهُ مِنْ يَسْأَلُهُ
عَسَى أَنْ يَكُونُوا حَيْرًا مِّمْهُنَّ وَلَا تَأْمِرُهُمْ وَلَا نُنْهِيَ
وَلَا تَأْذِنْهُمْ بِإِلَّا لَقِبَ بِهِنَّ أَسَمُ الْمَسْوُقُ
بَعْدَ إِلَيْمَنَ وَمَنْ لَوْيَتْ فَأُولَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ١١

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا جَنَاحَتُهُمْ كَثِيرٌ مِّنَ
الْفَلَقِ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِنَّمَا لَا يَجْعَلُهُمْ وَلَا
يَغْتَبُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَيْهِمْ أَحَدُهُمْ أَنَّ
يَا كُلَّ لَحْمٍ أَخِيهِ مِنْتَافِكَ هَتُمُوهُ وَأَنْقُوا
اللَّهُمَّ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابُ رَحِيمٌ ١٢

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ ذَرَّةٍ وَإِنَّا جَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَبَلَى إِنَّمَا يَعْمَلُونَ إِنَّمَا كَرِهُكُمْ عَنِ
اللَّهِ أَنْفَقُكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَيْرٌ ١٣

* قَاتَلَ الْأَغْرِبُ إِمَّا قَاتَلَ لَمْ يُؤْمِنْ وَلَيَكُنْ
فُلُوًّا إِنَّمَا وَلَمَّا يَدْهُلِي إِلَيْمَنَ فَلُوْكَ

sorkocô baxittet uxih maculinnak.
 Kaadu Yallaa kee kay farmoya
 oggolteenikii, Yalli sin taamoomik
 tu-siinik madaggoysa, diggah Yalli
 dambi-cabti-li, xuwaw-li.

وَإِنْ تُطْبِعُوا إِلَهَهُ وَرَسُولُهُ لَا يَلْتَكُمْ مِنْ
 أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦﴾

- 15.** Cagalah moominiin deqsittam Yallaa kee Kay farmoytal yeemene maray tohuk wadir agay-waagiteweh, sinni maaluu kee sinni nafsih Yallih gital yingicillee. Woo mari usun nummah iimaan-le mara.
- 16.** Nabiyow keenik ixxic (dacsittô mara kinnuk), sin diinii kee sin sorkocô baxittet tanim Yalla barissaanaa? Yalli qaranwaa kee baaxol tanim yaaxigi kinnik, Yalli ummaanim yaaxigi.
- 17.** Usun yuslumeenimih kol tirtirisan nabiyow, sinni islaamaninnah yol matirtirisina keenik ixxic, wonna hinnay Yalli iimaanal tirri sin heem Yalli siiniih isi muxxoh abe mattaccoo, nummah yeemene mara tekkeenik.
- 18.** Diggah Yalli qaranwaa kee baaxot qellitti ittam yaaxige kaadu Yalli isin abba haytaanam yabali wohuk tu-kaak maqellitaay sin elle galatele.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
 ثُمَّ لَمْ يَرْتَأُوا وَجْهَهُدُوا بِآمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْأَصْدِقُونَ ﴿١٧﴾

قُلْ تَعَمَّلُونَ اللَّهُ يَدِينَ كُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
 السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ شَيْئًا
 عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسَأَمُو قُلْ لَا يَمُنُونَ عَلَىَّ
 إِسْلَامَكَ بِإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ عَيْنَكُمْ أَنْ هَذَا كُنْكُنُ
 لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ عَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
 بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

SUURAT QHAAF

Makkal Obte, 45 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Qhaaf: (edde faxem Yalli yaaxige). Yalli nabna-leeh sharaf-le qhuraanal xiibite.
2. Wonna hinnay keenik meesiise (takkaawise) keenih yemeetem qajjibssteeniih (cakkumssteeniih), koros itteh ah-qajiibik (cakkumuk) taniimi.
3. Rabneeh burta tikki inna waqdi aduurennoo? Toh xer madaara (woh takkem hinna) itte koros.
4. Yalli keenil gacisak iyyeh; nummah nanu neexegeh baaxo keenik daggossaah ken xagoorak takmem, ni-garil daccarsime kitab yan, kay addal tanim korsaanamak. (lawcal macfuuz kinnuk).
5. Tonna hinnay a-koros Qhuraan kee Nabii dirabbosseh keenih yemeete waqdi, edde luk usun tobollokime (yengeggele) caagidih addat yanin qhuraan kee Nabiik iyyaanamak.
6. Keenik iró yan qaraanâ fan mawagitaanaa? kaa elle xisneeh kaa elle bilqisne inna, usuk foxooxa aalle waak.
7. Kaadu baaxo fidisneeh, xiikooluh tan qaleelá teetil hayneeh, cooxuk ummaan qaynatay mabla kak meqe (ableh meqe) teetil nuysubuke.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ١

بَلْ عَجِّوْا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ يَعْلَمُهُمْ فَقَالَ

الْكُفَّارُونَ هَذَا شَيْءٌ يَعْجِبُ ٢

إِذَا مِنَّا وَلَدَ أَنْتَ رَبَّ الْأَكْرَابَ رَجَعٌ بَعِيدٌ ٣

فَدِعْلَمْنَا مَا تَصْصُلُ إِلَّا أَرْضٌ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ

حَفِيظٌ ٤

بَلْ كَذَّبُوا يَأْتِي لَمَاجَاهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ

مَرْيِجٌ ٥

أَفَلَمْ يُنْظِرُوا إِلَى السَّمَاءِ هُوَ قَهْمٌ كَيْفَ

بَيْنَهَا وَرَبِّهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوحٍ ٦

وَالْأَرْضَ مَدَدَنَاهَا وَلَقِينَا فِيهَا رَوْسَى وَأَنْبَتَنَا

فِيهَا مِنْ كُلِّ رُوْجٍ بَهِيجٌ ٧

تَبَصَّرَهُ وَذَكَرَهُ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٨﴾

وَنَرَأَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاهَ مُبَرَّكًا فَأَنْشَأْنَا بِهِ
جَنَّتٍ وَحَقَّ الْحَصِيدُ ﴿٩﴾

وَالْتَّخَلُّ بِاِسْقَافَتِ لَهَا طَلَعٌ ضَيْدُ ﴿١٠﴾

رَزَقَ لِلْعَمَادِ وَاحْيَنَا بِهِ بَلَةً مَيَّاتًا كَذَلِكَ
الْخُرُوجُ ﴿١١﴾

كَذَبَتْ بِهِمْ قَوْمٌ نُوحٌ وَاصْحَابُ الرَّئِيسِ
وَثَمُودُ ﴿١٢﴾

وَعَادُ وَفَرْعَوْنُ وَلَهُرَانُ لُوطٌ ﴿١٣﴾

وَأَعْجَبَ الْأَيَّكَةَ وَقَمَ بِعِنْدِ كُلِّ كَذَبِ الرُّسُلِ حَقَّ
وَعِيدٌ ﴿١٤﴾

أَفَعِيَّتَا بِالْحَقِيقَ الْأَوَّلِ بِكُلِّ هُمْ فِي لَبِسٍ مِّنْ
حَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا أَنْسَنَ وَعَلَمَهُ مَا تُوْسِعُ بِهِ نَفْسُهُ
وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَلْلِ أَوْرِيدٍ ﴿١٦﴾

8. Amah kah abnem mayballaay kassiisi, ummaan naqsuy yallal yaduurih yaniih.
9. Kaadu qaraanak barkat-le lee oobisneeh, teetit masnoonaa (basaatin) kee amboy taggirqimeeh orbisimta teetit nuysubuke.
10. Kaadu xer tamiiray, exefuh yan mixexu-le, edde nuysubuke.
11. Woh naqoosâ quusih (maaqoh) nuysubuke kaadu rabte baaxo teetit nuynuwwee, mawuq wonna rabteenik lakal.nuwwuk awqetton sin magooqak qhiyaamah ayró.
12. Qhureyshi korosuk naharal nuuc maraay, rassi deqsita qeelih maraa kee samuud deqsita mari sinni farmoytit dirabbosseh.
13. Kaadu wonnah qaad deqsita maraay, firqawnaa kee luut tooboko (kay mara kinnuk) sinni farmoytit dirabboyseeh, Yi-digaala keenih taguudeh.
14. Kaadu wonnah garbô maraa (Nabii shuqeybi mara kinnuk) kee tubbaq mari, inkih sinni farmoytit dirabboyseeh, Yi-digaala keenih taguudeh.
15. Naharsi ginot taannee? Aleey ma-taaninninok, nammay haytoh ken ginnaah kah sugen innah ken gacisnaamak mannal taannaah? Wonna hinnay usun qusba ginok agay waagat yanin.
16. Diggah seehaduyt ginneeh, kay nafsi kaa edde walalisam naaxigeh, kaadu nanu canti-ramadak (filli-ramadak) kaal xaynoh.

- 17.** Namma malaykatti seehadayti taama yaktube waqdi, migdaa kee gural kaak daffeyak.
- 18.** Inki qangara maqida seehadayti dacrisey (namma malaykattu kinnuk) wohuh massoyseeni kay garil yanh akke waytek.
- 19.** Rabi qeero temeeteh nummal, toh kak kudak sugteemi immay catu mali.
- 20.** Kaadu baantá fuxsinteh (ugut baanta kinnuk), too ayró koros digaalalh edde xagnisinte ayró.
- 21.** Kaadu ummaan nafsi yamaateh, warraysee kee sumaaqíté teetí luk anuk malaykak.
- 22.** Yalli xiibitak iyyeh; nummah seehadaytow tahak garcit sugteeh, ku-lubbit suge alifu kok kalleeh, ku-mabla asaaku maqar-leeh gibdih.
- 23.** Kaadu kay wakliiti iyyah (malaykatti) ah yi-garil taniimiy massowte kay taamak.
- 24.** Ummaan korostih cirdeyna (qinaadi-li) jahannamat qambisa iyya yalli.
- 25.** Isil yan cakki ciné, caddok tatur-li, agay waaga-li isi diinit.
- 26.** Kaay Yallâ lih gersi yalla haa, gibdi digaalat kaa qambisa. (jahannam girah digaala kinnuk).
- 27.** Kay wakliiti (xibbanti) iyyah (sheetantu kinnuk), ni-Rabbow anu kaa ma-makkoysinniyo, kinnih

إِذْ يَتَلَقَّ الْمُسْتَقِيَانَ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشَّمَاءِ
فَعِيدٌ

مَا يَأْلِفُونَ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لِدَيْهِ رَقِيبٌ عَيْدٌ

وَجَاهَتْ سَكَرَةُ الْحَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ
تَحْيِدُ

وَفَيَخَّافِ فِي الْأَصْوَرِ ذَلِكَ يَوْمُ الْعِيدِ

وَجَاهَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ
غَطَاءَكَ فَبَصَرُوكَ أُمِّيَّوْ حَدِيدٌ

وَقَالَ قَرِيْبُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَيْدٌ

أَلْقَيْا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ هَارِ عَيْدٌ

مَنَاعَ لِلْخَيْرِ مُعْتَدِلُ مُرِيْبٌ

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَقَ لِقَاءَهُ فِي الْعَذَابِ
الشَّدِيدِ

* قَالَ قَرِيْبُهُ وَرَبَّنَا مَا أَطْعَيْتُهُ وَلَكِنَّ كَانَ فِي ضَلَالٍ
عَيْدٌ

immay usuk xer makoh addat sugé
tirtô gitak.

28. Yalli iyyeh; yi-garil a-saaku sitta ma-keemaarisina (ma-daawisina), nummah anu meesissó siinh tatruseh addunyalak.
29. Yi- garil maxcó ma-korsinta (ma-tadbiddilima), kaadu anu naqoosa yadlumi (tantise) hinniyo.
30. Kassis a-farmoytaw, kibbintee jahannamak inna ayroy (qhiyaamah ayró kinnuk), edde luk is ossantina maaytan itta?
31. Kaadu jannat xayyoysima ayró Yallak meesita marah, usuk keenik axxeere kal.
32. Keenik iyyaanah ah-elle xagnisimak sugteenimi Yallak meesita maraw, ummaan numuy toobitey (Yallal gaceh) Yallih amri dacriseh.
33. Ablekal racmaan kinni Rabbik meesiteeh, Yallal yuduure sorkocô baxa luk yemeete mara kinni. (Qhiyaamah ayró).
34. Keenik iyyaanah; Jannat cula nagaynan luk, toh-waar ayrók.
35. Tama moominiin Jannat addal faxxa haytam-le, kaadu Ni-garil keenih neceemik bagul niqmatak ossantina lon.
36. Qhureyshi korosuk duma sinaamak makina hora bayisneeh, usun qandeh keenik gibiduk, tokkel baaxooxat mekki iyyeenihik, eleelitan rike maay geen yallih digaala keenit temeete waqdi? (magennon).

قَالَ لَا يَخْتَصِّ صُومُ الْدَّى وَقَدْ فَدَمْتُ إِلَيْكُمْ
بِالْوَعِيدِ

مَآ يَبْدِلُ الْقَوْلُ لَدَىٰ وَمَا آتَىٰ بِظَلَامٍ لِلْعِيْدِ

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلْ أَمْتَلَاتٍ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ
مَزِيدٍ

وَأَذْلَفْتُ لِجَنَّةَ الْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ

هَذَا مَا تُوعَدُونَ إِلَّا كُلَّ أَقْبَابٍ حَفِيْظٌ

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنُ بِالْعَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ

أَدْخُلُوهَا بِسَلَمٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْحُلُودِ

لَهُمْ مَا يَسْأَلُونَ فِيهَا وَلَدَنَا مَرِيدٌ

وَلَئِكَ أَهْلَكَنَا تَبَاهَرَ مِنْ قَرْنٍ هُوَ أَشَدُ
مِنْهُمْ بَطْشَافَقَّابُو فِي الْلَّدَنِ هَلْ مِنْ

مَحِيْصٌ

37. Diggah, tohut kassit yan raaqisa sorkocobbaxa-le numuh, hinnay usuk hangi edde-luk sorkocobbaxi kaak aracal anuk ayti kah yeceeh ankacse numuh.
38. Yalli xiibitak iyyeh; nummah qaranwaa kee baaxooy, ken nammayah fanat tanim lica ayróh addat ginneeh, hebeltô taqbi nee maxaginna wohul.
39. Nabiyow usun iyyaanamal isbiraay ku- Rabbi Faylisak salat-ab, ayró tawqek naharataay (subci salat), ayro kortak naharat (qasri salat).
40. Kaadu barak-tut salat kaah abaay, fardi salaatinneh lakal sunnâ salat abaay, Yalla cus. (uzkur)
41. Kaadu xayikkeek israafil deqsita malaykatti seeca ayró ankacis nabiyow.
42. Toh nammay haytô baantah xongoló nummah edde yaabben ayró kinnihi, too ayro is mawqah ayró magooqak edde yawqeeni kinni.
43. Diggah yalli ginó taynuwweeh qiddam (rabissam) Neé kaadu madaara Nee fan takke iyye.
44. Baaxó keenil qanxixxa ayró, usun magooqak sissikuk yawqen, toh nel xabcin kobxisiyya (gaaboysiyya) cisab booxal.
45. A-koros ittaamat ixxigah nanu nayse, kaadu nabiyow atu ken dirkisé hinnito islaamaninnol, kinnih immay yi-digaalak meesita mara Qhuraanat kassis.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ دُقَبْرٌ
أَوْ أَلْفَرُ الْسَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٢٧﴾

وَلَقَدْ حَفَقَنَا السَّمْوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُعُوبٍ ﴿٢٨﴾

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَيَّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طَلُوعِ السَّمْسَسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٢٩﴾

وَمِنَ الْيَتِيمِ سَيِّحُهُ وَأَدْبَرَ السُّجُودُ ﴿٣٠﴾

وَأَسْتَعِنْ بِيَمَّ يُنَادِيَ الْمَنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٣١﴾

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ يَأْلَمُ ذَلِكَ يَوْمُ
الْخُروجِ ﴿٣٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نُخْبِرُ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمُصِيرُ ﴿٣٣﴾

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سَرَاعًا ذَلِكَ حَتَّىٰ
عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٣٤﴾

تَحْمِلُ أَغْنَمُهُمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنَّ عَلَيْهِمْ بِجَنَاحَيْرٍ
فَذَرْنَاهُ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدَ ﴿٣٥﴾

SUURAT AZZAARIYAT

Makkal Obte, 60 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli xiibiteh burtá fixiixisiyyah fixiixisa caacayal.
2. Kaadu kaxxam qilsi lee yakkuqe qambuurul xiibite.
3. Kaadu baddi bagul caalih gexa dawaanikil xiibite.
4. Kaadu Yallih amri ginô fanal keefiyta (kurta) malaykal xiibite.
5. Cagalah ta seehaday elle xagnisinteenim, ugut kee cisaabak akkelem asmat-le numma.
6. Kaadu diggah, abten taamoomik cisab kee galto asmatah akkele.
7. Yalli qaraanay qaxmeqe gino lel xiibite.
8. Diggah isin korosey Qhuraan kee Nabii caagidik sitta wayta maxcoh addat taniinimil xiibite.
9. Qhuraan kee Nabiil yaamineenimik daggaawime num daggawsimah.
10. Dirableelá abbarsinteh.
11. Usun koroosannuu kee toogimaaney ken tunxuqet aylahite mara amô xexxaarah.
12. Usun cisab kee galtoh ayró mawaqdiyy, iyyaanaah esseran anqasah.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذِّرَى تَذَرَّقُ ﴿١﴾

فَالْحَمْلَاتِ وَقَرَأَ ﴿٢﴾

فَالْجَرِيَّاتِ يُسْرَأُ ﴿٣﴾

فَالْقَيْسَمَتِ أَمْرًا ﴿٤﴾

إِنَّمَا وَعَدْنَا لِصَادِقِينَ ﴿٥﴾

وَلِنَّ الَّذِينَ لَوْفَعُ ﴿٦﴾

وَالسَّمَاءَ ذَاتَ الْجُبُكِ ﴿٧﴾

إِنَّكُمْ لَوْ قُلْ مُخْتَلِفُونَ ﴿٨﴾

يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾

قُبْلَ الْحَرَصُونَ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ هُوَ فِي عَمَرٍ قَاسِيُونَ ﴿١١﴾

يَسْكُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الْدِينِ ﴿١٢﴾

- 13.** Woh galtoh ayróy usun giral cararsimaana digaalah.
- 14.** Tammoysa sin digaala! Ah teetik edde Qataatakak faxak sugteeni addunyal Keenik iyyan anqasah.
- 15.** Diggah yallak meesita mari jannootaa kee daroorih addal yanin.
- 16.** Ken Rabbi niqmootak keenih yeceem raabitak beetan, diggah usun wohuk duma meqe marah sugen addunyal sinni meqe taamal.
- 17.** Tama mari barak xiinaanam keenik daguk sugte salat abak.
- 18.** Kaadu maaci bar usun dambi cabti esserak sugen sinni Rabbil.
- 19.** Kaadu ken maalut essera num kee wacarriiyah esserewaa num maglab le.
- 20.** Kaadu baaxol baxxaqqa le astootiy Yallih inkittinaanee kee qamal geyto tascasse tan Yallih inkittinaanel asmat le marah.
- 21.** Kaadu sin nafsih ginot Yallih qamal geyto tascasse astooti tanik matablaanaa ?kas elle geytoonuh.
- 22.** Kaadu qaraanal sin rizqhii (quusi) kee elle xagnisinteenim tan galtoo kee digaalak.
- 23.** Qaran kee baaxô Rabbi isi nafsil xiibite, nummah Usuk sin elle xagnisem numma kinniimil, tohul maagaywaagitina sinni yaabat kah agay waagite (shakkite) waytan innah.

يَوْمَ هُنَّ عَلَىٰ النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿٣﴾

دُوْهُرًا فَتَنَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعِجِلُونَ ﴿٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَكُبُونٍ ﴿٥﴾

أَخَذْنَاهُمْ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كُفَّارٌ فَبَلَّ ذَلِكَ
مُحْسِنِينَ ﴿٦﴾

كَفُّواْ قَلِيلًا مِنَ الْيَالِيَّةِ مَا يَهْجِجُونَ ﴿٧﴾

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْرِفُونَ ﴿٨﴾

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حُكُمٌ لِلشَّاكِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٩﴾

وَفِي الْأَرْضِ إِنَّتُ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾

وَفِي أَنفُسِكُمْ كُلُّ أَلَا بُصْرُونَ ﴿١١﴾

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقٌ كُلُّ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿١٢﴾

فَوَرَبِّ السَّمَاءَ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌ مِنْهُ مَا أَنْكُمْ

تَنْطِقُونَ ﴿١٣﴾

- 24.** Nabiyow Nabii Ibraahim qibinay konnabimê xaagi koo gufee?
- 25.** Kay qari kaal culen waqdi, nagaynan kol yanay kaak iyyen, nagaynan siinil yanay isin igmon maraay nanu sin manaaxiga keenik iyye.
- 26.** Tokkel isi buxah marâ fanah gacca iyyeeh, gabul le beqra yusguudeeh solal hayyaheeh baahe.
- 27.** Tokkel Kaa keenil xayyoyseeh, matakmaanaa keenik iyye?
- 28.** Edde luk meesih diriggi keenik iyye maaqo akme waanam keenik yuble waqdi. Ma meesitin kaak iyyeeniih, ixxiga le awki kaah yaabaku waamal kaa aylikumusen (berrekisen).
- 29.** Tokkel Kay barrá woh toobe waqdi qawitak temeeteh, fooca isik tootokeeh, anu idaltô maxalayto kinniyok mannal xalaa itte?
- 30.** Malayka: tonnah ku Rabbi iyye teetik itteh, diggaluk usuk naggaaray ixxiga li.
- 31.** Nabii Ibraahim malaykak: sin caagid macaay ta rubsume maraw iyye?
- 32.** Diggah nanu umeyniitih yan marâ fanah rubsumne iyyen.
- 33.** Xeetyl alayte kallak yani keenil qambisnuh.
- 34.** Asta le xeetyl ku Rabbih xaql umaanet caddok tatre marah massoysime kinni.

٦٤ هَلْ أَتَنَكَ حَدِيثُ صَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمَكْرِمَةَ

إِذْدَعَلُوا عَلَيْهِ فَقَاتُوا لِسَانَ الْمُقَرَّبَةِ
مُنْكَرُونَ

فَإِنَّ إِلَيَّ الْأَهْلِيَّةَ فِي كُلِّ بَعْثَةٍ يُعَذَّلُ سَمِينٌ

فَقَرَبَهُمْ إِلَيْهِمْ قَالَ الْأَنَّاسُ كُلُّونَ

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَشَرُوهُ
بِغَلَمِ عَلِيِّو

فَأَقْبَلَتْ أُمْرَاتُهُ فِي صَرَرٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا
وَقَالَتْ بَعْزُ عَقِيمٌ

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ

* قَالَ فَتَأْخُذُكُمْ إِنَّهَا الْمُرْسَلُونَ

قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ مُّحَمَّدًا مِّنْ بَيْنِ أَنفُسِكُمْ

لِرُئْسِلِ عَبَدِهِ حِجَارَةَ مَنْ طِينَ

مُسَوَّمَةً عَنْ دِرَكِ الْمُسْرِفِينَ

- 35.** Tonna luk yalla nummayse marak tet addal (Nabii luut meelah magaala kinnuk) sugtem neyyeeqeh.
- 36.** Tokkel tet addal muslimiin buxaaxik inki buxak sá buxa magennino. (woh Nabii luut buxa kinnuk).
- 37.** Kaadu tet addal ken finqa tascassee asta cabne, qansaru le digaalak meesita marah. (moominiin kinnuk).
- 38.** Kaadu Nabii Muusâ maaqentat moominiinh yallih dudda tascassee asta tan, firqawnâ fanah baxxaqqa le sumaq kee astooti luk kaa rubne waqdi.
- 39.** Edde luk firqawni iimaanat derre cabe isi qandel duquurutak, kaadu firqawni Muusak:usuk baab abeyna akkiy, hinnay cabuli akki iyye.
- 40.** Edde luk firqawnaa kee kay qande nibbixeeh digaalleeh, badat ken qidne, usuk Assacokkilem baahe numuh anuk koroositeenimih sabbatah.
- 41.** Kaadu qaad deqsita marat yekke finqat elle kaskassoowa marah asta tan, ken finqah maxalaytuh yan caacayay kayri sinni keenit rubne waqdi.
- 42.** Ama caacay elle amma iyyeemik hebeltohim (ulim) macaba, ruminnah kaa hayya heeh cabah akke waytek.
- 43.** Kaadu samuud deqsita marat yekke finqat elle kaskassoowa marah asta

فَأَخْرِجْنَا مِنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٥﴾

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا أَغْرِيَتِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٢٦﴾

وَتَرَكَاهَا إِذْ لَمْ يَأْتِنَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْآَلِيمَ ﴿٢٧﴾

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِ فِرْعَوْنَ سَلَطَنَ مُّهَمَّٰنِينَ ﴿٢٨﴾

فَقَوَىٰ بِرُكْبَاهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٢٩﴾

فَأَخْذَنَاهُ وَجْنَودَهُ فَبَذَّلَهُمْ فِي الْيَمَّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٣٠﴾

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرَّسُّوْلَ الْعَقِيْمَ ﴿٣١﴾

مَا نَدْرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَيْنَهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَلَّمِيْرَ ﴿٣٢﴾

وَفِي شَمُوْدٍ إِذْ قَيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ جَنَّ ﴿٣٣﴾

tan, sin finqah: yimixxige uddurû
fanah hataká keenik iyyen waqdi.

44. Kaadu usun sinni Rabbih amrih
cinat caddok tatreeniih, ken
finqissa kakkaqô keenit radde usun
intih abaluk.
45. Edde luk ugtanaah kudaanam
maduudinno edde yanin digaalah
sabbatah. kaadu sinni nafsi cata
mara makkinnon.
46. Kaadu keenik duma Nabii Nuuc
mara finqisneh, diggah usun Yallih
amrik yewqe marah sugen.
47. Nanu qaran ninni maqaraay ninni
qandet xisne, diggah nanu deraafeck
farakka kaa haam duuda marah
anuk.
48. Kaadu baaxo fidisneeh, nanu
maxxu meqe fidseynitte kinninoo.
49. Kaadu ummaan iimik sissin
namma qaynat ginne, kassita mara
takkeenî gidah Yallih qamat geyto.
50. Toysa sinaamey Yallih digaalak
kay Racmatâ fanah kuda kaa kee
kay farmoyta nummassaanamal,
anu diggaluk siinh kaa le kabuk
baxxaqqa le meesiise (takkaawise)
kinniyok.
51. Kaadu Yalla lih aka yallay
taqbudeeni mahaysina, diggah anu
siinh Yalla le kabuk baxxaqqa le
meesiise (takkaawise) kinniyok.
52. Qhoreyshi isi Nabii Mucammadak
baab abeyna hinnay
cabuli kaak axcuk kaa kah

فَعَتُوا عَنْ أَمْرِنَا هُمْ فَأَخْذَنَاهُمُ الْصَّاعِقَةُ وَهُمْ
يَنْظَرُونَ ﴿٤٦﴾

فَمَا أَسْتَطَعُو مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَافِرُ أُمُّتَصَرِّفِينَ ﴿٤٧﴾

وَقَوْمٌ نُوحٌ مِنْ قَبْلِ إِنْهَمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٤٨﴾

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَا يَأْتِي دِرَجَاتٍ لِلْمُوسِعِينَ ﴿٤٩﴾

وَالْأَرْضَ فَرَشَنَا هَا فِي عَمَّ الْمَهْدُونَ ﴿٥٠﴾

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنَ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

فَقَرُوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٢﴾

وَلَا جَنَاحُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهَاهَا أَخْرَى إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ قَتْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
قَاتَلُوا سَاحِرُوْمَجِنُوْنَ ﴿٥٤﴾

dirabbosse innaah, keenik duma
suge maral farmoytiitik hebeltô
farmoyti mamatto, kaa dirabboysak
baab abeyna hinnay cabuli kaak
iyyeenih akke waytek.

- ٥٣.** Naharsi maraa kee wadirsi mari
farmoya dirabboysaanamal sitta
maay farriimen inkih woh iyyen
waqdi, aleey, wonna hinnay usun
caddok tatre mara koroosannul.
- ٥٤.** Toysa derre keenit cab Nabiyow,
atu yassacakkeenih qeemitan num
hinnito, Koo edde rubne diini
gudduysê kalah.
- ٥٥.** Kaadu kassis diggah kassis yalla
nummaysa marah tu-xiqahak.
- ٥٦.** Kaadu jinnii kee seehada tuh
maginniyyo, yoo yaqbudeenî gidih
akke waytek.
- ٥٧.** Rizqli (quusi) keenik mafaxaay,
yoo yaskameenim keenik mafaxa.
- ٥٨.** Diggah Yalli usuk rizqli yacayi,
dudda-li kaxxa maqar-li.
- ٥٩.** Diggah tama korosuy isi nafsi
Nabii Mucammad dirabbossaamat
tudlume, keenik naharat sugte
ken kataysis (koros kinnuk)
digaalâ geyte maglabih innah yan
maglab lon digaalak, usun tokkel
yi digaalat qataatake woonay
(assexere woonay) is keenih
amaatelem raq malik.
- ٦٠.** Koroosite marah finqi yan, ken
ayrót kah xagnisimeenit. (woh
Qhiyaamah ayró).

أَتَّقْصَوْا يَهُودَ بِنَ هُرَقْلَةَ طَاغِيْوْنَ ﴿٥٣﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾

وَذَكِّرْ فِإِنَّ الَّذِي تَنَعَّمُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّةَ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

مَا أَرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أَرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾

إِنَّ اللَّهَ هُوَ أَرَادُ ذُو الْقَوْةِ الْمَتَّيْنِ ﴿٥٨﴾

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبُهُمْ مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَاحِهِمْ
فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

SUURAT ATTUUR

Makkal Obte, 49 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli tuur deqsitta qalel xiibite.
(woh Yalli Nabii Muusâ luk elle yaabe qale kinnuk).
2. Kaadu kitaabay yunkuttabel xiibite.
3. Woh Qhuraanay fiddiime waraakitih addal yani kinni.
4. Kaadu Qaraanal yan Qariy beytil maqmuur deqsitay malayka Yalla elle taqbulud xiibite.
5. Kaadu fayya heen Qaraanal (addunyâ Qaran kinnuk) xiibite.
6. Kaadu leek kiben badal xiibite.
7. Diggah Nabiyyow ku Rabbih digaala korosul oobeleemil.
8. Hebeltoh (uli) iimiy tet waassa matan obta waqdi.
9. Woh qaran amooxiyyah yamooxeeh kaxxa angoyyihi yangayye ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk).
10. Kaadu qaleelâ isi aracak kattaah gexoh gexxa ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk). qubultinnah.
11. Too ayro farmoytit luk temeetem dirabboyse marah baatii kee finqi yan.
12. Woo mari usun deedalat giirisaah digra mara.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْأُطْوَرِ ﴿١﴾

وَكِتَابِ مَسْطُورِ ﴿٢﴾

فِي رَقِّ مَنْشُورِ ﴿٣﴾

وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوْقَعٌ ﴿٧﴾

مَالَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾

فَوَيْلٌ يَوْمٌ إِذَا لَمْ كَيْدُينَ ﴿١١﴾

الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾

- 13.** Tama mari gutqoh gutqumoonu waan ayró jahannam girâ fanah.
- 14.** Ah teeti giray dirbboysak sugteeni keenik iyyan.
- 15.** Tokkel ta tablen digaala baaba innaa hinnak isin ablewaytaanaa?
- 16.** Isin gira culaay, tet niqna tammoysa, teetil tasbiroonu (coolaysittoonu) hinnay asbire waytoonu, siinil inki gide, cagalalh isin elle galtimettoonum addunyal abak sugten uma taama.
- 17.** Diggah Yallak meesita mari jannootaa kee niqmatitteh addal yanin.
- 18.** Ken Rabbi keenih yeceemit ruffu axcuk (tassa axcuk) kaadu ken Rabbi ken reebiseeh naggoyseh jaciim deqsitta girah digaalak.
- 19.** Akumaay, aquba rufto luk addunyal abak sugten meqe taamah galtoh.
- 20.** Usun rooruh yan qaraakiyyih amol cusuulah anuk itta wagitak, kaadu ken rihamisneh (alkumusneh) curral qeyni deqsita agabul.
- 21.** Kaadu Yallal yeemene maraa kee ken xayloy iimaanal ken katatte, ken xaylo ken eleelisneh, kaadu ken taamah galtok tu keenik madaggoysinnino, ummaan num abba heemih yabbixsime.
- 22.** Kaadu niqmatitek caxa mixuu kee cadok faxxa haanam keenih osisneh.

يَوْمَ يُدْعُونَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَا ۝

هَلْذِهِ الْتَّأْرِيفُ كُنْتُمْ بِهَا تَكَذِّبُونَ ۝

أَفَسِحْرُهُنَّ أَمْ أَتَمُّ لَا تَبْصُرُونَ ۝

أَصْلُوهَا فَاصْبِرُوا وَلَا تَصْبِرُوا وَسَوَاءٌ
عَلَيْكُمْ إِنَّمَا يُحِبُّونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

إِنَّ الْمُنْتَقَيِّنَ فِي جَنَّتٍ وَغَيْرِهِ ۝

فَلَكُهُمْ يَنْهَا إِنَّهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَدْ هُمْ رَبُّهُمْ
عَذَابَ الْجَنِّيِّ ۝

كُلُّ أُشْرُؤُهُنِّيَّا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

مُثِّكِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَضْفُوفَةٍ وَرَوْحَنَهُمْ
بِحُورِ عَيْنٍ ۝

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعُتْهُ دِرِيَّتُهُ بِإِيمَنِهِنَّ
الْحَقْنَا بِهِمْ دِرِيَّتُهُمْ وَمَا آتَنَاهُمْ مِنْ عَمَالِيَّهُمْ
مِنْ شَيْءٍ كُلُّ أُمْرٍ بِمَا كَسَبَ رَاهِيًّا ۝

وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِنَكَهَةٍ وَلَحِمٍ مَمَّا يَشَتَّهُونَ ۝

- 23.** Jannat addal kamri kaaqon sittal tabaatabsan, kaat kas magexaay, uma maxcoo kee dambit ken maqida.
- 24.** Kaadu keenit meekitah keenih taamituh massoysen urri, usun sibat dansime luulih inna lon qaxah.
- 25.** Kaadu jannatti marak mariiy marâ fanah yafkune addunyal abak sugen taama sitta esserak.
- 26.** Diggah nanu duma addunyal ninni marih addal Yallih digaalak meesita marah sugne iyyan.
- 27.** Tokkel Yalli nee guneeh neh yemqeh tirri neeheemil, kaadu jahannam girah huurih digaalak nee naggoyseh.
- 28.** Diggah nanu duma dubuk Yalla aqbdak sugne, diggah usuk meqe Rabbiyy, xuwaw li kinni.
- 29.** Toysa Nabiyow fan kak rubsumte mara ta Qhuraanal kassis, atu ku Rabbi koh abe niqmatal ginnili hinnitooy, cabuli hinnitok.
- 30.** Hinnak ta koros qadarabey raba kah qamballa kok ittaa Nabiyow?
- 31.** Yi raba qambaala keenik ixxic:diggah anu sin innaah sin finqa qambaala marat anik.
- 32.** Hinnak ta koros ahal ken kas ken amrise innaa, hinnak usun umaanet caddok tatre maraay?
- 33.** Hinnak Nabii Mucammad ﷺ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
Qhuraan isih

يَتَنَزَّلُونَ فِيهَا كَاسِاً لَّا لَعُوْ فِيهَا وَلَا تَأْشِمُ^(٢٣)

*وَيَطْوُفُ عَلَيْهِمْ غَلْمَانٌ لَّهُمْ كَانُوكُمْ لُؤْلُؤٌ^(٢٤)
مَكَنُونٌ

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَسْأَلُونَ^(٢٥)

قَالُوا إِنَّا كُنَّا نَاقِبُلُ فِي أَهْلِنَا مُسْفِقِينَ^(٢٦)

فَمَنْ أَنْهَا اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَنَا عَذَابَ السُّمُورِ^(٢٧)

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُ الرَّحِيمُ^(٢٨)

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنَعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنْ وَلَا مَجْهُونٌ^(٢٩)

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ بَرِصُّ بِهِ رَبِّ الْمُؤْمِنِينَ^(٣٠)

فُلْ تَرَصُو اُنْقَافِي مَعَكُمْ مَنْ أَمْتَرَّ صَبَنَ^(٣١)

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلِمُهُمْ بِهَذَا أَفْهُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ^(٣٢)

أَمْ يَقُولُونَ تَغَوَّلُ كُلَّ لَيْلَةٍ^(٣٣)

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ginnaasiteeh bicsite iyyaanaa?
Aleey, tonna hinna usun
nummayse waana ikkal.

34. Toysa kaa (Qhuraan kinnuk) ceela
yab baahoonay nummat yaaba
mara yekkeenik.
35. Hinnak ta koros tu ken gine kal
ginniimeeni innaa, hinnak usun
sinni nafsi sinnih gine maraay Yalli
ken gine kalah?
36. Hinnak usun qaranwaa kee baaxó
gineeni innaa? Aleey, tonna
hinna usun Yallih digaala asmite
waanaah, Yallih inkittinaane
nummayse waana ikkal.
37. Hinnak ku Rabbih kadnooni ken
garil tani innaa, hinnak usun
maysó-le maray sinam dirkisaay?
38. Hinnak qaran elle yawqen daragay
(magaaray) malaykâ yab kee wacyi
elle ankacsanaa loonu innaa? Toysa
keenik ankacise num baxxaqqa-le
sumaq baahay.
39. Hinnak Yalli say xayló leeh, isin
lab xaylo litoonuu? isin dirab kee
ererih kah ittan innah.
40. Hinnak Nabiyow diini
gudduysiyyal cawal ken (koros
kinnuk) essertanna? edde luk
usun woo magoyta elle tingiddibeh
tiqilsee maraay?
41. Hinnak usun qellittaamih ixxigay
usun sinaamah kak yaktubeeniih
warsaana maay lon?

فَلَيَأْتُو بِهِبِّي ثِ مُثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَدِيقِينَ ﴿٢٤﴾

أَمْ حَخْلُقُوا مِنْ عَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٢٥﴾

أَمْ حَخْلَكُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُؤْقَنُونَ ﴿٢٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ حَرَآنٌ رَّيْكٌ أَمْ هُمُ الْمُصَيَّطُونَ ﴿٢٧﴾

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمْعُونَ فِيهِ قَيْأَتٌ
مُسْتَمْعُهُمْ سُلْطَانٌ مُّذِيقٌ ﴿٢٨﴾

أَمْ لَهُ الْبَنْتُ وَلَكُو الْجُنُونُ ﴿٢٩﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَحَرَافُهُمْ مِنْ مَغْرِبِ مُنْقَلْوَنَ ﴿٣٠﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ الْعَيْبُ فَهُمْ يَكْبُرُونَ ﴿٣١﴾

- 42.** Hinnak Nabiyow usun uma mala koh malsaanam faxaanaa? Tokkel koroosite mari, ken uma mala keenil tadtad.
- 43.** Hinnak Yallak kalah qibaada cakkisita Yallay yaqbudeeni loonu innaa? usun agleh kaat hayya haanamak Yalli saytunnooweh.
- 44.** Kaadu ta koros qaran kitiifoonuh keenil oobah yableenimil digaalal, ittak bagul tan qamburre axcuk yen.
- 45.** Toysa ken cab Nabiyow ken ayróy (woh Qhiyaamah ayró) edde finqitoonu waanat ongoorowwu iyyaanam fanah.
- 46.** Too ayró ken uma mala Yallih digaalak tu keenih ma xiqaay, Yallih digaalak ken cattam matan.
- 47.** Kaadu diggah isi nafsi koroosannut yudlume mari, Qhiyaamah ayroh digaalak naharat digaala lon addunyal, kaadu kinnih immay keenik maggo mari woh mayaaxiga.
- 48.** Kaadu Nabiyow ku Rabbih meklal isbir, diggah atu Ni dacayrih gubat tantooh koo nablehik, kaadu saytunnos ku Rabbi faylisak salaatah solta waqdi.
- 49.** Kaadu barak tut ku Rabbi saytunnoysaay cutuk derre caba waqdi salat (subci salaatih waktu kinnuk), kaah ab.

أَمْ بُرِيُّدُونَ كَيْدَا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمُكِيدُونَ ﴿٤٣﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٤٤﴾

وَإِنْ بَرَّ وَلَسْقَامَنْ السَّمَاءَ سَاقِطًا يَغُولُ أَسْحَابٌ

مَرْكُومٌ ﴿٤٥﴾

فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يَلْقَوْا بِمَهْمُولَهُ فِيهِ بُصْمَقُونَ ﴿٤٦﴾

يَوْمَ لَا يُعْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٧﴾

وَإِنَّ الَّذِينَ ظَاهَرُوا عَذَابَنَا ذَلِكَ وَلِكَنْ

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٤٨﴾

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ إِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَيِّخْ بِحَمْدِ

رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٩﴾

وَمِنَ الْأَعْلَىٰ فَسَيِّحْهُ وَإِذْنَنَجُومٍ ﴿٥٠﴾

SUURAT ANNAJMI

Makkal Obte, 62 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli cutuktal xiibite korah qellita waqdi.
2. Sin kataysa (Nabii kinnuk) cakki gitak hoxeweek awqe weemil.
3. Kaadu nafsi fayxih yaabe waamal.
4. Qhuraan kee cadiis rikeek tanim hinna, Yalli isi farmoya Nabii Mucammadal ﷺ oobise wacyi akke waytek.
5. Gibdi cayla-li (jibriil kinnuk) Qhuraan kaa barse.
6. Usuk (jibriil kinnuk) meqe weeloo kee qande li, edde luk Yalli kaa edde gineh yan weelot massowu iyye.
7. Usuk ayró mawqa le kabuk fayya iyya aracal anuk.
8. Tohuk lakal jibriil Nabii Mucammadal ﷺ xayyooweeh, hangoggu (Qongoggu) kaal iyyeh nabam kaal xayyoowe.
9. Tokkel gassê namma exxah gideh kaak gacca iyye xaynah, hinnay wohuk kaat xayyooweh.
10. Edde luk Yalli isi naqasu Nabii Mucammadal ﷺ wacyi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى ۝

مَاضِلَّ صَاحِبُكُو وَمَاغُوَى ۝

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۝

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ۝

عََمَّهُ، شَدِيدُ الْغَوَى ۝

ذُورَةٌ فَاسْتَوَى ۝

وَهُوَ بِالْأُفْلِ الْأَعْلَى ۝

ثُمَّ دَنَادَدَلَ ۝

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوَّلَادَنَى ۝

فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى ۝

oobise, woh jibriil gitak oobise
wacyi kinni.

11. Nabii Mucammad ﷺ sorkocobbaxi madirabboysinna kay inti tulem.

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١١﴾

12. Ta korosey Nabii Mucammad ﷺ dirabbossaanaah, kaa giddiytaanaa isi Rabbih Aayootak yableh yaniimil.

أَفَتَمْرُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾

13. Nummah Yalli xiibiteh, Nabii Mucammad ﷺ jibriil malaykatti weeloy Yalli kaa edde ginet anuk nammay haytoh adda kaa yubleemil.

وَلَقَدْ رَأَىٰ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾

14. Idyâ kusray malcin haytô Qaraanal tanih garil.

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُتَّهَىٰ ﴿١٤﴾

15. Tet garil orbeynâ Jannat deqsita jannat yan.

عِنْدَ هَاجَنَةَ الْمَاوِيَّةِ ﴿١٥﴾

16. Kusra Yallih noorik tet buultah tanim tet buulta waqdi kaa yubleh.

إِذْنَغَنَّى السِّدَرَةَ مَا يَغْشِي ﴿١٦﴾

17. Nabii Muccammad ﷺ mabla madaggaawinnaay, caddok matatrinna woo waqdi.

مَا زَانَ أَبْصَرًا وَمَا طَعَنَ ﴿١٧﴾

18. Nummah Yalli xiibiteh Nabii Mucammad ﷺ israa kee miqraaj bar isi Rabbih astootik kaxxa astooti yubleemil.

لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ إِيمَانِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ﴿١٨﴾

19. Neh warisay ta korosey laat kee Quzza deqsita namma numtinwellu.

أَفَرَيْتُمُ اللَّهَ وَالْعَزَّىٰ ﴿١٩﴾

20. Kaadu manaatay kalah sidoc haak taqbudeeni.

وَمَنْذُوَةَ الْقَاتِلَةِ الْأُخْرَىٰ ﴿٢٠﴾

21. Isin lab xaylo sinnih teexegeenih haysittaanaah, Yallah sinnih

أَلْكُفَّالَذِكْرُ لَكَ الْأَنْتَ ﴿٢١﴾

faxewaytan say xayló teexegeeniih
haytaanaa?

22. Toysa toh dulmi mekla kinni.
23. Korosey tama yallittey isin taqbudeeni tu hinna, cagalalh migooqay sin kee sin abbotti yallitteh muggaqsitte akke waytek, Yalli hebeltô sumaq kah moobisinna isin tet taqbudeenimih, ta koros dareemuu kee ken nafsi kicnim akke waytek kataataanam malon, nummah Yallih Nabiih arrabat ken Rabbik tирто keenih temeeteh.
24. Hinnak seehadayti faxinnaanim maay le? (mali)
25. Toysa Yalli le akeeraa kee addunyah amri.
26. Kaadu Qaranwal malaykak maggo malaykay shafaaqatta (cató) kak tuxiqe sinni tan, Yalli idini keenih yeceek lakal akke waytek isih kah faxaah, kicna marah.
27. Digga luk akeeral aamine waa mari malayka say marih migaaqal muggaaqisa.
28. Usun iyyaanamak hebeltoh ixxigah loonum malon, akkalaksa katayaanam malon, digga luk akkal cakkik tu maxiqaay, cakki aracat magaca inkinnah.
29. Toysa Nabiyow Ni kassitik (Qhuraanak) waaliyeh derre cabeeh addunya manok sah tu-faxewaa marat derre cab.

٦٩ ﴿ تَلْكَ إِذَا قِسْمَةً ضَيْرَنِي ﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُهُا أَنْتُ وَأَنَا كُوْمَآ
أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَنٍ إِنْ يَتَبَعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءُهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ

الْهَدَىٰ ﴿ ٦٩ ﴾

٤٤ ﴿ أَمْ لِلْأَنْسَنِ مَا تَمَنَّىٰ ﴾

فِلَّهُمَّ إِنَّ الْأُخْرَةَ وَالْأُولَىٰ ﴿ ٤٥ ﴾

*وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُقْنِي
شَفَعَتْهُ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ﴿ ٤٦ ﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونَ
الْمَلِكَكَهْ تَسْمِيهُ الْأَنْبَىٰ ﴿ ٤٧ ﴾

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَبَعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ
الظَّنَّ لَا يُعْلِمُنِي مَنْ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿ ٤٨ ﴾

فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَا يُرِيدُ إِلَّا
الْحِجَّةَ الْدُّنْيَا ﴿ ٤٩ ﴾

- 30.** Toh keenik ixxigak gufti, diggah nabiyow ku Rabbi usuk isi gitak makkoot marat sinaamak ixxigah yaysi kinni, kaadu usuk tirri iyye marat sinaamak ixxigah aysuk raaqa.
- 31.** Qaranwal tanim kee baaxol tanim inkil Yalli le, umam abe mara giral galatuh (digaaluh) kaadu meqem abe mara jannatal galatuh.
- 32.** Usun kaxxa dambittee kee umaaneenak yaxxeere mara qunxa dambitte akke waytek, diggah Nabiyow ku Rabbik dambi cabti farakka le kaal gace marah, usuk ixxigah sin caalootat siinik yaysi, sin abba aadam baaxok gine waqdi, kaadu isin sin inaanish bagut qellitak sugten waqdi, toysa sinni nafsi ma saytunnoysina tet faylissaanamal, usuk ixxigah yaysi kinni isi naqoosak isik meesita marat.
- 33.** Tokkel Yoh warisey Nabiyow iimaan kee Yallih taaqatat derre cabe num?
- 34.** Kaadu isi maaluk dagom baxa yeceeh, tohuk lakal cillaaleh mattaccoo yeysede num.
- 35.** Qellitteemih ixxiga kay xaql maay tan usuk intih abaluk, kay gabat tanim tamurruqu waytaamah, edde luk usuk woh intih maay yable? (mayabla).
- 36.** Hinnak Nabii Muusal oobe tawraat kitaabal tanim kaah mawarsinnoonuu?

ذَلِكَ مَبْعَثُهُمْ مِنَ الْعُلَمَاءِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ أَهْتَدَى

وَإِلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْفَلُواْ بِمَا عَمِلُواْ وَيَقْرِئِ الَّذِينَ أَحْسَلُواْ بِالْخُسْنَى

الَّذِينَ يَجْتَبِيُونَ كَبِيرُ الْإِلَاهُ وَالْفَوَاحِشُ إِلَّا لِلَّهِمَّ إِنَّ رَبَّكَ وَاسْعَ الْمَغْفِرَةَ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذَا نَشَرْتُكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذَا نَمَّأْجَنَّتُهُ فِي بُطُونِ أَمَّهَاتِكُمْ فَلَا تَرُكُونَ أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ أَنْتُمْ

أَنْتَنَّ

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّ

وَأَعْظَلَنِي قَلِيلًا وَأَكَدَّهُ

أَعْنَدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ أَعْلَمُ

أَمَّمَ يُبَشِّرُ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى

37. Kaadu Nabii Ibraahimiy Yalli kaa elle amrisem duuduseeh gudduyseh kitoobah addal tanim kaah mawarsinnoonuu?
38. Dambi le nafsi aka nafsih dambi mayakkuqaay kaa kah makataataana.
39. Kaadu seehadayti taamiteemik kalihim aalle waam galtok.
40. Kaadu diggah, kay taama sarrah ambulluyele akeeral.
41. Tohuk lakal usuk galtimele dudda le galtoh abba hee taamal.
42. Kaadu diggah, Nabiyow ginô gacim ku Rabbit yaadee Qhiyaamah ayro.
43. Kaadu diggah, Yalli usuk isih faxa mara yaysuuleh isih faxa mara weeqisah.
44. Kaadu diggah, Yalli usuk Qidaah yaynuwweeh.
45. Kaadu diggah, Yalli usuk kulliimik namma Qaynat gine labim kee sayiimih anuk.
46. Daacoysi tiffa, maxaxat caxitta waqdi.
47. Kaadu diggah, aka ginoh ken ginaah ken gacsam Yallal tan rabeeniik lakal Qhiyaamah ayró.
48. Kaadu diggah, Yalli usuk isih faxa mara maalut gaddalisaah, ken edde leedisah.
49. Kaadu diggah, Yalli usuk shiqra deqsita cutuktih Rabbi. (woh

وَإِنَّ رَهِيمَ الَّذِي وَقَى ﴿٣﴾

الْأَتَرْزُ وَالْإِرْدَةُ وَرَرُّ أَخْرَى ﴿٤﴾

وَأَنَّ لَيْسَ لِلْإِنْسَنِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٥﴾

وَأَنَّ سَعْيَهُ مُسَوْقَ يُرْكَى ﴿٦﴾

ثُمَّ يُحْرَلُهُ الْجَنَّةُ الْأَكْوَافُ ﴿٧﴾

وَأَنَّ إِلَى رِبِّكَ الْمُسْتَهْى ﴿٨﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَصْحَاحُكَ وَأَنْكِى ﴿٩﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿١٠﴾

وَأَنَّهُ خَلَقَ الْأَزْوَاجَينَ الْذَّكَرَ وَالْأُنْثَى ﴿١١﴾

مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْيِى ﴿١٢﴾

وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّسَاءُ الْأُخْرَى ﴿١٣﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَى وَأَقْنَى ﴿١٤﴾

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الْسِّعَى ﴿١٥﴾

qarabak marak teyni aqbudak sug
cutukta)

- 50.** Kaadu diggah, Yalli usuk bayseh
naharsi Qaad (usun Nabii Huud
meela kinnuk).

- 51.** Kaadu Yalli Nabii Saalic maray
Samuud deqsita bayseeh num
keenik macabinna.

وَإِنَّهُ وَأَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾

وَشَمُودًا فَمَا أَبْقَيَ ﴿٥١﴾

- 52.** Kaadu Yalli Nabii Nuuc mara Qaad
kee Samuuduk naharat finqise,
diggah usun dulmii kee caddok
taturuh lafit luk sugen keenik lakal
yemeete marak.

وَقَوْمَ نُوحَ مِنْ قَبْلٍ إِنَّهُمْ كَانُواْ هُمْ أَظَلَمُ
وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾

- 53.** Kaadu Yalli Nabii Luut marih
magaalooli Nabii Luut maral deerik
afah korse.

وَالْمُؤْنَفَكَةُ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾

- 54.** Edde luk tet buultem tet buulteh
xeet digaalak. (woh Qaraanak
keenil oobe xeeti kinnuk).

فَعَشَّلَهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾

- 55.** Toysa seehadaytow anni
niqmatiteey, isi Rabbik edde agay
waa gittam. (geyyi wayittam).

فِي أَيِّ الَّاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾

- 56.** A meesiise usuk Nabii
Mucammaday ﷺ kaak
naharsi ambiyay sinni mara
meesiisak temeetek numuk teyna
kinni.

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾

- 57.** Qhiyaamay xayyoowa deqsitta
xayyowteh.

أَرَفَتُ الْأَرْفَةُ ﴿٥٧﴾

- 58.** Too waqdi Yallak sa is edde
tamaate wakti taaxigem matanaay
tet gutuqtam matan.

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾

- 59.** Ta korosey Qajjibsittaanam
(cakkumsuttaanam) ta Qhuraanaa?

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾

وَتَضَعُّكُنَّ وَلَا يَبْتَكُونَ ﴿٦﴾

وَأَنْشُرُ سَمِيْدُونَ ﴿٦١﴾

فَأَسْجُدُهُ وَأَلَّهُ وَاعْبُدُهُ ﴿٦٢﴾

- 60.** Kaadu anqasah kaal tasuuleeniih,
usuk sin akak meesiisaamih
conxoh maweqtaanaa?
- 61.** Isin deedalat gabxitak kaat derre
cabtan.
- 62.** Toysa Yallah kummaataay, qibaada
dubuk kaah caglisa.

SUURAT AL-QHAMAR

Makkal Obte, 55 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Qhiyaama xayyowteeh, alsá faqitteeh, namma ikkel gacte.
2. Kaadu koros Nabii numma tascasse asta table waqdi iimaanat derre cabtaah, ah aggiriqee waa baaba iyyan.
3. Kaadu Nabii dirabboyseeniih, sinni kalbi fayxi kataaten, ummaan amri umaané takkay maqaané takkay le maral dabqa Qhiyaamah ayró.
4. Kaadu nummah ta korosuh keenik duma sinni farmoytit dirabboyse marat tekkeemih xaagittek sahii kee waasó edde tanim keenih temeeteh.
5. Ama keenih yemeete Qhuraanat kaxxa cikmatay dudda leeh gufti taafee edde tan.tokkel meesisso maca xiqtaa, Yallat derre cabeeh, farmoytit dirabboyse marah?
6. Toysa Nabiyow derre keenit cab, keenih qambal israafil deqsita malaykatti seeca ayró baantat waagaleeh hagga leemih fan. (cisab booxá kinnuk).
7. Ken intiita rammit luk magooqak yawqen fixiixe qanaytih innah gacak fixix gibdah.
8. Usun sissikuk seeceynâ fanah gixaanaah, koroositeh yan mari tah gibdi ayró iyya.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَفَرَأَيْتَ أَلْسَانَهُ وَلَشَقَّ الْقَمَرِ ﴿١﴾

وَإِنْ يَرَوْا إِيمَانَهُ عَرِضُوا وَيَغْوِيُونَ سَاحِرًا مُّسْتَمِرًا ﴿٢﴾

وَكَذَبُوا وَأَتَبْعَدُوا هُوَ آهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِّنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُرْدَجٌ ﴿٤﴾

حِكْمَةٌ بِلِغَةٍ فَمَا قُنِعَ النُّذُرُ ﴿٥﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ اللَّادُعَ إِلَى شَيْءٍ وَلَا يُنْكِرُ ﴿٦﴾

خَسِئًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانُوكُمْ
جَرَادٌ مُّتَسَرِّرٌ ﴿٧﴾

مُهْطَعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكُفَّارُونَ هَذَا يَوْمٌ
عَسِيرٌ ﴿٨﴾

9. Dirabbosseh nabiyow ku meelak naharat Nabii Nuuc meela, usun dirabboyseenim ni naqsu Nuucu kaadu cabuli kaak iyyeenih kaa sahteenih kaa xiiriyeenih.
10. Edde luk isi Rabbi kallaceh: Nabii Nuuc, diggah anu kak yeysen num kinniyok yoo cat axcuk.
11. Edde luk dooqa kaak oggolleeh, qaran afoofi keenil fakneh maggo leey tanfxxuket.
12. Kaadu baaxó tanfuxxuke daroorih keenil qanxisneeh, qaran kee baaxó lee tongooroweh ken finqay nummah Yalli keenilmekleh yanih.
13. Kaadu kaa nukkuqeh lucwaa kee bisaamirit xakben doynikit.
14. Is ni dacayrit gexxa, toh kah abnem Nabii Nuucuh qokoluuy, koroosite marah digaalá takku.
15. Kaadu nummah Yalli xiibiteh Nabii Nuuc kee kay marih maaqentat Yallah dudda tascassee astay kas elle geyaannah tet cabneemil nuucul ciggiila marah. Tohul kassita maray qakkaloowah iyya maay yan?
16. Toysa mannak tenee yi digaalaa kee Yi meesisso koroosite marah?
17. Kaadu nummah, Qhuraan kassiisih xabbacosnehik, tohul kaskassoowaah qakkaloowa mari maay yan?
18. Qaad deqsita mari sinni Nabii Huud dirabboyseeh, wohul ken digaallehik, mannak tenee yi digaalaa kee yi meesisso?

*كَذَّبَ قَاتِلَهُمْ قَوْمٌ نُوحٌ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا
مَجْمُونٌ وَأَدْجَرَ ﴿١﴾

فَدَعَاهُمْ رَبُّهُمْ أَلَّا يَمْلُوُبُ فَأَنْتَصَرَ ﴿٦﴾

فَفَتَحْنَا لَهُمْ أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَا مَهِمْرَ ﴿١١﴾

وَفَجَرْنَا الْأَرْضَ عَيْنُوكُمْ فَالْتَّقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرِ
قَدْ قُدْرَ ﴿١٢﴾

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجَ وَدُسِرَ ﴿١٣﴾

تَجْزِي بِأَغْيُنَاتِ حِرَاءَ لِمَنْ كَانَ فِي هَرَّ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا إِيَّاهُ فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرِ ﴿١٥﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيَ وَنُذُرِ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْفُرْعَانَ لِلَّذِكْرِ فَهَلْ مِنْ مُذَكَّرِ ﴿١٧﴾

كَذَّبَ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِيَ وَنُذُرِ ﴿١٨﴾

- 19.** Diggah, nanu keenil rubneh kaxxa caacayay kaxxa xabca le baytii kee umaané edde amurruqe wayta ayrót.
- 20.** Usuk sinam laaracak hadiffi haah gomboh ken qida, usun laqibak tewqe tamiirah (nakilih) inna luk raaqan.
- 21.** Toysa mannak tenee yi digaalaa kee yi meesisso?
- 22.** Kaadu nummah, Qhuraan kassiisih xabbacosnehik, tohul kaskassoowaah qakkaloowa mari maay yan?
- 23.** Samuud deqsita mari sinni Nabii Saalic dirabboyeseeniih, wohul farmoytit inkih dirabboye mara yekken.
- 24.** Tokkel nek numuk teynah yan inki seehadaytu kataynaa iyyen? Diggah, nanu toysa makoo (maxqawit) kee cabut nan.
- 25.** Nek fanaak wacyi kaal oobaa? aleey, takkem hinna usuk dirabli kaxxiina li iyyen.
- 26.** Beera digaala keenil obta waqdi aaxige lon addunyaa kee akeeral dirabli kaxxiina li kinni mara. (saalic kinnik ken kinnim).
- 27.** Diggah, nanu usun esseren Alá xaxxaqak tet ayyaqennooh keenih ruubenco mokkoroh, toysa digaala keenil obtam qambaalaay, ken adal isbir.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِحَامَ حَصَرَ فِي يَوْمٍ مُّخْبِسٍ
مُّسْتَمِرٍ ﴿١٩﴾

تَنْزَعُ النَّاسُ كَانَهُمْ أَجَاءُوكُمْ مُّنْقَعِرِينَ ﴿٢٠﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٢١﴾

وَلَقَدْ يَسَرْنَا الْقُرْآنَ لِلِّذِكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ ﴿٢٢﴾

كَذَبَتْ تَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾

فَقَالُوا إِنَّا بَشَرٌ مِّنَ الْأَنْθَيْرُ إِنَّا إِذَا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ ﴿٢٤﴾

أَلْقَى اللَّذُكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِ نَابِلَ هُوَ كَذَابٌ أَشَرٌ ﴿٢٥﴾

سَيَعْمَلُونَ عَذَابًا مِّنَ الْكَذَابِ أَلْأَشَرِ ﴿٢٦﴾

إِنَّا مُرْسِلُونَ إِنَّا قَاتِلُونَ فَتَنَّاهُ لَهُمْ فَارْتَقَبُهُمْ
وَأَصْطَلِبُهُمْ ﴿٢٧﴾

- 28.** Kaadu Nabii Saalicow ku marah keenih waris diggah, lee ken kee Alâ fanal kurrumtaah, mariiy ayro keenik yaaqubeeh, kulli arakil le num geytimam.
- 29.** Tokkel Sinni kataysah seeceenih Alá qidimih, edde luk usuk alá xabbaheeh qideh.
- 30.** Wohul anu ken digaalehik Yi digaalaa kee Yi meesissso mannak teneeh?
- 31.** Diggah Nanu jibriil keenil rubneeh, inki adda keenit xongoleeh inkih rabeenih, edde luk usun gaso li dagiiree kee bocoy buluulunteh inna yekken.
- 32.** Kaadu nummah, Qhuraan kassiisih xabbacosnehik, tohul kaskassoowaah qakkaloowa mari maay yan?
- 33.** Nabii Luut mari sinni Nabii luut meesissoosa dirabboyseeniih, wohul farmoytit inkih dirabboye se mara yekken.
- 34.** Diggah, Nanu xeet keenil rubne digaalah, Nabii Luut buxah mari (kaa kataate mara kinnuk) koh raaquh, nanu ken naggosneh woo digaalak maaci bar.
- 35.** Ama asallam Ni xaquk yan niqmata, Tonnal galatna nee faatite mara.
- 36.** kaadu nummah Nabii Luut Ni digaalay gibdil ken meesiiseeh, woo meesissoosat shakkiteeniih kaa dirabboyseenih.

وَيَنْهَا مِنَ الْمَاءِ قِسْمَةً بِذِكْرِ كُلِّ شَرِبٍ مُّفَتَّضٍ^(٢٨)

فَنَادَوْ أَصَاحِبَ الْجَمْعِ فَعَاطُوهُ فَعَرَّ^(٢٩)

فَلَمَّا كَانَ عَذَابِيَ وَنَدِرٌ^(٣٠)

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صِيَحَّةً وَحْدَةً فَكَانُوا^(٣١)

كَهْشِيمُ الْمُتَحَظِّرِ^(٣٢)

وَلَقَدْ يَسَرَّنَا الْقُرْآنُ لِلَّذِيْكَ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ^(٣٣)

كَذَّبَ قَوْمٌ لُّوطٌ بِالنُّدُرِ^(٣٤)

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا لَوْلَى
بَحْثِيهِمْ بِسَحَرٍ^(٣٥)

يَعْمَمَ مِنْ عَنْدِنَا كَذَلِكَ بَخْزِي مَنْ شَكَرَ^(٣٦)

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ طَشْتَافَمَارِقًا بِالنُّدُرِ^(٣٧)

- 37.** Kaadu nummah Kay qibina kaa essereenih umaane edde faxoonuh, edde luk intiita ken waysisneeh, Yi digaalaa kee Yi meesisso tamannak tammoysa keenik inne.
- 38.** Kaadu nummah dabaqta digaalay salalta maaca keenil maacisse.
- 39.** Yalli yi digaalaa kee meesisso tammoysa keenik iyye.
- 40.** Kaadu nummah, Qhuraan kassiish xabbacosnehik, tohul kaskassoowaah qakkaloowa mari maay yan?
- 41.** Kaadu nummah firqawni marah ni meesissoosa temeeteh.
- 42.** Ni astooti inkih dirabboyseeniih, maysoliyy, duddalih yanih digaalah ken digaalle.
- 43.** Qhureyshey sin koros maay tayse, woo korosuy siinik duma sugtey finqisnek, hinnak yallih digaalak amaan (saay) maay liton ambiyal obte kitoobah addal?
- 44.** Hinnak makki koros nanu buttay sitta geytey mayso le kinnino ittaa?
- 45.** Makki korosih butta buksumeleeh bukah derre cabe le.
- 46.** Wonna hinnay xagni keenik Qhiyaamah ayró, Kaadu Qhiyaamah ayró gibdiih, qeero le. (makeeko-le).
- 47.** Diggah umeynit addunyal cakkik badit kee hoxat yaniiniyh, akeeral habug itta girah addal yanin.

وَلَقَدْ رَأَوْدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَكَطَمَسْتَأْعِينَهُمْ
فَدُوْقُوا عَذَابِي وَنُدُرِ
﴿٢٨﴾

وَلَقَدْ صَبَّهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌ
﴿٢٩﴾

فَدُوْقُوا عَذَابِي وَنُدُرِ
﴿٣٠﴾

وَلَقَدْ يَسَرَّا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ
﴿٣١﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ قَرْآنًا مُّنْذَرٌ
﴿٣٢﴾

كَبَوْأَنَا يَأْتِنَا كُلَّهَا فَلَخَنَهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ
مُّقْتَدِرٍ
﴿٣٣﴾

أَكُفَّارُكُلُّ خَيْرٍ مِّنْ أُولَئِكُلُّ أَمْ لَكُلُّ كُبَرَاءَةٍ فِي
الرُّتْبَرِ
﴿٣٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ هَنُّ جَمِيعٌ مُّنْتَصِرٌ
﴿٣٥﴾

سَيِّهِمْ أَجْمَعٌ وَيُؤْلُونَ الْدُّبُرِ
﴿٣٦﴾

بِلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَهَى وَأَمْرٌ
﴿٣٧﴾

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ
﴿٣٨﴾

- 48.** Girah addal ken foocitteh
hiringsimoonuwaan ayró, saqhar
deqsitta girah digaalay gibdi
tammoysa keenik iyyan.
- 49.** Diggah nanu ummaanim le caddol
mekelleh ginne.
- 50.** Kaadu nanu tu abnam fannek ni
amri kalah tu hinna, inki qangara
akke waytek, woh tik iyyaanamih
qangara kinni, wohim edde takke,
sissikaaneh inti ramaccah innah.
- 51.** Kaadu nummah siinik duma
warrayte ummattak koroosannuh
sin innah tan koros bayisneh,
Toysa keenit tekke digaalat kas
kassooowaah, kassita mari maay
yan?
- 52.** Kaadu ummaanimiy usun abba
heeni kitoobah addal tan kutbeh.
(malayka tuktubeh tan kitooba
kinnuk).
- 53.** Ummaan iimik qunxaah nabaamay
tikki itta lowcal macfuuzul kutbeh
tan.
- 54.** Diggah Yallak meesita mari
jannoottaa kee weeqayitteh addal
yan Qhiyaamah ayró.
- 55.** Usun nummâ madabay elle
daffyeaanay satta elle iyyaanal
yanin, woh dudda leeh kaxxa reeda
le Yallih xaqu kinni.

يَوْمَ يُسْجَنُونَ فِي الْتَّارِىَلَ وَجْهُهُمْ دُوقُوا
مَسَنْ سَقَرَ

إِنَّ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

وَمَا أَمْرَنَا إِلَّا وَحْدَةٌ كَلِمَاتٍ يَأْلَمُ بِالْبَصَرِ

وَلَقَدْ أَهْلَكَنَا آشِيَاءٌ كَثِيرٌ فَهَلْ مِنْ
مُذَكَّرٍ

وَكُلُّ شَيْءٍ قَعَدُوا فِي الْزُّبُرِ

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَنَهَرٍ

فِي مَقْعَدٍ صَدِيقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ

SUURAT ARRACMAAN

Makkal Obte, 78 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yallay fulte Racmatta le.
2. isi naqoosak isih faxe mara
Qhuraan barse.
3. Usuk seehadaytu gine.
4. isih faxam baxxaqqa hayuh yab
kaa barse.
5. Ayróo kee alsá sittal ciggiiłak
yimixxige cisaabay diggi iyyal
gexxa.
6. Kaadu cutuk kee coox isi Rabbi
taaxigeeh, kaah kummatta. (sujuud
kaah abta)
7. Kaadu qaran baaxóh amol fayya
heeh baaxól qadliy isi naqoosa kah
amrisa hee.
8. Miidaanat caddok tatre
waytaanaah, tu kah miidaanissen
mara gane waytaanâ gideh.
9. Kaadu miidaan qadlil (massal)
soolisaay, miidaan madaggoysina
(madaacisina) sinaamak.
10. Kaadu Yalli baaxó ginóh tet fidise.
11. Teetil caxâ mixuu kee curra addak
kak tawqe faan le tamiira (nakili)
tan.
12. Kaadu amboy qagura lee kee suruy
meqe coox teetil yan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ

عَلَيْهِ الْفَرَاءُ وَانَّ

حَكَّا لِإِنْسَنَ

عَلَمَهُ الْبَيَانَ

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانٌ

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ سَجْدَانٌ

وَالسَّمَاءُ رَفِعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

أَنْتَعْقَلُ فِي الْمِيزَانِ

وَأَقْيَمُوا الْوَزْنَ بِالْقَسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا

الْمِيزَانَ

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا الْأَنَامُ

فِيهَا كَهْوَةٌ وَتَحْلُلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ

وَلَهُبٌ دُوَّلَصِيفٌ وَالرَّحَانُ

13. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
14. Yalli seehadaytu (aadam) gineh kafnaanah kanniy itta kallay alayseenih inna lek.
15. Kaadu jinni girah uray hadiidigak (ibliis) gine.
16. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
17. Yalli usuk ayró kak tawqe namma kabih Rabbiiy, ayró kak korta namma kabih Rabbi cagay kee gilalah.
18. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
19. Yalli namma baday tii kak coboy lee kee, tii kak qasbo le yesgelleeh sittat yangoorowen.
20. Ken nammayih fanat reebuy sittat kak tatre waana yan.
21. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
22. Ken nammayak luul kee marjaan yawqe Yallih duddal.
23. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
24. Kaadu Yalli qaleelah inna le kaxxa dawaanikiy badal gexa le sinam tu xiqih.

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبُّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿١٣﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَلْفَخَارٍ ﴿١٤﴾

وَخَلَقَ الْجِنَانَ مِنْ مَارِجٍ مِنْ شَارِ ﴿١٥﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبُّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿١٦﴾

رَبُّ الْمُسَرِّقِينَ وَرَبُّ الْمُغَرِّبِينَ ﴿١٧﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبُّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿١٨﴾

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَأْتِيَنَ ﴿١٩﴾

بِيَهُمَا تَرْجِعُ لَآيَيْغِيَانِ ﴿٢٠﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبُّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٢١﴾

يَخْرُجُ مِنْهُمَا الْقُلُوْبُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبُّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٢٣﴾

وَلَهُ الْجَوْكَارُ الْمُنْشَاعُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ ﴿٢٤﴾

فِي أَيِّهَا الَّذِي رَبَّكُمْ أَنْكَذَ بَانٍ ﴿٤٥﴾

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٤٦﴾

وَيَقِنَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٤٧﴾

فِي أَيِّهَا الَّذِي رَبَّكُمْ أَنْكَذَ بَانٍ ﴿٤٨﴾

يَسْأَلُهُ مَنِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي

شَنِينٍ ﴿٤٩﴾

فِي أَيِّهَا الَّذِي رَبَّكُمْ أَنْكَذَ بَانٍ ﴿٥٠﴾

سَنَقْرُعُ لَكُوئِيْهَ الشَّقَالَانِ ﴿٥١﴾

فِي أَيِّهَا الَّذِي رَبَّكُمْ أَنْكَذَ بَانٍ ﴿٥٢﴾

يَمْعَشُرُ الْجِنُّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَسْتَعْفُهُمْ أَنْ

تَنْدُو مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

فَأَنْدُو لَا تَنْدُونَ إِلَيْسَلَكِنِ ﴿٥٣﴾

فِي أَيِّهَا الَّذِي رَبَّكُمْ أَنْكَذَ بَانٍ ﴿٥٤﴾

25. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
26. Ginók baaxô bagul ennittam inkih baytaah,
27. Ku Rabbiy nabna leeh massakaxxa le raaqa.
28. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
29. Qaranwaa kee baaxól tanim faxxa haytam kaa esserta, kulli ayro usuk abaamat yan. (fayyaheek, rammaheek, yuynuwweek, qidek.....).
30. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
31. Sin cisaabâ fanah afkunenno abba hayteenimil sin galatnuh a qilsî namma buxay. (seehadaa kee jinni kinnuk).
32. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
33. Jinnii kee seehada buttay, Yallih amrik tawqueenim duddeenik, qaranwâ deraafee kee baaxô deraafek eweqa. Tawqueenim ma duddan kaxxa maqaraay, (kuwwataay) Yallih fayxi edde tanih akke waytek.
34. Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinih yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?

- 35.** Toysa seehadaa kee ginnow girak uraa kee diyaayisen nacaas Siinil rubsumele (siinil Qulelon), tokkel wohuk sitta ma cattaana.
- 36.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niq mataay?
- 37.** Qaran qanxixaah qisih admisen qasa faleh (adintá) inna le qoborta yakke waqdi, (qhiyaamah ayró kinnuk).
- 38.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niq mataay?
- 39.** Too ayró aben dambik seehadah umeynit messerimaay, jinni umeynit messerima.
- 40.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niq mataay?
- 41.** Woo ayró umeynit sinni astootil tamixxigimeeh, malayka amok gonboobaa kee ibak dadoobal (xibiiqal) xabba ken haytaah, girat ken qambissa.
- 42.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niq mataay?
- 43.** Tah jahannam giray umeynit addunyal dirabboysak sugte kinni Keenik iyyaanah.
- 44.** Tet fan kee niqna kak caddok taturte leeh fanat meekitan digaalah.

يُرَسِّلُ عَنِّيْكُمَا شَوَاظٌ مِّنْ نَارٍ وَّنُحَاسٌ فَلَا
تَنَصَّرَ إِنَّ

فِيَأَيِّهِ الَّذِيْ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٦﴾

فَإِذَا أَنْشَقَتِ الْسَّمَاءُ كَعَاتَ وَرَدَةً
كَالَّذِيْهَا

فِيَأَيِّهِ الَّذِيْ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾

فِيَوْمٍ مِّنْ لَّا يُسْكِلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْ وَلَا جَانِ ﴿٢٩﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِيْ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾

يَعْرُفُ الْمُجْرُومُونَ يُسِيمَهُمْ فِيؤْخَذُ
بِالْتَّوْصِي وَالْأَقْدَامِ

فِيَأَيِّهِ الَّذِيْ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣١﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرُومُونَ ﴿٣٢﴾

يَطْوُفُونَ بِيَنَّهَا وَبِيَنَ حَمِيمٍ إِنَّ

- 45.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?
- 46.** Sinni Rabbih foocih soolok meesite
mari, namma jannat le.
- 47.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?
- 48.** Caxâ mixuu kee mexexu le luud le
namma jannata.
- 49.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?
- 50.** Ama namma jannatih addal gexxa
namma dara tan.
- 51.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?
- 52.** Ken nammayih addal ummaan
caxâ mixuk namma qaynat yan.
- 53.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?
- 54.** Yallih foocih soolok meesite mari
ama namma jannatal ruffu iyyan,
fidooday adda kak gibdi cariirk
kibuk tanil cusulah anuk namma
jannatih mexexih mafaala keenil
xayih.
- 55.** Toysa seehadaa kee jinnik sin
Rabbi siinih yecee niqmatittek
dirabbossaanam ma niqmataay?

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٤﴾

وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴿٤٥﴾

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٦﴾

ذَوَاتَآ أَفْنَانِ ﴿٤٧﴾

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٨﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَخْرِيْبَانِ ﴿٤٩﴾

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٠﴾

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَكْهَةِ زَوْجَانِ ﴿٥١﴾

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٢﴾

مُتَّكِّبِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَأَيْهَا مِنْ إِسْتَرَقٍ وَجَحَّ

الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ﴿٥٣﴾

فِيَأَيِّهَا لَاءِرِيْكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٤﴾

- 56.** Woo fidoodal wagitto isi baqoltit yayseede agabi yan, ken baqoltik duma seehada keenil morbinnaay, jinni keenil morbinna fidoh.
- 57.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- 58.** Ta agabi qaxah wirya yaaqhuut kee marjaan innah.
- 59.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- 60.** Addunyal maqaané abe marih galto akeeral jannatak sa macaay?
- 61.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- 62.** Edde yabne namma jannatâ kalah namma jannat yan.
- 63.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- 64.** Ama namma jannat inxixih cuuginih.
- 65.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- 66.** Ken nammayih addal namma daray nabam darittay aggiriqqe wayta tan.
- 67.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?

فِيهِنَّ قَصْرَتُ الظَّرْفُ لَعَلَّهُمْ تَهْنَ إِنْ
قَبَاهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٥٧﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٨﴾

كَانُهُنَّ أَلْيَافُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٩﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٠﴾

هَلْ حَرَاءُ إِلَّا حَسَنٌ إِلَّا حَسَنٌ ﴿٦١﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٢﴾

وَمَنْ دُونِهِمَا جَنَّاتٌ ﴿٦٣﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٤﴾

مُدْهَأَمَّاتَانِ ﴿٦٥﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٦﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٧﴾

فِيَّ إِلَّا إِلَّا رِبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٨﴾

- ٦٨.** Ama namma jannatih addal caxâ mixuu kee tamiiraay (nakilaay), rummaan yan.
- ٦٩.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- ٧٠.** Woo jannootah addal cal meqe agabuy kaxxam qaxmeqe yan.
- ٧١.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- ٧٢.** Woo jannootah addal curral qayniy wagitto isi baqoltit tayseedy, luuluk tan qarwah addal tani elle tan.
- ٧٣.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- ٧٤.** Ken baqoltik duma seehada keenil morbinnaay, jinni keenil morbinna fidoh.
- ٧٥.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- ٧٦.** Anxax makaddid (barkumaamii) kee qaxmeqe fiddiimil cusualah anuk.
- ٧٧.** Toysa seehadaa kee jinnik sin Rabbi siinh yecee niqmatittek dirabbossaanam ma niqmataay?
- ٧٨.** Ku Rabbih migaq saytuniih, kay kayri maggoh, usuk dudda le nabna leeh, kaal yeemene marah mattaccoo leeh, konnaba le.

فِيهِمَا فَكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرَقَّانٌ ﴿٦٨﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتِكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾

فِيهِنَّ حَيَّاتٌ حَسَانٌ ﴿٧٠﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتِكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾

حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتِكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾

لَرْبِطْمِنْهُنْ إِنْسٌ قَبْدُهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٧٤﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتِكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾

مُتَكَبِّرُونَ عَلَى رَوْقٍ حُضْرٍ وَعَنْقَرِيٍّ

حَسَانٌ ﴿٧٦﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتِكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾

تَبَرَّكَ أَسْمُرِيَّكَ ذِي الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

SUURAT AL-WAAQHIQA

Makkal Obte, 96 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Qhiyaama solta waqdi.
2. Woo ayró tet ugut dirabboysa nafsi mayan.
3. Is Yallih qaduwvi girá culaamal ramma haytaah, Yallih kacnoytit jannat culaamal fayya hayta.
4. Baaxó rukkuumiyyah, rukkumta waqdi angoyyi gibdah.
5. Kaadu Qaaleela buluulumiyyah, bululsumta waqdi,
6. Edde bullaaqey hawal fixiixisinte takke.
7. Kaadu a ginoy sidiica gexoh tanin akeeral.
8. Edde luk migdi mara, migdi mari ma maraay ? usun akeeral meqe arac le mara.
9. Kaadu guri mara, guri mari ma maraay? Usun akeeral uma arac le mara.
10. Addunyal maqaane yaakume mari, usun akeeral niqmat yaakume mara kinnon.
11. Woo mari, Yalli isil xayyooyseh yan mara kinnon.
12. Usun naqim deqsitta jannootah addal yanin.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ١

لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبٌ ٢

خَافِقَةً رَّافِعَةً ٣

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجَّا ٤

وَبُسْطَتِ الْجِبَالُ بَسَّا ٥

فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنْبَثِتًا ٦

وَكُشِّمَ أَزْوَاجَ ثَلَاثَةٍ ٧

فَأَصْحَبُ الْمَيْمَنَةَ مَا أَصْحَبُ الْمَيْمَنَةَ ٨

وَأَصْحَبُ الْمَسْعَمَةَ مَا أَصْحَبُ الْمَسْعَمَةَ ٩

وَالسَّيْقُونَ السَّيْقُونَ ١٠

أُولَئِكَ الْمُقْرَرُونَ ١١

فِي جَهَنَّمَ النَّعِيْمِ ١٢

ثُلَّةٌ مِّنْ أَلْأَوَّلِينَ ﴿١﴾

- 13.** Nabii Mucammad ﷺ
ummatak naharsi maraa kee keenik
naharal warrayte ummatittek
maggo mari tet cula.
- 14.** Kaadu Nabii Mucammad ﷺ
ummatak ellecabô
marak dagom tet culta.
- 15.** Dahabat haxxisen (bilisen)
qaraakiyah amol yanin.
- 16.** Usun cusuulah anuk sitta fan
afkanuk tet amol yanin.
- 17.** Idoolitewaah, rabewaa urruy waara
keenit meekita keenih taamitoonuh
(ken kidmatah).
- 18.** Kobboyyaayii kee, ibriikaay,
kaaquunuy gocoy darak kibuk yani
luk.
- 19.** Kay maqubut amó keenik ma
berrissaay, kas keenik edde ma
gexa.
- 20.** Kaadu waara urri keenit meevisa
caxâ mixuk faxaanam dooritan.
- 21.** Kaadu haadâ cadok faxxa haanam
lon.
- 22.** Kaadu curral qayni deqsita agabuy,
- 23.** Taagisen luulih inna le lon.
- 24.** Amah usun addunyal abak sugen
meqe taamah galto kinni.
- 25.** Jannat addal uma yab kee dambi
edde yanim ma yaabban,
- 26.** Mariiy marah keenik aba
salaamaqleh maxco akke waytek.

وَقَلِيلٌ مِّنْ أَكْثَرِهِنَّ ﴿٤﴾

عَلَى سُرِّ مَوْضِعِهِنَّ ﴿٥﴾

مُتَشَكِّلَةٍ عَلَيْهَا مُتَقَبَّلَاتٍ ﴿٦﴾

يُطْوَفُ عَلَيْهِمْ وَلِدَنٌ مُخْلَدُونَ ﴿٧﴾

بِأَكْوَابٍ وَبَأْرِيقٍ وَكَأْسٍ مِّنْ مَعِينٍ ﴿٨﴾

لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزَفُونَ ﴿٩﴾

وَفِيهَا مَا يَتَحَبَّرُونَ ﴿١٠﴾

وَلَحِيمٌ طَيِّبٌ مَمَّا يَسْتَهِونَ ﴿١١﴾

وَحُورٌ عَيْنٌ ﴿١٢﴾

كَامِشَلٌ لَّوْلُوٌّ أَلْسَكُونُ ﴿١٣﴾

جَرَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَّا وَلَا تَأْتِيهِنَّ ﴿١٥﴾

إِلَّا قِلَّا سَذَّلَكَاسَمَّا ﴿١٦﴾

- 27.** Kaadu migdi mara, migdi mari ma maraay? usun kaxxa arac kee kaxxa galto le mara akeeral.
- 28.** Usun keenaani sinni kusuurul yanin.
- 29.** Kaadu muuz cooxuy xaylo kak exefih tani lon.
- 30.** Kaadu kate wayta iraawol yanin.
- 31.** Kaadu qulluntaah, gexxa leey, aggiriqqe wayta lon.
- 32.** Kaadu maggo caxâ mixuy ambaxewaa,
- 33.** Aggiriqqe sinnihih, waaso sinni lon.
- 34.** Kaadu fidooday fayya le lon qaraakiy bagul.
- 35.** Diggah nanu tayse ginoh ken (jannatti agabu kinnuk) ginne.
- 36.** Edde luk bikir leela ken abne.
- 37.** Usun sinni baqolti kicna agabuy fooduh (waday kinnuk) yani ken abne.
- 38.** Ama agabu migdi marah ginne.
- 39.** Ama niqmoota lem naharsi marak butta,
- 40.** Kaadu ellecabô marak (migdi mara kinnuk) butta.
- 41.** Kaadu guri mara, guri mari ma maraay? usun galtoo kee caalat kak uma mara akeeral.
- 42.** Niqin huuriy jahannam girak yanii kee kaxxa niqna le leeh addat yanin.

وَاصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَنْهَبُ الْيَمِينِ ﴿٢٦﴾

فِي سِدْرٍ تَحْضُورٍ ﴿٢٧﴾

وَطَلَحْ مَنْصُورٍ ﴿٢٨﴾

وَظَلَّ مَمْدُورٍ ﴿٢٩﴾

وَمَاءٌ مَسْكُوبٌ ﴿٣٠﴾

وَفَلَكَهُ كَثِيرٌ ﴿٣١﴾

لَا مَقْطُوعَةٌ وَلَا مَمْوُعَةٌ ﴿٣٢﴾

وَفُرِشَ مَرْفُوعَةٌ ﴿٣٣﴾

إِنَّا لَنَشَأْنَاهُ إِنْشَاءً ﴿٣٤﴾

فَعَلَنَاهُ أَبْكَارًا ﴿٣٥﴾

عُرْبًا أَثْرَارًا ﴿٣٦﴾

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٧﴾

ثُلَّةٌ مِنْ الْأَوْلَيْنَ ﴿٣٨﴾

وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾

وَاصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَنْهَبُ الشِّمَالِ ﴿٤٠﴾

فِي سَمُونٍ وَجَمِيرٍ ﴿٤١﴾

وَظَلِيلٌ مِّنْ يَحْمُورٍ

لَا بَأْرِدُ وَلَا كَرِيمٌ

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتَّفِقُونَ

وَكَانُوا يُصْرُونَ عَلَى الْجُنُاحِ الْعَظِيمِ

وَكَانُوا يَقُولُونَ أَيْدَا مِنَنَا وَكُنْدَرَا وَعَظِلَمَا لَعَنَّا

لَمْ يَعْلُمُونَ

أَوْ أَبْيَأُونَا لَأَكُونَ

فُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالآخِرِينَ

لَمْ جُمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

شَهَادَةٌ إِنَّهَا الصَّالِحُونَ الْمُكْرِهُونَ

لَا كَوْنُونَ مِنْ شَجَرٍ قِنْ زَقْوَمٍ

فَالَّذِي لَوْنَ مِنْهَا الْبَطْوَنَ

فَشَرُونَ عَلَيْهِ مِنْ الْحَمِيمِ

43. Kaadu diyyit inna le qiirih (qeerihi) iraawoy (silaaloy),
44. Xabca sinnihih, mabla kak amqe waytah addat yanin.
45. Woh ken kah geytem diggah, usun wohuk duma addunyal Yallih niqmatat batrite marah sugen.
46. Kaadu kaxxa dambih (koroosannu kinnuk) bagul sugen yatoobeenim niyaate kalah.
47. Kaadu rabneeh, burta nekkeeh, lafoofiy ruma tekke nakke waqdi, diggah nanu ugtennoo? axcuk sugen rabi lakal ugut yaniimih angaddiyyah.
48. Hinnak nee kee nek naharsi abbotti ugutennoo rabneeh, burta nekkeek geeral?
49. Nabiyow Keenik ixxic :diggah naharsi maraay, ellecabô mari Aadam xaylok,
50. Kobxisime le timixxige ayroh (Qhiyaamah ayró kinnuk) uddurul.
51. Wohuk lakal isin diggaluk ahoxa leelah dirab leelay,
52. Nummaak akmetton cooxuk zaqhhuum deqsitta caxak.
53. Edde luk teetik bagitte kibetton qulul gibdah.
54. Edde luk tet bagul niqna kak caddok taturte leey bakar kalewayta aaqubetton.

فَشَرِّبُونَ شَرَبَ الْهَمِيمِ ﴿٥٦﴾

هَذَا زُلْهُمْ تَوْمَرُ الْلَّيْنِ ﴿٥٧﴾

تَحْنُ حَكْلَقَنْكُ فَلَوْلَا نُصَدَّهُنَّ ﴿٥٨﴾

أَفَرَيْتُمْ مَا لَثُمُونَ ﴿٥٩﴾

هَإِنْ شُرُّخَلْقُونَ وَأَمْ تَحْنُ حَلْقَوْنَ ﴿٦٠﴾

تَحْنُ قَدَرَنَا بَيْتَكُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ يَمْسُبُونَ ﴿٦١﴾

عَلَى أَنْ بُنِّدَلْ أَمْشَلَكُ وَنُشَنَّكُ فِي مَا لَآ
تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

وَلَقَدْ عِلْمُشُ اللَّشَاءَ الْأُولَى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٣﴾

أَفَرَيْتُمْ مَا تَحْرُونَ ﴿٦٤﴾

هَإِنْ شُرُّزَعُونَ وَأَمْ تَحْنُ الْزَّرِعُونَ ﴿٦٥﴾

لَوْلَشَاءَ لَجَعَلَتْهُ حُطَلَمَا فَطَلَسُمْ
تَفَكَّهُونَ ﴿٦٦﴾

55. Tokkel isin bakar gibdah maggom tet aaqubetton, kaxxam bakaareh yan gaalay bakar kak kate waah maaqabah.

56. Ama digaalay ken geyte ken qibnaytiinó kinni, galtoh ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk).

57. Seehaday suge waytik nanu sin ginnek Qhiyaamah ayróh madaara manummassaanaa?

58. Yoh warisay sin agabih maxaxat caxxan daacoya.

59. Siini innaa seehadaytuh kaa gintam, hinnak neey kaa gintam?

60. Nanu sin fanal raba mekelleeh, nanu yaffare mara hinnino,

61. sin weeloola korisnaah, aaxige waytan ginoh sin ginnam Qhiyaamah ayró.

62. Nummah Yalli suge waytik naharsi ginoh sin ginem teexegeenih. Edde luk Yalli isi duddal nammey haytoh adda sin gacisuwaam makassittaanaa akorosey.

63. Yoh warisay tabqureenih taniinimik dariyyuy baaxol qiddaana.

64. Isin kaa taysubukeeni innaa, hinnak neey kaa taysubukem baaxok?

65. Fanne nee tekkek a yooboke darqi ruma kaa abak neneeh, sin darqil obtem qajjibsita mara akkuk tenen.

66. Diggah nanu kasaaritneh!

إِنَّا لِمُغَرَّبِينَ ﴿٦٦﴾

67. Tonna hinnay nanu rizqhik baxaysinneh axcuk tenen.

بَلْ نَحْنُ مَخْرُوبُونَ ﴿٦٧﴾

68. Yoh warisay a leey taaqubeenih iyya.

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي شَرَوْنَ ﴿٦٨﴾

69. Isin tet oobisseeni innaa qamburrek baaxol, hinnay neey tet oobissem?

إِنَّمَا أَنْتُمْ تُرْسُمُونَ مِنَ الْمُرْسَنِ إِنَّمَّا نَحْنُ الْمُنْزَلُونَ ﴿٦٩﴾

70. Fanne nee tekkek Qasboh carakak tan lee tet abak nene, Yalla mafaatittaanaa Coboyuk siinh oobiseemil?

لَوْنَشَاءُ جَعَلَنَا أَجَاجًا فَلَوْلَا شَكَرُونَ ﴿٧٠﴾

71. Yoh warisay a giray damaluk qiddaanah iyya?

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُرْوَنَ ﴿٧١﴾

72. Tet caxá, Isin ginteeni innaa hinnak neey tet gintem?

إِنَّمَا أَنْشَأْنَا شَجَرَةً هَاهُنَا إِنَّمَّا نَحْنُ الْمُنْشَأُونَ ﴿٧٢﴾

73. Nanu jahannam girah kassis kee guurô marih tuxxiq tet (addunya gira kinnuk) abne.

نَحْنُ جَعَدْنَاهَا تَذَرْكَةً وَمَتَعَالِمُونَ ﴿٧٣﴾

74. Toysa Nabiyow ku Rabbiy nabay dudda leh migooqaa kee weeloola saytunno.

فَسَيِّدُ بِاسْتِرَيْكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

75. Yalli xiibiteh cutuuka kak korta aroocal ayrô kormak.

* فَلَا أَقِسْمُ بِمَوْقِعِ الْتُّجُورِ ﴿٧٥﴾

76. Ama cutuuka kak korta aroocal abna xiiba, aaxaginnitoonuy is naba xiiba kinni kas le marah.

وَإِنَّهُ لَقَسْمٌ وَلَا تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

77. Diggah, ta Qhuraan Nabii مُصَمَّدٌ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ oobisne, Qhuraanay nabay maqaane maggo kinni.

إِنَّهُ لَقَرْآنٌ كَيْمٌ ﴿٧٧﴾

78. Usuk daccarsime kitaabih addal yan Yallih garil (lowcal macfuuz kinnuk).

فِي كِتَابٍ مَكَوْنِينَ ﴿٧٨﴾

لَآيْمَسْهُ إِلَّا الْمُظَهَّرُونَ ﴿٧١﴾

79. Qhuraan gabah xagtam matan Yalli satunnoyse malayka akke waytek, hinnay Yallat agleyta haanam kee janaabaa kee wadô sinnak saytunnoowe mara akke waytek.
80. A Qhuraanak oobiyyi ginô Rabbi le kabuk yekke.
81. A korosey A Qhuraanaa isin dirabbossaanam?
82. Kaadu Yalli siinh yeceeh yan rizqih (quusih) faatitiyyaa diggaluk isin dirabbossaanaah tangaddeenim?
83. Siinik numuk teyni rooci garoyra yaafe waqdi gacissaanam maay duddan kay xagarah?
84. Isin woo waqdi kay fan wagitak.
85. Nanu siinik kaal xayuk raqna able waytaanakkal.
86. Tokkel Isin abtan taamal cisab kak abe waanaah wohul galtime waa mara tekkeenik.
87. Isin nummat yaaba mara tekkeenik Rooci xagarah gacissaanam maay duddan (woh ma-duddan).
88. A rabe num Yallal xayyoysime marih num yekkek,
89. Toysa farakka le racmataay, ruffu edde iyyam kee naqiim deqsita jannat le akeeral.
90. Rabe num migdi marih num yekkek,
91. Migdi marih num tekkeemih nagaynan lito Kaak iyyaanah.

تَنْزِيلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

أَفَهَذَا الْحَدِيثُ أَنْتُمْ مُّدَهْوَنُونَ ﴿٨١﴾

وَتَجَعَّلُونَ رِزْقَهُمْ أَنْكَرُوكُلْبُونَ ﴿٨٢﴾

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُومَ ﴿٨٣﴾

وَأَنْتُمْ جِنِيدٌ تَظْرُونَ ﴿٨٤﴾

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكُنَّ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾

فَلَوْلَا إِنْ كُشِّمْ عَيْرٌ مَدِينَةً ﴿٨٦﴾

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُشِّمْ صَلَدِيقَةً ﴿٨٧﴾

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ الْمُفَرَّغَيْنَ ﴿٨٨﴾

فَرَحْ رِيَّهَانٌ وَجَنَّتُ عَيْبِرٍ ﴿٨٩﴾

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾

فَسَلَمَ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾

92. Kaadu a-rabe num dirab leelah
hoxa leelah num yekkek,
93. Toysa qibnaytiinoh niqna kak
caddok taturte lee le.
94. Kaadu jaciim deqsitta girâ culim le
galtoh tet digaala tammoysak.
95. Diggah Nabiyow ama kol gabbaqne
yab, nummay asmat le kinniil agay
waaga mali.
96. Toysa Nabiyow ku Rabbiy nabay
dudda leh migooqaa kee weeloola
saytunno.

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ أَصْلَاهُنَّ

فَنَزَّلَ مِنْ حِكْمَةٍ

وَتَعْصِيلَةً حَجَّمِيْر

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ

فَسَيِّدُ بِاسْمِرَيْكَ الْعَظِيْمِ

SUURAT AL-CADIID

Madiinal Obte, 29 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

- Yalla saytunnosseh qaranwah addaay, baaxoh addal tanim, Usuk (Yalli) maysoliy naggaarah yani.
- Yalli qaranwaa kee baaxô mulki-le (reeda-le), usuk yaynuwwheet qidah kaadu Usuk ummaanimil qamal geyto-li (xiqto li).
- Yalli Usuk naharsittuy naharat tu-kak aneewayta kaadu ellecaboytay wadirit tu-kak raaqe wayta, irô raaqaah kaak irô raqtam matan, qellitaah kaak xayuk raqtam matanaay, mablooli kaa matabla, kaadu Usuk ummaanim yaaxigi.
- Yalla kinni gintem qaranwaa kee baaxó licá ayroh addat, wohuk lakat fayya iyyeeh, isi celta massoynah qarshi amol massooweh (kay nabna celta massoynah). baaxot cullu ittaamaay (ambooy, roobuuy....) teetik bukku ittam Yalli Yaaxigeh. kaadu qaraanak obbu ittaamaay kaâ fanah eweqqi ittam yaaxigeh (malaykaa kee kay naqoosah taamak) Kaadu Usuk isi ixxigal siinâ luk yan elle aninnaaniih rikel, kaadu Yalli isin abba haytaanam yabali.
- Qaranwaa kee baaxô mulki-le (reeda-le), ginô caagiida inkîh Yallâ fanah gacta.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ وَالْأَرْضَ هُوَ عَزِيزٌ
الْحَكِيمُ

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحِبُّ وَيُبَيِّنُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيرٌ

هُوَ الْأَوَّلُ وَالآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْمَلُ مَا يَلِجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَ كُلِّ أَنْبَانِ كُلِّ شَيْءٍ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ

6. Yalli bar laqot culsaah, laqó barat culsa, kaadu Usuk isi naqoosah alilwah addat tanim yaaxigi.
7. Yalla kee kay farmoya nummaysa, kaadu acuya amol sin kak hee maalu (ciggiile mara sin kak abe maalu). Siinik Yalla nummayseeh isi maalu Yallih sabbatah yecee marii, kaxxa galto-le.
8. Maca malkittaanaa Yalli inkittu kinnim kah nummayse waytaanam! Yallih farmoyti siinih seecak sinni Rabbi nummassaanâ gidih, wohul Yalli nummah digga-le xagna siinik bee Yalla nummaysa mara tekkeenik.
9. Yalla kinni isi naqsu Nabii Mucammadal ﷺ Qhuraan aayootay baxxaqqa itta oobissam, wohul koroosanni diteetak iimaan noorî fanah sin yayyaaqe gidah. Kaadu diggah Yalli xuaw li nacrur li.
10. Maca sin waassa maalu Yallih gitah taceenimik, Yalli qaranwaa kee baaxô nagra luk, siinik makki fakiyyak naharat maalu yeceeh korosut qeb abba hee mari galtol ma-massoowa, woo mari Yallih garil darajatah nabah, makki fakiyyak lakat Yallih gitah maalu yeceeh korosut qeb abe marak, kaadu Yalli ama namma mara inkih jannatah xagnise, kaadu Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigiiy teetil sin galatele.

يُولِّيْحُ الْيَلَىٰ فِي الْهَمَارِ وَيُولِّيْحُ الْهَمَارِ فِي الْيَلَىٰ وَهُوَ عَلِيمٌ بِدَيْنِ الْأَصْدُورِ ⑤

إِنَّمَا يَأْمُرُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّهُمْ قَوْمًا مَاجْعَلَكُمْ مُسْتَحْلِقِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ إِنَّمَاءِ مُؤْمِنُوكُمْ وَأَنْفَقُوكُمْ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخْذَ مِشَقَكُمْ إِنْ كُشْفُ مُؤْمِنِينَ ٨

هُوَ اللَّهُ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ مَا يَشَاءُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلْمِمَاتِ إِلَى النُّورِ وَلِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَبُّ وَفُ رَّحِيمٌ ٩

وَمَا لَكُمُ الْأَطْهَافُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيزَانُ الْحُسْنَاتِ وَالْأَرْضُ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفُتُوحِ وَقَتَلَ أُولَئِكَ أَعْظَمُهُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقْتِنَاهُ وَلَكُمْ وَعْدٌ الَّلَّهُ الْحَسِينٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَسِيرٌ ١٠

11. Yalla meqe amaakisiyyah (gacsa) amaakkissam (taceem) miyyaay? (kay taaqatah maalu yaceenimil galto kaak qaagitak), Yalli wohul galto kaah xirribisuh (yaymagguh) kaadu usuk meqe galto-le (jannat kinnuk).

12. Lab moominiin kee say moominiinik ken noori ken foocittee kee ken migdittel gexah table ayró, asaaku sin aytikuma (berraka) jannatittey guba weeqaytitte kak gexxâ culimi tet addal waarak keenik iyyan, woo galto is kaxxa affaafa (limayiyya).

13. Lab munaafiqhiin kee say munaafiqhiin moominiinik nee qambaala itta ayró sin noorik tu hirgitnamkeh, siinik wadirih addunyâ fanah gacaay noori wokkel gurrusa keenik itta moominiin anqasah, tokkel moominiin kee munaafiqhiin fanal reebuy afâ le xissiime, teetik adda-le gammiy moominiin kak tanik Racmattá tan (jannat kinnuk) kaadu teetik iró-le gammiy munaafiqhiin kak tanik digaalá tan. (girâ digaala kinnuk).

14. Munaafiqhiin moominiinih sectah siinî luk masuginninoo addunyal axcuk. Yeey iyyan, kinnih immay isin sinni nafsi nifaaqhat (bagi kufrit) finqisseeniih, Nabii kee moominiinif finqa qambalten kaadu rabi lakal ugut yaniimil shakkiteeniih, deedal qaagit sin

مَنْ ذَا الَّذِي يُفْرِضُ اللَّهَ قَرَصَاحَسْنَةً
فَيُضَعِّفُهُمْ وَلَهُ دُلْجَرَكَرِبٌ ﴿١١﴾

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى
بُوْرُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ شَرِكُوكُ
الْيَوْمَ حَتَّىٰ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلَلَيْنَ
فِيهَاذِلَكُ هُوَ الْقَوْزَاعَظِيمُ ﴿١٢﴾

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَفَّقُونَ وَالْمُنَفَّقَاتُ لِلَّذِينَ إِمَّا مَنُوا
أُنْظُرُوْنَأَنَّهُنَّ مِنْ نُورٍ كُفَيلٌ أُنْجِعُوا وَرَأَةً كُفَرُ
فَالْتَّسِعُوا وَرَأَفَسْرِبَ يَدِنُهُمْ بِسُورِ اللَّهِ وَبِإِيمَانِ
بَاطِنَهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَطَاهِرَهُ مِنْ قِيلَوْالْعَذَابِ ﴿١٣﴾

يُنَادِيهِمْ لَمَنْ كُنْ مَعَكُوكُ قَاتِلَيْكُوكُ فَتَنَمُّ
أَفْسُوكُوكُ وَرَأَصَمْ وَرَأَتِبَمُ وَغَرَّكُوكُ الْأَمَانُ
حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرَ اللَّهِ وَغَرَّكُوكُ بِاللَّهِ الْعَرُوفُ ﴿١٤﴾

duquuruseh Yallih amri (raba kinnuk) siinil amma iyyam fanah, kaadu sheetan Yallal taamineenimik sin duquuruseh.

- 15.** A saaku munaafiqhiiney fidá siinik moggolintaay, koroosite marak moggolinta. Orbeyna siinik inkil girá, is siiniih taguude keenik iyya Yalli. Kaadu is maxxu qax uma gacsimeynaay!

- 16.** Yalla kee kay farmoya nummayseh yan marah wakti maxayyoowinnaa ken sorkocöbbaxitte Yallih cusim (kassit) kee qhuraanak obteemit allagowtuh.kaadu keenik duma kitab kah yontocowwime maray edde luk wakti edde yexxeereeh sorkocobbaxitte kak kafteh inna (yahuud kee nasaara kinnuk) akke wayoonay, keenik maggo mari Yallih taaqatak yewqeh.

- 17.** Diggah yalla kinnim ixiga, baaxó is qabaarah kafteeh rabteek lakal taynuwweem! Nummah ni dudda tascassee astooti siiniih baxxaqisneh elle kaskassoowa mara takkeeninkeh.

- 18.** Diggah sinni maaluk sadaqhat tacee labhaa kee sadaqhat tacee sayyó, usun Yallih fooca edde faxak meqe gacsa (amaaki) yeceenik, Yalli Keenih xirribisaah, wohuk bagul usun meqe galtó lon (jannat kinnuk).

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فَدِيَةٌ وَلَا مِنَ الظَّالِمِينَ
كُفَّارٌ مَا ذَرْتُمْ كُمْ تَأْرِهِ مَوْلَدَكُمْ
وَبِئْسَ الْمَمْصِيرُ^{١٦}

* إِنَّمَا يَنْهَانَ اللَّهَ عِبَادَهُ اَمْمُوْا اَنْ تَخْشَعْ قُلُوبُهُمْ
لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَّلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا
كَالظَّالِمِينَ اُولُو الْكَبَرَ مِنْ قَبْلِ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمْدُ
فَقَسَطَ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسِيقُونَ^{١٧}

أَعْمَمُوا اَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْنَهَا قَدْ بَيَّنَ
لِكُلِّ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ^{١٨}

إِنَّ الْمُصَدَّقَيْنَ وَالْمُصَدِّدَقَتِ وَأَفْرَضُوا اللَّهَ
فَرَضًا حَسَنًا يُضَعِّفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ^{١٩}

- 19.** Kaadu Yallaa kee kay farmoytit nummayse mari, woo mari usun nummaysiyyi kak duude mara ambiya elle temeteemil. Kaadu Yallih diinah sabbatah koros gaadut rabe mari, usun sinni Rabbih xaql sinni galtoo kee sinni noori lon qhiyaamah ayró, koroositeh nastooti dirabboyse marah tu gactek, woo mari jaciim deqsitta girah mara.
- 20.** Sinaamey! Cagalah addunyâ mano digir kee doklaay, bilqaa kee sin fanih hiddootu, kaadu maaluu kee xaylô massamagga kinnim ixiga, Teetik ceelallo roobut tooboke buqre edde temqe buqraabay tohuk lakal is kaftah walqinuk tet tableeh, sarra rumay buluule yakkeh inna kinni. kaadu akeeral korosuh gibdi digaalá tan, kaadu yalla nummayse marah dambi cabtii kee Yallih kacni yan. Kaadu addunyâ mano is tu hinna duquurusiyyi duyye (afeyna) baxa akke waytek.
- 21.** Kee sinaamey sin Rabbik dambi-cabtii kee jannatay garbi (bagbaggi) kak qaran kee baaxô gide yakke fan qalala. Usuk Yallaa kee Kay farmoytit nummayse marah massoysimeh yan jannata, woh Yallih muxxoo kee cinday isi naqoosak isih faxe marah tet yacee kinni, Yalli kaxxa muxxo li kinni.
- 22.** Kee sinaamey hekeltô musiibáy (umaané) baaxô bagul takkey sin xagta matan, kaadu biyookaay lululuk sin nafsi xagta musiibá

وَالَّذِينَ ءاْمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ اُولَئِكَ هُمُ الْصَّابِدُونَ وَالْمُهَدَّدُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَأُوْرَهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِعِيَاتِنَا اُولَئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيرِ ﴿١٩﴾

اَعْلَمُو اَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعْبٌ وَلَهُوَ وَزِينَةٌ
وَتَقْخُرُ بَيْنَكُمْ وَتَكُوْنُ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ
كَمْثَلَ عَيْنِي اَعْجَبُ الْكُفَّارَ بِنَاهُتُمْ نَمَّ بَهِيج
فَتَرَنُهُ مُصْفَرَّاثَمَ يَكُونُ حُطَّلَمًا وَفِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَّعٌ الْعُرُورِ ﴿٢٠﴾

سَابِقُوهُ اِلَىٰ مَعْفِرَةٍ مِّنْ دَرَبِكُو وَجَنَّةٌ عَرَضُهُمَا
كَعْرُضُ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ اِعْدَتْ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾

مَا اَصَابَ مِنْ مُصْبِبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ تَنْبَأَهَا
إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾

matan, tet ginnaamak naharal kitaabal (lawcal macfuuz kinnuk) tanih akke waytek, Toh diggah Yallal xabcinih.

- 23.** Sinaamey tamah siinih kah warisnem, siinik taturteemih rookite (aczune) waytoonuuy, Yalli siinih yeceemih wallite waytoonu. Yalli makicna ummaan kaxxa mariinolih hideyna (hobbiyyo-li).
- 24.** Usun gabâ gibda le maray sinam gabâ gibdaa kee cinnaanel (cillaalel) amrisa. Iimaan kee Yallih taaqatat derre cabe mari, sinni nafsik sá wohut Yallak kalaanam malon. Toysa diggah Yalli usuk isi ginok gadda li, fayla li.
- 25.** Nummah ninni farmoytit baxxaqqa-le astootiy sumaq keenih takkel ken rubne, kaadu kitab kee miidaan keenil oobisne sinam sittin fanal qadlil taamittamkeh. Kaadu birtay gibdi maqrleeh, sinaamah maggo tuxxiq edde yani oobisne, Yalli isee kee isi farmoytit kaa able kalah qokla maray isih dumaak aaxaguk suge sinam yaybulleenkeh. Diggah Yalli qande li mayso li.
- 26.** Kaadu nummah Nabii Nuuc kee Nabii Ibraahim ken mara fan ken rubne, kaadu nubuwannuu kee kitab ken nammayih samadah neceeh neexege.ken nammayih samadak tirri item taniih, maggo mari keenik Yallih taaqatak yewqeh.

لَكَيْنَلَا تَأْسُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا
تَفْرَحُوا بِمَا آتَيْنَاكُمْ وَلَهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
مُخْتَالٍ فَخُورٌ ﴿٢٣﴾

الَّذِينَ يَتَحَلَّوْنَ وَإِنَّمَّا هُنَّا سَيِّئَاتٍ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَنِيْفُ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا
مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَأَمْرَيْنَا بِالْقَوْمَ
أُلَّا سُبْلًا يَقْسِطُ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأَسْ سَدِيدٌ وَمَنْتَفِعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن
يَنْصُرُهُ وَرُسُلُهُ بِالْغَيْرِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُوَاحًا إِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي
ذُرْيَتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فِيهِمُ
مُهَتَّدٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَسَقُوتٌ ﴿٢٦﴾

- 27.** tohuk lakal Ni farmoytit ken raatittel katasne (Nabii Nuuc kee Nabii Ibraahim raatitte kinnuk), kaadu maryam baxa Nabii Qiisa keenil katasneeh, injiil kitab kaah necee. Kaadu kaa kataate marih sorkocôbbaxittet xuaww kee nacror hayne, Kaadu Rahbaaniyya (is rihim kee addunyak yaggiriqqeenimi qibaadah) tet bicsiteenih ikkal nanu tet fardi keenil maabinnino, usun woh kah abeenim Yallih kacnih guran akke waytek, tokkel usun nummâ dacayrih tet madacrisinno, edde luk keenik yeemene marah le galto neceeh, maggo mari keenik Yallih amrik yewqeh.
- 28.** Kee yallal yeemene maraw Yallak meesitaay Kay farmoytal eemenal! Usuk isi racmattak namma maglab siinh aceele, (afto) kaadu nooriy elle gexxaana siinh heeleh, dambi siinh cabele, Yalli dambi cabti li, xuaww li kinni.
- 29.** Yalli tamah inkih siinh kah yeceem, kitab le mari (yahuud kee nasaara kinnuk) Yallih muxxok tul dudda aalle waanam sinnik yaaxigeenî gida. Diggah muxxo inkih Yallih gabat taniih isih faxa marah tet yacee isi naqoosak. Yalli isi ginoh kaxxa muxxo li kinni.

ثُمَّ قَفِيتَنَا عَلَيْهِ أَثْرَهُمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَيْتَنَا
بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَإِبْرَاهِيمَ الْأَخْيَلَ وَجَعَلَنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ أُتَّبَعُوهُ رَافِةً وَرَحْمَةً
وَرَهْبَانَيْتَهُ أَبْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَا
عَلَيْهِمْ إِلَّا بِتَعْبَاعَهُ رَضَوْنَا اللَّهَ فِيمَا رَعَاهَا
حَقَّ رِحَالَهَا فَقَاتَنَا الَّذِينَ أَمْنَوْا مِنْهُمْ
أَجْرَهُمْ وَكَيْرٌ مِّنْهُمْ فَنَسِقُونَ ﴿١٧﴾

يَتَابُهُمُ الَّذِينَ إِذْ آمَنُوا أَنْقُلُوا اللَّهَ وَأَمْنُوا
بِرَسُولِهِ يُؤْتَكُمْ كُلُّنِّيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَنْعَلِّ
لَكُمْ نُورًا تَسْعُونَ بِهِ وَيَعْفُرُ لَكُمْ وَاللَّهُ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾

لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ
شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْمُفْضَلَ يَبِدِ اللَّهُ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ دُوَّلَ أَنْفَضَلُ الْعَظِيمِ ﴿١٩﴾

SUURAT AL-MUJAADALA

Madiinal Obte, 22 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nummah Yalli isi baqlih caagidil Koo giddiyta barráh maxcó yoobbeh, kaadu is tet yibbixe gibdaabinak Yallal weqsitta, Yalli sin nammayah xawàh gacam gaciyya yaabbeh, diggah Yalli ummaan maxco yaabbi, ummaanim yabali kinni.
2. Siinik sinni agabu sinnil carammoysa mari usun (agabu kinnuk) niinaaniih xiiron nel yakkoonay axcuk, ken agbi nummah ken inaani hinna, Ken inaani ken xalte inaanî kalah usun Ken inaani hignon, Kaadu diggah usun (labha kinnuk) maxcók uma maxcóo kee diraabat yaaban, diggah Yalli kaal gaca marah qafu abe, dambi cabe kinni.
3. Kaadu sinni agabu sinnil carammoysa mari ni inaaniih xiiron nel yakkoonay axcuk, tohih lakal iyyeenimit gaceenik, naqasu currusaanam keenil tan (baqolti kinnuk) barráa kee baqala fidoh sittal orobtak naharal, toh Yallih meklay Yalli elle kas kassowtaanâ gideh siinil madqe. Kaadu Yalli, isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَهُ تُجَدِّلُكُمْ فِي رَوْجَهَا
وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ مَا تُرْكُمْ إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِينَ يُظْلَمُونَ مِنْكُمْ مَنْ يَسْأَلُهُمْ مَا هُنَّ
أَمْهَاتُهُمْ إِنَّ أَمْهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّهُ وَلَدَنَّهُمْ
وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَرُوَا
وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُو عَفُورٌ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يُظْلَمُونَ مِنْ نَسَاءٍ يَحْمِلُنَّهُمْ
قَالُوا فَتَحَمِّرُ رِقَبَهُ مَنْ قَبْلَ أَنْ يَتَمَسَّأَ ذَلِكَ
تُؤْخَذُونَ بِهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ حَسِيرٌ ﴿٣﴾

4. Tokkel Currusam gee wee num namma alsay sitta kataatah soom kaal yan, sittal orbaanak naharal fidoh, toh duude wee num toysa lactam tu dagoytih maskama kaal tan. Toh siinah kah baxxaqisnem, Yallaa kee kay farmoya nummassaanaah Yallih madqal taamittaanâmkeh iyyaanama, Kaadu toh Yallih caddoodaa kee kay amrittek edde matatrina, kaadu koros qansarissa digaalá le.
5. Diggah Yallaa kee Kay farmoytih amri yakeelefeeh cina mari, bursumeenih keenik naharal suge mari kah bursume innah, kaadu nummah baxxaqqa le astootiy Yallih farmoytih numma tascassee oobisne, Kaadu koros ken tayqunxeeh xixibissa digaalá le.
6. Nabiyow! keenih cus Yalli inkih ken uguisuwa ayróy (Qhiyaamah ayró kinnuk), usun taamoomik abba heenim keenih warsa, Yalli ken taamoomi loowol arac xagseh usun tet habbaaleenih anuk, Yalli usuk ummaanim yabali kinnih, kaak qellittam matan.
7. Yalli qaranwal tanim kee baaxól tanim inkih yaaxigem Maaxaginnitoo? diggah sidiica numuy garayta matan yalli keenik ferey haytuh yani kaa akke waytek, kaadu koona numuy garayta matan usuk lecey haytuh keenik yani kaa akke waytek, kaadu tama loowok daguk hinnay wohuk manguk

فَنَّ لَوْجَدَ فَصِيَامُ شَهْرِيْنَ مُمْتَابِعِيْنَ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَسْتَأْتِيْ فَقَنْ لَوْجَدَ تَحْتَهُ فَإِلَعَامُ سِتَّيْنَ
مِسْكِيْنَ دَلِيْكَ لَوْجَدَ مُؤْمِنًا بِاللهِ وَرَسُولِهِ وَقَلَّا
حُدُودُ اللهِ وَلِلْكُفَّارِ عَذَابُ الْيَمِّينِ

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُفَّارٌ أَكْثَرٌ
كُفَّارُ الظَّرِبَةِ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ
بِيَسِّرٍ وَلِلْكُفَّارِ عَذَابٌ مُهِمِّنٌ

يَوْمَ يَعْنِيهِمُ اللَّهُ جَيْعَانٍ يَئِيْنُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
أَخْصَاصَهُ اللَّهُ وَلَسَوْدَةُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ

أَتَوْتَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى شَلَّةٍ إِلَّاهُ
رَأَيْهُمْ وَلَا هَمَسَةٌ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَذْنَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكَبَرَ إِلَّا هُوَ مَعْهُمْ لَمَّا مَا
كَانُوا مِنْ يَسِّهِمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

magaryan ,Yalli isi ixxigal keenî luk yani kaa akke waytek, usun faxe ikkeliiy yanoonay.tohuk lakal usun umaanee kee maqaanek abba heenim Qhiyaamah ayró keenih warsele,diggah Yalli usuk ummaanîm yaaxigi kinni.

8. Matablannaab Nabiyow! Yalli garayak waase marâ (yahuud kinnuk) fanah tohîh lakal kak waasimeenimit yaduureeniih, dambiiy, caddok-tatur kee yallih farmoytih amrih cinal garayan, kaadu usun kol yamaaten waqdi Yalli koh abewe salaamaqle koh aban, kaadu sinni nafsih addal, nummah Mucammad Nabii akkinnay, nanu kaak innaamal Yalli nee digaalak manannaai iyyan? Jahannam deqsitta girâ culaanaah digaalalah ken xiqtah, is manxu uma gacsimeynay fan kak yaduureeni kinni.
9. Yalla kee kay farmoytal yeemene maraw! Garay abtan waqdi dambiiy, caddok tatur kee Yallih farmoytih amrih cinal magarayinay, maqaanee kee Yallak meesil garaya, kaadu Yallak meesita, kaadu isin Yallay cisab kee galtoh fan kak gactoonu waytaanay garil kak maagowtoonu waytaanak meesita.
10. Cagalah umaane edde tan garay sheytan kabuk yan, Yallal yeemeneh yan mari rookitamkeh, tama garay tu keenik makala,

أَلَّا تَرَى إِلَى الَّذِينَ نُهُوْ أَعْنَ الْجَحَوْيِ شُرَبَ عَوْدُونَ
لِمَا نَهُواْعَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْإِلَهِ وَالْعَدُوْنَ
وَمَعَصِيَتِ الرَّسُولِ فَإِذَا جَاءُوكَ حَيَوْنَ بِمَا لَمْ
يُحِسِّكَ يِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يَعِدَّنَا
اللَّهُ إِمَّا نَتَوْلُ حَسْبَهُمْ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا
فِيَسْ الْمُسْبِرُ ﴿٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَجَّيُهُ فَلَا تَنَجَّوْ
بِالْإِلَهِ وَالْعَدُوْنَ وَمَعَصِيَتِ الرَّسُولِ
وَتَنَجَّوْ بِالْيَرْ وَالشَّعْرِ وَأَنْقُوْلَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ
تُخْسِرُونَ ﴿٧﴾

إِنَّمَا الْجَحَوْيِ مِنَ الشَّيَطِنِ لِيَعْرُجُنَ الَّذِينَ
آمَنُوا وَلَيَسْ بِضَارٍ هُمْ شَيْئًا إِلَيَّا يَذَانُ اللَّهُ
وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْ بِكَلِّ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

Yallih idini akke waytek, kaadu moominiin dibuk Yallal kelitay.

- 11.** Yalla kee kay farmoytal yeemene maraw! daffeynaani farakka hayisa siinik iyyeenik, toysa daffeyna farakka hayisa, Yalli isi jannat farakka siinik heelek, kaadu uguta siinik iyyeenik uguta, Yalli siinik yeemeneh yan mara fayya haa, kaadu qilmi kah yontocowwime mara fayya le darajatittel fayya haa, Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi, tu kaak maqellitta.

- 12.** Yalla kee kay farmoytal yeemene maraw! Yallih farmoya garassaanam faxxan waqdi, toysa sadaqhat uysukuma sin garayak naharat, woh abtaanam maqaaneh siinik tayseeh, sorkocobbaxi saytunaaneh siinik aysuk raqtak, tokkel taceenim gee wayteenik, toysa diggah Yalli dambi cabti li, xuwaw li kinni.

- 13.** Moominiiney isin tuddagnak meesitteeni! Yallih farmoya garassaanak naharat Sadqhatte taysukumeenimik? Toh abe wayteeniih siinil tigibdee tet tekkek Yalli dambi siinik cabehik, toysa salat soolisaay, zaka acuyaay, Yalla kee kay farmoytih amri oggola, kaadu Yalli abba haytaanamak adda yaaxigi kinni.

- 14.** Matablanna! Munaafiqhiinah yan maray Yalli yinqibe yahuud awlitte? Moominiiney usun siinik mayaniinaay, keenik (yahuud

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ سَخْرَيَةٌ
الْمُجَلَّسِ فَأَنْسُوهُ يَقْسِنَ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ
أَشْرُوا فَأَنْشُرُوا إِنَّ اللَّهَ أَلَّا يَعْلَمُ مَنْ كُوِّنَ
وَالَّذِينَ أَوْقَأُوا الْعِلْمَ دَرَجَتٍ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ حَسْنٌ ﴿١٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَحْشِمُ الرَّسُولَ فَقَدِيمُوا
بَيْنَ يَدِي مَجْوِنَةٍ صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ كُلُّهُ وَأَظَاهَرُ
فَإِنْ لَمْ يَحْجُدُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنْفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

إِنَّ أَشَقَّهُمْ أَنْ تُقْرَبُوا بَيْنَ يَدَيِّ مَجْوِنَةٍ
صَدَقَتِ فَإِذَا نَحْشِمُهُ قَطَّلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَانِتْهُ كُلُّهُ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَأَقُلُّ الْزَّوْدَ وَلَا طَبِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

* إِنَّمَا تَرَى إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْنَا قَوْمًا عَظِيمَةً اللَّهُ عَلَيْهِمْ
مَا هُمْ بِمُنْكَرٍ وَلَا مُنْهَمٌ وَيَخْلُقُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُنَّ
يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

kinnuk) mayanin, kaadu Yallal diraabah xiibitan usun aaxaguk.

15. Yalli Qhiyaamah ayro gibdi digaala keenih massoyse, diggah usun abak sugeenim manxu Qaxumaa?
16. Usun sinni xiibaabi goobuh haysiteeniih, sinni nafsii kee sinam Yallih gitak waaseeniih, ken bursussaah tayqunxee digaalá lon akeeral.
17. Ken maaluu kee ken xalay Yallih digaalak tu keenih maxiqta, woo mari usun girâ mara usun tet addal waaran.
18. Yalli inkih ken uguus waa ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk), Kaah xiibitaanah siinh kah xiibitan innah, diggah usun ken tanfiqeemik tû bagul yaniinim akkaluk, oobbiya! Diggah usun dirableela kinnoonum.
19. Sheetan keenil reedeeh (ken koboreeh) Yallih cusiyya ken hawweeniseh, woo mari sheetan cizbi, oobbiya! Diggah, sheetan cizbi usun kasaarite mara.
20. Diggah, Yalla kee Yallih farmoyti amri yakeelefeeh cina mari, woo mari yuqunxuyeeh xixxibite marih loowot yanin.
21. Yalli lawcal macfuuzul madqeeh mekleh, diggah Yoo kee Yi farmoytit aysenno iyyaanam, diggah Yalli Qande li, Mayso li.

أَعَذَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا سَيِّدِيًّا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

أَخْتَدُوا إِيمَانَهُمْ جُنَاحَةً فَصَدُّوْعَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَحَقُّ بِالثَّارِهَةِ فِيهَا حَلِيلُونَ

يَوْمَ يَبْعَدُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فِي حَلْفُونَ لَهُ كُمَا يَحْلِفُونَ لَهُ وَيَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَكْبَرٌ إِنَّهُمْ هُوَ الْكَافِرُونَ

أَسْتَحْوِدُ عَلَيْهِمُ السَّيْطَرَةَ فَأَسْسَهُمْ ذَكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ إِلَيْنَاهُ حِزْبُ الشَّيْطَانِ هُوَ الْخَاسِرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِينَ

كَتَبَ اللَّهُ لِأَغْلِبِنَّ أَنَّا وَرَسُولُنَا إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

22. Nabiyow Yallaa kee ellecaboh
 ayró nummayse maray yallaa kee
 kay farmoya cine Mara yakcine
 mageyta, ken abboti yakken way,
 hinnay ken xaylo yakken way,
 hinnay ken tooboko yakken way,
 hinnay ken kedó yakken way,
 Yalli woo marih sorkocobbaxittet
 iimaan arciseeh, isi xaquk isi catot
 ken maqarroyseh, kaadu jannootay
 guba weeqayitte kak gexxa ken
 culsa usun teetil waarak, Yalli ken
 meqe taamoomi keenik raabiteeh,
 keenih abe mattaccoo kaak
 raabiteenih (jannah), woo mari
 Yallih cizbi, oobbiya! Digga luk
 Yallih cizbi, usun yisillime mara.

لَا يَنْهِدُ فَوْمَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 بُوَادُونَ مِنْ حَادَّ أَهْلَهُ وَرَسُولَهُ، وَلَوْ كَانُواْ
 إِبَّا هُنَّ أَوْ إِنْتَاهُنَّ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتُهُمْ
 أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ
 بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
 وَرَضُواْ عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ الْأَلِيَّانَ حِزْبَ
 اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

SUURAT AL-CASHRI

Madiinal Obte, 24 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Qaranwaa kee baaxô bagul tanim Yalla saytunnosseh, kaadu usuk (Yalla kinnuk) Maysoli naggaara.
- Yalla kinni kitab marak koroosite mara (yahuuduk bani-nadiir kinnuk) naharsi koboxul le dabooqak dabboh teyyeeqem, Moominiiney isin usun sinni kalqootak xixxibaane luk yawqoonuwaanam makkaliton, kaadu usun sinni kalqoota Yallih digaalá sinnek waaselem yekkelen. Tokkel Yalli digaalá usun kak akkaluk sugeween kabuk keenit baahe, kaadu ken sorkocobbaxittet conxo qide, usun sinni qarwa sinni gabaa kee yeemeneh yan marih gabat baysaanaah yaggilen, toysa sorkocobbaxi inti le maraw isin amahal kaskassoowa mara tika.
- Yalli Dabbó keenil mekle wannay addunyal ken digaalak yen qidim kee seewat, kaadu usun akeeral girâ digaala lon.
- Toh keenit kah tekkem diggah usun Yallaa kee kay farmoytih amri yekeelefeeniih, cineenimi, kaadu Yallih amri yekeelefeeh cine marah Yalli gibdi digaala le.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَيِّدَ الْجَمَادِ مَوْلَانَا
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْكَيْمَ

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِن دِيرَهُمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنُوكُمْ أَن يَمْرُجُوا
وَظَنَّوْا أَنَّهُمْ مَا نَعْتَهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ
فَأَنَّهُمْ لَهُ مِنْ حَيْثُ لَوْ تَعْصِبُوا وَقَدْ
فِي قُوُّوبِهِمْ أَرْبُعَ يُخْرِجُونَ بِوُعْدِهِمْ بِإِيمَانِهِمْ
وَأَئِمَّةُ الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَدُوا إِذَا لَوْلَى الْأَبْصَارِ

وَلَوْلَا أَن كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَدَّهُمْ
فِي الدُّجَى وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ أَنَّارٌ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ سَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِّ
اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

5. Moominiiney tamiirak (nakilak), tirlgiqeenim hinnay laqibah soolak teetik cabteenim, toh Yallih fayxiyi kay amrik tekke, kaadu wohut isi amrik yewqeh yan mara xixxibisankeh abe.
6. Yalli isi farmoytal Boylak (xannabak) qeb maliinoh keenik waassa heemit (yahuuduk bani-naziir), faaris kee gaala edde ma xoxbisinniton (ma ayradditon), kinnih immay Yalli isi farmoytit isih faxe marih amol haa isi qaduwwik, kaadu Yalli ummaan iimil dudda li kinni.
7. Yalli isi farmoytal boylak (xannabak) qeb maliinoh magaalooli marak waaseeh gacsem, toysa Yalla kee Yallih farmoytihi iimi, Kaadu Yallih farmoytal ramadah xayih yan maraay, qayxiixaay, tumaleelaa kee gexsô (musaafirtu) maray sakyi kak yiggiriqqeh iimi, Yalli tama mekla kah abem cagalah maali siinik gaddaloolâ fanal tabantabe waankeh iyyaanama, Kaadu isin Yallih farmoyti siiniih baahem beetaay elle taamita, kaadu usuk sin kak waaseemik waasima, Kaadu Yallak meesita, diggah Yalli usuk gibdi digaalá lek.
8. Tonnaah tama xannabat cakki lem muhaajiriin (makkak madiina fanah guurume mara) tudagoytiitih yan maray, le dabooqaa kee le maaluk makki koros teyyeeqe usun Yallak rizqhii (quusii) kee kacanu

مَا قَاتَّعْتُمْ مِنْ لِيَتَّهُ وَتَرَكْتُمْ هَا قَائِمَةً
عَلَىٰ أُصْوَرِهَا فَإِذَا ذَهَبَ اللَّهُ وَلَيْسَ بِهِ أَفْسِقُينَ ﴿٥﴾

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْجَحْتُمُ عَلَيْهِ مِنْ حِيلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ
الَّهُ يُسَيِّطُ رَسُولَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَبِيرٌ ﴿٦﴾

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْفَرَىٰ فَلَيَهُ
وَلِرَسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمُسَكِّنِينَ
وَأُتْبِينَ السَّيِّلَ كَمَا لَا يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ
الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا أَنْدَكْمُ الرَّسُولُ
فَحَدُودُهُ وَمَا نَهَدَكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَلَنَقُولَ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾

لِلْفُقَرَاءِ الْمَهْجُورِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيْرِهِمْ
وَأَقْوَلَاهُمْ يَتَبَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرَضُوا نَّا
وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ
الْأَصَدِقُونَ ﴿٨﴾

gurrusak, kaadu usun Yallih diinii
kee kay farmoya qokolak yewqe
mara, woo mari usun nummat
yaaba maray numma yacee kinni.

9. Madiinal dabqa haysite maray muhaajiriin deqsita yamaatek naharat iimaan luk sugeh yan mari, ken fanah yeerreeh yemeete mara kicnoonuh, kaadu usun sinni sorkocbboxaitt kuuxewaynan ma geyan muhaajiriin xannabak keenih tontocowweemih, kaadu usun sinni nafsiq ken muxxusaanah tuddagnaa kee ceya keenit taniway, Kaadu Isi nafsi baaker edde yan cillaalek (cinnaané) waase mari, toysa woo mari usun yisillimeeh yoffoofe (limayeenih) mara.
10. Kaadu keenik (moominiin kinnuk) lakat yemeete mari iyyah :ni Rabbow nee kee ni toobokoh yan maray iimaan nek yookomeh dambi cabaay, ni sorkocbboxaitt yeemene marah baguumaane kee kuixe waynan mahaysin, ni Rabbow atu diggah allaaqal-li (nacrurli), xuawawli.
11. Nabiyow matablanna!

Munaafiqhiinah yan maray kitab marak ken toobokóy koroosittek: Mucammad kee kaâ luk yan mari sin buxaaxik sin yeyyeedeq kaa tekkek diggaluk nanu siinî luk awqennooh, sin saduh inkinnah num moggolla, kaadu qeebi siinit abeenik diggah nanu sin kokolenno iyyaanam, Yalli diggah

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُونَ الدَّارَ وَالْأَيَمَنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
يُخْبُونَ مَنْ هَا جَرَى إِلَيْهِمْ وَلَا يَحِدُونَ فِي
صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُتُوا وَلَا يُؤْثِرُونَ عَلَىٰ
أَنفُسِهِمْ وَلَا كَانَ بِهِمْ خَصَائِصٌ وَمَنْ يُوقَ
شَّ نَفْسَهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٦١

وَالَّذِينَ جَاءُو مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
أَعْفُرُ لَنَا وَلَا حَوَّنَنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجَعَّلْ فِي قُلُوبِنَا غَلَّا لِلَّذِينَ
أَمْنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ٦٢

*الْمَرْسَلُ إِلَى الَّذِينَ تَأْفَقُوا يَقُولُونَ
لِمَحْرِزِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَيْنَ أَخْرِجْتُمْ لَتَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا أُطْبِعُ
فِي كُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَلَنْ قُوْتُلُنَّ لَتَنْصُرَنَّ كُمْ
وَاللَّهُ أَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ٦٣

usun dirableelá kinnoonumul sumaaqitah.

12. Sinni buxaaxik yeeyeqsimeenik (yahuud kinnuk) munaafiqhiin keenî luk matawqa, kaadu qeb keenit yekkek, ken ma qoklan (ma catan). Kaadu ken qokleenik diggaluk bukah derre cabelon, tohuk wadir Yalli ken macataay ken maqokla.
13. Moominiiney, munaafiqhiin siinik abta meesi, ken sorkocobbaxittet gibiduk raqta usun Yallak aban meesik, toh kah kinnim diggah usun Yallih nabnaa kee kaal yaamineenim aaxige waa mara yekkeenimih sabbata.
14. Yahuud tikki ittaamaak qeb siinit mabta moominiiney gasoosá maroh edde tan magaaloolih addak siinit abta tet akke waytek, hinnay gidoorâ derrek siinit abta tet akke waytek, Ken umaane ken fanal gibdih, inkih ittaluk yaniinim keenik takkaleeh ken sorkocobbaxitte fixiixih tan, toh kah kinnim diggah usun kas-kassoowa mara hignon.
15. Ama marih (yahuud kinnuk) ceelallo keenik naharat xayi uddur suge marih (makki koros kinnuk) ceelallo usun tammooyseenih sinni umaaneh galto addunyal, kaadu qansaru le digaalá lon akeeral.
16. A munaafiqhiin abinih ceelallo sheetan ceelallo kinni, seehadaytuk koroosit iyye waqdi, tokkel woo seehadayti koroosite waqdi

لَيْنَ أَخْرِجُوْلَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَيْنَ قُوْتُلُوا
لَا يَنْصُرُوْهُمْ وَلَيْنَ نَصْرُوْهُمْ لَيَوْلَى
أَلَّا يَدْبَرُهُمْ لَا يُضْرُبُوْهُمْ

لَا تَنْسِمْ أَسْدُ رَبَّةَ فِي صُدُورِهِمْ مِنْ
اللَّهُوْ ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَقْهُرُوْهُمْ

لَا يَقْتَلُوْنَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرْيَ تَحْصَنَتُهُ
أَوْ إِنَّ وَرَاءَ جُدُرٍ بِإِسْهَمِ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ
تَحْسَبُهُمْ جِيَاعًا وَفُؤُدُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَعْقُلُوْنَ

كَمَثِلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَرِيَادًا قُوْرُ
وَبِئَالٍ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

كَمَثِلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلنَّاسِنِ كُنْ فُرْ
فَلَمَّا كَفَرُوا قَالَ إِنِّي بِرَبِّهِمْ مِنْكُمْ إِنِّي أَخَافُ
اللَّهَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

diggaluk anu kok bari kinniyoo,
diggah anu Yallay ginô Rabbi
kinnik meesita iyye.

17. Tokkel Ken nammayah ellecabo (sheetan kee korostay kay amri oggole kinnuk), diggah usun girá culaanama teetil waarak, toh teeti daalimiinah yan marih galto.
18. Yallaa kee kay farmoya nummayse maraw! yallak meesita, usuk sin kah amrisem abtaanaah usuk sin kak waaseemik waasimtaanamal, kaadu kulli nafsi beerah (Qhiyaamah ayro kinnuk) taamak tatrusem wagitay, Kaadu Yallak meesita, diggah Yalli isin abba haytaanamak adda yaaxigi kinnik.
19. Kaadu Yallaa kee kay farmoya nummayse maraw Yalla hawweeneeh, Yalli le nafsi hawweenise marih inna makkina, woo mari usun Yallih amrik yewqe mara kinni.
20. Girâ maraa kee jannatti mara Mamassowta, jannatti mari usun yisillimeeh yesemeqqe mara (limaye mara).
21. A Qhuraan qalel oobisinninoy, Yallak meesih rammitah, baqitah tet abaluk ten, kaadu too ceelalloola sinaamah tet naagureeh baxxaqisna cubbusa mara yakkeenî gidah.
22. Usuk Yallay nummah qibaada cakkisitay kaak sa nammey haytô Yalli kak aneewaa kinni, qellittam

فَكَانَ عَيْنَتَهُمَا أَنَّهُمْ مَا فِي الْأَنْتَارِ خَلَدِينَ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَءٌ مِّنَ الظَّلَمِينَ ﴿١٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا آمَنُوا أَنْقَلُوا اللَّهَ وَلَنْ يَنْتَرُنَّ فَقُسْ
مَا قَدَّمَتْ لِغَدِيرٍ وَآتَقُولُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ حَيْزٌ
بِمَا عَمَلُونَ ﴿١٨﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ سَوَّا اللَّهُ فَلَمْ يَسْعِهُمْ
أَفْسَدُهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ الْتَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِرُونَ ﴿٢٠﴾

لَوْأَنِّي أَنَا هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتُهُ
خَشِعًا مُّنْصِدِعًا مِّنْ حَشْيَةِ اللَّهِ وَتَلَاقَ
الْأَمْثَلُ ضَرِبَ بِهَا النَّاسُ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ الْغَيْبُ
وَالشَّهَدَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

kee tambulleem yaaxigi, Yalli usuk fulte Racmattaay, Gunê Racmatta le Rabbi kinni.

23. Usuk Yallay kaak sa nummah qibaadá cakkisita yalli kak aneewaa kinni, usuk amoytay ginó inkih yamlike, kulli boolak saytunnooweh, kulli qaybik nagaynan le, Isi ambiyaa kee isi farmoytit Nummaysé (muqjizal) usuk isi ginoh taamoomi dacrise (loynisse) kinni, Maysoliy kak ayse waana kinni, Dirkisey naqoosa inkih kah Rammitta kinni, Kaxxiina liy kaxxiina cakkisita kinni, yalli agleh kaat hayya haytaamak saytunnooweh.
24. Usuk Yallay qibaada cakkisita, usuk gineynay gino inkih gine kinni, usuk ginó Qimbisé kinni, isi gino isih elle faxe innal weeloyse kinni, saytun Rabbiy meqe migooqay tayse le kinni, qaranwal tanim kee baaxól tanim inkih kaa saytunnossa, Usuk reedal mayso li, isi ginoh abaamal naggaara.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْمُفْدُوسُ لِلصَّلَاةِ الْمُؤْمِنُ الْمُهَاجِمُ
الْعَزِيزُ لِجَبَانِ الْمُتَكَبِّرِ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشَكُّونَ ﴿٣﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَلِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾

SUURAT AL-MUMTACINA

Madiinal Obte, 13 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.

- Yalla kee kay farmoytaL yeemene maraw! Yi naqboytit kee sin naqboyiitih yan mara kacnoyiitih mahaysitina, sin kee ken fanat yan kacaniih sabbatah, Nabii kee muslimiin xaagu ken guddussaanamal. Nummah usun cakkik (diinii kee Qhuraanak) siinih temeteetemil koroosite marah anuk, moominiiney usun Yallih farmoya makkak yayyaaqeeniih sin makkak yayyaaqeenihik mannal ken takcineenii? isin Yallay sin Rabbi kinnil teemeneenim sabbatah, Moomininey isin Yi gitih gicloo kee Yi kacnih guranah yewqe mara tekkeenik, toysa Yi naqboytit kee sin naqboyiitih yan mara kacnoyiitih mahaysitina, Nabii kee muslimiin xaagu ken guddussaanamal, anu isin qellisseenim kee tuybulleenim Inkih anu aaxaguk, kaadu siinik toh abe num nummah massa le gitak makkooteh.
- Usun siinik yeysenik, naqboytit siinik akke lon, kaadu sinni gaboozi qidimih siinil ruubeloonuuuh, sinni arrob umaanee kee xaafuh siinil ruubelon, kaadu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخِذُوا أَعْوَى وَعَدًّا فَلَا
أُولَئِكَ نَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوْدَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُمْ
مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِنَّمَا كَانُوا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
رَبِّكُمْ كُلُّ شَفَاعَةٍ تُجْهَدُكُمْ سَبِيلٌ وَلَا يَنْعَذُكُمْ
مَرْضَانِي تُسْرُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوْدَةِ وَلَا أَغْمُمُ
بِمَا أَحْفَقَتُمْ وَمَا أَعْلَمُ وَمَنْ يَعْمَلُ مِنْكُمْ
فَقَدْ حَصَلَ سَوَاءُ السَّيْلِ

إِنْ يَشْفَعُوكُمْ كُلُّ كُوَافِرٍ لَكُمْ أَعْدَاءٌ وَلَا يَسْطُولُ إِلَيْكُمْ
أَيْدِيهِمْ وَاللَّيْسَتْهُمْ بِالسُّوءِ وَلَا هُوَ أَنْ
كُفُورٌ

ken innah koroositinnitoonuy faxak
yenен.

3. Inkinnah sin Ramad siinh xiqam maliy sin xaylo siinh xiqtam mali, Qhiyaamah ayró Yalli sin fan baxse le, kaadu Yalli abbá haytaanam Yabali kinni.
4. Nummah mooniiniyey isin Nabii Ibraahim kee moominiinik kaâ lih yen marat meqe katayyu luk tenen ken kataytaanamal, usun sinni maray koroositek: diggah nanu sin kee isin Yallâ kalah uqbusdu haytaanamak bari kinniooh, isin koroosannuk elle taniinim nengeddeeh, nee kee sin fanat qadaawat kee naqbi umman yanim tumbulleh, Yallal dubuk eemenni haytaanam fanah, kinnih immay Nabii Ibraahim isi abbak iyye maxcó kay katayyut ma culta, diggah dambi cabti koh essereyyooh, Yallak tu koh maxiq kaak iyye waqdih maxco kinni, Ni Rabbow kol kelitneeh, koo fanah nuduure (toobah) kaadu ni Rabbow Qhiyaamah ayró gacim Koo fanah yakke.
5. Ni Rabbow! koroosite marih mokkoro (aqayyaare) nee maabin ken gabat nee digaaltaah ni diinik nee korsaanamal, kaadu ni Rabbow dambi neh cab, diggah Atu maysoliy kak ayse waana kinnito, isi ginoh abtaamal naggaar kinnitok.

لَنْ تَفْعَلُ كُلُّ أَحَادِثٍ وَلَا أَوْلَدُ كُلُّ يَوْمٍ الْقِيمَةَ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ يُعَلِّمُ عَمَّا لَوْبَرَ^٢

فَذَكَرَتْ لَكُمْ أَسْوَأُ حَسَنَةً فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ وَإِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا نُرِءُ وَمَنْكُمْ وَمَمَا
تَبْعُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ هُنَّ تَكْفُرُ وَنَادَاهُمْ
وَبَيْنَكُمْ أَعْدَادٌ وَالْعَضَاءُ أَبْدَاحٌ قُوْمُوا
بِاللَّهِ وَحْدَهُ الْأَقْلَلُ إِبْرَاهِيمُ لَا يَبْرُئُهُ
لَكَ وَمَا أَمْكَنْتُ لَكَ مِنْ شَيْءٍ عَرَبَنَا
عَلَيْكَ تَوْلَكْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَنَا وَإِلَيْكَ الْمُصِيرُ^٣

رَبَّنَا الْأَجْعَمُنْتَهِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَأَغْفَرَ لَنَا رَبَّنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ^٤

6. Nummah moominiiney inni nafsil siiniih xiibita immay, isin Nabii Ibraahim kee moominiinik kaâ luk yen maral meqe katayyu luk tenen ken katayaanamal, addunyaa kee akeeral Yallak galtó qaagita marah, iimaan kee ambiyâ katayyut derre cabe numuh tugactek, diggah Yalli isi naqoosak gaddali, kulli caatalal faylali kinni.
7. Moominiiney yalli sin fan kee makki korosuk sin xaynak isin qaduwwi kak tekken marî fanat kacanu heele usun islaam diinit culaanamal, Yalli usuk ummaan iimih duddali, Yalli isi naqoosah dambi cabti li xuaww li kinni.
8. Moominiiney yalli diini taagah qeebi siinit abeweesh, sin dabooqak sin ayyaaqewe marah meqem abtaanaah qadaalat keenih abtaanamak sin ma waasa, diggah Yalli qadaalat le Mara kicnih.
9. Cagalah Yalli kacanuk sin kak waasam, diini taagah qeb siinit abeeh sin dabooqak sin yeeyeeqeeh, sin mayyaqaal sitta qokole (cate) mara qokoltaanaah takcineenimi, ken (koros kinnuk) qoklaah ken yikcine mari, toysa too mari usun sinni nafsi koroosannut yudlume mara kinni.
10. Yalla kee kay farmoytal yeemene maraw! Teemene sayyó guuroh anuk (koros baaxook Muslimiin baaxó fan) siinil temeetek, toysa ken mokkora (iqiyyira) iimaan

لَقَدْ كَانَ لِكُلِّ فِيهِمْ أَسْوَهُ حَسَنَةً لَمْنَ كَانَ يَرْجُوا
اللَّهُ وَالْيَوْمَ الْآخِرُ وَمَنْ يَتَوَلَّ فِيْنَ إِنَّ اللَّهَ هُوَ أَعْلَمُ
الْحَمِيدُ

* عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُوْنَ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ
مِنْهُمْ مَوْدَةً وَاللَّهُ أَفْيَرُ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يَرْبِطُوكُمْ فِي الْأَرْضِ
وَلَا يُحِبُّ رَجُوكُمْ إِنْ دِيرَكُمْ أَنْ تَبْرُوْهُمْ وَنَفْسِيْسُطُوا
إِنَّهُمْ إِنَّمَا يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الْأَرْضِ
وَأَخْرَجُوكُمْ إِنْ دِيرَكُمْ وَظَاهِرُهُمْ وَأَعْلَى إِخْرَاجِكُمْ
أَنْ تَوَلَّهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكُمْ هُوَ الظَّالِمُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ
فَامْتَحِنُوهُنَّ إِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُهُنَّ فَإِنْ عَمِتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَمْ يَجِدْ لَهُنَّ

numma keenik taaxigeenimkeh, Yalli ken iimaaniih numma nagay yaaxigek. tokkel Teemene sayyó kinnim keenik teexegeenik, toysa ken baqoltiy korosuh taní fanah ken magacsina. Teemene sayyó digibih koros ken abittam ma xiqtaay calaali hinna, kaadu koros teemene sayyo digibih abittam ma xiqtaay keenih calaali hinna, kaadu teemene sayyóh baqoltiy korosuh raqteh yarasak (mahrik) keenih yeceenî sugeenim maaluk keenih acuya, kaadu ken galtoota (mahri kinnuk) keenih taceeniih ken digbissaanam dambi siinil mali, kaadu moominiiney siinik koroosite agabih gennaqaqó maloowitzinaay, isin siinik koroositeh yan agabul yarasak (maharik) teceenim maaluk korosul esserita, kaadu koros ken agabuy yuslumel yeceenih sugen yaras esserittay moominiinil, Tama aayatal edde yabne mekla is Yallih meklay usuk sin fanal mekla elle abe inna kinnik ma cinina, Yalli yaaxigi kaak qellittam matan, usuk isi abtol naggara.

- 11.** Kaadu sin agabuk tuy diinik korraqte koros fan eleeliteeh, woo koros keenil maharik teceenim siiniih aceewaytek, tohih lakal ken gaaddeeniih, xannaba orbisseenik, agbi kak gexe marah acuya xannabak usun yeceenih innah tanim maharik, kaadu Yallay isin elle teemeneenih taniinik meesita.

وَلَا هُمْ يَحْلُونَ لَهُنَّ وَعَلَوْهُمَا أَنْفَقُوا وَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمْ أَنْ تَسْكُنُوهُنَّ إِذَا آتَيْتَهُمْ هُنَّ بُرُوهُنَّ
وَلَا تُنْهِسُكُمْ بِعِصَمٍ أَكَوْفَرَ وَسَلَوْا مَا أَنْفَقُتُمْ
وَلَيَسْكُنُوا مَا أَنْفَقُوا ذَلِكُ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ ١٠

وَإِنْ فَانَّكُمْ بَشَّرٌ مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ
فَعَاقَبْتُمْ فَقَاتُلُوكُمْ دَهْبَتْ أَرْوَاحُهُمْ مِّثْلُ
مَا أَنْفَقُوا وَأَتَقْوَهُ اللَّهُ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ١١

- 12.** Kee a Nabiyow! Teemene sayyo kol temeetek xagana koh culak, Yallat agleytah tu heewaanamal, kaadu garqó abe waanaah, dalwa abe waanaah, sinni xaylo qide waanamal, kaadu bicsiten almmummaa (ererii) kee diraabah ken baqolti xalewayte xaylo keenih orbise waanamal, kaadu ken kah amrissi hayte maqaanel ku amri cine waanamal, toysa xagna keenih culaay Yalla dambi cabti keenih esser, diggah Yalli dambi cabti li, xuwawli kinni.
- 13.** Yallaa kee kay farmoytal Yeemeneh yan maraw! Yalli yinqibeeh kah ceere mara (koros kinnuk) Makcininaay qokoluh ken ma haysitina, nummah usun akeerâ galtók yobboodeenihik, korosuk magooqal yan mari Yallih Racmatak kah yobboode innah akeerak.

يَا أَيُّهَا الَّذِي إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَالِغْنَكَ عَلَىٰ
أَن لَا يُنْسِرْنَ كُنْ يَأْتِيهِنَّ بِالْحَقِيقَةِ وَلَا يَرَنْنَ
وَلَا يَقْتَلْنَ أَوْ لَدُهُنَّ وَلَا يَأْتِنَتْ بِهُنَّ
يَفْتَرَنَّهُنَّ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَجْمَعِهِنَّ وَلَا
يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبِإِيمَانِهِنَّ وَأَسْتَعْفِرُ
لَهُنَّ اللَّهُمَّ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
١٣

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَنْوِي قَوْمًا غَضِيبَ اللَّهِ
عَلَيْهِمْ قَدْ يَئُسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَسِّ
الْكَهَارُ مِنْ صَبَاحِ الْفُجُورِ
١٤

SUURAT AS-SAFFI

Madiinal Obte, 14 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

- Qaranwal tаниم kee baaxô bagul tаниم inkih Yalla saytunnosseh, usuk (Yalla kinnuk) maysoliyy abaamal naggaar kinni.
- Yalla kee kay farmoya nummayse maraw! Xaganay duuduse waytoonu waytaanaa kee hinnay abinat asse waytoonu waytan maxco macah ittaanaa?
- Tama taamay abe waytoonu waytaanaa Yallih garil naqabuh tembeh.
- Diggah Yalli massowwu iyyeh isi gital qeebi abah yan mara kicna. Usun xisoosay exefut (xakabut) tanih innah anuk.
- Nabiyow isi mara Kassis Nabii Muusa isi marak iyye waqdi: yi maraw ada macah yoo abtaanaa nummah anu Yallih farmoytay siinî fanah rubsume kinniyom yok taaxigeenihik? Tokkel usun cakkik makkooten waqdi, Yalli ken sorkocobbaxitte makkoysah tirtok, Yalli kay taaqatak yewqe mara tirri mahaa.
- Kaadu Nabiyow! Isi marah, Nabii Qiisa maryam baxi: israa-iil xayloy diggah anu Yallih farmoytay siinî fanah rubsumey,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ أَعْزَىٰ لِحِكْمَةِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ تَقُولُونَ مَا لَا
تَفْعَلُونَ ۝

كَبُرَ مَقْتَأً عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ ۝

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقْتَلُونَ فِي سَبِيلِهِ
صَفَّا كَأَنَّهُمْ بُنِينَ مَرْضُوصٌ ۝

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَنْقُوْلُ لَهُ
تُؤْدُونِي وَقَدْ تَعَلَّمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ فَلَمَّا رَأَيُوكُمْ قُلْوَبَهُمْ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهِدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ائْنَ مَرْجِيْنِي إِلَيْكُمْ إِنِّي إِلَيْ رَسُولِ اللَّهِ
إِنَّكُمْ مُصَدَّقَاتٍ لِمَا بَيْنَ يَدَيَ مِنَ التَّوْرِيهِ وَمُشَرِّساً

yok naharal yemeete tawraat
 kitaabal temeetem nummaysak,
 kaadu yallih farmoytay yok lakal
 yamaatey migaq kak Acmad
 kinnil Mucammad ﷺ sin
 aytkumusak (berrekisak) emeete
 iyye waqdi keenih cus, tokkel
 Nabii Mucammad ﷺ baxxaqqa le astooti keenih luk
 yemeete waqdi, tah baabay
 baxxaqqa le atu neh luk temeetem
 kaak iyyen.

7. Yallal dirab ginnaasiteh yan numuk dulmih iyyi gacaa, usuk islaamaninnâ fanah seecimak? num kaak ma gaca), kaadu Yalli koroosannut isi nafsi yudlume mara tirri mahaa.
8. Yallih noori (Kay diini kinnuk) sinni afittet bargusaanam (badisaanam) faxan, Yalli isi noori (kay diini kinnuk) duuduséh koros tanqibe way.
9. Usuk Yallay isi farmoya (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) ruube tirtoo (Qhuraan kinnuk) kee nummâ diinil (Islaam diini kinnuk) ummaan diinik iro kaa raaqisamkeh, Yallat agleyta haa mari yanqibe way.
10. Kee Yalla nummayse maraw! qansarissa digaalak sin naggossa Tellemmo (kabxa) Siinh maay ascassoo?
11. Yallaa kee kay farmoytal taamineeniih, Yallih gital

بِرَسُولِيٍّ أَنَّمِنْتُ مِنْ نَعْدِي أَسْمُهُ وَأَمْدَقَتِيَّا جَاءَهُمْ
 بِالْبَيْنَتِ فَأَلْوَاهُنَا سَحْرُمُّينْ

وَمَنْ أَظْلَمَ مِنْ أَفْرَارِيَّا عَلَى اللَّهِ الْكَبِيرِ وَهُوَ يُنْعَى
 إِلَيْهِ اِلْيَاسَلِيَّرُ وَلَهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ أَطْلَابِيَّنْ

يُرِيدُونَ لِيُنْهِيُّوا بِرَسُولَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتَّعِنْ
 بُورِيهِ وَلَكِرِهِ الْكَفُورُونَ

هُوَ اللَّهُ أَنَّسَ رَسُولَهُ وَبِإِنْهَادِيَّ وَدِينَ الْحَقِّ
 لِيُظْهِرُهُ عَلَى الَّذِينَ كُفَّارٌ وَلَكِرِهِ الْمُشْرِكُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوْهُنَّ أَذْلُوكُّ عَلَى تَجْزِيَةِ تُبْعِيْكُمْ
 عَدَابِ الْيَمِّ

تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

tangicilleenimi sinni maaluu kee
sinni nafsih, toh kayrih siinh
aysuk raqta isin woh yaaxige mara
tekkeenik.

12. Moominiiney toh abteenik, Yalli
sin dambitte siinh cabeleeh,
jannootay guba weeqayritte kak
gexxa sin culse le, kaadu meqe
dabooqay Qadni deqsitta jannootal
tanil dabqih sin heele, toh kaxxa
asallam kee affaafa (limayiyya).
13. Kaadu moominiiney akittoy
kicintoonu liton, toh Yallak catoo
kee makki fakimiy xayi kinni,
kaadu Nabiyow tama muxxol
moominiin aytikumus (berrakis).
14. Yalla kee kay farmoytal yeemeneh
yan maraw! yallih diini cata mara
tika, Nabii Qiisa Maryam baxi
cawaariyyiinik (Yalli Qiisah
doore wakliyitte kinnuk) kah iyye
innah: Yallih diinah sinam seecaah
yallih diini qoklaamah iyye yoo
cataa? iyye waqdi, cawaariyyuun
deqsita mari kaal gacisak :Yallih
diini cattam nee iyyen, tokkel
Israa-iil xaylok horta teemeneeh,
horta keenik koroositteh, tokkel
keenik yeemeneh yan mara ken
naqboyiitil ken catneeh, usun
mayso le marah maacisen sinni
naqboyiitil.

بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فَلَا كُحْبَرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

يَغْفِرُ لَكُمْ ذُوْكُرٌ وَيُذْخِلُكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدَنَ دِلَّاكَ الْقَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٦﴾

وَأُخْرَى تُحْبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَحْقٌ قَرِيبٌ وَشَرِيفٌ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا لَوْلَامُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيْنَ مَنْ أَنْصَارَ إِلَى اللَّهِ
قَالَ لَهُمْ رَبُّكُمْ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَإِمَانَتْ طَائِفَةٌ
مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَغَفَرَ اللَّهُ لَهُمْ فَإِنَّمَا الَّذِينَ
إِذَا مَأْمُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٦﴾

SUURAT AL-JUMQA

Madiinal Obte, 11Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

- Qaranwal tanim kee baaxô bagul tanim inkih Yalla saytunnossah, Usuk amoxtay ginó inkih yamlike kinni, usuk kulli boolak saytunih, usuk isi reedal mayso li, isi abtol naggaara.
- Yalla kinni toogimah yan marâ fanah farmoytay (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) keenik yaniy Yallih Qhuraaniih aayoota keenil yakriye keenih rubtem, kaadu koroosannuu kee dambittek ken saytunnoysaah, Qhuraan kee Sunna (cadiis kinnuk) ken barsa, usun kaak (Nabii kinnuk) naharal cakkik baxxaqqa le makoh addat sugen.
- Kaadu keenik aka maray ken matre weey uxih amaate weeh kaa ruube (qarab yakkoonu, gersi mara yakkoonu), Yalli maysoli, naggaara.
- Woo Nabiih ruubiyyi, Yallih muxxooy kay acway isi naqoosak, isih faxa marah tet yacee. Kaadu Yalli kaxxa muxxoli, maggo acwali.
- Tawraatal taamitaanamal dirkisimeeh tohuk lakal elle taamite wee marih ceelallo, dananay elle tanim kak aaxige waa

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَيِّدُهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
الْمَلِكُ الْقَدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأَمْمَيْنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّهُ
عَلَيْهِمْ إِيمَانُهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْهِمْ مِّنَ الْكِتَابِ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانَ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَفِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٢﴾

وَإِخْرَجَنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَأْتُهُمْ بِهِمْ وَهُوَ أَعْزَىٰ
الْحَكِيمُ ﴿٣﴾

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ دُوْلٌ
الْفَضْلُ الْعَظِيمُ ﴿٤﴾

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا
كَثُلُ الْحَمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا إِلَيْهِ مَثَلُ
الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِعِيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا

kitooba yakkueh ceelallo kinni,
manxu qax umaa Yallih astootiy
Nabii Mucammad ﷺ
numma tascasse dirabboysah
yan marak ceelallo, kaadu Yalli
daalimiinh yan mara tirri maraa.

6. Ixxic nabyow: kee yahuudute maraw sinaamak addaak Yallih kacnoytit sinni tekkeenik, toysa raba qaagitaay faxa, numma yacee mara tekkeenik.
7. Kaadu usun inkinnah kaa (raba) maqaagitaanaay, mafaxan ken gaba umaanek tuysukumeemih sabbatah, kaadu Yalli daalimiinh yan mara yaaxigi kinni.
8. Nabiyow Keenik ixic: diggah woo rabay isin kak kuddaana diggah usuk siinit angoorowe le, tohuk lakal qelittaah tambulleem yaaxigî fanah gacsimetton, tokkel yalli abak suggu itteenim siinh warseleeh, sin elle galtele.
9. Yallaah Kee kay farmoya nummayse maraw! Adan aba num jumqatti ayro jumqattâ Salaatah adan aba waqdi, toysa isin Yallih kassitî fanah (kutbaa kee salat kinnuk) gixaay tellemmó caba, toh abtaanam kayrih siinh aysuk raqta sinni nafsih meqem yaaxige mara tekkeenik.
10. Tokkel jumqatta salaatak gaba kaltan waqdi, toysa baaxól fixiixaay, Yallih rizqhi guransita, kaadu Yalla maggom cusa (kasa),

يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٥

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنَّ رَبَّهُمْ أَنَّكُمْ
أُولَئِكَ أَعْلَمُ بِنَفْسِهِمْ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَّوْا الْمَوْتَ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٦

وَلَا يَسْمَوْنَهُ أَبْدًا إِمَّا فَدَمَتْ أَيْدِيهِمْ وَأَرْأَى
عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٧

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفْرُوتُ مِنْهُ قَاتَلَهُ
مُلْقِيُّكُمْ تُرْدُونَ إِلَى عَلَيْهِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَدَةُ فِيْكُمْ كُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٨

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ كُوُرْمَةِ
الْجَمْعَةِ فَأَسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذِرُوا الْبَيْعَ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٩

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي
الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَذَكْرُهُ
اللَّهُ كَيْرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ١٠

yasillimeeh yaffoofe (limaye) mara takkeeni gideh.

- 11.** Kaadu muslimiinik tu tellemmo ablee kee hinnay addunyâ doklaa kee tet bilhada able yekken waqdi, Nabiyow teetî fanah sissikuk kok fixiixeeniih soolak koo caben. Nabiyow! keenik ixxic: Yallih garil tanim doklaa kee tellemmok (kabxa kinnuk) kayrih aysuk siinh raqta, Yalli usuk rizqhi acuyyu haa marak inkih yaysi kinnik isin rizqhi kaal esserita.

وَلَمَّا رَأَوْتُهُمْ أَنفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكُمْ فَإِيمَانُكُمْ لَا يُقْبَلُ مَا عَنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَمَنْ اللَّهُمَّ وَمَنْ أَتَجَرَّأَ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

SUURAT AL-MUNAAFIQHUUN

Madiinal Obte, 11Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Nabiyow Munaafiqhiin kol tamaate waqdi, sinni arrabat diggah, atu yallih farmoya kinnitoomuh sumaaqitnah itte, diggah Yalli atu kay farmoya kinnitom yaaxigeh kaadu Yalli sumaaqitah diggah, munaafiqhiin dirableela kinniimil.
2. Munaafiqhiin sinni xiibaabi gob kee reebuh haysittee, Yallih gitak sinni nafsii kee sinam waasseh, diggah usun abak sugeenim manxu qaxuma taamaay.
3. Toh kah kinnim usun arrabal yeemeneeniih, tohuk lakal sorkocbboxal koroositeenih, edde Yalli ken sorkocbboxaxitte iimaanak alfeh koroositeenimih sabbatah, toysa usun maqaane keenik edde tanim mayaaxigaanaay edde maradan.
4. Kaadu tama munaafiqhiin table waqdi ken xagarikh maqaane kot meqeeh, tassakooteh, kaadu usun yaaben ken tekkek, ken yab ankacissah, ken lubbitte iimaan kee kassi boolak gexxaamah hununuh gidaaral kelsime guruumudih innah gacak, usun conxô gibdah ummaan xongoló sinnil raddem yakkalen, Nabiyow! Usun nummah

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكُمُ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهُدُ إِنَّا لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّا لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَتَعَظَّمُ إِنَّمَا تَنْفِقُنَا لِكَلَّابِنَ ﴿١﴾

أَتَخَذُوا أَيْمَانَهُمْ وَكَفَرُوا بِصَدْرِهِمْ وَأَعْنَ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ أَمْوَالُهُمْ كُفَّارٌ فَلَمَّا جَاءَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَقْتَهُونَ ﴿٣﴾

* وَلَذَلِكَ يَتَّهِمُهُمْ بِعِجْبِكَ أَجَسَّا مُهُمْ ۖ وَلَنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَانُهُمْ حُسْنٌ مُسَدَّدٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمْ أَعْدُوْ فَأَحَدَرُهُمْ قَتَاهُمُ اللَّهُ أَنِّي بَوْفَكُونَ ﴿٤﴾

ku qaduwwik atu keenik daccarsim (cibbarsim). Yalli isi racmatak ken yayxaarayik usun tirtô gitak mannal makkootaanaa?

5. Yallih farmoyti dambi cabti Yallal siinh esserâ gideh ama keenik iyyan waqdi (munaafiqhiin kinnuk), sinni moyyaayi anqasah esgeyyi haan, Kaadu nabiyow usun kaxxamariinitak ken kah sectaamat derre cabah ken table.
6. Nabiyow! tama munaafiqhiinih dambi cabti essertam kee hinnay keenih essere waytam keenil inki gide, diggah Yalli dambi inkinnah keenih macaba, diggah yalli isi taaqatak yewqe mara cakki gital tirri mahaa.
7. Munaafiqhiin kinni: Yallih farmoytih xaql yan marah (muhaajiriin kinnuk) masruf maaciinaay maskamina ittem usun fixixxi iyyaanam fanah, qaranwaa kee baaxô kadnooniiy quusik ken addal enni ittam dubuk Yalli le, kinnih immay munaafiqhiin woh mataaxigaay edde maradda.
8. Ta munaafiqhiin: nanu madiinâ fanah nuduurek, mayso le mari (munaafiqhiin kinnuk) gacaah xixxibaane le mara (moominiin kinnuk) teetik ayyaaqele itte. Yalli keenil gacisak: mayso lem Yalla kee kay farmoyaay, moominiini, kinnih immay munaafiqhiin woh mataaxiga.

وَإِذَا قَاتَلَ الْمُهَاجِرُوا إِنَّمَا يَتَعَذَّرُ عَلَى الْأَنْجُونَ رَسُولُ اللَّهِ
لَوْقَاتُ وَسَهْمٌ وَرَأْيَتُهُمْ يَصْدُونَ وَهُمْ
مُسْتَكِبُرُونَ ٥

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفِرَ لَهُمْ أَمْ لَهُ
تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ لَكُنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٦

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ
رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُّوا وَلَلَّهُ خَرَبُ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَلَكِنَّ الْمُنْتَفِقِينَ لَا
يَفْقَهُونَ ٧

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ
لَيُخْرِجُنَّ الْأَعْرَافَ مِنْهَا أَذَلَّ وَلَيَلِهُ الْعَرَافَةُ
وَلَرَسُولِهِ وَلِمُؤْمِنِيهِ وَلَكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٨

9. Kee yeemene maraw! sin maaluu
kee sin xaylo yallih cusiyaa kee
kay qibaadak Sin agxise waytay,
kaadu toh abe mari, toysa too mari
usun baxaysite (kasaarite) mara.
10. Kaadu moominiiney siiniih
neceemik tu kayri gital acuya,
siinik numuk teynal rabi yamaateek
naharal, tokkel usuk rabi kaah
yamaate waqdi nadaamitak: Yi
Rabbow dago wakti rabak yoo
wadirrossaamal, tokkel inni
maaluk sadaqhat attacayyuk eneeh
meqe marih num akkuk en iyya.
11. Kaadu Yalli nafsi mawadirroysa
rabi kaah yamaate waqdi, kaadu
Yalli maqaanee kee umaanek abba
haytaanamak adda yaaxigi kinniil
sin elle galtele.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِمْنَوْا لَا تُلْهِكُمْ أَعْوَالُكُمْ
وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُنَّ الْخَسِيرُونَ ﴿٤﴾

وَإِنْفَقُوا مِنْ مَآرِزَ قَنْتَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخْرَقَ
إِلَيَّ أَجْلِي قَرِيبٌ فَاصْدَقَ وَأَكُنْ مِنْ
الصَّابِرِينَ ﴿١١﴾

وَلَنْ يُؤْخِرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَهَا وَاللَّهُ
حَيْرُ بِمَا تَحْمَلُونَ ﴿١٢﴾

SUURAT ATTAGHAABUN

Madiinal Obte, 18 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Yalla qaranwal tanim kee baaxô bagul tanim inkih kaa saytunnossa, usuk dudda le reeda leeh, qax meqe fayla le, usuk ummaan iimil dudda li kinni.
2. Usuk Yallay sin gine kinni, korostay yallih inkittinaane yangadde siinik yaniih, moomintuy kaa nummaysay kay diinil taamita siinik yaniih, Yalli isin abba haytaanam yabali kinniuh tu kaak ma qellittaay sin elle galte le.
3. Yalli qaranwaa kee baaxó cakkil gineeh sin tayse weelot weeloyseh usuk sin weeloola qaxa yeymeeqe, Qhiyaamah ayró siinik madaara kaâ fanah takke.
4. Yalli yaaxigeh qaranwaa kee baaxóh addat tanim, kaadu yaaxigeh qellissaanam kee taybulleenim, kaadu Yalli alilwah addat tanim yaaxigi kinni.
5. Ta korosey Siinik duma Koroosítê suge marih (Qaad kee Samuuduuy....) xaagi Siinih mamattoo? Tokkel usun sinni koroosannuu kee sinni uma taamah digaalá tammoyleenih, kaadu usun akeeral ken qansarissa digaalá lon.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَيِّدُ لِلَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي حَلَقَ كُلَّ كَفَّرٍ وَمَنْكَرٍ مُّؤْمِنٌ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَرَ كُلَّ
فَأَحْسَنَ صُورَ كُلِّهِ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُشْرُونَ وَمَا مُعَلِّمُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِدَانِي
الْصِّدُورِ ﴿٤﴾

أَلَمْ يَأْتِ كُلُّ نَبِيٍّ مِّنْ أَذْنِنَا كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا^٥
وَبَالَّا مَرِهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

6. Tama digaaláy addunyal keenit tekke keenit kah tekkem, ken farmoytiity Yalli keenih ruube baxxaqqooqi le astooti keenih luk amaatuq sugteeh, usun tokkel woh assacakkuk: nee seehada tirri haytaa? Iyyeeniih, koroositeeniih, iimaanat derre caben, Yalli usuk ken iimaanak gaddaliteh. Yalli isi ginók gaddali numuh ma cehta, usuk isi abtol fayla li kinni.
7. Koroosite mari rabak lakal inkinnah magooqak ugsume waanaah awqe waanam yekkeleeniih warsiten, Nabiyyow! Keenik ixxic: yeey inni Rabbil xiibita immay isin sinni magooqak ugsumettoonuuuh awqetton, tohuk lakal isin addunyal taamoomik abteenim siinh warselon, Yalli sin magooqak sin ugsaah sin taamal sin galtam kaal xabcinih.
8. Toysa Yalla kee kay farmoytaa kee Nooriy (Qhuraan kinnuk) oobisne nummaysa, Yalli abba haytaanamak adda yaaxagi kinni.
9. Maagoynah ayroy Yalli sin kee gino inkih edde gaaboysa kassita, toh baxaysitiyyi edde yambullee ayróy mariiy marak edde muxxuta kinni, kaadu Yalla nummayseeh, meqem abite num, Yalli kay dambitte kaak duugaah, jannootay guba weeqaytitte kak gexxa kaa culsa, umman tet addal waarak, too jannootal aban waariyyi

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَائِيَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَقَالُوا إِنَّمَا يَهْدِي وَنَزَّلَ فِيهِمْ مِنْ رَحْمَنَنَا فَكُفُرُوا وَأَقْوَلُوا وَأَسْتَغْنُوا
الْهُنَّةُ وَاللَّهُ أَعْلَمُ حَمِيدٌ ﴿٦﴾

رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ لَنْ يُبَعَثُوا قُلْ بِكَ وَرَبِّي
لَتُبَعَثُنَّ حُتَّى تَشْبَهُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرٌ ﴿٧﴾

فَعَامُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورُ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ حَيْرٌ ﴿٨﴾

يَوْمَ يَجْمَعُ كُلُّ أُجْمَعٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْتَّغَابُونَ وَمَنْ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا كَفَرَ عَنْهُ سَيِّئَاتُهُ
وَيُدْخَلُهُ جَنَّتَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَلِيلِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

kaxxa affaafaay kaxxa asallaame
(limayiyya) kinni.

- 10.** Kaadu koroositeeh, Ni astooti dirabboye mari, woo mari girâ mara tet addal waarak, is manxu umá gacsimeyna.

- 11.** Umaane inki num maxagta Yallihmeklaay kay idini akke waytek, kaadu woh Yallak is xagtem nummayse num, Yalli kay sorkocobbaxa tirri haa wohul yisbireemih taagah, Yalli ummaanim yaaxigi kinni.

- 12.** Kaadu Sinaamey Yallih amri oggolaay, Kay farmoyti amri oggola, ama oggolut derre cabteenik, toysa cagalalah Ni farmoytal tanim baxxaqqa le guddusiyya kinni.

- 13.** Yalli inkittu kaak sa qibaada cakkisita Yalli mayan, tokkel moominiin dibuk sinni caagiidah Yallal kelittay.

- 14.** Yallaa Kee kay farmoya nummayseh yan maraw! diggah sin agabuu kee sin xaylok tuk teyna sin qaduwwik keenik cibbarsima, kaadu usun baaheenimik qafu keenih abteeniih ken elle kataate wayteeniih, keenih cabteeniih ken tustureenik, toysa diggah Yalli dambi cabti li xuwalli kinni.

- 15.** Cagalalah sin maaluu kee sin xaylo siinh aqayyaare (mokkoro), Yalli kaxxa galto le (kay oggol doorite marah).

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَلَّبُوا يَا يَتَّا أَوْلَادِكَ
أَخْبَرُ النَّارِ خَلِيلِيْنَ فِيهَا وَبِسَّ
الْمَصِيرُ ١٠

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيْبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ
يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
شَيْءٌ عَلَيْهِ ١١

وَأَطْبِعُوا لِلَّهِ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ
تَوَلَّهُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَغُ الْمُبِيرُ ١٢

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ١٣

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِيمَانُكُمْ مِنْ
أَنْوَحِجُّكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ عَدُولَكُمْ
فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعْفُوا وَتَنْصَحُوا
وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنْفُورٌ تَحِيمُ ١٤

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
عِنْهُدُو أَجْرٌ عَظِيمٌ ١٥

- 16.** Toysa moominiiney Yallak meesita dudu haytaanamal, kaadu yallaa kee kay farmoya sin kah sectam oobbiyaay, ken amri oggola, kaadu Yalli siiniih yecee maaluk sadaqhat acuya sin nafsih taysehik, isi nafsih cillaalek dacrise mari, toysa too mari usun yisillime (limaye) mara.
- 17.** Isin Sinni maalu yallah meqe gacsah (likaacih) teceenik, Yalli sin maalu siiniih xirrib xirribuh siiniih heeleeh dambi siiniih cabele, Yalli tu yetteccee marah kaxxa faatoli xiqli kinni.
- 18.** Yalli qellitti ittam kee umbullu ittam inkih yaaxigi kinni, usuk isi reedal maysoli, isi abtol naggaara.

فَلَمْ تَقْتُلُوا اللَّهَ مَا لَا سُطْحَةَ لَهُ وَلَا سَمِعَوْا وَلَا طَبَعُوا
وَلَمْ يَنْفُخُوا خَيْرًا لِأَنفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقَنُ شَيْئًا
نَفَسِيهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَعِّفُهُ
لَكُمْ وَيَعْزِزُ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾

عَلَيْهِ الْعَيْنُ وَالشَّهَدَةُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

SUURAT ATTALAAQH

Madiinal Obte, 12 Aayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.

- Nabiyow! Koo kee moominiin sinni Agabu cabtaanam faxxan waqdi, toysa ken qiddâ fanah afkanuk miyangalit anee kalah taahirih anuk ken cabaay, qidda loowaay dacrisa, kaadu yallay sin Rabbi kinnik meesita, isin qidda tamurruqeh gide ken (caben agabu kinnuk) dabooqak ken mayyaaqina, kaadu usun sinnih awqe woonay baxxaqqa itta umaanéy qax uma abeenih akke waytek, too edde yabnem Yallih madqooqiy yalli isi naqosah madqe kinni. kaadu Yallih madqooqit caddok tatre num toysa nummah usuk isi nafsi yudlume numu. barra cabe numow Yalli Tohuk lakal atu cubewayta caagid abaway mataaxigak.
- Tokkel usun (agabu kinnuk) qiddâ keenik edde tamurruqe waktit xayyooweenik, toysa isin gennaqoh ken gacsita sharqi elle xiysiisa innal meqe gexsitih keenî luk gexsitak, hinnay keenik baxsimaay ken cakki keenih duudusa sharqi elle xiysiisa innal, kaadu ken cabteenik hinnay ken gacsitteenik siinik qadaalat leeh diini kak tassakooten namma num sumaaqisaay, sumaaqita

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِذَا طَلَقْتُمُ الْمُسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ
لَعَذَّتْهُنَّ وَأَخْسَرُوا أَعْدَادًا وَلَقَوْا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا
تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجُنَّ إِلَّا أَنْ
يَأْتُيَنَّ بِفَحْشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَلَا كَحْدُودُ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ طَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي
لَعَلَّ اللَّهَ يُحِيدُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا

﴿١﴾

إِذَا بَلَغَنَ الْجَاهِنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
فَارْقُوهُنَّ بِمَحْرُوفٍ وَأَشْهُدُوْا دَوْيَ عَدْلٍ مِنْكُوْ
وَأَفْيِمُوْ الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُ بِيُوعَظِيهِ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَآيَوْمَ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا

﴿٢﴾

maraw! Isin sumaq gudduyaay yallah kaa aba, too Yalli sin kah amriseh yanim kassiisaanaah elle kaskassowtam yallaa kee ellecaboh ayro nummayse mara kinni, Yallak meesitaah Yalli kaa kah amrisem abaah, usuk kaa kak waaseemik waasima num Yalli kulli ceyak mawqa kaah aba.

3. Kaadu Yalli rizqhi usuk kak akkale waa kabuk kaah yacee, kaadu Yallal kelte num toysa usuk kaa xiqah, Diggah Yalli isi amri duudusa Rabbi kinni, nummah Yalli ummaan iimih yimixxige udduruy is kak tatre wayta teeti hee.
4. Sin agabuy cabbiimey miyangali kak yiggiriqqeey miyangalik yobboode, isin ken qiddat agaywaagittenik ken qidda sidiica alsa kinni, kaadu qunxa sayyóy miyangali baahe waytâ qiddà tonna, agabuk Bagut lagbî qiddah wakti, usun bagut lon xalay oobisaanama edde taadem. Yallak meesitah yan numuh, Yalli kay caagid addunyaay akeeral kaah xabbacoysah.
5. Woo cabtii kee qiddak edde yabneh nanim, Yallih madqay Yalli siinil oobise kinni, Yallak meesitah yan numuh Yalli kay dambi kaah duugaah kay galto kaah yahnabeh.
6. Sin agabuk cabbiime agabu Sinnih dabqah elle aninnaan ikkel dabqah ken hayisa, usun qiddat yaniinh gide isin elle

وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَىٰ
اللَّهِ فَهُوَ حَسُنٌ وَلَمَّا كَانَ اللَّهَ يَكُلُّ أَمْرَهُ قَدَّ
جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٢﴾

وَأَنَّىٰ يَسِّنَ مِنَ الْمَحِيطِ مِنْ
إِسَائِكُمْ إِنْ أَرْتَبْمُ فَعَدَنُهُنَّ ثَلَاثَةُ
أَشْهُرٍ وَأَنَّىٰ لَمْ يَحْصِنْ وَأُولَئِكُ الْأَحْمَالِ
أَجْلُهُنَّ أَنْ يَضْعَنْ حَمَالُهُنَّ وَمَنْ يَتَوَقِّ
اللَّهُ يَجْعَلُ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٣﴾

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَقَّهُ اللَّهُ
يُكَفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَعَظِيمُ لَهُ أَجْرًا ﴿٤﴾

أَسْكُنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنُوكُمْ وَجِدُوكُمْ وَلَا
تُضَارُوهُنَّ لِنُصْبِيَ قُوَاعِيَّهُنَّ إِنَّمَا كُنْتُ حَمِيلٌ
فَأَنْقُفُهُمْ عَلَيْهِنَّ حَقَّيَّ يَضْعَنْ حَمَالُهُنَّ إِنَّ أَرْضَعُنَّ

duddan innal, kaadu dabqaa kee masruf keenil ceyissoonuh ada ken maabinaay ken mabiyaakina, kaadu usun bagut le agabu yekkeenik, toysa masruf keenih aba bagut lon xalay oobissi haanam fanah, tokkel usun woo xaylo siinif qarseenik (yeyseexxeenik), toysa ken cawal keenih acuya, kaadu mariiy mara siinik maqaane edde taniimih amrisay ittâ luk malisak, kaadu isin itta wayteeniih itta geytaanam siinil tigibdeek toysa gersittoy inâ kalah tani kaah qarissay (taysaxxay).

7. Gaddalih yan numuy maali farakka le isi barray cabee kee isi baxa duddak leh gidel yasrafay, kaadu tumaliy le rizqhi ceya elle baahe, Yalli rizqhik kaah yeceeh gidel yasrafay, Yalli hebeltô nafsil duude waam mahanna rizqhik kaah yeceeh gide kaal haa kaa akke waytek, Yalli ceyaa kee gibdâ lakal maali farakkaa kee gaddaliino heele.
8. Makina magaalah maraay, isi Rabbih amrii kee kay farmoytiitih amrî cinal caddok taturtem. Edde luk gibdi fokkaaqoh ken fokkaqne, kaadu gibdi digaalay qaxumah ken digaalle.
9. tokkel usun sinni uma taamah ellecaboh digaalá tammoysenih, kaadu ken koroosannuu kee ken uma taamah ellecabo finqaa kee kasaara tekke.

لَكُمْ فَقَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأَتَحُرُّفُ بَيْنَكُمْ
بِمَعْرُوفٍ فَإِنْ تَعَاشُرُ فَلَا يَضُعُ لَهُ أُخْرَى ﴿٦﴾

لِيُنْفِقُ دُوْسَعَةً مِنْ سَعْدَةٍ وَمَنْ قُدْرَاعَيْهِ رِزْقٌ
فَلَيُنْفِقُ مِمَّا أَنْهَ اللَّهُ لَآيَ كَفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا
مَا أَنَّهَا أَسِيَّ جَعْلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرَةٍ سَرَّكَ ﴿٧﴾

وَكَانَ مِنْ قَرِيبَةِ عَتَّةَ عَنْ أَمْرِهِاَوْرُسُلِهِ
فَأَسْبَبَهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبَهَا عَذَابًا شَدِيدًا ﴿٨﴾

فَدَافَقَ وَبَالَ أَمْرِهِاَوْكَانَ عَلَيْهِ أَمْرِهِاَخْسَرًا ﴿٩﴾

- 10.** Yalli gibdi digaala keenih massoyse (makkiseh), toysa Yalla nummayseeh, kasle maraw Yallak meesita.nummah Yalli Qhuraanay sin edde kassiisa siinil oobisek.
- 11.** Yalli isi farmoytay Yallih aayootay baxxaqqaley cakkii kee deedal ittak baxissa siinil yakriye sinih ruube, Yallaa kee kay farmoytal yeemeneeh meqe taamoomi abbaasita mara diteetak diifū fanah yayyaaqenkeh, Yallal yeemeneeh meqe taama abbaasite mara jannootay guba weeqaytitte kak gexxa ken culsa, usun umman tet addal waarak, nummah Yalli jannatal rizqhi keenih yeymeeqeeh farakka keenih elle hee.
- 12.** Yalla kinni dubuk malcina qaran ginteeh, baaxók kay innah yan malciin gintem, Yallih wacyii kee kay amriiy kay mekla ken fanal obta, sinaamey diggah Yalli usuk ummaan iimih duddali kinnim taaxigeenimkeh, kaadu diggah Yallih ixxiga ummaan iimit maroh tanim taaxigeenimkeh.

أَعْذَّ اللَّهَ لَهُمْ عَذَّابًا شَدِيدًا فَإِنَّهُمْ لَا يَأْتُونِي
الْأَلْيَقُ بِالَّذِينَ إِذَا مَنَّا عَلَيْهِمْ أَفَلَمْ يَرْكِنُوا ذِكْرِ^{١٠}

رَسُولُ اللَّهِ يَسْتَأْتِيُ الْمُجْرِمَاتِ بِإِيمَانِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْبِرَ
الَّذِينَ إِذَا مَنَّا عَلَيْهِمْ أَصْبَلُوهُنَّ حَتَّىٰ مِنْ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخَلُهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْمِيلِهِ الْأَنْوَارُ خَلَلِيْنَ فِيهَا أَبَدًا
فَدَأْخُلَنَّ اللَّهُمَّ أَرْرَقًا^{١١}

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ
مِثْلَهُنَّ يَنْزَلُ الْأَمْرُ بِيْنَهُنَّ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحْاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا^{١٢}

SUURAT ATTACRIIM

Madiinal Obte, 12 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Nabiyow! Yalli koh calalloysem isi nafsil macah carammossa, isi agabih leedaa kee kacanu gurrusak? Yalli dambi cabti li xuwall li kinni.
- Nummah Yalli moominiiney sinni xiibaabik edde calallowtaanam siinh madqeh, kaffaara teetik taceenimil, Yalli sin awlaytuy sin qoklay sin caagiida gabat le kinni, usuk siinh meqem yaaxigi, isi abtol naggaara.
- Cusey! Nabii isi agbuk baalî luk walalah tutuccu iyye waqdi, edde luk is tama yab warisseeh, Yalli woh kaa yuybullee waqdi, tu kak tet yiisixxigeeh, tu teetik kak cabeh edde luk woo xaagu teetih warse waqdi a xaagu iyyi koh warsee kaak itte? Yallay isi naqoosa qellissem yaaxigih yaniy, adda yaaxigiy tu kak qellite wayta yoh warse teetik iyye.
- Sin nammay (Qaa-ishaa kee Cafsa kinnuk) Yallâ fanah gacten sin tekkek nummah sin sorkocobbaxitte Yallih farmoyti faxe waamâ fanah qeegteh, kaadu sin nammay usuk faxe waamal

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ لَمْ يُحِرِّرُ مَا أَخْلَقَ اللَّهُ أَكْثَرُهُمْ بَغْيًا
مَرْضَاتَ أَرْوَاحِكُمْ وَأَنَّهُ عَنْهُمْ رَّحِيمٌ ﴿١﴾

فَدَفَرَ حَصَنَ اللَّهُ لُكْكُوكَ حَلَّةَ يَمِنَكُو وَاللَّهُ مُولَّكُوكُوهُ
الْعَلِيُّ الْكَيْمُ ﴿٢﴾

وَإِذَا أَسْرَ اللَّهُ إِلَى بَعْضِ أَرْوَاحِهِ حَدَّيْشَافَلَّهَا
نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ.
وَأَغْرَضَ عَنْ بَعْضِ فَلَمَّا آتَاهُمْ بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَهُ
هَذَا قَالَ نَبَّأَنِي الْعَلِيُّ الْكَيْمُ لِكَيْمُ ﴿٣﴾

إِنْ تَوْبَ إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَاغَتْ قُلُوبُكُمْ أَنْ
تَظَاهِرَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَهُ وَجِيلٌ
وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَاتِكِهُ بَعْدَ ذَلِكَ
ظَاهِرٌ ﴿٤﴾

itta kaal (Nabii kinnuk), catteenik, diggah Yalli usuk kay awlaytuy kaa cata kinni, kaadu Jibriil kee moominiinik meqe mari kay awlaay kaa catah, wohuk lakal inkih tan malayka kay awlaay kay cateyniiti.

5. Diggah Kay Rabbi usuk (Nabii kinnuk) sin cabe kaa tekkek siinik yayseh yan agabu kaah ciggiilisam abele, Yallaa kee kay farmoytih amrih rammitaah kay famoya nummaysah yan agabu kaah abele, Yalli ken kah amrisem oggola agabuy taaqatak Yalli kicnim abaah dambik kaal gaca kaah abele, Yallah maggo qibaada abaah sooma agabuy tu kak agabuuy tu kak baxuw kinni kaah abele.
6. Yallaa kee kay farmoya nummays se maraw! sinni nafsii kee sinni mara giray sinam kee xeet edde ursan bocoh kak tanik reebisa, tet amol dacayrih (xagroh) malaykay nacrur sinniy cayla le tan, usun Yalli ken kah amrisem macinaanaay usun kah amrisimeenim abaanaah yagdubeenih.
7. Kee koroosite maraw! Ta saaku malkittaanam maallinaay ma gurrusina, cagalal isin elle galtimtaanam addunyal abak sugteenim kinnik keenik iyyan.
8. Yallaa kee kay farmoya nummays se maraw! Abten dambik Yallâ fanah saytun madaarah uduura, sin

عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَقْتُكُنْ أَنْ يُبَدِّلَهُ وَأَرْجَاهُكُنْ
مَنْكُنْ مُسْلِمَاتِ مُؤْمِنَاتِ قَنِيتَ تَبَيَّنَتِ عَدِيلَاتِ
سَهِّحَاتِ ثَبَيَّبَتِ وَأَبْكَارًا ۝

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّنَفْسَكُو أَهْلِيْكُمْ
نَارٌ وَقُدُودُهَا النَّاسُ وَالْجَاهَةُ عَلَيْهَا
مَلَكِيَّةٌ غِلَاظٌ شَدَادٌ لَا يَعْصُمُونَ اللَّهَ
مَا أَمْرُهُ وَيَقُولُونَ مَا يُؤْمِنُونَ ۝

يَأَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا أَيْمَانُهُمْ
تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوْبَلِ اللَّهِ تَوْبَةً
نَصْوُحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُكْفِرَ عَنْكُمْ

Rabbi sin uma taamoomih dambi siinik duugelek, kaadu jannootay guba weeqayititte kak gexxa sin culselek, Yalli Nabii kee kaâ lih yeemene mara edde ayqunxeewaaah wacarriysewaay, Noori keenik foocittee kee migdittel gexay, usun ni Rabbow ni noori neh duudusaay ni dambi neh cab edde iyyan ayro, diggah atu ummaan iimil dudda li kinnitok.

9. Kee tá Nabiyow! Koros kee munaafiqhiinil ingicillaay, caagid keenil iygibdiy, keenik orbeyná jahannam girak, toh manxu umá gacsimeynaay.
10. Yalli koroosite marah Nabii Nuuc barraa kee Nabii Luut barrâ ceelallo yoogore. Too namma barra Ni naqosak meqe namma naqsih gubat sugteeh, ken nammay diinil ganeenih, tokkel too namma naqasi Yallih digaalak tu keenih ma xiqinna, kaadu ken nammayak: (namma barra kinnuk) gira cula girá, cula marâ lih keenik iyyen.
11. Kaadu Yalli moominiiniy Yallah qibaada caglisseeh caalatal ceelallo yoogoreeh baxxaqise Firqawni barrâ caalatal, yi Rabbow! Ku xaql jannat addal qari yoh xisaay, firqawnaa kee kay uma taamak yoo naggos, kaadu daalimiinh yan marih umaanek yoo naggos itte waqdi.

سَيِّئَاتٍ كُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّتَ بَجَرِي
مِنْ تَحْكِيمَهَا أَلَّا يَهُدُّنَّكُمْ لَا يُحِبِّزِي اللَّهُ الْتَّابِعُ
وَالَّذِينَ إِمْمَوْعَةٌ، فُرُّهُمْ يَسْعَى بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ قَوْلُونَ بَيْنَ أَتْسِمَّةِ
نُورَنَا وَأَعْقَرِنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
فَدِيرٌ ﴿٨﴾

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ جَهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَأَغْلَظُ عَلَيْهِمْ مَوْهِمًا وَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِسَّ
الْمَصِيرُ ﴿٩﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا أُمَرَّاتٌ فُوحِ
وَأُمَرَّاتٌ لُوطٌ كَانَتَا لَهُنَّ حَتَّى عَبَدَيْنِ مِنْ
عِبَادَاتِ صَدِيقِهِنَّ خَانَتَا هُمَا فَلَمْ يُعْلَمْ
عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقَلِيلٌ أُدْخُلَا النَّارَ
مَعَ الدَّخِيلِ ﴿١٠﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ إِمْمَوْ
أُمَرَّاتٌ فِرَغْوَنَتْ إِذَا قَالَتْ رَبِّي ابْنِي لِي
عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَلَحِقَنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلَهُ وَلَحِقَنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّلَمِيِّينَ ﴿١١﴾

12. Kaadu Yalli yeemeneh yan marâ
 ceelallo yoogoreeh baxxaqise,
 Maryam Qimraan baxay isi sammo
 dalwak dacrissê caalatal, tokkel
 Yalli Jibriil amriseh diriqik moyya
 kak culta aracak fuffu teetik ixic
 kaak iyyeeh, woo fuftó tet maxax
 (maganat) toofeeh wonna luk is
 Nabii Qiisal tussukuqqeeh, is isi
 Rabbî qangor kee kay kitooba
 nummasseeh, Yalla oggola maray
 qibaada kaah caglisak tiyak teyna
 tekke.

وَمَرِيمَةُ بُنْتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
 فَرْجَهَا فَفَخَنَافِيَهُ مِنْ رُؤْبَحَنَا وَصَدَقَتْ
 بِكَلْمَاتِ رَبِّهَا وَكُثُرَهُ وَكَانَتْ مِنَ

الْقَانِتَنِينَ ١٣

SUURAT AL-MULK

Makkal Obte, 30 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

- Yallay addunyaa kee akeerâ reeda gabat le nabaah kay kayri kay ginoh amol yemeggeh, kaadu usuk ummaanimil qamat geyto li kinni.
- Usuk rabaa kee manó gine rabbi kinni sinaamey sin yaqiyiyiruh, taamâ maqaanéh siinik yayse num yamixxiguh, kaadu usuk mayso li tu kaak mataysaay, dambi cabti li kinni, kaal yuduure marah.
- Usuk Yallay malcina qaran sittak amol inkigide akkuk gine kinni. wagta numow Yallih ginot hebelto fulaa kee sissinaané matablak, tokkel qaraanâ fanah wagitto gacam gacisey, usuk tama nabna luk baquu kee qanxitu kaat maay tablee?
- Tohuk lakal Kaadu wagitto qaraanâ fanah namma adda gacam gacisey, wagta numow kunti qunxaane luk bura luk kol aduurelek, Yallih ginot hebelto cooca able kalah, is wagittok taqabba itteh.
- Yalli nummah, xiibitak addunyâ qaran ifta cutuukat bilisneeh, sheytoonâ geedano tet abne, kaadu akeeral girâ digaalá keenih massosne axcuk.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَرَّكَ الَّذِي بَيْدَهُ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِي حَقَّ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُو مَنْ يَكُونُ أَحَسَنُ عَمَلاً وَهُوَ أَعْزَىُ الْعَفْوَرُ ﴿٢﴾

الَّذِي حَكَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طَرَاقًا مَّا تَرَىٰ فِي حَقِيقَ الْرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوُتٍ فَإِنَّمَا يُرَأِيُ الْبَصَرُ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾

ثُمَّ أَرَجِعِ الْبَصَرَ كَتَيْنِ يَقْبَلُ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾

وَلَقَدْ زَيَّتَ السَّمَاءَ الْأَنْعَمَ بِمَصَابِيحَ وَجَعَلَهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدَنَا آهَمَ عَذَابَ السَّعْيِ ﴿٥﴾

6. Kaadu isi Rabbil koroosite mari jahannam digaalá le, kaadu is manxu uma gacsimaynaa.
7. Usun teetit qambisiman waqdi, teetyi faciyyi gibdah muxxak kaxxa xongoló yaabben.
8. Jahannam korosuh abte naqbih gibdah taggiggiriqqem xayossu hayte, sinaamak horta tet addal qambisiminaan waqdi tet loynissa malayka addunyal ta digaalak sin meesiisa farmoyti siinh mamattoo axcuk ken esserta?
9. Yeey, nummah meesiise nel yemeeteh iyyan, tokkel kaa dirabbosneeh, Yalli hebeltoh iimiy oobise mali inne, isin tu hinniton kaxxa finqat yan mara akke wayteenik.
10. Kaadu usun woh aalamuk: nummah nanu nek iyyaanam cakki maabbah aabbinninoy, hinnay tu raaqisa kas le mara akkinninoy, urta giráh mara akkuk manannino iyyen.
11. Tokkel usun sinni dambi (koroosannu kinnuk) yeeleemeeniih, tokkel urta girah marah finqaa kee Yallih Racmatak yaxxeereenim tanay.
12. Diggah, ablekal sinni Rabbik meesita mari, dambi cabtii kee kaxxa galató le.
13. Sinni maxcó qellissoonu, hinnay taybulloonu, Yalli sin alilwat tanim yaaxigi kinni.

وَلِلَّذِينَ كَفَرُواْ بِهِمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ وَبَشَّ
الْمُصِيرُ ①

إِذَا أَلْقُوا فِيهَا سَمِيعًا لَّهَا شَهِيقًا وَهِيَ
تَقُورُ ⑦

تَكَادُ تَمِيزُ مِنْ أَعْيُطِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ
سَأَلَّهُمْ حَرَثَتْهَا أَلْهَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ⑧

قَالُوا إِنَّا فَدَحْجَاءَتِنَا نَذِيرٌ فَكَذَبْنَا وَقُلْنَا مَانَّا لَهُ
مِنْ شَيْءٍ إِنَّا لَنْ نُّمُمُ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَيْرٌ ⑨

وَقَالُوا وَكَذَّانْتَسْعَ وَنَعْقُلُ مَا كُنَّا فِي أَخْبَرٍ
السَّعِيرٌ ⑩

فَأَعْتَرْتُكُمْ بِذِنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ ⑪

إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ رِزْقَهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَعْفَرَةٌ
وَأَجْرٌ كَيْرٌ ⑫

وَأَسِرُوا فَوْلَكُمْ أَوْجَهُرُواْ بِهِمْ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الْأَصْدُورِ ⑬

- 14.** Gino gineh yan Rabbi mannal aaxige waa qellissaanam kee taybulleenim? Usuk xuwalii, adda yaaxigi kinnik.
- 15.** Kaa kinni baaxó siinah madabah sahhalossemik tet deraafel gixaay kay rizqhi akuma, kaadu ugut kaâ fanah yakke Qhiyaamah ayro.
- 16.** Korosey isin sinni teemeneenii qaraanal yan Rabbi Baaxó siinil xuumusaamak is gibdi angoyiyih tangayye waqdi?
- 17.** Hinnak isin sinni teemeneenii qaraanal yan Rabbi arraaqi le caacay siinil ruubaamak? toysa korosey isin yi meesisso le inna aaxigetton digaalá tablen waqdi.
- 18.** Yalli xiibiteh nummah, keenik naharsi mari sinni farmoytit dirabboyseemil, tokkel ken essecekkehik yi assacokki manna keenil teellee? Ken bayisne waqdi.
- 19.** Kaadu mayablaanaa keenik amól tan haadá galwá fakta waqdii kee xambaqta waqdi takkem? raddaamak tet tabbixeeyh dacriksam matan Racmaan kinni Rabbi akke waytek, diggah usuk ummaanim yabali kinni.
- 20.** Hinnak korosey tah iyyaay tah ni mara kak ittaanaah sin cattam? yalli sin digaalam faxek, Racmaan kinni Rabbi akke waytek, koroosite mari tû bagul mayan sheetan keenit abah yan duquurisiyya akke waytek.

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ الْأَطِيفُ الْحَمِيرُ ﴿١٥﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لِكُلِّ أَرْضٍ ذُلْلًا فَامْسَوْفِيٌّ
مَنَّا كِهَا وَكُلُّهُ مِنْ زَرْقَةٍ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٦﴾

إِمْنَثُ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُلِّ أَرْضٍ
فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿١٧﴾

أَرْمَثُ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا فَسَعَاهُمْ كَيْفَ نَذِيرٌ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانُوا يَكْفِرُونَ ﴿١٩﴾

أَوْ بَرُّوا إِلَى أَطْلَقَتِ فَقَهْمَ صَفَّاتٍ وَيَهِضَّنَ
مَا يَمْسِكُهُنَّ إِلَّا رَحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
بَصِيرٌ ﴿٢٠﴾

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّهُ يَنْصُرُ كُمْ مِنْ دُونِ
الْرَّحْمَنِ إِنَّ الْكُفَّارَ إِلَّا فِي عُرُورٍ ﴿٢١﴾

- 21.** Hinnak ah iyyaay, Yalli isi rizqhi siinik yibbixek siinih taceem?
Wonna hinnay koroosite mari
Nummaak caddok tatur kee cakkik giltaanamih bagul yeedeen.
- 22.** Tokkel Foocah radak gexa num yayse innaa tirtóh hinnay massowwu iyyeh massa le gitat gexa num yaysee?
- 23.** Nabiyow!Keenik ixxic :Yalla kinni suge waytik sin gintem, kaadu aytii edde taabbeenii kee intiitay edde tableeniyy, sorkocobbaxittéy edde kaskassowtaana siinih gintem, korosey Yallih niqmatak faatittaananam siinik dagoh.
- 24.** Ixxic Nabiyow:Yalla kinni baaxô bagul sin ginteeh sin fixiissem, kaadu kaâ fanah gaaboysimetton cisab kee galtoh.
- 25.** Kaadu koros: axagni maa waqadii isin numma yacee mara tekkeenik itta?
- 26.** Nabiyow:cagalal, Qhiyaama edde solta waktih ixxiga Yallih garil tan, kaadu cagalal anu baxxaqqa le meesiise kinniyo keenik ixxic.
- 27.** Koros digaalá xayyowtem table waqdi, koroosite marak foocitte taameh, tah teetiy esseritak assaxeeruk sugteeni keenik iyyan.
- 28.** Ixxic Nabiyow korosuk:yoh warisa! Yalli yoo kee yollih yan mara qidek hinnay neh xuwaaweh nee udurruse yekkek, koros iyyi cateleeh qansarissa digaalák.

أَمْنَ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بِكِ
لَجُوْفِ عُتْقَوْفُورٌ ﴿١﴾

أَفَنْ يَشِي مُكَبَّعًا وَجْهِهِ إِنْهَدَى أَمْنَ
يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صَرَطِ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَارُ وَالْأَفْئَدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُونَ ﴿٣﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ ذَرَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٤﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥﴾

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنْذِيرُ
مُّبِينٌ ﴿٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةَ سَيَّعَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ هَرَوْا
وَقَلَّ هَذَا الَّذِي كُنُّمْ بِهِ تَدَعُونَ ﴿٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيْ أَوْ رَحِمَنَا
فَمَنْ يُحِيرُ الْكُفَّارِ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٨﴾

- 29.** Ixxic Nabiyow: usuk Racmaan
kinni Rabbi nanu kaa nummasneeh
kaal kelitne, tokkel xayuk
aaxigetton digaalá obtuwayta
waqdi cakki gitak baxxaqqa le
hoxat tanim sin kinnik nee kinnim.
- 30.** Ixxic Nabiyow: yoh warisay! sin
lee baaxot fuuquunteh maacissek,
iyyi siinh baaheleeh daritta leey
gexxa? (num mabaaha Yallak sá).

قُلْ هُوَ الْرَّحْمَنُ إِمَانَابِهٖ وَعَلَيْهِ تَرْكَنَا
فَسَتَّعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٣﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِذْ أَصَبَحَ مَاءً كَثِيرًا غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ
بِمَا عَمِلُونَ ﴿٤٤﴾

SUURAT AL-QHALAM

Makkal Obte, 52 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Nuun- (edde faxem Yalli yaaxige)
Yalli Qhalam kee yaktube mari uktubbu haamal xiibite.
2. Atu Nabiyow ku Rabbi koh yecee niqmatih sabbatah cabuli akke waytaamal xiibite.
3. Kaadu diggah atu galtoy aggiriqqe sinni litoomul xiibite.
4. Kaadu diggah atu naba caalat maqaaneh bagul tantoomul xiibite.
5. Xayi waktit Nabiyow atu ablettooh, usun (koros kinnuk) ablelon.
6. Siinik cabulem kinni num abletton koo kinnik ken kinnim.
7. Diggah ku Rabbi usuk ixxigah yayse Rabbi kinni kay gitak makkooteh yan marat, kaadu usuk ixxigah yayse Rabbi kinni kay gital tirri iyeeh kaal diggi iyye marat.
8. Toysa isi diinil diggi xicaay moggolin koo kee Qhuraan dirabboye mara.
9. Kaadu Nabiyow atu usun faxe waanamak tu cabtaamal keenih xabbacowtek, usun kaadu koh xabbacoowaanam faxan.
10. Kaadu ummaan numuy xiiba maggoy bayoytah yanih yab moggolin.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ۚ تَ وَالْفَلَقُ وَمَا يَسْطُرُونَ ۖ

ۖ مَا أَنْتَ بِنَعْمَةِ رَبِّكَ بِمَحْنُونِ ۖ

ۖ وَلَمَّا كَانَ لَأَجْرًا عَيْرَ مُمْنُونِ ۖ

ۖ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ حُقْقٍ عَظِيمٍ ۖ

ۖ فَسَدْبُصُرُ وَيُبَصِّرُونَ ۖ

ۖ يَا يَسِّرْ كُلَّ الْمَقْنُونِ ۖ

ۖ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْمَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَتَّدِينَ ۖ

ۖ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ۖ

ۖ وَدُولَوْتُدْهُنُ فِيدِهِنُونَ ۖ

ۖ وَلَا تُطِعِ كُلَّ حَلَافِ مَهِينِ ۖ

هَمَازِ مَشَاعَ بَنَيْمِ

11. Cami maggo numuy sittal hayah sinam fanal gexaaah yangagayyeh yab moggolin.

12. Cinnaaneynay kayri celli haytam gibdi waasoh waasay caddok taturlih yaniy, dambi maggoh yab moggolin.

13. Koroosanni maggah Sorkocobbaxi kak kafe numuy, tohuk lakal ilmoytah yani kinni.

14. Usuk a weelot kah weeloysimem, maali gaddaa kee xalay mangintah sabbata.

15. Ni-aayoota (Qhuraan kinnuk) kaal tankirriyime waqdi, ah naharsi marih hayyayyoona iyya anqasah.

16. Xayi uddurul (waktil) kate waa bedu kaak heenno sanal.

17. Diggah nanu makki mara qulul kee qabaarat niqiyyire bustaan mara kah niqiyyire innah, usun subci wakti kay caxammixu tumaleelak qellut yargiqoonu waanamah xiibiten waqdi.

18. Yalli faxek maxaccinnon.

19. Tokkel ku Rabbih kabuk usun xiinit anuk mire (giray kaa carrisse kinnuk) kaa mireh.

20. Tokkel usuk data gommod ceelak maacise.

21. Tokke sittah kayam kaayeenih maacisen waqdi.

22. Sinni buqree kee sinni caxammixuh waqlal kuula

مَنَاعَ لِلْخَبِيرِ مُعَتَدِّ أَثِيمٍ

عُتْلَ بَعْدَ ذَلَكَ رَنِيمِ

أَنْ كَانَ ذَامِالِ وَبَيْتٍ

إِذَا تُشَلِّ عَلَيْهِ إِيْنَسًا قَالَ أَسْطِرِيُّ الْأَوَّلِينَ

سَلِسِمُهُ، عَلَى الْخَرْطُومِ

إِنَّا بِلَوْنَهُ كَذَابُونَا أَحَبُّ الْجَنَّةِ إِذَا قَسْمُوا يَصْرِفُونَهَا

مُصِحِّحُينَ

وَلَا يَسْتَقِنُونَ

فَطَافَ عَلَيْهَا طَافِيْرٌ مِّنْ رَّيْكَ وَهُمْ نَارِمُونَ

فَاصْبَحَتْ كَالصَّرِيرِ

فَتَنَادُوا مُصِحِّحِينَ

أَنْ أَغْدُوْعَلَ حَرِّكُولَ كُنْتُ صَرِيرِينَ

kaa yargaqu waah orbisa mara
tekkeenik ittak iyyen.

فَانظُرُوهُ إِذْ تَخْفَتُونَ ﴿٢٣﴾

23. Tokkel gexeenih, usun tutuc axcuk.

أَن لَا يَدْخُلَنَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مُسْكِنٌ ﴿٢٤﴾

24. Ta saaku tumaleela bustaan siinil
cule waytaama ittak axcuk.

وَعَدْنَا عَلَى حِرْدِقَدِرِينَ ﴿٢٥﴾

25. Kuuleenih loowiteenimil dudda le
mara sinni akka luk.

فَلَمَّا رأَوْهَا قَالُوا إِنَّا أَضَلُّونَ ﴿٢٦﴾

26. Tokkel usun sinni bustaan carareeh
gombod yekkem yublen waqdi,
diggaluk nanu baditneeh gitak
hoxneh nan iyyen.

بَلْ كُنُّ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾

27. Usun Bustaan sinni bustaan
kinnim yismiten waqdi: Wonna
hinnay nanu kay kayrik baxaysite
mara nekke, tumaleela cakkik kak
waasneemih sabbatah iyyen.

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَرْأَى لَكُمْ لَا تُسْتَهِنُونَ ﴿٢٨﴾

28. Keenik kas kee kayrih yayse num:
siinik maxaccinniyoo, Yalla ma
saytunnoasaanaa, Yalli saytunih
itteenihi, hinnay Yalli faxek
itteenihi?

قَالُوا سُجِّنَ رَبِّنَا إِنَّا كَانَ أَظَلَّلَنَا مِنْ

29. Nanu ni Rabbi kaah yaguude
saytunnoysiyyah kaa saytunnosna,
diggah nanu ninni nafsi yudlume
marah sugne tumaleela cakkik
waasneemil.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوَّمُونَ ﴿٢٩﴾

30. Tokkel gari garut keenik yufkune
sitta assacakkuk.

قَالُوا يُؤْتَنَا إِنَّا كَانَ آغْرِيَنَا

31. Booley nee gee finqaaw! Diggah
nanu caddok tatre marah sugne,
Yallih amri cinneeh tumaleela
cakkik waasne waqdi.

عَسَى رَبِّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مَعْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا

رَاغِبُونَ ﴿٣٠﴾

32. Ni Rabbi nanu abneh nan umaaneek
kaal gacneemih sabbatah, tama
bustaanak taysem nee ciggiilisele,

diggaak nanu ninni Rabbik qafuu
kee muxxo qaagitna.

33. Addunyâ digaalá Tonna. Diggah
akeerâ digaalá wohuuk naba, usun
woh yaaxige mara akkinnoonuy
waasimak yenен.
34. Diggah Yallak meesita mari, sinni
Rabbih xaql waara niqmat elle
yan jannoota lon.
35. Tokkel muslimiin koros inna maay
abna galtol? (mabna).
36. Maca litoonuu Mannal
mekeltaanaa? muslimiin kee koros
galtol missoowaanah ittaanamal.
37. Hinnak qaraanak oobe kitaabay
elle barittaana litoonuu?
38. Diggah isin faxinnaanim addak
kak doorittoonuh.
39. Hinnak xagnittey xiibal siinih
diggosneh iyya nellih litoonuu
Qhiyaamah ayrô fanah,
diggaluk isin sinnih faxxaanam
mekeltaanamal?
40. Nabiyow! ken (koros kinnuk)
esserey :woo meklay abiteeni
geyoonu waanamah waas keenik
yekke num miyyaay?
41. Hinnak Yallat agleytiitih yan
maray usun iyyaanamah waas
keenih yakkey faxaanamah
ken cata maay lon, toysa usun
iyyaanamat numma yacee
mara yekkeenik sinni agleytit
baahoonay?

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعْذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ كُلُّهُ
يَعْمُونَ ﴿٢٣﴾

إِنَّ الْمُتَقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ حَتَّىٰ أَنْ يَعْجِيزُو
﴿٢٤﴾

أَفَجَعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ
﴿٢٥﴾

مَا لِكُوكَيْفَ تَحْكُمُونَ
﴿٢٦﴾

أَمْ لَكُوكَيْفَ فِيهِ تَدْرُسُونَ
﴿٢٧﴾

إِنَّ لَكُوكَيْفَ لَمَّا تَحْكَمُونَ
﴿٢٨﴾

أَمْ لَكُوكَيْفَ عَلَيْنَا بِلَغَةٍ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ إِنَّ لَكُوكَيْفَ لَمَّا
تَحْكُمُونَ
﴿٢٩﴾

سَلَّمُهُمْ لَيْلَهُ بِذَلِكَ زَعِيمُ
﴿٣٠﴾

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَإِنَّا نُؤْلِي شُرَكَائِهِمْ إِنْ كَافُوا
صَدِيقِينَ
﴿٣١﴾

- 42.** Qhiyaamah ayróy Yallí sarbay ni sarba ceele wayta tamballayu waytaah, sinam sujuud fanah edde seecimtay, koros sujuud edde abtam duude wayta.
- 43.** Intiita keenik sabruuruttaah taqunxeeh iroh fayya tet haanam maduudaanaay xixxibaané kee qunxaané ken buulta Yallih digaalah gibdah, Nummah usun addunyal sugen waqdi sujuuduh seecimak sugen qaafiyatah nagay anuk, tokkel usun kaxxamariinoh sujuud abak ma suginnon.
- 44.** Toysa Nabiyow ta Qhuraan dirabboysa maraa kee yoo sittah cab, usun kak aaxige waan gambik ken lagsennnooh ken digaalennok.
- 45.** Kaadu dago wakti (xokobbiseyyo), keenih abenno dambitte ossitaanamkeh diggaluk yi digaalá gibdih korosul.
- 46.** Hinnak Nabiyow atu a farmoh guddusiyyal galtó ken essertaah, usun woo galtoh magoyta elle tiqlsee mara yekkeenii kah aamine waanam?
- 47.** Hinnak usun qellitem elle tan luucal macfuuzuy, qellittaamih ixxigay usun faxaanam kak yaktubeeni maay lon?
- 48.** Toysa Nabiyow atu isi Rabbih meklal isbiraay, kulumti kataysah (Nabii Yuunus kinnuk) inna makkin naqabuu kee sabri sinnah, usuk isi Rabbih qoxxitit (kaxxa

يَوْمَ يُكَشَّفُ عَنِ سَاقٍ وَيَدٍ عَوْنَى إِلَى السُّجُودِ
فَلَا يَسْتَطِعُونَ ﴿٤٦﴾

خَشِعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهُقُهُمْ دَلَلٌ وَقَدْ كَانُوا يُذْهَوْنَ
إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٧﴾

فَذَرْنِي وَنِي يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ
سَلَسَلَتِ رِجْهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

وَأَفْلَى لَهُمْ بِئْنَ كَيْدِي مَتَّيْنِ ﴿٤٩﴾

أَنَّمَا تُكَوِّنُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مَغْرَمُ مُشَقَّلُونَ ﴿٥٠﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ أَعْيُبٌ فَهُمْ بَكُوْبُونَ ﴿٥١﴾

فَاصْبِرْ لِحَكْرِيَّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوتِ إِذْ نَادَيَ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٥٢﴾

faxewaynaan kinnuk) kulumti bagih addat anuk seece waqdi.

- 49.** Kay Rabbih kabuk Racmat kaa eleele wannay, qambisimak yen kulumti baguk baaxok booxal usuk ilqime numuh anuk.
- 50.** Tokkel kay Rabbi isi farmoh kaa dooreeh, meqe marih num kaa abe. (ambiyyaa kee farmoytit kinnuk).
- 51.** Nummah Nabiyyow koroosite mari Qhuraan yaabbe waqdi, usun sinni intiitat Koo qawlusaanaah koo yankiseenim xayyossu haan koh lon naqabuh, kaadu usuk diggah cabuli kok iyyan kuuxe waynaanah.
- 52.** Usuk (Qhuraan kinnuk) ginoh (woh seehadaa kee jinni kinnuk) kassis akke waytek kalah tu hinna.

لَوْلَا أَن تَدَرِّكُ رِحْمَةً مِّنْ رَبِّهِ لَنِيذِي بِالْعَرَاءِ
وَهُوَ مَدْمُومٌ ﴿٤٩﴾

فَأَجْبَنَّهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٥٠﴾

وَإِن يَكُادُ الظِّنَّ كَفَرُوا لَيَرْأُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ
لَمَّا سَمِعُوا الْذِكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمْ جِنُونٌ ﴿٥١﴾

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَابِيْنَ ﴿٥٢﴾

SUURAT AL-CAAQHABAH

Makkal Obte, 52 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Alcaaqa is Qhiyaamâ migawaqkaw
migaaqak teynay is nummah takku
waytam yascasse kinni.
2. Qhiyaamay cakkil takku wayta
macaay?
3. Maca koo tiysixxigee Nabiyow
Qhiyaamay cakkil takku wayta?
4. Samuud deqsitta kedoó (woh Nabii
Saalic mara) kee Qaad deqsitta
kedó (woh Nabii Huud mara)
Qhiyaamay meesî gibdah lubbî
taatuki deqsitta dirabbosseh.
5. Tokkel samuuduh tu gactek, Yalli
caddok taturte xongolot ken finqise.
6. Kaadu Qaad deqsita marah tu
gactek, Yalli kaxxa xongoloo kee
xabca le caacayay caddok tatret ken
finqise.
7. Yalli malcina baraay bacra ayroy
sitta katattay agirriqqe sinni
caacay keenit ruube, tokkel woo
baritteé kee woo ayroorah addat
sinaamay rabtey qangalaltay
tamiirâ laqibay gorrittey inaaqah
tani ceelah ken table.
8. Tokkel woo marak numuy finqite
kalah raaqe keenik maay table?
9. Kaadu firqawnaay, kaak naharat
korosuh suge maraá kee magaalol

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَةُ

مَا الْحَاقَةُ

وَمَا أَدْرِيكُ مَا الْحَاقَةُ

كَذَّبَتْ ثُمُودٌ وَعَادٌ بِالْقَارِبَةِ

فَمَا أَنْجَدُ فَأَهْلَكُوا بِالظَّاغِنَةِ

وَمَا عَادَ فَأَهْلَكُوا بِرَبِيعِ صَرَرِ عَانِيَةِ

سَحْرَهَا عَلَيْهِ سَبْعَ لَيَالٍ وَمِنْهَا أَيَّامٌ حُسُومًا فَتَرَى
الْفُؤَادَ فِيهَا صَرْعٌ كَاهِمٌ بَعْدَ ازْفَلٍ حَاوِيَةٍ

فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بِاقِتَةٍ

وَجَاءَهُمْ بِعَزْنٍ وَمَنْ قَبْلَهُمْ وَالْمُوَتَفَكَّثُ بِالْحَاطِبَةِ

- elle korsen mari (Nabii Luut mara kinnuk) kaxxa dambi luk yemeeten.
10. Tokkel usun sinni Rabbih farmoya cineenih, wonnaluk Yalli gibdi mabbuxuh ken yibbixe (digaalá kinnuk).
11. Diggah nanu lee caddok taturteeh kulliimik amo ciggilte waqdi, doynikit Nabii Nuucû luk sin nukkuqeeh sin raaqisne.
12. Woo abto kassis siinh abne, kaadu raaqissa ayti tet raaqissamkeh.
13. Tokkel baantat inki adda fuuxa fuuxumta waqdi.
14. Kaadu baaxoo kee qaleelá le aroocak tamukkuqeeh, inki atkah sittat tamuttukeeh bulá takke.
15. Toysa too waqdi Qhiyaama soltah.
16. Kaadu qaran qanxixaah, usuk woo ayró boolaataah Qande luk maraaqa.
17. Kaadu malayka kay deraafel gactaah, woo ayró ku Rabbih qarshi malaykak bacra malaykatti isi amol yakkuqe.
18. Too ayró sinaamey cisab kee galtoh Yallî fooca sin maksan, isin qellissaanamak tu kaak maqellitta.
19. Le kitab migdi gabah kah yontocowwime numuh tugactek wallê gibdah yi kitab ibbixa ikriya iyya.

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخْذَاهُمْ أَخْذَةً رَّازِيَّةً ﴿١﴾

إِنَّمَا تَأْطِعُ الْمَاءَ حِلْكَةً فِي الْجَارِيَةِ ﴿٢﴾

لِتَجْعَلَهَا الْكُتُبُ تَذَكَّرَةً وَتَعِيَّهَا أَذْنُ وَعِيَّةً ﴿٣﴾

فَإِذَا نَفَخْنَا فِي الصُّورِ نَفْخَةً وَحْدَةً ﴿٤﴾

وَحَمِلْتَ الْأَرْضَ وَالْجَبَلَ فَكَادَكَهُ وَجْدَةً ﴿٥﴾

فِيَوْمَئِذٍ وَقَعَتُ الْوَاقِعَةُ ﴿٦﴾

وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَلَهِيَّةً ﴿٧﴾

وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهِ وَتَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ قَوْفَهُمْ

يَوْمَئِذٍ لَهِيَّةً ﴿٨﴾

يَوْمَئِذٍ تُعرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْ كُلِّ حَافِيَةٍ ﴿٩﴾

فَأَمَّا مَنْ أُولَئِنَّ كِتَابَهُ وَبِمَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلُؤُ افْرَوْا

كَلِيلَيْهِ ﴿١٠﴾

- 20.** Diggah anu asmatuk suge, inni cisaabat (galtot) garayuwaam.
- 21.** Toysa usuk akeeral ruffu kaa hayta mano le.
- 22.** Jannatay fayya leh addal yan.
- 23.** Jannatti mexexi kaa daggaasita marah xayih.
- 24.** Keenik iyyaanah:akumaay, aquba ruffu xica tatusutten meqe taamáh sabbatah, taturte ayroorah addat.
- 25.** Kaadu Le kitab guri gabah kah yontocawwime numuh tu gactek, maganey yi kitab yoh antacawwime wannay iyya.
- 26.** Kaadu inkinnah maa xaginniyo yicisab kinnim!
- 27.** Maganey addunyal abe rabi yi manoh ellecabo akkinnay.
- 28.** Yi maali yoh xiqem mali Yallih digaalák.
- 29.** Yi duddaa kee reedá yok gexxeh.
- 30.** Iyyan jahannam malaykak:kaa abbixaay wonnaluk kay namma gaba fillat kaak axuwa silsilat.
- 31.** Tohuk lakal jaciim deqsitta girá kaa culusa tet niqna tammoysamkeh.
- 32.** Tohuk lakal silsilatay xexxaarah malcina tabanih cusul yakket kaa culusa iyyan.
- 33.** Diggah usuk addunyal Yallay nabah inkittinaanel aamanuk masuginna.

إِنِّيْ كَذَّبْتُ إِنِّيْ مُلِّيْ حِسَابِيْهِ ﴿٦٩﴾

فَهُوَ فِي عِيشَةِ رَاضِيَهِ ﴿٧٠﴾

فِي جَنَّةِ عَالِيَهِ ﴿٧١﴾

قُطُوفُهَا دَارِيَهُ ﴿٧٢﴾

كُوَأْ وَأَشْرُوهَنِيَّا يَمَآ أَسْلَقْنُهُ فِي الْأَيَّامِ
الْخَالِيَهِ ﴿٧٣﴾

وَأَقْاتَنْ أَوْتَ كَثَبَهُ بِشَمَالِهِ قَيْمُولُ يَاتَّيْتَنِي لَهُ
أَوْتَ كَثَبَيَهِ ﴿٧٤﴾

وَغَازَرْ مَاحِسَابِيَهِ ﴿٧٥﴾

يَلَيْتَهَا كَانَتْ الْفَاضِيَهِ ﴿٧٦﴾

مَا أَعْنَى عَيْ مَالِيَهِ ﴿٧٧﴾

هَلَكَ تَهْيِ سُلْطَنِيَهِ ﴿٧٨﴾

خُدُودُهُ قَعْلُوهُ ﴿٧٩﴾

لِلْجَحِيمَ صَلُوهُ ﴿٨٠﴾

لِلْجَحِيمَ صَلُوهُ ذَرْهَا سَبْعُونَ ذَرَاعَهُ فَأَسْلُوكُهُ ﴿٨١﴾

إِنَّهُ كَانَ لَآيُوهُ مِنْ بَلَهُ الْعَظِيمِ ﴿٨٢﴾

وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿٤٣﴾

فَلَيْسَ لَهُ أُلْيَامٌ هُنَّا حَيْثُمٌ ﴿٤٤﴾

وَلَا طَعَامٌ لِأَهْمَنْ عَسْلِينِ ﴿٤٥﴾

لَا يَأْكُلُهُ الْأَخْطَلُونَ ﴿٤٦﴾

فَلَا أُقْسِمُ بِمَا يَصْرُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا الْأَكْتَسِرُونَ ﴿٤٨﴾

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولِ كَبِيرٍ ﴿٤٩﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلٍ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَاتُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَاتَذَكَرُونَ ﴿٥١﴾

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

وَلَوْ تَقُولَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَفَوَيْلِ ﴿٥٣﴾

لَا خَدَنَا مِنْهُ بِأَكْيَمِينِ ﴿٥٤﴾

شُرُّ لَقْطَعَتْ أَمْتُ أَلْوَقَينِ ﴿٥٥﴾

34. Kaadu tu dagoya yaskameenimih sinam ilsiisak masuginna addunyal.
35. Toysa ta saaku usuk takkel isil xayi numuy digaalá isik waasa mali.
36. Kaadu hebeltô maaqo mali girâ marak caxta qasaalayi akke waytek.
37. Ama qasaalayi takmem matan dambileelay koroosannuk kate wayte akke waytek.
38. Xiibitah an isin tableenimil.
39. Kaadu able waytaanamal xiibita.
40. Diggah ta Qhuraan Yallih maxcoy massakaxxa le farmoyti yakriye kinni.
41. Kaadu usuk (Qhuraan kinnuk) gadabê maxco hinna, kaa nummassaanam siinik dagoh.
42. Kaadu usuk qellitem aaxigeh iyya ginnilih maxco hinna, isin kassittaanaah elle kaskassowtaanam siinik dagoh.
43. Usuk ginó gineh yan Rabbih kabuk oobe kitaaba.
44. Kaadu Nabii Mucammad صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ nanu axce wayneemik tu nel diraabah ginnaasitinnay.
45. Nanu diggah qanxaffe luk migdi gabah kaa abbaxuk neneeh kaa digaalak nen.
46. Tohuk lakal canti ramad kaak argaquk nen.

47. Tokkel siinik ni digaalák kaa reebisaamih dudda num mali.
48. Kaadu diggah, Qhuraan kassiisi Yallak meesita marah.
49. Kaadu diggah nanu naaxigeh, siinik diggah ama Qhuraan dirabboysa mara.
50. Kaadu diggah ama Qhuraan dirabboysaanam, Qhiyaamah ayró koroosite maral kaxxa nadaama akke le.
51. Kaadu diggah, usuk (Qhuraan kinnuk) nummay asmat le kinni.
52. Toysa saytunno! ku Rabbih migaaqay naba.

فَمَا مِنْ كُفَّارٍ مِّنْ أَنْهَاكَ عَنْهُ حَجَرِينَ ﴿٤٧﴾

وَإِنَّهُ لَتَذَكَّرٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَافَدٌ بَيْنَ

وَإِنَّهُ لَحَسْرٌ عَلَى الْكُفَّارِينَ ﴿٤٩﴾

وَإِنَّهُ لَحَقٌ الْيَقِينِ ﴿٥٠﴾

فَسَيِّدُ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥١﴾

SUURAT AL-MAQAARIJ

Makkal Obte, 44 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Korosuk num raq sinni digaaláy
keenil obtu wayta essereeh kallace.
2. Usuk korosuh tet essereeh keenik
tet waasa num mayan, yalli tet
oobisam faxek.
3. Yallay fayya leeh nabna leh kabuk
taniih keenik cattam matan.
4. Malaykaa kee jibriil Yallâ fanah
tawqe ixxi kak kontom alfih sanat
yakke ayrôh addat.
5. Toysa isbir Nabiyyow qaxmeqe
sabrih.
6. Diggah, usun (koros kinnuk)
digaalá xer iimiy akke waytah
yablen.
7. Kaadu nanu xayiimiy takku
waytah tet nable.
8. Amah takkem Qaran diyaayisen
lakqoo kee nacaasih innah gaca
ayrò.
9. Kaadu qaleelá bisu le suufuy
fikiikiseeniy caacayat gexah inna
takke ayró.
10. Elle xayi elle xayi essere waah,
kacnoyi kacnoyta essere waa ayro.
11. Yalli woo ayro sitta ken
yaybulleeh, sitta yaaxigeeniih sittah

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَاءِلٌ يَعْذَابٌ وَاقِعٌ ①

لِلَّكَفَّارِينَ أَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ②

مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ③

تَرْجُمَ الْمَلِئَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مَقْدَارُهُ هُمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ④

فَاصْبِرْ صَبْرًا حَيْلًا ⑤

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ وَيَعْبِدُونَهُ ⑥

وَرَزِيلُهُ قَرِيبًا ⑦

يَوْمَ تَكُونُ الْسَّمَاءُ كَلْمَهِلٌ ⑧

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعَمَنِ ⑨

وَلَا يَسْكُنُ حَيْلًا حَمِيمًا ⑩

يُبَصِّرُ وَهُمْ يَوْمَ الْمَحْجُورُ لَوْيَقْتَدِي مِنْ عَذَابٍ

يَوْمَئِنْ بِئْنِيهِ ﴿١١﴾

xixaanam malon. tokkel umeyni
(korosta kinnuk) isi nafsiik isi xaylo
fidah yaceem faxaah sangeela
Qhiyaamah ayroh digaalak.

وَصَحِّحَتْهُ وَأَلْبَيْهِ ﴿١٢﴾

وَفَصَلَّيْتَهُ أَلْتَى شُوْعِيْهِ ﴿١٣﴾

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ حَمِّيَّا لَمْ يَنْجِيْهِ ﴿١٤﴾

كَلَّا إِنَّهَا الظَّنِيْهِ ﴿١٥﴾

نَرَاعَةً لِلْسَّوْيِيْهِ ﴿١٦﴾

تَدْعُونَ مَنْ لَذِرَ وَقَوْيَ ﴿١٧﴾

وَجَمِيعَ فَالْوَقَعَيْهِ ﴿١٨﴾

*إِنَّ الْإِنْسَنَ حُلْقَ هَلُوْعًا ﴿١٩﴾

إِذَا مَسَّهُ أَسْرُ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾

وَإِذَا مَسَّهُ أَخْرَجَ مَنْوَعًا ﴿٢١﴾

إِلَّا الْمُصْلِيْنَ ﴿٢٢﴾

الَّذِيْنَ هُوَ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

12. Kaadu isi barraa kee isi toobokoya
fidah yaceem faxa.

13. Kaadu kay kedoy (gulub kinnuk)
kaa orbissaah kaa reebissaah tani
fidah yaceem faxa.

14. Baaxô bagul inkîh enni ittaamat
waddiimaamih sangel le, tohuk
lakal Yallih digaalâk naggoowam
faxa woo fidat.

15. Caagid usuk elle faxa inna hinna,
diggah is ladá deqsitta giráy
hadiidgataah habuubugta kinni.

16. Is arab siibtá gira niqnâ gibdah.

17. Isî fanah secta iimaanat derre
cabeeh, Yalla kee Yallih farmoytih
amri cine mara.

18. Kaadu sectah maalu kobxiseeh,
Yallih cakki kak aceewee mara.

19. Diggah seehadayti baakerliiy,
qaraarakolih (qambaxxaglih) anuk
ginniime.

20. usuk umaane kaa xagte tet tekkek
qaraarako li kinni (qaxbaxxaagite).

21. Kaadu maqaané kaa xagteeh
gaddalitek kaxxa gabâ gibda li
kinni.

22. Salat abá koh raqtuh immay.

23. Woh umman sinni salaatih baguk
kate waa mara kinni.

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٥﴾

لِلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٦﴾

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ يَوْمَ الْدِينِ ﴿٢٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ عَيْرٌ مَأْمُونٌ ﴿٢٩﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَلِيقُونَ ﴿٣٠﴾

إِلَّا عَلَى أَنْزَلِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ

عَزَمُوا مُؤْمِنَةً ﴿٣١﴾

فَإِنْ أَتَغْنَى وَرَأَهُ دَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣٢﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَاهَدُهُمْ رَعُونَ ﴿٣٣﴾

وَالَّذِينَ هُمْ يَسْهَدُونَ هُمْ قَائِمُونَ ﴿٣٤﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٥﴾

أُولَئِكَ فِي جَنَّتٍ مُّكَبِّرُونَ ﴿٣٦﴾

24. Kaadu usun yimixxige cakki (maglab kinnuk) maalut kak yan mara kinni.
25. Kallaca tu malii kee kallace waa tu malih.
26. Kaadu usun cisab kee galtoh ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) nummaysa mara.
27. Kaadu usun sinni Rabbih digaalák meesita mara.
28. Tama meesih kah meesitaanam, diggaluk ken Rabbih digaalá yaamineenim mali (baggibda mali).
29. Kaadu usun sinni sammooma (sambooba) dalwak dacrisa mara.
30. Sinni gennaqoh agabuu kee sinni say naqoosay ken gabá timlike akke waytek, toysa diggah usun qeemu maloonuuy, yassacakken mara hinnon.
31. Tokkel tamahak kalihim faxeeh, gurrise mari, woo mari usun caddok taturleela kinni.
32. Kaadu usun sinni amaanootaa kee sinni xagna dacrisa mara kinni.
33. Kaadu usun sinni sumaaqittel soolaah, wohul diggi iyya mara kinni.
34. Kaadu usun sinni salat le waktil dacrisa mara kinni.
35. Woo mari jannootah addal massakaxxa leeh, ruffu iyya.

- 36.** Nabiyow koroosite mari fillitte kadeedisak koo fanah edde yardem maca lee?
- 37.** Kok migdaa kee gura le kabul horta hortah gaca mara akkuk.
- 38.** Kulli seehadayti keenik, Yalli waara niqmat le jannat ise culsaamah sangeelaa?
- 39.** Aleey caagid usun elle yakkalen inna hinna, diggah nanu usun yaaxigeenimik ken ginne. (woh daacoya kinnuk).
- 40.** Ayrô mawqooqii kee ayrô kormaami Rabbil (Yalli isi nafsi edde faxak) xiibita diggah nanu dudda linoomul.
- 41.** Keenik yayse mara cippiisnaamal, kaadu hebeltô seehadayti keenik nek mayassaqqa, ken bayisnam fannek abe nee kaltam matan.
- 42.** Toysa usun Sanni baatilit giirisoonay ken ixxic, kaadu sinni addunyal digritoonay ken ixxic ken ayrôy (woh Qhiyaamah ayrô kinnuk) kah xagnisimeenit ongoorowwu iyyaanam fanah.
- 43.** Magooqak sissikuk yawqen ayrô, addunyal sinni yallittey xeet kee cooxuk tanâ fanah tet yaqbudoonuh asassakuk kah gexak sugen innah.
- 44.** Intiita keenik meesih rammitak buraa kee qunxaané ken buulta, woh addunyal kah xagnisimak sugen ayrô (Qhiyaamah ayrô kinnuk) kinni.

فَالَّذِينَ كَفَرُواْ قَبْلَكَ مُهَمَّطُونَ ﴿٢٣﴾

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشَّمَاءِ عَنِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّمَا يُمْكِنُ كُلُّ أُمَّةٍ مِّمْهُمْ أَنْ يُدْخِلَ جَنَّةَ نَعِيْمٍ ﴿٢٥﴾

كُلَّ أَذْلَى أَخْلَقَنَا هُمْ مَمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

فَلَا أَقْبِلُ بِرَبِّ الْمَسْرِقِ وَالْمَعْرِبِ إِنَّا لَنَادِرُونَ ﴿٢٧﴾

عَلَىٰ أَنْ يُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا لَخَنُّ
بِمَسْبُوقِينَ ﴿٢٨﴾

فَذَرُوهُمْ يَخْتُضُواْ وَيَعْبُوْحُواْ حَتَّىٰ يُقْلِبُوْهُمْ
الَّذِي يُوعَدُوْنَ ﴿٢٩﴾

يَوْمَ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْأَجَدَاثِ سِرْعًا كَمَا هُمْ إِلَى
نُصُبٍ يُوْفَصُوْنَ ﴿٣٠﴾

خَشْعَةً أَصْرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ وَلَهُ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي
كَانُواْ يُوعَدُوْنَ ﴿٣١﴾

SUURAT NUUC

Makkal Obte, 28 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Diggah, nanu Nabii Nuuc kay marâ fanah kaa rubneh, qansarissa digaalá keenih tamaatek naharal, ku mara meesis iyyaanamal.
2. Nabii Nuuc iyyeh: yi maraw! Diggah anu siinih meesisso kak baxxaqqa le farmoya kinniyo.
3. Yalla uqbudaay qibaada kaah caglisa, kaadu kaak meesitaay, yamri oggola.
4. Tohul sin dambitte siinih cabeleeh, qumri siinih wadirroyse le yimixxige waktî fanah, Diggah Yalli mekle wakti (Raba kinnuk) yamaate waqdi, mawadirroysima, isin woh yaaxige mará akkinnitoonuy iimaanâ fanah asissikuk tenen.
5. Nabii Nuuc iyyeh:yi Rabbow diggah, anu inni mara kol yaamanoonuh baraay laqó ken seeceh.
6. Tokkel Yi seeco tu keenih mossinna kudimik sá.
7. Kaadu diggah, anu keenih seecinnaaniih waqdi dambi keenih cabtuh sinni feeraari sinni aytiiyat heeniih (axcem yaabbeenimik) sinni sarat yumbuddeeniih, (yoo yableenimik) koroosannul

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَاكُو حِلْمًا إِلَيْ قَوْمِكَ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾

قَالَ يَقُولُ إِنِّي لَكُو نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾

أَنَّ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَتَقْوُهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾

يَغْفِرُ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤْخِذُكُمْ إِلَى أَجَلٍ
مُسْمَىٰ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤْخِرُ لَكُمْ
نَعْمَانٌ ﴿٤﴾

قَالَ رَبِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لِيَلْكَأَ وَنَهَارًا ﴿٥﴾

فَلَمَّا يَرِدُهُمْ دَعَوْتَي إِلَيَّ أَفْرَارًا ﴿٦﴾

وَإِنِّي كَلَمَادَ عَوْهُمْ لِنَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا
أَصْدِيعَهُمْ فِي أَذْنَافِهِمْ وَأَسْتَعْشُو شَيْئًا بَعْدَهُمْ
وَأَصْرُرُوا وَأُسْتَكْبِرُوا أَسْتَكْبَارًا ﴿٧﴾

yeedeeniih, kaxxa mariinoh kaxxa mariiniten iimaan oggolaanamak.

8. Tohih lakal diggah, anu xongolo fayya haak keenih seece.
9. Tohih lakal diggah, anu xongolo fayya keenih heeh, tutuccah tutuccu keenit exce.
10. Tokkel sinni Rabbil dambi cabti essirita keenik exce, diggah usuk maggom dambi cabti li kinnik.
11. Yallal tuduureeniih, dambi cabti kaal esseritteenik, sittallakleh rob siinh ruube le.
12. Kaadu maaluuy xalay farakka siinh heele, kaadu wahoobah yan basaatin siinh heele, kaadu weeqaytitte siinh heele.
13. Maca liton Yallih nabnak kah meesite waytaanam?
14. Nummah Yalli ranko rankoh sin ginek.
15. Yalli malcina qaran sittak amol massowak elle gine inna matablaanaa?
16. Kaadu alsá ken (Qaranwa kinnuk) addal diifu abeeh, ayró ifa faanus abe.
17. Kaadu Yalli baaxok sin gineeh aysubukiyyah sin yuysubuke.
18. Tohuk lakal teetit sin gacsah, Qhiyaamah ayro teetik sin yayyaqaq ayyaaqiyyah.
19. Kaadu Yalli baaxó fidó siinh abe,

شَاءَ اللَّهُ مَعْلُومٌ جَهَارًا ﴿٦﴾

شَاءَ اللَّهُ أَعْلَمُ لَهُمْ وَأَسْرَرُهُ لَهُمْ إِحْسَارًا ﴿٧﴾

فَقُلْتُ أَسْتَغْفِرُ رَبِّيْكُوْنِ إِنَّهُ كَانَ عَفَافًا ﴿٨﴾

يُرِسِّلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مَذْرَارًا ﴿٩﴾

وَيُنَذِّدُكُمْ بِأَمْوَالِ وَبَيْنَنَا وَيَجْعَلُ لَكُمْ حَسَنَاتِ
وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٠﴾

مَالِكُ الْأَتْرَجُونَ لِلَّهِ وَفَارًا ﴿١١﴾

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٢﴾

أَلَّا تَرَوْ كَيْفَ حَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طَبَاقًا ﴿١٣﴾

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ

سِرَاجًا ﴿١٤﴾

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ بَنَاتًا ﴿١٥﴾

ثُبَّيْدُ كُمْ فِيهَا وَنُجَرُ كُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٦﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٧﴾

- 20.** Farakka le gitittel tet bagul gexsoonuh.
- 21.** Nabii Nuuc: yi Rabbow diggah usun (boola le mara kinnuk) yamri cineeniih, le maaluu kee le xalay finqak sa tu kah osse wayta abbottii kee gaddaloola katyen iyye.
- 22.** Kaadu usun kaxxa uma maláh malsen.
- 23.** Kaadu sinni yallitteh qibaadá macabina sittak iyyen, kaadu Waddiiy, Suwaqaay, Yaqhusuuy, Yaquuqh kee Nasri deqsitta numtinwellitteh qibaadá macabina sittak iyyen.
- 24.** Kaadu nummah maggo mara finqiseenihik ta daalimiininh finqak sah tu mossin iyye Nabii Nuuc isi Rabbik.
- 25.** Usun aben dambitteh sabbatah leet yunxuqsumeeniih, girá culsumen, tokkel usun Yallak kalah cateynit magennon.
- 26.** Kaadu Nabii Nuuc: yi Rabbow baaxô bagul koroosite marak inkittuy mutuccu iyya macabin iyye.
- 27.** Diggah atu ken cabtek ku naqoosa makkoyse loonuuh, maxalan umeynay kaxxa koroosannu le akke waytek.
- 28.** Nabii Nuuc: yi Rabbow yoo kee yi xaleyynaay, yi buxá moominiininh anuk cule maraa kee, lab moominiin kee say moominiininh inkih dambi cabaay, daalimiininh baatik sa tu mossin iyye.

لَتُسْكُنُوكُمْ إِنَّهَا سُبْلًا فِي جَاهَاجَأَ

قَالَ رَبُّكُمْ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مِنْ أَنْهِيَنِهِ
مَالَهُ وَوَلَدُهُ فِي الْأَخْسَارِ

وَمَكَرُوا مَكْرَهُ كُبَارَهُ

وَقَالُوا لَاتَّدَرُنَّ إِنَّهُمْ كُفَّارٌ وَلَا تَدْرُنَّ وَدَأْلَهُ
سُوَاعَادُ لَا يَنْعُوذُ وَيَعُوقَ وَتَسْرَهُ

وَقَدْ أَضْلَلُوكُمْ بِشِرًا وَلَا تَرِدُ الظَّلَمِينَ إِلَّا
ضَلَالًا

فِيمَا حَطَّيْتُهُمْ أَعْقُلُو فَادْخُلُوا نَارًا فَمَنْ يَحْمِدُ دُولًا
لَهُمْ مَنْ دُونَ اللَّهِ أَنْصَارًا

وَقَالَ رَبُّكُمْ لَا تَدَرُّ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَفَرِينَ
دِيَارًا

إِنَّكَ إِنْ تَدَرُّ هُنْ يُضْلَلُونَ عَبَادَهُ وَلَا يَلِدُونَ
إِلَّا فَأَجْرَهُ كَفَارًا

رَبِّيْ أَغْفِرْلِيْ وَلَوْلَاهِيْ وَمَنْ دَخَلَ بَيْتِيْ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَرِدُ
الظَّلَمِينَ إِلَّا أَتَاهُمْ

الظَّلَمِينَ إِلَّا أَتَاهُمْ

SUURAT AL-JINNI

Makkal Obte, 28 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow! ixic: Yallak wacyi
yol obsimeeh diggah jinnik
horta yakke mari qhuraan yok
ankaciseeh, yoo nummayseh,
tokkel usun sinni marâ fanah
gacen waqdi: nanu diggah qajiibik
(cakkumuk) yan qhuraan noobbeeh
ankacisne keenik iyyen.
2. Tama Qhuraan cakkii kee maqaanê
fanah seecaah, meqe gita sinaamah
yascasse, tokkel nanu kaa
nummasneeh, ninni Rabbit agleh
hebeltohim mahaynaay kaah abna
qibaadat tu ma nasgalla.
3. Kaadu diggah ni Rabbih nabna
fayya itteeh, usuk barra ma
haysitinnaay, xalay ma haysitinna
iyyen.
4. Kaadu ni toogimayti (ibliis kinnuk)
Yallak cakki gitak xeeruk raqta
maxco axcuk suge, yalli barraa kee
baxa le iyye waqdi.
5. Kaadu diggah, nanu seehadaa
kee jinni Yallal dirab heewaytam
nekkele.
6. Kaadu diggah seehadak labha
jinnik labha magansitak teneeh,
jinni conxóo kee caddoktatur
keenih osisak yen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَوْحَى إِلَيَّ أَنَّهُ أَسْتَعِنُ بِنَفْرِيْمَنَ الْجِنِ فَقَالُوا
إِنَّا سَوْعَنَا فَأُنْهَا عَجِيْمًا

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَمَنِ اتَّبَعَهُ وَلَنْ تُنْشِرِكَ بِرِبِّنَا
أَحَدًا

وَإِنَّهُ رَبَّنَا جَدُّرِبِنَا مَا اتَّخَذَ صَنْجَبَةً وَلَا
وَلَدًا

وَإِنَّهُ رَبَّنَا يَقُولُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَاطًا

وَإِنَّا نَظَرْنَا أَنَّ لَنْ تَقُولُ الْأَنْسُ وَلَجِنْ عَلَى اللَّهِ
كَيْبَا

وَإِنَّهُ رَبَّنَا رَجَالُ مَنْ الْأَنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالِ مَنْ
الْجِنِ فَرَادُوهُرَهَقَا

7. Diggah, sehadâ koros tekkeleh isin kah tekkelen innah jinnow Yalli rabteemik num ugse weelem.
8. Kaadu jinni: diggah nanu qaran gufnam fanneeh, gibdi malaykay kaa dacrissaa kee dabiiittek kibbiimeh neh suge iyye.
9. Kaadu diggah, nanu ahak duma qaraanak elle daffeyna arooca luk sugne kay xaagu ankacisnuh, tokkel taway too xaagu ankacisam faxa num dabiiitay kaa qambaala geele.
10. Diggah, nanu (jinni butta kinnuk) Yalli baaxol yan marah faxem umaané kinnim kee hinnay ken Rabbi keenih faxem maqaané kinnim manaaxiga.
11. Kaadu diggah meqe maray Yallak meesita net yaniih, wohuk kalah yan mari net yanih butta buttay sissinih anuk.
12. Kaadu jinni iyyeh; diggah nanu Yalla baaxô bagul taanise waynaah kudimil kaak assaqqee waynam nismiteh nee digaalam faxek.
13. Kaadu diggah, nanu qhuraanay massa le gitâ fanah tirri sinam haa noobbe waqdi kaa nummasneh tokkel isi Rabbi nummayse num abite maqaaneh daggoysiyyak ma meesitaay dulmih abe umaanek fulah tu kaat osisaanamak mameesita.

وَأَنَّهُمْ طَلُّوا كَمَا ظَنَنُوا أَنَّ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

وَأَنَّا لَمْسَنَا السَّمَاءَ فَجَدْنَاهَا مُلِيثَةً

حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا

وَأَنَّا كَانَتْ نَعْدَدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِالسَّمْعِ

يَسْتَمِعُ الْأَكْنَى يَحْدُلُهُ شَهَابَارَصَدًا

وَأَنَّا لَأَنْدَرَى أَشْرَأْبِيدَمَنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ

بِهِمْ رَدَّهُمْ رَشَدًا

وَأَنَّا مِنَ الْأَصْلَاحُونَ وَمِنَ الدُّونَ ذَلِكَ نَاطِرٌ إِلَيْكَ

قَدَدًا

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَنَّ لَنْ تُعْجِزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ

تُعْجِزَهُ بَرِيَّا

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىءَ امْتَأْبَيْهُ فَمَنْ يُؤْمِنُ

بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَحْسَأَوْلَارَهَفَا

- 14.** Kaadu diggah;nanu garab muslimiinih kak yaniih, garab korosuh kak yan mara kinnino, Tokkel yuslume marah tu gactek, too mari meqe gita doorite mara.
- 15.** Kaadu koroosite marah tu gactek, jahannam giráh bocó yakken.
- 16.** Kaadu Yalli: insii kee jinni islaamaninnô gita yibbixeennih diggi elle axcinnoonuy maggo leek ken afaquk nen iyye.
- 17.** Wohul ken naqiyyirê gidah, isi Rabbih kassitit (Qhuraan kinnuk) derre cabe num, Yalli gibdi digaalá kaa culsa.
- 18.** Kaadu diggah, masaagid Yallih iimik kay addal kaak kalihim maqbudinaay qibaad kaah caglisa.
- 19.** Kaadu diggah, Yallih naqsi Nabii Mucammad ﷺ isi Rabbi yaqbuduh soole waqdi jinni kay amol sittak bagul sitta qoxxisam akke raarra hee Qhuraan kaak ankacisuh.
- 20.** Nabiyyow korosuk:cagalalah anu inni Rabbi aqbudeeh agleh inkittu kaat mahaa qibaadál keenik ixxic.
- 21.** Nabiyyow tama korosuk: diggah anu umaane siinik kalam maduudaay maqaane siinih baaham maduuda keenik ixxic.
- 22.** Nabiyyow diggah, Yallih digaalak num yoo macataay, kaak kalah eleelita mara mageya keenik ixxic.

وَأَنَّا مِنَ الْمُسْلِمُونَ وَمِنَ الْقَنِصُطُونَ فَمَنْ
أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحْرِزُهُ رَشَدًا ﴿١٥﴾

وَأَمَّا الْقَنِصُطُونَ فَكَلُوا الْجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٦﴾

وَأَلَّا يَسْتَقْدِمُوا عَلَى الظَّرِيقَةِ لَا سَيِّئَاتِهِمْ مَأْمَةً
عَدْقًا ﴿١٧﴾

لَنْفَتَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعِرضَ عَنْ ذِكْرِهِ
يَسْلُكُهُ عَذَابًا صَعِيدًا ﴿١٨﴾

وَإِنَّ الْمَسِيحَدَ لِلَّهِ فَلَا تَتَبَعُوهُ مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٩﴾

وَإِنَّهُ لِمَا قَاتَهُ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يُكَوِّنُونَ
عَلَيْهِ لِتَدًا ﴿٢٠﴾

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا دِينَ وَلَا أَشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢١﴾

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢٢﴾

قُلْ إِنِّي لَنْ يُحِبِّنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ
دُونِهِ مُلْتَحِدًا ﴿٢٣﴾

23. Kinnih immay anu Yalli yoo edde amriseemih gudduysiyyaa kee yoo edde ruube farmooma sin gudduysam duuda, kaadu yallaa kee kay farmoytih amri cine num diggaluk jahannam girá le, umman tet addal waarak.

24. Koros edde tan umaanek ma katta digaalák elle xagnisimeenim ubullu haytam fanah, tokkel usun too digaalá ken xagta waqdi aaxige lon cateynak boola leeh, ixxuk dagna lem kinni mara.

25. Nabiyow ama korosuk isin digaalak elle xagnisimteenim xayim kinnim kee hinnay yi Rabbi xer wakti kah abem kinnim anu maaxiga keenik ixxic.

26. Yalli qellittam yaaxigiiy, isih qellisem num mayaybulla.

27. Usuk farmoytiitik isi farmoh dooreeh edde leedeeh yikcine farmoya akke waytek, tokkel Yalli isi farmoytah fooca le gambii kee derre le gambik jinnik kaa dacrissa malayka kaah ruuba.

28. Yallih farmoyti yaaxigé gidah, Yallih farmoytittey kaak duma rubsumte sinni Rabbih farmooma diggal gudduyseenimkeh, kaadu ken garil enni ittam Yalli marot yabbixe isi ixxigat, kaadu kullim looweeh ixxu kak gacseh woo hiimik tu kaak maqellitta.

إِلَّا بَأْنَاهُمْ أَنَّ اللَّهَ وَرَسُولَنَا وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أَكْبَرُ
وَمَنْ يَرْجُهُمْ خَلِيلِينَ فِيهَا أَكْبَرُ
﴿٣﴾

حَقِيقَةٌ إِذَا رَأَوْهُمْ عَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ
أَضَعَفَ نَاصِرًا وَأَقْلَعَ عَدَدًا
﴿٤﴾

قُلْ إِنَّ أَدْرِي أَقْرَبَ مَا تُؤْعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ
رَبِّي أَمْدَادًا
﴿٥﴾

عَلَيْهِ الْغَيْبُ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا
﴿٦﴾

إِلَّا مَنْ أَرْضَى مِنْ رَسُولِ فَإِنَّهُ وَيَسُلُكُ
مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا
﴿٧﴾

لِيَعْلَمَ أَنَّ قَدْ أَتَلَوْهُ رَسُولُ اللَّهِ وَالْحَاطِطُ
بِمَا لَدَنِيهِمْ وَالْحَصَنِي كُلُّ شَيْءٍ عَدَدًا
﴿٨﴾

SUURAT AL-MUZZAMIL

Makkal Obte, 20 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Kee isi sarot yambududow! (Nabii kinnuk).
2. Bar inkih salaatah sol barak dagom akke waytek.
3. Barak garab sol, hinnay garabak dagom cab.
4. Hinnay garabat osisaay, Qhuraan caatih cubbusak akriy!
5. Nabiyow Diggah Nanu qilsi maxco (Qhuraan kinnuk) kol oobiseno.
6. Diggah barak gimo aban salat kee qibaada sorkocbbaxa kaxxam raatissaah maxcô baxxaqqaa kee diggah aysuk raqta.
7. Diggah laqo maggo agxe lito.
8. Nabiyow ku Rabbih migaq cusaay, isi qibaadah kaâ fanah aggiriqiyyah iggiriqqiy.
9. Usuk ayrô mawqaa kee ayrô kormâ Rabbi, kaak sa cakkil yaqbuden Yalli mayanak, toysa keltiyyah kaal kelit.
10. Kaadu koros koo kee ku diinik ittaamal isbiraay qaxmeqe cabtih ken cab.
11. Kaadu Nabiyow yoo kee tama yaayoota dirabboysa maray niqmatat yani ittah cabaay! Dago wakti keenih ab.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الْمَرْضَلُ

فِرَأَيْتَ إِلَّا قَلِيلًا

نَصْفَهُ وَأَوْنَصْعُ مِنْهُ قَلِيلًا

أَوْ زِدَ عَلَيْهِ وَرَقِيلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

إِنَّاسَنْ لِقَى عَيْنَكَ فَلَأَثْقِيلًا

إِنَّ نَاسَةَ أُلَيَّالِ هِيَ أَشَدُّ وَطَأً وَأَقْوَمُ قَلِيلًا

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْعًا طَوِيلًا

وَذَكِّرْ أَسْمَ رَبِّكَ وَتَبَّلِّ إِلَيْهِ تَبَّلِيلًا

رَبُّ الْمَسْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ

وَكِيلًا

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَهُجُّرُهُمْ هِجْرَاجِيلًا

وَذَرْنِي وَالْمُكَبِّينَ أُولَى النَّعَمَةِ وَمَهْلِكُهُمْ

قَلِيلًا

12. Diggah usun ni garil axoowaa kee jaciim deqsitta girá lon.
13. Kaadu uma maaqoy serko ley katlak oobe waytaa kee ken qansarissa digaalá lon.
14. Baaxoó kee qaleelá tangayye ayróy, qaleelá caxitta burta takke.
15. Diggah nanu makki korosey farmoytay (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) sin taamoomil sumaaqita siinî fanah rubne, firqawnâ fanah farmoya (Nabii Muusa kinnuk) kah rubne innaah.
16. Tokkel firqawni too farmoya cineeh, gibdi digaaláh kaa digaalle.
17. Toysa sinni nafsi too digaalak mannal catetton, meesi gibdah urru amqadoytit abta ayró, (Qhiyaamah ayró kinnuk) tengeddeenik.
18. Woo ayro meesî gibdah qaran qanxixah, Yalli is tamaatu waytaamah hee xagni yamaatuwaam raq mali.
19. Diggah ta aayoota sinaamah kassiisik, toysa qakkaloowaah, isi nafsih maqaané faxe num isi Rabbi fanah gita yabbaxay Yallak meesii kee taaqatal.
20. Nabiyow! diggah ku Rabbi atu barti salaatah waqdik teyna barak sidiica afak namma afak daguk raqtam kaak soltaah, aka adda garab kaak soltaah, aka adda kaadu sidocaytoh afa kaak soltam yaaxigeh, ku kataysiisik hortay

إِنَّ لَدَيْنَا أَنَّكَلَأَوْ جَحِيمًا ﴿١٢﴾

وَطَعَامًا دَاعِصَةً وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجَبَالُ وَكَانَتِ الْجَبَالُ كَثِيرًا مَهْيَلًا ﴿١٤﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدَ أَعْلَمُ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فَرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

فَقَصَى فِرْعَوْنُ أَرْسُولًا فَأَخْذَنَاهُ أَخْدَانَ وَيَلَا ﴿١٦﴾

فَكَيْفَ تَتَفَوَّنَ إِنْ كَفَرْتُمْ بِوَمَا يَجْعَلُ الْوِلْدَانُ شَيْئًا ﴿١٧﴾

السَّمَاءُ مُنْقَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَقْعُولًا ﴿١٨﴾

إِنَّ هَذِهِ تَذَكِّرٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَيْهِ سَيِّلًا ﴿١٩﴾

* إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَذْنَى مِنْ ثُلُثَيْ إِلَيْ وَنِصْفَهُ وَثُلُثُ وَطَافِقَةٌ مِنَ الْبَنِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُفَيِّرُ إِلَيْهِ وَالنَّهَارُ عَلَيْكَ لَمْ تُخْصُوهُ قَاتِلٌ عَلَيْكَ فَاقْرُبُ وَأَمَا تِيسِيرُ مِنَ الْقُرْآنِ عَلَمَ أَنْ سَيْكُونُ مِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ بَيْتَعْنُونَ مِنْ

kolluk tanî luk, yalli usuk bar kee laqo takkeh gide yaaxigeeh usuk ken waadoysa, yalli isin bar inkih salaatah soolak xintaanam duude waytaanam yeexegeeh, qafu siiniih kak abeeh siinil xabbacoyseh, toysa barti salaatal qhuraanak siiniih xabbacowtem akriya, yalli siinik biyaakita maray barti salaatah soolam duude waa siinit aneelem yeexegeh, kaadu aka maray yallih muxxo (rizqhi kinnuk) gurru say baaxô bagul kabxah (tellemmo kinnuk) yangayyee kee aka maray yallih gital gaaduh yangicille siinik aneelem yeexegeh, toysa barti salaatal qhuraanak siiniih xabbacowtem akriya, kaadu fardi salat elle faxxiima'nnal abaay, zakay waajibik siinil tani acuwa, kaadu yallih fooca edde faxak sadqhat ottocowwa, kaadu simaamey sinni nafsih maqaanek tatrussu hayteenem is yallih xaql isin addunyal tatrusseenimik kayrih aysuk raqtaah galtoh nabuk raaqak tet geetton, kaadu yallak dambi cabti esserita, diggah yalli dambi cabtili xuawawli kinnik.

فَضَلَّ اللَّهُ وَأَخْرُونَ يَقْتَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَاقْتُلُوا إِنَّمَا يَسْرِيْهُ وَلَقَدْ أَصْلَوْهُ قَاتِلُ الْكُوْنَةِ
وَأَوْصَلُوهُ اللَّهُ قَرَضًا حَسَنًا وَمَا فِيْهِ مِنْ أَنْفُسٍ كُلُّهُنَّ
خَدَّارٌ وَوَعْدُهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَدَّارٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَأَسْتَغْفِرُ لِ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

SUURAT AL-MUDDATHIR

Makkal Obte, 56 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Kee bududet yan Nabiyow!
2. Ugutaay sinam Yallih digaalák meesis!
3. Kaadu isi Rabbi eyneb!
4. Kaadu isi sara najaasak saytunno!
5. Kaadu Yallat agleyta haanam kee raqqate umaaneenak exxer!
6. Kaadu tu edde tassamguh acwa maabin!
7. Kaadu ku Rabbih kacanu edde geytu waytaamal isbir!
8. Tokkel ugut Baantá fooximtu wayta waqdi.
9. Too ayró gibdi ayró.
10. Too ayró korosul xabcá mali.
11. Nabiyow! Yoo kee inâ bagut dibuk anuk gineh an num (waliid ibnul mughira kinnuk) sittah cab.
12. Kaadu maggo maalu kah ecee num.
13. Kaadu kaallih geytimta xaylo kah ecee num.
14. Addunyal mano xabbacoysiyyah kah xabbacoyseeh farakka kah hee num.
15. Tohuk lakal xalay kee maalu kaah ossam qaagitaah sangeela.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُتَّقِينَ

فَرُّقْلَانِزَ

وَرِبَّكَ فَكِيرَ

وَشِيَابَكَ طَاهِرَ

وَالْأَرْجَزَ فَاهْجُورَ

وَلَا تَنْهُنْ تَسْكِيرَ

وَرِبَّكَ فَاصِيرَ

فَإِذَا نُقْرَ في النَّاَفِرِ

فَذَلِكَ يَوْمَ مِنْ بَوْعَسِيرَ

عَلَى الْكُفَّارِ عَرِيَسِيرَ

ذَرِّيْفَ وَمَنْ حَلَقَتْ وَجِيدَاً

وَجَعَلَتْ لَهُمَا لَمَدْوَدَا

وَبَيْنَ شُهُودَا

وَمَهَدَتْ لَهُمَا تَهِيدَا

فَتَرْتَطِعُ أَنْ لَيْدَ

16. Caagid usuk elle yakkale inna hinna, diggah usuk naayoota cirdih angadduk suge.
17. Saytutticin qaley girák tani yawqeemih kaa dirkiseyyo.
18. Diggah usuk isi nafsil cubbuseeh, massoyseh Nabii kee Qhuraan xagitik iyyuwaam.
19. Tokkel usuk abbarsimehik mannal massoysee ta uma xagit?
20. Tohuk lakal abbarsimehik mannal massoyseeh ta uma xagit?
21. Tohuk lakal usuk cubbii kee malat qagteh.
22. Tohuk lakal ceereeh fooca kaxxa ribiyyah ribe.
23. Tohuk lakal cakkit derre cabeeh, kaxxamariiniteh.
24. Tokkel Qhuraanak: ah tu hinna Mucammad naharsi marak baahe baab akke waytek iyye.
25. Ah tu hinna seehadâ maxcó akke waytek iyye.
26. Saqhar deqsitta girá kaa culseyyo, teetit cararaah tet digaalá tammoysuh.
27. Saqhar kinni girá maca koo tiyাxigeeh?
28. Is xagaral cado macabtaay, lafa macabta carrissa tet akke waytek.
29. Is xagar carissaah, dattossah.
30. Taban kee sagaal tet amol yan malaykak.

كَلَّا إِنَّمَا كَانَ لِّا يَتَّبَعُ عَيْنِيَا ﴿١٦﴾

سَأُرْجِعُهُ دُصُونًا ﴿١٧﴾

إِنَّمَا فَكَرَ وَفَرَّ ﴿١٨﴾

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَرَ ﴿١٩﴾

ثُمُّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَرَ ﴿٢٠﴾

ثُمُّ نَظَرَ ﴿٢١﴾

ثُمُّ عَبَسَ وَسَرَ ﴿٢٢﴾

ثُمُّ أَذْبَرَ وَأَسْتَكَبَ ﴿٢٣﴾

فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ ﴿٢٤﴾

إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾

سَأَخْلِيهِ سَقْرَ ﴿٢٦﴾

وَمَا أَدْرَكَ مَا سَقْرَ ﴿٢٧﴾

لَا تُقْنِي وَلَا تَدْرُزْ ﴿٢٨﴾

لَوْا حَمَّ لِلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾

عَلَيْهِ تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾

31. Kaadu girá dacrisa mara malayka akke waytek maabinnino, Kaadu maabinnino ken ixxu koroosite marah aqayyaareey, kitab kah yontocowwime mari yasmité gideh iyyaanam akke waytek, kaadu yeemene mari iimaan elle ossituuy, kitab kah yontocowwime maraa kee moominiin elle agaywaagite waytu, kaadu sorkocobbaxittet biyak le maraa kee koros Yalli tahat ceelalloh maca faxee ittu, Tonnaah Yalli isih faxe mara makkoysaah isih faxe mara tirri haa, ku Rabbih qandé takkeh gide taaxigé matan kaa akke waytek, girá tu hinna is seehadah kassis takkemkeh iyyaanam akke waytek.
32. Koros elle takkale inna hinna, Yalli alsál xiibite.
33. Kaadu Bari derre caba waqdil xiibite.
34. Maaci ifá waqdil xiibite.
35. Diggah, is (girá kinnuk) nabaamak tiyak teyná.
36. Is seehadah meesissoh tan.
37. Siinik faxe mari maqaanél taturay hinney umaanél wadirrooway.
38. Ummaan nafsi abiteemit axawah yan.
39. Migdi maray moominiinh yani akke waytek.
40. Jannat addal sitta essaaranah.
41. Umeyniitiy gira cultê caalat.

وَمَا جَعَلْنَا أَحَبَّ الظَّالِمِيْكَهُ وَمَا جَعَلْنَا^{٢١}
 عَذَّبَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِتَسْتَقِنَ اللَّهُنَّ^{٢٢}
 أُوتُوا الْكِتَبَ وَبِزِيَادَ الدَّلِيلِ مَا مُؤْمِنُهُنَّ وَلَا يَرَوْهُ^{٢٣}
 الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَبَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلَيَقُولُ الَّذِينَ^{٢٤}
 فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهِنَّا
 مَثَلًا كَذَلِكَ يُصْلِلُ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَهَدِي مَنْ^{٢٥}
 يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ بِمَا يَحْتَدِي رَبُّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هُوَ إِلَّا
 ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ^{٢٦}

كَلَّا لِلْقَمَرِ^{٢٧}

وَالْأَيْلَلِ إِذَا دَبَرَ^{٢٨}

وَالصُّبْحِ إِذَا اسْفَرَ^{٢٩}

إِنَّهَا لِأَحَدِي الْكُبُرِ^{٣٠}

نَذِيرُ الْبَشَرِ^{٣١}

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَقْدِمَ أَوْ يَتَّخِذَ^{٣٢}

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ^{٣٣}

إِلَّا أَحَبَّ الْمُجْيِمِينَ^{٣٤}

فِي جَنَّتَيْ سَمَاءَ لَوْنَ^{٣٥}

عَنِ الْمُجْرِمِينَ^{٣٦}

42. Saqhar deqsitta girá maca sin culussee keenik iyyan?
43. Addunyal salat aba marâ lih salat abak masuginnino iyyan.
44. Kaadu tu mali askamuk masuginnino.
45. Kaadu umaanet giirisa marâ lih giirisak sugne.
46. Kaadu galtóh ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) dirabboysak sugne.
47. Asmat (Raba kinnuk) net xikki iyyam fanah.
48. Tokkel shafaqaqt abá marih shafaqaqatta tu keenih maxiqta.
49. A koros cassitit (Qhuraan kinnuk) derre kah cabtam maca lee?
50. Gilsime dibookolih innah.
51. Lubaakak kude waqdi.
52. Wonna hinnay keenik kulli sehadayti fakut tan kitooba iseh tantacawwimeeh geyam faxa.
53. Tonna hinnay diggah, usun ellecaboh ayrók ma meesitan.
54. Nummah ta Qhuraan usuk kassiisi elle kaskassoowa marah.
55. Tokkel cassitam faxa mari kaal kaskassoowah.
56. Kaal (Qhuraan kinnuk) kaskassowtam matan Yalli kah faxe num akke waytek, usuk (Yalla kinnuk) kak meesitoonu meesi caglitaah, dambi cabti caglita Rabbi kinni.

SUURAT AL-QHIYAAMA

Makkal Obte, 40 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Diggah Yalli Qhiyaamah ayról xiibite.
2. Kaadu diggah moominti nafsiy isi yassacakkel xiibite.
3. Seehadayti (korosta kinnuk) kay lafoofi gaaboyse weennom yakka lee?
4. Yeey, nanu tet gaaboysenno, kay feeraarih exaaxi massosnam duudak.
5. Tonna hinnay, seehadayti isi foocal tanim dirabboysam faxa.
6. Qhiyaamah ayró maa waqdii iyyeh esseraamal? (kah esseram anqasa)
7. Tokkel Mablá baditta waqdi,
8. Kaadu alsá diifi duugumta waqdi,
9. Kaadu ayroó kee alsá gaaboysimtaah inki arac yawqen waqdi.
10. Seehadayti: woo ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) anke kudnaa anke eleelitnaa iyya?.
11. Tonna hinnay eleelitan rike matan.
12. Woo ayró idyaa kee madab ku Rabbih xaqu cagalah.
13. Seehadaytuh woo ayró taamak yuysukumem kee wadirroysem warsintah.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقِيمُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ①

وَلَا أَقِيمُ بِالنَّفِيسِ الْوَلَامَةَ ②

أَيْخَسَبَ إِلَيْنَا إِنَّمَا نَجْعَلُ عَظَامَةً ③

بِلَّا قَدْرٍ عَلَىٰ أَن نُسْوِيَ سَلَامَةً ④

بِلَّا يُرِيدُ إِلَيْنَا إِنَّمَا يَعْجَلُ حَرَامَةً ⑤

يَسْكُلُ أَيْقَانَنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ⑥

فَإِذَا بَرَقَ الْأَبْصَرُ ⑦

وَخَسَفَ الْقَمَرُ ⑧

وَجَعَلَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ⑨

يَقُولُ إِلَيْنَا يَوْمَ إِذَا أَنْهَى ⑩

كَلَّا لَأَوْرَدَ ⑪

إِلَيْرِبَكَ وَمِنْذَ الْمُسْتَقْرَ ⑫

يُنَبِّئُ إِلَيْنَا يَوْمَ إِذَا بَمَاقَمَ وَأَخَرَ ⑬

14. Tonna hinnay, sehadayti isi nafsil isih sumaaqita.
15. Kaadu Abeh yan uma taamak faxem malkitaamah woo malkit kaah xiqam mali.
16. Nabiyow wacyi kol ooba waqdi qhuraanat isi arraba masgayyin, raqsat kaak tasissikeemih fayxih.
17. Diggah nel tan kaa liilil kaa gaabosnam, kee kay kiraati.
18. Kaadu Nabiyow ni farmoyti jibriil gitak qhuraan kol nakriye waqdi, kaa ankacisaay tibbi ixxic, tohuk lakal usuk koo elle barse innal ikriy.
19. Tohuk lakal diggah kay baxxaqisiyyi nel yan.
20. Korosey caagid Isin elle takkalen inna hinna, ugut kee galtok tu matana ittaanamal, nummah isin addunyaa kee tet bilhada kicinton.
21. Kaadu isin akeera cabtaanaah, teetih mataamittan.
22. Woo ayró meqe marih Foocitte (qhiyaamah ayró kinnuk) iftah.
23. Isi Rabbi fanah wagitta.(woh meqe mara kinnuk).
24. Kaadu woo ayró uma marih foocitte ribbitah.
25. Kaxxa umaanéy xiiron lafoofi teetik edde taddigilee teetit akke lem tasmiteh.
26. Nummah rooci (coxxo) kaxkaxxo gufa waqdi.
27. Iyyi kaa daylisaa iyyan?

بِكُلِّ إِلَيْسَنْ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾

وَلَوْ أَلْقَى مَعَادِنِهِ ﴿١٥﴾

لَا تُخْرِفْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾

إِنَّ عَلَيْنَا جَعْدُهُ وَقُرْعَاهُ ﴿١٧﴾

فَإِذَا قَرَأَنَاهُ فَأَبْيَحَ تُورَانَهُ ﴿١٨﴾

لُؤْلُؤَانَ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

كَلَابِلْ حُمُونَ الْعَالِجَةَ ﴿٢٠﴾

وَتَدْرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾

وُجُوهٌ يُمَيِّزُنَ اضْرَبَةً ﴿٢٢﴾

إِلَى رِبِّهَا فَاضْطَرَبَتْ ﴿٢٣﴾

وَوُجُوهٌ يُوَمِّدُنَ تَاسِرَةً ﴿٢٤﴾

تَطْلُبُ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقْرَأْهُ ﴿٢٥﴾

كَلَابِلَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَرْقَى ﴿٢٦﴾

وَقَبْلَ مَنْ رَاقِ ﴿٢٧﴾

- 28.** Kaadu diggah usuk (raba num) addunyak baxsimam yasmiteh. (raba kinnuk).
- 29.** Kaadu sarba sarbat makitta.
- 30.** Woo ayro (Qhiyaamah ayró kinnuk) seehadak beyto ku Rabbî fanah takke.
- 31.** Tokkel korosti Yallih farmoytaa kee qhuraan manummaysinnaay, salat maabinna.
- 32.** Takkay immay qhuraan dirabboyseeh, iimaanat derre cabe.
- 33.** Tohuk lakat isi marâ fanah kaxxamariinitak gexe.
- 34.** Finqi koh yan, kaadu finqi koh yan.
- 35.** Tohuk lakal finqi koh yan kaadu finqi koh yan.
- 36.** Seehadayti foyyah annaak calayah yanitay kaa iyoonuwaanam yakkalee?
- 37.** Seehadayti daacoyti tiffoytay maxaxat caxaanak yekkeh manannaa?
- 38.** Tohuk lakal dabloytak yekkeeh, Yalli kaa gineeh, kaa massoyseeh, weelo kaa yeymeeqe.
- 39.** Tokkel namma qaynat kaa abé lab num kee say numuh anuk.
- 40.** Yallay toh abe rabtem yaynuwweemih qamat geytoli hinnaa? (yeey kinnih).

وَطَّنَ لَهُ الْعَرَقُ ﴿٢٨﴾

وَلَقَعَتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ﴿٢٩﴾
إِلَى رَيْبَكَ يَوْمَئِذٍ السَّاقُ ﴿٣٠﴾

فَلَا صَدَقَ وَلَحَّى ﴿٣١﴾

وَلِكُنْ كَذَبَ وَتَوَلَّ ﴿٣٢﴾

ثُرَدَهُ إِلَى أَهْلِهِ يَسْمَطُ ﴿٣٣﴾

أُولَئِكَ قَاتُلُوا ﴿٣٤﴾

ثُمَّ أُولَئِكَ قَاتُلُوا ﴿٣٥﴾

لَيَحْسُبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًّا ﴿٣٦﴾

أَلَّا يُكُنْ نُظْفَةً مِّنْ مَّنِ يُمْحَى ﴿٣٧﴾

مُّرَكَّانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَى ﴿٣٨﴾

فَجَعَلَ مِنْهُ الْرَّوَاحَبَنِ الْدَّكَرَ وَالْأُنْقَى ﴿٣٩﴾

أَلَيْسَ ذَلِكَ يَقْدِيرُ عَلَى أَنْ يُحْكِمَ
الْمُوْزَنَ ﴿٤٠﴾

SUURAT AL-INSAAN

Madiinal Obte, 31 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Nummah seehadaytut rooci haanak duma dabaanak xer (der) daban kaal tatre, usuk cusaanamay xagar kak xagaanah tuh suge kalah.
2. Diggah nanu seehadaytu lab num kee say numuk yengele daacoytih tiffak kaa ginne kaa naqayyaruh, (mokkorruh) tokkel yaabbeeh yable seehadaytu kaa abne.
3. Diggah nanu tirtô gitaa kee makô gita kaah baxxaqisneh moomintuy faatita akkee kee korostay yangadde akke yakke immay.
4. Diggah nanu korosuh, silsilootay ibitte keenik edde debraanaa kee, ogoogay fillittee kee gaboozi ittat keenik edde yaxceenii kee, saqir deqsitta giráy ken carrisa keenih massosne.
5. Diggah meqe mari galoosay gocoyuk (kamri) kibuk taniy agleh kaafuur lek yaaquben.
6. Ama gocoyuy yaaqubeeniy kaafuur agleh edde yani, is daray Yallih naqoosa kak taaqube, usun ayfuxxukiyyah tet yayfuxxukeeniih, faxxa heen kabul tet beyan.
7. Ama mari axbuux (nadri) duudusaah, Qhiyaamah ayróy

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَنْتَ عَلَى الْإِنْسَنِ حِينَ مِنَ الظَّهَرِ لَوْكَنْ شَيْئاً
مَذْكُورًا ﴿١﴾

إِنَّا أَخَافَقْنَا إِلَيْهِ إِنْسَنَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْ شَاحِنَ بَنَتْيَاهِ
فَعَلَّمْنَا سَمِيعاً صَبِيرًا ﴿٢﴾

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَرِكَ كَوَافِرَأَوْ كَفُورًا ﴿٣﴾

إِنَّ الْغَنَّمَ الْمُهْلَكَيْنَ سَلَيْلًا وَغَلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾

إِنَّ الْأَجْرَ لِشَرِكَوْنَ مِنْ كَاسِ كَانَ مِنْ جُهَّهَ كَافُورًا ﴿٥﴾

عَيْنَاهُ شَرِكُ يَهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفْجِرُونَهَا تَصْبِيرًا ﴿٦﴾

يُؤْفَنُ بِالْتَّذْرِيرِ وَمَآفَونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾

umaané kak fixiixih tani Yallih
digaalák meesitan.

8. Kaadu usun tumaliiy qayxixuu
kee seewaytu maaqó yaskamen tet
kacanu luk.
9. Cagalah nanu sin kah naskamem
Yallih foocih taaga, galtoo kee
faatit siinik elle mafanna iyyan.
10. Diggah nanu ninni Rabbik
meesitna, gibdah fooci edde
ribbiima (kamadima) ayrók
(Qhiyaamah ayró kinnuk).
11. Tokkel Yalli woo ayróh umaanéék
ken reebiseeh, fooci ifuu kee wallé
(farcat) keenih yecee.
12. Kaadu yisbireenimih sabbatah
jannat kee cariiril ken galte.
13. Kay addal qaraakiyil kelitak,
ayró mayablaanaay, kaxxa xabca
mayablan.
14. Kaadu Kay cooxih silaaló
keenit xayyowtah ken silaalisk,
kaadu ama cooxih mexexih
mafaala xabbacoowiyyah keenih
xabbacowta.
15. Kaadu jannatti urruy ken yakdume
keenit meekisah, mingilay lakqok
tanii kee kobboyyaayiy bililleelak
(karaarit kinnuk) tani.
16. Bililleelay lakqok taniy usun
elle faxaanah gidel kiyaasiyyah
kiyaaseeni.
17. Kaadu kay addal galootay gocoyuk
kibuk taniy agleh zanjabiliq lek ken
yafqen.

وَيُطْعِمُونَ الظَّعَامَ عَلَى حُجَّةٍ مَسِكِينًا وَيَتِيمًا
وَأَسِيرًا ﴿٨﴾

إِنَّمَا تُطْعِمُنَّكُمْ كُلَّ وِجْهٍ لِلَّهِ لَا تُنْدِمُ مِنْ كُلِّ حِجَّةٍ وَلَا
شُورًا ﴿٩﴾

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَطَّرِيًّا ﴿١٠﴾

فَوَقَّهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّهُمْ بَضَرَّةً
وَسُرُورًا ﴿١١﴾

وَجَزَّهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرَيْرًا ﴿١٢﴾

مُؤْكِنِينَ فِيهَا عَالَى الْأَرَابِكَ لَا يَرَوْنَ فِيهَا سَمَسَّا
وَلَا زَمَنَهُ يَرَكَ ﴿١٣﴾

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظَلَالُهَا وَذُلْلَتْ قُلُوبُهُمْ هَذِلَّلَا
وَلِلَّهِ الْحَمْدُ ﴿١٤﴾

وَطَاطُفٌ عَلَيْهِمْ بَانِيَةٌ مِنْ فِضَّةٍ وَلَوْلَابٌ كَانَتْ
فَوَارِيرًا ﴿١٥﴾

فَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَرَرُوهَا تَقْيِيرًا ﴿١٦﴾

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَاسًا كَانَ مِنْ جُهَانَنْجِيلًا
وَلِلَّهِ الْحَمْدُ ﴿١٧﴾

- 18.** Kay addal tan daray, salsabiil deqsittak yaaquben.
- 19.** Kaadu jannatti urruy elle yanin caatala elle waara keenit meekita, ken table waqdi luuluy fixiixiseeni ken takka le.
- 20.** Kaadu jannatak faxe ikkeey wagittay, tokkel niqmatay weeloysoonu duude waanaa kee kaxxa Reeda table.
- 21.** Anxaxin saray xabcin cariirik yanii kee gibdi cariirik yan sari ken xagaral yaniih, qado lakqok tan gabâ biriitat (cagooluk) billiiman, kaadu ken Rabbi yaaqubeenimiy saytuniy taahirik tanik ken yafqe.
- 22.** Diggah ta galtó sin meqe taamoomih galto kinniih, sin taamoomi addunyal yalli raabiteeh yikcineh yan taamak sugte keenik iyyan.
- 23.** Diggah Nabiyow Qhuraan oobisiyyah nanu ninnih kol oobisne.
- 24.** Nabiyow Ku Rabbih meklal isbiraay, korosuk dambit kaxaxah yan marih yab moggolinaay hinnay koroosannuu kee maxqawitit caddok tatreh yan marih yab moggolin.
- 25.** Kaadu ku Rabbih migaq Carraay, saaku xag.
- 26.** Kaadu barak tut kaah kummaataay, barak xer waktit salat kaah ab.

عَنْتَأْنِيْهَا نَسْمَى سَاسِيَّلَا ﴿١٨﴾

* وَيَطُوفُ عَلَيْهِ وَلَدُنْ قُحْدَّوْنِ إِذَا رَأَيْتَهُمْ

حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَمْشُرًا ﴿١٩﴾

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ رَأَيْتَهُمْ عِيْمَامَةَ مُلْكًا كَيْرًا ﴿٢٠﴾

عَلَيْهِمْ شَكُّ سُنْدِسْ حَضْرٌ وَإِسْتَرْقٌ وَحَلْوُنْ
أَسَارُوْنَ فِي ضَيْقٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءٌ وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾

إِنَّا نَحْنُ ذَرَنَا عَلَيْكَ الْفُرْقَانَ تَتَنَزَّلِيْلَا ﴿٢٣﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رِبِّكَ وَلَا تُقْعِدْ مِنْهُمْ إِثْمًا أَوْ
كَفُورًا ﴿٢٤﴾

وَأَذْكُرْ أَسْمَرَيْلَ بَكْرَةً وَأَصْبِلَالًا ﴿٢٥﴾

وَمِنْ أَلْيَلِ فَاسْجُدْلَهُ وَسَبِّحْهُ يَنَّالَ
طَلْبِيْلًا ﴿٢٦﴾

- 27.** Diggah tama mari (koros kinnuk) sissik tiya (addunya kinnuk) kicnoonuuh, qilsi ayroy ellecabol ken qambalta cabaanah (Qhiyaamah ayró kinnuk).
- 28.** Nanu ken ginneeh gino keenik karriqqi hayne, kaadu nanu bayisnam fannek, bayissi ken hayneh ken innah yan maray kayrih keenik yayse ciggiilisiyyah ciggiilisenno.
- 29.** Diggah tama suurá seehadah kassiisi, toysa isi nafsih maqaané faxe num, isi Rabbih gita yabbixe, iimaan kee meqe taamál.
- 30.** Isin caagiidak hebeltô caagidiy faxxaana manton, Yalli faxeh akke waytek, diggah Yalli isi ginô caaloota yaaxigi, abba haamal naggar kinni.
- 31.** Yalli isi naqoosak isih faxe mara isi Racmat (jannat kinnuk) culsa, kaadu daalimiinh (koros kinnuk) akeeral qansarissa digaalá massoyse.

إِنَّهُوَلَا يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ
بِوَمَا تَفَلَّا ﴿١٧﴾

تَحْمَنُ خَاقَنَهُ فَوَشَدَنَا أَسْرَهُ فَإِذَا شَتَّا
بَدَلَنَا أَمْثَالَهُمْ تَبَدِّلًا ﴿١٨﴾

إِنَّهُلَّهِ تَذَكَّرٌ فَنَسَأَهُ لَنَخْدِ إِلَى رَبِّهِ
سَيِّلًا ﴿١٩﴾

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٠﴾

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ
أَعْدَلَهُمْ عَدَابًا أَلِيمًا ﴿٢١﴾

SUURAT AL-MURSALAAT

Makkal Obte, 50 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli ittâ lakleh itta kataata caacayal xiibite.
2. Edde luk gibdi caacayay hawwug iyyal xiibite.
3. Kaadu yalli malaykay qubulta usuk faxa ikke beytay fixiixisiyyah kaa fixiixissal xiibite.
4. Edde luk yalli malaykay cakkii kee deedalaay, calaalii kee caraamu ittag baxissam kay xaquq luk obtal xiibite.
5. Edde luk malaykay wacyi Yallih ambiyaa kee farmoytiitil oobissal xiibite.
6. Seehada Yallal malkit geewaytuh hinnay meesisso keenih yakkhu Yallih digaalák.
7. Cagalah Qhiyaamâ caagidik isin elle xagnisinteenim akkelem Raqmali.
8. Tokkel Cutuk duugumaah diifi kak gexa waqdi.
9. Kaadu qaran qanxixaah, fakkiima waqdi.
10. Kaadu qaleelá riira (bula) takke waqdi.
11. Kaadu Yallih farmoytit kee ken ummattâ fanatmekla edde aban wakti muggaqsime waqdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفَاً ﴿١﴾

فَالْعَصْفَاتِ عَصْفَانًا ﴿٢﴾

وَالْبَشَرَتِ نَسْكَرًا ﴿٣﴾

فَالْفَرَقَ قَرْفَا ﴿٤﴾

فَالْمُلْقَيَتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾

عَذْرًا أَوْنَدْرًا ﴿٦﴾

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوْقَعًا ﴿٧﴾

فَإِذَا الْتَّجُومُ طَمِسَتْ ﴿٨﴾

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيَفَتْ ﴿١٠﴾

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتْ ﴿١١﴾

- 12.** Farmoytit edde waddiroysimtem
Maa ayroóy?
- 13.** Ginô fan edde meklaanaah edde
Baxsan ayró, kah xagnisimeenim
(woh Qhiyaamah ayró).
- 14.** Kaadu seehadaytow maca koo
tiysisxigeeh Baxsi ayroó kee tet
gibdaabini kinnim?
- 15.** Qhiyaamah ayro dirabboye marah
woo ayro finqi yan.
- 16.** Naharsi marak Yallih farmoytit
dirabboye mara mafinqisinninoo?
- 17.** Tohuk lakal wadirsi mara ken
kataysenno.
- 18.** Tonnah abba heenno umeyniitik
(koros kinnuk).
- 19.** Yallih inkittinaanee dirabboye
marah woo ayro (Qhiyaamah ayro
kinnuk) finqi yan.
- 20.** Seehaday boola le leek (daacoyta
kinnuk) Sin ma gininninoo?
- 21.** Edde luk sabhalal leeh dacayri le
aracay (saynumih maxax kinnuk)
bica let kaa ma hanninoo?
- 22.** Yallih xaql Yimixxige waktî
fanah.
- 23.** tokkel kaa ginnam dudneeh, yayse
dudda lem nee.
- 24.** Ni dudda dirabboysa marah woo
ayro Finqi yan.
- 25.** Baaxó aracay inkih sin yasgalleeh
yabbixe maabinninoo?

لَأَيِّ يَوْمٍ أُحِبُّ

لِيَوْمِ الْفَضْلِ

وَمَا أَدْرِكَ مَا يَوْمٌ الْفَضْلِ

وَيَلِيْوَمِيْذِلِلْمُكَذِّبِينَ

أَنَّهُمْ لِلْأَوَّلِينَ

ثُمَّ نَتَعَوَّهُمُ الْآخِرِينَ

كَذِيلَكَ نَفَعُلُ بِالْمُجْرِمِينَ

وَيَلِيْوَمِيْذِلِلْمُكَذِّبِينَ

أَلَمْ يَخْلُقُكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينَ

فَجَعَلْتُمُ فِي قَارِمَكِينَ

إِلَى قَدَرِ مَعْلُومٍ

فَقَدَرَنَا فِيْعَمُ الْقَدِيرُونَ

وَيَلِيْوَمِيْذِلِلْمُكَذِّبِينَ

أَلَمْ يَجْعَلِ الْأَوْصَنَهَانَا

- 26.** Siinik nuwwaamaay, rabteemih inkih.
- 27.** Kaadu fayyale qaleelá teetil mahanninoo diggi tet haytuh, kaadu coboy leey salfa lek sin mafqinninoo?
- 28.** Ni niqmat yangaddee marah woo ayro Finqi yan.
- 29.** Korosuk qhiyaamah ayró: jahannam giráh digaaláy dirabboysak sugteenî fanah gexa keenik iyyan.
- 30.** Gexaay iraawita jahannam giráh qiiri sidiica luddalê fanah.
- 31.** Usuk Ma silaalsaay, giráh huurik xiqam malik.
- 32.** Diggah is kaxxa qarih gide yakke xinkilliq qambissa.
- 33.** Usuk (xinkilliq kinnuk) Dat caawin gaala ceela.
- 34.** Yallih meesisso dirabboyse marah woo ayro Finqi yan.
- 35.** Ta ayró dirableelá yabtaamih dudda mali. (Qhiyaamah ayró kinnuk).
- 36.** Yaabaanamih idni keenih mayantacawwima edde yawqoonuh.
- 37.** Tama ayro dirabboysa marah woo ayro Finqi yan.
- 38.** Qhiyaamah ayró korosuk iyyaanah: tah ginô fan edde meklaanaah baxsan ayró, sin kee naharsi mara edde gaabosneh.

أَحْيِاهُ وَأَمْوَاتَنَا ﴿٢٦﴾

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوْسَى شَمِخَتْ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً

فُرَاتَانَا ﴿٢٧﴾

وَيَلْ يَوْمَ إِذْ لَمْ كَذِّبُنَّ

أَنْكَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٨﴾

أَنْكَلِقُوا إِلَى ظَلِيلِ ذِي ثَلَاثَ شَعَبٍ ﴿٢٩﴾

لَا طَلِيلٌ وَلَا يَعْنِي مِنَ الْهَمِّ ﴿٣٠﴾

إِنَّهَا تَرْمِي بِسَرَرِ الْقَصْرِ ﴿٣١﴾

كَانَهُ رِجْلَاتُ صَفَرٍ ﴿٣٢﴾

وَيَلْ يَوْمَ إِذْ لَمْ كَذِّبُنَّ

هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٤﴾

وَلَا يُؤْذِنُ لَهُمْ فِي عَيْتَنَادِ رُونَ ﴿٣٦﴾

وَيَلْ يَوْمَ إِذْ لَمْ كَذِّبُنَّ

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَلَا أَوْلَيْنَ ﴿٣٧﴾

- 39.** Toysa Isin malá teelleenik, yi digaalak edde cattimtoonuh yoh malsita.
- 40.** Ellecaboh ayro dirabboysa marah woo ayro Finqi yan.
- 41.** Diggah Yallak meesite mari jannatal silalwaa kee daroorih addal yan.
- 42.** Kaadu caxâ mixuk faxxa haanamih addal yanin.
- 43.** Keenik iyyaanah: akumaay aquba rufto luk, addunyal abbaasitten meqe taamah sabbatah.
- 44.** Diggah nanu tonnal galatna meqem abite mara.(moominiin kinnuk).
- 45.** Jannatti niqmat dirabboysa marah woo ayro Finqi yan.
- 46.** Yalli korosuk iyyah: addunyal meqem akumaay dago wakti teetit hataka diggah isin umeyniitik, Yallat agleyta hayteenimih sabbatah.
- 47.** Cisab kee galtoh ayro dirabboysa marah woo ayro Finqi yan.
- 48.** Kaadu Yallah salat abaay kaah rammita keenik iyyeenik, salat kaah maabaanaay, kaah marammitan.
- 49.** Yallih aayoota dirabboysa marah woo ayro Finqi yan.
- 50.** Toysa ta qhuraanay Yallih yab kinnih iyyal aamine weenik, maakitaabaay, maayaabaay kaak wadir elle yaaminoonu waanam.

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ يَدْ فِي كُلِّ ذُنُوبِهِنَّ ﴿٤٦﴾

وَيَلْ يَوْمَ مِيزِنَةِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾

إِنَّ الْمُؤْمِنَاتِ فِي ظَلَالٍ وَعَيْنُونَ ﴿٤٨﴾

وَفَرِّكَهُ مِمَّا يَشَاءُ هُنَّ ﴿٤٩﴾

كُلُّهُوا شَرُّ رُوَاحَهِنَّ إِيمَانُكُلُّهُ تَعَمَّلُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّكُلُّكَ مَحْرِزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥١﴾

وَيَلْ يَوْمَ مِيزِنَةِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٢﴾

كُلُّهُوا مَسَاعِدُهُ قَلِيلًا إِلَّا كُلُّهُ مُحِمُّونَ ﴿٥٣﴾

وَيَلْ يَوْمَ مِيزِنَةِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ رُزْكَعُ الْأَيَّارَ كَعُونَ ﴿٥٥﴾

وَيَلْ يَوْمَ مِيزِنَةِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٦﴾

فِيَأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدُهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٧﴾

SUURAT ANNABÁ

Makkal Obte, 40 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Qhurayshi koros itta essertam maatiyaay?
2. Itta essertam naba xaagu. (woh qhuraan kee sooloh ayró).
3. Woh usun itta elle waan xaagu.
4. Wonna hinnay aaxigelon.
5. Tohuk lakal digga luk, aaxigelon.
6. Baaxó fidó siinih maabinninoo?
7. Kaadu qaleelá kadeeditte (xiikol) maabinninoo baaxoh?
8. Kaadu namma qaynatah sin ma gininnoo? (labim kee sayiimih anuk).
9. Kaadu sin xin sin xagarih raacat (rofto) maabinninoo?
10. Kaadu bar sartan ma abinninoo? (kay ditet).
11. Kaadu laqó quusi edde gurrussan wakti siinih maabinninoo?
12. Kaadu digga le malciin sin amol maxisinninoo? (malcina qaran kinnuk).
13. Kaadu ayro ifoytay hadiidigay cuumi le maabinninoo?
14. Kaadu qamburrek taraaracinta lee moobisinninoo?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَسَّأَةُونَ ﴿١﴾

عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

فَرُّكَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

أَلَّا يَجْعَلُ الْأَرْضَ مَهْدًا ﴿٦﴾

وَلَيَجْعَلَ أَقْدَامًا ﴿٧﴾

وَخَلَقَنَا كُلَّ أَوْجَاجًا ﴿٨﴾

وَجَعَلْنَا لَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾

وَجَعَلْنَا الْأَيَّلَ لِيَسَاتًا ﴿١٠﴾

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾

وَبَيَّنَاهُ قُلُوبَكُمْ سَبْعَ شِدَادًا ﴿١٢﴾

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجَا ﴿١٣﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصَرَتِ مَاءً حَمَاجَا ﴿١٤﴾

- 15.** Amboo kee baaxók ubukku ittam teetit nayyaquh.
- 16.** Kaadu garoobuy gaabuh yani. (bustanwa kinnuk).
- 17.** Diggah, baxsi ayroy ginô fan edde baxsaana yimixxige wakti yekke. (qhiyaamah ayró kinnuk).
- 18.** Baanta fuxsinta ayró butta buttah anuk tamaaten. (woh Qhiyaamah ayró).
- 19.** Kaadu qaran fakkiimaah, afoofi yakke ayró malaykah obtih.
- 20.** Kaadu qaleelá gexsimtaah edde bakarbakar takke.
- 21.** Digga luk jahannam girá woo saaku koroosite mara aracal qambalta gira tekke.
- 22.** Is caddok taturleelah elle gaceyná tekke. (koros kinnuk).
- 23.** Usun Tet addal amurruqe wayta liggiditte daffeya maráh anuk.
- 24.** Tet addal xabcaay, aqubbu haanam matammoysan.
- 25.** Nabam niqni lee kee girâ marih qasaalayi akke waytek.
- 26.** Tamah keenih taguude galtó kinni. (ken uma taamák gixaak).
- 27.** Diggah, usun fokkaaqok (cisaabak) meesitak suge weenimih sabbatah.
- 28.** Kaadu ni aayoota dirabboysiyyah dirabboseenimih sabbatah.
- 29.** Ummaanim nesketteh (gaabosneh) kutbeh lawcal macfuuzul.

لَتُنْخِجَ بِهِ حَبَّانَا وَبَنَانَا ﴿١٥﴾

وَجَهَتِ الْقَافَ ﴿١٦﴾

إِنَّ يَوْمَ الْفَحْصِ لَكَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾

يَوْمَ يُنْفَحُ فِي الصُّورِ كَأَنُونَ هَرَاجَاتًا ﴿١٨﴾

وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾

وَسُرِّيَتِ الْجَبَلُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مَرْصَادًا ﴿٢١﴾

لِأَطْلَاغِينَ مَعَابًا ﴿٢٢﴾

لَيْثَيْنِ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾

لَآيْدُوْنَ فِيهَا بَرَدٌ وَلَأَشَرَّابًا ﴿٢٤﴾

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَاقًا ﴿٢٥﴾

جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾

وَكَذَبُوا بِعَيْنَتِنَا كَذَابًا ﴿٢٨﴾

وَكُلُّ شَيْءٍ أَخْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾

30. Toysa Tammoysa! Siinih osisnam mannu digaalák sa keenik iyyan.

فَذَوْقُوا فَنَّرَزِيدَ كُمْ لِلْأَعْذَابِ ﴿٢٦﴾

31. Diggah Yallak meesita mari asallam le.(limayeenih).

إِنَّ لِلْمُمْتَقِينَ مَقَارِزًا ﴿٢٧﴾

32. Basaatin (masno) kee qinab lon.

حَدَّا إِنَّقَ وَأَغْنَتِنَا ﴿٢٨﴾

33. Kaadu kaqoona ley fooduh tani lon.(inki qumri le lon).

وَكَوَاعِبَ أَتَرَكَهَا ﴿٢٩﴾

34. Kaadu galoosay gocoyuk kibuk tani lon.

وَكَاسَادِهَا قَافًا ﴿٣٠﴾

35. Kay addal deedal maxcoo kee dirabboysiyyak tu mayaabban.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَعْنَوْا وَلَا كَذَّبَا ﴿٣١﴾

36. Tamah ku Rabbik galtoo kee acway dudda le kinni.

جَرَاءَتِنَ رَيْكَ عَطَاءَ حِسَابًا ﴿٣٢﴾

37. Qaranwaa kee baaxooy, ken nammayih fanal enni ittaamih Rabbiy fulte Racmatta le.Kaâ luk yaabaanamih dudda lem matana.

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّمَّا لَا يَمْلُكُونَ مِنْهُ خَطَايَا ﴿٣٣﴾

38. Jibriil kee malayka saffih gacca ittah solta ayro, num keenik mayaaba racmaan kinni Rabbi idini kah yeceeh cakkit yaabá num akke waytek.

يَوْمَ يَقُومُ الْرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفَا لَا يَتَكَبَّرُونَ إِلَّا مَنْ أَذْنَ اللَّهُ الْعَزِيزُ لَهُ الْحَمْدُ وَقَالَ صَوَايَا ﴿٣٤﴾

39. Toh nummah ayróy raq sinni, toysa Ellecabô maqaane isi nafsih faxe num isi Rabbî fanah madaara yaallay iiamaan kee meqe taamáh abittol.

ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَيَّ رَبِّهِ مَعَابًا ﴿٣٥﴾

40. Diggah nanu xayi digaalál sin meesisneh, seehadayti kay namma gaba tuysukumem yable ayróy, korosti maganey burtá akkinniyoy edde iyyak.

إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْأَشْرَمُ مَا فَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَعْوُلُ الْكَافِرُ كَلِيَّتِنِي كُنْتُ ذُرِّيًّا ﴿٣٦﴾

SUURAT ANNAAZIQAAT

Makkal Obte, 46 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Yalli koros roocitte gibdi siibiyyah siibta malaykal xiibite.
2. Kaadu moominiin roocitte caalih tayyaaqe malaykal xiibite.
3. Kaadu yalli giiruh giirissa malaykay Yallih amrih wacyi oobissaah tayyaaqel xiibite.
4. Kaadu yalli qalaylih qalalta malaykay Yallih amri tagdabuh qalaltal xiibite.
5. Kaadu Yalli isi amri bicissaah tagdube malaykal xiibite.
6. Tangayyi (Baaxo kinnuk tangayyeh tan ayróy gino inkih edde rabta (toh naharsi baantá fuxsunta ayró kinnuk).
7. Nammey haytô baantá teetil katayta (toh ummaanim edde tanuwweeh edde ugutta baantá).
8. Woo ayró koros sorkocobbaxitte meesittah.
9. Ken intiita xixxibittaah taqunxeeh.
10. diggah nee innaa gacsimelem Rabneek lakal nuwwuk addunyâ manoh iyyan?
11. Rumutte lafoofi tikki inneek lakalaa addunyah gacsinnam?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالثَّرِيَّعَتِ عَرَقَةً

وَالْتَّشِطَّلَتِ نَشَطَةً

وَالسَّبِحَاتِ سَبِحَا

فَالْسَّيِّقَاتِ سَبِقَا

فَالْمُدَبَّرَاتِ أَمْرَا

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْجَفَةُ

تَبَعُّهَا الْأَرْدَفَةُ

قُلُوبٌ يَوْمَئِيزُوا لِحَقَّةً

أَبْصِرُهَا خَيْشَعَةً

يَقُولُونَ لَعَنَ الْكَرْزُودُونَ فِي الْحَافَرَةِ

إِذَا كَانَ عَظَمًا مُخْرَجَةً

12. Is toysa baxaysitteh, kasaaritte madaara iyyen.
13. Cagalah is ugut baanatah inki xongoló kinni.
14. Tokkel usun inkih saahira deqsitta baaxol nuwwuk gaabowan (woh Qhiyaamah ayro kinnuk).
15. Nabiyow Nabii Muusâ xaagi kol yemeetee?
16. Kay Rabbi saytunnoowe daqaaray Tuwa deqsital kaah seece waqdi.
17. Firqawnâ fanah gex, diggah usuk caddok tatrehik kaak axcuk.
18. Kaadu kaak ixxic: dambik saytunnowtaamih sangel maay litoo?
19. Kaadu ku Rabbih inkittinaanee kee kay taaqat edde yanim koh ascassoo kaak meesita num takkemkeh?
20. Edde luk Nabii Muusa kaxxa astá kaa yuybulle.
21. Edde luk firqawni kaa dirabboyseeh cineh.
22. Tohuk lakal iimaanat derre cabeeh sissikuk gexe.
23. tokkel sinam kobxiseeh seeceh.
24. Anu sin Rabbiy inkih daga Raaqa kinniyo iyye.
25. Edde luk Yalli kaa digaaleh ellecaboh iyye maxcoo kee naharsi maxcol.

قَالُوا إِنَّكَ لَكَ إِذَا كَرَّةً حَاسِرَةً ﴿١٦﴾

فَإِنَّمَا هِيَ بَحْرٌ وَكَوْدَهٌ ﴿١٧﴾

فَإِذَا هُمْ بِالشَّاهِرَةِ ﴿١٨﴾

هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٩﴾

إِذَا كَادَهُ رَبُّهُ بِأَلْوَانِ الْمَدَسِ طُوبَىٰ ﴿٢٠﴾

أَذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغِيٌّ ﴿٢١﴾

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَيَّ أَنْ تَرْكَنَّ ﴿٢٢﴾

وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ أَنَّ رَبَّكَ فَتَحْسِنَىٰ ﴿٢٣﴾

فَأَرْبِدْ أَلَّا يَهْدِيَ الْكُفَّارِ ﴿٢٤﴾

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢٥﴾

لَمْ أَدْبَرْ يَدْعَىٰ ﴿٢٦﴾

فَخَسَرَ قَنَادِيٰ ﴿٢٧﴾

فَقَالَ أَنَّارَ كُمُّ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٨﴾

فَأَخْدَدَهُ اللَّهُ نَكَلَ الْأَخْرَةَ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٩﴾

- 26.** Diggah, firqawnaa kee digaalak
kaa geyteemil Yallak meesita
marah elle kaskassoowaanam edde
tan.
- 27.** Sinaamey ginoh gibduk raqtam
siini innaa? hinnak qaranaay? xisoh
kaa xisek.
- 28.** Kay amo fayya heeh kaa
massoyseh.
- 29.** Kaadu kay bar dattoyseeh, kay laqó
ayrō diifut yeyyeeqe.
- 30.** Kaadu baaxó tohih lakal tet fidseh.
- 31.** Teetik lee kee num kee lac
akummu haytam teetik yeyyeeqe.
- 32.** Kaadu qaleelá xiikooluh baaxot
daabiseh.
- 33.** Sin kee sin lacih tuxxiqih.
- 34.** Tokkel qhiyaamaa kee Kaxxa
gibda tamaate waqdi. (woh
nammay haytó baanta kinnuk.)
- 35.** Toh Num abba heem edde kassita
ayró.
- 36.** Kaadu jaciim deqsitta girá
yaybulleen saaku yable marah.
- 37.** Tokkel yallih amrih cinat caddok
tatré numuh tugactek.
- 38.** Kaadu akeerak addunyâ mano
muxxuse num.
- 39.** Toysa diggah Jaciim deqsitta girá is
kay orbeyná.
- 40.** Kaadu Isi Rabbih foocih soolok
meesiteeh, isi nafsi umaanê fayxik
waase numuh tugactek.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لِعْنَةً لِمَنْ يَخْشَى ٦٧

إِنَّمَا أَشْدُدُ خَلْقًا أَمَّا السَّمَاءُ بَنَاهَا ٦٨

رَفِيعَ سَمَكَهَا فَسُونَهَا ٦٩

وَأَعْطَشَ لَيْلَاهَا وَأَخْرَجَ صُحَّهَا ٧٠

وَأَلْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَّهَا ٧١

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءً هَا وَمَرَّ عَلَيْهَا ٧٢

وَلِلْجَبَالِ أَرْسَاهَا ٧٣

مَتَعَالَّكُمْ وَلَا تَعْمَلُوكُمْ ٧٤

فَإِذَا جَاءَتِ الظَّاهِمَةُ الْكُبُرَى ٧٥

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْأَنْسَنُ مَا سَعَى ٧٦

وَيُرَزَّتُ الْجَحِيدُ لِمَنْ يَرَى ٧٧

فَأَمَّا مَنْ طَغَى ٧٨

وَإِنَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ٧٩

فَإِنَّ الْجَحِيدَ هِيَ الْمُأْوَى ٨٠

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفَسَ عَنْ ٨١

الْمُهَوَّى ٨٢

41. Toysa diggah jannat usuk kay orbeyná.
42. Nabiyow Koros qhiyaamak soltima ma waqdiyy axcuk koo esserta?
43. Atu tet ixxigak litom mantu tet keenih warissuh.
44. Tet ixxigá cagalah ku Rabbit taade.
45. Cagalah atu teetik meesita mara meesiise (kade) kinnito.
46. Diggah usun tet yablen ayró, addunya manol carraa kee hinnay saakuk sa tu suge wee marih innah gacca iyyan.

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾

يَسْأَلُونَكُمْ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَهَا ﴿٤٢﴾

فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرَهَا ﴿٤٣﴾

إِلَى رَبِّكَ مُتَّهِمَهَا ﴿٤٤﴾

إِنَّمَا أَنْتَ مُذَرُّ مَنْ يَخْشَهَا ﴿٤٥﴾

كَأَنَّهُمْ تَوْمِرُونَهَا لَمْ يَتَبُّعُوا الْأَعْشِيَّةَ أَوْ

صُحَّهَا ﴿٤٦﴾

SUURAT QABASÁ

Makkal Obte, 42 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Nabii Fooca ribbi heeh derre cabe.
2. Inti mali kaal yemeeteemih.
3. Nabiyow maca koo tiysixxigeeh usuk kok bartah yaniimit dambik saytunnoowa way?
4. Hinnay kassitaah, woo kassit kaa yanfiqe way?
5. Yallal yaamineemik Gaddalita numuh tugactek.
6. Tokkel Atu kaat tafkuneeh, kaat agxitta.
7. Kol tanim matan usuk aaminewaah saytunnoowe waamah.
8. Sissikuk kol yemeete numuh tugactek.
9. Usuk Yallak meesitak. (woh inti mali kinnuk).
10. Tokkel Atu kaak kalih marat agxitta.
11. Nabiyow atu kah abtenna hinna, diggah is kassiisi.
12. Tokkel faxa num kaa kasah. (Qhuraan kinnuk).
13. Yalli yeynebe kitoobah addal yan. (woh Qhuraanay lowcal macfuuzul yani kinni).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

١ عَبْسَ وَتَوْلِيَ

٢ أَنْجَاءَهُ الْأَعْمَى

٣ وَمَا يُدْرِيكُ عَلَّمَ بِزَيْنَ

٤ أَوْيَدَ رَفِيقَةُ الْكَرْبَلَى

٥ أَمَانٌ أَسْتَغْنَى

٦ فَإِنَّ لَهُ صَدَقَى

٧ وَمَا عَلَيْكَ أَذْيَرَى

٨ وَأَمَانٌ جَاءَ لَكَ يَسِعَى

٩ وَهُوَ يَخْشَى

١٠ فَإِنْتَ عَنْهُ تَأْمَهَى

١١ كَلَّا إِنَّهَا نَذِرَةٌ

١٢ فَمَنْ شَاءَ كَرِهُ

١٣ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ

14. Is fayya le arac leeh saytunnowteh.
15. Is Taktube malaykah gabat tan.
16. Massakaxxa le meqe malayka.
17. Seehadayti abbarsimuk maxxu koroosinna leeh!
18. Yalli macak kaa ginee naharsi adda?
19. Tiffoytak (daacoytak) kaa gineeh ranko rankoh kaa caddoddyoseh.
20. Tohuk lakal gita kaah xabbacoyseh. (woh inâ bagih mawqa kinnik).
21. Tohuk lakal kaa qidaah edde kaa yaaguqen magaq kaah abé. (woh kabri).
22. Tohuk lakal Yalli isih faxa waqdi kaa ugsa qhiyaamah ayró.
23. Tonna hinnay nummah (guddunuh) Yalli kaak abá iyyeemiy kaa kah amrise maabinna.
24. Tokkel Seehadayti isi maaqô fanah cubbi luk wagitay.
25. Diggah nanu lee cayxih caxne qamburrek.
26. Tohuk lakal baaxó qanxisiyyah qanxisne.
27. Edde ambó teetit nuysubuke.
28. Kaadu qinabaay, anxeexa.(saqi qayso).
29. Kaadu zaytuunuuy, tamiira (nakila kinnuk).

مَرْفُوعَةً مُطْهَرَةً ﴿١٥﴾

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ﴿١٦﴾

كَرْكَمَ بَرَدَفَةً ﴿١٧﴾

قُتِلَ الْإِنْسَنُ مَا أَكَّهَ فَرَدَهُ ﴿١٨﴾

مِنْ أَيْ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٩﴾

مِنْ نُظْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ﴿٢٠﴾

نُورُ السَّدِيلَ يَسِّرْنَا ﴿٢١﴾

ثُمَّ أَمَّا تُهُدُّ فَأَقْبَرْهُ ﴿٢٢﴾

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَشْرَقْنَا ﴿٢٣﴾

كَلَّا لَمَّا يَقْضِنَ مَا أَمْرَدَهُ ﴿٢٤﴾

فَإِنَّهُ نُظْرُ الْإِنْسَنِ إِلَى طَاعِمِهِ ﴿٢٥﴾

أَنَّا صَبَّيْنَا الْمَاءَ صَبَّيْنَا ﴿٢٦﴾

ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقَّاً ﴿٢٧﴾

فَلَبَّيْسْنَا فِيهَا حَبَّاً ﴿٢٨﴾

وَعَنْبَارَ وَقَضَبَانَ ﴿٢٩﴾

وَزَيْتُونَأَوْخَلَّا ﴿٣٠﴾

30. Kaadu masnoonay (bustaanway)
kiboh tani.
31. Kaadu caxâ mixuu kee caxuwa.
(qayso).
32. Sin kee sin lacah tuxxiq takkê
gideh.
33. Tokkel Qaddik tan xongoloy ayti
waysissa tamaate waqdi. (qhiyaamâ
xongolo kinnuk).
34. Too ayró num isi toobokoytak
kuda.
35. Kaadu isi inaa kee isi abbak kuda.
36. Kaadu isi barra kee isi xaylok
kuda.
37. Woo saaku ummaan num keenik
ise duddu haa caagidiy edde agxita
le.
38. Too ayró meqe marih foocitte iftah.
39. Tasuuleeh wallittah.
40. Kaadu woo saaku uma marih
foocittel obol yan,
41. Ditii kee dité tet buulta.
42. Woo mari usun gibdi korosuuy,
gibdi umeyniiti.

وَحَدِيقَةً غُلْبَانًا ﴿٢٩﴾

وَفِكْهَةَ وَأَنْجَى ﴿٣٠﴾

مَتَعَالَكُوكَ لَا تَنْعِمُكَ ﴿٣١﴾

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةَ ﴿٣٢﴾

يَوْمَ يَرُرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٣﴾

وَأُولَئِكَ وَأَبِيهِ ﴿٣٤﴾

وَصَاحِبَتِهِ وَدَيْدَنِهِ ﴿٣٥﴾

لِكُلِّ أُمْرٍ يَنْهَا مُنْهَى يَوْمَ يَرُرُّ شَانْ بَعْنَيْهِ ﴿٣٦﴾

وُجُوهٌ يَوْمَ يَرُرُّ مُسْفِرَةً ﴿٣٧﴾

صَاحِكَةٌ مُسْتَبِشَرَةٌ ﴿٣٨﴾

وَوُجُوهٌ يَوْمَ يَرُرُّ عَلَيْهَا أَغْرَقَةٌ ﴿٣٩﴾

تَرَهُفَهَا قَاتَرَةٌ ﴿٤٠﴾

أُولَئِكَ هُنَّ الْكَفَرُ الْمُجْرَمُونَ ﴿٤١﴾

SUURAT ATTAKWIIR

Makkal Obte, 29 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Ayró xambaqsintaah diifi teetik kata waqdi.
2. Kaadu cutuk luuqa waqdi.
3. Kaadu qaleelá baaxô baguk gexsimtaah foyya takke waqdi.
4. Kaadu tabuni gaali loynamalita waqdi. (idqa gaalá kinnuk).
5. Kaadu dubaali wariggâ gibdah gaaboysima waqdi.
6. Kaadu badwa girâh innah ursumta waqdi.
7. Kaadu nafsitte ise celtaamat xibbansinta waqdi. (woh meqe mara meqe marâ luk, uma mara uma marâ luk massoysan waqdi).
8. Kaadu nuwwih yoogoqen awká esserinta waqdi.
9. Maa dambih qiddinteeh (tigifimeeh) teetik axcuk.
10. Kaadu aben taamá elle tan kitooba xayyoysintaah, fakkimta waqdi.
11. Kaadu qaran laaracak siibima waqdi.
12. Kaadu jaciim deqsitta girá ursuntaah, hadiidigsinta waqdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِرَتْ ١

وَإِذَا النُّجُومُ أَنْكَرَتْ ٢

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيَرَتْ ٣

وَإِذَا الْعِشَارُ عُظِلَتْ ٤

وَإِذَا الْأَوْحُوشُ حُشِرَتْ ٥

وَإِذَا الْبَحَارُ سُيَرَتْ ٦

وَإِذَا النُّفُوسُ رُوَسَّجَتْ ٧

وَإِذَا الْمَوْعِدُهُ سُيَلَتْ ٨

بِأَيِّ ذَبْبِ قُتِلَتْ ٩

وَإِذَا الصُّحْفُ نُشِرَتْ ١٠

وَإِذَا السَّمَاءُ كُنْسِطَتْ ١١

وَإِذَا الْجِبَالُ سُعِرَتْ ١٢

13. Kaadu jannat Yallak meesita marah xayyoysima waqdi.
14. Too waqdi, nafsi maqaanek hinnay umaanek xayoysitem yaaxigeh.
15. Yalli laqó ifi kak qellita cutuukal xiibite.
16. Gexxa cutuukay isi aroocat qellittal xiibite.
17. Kaadu bari dité baaha waqdil xiibite.
18. Kaadu maaci diifu baaha waqdil xiibite.
19. Diggah qhuraan massâ kaxxa le farmoytih (jibriil kinnuk) maxca.
20. Usuk (Jibriil kinnuk) caylaleeh fayya le arac le, qarshi le rabbih xaql.
21. Wokkel malayka kaa oggoltaah, wacyil amaanat le.
22. Kaadu sin kataysa (Nabii kinnuk) cabuli akke waamal xiibite.
23. Nummah Nabii jibriil, Yalli kaa edde gine weelot ayro mawqa le gambik baxxaqqa le ikkel kaa yuble.
24. Usuk (Nabii kinnuk) wacyi guddusiyyal cillaaleli hinna. (cinnaane li/gabâ gibda li).
25. Kaadu ta Qhuraan Yallih Racmatak xiiriymee sheetaaniih maxca hinna.
26. Toysa anke gexxaanaah qhuraan dirabbosseenik?

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُرْفِتَ ﴿١٣﴾

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا حَضَرَتْ ﴿١٤﴾

فَلَا أَقْبِلُ بِالْخَيْسَ ﴿١٥﴾

الْجَوَارُ الْكَبِيسَ ﴿١٦﴾

وَأَلْتَهِي إِذَا عَسَسَ ﴿١٧﴾

وَالصَّبِيجُ إِذَا تَسَسَّ ﴿١٨﴾

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَبِيرٍ ﴿١٩﴾

ذِي قُوَّةٍ عَنْدَنِي الْعَرِيزُ تَمَكِينٌ ﴿٢٠﴾

مُطَاعٌ ثَمَّ امْبَيْنَ ﴿٢١﴾

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ رَاهِيًّا لِآثِقِ الْمَيْنَ ﴿٢٣﴾

وَمَا هُوَ عَلَىٰ الْعَيْبِ بِضَيْنَيْنَ ﴿٢٤﴾

وَمَا هُوَ قَوْلُ شَيْطَنٍ تَّجِيئِي ﴿٢٥﴾

فَإِنَّ تَدْهُوْنَ ﴿٢٦﴾

- 27.** Usuk (Qhuraan kinnuk) gersim hinna, Yallak kassiisih insii kee jinnih oobe kitab akke waytek.
- 28.** Siinik cakkii kee iimaanal soolam faxah yan numuh kassiisi.
- 29.** Isin faxxaanam matakka Yallay ginô Rabbih yani faxah akke waytek.

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٧﴾

لِمَنْ شَاءَ مِنْ كُوَنَ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾

وَمَا شَاءَ عُوْنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

SUURAT AL-INFITAAR

Makkal Obte, 19 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Qaran qanxixa waqdi.
2. Kaadu cutuk luuqa waqdi.
3. Kaadu badwa sittal tanfuxxukumeeh, sittat tangale waqdi.
4. Magooqa fokkaqsimtaah addat sugtem iró ciggilsinta waqdi.
5. Woo waqdi ummaan nafsi yaaxigeh yuysukumem kee udurrusem taamak.
6. Kee seehadaytow maca koo duquurussaah ku Rabbiy cinda lek?
7. Kaay koo gineeh, koo massoyseeh soolo koo yeymeeqe.
8. Isih faxxa hee weelol koo bicseeh gine.
9. Tonna hinnay, a korosey isin nummah gital matanin galtoh ayró dirabbossaana ikkalah.
10. Diggah, sin dacrissa malayka dacayrih siinit tan.
11. Yallih garil massakaxxa le kutbe abta malayka sin taama dacrissam.
12. Isin abba haytaanam taaxigeh.
13. Diggah meqe mari jannatal yalli keenih yeceeh yan niqmatat yan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ ١

وَإِذَا الْكَوَافِرُ اُنْتَرَتْ ٢

وَإِذَا الْبَحَارُ فُجِرَتْ ٣

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثَرَتْ ٤

عِلْمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَلَخَرَتْ ٥

يَأَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ يُنِيرِ ٦

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَّلَكَ ٧

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَبُّكَ ٨

كَلَّا لَمْ تَكُنْ فَوْنَىٰ بِالْدِينِ ٩

وَإِنَّ عَيْنَيْكَ لَحَفَظَيْنَ ١٠

كَرَامَاتِكَتِينَ ١١

يَعْمَلُونَ مَا تَقْعَدُونَ ١٢

إِنَّ الْأَنْزَالَ لَغَيْرِ نَعِيمٍ ١٣

وَإِنَّ الْفُجَارَ لِفِي حَيَّمٍ

يَصَوَّنُهَا يَوْمَ الْلِّيْلَيْنِ

وَمَا هُنَّ عَنْهَا بِغَافِيْنَ

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْلِّيْلَيْنِ

شَمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْلِّيْلَيْنِ

يَوْمَ لَا تَحْمِلُكُ نَفْسٌ لِتَقْبِيسٍ شَيْئاً وَأَلَّا تُرُ

يَوْمَ يَزِدُ اللَّهُ

14. Kaadu diggah umam aba mari
(koros kinnuk) Jaciim deqsitta
girah addal yan.

15. Usun galtoh ayró (Qhiyaamah ayró
kinnuk) tet culan.

16. Kaadu usun teetik cerrita
mara hinnon (inkinnah teetik
mayawqan).

17. Kaadu maca koo
tiy sixxigeeh galtoh ayró kinnim?

18. Tohuk lakal maca koo tiy sixxigeeh,
galtoh ayró kinnim?

19. Woh ayroy nafsi nafsih tu edde
xiqe waah, woo saaku amri Yalli
le.

SUURAT AL-MUTAFFIFIIN

Makkal Obte, 36 Ayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.

1. Keexoo kee midaan daggioysa marah finqaa kee digaala tan.
2. Usun Sinaamak keexitan waqdi dudsuta mara keexoo kee midaan.
3. Kaadu usun sinaamah keexeenik hinnay sinaamah miidaanise yakken waqdi daggioysaanah.
4. Woo mari diggah sinni magooqak ugtoonu waanam Mayasmitaanaa?
5. Nabah tan ayrot.
6. Woh sinam ginô Rabbih foocal soltu wayta ayró cisab kee galtoh.
7. Nummah asmatah! umá marih kitab baaxok gubal sijjiin deqsita aracay ceya lel yan.
8. Sijjiin kinnim maca koo tiyssixgeeh?
9. Kitaabay yunkuttubey gaba kak kaleeni kinni.
10. Woo ayró finqi yan dirabboysa marah.
11. Woh galtoh ayró (Qhiyaamah ayró kinnuk) dirabboysa mara.
12. Kaadu tet dirabbossam matan, ummaan caddok taturliy maggo dambilih yani akke waytek.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيَلِلْمُطْفَفِينَ ١

الَّذِينَ إِذَا أَكَلُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفِنُونَ ٢

وَإِذَا كَلَوْهُ أَوْ رَأَوْهُ مُخْسِرُونَ ٣

أَلَا يَلْعُلُ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْغُوثُونَ ٤

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ٥

يَوْمَ يَقُولُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٦

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينِ ٧

وَمَا أَدْرِنَاكَ مَاسِجِينِ ٨

كِتَابٌ مَرْقُومٌ ٩

وَيَوْمٌ يُوَمِّدُ لِلْكَبِيرِينَ ١٠

الَّذِينَ يُكَبِّرُونَ يَوْمَ الْدِينِ ١١

وَمَا يَكْدُ بِهِ إِلَّا كُلٌّ مُعْتَدِلٌ ثَيْرِ ١٢

13. Ni Qhuraanih aayoota kaal yakriyen waqdi naharsi marih hayyayoonay tunkuttube iyye.
14. Tonna hinnay usuk Yallih kitaabâ ikkal, usun abak sugen uma taamoomi (dambi kinnuk) ken sorkocobaxitte buulteh Qhuraan nummaysaanamak.
15. Wonna hinnay diggah, usun (koros kinnuk) woo ayro (Qhiyaamah ayro kinnuk) sinni Rabbik rebsimaanaah kaa mayablan.
16. Tohuk lakal diggah, usun jaciim deqsitta girá cula mara kinnon.
17. Tohuk lakal: tah woo girah digaalay isin dirabboysak sugteeni keenik iyyan.
18. Nummah digga luk meqe marih (moominiin kinnuk) kitab jannatak fayya le aracay Qilliyyiin deqsital yan.
19. Maca koo tiysixxigeeh Qilliyyuun kinnim?
20. Woh kitaabay yunkuttubeeh, gaba kak kaleeni kinni.
21. Yalli xayyoysah yan malayka kaah sumaaqitta.
22. Diggah meqe mari jannatal yalli keenih yeceeh yan niqmatat yan.
23. Sinni Rabbii kee usuk keenih massoyseemî fan Qaraakiy amok wagtan.
24. Niqmatat yaniinim keenik ken foocitteh wir kee nooril taaxige.
25. Liyyuk yan gocoyuy alifut yanik Ken yafqen.

إِذَا تُشَلِّي عَلَيْهِ إِنْتَأْفَ الْأَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ ١٤

كَلَّا لِرَانَ عَلَىٰ فُلُوْبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ١٥

كَلَّا لِنَهُمْ عَنِ رَبِّهِمْ يَوْمَ لَمْ يَحْجُوْنَ ١٦

لَمْ يَأْتِهِمْ لَصَالُوا الْجَنِحِيمَ ١٧

ثُرِيقَالْهَادِيَّ كُنْسُمْ بِهِ تَكَبُّونَ ١٨

كَلَّا لَيْكَ كِتَابُ الْأَبْرَارِ لَنِي عَلَيْكَ ١٩

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلَيْشُونَ ٢٠

كِتَابٌ مَرْفُومٌ ٢١

يَشْهُدُهُ الْمُقْرَبُونَ ٢٢

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَنِي بَعِيرٍ ٢٣

عَلَى الْأَرْضِ يَنْظُرُونَ ٢٤

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَصْرَةً الْنَّعِيمِ ٢٥

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحْبِقٍ فَتَوْمٍ ٢٦

- 26.** Ellecabo kak miski suruylek,
woo Niqmatih geytoh qalala mari
qalalay.
- 27.** Kaadu tasniim deqsitta darak tu
kaat yasgalleen (daragu kinnuk).
- 28.** Is (tasniim kinnuk) jannatti daray
Yalli xayyoysah yan mari kak
yaaqube kinni.
- 29.** Diggah, isi taama yoysomme mari
(koros kinnuk), yeemene maral
asaaluk sugen addunyal anqasah.
- 30.** Kaadu keenil dardaran (xaqxagan)
waqdi, intiitaa kee miniina sittah
casak sugen keenit aban anqasah.
- 31.** Kaadu sinni marâ fanah yandabben
waqdi, sattaluk andabbuk sugen
moominiinit aben xagaa kee
anqasah.
- 32.** Kaadu moominiin yablen waqdi,
diggah a mari makkoota mara
axcuk sugen.
- 33.** Kaadu ama koros moominiin
dacriza marah anuk ma
rubsuminnon.
- 34.** Edde luk Qhiyaamah ayro,
yeemene mari korosul yasuuleeh,
anqasah.
- 35.** Sinni Rabbii kee usuk keenih
massoyseemî fan Qaraakiy amok
wagtan jannatal.
- 36.** Koros addunyal abak sugte
umaaneenaa kee dampittel
galtimtee? Yeey, dudda le galtoh
galtimte.

خَنَمْهُ مِسْكٌ وَّفِي ذَلِكَ فَلَيْتَنَا فَيَسِّرْ
الْمُسْتَكْسِرُونَ ﴿٢٦﴾

وَمِنْ أَجْهَمِهِ مِنْ تَسْبِيمٍ ﴿٢٧﴾

عَيْنَانِ يَشْرُبُ بِهَا الْمُقْرَبُونَ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَجْحَمُوا كَافُلُ مِنَ الَّذِينَ إِمْنَأُوا
بِضَحْكٍ كُونَ ﴿٢٩﴾

وَلَدَّا مَرْوِأْ يَرِهِمْ يَتَغَامِرُونَ ﴿٣٠﴾

وَلَذَا الْفَلَقُو إِلَى أَهْلِهِمْ أَنْقَبُوا فَكَهِينَ ﴿٣١﴾

وَلَذَا زَرْوُهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُولُونَ ﴿٣٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا عَيْهِمْ حَفَظِينَ ﴿٣٣﴾

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ إِمْنَأُوا مِنَ الْكُفَّارِ
بِضَحْكٍ كُورَتَ ﴿٣٤﴾

عَلَى الْأَرَابِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾

هَلْ ثُوبَ الْكُهَارِ مَا كَافُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

SUURAT AL-INSHIQHAAQH

Makkal Obte, 25 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Qaran qanxixa waqdi, (woh Qhiyaamah ayró).
2. Kaadu isi Rabbih ayti yaceeh, kay amri oggolam cakkik kaal tan.
3. Kaadu baaxó fidsimtaah, farakka itta waqdi.
4. Kaadu tet addat tanim qambissaah, foyyah kak raqta.
5. Kaadu isi Rabbih ayti taceeh, kay amri oggoltam cakkik teetil tan.
6. Kee ta seehadaytow diggah, atu isi Rabbî fanah gexxaah , meqe taama abtek hinnay uma taama abtek, tokkel atu qhiyaamah ayró kaat angoorewettoo abteemil koo galte le.
7. Tokkel Le kitab migdak kah yontocowwime numuh tu gactek, (moomintu kinnuk).
8. Toysa Sahalik tan fokkaaqoh (cisab kinnuk fokkaaqime le sarriinoh).
9. Kaadu isi marâ fanah wallitak yandabbe.(jannatal).
10. Kaadu Le kitab kay xiironih derrek kah yontocowwime numuh tu gactek,(korosta kinnuk).
11. Toysa Sarriinoh finqaa kee baatih deerise le (seece le).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الْأَسْمَاءَ أَنْشَقَتْ ①

وَأَذْنَتْ لِيَهَا وَحُقْتَ ②

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَثَّ ③

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَخَلَّتْ ④

وَأَذْنَتْ لِيَهَا وَحُقْتَ ⑤

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَنُ إِنَّكَ كَفُّحٌ إِلَى رِبِّكَ كَذَّا

فَمُلْكِيَّةٍ ⑥

فَآمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ⑦

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حَسَابًا يَسِيرًا ⑧

وَيَنْقَلِبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا ⑨

وَآمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَلَمْ يَظْهِرْ ⑩

فَسَوْفَ يَدْعَوْ بُوْرَكًا ⑪

12. Urta girá culele tet niqna tammoysuh.
13. Diggah usuk addunyal isi marih addal wallitak suge.
14. Diggah usuk isi Rabbî fanah inkinnah aduure wayu waam yekkele.
15. Yeey, Yalli kaa gacsele! diggah kay Rabbi kaa yabalih sugeeh kay caalat yaaxigeh.
16. Yalli korta ayról ciggiila qasa caawil xiibite.
17. Kaadu bar kee usuk gaaboyseemil (yaskatteemil) xiibite,
18. Kaadu alsal xiibite, noori teetik duuda waqdi.
19. Diggah gurraak gurrel (caalataak caalatal) koretton sinaamey.
20. Toysa kah aamine waanam maca loonuu? (koros kinnuk).
21. Kaadu Qhuraan keenil yankirriyime waqdi, Yallah kah kummaate waanaah kah rammite waanam macalon?
22. Tonna hinnay, koroosite mari rabak lakal ugut yanim dirabboysah.
23. Yalli yaaxigeh usun sinni sorkocobbaxittet qellissi haanam. (qinaadi kee koroosannuk).
24. Toysa nabiyow ken aytikumus qansarissa digaalál.
25. Kinnih immay yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari, aggiriqqe sinni galto le akeeral.

وَيَصْلِي سَعِيرًا ﴿١٨﴾

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٢﴾

إِنَّهُ دَلَلَ أَنَّ لَلَّهَ حُكْمُهُ ﴿٣﴾

بِكَيْ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿٤﴾

فَلَا أُقْسِمُ بِالْمَسْقَةِ ﴿٥﴾

وَالْأَيْلَ وَمَا وَسَقَ ﴿٦﴾

وَالْقَمَرِ إِذَا أَتَسَقَ ﴿٧﴾

لَتَرْكَبَنَ طَبَقَاعَنْ طَبَقِي ﴿٨﴾

فَمَا هُمْ لَآئِيمُونُ ﴿٩﴾

وَإِذَا قُرِيَ عَنْهُمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿١٠﴾

بِكَلِّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ كَبُونَ ﴿١١﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوَعِّدُونَ ﴿١٢﴾

فَدَيَشَرْحُمْ بَعْدَ ابْلِيسِ ﴿١٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ إِمَّا نَوْعَمُوا وَعَمَلُوا الصَّلَحَاتِ لَهُمْ

أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿١٤﴾

SUURAT AL-BURUUJ

Makkal Obte, 22 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli mafdagooji le qaraanal xiibite.
2. Kaadu Yalli isi naqoosa gaaboysu waamah xagana keenih edde hee ayrol xiibite (woh Qhiyaamah ayró).
3. Kaadu sumaaqitée kee, elle sumaaqiteynal xiibite.
4. Moominiin elle digaaluh Baaxó dageeh qanxise mari abbarsimeh.
5. Bocot urta gibdi girá elle ursan. (yeemene mara edde carrisoonuh).
6. Usun woo waqdi tet amol daffeyak yen.
7. Usun yeemene maral baahaanamal gaabowwu iyyeenih assalaalaquk sugen.
8. Ken kah digaaleenim matan, Yallay mayso leeh fayla lel yeemeneenim akke waytek.
9. Kaay qaranwaa kee baaxô mulki le (kobor le), kaadu Yalli ummaanim yabali kinniil kaak qellittam matan.
10. Diggah moominiinh tan labhaa kee moominiinh tan sayyó girat carrise mari, tohuk lakat atoobee

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءَذَاتُ الْبُرُوجُ

وَالْيَوْمِ الْمَوْعِدُ

وَشَاهِدِ وَمَسْهُودٍ

فَتَلَ أَحَبَّ الْأَحْدُودَ

النَّارِذَاتِ الْوَقْدَ

إِذْهُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ

وَهُنَّ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شَهُودٌ

وَمَانَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ

الْحَمِيدُ

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ عَلِيهِ شَهِيدٌ

إِنَّ الَّذِينَ فَنَتُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يُؤْلِمُوْ

فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

weenik, usun jahaannam digaalá lon. Kaadu ken carrissa digaalá lon.

11. Diggah, yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari, jannatittey guba weeqaytitte kak gexxa lon, toh kaxxa maffaafa kinni.(asallama).
12. Diggah, ku Rabbik xibix kaxxam gibdi digaalah yabbixe waqdi.
13. Diggah usuk ginó suge waytik qimbsaah, ken bayseek geeral ken gacisah.
14. Kaadu usuk dambi cabtiliiy, kacanu le Rabbi moominiinh.
15. Qarshi le Rabbiy nabna le kinni.
16. Isih faxxa haam abe kinni.
17. Nabiyow isi ambiya dirabbosse Qandeh xaagi koo gufee?
18. Firqawnaa kee samuud deqsita mara kinni.
19. Wonna hinnay koroosite mari ku dirabbo siyyat yan.
20. Yalli keenik derrek marot ken yabbixe.
21. Koros kaa elle weelossa inna hinnay, usuk Qhuraanay nabna le kinni.
22. Usuk daccarsime luucih addal yan. (lowcal macfuuz kinnuk).

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَدْنَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْكَبِيرُ ﴿١٦﴾

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٧﴾

إِنَّهُ هُوَ يُبَدِّئُ وَيُعِيدُ ﴿١٨﴾

وَهُوَ لَغَفُورٌ الْوَوْدُ ﴿١٩﴾

دُوَالْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿٢٠﴾

فَعَالَ لِتَائِيْدُ ﴿٢١﴾

هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ الْجَنُودِ ﴿٢٢﴾

فَرَعَونَ وَثَمُودَ ﴿٢٣﴾

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿٢٤﴾

وَاللَّهُ مِنْ وَآيِّهِمْ مُّحِيطٌ ﴿٢٥﴾

بَلْ هُوَ فَرَءَاءُ نَّمَيْدٍ ﴿٢٦﴾

فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٧﴾

SUURAT ATTAARIQH

Makkal Obte, 17 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli qaran kee bar mira cutuktal xiibite.
2. Kaadu maca koo tiysixxigee bar mira cutukti kinnim?
3. Usuk bolok iyya cutuktay, diifut dite boohaysa kinni.
4. Hebelto nafsi mayan malaykatti dacayrih amol kaak yanih akke waytek.
5. Toysa Seehadayti wagitay cubbusay kak ginniimem.
6. Usuk leey (woh daacoya kinnuk) sissikuk kaqittak ginniime.
7. Numtin xiiron kee barrah aliilik fanak tawqe.
8. Diggah tohuk kaa gine Rabbi kaa gacsamah duddali kinni. rabeek lakan.
9. Kassit! Niyaayik lubbittet qellitem fokkaqsimtaah tamballu wayta ayro (woh Qhiyaamah ayrô).
10. Toysa Usuk cayla maliiy, cateyna mali.
11. Yalli qaraanay qagaa-qagita roblel xiibite.
12. Kaadu baaxoy teetik tawqeemit baqittal xiibite.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاوَاتِ وَالظَّارِفِ ﴿١﴾

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الظَّارِفُ ﴿٢﴾

الْجَمْعُ الْقَابِيُّ ﴿٣﴾

إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّهُ أَعْلَمُ بِمَا حَفِظَ ﴿٤﴾

فَلَيَنْظُرْ إِلَيْنَا سُنْنُ مَمْخُلَقٍ ﴿٥﴾

حَقِيقَ مِنْ مَآتِيَ دَافِيٍ ﴿٦﴾

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّبْرِ وَالثَّرَبِ ﴿٧﴾

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾

يَوْمَ يُبَيِّنُ السَّرَّايرُ ﴿٩﴾

فَهَالَّهُ مِنْ فُوقٍ وَلَا نَاصِيرٌ ﴿١٠﴾

وَالسَّمَاوَاتِ ذَاتِ الرَّجْعَى ﴿١١﴾

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعَى ﴿١٢﴾

13. Diggah Qhuraan yani deedalak baxissa maxcó kinni.
14. Kaadu usuk digir hinna.
15. Diggah usun Nabiih uma malah malsan.(koros kinnuk).
16. Kaadu wohuk gibdi malah anu keenih malsa cakki yambulleemkeh.
17. Tokkel Nabiyow Koros qambaalis, digaalah obtit keenih maqataatakinaay dagoh gide ken qambaalis.

إِنَّهُ لَغَوْلٌ فَصَلٌ (١٢)

وَمَا هُوَ بِالْمَهْرَلٍ (١٤)

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (١٥)

وَأَكَيْدُ كَيْدًا (١٦)

فَهَلِ الْكَافِرِينَ أَمِهْلُهُمْ رُؤَى (١٧)

SUURAT AL-AQLAÁ

Makkal Obte, 19 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Ku Rabbiy kaxxa fayya leh migaq saytunno!
2. Yallay ginoona gineeh massoyséh migqaqa.
3. Kaadu Kaay tu isih elle faxxa hee innal caggudusey gino tirri hee tet celtaah teetik faxximtaamah.
4. Kaadu Kaay anxax qayso baaxok yeeyeeqeh.
5. Tohuk wadir kafteeh data ruma tet abe.
6. Nabiyow ama qhuraan koo akriyisennnooh, inkinnah kaa mahawwenta.
7. Yalli faxem akke waytek, diggah usuk tambulleem kee qellittam yaaxigeh.(maxcoo kee taamak).
8. Kaadu maqaanê gita koh xabbacoysenno.
9. Tokkel Nabiyow isi mara Kassis! kassis tu-xiqek.
10. Yallak meesitah yan num kassite lek.(moomintu kinnuk).
11. Kaadu gibdi umeyni kassitik axxeere-lek.(korosta kinnuk).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَيِّدِ الْشَّرِيكَاتِ الْأَعْلَى ١

الَّذِي حَلَقَ فَسَوَّى ٢

وَالَّذِي قَدَرَ فَهَدَى ٣

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ٤

فَجَعَلَهُ عِثَامَةً حَوْنَى ٥

سَمْفُرُوكَ فَلَانَسَى ٦

إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهَرَ وَمَا يَخْفِي ٧

وَنِسِيرُوكَ لِلْيُسْرَى ٨

فَذِكْرُهُ لَمْ تَقْعُدْ الْذِكْرَى ٩

سَيِّدُ كُلِّ مَنْ يَخْشَى ١٠

وَيَعْلَمُهُمَا الْأَكْثَرُ ١١

12. Kaay kaxxa girá cula.

الَّذِي يَصْلِي الْأَنْوَارَ الْكُبْرَىٰ ﴿١٦﴾

13. Tohuk lakal usuk tet addal marabaay, mayanuwwa.

ثُمَّ لَا يَمُونُ فِيهَا وَلَا يَنْجِي ﴿١٧﴾

14. Nummah isi nafsi dambik saytunnoyse num naggooweh.

قَدْ أَفَحَّ مَنْ تَرَىٰ ﴿١٨﴾

15. Kaadu isi Rabbih migaq cuseeh kaa inkittoyseeh, wonnaluk salaate num.

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ﴿١٩﴾

16. Wonna hinnay isin addunyâ mano muxxussan akeerak.

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٢٠﴾

17. Akeera mano tayseeh, raqtaah waartah.

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْعَدَ ﴿٢١﴾

18. Diggah tama sin kassisnem naharsi kitoobal tan.

إِنَّ هَذَا لِئَلَّى الصُّحْفُ الْأُولَىٰ ﴿٢٢﴾

19. Toh Nabii Ibraahim kee Nabii Muusal obte kitooba.

صُحْفُ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿٢٣﴾

SUURAT AL-GHAASHIYAH

سورة الغاشية

Makkal Obte, 26 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyyow Qhiyaamah ayroy Ghaashiya deqsittah xaagi koo gufeh innaa?
2. Woo ayro Koros foocitte taqunxeeh digaalat.
3. Is addunyal umaaneenâ taamittaah, akeeral girah addal digaalâ taqabta.
4. Niqnah solak tan girá culta.
5. Niqnâ gibdah facta darah leek tet yafqen.
6. Usun maaqó malon uma caxay dariiq deqsitta akke waytek.
7. Is magablussaay, qululuk xiqtam mali.
8. Moominiin foocitte woo ayro saytuniih wir itta.
9. Addunyal abitte isi meqe taama takcineeh ruffu itta akeeral.
10. Fayya iyya jannatih addal.
11. Uma yab kay addal ma taabba.
12. Kay addal gexxa dara tan.
13. Fayya iyya qaraakiy kay addal yan.
14. Kaadu koboyaayiy maaqabah massoysimteeh daroorî qaxal heeni kay addal tan edde yaaquboonuh.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَكُ حَدِيثُ الْغَشِيشَةِ ١

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَيْشَعَةٌ ٢

عَالِمَةٌ تَأْصِبَةٌ ٣

نَصْلَى نَارِ الْحَمِيمَةِ ٤

تُسْقَى مِنْ عَيْنِ إِنْيَةِ ٥

لَيْسَ لَهُمْ طَاعَمٌ إِلَّا مِنْ ضَرَبِعٍ ٦

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُعِيِّنُ مِنْ جُمُوعٍ ٧

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ تَأْعِمَةٌ ٨

لِسْعِهَا رَاضِيَةٌ ٩

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ١٠

لَا سَمَعُ فِيهَا الْغَيْنَةَ ١١

فِيهَا عَيْنٌ كَارِيَةٌ ١٢

فِيهَا سَرُورٌ مَرْعُوفَةٌ ١٣

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ١٤

وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ۝
١٥

وَزَرَابِيٌّ مَبْتُونَةٌ ۝
١٦

أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَى الْأَذْلِكَ كَيْفَ خُلِقَتْ ۝
١٧

وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفُ رُفِعَتْ ۝
١٨

وَإِلَى الْجَهَالِ كَيْفُ صُبِّتْ ۝
١٩

وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفُ سُطِّحَتْ ۝
٢٠

فَذَكَرَ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكَّرٌ ۝
٢١

لَسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ۝
٢٢

إِلَّا مَنْ تَوَلَّ وَكَفَرَ ۝
٢٣

فَيَعْدِبُهُ اللَّهُ أَعْذَابَ الْأَكْبَرِ ۝
٢٤

إِنَّ إِيمَانَنَا إِيَّا بَهُمْ ۝
٢٥

ثُمَّ إِنَّ عَيْنَانَا إِيَّا بَهُمْ ۝
٢٦

15. Kaadu Rooruh tan barkumaami
(makaddid) kay addal tan.
16. Kaadu fidut tan fidooda kay addal tan.
17. Ta koros gaali elle ginniime inna
ma wagittaay ma cubbussaa?
18. Kaadu qaran fayya elle heen inna?
19. Kaadu qaleela elle dabsimteeh,
karersimte inna?
20. Kaadu baaxó elle fidsimte inna ?
21. Toysa kassis! Nabiyow atu cagalah
kassiisé kinnitok.
22. Atu iimaanah ken dirkisa num
hinnito.
23. Kinnih immay iimaanat derre
cabeeh, koroosite num,
24. Toysa Yalli kaxxa digaalah kaa
digaale le.
25. Diggah ken madaara nee fan
akkele rabeeniik lakal.
26. Tohuk lakal diggah ken cisab
(fokkaaqo) kee galtó nel tan.

SUURAT AL-FAJR

Makkal Obte, 30 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli maacal xiibite.
2. Kaadu qarafah alsak naharsi tabna baral xiibite.
3. Kaadu ummaan iimik nammay takkem (xibbaan) kee alluudah taniimil xiibite.
4. Kaadu bari yamaate waqdii kee bari dardara waqdil xiibite.
5. Tama hiimiy yalli elle xiibitet kas le numuh kaa xiqtah tan xiiba tanii? yeey, tanih.
6. Ma tablanna! Nabiyow ku Rabbi Qaad deqsita marak kah abenna?
7. Usun Iram deqsittâ kedoy kaxxa caylaay fayya le xisne luk tene.
8. Is tet celtam Baaxô bagul kak ginniime wayte kedó kinni.
9. Kaadu Nabiyow ku Rabbi Samuud deqsita maray, qaleela ureeh, qarwah haysitek abem ma tablanna Waad deqsita daqaaral?
10. Kaadu Firqawnay xiikooluy (kadeeday) sinam edde digaala lek kah abe inna?
11. Usun caddok tatre mara baaxol.
12. Edde luk usun tet addal umaane yeymeggee mara.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ﴿١﴾

وَلَيَالٍ عَشَرٍ ﴿٢﴾

وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾

وَالْأَيَّامِ إِذَا يَسِيرٌ ﴿٤﴾

هُلْ فِي ذَلِكَ قَسْمٌ لِّذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾

أَلَمْ تَرَ كِيفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾

إِنَّمَا دَاتَ الْعِمَادِ ﴿٧﴾

أُلَّا تَرَى كَيْفَ مَنْهَا فِي الْيَمَادِ ﴿٨﴾

وَتَمُودُ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّبْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾

وَقَرْعَونَ ذِي الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْأَرْضِ ﴿١١﴾

فَأَكَتَ ثَرْوًا فِيهَا الْقَسَادَ ﴿١٢﴾

- 13.** Tokkel Ku Rabbi lafit le digaala keenil caxeeh, oobise.
- 14.** Nabiyow diggah, ku Rabbi kulli seehadaytih taama dacrisaah ken elle galte le.
- 15.** Seehadaytuh tu gactek kay Rabbi kaa yiqiyireeh (mokkoreeh), kaah yemqeesh kaa hatkise kaa tekkek, yi Rabbi yoh yemqeesh iyya.
- 16.** Kaadu kaa yiqiyireeh, Isi quusi (rizqhi) kaal ceyse kaa tekkek, yi Rabbi yoo yuyqunxeh iyya.
- 17.** Tu elle tanim tonna hinna a seehadaytow, isin qayxixxuh matamqaanaay kaa matassakaxxan.
- 18.** Kaadu tu dagoyti askamiyyah sitta milsissan (ma lallabtan).
- 19.** Kaadu nagrâ maalu cakki maliinoh gibdi makmoh takmen.
- 20.** Kaadu maalu kaxxa kacanuh kicinton.
- 21.** Tonna hinnay, baaxó kaxxa angoyyihi tangayyeeh, bululsimiyyah bululsimta waqdi,
- 22.** Kaadu Nabiyow ku Rabbi yamaateeh, malayka massa massah (saffi saffih) gacta,
- 23.** Kaadu woo ayró (Qhiyaamah ayro kinnuk) jahannam bahsimah, too ayró seehadayti iimaan kee meqe taamay addunyal cinak suge kassitah, woo kassit kee nadaama mannal tu kaah xiqtaa?

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سُوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾

إِنَّ رَبَّكَ لِيَالِ الْمُرْصَادِ ﴿١٤﴾

فَأَمَّا إِلَّا إِنَّسٌ إِذَا مَا أَبْتَلَهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ،

وَنَحْمَدُهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِي ﴿١٥﴾

وَأَمَّا إِذَا مَا أَبْتَلَهُ فَقَدْرَ عَلَيْهِ بِرْزَقُهُ، فَيَقُولُ رَبِّي

أَهَمَّنِي ﴿١٦﴾

كَلَّا لَكَ لَآتَكُمُونَ أُلْيَاتِيْمَ ﴿١٧﴾

وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿١٨﴾

وَتَأْكُلُونَ الْرُّثْرُثَ أَكْلَ لَمَّا

وَتُحْبِبُونَ الْمَالَ حُبَّاجَمًا ﴿١٩﴾

كَلَّا إِذَا دَكَّتُ الْأَرْضُ دَكَّادَكًَا ﴿٢٠﴾

وَجَاهَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفَّاصَفًَا ﴿٢١﴾

وَجِئَنَّهُ يَوْمَيْنِ بِهِمْ نَهْرٌ يَوْمَيْنِ يَتَذَكَّرُ
إِلَّا إِنَّسٌ وَلَذِلِيلٌ لِهُ الْذَّكَرِيَّا ﴿٢٢﴾

24. Maganey! inni manol maqaané uysukumeh suginniyoy iyya.
25. Woo saaku Yallih digaalah innah tan digaalah, num ma digaala.
26. Kaadu Yallih axawih innah yan axawah num ma yaxaa.
27. Kee satta iyye nafsow. (yallih cusiyaa kee iimaanat).
28. Isi Rabbî fanah uduur usuk koh yeceem oggolak akcanuk, usuk ku meqe taama kok oggoleeh, Raabitehik.
29. Toysa Yi naqoosay meqey moominiinh tanih loowot cul.
30. Kaadu keenî luk Yi jannat cul.

يَقُولُ يَكِيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاٰتِي ﴿٦٤﴾

فِيْوَمَيْذِ لَا يُعِدُّ بُعَذَابَهُ وَأَحَدٌ ﴿٦٥﴾

وَلَا يُوْنِقُ وَنَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٦٦﴾

يَنَاهِيْهَا الْفَقْسُ الْمُظْمِنَةُ ﴿٦٧﴾

أُرْجِعَ إِلَى رَبِّكَ رَاضِيَهُ مَرْضِنَهُ ﴿٦٨﴾

فَأَدْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٦٩﴾

وَأَدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٧٠﴾

SUURAT AL-BALAD

Makkal Obte, 20 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Ta baaxól xiibita. (makka kinnuk).
2. Nabiyow atu ta baaxol dabqih yan num kinnito.
3. Kaadu xaltanii kee xaleenimil xiibita.
4. Nummah seehadaytu taqabih ginne addunyal rabba iyyam fan.
5. Usuk (korosta kinnuk) num ise duude waam yakkalee?
6. Hiddootak: maggo maalu Mucammad qadaawatah bayse iyya.
7. Usuk num isi ablewaam yakkalee? yalli kaa yablehik.
8. Namma inti kaah mahanninoo edde yabaluh?
9. Kaadu arrabaa kee namma sokto (arropta kinnuk) kaah mahanninoo?
10. Kaadu namma gita kaah mabaxxaqisinninoo? (umaanee kee maqaanê gita kinnuk).
11. Toysa Isi maalu meqe gital yaceemit dook (woh akeerâ gibdaabina kinnuk) macah tatré wee?
12. doô tatur kinnim maca koo tiysisxigeeh?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الدُّبُرُ ①

وَأَنْتَ حِلٌّ لِمَنِ يَهْدِي ②

وَإِلَيْهِ مَا وَلَدَ ③

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَيْفِيٍّ ④

إِنَّهُ يَخْسِبُ أَنَّ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ⑤

يَقُولُ أَهْلَكْنَاهُ مَا أَلْبَدَنَا ⑥

إِنَّهُ يَخْسِبُ أَنَّ لَنْ يَنْبُرُ أَحَدٌ ⑦

أَنَّهُ يَجْعَلُ لَهُ دَعَائِنِينَ ⑧

وَلِسَانًا وَشَفَقَتَيْنَ ⑨

وَهَدَيْتَهُ الْمَجْدِينَ ⑩

فَلَا افْتَحْ لِعْقَبَةَ ⑪

وَمَا أَذَرْتَكَ مَا لِعْقَبَةَ ⑫

13. Woh naqoosannuk moomintoh tan naqso currusaanama.
14. Hinnay qulul edde gibdih yan ayróh addat maaqo yaskameenimi.
15. Xayi qayxixxuy ramad le yaskameenimi.
16. Hinnay tumaliy tussinnah burtat kafe yaskameenimi.
17. Wohuk lakal yeemeneeh, sabril titta farriimeeh, xuwaawal titta farriime marih num yakkeemi.
18. Woh migdi maray moominiinh yani kinni.
19. Kaadu ni aayootal (Qhuraan kinnuk) koroosite mari, usun guri mara.
20. Usun keenil alfimte girah addat yanin.

فَكُلْ رَقَبَةً

أَوْ طَعْمٍ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْعَةٍ

يَتَمَادَّ أَمْقَرَبَةً

أَوْ مَسِكِينًا ذَا مَزْرَعَةً

شُرَكَانَ مِنَ الَّذِينَ إِمْسُوا وَتَوَاصَوْ بِالصَّبَرِ

وَتَوَاصَوْ بِالْمَرْحَةِ

أُولَئِكَ أَحْبَبُ الْمَيْمَنَةَ

وَالَّذِينَ هُرُوا إِلَيْنَا هُمْ أَحْبَبُ الْمَشْمَدَةِ

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَمِّدَةٌ

SUURAT ASH-SHAMSI

Makkal Obte, 15 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli ayróo kee tet wallaqental xiibite.
2. Kaadu alsál xiibite, teetil katayta waqdi.
3. Kaadu laqól xiibite, is dite kalta waqdi.
4. Kaadu baral xiibite, usuk ditet baaxó buula waqdi.
5. Kaadu qaran kee qaran xise Rabbil xiibite.
6. Kaadu baaxóo kee baaxó fidse Rabbil xiibite.
7. Kaadu nafsi kee nafsi massoyse Rabbil xiibite.
8. Tokkel umaanê gitaa kee maqaane teetik edde tan gita teetih baxxaqiseh.
9. Nummah dambik tet saytunnoyse num naggiooweh.
10. Kaadu nummah umaanet tet yubkune num baxaysiteh.
11. Samuud deqsita mari Yallih farmoya Nabii Saalic dirabboyseh, usun umaanet caddok tatreenimih sabbatah.
12. Woo marak umaaneh gibdi num kaqteeh alá yusguude waqdi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَصَحَّهَا ﴿١﴾

وَالقَمَرِ إِذَا ذَلَّهَا ﴿٢﴾

وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾

وَأَشْيَلِ إِذَا يَغْشَهَا ﴿٤﴾

وَالسَّمَاءَ وَمَا بَنَهَا ﴿٥﴾

وَالأَرْضَ وَمَا طَحَّهَا ﴿٦﴾

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّهَا ﴿٧﴾

فَاللَّهُمَّ هَا فُجُورَهَا وَتَقْوِهَا ﴿٨﴾

فَدَأْلَحَ مَنْ زَكَّهَا ﴿٩﴾

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا ﴿١٠﴾

كَذَّبَتْ شَمْوُدٌ بِطَغْوِيهَا ﴿١١﴾

إِذَا نَبَغَّتْ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ فَاتَّأْتُهُمْ وَسُعِّيَنِاهَا ﴿١٣﴾

13. Tokkel Yallih farmoyti Nabii saalic keenik iyyeh: Yallih alá umaaneh maxaginaay, tet arakih ayró teetih caba.
14. Tokkel kaa dirabboyseenihi, tet yusguudeenihi, ken Rabbi digaalá ken duuduseh aliffi keenil hee ken dambih, Woo digaalá keenil massoyseh.(num keenik maaqinna woo digaalák).
15. Yalli keenil baaheemik ciggiiliyyah kak meesitâ mali.

فَكَذَّبُوهُ نَعَقَرُوهَا فَدَمَّمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ

بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّهَا ﴿١٤﴾

وَلَا يَخَافُ عَقْبَهَا ﴿١٥﴾

SUURAT ALLEYLI

Makkal Obte, 21 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli baral xiibite, bari ditet baaxó buula waqdi,
2. Kaadu laqól xiibite, is diifut baaxó ifissi hayta waqdi,
3. Kaadu labtii kee saytiyá gine Rabbi sil xiibite.
4. Diggah sin taama sissinih, isin addunyah taamita maraa kee akeerah taamita marah anuk.
5. Tokkel Yalli acuya iyyem yeceeh, Yallak meesite numuh tu-gactek,
6. Kaadu maqaaney (jannat kinnuk) yalli meqe marah massoyse nummaysek,
7. Toysa maqaanê gita kaah xabbacoysenno.
8. Kaadu cillaaliteh, Yallak gaddalime numuh tu-gactek,
9. Kaadu maqaaney (jannat kinnuk) yalli meqe marah massoyse dirabboysiek.
10. Toysa umaanê gita kaal xabbacoysenno.
11. Usuk girat rada waqdi, kay maali tu kaah maxiqa.
12. Diggah tirtô gitay massa le baxxaqisnam nel tan.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَعْشَىٰ ①

وَالنَّهَارِ إِذَا نَهَىٰ ②

وَمَا خَلَقَ الْكَوَافِرَ وَالْأُنْفَىٰ ③

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَقِيقٌ ④

فَمَمَّا مَنَّ أَعْطَيْتُ وَمَنْ تَعْنَىٰ ⑤

وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ ⑥

فَسَنُسِّرُكُمْ فِي الْمُرْسَىٰ ⑦

وَمَمَّا مَنَّ بِخَلَّ وَأَسْتَعْنَىٰ ⑧

وَكَذَبَ بِالْحُسْنَىٰ ⑨

فَسَنُسِّرُكُمْ فِي الْعُسْرَىٰ ⑩

وَمَا يَعْنِي عَنْهُ مَا لَمْ يَأْذَنْ رَبَّهُ ⑪

إِنَّ عَيْنَ اللَّهُمَّ دَىٰ ⑫

13. Kaadu diggah ellecabô dabqii
(akeera) kee naharsi dabqil
(addunyal) enni ittam inkih nanu
lino.
14. Toysa, urtah hadiidigta giral sin
meesiisa.
15. Tet cultam matan gibdi umeyna
akke waytek.
16. Usuk Nabii dirabboyseeh, iimaanat
derre cabe numu.
17. Teetik axxersimele Yallak kaxxam
meesita num.
18. Usuk isi maalu yacee numu, ise
saytunnoysâ gideh.
19. Kaadu hebltô numuy kay xaql elle
galtima niqmat ley kaah yemqe
mayan.
20. Kinnih immay, usuk tamah kah
abem fayya iyya Rabbih foocih
fayxi kinni.
21. Kaadu usuk sarrah galtot ruffu
axceleeh teetit leedele jannat
culuwaa saaku.

وَإِنَّ لَنَا لِكُلِّ خَرَةٍ وَالْأُولَىٰ

فَانْذَرْنَا كُلَّمَا رَأَيْتَهُ

لَا يُضْلِلُهَا إِلَّا أَلَّا أَشْقَىٰ

الَّذِي كَذَبَ وَتَوَلَّ

وَسَيُعَذِّبُهَا أَلَّا أَنْتَ فِي

الَّذِي يُؤْفَى مَالَهُ بِمَا تَرَكَ

وَمَا الْأَحَدُ عِنْهُ مِنْ تَعْمِلَةٍ جُنُبَىٰ

إِلَّا ابْتَغَاهُ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَعَلَىٰ

وَلَسَوْفَ يَرَضَىٰ

SUURAT ADDUCA

Makkal Obte, 11 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli wallaqental xiibite.
2. Kaadu bari diteh mudugi yakke waqdil xiibite.
3. Nabiyow ku Rabbi koo cabe weeh, koo anqibe weemil.
4. Kaadu diggah, wadirsitto (akeera) naharsittok (addunyak) koh tayseemil.
5. Kaadu ku Rabbi sarroh (akeeral) kulli niqmat koh aceeleeh, kaat leedettoo ruffu kaat axcetto.
6. Nabiyow ku Rabbi qayxixxuh koo geeh, aracay elle orobta koh maabinnaa? abeh.
7. Kaadu kitab kee iimaan kinnim aaxige waa numuy garcit yanih koo geeh, tirri koo mahannaa?
8. Kaadu tu malih koo geeh, koo magaddalisinnaa?
9. Toysa atu toh teexegek, qayxixxu le cakkik ma gutqin.
10. Kaadu kallaci aba numuh tu gactek, kaa ma xiiriyinay meqe qangara kaal gacis.
11. Ku Rabbih niqmatah tugactek, kaat walalaay kaa elle faatit!.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصُّبْحَ

وَأَلَيْلَ إِذَا سَجَنَ

مَأْوَدَ عَكَرْبَكَ وَمَاقَلَ

وَلَآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنْ الْأُولَى

وَلَسَوْفَ يُعَطِّيلَكَ رَبُّكَ فَتَرَضَّى

أَنْ يَحْدُثَكَ تِسْمَا فَقَائِمِي

وَوَجَدَكَ ضَالًا فَهَدَى

وَوَجَدَكَ عَالِكَلَاغَعَنِي

فَأَمَّا أَلْيَسَمَ فَلَا تَفَهَّمَ

وَأَمَّا السَّاَيِلَ فَلَا تَتَهَرَّ

وَأَمَّا بِنَعْمَةِ رَبِّكَ فَكَدَّتْ

SUURAT ASH-SHARCI

سُورَةُ الشَّرْحِ

Makkal Obte, 8 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow Alil koh farakka ma hanninoo islaamaninnoo kee nubuwwannul?
2. Kaadu qilsi quuka kok moobisinninoo?
3. Qilsi quukay xiiron kok yiyliseek.
4. Kaadu fayya koh mahanninoo ku xagar (galab) xago?
5. Toysa diggah gibdaabinâ luk xabca tan.
6. Diggah gibdaabinâ luk xabca tan.
7. Toysa Nabiyow isi caagiidak tamurruqe waqdi, qibaadat taqabaay teetil ingicilliy.
8. Kaadu Ku Rabbih xaqlu taniimih sangeelaay kaa kallacit (jannah kinnuk).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنْ شَاءَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِالْحَجَّ

وَأَضَعْتَ عَنْكَ وَزْرَكَ

إِنَّمَا أَفْضَلُ طَهْرَكَ

وَرَقْعَنَكَ ذَكْرَكَ

فَإِنَّمَا مَعَ الْعُسْرِ سُرًّا

إِنَّمَا مَعَ الْعُسْرِ سُرًّا

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

وَلَأَنَّ رَبَّكَ فَارِغَ

SUURAT ATTIIN

Makkal Obte, 8 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli xiibiteh Tiin kee Zaytuun deqsitta namma caxal.
2. Kaadu qaley Tuuri siina deqsittal xiibite.
3. Kaadu a baaxoy saay lel xiibite.
(Makka kinnuk)
4. Nummah seehadaytu tayse weelol ginne.
5. Wohuk lakal usuk yallih amri oggole weeh, kay farmoystit kataate week girak gubi gubah kaa gacsenno.
6. Takkay ikkal, yeemeneeh meqe taamoomi abbaasite mari, aggiriqqa wayta galtó le akeeral.
7. Tokkel tahak wadir seehadaytow galtóh ayróh (Qhiyaamah ayró kinnuk) dirabboysiyyat maca koo bahtaah?
8. Yalli mekla abba haytaamak meklah yaysi hinnaa? Yeey, kinnih.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّتِيْنَ وَالَّتِيْنُ ﴿١﴾

وَطُورِسِينِينَ ﴿٢﴾

وَهَذَا الْبَلْدَ الْأَمِينَ ﴿٣﴾

لَقَدْ حَقَّ أَنَّ إِلَيْنَا إِنْسَنٌ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾

ثُرَدَنَاهُ أَشْفَلَ سَقْلَيْنَ ﴿٥﴾

إِلَّا الَّذِينَ أَمْوَأْعَمْلُوا أَصْنَلَ حَكْمَتَ فَاهُمْ أَجْرُ

عَيْرَ مَمْنُونُ ﴿٦﴾

فَمَا يُكَدِّبُ بَعْدُ بِالَّذِينَ ﴿٧﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ﴿٨﴾

SUURAT AL-QALAQH

Makkal Obte, 19 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow ku Rabbiy gino gineh yanih migaaqal ikriy.
2. Seehadaytu dabloytak gine Rabbi kinni.
3. Nabiyow! ku Rabbiy kaxxa cinda leh migaaqal ikriy.
4. Usuk kalamat elle yaktuben gurra barse Rabbi kinni.
5. Usuk seehadaytu, aaxaguk suge weem barse Rabbi kinni.
6. Nummah, diggah seehadayti umaanet caddok tatrah.
7. Gaddalitem isik yable waqdi.
8. Diggah madaara ku Rabbi fanah takke Nabiyow.
9. Nabiyow tableh innaa a numuy waasa? (abu jalal kinnuk).
10. Yallih naqsi (Nabii Mucammad ﷺ kinnuk) salat aba waqdi?
11. Yoh warisey ta salaatak waasâ num, usuk tirtô bagul yene kaa tekkek.
12. Hinnay Yallak meesil amrisa num yekkek. (wohuk anninnal kaa waasaah).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَأْنَا سِرِّكَ الَّذِي خَلَقَ

حَقَّ الِإِنْسَنَ مِنْ عَلَيْهِ

أَقْرَأْنَا رَبِّكَ الْأَكْرَمَ

الَّذِي عَلَمَ بِالْقُلُوبِ

عَلَمَ الِإِنْسَنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

كَلَّا إِنَّ الِإِنْسَنَ لَيَطْغِي

أَنَّ رَبَّاهُ أَسْتَعْفَعُ

إِنَّ إِلَيْ رَبِّكَ الرُّجُوعَ

أَرْعَيْتَ الَّذِي يَنْهَا

عَبْدًا إِذَا صَلَّى

أَرْعَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ

أَوْ أَمْرًا بِالْتَّقْوَىٰ

13. Nabiyow! Yoh warisey ta sinam waasa num Qhuraan dirabboyseeh, iimaanat derre cabe kaa tekkek.
14. Usuk maaxiginnaa? Diggah Yalli usuk abba haam yable Rabbi kinnim?
15. Caagid usuk (abu jahal kinnuk) elle yakkale inna hinna, usuk tamahak kate wee kaa tekkek gombo kaak gibdi xibixih abbixenno, jahannam girat kaa gasiyak.
16. Kay gombo, dirabley, hoxa leh tani kinni.
17. Tokkel usuk kaa qokla marah deerisay.
18. Nanu girá dacriissa malaykay giral sinam digaaltah seecennok.
19. Caagid usuk (abu jahal kinnuk) elle yakkale inna hinna, Nabiyow kay yab moggolinaay, salaatah kummaataay isi Rabbit xayyow.

أَرْعَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلََّ (١٣)

أَلَّا يَعْلَمُ بِإِنَّ اللَّهَ يَرَى (١٤)

كَلَّا لَيْنَ لَرَبِّنَا لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ (١٥)

نَاصِيَةٌ كَذَبَةٌ حَاطِنَةٌ (١٦)

فَلَيَدْعُ نَادِيهُ (١٧)

سَنَدْعُ الرَّبَّيَانَةَ (١٨)

كَلَّا لَا أَنْطُعُهُ وَلَسْجُودُ وَاقْرَبَ (١٩)

SUURAT AL-QHADRI

سُورَةُ الْقَدْرِ

Makkal Obte, 5 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Diggah Nanu muxxó le baray leylatul Qhadri deqsitat kaa (Qhuraan kinnuk) oobisne Ramdaanak.
2. Nabiyow leylatul Qhadri bar kinnim maca koo tiyাxigeeh?
3. Leylatul Qhadri usuk baray muxxó ley, alfi alsak kayrih aysuk raaqa kinni.
4. Tama barat malaykaa kee Jibriiliy ruuc deqsita qaraanak edde obta, sinni Rabbih idnih, ummaan caagidiy Yalli woo liggidih addat mekle luk.
5. Woo bari saayaay nagaaya, maaci maacissi iyyam fanah.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّا نَزَّلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

وَمَا أَدْرَكَ رَبِّكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ

سَلَّمٌ هِيَ حَقٌّ مَطْلَعَ الْقَجْرِ

SUURAT AL-BAYYINA

Madiinal Obte, 8 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

- Kitab elle oobe marak yahuud kee nasaarak koroosite maraa kee Yallat agleyta haa mari, baxxaqqa geyyi haanam fanah edde sugen koroosannuk kata mara makkinnon.
- Woh Yallih farmoya
Mucammaday saytun kitooba (Qhuraan kinnuk) yakriye.
- Woo kitoobah addal nummâ xaagittee kee qadaatalat tan amrittey massal tani tan.
- Mabaxsiminna kitab akah yontocowwime mari (yahuud kee nasaarak), baxxaqqa (Nabii kee Qhuraan kinnuk) keenih temeeteek wadir akke waytek.
- Kaadu usun kalah kah amrisimeenim malon yallah qibaada caglisak, kaa yaqbudeeniih baatil diinittek inkih islaam diinî fanah keltaanaah salat soolisaanaah zaka yaceenim akke waytek, woh massa le diini kinni.
- Diggah kitab elle oobe marak koroosittem kee Yallat agleyta haa mari, jahannam girah addal yan, teetil waarak, woo mari usun ginok umaaneh gacta ginó kinnon.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَوْكَنُ الدِّينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُسْرِكِينَ
مُنْقَرِكِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ ۱

رَسُولُ اللَّهِ يَسْلُو حُجَّةً مُطَهَّرَةً ۚ ۲

فِيهَا كُتُبٌ قِتَمَةٌ ۚ ۳

وَمَا أَنْفَقَ إِلَيْنَاهُ أُولُو الْكِتَابِ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ ۴

وَمَا أَمْرَقَ إِلَيْنَاهُ أُولَئِكُمُ الْمُخَلَّصِينَ لَهُ
الَّذِينَ حُفَّاءٌ وَقِيمُوا الصَّالِوةَ وَبِرُّهُونَ
الْزَّكُوْةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمةِ ۵

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُسْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَلِدِينَ فِيهَا أَوْلَئِكَ
هُمُ شَرُّ الْبَرِّيَّةِ ۶

7. Diggah yeemeneeh meqe taamoomi abe mari, woo mari usun ginok tayse ginó kinnon.
8. Ken galto ken Rabbih xaql Qhiyaamah ayro qadni deqsittha jannootay guba weeqaytitte kak gexxa, umman kay addal waarak. Yalli meqe taamoomi keenik raabiteh, kaadu usun kaak raabiteenih keenih abe konnaba, woh isi Rabbik meesite marih galto.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ هُمُ خَيْرُ الْبَرِّةِ

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَتَحَرَّى
مِنْ تَحْكِيمِهِ الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا صَرِيفُ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضِيُّهُمْ عَنْهُمْ ذَلِكَ لِمَنْ حَشِّيَ رَبَّهُمْ

SUURAT AZ-ZALZALAH

Madiinal Obte, 8 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Baaxó isi angoyyihi tasgayyime waqdi.
2. Kaadu baaxó isi addal taniimiy qilsi tayyaaqe waqdi (rabtem tekkek wohuk kalah tanim tekkek).
3. Kaadu seehadayti is lem macaay iyya wariggah?
4. Woo ayró (qhiyaamah ayró) is isi bagul umaanee kee maqaanek abeenimih xaagu inkih warissah.
5. Diggah ku Rabbi tet amriseemih sabbatah.
6. Woo ayró sinam soolô ballaaqak tadtuureh fixiiyah anuk, ken taamoomi ken yaybulloonuh ken elle galtoonuh.
7. Tokkel maqaanek qunxa xuuneyti qilsah gide abe num, wohih galto able le.
8. Kaadu umaanek qunxa xuuneyti qilsah gide abe num, wohih galto able le.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلِّتُ الْأَرْضُ زُلِّلَ الْهَمَّٰ ﴿١﴾

وَأَخْرَجْتُ الْأَرْضَ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾

وَقَالَ أَلِلْإِنْسَنِ مَا لَهَا ﴿٣﴾

يَوْمَئِذٍ تُحْدَثُ أَخْبَارُهَا ﴿٤﴾

بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ﴿٥﴾

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لَّيْرَقًا أَعْنَاهُمْ ﴿٦﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا وَّ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا وَّ

SUURAT AL-QAADIYAAT

سُورَةُ الْعَادِيَّاتِ

Makkal Obte, 11 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli qaduwuwî fanah sissikuk yarde faarisiy fuftoh fuf iyyal xiibite.
2. Edde luk xukuuqunut ardi gibdah xinkilliq yayyaqa faarisil xiibite.
3. Edde luk qaduwuwî maaca warara faarisil xiibite usuk garcit (karcit) anuk.
4. Tokkel is abtah tan ardih gibdah sawar (fulle) fuluk hayta.
5. Kaadu woo ardat isi macaxu qaduwuwî macaxih addal macsissal xiibite.
6. Diggah, seehadayti isi Rabbih niqmat yangaddi kinni.
7. Kaadu diggah usuk wohul isi nafsil sumaaqita num kinni.
8. Kaadu diggah, usuk maaluh gibdi kacanu le num kinni.
9. Tokkel mayaaxiga innaa! seehadayti kaa qambaltam magooqat enni ittam Yalli yayyaqu waa waqdi cisab kee galtoh?
10. Kaadu umaanee kee maqaanek alilwat qellisimak sugtem geytimtu waytam mayaaxiga innaa?
11. Diggah ken Rabbi ken kee ken taamoomik woo ayro adda yaaxigi kinni.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَدِيْدِيْتِ ضَبْحًا

فَالْمُوْرِيْتِ قَدْحًا

فَالْمُغَيْرِتِ صُبْحًا

فَأَشْرَنَ يَهْ نَقْعَا

فَوَسَطْنَ يَهْ جَمْعَا

إِنَّ الْإِنْسَنَ لِرَبِّهِ لَكَفُودٌ

وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ

وَإِنَّهُ لِرِحْبٍ لَخَيْرٍ لَشَدِيدٌ

* أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بَعَثْرَ مَا فِي الْقُبُورِ

وَحُصَّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

إِنَّ رَبَّهُمْ يَهْمِ بِوْمَيْنِ لَحِيرًا

SUURAT AL- QHAARIQÁ

Makkal Obte, 11 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaagal Qimbisa.*

1. Al-Qhaariqa: is Qhiyaamah ayroy sinam lubbitte meesissot taagureh migaq kinni.
2. Al-Qhaariqa is macaay?
3. Maca koo tiysixxigee Nabiyow Al-Qhaariqa kinnim?
4. Seehadá fixix kee magga gibdah laahintih (ufuy mali kinnuk) innah edde gacta ayró.
5. Kaadu qaleelá fakfaken suufih (woh illi xagooru) innah edde gacta ayró.
6. Tokkel maqaanê miidaan kak yiqliseeh yan numuh tugactek.
7. Toysa usuk rufto le mano le jannatal.
8. Kaadu miidaan haliffi akak iyye numuh tu gactek;
9. Toysa kay orbeyna haawiya deqsitta girá.
10. Maca koo tiysixxigee Nabiyow is kinnim?
11. Is giray gibdi niqna le kinni.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ

مَا الْقَارِعَةُ

وَمَا أَذْرَىكَ مَا الْقَارِعَةُ

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَأَفْرَادٍ مُّبَثُوثٍ

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِمَمِ الْمَنْفُوشِ

فَإِنَّمَا مَنْ نَفَّثَ مَوَازِينَهُ

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ

وَإِنَّمَا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ

فَأُمَّةٌ هَاوِيَةٌ

وَمَا أَذْرَىكَ مَاهِيَّةً

نَازِحَامِيَّةً

SUURAT ATTAKAATHUR

Makkal Obte, 8 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Maaluu kee xaylô maggâl sittal hiddottaanaah (tirtirissan) Yallih taaqatak sin agxisseh.
2. Rabi sin elelliyy magooqa guffu haytaanam fan.
3. Tonna hinnay sarrah aaxigetton! (rabi lakal).
4. Kaadu nummah sarrah aaxigetton! ellecaboh ayroh digaala siinil obta waqdi.
5. Tonna hinnay isin sin qambaltam asmatah aaxiginnitoonuy edde taniinimik waasimak tenen.
6. Yalli xiibiteh diggah, jaciim deqsitta girá ablettoonumul.
7. Kaadu diggah asmat le mablah tet abletton.
8. Tohuk lakal diggah woo ayró (Qhiyaamah ayro kinnuk) isin addunyal edde agxitak sugten niqmatak esserimetton.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْكَافُورُ

حَقَّ رِزْقُهُمُ الْمَقِيرُ

كَلَّا سَوْفَ نَعَمُونَ

شَمَّ كَلَّا سَوْفَ نَعَمُونَ

كَلَّا لَوْ تَعَمَّوْنَ عَلَمَ الْيَقِينِ

لَرُؤُنَ الْجِنَمِ

لَرُؤُنَهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

لَرُؤُنَ لَرُؤُنَهَا يَوْمَذِي عَنِ النَّعِيْدِ

SUURAT AL-QASR

Makkal Obte, 3 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
 Migaaqal Qimbisa.*

1. Yalli waktil xiibite.
2. Diggah, seehadayti finqat yaniimil.
3. Yeemene maray meqe taamoomi
 abeeh, cakkil sitta farriimeeh,
 sabril sitta farriime koh raaquh.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَهُ خُسْرٌ

إِلَّا الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَنَوَّاصِقُ بِالْحَقِّ وَنَوَّاصِقُ بِالصَّيْرِ

ۚ

SUURAT AL-HUMAZAH

سُورَةُ الْحَمْزَةِ

Makkal Obte, 9 Ayat Takke

Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.

1. Ummaan camiliy sinam qaybisaah ilqah Finqaa kee baati tan.
2. Maalu gaaboyseeh lowalloowe num.
3. Diggah usuk isi maali isi waarisu waam yakkale addunyal.
4. Caagid usuk elle yakkale inna hinna! Diggah usuk cutama deqsitta giray edde qambisinhaanihim bokookissát gasyime le.
5. nabiyow Maca koo tiysixxigeeh cutamá kinnim?
6. Is Yallih giray ursumteeh hadiidgsinte kinni.
7. Is leh tan niqnah gibdah xagarak sorkocobbaxittel bukku itta.
8. Diggah is keenil alfimteh kaluqqu itte.
9. Usun makaadooday ruubumut tanih addat axawat anuk. (teetik awqe waanâ gidah).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَيَعْلُمُ كُلُّ هُمَرَةً لَمَرَةٍ ١

الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعْدَهُ ٢

يَخْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ٣

كَلَّا لَيُنْبَدَرَّ فِي الْحَظْمَةِ ٤

وَمَا آتَدَنَّكَ مَا الْحَظْمَةُ ٥

نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ ٦

أَلَّا تَنْطَلِعُ عَلَى الْأَقْدَةِ ٧

إِنَّهَا عَلَيْهِ مُؤْصَدَةٌ ٨

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ٩

SUURAT AL-FIIL

سُورَةُ الْفَيْلِ

Makkal Obte, 5 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Nabiyyow! Ku Rabbi dakanu leh yan marak kah abenna Matablannaa?
2. Yalli Ken uma mala finqa maabinnaa?
3. Kaadu haadá butta buttah keenit ruube itta kataatak
4. Xeetiy cararte kallak yani keenil qambissa.
5. tokkel ruma yekke caffaa kee cafulay yonkommeh inna ken abe.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَنْتَرَكَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ يَا صَاحِبِ
الْفَيْلِ ①

أَنْتَيْجَعَلَ كَيْدَهُرُ فِي تَضْلِيلٍ ②

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَلِيلَ ③

تَرْوِيهِمْ بِحَجَارٍ مَّنْ سِيْجِيلَ ④

فَعَلَهُمْ كَعَصِيفٍ مَّا كُولِي ⑤

SUURAT QHUREYSH

سُورَةُ الْقُرْيَشِ

Makkal Obte, 4 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Qhureyshi deqsittah tan kedo luk sugte qaadáa kee edde sugen saay ma qajjibsittaanaa!
2. Ken qaada gilal yamanâ fanah arhoh aban safar kee cagay shaamâ fanah aban safar kinni meesite kalah.(Yalli keenih yecee amaan kee niqmata).
3. Toysa a Qarih Rabbi (kaqbá kinnuk) yaqbudoonay qibaadá kaah caglisak.
4. Woh Yallay qululuk ken yoskomeeh, conxok amaan (saay) keenih yecee kinni.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِلَيْفِ قُرْيَشٍ ١

إِلَيْهِمْ رَحْلَةُ الشَّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢

فَلَيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ٣

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمْنَهُمْ
مِنْ حَوْفٍ ٤

SUURAT AL-MAAQUUN

Makkal Obte, 7 Ayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Galtoh ayró dirabboysa numih caalat yoh warisey?
2. Woh qayxixtu le cakkik gibdi gutqoh gutqa num kinni.
3. Kaadu usuk tu dagoyta adoobisaanamah sinam milsiisaay isih maaba.
4. Salat abah yan maray (munaafiqhiin kinnuk) yallak galto edde garris waah gibdi digaalá tan.
5. Usun sinni salat waala maray le waktil kaa abewa.
6. Usun yoobulah sinam sinni tablenkeh meqe taama aba mara kinnon.
7. Kaadu cine waanam, cina mara gacsah, mingiilaay yakmeenih yaaqubeenim kee wohuk kalah taniimik.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرْعَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِاللَّهِينَ ﴿١﴾

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتَمَ ﴿٢﴾

وَلَا يَحْصُلُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿٣﴾

وَقَبِيلٌ لِلْمُحَصَّلِينَ ﴿٤﴾

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾

الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٦﴾

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

SUURAT AL-KAWTHAR

Makkal Obte, 3 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Diggah Nabiyow nanu kawthar deqsita doray jannatti addal yani koh necee.
2. Tokkel Nabiyow salat kee masgaadá, isi Rabbih caglisak ab.
3. Nabiyow diggah koo kee atu tirtok luk temeetem niqbi num, usuk samad maliiy kulli kayrik yiggiriqqeh.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ١

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَلَا تُخْرِجْ ٢

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ٣

SUURAT AL-KAAFIRUUN

Makkal Obte, 6 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow koroosite marak ixxic:
kee ta koroseey!
2. Isin taqbusden Numtinwellittee kee
sin yallitte maqbuda,
3. Kaadu isin anu aqbudeh an inki
yalla yaqbude mara hinniton.
4. Kaadu anu isin taqbudeenim
(yallak kalah tanim kinnuk).
yaqbude num hinniyo.
5. Kaadu isin anu aqbudeh an inki
yalla yaqbude mara hinniton.
6. Isin sinni diini Litoonuu, anu inni
diini liyo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فُلْيَأَيُّهَا الْكَافِرُونَ ١

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ٢

وَلَا أَنْتُ عَبْدُ مَا أَعْبُدُ ٣

وَلَا إِنْ شَرِّعْتُمْ مَا أَعْبُدُ ٤

وَلَا إِنْ شَرِّعْتُمْ مَا أَعْبُدُ ٥

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِي دِينِ ٦

SUURAT ANNASR

Madiinal Obte, 3 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Nabiyow Yallih qokol (cató) kee makki fakim koh Yamaate waqdi.
2. Kaadu seehadá Yallih diinit butta butta culah table waqdi,
3. Toysa Ku-Rabbi saytunnos kaa faylisak, kaadu dambi cabti kaal esser,, diggah usuk isil gaca marak gacim (toobat kinnuk) oggolaah qafu aba Rabbi kinnik.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَهُ نَصْرٌ مِّنْ رَّحْمَةِ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۝
وَرَأَيْتَ أَلْنَاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
أَفْرَاجًا ۝ فَسَيَّحَ اللَّهُ مَرِيًّا كَوَاسِتَعْفَرَهُ إِنَّهُ
كَانَ تَوَابًا ۝

SUURAT AL-MASAD

Makkal Obte, 5 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Abii lahab namma gaba finqiteh,
kaadu usuk finqiteh.
2. Kay maaluy yedderee kee kay
xaylo Kaah xiqtum maliyy yallih
digaalak tu kaak ma catta.
3. Usuk Kaxxa ura-le giray hadiidigta
Culele.
4. Kaadu kay barray bocó takkuqih
tani, girá kaâ luk culele.
5. Tet fillat cambok yan akatay
is jahannam giráh addal edde
diggalsimta yan.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبَّعَ يَدَآ أَلٰى لَهَبٍ وَتَبَّ

مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

سَيَصْلَى نَارًا دَاتَ لَهَبٍ

وَأَمْرَأَةٌ حَمَّالَةَ الْحَلْبِ

فِي جِيدِهَاجِنْ مِنْ مَسَدٍ

SUURAT AL-IKHLAAS

سُورَةُ الْإِخْلَاصِ

Makkal Obte, 4 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Ixxic nabiyow:usuk Yalla inkittu kinniiah, agleyta mali.
2. Yalli cagalah caagiidaa kee faxaanamih magdabah eleelitan Rabbi kinni
3. Yalli maxalinnaay, Kaa xaltem matan.
4. Kaadu makkinnaay masuginnaay mayan, inkittuy kaa ceelaah kaa qeedaala.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ أَحَدٌ

اللّٰهُ الصَّمَدُ

لَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُواً لَّهٗ وَمَا يُولَدُ

وَلَمْ يُوْلَدْ كُفُواً لَّهٗ وَمَا يُوْلَدُ

SUURAT AL-FALAQH

سُورَةُ الْفَلَقِ

Makkal Obte, 5 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmtta-le Yallih
Migaqal Qimbisa.*

1. Ixxic Nabiyow: maaca gine Rabbi maggansitaah kaa eleelita.
2. Usuk ginni heemih umaanek.
3. Kaadu gibdi dite leh yan barih umaanek kaa maggansita, usuk (bar kinnuk) culah yan waqdi.
4. Kaadu kuntuubaabil baabah tuf-tufó abtah tan sayyóh umaanek koo maggansita.
5. Kaadu kuuxe waynanli kuuxe waynan aba waqdih umaanek koo maggansita.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْأَعْقَدِ ﴿٤﴾

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

SUURAT ANNAAS

Makkal Obte, 6 Aayat Takke

*Fulte Racmattaay, Gunê Racmatta-Le Yallih
Migaaqal Qimbisa.*

1. Ixxic Nabiyow: seehada gine Rabbi maggansita.
2. Seehadah amoytay ken yamlike maggansita.(Yalla kinnuk).
3. Seehada kah rammittaah, taqbude Yalla maggansita.
4. Waswaseynah yan sheytanay, Yallih cusiyak garcitan waqdi sinam waswasaah, Yalla cusan waqdi qellitah umaanek koo maggansita.
5. Kaay(sheytan kinnuk)seehadâ sorkocobbaxittet waswasaa kee umaanee culsa.
6. Jinni sheytoonaa kee seehadâ sheytoonak tan waswasak.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾

مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾

إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾

مِنْ شَرِّ الْوَسَوْسَاتِ الْخَيْرَاتِ ﴿٤﴾

الَّذِي يُوَسِّعُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

فَهُنَّ أَئْمَانُ اللَّهِ وَلَا يَرْجِعُونَ

Suuraarî Migooqaay teetik Makkal obtem kee Madiinal obteemih
addattino.

Ixximá	Suurat	gali	Baxxaqqa	السورة
1	Suurat Al-Faatika	1	Makkal Obte	سورة الفاتحة
2	Suurat Al-Baqhara	2	Madiinal Obte	سورة البقرة
3	Suurat Aala-Qimraan	92	Madiinal Obte	سورة آل عمران
4	Suurat Annisa	144	Madiinal Obte	سورة النساء
5	Suurat Al-Maa-ida	194	Madiinal Obte	سورة المائدة
6	Suurat Al-Anqaam	231	Makkal Obte	سورة الأنعام
7	Suurat Al-Aqraaf	275	Makkal Obte	سورة الأعراف
8	Suurat Al-Anfaal	321	Madiinal Obte	سورة الأنفال
9	Suurat Attawbá	338	Madiinal Obte	سورة التوبية
10	Suurat Yuunus	371	Makkal Obte	سورة يونس
11	Suurat Huud	397	Makkal Obte	سورة هود
12	Suurat Yuusuf	429	Makkal Obte	سورة يوسف
13	Suurat Arraqdi	457	Madiinal Obte	سورة الرعد
14	Suurat Ibraahim	470	Makkal Obte	سورة إبراهيم
15	Suurat Al-Cijri	482	Makkal Obte	سورة الحجر
16	Suurat Annacli	495	Makkal Obte	سورة النحل
17	Suurat Al-Israa	522	Makkal Obte	سورة الإسراء
18	Suurat Al-Kahf	547	Makkal Obte	سورة الكهف
19	Suurat Maryam	570	Makkal Obte	سورة مريم
20	Suurat Taaha	586	Makkal Obte	سورة طه
21	Suurat Al-Ambiya	608	Makkal Obte	سورة الأنبياء
22	Suurat Al-Cajji	628	Madiinal Obte	سورة الحج
23	Suurat Al-Muuminuun	646	Makkal Obte	سورة المؤمنون
24	Suurat An-Nuur	664	Madiinal Obte	سورة النور
25	Suurat Al-Furqhaan	681	Makkal Obte	سورة الفرقان
26	Suurat Ash-Shuqaraa	695	Makkal Obte	سورة الشعرااء
27	Suurat An-Naml	718	Makkal Obte	سورة النمل

Ixximá	Suurat	gali	Baxxaqqa	السورة
28	Suurat Al-Qhasas	735	Makkal Obte	سورة القصص
29	Suurat Al-Qankabuut	755	Makkal Obte	سورة العنكبوت
30	Suurat Ar-Ruum	769	Makkal Obte	سورة الروم
31	Suurat Iuhhmaan	780	Makkal Obte	سورة لقمان
32	Suurat As-Sajada	787	Makkal Obte	سورة المسجدة
33	Suurat Al-Aczaab	792	Madiinal Obte	سورة الأحزاب
34	Suurat Sabá	808	Makkal Obte	سورة سبأ
35	Suurat Faatir	819	Makkal Obte	سورة فاطر
36	Suurat Yaasiin	828	Makkal Obte	سورة يس
37	Suurat As-Saaffaat	838	Makkal Obte	سورة الصافات
38	Suurat Saad	855	Makkal Obte	سورة ص
39	Suurat Az-Zumar	866	Makkal Obte	سورة الزمر
40	Suurat Ghaafir	879	Makkal Obte	سورة غافر
41	Suurat Fussilat	894	Makkal Obte	سورة فصلت
42	Suurat Ash-Shuurá	904	Makkal Obte	سورة الشورى
43	Suurat Az-Zukhruf	915	Makkal Obte	سورة الزخرف
44	Suurat Addukhaan	928	Makkal Obte	سورة الدخان
45	Suurat Al-Jaasiyá	934	Makkal Obte	سورة الجاثية
46	Suurat Al-Acqhaaf	941	Makkal Obte	سورة الأحقاف
47	Suurat Mucammad	948	Madiinal Obte	سورة محمد
48	Suurat Al-Fatci	955	Madiinal Obte	سورة الفتح
49	Suurat Al-Cujuraat	961	Madiinal Obte	سورة الحجرات
50	Suurat Qhaaf	965	Makkal Obte	سورة ق
51	Suurat Azzaariyat	970	Makkal Obte	سورة النازيات
52	Suurat Attuur	976	Makkal Obte	سورة الطور
53	Suurat Annajmi	981	Makkal Obte	سورة النجم
54	Suurat Al-Qhamar	988	Makkal Obte	سورة القمر
55	Suurat Arracmaan	994	Madiinal Obte	سورة الرحمن
56	Suurat Al-Waaqhiqa	1001	Makkal Obte	سورة الواقعة

Ixximá	Suurat	gali	Baxxaqqa	السورة
57	Suurat Al-Cadiid	1009	Madiinal Obte	سورة الحديد
58	Suurat Al-Mujaadala	1016	Madiinal Obte	سورة المجادلة
59	Suurat Al-Cashri	1022	Madiinal Obte	سورة الحشر
60	Suurat Al-Mumtacina	1028	Madiinal Obte	سورة المحتننة
61	Suurat As-Saffi	1033	Madiinal Obte	سورة الصاف
62	Suurat Al-Jumqa	1036	Madiinal Obte	سورة الجمعة
63	Suurat Al-Munaafiqhuun	1039	Madiinal Obte	سورة المنافقون
64	Suurat Attaghaabun	1042	Madiinal Obte	سورة التغابن
65	Suurat Attalaaqh	1046	Madiinal Obte	سورة الطلاق
66	Suurat Attacriim	1050	Madiinal Obte	سورة التحرير
67	Suurat Al-Mulk	1054	Makkal Obte	سورة الملك
68	Suurat Al-Qhalam	1059	Makkal Obte	سورة القلم
69	Suurat Al-Caaqhah	1065	Makkal Obte	سورة الحاقة
70	Suurat Al-Maqaarij	1070	Makkal Obte	سورة المعارج
71	Suurat Nuuc	1074	Makkal Obte	سورة نوح
72	Suurat Al-Jinni	1077	Makkal Obte	سورة الجن
73	Suurat Al-Muzzamil	1081	Makkal Obte	سورة المزمل
74	Suurat Al-Muddathir	1084	Makkal Obte	سورة المدثر
75	Suurat Al-Qhiyaama	1088	Makkal Obte	سورة القيامة
76	Suurat Al-Insaan	1091	Madiinal Obte	سورة الإنسان
77	Suurat Al-Mursalaat	1095	Makkal Obte	سورة المرسلات
78	Suurat Annabá	1099	Makkal Obte	سورة النبأ
79	Suurat Annaaziqaat	1102	Makkal Obte	سورة النازعات
80	Suurat Qabasá	1106	Makkal Obte	سورة عيسى
81	Suurat Attakwiir	1109	Makkal Obte	سورة التكوير
82	Suurat Al-Infitaar	1112	Makkal Obte	سورة الانفطار
83	Suurat Al-Mutaffifiin	1114	Makkal Obte	سورة المطففين
84	Suurat Al-Inshiqhaaqh	1117	Makkal Obte	سورة الانشقاق
85	Suurat Al-Buruuj	1119	Makkal Obte	سورة البروج

Ixximá	Suurat	gali	Baxxaqqa	السورة
86	Suurat Attaariqh	1121	Makkal Obte	سورة الطارق
87	Suurat Al-Aqlaá	1123	Makkal Obte	سورة الأعلى
88	Suurat Al-Ghaashiyah	1125	Makkal Obte	سورة الغاشية
89	Suurat Al-Fajr	1127	Makkal Obte	سورة الفجر
90	Suurat Al-Balad	1130	Makkal Obte	سورة البلد
91	Suurat Ash-Shamsi	1132	Makkal Obte	سورة الشمس
92	Suurat Alleyli	1134	Makkal Obte	سورة الليل
93	Suurat Adduca	1136	Makkal Obte	سورة الضحى
94	Suurat Ash-Sharci	1137	Makkal Obte	سورة الشرح
95	Suurat Attiin	1138	Makkal Obte	سورة التين
96	Suurat Al-Qalaqh	1139	Makkal Obte	سورة العلق
97	Suurat Al-Qhadri	1141	Makkal Obte	سورة القدر
98	Suurat Al-Bayyina	1142	Madiinal Obte	سورة البينة
99	Suurat Az-Zalzalah	1144	Madiinal Obte	سورة الزلزلة
100	Suurat Al-Qaadiyaat	1145	Makkal Obte	سورة العاديات
101	Suurat Al- Qhaariqá	1146	Makkal Obte	سورة القارعة
102	Suurat Attakaathur	1147	Makkal Obte	سورة التكاثر
103	Suurat Al-Qasr	1148	Makkal Obte	سورة العصر
104	Suurat Al-Humazah	1149	Makkal Obte	سورة الهمزة
105	Suurat Al-Fiil	1150	Makkal Obte	سورة الفيل
106	Suurat Qhureysh	1151	Makkal Obte	سورة قريش
107	Suurat Al-Maaquun	1152	Makkal Obte	سورة الماعون
108	Suurat Al-Kawthar	1153	Makkal Obte	سورة الكوثر
109	Suurat Al-Kaafiruun	1154	Makkal Obte	سورة الكافرون
110	Suurat Annasr	1155	Madiinal Obte	سورة النصر
111	Suurat Al-Masad	1156	Makkal Obte	سورة المسد
112	Suurat Al-Ikhlaas	1157	Makkal Obte	سورة الإخلاص
113	Suurat Al-Falaqh	1158	Makkal Obte	سورة الفلق
114	Suurat Annaas	1159	Makkal Obte	سورة الناس

إِنَّ وَزَارَةَ الشُّهُودِ فِي الْإِسْلَامِيَّةِ وَالدِّعَوَةِ وَالإِرشَادِ

فِي الْمَلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ

الْمَشْرُفَةِ عَلَىَّ

مُجَمَّعِ الْمَلِكِ فَهَذِهِ طَبَاخَةُ الْمُصْتَحَفِ الشَّرِيفِ

فِي الْمَدِينَةِ الْمُسَوَّرةِ

إِذْ يُسَرُّهَا أَنْ يُصْدِرَ الْجَمَعُ مَهْذِهِ الطَّبَعَةَ مِنْ

تَرْجِمَةِ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ

إِلَى الْلُّغَةِ الْعَفَرِيَّةِ

سَأْلُ اللَّهِ أَنْ يَنْفَعَ بِهَا النَّاسُ

وَأَنْ يَجْزِيَ

خَالِدَ الْجَمِينَ الشَّرِيفَيْنِ، الْمَلَكَ سَيِّدَنَا، بْنَ سَيِّدِ الْعَبْرِ الْسَّعُودِ

أَحْسَنَ الْجَرَاءَ عَلَى جُهُودِهِ الْعَظِيمَةِ فِي نَسْرَتِ كِتَابِ اللَّهِ الْكَرِيمِ

وَاللَّهُ وَلِيُّ التَّوْفِيقِ

Diggah islaam caagiidaa kee diini seecoo

kee mascassah

malaakinnih madabay saquud qarabiyal Amoyti

Fahad mujammaqay massakaxxa le

Qhuraan kitaabih tibaqaqtah Al-Madiinah

Al-Munawwaral yani dacrisa,

mujammaq ta tabqatay Saytun Qhuraan kee kay

maqnah tarjamatak Qafar afal

yayyaaqe ruffu kaa hayta.

Ta tarjamatat sinam yanfiqeel,

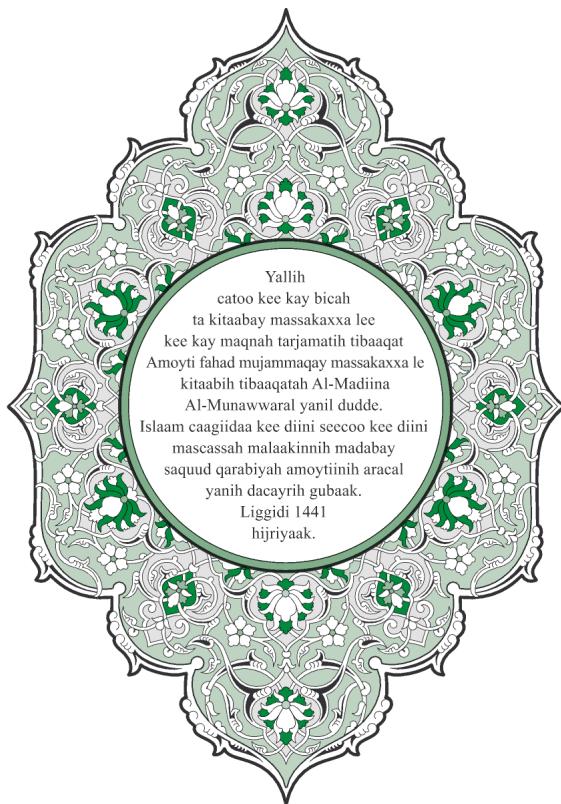
Amoyti Salmaan Qabdulqaziiz baxay Aala-Saquuduy

namma caramay massakaxxa leh khaadimih yani

Yallih kitaabay saytunî fisaasuh abeh

yan kaxxa giclol meqe galtoh kaa elle galtam Yallal essera.

Meqem kol bicissam Yalla kinni.

Yallih
catoo kee kay bicah
ta kitaabay massakaxxa lee
kee kay maqnah tarjamatih tibaagat
Amoyti fahad mujammaqay massakaxxa le
kitaabih tibaaqatih Al-Madiina
Al-Munawwaral yanil dudde.
Islaam caagijdaat kee diini seccoo kee diini
mascassah malaakinnah madabay
saquud qarabiyah amoytiinh aracal
yanih dacayrih gubaak.
Liggidi 1441
hijriyaak.

**Ta kitaabak tibaaqat gar amoyti Fahad mujammaqay
massakaxxa le Qhuraaniih tibaaqatih arach tagsima
Farmô sandug: 6262**

Al-Madiinah al-Munawwarah

www.qurancomplex.gov.sa

contact@qurancomplex.gov.sa

© مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٤١هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر .

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة العفرية، / مجمع
الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة، ١٤٤١هـ

٦١٢٤١١٨٤ ص؛

ردمك: ٧-٨٠-٨١٨٧-٦٠٣-٩٧٨

أ. العنوان

١- القرآن - ترجمة - اللغة العفرية

١٤٤١/١٢٢٢

٤٢١,٤ ديوبي

رقم الإياداع: ١٤٤١/١٢٢٢

ردمك: ٧-٨٠-٨١٨٧-٦٠٣-٩٧٨

